Teoso sãkire amaneri

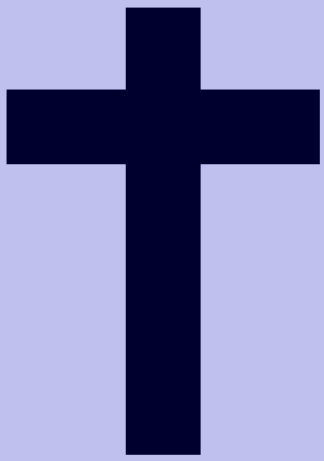

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed

Contents

Mateo 1
Marko 70
Arókasi 110
Xoão 182
Átosi 230
Homano 291
1 Korĩto 319
2 Korĩto 343
Karásia 360
Épeso 371
Piriposi 381
Koroso 388
1 Tesarónika 395
2 Tesarónika 400
1 Tximótxio 403
2 Tximótxio 411
Txito 417
Piremõ 421
Epireo 423
Txiako 444
1 Petro 451
2 Petro 459
1 Xoão 464
2 Xoão 471
3 Xoão 472
Xota 473
Apokorípisi 476

MATEO

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Arókasi 3.23-38)

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini
uãka. Xosee inakori Xesosi iri atoko ĩkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini
Xesosi apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini
imi atoko itxa.
2 Ininiã ia atoko itxa:
Kitxakapirĩka Apraão, Isaki iri.
Isaki, Xakoo iri.
Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.
3 Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.
Péresi, Ésirõ iri.
Ésirõ, Arão iri.
4 Arão, Aminatapi iri.
Aminatapi, Nasoõ iri.
Nasoõ, Sáomõ iri.
5 Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.
Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.
Opetxi, Xesee iri.
6 Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auĩte itxaua.
Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria ĩtanoro. Eereka Tavii
takaro oa.
7 Saromão, Hopoão iri.
Hopoão, Apia iri.
Apia, Asa iri.
8 Asa, Xosapaa iri.
Xosapaa, Xorão iri.
Xorão, Osia iri.
9 Osia, Xotão iri.
Xotão, Akasi iri.
Akasi, Esekia iri.
10 Esekia, Manasee iri.
Manasee, Amõ iri.
Amõ, Xosia iri.
11 Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki ĩkorakanani kãkiti
Isaeokini maĩkaãka. Papirónia tixinimoni anikaãkana.
12 Papirónia anikikona atoko,
Xekonia, Saratxieo iri.
Saratxieo, Soropapeo iri.
13 Soropapeo, Apiotxi iri.
Apiotxi, Eriakiĩ iri.
Eriakiĩ, Asoo iri.
14 Asoo, Satoki iri.
Satoki, Akĩ iri.
Akĩ, Eriotxi iri.
15 Eriotxi, Ereasa iri.
Ereasa, Mataã iri.
Mataã, Xakoo iri.

16 Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria ĩtaniri. Xesosi, iuara Teoso
Mereẽkiti itxaua. Inoro Maria.
17 Apraão, iua ãkiri, imekaniri, apika mekaniri, apika mekaniri ãkiri,
apika mekaniri apika mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki,
katosipeka pakini ninoa uãka. Eereka aua Tavii, Tavii ãkiri, imekaniri,
apika mekaniri, apiko itxaãpota. Katosipeka pakini ninoa uãka. Iuasaaki-
ika Xoteoakori anikaãka Papirónia tixinimoni. Ninoa mekaniriakori
katosipeka inakasaaki, Xesosi iponaniãpeka.

Xesosi Iponaniini Pirena
(Arókasi 2.1-7)

18 Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereẽkiti iponaniãkasaaki,
Maria ominapatari Xosee. Oĩtaniriuatini apisapanika, omotokiãri
amarini Erekari Matamatakoti sikakiti. 19 Xosee uãkatari Maria kamari
maerekati ãtikata. Atão inakarinoka kamakari iua, ininiã kona inirekari
kãkiti imaropiretiniri oa kamixi onini. Kãkiti sauaki osiniã, Xosee !
inirekaro opẽtauatini, kotxi erekari kamakari iua. Ininiã inirekari
itakanapiniro oa, ixika kãkiti mimarotakaniã. 20 Ikara atoko inini
ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni. Ininiã itxa:
—Xosee, Taviini apika mekaniri pite. Kona pipĩkapero Maria pa-
pakapini pĩtanoro ĩkapani, kotxi Erekari Matamatakoti, iuara kamixipeka
txĩkitakaro. 21 Auako oa ãkiri. Pitakauãkatariko Xesosi itxauako, kotxi
imakatxakari kãkiti maerekani —itxa Teoso nitiri.
"Xesosi" popĩkari sãkireẽ, iuatxikana, "Kãkiti Maerekani Makatx-
akakari," itxa.
22 Apikomoni Teoso nitiri txari:
—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakari sãpiretapekari ikara sãkiretxi. 23 Kitxakapirĩka ia atoko itxa:
Hĩkenakotari. Sito kikikata masirĩkato mixiuatako. Auako oimi.
Itakauãkataãka Emanoeo inakori
—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. "Emanoeo" popĩkari sãkireẽ "Teoso
atekata aua."
24 Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri sãkire. Ininiã ĩtanorouata
Mariakata. 25 Eereka amarini iponaniãkasaaki, Xosee takauãkatari Xesosi
itxaua. Amarini iponaniini apisa iua !isirĩka Mariakata.

2

Atokatxi Pokĩkinimoni Auakani

1 Xesosi iponaniã Pereẽ inakori sitatxiti, Xotéia tõpa, Erotxi auĩtetxi
inakasaakiua. Iuasaaki atokatxi pokĩkinimoni auakani sari Xerosareẽ
sitatxitimoni Pereẽ takote. Iõriki imarotakani ninoa.
2 Ininiã itxana kãkitimoni:
—Naniparari amarini Xoteo auĩte inakariua? Ate itikapekaro iõrikite
atokatxi pokĩkinimoni. Oa iõriki oerekaua auĩtetxi Apiananiri ipo-
naniãpeka. Ininiã ate apoka uai akapotoreẽkiniua iua apisatoõ, kotxi
Apiananiri itxaua —itxana ninoa.
3 Erotxi ikara ikenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona
inirekari ãti auĩtetxi apokini. Ininiã ikinimane Xerosareẽ auakani kona
erekaxinirena, kotxi ninoa pĩkari Erotxi. 4 Ininiã iua apotiitana sasetotxi
auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini. Ininiã Erotxi pimaãna:
—Nanipa Teoso Mereẽkiti iponaniãko? —itxa.
5 Ninoa apakapapiretari:

—Pereẽ sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sãkire
sãpiretakari iõkatsopatakiti kitxakapirĩka:
6 Pereẽ sitatxiti auakani, Xotéia tõpa, hĩte sitatxine poiãori, iuaritika kona
hĩpẽtauatape, kotxi hĩte sitatxineẽ iponaniãko Isaeokini auĩte. Kãkiti
mĩkiikakari itxauako
—itxa ninoa auĩtetxiakori Erotximoni.
7 Ininiã Erotxi akiritana ninoa iõriki imarotakani, ninoanani
imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ipimaãna:
—Mitxipitipanika kirisaakipa hĩtikataro oa iõriki? —itxa ninoamoni.
Ininiã ninoa sãpiretari. 8 Iposo atoko iokanatana Pereẽmoni:
—Hĩsako Pereẽmoni amarini hinitini ĩkapani. Hãpokasaakiri, hĩsãpiretano.
Ininiã nota apaka sako, iua apisatoõ nikapotoreẽkiniua ĩkapani —itxa
Erotxi.
Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi !inirekari ãti auĩtetxi auini.
9 Erotxi sãkire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iõriki atokatxi
pokĩkinimoni itikakitona ĩkiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaãtaã oa
iõriki iotoka. 10 Ninoa atamatakasaakiro iõriki, iteene ipoxokoniuatana.
11 Ininiã apokana aapoko. Ĩroãna. Apokarina amarini inoro Mariakata.
Ininiã ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ. Itxarina:
—Apiananiri pitxaua. Aãuĩte pitxaua —itxana.
Iposo atoko itiina imakatxakana. Ininiã imakatxakarina erekari
imĩkitina auĩtetximoni isikakitina ĩkapani. Isikarina oro, ĩsẽso inakori,
miha inakori pakini. Ĩsẽso, miha pakini kamariãro peerekari. 12 Ininiã
eereka Teoso sãpiretana iõriki imarotakanimoni itaponeẽna:
—Kona hĩkanapiriãpe Erotximoni —itxa Teoso ninoa taponemoni.
Ininiã ninoa kanapiriãkasaaki auinimoni, ãti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

13 Iõriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee
itaponemoni:
—Paiamata. Põkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixin-
imoni. Himiteka. Kona hĩkanapiriãpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi
Erotxi nitari amarini okiniri ĩkapani —itxa Teoso Xoseemoni.
14 Ininiã Xosee:
—Nisapitikako —itxa.
Ininiã iua ĩkanõkatika Xosee õkitikaua. Aiamata Exito tõpamoni isini,
amarini anikini ĩkapani. Ininiã imimitekari amarini inorokata Exito-
moni. 15 Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriãko. Kona ikanapiriã
Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakari sãpiretakiti:
Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

16 Erotxi imarotakasaakiri iõriki imarotakani sipe inakasaaki, !
imisãkiretaikarina iua, ininiã iua omanãkarauata. Ininiã amarini
ipikananipeka inakaniua, apaka axapitipanika inakaniua, imakinikana
okãkitaka Pereẽ sitatxitiã auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iõriki
imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iõriki tokiã. 17 Kitxakapirĩka
Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaõka auape iuasaaki.
18 Iua txari:
Hamaa sitatxiti ikenakotaãkako ãtsaãtxi. Hakeo atoko sitoakoro txiap-
atako oimiakori matinani. !Onirekari kãkiti mĩkapiritiniro oa, kotxi
oimiakori kona auaika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

19 Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri
misãkiretari iua itaponemoni. 20 Itxari:
—Põkitikaua, pimikanapiriãri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni.
Amarini kinirão okaka inakani kona auaika —itxari.
21 Ininiã Xosee mikanapiriãri amarini, inorokata Xotéia tõpamoni, Isaeo
tixinimoni. 22 Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ãkiri auĩtetxi
ininiua irini tikini, Xosee pĩkari Xotéia tõpa auini. Ininiã Teoso nitiri
iuaĩkana itaponemoni sãpiretari ãtiãtaã isini ĩkapani. Ininiã Xosee, Maria,
Xesosi pakini sari Kariréia tõpamoni Isaeo tixini. 23 Nasaree sitatxiti
kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti iaõka inini. Ninoa txari:
Nimereẽkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Eereka Xesosi aneẽpe. Iuasaaki Xoão kapatxisareri, ãparaã
makipakaniãtaã Xotéia tõpa aua. Iuaã iua oerekari Teoso sãkire
kãkitimoni. 2 Iua txa:
—Himaerekani hĩtakanapako, kotxi Teoso mereẽkiti paĩtiki apokako iua
ikinipoko auĩte ininiua ĩkapani —itxari Xoão.
3 Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari
Xoão pirena. Itxari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko
kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari
hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía kitxakapirĩka.
4 Xoão takari mãkatxi kamero piti kamakori. Kamero kãkiti pira.
Ipakiotsere aamata kamakori. Inikari txĩtxiri. Itximari mapaã ĩtopakero.
5 Kãkiti Xerosareẽkini, ikinimane Xotéia tõpakini, ikinimane Xotão tinikata
auakani pakini sari ikenakotinirina ĩkapani. 6 Iuaã ninoa sãpiretari
Teosomoni maerekati ikamakitina, imaerekani imakatxakini ĩkapani.
Eereka iua patxisatana Xotão uiniti.
7 Txama Xoão atapakasaakina pariseoakori, satoseoakori pakini
apokini iuamoni ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:
—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani
xika. Himitekini !auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari
hĩtakanapiniri himaerekani. 8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini,
ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão
hĩtakanapiniri himaerekani. 9 Hãkixiniremoni !hĩxinikapiri: "Teoso apaka-
papitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua," !hĩtxapeko. Ari,
nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni
mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni.
10 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini.
Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani.
Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso
kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina
kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte
ixipokini ĩkapani.

11 —Hĩte nipatxisata ãparaaã. Hĩpatxisatiko oerekari maerekati
hĩkamakiti hĩtakanapapeka. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari
Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. ! Apakata
iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua apiata.
Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari
arikini atoko. 12 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini ĩkapani.
Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso
nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina
maxipoãkatiã —itxa Xoão.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)

13 Iuasaaki Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isari Xotão uinitimoni, Xoão
patxisatiniri ĩkapani. 14 Txamari Xoão txari Xesosi:
—Pite nirekatari nota patxisatinii? ! Apakata, kotxi pitemoni
maerekati !auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota —itxa Xoão.
15 Xesosi apakapapiretari:
—Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso
nirekaãkiti —itxa.
Ininiã Xoão:
—Ateeneka.
16 Eereka ipatxisataãka atoko ikanĩkiĩta imiriĩ. Iuasaakipeka iax-
iti takaka. Ininiã kãkiti atapari Erekari Matamatakoti katxakaãpotini
kamoa atoko inakari. Xesosimoni oãpoka. 17 Eereka Teoso sãkirauata
iaxiti:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti
pikama —itxa Teoso.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)

1 Erekari Matamatakoti anikari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã Sa-
tanasi atamakaerekatiniri ĩkapani. 2 Iuaã Xesosi takanapari inipokotini
Teoso imisãkiretini ĩkapani. Koarẽta pokamara, koarẽta ĩkanõkati pakini
itakanapari inipokotini. Ininiã inatxikatani iuani.
3 Ininiã iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua kata-
makaerekareri itxaua. Itxari:
—Pite Teoso ãkiri pininiãua, ininiã ere kai soro komiri pitxĩkitaka —
Satanasi txari Xesosi.
4 Xesosi apakapapiretari:
—Kona nikamari pite paniãtakiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso
sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane
—itxa Xesosi Satanasimoni.
5 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni. Iua sitatxi akiritaãka
Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misãkiretiko aikotimoni
apiata õtano tsokitiri nopini. 6 Ininiã Satanasi txari Xesosi:
—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imaro-
tariko Teoso ãkiri pininiãua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane. Ninoa
maĩkai pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai
soro karotari pikiti,

—itxa Satanasi.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.
8 Eereka Satanasi anikari Xesosi ãtiãtaã iuaĩkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaã Satanasi oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaã auakari pakini. 9 Ininiã itxa:
—Pikapotoreẽkiniãua nota apisatoõ piteosonetinino, ininiã ikinika nisikaiko —itxa Satanasi.
10 Xesosi apakapapiretari:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara pi-
parĩkauatako
—itxa Xesosi.
11 Ininiã Satanasi takanapa txari iua. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inĩkatinirina ĩkapani, kotxi itapara !auaika.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)

12 Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoão kapatxisareri kateia ãki takiko, isari Kariréia tõpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa. 13 Ininiã eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoõ sitatxitipeka aua itxa. Kapanaoõ, Kariréia poa takote, apaka Seporõ, Natarii pakini tõpati takote. 14 Kitxakapirĩka Isaía, Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari, iuaã Xesosi auako. Ia atoko Teoso sãkire txapeka:
15 Seporõ, Natarii pakini tõpati ipoa mitari takote, Xotão uiniti ipiniã. Kãkiti takauãkatari iua itixi, Kariréia tõpa. Xoteo minakaniua tixine itxaua. Iuaã Erekari apokako. 16 Ninoa kãkiti, ipiã auakani, ! imarotari Teoso. Ipĩkaniãtaã ninoa auanãta. Ninoa atamatariko tirikapi. Ikamara mitari. Iua tirikapi iopinipokotako ipiã auakani sauaki.
Ikara atoko itxa Isaía kitxakapirĩka.
17 Xesosi apokasaaki Kapanaoõ sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:
—Himaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte ininiua —Xesosi txana ikinipoko kãkiti.

Xesosi Akiritari Ipi Ipi Pakini Kokatsaãriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

18 Xesosi Kariréia poa tiniã itĩpokotakasaaki, itikari ipi kiki, Simão Petro inakori, itari Ãtree inakori pakini. Itakanãtarina hetxi. Kokatsaãriti itxauana. 19 Ininiã Xesosi akiritana ninoa:
—Masa notakata. Hĩtakanapariko hõkatsaãtini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sãkire hõerekini ĩkapani, kãkiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.
20 Ininiã iuasaakiika ninoa takanapari okatsaãtinina. Xesosikata sa itxana.
21 Apikomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txiako, Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Ninoa irikata kanauaã auanãta. Ihetxina iotsaãnãtana. Ininiã Xesosi akiritana ninoa. 22 Iuasaakipeka itakanaparina iri, kanaua pakini. Xesosikata sa itxana imoianatinirina ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Arókasi 6.17-19)

23 Xesosi sari ikini Kariréia tõpamoni. Aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua
isa. Iuaã isãpiretana Teoso iokanapirena erekari, Teoso kãkiti auĩte
inini pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana amianatakani. 24 Xesosi
kamakiti, apaka isãpiretakiti, iaripiretapeka ikinika Síria tixini. Ininiã
kãkiti minana itomaneri amianatakani iuamoni. Ikini sereti amia-
nari auakini sari iuamoni. Kãkiti maerekati matamatakoti Satanasi
nitiri auaĩtotakiti apoka iuamoni. Apaka kãkiti mapitxiritakani apoka.
Apaka titinanakakari amianariti auakini apoka. Apaka kãkiti maposota
tĩpokotakani pakini apoka Xesosimoni. Ikinikana erekape itxĩkitakana
ninoa. 25 Itomaneri sari iua tikini. Kãkiti Kariréiakini, tesi pakini
sitatxitikini, Xerosareẽkini, kãkiti Xotéia tõpakini, Xotão uiniti ipiniãkini
pakini sari iua tikini.

5

Xesosi Sãkirauata Ixirata Auĩte Nopini
(Kapítoro 5, 6, 7)

1 Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa
oerekarauatini ĩkapani. Imoianariakori apotiitaua iuamoni. 2 Iuasaaki
oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Arókasi 6.20-23)

3 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa
nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina, iuaritika ! iposotarina
Teoso nireẽkiti ikaminina, ininiã amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina
ninoa. Teoso takari erekari kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
4 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa
txiapata imaerekanina xika. Ininiã eereka Teoso mĩkapiritana ninoa,
amarini mĩkapiritiko atoko.
5 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparax-
inirena ninoa, iuaritika ! itxitarina ãti. Iamonĩkarina ãti. Teoso sika-
panikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.
6 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa iteene
nirekari erekarinoka ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, ãparaã
inirekinina atoko, ninoa iteene nirekari erekari ikaminina. Ininiã Teoso
sikana ninoa ikinipoko erekari inirekakitina.
7 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa
amonĩkari ninoa misiritakani, ininiã iua atokotxikana Teoso
amonĩkanako ninoa kaamonĩkarerini.
8 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa
kamari Teoso nireẽkitinoka, ininiã ninoa aõkitariko Teoso.
9 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni,
kauaĩrerinimoni. Ninoa parĩkauata neenamatxi xipokini ĩkapani. Ininiã
ninoa akiritaãkako Teoso anaakori.
10 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa
kamari erekari, ininiãkara apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekari
kamakani auako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
11 —Teoso takari erekari hĩtemoni, apanakini misiritakasaakii,
imisãkirepiretakasaakii, aãpirena ikamakasaaki hĩtemoni nota sãkire
hãuikini xika. 12 Poxokonoka hĩtxako, kotxi Teoso sikai hĩparĩka ĩki ito,
itixine hãpokasaaki. Hĩte misiritiko atokokana Teoso sãkire sãpiretakani
kitxakapirĩka misiritaãka, ininiã hĩpoxokoniuatako —itxa Xesosi.

Iõkira Pirena
(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)
13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Iõkira erekaro atoko hĩtxaua ikinimane ĩkapani. Iõkira matxoatapeka
onakasaaki, ininiã !apakata otxoa kanapiriini iuaĩkana. Ininiã oõkaãka.
Kãkiti kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena
14 —Tirikapi atoko hĩtxaua ikinimane kãkiti ĩkapani. ! Hĩposotari
hĩkipatiniri sitatxi xirata nopini auakari, kotxi ikinimane atamatari
tirikapi. 15 Kãkiti ! itakari tirikapi kopiti ãki. Itakarina itano ikini
aapokotxiti iopinikini ĩkapani. 16 Iua atokokanera hĩtxako, kotxi erekari
hĩkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hĩkamako. Ininiã
apanakini atamatari erekari hĩkamakiti. Ininiãra itxarina aĩri iaxitikiri-
moni: “Peerekai pite.”

Teoso Sãkire Moisesi Apakapakiti
17 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kona hĩtxape: “Xesosi xipokariko Teoso sãkire Moisesini apaka-
pakiti,” kona hĩtxape. Apaka, “Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hĩtxape. Kona ikara inakari !nixipoka.
Nota ina ikinipoko ninoa sãpiretakiti nikamini ĩkapani. 18 Atãopitika
ikinika Teoso sãkire apokako. Kona xatiki Teoso sãkire iõkatsopatakori
kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso sãkire ! ix-
ipoka. Apokapitikako imakinika isãkire. 19 Teoso sãkire ipaniãtakiti
apiari aua, apaka poiãori aua. Kãkiti makamakaniãri ikinika Teoso
sãkire, oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire imakamakani ĩkapani,
poiãori itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ãti kãkitipekana, ikaminiãri
ikinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire ikamini
ĩkapani, apiari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 20 Ia nisãpiretai.
Kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini ! ikamari atão inakari Teoso
nireẽkiti. Ininiã hĩte kaminiãri ninoa atokotxikana, !hãuiritaãka hiĩroini
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atão inakari Teoso nireẽkiti hĩkaminiã,
hiĩroãpitika iuaã.

Omanãkaretxi Pirena
21 —Hĩte imarotari kãkiti kitxakapirĩka sãpiretaãka. Ia atoko inaãka:
“Kona apanakini hõkape. Kokaniri anikaãkako imisiritikomoni,” inaãka
kitxakapirĩka. 22 Uatxa apikomoni nota sãpiretaiko hĩte. Maxikatiĩka
pomanatiniãri pitari, panikaãkako pimisiritikomoni. Pite napetiniãri
pitari, ininiã auĩtetxiakori misiritapitikai. Pakiritiniãri pitari: “Kiĩkitei,”
ininiã pimisiritiko paĩtiki apokako. Nota txai hĩte, kona erekari kokaniri.
Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniã, ininiã
maerekani misiritikoãtaã hĩsapitikako.
23 —Ininiã hĩsikasaaki Teoso apisatoõ hĩsikakiti hĩsikini ĩkapani, iuasaaki
hĩxinikari hĩtari homanatakiti. 24 Iuasaakiika hĩtakanapariko hĩsikakiti iuaã
hĩsikiniri apisa. Hĩsako katimaritika homanatakitimoni. Himisãkiretari,
homanãkare hĩxipokini ĩkapani. Iposo atoko kanapiriã, hĩsikakiti tĩkane sika
hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.
25 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti kinirão apoĩtakiniãi, ininiã pimisiritiko mereẽkarimoni iua
anikinii apisapanika, katimariã pisa iuamoni. Pimisãkiretari iua, kotxi
pimisiritiko mereẽkari sikaiko pite pimisiritakirimoni. Ininiã eereka iua

takai kateia ãki. Iuaã pikaikotako. Ininiã apisapanika pimisãkiretariko
iua pomanatakiri. 26 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika
pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txĩkitakai Maerekati Pikamini?

27 Xesosi apikomoni sãkirauata:
—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãpiretakori: "Pĩtanoro minako-
tokatika kona pisirĩkape." 28 Kitxakapirĩka ikara atoko itxama. Nota
sãpiretaiko hĩte apikomoni. Sito atamatakari kinirão oakata sirĩkaka
inakari, iuara kamapekari maerekati ãkixinireẽ. 29 Kona pauiri-
tapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini. Patamatakiti
txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka pitxari, kotxi
maerekati pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata
Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini. 30 Piuako pikikomoni
auakari txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pisauaka, oka pitxa,
kotxi maerekati pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Api-
aerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Kona pauiritapiri
maerekati kaikotini pitekata. Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

31 —Kitxakapirĩka ia atoko itxa sãkiretxi:
Pĩtanoro pitakanapiniã, aãtsopa pisika oamoni ĩtanorotxi takanapiko
aãtsopati.
32 Iuaritika nota sãpiretaiko hĩte, ! hĩtakanapaperoko pĩtanoro. Pitakanap-
iniãro, ininiã maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiĩti nirekakari
ãti kiki. Ininiã iuasaaki oa kamari maerekati apaka pite xika. Apaka
oa takakari kamari maerekati. Apakata pitakanapiniro pĩtanoro, ãtikata
osirĩkiniã —itxa Xesosi sãkire.

Atãopitika Inakari Sãkiretxi

33 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãkiretxiti. Ia atoko itxapaniko:
"Hĩkamariko imakinika hĩkamaenetakiti. Hĩkamariko hĩkamaenetakiti Teoso
ĩkapani," itxa. 34 Notara sãpiretai hĩte apikomoni: "Nikamapitikariko,"
pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri Teoso tixine uãka, kotxi iuaã Teoso
auĩtetxi ininiãtaãua. "Nikamapitikariko," pinakasaaki, kona apikomoni
pakiritape. 35 "Nikamapitikariko," pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri itixi
uãka, kotxi Teoso uai aua apaka. "Nikamapitikariko," pinakasaaki, !
pakiriuãkatapiri Xerosareẽ uãka, kotxi auĩtetxi Apiananiri sitatxine itxa.
36 "Nikamapitikariko," pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri pikii uãka, kotxi !
apakata pitxĩkitakiniri piãko pomama inini, kasarori inini. Ãtika piãko
kona piposotari pitxĩkitakiniri kasarori inini, pomamari inini. 37 "Ari,"
pinakasaaki, pikamapitikariko. "Kona," pinakasaaki, kotxi kona piposo-
tari pikaminiri. Kona ãti sãkiretxi ! pikamape. Maxikatiĩka kamakori
sãkiretxiti Satanasi sãkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena
(Arókasi 6.29-30)

38 Xesosi oerekarauatapanika:
—Ia atoko kitxakapirĩka sãkiretxiti: "Neenamatxisaaki ãti makatx-
akiniãri poki, pixikatxitariko. Iuasaaki pimakatxakariko iua oki apaka.
Pitsiriĩ pataka ãti kãkiti xika, pixikatxitariko. Iuasaaki iua tsiriĩ apaka

pimapatakako," itxa sãkiretxi kitxakapirĩka. 39 Txamari nota sãpiretaiko
hĩte apikomoni. Kona hĩxikatxitapiri maerekati hĩtemoni auakasaaki.
Ãti aritiniãri pitoõ, ininiã pikirioka ipinitoõ iaritini ĩkapani. 40 Atxiĩti
ãti nirekari anikinii pimisiritiko mereẽkarimoni, kotxi iua nirekari pite
sikiniri pimãka iuamoni iua txineirote pimasikakani xika. Ininiã
anikinii apisapanika, pisikariko pimãka inirekakiti, apaka apikomoni
ãti pimãka. Ikara atoko hĩkamako. 41 Ia ãti sãkiretxiti: Ãti paniãtiniãi itii
panikini ãti õti, ininiã ipi õti panikari itii. Poerekariko pitiraõki. 42 Atxiĩti
ãti amanaãi pitii, ininiã pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiãi
pitii "Akamoni iuaĩkana !nisikai," ininiã iuasaaki pisikariko iuamoni —
itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini
(Arókasi 6.27-28, 32-36)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Hĩkenakotapekari ia sãkiretxiti: "Hĩtiretariko hinirimane.
Homanatariko himokaiakari." Ikara atoko kitxakapirĩka auari.
44 Ikara atoko itxama. Nota sãpiretaiko hĩte ipinimoni. Kona
homanatapiri himokaiakari. Hĩtiretariko iua apaka. Hamanaãri
Teoso hĩte omanatakani erekari isikini ĩkapani. 45 Apakatapitika
amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi kãkiti
erekarini auiniãtaã iopinikini ĩkapani, apaka maerekani auiniãtaã
iopinikini ĩkapani. Iua iokanatari ãparaã atão inakari kamakanimoni,
apaka atão minakati kamakanimoni. 46 Hĩte tiretakaninani hĩtiretiniã,
kinirepa Teoso sikari erekari hĩtemoni hinirimanenokara hĩtiretakasaaki?
Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani. 47 Hĩte
misãkiretakaninani himisãkiretiniã, kãkiti Teoso mimarotakani atoko hĩtxa,
kotxi ninoa misãkiretakani imisãkiretana. 48 Ikinipoko hĩri iaxiti auakari
kamakiti erekari, ininiã iua atokokana hĩtxĩkitakariko ikinipoko hĩte
kamakiti erekari —itxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua
ĩkapani, erekari pikamakiti apanakini imarotini ĩkapani. Pikaminiãri
erekari apanakini apokaerekatinii ĩkapani, kona papakapari piparĩka
ĩki iaxiti, aĩri iaxiti auakari sikakiti. 2 Aua kãkiti ia atoko inakari.
Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti
ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua, apaka mapara kãkiti napiniãtaã, inirekarina ikinimane
itikiniri erekari ikamakitina. Inirekarina kãkiti iuikinina. Ikara atoko
!pitxape minakati matiitimoni pisikarauatakasaaki. Pixinikariko ia:
Ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apaka-
parina erekari Teoso sikakiti. 3 Pisikarauatakasaaki minakati mati-
itimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni auakari imarotiniri
piuako pikikomoni auakari sikakiti. 4 Ikara atoko ininiã, pitenani
imarotari pisiãkiti. Piri iaxitikiri, ikinipoko atamatakari, iĩkitxitaiko kãkiti
apisatoõ —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Pirena
(Arókasi 11.2-4)

5 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Teoso himisãkiretakasaaki, kona hĩkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, kimaporiã apaka, Teoso imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ikinimane itikana. Hĩxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai ĩkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atão poxokonitxi ! auari. 6 Teoso pimisãkiretakasaaki, pisa pitenani auiniãtaã. Kona pauiritapiri ãti kaikotini pitekata Teoso pimisãkiretakasaaki. Iuaã pimisãkiretari piri matamatakoti. Iuaã iua atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitikiri.

7 —Teoso pimisãkiretakasaaki, pimixinikariko pisãkire. Maxikatiĩka kona pisãkirauatape iuakata. Teoso sãkire mauiãkati xinikari Teoso kenakotiniri isãkire kotxi kaiãori isãkire. 8 Ikara atoko ! pikamape pimisãkiretakasaakiri iua, kotxi pisãkirauatini apisapanika Teoso imarotapekari pinirekakiti. 9 Ia atoko hĩtxako Teoso himisãkiretakasaaki:

"Aĩri iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko.

10 Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti,

11 Nipokori ikiniõtika pisikauako.

12 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana pimaxinĩkaretariko.

13 Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki. Ikara atoko piposota, kotxi pitenanira auĩtetxi txaua. Pitenanira kaposotiire. Ãtipirika peerekai pite. Ameẽ."

Ikara atoko hĩtxako Teosomoni.

14 —Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxiti auakari maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka. 15 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isãkirauatini ĩkapani. Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotiniri itakanapinirina inipokotinina, kãkiti iuikinina ĩkapani. Ininiã ninoa matinaniuata itooãna ikara kãkiti imarotini ĩkapani. Atão nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisãkiretini ĩkapani. 17 Hĩte ikara atoko ! hĩkamape. Hinipokotini hĩtakanapakasaaki Teoso himisãkiretini ĩkapani, hãrokatoõtaua. Hõeretari hiãko. 18 Ininiãkara apanakini !imarotari hĩtakanapiniri hinikini. Ininiã hĩri matamatakoti, iuananira itikariko hĩkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiã isikaiko hĩparĩka ĩki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti
(Arókasi 12.33-34)

19 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Maxikatiĩka kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiĩti kamara nikari pitii. Atxiĩti oerẽkata. Atxiĩti kiĩtiriri ĩtirĩkari iua. 20 Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso tixineẽ, kotxi iuaã !auari kamara. Iuaã tiitxi !oerẽkata. Kona ixipoka. Kiĩtiriri !ĩtirĩkari iua.

21 Pitiretakiti auiniãtaã, iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa
Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
(Arókasi 11.34-36)

22 —Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki,
ipinikare aua pãkixinireẽ, ininiã pinireẽkiti imakinika erekari. Erekari-
nokara patamatiniã, erekari pixinire. 23 Txamari poki oerekasaakii
maerekati pikamini, ipiã apoka pãkixiniremoni. Iuasaaki tirikapi kamara
na xatiki !auari pitemoni —itxa Xesosi.

Ipi Auĩtetxi Pirena
(Arókasi 16.13; 12.22-31)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti
omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana
kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso
ĩkapani iparĩkauatakasaaki. ! Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro pi-
auĩtetakasaaki.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Arókasi 12.22-31)

25 —Ininiã nitxai: Pinirekari nipokori, iãriã pakini auãki pinini
ĩkapani. Apaka pinirekari mãkatxi piĩto ĩkapani. Ikara pinirekini xika
maerekaxiniretika kona pitxape. Erekari nipokori. Apiaerekata pix-
inire. Erekari mãkatxi. Apiaerekata piĩto. Ininiã ãtipirika !pixinikapiri
nipokori, mãkatxi pakini pinitini. 26 Kona pipĩkarauatape nipokori poião
auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki. Kona ninoa takarauata. Kona
apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena. Iuaritika piri iaxitikiri sikakien-
atana ninoa. Ininiã ninoamoni nipokori !ixipoka. Teoso apia xinikai
hĩte. Ininiã kona pipĩkarauatape. 27 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa?
Pimaerekaxinirene !itxĩkitakai apikomoni ãti oara pauini.

28 —Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimãka pinirekini xika. Aãui
pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri.
29 Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori
imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui. 30 Aãui !okanani aua. Uatxa
aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika Teoso nĩkatari aãui. Ininiã
apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka hĩte auikari Teoso
sãkire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa.

31 —Ininiã maerekaxiniretinoka kona hĩtxape. “Kipa ninika? Kipa
niãta? Nãpa napokari mãkatxi?” kona hĩtxape. 32 Teoso sãkire mauiãkani
maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri iaxiti auakari imarotari
pinirekaãkiti. Ininiã maerekaxiniretika ! pitxape. 33 Merepitipanika
pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pinitako, ininiã atão
inakarinoka pikamako. Ikara atoko inakari pikaminiã, pite nirekakiti
apaka isikaiko. 34 Maerekaxiniretinoka kona pitxape katana pinirekak-
iti pixinikini xika. Pinirekakiti auapitikako katana, iuaritika mitxi-
panika kona pixinikapiri ikara maerekaxiniretika, kotxi ikiniõtika aua
ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

7

Apoĩretxi Pirena
(Arókasi 6.37-38, 41-42)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—“Kona erekari pikamakiti,” kona pitxape ãtimoni, ininiãkara Teoso
kona txai pite: “Kona erekari pite kamakiti,” !itxai, 2 kotxi Teoso misiritai
pimaerekani xika, ãti pite misiritini atokokana. Iteene pimisiritiniãri
ãti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite maerekani xika.
3 Ikara ia atoko. Pisãpiretari ãti: “Aãsoro aua poki ãki,” txamari kona
pimaãkatari aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari
pikama? 4 ! Apakata pisãkire pitarimoni: “Pauiritano aãsoro poki ãki
auakari nimakatxakini.” Ikara atoko pininiã !erekari, kotxi aãtxirata aua
pite oki ãki. 5 Maerekati kamakarii pite, kotxi pikamakiti erekari atxiĩti,
txamari maerekatinoka pixinikakiti. Pimakatxakariko aãtxirata pite
oki ãki auakari merepanika, ininiã eereka apakata patamatiniri aãsoro
pitari oki ãki auakari pimakatxakini. Ikara oerekaua piteka maerekani
auakasaaki, pitakanapariko piteka maerekani, ininiã eereka apakata
pimoianatiniri ãti iua maerekani itakanapini ĩkapani.
6 —Kãkiti kona sikari Teoso nakiti anãpamoni, kotxi atxiĩti iua anãpa
kirioka, akatsata txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso
mapaxitakatimoni, kotxi iua anãpa atoko. Eereka iua misiritapitikai.
—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua
katxaratari. Iua atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona hĩsikari
Teoso nakiti, kotxi eereka imisiritari Teoso nakiti noakitsatxi irari misir-
itini atoko —itxa Xesosi.

Kona Hĩtakanapapiri Teoso Himisãkiretini
(Arókasi 11.9-13)

7 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pini-
tarauatakasaaki, papokapitikariko pinireẽkiti. Aĩri iaxitikiri pakiritiniã,
iua apakapapiretai. Ia atoko itxako: “Pikanikauata. Piĩroã,” itxako.
8 Ikinika amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari
apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaãkapitikako. 9 Amarini
amanainiãri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi? 10 Ximaki
amanainiãri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Irĩtxi kona kamari
ikara atoko inakari. 11 Kãkiti maerekani apaka imarotari erekari isikini
amaritenamoni. Aĩri iaxitikiri apiata imarotari isikiniri erekari iua
anaakorimoni, ninoa amanaãkasaakiri.

Ãti Pitiretini Pirena

12 —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretinii pite? Ininiã
iua atokokana pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso
paniãtakiti aãtsopaã auakari, apaka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti
kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Ipi Kimapori Pirena
(Arókasi 13.24)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teoso tixine hiĩroã axapitiri ĩronakikoãtaã. Mitari ĩronakikoãtaã sikari
sari maerekani misiritikoãtaã. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri
kãkiti sari iuaã. 14 Axapitiri ĩronakikoãtaã, kimapori axapitiri. Iua apo sari
auapininiika inini tixinemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiãoka
kãkiti sari iua kimaporiti —itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena
(Arókasi 6.43-44)

15 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Auapitika Teoso sãkire sãpiretakari, txamari iua na atão isãpireta, kotxi isãpiretari iua sãkire Teoso sãkirekata. Ikoketari. Atão inakari ikoketa maerekatikata. Erepaniko. Pamonõkoniri iua. Mapara patamatakasaakiri, soti auĩte atoko itxa. Ãkixiniremoni ãkiti atoko itxa. 16 Pimarotari kãkiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti maerekati. Inako mina kona iritari kĩpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua atokotxikana kãkiti maerekati kamakani kona kamari erekari. 17 Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiã maerekati iri. 18 Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina maerekati kona posotari erekari iritini. 19 Aamina maereka iriti itoãka, arika inaãka. 20 Ininiã aamina iriãra kãkiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kãkiti imarotaãka —itxa Xesosi.

Kãkiti Teoso Tixine Ĩroãkani
(Arókasi 13.25-27)

21 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apanakini txano nota: “Pite niauĩte” inakani, !isapanina Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Niri iaxiti auakari nireẽkiti kamakarinanira sapaniko iuaã. 22 Itixi xipokini õtisaaki, itomaneri kãkiti maxikatiĩka akiritano: “Pite aãuĩte apiatakari. Papakapaua. Aõerekapekari pisãkire apanakinimoni. Aõmitikapekari maerekati matamatakoti piuãkaã. Akamapekari posotiiretxi kaiãopokori,” itxanako ninoa. 23 Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hĩte. Hĩsipiniikaua. Maerekatira hĩkama.” Ikara atoko nisãpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itxauana —itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari
(Arókasi 6.46-49)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Nisãkire kenakotakari, nisãkire nĩkaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa. Ia kiki kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama. 25 Ininiã ãparaã kipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaaki, aapoko kona irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisãkire kenakotakani nisãkire nĩkaenetakani, iua kiki kimaroreri atoko itxana.
26 —Nisãkire kenakotakari, nisãkire miinĩkaenetakati, kãkiti miĩkiteti atoko itxa. Iua kamari aapoko ikipatxiteẽ. 27 Ikipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaakiri, aapoko irika. Irika, kotxi aapokotxi !otsomori. Poião tsomikari. Irikasaaki, ikinika xipoka. Ikara atoko itxa nisãkire miinĩkaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !ikamari. Ikara atoko nisãkire mapaxitakani —itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

28 Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, kãkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi. Iua imarotari atão.” 29 Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso sãkire oerekini. Kaposotiireri iua isãkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa kona imarotari Teoso sãkire Xesosi imarotiniri atoko.

8

Kiki Maere Matati
(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)

1 Xesosi ixirata iokiriĩtaka atoko, itomaneri kãkiti sari iua tikini.
2 Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua
iua apisatoõ. Itxari:
—Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxĩkitakano nota —itxa.
3 Xesosi maãtakari iua. Ininiã itxa:
—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.
Iuasaakipeka erekapeka itxa. 4 Ininiã Xesosi:
—Kona ĩkora !pisãpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa.
Poerekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniãtakiti atoko
pikama. Pikaminiãri ipaniãtakiti atoko, ininiã ikinimane imarotari
erekapeka pinini —itxa Xesosi.
Eereka isari Xesosi paniãtakiti ikamini ĩkapani.

Sotato Auĩte Nitiri Makananitiko
(Arókasi 7.1-10)

5 Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auĩte sari Xesosimoni.
Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:
6 —Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinanaka. !
Itĩpokotaika. Inikoriãtsiitari —itxari Xesosi.
7 Ininiã Xesosi:
—Iuaã nisako erekape inini ĩkapani —itxa Xesosi.
8 Ininiã iua Homano:
—Konapitini. Pite auĩtetxi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. !
Apakata naapoko piĩroini. Pisãkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itx-
ako ninitiri. 9 Nimarotari ikaranani apakatako, kotxi nota kamari nota
auĩte paniãtakiti. Apaka sotato auĩte nitxaua nota. Nisãkirauatakasaaki,
nisotatone kamapitikari nipaniãtakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka
isa. Nitxari ãti: “Pina.” Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari
ninitiri. Iuasaakipeka ikamari. Ininiã pisãkirenani apakatapitika —itxari
Xesosi.
10 Isãkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxitari isãkire. Iposo atoko
itxa:
—Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisãkire. Ia Homano
itxaua, iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari
kãkiti Isaeo auakari auikiniri nisãkire ia kiki auikiniri atoko. 11 Nota
sãpiretai hĩte, itomaneri kãkiti ãti uãka atokatxi pokĩkini tixinimoni
auakani, atokatxi ereẽkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri itixi
auakani kiiniritauatako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ninoa nipoko-
tako anirimanekata kitxakapirĩka auakanikata. Apraão, Isaki, Xakoo
pakinikata inipokotana. 12 Iuasaaki apanakini Apraão apika mekaniri-
akori kona sari iua Teoso kiiniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sãkire.
Piãkatximoni iokanataãkanako. Iuaã itxiapatanako, akatsakatsiriĩtauanako
imisiritikona xika —itxa Xesosi sãkire.
13 Ininiã Xesosi txari sotatoakori auĩte:
—Pisa paapokomoni. Pite auikari niposotiire pinitiri erekape inini
ĩkapani. Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.
Ininiã initiri iuasaakipeka erekape itxa.

Simão Petro Imakiro Makananitiko
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)

14 Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaã apokasaaki, ata-
mataro Petro imakiro. Osirimata nopini osirĩkanãta. Oãpoomata. 15 Ininiã
Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iuasaakipeka apoomari xipoka. Ininiã
oõkitikaua. Osikakienatana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

16 Mapiãpeka inakasaaki, kãkiti anikana itomaneri maerekati matamatakoti auaĩtotakini iuamoni. Isãkireẽ omitikana maerekani matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani. 17 Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaía sãkire iaõka apokini. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori txari:

Iua tiretariko amianatakari. Imakatxakariko aamianare. Imakananitaua. Iuaka atatsiirauata ate ĩkapani.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani
(Arókasi 9.57-62)

18 Itomaneri kãkiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:

—Masa ipiniãmoni —itxana.

19 Iuasaakipeka ãti kaiõkatsopareri apoka Xesosimoni. Itxa:

—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekinimoni —itxa.

20 Ininiã Xesosi:

—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araãkani auari ikoa. Txamari nota kãkiti itari iaxitikiri ! auari nimakiniãtaã —itxa Xesosi.

21 Ãtipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:

—Niauĩte, pauiritano niri nikatanapini merepanika, kotxi kiomãtxipekari iua. Eereka nisa pitekata —itxari.

Iteene iua !inirekari isini Xesosikata. 22 Xesosi apakapapiretari:

—Notakata pisa uatxa. Nisãkire mauiãkani ipĩkani atoko itxana. Ininiã pauiritana ipĩkani katiniri inirimane nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima Pirena
(Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)

23 Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereẽtaua, ĩpiriãtinina ĩkapani. 24 Mokatanitika ĩtima kataparari apoãkata. Tsakati okari ãparaã kanaua ãki. Iuasaaki Xesosi imakanãta. 25 Imoianariakori sari iuamoni. Õpirĩkarina. Akiripoakatana:

—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinanapanoka —itxana.

26 Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hĩpĩkarauata? Poiãonoka hãuikari niposotiire —itxa.

Iposo atoko õkitikaua, pinita itxari ĩtima, tsakati pakini. Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka. 27 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Itxana:

—Natokopa inakaripa ia kiki? Ĩtima, tsakati pakini kenakotari isãkire —itxana imoianariakori.

Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakini
(Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)

28 Ipiniã apokasaakina Xerasa tõpamoni, itaõkitarina ipi kiki itomane maerekani matamatakoni auaĩtotakini. Akauariã auanãtana. Paneenamana. Ikara xika kãkiti pĩkari akauarimoni isinina. 29 Xesosi inaãpotakasaaki, maerekani matamatakoni iĩtoãna auakani akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni amisiritiko õti apisapanika pimisiritiniua ĩkapani atxiĩti? —itxarina.

30 Ikara ininiãtaã takote auana itomane irariakori. Ikira atoko inipokonãtana. 31 Ininiã maerekani matamatakoni txari:

—Ate pomitikiniã, irariakorimoni piokanataua —itxarina.

32 Ininiã Xesosi:

—Hĩsipeka ninoamoni —itxa.

Iuasaakipeka irariakori ĩtoã ĩroãna. Ininiã imakinikana irariakori miteẽkata. Iokiriĩkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana. 33 Ninoa irariakori nĩkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaĩtotakini pirena apaka. 34 Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaõkitinina ĩkapani. Iua itaõkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ĩkapani.

9

Matĩpokotakati Pirena
(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

1 Ininiã Xesosi iereẽtaua kanauaã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoõ sitatxitimoni. 2 Ãtikaka kikiakori minari matĩpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:

—Namarite, pipoxokoniuatako. Pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.

3 Iuasaaki aua ãtikaka kaiõkatsoparerini iuaã. Ninoa ãkixinireẽ itxana:

—Kona erekari isãkire. Teosonanira posotari kãkiti maerekani imakatxakini —itxana ninoa.

4 Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ãkixinireẽna. Ininiã iua txa:

—Kinirepa hĩuãkatari nisãkire maerekati inini? 5 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana. 6 Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.

Ininiã itxari matĩpokotakatimoni:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.

7 Iuasaakipeka iua õkitikaua, aapokomoni sipe itxa. 8 Ikara inakari apanakini itikasaaki, ipĩkarauatana.

—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kãkitimoni —itxana.

Mateo Pirena
(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

9 Ikara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaõkitari Mateo inakori. Auĩtetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, iitopãkanãta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata pimoianatinino ĩkapani.

Ininiã Mateo õkitikaua, Xesosikata sa itxa. 10 Eereka Xesosi imoianariakorikata nipokota Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kãkiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ĩkapani. Kãkiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro ãti uãka auĩteakorimoni. !Neerekana ninoa. 11 Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiã itxana Xesosi moianariakorimoni:

—Kinirepa hĩauĩte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? —itxana.

12 Ininiã Xesosi kenakotari ninoa sãkire. Itxa:

—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kãkiti mamianatakani !inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hĩte

!inirekari nota makatxakiniri himaerekani, kotxi hĩte uãkatari !auari
himaerekani. 13 Hĩxinikariko ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Hĩsikarauata notamoni. Apiaerekata hiamonĩkiniri apanakini.
Nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti "atão inakarinoka kamakarino nota"
inakani ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari erekarini ininiãuana, txamari kona
erekana. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekan-
ina itakanapinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Marko 2.18-22; Arókasi 5.33-39)

14 Eereka Xoão kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itx-
ana:
—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso
amisãkiretini ĩkapani. Kinirepa pite moianariakori !itakanapari inikinina
Teoso imisãkiretinina ĩkapani? —itxana.
15 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ĩtanorouatini, ika-
mari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatin-
ina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina
Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nimaĩkaãkako. Nanikaãkako ninoa
mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina
ĩkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

16 —Kiomãtxiakori kitxakapirĩka auakani sãkirekata kona hĩkoketapiri
nota sãkire. Ikara hĩkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã
hĩtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hĩtãpanatape,
kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi
kitxakari. Ininiã mitari itsorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti
atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirĩka oerekakiti atoko
itxa. Hĩkoketiniãri kitxakapirĩka oerekakiti, amaneri oerekakitikata,
imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

17 —Kitxakapirĩka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki.
Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã
txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi
paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipoka.
Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapi-
tikari. Kona ixipokapaniko. Iua atokokana kona hĩkoketapiriko kiomãtxi
kitxakapirĩka oerekakiti nota oerekakitikata —itxa Xesosi sãkire.

Xoteoakori Auĩte Pirena
(Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56)

18 Xesosi sãkirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori auĩte apoka iuamoni.
Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. Itxa:
—Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã
kona opina —itxari Xesosi.
19 Ininiã Xesosi imoianariakorikata õkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

20 Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oãrẽka !
iotokiniãro. Tosikanani oamianatini. Oãpokasaaki, omaãtakari imãka
imapotomatare. 21 Oãkixinireẽ otxa:

—Imãka nimaãtakiniã, erekape nitxako —otxa.
Ininiã otikakari imãka. 22 Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:
—Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai —itxaro.
Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ãkero Õkitikiko Pirena
(Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56)

23 Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori auĩte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, iĩroã. Itikari sokonaki xõkakani, itomaneri kãkiti txiapatakani apaka. 24 Ininiã Xesosi:
—Mapara hĩsa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa napetari Xesosi:
—!Omakanãta. Opĩpe. Pite !imarotari —inapetarina.
25 Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari oa ãtokoromoni. Imaĩkaro ouako. Iuasaakipeka oõkitikaua. 26 Ikara ene iaripireta iua tõpa.

Xesosi Kõsiãrepeka Txĩkitakari Mõsiãreti

27 Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mõsiãreni sari iua tikini. Iuasaaki ninoa akiripoakata:
—Tavii apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxana.
28 Aapokotxi Xesosi ĩroãkasaaki, ninoa ĩroã apaka. Ininiã Xesosi:
—Hãuikatari niposotiniri erekapeka nitxĩkitakinii hĩte? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Ari, Apiananiri —itxana.
29 Ininiã itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiã itxa:
—Ari, hãuikakiti iaõka itxako —itxa Xesosi.
30 Iuasaakipeka ninoa kõsiãrepeka itxana. Ininiã Xesosi:
—Kona hĩsãpiretapiri nikamakiti apanakinimoni —itxa Xesosi.
31 Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina ikamakiti ikinika iua tõpa.

Masãkireti Pirena

32 Ninoa kiki potorikasaaki, masãkireti anikaãka Xesosimoni. Iua kona kasãkireri, maerekati matamatakoti auaĩtotakiti xika. 33 Iuasaaki Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti. Iuasaakipeka iua kiki sãkirauata. Itomaneri kãkiti itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiã itxana:
—Ikinika Isaeo tixiniã auakani, mitxi !itikapanikari ĩkora atoko inakari —itxana.
34 Txamari pariseoakori txari:
—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireẽ —itxana.
Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

35 Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tõpa. Aapokotxi auiniãtaã apaka isa. Oerekarauata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita. 36 Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamonĩkana ninoa, kotxi soti auĩte minĩkatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana. 37 Ininiã itxari imoianariakori:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi ! ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana.

Imakinika iposope iuaã. Ininiã iposope auikinirina nisãkire. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ĩkapani. 38 Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

1 Xesosi mereẽna tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitinina ĩkapani, ikinika amianari inokasaakina ninoa amianatakani. 2 Naia imoianariakori uãka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari Ãtree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoãoma. Ninoa Sepeteo anaakori. 3 Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apotiitakari. Apaka ãti Txiakoma, Aopeo ãkiri. Aua Tateoma. 4 Aua Simãoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua Xesosi mĩkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)

5 Ininiã Xesosi iokanatana ninoa isãkire isãpiretinina. Ia atoko õtãkikana:
—Kona hĩsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tõpa sitatxitimoni kona hĩsipeko. 6 Hĩsako kãkiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hĩsako. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. 7 Hãpokasaaki kãkitimoni, hĩtxariko: “Teoso ikinimane auĩte ininiua manapi paĩtiki apokako.” 8 Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hĩtxĩkitakako apaka. Ipĩkani hõkitikako. Homitikariko maerekati matamatakoti kãkiti auaĩtotakini. Ikara atoko hĩkamako. Kona hĩte ĩkitxitari Teoso hãpakapakiti ĩkapani. Ininiã ikara atokokana hĩtxako. Kona hinirekapiri kãkiti iĩkitxitinii hĩte, hĩte sikakiti ĩkapani. 9 Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, ãtião txineiro apaka, kona hanikape. 10 Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Ãti himãka !hanikape. Ãti hĩkiti mata kona hanikape. Hĩtsonere !hanikape. Kona himaãkapeua, kotxi parĩkauatakani apakapariko nipokori. Hinirekakiti apokapitikako.

11 —Sitatxi hãpokasaaki, hinitari kãkiti Teoso sãkire kenakotakani, hĩte apakapakani. Hĩkaikota ninoakata. Eereka kona hĩsipe ãti aapokomoni hĩkaikotini ĩkapani. 12 Aapokotxi ãki hiĩroãkasaaki, hĩtxako: “Erekari Teoso sikakiti kaikotako hĩtekata,” hĩtxako. 13 Kãkiti ipoxokoniritika apakapiniãi, hĩtxako: “Teoso takari erekari hĩtemoni,” hĩtxako. Imanirekakaniãi, hĩtxariko: “Teoso kona takari erekari hĩtemoni.” 14 Atxiĩti aapokotxi hãpokasaaki, kãkiti iuaãtaã !apakapai. Atxiĩti !inirekarina hĩsãkire, ininiã iuasaaki hĩsipeka. Hĩtakanapariko iuaãtaã. Hĩpotorikasaaki, himakatxakari kipatxi hĩkiti mataã auakari. Ininiã iuasaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana. 15 Hĩxinikariko ia nisãkire. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, ninoa apiata misiritaãka. Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini misiritaãka poiãoka —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Pirena
(Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19)

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko, pamonõkoniri. Hĩte soti auĩte atoko hĩtxa, kotxi !kaposotiirei hĩte, iuaritika niokanatai kãkitimoni. Ninoa ãkiti atoko, ininiã erepaniko. Ininiã kimarorei hĩtxako. Imini kimaroreri atoko hĩtxako. Ininiã maerekati ninoa auakiti kona misiritai. Iuasaakiika kamoa atoko hĩtxako, kotxi kamoa !imisiritari kãkiti.
17 —Erepaniko. Araõkire hĩtxako. Auako kãkiti kinirão anikinii maxikatiĩka kãkiti misiritiko mereẽkanimoni. Apanakini xirokaiko hĩte maxikatiĩka aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. 18 Nota sãkire hãuikini xika hanikaãkako auĩtetxiakorimoni himisiritiko himarotini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, iuasaaki erekapitikari, kotxi hĩsãpiretariko nota sãkire iuaã auakanimoni, Xoteo minakonimoni apaka.
19 —Kãkiti misiritiko mereẽkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua hĩsãkirauatini apisa. Teoso sikaiko hĩsãpirena tĩkane. 20 Sãkiretxi hĩsãpiretakiti kona hĩte sãkireni. Erekari Matamatakoti, iuarako sikariko sãkiretxi hĩsãkirauatini ĩkapani iuasaaki.
21 —Ãti õti hĩtari sikaiko hĩte homanatakinimoni okinii ĩkapani, kotxi hĩte auikari nota sãkire. Iua atokokanerako irĩtxi sikariko imi ãtimoni okiniri ĩkapani, kotxi imi auikari nota sãkire. Auako apaka imi omanatinina iri, inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari nota sãkire. Iua sikanako ãtimoni okinina ĩkapani. 22 Ikinimane omanataiko hĩte nota sãkire hãuikini xika, iuaritika hãuikiniãri nisãkire ãtipirika, nimakatxakai himapinakani ĩkapani. 23 Sitatxiã hãuakasaaki, himisiritikosaaki, ãti sitatxitimoni himitekako. Atão nota sãpiretai hĩte. Kona hĩte xipokapaniri hĩparĩka ikini sitatxiti Isaeo tixini hĩtari iaxitikiri kanapiriini apisa —itxa Xesosi sãkire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apaiaõkarauatakari poião. Koerekareri apiata. Apaka nitiritxi poião. Iauĩte apiata. 25 Apakatapitika apaiaõkarauatakari koerekareri imarotakiti iaõka imarotini. Iua atokokanera nitiritxi iua auĩte atoko inini. Apanakini akiritano nota “Peosepoo,” Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai hĩte hĩuãka apia maerekati, kotxi nota anaakoririai hĩte —itxa Xesosi.

Kipatakori !Auari
(Arókasi 12.1-3)

26 —Ininiã kona !hĩpĩkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota kanapiriãkasaaki, kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako. 27 Hĩtemoni ĩkanõka nimaasakapiretakiti, ikara nisãkire hãkiripoakatako aapokotxi nopini imakinika kãkiti imarotiniri ĩkapani. Uatxa hĩtemoninani nisãpiretakiti ãti õti ikinimanemoni hĩsãpiretako.

Kipa Apĩka?
(Arókasi 12.4-7)

28 Kona hĩpĩkapena hiĩto okakani, kotxi !iposotarina hĩxinire okinina. Hĩpĩkariko Teoso, kotxi iuanokara posotari iokanatinii hĩte, hiĩto, hĩxinire pakini maerekani misiritikoãtaã. Iuara hĩpĩkako.
29 —Ipi kotipiriki ĩki poião, ãtika txineiro otanoka. Iuaritika hĩri iaxiti auakari tiretana ninoa. Imauiritakaniãri, kona ãtika ipina. 30 Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi

iteene inĩkatai, ininiãkara !hĩpĩkarauatape. 31 Kotipiriki ĩki poião, iuaritika
Teoso tiretari kotipiriki. Ininiãkara kona hĩpĩkarauatape. Kaiãopokori
kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki apiata, ininiã Teoso tiretapitikai hĩte
—itxa Xesosi.

Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini
(Arókasi 12.8-9)

32 Xesosi sãkirauatapanika:
—Apanakini apisatoõ hĩsãpiretiniãri: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” iua
atokokanerako nitxariko niri iaxiti auakari apisatoõ: “Nota nakitipi-
tikara iua,” nitxako —itxa Xesosi. 33 Hĩsãpiretiniãri apanakini: “Xesosi
nakiti !nitxaua nota,” iuasaaki nisãpiretari niri iaxiti auakari: “Kona nota
nakitini iua.”

Pinirekakiti Pirena
(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)

34 —Kona hĩxinikapiri nota ĩkorapokoriti napokini neenamatxi nix-
ipokini ĩkapani. Kotxi kãkiti auikari nisãkire, ininiã eereka apanakini
omanatana. Kona neenamatxi xipokapanika, kotxi nota minari ni-
posotiire maerekati nixipokini ĩkapani. 35 Nota apokini xika imi
omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari nisãkire. Tiĩrotxi
omanataro oimakiro, kotxi ãto omanatano nota, ãto tiretano nota.
36 Iuasaaki pinirimane pimokaiakarinikarako itxauanako.

37 —Poiãoka pitiretiniãno nota, apiata pitiretiniãna pinoro, piri pakini,
kona erekari nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniãna pamariteakori,
kona erekari nimoianari pininiua. 38 Nota kinirão moianataka hi-
nakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota
ĩkapani, ininiã ! apakata himoianatinino. 39 —Pite ãtipirika kaminiãri
piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite
nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako
Teosokata —itxa Xesosi.

Hĩte Apakapakani Pirena
(Marko 9.41)

40 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti hĩte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apaka-
pakari apakapari nota iokanatakari apaka. 41 Papakapiniãri Teoso
sãkire sãpiretakari, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire, ininiã papakapari
erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. Papakapiniãri atão inakari
kamakari, kotxi iua kamari atão inakari, ininiã papakapari erekari
Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. 42 Pisikiniãri ãparaã nimoianari
poiãorimoni iãtini ĩkapani, kotxi nimoianari itxaua, Teoso iĩkitxitapitikai
pite —itxa Xesosi.

11

Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani
(Arókasi 7.18-35)

1 Xesosi moianariakori tosi pakini isãkire oerekini xipoka atoko, Xesosi
sipe. Isa ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni Kariréia tõpa itxaãpota
oerekarauatakasaaki. Teoso sãkire isãpiretari kãkiti.

2 Xoão kapatxisareri, kateia ãki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi
kamakiti, ininiã iokanatari ipi imoianariakori Xesosimonikari.

3 Ininiã Xoão txari imoianariakori:

—Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua?
Ãtikani atxiĩti aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko —itxa Xoão.
Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka. 4 Ininiã Xesosi
apakapapiretana:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari hĩkenakotakiti, hãtamatakiti
pakini. 5 Hĩte atamatapekari mõsiãreti kõsiãrepeka inini. Matĩpokotakati
tĩpokotapeka. Hãtamatapekari maere matati erekapeka inini.
Makenakokiti kakenakokipeka. Ipĩkani õkitikapekaua. Teoso
iokanapirena erekari sãpiretapeẽkaika minakati mauapikinitinimoni.
Pakini hãtamatapeka. Ikara hĩsãpiretako Xoãomoni. 6 Kãkiti iteene
auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire
hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.
7 Ininiã ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sãpiretari Xoão pirena ito-
maneri kãkitimoni. Ia atoko itxa:
—Kipa ĩkai hĩte, Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki, ãparaã
makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi ãtitxika isãkire
aua. Teoso sãkirenoka isãpireta. Ĩtima ãpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni
ipapĩka, iuaĩkana ipinimoni ipapĩka inini atoko kãkiti, kotxi isãkire kita ãti,
isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara
atoko !itxa Xoão.
8 —Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !
inirekari tiitxi, txineiro pakini. ! Kakaroneri imãka, kotxi ! ikaikota
auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi aapoko peereri mãkatxi.
9 —Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso
sãkire sãpiretakari itxaua. Atãopitika Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Iua
Xoão Teoso sãkire sãpiretakari apiari.
10 —Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Niokanatariko nisãkire sãpiretakari kãkitimoni pite apisa, papokini
isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani.
11 Atãopitikara. Ikinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua.
Iuaritika Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso ka-
makiti tĩkane. 12 Xoão auakasaaki Teoso auĩtetakani misiritaãka, kotxi
kãkiti kaneenamari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso
auĩtetxi ininiua ĩkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari.
13 Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ikinika
Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auĩtetxi ininiua pirena. Xoão
apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auĩtetxi ininiua pirena.
14 —Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua:
Ãti Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi atoko inakari apokako,
itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka.
15 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
16 —Kanatokopa itxa kãkiti ĩkorasaaki auakani? Amarini sarauatini
atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiitxi amotikoãtaã.
Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana: 17 “Ate xika-
rauata hĩte serenini ĩkapani, txamari ! hĩserena. Kãkiti pĩkasaaki xikariti
axikareta, txamari ! hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itx-
ana ĩkorasaaki auakani, 18 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti.
Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. ! Iãtari ovaã. Iuaritika
hĩte txari: “Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari. 19 Nota
hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. ! Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika

ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari erekarinani. Kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua —itxa Xesosi.

Sitatxi Auakani Teoso Sãkire Mauiãkani
(Arókasi 10.13-15)

20 Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani pakini, kotxi kaiãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona itakanaparina maerekati. 21 Xesosi txana ninoa:

—Kãkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Kãkiti Petsáita auakani hĩte apaka misiritaãkako. Kitxakapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoa arikatxiã. Ninoa atamataãkamariko nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoa mãkatamariko sako mata. Itakamariko atapani iĩtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekari maerekati itakanapinina. 22 Nisãpiretai hĩte ia: “Kãkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini misiritaãka poião. Hĩte apiata.” 23 Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito posotiiretxi iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã. Nikamakiti hĩtemoni Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoa xipokamako. Auapanikamanako. 24 Ininiã nitxai hĩte: “Himisiritikosaaki, apiata himisiritaãka. Poiãoka Sotomakini misiritaãka,” —itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

25 Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:

—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti kimarorerinimoni, iuikakanimoni. Pite oerekari pimarore kãkiti poiãorinimoni, miuikakanimoni. 26 Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

27 Eereka imisãkiretari kãkiti:

—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni.

28 —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hĩtakanapiniri iua, txama !hĩposota hĩtakanapiniri. Hĩsãpakiniã himaerekani xika, hina notamoni hĩtomatini ĩkapani. Iuasaaki nimakatxakari himaerekani. 29 Hĩtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapitikari hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota napetari kãkiti. Niuikiniua !auari. Ikara atoko ininiã, hĩxinire tomatapitika. 30 Hĩposotapitikari nipaniãtakiti hĩkamini, notakata hĩparĩkauatiniã. Nipaniãtakiti !kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Õti Pirena
(Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

1 Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata na-
paãpota triko takikoãtaã. Inatxitana. Inapaãpotakasaakina, imakatx-
akarona triko iki mapaki inikinirona ĩkapani. 2 Pariseoakori ikara
itikasaaki, itxarina Xesosi:
—Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauiritakiniti. Ninoa
parĩkauata tomatiko õtisaaki —itxana.
3 Ininiã Xesosi:
—Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata
kitxakapirĩka inatxitakasaakina? 4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã.
Imoianariakorikata inikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara
auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuar-
itika ninoa sasetotxiakori tiretari Taviini, imoianariakori pakini inatx-
itakasaakina. 5 Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Moisesini iõkatsopatakiti.
Iua auiritari sasetotxi parĩkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misãkiretiko
aikotiã. Iuasaaki ninoa ! ikamari maerekati, kotxi iparĩkauatana Teoso
misãkiretiko aikotiã. 6 Atão nisãpiretai, hĩte paniãtakiti poiãori. Nota
paniãtakiti apiari. 7 Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoĩtana kãkiti
maxikatiĩka, kotxi Teoso sãkire txari:
Nota nirekari apanakini hĩtiretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, ! apakata
pisikarauatini notamoni. Iuasaaki kona ninirekari pisikakiti,
itxa Teoso kitxakapirĩka.
8 —Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini
tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

9 Xesosi ikara inaãka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. 10 Iuaã
aua kiki motĩkauakotakari. Iuaã aua apaka pariseoakori Xesosi kinirão
apoĩtaka inakani tomatiko õtisaaki iparĩkauatini xika. Ninoa amanaãri
Xesosi:
—Atauako apakata atxiĩti tomatiko õtisaaki, erekape pitxĩkitakiniri
kãkiti? —itxarina.
11 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Hĩpira soti auĩte tomatiko õtisaaki aariko ãki irikiniã, himakatx-
akatari? Atãopitikara Teoso sãkire auiritapitikari kãkiti makatxakiniri
ipira tomatiko õtisaaki. 12 Soti auĩte poiãori, kãkiti apiari. Ininiã Teoso
sãkire auiritapitikari tomatiko õti erekape nitxĩkitakiniri kãkiti —itxa
Xesosi.
13 Ininiã itxari kiki motĩkauakotakarimoni:
—Poerekauakotauako —itxa.
Oerekauakotakasaakiua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa.
14 Iuasaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misãkiretakakauana:
—Natokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereẽkiti

15 Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iuasaakipeka Xe-
sosi sipeka. Itomaneri kãkiti sa iuakata. Ikinika amianatakani
erekapeka itxĩkitaka. 16 Xesosi ! auiritana isãpiretinirina ikamakiti
apanakinimoni. 17 Ikara atoko itxa Xesosi, Teoso sãkire sãpiretakari Isaía
inakori sãpiretakiti iaõka apokini ĩkapani. Ia atoko itxa Teoso Isaíamoni:
18 Ia ninitiri nimereẽkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko
Erekari Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo
minakonimoni.

19 !Kataparasãkireri ahoa kimaporiti ĩtiniãpo isãkirauatakasaaki. !Ineena-
mauata. !Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.
20 Apanakini Teoso sãkire auiãkani oiõkapeta ãkixinireẽna. Itapara !
auari. Ninoa aanaia katxitoãkori atoko itxana. Iuaritika kona
imapirinikari iua aanaia katxitoãkori. Iua atokokana kona ix-
ipokari iua sãkire auiãkani mataparani. Itiretana. Apanakini
Teoso sãkire auiãkani, kona iteene auikari Teoso sãkire. Ininiã
ninoa tirikapi iopinikare xapitikiri atoko itxana, iuaritika kona
iua oakari. Iua atokokana kona ixipokana Teoso sãkire auiãkani.
Ikamaãpotari erekari, erekarinoka kãiatini ĩkapani.
21 Xoteo minakaniua auikariko iua sãkire.
Itxa Isaía sãpirena kitxakapirĩka.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)

22 Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti
Xesosimoni. !Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti
xika. Xesosi erekapeka txĩkitakari iua. Iuasaaki kõsiãrepeka, kasãkirepeka
itxa. 23 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tsorĩkaãta. Ininiã ipimaãkakauana:
—Atauako ia kiki aãuĩte Taviini apika mekanirikani? Atxiĩti Teoso
iokanatakitikani? —itxana.
24 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:
—Konapitini. Maerekati matamatakoti auĩte Peosepoo inakori sikari
iposotiire Xesosimoni maerekati matamatakoti omitikini ĩkapani —
itxana pariseoakori.
25 Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:
—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana,
ixipokakakauana. Iarikapenako. Iua atokokana kãkiti aapokoã
auakani inaiatakakiniãuana, ixipokakakauanako. 26 Iua atokokana
Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokako
Satanasi tapara. 27 Hĩte sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni
maerekati matamatakoti nomitikini ĩkapani. Ininiã nota pimaãi: “Kipa
sikari posotiiretxi hĩte moianariakorimoni, maerekati matamatakoti
omitikinina ĩkapani?” Himoianariakori sãpiretai: “Teosonoka sikari
posotiiretxi maerekati matamatakoti omitikakanimoni.” 28 Teoso
posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã,
Teoso oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini ĩkapani.
29 —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kiĩtiriri ĩroã ĩtiriuatini
ĩkapani. Kiĩtiriri iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iuasaakiika apakata
iĩtirĩkiniri itii.
30 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota.
Imamoianatakaniãno, inirekari niparĩka ixipokini. 31 —Ininiã
nisãpiretai. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti
kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. Txamari Erekari
Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari.
32 Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri
Teoso ikara imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari.
Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekari Matamatakoti, !kimakatxakikori ikara
maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena
(Arókasi 6.43-45)

33 Ininiã Xesosi sãkirauata iuaĩkana pariseoakorimoni:

—Aamina atoko hĩtxa. Aamina erekari ininiã, iri erekari apaka.
Aamina maerekati ininiã, iri apaka ! erekari. Patamatiniãri amãtiiri,
pimarotari imina. 34 Nimarotai hĩte. Imini katsiiri atoko hĩtxaua hĩte.
Hĩte maerekati kamakanii. Ininiã ! hĩposotari erekari hĩsãpiretini, kotxi
hãkixinire ! erekari. Hinamaã hĩsãpiretakiti hãkixinireẽ potoriãkari itx-
aua. 35 Kãkiti erekari ininiã, erekarinoka isãkire, kotxi iua ãkixinireẽ
erekarinoka aua. Kãkiti maerekati ininiã, isãkire maerekati apaka, kotxi
maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. 36 Atão nisãpiretai hĩte. Ikinipoko
kãkiti sãkire Teoso atamakaerekata xipokatxi õtisaaki. Iuasaaki Teoso
mereẽri kãkiti misiritiko. Maxikatiĩka hĩsãpiretakiti kona apakata. Kona
iua potxitari. Ininiã iuasaaki iua pimaãi: “Kinirepa ikara atoko pisãkire?”
itxako. 37 Pisãkire ereka ininiã, ixika ! auari Teoso misiritinii. Pisãkire
maerekati ininiã, pisãkire maerekati xika Teoso misiritai —itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32)

38 Ãtikaka kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini txari:
—Koerekareri, takaõtxikari Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri
ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
39 Xesosi apakapapiretana:
—Kãkiti uatxarini ! erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari
noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona no-
erekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori
auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posoti-
iretxi Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi
Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso
takaõtxikare hĩte ĩkapani. 40 Xonasi kaikota ximaki mitari tikako ãki ipi
ãti pakini õti. Iua atokokanerako hĩtari iaxitikiri napako ipi ãti pakini õti
ipĩkani auiniãtaã.
41 —Itixi xipokini õtisaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani
sãkirauatapitikako. Ninoa txai hĩte: “Kona erekai hĩte, kotxi !
hĩtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani Xonasi sãkire
akenakotakasaaki,” itxanako ninoa. Uatxa uai aua hĩte apisatoõ Xonasi
apiatakari. Imisãkiretai hĩte, iuaritika kona ! hĩtakanapari himaerekani.
42 —Xipokatxi õtisaaki, sito Sapaa auakani auĩte sãkirauatapitikako.
Oa õtakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromãomoni imatire okenakotini
ĩkapani. Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hĩte ! auikari nota
sãkire —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Arókasi 11.24-26)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maerekati matamatakoti kiki auaĩtotakiti takanapakasaakiri iua
kiki, iua maerekati matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã,
ikaikotiniãtaã initini ĩkapani, txamari ! apokari. 44 Ininiã itxa:
“Nikanapiriãpiriko mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari,” itxa
iua maerekati matamatakoti. Ininiã ikanapiriã. Apokasaaki, ãti
iuaã auakari ! auari. Oeretapeẽkaika. Iposope ãti auini ĩkapani.
45 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni apia
maerekanitakani. Imakinikana aua iua kiki ĩtoã. Ininiã iua kiki mitxi
poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita. Ikara atoko itxako kãkiti
uatxarini maerekani —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21)

46 Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni, inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti auana. Ipĩkapiretarina. 47 Ininiã ãti txari Xesosi:
—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana. Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.
48 Ininiã Xesosi:
—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa Xesosi.
49 Ininiã imioakari imoianariakori:
—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini. 50 Niri iaxitikiri nirekaãkiti kamakanira, ninoara nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena
(Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iua õtisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka. 2 Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã kanaua ãki iereẽtaua, topãka itxa oerekarauatini ĩkapani. Ninoa kaikota imiriĩ. 3 Ininiã itori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa Teoso imarotinina ĩkapani.
Ia atoko itxa:
—Katakareri potorika itakarauatini ĩkapani. 4 Takari iki itakaãpotakasaaki, okaãpotakasaaki, ãtikaka irika kimapori tiniãpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika. 5 Apanakini irika kai auiniãtaã. Poiãoka kipatxi auari, ininiã mokatanitika ipitxaka. 6 Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari. 7 Apanakinipekana irika aanaia auiniãtaã. Ininiã aanaia aneẽ takari takote. Aãpitsa iapinokari takari, oka txari. 8 Apanakinipekana irika kipatxi erekariãtaã. Ininiã iriuata. Ãtiãtaã ãti takari iriuata seĩ oki pakini. Ãtiãtaã takari iriuata sesẽta oki pakini. Ãtiãtaã ãti takari iriuata trĩta oki pakini. 9 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)

10 Imoianariakori apoka Xesosimoni. Ipimaãrina:
—Kinirepa sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretari kãkiti? —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti xinikiniãri Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, auapitika kaiãopokori ninoa mimarotakiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. 12 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako. 13 Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretana sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kotxi kokiri kãkiti, iuaritika !atamatari Teoso kamakiti. Kakenakokiri kãkiti, iuaritika !imarotari Teoso sãkire.
14 Ininiã apokapeka Isaía sãkire kitxakapirĩka, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire:
Hĩkenakotapiikamari nisãkire, iuaritika !himarotari. Hĩtikapiikamari nikamakiti, iuaritika !himarotari,

15 kotxi ! hinirekari himarotiniri atão inakari. ! Hinirekaikari
nisãkire hĩkenakotini. ! Hinirekaikari nikamakiti
hãtamatini. Hinirekaãkamariko, hãtamatamariko nikamakiti.
Hinirekaãkamariko, hĩkenakotamariko nisãkire. Hinirekaãkamariko,
himarotamariko nisãkire. Hĩkanapiriaãkamako notamoni,
nimakatxakamariko himaerekani,
itxa Teoso.
16 —Hĩtepekana, Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hõki atamatapi-
tikari iua kamakiti. Hĩkenakoki kenakotapitikari iua sãkire. 17 Atão
nisãpiretai. Itomaneri Teoso sãkire sãpiretakani, apanakini kiki atão
inakari kamakani pakini kitxakapirĩka nirekari atamatiniri hĩte ata-
matakiti, txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina hĩte
kenakotakiti, txamari kona ikenakotarina —itxa Xesosi.

Katakareri Pirena Oerekiko
(Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15)

18 Xesosi sãkirauanãtapanika:
—Hĩtakaõtxikari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katakareri
pirena. Noerekai ikara. 19 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso auĩtetxi
ininiua pirena, imimarotakaniãri ikenakotakiti, kimapori kãkiti
katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa iua ãkixinire, kotxi Satanasi apoka
iuamoni. Imakatxakari Teoso sãkire iua ãkixinireẽ apokakari. Teoso
sãkire takariki atoko itxa.
20 —Takariki kai auiniãtaã iriãkari, Teoso sãkire ipoxokoniritika apaka-
pakari atoko itxa. 21 Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari.
Omanatiko inakasaaki, inapetiko inakasaaki, Teoso sãkire auikini xika,
itakanapari Teoso sãkire auikini.
22 —Ãti kãkitipekana kenakotari Teoso sãkire, txamari ixinikapikari
tiitxi, nipokori, iparĩka pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiã maerekax-
iniretinoka itxa. Txineiro ipotxitini xika ! inirekaikari Teoso sãkire.
Takariki aanaia auiniãtaã iriãkari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa
iua ãkixinire.
23 —Ãti kãkitipekana ikenakotakasaakiri Teoso sãkire, atão iua auikari.
Iua ãkixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua kãkiti
minari atxiĩti seĩ pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ĩkapani. Atxiĩti
iminari sesẽta pakini kãkiti. Atxiĩti iminari trĩta pakini kãkiti Teosomoni
isãkire auikinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

24 Iuaĩkana Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã
ia atoko itxa:
—Teoso auĩtetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa.
Iua katakareri takari erekari takariki ikikioteẽ. 25 Ãti ĩkanõkati ikini-
mane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati ahoisi atoko
inakaro ahoisi sauaki. Kona ! otxa. Iposo atoko ĩkorape itxa. 26 Takari
aneẽka atoko, oriuata. Iuasaaki kãkiti imarotapekari katsotati ahoisi
atoko inakaro auapeka. Kona otxa. 27 Ininiã katakareri nitiriakori
apoka iauĩtemonina. “Auĩtetxi, pite takaro takariki erekaro. Nanipa oina
katsotati?” itxana ninoa.
28 —“Amokaiakari takari,” itxa.
—“Pinirekatari amaporokiniri?” itxana initiriakori.
29 —“Kona. Katsotati himaporokiniã, atxiĩti himaporokaro nitakare
apaka. 30 Hĩtakanapari imakinika aneinina ĩkapani. Oamikosaakirako,

omakatxakaãka. Ininiã iuasaakiko nipaniãtaiko hĩte: ‘Merepanika himakatxakaroko katsotati. Hãpotiitaro. Xaminamoni oka inaãkako. Iposo atoko hãpotiitari ahoisi. Hĩtakari nikiena nĩkatiko aikoti ãki.’ ”

Mostata Pirena
(Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19)

31 Iuaĩkana Xesosi oerekari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:
—Teoso auĩtetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteẽ atoko itxa.
32 Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneẽka atoko amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —itxa Xesosi.

Tirekakari Pani
(Arókasi 13.20-21)

33 Xesosi iuaĩkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa Xesosi:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko
(Marko 4.33-34)

34 Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti. 35 Ininiã kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi iua txari:

Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itixi kamikosaakipanika aua kãkiti mimarotakiniti. Ikara noerekako kãkitimoni,

itxa Teoso sãkire.

Xesosi Sãpiretari Katsotati Pirena

36 Eereka Xesosi takanapana ninoa kãkitipokoni. Iĩroã aapokotxi. Imoianariakori apoka iuamoni. Itxana:
—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katsotati pirena, mixikanani pisãpiretakiti. Ate !imarotari —itxana.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtari iaxitikiri, iua erekari oki taãkari itxaua. 38 Itixi iua kikio atoko itxa. Teoso auĩtetakani takariki erekari atoko itxana. Kãkiti Satanasi nakitiakori iua katsotati atoko itxana. 39 Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaiakari itxaua. Satanasi itxaua. Itixi xipokini õti iua takari amiko õti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini ninoa takari amakani atoko itxana. 40 Iua katsotati apotiitaãka, xaminamoni oka inaãka. Iua atokotxikana inaãka itixi xipokini õti. 41 Hĩtari iaxitikiri iokanatanako initiriakori itiximoni. Apotiitarinako maerekati oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani. 42 Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaã iteene itxiapatana. Akatsatsiriĩtauana. 43 Iuasaaki atão inakarinoka kamakani aua iotximerena Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoro Pirena

44 —Teoso auĩtetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoro atoko itxa. Oa txineiro kipataãka kikio. Ãti õti kiki napaãpotakasaaki, apokaro, ininiã iuaĩkana ikipataro. Iteene ipoxokoniuata, ininiã ivẽtxitari ikinika itii, iua

kikio iamotini ĩkapani. Eereka sa itxa iua kikio iamotini ĩkapani. Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

45 —Teoso auĩtetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora apia erekari. 46 Pérora iteene erekari apokiniã, ikinika itii ivẽtxita iua pérora iamotini ĩkapani.

Hetxi Pirena

47 —Teoso auĩtetxi ininiua hetxi ipoaã taãkori atoko itxa. Ikini sereti ximaki apotiita hetxi. 48 Ixãpokasaaki kaiotaroariti kosekaãpotari itakoãmoni. Iuaã kaiotaroariti iitopãka. Imereẽrina ximaki. Ximaki erekari kotariã itaka. Kãkiti maniãkiniti mapara oka. 49 Xipokatxi õtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereẽriko kãkiti. Mapara itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani. 50 Ininiã xaminamoni okanako kãkiti maerekati kamakani. Iuaã itxiĩtana. Akerakitatsiriĩtauana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirĩka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

51 Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Hĩte imarotatari ikara atoko inakari nisãpiretakiti? —itxa.

—Ari, aimarotapitikari —itxarina.

52 Ininiã Xesosi:

—Kaiõkatsopareri oerekikosaaki Teoso auĩtetxi ininiua imarotini ĩkapani, imarotari amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko itxa. Iua kaapokori makatxakari apokaerekatakiti mareta ãki inĩkatakiti. Amaneri, kitxakari apaka imakatxaka.

Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Sãkire
(Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)

53 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi sipe. 54 Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekarauata aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorĩkaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:

—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sikaposotiiretari iua? 55 Aapokotxi kamakari ãkiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão, Simão, Xotasi pakini. 56 Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaõkari ikinika imarore? —itxana.

57 Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isãkire !auikaãka —itxa Xesosi.

58 Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posotiire iuaã Nasaree sitatxiti auakani ĩkapani, kotxi kãkiti iuaãkini !auikari isãkire.

14

Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena
(Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)

1 Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auĩte txaua. Iuasaaki ikenakopiretari Xesosi pirena. 2 Iuasaaki itxana initiriakori:

—Iua Xoão kapatxisareri ipĩpekariika õkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.

Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua. 3 Mitxi Erotxi paniãtari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi ĩtanoro xika. Ouãka Erotxia.

Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia ãki. 4 Mitxi Xoão kapatxisareri
txari Erotximoni:
—Kona erekari pitari ĩtanorokata pisirĩkini. !Apakata pikamakiti —itxa.
5 Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi
ipĩkana Xoão sãkire auiãkani. Ninoa uãkatari Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari
ininiua. 6 Erotxi kamari kiiniri auini õti pirena. Erotxia ãkero serena iua
Erotxi apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ininiã oserenini kamari
ninoa poxokoniuatini. 7 Ininiã Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:
—Nisikai imakinika pinireẽkiti pitemoni —itxaro oa.
Ininiã osari onoromoni. 8 Onoro nirekari Xoão okiko, ininiãkara
oamanaãri Xoão kii prato nopini. Ininiã otxari Erotximoni:
—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.
9 Ininiã Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane
ikemaĩtxitakini kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiã
iua paniãtari oa nirekakiti sikiko oamoni. 10 Ininiã iua iokanatari
sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ĩkapani. 11 Ininiã ninoa minari
ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni. 12 Eereka
Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iĩto akauarimoni.
Iuaã ikatarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isãpiretarina Xesosi Xoão
ipinini pirena.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

13 Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaã.
Ãtiãtaã iuanani auini nire isa, txamari itomaneri kãkiti imarotari Xesosi
sinimoni. Ininiã itakanaparina sitatxi. Isana imiriĩ iua sinimoni. 14 Iua
kanĩkiĩtakasaaki, atapari kãkiti apokaãpotini. Ininiã iua amonĩkana ninoa.
Imakananitana amianatakani.
15 Mapiãpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:
—Mapiãpeka. Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiã uai nipokori !auari.
Piokanatari kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã —
itxana imoianariakori.
16 Xesosi apakapapiretana:
—Nota kona iokanatana isinina. Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxa
Xesosi.
17 Ininiã ninoa:
—Komiri ipi ipi ãti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua.
!Apakata —itxana.
18 Ininiã Xesosi:
—Himina uai notamoni —itxa.
Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni. 19 Eereka iua paniãtari
kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Ininiã
iua ionakaãta iaxiti. Itxari:
—Niri pisikakiti peerekari —itxa.
Ininiã imaxinĩkaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa
sikaãpotana kãkiti. 20 Ikinikana nipokota. Ikinimane:
—Kamitopekaua ate —itxana.
Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina
tosi kotari. 21 Iuasaaki sĩko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini
pakini nipokota apaka.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)

22 Eereka ipaniãtana imoianariakori kanauaã iereẽtiniua iua apisa
ĩpiriãtinina ĩkapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kãkiti itakapiretini nire.
23 Kãkiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso
imisãkiretini nire. Ĩkanõkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua. 24 Iuasaaki
kanaua ipoa apanĩkakiãpeka. Ĩtima apiãkataro kanaua. Ininiã tsakati
iteene apoãkata.
25 Imaropirĩkatapeka inakasaaki Xesosi sari ninoamoni. Itĩpokota ipoa
nopini. 26 Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itĩpokotini,
ninoa pĩkarauata.
—Kamiri napani —itxana.
Akiripoakatana. 27 Iuasaakipeka Xesosi:
—Kataparaxinire hĩtxako. Notara. Kona hĩpĩkarauatape —itxa.
28 Ininiã Petro sãkirauata:
—Apiananiri. Xesosi pininiãua, pipaniãtano pitemoni napokini ipoa
nopini —itxa Petro.
29 Ininiã Xesosi:
—Uai pina —itxari.
Ininiã Petro katxaka. Ipotorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini.
30 Txamari kataparari ĩtimati itikasaaki, ipĩkarauata, ininiã ipatapiã
itairakaãpota. Ininiã iua akirikata:
—Apiananiri. Pimaĩkano.
31 Iuasaakipeka Xesosi maĩkari iua. Itxari:
—Poiãoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atão pauikari? —itxa
Xesosi.
32 Iuaĩkana morõkoka itxauana kanaua ãki. Iuasaaki ĩtima iotoka.
33 Imoianariakori kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:
—Apiananiri pitxaua. Atãopitikara Teoso ãkiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini
(Marko 6.53-56)

34 Ipoa ĩpiriãtana, Xenesaree tõpamoni apoka itxana. 35 Iuaã kãkiti
imarotari Xesosi, ininiã iokanapireta kãkiti ninoa tixine takote auakani-
moni:
—Amianatakani himina.
Ininiã kãkiti minari itomane amianatakani Xesosimoni.
36 Amianatakani amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua pimãka mapotomatare atakapiotini —itxana.
Ikinimane imãka takapiotakani makananitaãka.

15

Xoteoakori Iĩkite Pirena
(Marko 7.1-13)

1 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini apoka Xesosimoni.
Xerosareẽkini ninoa. Ipimaãrina Xesosi:
2 —Kinirepa pimoianariakori kona kamari aãtokiriakorini sãkire iaõka,
kotxi inipokotakasaakina, kona arokauakotauana —itxana.
3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩtepekana, kinirepa kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka? Hĩte
kamari hõereẽkitinokara, 4 kotxi Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipax-
itaroko pinoro.” Apaka Teoso txari: “Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã,
pokaãkako.” 5 Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro
pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana:

‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’ ” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti
ninoamoni. 6 Ininiã hĩte oerekari kãkiti mapaxitakanina iri, inoro
pakini. Ininiãkara hĩte sãkire hõereẽkiti kipatari Teoso sãkire. 7 Hĩte
txari: “Akamapitikari Teoso sãkire iaõka,” txamari kona hĩte kamari.
Atãopitikara Isaía sãkire kitxakapirĩka. Iua sãpiretari Teoso sãkire hĩte
pirena. Teoso txari:

8 Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona.
Ãkixinireẽna !inirekanona.

9 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa
txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sãkire.
Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Marko 7.14-23)

10 Xesosi akiritana kãkiti, ininiã itxana:

—Hĩkenakota himarotini ĩkapani. 11 Nipokori, piixirãkakiti kona ka-
matxikotari pãkixinire. Pisãkire maerekati, pinamaã potoriãkari, iuara
txikotapitikari pãkixinire —itxa Xesosi.

12 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Pimarotatari pariseoakori !apokaerekatari ikara pisãkire ninoa-
moni?

13 Ininiã Xesosi:

—Kãkiti takari atoko itxa. Ininiã ikinika takari niri iaxitikiri
mataãkiniti maporokaãkako. 14 Kona himaãkatapena pariseoakori.
Ĩkiikakani mõsiãreni atoko itxana. Mõsiãreti mĩkiikiniãri mõsiãreti,
ikinipoko irikako aariko ãki. Iua atokokana maerekati õtãkikiniãri
maerekati, imakinika ninoa sari imisiritikoãtaã —itxa Xesosi.

15 Ininiã Petro:

—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ate !imarotari
—itxa.

16 Ininiã Xesosi:

—Hĩte apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari?
17 Himarotari. Nipokori hinamaã hiĩxirãkakiti hĩtikakomoni isa. Eereka
hĩtikatakasaaki, inapa. 18 Hĩsãkire hinamaã pokĩkakari potorika hãkixinireẽ.
Iuara txikotari kãkiti ãkixinire. 19 Kotxi hãkixinireẽ hĩxinikakiti maerekati
potorika. Okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata sirĩkiko nire, anokaretxi,
ĩtiriuatakatxi, misirieneretxi, ãti misãkirepiretiko pakini potorika
hãkixinireẽ. 20 Ikara atoko inakarinanira txikotari kãkiti ãkixinire. Kãkiti
marokauakotakaniua kona txikotari ãkixinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Marko 7.24-30)

21 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoõ pakini
tõpamoni. 22 Iuasaaki sito Kanaaãkero, iuaã auakaro, apoka Xesosimoni.
Iteene oamanaãri:

—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonĩkano. Maerekati mata-
matakoti auaĩtotaro namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.

23 Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka
Xesosimoni. Itxana:

—Piokanataro, osipekako. Atemoni ãtipirika oãkiripoanãta —itxana.

24 Xesosi apakapapiretaro oa:

—Niokanataãka Isaeokini ninĩkatini ĩkapani. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite ãto uãka —itxa.
25 Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ininiã oa:
—Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Isaeokini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anãpamoni nisikini ĩkapani —itxaro.
27 Ininiã oa:
—Ari, atãopitikara pisãkire. Anãpa atoko nitxaua, iuaritika anãpa nikari nipokori iriãkari kaapokori patapi koa —otxa.
28 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara. Sito, pite iteene auikari niposotiire. Pinirekakiti nikamapitikako —itxaro.
Iuasaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Kãkiti

29 Eereka Xesosi sari Kariréia poatimoni. Iuaã oxiratari nopini topãka itxa. 30 Itomane kãkiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kãkiti mõsiãreni, masãkireni, matĩpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitana ninoa. 31 Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kãkiti masãkireti sãkirauatapeka. Kãkiti matĩpokotakati tĩpokotapeka. Mõsiãreti, kõsiãrepeka itxapeka. Ikinimane txari:
—Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti
(Marko 8.1-10)

32 Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:
—Nota amonĩkana naia kãkiti. Ipi õti, ãti õti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ĩkapani. Kona nota iokanatana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipĩtaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.
33 Ininiã imoianariakori txari:
—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kãkiti asikakienatini? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Kipakinipa komiri aua hĩtemoni? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Setxi komiri, ãtikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.
35 Ininiã Xesosi:
—Hĩpaniãtana kãkiti xiti topãkini —itxa Xesosi.
36 Eereka imaĩkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.
Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaãpota itxari imoianariakorimoni. Ininiã ninoa xanakaãpotari kãkitimoni. 37 Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xãpokakari setxi kotari nipokori itetakori. 38 Ipi ipi pakini mio kikiãkini nipokotapeka, apaka sitoãkini, amarini pakini. 39 Eereka Xesosi iokanatana kãkiti aapokomonina. Iposo atoko iereẽtaua kanaua ãki. Makataã tõpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare
(Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56)

1 Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
2 Txamari Xesosi txana:
—Na noerekai. Mapiãnikata iaxiti põkamarari inakasaaki: "Peereõtiri katana," hĩtxa. 3 Iua atokokana ĩkanõkapanika iaxiti põkamarari, piãkaxitita inakasaaki: "Ãparaãnapani. Kataparari ĩtimatipani," hĩtxa. Himarotapitikari takaõtxikari iaxiti auakari. Txamari kona himarotari Teoso kamanãtakiti ĩkorakanani. Hĩsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hĩtxa, txamari maerekati hĩkama. 4 Kãkiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani —itxa Xesosi.
Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

Pão Tireẽkari Pirena
(Marko 8.14-21)

5 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Ipiniã apokasaakina, imoianariakori xinikaro pão imaxinĩkaretakitona. 6 Iuasaaki Xesosi õtãkikana ninoa:
—Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari pamonõkoniri —itxana imoianariakori.
7 Ininiã imoianariakori misãkiretakakaua:
—Pão amaxinĩkaretini xika Xesosi ikara atoko txaua ate —itxana imoianariakori.
8 Xesosi imarotari imisãkiretakakiniuana, ininiã iua:
—Kinirepa himisãkiretakakaua, pão himaxinĩkaretini xika? Kona iteene hãuikari ninĩkatinii. 9 Atauako kona kiĩkitepanikai hĩte? Atauako himaxinĩkaretapekari pão sĩkonoka sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro? 10 Atauako kona hĩxinikatari ãti õti ipi ipi pakini mio kãkiti setxinoka pãoã nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro? 11 Hĩte nõtãkikasaaki: "Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari pamonõkoniri," ninakasaakii, kinirepa kona himarotatari kona pãoni ikara atoko nitxai hĩte? —itxa Xesosi ninoamoni.
12 Iuasaakiika imarotarina kona pão tireẽkarini monõkori txaua. Imarotarina pariseoakori, satoseoakori pakini sãkirera, ninoa oereẽkitira, monõkori txaua.

Petro Auikari Xesosi Teoso Ãkiri Ininiãua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)

13 Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaã ipimaãna imoianariakori:
—Kipa kãkiti uãkatano nota hĩtari iaxitikiri?
14 Ininiã imoianariakori:

—Ãtikaka uãkatai Xoãoni kapatxisarerini iuaĩkana õkitikaua inakarii.
Apanakini uãkatai Eríasini iuaĩkana õkitikaua inakarii. Apanakinipekana
uãkatai Xeremiani iuaĩkana õkitikaua inakarii. Minakanisaaki ãtikaka: “Ãti
Teoso sãkire sãpiretakarini iuaĩkana õkitikaua inakarii,” itxaina —itxarina.
15 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxana ninoa.
16 Simão Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkitirai pite. Teoso mapĩkati ãkirirai pite —itxari iua.
17 Ininiã Xesosi:
—Simão Petro, Xoão ãkiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi
kona kãkitini sãpiretai Teoso ãkiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai.
18 Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana
piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereẽri kai kaikori xiti itakini ĩkapani,
aapokotxi iua kai nopini ikamini ĩkapani, ininiã aapokotxi !irika, kotxi
kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai
atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakiti-
akori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ĩkapani. Napotiinãtapanikari
kãkiti naapoko ĩkapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri
ia naapoko. 19 Nipaniãtai Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi
nisikinii atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire iĩroã Teoso
auĩtetxi ininiãtaãua. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso
tixine apaka !auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pauiritiniã, apaka
auiritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.
20 Iposo atoko Xesosi:
—Teoso mereẽkiti nininiua, apanakinimoni !kasãpirena hĩtxapeko —
itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 8.31–9.1; Arókasi 9.22-27)

21 Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:
—Nisako Xerosareẽmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sase-
totxi auĩteakori pakini misiritanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti
õtisaaki iuaĩkana nõkitikaãkako. Iuaĩkana aua nitxako —itxana.
22 Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka inakasaaki. Itapararitika
itxari:
—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Api-
ananiri. Kona Teoso auiritapaniri ikara atoko piniko —itxari.
23 Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.
—Pisipiniikaua Satanasi. Nikimapore katokapareri atoko pitxa, kotxi
pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso
nireẽkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

24 Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireẽkiti kona pinirekape.
Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana
pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. 25 Pite
ãtipirika kaminiãri pite nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako
pitekata. Pite nireẽkiti pimanirekakaniã, nota sãkire pauikini xika,
Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapinininiika txako
Teosokata. 26 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani
tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire,

ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini. ! Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani. 27 Nota hĩtari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparĩkana ĩki isika iparĩkana iaõka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani. 28 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Uai uatxa aua kãkiti, ninoa imarotapanikariko nota hĩtari iaxitikiri auĩtetxi nininiua. Ikara imarotinina apisa kona ipinapanikana —itxa Xesosi.

17

Moisesi, Eríasi Pakini
(Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36)

1 Seisi õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari. Ikanĩkana oxiratari nopinixiti. Ninoanani anika iuaã. 2 Iuaã ninoa atamatari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoõ iotximere atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka serõka ipinikare atoko itxa. 3 Iuasaakipeka Moisesi, Eríasi pakini tokiã iuaã, misãkireta itxarina Xesosi. 4 Ininiã Petro akiritari Xesosi:

—Apiananiri, erekapitikari uai aãuini. Pinirekiniãri, nota kamari ipi ãti pakini papiri uai. Pite nakiti ĩkapani, Moisesi nakiti ĩkapani, Eríasi nakiti ĩkapani nikama.

5 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri pomẽkoriri ninoa nopini apoka. Katxiãri ãki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatari iua, kotxi ikamari ninirekakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire.

6 Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipĩkarauatana, ininiã iriãkatana xitipe. Itoõna ikipatana. 7 Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoa nopini. —Hõkitikaua. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.

8 Ininiã itikapokotana. Xesosinoka aua.

9 Oxiratari xirata iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana ninoa:

—Kona hĩsãpiretapiri apanakinimoni hĩtikakiti. Nota hĩtari iaxitikiri nipina iuaĩkana naua ninaka atokoikarako hĩtikakiti mixikanani hĩsãpiretako —itxana.

—Ateeneka —itxarina.

10 Xesosi moianariakori pimaãri iua:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereẽkiti apokini apisa?”

11 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:

—Ari, atãopitikara ninoa sãkire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari imakinika iposope inini ĩkapani. 12 Ari, nisãpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kãkiti !imarotari iua. Imisiritarina iua inireẽkitina iaõka. Iua atokotxikana itxanonako nota hĩtari iaxitikiri. Imisiritanona —Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.

13 Ininiã imoianariakori imarotari Xesosi sãkire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena
(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

14 Ikanapiriãkana atoko, itomaneri kãkiti apotiitiniãtaãua apokasaakina, kiki apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. 15 Itxari:

—Apiananiri, piamonĩkari namarite. Maerekati matamatakoti
auaĩtotari iua. Atatsiirauata. Xaminaã irikapika. Kãuaãriã ikomokapika.
16 Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari
erekapeka itxĩkitakinirina.
17 Ininiã Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa
Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari
hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.
18 Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:
—Pisipe.
Ininiã iua maerekati sipe. Iuasaakipeka iua amarini erekapeka itxa.
19 Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iuasaaki ninoanoka aua
iuakata. Imisãkiretarina:
—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti
aomitikini?
20 Ininiã Xesosi:
—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri
iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitip-
itika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari
ia õtanoxiratari hĩpaniãtini: “Pite oxiratari, uai posipika, ikaimoni pisa,”
ininiã oxiratari sapitikamako. Hĩte posotari ikinipoko hinireẽkiti
hĩkamini. 21 Txamari himamisãkiretakaniãri Teoso, hinipokotini hi-
matakanapakaniã Teoso himisãkiretini ĩkapani, ininiãra kona hĩposotari
maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

22 Kariréia tõpa apokasaakina, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Nota, hĩtari iaxitikirino mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni
inirekaãkitina ikaminina tĩkane. 23 Ninoa okano nota. Ipi ãti pakini
õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxana ninoa.
Ikara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniuatana.

Txineiro Teoso Misãkiretiko Aikoti Ĩkapani

24 Kapanaoõ sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa
kiki apakaparo txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito.
Ipimaãrina Petro:
—Hĩte oerekakari sikataro txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani
amanaãkito? —itxarina iua Petro.
25 Ininiã Petro:
—Ari, isikapitikaro —itxa.
Eereka Petro ĩroã aapokotxi ãki ikara sãkiretxiti Xesosi isãpiretini ĩkapani.
Xesosi sãkirauata, Petro masãkirauatakani apisa:
—Petro, ikini itixiti kipa sikataro txineiro auĩtetxiakorimoni? Atauako
auĩtetxi nirimane sikataro? Atauako kãkiti ãtiãtaã ĩkanikani sikataro? —
itxari.
26 —Kãkiti ãtiãtaã ĩkani sikaro txineiro auĩtetximoni —itxa Petro.
—Ari atãopitikara. Ininiã kona auĩtetxi nirimaneni sikaro txineiro iua-
moni. Iuaritika asikapitikaro. 27 Txineiro amasikakaniã, txineiro apoti-
itakani !apokaerekataua. !Anirekari ikara atoko inakari. Ininiã ipoa
pisa. Pokatsaãta. Pimanamãkaro ximaki merepitipanika pimaĩkakito.
Onamaã papokaro txineiro ota aĩkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota
apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito ĩkapani apaka. Panika.
Pisikaro oa txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanimoni —itxa Xesosi.

Ininiã Petro kamari Xesosi sãkire iaõka.

18

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

1 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni.
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, kipa kãkiti apiatakari txataua? —itxana.
2 Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoõ taka itxari.
3 —Atãopitikara nota sãkire. Himaerekani himatakanapakanisaaki,
Teoso nireẽkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himi-
nakanisaaki, kona hĩsapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 4 Ia amarini axapi-
tiri !iuikaua. Kãkiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiãotakiniãua,
iuara apiatakari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 5 Nota nireẽkiti pika-
makasaaki, pipoxokoniritika papakapiniãri amarini ia atoko inakari
pinakasaaki, papakapano nota apaka —itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari
(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

6 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kãkiti txĩkitakiniãri amarini, nota sãkire auiãkari, maerekati ikamini,
!apakata. Erekamariko kai mitari iua kãkiti maerekati oerekakari
iaxirikanokitaãkamako, iposo atoko ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini
ĩkapani. 7 Kãkiti ikini itixiti auakani misiritaãkako, kotxi auari kãkiti
maerekati apanakini kamini txĩkitakakani. Auapika kãkiti ikara atoko
inakani. Ninoa misiritaãkako. 8 Piuako txĩkitakiniãi maerekati pikamini,
ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Pikiti txĩkitakiniãi maerekati pikamini,
ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã arikatxi
maxipokatimoni pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika
Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ãtipirika Teosokata. Pauir-
itiniãri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotiniã, ininiã pite
kamari maerekati apaka, ininiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako.
9 Iua atokokana poki txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimaporoka, oka
pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã, arikatximoni maerekani misir-
itikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti poki-
noka pauini. Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata
ikaikotini —itxa Xesosi sãkire.

Soti Auĩte Pĩpinanaãkari
(Arókasi 15.3-7)

10 —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori.
Ninoa nĩkatari amarini. Niri apisatoõ ãtipirika initiriakori auapika, ininiã
kãkiti mapaxitakaniãri amarini, isãpiretarina niri. 11 Nota hĩtari iaxitikiri
napoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani atoko inakani napokini ĩkapani,
kotxi !imarotarina Teoso kimapore.
12 —Kiãtokopa itxa hĩxinikakiti? Kiki aua ipiraakori soti auĩte seĩ pakini.
Txamari ãtika pĩpinanaka. Kiãtokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novẽta
novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pĩpinanaãkari. 13 Ipiraakori
novẽta novi na pĩpinanaka, ininiã ipoxokoniuata. Apokasaakiri iua
pĩpinanaãkari, iteene ipoxokoniuata. 14 Iua atokokana hĩri iaxitikiri kona
nirekari amarini ãtika pĩpinanakini. Hĩri nirekari imakinika amarini
imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sãkire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

15 —Pitari nisãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, ininiã
pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisãkiretako.
Põtãkikiniri ikĩpitakasaaki, pimoianari iuaĩkana itxapekaua. 16 Põtãkikiniri
imakĩpitakanisaaki, ipi kãkiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki
ãtika panika iuamoni. Ininiã iuaĩkana põtãkikari iua maerekati
kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka õtãkikari. Kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori oerekaua kãkiti sãkire kenakotakani, kãkiti kamakiti
itikakani ipi ãti pakini auiniã, apakata apanakini atão inakari imarotini
ĩkapani. Ipi ãti minakanisaaki, ipi apakata. 17 Ninoa pitekata sikani
sãkire imakĩpitakanisaaki, pisãpiretana kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã
apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sãkire auiãkani õtãkikariko iua.
Imakĩpitakanisaakiri ninoa sãkire, himarotari atão maerekati kamakari
itxaua iua. Teoso sãkire mauiãkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari
õtãkikiko. Ate mokaiakari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sãkire.

Pauiritakiti, Pimauiritakiniti Pakini

18 —Atãopitikara nitxai hĩte. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti himauiri-
takiniti, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti
hãuiritakiti, apaka auiritaãka Teoso tixineẽ.
19 —Apikomoni ia nisãpiretai. Pite xinikakititxikana ãti xinikiniã
apaka, hinirekakiti hamanainiãri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai
hamanaãkiti. 20 Kãkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ĩkapani, nota
ninoakata aua. Atxiĩti ipi ãtinoka aua. Atxiĩti ipinoka aua. Iuaritika nota
aua ninoakata —itxa Xesosi.

Nitiritxi Ãti Matiretakati

21 Petro sari Xesosimoni, pimaã itxari Xesosi:
—Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikami-
nano ãtipirika inakasaaki? Setxikata atxiĩti?
22 Ininiã Xesosi:
—Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setẽta papakapari
iua, ininiã ãtipirika papakapariko.
23 —Apikomoni noerekai papakapiniri kãkiti, maerekati
ikamakasaaki pitemoni. Teoso auĩtetxi ininiua patrão ia atoko inakari
itxa. Ia patrão nirekari initiriakori iĩkitxitiniri iua. 24 Ininiã iua
iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaãka iuamoni.
Mitxipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initirimoni.
Txineiropokoni. Oa txineiro isikasaaki, itxari initiri: "Ãti õti iuaĩkana
pisikano oia nitxineirote," itxari initirimoni. Txamari, ! isikaro, kotxi
! oãuaika. 25 Kona katxineiroteri. Ininiã ipatrãote paniãtari ivẽtxitiko
iua, ĩtanoro, imiakori, itii ikinipoko, ipatrãote iĩkitxitini ĩkapani. 26 Iua
initiri ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrãote apisatoõ
ikapotoreẽkaua. Itxari iua: "Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,"
itxari ipatrãotemoni.
27 —Ininiã ipatrãote amonĩkari. "Kona ninirekaikaro nitxineirote
pisikinino." Ininiã auiritari isini.
28 —Ininiã sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua in-
akito seĩ ota ãti ipatrãote nitirimoni. Poiãonoka oa txineiro. Iuasaaki,
aapokomoni isikasaaki, aõkitari iua ãti nitiritxi ipatrãote nitiri. Imaĩkari
inoakiã. "Uatxa pisikano nitxineirote," itxari.
29 —Ininiã imoianari kapotoreẽkaua iua apisatoõ. "Piãtaparoko. Ikinika
pitxineirote nisikaiko," itxari.

30 —Txamari mitxiri nitiritxi: “!Niãtapaikaroko,” itxari. Ininiã kateia-
moni ieretakakitãkari imoianari txineiro xika. “Ikinika nitxineirote
pisikasaakiikanoko, pikatxakako,” itxari. 31 Ikara inakari ene apanakini
iua patrão nitiriakori kenakotakasaaki, ninoa naiataua. Ininiã isana
ipatrãotemonina. Isãpiretarina initiri iokanatiniri ãti initiri kateiamoni.
32 Ininiã iua patrão akiritari iua initiri: “Pite maerekati pitxaua, kotxi
kita pite amanaãno nota niamonĩkinii, ininiã piĩkitxitinino !ninirekaika.
33 Kinirepa kona pite amonĩkari pimoianari nota amonĩkinii atokokana?
Kona erekai,” itxari.
34 —Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatari iua kateiamoni imisir-
itikomoni ipatrãote txineirote okinika imasikakanisaaki.
35 Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:
—Niri iaxitikiri iua atokokana txaiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii
hĩtemoni himamaxinĩkaretakaniã hãkixinireẽ —itxa Xesosi.

19

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

1 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isa Xotéia tõpamoni
uini Xotão ipiniã. 2 Iuaã itomaneri kãkiti sari iuamoni. Erekapeka
itxĩkitakana amianatakani.
3 Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri
isãkire. Ininiã ipimaãrina Xesosi:
—Auiritaãka atxiĩti kiki takanapiniro ĩtanoro, itakanapiniro
inirekasaaki? —itxarina.
4 Ininiã Xesosi:
—Hĩte imarotapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Kitxakapirĩka merepitipanika ikinipoko Kamakari kamari kãkiti, kiki
inini, sito onini apaka ikamari kãkiti.
5 Ikara atoko ininiã, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini
ĩkapani, ininiã ninoa ãtika atoko itxauana,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 6 Ininiã kona ipi !itxaikauana. Ãtika itx-
auana. Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini
—Xesosi txana ninoa.
7 Ininiã ninoa pariseoakori pimaãri:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri
aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokana-
tiniro oa?
8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso
nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini.
Txamari kitxakapirĩka merepitipanika kona kiki takanaparo ĩtanoro.
9 Ininiã nitxai hĩte, kiki takanapiniãro ĩtanoro, ãtikata masirĩkatoka, iua
kamari maerekati. Itakiniãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi
!imaãkatari Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari
maerekati —Xesosi txana ninoa.
10 Ininiã imoianariakori ikara ikenakotakasaakina, itxarina Xesosi:
—Ĩtaniritxi, ĩtanorotxi !auiritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapi-
imana imĩtaniriuatakanina —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Erekapitikari kãkiti ĩtanorouatini. Ãtikakanoka Teoso kona nirekari
ĩtanorouatinina. 12 Ixika auapitika kãkiti mĩtanorouatakani. Kotxi

ãtikaka kiki auakasaaki, iĩtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsikitiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana kona nirekari ĩtanorouatini Teoso auĩtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ĩkapani. Teoso manirekakaniãri pite ĩtanorouatini, ininiã kona pĩtanorouatape —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. Inirekarina ninoa kii nopini iuako itakini. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. 14 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hĩotokakapena notamoni apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana —itxana.

15 Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ĩkorape itxa.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)

16 Ãtokori apoka Xesosimoni.

—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ãtipirika Teosokata nauini ĩkapani? —itxari.

17 Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari. Teosokata ãtipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.

18 —Ĩkiripa? —itxa.

Ininiã Xesosi:

—!Pokaniuatape. !Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. !Piĩtiriuatape. Poxiene !pikamape. 19 Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitiretiniua atokokana, pitxapaniko —itxari.

20 —Nikamapitikari ikara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxari.

21 —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii pivẽtxitaka atoko, notakata sa pitxako —Xesosi txari.

22 Iua ãtokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ãtokori, kotxi kaiãori itii. !Inirekari itii ivẽtxitini. 23 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Atãopitikara ia nitxai hĩte. Pamimari katxineiroterini auĩtetiniri Teoso. 24 Apikomoni nisãpiretai. Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.

25 Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana. Ninoa uãkatari katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ninoa, ininiã txineiro isika ninoamoni, ninoa uãkatakiti. Ininiã ninoa pimaãri:

—Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari iuaã isini? —itxanãtana.

26 Xesosi atamatana. Apakapapiretana:

—Kãkitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.

27 Petro misãkiretari Xesosi:

—Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani.
Ikara atoko aniniã, kiripa ate apakapako? —itxari.
28 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota, hĩtari iaxitikiri niitopãkako auĩtetxi
itopanere nopini. Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko
atamatanoko nota hĩtari iaxitikiri iotximere. Iuasaaki hĩte nisãkire
kĩpitakanii apaka topãkako auĩtetxi itopanere nopini. Iua iitopaneretxi
tosi pakini. Tosi nirimanetxi Isaeo tixine auakani auĩteakori hĩtxauako.
29 Atxiĩti nota ĩkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro.
Atxiĩti nota ĩkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiĩti pitakana-
pari pikikiote nota ĩkapani. Ikara pitakanapakasaaki nota ĩkapani, apiata
papakapariko. Itori papakapariko. Ikara atoko pininiã nota ĩkapani,
ãtipirika paua Teosokata. 30 Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini
õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini
itxapekauana itixi xipokini õtisaaki —itxa Xesosi sãkire.

20

Ova Takakoriãtaã Parĩkauatakani

1 Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri
takapekari txipokori ova inakoro ikikioteẽ. Ovanoka itaka. Oiõpeka
onakasaaki, iua kakikioteri potorika ĩkanõkapanika. Initari parĩkauatakani
ova amakani ĩkapani. 2 Aõkitakasaakina, ipimaãna: “Hinirekatari
parĩkatxi?” itxa.
—“Ari, anirekapitikari,” itxana.
—“Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti poka-
mara piparĩka ĩki ĩkapani?” itxana.
—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ãtoka ota pirata kamakori
iuasaaki atão parĩkatxi ĩki ãti õti pokamara kãkiti parĩkauatini ĩki. Ininiã
itakaremoni iokanatana iparĩkauatinina ĩkapani.
3 —Novi oarape inakasaaki iuaĩkana ipotorika. Nipokori
vẽtxitikoãtaãmoni isa. Iuaã atamatana kãkiti maparĩkauatakani. 4 Ininiã
imisãkiretana: “Hĩte apaka atxiĩti nirekatari hĩparĩkauatini nitakareãtaã,
ininiã niĩkitxitai atão inakari hĩparĩka ĩki,” itxa. Ininiã ninoa apaka sari.
5 —Apaniãxitipeka inakasaaki iuaĩkana iokanatana apanakini
parĩkauatakani itakaremoni. Itinĩtikitakasaaki iuaĩkana iokanatana
apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Mitxi isãkire atokokana itxa
isãkire ninoamoni. 6 Mapiãnikata takotepeka inakasaaki iuaĩkana isa
parĩkauatakani initini. Apokapanikana maparĩkauatakani. Ipimaãna:
“Kinirepa ia õti maparĩkauatakanika hĩtxa?” itxana.
7 —“Kotxi kona kãkiti sikaua parĩkatxi,” itxarina.
—“Nitakareãtaã hĩsa. Iuaã hĩparĩkauata. Hĩte apakapariko hĩparĩka ĩki
erekari,” itxana.
8 —Ĩkanõkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari:
“Parĩkauatakani pakirita. Piĩkitxitana. Merepanika piĩkitxitana kikata
parĩkauatakani. Eereka piĩkitxitana tinĩtikita parĩkauatakani, pitxaãpotako,”
itxari.
9 —Kikata parĩkauatakani imakinikana apakapari ãtoka txineiro ota
pirata kamakori. 10 Kikiãkini ĩkanõkapanika parĩkauatakani ikara itikasaak-
ina, oãkatarina: “Ate apakaparoko apiatako aparĩka ĩki,” itxamana. Ãtoka
txineiro ota pirata kamakoro imakinikana apakapana. 11 Txineiro

apakapakana atoko, omanãkarauatana. “! Erekari kakikioteri,” itxanãtana. 12 Ininiã ninoa txari iua: “Naia kikata parĩkauatakani poiãoka iparĩkauatana. Ãto oaranoka iparĩkauanãtana. Ate parĩkauata ikiniõtika kapatakariã. Ate parĩkauatapitipo, txamari pite ĩkitxitaua ate naia piĩkitxitini atokokana. Kona erekai,” itxarina.

13 —Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misirienetai hĩte. Ĩkanõkapanika nipimaãi: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hĩte: ‘Ari, apakatapitika,’ hĩtxa. Ininiã na nimisirienetai hĩte. 14 Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hĩsipeka. Nota nirekari niĩkitxitinina hĩte tikini parĩkauatakani hĩte niĩkitxitini iaõka. 15 Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hĩte xikotano, erekari nikamini xika,” itxana ninoa.

16 Xesosi xipokari isãpirena:

—Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki. Teoso aiatana kaiãopokori kãkiti itixine isinina ĩkapani, txamari poiãonoka iua mereẽ —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34)

17 Xesosi Xerosareẽmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori. Ninoanoka imisãkireta.

18 —Hĩkenakotari nisãkire. Xerosareẽmoni asako. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakinimoni nisikaãkako, ininiã ninoa apotiitaua. Iuasaakiko ninoa txari: “Okaãkapitikako.” 19 Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitatanona aãpitsaã. Iposo atoko aamina ĩpiriãmitakariã tokakita ninaãkako, oka itxanonako. Ipi ãti õtisaaki nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako, Xoão Pakini Amanaãkiti
(Marko 10.35-45)

20 Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoão pakini. Ninoa Txiako, Xoão pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.

21 —Kipa pinireka? —itxaro.

—Ikinimane auĩte pinakasaakiua, ninirekari naia ipi namariteni auĩtetxiakori ininiãuana pitekata. Pauiritatana pitekata iitopãkinina, ãti pikikomoni inini, ãti pisaneremoni inini? —otxari.

22 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:

—! Himarotari hamanaãkiti. Mapaõti napa atoko iteene nimisiritaãkako. Atauako hĩposotatari hãtatsiitiniri notakata? —itxana ninoa.

—Aposotapitika —itxarina.

23 —Atãopitikara hãtatsiirauata notakata, txamari kona notani mereẽna kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani ĩkapani. Nirira mereẽpekana ninoa kãkiti notakata topãkini ĩkapani —itxana.

24 Apanakini Xesosi moianariakori kenakoenetari Txiako, Xoão pakini amanaãri Xesosi auĩtetxi ininiuana ĩkapani, ininiã omanatana. 25 Ininiã Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.

—Himarotari Xoteo minakaniua auĩteakori paniãtari kãkiti ikinika auĩteakori nireẽkiti ikaminina ĩkapani. Kona atão itiretana kãkiti. Kãkiti kona kamari auĩtetxiakori mauiritakiniti. 26 Kona ninoa auĩtetxiakori atoko ! hĩtxape. Atão apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatariko apanakini. 27 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. 28 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxana ninoa.

Ipi Mõsiãreni Xesosi Makananitini
(Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43)

29 Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kãkiti sari Xesosikata, imoianariakori pakinikata. 30 Iuasaaki ipi mõsiãreni topãkanãta kimapori tiniãpo. Xesosi napaãpotini ikenakotakasaakina, akiritana:

—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.

31 Kãkiti iuaã pinitana:

—Himaãtako —itxana.

Txamari apiata akirikatana:

—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.

32 Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mõsiãreni. Apokana iuamoni.

—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxa.

33 —Apiananiri, aĩtikapokotini anireka.

34 Ininiã Xesosi amonĩkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka kõsiãrepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Apokana Petxipaxee inakori aapokotxiti, õtanoxiratari takote Oriva inakori xiratamoni. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxitiã. Iuaxiti hãpokasaaki, hãpokaroko xomẽta iaxiriãkoro oimikata. Hĩkoxirikana. Uaimoni mina hĩtxanako. 3 Ãti misãkiretakasaakii: “Kinirepa hĩkaxirikatari pirãtxi?” Ininiã hĩte: “Apiananiri nirekana,” hĩtxako. Ininiã iua auiritai himininina —itxana ninoa.

4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inakari. Ininiã iua sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inakari apokapeka. 5 Iua txari:

Hĩtxariko Xerosareẽ auakanimoni: “Hãtamata. Hĩauĩte apokaãpota hĩtemoni. !Kaneenamari. Xomẽta nopini iitopãkanãta. Xomẽta ãkiri nopini isaãpota,” hĩtxako ninoamoni,

itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩkapeka.

6 Ininiã Xesosi moianariakori sari. Ipaniãtakiti iaõka ikamana. 7 Ininiã iminaro xomẽta oimikata. Itakarina imãkana inopinina Xesosi topãkini ĩkapani. Ininiã Xesosi topãka xomẽta ãkiri nopini. 8 Itomaneri kãkiti katamẽkari imãkana kimapori ãpo. Apanakini sauakari aãxike.

Ikasirĩkaxikeãpotarina aãxike kimapori ãpo. Ikara atoko ikamana, Xesosi paxitiko oerekinina ĩkapani. Imãkana nopini, aãxike nopini, xomẽta napaãpota. 9 Kãkitipokoni ĩkiikakani. Kãkitipokoni Xesosi tikini ĩkani. Imakinika saãpotakasaakina, akirikatana:
—Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posotiirekata ĩkari, Teoso nireẽkiti kamakari iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
10 Ininiã Xesosi apokapeka Xerosareẽ. Iuasaaki ikinimane Xerosareẽ auakani tsorĩkaãta.
—Kirinapanipa ikira kiki inatari? —itxanãtakakana.
11 Kãkiti Xesosikata ĩkani sãpiretana:
—Xesosikara ikira. Teoso sãkire sãpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri, Kariréia tõpa auakari ikira —itxana.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

12 Xesosi ĩroã aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vẽtxitakani. Amotiitakani Teoso misãkiretikoãtaã auakani omitikenata. Ikitakari txineiro vẽtxitakani mesate. Kamoa vẽtxitakani topãkini apaka ikitaka. 13 Xesosi misãkiretana:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, "Teoso misãkiretiko aikoti" akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
14 Mokirini, kãkiti matĩpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misãkiretiko aikotiã. Erekapeka itxĩkitakana ninoa. 15 Iuasaaki amarini Teoso misãkiretikoã auakani iteene akirikata:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri —itxanãtana.
Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kãkiti erekapeka itxĩkitakini. Ninoa kenakotari amarini akiritakiti:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri.
Ininiãkara ninoa omanãkarauata. 16 Ininiã imisãkiretarina Xesosi:
—Pikenakotatari ikara amarini akiritakiti? —itxana.
—Nikenakotapitikari. Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Ãtokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: "Peerekari iua," itxanako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. Ininiã erekapitikari ninoa akiritakiti —itxa Xesosi.
17 Iposo atoko itakanapana. Ĩkorape itxa. Itakanapari Xerosareẽ. Isa aapokotximoni Petánia inakorimoni. Iuaã itxiaka.

Piko Mina Marito Pirena
(Marko 11.12-14, 20-25)

18 Katimatinĩkata iuaĩkana Xesosi sari sitatximoni. Ipixinipokoriti inatxita. 19 Atamataro piko mina kimapori ĩtiniãpo. Isa oamoni txipokori itximini ĩkapani. Txamari otsopanani auaro. Iuasaaki itxa:
—Kona kariikaiko —itxaro.
Iuasaakipeka otxiaroka.
20 Imoianariakori ikara itikasaakina, itsorikitaãtana.
—Ii natokopa otxape katimari otxiarokini? —itxanãtana ninoa.
21 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hĩte posotari hĩkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxĩkitakini

atoko, hĩposota hĩkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hĩkamako.
Hĩposotamariko hĩpaniãtiniri ikira ixirata: “Põkitikaua. Ipoamoni oka pitx-
aua.” Iuasaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxamauako. 22 Pite atão
pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, ikinipoko pamanaãkiti
Teoso sikai —itxa Xesosi.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Marko 11.27-33; Arókasi 20.1-8)

23 Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi
auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. Ipimaãrina Xesosi:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina.
24 Ininiã Xesosi:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Nota
pimaãkitiko hĩtemoni hĩsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hĩte hĩpimaãkiti
notamoni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka. 25 Ia nipimaãi
hĩte: “Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão?
Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxana.
Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—“Teoso paniãtari,” aniniã, “Kinirepa kona hãuikatari isãkire?” Xesosi
txamaua eereka. 26 “Kãkitira paniãtari Xoão,” aniniã, apanakini omanata-
maua, kotxi ninoa uãkatari Xoão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
Ikara atoko itxana imisãkiretakakiniuana. 27 Ininiã apakapapiretana:
—!Aimarotari iua paniãtakari.
Ininiã Xesosi:
—Nota apaka kona sãpiretai nota paniãtakari uãka.

Iri Sãkire Kĩpitakari, Iri Sãkire Makĩpitakati Pakini

28 —Hĩxinikariko ia nisãpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari.
“Namarite uatxa piparĩkauata nitakare ova auiniãtaã,” itxari imi.
29 —Ininiã imi anekari: “!Nisapani. !Ninirekari niparĩkauatini,” itxari.
Eereka ixinikaxitinãta. “Ari, nisapitikako,” ininiã isa iri takaremoni.
30 —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniãtari iua atokokana. Iua
imi: “Ari, nisapitikako.” Txamari, !isari.
31 —Ininiã ĩkiripa kamatari iri paniãtakiti? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori pakini apakapapire-
tari:
—Anekarira.
Ininiã Xesosi:
—Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kiĩtiriri apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua
hĩte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte
apisapanika. 32 Kotxi Xoão kapatxisarerini apoka hĩtemoni. Oerekai
erekari kimaporiti. Txamari kona hĩte auikari isãkire. Kiĩtiriri,
kanokarero pakini auikari isãkire. Iuasaaki himarotari ninoa maerekati
kamakani takanapiniri imaerekanina. Ikamarina erekarinoka. Hĩte
itikapekari. Txamari hĩte kona takanapari himaerekani. Kona hãuikari
Xoão sãkire, ininiã iua kiki sãkire makĩpitakati atoko hĩtxa, kotxi hĩsãkire:
“Akĩpitapitikari Teoso sãkire,” txamari kona hĩkĩpitari —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19)

33 —Ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko nisãpiretai. Hĩkenakota —Xesosi
txana.
—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo
atoko ipiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko

ikamari aapokotxi õtanori, ikinipoko itakare atamatini ĩkapani. Iposo
atoko iĩkitxitana kikiãkini itakare nĩkatakani ĩkapani. Ininiã ninoa nĩkatari
itakare. Eereka kakikioteri sari ãti itixiti. 34 Ova manapi inakasaaki,
iokanatana initiriakori itakare nĩkatakanimoni, ova apakapinina ĩkapani.
35 —Txamari, ninoa maĩkapena initiriakori. Ixirokitatarina ãti. Okapi-
rina ãti. Ãti kai soroã ikiporonakana. 36 Iuaĩkana iua kakikioteri
iokanatana initiriakori. Iuasaaki ito iokanata. Mitxirini atokokana
itakare nĩkatakani txapena ninoani. 37 Eereka imapotõkire iokanatari imi
ninoamoni. Iuãkatari: “Namarite iua, ininiã ninoa paxitari iua,” itxa.
38 —Txamari, imi atapakasaakina, imisãkiretakakana: “Erepani imi.
Maõkari, ininiã okinika itakare kaikotinaua atemoni.” 39 Ininiã
imaĩkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaã oka itxapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iua takote auakani:
40 —Ininiã iua kakikioteri ĩkasaaki, kiãtokopa itxatanako ninoa
kikiãkini? —itxa Xesosi.
41 Ininiã ninoa iua takote auakani apakapapiretari:
—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. Iĩkitxitanako
apanakini itakare nĩkatakani ĩkapani, ininiã ninoa sikapitikaroko ova
oiõkasaaki —itxarina Xesosi.
42 Ininiã Xesosi:
—Hĩte atatsopatapekari ia iõkatsopatakori Teoso sãkire:
Kai aapokotxi kamakani kona nirekari ãti kai soro. Iua kai
imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro
maĩkakari itxaua. Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara
peerekari atemoni.
Nota hĩtari iaxitikiri iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota
hĩtari iaxitikiri kãkiti manirekakiniti. Teoso txĩkitakano nota apiananiri
nininiãua.
43 —Ininiã nisãpiretai hĩte, Teoso kona hĩauĩte ! itxaikauako. Iua
mereẽriko apanakini kãkiti inakitiakori ĩkapani. Ninoa kamapitikari
Teoso nireẽkiti. 44 Apikomoni Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua iua
kai apiari atoko inakari. Itxari:
Kãkiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kãkiti nopini irikiniã,
!auaika kãkiti,
—Xesosi txana ninoa.
45 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara
sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretakiti, ninoa !apokaerekata-
rina isãpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nĩkatakani maerekani atoko
inakani itxauana. 46 Ininiã ia xika inirekarina imaĩkinirina. Txamari !
imaĩkarina, kotxi ipĩkarina kãkiti iuaã apotiitakaniua. Kãkitimoni Xesosi
atão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ĩtanorouatiko Pirena
(Arókasi 14.15-24)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão
inakari oerekiko. Itxari:
2 —Teoso auĩtetxi ininiãua ia auĩtetxi atokokana. Ia auĩtetxi kamari
kiiniri imi ĩtanorouatini ĩkapani. 3 Ipaniãtari initiriakori akiritinina ike-
maĩtxitakini kiiniriã ininina ĩkapani. Txamari ikemaĩtxitakini ! inirekari
ikiiniriteẽ isinina. 4 Iuaĩkana iokanatari apanakini initiriakori ike-
maĩtxitakinimoni. “Hĩtxanako: ‘Nipokori iposopeka. Nokapekari kema

auĩte, kema auĩte ãkiri pakini. Paĩpepokori. Imakinika niposotapekari. Hĩsapoka kiinirimoni,' hĩtxanako." Ininiã ninoa kamari isãkire iaõka.
5 —Txamari ikemaĩtxitakini ! imaãkapiretarina. Iparĩkamoni isana. Ãtikaka sari kikiomoni. Apanakini sari ãtiãtaã tiitxi ivẽtxitinimoni.
6 Apanakinipekana maĩkapena initiriakori, noropata, oka itxapena. 7 Iua auĩtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua. Iokanatari isotatoneakori ninoamoni. Ininiã okapena ninoa kokanirini. Iotikapirina ninoa aapoko.
8 —Eereka iua auĩtetxi akiritana apanakini initiriakori: "Kiiniri namarite ĩtanorouatini pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemaĩtxitakini ! erekana. 9 Iua atoko ininiã, hĩsa ahoaãtaã, kãkiti napanakiniãtaã. Hĩkemaĩtxitana ikinimane haõkitakini," itxana ninoa.
10 —Ininiã isana ahoaãtaã. Ikemaĩtxitana ikinimane aõkitakini. Apotiitarina kãkiti itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiã kãkitipokoni xãpoãkata.
11 —Iua auĩtetxi atamatana ikemaĩtxitakini. Atamatari kiki mãkatxi ĩtanorouatikosaaki ieretaãkori mieretaãkati. 12 Ininiã akiritari iua: "Nimoianari, kiãtokopa piĩroã naapoko, kotxi mãkatxi ĩtanorouatikosaaki ieretaãkori kona pieretaka?" Iua kona kasãkireri.
13 —Ininiã iua auĩtetxi paniãtari initiriakori: "Himaĩkariko. Hĩaxirikariko iuako, ikitinota pakini, anika hĩtxariko mapara. Piãkatximoni hõkariko," itxana initiriakori. Iuaãtaã kãkiti txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriĩtiniãtaã.
14 Xesosi xipokapiretari isãpirena.
—Itomaneri kemaĩtxitakoni. Txamari poiãoka mereẽkoni —itxana ninoamoni.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)

15 Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apotiitauana. Imisãkiretakakana. Ixinikaxitinãtarina:
—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoĩtiniri ĩkapani. Ininiã kiãtokopa atxatari apimainiri ikerokiniri ĩkapani? —itxanãtakakana.
16 Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, Xesosimoni isinina ĩkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo sãkire iaõka isãpiretana.
—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara pisãpiretari Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Pite na pĩkarauata xatiki kãkiti sãkire xika. Ãtinoka pisãkire pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari apanakininapemoni. 17 Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.
18 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:
—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisãkire? Kona erekai hĩte. Hĩsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hĩtxa, txamari maerekati hĩkama. 19 Hõerekano txineiro ota Homano auĩte asikini ĩkapani.
Ininiã iminarona txineiro ota.
20 —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana ninoa.
21 —Ari, Homano auĩte —itxana.
—Ininiãkara hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —Xesosi txana ninoa.
22 Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsorĩkaãtana.

—Paimatireri iua —itxanãtakakana.
Ininiã itakanaparina, sipeka itxana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

23 Iua õtisaakipeka ãtikaka satoseo apoka Xesosimoni. Satoseo inakoni !
auikari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua.
24 —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sãkiretxiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini. 25 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia anekatakari ĩtaniriuata. Eereka ipĩpe meenetika, ininiã itari takaro iuani tikinitakito. 26 Iua atokokana iua itari ipĩpe meenetika. Ãti itari iuaĩkana takaro iuani tikinitakito. Txamari iua atokokana ipĩpe meenetika. Iua atokokana txaãpota ikinika itariakori. 27 Eereka oa sito apaka opĩpe. 28 Ininiã ipĩkani iuaĩkana
õkitikasaakiua iuaĩkana auãki ininina, ĩkiripa oĩtaniri aua oakata iuasaaki?
Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa —itxarina iua.
29 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi ! himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. ! Himarotari Teoso posotiire apaka. 30 Ipĩkani iuaĩkana aua inakasaaki, kona ninoa ĩtaniriuataika. Teoso nitiriakori iaxitikini atokopeka itxanako.
31 Hĩte ! auikari ipĩkani õkitikiniua iuaĩkana auãki inini. Atauako kona hãtatsopatapanikari Teoso sãpiretakiti hĩtemoni? Iara isãpiretai:
32 Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,
itxa Teoso. Ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini auãkipanika itxana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auãki inakani, kotxi kona ipĩkani Teosoneni Teoso —itxa Xesosi.
Iuasaaki kãkitipokoni kenakotari ikara Xesosi sãkire. 33 Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana, kotxi paimatireri Xesosi apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Marko 12.28-34)

34 Xesosi iĩkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiã satoseo
! ipimarauataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiã apotiitauana.
35 Pariseo, Moisesi sãkire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãri:
36 —Koerekareri, ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini? —itxa.
37 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—“Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” 38 Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniãtaua akamini. Ia ipaniãtakiti akamini apiari itxaua.
39 Iuaĩkana Teoso paniãtaua. Ia ipaniãtakiti apaka apiari. Merepanika ipaniãtakiti akamini atoko itxa. “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti.” 40 Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari apanakini Teoso paniãtakiti, Moisesinimoni isãpiretakiti. Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari Teoso sãkire sãpiretakani paniãtakiti apaka —Xesosi txari iua.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)

41 Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaãna ninoa:

42 —Teoso mereẽkiti pisãpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? —
itxana ninoa.
Ninoa apakapapireta:
—Ari, Taviini apika mekanirira —itxana.
43 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Erekari Matamatakoti kamasãkiretari
Tavii: “Teoso mereẽkiti niauĩte itxaua,” ina sãkiretini? 44 Kotxi Tavii txari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika
nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti
pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte,
itxa Taviini. 45 Ininiã Tavii akiritari Teoso mereẽkiti “niauĩte.” Ikara
atoko ininiã, kiãtokopa itxa Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri
ininiãua? —Xesosi txari pariseoakori.
46 Kona imarotarina, ininiã kona kasãkirena ninoa. Ikara eereka kona
kãkiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipĩkarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auĩteakori Maerekani
(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

1 Ininiã Xesosi misãkiretana imoianariakori, itomaneri kãkiti iuaã
auakani apaka. 2 Ia atoko isãpiretana:
—Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sãkire oerekakani
itxauana. 3 Ininiãra ikinika kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini
paniãtakiti hĩkamako, kotxi ninoa sãpiretari Moisesini sãkire Teoso
oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini
paniãtakiti. Ikara !erekari. Ininiã ninoa kamakiti atoko !hĩkamape. Kotxi
isãkirena erekari, txamari ikamakitina !erekari. 4 Ninoa kaiõkatsoparerini,
pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakari ninoa. Ia kiki takari iminani
imoianariakori porikiã, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri.
Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa
paniãtakiti iua iminani atoko itxa.
5 —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini ĩkapaninoka,
ereka ininina apanakini uãkatini ĩkapaninoka. Himarotari kãkiti
ieretakari Teoso sãkire iõkatsopatakori aãkoana xapitikiri ãki. Eereka
iaxirikarina iteẽtaãna, iuakonotaãna pakini. Ninoa kaiõkatsoparerini,
pariseoakori pakini takari aãkoana mitari apanakini atamatini
ĩkapaninoka. Paĩtanori itsarãpe imãkana apanakini atamatini ĩkapani.
6 Kiinirisaaki ninoa nirekari kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. Aiko ãki
Xoteoakori apotiitiniãtaãua inirekarina kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina.
7 Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vẽtxitikoãtaã.
Apokaerekatarina kãkiti akiritinina: “Koerekareri” inikona.
8 —Txamari, ãtinani hĩte oereẽkari txaua, Teoso mereẽkitira iua. Ko-
erekareri hiniko !hãuiritapeko, kotxi himakinikara hĩtaritakakaua. 9 Kona
ĩkorapokoriti auakari “niri,” !hĩtxape, kotxi ãtinani aĩri auari iaxiti auakari.
10 Apaka apanakini akiritinii “aãuĩte,” !hãuiritapeko, kotxi ãtinani hĩauĩte.
Teoso mereẽkiti itxaua. 11 Auĩtetxi pininiua pinirekiniã, apanakini nitiri
atoko pitxauako. 12 Iua “Auĩtetxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko
nitiritxi itxauako. Iua “Nitiritxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko
auĩtetxi itxauako.

Xoteo Auĩteakori Misiritaãkako
(Marko 12.40; Arókasi 11.37-44, 52; 20.47)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire
atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kinirão ĩroãkari
apisapanika aapokotxi tore totakani atoko hĩtxa, kotxi hĩte iotokakari
kãkiti Teoso sãkire atão auikini, ininiãkara hĩte iotokakari kãkiti ĩroini
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Hĩte kona ĩroã. Apaka kona hĩte auiri-
tana kinirão ĩroãkani. 14 Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii
pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka.
Hĩte mixirikari tikinitakoro aapoko. Himisirienetana. Teosokata
hĩsãkirauatakasaaki, itori sãkiretxi hĩkama apanakini, “paimatirena” inini
ĩkapaninokara. Ikara xika himisiritiko apiatako.
15 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire
atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte sari õtakoxiti.
Hĩpiriãtari kãuaãri. Imiriĩ õtakoxiti hĩsa, hĩsãkire auikakari hinitini ĩkapani.
Ãtinoka hĩsãkire auikakari auiniã, iuaritika hĩsa iuaxiti. Eereka hõerekari
iua ikinipoko himarotakiti. Eereka hĩte maerekani xika, iua kiki
maerekani apiatako. Isapitika hĩtekata maerekani misiritikoãtaã.
16 —Erepaniko hĩte. Mõsiãreni atoko hĩtxa, iuaritika hinirekari
hõerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. ! Hĩposotari. Hĩte
oerekari apanakini ia hĩsãkire: “ ‘Ia nikamapitikako’ pinakasaaki,
Teoso misãkiretiko aikoti pakiriuãkatakasaaki, pimakamakaniãri,
kona pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire. Iuaĩkana hĩte sãkire:
“ ‘Nikamapitikariko,’ pinakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti ãki auakaro
oro pakiriuãkatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetakiti. Ikara
pimakamakanisaaki, pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.
17 —Hĩte mõsiãreni atoko. Kona kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiari? Orokani?
Teoso misãkiretiko aikotikani? Teoso misãkiretiko aikoti apiari, kotxi oa
oro aiko ãki aua, ininiã aiko txĩkitakaro oro Teoso nakito oniniãua.
18 —Hĩte oerekari apanakini ia hĩsãkire apaka: “ ‘Nikamapitikariko’
pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoãtaã pakiriuãkatakasaaki,
pikamaenetakiti pimakamakaniã, kona pimisiritaãkako. ‘Nikamapi-
tikako’, pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini
takakori pakiriuãkatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetakiti.
Pimakamakanisaakiri, pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.
19 Hĩte mõsiãreni atoko hĩtxa. ! Kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiata?
Sikakorikani? Sikakori takikoãtaãkani? Sikakori takikoãtaã apiata,
kotxi sikakori inopini takikosaaki, iuasaakipeka Teoso nakitipeka.
Ininiã sikakori takikoãtaã txĩkitakari sikakori Teoso nakiti ininiãua.
20 Ininiã pisãpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori
takikoãtaã pakiriuãkatiniã, iuatxikana iua nopini auakari pakiriuãkata.
21 Pakiriuãkatakasaakiri Teoso misãkiretiko aikoti, iua atokotxikana
pakiriuãkatari Teoso, kotxi iua aiko ãki aua. 22 Pakiriuãkatakasaakiri
Teoso tixine, ininiã iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso topãkini. Iua
atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi Teoso topãkini nopini iitopãka
Teoso.
23 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire
atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Ipixini hinakiti
hĩsikari Teosomoni. Tesi hĩtii auiniãi, hĩsikari ãti Teosomoni. Tesi txineiro
ota auiniãi, hĩsikari ãto Teosomoni, hĩtxaãpota. Ikara hĩkamakiti erekari.
Nipokori koke, oteraã, erva tosi, komínio, axapitikiri inakari, iuaritika
ipixini hĩsika Teosomoni. Ikara Teoso paniãtakiti hĩkamapitika. Txamari,

Teoso paniãtakiti apiari !hĩkama, kotxi !hĩkamari atão apanakinimoni. !Hiamonĩkana apanakini. Hĩkamaenetakiti !hĩkama. Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkamako. 24 Mõsiãreni atoko hĩtxaua, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. !Hĩposotari. Himakatxakaro xikiri iãriã ãki komokakaro, txamari hĩixirapoataro kamero, kotxi Teoso paniãtakiti poiãori hĩkama, txamari ipaniãtakiti apiari kona hĩkama.

25 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hõeretari hiĩto maparakiri, txamari hãkixinireẽ ! erekari. Papotxinanii, patirenanii, paĩtirii. 26 Hĩte pariseoakorii, mõsiãreni atoko hĩtxa. Merepitipanika himakatxakariko maerekati hãkixinire auakari, ininiã hiĩto erekatxikana. Hãkixinire ereka ininiã, hĩkamakiti ereka apaka.

27 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kai auĩte iriko, ipĩkari takikoãtaã atoko hĩtxa. Mapara txĩta kasarori minapaãkapeka, ininiã mapara peerekari. Txamari, iriko ãki ipinakari api, arakapoakatakari aua. 28 Iua atokokanera hĩtxa. Kãkiti uãkatai hĩte atão inakarinoka kamakani hininiua, kotxi hinopini ererini hĩtxaua. Txamari, hãkixinire ! ereri, kotxi maerekatinoka hĩkama. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka —itxa Xesosi sãkire.

Xoteo Auĩteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)

29 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩkamari akauari Teoso sãkire sãpiretakanini ĩkapani. Peereri akauari hĩkama. Hĩkamari akauari ipĩkani atão inakarinoka kamakani ĩkapani. Txĩta himinapa akauariã. Aãui hĩtaka iuaãtaã. 30 Hĩtxari: “Kitxakapirĩka aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani. Atepitika auaãkamako iuasaaki, konimako ate okana ninoa,” hĩtxa. 31 Teoso sãkire sãpiretakanini okakani mekaniriakori hĩtxaua hĩte. Kotxi hĩtekara txari: “Aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani.” Hĩte maerekati kamakani ninoa atokokana hĩtxa. 32 Hãtokiriakorini mipotorikari Teoso sãkire sãpiretakani okinina. Hĩte xipokapanikanako ãtikaka kaikotakani Teoso sãkire sãpiretakani.

33 —Imini atoko hĩtxa. Imini anaakori atoko hĩtxa hĩte. Himisiritaãkapitikako maerekani misiritikoãtaã. Himitekini ! auari. 34 Ininiã nisãpiretai hĩte. Niokanatapanikari hĩtemoni Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini niokanata hĩtemoni. Txamari ãtikaka hõka, aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitana apanakini. Apanakinipekana hĩxirokitata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Eereka hãsikatikinitana ninoa ãti sitatxitimoni sikani, eereka ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni hĩtxaãponãta ninoa hãsikatikinitini. 35 Ininiã hĩte misiritaãkako ikinika atão inakari kamakani okiko xika. Kitxakapirĩka Apeo inakorini okapeẽka. Atão inakari kamakari iua. Ikinimane okapekoni tikinimoni okapeẽka Sakariani, Parakia ãkiri. Iua Sakariani okapeẽka sikakori takikoãtaã takote Teoso misãkiretiko aikoti ãki. 36 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Kãkiti uatxa auakani apakapariko misirikaretxi ninoa erekarini okapekoni xika —itxa Xesosi sãkire.

Xerosareẽ Xesosi Tiretini
(Arókasi 13.31-35)

37 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso
sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso
iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori
omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari !
hãuiritano nota nĩkatinii. 38 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako.
Teoso ! auaika hĩtekata. 39 Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka !
hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri
posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota
—itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori
apoka iuamoni.
—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.
2 Ininiã Xesosi:
—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Koniko kai
kaikotapani ãti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19)

3 Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã
topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.
—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako.
Natokopa ininiãparako ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini?
Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini
õti? —itxarina Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Erepaniko. !Hãuiritapena apanakini misirienetinii. 5 Kotxi apokako
kãkiti itomaneri “Teoso mereẽkiti nitxaua nota,” inakani. Ninoa
misirienetana itomaneri. 6 Hĩkenakopiretariko neenamatxi ene uaimoni,
õtakoxiti apaka. Iuaritika !hĩpĩkarauatape. Kotxi auapitikako neenamatxi.
Txamari itixi xipokini õti ! apokapanika. 7 Ikara inakari apisapanika,
ãti uãka neenamauatako ãti uãkakata. Apanakini auĩte inirimanekata
neenamauatako apanakini auĩtekata inirimane pakinikata. Ãtiãtaã kãkiti
inikoriãriko natxi. Ãtiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ãtiãtaã itixi
iakeẽkatako. 8 Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini
tsii atoko itxako iuasaaki.
9 —Iuasaaki hĩte maĩkaãkako, himisiritiko ĩkapani. Iposo atoko oka
hinaãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hĩte. 10 Iuasaaki
itomaneri !auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore.
Imĩkapiritakakanako. Omanatakakanako. 11 Apokako kãkiti “Nota Teoso
sãkire sãpiretakari nitxaua,” inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti. 12 Kãkiti tiretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi
iarikako ikini itixitimoni. 13 Iuasaaki kãkiti mĩteenekiniãri misirikaretxi,
imatakanapakaniãri Teoso sãkire, auapikako ãtipirika Teosokata. 14 Teoso
iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkititi imarotiniri ĩkapani. Ikara inakari auaãka
atokoikarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Marko 13.14-23; Arókasi 21.20-24)

15 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso
misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari,
sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko
ikara. 16 Ikara atoko inakari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotéia
auakani, oxiratarimoni himitekako. 17 Ikara õti apokasaaki haãpoko
nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini. ! Apakata haãpoko ãki
hĩtii himakatxakini. 18 Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni !
hĩkanapiripe himãka hãpini ĩkapani. 19 Ikara õti apokasaaki, kamixironi,
kaxitakareroni pakini iteene atatsiitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini.
20 Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini õtisaaki.
Hamanaãriko tomatiko õtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani. 21 Kotxi
ikara mitekatxi õtisaaki kãkiti iteene atatsiitariko imisiritiko. Ikara õti
apisa kãkiti ! imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika !
auari ikara atoko inakari misirikaretxi. Ikara mitekatxi õti napaãka
atoko kãkiti ! imarotaikari iteene imisiritiko. Ikara õti apiatako kãkiti
misiritiko. 22 Teoso poiãotakari iua õti ikinipoko kãkiti mapinakani
ĩkapani. Ito õti ininiã, kãkiti ! auaika. Ipoiãotakari iua õti, kotxi itiretana
kãkiti imereẽkini.
23 —Iuasaakiko ãti: “Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari,” in-
akasaakii, ! hãuikapiri. Ãtipekana: “Ikira Teoso mereẽkiti inakari,” in-
akasaakii, ! hãuikapiri. 24 Kotxi apokako kãkiti paxirari kamakari, “Teoso
mereẽkiti hiãtapakitino nota,” inakari, “Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua
nota,” inakari. Ninoa kamariko posotiiretxi kãkiti tsorikitaãtini ĩkapani.
Inirekarina kãkiti Teoso mereẽkini imisirienetinina. 25 Hĩkenakota.
Nõtãkikai hĩte ikara inakari apokini õti apisa.
26 —Hĩte sãpiretikosaaki: “Hĩkenakota. Teoso mereẽkiti aiãtapakiti ãparaã
makipakaniãtaãpekarari,” hinikosaaki, ! hĩsipe iuaã. Hĩsãpiretikosaaki:
“Iriko ãkirari iua,” hinikosaaki, kona hãuikapiri. 27 Kotxi nota hĩtari iaxi-
tikiri nikanapiriãkasaaki, ! ikara atokoni nitxa. Mẽkokari atoko itxa nota
hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kotxi mẽkokari atokatxi pokĩkinimoni
imẽkoka, isapitipo atokatxi ereẽkokinimoni, ininiã ikinimane itikariko.
Iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri napokini. Ikinimane itikanoko nota.
28 Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ipĩkari iuaãtaã auini.
Iua atokokana nota kanapiriãkasaaki, ikinimane imarotari napokini.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)

29 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Apikomoni nisãpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriãkori na-
paka atoko, atokatxi piãkako. Kasiri kona ponikaikako. Iõriki iaxi-
tikero irikako. Iaxiti iõriki auiniãtaã auakari iakeẽkatako. 30 Iuasaaki
Teoso takaõtxikare auako iaxiti, nota hĩtari iaxitikiri kaiamapeka uai
nikanapiriini himarotini ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki, ikini kãkititi
itixi auakani txiapatako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari iax-
itikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini. Nitapararitika napoãkatako, kotxi
ikinimane auĩte nitxauako iuasaaki. Niotximerekata nikatxakaãpota.
31 Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako
niokanatana ninitiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereẽkini apotiitakani
ĩkapani.

Piko Mina Pirena
(Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

32 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa. 33 Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. 34 Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. 35 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

36 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti ! imarotari ikara õti, nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka ! imarotari ikara õti. Nirinanira imarotari. 37 Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapirĩka Noee auakasaaki atoko itxako. 38 Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito ĩtaniriuata. Ikara atokokanera itxa Noee maporo ãki iereẽtini õti. 39 Ikara apisa ! imarotarina ipininina tĩkane. Mokatanitika xirataãtxi apoka, ikinikana xipoka itxana. Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiã iposope hĩtxako.

40 —Iuasaaki nikanapiriini õtisaaki, ipi kiki parĩkauanãta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko ãti, ãti kaikota itxako. 41 Ipi sito atarokiri kamakani, ãto anikaãkako, ãto takanapaãkako. 42 Ininiã iposope hĩtxako, kotxi kona himarotari hĩauĩte kanapiriini õti. 43 Hĩxinikariko. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini õti, ! imakamako. ! Auiritamariko kiĩtiriri anikiniri itii. 44 Kiĩtiriri apoka kãkiti miãtapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiã iposope hĩtxako nota hĩtari iaxitikiri hiãtapini —itxa Xesosi sãkire.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Arókasi 12.41-48)

45 —Ininiã Teoso nitiriakori erekarini hĩtxauako. Nisãpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua kĩpitari ipatrãote sãkire. Iuakara ipatrãote paniãta, apanakini initiriakori inĩkatini ĩkapani. Isikakienatana ipatrãote nitiriakori, nipokori sikiko manapi. 46 Iua initiri poxokoniuata ipatrãote paniãtakiti iaõka ikaminiã, ipatrãote apokasaaki iposope itxa. 47 Atãopitikara nitxai hĩte. Iua patrão paniãtariko iua initiri ikinika inakiti inĩkatini ĩkapani. 48 Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “! Katimari ikanapiriã nipatrãote,” itxa. 49 Ininiã apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iãta poãtakanikata. 50 Ininiã ipatrãote kanapiriãko imiãtapakinitipanika. Ikanapiriãko initiri mimarotakinitipanika. 51 Ininiã ipatrãote xirokitatariko aãpitsaã. Iposo atoko imisiritaãkako maerekanikata, “Erekapitikaua ate,” inakanikata. Iuaã kãkiti txiapata, akatsatsiriĩtaua ãtipirika. Ininiã ikara nitiritxi maerekati atoko kona hĩtxape —itxa Xesosi sãkire.

25

Tesi Ãtokoroakoro Pirena

1 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Ia nisãpirena oerekai Teoso auĩtetxi ininiãua. Tesi ãtokoroakoro
kosekari tirikapi. Isana kimaporiã. Iãtaparina ipatrãotena. Iua in-
apanikako kiinirimoni ĩtanorouatini ĩkapani. 2 Sĩko ãtokoro kiĩkiterini,
sĩko miĩkiteni. 3 Miĩkiteni anikari tirikapi koana, txamari !anikarina
tirikapiã. 4 Kiĩkiterini anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiã.
5 Ipatrãotena !katimari apokini. Ininiã itaponoka ininiãna, imakanãtana.
6 —Apanĩkanõka ikenakotarina: “Apokanapanoka. Hĩsapoka.
Hãpiãkatari.”
7 —Ininiã ãtokoroakoro õkitikaua, tirikapi iopotokaka, sa itxana. 8 Ninoa
miĩkiteni amanaãri kiĩkiterini tirikapiãte, kotxi miĩkiteni tirikapite
oakaarita.
9 —Kiĩkiterini apakapapiretana: “Kona. Tirikapiã ate nakiti !apakata
hĩte ĩkapani. Ate ĩkapaninokara apakata. Hĩsa tirikapiã vẽtxitakarimoni.
Hiamotariko.”
10 —Ininiã ninoa miĩkiteni sari tirikapiã iamotinina. Ninoa sikasaaki,
ipatrãotena apoka. Ãtokoroakoro iposope inakani ĩroã iuakata aapokotxi
ãki ĩtanorouatakari kiiniritiã. Itore totaãka.
11 —Eereka ãtokoroakoro tirikapiã amotakani kanapiriã. Ninoa akirita:
“Patrão, patrão, pimatakakinaua itore aĩroini ĩkapani,” itxana.
12 —Ipatrãotena apakapapireta: “Hĩsipeka. Atão nisãpiretai. !Nimarotai
hĩte.”
13 Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Iposope hĩtxako, kotxi !himarotari nota hĩtari iaxitikiri
kanapiriini õti. !Himarotari amonikitauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi Ãti Pakini Nitiritxiakori
(Arókasi 19.11-27)

14 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka õtakoxiti ãti
itixitimoni isini ĩkapani. Ininiã akiritari initiriakori. “Hinĩkatariko ikini
nitii,” itxana. 15 Isikari initiri apia imaroretakari txineiro ota sĩko mio.
Ãti initiri isika txineiro ota ipi mio. Ãti initiri poiãoka imarotakari ãtika
mio txineiro ota isikari iua. Eereka sipe itxa.
16 —Sĩko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vẽtxita itxari. Ikara
atoko ininiã apakaparo txineiro ota tesi mio. 17 Iua ipi ãti mio apaka-
pakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi pakini mio txineiro ota.
18 Iua ãtika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro
txineiro iua aariko ãki. Ikataro ipatrãote txineirote.
19 —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana:
“Kiãtokopa hĩtxataro nitxineirote?” itxana. 20 Iua sĩko mio apakapakari
minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano sĩko mio
txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni sĩko mio txineiro ota pite
ĩkapani,” itxa.
21 —Ipatrãote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi
pitxaua. Erekari pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniri
poiãoka nisikinii. Ininiã nauiritaiko itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipox-
okoniuatako notakata,” itxa.
22 —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio.
Isãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata.
Apikomoni nota apakaparo ipi mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.

23 —“Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote pinĩkatini. Erekari poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini ĩkapani. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,” itxa.

24 —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena, kotxi kona pite takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã. 25 Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia pitxineirote,” itxa.

26 —“Nitiritxi maerekati iareri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri nikiena, kotxi ! nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nimaparĩkauatakaniãtaã. 27 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikatari nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa.

28 Ininiã ãti ipaniãta:

—“Pimakatxakariko iua mio ãtika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota auakitimoni pisika. 29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko iua. Iua poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako. 30 Ia ninitiri iareri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerakitatsiriĩta itsii xika.”

Ikinimane Apotiitaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:

—Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auĩtetxi ninakasaakiua, ikinika Teoso nitiriakorikata, niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini. Peerekari iuasaaki. Ikinimane paxitanoko nota. 32 Ikini uãkati kãkiti apotiitaãkako nota apisatoõ. Iuasaaki nikaiarikitatanako ninoa. Soti auĩte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniua ikaiarikitatini atokokanera, nota hĩtari iaxitikiri kaiarikitatana ikinimane kãkiti. 33 Pirãtxi piratakari takiniri soti auĩte ikikomoni, itakiniri kapra isanaremoni, iua atokokanera nota hĩtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini nikikomoni. Kãkiti maerekani nitaka nisanaremoni.

34 —Eereka nota kãkiti auĩte txanako ninoa kãkiti erekarini nikikomoni auakani: “Niri sikari erekari hĩtemoni. Hina. Hiĩroã auĩtetxi nininiãtaãua. Ia auĩtetxi nininiãtaãua maiamatapeẽkaika hĩte ĩkapani itixi kamikosaakipeka. 35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hĩte sikakienatapekano nota. Niposonatakasaaki, ãparaã hĩsikapekano. Ãti itixiti nĩkasaaki, hĩte apakapapekano nota. 36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hĩsikapekano. Namianatakasaaki, hinĩkatapekano. Kateia ãki nauakasaaki, himotikaẽtapekano. Ininiã hiĩroã,” nota kãkiti auĩte txanako kãkiti erekarini.

37 —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko: “Apiananiri, kirisaakipa pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaakipa piposonatakasaaki, ãparaã asikai? 38 Kirisaakipa ãti itixiti pĩkasaaki, aãpakapai? Kirisaakipa pimamãkanisaaki, mãkatxi asikai? 39 Kirisaakipa pamianatakasaaki, anĩkatai? Kirisaakipa kateia ãki pauakasaaki, amotikaẽtai?” itxanonako nota.

40 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako: “Atãopitikara nitxai hĩte. Kãkiti poiãori, nisãkire auiãkari, hĩtiretiniã, iuasaaki nota hĩtiretini atokokana hĩtiretari,” nitxanako ninoa.

41 —Iuasaaki nitxanako nisanaremoni auakani: “Hĩsipeka. Teoso
misiritaiko hĩte, kotxi ! hĩkĩpitari iua sãkire. Hĩsipeka arikatxi max-
ipokatimoni. Teoso kamari iua arikatxi, Satanasi misiritikoãtaã tĩkane,
Satanasi nitiriakori misiritikoãtaã tĩkane. Hĩsipeka iuamoni. 42 Kotxi
ninatxitakasaaki nipokori !hĩsikano. Niposonatakasaaki, ãparaã !hĩsikano.
43 Ãti itixiti nĩkasaaki, !hinirekano haãpoko napokini. Nimamãkanisaaki,
kona mãkatxi ! hĩsikano. Namianatakasaaki, ! hinĩkatano. Kateia ãki
nauakasaaki, !himotikaẽtano,” itxanako kãkiti maerekani.
44 —Ininiã ninoa apakapapiretariko: “Apiananiri, pinatxitakasaaki,
piposonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamãkanisaaki, kateia ãki
pauakasaaki, ãti itixiti pĩkasaaki, kirisaakipa ate !apakapai?” maerekani
txanoko nota.
45 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako ninoa: “Atãopitikara
nitxai hĩte. Himanirekakanisaakiri hĩtiretiniri kãkiti poiãori nisãkire
auiãkari, iuasaaki !hinirekari nota hĩtiretini,” nitxanako ninoa.
46 —Ininiã Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani
misiritikoãtaã. Iuaãtaã ninoa misiritaãkapikako. Imisiritikona
kona xipokaikako. Kãkiti atão inakarinoka kamakani auapininiika
imaxipopekaniika Teosokata —itxa Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-57)

1 Ikara inakari isãpiretaka atoko, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
2 —Hĩte imarotari ipi õti napaka atoko aua Páskoa inakori kiiniriti. Iua
kiiniriti auakasaaki nota hĩtari iaxitikiri nisikaãkako nimokaiakariakori-
moni. Aamina ĩpiriãmitakari nopini nitakaãkako. Iua atoko ipina nitxako
—Xesosi txana imoianariakori.
3 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini
apotiitaua. Sasetotxi auĩte apiatakari Kaipasi inakori aapoko ãki apoti-
itauana. 4 Imapapiretarina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Inirekarina Xesosi
imaĩkinina apanakini mimarotakinitika. Imisãkiretakakana Xesosi okin-
ina ĩkapani.
5 —Kiinirisaaki ! amaĩkapaniri. Amaĩkiniãri, apanakini kãkiti naiata-
maua ate —itxakakana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Marko 14.3-9; Xoão 12.1-8)

6 Xesosi auanãta aapokotxi Petánia inakoriãtaã. Isari Simão inakori
aapokomoni. Iua Simão mitxi amianatakari, maere matati. Eereka
erekapekari. 7 Simão aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni.
Ominari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki
xãpoka kamariãro. Oa pakaronero. Xesosi nipokonãtakasaaki, oa sito
kitakaro kamariãro ikiiã.
8 Imoianariakori itikari Xesosi kiiã okitakiniro, ininiã ninoa naiataua:
—Kinirepa oa ioanatataro kamariãro? 9 Kinirepa kona ovẽtxitataro?
Ovẽtxitaãkamaroko oãpakapamaroko txineiro ito, matxineirotenimonikari
osikini ĩkapani —itxakakana.
10 Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.
—Kinirepa homanatataro oia sito? Erekari okaminano notamoni.
11 Auapikanako matxineiroteni hĩtekata. Kona nota auapani hĩtekata.
12 Oia kitakaro kamariãro nikiiã, nota iposope ninini nikatiko apisa.
13 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini

itixiti, isãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

Xotasi Sari Sasetotxi Auĩteakorimoni
(Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)

14 Eereka Xesosi moianari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi
auĩteakorimoni.
15 —Xesosi nisikiniãi hĩtemoni, kiripa hĩte sikano nota? —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Asikaiko trĩta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.
Ininiã iĩkitxitarina. 16 Eereka Xotasi iãtapari Xesosi poiãonoka kãkitikata
auakasaaki, imĩkapiritiniri ĩkapani.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

17 Pão miãtiãkati nikiko kiiniriti potorikini õti, Xesosi moianariakori
apoka iuamoni.
—Namonipa ate maiamatari Páskoa kiiniriti pite ĩkapani? —itxarina
iua.
18 —Hĩsa sitatximoni. Nisãpiretakiti iaõka hinitari kiki. Hãpokasaakiri,
hĩtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tĩkane kaiamapeka. Ikamariko
kiiniri Páskoa inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hĩtxako.
19 Ininiã imoianariakori kamari Xesosi paniãtakiti iaõka. Imaiamatari
ikinika kiiniri ĩkapani.
20 Ĩkanõkapeka inakasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka inipoko-
tinina ĩkapani. 21 Inipokotakasaakina, Xesosi txana:
—Atão nisãpiretai hĩte. Ãtika hĩte sauaki mĩkapiritanoko nota.
22 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Iteene imatinaniuatana. Ãti pi-
maãri:
—Apiananiri, atauako notakani?
Iua atokokana ãtipekana:
—Apiananiri, atauako notakani?
Ikara atoko itxanãtana ikinikana, ipimaaãpotinirina Xesosi. 23 Ininiã
Xesosi apakapapiretana:
—Ia tiitxiã notakata nikakari mĩkapiritanoko. 24 Nota hĩtari iaxitikiri
okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota
hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekamariko mapo-
naniãkatika inaãkamako.
25 Ininiã Xotasi kamĩkapirireri misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, atauako notakani?
Xesosi apakapapiretari:
—Ari, pitepitikara.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

26 Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka imaxinĩkitari, sika itxari imoianariakorimoni.
—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.
27 Eereka ikosekari iãkoanatxi iãriã auini. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka sika itxari iãkoanatxi ninoamoni:
—Hĩkinika hiãtariko. 28 Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori
kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri

kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 29 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako hĩtekata —itxana imoianariakori.
30 Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ĩkapani. Eereka isana oxiratarimoni Oriva inakorimoni.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

31 Iuaã Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 32 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako hĩte apisa Kariréiamoni —itxa.
33 Ininiã Petro apakapapiretari:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai —itxa.
34 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “! Nimarotari iua,” pitxanoko ipi ãti pakinikata.
35 Ininiã Petro:
—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako.
Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Marko 14.32-42; Arókasi 22.39-46)

36 Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xetsémani inakoriãtaã. Xesosi:
—Uai hĩitopãka. Ikiraã nisako Teoso nimisãkiretini ĩkapani —itxa Xesosi.
37 Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuaã Xesosi tsorĩkaãnãta, imaromaxiretari. 38 Imisãkiretana ninoa:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana ninoa.
39 Apikomoni isa, pamaka itxa, misãkireta itxari Teoso:
—Niri, atauako apakata pimakatxakiniri nimisiritiko akamoni ĩkari? Kona ninirekari natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekiniãri, ininiã nota apaka nirekari —itxari Teoso.
40 Iuasaaki ikanapiriã ipi ãti imoianariakori auiniãtaã. Ninoa imakanãta:
—Petro, atauako kona hĩte mĩteenekari hĩtikapokotini ãto oaranoka? 41 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiĩti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —Xesosi txari Petro.
42 Iuaĩkana isa apikomoni Teoso imisãkiretini ĩkapani:
—Niri, pinirekiniãri natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ĩkari, ininiã nikamapitikariko pinirekakiti —itxari Teoso.
43 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni. Imakanãtapanikana. Itaponoka itxana. Kona iposotarina ikoatinina. 44 Iuaĩkana Xesosi takanapana, iuaĩkana ikanapiriã iuaãtaãkana. Iuaĩkana misãkireta itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isãkire.
45 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni:

—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Nisikiko manapi apopeka.
Nota hĩtari iaxitikiri nimĩkapiritaãka maerekanimoni nisikiko,
inireẽkitina ikaminina ĩkapani. 46 Hõkitikaua. Masipeka. Hãtapa. Ikiraã
ina nota mĩkapiritakari —itxana ninoa.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauanãtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari,
apoka. Iuakata ina itomaneri kãkiti, saasara mĩkani, piriri mĩkani pakini.
Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa. 48 Iua Xotasi
kamĩkapirireri sãpiretapekana ninoa:

—Iuapitipanikarako napitxokapaniko. Himaĩkariko iua napitxokakiti.

49 Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.

—Ereẽkai koerekareri.

Eereka apitxoka itxari. 50 Ininiã Xesosi txari Xotasi:

—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauiritai —itxari.

Iuasaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosimoni, maĩka itxarina.
51 Ãti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isauaãkatari sasetotxi auĩte
apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitatari.

52 Ininiã Xesosi txari:

—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. ! Pineenamauatape. Ikeekotxi
himaĩkiniã, ãti õti hĩpinako ikeekotxi xika. 53 ! Pimarotari niposoti-
ire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiritiniãri,
iuasaakipeka iua iokanatamariko seĩ mio initiriakori nota imakatxakin-
ina ĩkapani. 54 Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretapekari nimaĩkiko tĩkane ia atoko inakari.

55 Iuasaaki Xesosi misãkiretana iuamoni ĩkani:

—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? !
Kiĩtirino nota. !Kikeekono nota. Ikiniõtika niitopãka Teoso misãkiretiko
aikoti ãki noerekinii hĩte. Iuasaaki kona himaĩkano. 56 Ia atoko himaĩkano,
kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatapekari ia atoko
himaĩkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka
—itxa Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moianariakori asikari iua, miteka
itxana.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Marko 14.53-65; Arókasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

57 Ninoa Xesosi maĩkakani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua
Kaipasi sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori,
kiomãtxiakori pakini apotiitapekaua iuasaaki. 58 Ninoa anikasaakiri
Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auaãponãta. Sasetotxi
auĩte apiatakari aapoko takote isa. Iĩroã pirikere ãki. Iitopãka Kaipasi
nitiriakorikata. Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini
imarotiniri ĩkapani.

59 Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo
auĩteakori pakini nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ĩkapani.
60 Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !
auari Xesosi okinina ĩkapani.

Eereka apokana ipi aãpirena kamakani. 61 Ninoa txari:

—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti
õtisaaki niposotari iuaĩkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.

Kona atão ninoa sãkire. 62 Sasetotxi auĩte apiatakari õkitikaua.

—Kona papakapapiretatari pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotatari ikara atoko pikamini? —itxari Xesosi.
63 Xesosi ! kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:
—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.
64 —Ari, iuapitikarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.
65 Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua matsorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.
—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. !Anirekaikari apanakini kamapiretiniri Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.
66 Kiãtokopa atxatari Xesosi? —itxana ninoa.
—Ixika auapeka ipinini ĩkapani ininiã uatxa okaãkapitikako —ninoa txari iua.
67 Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtari Xesosi.
68 —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua.
Inapetarina.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

69 Iuasaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. Ãtokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.
—Pite Xesosi Kariréiakiri moianaripitikarai —otxari iua.
70 Txamari iua kipatari ikinimane apisatoõ.
—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.
71 Ininiã isa pirikeri ĩroãnakikomoni. Iuaã ãto ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari iua. Ininiã osãpiretana kãkiti iuaã auakani:
—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira —otxa.
72 Iuaĩkana ikipatari:
—Teoso imarotari iua kiki nimimarotakani —itxa.
73 Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani sari Petromoni:
—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi pisãkire ipinimoni. Kãkiti Kariréiakiri sãkire atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite sãkire —ninoa txari Petro.
74 Ininiã Petro apakapapiretana:
—Atão nisãkire minakaniãua Teoso misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari iua kiki —itxama.
Iuasaakipeka patari sãkirauata. 75 Ikara ikenakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:
—Kiãtokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxana.

2 Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio
Pirato inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini
(Átosi 1.15-19)

3 Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, kenakoenetakasaakiri Xesosi ipinini
tĩkane, maerekaxiniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakari-
akorimoni okiko tĩkane. Iuaĩkana isipikaro trĩta txineiro ota pirata ka-
makoro sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakinimoni.
4 —Nota kamari maerekati. Nimĩkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua
ipinini ĩkapani —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.
5 Ininiã Xotasi okaro txineiro ota Teoso misãkiretiko aikoti ãki, eereka
isipe ãtiãtaã. Iuaãtaã iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poriã iaxirikaua,
arõka, ipĩpe itxa.
6 Teoso misãkiretiko aikoti ãki sasetotxi auĩteakori kosekaro oa txineiro.
—Oia txineiro kiki okiko ĩki. Ia xika ate !auiritaãka aãpotiitiniro oia
txineiro ãto txineirotikata Teoso misãkiretiko aikotiãkero. 7 Kiãtokopa
atxataro oia txineiro? —itxakakana.
Eereka ninoa imarotape. Iamotarina kikio, tiitxi kamakari kikiote,
Xoteo minakaniua ikatiko tĩkane. 8 Oa txineiro kiki okiko ĩki xika, Xesosi
okiko ĩki xika, iua akauari takauãkataãka "Arẽkatxi Akauariti" inaãka.
Uatxa akiritaãkapanika iuaãtaã "Arẽkatxi Akauariti." 9 Iua atoko ininiã,
kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori atão txari:

Isaeo auakani iĩkitxitari trĩta ota pirata kamakoro Teoso mereẽkiti okiko
ĩkapani.
10 Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamakarimoni, ikikiote iamo-
tinina ĩkapani, kotxi Teoso nirekari ia atoko ikaminina,

itxa Xeremia kitxakapirĩka. Ininiã Xeremia sãkire iaõka apopeka
iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38)

11 Iuasaaki Xesosi tima Homano auĩte Pirato inakori apisatoõ. Pirato
pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua?
—Ari, iuapitikarano —itxari.
12 Eereka sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoĩtari Xesosi. !
Kasãkireri Xesosi iuasaaki. 13 Ininiã Pirato txari:
—Atauako kona pikenakotatari apoĩtiniina?
14 Xesosi !kasãkireri, ininiã Pirato tsorĩkaãta. Ãkixinireẽ iua:
—Kininiãpa !kasãkireri?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38–19.16)

15 Ikini kiiniriti Páskoa inakori, Homano auĩte sikakari ãtika kateia ãki
auakari kãkiti nirekakiti. 16 Iuasaaki aua kateia ãki auakari Pahapasi
inakori. Ikinimane imarotari iua. 17 Itomaneri kãkiti apotiitakasaakiua,
Pirato pimaãna ninoa:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini? Pahapasikani? Xesosi
Teoso mereẽkiti inakorikani? —itxana ninoa.
18 Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni ixikotinirina xika.

19 Iuasaaki Pirato topãkanãta kãkiti misiritiko isãpiretini pakita ãki.
Iuasaaki ĩtanoro iokanapireta iuamoni.
—Maerekati ! pikamape iua kikimoni, kotxi ixika ! auari pokiniri.
Erekari iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiã maerekaxiniretinoka
nitxa —otxari.
20 Mapara sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini misãkiretana kãkiti
iuaãtaã apotiitakaniua:
—Piratomoni hĩtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokãkitakariko Xesosi,”
hĩtxariko —itxana kãkiti.
Ininiã ninoa auikari isãkirena. 21 Eereka Pirato pimaãna kãkiti iuaã
apotiitakaniua:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?
Ininiã ninoa akirikata:
—Pahapasira.
22 —Kiãtokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereẽkiti inakorima? —itxa
Pirato.
Ikinikana apakapapiretana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
23 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
24 Ininiã Pirato kona sãpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neena-
mauatanapanoka. Ikosekari ãparaã. Arokauakotaua ninoa apisatoõ.
—Na nota xikani ia kiki ipinako. Hĩte xikakara ia kiki ipina —Pirato
txana ninoa.
25 Ikinimane apakapapiretari:
—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, aamariteni pakini
apakapariko iua misirikaretxi —itxana.
26 Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ipaniãtari Xesosi
xirokitatiko aãpitsaã. Eereka isikari Xesosi isotatonemoni aamina
ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina tĩkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.2-3)

27 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi ninoa auĩte aapokomoni. Iuaã
akiritarina apanakini sotatoakori, ininiã ikinimane sotatoakori ãkitari
Xesosi. Inapetarina. 28 Imakatxakarina Xesosi mãka. Mãkatxi põkamarari
ieretaka itxarina. 29 Eereka itakarina saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã.
Iuako ikikomoni taka itxari aãke. Ininiã itxĩkitakarina Xesosi auĩtetxi
atoko ininiãua. Eereka ikapotoreẽkauana iua apisatoõ, napeta itxarina
Xesosi:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
30 Ikiisokarina. Iua aãke ikosekana, arikiita itxapikarina.
31 Inapetarina, eereka imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Iua nakiti
imãka iuaĩkana ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina
ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

32 Xesosi anikaãpotakasaakina, aõkitarina Sireni sitatxitikiri, Simão in-
akori. Ninoa paniãtari iua, Xesosi anikakiti aamina ĩpiriãmitakari, anikini

ĩkapani, kotxi Xesosi ! iposotaikari anikiniri. Ininiã Simão anikari.
33 Apokana Kóokota inakoriãtaã. Apanakini akiritari “Kiitãtatxi” inaãka
akiritiko. 34 Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinĩtxi kipixiãri, sika itxarina
Xesosimoni, Xesosi iãtini ĩkapani, imakini ĩkapani. Atapixiãtaãka atoko, !
iãtari. 35 Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Inaãka
atoko ikamarina sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatakani apakapari
Xesosi mãka. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara
atoko inini tĩkane. Iua txari:
Ixanakarina nimãka. Sarauatxi ikamana nimãka apakapakani imarotin-
ina ĩkapani.
Itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka. 36 Sarauatxi xipoka atoko
iitopãkana. Imoiaãrina Xesosi, kãkiti manikakaniri ĩkapani. 37 Aamina
ĩpiriãmitakariã ikii nopini itakarina iõkatsopatakori: “Xesosi, Xoteoakori
Auĩte,” itxa iõkatsopatakori. Ikara xika okaãka Xesosi.

38 Xesosi takote itokakitarina ipi kiĩtiririni aamina ĩpiriãmitakari nopini,
ãti Xesosi kikomoni, ãti Xesosi sanaremoni. 39 Kãkiti iuaã napakani
napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosi:

40 —Pite txari: “Aiko Teoso misãkiretiko niriãka atoko, ipi ãti õtisaaki
iuaĩkana nõkitikari,” pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ãkiri
pinakasaakiua, pikatxaka. Ikara atoko itxa sãkiretana kãkiti iuaã na-
pakani. 41 Iua atokotxikana itxana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini,
kiomãtxiakori pakini ikara atoko inapetarina Xesosi:

42 —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka ! iposotari
imakananitiniua. Iua Isaeo auakani auĩte ininiãua, iuaka imakatxaka-
mauako. Ikatxakiniã, ate auikari iua sãkire. 43 Iua auikari Teoso sãkire.
Maiãtapari. Atauako Teoso nirekari imakatxakiniri iua uatxa, kotxi iua
txari: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana.

44 Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isãkirepiretarina
Xesosimoni.

Xesosi Ipinini Pirena
(Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

45 Apaniãxiti itixi piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. 46 Ipi ãti pakini
oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii.

Ikara Epireo sãkire. Ia atatsopatakari sãkireẽ, “NiTeosone, niTeosone,
kinirepa pitakanapano?”

47 Kãkiti iuaã auakani kenakotari Xesosi sãkire. Ninoa uãkatari akir-
inãtiniri Eríasi.

48 Ininiã ãti miteka, mapoa atoko inakari iãka itxari iãriã katxioãrimoni.
Aãke mapotõkire taka, isirĩka itxamari Xesosi iãtini ĩkapani. 49 Txamari
apanakini:

—Kona pisikapiri. Atxiĩti Eríasi makatxakari iua —itxana.

50 Iuaĩkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatari ixinire Teo-
somoni, eereka ipĩpe.

51 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari
tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata
! auiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Itsorakitakasaaki,
itixi iakeẽkata. Kai mitari xoreka iuasaaki. 52 Apanakini akauari
xoreka. Itomaneri kãkiti ipĩkani Teoso nakitiakori iuaĩkana õkitikapekaua.

53 Osipikarina akauari. Xesosi iuaĩkana õkitikaãkaua atoko, isana Xe-
rosareẽmoni, Teoso nakiti sitatxitimoni. Iuaã itomaneri kãkiti itikana
ninoa iuaĩkana õkitikakaniua.
54 Sotato auĩte, sotatoakori Xesosi moiaãkani apaka, itikarina Xesosi
ipinini. Imarotarina itixi iakeẽkatini, ininiã iteene ipĩkarauatana.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua —itxana.
55 Itoro sitoãkini ikira atoko atamanãtari Xesosi. Kariréia tõpa Xesosi
potorikasaaki ninoa sitoãkini moianatari iua. 56 Maria Matarena inakoro
iuaã aamina ĩpiriãmitakari ikira atoko auanãta apaka. Txiako, Xosee
pakini inoro, Maria inakoro iuaã aua. Sepeteo anaakori inoro iuaã
auanãta apaka.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

57 Ĩkanõka katxineiroteri Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, apoka.
Iua apaka Xesosi sãkire auiãkari itxaua. 58 Isa Piratomoni. Xesosi ĩto
amanaã. Ininiã Pirato paniãtari isikiko. 59 Ininiã Xosee anikari Xesosi
ĩto. Mãkatxi mataã iapirika itxari. Mãkatxi mata amaneri arínio inakoriã
iapirikari. 60 Eereka taka itxari akauari ãki. Iua akauari amaneri, Xosee
kisakakiti kai auĩte iriko. Ikamari iua akauari ipĩkasaaki ikatiko ĩkapani.
Xesosi ĩto iriko ãki itaka atoko ikakanapiritari kai meraminapoari, itota
itxari akauari iriko, sipe itxa. 61 Iuasaaki Maria Matarena inakoro, ãto
Maria inakoro apaka topãkanãta akauari apisatoõ.

Imoiaãrina Xesosi Akauari

62 Iua õti sesta veira, tomatiko õti apisa. Iua õti Xoteoakori
parĩkauatapitipo, tomatiko õti imaparĩkauatakani ĩkapani. Katimatinĩkata
sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini sari Piratomoni. 63 Ninoa txari:
—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: "Nipĩkasaaki
eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako." 64 Pipaniãtana piso-
tatoneakori ipi ãti pakini õti akauari imoiainina. Imamoiaãkaniãrina,
imoianariakori ĩkanõka sari iuaã iĩto iĩtirĩkinina. Ininiã eereka isãpiretarina
kãkiti: "Teoso õkitikapekari iua. Iuaĩkana auãki itxapeka," itxamana ninoa
imoianariakori. Ininiã ikara misirieneretxi apiatama eereka. Mitxiri
misirieneretxi poiãoka —itxarina Pirato.
65 —Ininiã hanikari sotatoakori akauari moiaãkani tĩkane. Hĩsa.
Hĩtotariko akauari sona —Pirato txana.
66 Ininiã isana iuaã. Akauari sona iteene itotinina ĩkapani. Itakarina
Pirato takaõtxikare itore nopini. Sotatoakori iuaã kaikota. Imoiaãrina
akauari.

28

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko, tomĩko ĩkanõkapanika Maria Matarena, oa
ãto Maria pakini sari akauarimoni.
2 Ninoa saãpotakasaaki, katimaritika itixi iakeẽkata itapararitika.
Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore,
topãka itxa iua kai nopini. 3 Itoõ atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka
mapoa saro atoko itxa. 4 Sotatoakori, akauari moiaãkani, kikinanaãkata,
ipĩkarauatinina. Irikana xitipeka. Ipĩkani atokopeka itxana.
5 Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misãkiretana:

—! Hĩpĩkarauatape. Nimarotari hĩte nitanãtiniri Xesosi, aamina
ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori. 6 ! Auaika uai. Teoso õkitikapekari
iua. Ikara iua sãpiretapekai hĩte. Uai hina. Hãtamatari ĩĩto mitxi auiniãtaã.
Ininiã ninoa atamatari.
7 —Katima hĩtxako imoianariakorimoni hĩsini ĩkapani. Hĩsãpiretana:
“Iuaĩkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari hĩte
apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua,” hĩtxako ninoamoni.
Ikara atoko nitxa nisãpirena hĩtemoni —itxa Teoso nitiri.
8 Ininiã ninoa takanapari akauari. Ipĩkareritikana, ieneniritikana isana.
Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini tĩkane. 9 Ninoa
mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:
—Hĩtepini ina —itxana.
Ininiã ninoa kapotoreẽkaua iua apisatoõ, maĩkakitita itxarina.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
10 Ininiã Xesosi:
—Kona hĩpĩkarauatape. Nitariakorimoni hĩsa. Hĩsãpiretana Kariréiamoni
isinina. Iuaã aõkitanonako nota —Xesosi txana ninoa Mariaakoro.
Ininiã ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaãkani

11 Sitoãkini sikasaaki, ãtikaka sotatoakori akauari moiaãkani
kanapiriã sitatximoni. Isãpiretarina itikakitina sasetotxi auĩteakorimoni.
12 Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua ikara ene
ixinikinina ĩkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atão
imasãpiretakanina ĩkapani apanakinimoni. 13 Ininiã sasetotxi auĩteakori,
kiomãtxiakori pakini txana:
—Hĩtxariko apanakinimoni: “Xesosi moianariakori apoka ĩkanõka
aimakasaaki. Iĩtirĩkarina Xesosi ĩto,” hĩtxako. 14 Hĩauĩte Pirato imaro-
takasaakiri himakini, ininiã ate misãkiretariko iua, ininiã kona himisir-
itaãka himakini xika —itxarina sotatoakorimoni.
15 Ininiã sotatoakori apakaparo txineiro, sãpireta itxarina kãkiti Xesosi
moianariakori ĩtirĩkiniri Xesosi ĩto. Ikara aãpirena iaripireta Xoteoakori-
moni. Uatxa apaka ikara aãpirena auiãkapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni

(Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

16 Õsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi
paniãtinimoni Kariréia tõpamoni. 17 Ninoa atamatari Xesosi.
Ikapotoreẽkauana iua apisatoõ.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
Txamari ãtikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiãua. 18 Xesosi
apoka ninoa takote, misãkireta itxana ninoa:
—Teoso txĩkitakano itixine auakani auĩte nininiãua. Itxĩkitakano ĩkoraxiti
auakani auĩte apaka nininiãua. Ininiã ikinika posotiiretxi aua notamoni.
19 Ininiã nipaniãtai. Hĩsako ikini uãkati kãkitimoni ikini itixitika. Hõerekana
ninoa nisãkire. Hĩpatxisatana nisãkire kĩpitakani niri uãkaã, imi uãkaã,
Erekari Matamatakoti uãkaã pakini hĩpatxisatanako. 20 Hõerekanako ninoa
ikinika nipaniãtakiti ikaminina ĩkapani. Hĩxinikariko ia. Nota ãtipirika
auako hĩtekata. Hĩtekata nauiniritika itixi xipokako —itxa Xesosi sãkire.

MARKO

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ãkiri itxaua Xesosi.
2 Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia:
Niokanatariko niokanapirena aniãkari kãkitimoni kimapori oeretini
ĩkapani pite uai apokini apisa.
3 Iua auako ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako: "Hõeretariko kima-
pori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako
iua napini ĩkapani," itxa iua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka.
4 Ikara atoko Xoão kapatxisareri ãparaã makipakaniãtaã aua. Ipatxisa-
takasaakiri kãkiti, isãpiretari ia pirena:
—Hĩtakanapariko maerekati hĩkamakiti. Hĩpatxisataãkako. Ininiã Teoso
makatxakariko maerekati hĩkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.
5 Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareẽ sitatxiti auakani pakini
sari Xoãomoni isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa sãpiretakasaakiri
maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão inakoriãtaã.
6 Xoão takari imãka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirãtxi
mata kamakori. Inikari txĩtxiri. Mapaã itxima. 7 Iua txari kãkitimoni:
—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. ! Apakata nikapo-
toreẽkiniua iua takote ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi nota
poiãoka. Iua apiata. 8 Nota patxisatai ãparaaãnokara. Iua patxisa-
taiko Erekari Matamatakotiã. Iuasaaki hĩte apakapariko Erekari Mata-
matakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22)

9 Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tõpamoni.
Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã.
10 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekari
Matamatakoti katxaka kamoa katxakini atoko. Iua nopini apoka.
11 Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti
pikama.

Satanasi Atamakaerekatiniri Xesosi
(Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13)

12 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iokanatari Xesosi ãparaã
makipakaniãtaã. 13 Iuaãtaã ikaikota koarẽta õti. Iuasaaki Satanasi
atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã
Teoso nitiriakori iaxitikini nĩkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15)

14 Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tõpamoni. Iuaãtaã
isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
15 Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auĩtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã
hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari —
itxa Xesosi.
16 Xesosi tĩpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi
takakani, Simão Petro, itari Ãtree pakini. Iua atamatana itakinirina
hetxi. 17 Ininiã Xesosi txana:
—Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Ãtião hĩparĩka auako.
Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni —itxa.
18 Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.
19 Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa
Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi
iotsaãnãtana. 20 Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari
iri, iri nitiriakori pakini kanaua ãki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Arókasi 4.31-37)

21 Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã
tomatiko õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini
ĩkapani. 22 Iua sãkire kenakotakani tsorĩkaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini
atokoni !itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari ãti
koerekareri sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara
isãpireta.
23 Iuasaaki aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati mata-
matakoti auakiti. Iua akiripoakata:
24 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate
pixipokini ĩkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —
itxa.
Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pĩkari
Xesosi.
25 Ininiã Xesosi itapararitika txari:
—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.
26 Iuasaaki maerekati matamatakoti iõkokaĩtotari. Ikatxakasaaki,
akiripoakata.
27 Kãkiti iuaãtaã auakani tsorĩkaãta. Iuasaaki imisãkiretakakauana:
—Kiripa? Atxiĩti oerekakori sãkiretxiti amaneri apopeka? Iua
sãkire kaposotiireri. Ipaniãtakiti maerekati matamatakoti kamapeka —
itxanãtana.
28 Ininiã ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tõpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro (Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

29 Ininiã Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua, isana Simão, Ãtree pakini aapokomoni. 30 Iuasaaki
Simão imakiro apoomata. Osirĩkanãta. Ininiã ninoa sãpiretari Xesosi
oamianare. 31 Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Õkitikaro.
Iuasaakipeka oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa
kiena okamini ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani (Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

32 Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani,
maerekati matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni. 33 Ininiã
ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote.
34 Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori

amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki ! auiritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire
(Arókasi 4.42-44)

35 Ĩkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ĩkapani. 36 Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ĩkapani. 37 Ninoa apokasaakiri, itxana:

—Ikinimane nitai —itxarina.

38 Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni. 39 Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ĩtoã auakani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)

40 Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.

41 Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.

42 Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.

43 Xesosi iokanatari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:

44 —Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piĩto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atão erekapeka pinini —itxari.

45 Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pirena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

2

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

1 Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuaĩkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. 2 Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotiitauana ĩronakikoãtaã apaka. Ininiã ! apakata apanakini kãkiti ĩroini aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni. 3 Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matĩpokotakati. 4 Kãkiti itomaneri ĩronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matĩpokotakati iokatxakinina tĩkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi. 5 Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matĩpokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.

6 Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Itsorĩkaãnãtana. Ixiniremoninani:

7 —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi
Teosonanira posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa
sãkire.
8 Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna. Ininiã
Xesosi txana ninoa:
—Kininiãpa ikara atoko hĩtxa xinireta? 9 Nitxari iua imaerekani
nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini.
“Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã, iuasaaki
himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani
nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana. 10 Ininiã
uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri
ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxana
kaiõkatsopareriakori.
11 Ininiã matĩpokotakatimoni itxa:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.
12 Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. Ĩkorape itxa ikini-
mane okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.
—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ĩkora atoko inakari
—itxanãtana kãkiti.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

13 Ininiã iuaĩkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata.
Iuasaaki oerekana ninoa. 14 Isaãpotakasaaki, atamatari Arevii inakori.
Ãti iuãka Mateo inaãka. Aopeo inakori ãkiri itxaua iua. Iitopãkanãta
auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:
—Masa notakata.
Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.
15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auĩtetxiakori txineirote
apakapakani, itori apanakini maerekani, topãkanãta Xesosi takote,
imoianariakori takote pakini. Kaiãopokori kãkiti aua iuasaaki, kotxi
kaiãopokori kãkiti Xesosikata sikani. 16 Pariseoakori, kaiõkatsopareriakori
pakini itikari Xesosi auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini
maerekanikata pakini inipokotini. Ininiã kaiõkatsopareriakori,
pariseoakori pakini pimaãna Xesosi moianariakori:
—Kinirepa hinipokota auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata,
maerekanikata? —itxana.
17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:
—Kãkiti mamianatakani kona nirekari kãkiti pinĩtxi imarotakari.
Amianatakaninokara nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka
maerekani nakiritini ĩkapani, imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Kona
nakiritari kãkiti “atão inakari kamakani” uãkatakaniua —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

18 Ãti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikin-
ina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki kãkiti pimaãri Xesosi:
—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari
inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani, txamari pite moianariakori kona
ikara atoko !itxana.
19 Ininiã Xesosi:
—Kiiniri kãkiti ĩtanorouatakasaaki, ĩtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona
kãkiti takanapari inikini iuasaaki. Kona iua ĩtanorouatakari nirekari kãkiti
natxitini. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

20 Ininiã nota ĩtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena
21 Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori
22 Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri, koanatxi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatxi !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hĩkoketari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)
23 Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ĩkapani. 24 Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:
—Kinirepa ninoa parĩkauata tomatiko õtisaaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti? 26 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĩte apiatakari iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ĩkapani.
27 —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ĩto ereka inini ĩkapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko õti auini ĩkapani. 28 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)
1 Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ĩroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. 2 Ininiã iuaã auakani txari
—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?
Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi. 3 Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:
—Uaimoni pina —itxari.
4 Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:
—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekari akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?
Txamari ninoa !kasãkirena. 5 Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa !inirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:
—Pisirĩkauakota —itxari.
Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako. 6 Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

7 Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia
tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. 8 Xerosareẽ sitatxitikini,
Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni.
Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. 9 Ininiã ipaniãtana
imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã
kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.

10 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini ami-
anatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ĩkapani.
Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. 11 Maerekati mata-
matakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ.
Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

12 Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

13 Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini.
Ininiã ninoa sari iuamoni. 14 Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata
kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ĩkapani. 15 Iua sikari iposoti-
ire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani, apaka
maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani. 16 Ininiã akiritari Simão.
Xesosi takauãkatari Simão ãti iuãka. Petro itxaua. 17 Akiritana Txiako,
itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa
Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.” 18 Akiritana
Ãtree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua
iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua
Simão. 19 Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari
itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori
ininiuana ĩkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

20 Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata.
Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona
ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã.
21 Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana
iua apinina ĩkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

22 Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati
ikamini. Ninoa sãkire:

—Peosepoo inakori auaĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari
maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sãkire:

—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati
matamatakoti omitikini.

23 Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi
atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:

—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua? 24 Auĩtetxi tixine auakani
naiatakakiniãua, ixipokaãkanako. 25 Kãkiti aapoko ãki auakani ni-
noakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka. 26 Iua atokokana,

Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi tapara xipokako.
27 —Kona kãkiti ĩroã kiki mitapoari aapoko ãki iĩtiriuatini ĩkapani. Kinirão iĩtiriuataka, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti iĩtirĩka.
28 —Ari, atãopitikara nota txai hĩte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. 29 Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.
30 Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

31 Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina ãti akiritiniri Xesosi. 32 Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:
—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.
33 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?
34 Iua atamatana itakote topãkakani:
—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. 35 Teoso nireẽkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kãkiti mirikiniti, ininiã imorõkokaua kanaua ãki. Iitopãka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. 2 Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:
3 —Hĩkenakota. Katakareri takarauata. 4 Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.
5 —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. 6 Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonãka. 7 Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. !Iriuata. Ipina.
8 —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Ãti poiãoka iriuata, trĩtakata. Ãti apiata iriuata, sesẽtakata. Ãti kaiãopoko iriuata, seĩkata.
9 —Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)

10 Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi:
—Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —itxarina.
11 Ininiã isãpiretana:
—Teoso sãkire mauiãkani ! imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isãkire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. 12 Atxiĩti ninoa iteene atamatari Teoso

oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiĩti iteene ikenakotarina Teoso sãkire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaãkamariko, akiritaãkamariko Teoso, ininiã Teoso makatxakamariko ninoa maerekani.
13 Ininiã Xesosi txari:
—Himarotatari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
—!Aimarotari —itxana.
—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatari apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
14 Ininiã imimarotakinitina oerekana:
—Iua takarauatakari takari Teoso sãkire. 15 Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari.
16 —Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iuasaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana. 17 Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iuasaaki itakanaparina Teoso sãkire.
18 —Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sãkire. 19 Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireẽkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireẽkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.
20 Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sãkire. Iriuatana. Ãti iriuata poiãoka, trĩtakata. Ãti iriuata apiata, sesẽtakata. Ãti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena
(Arókasi 8.16-18)
21 Xesosi pimaãna ninoa:
—Nanipa hĩtakari tirikapi? Kopiti ãkikani hĩtakatari? Amesa patapikani hĩtakatari? Konapitini. Hĩtakari itano imakinika iopinikini ĩkapani. 22 Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hĩkamakiti. 23 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
24 Xesosi sãkirauatapanika:
—Hĩtakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. 25 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena
26 Apikomoni Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. 27 Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Ãti iparĩka ikama pokamara. Iuasaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. 28 Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. 29 Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.
Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19)

30 Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:
—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Ĩkiripa sãpirenatxi atão inakari
oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: 31 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata
oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. 32 Otakaãka atoko
opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro
okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua.
Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti
auĩtetari Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki
apokini atokokana.
33 Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire
imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana.
Imimarotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana. 34 Teoso sãkire
oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta.
Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imaro-
tinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima
(Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25)

35 Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:
—Maĩpiriãta ipoa. Ipiniãmoni masa —itxana.
36 Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iuasaaki imoianariakori
anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari
ninoakata. 37 Ĩpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni.
Tsakati kataparari, ininiã ãparaã ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua
sakikaariãpotape.
38 Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini
imakanãta. Ninoa õpirĩkari iua:
—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.
39 Ininiã imereka. Ipinitari ĩtima:
—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.
Ininiã itsorĩkaxitita. Ĩtima iotoka. Tsakati iotoka apaka. 40 Ininiã Xesosi:
—Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota?
—itxana ninoa.
41 Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:
—Kinakaripa ia kiki, kotxi ĩtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —
itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti
(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

1 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Kariréia poa ip-
iniã. 2 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari.
3 Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao
kamakori karakitapekata. 4 Kaiãokatani kãkiti ĩtxikari iuako, ikiti pakini
metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua.
5 Ĩkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã.
Kai soroã iuaka ikisauakitataua. 6 Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã
imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.
—Apiananiri pitxaua —itxa.
7 Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ĩkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. 8 Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:
—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.
9 Xesosi pimaãri:
—Kipa piuãka? —itxari.
Iua apakapapiretari:
—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.
10 Iteene iua amanaaãpotari Xesosi:
—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.
11 Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani.
12 Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:
—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.
13 Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ĩroã itxana irari ĩtomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ĩroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriĩtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.
14 Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. 15 Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaĩtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão iĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata.
16 Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini.
17 Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.
18 Xesosi iereẽtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ĩkapani. 19 Xesosi !auiritari. Itxari:
—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisãpiretana iua iteene iamonĩkai pite. 20 Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaãtaã auakani tsorĩkaãta:
—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

21 Ininiã eereka Xesosi ĩpiriãta ipoa. Ininiã ipoa ĩtiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. 22 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. 23 Iua iteene amanaãri Xesosi:
—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ĩkapani.
24 Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

25 Iuasaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arẽka ! iotoka. 26 Okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa ! iposotari imakatxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare.
27 Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaãtakari imãka, 28 kotxi oamoni: “Nimaãtakiniãri imãka, iuasaakiika erekapekano,” otxanãta oxinikakiti. 29 Ininiã omaãtakasaakiri, oarẽka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.

30 Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:
—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.
31 Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:
—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.
32 Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari. 33 Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreẽkaua iuamoni. Opĩkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni. 34 Ininiã Xesosi txaro:
—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)

35 Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:
—Pamarite !auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.
36 Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:
—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.
Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni. 37 Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata. 38 Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana. 39 Xesosi ĩroã. Itxana:
—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini ! ipina. Oimakanãta —itxa.
40 Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini ĩroã amarini auiniãtaã. 41 Imaĩkaro ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:
—Taritaa komii.
Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.” 42 Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta. 43 Ininiã Xesosi paniãtana:
—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.
Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)

1 Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ. 2 Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:
—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posotiireta? 3 Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.
Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.
4 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire —itxa.

5 Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka. 6 Itsorĩkaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tõpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.
(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

7 Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.

8 Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. 9 Hĩkiti mata hĩeretaka. Ãtika kasipiri himãka hanika. 10 Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko. 11 Kãkiti mapakapakanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hĩte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

12 Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

13 Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini
(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

14 Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.

15 Ãtikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. Ãtikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka ininiua.

16 Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ipĩpekariika iuaĩkana õkitikapekaua —itxa.

17 Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ĩtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari Xoão. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari. 18 Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ĩtanoro pitakini —itxari.

19 Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oõkiniri iua, 20 kotxi Erotxi pĩkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarinoka kamakari, erekarinoka kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, !iteene !imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

21 Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaĩtxitana sotato auĩteakori, Kariréia auakani auĩteakori, apanakini auĩteakori pakini. 22 Ininiã Erotxia ãkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi apisatoõ,

ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi
txaro oa ãtokoro:
—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai. 23 Atãopitikara nisikai pa-
manaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.
24 Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:
—Kiripa namanaãtari? —otxaro.
Ininiã onoro txaro:
—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko
pamanaãri iua —otxaro.
25 Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã
auĩtetximoni osa. Oamanaãri iua:
—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.
26 Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro
oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaĩtxitakini apisatoõ. Ininiã ! apakata
imasikakaniãri isikaenetakiti. 27 Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori
okiniri Xoão:
—Ikii himina —itxa.
Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. 28 Pirato nopini
itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.
29 Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko
pirena, isana kateiamoni. Aparina iĩto. Itakarina iĩto kai iriko ãki.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

30 Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xe-
sosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini. 31 Iuasaaki
kaiãopokori kãkiti aua iuaãtaã, ininiã !apakata inipokotinina. Ininiã:
—Amasipeka kãkiti mauakaniãtaã atomatini ĩkapani —itxana.
32 Ininiã kanauaã iereẽtauana. Ĩpiriãtarina ipoa. Isana kãkiti
mauakaniãtaã. 33 Kãkiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka.
Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika. 34 Iua
kanĩkiĩtakasaaki apisamoni mirikiniti kãkiti, ininiã iamonĩkana, kotxi
soti auĩte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana
kaiãori Teoso sãpiretakiti.
35 Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka.
Itxarina:
—Kona kãkiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. 36 Ininiã pi-
paniãtana kãkiti isinina ĩkapani nipokori iamotinina tĩkane.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxana.
Ininiã ninoa:
—Pinirekatari asini komiri aamotini ĩkapani? Oito kasiriti kãkiti
parĩkauatini ĩki anireka komiri ĩki naia kãkiti nikini ĩkapani —itxana.
38 Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:
—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.
Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:
—Sĩko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.
39 Xesosi paniãtana ikinika kãkiti topãkini katsotati nopini. 40 Ãtiãtaã
iitopãkana sĩkoẽta, ipinimoni iitopãkana seĩ. Imakinikana ikara atoko
itxaãpotana iitopãkinina.
41 Ininiã Xesosi kosekari sĩko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki
ionakaãta iaxiti:
—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiõpekari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaĩkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. 42 Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. 43 Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori. 44 Iuasaaki sĩko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

45 Xesosi takapiretakasaakiri kãkiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriãtinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani. 46 Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratari nopini isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. 47 Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriĩpanika aua.

48 Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori. 49 Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata. 50 Ininiã iua misãkiretana:

—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na ! hĩpĩkarauatape —itxana imoianariakori.

51 Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. Itsorĩkaãtana:

—Kiripa atxiĩti? —itxana.

52 Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini
(Mateo 14.34-36)

53 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni. 54 Ikanĩkiĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.

55 Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ĩkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni. 56 Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekapeka itxĩkitaka.

7

Xoteoakori Iĩkite Pirena
(Mateo 15.1-9)

1 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareẽ ĩkani, apotiitaua Xesosikata. 2 Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

3 Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

4 Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

5 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.
6 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari:
Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona.
Ãkixinireẽna !inirekanona.
7 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa
txano: "Ateosone pitxaua," kotxi ninoa ! oerekari nota sãkire.
Ninoaka sãkire oerekana, txamari "Teoso sãkire asãpiretai" itxana.
Ikara atoko Isaía iõkatsopatakiti Teoso sãkire.
8 —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini
ĩkapani. 9 Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ĩkapani.
10 Kitxakapirĩka Moisesi txari:
Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã,
pokaãkako,
itxa Moisesi sãkire. 11 Txamari hĩte oerekari kãkiti: "Kãkiti auakiti
iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni,
isãpiretana: 'Ia nota auakiti nisika Teosomoni.' " Ininiã ! isikari ninoa
nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte
takauãkatari "Kopaã." 12 Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretakanina iri,
inoro pakini. ! Apakata hõerekakiti. 13 Ikara hõerekakiti xika kona hĩte
maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereẽkiti. Auapanika itori
hõereẽkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)

14 Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:
—Hĩkinika hĩkenakota. Hĩtakaõtxikariko nisãkire. 15 Imakinika hinikakiti,
mapara auakari. !Ikamari ate maerekani. Hĩxinireẽ potoriãkarira kamari
maerekanitxi. 16 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
17 Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ĩroã. Iuasaaki
imoianariakori pimaãri:
—Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti —itxana.
18 Ininiã iua txari:
—! Kiĩkitei hĩte. Kona hĩte imarotatari hinamaã ĩroãkari kona kamari
maerekanitxi. 19 Kotxi ĩroãkari !isari hĩxiniremoni. Hĩtikako ãki isa. Iposo
atoko hĩtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti
niãkiti.
20 —Ixinireẽ potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani. 21 Kãkiti
ãkixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi,
okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata isirĩkini nire pakini. 22 Kãkiti
ãkixinireẽ ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti,
misirieneretxi, pẽtauatakatxi kamakari, xikotakatxi, ãti misãkirepiretiko,
iuikiniua, miĩkiteti inini pakini. 23 Ikinika ikara maerekati kãkiti ãkixinire
auakari txikotari kãkiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Mateo 15.21-28)

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tõpa, Sitoõ tixini
pakinimoni isa. Iuaã kãkiti aapoko ĩroã. Kona inirekari kãkiti imarotiniri
iua auiniãtaã. Txamari ! iposotari iomaãtiniua. Kãkiti imaroãpotari iua
auiniãtaã. 25 Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi

pirena. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreẽkaua iua apisatoõ.
26 Oa sito sãkiretari Kreko sãkire. Ãto uãka oa. Siropenísia tixinikero oa.
Okapotoreẽkasaakiua Xesosi apisatoõ, oamanaãri Xesosi:
—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoã auakari —
otxari.
27 Ininiã Xesosi:
—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori
nakiti. Amarini mitxi nikini atão. ! Erekari nokiniri amarini kiena
anãpamoni —itxaro oa.
28 Oa apakapapireta:
—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakero, anãpa atoko
Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori
katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati
matamatakoti !auaika pamarite ĩtoã —itxaro.
30 Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa.
Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ĩpirixititari Sitoõ tixini.
Sitatxi tõpa tesi pakini ĩpirixitita. Apoka Kariréia poamoni. 32 Ãtikaka kãkiti
minari makenakoreti Xesosimoni. ! Iposota atão isãkirauatini. Ninoa
iteene amanaãri Xesosi:
—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ĩkapani —itxana.
33 Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita
ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini. 34 Eereka
ionakaãta iaxiti, oõka itxa:
—Epataa —itxa.
Popĩkari sãkireẽ, “Piauãka.” 35 Iuasaakipeka ikenakoki auãka, ininiã
kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka
itxa isãkirauatini. 36 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.
Txamari apiata ninoa sãpirenauata. 37 Kãkiti tsorĩkaãta:
—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa.
Mimatasãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

8

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti
(Mateo 15.32-39)

1 Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori
xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:
2 —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka
auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika. 3 Niokanatiniãna auin-
imoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana.
Ãtikaka õtako ĩkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi
txana imoianariakori.
4 Imoianariakori apakapapireta:
—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito
naia kãkiti asikakienatini ĩkapani? —itxana.
5 Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hĩtemoni aua?
—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.
6 Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaĩkari iua komiri setxi.
—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.
Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. 7 Ninoamoni aua ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:
—Ia erekari —itxa Teosomoni.
Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni. 8 Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina. 9 Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.
Ininiã itakapiretanapana ninoa. 10 Iposo atoko imoianariakorikata iereẽtaua kanaua ãki. Taomanota tõpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

11 Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina. 12 Ininiã Xesosi oõka. Itxari:
—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hĩte, kona noerekai hĩte.
13 Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaĩkana.

Pão Tireẽkari Pirena
(Mateo 16.5-12)

14 Xesosi moianariakori maxinĩkaretari pão. Ãtika pão poriĩ kanaua ãki aua. 15 Ininiã Xesosi õtãkikana:
—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.
16 Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:
—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinĩkaretari pão.
17 Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:
—Kinirepa hĩsãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hiĩkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire? 18 Kokimai, txamari, ! hãtamatari. Kakenakokimai, txamari ! hĩkenakotari nisãkire. 19 Kona hĩxinikapanikari iuasaaki nimaxiõpekitakiti sĩko komiri, sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hĩxãpokaka? —ipimaãna.
Ininiã ninoa apakapapireta:
—Tosi kotari axãpokaka.
20 Xesosi txana ninoa:
—Eereka ãti õti nimaxiõpekari setxi komiri poriĩ. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? —ipimaãna.
Ininiã ninoa:
—Setxi kotari axãpokaka.
21 Ininiã Xesosi:
—Ininiã kinirepa kona hiĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

22 Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuasaaki kãkiti minari
mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti. 23 Ininiã
iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã
mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã. Ipimaãri iua:
—Kõsiãrepekai? —itxari.
24 Ininiã iua atamata.
—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina
atoko —itxa.
25 Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka
mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. 26 Ininiã Xesosi
iokanatari:
—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi
kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

27 Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni,
Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoia-
nariakori:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
28 Ninoa apakapapireta:
—Xoão kapatxisareri iuãkataina. Apanakini "Eríasi inakori" iuãkataina.
Ininiã apanakini "Teoso sãkire sãpiretakari" iuãkataina —itxana Xesosi
moianariakori.
29 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano? —itxana.
Ininiã Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxari.
30 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Teoso mereẽkiti nininiua !hĩsãpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

31 Ininiã ia atoko oerekarauata:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomãtxiakori, sasetotxi
auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako.
Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.
32 Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua ma-
paramoni. Itxari:
—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini
—itxa Petro.
33 Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:
—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana.
Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

34 Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pix-
inikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana
pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. 35 Pite
ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapi-
tikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika,
Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako
Teosokata.

36 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti
ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona
pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko
tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini,
kotxi tiitxi ĩki poiãoka, pixinire karone apiata. 37 ! Apakata kãkiti
iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.
38 Ĩkorasaaki kãkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. Ĩkorasaaki
pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari
iaxitikirino pẽtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki,
niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9

1 Xesosi txana ninoa:
—Hĩxinikariko ia nisãkire. Apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini
apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua. Auĩtetxi kaposotiireri
itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini
(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

2 Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão
pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã.
Iuaã auakasaakina, Xesosi ĩto ipinipo itxa. 3 Imãka kasarori itxaua.
Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti
iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari. 4 Iuasaaki
Eríasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. 5 Ininiã Petro
txari Xesosi:
—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti
pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
6 Ikara atoko itxa Petro, kotxi ! imarotaikari isãkire, iteene
ipĩkarauatiniã.
7 Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki
Teoso txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
8 Katimaritika Xesosi moianariakori sapotorika. Itikapokotana. Mitxi
Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.
9 Õtanoxiratari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:
—Mixikanani hĩtikakiti ! hĩsãpiretapiri apanakini. Nota hĩtari iaxi-
tikiri nipinaka atoko iuaĩkana nõkitikaãkaua atokoikarako, hĩsãpiretariko
mixikanani hĩtikakiti —itxana.
10 Ininiã !isãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:
—Natokopa itxa kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniãua —itxanãtana.
11 Ipimaãrina Xesosi:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: “Teoso mereẽkiti apokini apis-
apanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?
12 Ininiã Xesosi:
—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kãkiti iposope inini ĩkapani.
Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kãkiti itari iaxitikiri iteene
atatsiirauatako. !Inirekaãkako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sãkire
iõkatsopatakori? 13 Nisãpiretaiko Eríasi apokapeka. Kãkiti misiritapekari
iuani. Inireẽka iaõka imisiritarina. Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)

14 Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni,
atamatana kãkitipokoni. Ninoa ãkitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki
kaiõkatsoparerini kãkitikata itaparakienetakakaua. 15 Iuasaaki kãkiti
atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:
—Xesosi napani.
Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:
—Piteni?
16 Ininiã Xesosi:
—Ari, notara.
Ipimaãna:
—Kininiãpa hĩtxitakakaua? —itxa.
17 Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:
—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti
auaĩtotari iua. ! Auiritari namarite sãkirauatini. 18 Iua maĩkasaakiri,
okaĩtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriĩtaua.
Itorõkaĩtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omitikiniri
maerekati matamatakoti, txamari ninoa !iposotari.
19 Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa
Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari
hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.
20 Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka
maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati
matamatakoti txĩkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini
iriãkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxĩkitakari amarini. 21 Xesosi
pimaãri iri:
—Kirisaakipa ipotorika ĩkora atoko inini?
—Axapitipanikara ipotorika ĩkora atoko inini. 22 Itokata maerekati
matamatakoti okaĩtotari xaminamoni. Itokata okaĩtotari kãuaãrimoni.
Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati mata-
matakoti. Piamonĩkauako atepaniko —itxa iri sãkire.
23 Ininiã Xesosi:
—Nota posotatari? Teoso sãkire auiãkari posotari ikaminiri ikinika —
itxari.
24 Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãtsaritika:
—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka !nauikari, ininiã pisika-
posotiiretano iteene pisãkire nauikini ĩkapani.
25 Isãkirauanãtakasaakina, kãkitipokoni miteẽkata ninoamoni Xesosi ka-
makiti imarotinina ĩkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati
matamatakoti:
—Pite maerekati matamatakoti. Pitxĩkitakari kãkiti masãkireti inini.
Pitxĩkitakari kãkiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokĩka.
Iuaĩkana !piĩroãpinikako iua ĩtoã —itxa Xesosi.
26 Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraĩtokatari atoko,
sipe itxa. Iua amarini ipĩkari ĩto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti:
—Ipĩpeka —itxarina.
27 Ininiã Xesosi maĩkauakotari. Õkitikari iua, ininiã itima.
28 Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianari-
akori pimaãri:
—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti
aomitikini? —itxana iuamoni.
29 Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisãkiretakasaaki, iuasaaki pimanipokotakaniãra, iuasaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

30 Iuaã ipotorikana. Ĩpirixititarina Kariréia tõpa. Xesosi !inirekari apanakini kenakoenetiniri iua auiniãtaã. 31 Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:

—Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane. Ninoa okano nota. Ipi õti ãti õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa.

32 Ninoa !imarotari Xesosi sãkire. Ninoa pĩkari ipimainirina iua.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

33 Kapanaoõ sitatxiti apokana. Aapokotxi ãki auakasaakina, Xesosi pimaãna ninoa:

—Natokopa itxa hĩsãkire, uaimoni aĩkasaaki hĩtaparakienatakakasaakiua? —itxa.

34 Masãkirenika itxana, kotxi kimaporiãpo ninoa sãkire: "Ĩkiripa ate apiatakari?" itxana. 35 Xesosi, iitopãka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—Hĩkinika uaimoni hiĩtopãka. Apiatakari pininiãua pinirekiniã, piteka poiãotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.

36 Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

37 —Papakapiniãri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniãno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Arókasi 9.49-50)

38 Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Kona pimoianarini iua. Ininiã ate: "Ikara atoko !pitxape," atxari.

39 Ininiã Xesosi:

—! Hĩotokakapiri ikara ikamini. Kãkiti nota uãkaã maerekati matamatakoti omitiãkari, kona imisãkirepiretano. 40 Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua. 41 Nota atãopitikara nitxai hĩte. Atxiĩti kãkiti sikai ãparaã, kotxi Teoso mereẽkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko ikamakiti ĩki.

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

42 ! Erekari kãkiti mitari oerekiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini. !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaãkamako iua kãkiti mitari nokiã, eereka okaãkamako ipoamoni ipinini ĩkapani. 43 Piuako maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani piuako Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaãtaã. !Erekari. 44 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka. 45 Pikiti maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani pikiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani,

kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari. 46 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka. 47 Poki maerekati ikamãkitakiniãi, pimakatxakari. Erekamariko ãtinoka poki auini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua pisini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti poki ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari. 48 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.

49 Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane kãkitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataãkako. 50 Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piõkiratini ĩkapani. Atão iõkira atoko hĩtxako. !Hĩtxitakakapeua.

10

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

1 Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. Ĩpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaĩkana kãkiti apotiitaua iuamoni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.

2 Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:

—Atãokani erekari kiki takanapiniro ĩtanoro?

3 Ininiã Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?

4 Ininiã ninoa:

—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

5 Ininiã Xesosi:

—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini. 6 Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. 7 Ikara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani. 8 Ininiã ãtika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti !itxaikauana. Ãtinokara itxapekauana. 9 Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

10 Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaĩkana oerekinina ĩkapani. 11 Ininiã isãpiretana:

—Kiki ĩtanoro takanapakari, ãto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ĩtanoro. 12 Iua atokokana sito õtaniri takanapakaro, ãti õtanirita inakaro maerekati okaminiri õtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko ãtikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso ninoa amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. 14 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. !Hĩotokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana. 15 Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarinimoni.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

17 Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ãtokori miteka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
18 Ininiã Xesosi:
—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. 19 Pite imarotari Teoso paniãtakiti. !Pokaniuatape. !Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. !Piĩtiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.
20 Iua ãtokori txari:
—Noereẽkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.
21 Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.
22 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.
23 Xesosi sapotorika, misãkireta itxana imoianariakori:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa.
24 Imoianariakori:
—Anekani? —itxana.
Iuaĩkana Xesosi txari:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.
26 Imoianariakori iteene tsorĩkaãnãta.
—Ininiã kipa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.
27 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti !iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.
28 Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ĩkapani —itxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi:
—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ĩkapani, 30 pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Ĩkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika. 31 Uatxa

apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

32 Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi ĩkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana paĩtiki kãkiti kamakiti iuamoni tĩkane. 33 Ininiã iua:
—Hĩkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi auĩteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako. 34 Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti pakini õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti
(Mateo 20.20-28)

35 Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.
—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini —itxana.
36 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxana.
37 —Pite ikinimane auĩte pinakasaakiua, pauiritaua pitekata aĩtopãkini, pikikomoni, pisaneremoni aĩtopãkini —itxana.
38 Ininiã Xesosi:
—! Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsiĩtxiã niãtini ĩkapani. Hĩposotatari ikara hiãtini? Nipatxisataãkako tsiĩtxiã. Hĩposotatari ikara atoko hĩpatxisatiko?
39 —Aposotapitika —itxana ninoa.
Xesosi txana ninoa:
—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hĩpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana. 40 Txamari ! niposotari nauiritinii hĩte nikikomoni, nisanaremoni hiĩtopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.
41 Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana. 42 Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:
—Uaimoni hina. Hiĩtopãka notakata —itxana ninoa.
—Hĩte imarotari Xoteo minakaniua auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. 43 Ninoa atoko ! hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini. 44 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. 45 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri ! auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori
(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

46 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iuasaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri

iua. Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro. 47 Iua kenakotari Xesosi
Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
48 Ininiã apanakini kãkiti pinitari:
—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.
Iuaritika apiata akirinanikata:
—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.
49 Ininiã Xesosi iotoka itxa.
—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.
Ininiã ninoa:
—Pipoxokoniuatako. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõsiãreti.
50 Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri
õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.
51 Ininiã Xesosi:
—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.
—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.
52 Ininiã Xesosi:
—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari.
Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Õtanoxiratari,
oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee
inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianari-
akori.
2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari
xomẽta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti !iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari.
Uaimoni mina hĩtxari. 3 Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari
xomẽta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaĩkana aka-
moni aminariko,” hĩtxako.
4 Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomẽta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã
aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. 5 Ãtikaka kãkiti iuaã auakani:
—Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakori-
moni.
6 Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã
auakani:
—Ininiã hanikaikari —itxana.
7 Ninoa anikari xomẽta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana ãti imãkana
nopini auakari itakarina xomẽta ãkiri nopini Xesosi topãkini ĩkapani.
8 Apanakini kãkiti matameẽkari imãkana ãti imãkana nopini auakari kima-
poriã Xesosi napini tĩkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kima-
poriã itakaãpotarina. 9 Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini
akiriãpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:
—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari
erekari isikinii pite. 10 Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãuĩte ininiua
atokokana iuaĩkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti
auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
11 Xesosi apoka Xerosareẽ. Teoso misãkiretiko aikotimoni isa. Iuaã ĩroã
itxa. Ikinika iroko ãki itikapokota. Iua atoko mapiãpe, ininiã isari Petánia
aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena
(Mateo 21.18-19)

12 Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita.
13 Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro
iuãkatiniãro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari
apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini. 14 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.
Imoianariakori kenakotari isãkire.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

15 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareẽ. Xesosi ĩroã Teoso
misãkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani.
Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoa vẽtxitakani topãkini apaka. 16 Iua !auiritana kãkiti anikiniri
tiitxi aiko ĩpirikoatinina. 17 Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko. "Teoso misãkiretiko aikoti" akiritaãkako, ikini itixiti auakani
misãkiretinino ĩkapani,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa
Xesosi.
18 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire.
Ininiã ninoa tsorĩkaãta. Ixinikaxititana.
—Kanatokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxanãtana.
Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi
auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini pĩkari Xesosi.
19 Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.
20 Katimatinĩkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko
mina. Opĩpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. 21 Petro xinikari iua
apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:
—Koerekareri, patamataro piko mina. "Kãkiti ! itximaikaiko piri,"
pinakito. Oa piko mina ipĩpeka —itxari.
22 Ininiã Xesosi:
—Pauikapiretariko Teoso sãkire. 23 Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri
Teoso sãkire, piposotari pipaniãtiniri ikira õtanoxiratari: "Põkitikaua.
Pokakataua potxoari uinitimoni." Pãkixinireẽ iteene pauikiniãri pisãkire
iaõka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti. 24 Ikara atoko ininiã
nota txai hĩte, Teoso pimisãkiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti,
pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko. 25 Teoso
pimisãkiretakasaaki, ãti pomanatiniã, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri iaxitikiri maxinĩkaretari
maerekati pite kamakiti. 26 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite
kamakiti apaka.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

27 Iuaĩkana apokana Xerosareẽ. Xesosi tĩpokota aiko Teoso
misãkiretiko pirikere ãki tinikata. Itĩpokonãtakasaaki, sasetotxi auĩteakori,
kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni. 28 Ininiã ninoa
txari:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina
Xesosi.

29 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Hĩsãpiretiniãno, nota sãpiretai hĩte niokanatakiri uãka apaka. 30 Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão? Hĩsãpiretano —itxana.
31 Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:
—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: "Teoso paniãtari iua," ininiã iua: "Kinirepa kona hãuikatari iuani sãkire?" itxapemaua. 32 Aãpakapapiretiniãri: "Kãkiti paniãtari iua," ikinimane omanataua —itxanãtana.
Ninoa pĩkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua. 33 Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Ate !imarotari.
Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hĩte nipaniãtakiri uãka.

12

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

1 Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanĩkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ĩkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiakori itakare inĩkatinina ĩkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparĩkana ĩki. Iposo atoko katakareri sipe. 2 Ova manapi, iua katakareri iokanatari initiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ĩkapani. 3 Txamari iua apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. "Pisipeka," itxarina. Miketika ikanapiripe.
4 —Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiã. 5 Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaãpotana.
6 —Iua katakareri auapanika ãtinoka iokanatini ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotõkire iokanatari imi ninoamonikana. "Notamoni ninoa paxitariko namarite" itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni. 7 "Katakareri ãkiri napani. Maõkari. Aõkiniãri, itakare imakinika kaikotinaua ate," itxakakana kikiakori.
8 —Ininiã ninoa maĩkari katakareri ãkiri, oka itxapirina, kikio xiripire oka itxarina iĩto.
9 —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.
—Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani —itxa Xesosi.
10 Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
11 Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
12 Xoteo auĩteakori imarotarina Xesosi sãkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa

omanãkarauata Xesosi sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari !imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

13 Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, ãtikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani. 14 Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani. ! Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? 15 Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.
Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimarauatini isãkire ikerokini ĩkapani. !Inirekarina atão inakari imarotinina. Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.
16 Ininiã iminarona.
—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.
Ininiã ninoa:
—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.
17 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —itxana.
Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)

18 Kikiakori satoseo inakoni, ! auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniua iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.
19 —Koerekareri, Moisesini iõkatsopatari ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesi. 20 Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro. 21 Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape ãti itari. 22 Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena. Eereka oanipekana apaka opĩpe. 23 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiriĩtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.
24 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota. 25 Ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !Ĩtanorouataikako. 26 Hĩte !auikari ipĩkani õkitikiniua. Hĩte atatsopatapekari Moisesi iõkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. 27 Ikara atoko ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini õkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hĩkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)

28 Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakakiniua.
Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri
Xesosi:
—Ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso
nireẽkiti akamini?
29 Xesosi apakapapiretari:
—Teoso paniãtakiti apiari ia: "Isaeo tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone
Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. 30 Pitiretariko Apiananiri
piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikak-
itiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini." 31 Ãtipekana Teoso paniãtakiti apiari
ia: "Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti." Iuananira Teoso
paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.
32 Ininiã iua kaiõkatsopareri apakapapiretari Xesosi:
—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari ãti Teoso. Iuanokara auari.
33 Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikak-
itiã, ikini ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini aĩtoka atiretini
atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti
pirãtxi aõkini iua ĩkapani poiãori —itxa Xesosimoni.
34 Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:
—Pite auĩtearitari Teoso.
Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

35 Xesosi Teoso misãkiretiko aikoti oerekarauanãtakasaaki, ipimaãri:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: "Tavii apika mekanirako Teoso
mereẽkiti txauako?" itxana. 36 Erekari Matamatakoti kamasãpirenatakari
Tavii:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: "Nota kikomoni piitopãkiniritika
nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti
pitakiniãtaã atoko ininiua," Apiananiri txari niauĩte,
itxa Taviini. 37 Tavii akiritari iua Teoso mereẽkiti "Niauĩte." Ikara atoko
ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.
Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi sãkire.

Kaiõkatsoparerini Maerekani Pirena
(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

38 Xesosi oerekarauanãtakasaaki, õtãkikana kãkiti:
—Kaiõkatsoparerini moianari !hĩtxapeua. Ninoa potxitari mãkatxi ereri
ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ĩkapani, kãkiti atamatinina ĩkapani.
Ninoa apokaerekatari imisãkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã
inapaãpotakasaakina. 39 Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari
nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari
kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina. 40 Ninoa mixirikari tikinitakoni
aapoko, iuaritika okanani imisãkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã
kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiri-
tanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito
(Arókasi 21.1-4)

41 Xesosi topãka txineiro Teoso ĩkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari
kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro tx-
ineiro mirikinito kaixa ãki. 42 Eereka tikinitakoro matxineiroteto apoka
iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. 43 Ininiã
Xesosi akiritana imoianariakori.
—Inipitikara nisãpiretai hĩte. Õkora tikinitakoro matxineiroteto sikak-
ito apiata. Apanakini sikakito poiãoka. 44 Kotxi ninoa sikaro txineiro
itetakoro. Oa matxineiroteto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokĩkasaaki, imoianari misãkiretari
iua:
—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori.
Ia aiko Teoso misãkiretiko peerekari.
2 Ininiã Xesosi:
—Hãtamatari ia aiko mitari. Ãti õti imakinika irikaãkako. Kona kai
kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

3 Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã
aua oriva minanape. Iuasaaki Petro, Txiako, Xoão, Ãtree pakini apoka
iuamoni. Ninoanoka aua iuaã. 4 Ipimaãrina Xesosi:
—Kirisaakipa aiko Teoso misãkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimaro-
tiniri ikara õti apisapanika?
5 Ininiã Xesosi:
—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte. 6 Itopaniriko
kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari
kaiãopokori kãkiti. 7 Neenamatxi hĩkenakoenetakasaaki, neenamatxi ene
hĩkenakoenetakasaaki, !hĩpĩkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona
xipokatxi õtipanikani. 8 Ãti uãka neenamauata ãti uãkakata. Ãti tixini
auakani neenamauatako ãti tixini auakanikata. Ãtikaka itixi iakeẽkatako.
Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsii atoko itxapaniko.
9 —Erepaniko hĩte. Himaĩkaãkako, auĩtetximoni hĩsiãkako.
Hinoropataãkako aãpitsaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire
hãuikini xika hĩte anikaãkako poiãori auĩtetximoni. Apiari auĩtetximoni
apaka hanikaãkako. Iuasaaki hĩte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena
erekari. 10 Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari
sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. 11 Kãkiti maĩkasaakii
hĩte, anikasaakii hĩte auĩtetxiakorimoni, !hĩxinikapiri hĩsãkire tĩkane
hĩsãkirauatini apisapanika. Hĩsãkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari
hĩsãkire. Erekari Matamatakoti txĩkitakai iuasaaki hĩsãkire himarotini.
12 Kãkiti sikanapariko atão itariakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Iriakoritxi
sikanapanako imiakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Eenetxiakori
omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa
okapeẽka. 13 Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hĩte, iuaritika
himatakanapakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni
—itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

14 Iuaĩkana Xesosi sãpiretana:
—Hĩtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hĩte ia atatsopanãtakanii, hĩkenakotariko Xesosi õtãkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hĩtikasaaki, hĩte Xotéia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. 15 Iuasaaki hĩte haãpoko nopini auakanii, katima hĩtxako hĩkatxakini. Haãpoko ! hiĩroãpe hĩtii himakatxakini ĩkapani. 16 Hĩte kikio auakanii, !hĩkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ĩkapani. 17 Ikarasaaki !erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. 18 Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki ! erekari. 19 Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko !ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako. 20 Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, ! auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ĩkora atatsiiretxi, imereẽkini mapinakani ĩkapani.
21 —Apanakini sãpiretiniãi hĩte: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, !hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. 22 Kotxi Teoso mereẽkiti minakaniua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kãkiti itikiniri ĩkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini imisirienetinina. 23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hĩte —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)
24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri ! iponikaika. 25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaãkako. 26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini katxiãri ãki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki. 27 Iuasaaki iokanatana initiriakori iaxitikini ĩtinixitimoni, ipinimoni ĩtinixitimoni, atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereẽkokinimoni. Iokanatana initiriakori ikini itixitimoni kãkiti imereẽkini apitiitinina ĩkapani —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)
28 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata.
—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa. 29 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. 30 Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. 31 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Mateo 24.36-44)
32 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Kãkiti !imarotari ikara õti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nota Teoso ãkirikanera !imarotari ikara
õti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari. 33 Hiãtapapikariko. Hĩkoatapikako.
Teoso himisãkiretapikako. Kotxi !himarotari ikara õti apokini.
34 —Nikanapiriãkasaaki, kiki õtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua
kiki potorikasaaki, ipaniãtana initiriakori aapoko inĩkatinina. Ikininape
isikanapana parĩkatxi ikaminina. Ipaniãtari initiri aapoko toreãtaã
kaikotakari, “Araõkire pitxako,” itxari. 35 Nota hĩtari iaxitikiri iua
kiki õtako sikari atoko nitxako. Ãtipirika hiãtapapikanoko, kotxi ! himarotari nota apokini õti. ! Himarotari mapiãtikikauako napoka.
! Himarotari apanĩkanõkauako napoka. Imaropirĩkatauako napoka.
Ĩkanõkapanikauako napoka !himarotapaniri. 36 Atxiĩti patimari napokini,
ininiã hĩkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. 37 Ininiã
ãtipirika hiãtapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi
imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

1 Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti,
pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:
—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani? 2 !Amaĩkapaniri
kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka —itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

3 Xesosi auanãta Petánia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão
akiritaãka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito
apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki
Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi
kiiã. 4 Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.
—Kinirepa oioanataãka kamariãro? 5 Ovẽtxitamaroko, ininiã
kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata
kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko
—itxana.
Iteene ikapatitana. 6 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko !hĩtxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano. 7 Kãkiti
matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro
ninoamoni. Nota !auari ãtipirika hĩtekata. 8 Oia sito kamari ikinipoko
oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĩto, niĩto iposope inini nikatiko ĩkapani. 9 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso
iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka
oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani
xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30)

10 Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari
sasetotxi auĩteakorimoni. Imisãkiretana ninoa Xesosi imĩkapiritini ĩkapani,

ninoamoni isikiniri ĩkapani. 11 Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenetarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapari Xesosi imĩkapiritini õti.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

12 Páskoa kiiniriti potorikini õti, soti auĩte anaakori okiko õti, Xesosi moianariakori misãkiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?

13 Ininiã Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.

—Hĩsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua kikikata hĩsa. 14 Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĩtxariko. 15 Ininiã iua oerekaiko hĩte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kãkiti topãkini. Imakinika oeretapeẽkaika —itxana.

16 Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sãkire iaõka aua. Ininiã ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani.

17 Ĩkanõkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. 18 Inipokonãtakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai. Ãti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.

19 Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaãrina Xesosi:

—Notakani atxiĩti?

Ãtipekana:

—Notakani atxiĩti?

Ininiã imakinikana ikara atoko itxana. 20 Ininiã Xesosi:

—Ãtika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. 21 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekamariko maponaniãkatika inaãkamako.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

22 Xesosi imoianariakorikata nipokonãtakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.

Imapopeẽri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.

23 Iposo atoko koseka itxaro iãkoanatxi. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni.

Ininiã iãkoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iãtarina iãriã. 24 Ininiã Xesosi:

—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 25 Atão nisãpiretai. ! Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako —itxa Xesosi.

26 Eereka ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. Iua atoko isana oriva mina auiniãtaã, oxiratari nopini.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

27 Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 28 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko,
iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako hĩte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.
29 Ininiã Petro:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona
nota takanapai.
30 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari ipikata sãkirauatini apisapanikako,
ipi ãti pakinikata, "!Nimarotari iua," pitxanoko —itxari Petro.
31 Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:
—Atxiĩti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini
nimimarotakanii pite.
Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

32 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsémani
inakoriãtaã. Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Uai hiĩtopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.
33 Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi
iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. 34 Ininiã iua:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai
hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana.
35 Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso. 36 Itxari
iri:
—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paĩtiki natat-
siirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti
nikamini kona ninireka —itxari iri.
37 Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa
imakanãta. Xesosi akiritari Petro:
—Simão, himakanãta? Kona hĩposotatari ãti oaranoka hĩkoatini?
38 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire
hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire
atxiĩti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka,
ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.
39 Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire
atokokana itxa. 40 Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa
imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.
41 Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.
—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari
iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni. 42 Hõkitikaua. Masa.
Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

43 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moia-
narikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sase-
totxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatari Xotasi

kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ĩkapani. 44 Xotasi mitxipeka sãpiretari
kikiakori:
—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko.
Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ĩkapani —itxa.
45 Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:
—Koerekareri.
Inakasaakipeka apitxoka itxari.
46 Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi. 47 Kiki
iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte
apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari. 48 Iuasaakipeka Xesosi:
—Hĩte ina himaĩkinino ĩkapani, saasarakata, piririkata. Kiĩtiriri atoko
hĩtxapeno nota himaĩkinino. 49 Ikiniõtika nota auanãtari hĩtekata Teoso
misãkiretiko aikoti ãki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hĩte !imaĩkano nota,
kotxi Teoso sãkire iõkatsopatapeẽkaika hĩte maĩkinino kiĩtiriri himaĩkini
atoko —itxana ninoa.
50 Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina
iua. 51 Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ãtinoka aua iĩtoã
pirikakari. Kikiakori maĩkamari iua. 52 Imãkanoka kaikota iuakoãna.
Kasarapeka imiteka iua ãtokori.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

53 Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Iuaã
ikinika sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini pakini apoti-
itaua. 54 Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ĩroã sasetotxi
auĩte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopãka sasetotxi auĩte apiatakari
nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.
55 Aapokotxi ãki sasetotxi auĩteakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini
pimaãna kãkiti:
—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?
Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari !apokarina
imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati. 56 Kaiãopokori kãkiti
sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi
ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.
57 Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi
ikamapiretinina. 58 Ninoa:
—Ate kenakotari isãpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko
aikoti kãkiti kamakiti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamariko ãti aiko
kãkiti makamakiniti,” itxa isãkire.
59 Txamari ikara sãkiretxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipini-
moni, itxaãpota.
60 Iposo atoko sasetotxi auĩte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua
pimaãri Xesosi:
—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara
atoko txanãtai? —itxari.
61 Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auĩte
apiatakari iuaĩkana pimaãri:
—Pitekani Teoso mereẽkiti txataua? Pitekani Teoso ãkiri txataua? —
itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Ari, iua ãkiripitikarano. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini
Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini
katxiãri ãki —itxa.

63 Iuasaakipeka sasetotxi auĩte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi
iuãkatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.
—! Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka. 64 Kotxi
hĩte kenakotapekari isãkire maerekati, “Teoso ãkirirano” inini. Natokopa
atxatari iua? —itxana.
Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Okaãkapitikako —itxarina.
65 Apanakini kiisokari Xesosi. Mãkatxi mataã iapirikarina ikiiã oki
manapi imatamatakani ĩkapani. Iposo atoko iãsokarina.
—Pisãpiretaua, kipa ãsokai? —itxarina.
Sasetotxi auĩte nitiriakori apaka ãsokari iua iuakoãna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

66 Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori ãki. Sasetotxi auĩte
apiatakari nitero ãtokoro apoka iuaã. 67 Oãtamatari Petro irokanãtini
xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:
—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.
68 Ininiã:
—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.
Iuasaaki pirikere ĩronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata.
69 Oa sasetotxi auĩte nitero atamatari iua iuaã.
—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.
70 —Kona iuano nota —itxa.
Paĩtiki ninoa iuaã auakani:
—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireẽra ate imarotai
—itxarina.
71 Ininiã Petro:
—Nota ! imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene
nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire
atãoka nisãpiretinii —itxana.
72 Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sãkirauata. Ininiã
Petro xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sãkirauatini
apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara
inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini,
ikinimane Xoteo auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi
iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. 2 Pirato pimaãri
Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
Ininiã Xesosi:
—Ari, pisãkire atãopitikara.
3 Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi ! kasãkireri.
4 Ininiã Pirato:
—Na papakapapiretatari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.
5 Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireẽ:
—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b–19.16)

6 Páskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki
auakari kãkiti nireẽkiti. 7 Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori
aua kateia ãki. Iua Pahapasi apanakini kateia ãki auakanikata oka-
niuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. 8 Pirato sãkirauatakasaaki
Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.
—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.
9 Ininiã Pirato pimaãna:
—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.
10 Pirato iteene imarotari sasetotxi auĩteakori sikari Xesosi iuamoni
Xesosi ixikotinina xika. 11 Sasetotxi auĩteakori maasakana ninoa iuaã
apotiitakaniua:
—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ĩkapani —itxana kãkitimoni.
12 Pirato iuaĩkana pimaãna:
—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auĩte inakori? —itxa.
13 Akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxana.
14 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Apiata akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxakatana.
15 Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari
ikamapoxokonitinina ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko
aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina
ĩpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

16 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina
ikinika sotato. 17 Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ĩtoã.
Ikamarina saporiẽta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.
18 —Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
19 Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapotoreẽkauana Xesosi
apisatoõ.
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
20 Inapetakarina atoko imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Xesosi
mãka iuaĩkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari
nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

21 Ipixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua.
Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini. Iuasaaki Simão apoka Xerosareẽ.
Sotatoakori paniãtari iua:
—Ia aamina ĩpiriãmitakari panikinari —itxana.
22 Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriãtaã. Xoteo sãkire
“Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxiratari uãka “Kiitãtatxi,” inaãka
akiritiko. Iuaã apokana. 23 Isikamarina iãriã pinĩtxikata, miha in-
akorokata, Xesosi iãtini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari !
inirekaro iãtiniro. 24 Ininiã itokakitarina aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotinina
ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi mãka. 25 Ĩkanõkapanika

novi oara itokakitapeẽka Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. 26 Aaminaã
auari iõkatakitina, apoĩtiko pirena, “Xoteoakori Auĩte” itxa. 27 Ninoa
tokakitana ipi kiĩtiririni apaka aamina ĩpiriãmitakari nopini, ikikomoni ãti,
isanaremoni ãti. 28 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Okapeẽkako iua, kokaniri okiko atoko inapeẽkako.
Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka
iuasaaki.
29 Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:
—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti
pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama. 30 Ikara atoko piposo-
tiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina ĩpiriãmitakariã
—itxarina Xesosi inapetinina.
31 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:
—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka ! iposotari
imakananitiniua —itxakakana.
32 —Ikatxakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatxakiniã,
aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.
Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

33 Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara
ipiãka. 34 Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:
—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.
Ia atatsopatakari sãkireẽ: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakana-
pano?” itxa.
35 Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini.
—Hĩkenakota. Akirinãtari Eríasi —itxana.
36 Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã
katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ĩkapani.
—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xe-
sosi —itxana.
37 Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipĩpe itxa. 38 Iuasaakipeka
mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tsorakita. Itano
itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata ! auiritari kãkiti
ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. 39 Sotatoakori auĩte aua aamina
ĩpiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua ia kiki —itxa.
40 Ãtokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matare-
nama, Saromeema, ãto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txi-
ako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari. 41 Xesosi
Kariréia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparĩkatarina.
Xesosi ipĩkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ni-
noa apoka Xerosareẽ Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

42 Ikara õti, Xesosi ipinini õti, kãkiti parĩkauatini õti, kãkiti toma-
tini õti apisapanika, iuasaaki kikatatikipeka. 43 Iuasaaki Xosee in-
akori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auĩte
apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikini-
mane auĩte ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa,
amanaã itxari Xesosi ĩto. 44 Ininiã Pirato ãkixinireẽ:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.
Ininiã ipĩkapiretari sotatoakori auĩte. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:
—Atauako Xesosi ipĩpeka? —itxa.
45 Ininiã iua:
—Ari, ipinapitipeka —itxari.
Ininiã Pirato:
—Panikaikari iĩto —itxari Xoseemoni.
46 Iuasaaki Xosee amotari mãkatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakatxakari Xesosi ĩto. Iapirikari iĩto mãkatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori ãki ieretakari Xesosi ĩto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. 47 Ipi Maria itikanãtari Xesosi ĩto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xosesi inakori inoroma pakini.

16

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi ãto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi ĩto ikamamaritinina ĩkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini. 2 Katimatinĩkata, tomĩkosaaki, ĩkanõkapanika, atokatxi pokĩkasaaki, ninoa sari akauarimoni. 3 Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana:
—Kipa makatxakinaua kai auĩte iriko tore? —itxaãpotana.
Amaripokori iua kai. 4 Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeẽkaika. 5 Ininiã ĩroãna iriko ãki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ĩtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.
6 Ininiã iua:
—!Hĩtikokape. Hĩte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori. Õkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iĩto uai. 7 Hĩsipeka. Hĩsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hĩte apisa Kariréiamoni. Iuaã hĩte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hĩtemoni,” —itxana ninoa.
8 Itimaritikana ninoa pokĩka. Imitekana. Ikikinanakana, ipĩkarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipĩkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

9 Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ĩkanõkapanika semana potorikini õti, tomĩkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ĩtoã auakani. 10 Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:
11 —Xesosi iuaĩkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.
Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni
(Arókasi 24.13-35)

12 Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa. 13 Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

14 Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi õtãkikana:

—Kinirepa hĩte ! auikatari nota iuaĩkana auãki ninini? Kinirepa ! hãuikatari nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.

15 Iposo atoko Xesosi txana:

—Ikini itixiti hĩsako. Hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. 16 Teoso sãkire auiãkari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko. 17 Teoso sikaposotiiretanako isãkire auiãkani, ininiã apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimarotakinitina sãkiretxitiã. 18 Imaĩkiniãrina imini, ! ipinana. Iãtiniãrina ikianari, ! amianatana. ! Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananitaãka —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11)

19 Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni. 20 Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti auakani isãpiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameẽ.

ARÓKASI

Arókasi Iõkatsopata Teópiro Inakorimoni

1 Nota Arókasi iõkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kãkiti
ito iõkatsopatapekari ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki
auakasaaki. 2 Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti,
kotxi Xesosi kamakiti atamatakani, isãkire oerekakani, sãpiretapekaua
ate. 3 Nota apaka apaiaõkapekari ikinipoko Xesosi sãkire, ikamakiti
pakini. Ininiã nota apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niõkatsopatini
pite Teópiromoni. Merepitipanika ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka
ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti nisãpiretai, nitxaãpotako.
4 Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiã uatxa pimarotari
ninoa oerekakiti atão inini.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini Sãpiretiko

5 Erotxi inakori Xoteoakori auĩte inakasaakiua Xotéia tõpa, iuasaaki
auanãta sasetotxi Sakaria inakori. Sakaria auĩte, apanakini sasetotx-
iakori auĩte apaka, Apia inakori. Sakaria tanoro ouãka Isapeo otx-
aua. Oĩri, oãtokiri, oãtokiri iri imakinikana sasetotxi itxauana. Oãtokiri
kitxakapirĩkari Moisesi itari Arão inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua.
6 Teoso nirekaãkitinanira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari
ikinipoko iua paniãtakiti, Apiananiri paniãtakiti. Atão inakarinoka ika-
mana. !Ikerokarina ikamakitina. 7 Txamari !keenena. Isapeo !oposotari
kamixi onini. Iuasaaki ikiomaneẽpekana.

8 Ãti õti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parĩkauanãta
Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuasaaki ninoatene iuaã parĩkauata.
9 Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misãkiretiko
aikoti ĩroini kamariãro arikini ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa mereẽri
Sakaria. Ininiã iua ĩroã. 10 Sakaria aiko ãki kamariãro arikanãtakasaaki,
mapara kãkiti apotiitakaniua misãkiretari Teoso.

11 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri tokiã Sakariamoni kamariãro
arikikoãtaã takote. 12 Sakaria atamatakasaakiri, itikoãkata, pĩkarauata
itxa. 13 Teoso nitiri misãkiretari iua:

—Sakaria, kona pipĩkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaãkiti.
Ininiã pĩtanoro Isapeo keenepitikaroko. Pitakauãkatariko pamarite
Xoão. 14 Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kãkiti apaka.
15 Apiananirimoni apiari itxauako iua Xoão. Kona Xoão iãtapaniroko
kapoãro. Erekari Matamatakoti auariko iua ãkixinireẽ. Inoro irokota
ãkipanika auakasaaki, Erekari Matamatakoti auako iua ãkixinireẽ. 16 Iua
Xoão anikanako itomaneri kãkiti Isaeo auakani Teosomoni. Apiananiri-
mioni iua anikana. Ininiã iuaĩkana ninoa kanapiriã iTeosonemon-
ina, isãkire auikinina ĩkapani. 17 Xoão apokako Apiananiri apokini
apisapanika. Erekari Matamatakoti sikataparatari Eríasi kitxakapirĩka.
Iuatxikana Erekari Matamatakoti sikataparatariko Xoão. Ikara atoko
ininiã, iua oerekariko irĩtxi iuaĩkana amaritena itiretinina ĩkapani. Iua
Xoão oerekariko kãkiti Teoso paniãtakiti makamakani, imaerekanina
itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani. Paimatirenako ninoa
iuasaakiko. Iua Xoão oerekariko kãkiti iposope ininina Apiananiri
apokini apisapanika —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

18 Ininiã Sakaria pimaãri:
—Kiãtokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nĩtanoro apaka kiomaneẽpeka —itxa.
19 Teoso nitiri apakapapireta:
—Niuãka Kapirieo. Nota auari Teosokata ipaniãtakiti nikamini ĩkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisãkiretini ĩkapani, ia erekari pirena niminapiretini ĩkapani. 20 Txamari na pauikari nisãpiretakiti. Ia xika !kasãkireikaiko, kotxi nisãpiretakiti atãopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitikako. Apokasaaki, pimarotariko nisãkire atão ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisãkirauatini —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.
21 Iuasaaki kãkiti mapara auakani iãtapanãtari Sakaria.
—Kiripa ikamanãta Sakaria aiko ãki? !Katimari —itxanãtana.
22 Ipokĩkasaaki !kasãkireikari. Ninoa kãkiti imarotari Teoso misãkiretiniri iua aiko ãki itaponeẽ, kotxi !kasãkireikari. Iuakoãnokara imisãkiretana ninoa.
23 Mapaõti iparĩka xipoka atoko aapokomoni isipeka. 24 Eereka Isapeo kamixipeka otxa. Onapari ipi ipi ãti pakini kasiriti oaãpoko. !Osari ãtiãtaã.
25 —Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa !nipẽtauataika kãkiti apisatoõ. Keenepekano —otxa.

Kapirieo Iokanataãka Mariamoni

26 Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Kapirieo Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tõpamoni. 27 Iuaã iokanatari iua ãtokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona sirĩkapanika kikikata. Osãpiretapekari ãtokori Xosee inakori iuakata oĩtaniriuatini ĩkapani. Xosee atokiri kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Tavii inakori. 28 Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:
—Ereẽkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereẽi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.
29 Maria pĩkarauata Teoso nitiri sãkire okenakotakasaaki.
—Kinirepa ikara atoko itxa sãkireta? —otxa oãkixinireẽ.
30 Teoso nitiri txaro:
—!Pipĩkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite. 31 Pimixiuatako, keene pitxako. Pitakauãkatariko pamarite Xesosi. 32 Iua Apiatakari itxauako. Apiananiri ãkiri akiritaãkako. Teoso Apiananiri kamariko iua auĩtetxi ininiãua. Kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviini. Taviini auĩtetxi ininiua atokokana, Teoso txĩkitakariko Xesosi Xoteoakori auĩte ininiua. 33 Ãtipirika Xoteoakori auĩte, Xakooni apiko mekaniriakori auĩte, itxauako. Iua auĩtetxi ininiua !ixipoka —itxaro oa.
34 Ininiã oa:
—Kiãtokopa nitxa kikikata masirĩkatokano, keenepe ninini? —otxa.
35 Teoso nitiri apakapapiretaro:
—Erekari Matamatakoti apokako pãkixinireẽ. Apiananiri posotiire ãkitaiko pite, ininiã amarini auakari Teoso ãkiri akiritaãkako. 36 Pinoromane Isapeo kiomãtxipe, iuaritika kamixiro oa. Kãkiti sãkirema: “!Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini. 37 Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.
38 —Nikamapitikariko Apiananiri nirekaãkiti. Pisãpiretakiti iaõka ninirekapitika —otxa Maria.
Iuasaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

39 Mapaõti napa atoko Maria katimariã sari oxiratarimoni, Xotéia
tõpamoni. Iuaã osari sitatximoni. 40 Oĩroã Sakaria aapoko. Oãkiritaro
Isapeo:
—Ereẽkai —otxa.
41 Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iuasaaki amarini
otikakoãkiri oãkika. Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti itapararitika
apoka Isapeo ãkixinireẽ. 42 Iuasaaki otapararitika otxaro Maria:
—Kaiãopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia
erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni. 43 Erekari Teoso
kaminano nota, kotxi niauĩte inoro motikaẽtano. Kinirepa ia erekari
Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua. 44 Nikenakotakasaakiri
"Ereẽkai" pininino, namarite nitikakoãkiri oãkika, ipoxokoniuatiniã.
45 Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isãkire. Pite auikari
isikaenetakiti atão isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

46 Maria txari:
"Erekapitikari Apiananiri notamonikari.
47 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaãkari itxaua.
48 Nipoxokoniuata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua.
Ĩkorakanani eereka auakani kãkiti txanoko: 'Teoso kamapox-
okonitaro, erekari isikiniro,' txanoko nota.
49 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso Apiananiri kaminano posotiiretxi.
Maerekati !auari iuamoni.
50 Iua amonĩkari kãkiti iua paxitakani, kitxakapirĩkarini, ĩkorakanani
auakani, eereka auakani apaka iamonĩka.
51 Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiretxi. Teoso txĩkitakana kãkiti
iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ãkixinireẽ iuikauana.
52 Teoso makatxakapekari auĩtetxi pataparari inakaniua. Eereka
auĩtetxi ! itxaikauana ninoa. Kãkiti poiãorini inakaniua Teoso
kamari auĩtetxi ininiãuana.
53 Isikakienatari natxitakani. Iokanatari katxineiroteri sini. Kona
xatiki isikari iuamoni.
54 Imoianatapekana Xoteoakori, iua ĩkapani parĩkauatakani. ! Imax-
inĩkaretari iamonĩkinina ninoa.
55 Kitxakapirĩka Teoso xinikari Apraãoni iamonĩkini. Apaka iua tikini
auakani ãtipirika iamonĩka, kotxi: 'Nimoianataiko hĩte,' itxa
anirimanemoni kitxakapirĩkarinimoni,"
otxa Maria.
56 Okaikota ipi, ãti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni
kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

57 Amarini auini õti apopeka. Isapeo auãkitakari amarini kiki.
58 Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso
kaminaro oa, ininiã ninoa, Isapeo pakini poxokopeka itxana ninoa.
59 Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarini-
moni itakinina ĩkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauãkatinirina, kotxi
iri uãkatxikana ninoa nireka itakauãkatinirina. 60 Txamari inoro:
—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.
61 Ininiã ninoa txaro:
—Pinirimane ãtika kona Xoão txa uãkataua.

62 Ninoa pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka
inirekaãkiti. 63 Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: “Imi
uãka Xoão.” Ininiã ikinimane tsorĩkaãta. 64 Iuasaakipeka Teoso
sikaposotiiretari isãkirauatini:
—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.
65 Kãkiti iua aapoko takote auakani pĩkarauata. Teoso posotiire ipĩkana.
Ikara inakariene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratari Xotéia
tõpa, ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena. 66 Kãkiti ikara
inakariene kenakotakani tsorĩkaãta:
—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.
Ikinimane imarotari Apiananiri nĩkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

67 Iuasaaki Erekari Matamatakoti sikaposotiiretari Xoão iri Sakaria,
ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:
68 “Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone,
kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatxakinina ĩkapani, imap-
inakanina ĩkapani.
69 Teoso iokanatari kãkiti maerekani makatxakakari kaposotiireri ate-
moni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.
70 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara
Teoso sãkire.
71 Teoso txari: ‘Nimakatxakaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane,
homanatakini mokakanii tĩkane.’
72 Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirĩkarini:
‘Niamonĩkai. Nikamariko nikamaenetakiti hĩte ĩkapani,’ itxa ninoa-
moni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.
73 Kitxakapirĩka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: ‘Kona nimaxinĩkaretari
nisikaenetakiti.
74 Nimakatxakapitikaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, ininiã
hĩparĩkauata nota ĩkapani mapĩkaretika.
75 Ininiã hĩte auini erekari. Kona hĩkamari maerekati hãuapanika hi-
nakasaaki,’ Teoso txari Apraãoni.
76 Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso
Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Api-
ananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika
iposope inini ĩkapani.
77 Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatxakiniri
maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.
78 Katiraõkiri aTeosone. Kaamonĩkareri iua. Ininiã iua tixinekiri
apokako atemoni. Atokatxi pokĩkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã
!auaika, kotxi iua makatxakari amaerekani.
79 Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pĩkakani xinire. Ipiaã
auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kima-
pore aimarotini ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani.”
Itxa Sakaria xikare.
80 Iua amarini aneẽ. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xo-
teoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makipakaniãtaã aua
Xoão.

2

Xesosi Iponaniini Pirena
(Mateo 1.1-25)

1 Iuasaaki Homanoakori auĩte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana
initiriakori iaõtiniri ikininape kãkiti iua auĩtetxi ininiãtaãua tõpa auakani,
ikini aapokotxitikini uãka imakatxakini ĩkapani. 2 Mitxi Sesa Akósito !
ikamapanikari kãkiti iaõtiko. Iuasaaki Síria tixini auakani auĩte Sirénio
inakori. 3 Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniininiãtaãna. Iuaã
isikarina iuãkana.
4 Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ĩkapani. Ininiã ipotorika Nasaree
sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereẽ sitatxitimoni. Iuaã isa,
kotxi iuaã auĩtetxi Taviini kitxakapirĩka aua. Taviini nirimane itxaua
Xosee. 5 Isa Mariakata. Ĩtanoro tĩkane oa. Iuasaaki ! itakapanikaro.
Kamixipeka otxa iuasaaki. 6 Pereẽ apoka itxana. Iuaã auakasaakina,
aua itxa amarini. 7 Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mãkatxi
mataã oiapirikari, pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi
kãkiti imakanakiniãtaã imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta
pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auĩte Piratakani Pirena

8 Iuaãtaã Pereẽ sitatxiti mapotõkire ĩkanõka kikiakori soti auĩte pi-
ratakani nĩkanãtari ipiraakorina. 9 Iuasaaki katimaritika Apiananiri ni-
tiri iaxitikiri tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri iotximere iopinikari
ninoa auiniãtaã, ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene
ipĩkarauatana ninoa. 10 Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:
—! Hĩpĩkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ikinimane kãkiti
enenĩkini ĩkapani, 11 kotxi ia õti kãkiti maerekani makatxaãkari ipo-
naniãpeka Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereẽkiti. Apiananiri iua.
12 Himarotariko nisãkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mãkatxi
mataã iapirikiko pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.
13 Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã.
Ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. 14 Ixikaretarina:
—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekax-
iniretari kãkiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.
15 Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa
pirãtxi nĩkatakani misãkiretakakaua:
—Masa Pereẽmoni. Maãtamatari ikara Apiananiri sãpiretakiti —itxana.
16 Ininiã katimaritika isana Pereẽmoni. Iuaã apokasaakina, initarina
amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini
pirãtxi nikini tiitxitiã. 17 Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina
Teoso nitiri sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni. 18 Kãkiti ke-
nakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta
iuasaaki. 19 Maria kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, oa
ãkixinireẽ onĩkatari ikara ene. ! Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Ox-
inikapikari. 20 Eereka pirãtxi nĩkatakani kanapiriã ipiraakori auinimoni.
Imisãkiretakakana:
—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti.
Erekapitikari initiri iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi
aãtamatari isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auĩte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

21 Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare
iĩtoã. Iuasaaki inirimane takauãkatari Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri
iaxitikiri sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

22 Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini
paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani
Teoso makatxakini ĩkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xe-
rosareẽ sitatxitimoni Apiananirimoni isikinirina ĩkapani, 23 kotxi Api-
ananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti
iua.
24 Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoa pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi
kamoa ãkiri pisika Teosomoni,
itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareẽ kamoa isikinina
ĩkapani.
25 Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareẽ. Iua erekari ka-
makari. Ikinipoko Teoso paniãtakiti ikama. Erekari Matamatakoti
auari ãkixinireẽ. Ãkixinireẽ iãtapanãtapikari Teoso Mereẽkiti apokini,
kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua. 26 Erekari Mata-
matakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri
Mereẽkiti,” itxari Simião. 27 Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião
aiko Teoso misãkiretiko aikoti ĩroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini
ĩroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti
ikaminina ĩkapani. 28 Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:
—Peerekari Teoso. 29 Niauĩte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini
pisikaenetakiti. Nota pite ĩkapani parĩkauatakarino. Uatxa niposotari
nipinini erekaxinirepeka ninini, 30 kotxi nota atamatari ia amarini
piokanatakiti atemoni, amaerekani imakatxakini ĩkapani, amapinakani
ĩkapani. 31 Pite iokanatapekari ia ĩkorapokoriti ikini itixiti auakani
maerekani imakatxakini ĩkapani. 32 Ia amarini tirikapi atoko, kotxi
iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakaniua imarotini ĩkapani.
Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni,
kotxi oerekai pite ninoamoni —itxa Simião sãkire Teosomoni.
33 Xosee, Xesosi inoro apaka tsorĩkaãnãta ikara Simião sãkire ikenako-
takasaakina. 34 Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni
isikini ĩkapani. Eereka imisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:
—Teoso mereẽri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ĩkapani. Ia
apakapakari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso !apakapari.
Imisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti
!auikari isãkire. 35 Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori
ãkixinireẽ, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatako. Pãkipa iouata
iorotini tsii atoko itxako —itxa Simião sãkire Mariamoni.
36 Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo
ãkero oa. Oãtokiri kitxakapirĩka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro
oa. Oãua setxi ano õtanirikata. Eereka ipĩpe. 37 !Oĩtaniriuataika. Oitẽta koa-
trokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini
õti, ikini ĩkanõkati pakini omisãkiretapikari Teoso. Itokata otakanapari
onipokotini Teoso omisãkiretini ĩkapani. 38 Xosee, Maria pakini Simião
misãkiretaka atoko Ana apoka. Omisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia amarini pimereẽkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini ate-
moni —otxa.
Eereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareẽ auakanimoni
kãkiti maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

39 Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori imakinika
ikamaãkana atoko, kanapiriã itxana Kariréia tõpamoni. Iuaã isana
aapokomonina Nasaree sitatxitiã. 40 Iua amarini aneẽ. Itapara
auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

41 Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Páskoa kiiniritimoni Xerosareẽ
sitatxitimoni. 42 Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareẽ
auakari kiiniritimoni mitxi isanãtinina atokokana. 43 Kiiniri xipoka
atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina ĩkapani.
Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareẽ. Txamari ninoa !imarotari ikaikotini.
44 Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã,
ikimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina ini-
rimanemoni, aõkimaneremoni. !Apokarina. 45 Ininiã ikanapiriãna Xe-
rosareẽmoni iuaĩkana initinirina ĩkapani. 46 Ipi, ãti pakini õti initapiima-
rina. !Apokarina Xesosi. Eereka apokarina Teoso misãkiretiko aikoti
ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata iitopãkanãta. Xesosi kenakonãtari
ninoa sãkire. Apaka ipimarauata. 47 Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani
tsorĩkaãnãta, kotxi paimatireri iua. 48 Xosee, Maria pakini apokasaakiri
iua, kona imarotarina Xesosi parĩka. Inoro txari:

—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikama-
maxirexiniretaua ate. Anitapiimai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.

49 Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hinitanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko
ninirekari nauini, ipaniãtakiti nikamini ĩkapani —itxa.

50 Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.

51 Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxiti-
moni. Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikĩpita. Inoro xinikapikari
Xesosi sãkire oãkixinireẽ. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire. 52 Xesosi
aneẽ. Imatire apaka aneẽ. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti apaka
apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

1 Homa sitatxitiã Homanoakori auĩte Txipério inakori iua. Kĩsi
anokananipeka iua auĩtetxi ininiua iuasaaki. Iuasaaki Xotéia tõpa
auakani auĩte Põsio Pirato inakori. Kariréia tõpa auakani auĩte Erotxi
inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auĩte, Takonitxi
tixini auakani auĩte apaka itxaua Piripi. Iuasaaki Apireni auakani
auĩte Arisánia inakori. 2 Iuasaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini
sasetotxi auĩteakori apiatakani itxauana ninoa. Iuasaaki Teoso sãpiretari
isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki.
3 Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni.
Isãpiretari Teoso sãkire:

—Hĩtakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara
atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikini-
nape kãkitimoni.

4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatari:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko
kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari
hĩkamako iua napini ĩkapani.
5 Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata miriĩ oerekataãkako.
Kimapori ikitokare oerekataãkako. Kimapori pakota totaãkako.
6 Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti
maerekani imapinakani ĩkapani,” itxanãta.

Ikara atoko itxa Isaía iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapori kãkiti oerekatini atokokana, auĩtetxi apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ĩkapani.

7 Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani. Ininiã Xoão:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini !auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani. 8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni !hĩxinikapiri: “Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua,” !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni. 9 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani —itxa Xoão ninoamoni.

10 —Ikara atoko ininiã, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

11 Ininiã Xoão apakapapireta:

—Pimãka kauanata ipi auiniãi, ãti pisika mãkatxi kauanata mauakinitimoni. Nipokori auiniãi, pisikari nipokori mauakinitimoni —itxa Xoão sãkire.

12 Kikiãkini, txineiro apakapakani Homano auĩte nitiriakori, apoka apaka ipatxisatikona ĩkapani.

—Koerekareri, atepekana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

13 Ininiã Xoão:

—Kãkiti txineirote himakatxakakito, Homano auĩte nireẽkito iaõka himakatxakako. Apikomoni !himakatxakapero —itxana.

14 Ãtikaka sotatoakori apaka pimaãri:

—Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ĩkapani?

Ininiã Xoão:

—! Himaĩkapiri kãkiti, itxineirote himixirikini ĩkapani. Kona ãti maxikatiĩka !hãpoĩtape. Hĩpoxokoniuatako txineiro hãpakapakitoã hĩparĩka ĩki. !Hinirekapero apikomoni —itxa sotatoakorimoni.

15 Iuasaaki kãkiti iãtapanãtari Teoso mereẽkiti apokini. Ininiã Xoão sãpiretakiti ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna ixinikarina:

—Xoãokani Teoso mereẽkiti txataua atxiĩti? —itxanãtana ixinikanãtakitina.

16 Ininiã Xoão:

—Ãparaaãnokara nipatxisatai hĩte. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua.

! Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi
iua apiata. Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani, itxiko metao ãki
auakari arikini atoko. 17 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini
ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana
Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xam-
ina maxipoãkatiã.
18 Ikara atokora itxa Xoão sãpirena õtãkikinina kãkiti. Isãpiretari erekari
pirena Teoso pirena kãkitimoni. 19 Ãti õti Xoão pinitari Erotxi, Kariréia
auakani auĩte:
—Pitakiniãro pitari Piripi ĩtanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama.
Apaka apikomoni maerekati pikamapitipo —itxa Xoão.
20 Ininiã iuasaaki iuaĩkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão
kateia ãki isãkire imapokaerekatakani xika.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)

21 Xoão Erotxi maĩkini apisapanika ikinimane kãkiti ipatxisatakasaaki,
Xesosi apaka patxisataãka. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki Teosokata,
iaxiti takaka. 22 Erekari Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamoa
katxakini atoko itxa ikatxakini. Iuasaaki ikenakotaãka iaxitikiri sãkire:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti
pikama —itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Mateo 1.1-17)

23 Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokana-
nipeka itxaua iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.
Xosee iri Erii.
24 Erii iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
Arevii iri Meokii.
Meokii iri Xanai.
Xanai iri Xosee.
25 Xosee iri Matatxia.
Matatxia iri Amosi.
Amosi iri Naoõ.
Naoõ iri Esirii.
Esirii iri Nakai.
26 Nakai iri Maatxi.
Maatxi iri Matatxia.
Matatxia iri Semei.
Semei iri Xosee.
Xosee iri Xota.
27 Xota iri Xoanaã.
Xoanaã iri Hesa.
Hesa iri Soropapeo.
Soropapeo iri Saratxieo.
Saratxieo iri Nerii.
28 Nerii iri Meokii.
Meokii iri Atxii.
Atxii iri Kosaã.
Kosaã iri Eomataã.
Eomataã iri Eri.
29 Eri iri Xosoee.
Xosoee iri Eriesa.
Eriesa iri Xoriĩ.
Xoriĩ iri Matatxi.

Matatxi iri Arevii.
30 Arevii iri Simiãõ.
Simiãõ iri Xotaa.
Xotaa iri Xosee.
Xosee iri Xonaã.
Xonaã iri Eriakiĩ.
31 Eriakiĩ iri Mereaa.
Mereaa iri Mena.
Mena iri Matata.
Matata iri Nataã.
Nataã iri Tavii.
32 Tavii iri Xesee.
Xesee iri Opetxi.
Opetxi iri Póasi.
Póasi iri Sáomõ.
Sáomõ iri Nasoõ.
33 Nasoõ iri Aminatapi.
Aminatapi iri Átximĩ.
Átximĩ iri Anii.
Anii iri Ésirõ.
Ésirõ iri Péresi.
Péresi iri Xotaa.
34 Xotaa iri Xakoo.
Xakoo iri Isaki.
Isaki iri Apraãõ.
Apraãõ iri Tera.
Tera iri Nakoo.
35 Nakoo iri Seroki.
Seroki iri Hakaoo.
Hakaoo iri Pareki.
Pareki iri Epi.
Epi iri Sara.
36 Sara iri Kainaã.
Kainaã iri Apaxatxi.
Apaxatxi iri Seĩ.
Seĩ iri Noee.
Noee iri Arameki.
37 Arameki iri Metosareẽ.
Metosareẽ iri Enoki.
Enoki iri Xaretxi.
Xaretxi iri Marereo.
Marereo iri Kainaã.
38 Kainaã iri Enosi.
Enosi iri Setxi.
Setxi iri Adãõ.
Adãõ iri Teoso. Imapotõkirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

1 Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekari Matamatakoti iteene sikaposotiiretari iua. Erekari Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotãõ itakanapini, ãparaã makipakaniãtaã isini ĩkapani. 2 Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta õti manipokotakatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.
3 Ininiã Satanasi txari:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.
5 Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri oerekiniri ikinimane tixine. 6 Ininiã Satanasi:
—Nota posotari nisikinii ikinimane auĩtetxiakori posotiire. Ikinipoko ninoa txineirote apaka niposotari nisikinii. Merepitipanika notamoni isikaãka ia posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni. 7 Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi txari Xesosi.
8 Ininiã Xesosi:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara piparĩkauatako.
9 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko nopinixiti. Itanoxiti paĩtanori. Pamonõkoniri. Iuaã itxari:
—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua, 10 kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane.
11 Ninoa maĩkai pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,
itxa Teoso sãkire —Satanasi txari Xesosi.
12 Ininiã Xesosi:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone,
—itxari.
13 Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatiniri Xesosi xipope. Ininiã itakanapari Xesosi ãti õti iuaĩkana ikanapiriini iuamoni ĩkapani.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)

14 Ikara inaãka atoko Xesosi kanapiriã Kariréia tõpa auakanimoni. Paposotiireri, kotxi Erekari Matamatakoti auari iuakata. Iua pirena iaripireta ikini Kariréia tõpa auakanimoni. 15 Iua oerekarauata aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Ininiã ikinimane txari:
—Peerekari iua, kotxi erekapitikari iua sãpiretakiti —itxana.

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)

16 Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaã Xesosi aneẽ mitxi. Xoteo tomatini õtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isini. Ininiã iuasaaki, Xoteo tomatini õtisaaki isari iuaã. Iuaãtaã itima Teoso sãkire iõkatsopatakori atatsopatini ĩkapani. 17 Teoso sãkire sãpiretakari Isaía iõkatsopatakiti tsopa isikaãka. Ininiã imatakireẽri aãtsopa. Ia Teoso sãkire inita, atatsopata itxa:
18 —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiã Apiananiri mereẽno nota matxineirotenimonikari erekari pirena nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano kateia ãki auakani nisikakini ĩkapani. Iokanatano mõsiãrenimoni iuaĩkana atamarauatinina ĩkapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ĩkapani.

19 Ipaniãtano kãkiti nisãpiretini: “Ĩkorakanani Teoso apokapeka kãkiti
maerekani imakatxakini ĩkapani, imapinakanina tĩkane.”
Ikara atatsopata Xesosi.
20 Aãtsopa iapirikaãka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ikara
inaãka atoko Xesosi topãka. Imakinika kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua
ãki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isãpiretakiti kinirão kenako-
taka inakani. 21 Ininiã Xesosi sãpiretana:
—Ikara Teoso sãkire hĩkenakotakiti apokapeka uatxa —itxa ninoamoni.
22 Ikinimane kãkiti sãpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorĩkaãnãtana
isãkire erekari ikenakotakasaakina:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatari ikara atoko inakari isãpiretini? Kotxi
Xosee ãkirira iua, minakati ãkirira iua —itxanãtana.
23 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Atxiĩti hĩte txanoko nota imatiretxi kitxakapirĩka kiomãtxiakori
sãkire. Ninoa txari: “Pinĩtxi imarotakari pininiãua, piteka pipitaua.”
Atxiĩti hĩxinikanãtari: Kapanaoõ sitatxiti nauakasaaki, nikamari posoti-
iretxi iuaãtaã. Kinirepa na nikamatari posotiiretxi uai nauiniãtaã? Ikara
atoko atxiĩti hĩxinikanãta. 24 Atão nisãpiretai, kãkiti Teoso sãkire sãpiretakari
inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isãkire. Ia xika kona
nikamari posotiiretxi uai. 25 Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka
Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi inakori auakasaaki, ipi ãti pakini ano
ipixini ano pakini ãparaã ! ikipa. Iuaã Isaeo tixini natxinoka aua.
Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã. 26 Iuaritika
Teoso !iokanatari Eríasi ninoa ikininapemoni. Iokanatari ãtoka sitomoni
tikinitakoromoni, nipokori isikiniro ĩkapani. Oa sito aua Sarepita sitatxiti
Sitoõ tõpa, Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.
27 —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua
auakasaaki, kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo tixini auakani
aua. Kona imakinikani erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria
tixini auakari, iuanokara erekapeka itxĩkitakaãka. Iua Naamaã kona
Xoteo !itxaua iua —itxa Xesosi ninoamoni.
28 Ikinimane aiko ãki apotiitakaniua, ikara ikenakotakasaakina, iteene
inaiatauana. 29 Ininiã ikosekaĩtotarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni.
Anikarina ixirata nopini sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okin-
ina ixiratamoni ipinini ĩkapani. 30 Txamari Xesosi napari ninoa sauaki,
ĩkorape itxa.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Marko 1.21-28)

31 Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã
tomatiko õtisaaki oerekana kãkiti Teoso sãkire. 32 Kãkiti iuaã auakani
tsorĩkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi paimatireri
iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire. 33 Iuasaaki aiko ãki kãkiti
apotiitiniãtaãua, aua kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti.
34 Iua kiki ãkixinire auakari akiripoakata:
—Xesosi Nasareekiri, kipa ĩkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiĩti
papoka ate pixipokini ĩkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati
mauakiniti pite. Teoso nakiti pitxaua pite —itxa maerekati mata-
matakoti Xesosimoni.
35 Ininiã Xesosi txitari iua. !Auiritari isãkirauatini:
—Maãtako. Posipikari ere kiki —itxari.

Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã.
Ininiã itakanapari iua, makarotika itxa kiki. 36 Kãkiti iuaãtaã
tsorĩkaãnãta. Imisãkiretakakauana:
—Ĩkora kiki paposotiireri isãkire. Itapararitika ipaniãtari maerekati
matamatakoti sini, ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.
37 Ininiã Xesosi pirena iua tõpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

38 Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Simão
aapokomoni isa. Iuasaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã
amanaãrina Xesosi oa erekape inĩkitakini. 39 Ininiã ipapĩka oamoni:
—Nipaniãtari apoomari iotokini —itxa.
Ininiã apoomari iotoka. Iuasaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana
ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

40 Atokatxi ereẽkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani
ikinipoko amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani
nopini. Iuasaakipeka ninoa erekapeka itxana. 41 Omitikari
maerekati matamatakoti kãkiti ĩtoã auakari apaka. Osipikasaakina,
akiripoakatana:
—Pite Teoso ãkiri pitxaua.
Ininiã Xesosi txitana ninoa. ! Auiritaikana akiritinina, kotxi ninoa
imarotari Teoso mereẽkiti ininiãua Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Erekari Pirena
(Marko 1.35-39)

42 Katimatinĩkata Xesosi sari kãkiti mauakaniãtaã. Iuasaaki kãkiti
nitanãtari iua. Apokasaakirina, amanaãrina Xesosi:
—Pikaikota atekata —itxarina.
43 Txamari Xesosi txari:
—! Apakata uai nikaikotini, kotxi ãtiãtaã apaka nisãpiretariko erekari
pirena Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Ikinimanemoni ikara nisãpiretini
ĩkapanira, Teoso iokanatano kãkitimoni.
44 Ikara atoko ininiãra, isãpirenauata ikininape aiko ãki Xoteoakori
apotiitiniãtaãua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5

Merepitipanika Xesosi Moianariakori
(Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)

1 Ãti õti Xesosi auanãta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesa-
reetxikana Kariréia poa. Ipi iuãka aua. Iuasaaki kãkitipokoni ãkitari iua
Teoso sãkire ikenakotinina ĩkapani. Iuakatapeka xãpoka itxana. 2 Iuasaaki
Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaãriti kanauate. Ninoa
imiriĩ arokanãtari hetxi. 3 Xesosi iereẽtaua Simão kanauate ãki:
—Pikatika pikanauate amaãtiki apanĩkakiã —itxa Simãomoni.
Eereka iitopãka kanaua ãki. Iuaãtaã isãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni
imiriĩ apotiitakanimoni.
4 Isãpirenauataka atoko itxari:
—Apanĩkakiã pimekota. Iuaãtaã pitakari hetxi kãuaãriã —Xesosi txari
Simão.
5 Ininiã Simão:

—Koerekareri, hetxi atakapikama ĩkanõka. Iteene aõkatsaãkatapiikama. Txamari na xatiki ximaki amaĩka. Kona ãtika amaĩka. Iuaritika pite paniãtiniãno, iuaritika nitakapitikariko hetxi —itxa Simão.

6 Hetxi ninoa takasaaki kãuaãriã, ximakipokoni imaĩkana, ininiã hetxi tsorakiarita. 7 Ikara xika akiritana imoianariakori ãti kanauate ãki auakani:

—Ãpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiãpotanapanoka.

Ininiã ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua xãpoãkata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita. 8 Simão Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:

—!Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota —itxa.

9 Ikara atoko itxa Simão sãkire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorĩkaãta kaiãopokori ximaki ninoa maĩkakiti xika. 10 Simão moianariakori Txiako, Xoão pakini, ninoa apaka tsorĩkaãta. Txiako, Xoão pakini Sepeteo anaakori. Ininiã Xesosi txari Simão:

—!Pipĩkarauatape. !Pimaĩkaikari ximaki. Ãtião piparĩka auako. Nisãkire pisãpiretako kãkitimoni —itxa.

11 Eereka ninoa apokitaãka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa itxana imiparĩkatinirina ĩkapani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)

12 Ãti õti Xesosi auanãta ãti sitatxitiã. Iuaã auakasaaki, aua kiki maere matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreẽkaua, iãka Xesosi apisatoõ. Iteene amanaãri Xesosi:

—Apiananiri, pinirekiniãri, piposotari nota ereka pitxĩkitakini —itxari.

13 Ininiã Xesosi maãtakari iua:

—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. 14 Ininiã Xesosi paniãtari:

—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxĩkitakinii. Pisa sasetotximoni. Poerekari piĩto iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikinimane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.

15 Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotinina ĩkapani, amianari imakatxakini ĩkapani. 16 Ininiãkara Xesosi itotapekari iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã Teosokata isãkirauatini ĩkapani.

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

17 Ãti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini apaka topãkanãta. Ninoa Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareẽ sitatxitikini pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiiretari Xesosi amianatakani erekapeka itxĩkitakini ĩkapani.

18 Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matĩpokotakatinoka inakari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi ãki ĩroinina, Xesosi apisatoõ iua matĩpokotakati itakinina ĩkapani. 19 Txamari !apakata ninoa ĩroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanĩkana kanikoatxiã aapokotxi nopini. Imakatxakarina itano auakari kipatxi kai kamakori,

eereka isikakaãpotarina iua matĩpokotakati isirimata nopini Xesosi manapi kãkiti sauaki. Xesosi apisatoõ apoka. 20 Ininiã Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua posotiire. Ininiã itxari matĩpokotakati:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika.

21 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorĩkaãnãta. Ãkixinireẽna ninoa:

—Teosonokara posotari amaerekani imakatxakini. Maerekati Xesosi kama Teosomoni —itxana.

22 Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna, ininiã Xesosi txana:

—! Erekari hãkixinireẽ ikara hĩxinikakiti. 23 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, ininiã himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana. 24 Ininiã uatxaika noerekai hĩte. Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikirino ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani.

Ininiã ipaniãtari matĩpokotakati:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.

25 Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuata.

—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.

26 Ikinimane kãkiti tsorĩkaãta. Ipĩkarauatana.

—Peerekari Teoso. Mitxi !aĩtikari matĩpokotakati erekapeka txĩkitaãkari. Peerekari uatxa aĩtikakiti —itxanãtana ninoa.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

27 Eereka Xesosi tĩpokoãponãtakasaaki, atamatari kiki Arevii inakori. Iitopãkanãta iparĩkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auĩte paniãtakiti kãkiti ãtiãtaã tiitxi anikini ĩkapani. Xesosi akiritari Arevii:

—Ãpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.

28 Iuasaakipeka Arevii õkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa, Xesosi imiparĩkatini ĩkapani. 29 Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki aua ĩkamanere kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa apanakinikata nipokota Xesosikata Arevii aapokoã. 30 Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiõkatsoparerini pakini txitana Xesosi moianariakori, Xesosi txineiro apakapakanikata nipokotini xika. Ininiã ninoa txari:

—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapakanikata, maerekati kamakanikata? —itxana.

31 Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti mamianatakani ! inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatakarinoka nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini. 32 Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti “Atão inakarinoka kamakarino” ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakarinoka ikaminina, txamari ! ikamarina atão. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota pinĩtxi siãkari atoko inakarino nota —itxa Xesosi sãkire iuasaaki.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)

33 Kãkiti txari Xesosi:

—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iua atokotxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari pite moianariakori ! itakanapari nipokori, iãriã, Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Kinirepa? —itxana kãkiti.

34 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kiki ĩtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiĩti kemaĩtxitakoni manikakaniãri nipokori? ! Erekari. Ninoa poxokoniuata imoianari ĩtanirauatini, ininiã inipokotapitikana. 35 Txamari ãti õti ninoa moianari maĩkaãkako, oka inaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atokotxikana nota. Nota auapanika nimoianariakorikata. Ãti õti nokaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini Teoso imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.

36 Eereka Xesosi sãpiretari sãpirenatxi, atão inakari oerekiko.

—!Pikitsorãkitari mãkatxi amaneri, kitxakari pitãpanetini ĩkapani. Ikara atoko pikaminiã, mãkatxi amaneri pioanata. Mãkatxi mata amaneri ĩsapekata piotsainiã, mãkatxi kitxakari tsorakita iuaĩkana. 37 Kãkiti kitakari ovaã sako aamata kamakori ãki. Ovaã amanero auiniã, ! otakaãka aamata kitxakari ãki. Pitakiniãro aamata kitxakari ãki, aamata tsorakita. Ovaã xikepoatamako. Sako ! otxaika. 38 Ovaã amanero pikitakako aamata amanero ãki. 39 Ovaã kitxakaro auiniã, kãkiti !inirekaro amanero, kotxi: “Ovaã kitxakaro apiaerekata,” itxa.

Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkiretxiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitxakapirĩka isãpiretakiti, ininiã !inirekari Xesosi sãkire amaneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi amaneri atoko. Ovaã amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)

1 Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikio takari triko auiniãtaã. Ĩpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari triko oki. Iuakoã ikotxokarona, ixõka itxarona otãta katxakini ĩkapani, okinoka nika itxana. 2 Ãtikaka pariseoakori itikana imakatxakinirona:

—Kinirepa triko hĩkotxoka tomatiko õtisaaki? ! Auiritaãka tomatiko õtisaaki parĩkauatiko —itxana.

3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirĩka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki. 4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Iuasaaki imakatxakari komiri Teosomoni sikakori. Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari. 5 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)

6 Ãti tomatiko õtisaaki Xesosi ĩroã aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Oerekarauata. Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motĩkauakotakari. 7 Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua

iuaã. Atamatapikarina Xesosi, atauako erekapeka itxĩkitakapaniri motĩkauakotakari tomatiko õtisaaki. Inirekarina Xesosi kerokiniri. Tomatiko õtisaaki iparĩkauatiniã, ninoa apoĩtari iua. 8 Xesosi imarotari ãkixinireẽna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki motĩkauakotakari:

—Põkitikaua. Ãpina ikinimane okiãtaã.

Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni. 9 Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:

—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko õtisaaki atão akamini? Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko õtisaaki? Ipaniãtataua erekari akamini tomatiko õtisaaki? Inirekatari amoianatiniri ãti imapinakani ĩkapani tomatiko õtisaaki? Inirekatari aõkaniuatini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi ninoamoni.

10 ! Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikinimane.

—Piuako poerekata —itxari iua kiki.

Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa. 11 Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata. Imisãkiretakakauana Xesosi okinina ĩkapani.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori (Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)

12 Ãti õti Xesosi kanĩka oxiratari nopini, Teoso imisãkiretini ĩkapani. Ĩkanõka ikaikota iuaãtaã Teosokata isãkirauatini ĩkapani. 13 Katimatinĩkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ĩkapani. Apokasaakina, imereẽna kikiakori tosi pakini kãkitimoni iokanatakini tĩkane. 14 Imereẽna

Simãoma, (Iuãka Petro apaka.)
Ãtreema, (Simão itari)
Txiakoma,
Xoãoma,
Piripima,
Patoromeoma,
15 Mateoma,
Tomeema,
Txiakoma, (Aopeo ãkiri)
Simãoma, (Homano omanatakari)
16 Xotasima, (Txiako ãkiri, ãti Txiakoti)
Xotasi Isikariotxima (Xesosi mĩkapiritakari tĩkane) pakinima.

Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereẽkini imoianariakori ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini (Mateo 4.23-25)

17 Eereka oxiratari iokiriiãpotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaã aua kaiãopokori imoianariakori. Apanakini kãkiti iuaãtaã aua apaka. Xotéia tõpa ĩkani, Xerosareẽ sitatxiti ĩkani pakini auari iuaã. Apaka auari Txiro sitatxiti ĩkani, Sitoõ sitatxiti ĩkani apaka. Txiro, Sitoõ pakini potxoari uiniti ĩtinikata aua. 18 Ninoa kãkitipokoni sari Xesosimoni isãkire ikenakotinina ĩkapani, amianarena imakatxakini ĩkapani. Ninoa maerekati matamatakoti auaĩtotakini sari Xesosimoni maerekati imakatxakini ĩkapani. 19 Ikinimane nirekari imaãtakiniri Xesosi, kotxi imaãtakiniãrina, apakapari Xesosi tapara amianarena sini ĩkapani. Ininiã ikinimane amianatakani Xesosi maãtakakani iuaĩkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Mateo 5.1-12)

20 Eereka Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Hĩte matxineiroteni Teoso sikai erekari. Teoso hĩauĩte itxaua. Iua
nakitiakori hĩtxaua.
21 —Hĩte ĩkorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekari. Himitouata-
panikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekari.
Hãpiapoxokonitapanikako. Hĩsiroatapanikako.
22 —Apanakini omanatiniãi hĩte, hĩtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika,
Teoso sikai erekari. Atxiĩti apanakini ! nirekai. Atxiĩti apanakini
misãkirepiretai. Atxiĩti ninoa akiritai "maerekati kamakari" nota hĩtari
iaxitikiri sãkire hãuikini xika. Ikara atoko hinaãkako.
23 —Ninoa misiriãpotakasaakii, hĩpoxokoniuatako. Himĩteenekariko
hĩpoxokoniritika, kotxi erekari Teoso nĩkatinii iaxiti itixine. Inĩkatakiti
hĩte ĩkapani peerekari. Apanakini misiritinii atokokanera, ninoa
atokiriakorini misiritari Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka.
24 —Hĩte ĩkorapokoriti katxineiroterini misiritaãkako. Mitxi papox-
okonii hĩte. Uatxa hĩpoxokoni !auaika.
25 —Hĩte ĩkorapokoriti ikiniõtika mitouanãtakanii misiritaãkako. Hinatxi-
tapanikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti siroatakanii misiritaãkako. Himatinaniuata-
panikako. Hĩtxiapatapanikako.
26 —Ikinimane: "Peerekai pite," ininiã, himisiritaãkako, kotxi ninoa
nirimane kitxakapirĩkarini sãpiretari ikara atoko inakari Teoso sãkire atão
masãpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Mokaiakari Tiretiko
(Mateo 5.38-48)

27 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Nõtãkikai hĩte nisãkire kenakotakanii. Hĩtiretanako himokaiakari.
Erekari hĩkaminana hĩte omanatakani. 28 Himisãkiretariko Teoso erekari
hĩte misãkirepiretakani isikini ĩkapani. Himisãkiretariko Teoso hĩte misiri-
takani ĩkapani. 29 Kãkiti aritiniãi pikakota, ipinimoni pikakota iuaĩkana
pisikana. Kãkiti anikiniãri pimãka õtanominari, pauiritari iua pimãka
kauanata apaka anikini. 30 Pitii amanaãkarimoni pisika inirekakiti. Kãkiti
anikiniãri pitii, ! pamanaãpiri iuaĩkana imikanapiriiniri. 31 Ãti tiretinii
pinirekini atokotxikana, pitiretari ãti.
32 —Pite tiretakaninani pitiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari
pitemoni, pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati
kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani. 33 Pimoianatiniãna pite
moianatakaninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati
kamakari moianatana iua moianatakaninani. 34 Pisikiniãro pitxineirote,
pitxineirote mikanapiriãkarimoninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana
maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini maerekati
kamakanimoni ãti õti iuaĩkana imikanapiriiniro ĩkapani. 35 Iua atokokana
na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekari pikaminariko.
Inirekiniãri pitii iparĩkauatini ĩkapani, pisika iuamoni. ! Pimaãkapeua,
pitii iuaĩkana imasikakaniãi. Iua atokokana hĩkaminiã, Teoso sikai
hĩte iteene erekari. Iua atokokana hĩkaminiã, Apiananiri iaxitikiri
anaakori hĩtxauako, kotxi iua amonĩkari kãkiti maerekati kamakani.

Ninoa ! isãpiretari Teoso iua ereka inini, iuaritika Teoso amonĩkana.
36 Piamonĩkariko ãti, aĩri Teoso amonĩkarauatini atokokana —itxa Xesosi.

Apoĩretxi Pirena
(Mateo 7.1-5)

37 —! Papoĩtapiri ãti. Papoĩtiniãri ãti, ininiã pite apaka apoĩtaãkako. !
Pisãpiretapiri ãti ikamakiti maerekati inini, ininiãkara Teoso ! isãpiretai
pite pikamakiti maerekati inini. ! Pixinikapinikari maerekati ãti ka-
makiti pitemoni, ininiã Teoso ! ixinikaikari maerekati pite kamak-
iti. 38 Pisikarauatako ãtimoni, ininiã Teoso sikarauata ito pitemoni.
Kaiãopokori papakapa. Atarokiri arata ãki takakori atokokana pa-
pakapa. Atarokiri iõkokakori, kaiãkakori kinapakopeka iuaĩkana atarokiri
inopini takaãka. Xãpoãkata, ininiã katxapoaãpota. Iua atokotxikana
Teoso sikai kaiãopokori, ãtimoni pisikarauatiniã. Ãtimoni pisikarauatini
atokotxikana, Teoso sikarauata pitemoni —itxa Xesosi.
39 Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Apakata ãti mõsiãreti anikiniri ãti mõsiãreti? ! Apakata. Ninoa
ipi irikako aariko ãki. Ininiã nota sãkire himimarotakanisaaki, kona
apakata hõerekiniri ãti. Hõerekiniãri ãti, hĩkerokari. Ninoa mõsiãreni aariko
ãki irikakani atoko hĩtxa. 40 Apaiaõkarauatakari ! imarotari koerekareri
imarotakiti atoko. Poiãonoka imarota. Apaiaõkarauatini ixipokasaaki,
iuasaaki koerekareri imarotakiti atoko imarotape.
41 —Pisãpiretari ãti: “Aãsoro aua poki ãki,” txamari kona pimaãkatari
aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama?
42 Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatxakinii aãsoro pokiã
auakari,” kotxi ! piposotari patamatiniri aãtxirata piteka pokiã auakari.
Pisãkire atxiĩti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepiti-
panika pimakatxakari aãtxirata piteka pokiã auakari. Eereka pipo-
sotari patamatiniri aãsoro pitari okiã auakari pimakatxakini. Maerekati
pite kamakiti apiata atxiĩti iua aãtxirata atoko. Maerekati ãti kamakiti
poiãoka atxiĩti iua aãsoro atoko. Iuaritika ! pimaãkatari maerekati piteka
kamakiti. Põtãkikari ãti imaerekani itakanapini. Ikara atoko ! apakata.
Merepitipanika pite takanapariko pite maerekani, eereka põtãkikari ãti
imaerekani itakanapini —itxa Xesosi sãkire.

Amãtiiri Pirena
(Mateo 7.15-20; 12.33-35)

43 —Amãtiiri erekari kona iritari matximakoti. Amãtiiri matximakoti
kona iritari erekari. 44 Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina. Tx-
ipokori piko inakoro pinirekiniã, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniã,
kona pisa inakomoni. 45 Kãkiti erekari amãtiiri erekari atokokana itxa.
Iua erekari, ininiã erekarinoka ikama, kotxi iua ãkixinireẽ erekari-
noka aua. Kãkiti maerekati amãtiiri matximakoti atoko itxa. Iua
maerekati, ininiã ikamakiti maerekati apaka, kotxi maerekatinoka
auari iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã isãkire ereka apaka. Iua
ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire potorika
ãkixinireẽ —itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari
(Mateo 7.24-27)

46 Xesosi sãkirauatapanika:
—Kinirepa pakiritano nota “Apiananiri,” nipaniãtakiti pimaka-
makanisaaki? 47 Kãkiti notamoni ĩkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire

kĩpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa. 48 Iua kamari aapokotxi.
Ikisakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã
iopitĩkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori.
Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, !iakeka, kotxi
iua kiki atão ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kĩpitakari.
49 —Ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitĩkari aapoko tsota motso-
motika popaiape ininiãtaã. Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri
iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenako-
takari, nisãkire mauiãkati —itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auĩte Nitiri
(Mateo 8.5-13)

1 Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi.
Iuaãtaã apoka. 2 Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. So-
tatoakori auĩte itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seĩ pakini
inireẽkiti ikaminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri
iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.
3 Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori
kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.
—Hĩtxariko: “Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini
ĩkapani.”
4 Ininiã ninoa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.
—Masa sotatoakori auĩtemoni. Initiri amianata. Masa, pimakanani-
tiniri ĩkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitikari pimoia-
natiniri iua. 5 Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminaua ate,
ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninoa.
6 Ininiã Xesosi sari ninoakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki,
iua Homano iokanatari imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina
ĩkapani:
—Apiananiri, apikomoni !pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri
txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki !apakata. 7 Nota pitemoni napokini
!apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ piotoka.
Ereẽkarako pitxĩkitakariko ninitiri ereka inini. 8 Nota auĩte paniãtiniãno
nota ipaniãtakiti nikamini ĩkapani, ininiã nikamapitikariko. Nota auĩtetxi
nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. Ãti nipaniãta:
“Pisa,” ininiã iua sa. Ãti nipaniãta: “Uai pina,” ininiã iua ina. Ninitiri
nipaniãta: “Ia pikama,” ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ
pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxĩkitakari
ninitiri —itxa Homano sãkire Xesosimoni.
9 Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorĩkaãta. Isapotorika,
misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.
—Iua Homano iteene auikari nisãkire. Peerekari. Mitxi !naõkitari
nisãkire auiãkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua
Homano atoko inakari —itxa.
10 Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano
aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri.
Erekapeka itxa.

Xesosi Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

11 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naiĩ sitatxitimoni. Imoianari-
akori, kãkitipokoni apaka sari iuakata. 12 Iimatokoãpotakasaakiri sitatxi

pirikere tore kãkiti ĩronakikoãtaã, ipĩkari imipokĩkaãka sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipĩpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi auakani pokĩka oakata sikani. 13 Apiananiri atamatakasaakiro, iamonĩkaro oa, ininiã:
—!Pitxiapatape —itxaro.
14 Isa ipĩkarimoni. Imaãtakari ipĩkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka. Iuasaaki iua akiritari:
—Ãtokori, nipaniãtai põkitikaua —itxa Xesosi.
15 Iuasaakipeka iua ãtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.
16 Ikinimane pĩkarauata.
—Peerekari Teoso. Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso apokapeka ĩkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ĩkapani —itxanãtana ninoa.
17 Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tõpati Xotéia tõpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena kenakopiretaãka.

Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkiretxiti
(Mateo 11.2-19)

18 Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka Xoão akiritari imoianariakori ipi:
19 —Hĩsa Xesosimoni. Hĩpimaãri: “Teoso mereẽkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” Ikara atoko hĩtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.
20 Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.
—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãi: “Teoso mereẽkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” itxai —itxana.
21 Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka itxĩkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ĩtotaã auakani. Mõsiãreni kõsiãrepeka itxĩkitaka. 22 Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari mixikanani uai hĩtikakiti, hĩkenakotakiti pakini. Hĩsãpiretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxĩkitakapeka. Hĩsãpiretari mitxi matĩpokotakani tĩpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi ipĩkani iuaĩkana auãki itxapekana. Hĩsãpiretari Xoão, nota sãpiretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni. 23 Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.

Xoão Kapatxisareri Pirena

24 Ininiã ninoa Xoão moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpiretari Xoão pirena kãkiti iuamoni apotiitakaniua.
—Kipa ĩkai hĩte Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki ãparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi isãkire ãtinoka, Teoso sãkirenoka. Kãkiti katsotati ĩtima anikakiti atoko itxa. Isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoão. 25 Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi auiniãtaã kãkiti mãka peereri. 26 Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atão inakari Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Apiata

iua Xoão. 27 Apiata iua, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretapekari Xoão pirena:
Ia kiki nisãkire sãpiretakari. Niokanatari iua kãkitimoni, pite nimereẽkiti
sini apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Iuaĩkana Xesosi txana kãkiti:
—Atão nisãpiretai, ãti Xoão atoko inakari !auari. Xoão apiata. Iuaritika
kãkiti Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti
tĩkane —itxa Xesosi.
29 Ikinimane kãkiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri
Xesosi sãkire, imarotarina Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani atão
inini, kotxi ninoa sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani. 30 Txamari
pariseoakori, Teoso paniãtakiti oerekakani pakini !inirekari Xoão patx-
isatinina ninoa, ininiãkara Teoso nireẽkiti iaõka !inirekana ikaminina.

Kãkiti Ĩkorasaaki Auakani

31 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kiãtokopa itxana kãkiti ĩkorasaaki auakani? 32 Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãkanãta tiitxi amotikoãtaã. Ipixini amarini tsoanãta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari ! hĩserena. Kãkiti ipĩkasaaki xikariti axikareta, txamari !hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani, 33 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. ! Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari. 34 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. ! Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepiretano. 35 Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isãkire atão ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oãtsaã

36 Ãti õti pariseo Simão inakori aiatari Xesosi inipokotini iuakata, ininiã Xesosi sari iua aapoko. Iuaã apoka atoko iitopãka inipokotini ĩkapani. 37 Simão auini sitatxiti oãua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo aapoko inipokotini, ininiã oa anikaro kamariãro iuamoni. Kopitipaki kai arapástiro kamakori ãki oãua kamariãro. Xãpoka. 38 Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanãta. Oãtsaã oãrokari ikiti. Okaxipokari oiãkoã. Ikiti oãpitxoka. Eereka okitakari kamariãro ikiti nopini.
39 Iua Simão atamatakasaakiro Xesosi kiti oãrokini, ãkixinireẽ ixinikari:
—Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari inaãkamako, imarotamaroko oa sito iua maãtakakaro. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ãkixinireẽ.
40 Ininiã Xesosi:
—Simão, ninirekari nimisãkiretinii —itxa.
—Ei, koerekareri, pisãkirauata —itxa Simão.
41 Ininiã Xesosi:
—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote. Imikanapiriãpanikaroko txineiro isikakito. Ãti apakapari isikakito txineiro kaiãopokoro, kiẽtosi txineirota. Ãtipekana apakapari isikakito poiãonoka, sĩkoẽta txineirota. 42 Ninoa ipi ! iposotaikarina iuaĩkana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi !oãuaika. Iuaritika iua xipokari ninoa kõtane. !Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ĩkiripa ninoa

kiki ipi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? —Xesosi pimaãri Simão.
43 Ininiã Simãoʼ:
—Niuãkatari kiẽtosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari, kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.
—Iuapitikara —itxa Xesosi.
44 Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:
—Patamatataro oia sito? Niĩroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikiti narokini ĩkapani. Oia arokapekari nikiti oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari. 45 Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikiti oãpitxokini. 46 Pite na takari iĩtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitiã. 47 Oia iteene tiretano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka tiretakasaakino, aimarotari imaerekani poião inakari makatxakaãkapeka —itxa Xesosi.
48 Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:
—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.
49 Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireẽna ixinikanãtarina:
—Kiripitipa ia kiki atxiĩti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? —itxanãtana ninoa.
50 Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:
—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

1 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso auĩtetxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata. 2 Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txĩkitakana ninoa sito. Mitxipe ãtikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auaĩtotana ãtikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oĩtoã auakani. 3 Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa parĩkauata auĩtetxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakinimoni nipokori iamotinina ĩkapani.

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9)

4 Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni apotiitakasaakiua Xesosikata, Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
5 —Kiki sari ikikiote itakarauatini ĩkapani. Triko oki itaka. Okaãpotari. Okaãpotakasaakiro, kimaporiã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika. 6 Oki apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka auari. Eereka ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã, opina. 7 Triko oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneẽ takarikata, txamari inako matxorotakaro takari, ininiã opina. 8 Oki apoka kipatxi erekari nopini apaka. Eereka takari pitxaka, aneẽ otxa. Eereka ominaua kaiãopokori. Triko katiã seĩ oki aua.

Xesosi sãkirauata iuaĩkana:
—Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)

9 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti. ! Aimarotari mixikanani pisãpiretakiti.
10 Ininiã Xesosi:
—Nisãpiretapitikaiko hĩte Teoso auĩtetxi ininiãua, ininiã hĩte imarotari. Apanakini ! imarotari hĩte imarotakiti Teoso auĩtetxi ininiãua. Ninoa apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari ! imarotarina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari:
Kokiri kãkiti, txamari ! atamatari Teoso kamakiti. Karokokenakokiri kãkiti, txamari !ikenakotari Teoso sãkire.
11 —Noerekai hĩte ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kiki takarauatini pirena. Triko oki atoko itxa Teoso sãkire.
12 Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, kimapori nopini oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi apoka kotipiriki apokini atoko. Imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari, ininiã ninoa !auikaikari Teoso sãkire, ininiã Teoso !imakatxakari ninoa maerekani.
13 —Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, ininiã ipotxitarina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini atoko, Teoso sãkire ! ĩroã ninoa ãkixinireẽ. Mapa kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire atxiĩti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire auikinina xika, ininiã itakanaparina Teoso sãkire.
14 —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã ! ixinikaikarina Teoso. Oki inako sauaki pitxakakaro ! ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti !ikamari erekari Teoso ĩkapani.
15 —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Teoso sãkire ĩroã ninoa ãkixinireẽ ikaikotini ĩkapani. Erekari ninoa ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa kamapitikari erekari Teoso ĩkapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

16 —Tirikapi iopotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiĩti? Isĩkatatxi patapi itakatari atxiĩti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari aapokotxi ãki ĩroãkani atamarauatini ĩkapani. 17 Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.
18 —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

19 Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã.
Inirekamarina Xesosimoni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.
20 Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:
—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekarina imisãkiretinii —
itxana.
21 Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:
—Teoso sãkire kenakotakani, isãkire kĩpitakani, ninoro atoko itxauana.
Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima
(Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

22 Ãti õti Xesosi iereẽtaua kanaua ãki imoianariakorikata. Aiatana:
—Masa ipoa ipiniã —itxana imoianariakori.
Ininiã ĩpiriãtana. 23 Ĩpiriãtakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ĩtima
inataparata. Kataparari ĩtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka,
ininiã ierepeẽpokataua. Iuasaaki kanaua ãki ãparaã xãpokaãpokata. Pa-
monõkoniri. 24 Xesosi moianariakori õpirĩkari.
—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinanapanoka.
Ininiã Xesosi õkitikaua. Ipaniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini:
—Hĩotokako —itxa.
Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka. Itsorĩkaãta. 25 Iuasaaki Xesosi
txari imoianariakori:
—Kinirepa hĩte !auikano nota?
Itsorĩkaãkatana, ipĩkarauakatana. Ninoakakarika isãkirauatana:
—Kinakaripa ia kiki? Iua paniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini, ininiã
ninoa kĩpitari isãkire —itxakakana.

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti
(Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)

26 Eereka ipoa ipiniã apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa
potorikiniãtaã Kariréia tõpa. Ninoa apokiniãtaã Xerasa tõpa. 27 Xesosi
kanĩkiĩtakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani
matamatakoni auaĩtotari iua. Okananipe !itakaikari imãka. !Inirekari
aapoko ãki ikaikotini. Akauariã auanãta. 28 Atamatakasaakiri Xesosi,
akiripoakata. Iriãkata Xesosi apisatoõ. Maerekati matamatakoti akiri-
tari Xesosi:
—Xesosi, Teoso ãkiri, Apiananiri ãkiri, kiatokopa pitxanoko? Na-
manaãi !pimisiritapeno —itxa.
29 Ikara atoko itxa isãkire, kotxi Xesosi paniãtana maerekani
matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane iĩtxikapiimari
iĩto imasikani ĩkapani. Iĩtxikarina iuako, ikiti kohẽtxiã. Txamari maerekati
matamatakoti itotapekari imaĩkiniri, ininiã iua kiki kapatakari
kohẽtxi. Maerekati matamatakoti txĩkitakari iua kiki mitekini kãkiti
mauakaniãtaã.
30 Xesosi aõkitakasaakiri iua kiki, ipimaãri:
—Kipa piuãka?
Ininiã maerekati matamatakoti txari:
—Nota uãka “Itori,” ninaãka —itxa.
Ikara atoko iuãka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaĩtotari iua
kiki. 31 Maerekati matamatakoti amanaãri Xesosi:
—Aariko mamapotõkire irikotimoni !piokanatapeua ate —itxa.
32 Iuaãtaã auari kaiãopokori irariakori piratakoni. Inipokonãtana oxi-
ratari nopini. Maerekati matamatakoni amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua irariakori ãki aĩroini —itxana.

Ininiã Xesosi auiritana. 33 Ininiã ninoa takanapari iua kiki. Irariakori
ĩto ãki ĩroãna. Iuasaakipeka ikinika irari miteẽkata. Iokiriĩkatana oxiratari.
Kãuaãriãmoni ikomoãkatana, ipĩpe itxana irariakori.
34 Kikiakori irari piratakani itikari irari mitekini, ininiã imitekana
sitatximoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi
mapara auakanimoni apaka. 35 Ininiãkara kãkiti sari Xesosimoni ika-
makiti imarotinina ĩkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua
kiki mitxi maerekani matamatakoni auaĩtotakiti. Iitopãkanãta Xesosi
apisatoõ. Kamãkapekari. Kiĩkitepekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kãkiti
pĩkari Xesosi posotiire. 36 Xesosi kamakiti itikakani sãpiretari ninoa kãkiti,
Xesosi erekapeka itxĩkitakiniri iua kiki. 37 Eereka ikinimane kãkiti Xerasa
tõpa auakani paniãtari Xesosi ãtiãtaã isini ipĩkarena xika. Ininiã Xesosi
iereẽtaua kanaua ãki ipoa iuaĩkana ĩpiriãtini ĩkapani. 38 Iua kiki mitxi
maerekani matamatakoni auaĩtotakiti amanaãri Xesosi:
—Pauiritano pitekata nisini.
Txamari Xesosi iokanatari aapokomoni.
39 —Pikanapiriã paapokomoni. Pisãpiretari kãkiti Teoso kamakiti pite-
moni —itxa Xesosi.
Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isãpiretari ikinimane kãkiti
Xesosi kaminiri iua erekapeka inini.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34)

40 Xesosi kanapiripe, ipoa ĩpiriãtini. Apokitakasaaki, kãkitipokoni
apakapari Xesosi ipoxokoniritikana. Ninoa iãtapanãtari iua, ipiniã iua
auakasaaki. 41 Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auĩtetxi itxaua
aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi
apisatoõ.
—Masa naapoko. 42 Nota ãkero imatonõkaro, tosi ano auakaro,
opinanapanoka —itxari Xesosi.
Iuakata Xesosi sikasaaki, kãkitipokoni ãkitari iua, ininiã
ikaiarikaãpotana kãkiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34)

43 Kãkiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrẽka !
iotokinaro. Otxineirote !auaika, kotxi okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari
pinĩtxi siãkani, txamari erekapeka otxĩkitakakiri ! auari. 44 Kãkiti
sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaãtakari imãka mapotomatare.
Omaãtakasaakipeka, oãrẽka iotoka. 45 Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti:
—Kipa maãtakano?
Ikinimane kãkiti:
—!Ateni —itxana.
Ininiã Petro:
—Apiananiri, kãkitipokoni ãkitai. Ikinimane kãkiti tikakai.
46 Txamari Xesosi:
—Kãkiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.
47 Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã
osa Xesosimoni otitinanakiniritika. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ikini-
mane okiãtaã osãpiretari Xesosi:
—Notara maãtakai namianatiniã. Nimaãtakasaakii, iuasaakipeka
erekapekano —otxari.
48 Ininiã Xesosi:

—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekapekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43)

49 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xáiro aapoko potoriãkari apoka Xáiromoni.
—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapiriini —itxa.
50 Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:
—! Pipĩkarauatape. Pauikari nisãkire, ininiã iuaĩkana oãuapanikako pamarite —Xesosi txari Xáiro.
51 Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro ĩtanoro pakini ĩroini iuakata.
52 Iuaãtaã ikinimane kãkiti txiapanãta. Imatinaniuatana amarini ipinini xika. Ininiã Xesosi:
—!Hĩtxiapatape. !Opina. Oimakanãta —itxa.
53 Ininiã ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini.
54 Ininiã Xesosi paniãtana ninoa porikiti ipokĩkinina. Eereka Xesosi maĩkaro oa ãtokoro uako, akirita itxaro:
—Ãtokoro, põkitikaua.
55 Iuasaakipeka iuaĩkana oa auãkipeka otxa. Oõkitikaua. Xesosi paniãtana oĩri, onoro pakini nipokori isikinirona. 56 Oĩri, onoro pakini tsorĩkaãta. Xesosi sãpiretana apanakini imasãpiretakanina ĩkapani.

9

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)

1 Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitiniuana ĩkapani. Iuasaaki isikataparatana. Isikaposotiiretana maerekani matamatakoni iokanatinina ĩkapani, amianari imakatxakinina ĩkapani. 2 Eereka iokanatana imoianariakori kãkitimoni Teoso auĩtetxi ininiãua isãpiretinina ĩkapani, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani. 3 Xesosi txana ninoa:
—Hĩsikasaaki, !hanikapiri hĩtii. Na hĩtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na txineiro, na ãti himãka, !hanikape. 4 Kãkiti apakapakasaakii, iuaã ninoa aapoko hĩkaikota iua sitatxiti hãuakasaaki. 5 Kãkiti mapakapakaniãi, hĩtakanapari iua sitatxiti. Hõsipikasaakiri, hĩkaxipokariko kipatxi hĩkitiãkiri. Ikara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi ! inirekarina ikenakotinirina Teoso sãkire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.
6 Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari aapokotxiã auakanimoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani ikini aapokotxiti auakani.

Erotxi Nirekari Xesosi Aõkitini
(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)

7 Erotxi Kariréia tõpa auakani auĩte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kãkiti sãpiretari:
—Xoão kapatxisareri iuaĩkana auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
8 Apanakini sãpiretari:
—Eríasi iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
Apanakinipekana:
—Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

9 Erotxi txari:
—Notara paniãtari Xoão nopi tsotakiko, ininiã Xesosi kona Xoãoni.
Kiripitipa Xesosi? Ãtipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.
Kinirão aõkitaka itxari Xesosi.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)

10 Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isãpiretarina Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kãkiti mauakaniãtaã, Petsáita sitatxiti takote. Ninoanoka sari iuaã. 11 Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiã kãkitipokoni sari iua tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.
12 Tinĩtikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:
—Piokanatana kãkiti aapokotxi imatokotinimoni inipokotinina ĩkapani, imakinina ĩkapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniãtaã —itxarina Xesosi.
13 Txamari Xesosi txana:
—Hĩtekarako sikakienatana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Poiãonoka nipokori aua atemoni, sĩkonoka komiri, ipinoka ximaki pakininokara aua. ! Apakata aiamotiniri nipokori kaiãopokori kãkiti asikakienatini ĩkapani —itxarina Xesosi.
14 Iuaãtaã kikiakorinoka sĩko mio auakata. Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Hĩpaniãtari kãkiti topãkini, uai sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, txaãpokata kãkiti —itxa. 15 Ininiã imoianariakori paniãtari kãkiti ikara atoko iitopãkinina. Ininiã ninoa topãka.
16 Iuasaaki Xesosi kosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Iaxiti ionakaãta, misãkireta itxari Teoso:
—Peerekari ia nipokori pisikakiti —itxa.
Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiã ninoa sikari kãkitimoni. 17 Ikinimane nikari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixãpokakarina kotari tosi pakini.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)

18 Ãti õti Xesosi iuanani misãkiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaãna:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
19 Ininiã ninoa:
—Apanakini xinikakiti pite Xoão kapatxisareri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Eríasi pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana auãki inakari pitxaua —itxarina Xesosi.
20 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxa.
Petro apakapapiretari:
—Pite Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxa.
21 Ininiã Xesosi iteene pinitari ikara apanakinimoni imasãpiretakani.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 16.21-28; Marko 8.31–9.1)

22 Ininiã Xesosi:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene natatsiitariko nimisiritiko. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini ! inirekano nota, ininiã nokaãkako. Ipi ãti õtisaaki Teoso õkitikanoko nota iuaĩkana auãki ninini ĩkapani —itxari imoianariakori.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

23 Eereka isãpiretari ikinimane:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã ikiniõtika, notakata pisapitikako. 24 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata. 25 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini. 26 Pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nisãkire, nota kãkiti itari iaxitikiri pẽtataiko pite uai nikanapiriãkasaaki. Peerekari iuasaaki uai nikanapiriini õti. Iuasaaki kãkiti imarotariko niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitikini posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana. 27 Atão nisãpiretai, apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aõkitini
(Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)

28 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoão, Txiako pakini. Ikanĩkana oxiratari nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani. 29 Teosokata isãkirauanãtakasaaki, itoõ ipinipo itxa, imãka ponika, kasarori. 30 Iuasaaki ipi kiki tokiã iuaã, Moisesi, Eríasi pakini. Isãkirauatana Xesosikata. 31 Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isãkirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareẽ ipinini Teoso paniãtakiti ikamini ĩkapani. 32 Iuasaaki Petro, Xoão, Txiako pakini imakanãta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina. 33 Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:
—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
Txamari maxikatiĩka isãkirauata. !Imarotari amanaãkiti.
34 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri apoka. Xesosi moianariakori pĩkarauata katxiãri ãki auakasaakina. Katxiãri ãkitana. 35 Katxiãri ãki ikenakotaãka sãkiretxi:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
36 Isãkirauataka atoko Xesosi moianariakori atamatari Xesosinani. Eereka !isãpiretarina itikakitina apanakinimoni. Masãkirenika itxana.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)

37 Katimatinĩkata iokiriĩtana. Iuasaaki kãkitipokoni apoka Xesosimoni. 38 Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamatari nota ãkiri imatonõkari namarite.
39 Ãtipirika maerekati matamatakoti maĩkari iua. Iuasaaki akiripoakata,
okarakataua. Isorikipekata inamamoni. Maerekati matamatakoti
kamatsiitari namarite. Poiãonoka itakanapari. 40 Iteene namanaãpekari
pimoianariakori omitikiniri, txamari !iposotarina —itxa Xesosimoni.
41 Ininiã Xesosi txari kãkitimoni:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa
Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari
hĩte nimĩteenekini? —itxa.
Eereka ipaniãtari iua kiki:
—Pamarite pimina uai.
42 Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ix-
iti. Amarini okarakataua. Xesosi paniãtari maerekati takanapiniri
amarini. Erekapeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua iuaĩkana irimoni.
43 Ikinimane tsorĩkaãta Teoso posotiire itikasaakina.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)

Ikinimane tsorĩkaãtakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.
44 —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri
mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina
ĩkapani —Xesosi txana ninoa.
45 Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari ! imarotarina
isãpiretakiti. Teoso ! nirekari ninoa imarotiniri Xesosi sãpiretakiti
iuasaaki. Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina isãkire oerekinina ĩkapani.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)

46 Ãti õti Xesosi moianariakori !auikakauana isãkirena, kotxi inirekarina imarotinirina apiatakari ninoa sauaki auakari. 47 Xesosi imarotari
ninoa xinikakiti, ininiã iminari amarini ninoamoni. Xesosikata tima
itxa amarini. 48 Iuasaaki Xesosi txana:
—Papakapiniãri amarini ia atoko inakari, papakapano nota
apaka. Papakapiniãno nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka
poiãotakakariua hĩte sauaki, iuarako apiatakari txauako —itxa Xesosi.

Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)

49 Xoão sãpiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani mata-
matakoni pite uãkaã. Ate sãpiretari iua kiki ikara atoko inakari imaka-
makani, kotxi kona pimoianarini iua —itxa.
50 Ininiã Xesosi:
—!Hĩotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki !omanataua
ate. Iua apamonĩkaua ate —itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

51 Teoso tixine iuaĩkana Xesosi kanapiriini õti apokaãpota, ininiã Xesosi
ãkixinireẽ txari:
—Nisapitikako Xerosareẽmoni.
52 Iokanatari kãkiti iua apisa, imakiniãtaã initinina ĩkapani. Ipix-
inipokoriti ninoa kãkiti nitari imakiniãtaã aapokotxi Samaria auakani
auiniãtaã. 53 Txamari kãkiti iuaãtaã ! inirekarina Xesosi apakapinina,
kotxi iua nirekari Xerosareẽmoni isini. Samaria auakani omanatana

Xerosareẽ auakani. 54 Txiako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene.
Iuasaaki ipimaãrina Xesosi:
—Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatini ninoamoni ixipokinirina ĩkapani?
55 Txamari Xesosi pinitana, isãkirena maerekani xika.
56 —Nota, hĩtari iaxitikiri kona kãkiti nixipokini ĩkapanini napoka uai.
Kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapanira uaimoni nina —Xesosi txari
Txiako, Xoão pakini.
Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kãkiti auiniãtaãmoni.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani
(Mateo 8.18-22)

57 Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:
—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.
58 Ininiã Xesosi:
—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari iaxitikiri nimakiniãtaã !auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko pinireka atxiĩti? —itxa Xesosi.
59 Xesosi txari ãti kiki:
—Notakata pisako.
Txamari iua kiki:
—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.
60 Ininiã Xesosi:
—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua.
Pite sari kãkitimoni. Pisãpiretanako Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi
iuamoni.
61 Ãti kikipekana txari Xesosi:
—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana ikamini, !apakata iparĩkauatini aãuĩte Teoso ĩkapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

1 Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti.
Iokanatana ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina.
Iokanatana iua sini apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ĩkiika.
Apokana Xesosi apisa. 2 Xesosi txana ninoa:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi ! ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana.
Imakinika iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ĩkapani. Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri kakikioteri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani. 3 Hĩsa.
Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa. 4 Txineiro ! hanikape. Tiitxi ! hanikape.
Ãti hĩkiti mata ! hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, ! hĩotokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ĩkapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni. 5 Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako. 6 Kaapokori

nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa. 7 Kaapokori apakapiniãi hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. Ãti aapoko, eereka ãti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani hãpakapariko. !Hĩpẽtauatape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ĩkapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ĩki.

8 —Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. !Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko. 9 Erekapeka hĩtxĩkitakanako amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane. 10 Aapokotxiãtaã himapakapakoniã, hĩsa kãkiti napaãporetxiã. Hĩsãpiretana kãkiti iuaã auakani: 11 “Hãuiniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi !erekari uai, kotxi maerekati hĩkama ate himapakapakaniã. Hĩxinikariko, ate apoka uai Teoso auĩtetxi ininiãua asãpiretinii ĩkapani, txamari !hinirekari.” Ikara atoko hĩtxa sãkiretako ninoamoni. 12 Kãkiti misiritiko õtisaaki Teoso misiritanako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua aapokotxiti auakani hĩte mapakapakani, kotxi hĩte sãpiretana Teoso sãkire, iuaritika !auikarina. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani !isana Sotoma sitatxitimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakanapakani (Mateo 11.20-24)

13 —Hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. Hĩtepekana Petsáita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi hĩte sauaki, txamari !hĩtakanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoõ sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaãkamako, kãkiti iuaã auakani uatxakapokoikamani itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani iĩtoãna itakamanako, imaerekanina itakanapinina oerekinina. 14 Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiko hĩte Petsáita sitatxiti auakani, hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani apaka. 15 Hĩtepekana Kapanaoõ sitatxiti auakani apiarini hinireka hininiãua, txamari maerekani misiritikoãtaã iuamonirako hõkapeẽkako —itxa Xesosi.

16 Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Hĩte sãkire kenakotakani kenakotari nota sãkire apaka. Hĩte mapakapakani !apakapano nota apaka. Nota mapakapakani !apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setẽta Pakini Kãkiti Kanapiriini

17 Ninoa setẽta pakini kãkiti kanapiriã. Poxokonoka itxakatana.

—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka kĩpitari asãkire, pite uãkaã aiokanatakasaakina —itxarina Xesosi.

18 Ininiã Xesosi:

—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imẽkokini atoko itxa. 19 Hĩkenakota. Nota sikaposotiiretai hĩte imini, kaxipiro pakini hĩkatxaratini. Kona ioãkai hĩte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hĩposota hĩokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hĩte. !Auari hĩte karotakani. 20 Hĩpoxokoniuata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hĩpaniãtakiti. Apia hĩpoxokoniuatako, kotxi hĩuãka

Teoso tixine aãtsopateẽ iõkatsopatapeẽkaika iuaã hĩsini ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri
(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

21 Iuasaaki Erekari Matamatakoti kamapoxokonitari Xesosi, ininiã Xesosi misãkiretari Teoso:
—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi kimarorerini, iuikakaniua kona poereka pimarore. Poiãorini, miuikakaniua poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.
22 Eereka imisãkiretari kãkiti:
—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni —itxa Xesosi.
23 Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ninoanani aua iuakata. Imisãkiretana:
—Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hĩte atamatari nota kamakiti, hĩte kenakotari nota sãpiretakiti. 24 Nota sãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani, auĩtetxiakori pakini kinirão atamataka txari hĩte atamatakiti, txamari ninoa !atamatari. Ninoa nirekari hĩte kenakotakiti ikenakotinina, txamari !ikenakotarina —Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

25 Kiki Moisesi sãkire oerekakari apoka Xesosimoni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isãkire.
—Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
26 Ininiã Xesosi:
—Kiripa patatsopata Teoso aãtsopateẽ? Pisãpiretano Teoso paniãtakiti —itxari.
27 Ininiã iua kiki apakapapireta:
—Teoso paniãtaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikini pitaparaxinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” Apaka Teoso paniãtaua: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti,” itxa.
28 —Atãopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiã, pauapika ãtipirika Teosokata —itxa Xesosi.
29 Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiã iua pimaãri Xesosi:
—Kiripa ãti nitiretini ĩkapani?
30 Xesosi apakapapiretari, ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretini:
—Kiki potorika Xerosareẽ. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoriti kiĩtiririni maĩkari iua. Iĩtirĩkarina imãka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauãkixiniretinoka itakanaparina iua kiki. 31 Iuasaaki sasetotxi iãpota iua kimaporiti. Iua atamatari iua kiki karotakori, txamari ! imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa. 32 Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka. Iua apaka atamatari iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa. 33 Eereka kiki Samaria tõpakiri iãpota iua kimaporiti. Iua apoka iuaã. Atamatari iua kiki maĩkapekori, ininiã iua amonĩkari. 34 Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniã. Ipitari ikaro

iĩtxiã. Mãkatxi mataã iapirika itxari ikaro. Eereka õkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari. Anikari kãkiti imakiniãtaã aikotimoni. Iuaã imoiaãri. 35 Katimatinĩkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori isika. “Nisipekako. Pite moiaãriko ia kiki. Apikomonipanika txineiro pinirekiniã ikiena ĩkapani, nikanapiriãkasaaki niĩkitxitai,” itxa Samariakiri, —itxa Xesosi Moisesi sãkire oerekakarimoni.

36 Xesosi pimaãri iua:

—Ipi ãti kikiakori iãpota iua kimapori. Ĩkiripa iua kiki kiĩtiririni maĩkakiti tiretakari? —itxa.

37 Ininiã iua Moisesi sãkire oerekakari:

—Ari, Samariakirinokara tiretari iua —itxa.

Ininiã Xesosi:

—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua tiretari ãti.

Xesosi Motikaẽtaro Mata, Maria Pakini

38 Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiãtaã. Iuaã sito Mata inakoro apakapana oaãpoko. 39 Oĩtaro Maria inakoro topãka Apiananiri takote isãkire okenakotini ĩkapani. 40 Mata maerekaxiniretonoka otxa oparĩka ito inini xika. Ininiã osari Xesosimoni.

—Apiananiri, nitaro topãkanãta ereẽ. Notanani parĩkauanãta. Pitemoni erekari atxiĩti? Pipaniãtaroko notakata nipokori okamini —otxa.

41 Ininiã Xesosi:

—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparĩka ito inini xika. 42 Ãtinoka pikamini tĩkane ninireka. Maria mereẽri ikara. Omereẽri nota sãkire okenakotini. Oa mereẽkiti apiaerekata, ininiã !niotokakaro oa nisãkire okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misãkiretiko Pirena
(Mateo 6.5-15; 7.7-11)

1 Ãti õti Xesosi misãkiretari Teoso. Ixipoka atoko ãtika imoianari txari:

—Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisãkiretinina. Iua atokokana poerekaua ate Teoso amisãkiretini. Natokopa itxa Teoso amisãkiretini?

2 Xesosi apakapapireta:

—Teoso himisãkiretakasaaki, ia atoko hĩtxako:

“Aĩri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti.

3 Nipokori ikiniõtika pisikauako.

4 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana, pimaxinĩkaretariko. Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki.”

Ikara atoko hĩtxako Teoso himisãkiretini —itxa Xesosi.

5 Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:

—Atxiĩti apanĩkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini ĩkapani. Ininiã pakiritari iua: “Nimoianari, ipi ãti pakini komiri pisikano. 6 Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori !auari nisikiniri,” atxiĩti pitxari iua.

7 —Atxiĩti pimoianari iroko ãki apakapapiretai: “! Pakirinãtapeno.
Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota
nõkitikiniua, nipokori nisikinii.”
8 —Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiĩti ! inirekari õkitikiniua.
Iuaĩkana, iuaĩkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. Ikini
nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaĩkana imakini ĩkapani. Iua pimoianari
na atoko itxa Teoso. 9 Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso
sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko
Teoso, ininiã iua apakapapiretai. 10 Amanarauatakari apakapapitikari
amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari
apakapapiretaãkapitika.
11 —Hĩte irĩtxiakori, hamariteni amanainiãi komiri, kaikani hĩsikatana
hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hĩsikatana hamariteni?
12 Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hĩsikatana hamariteni? Konapi-
tini. 13 Hĩte maerekati kamakani hĩtxaua, iuaritika himarotari erekari
hamaritenimoni hĩsikini, ininiã hĩri iaxiti auakari, erekarinani ka-
makari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hĩtemoni hamanainiãri
iua —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)

14 Ãti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masãkireti. Iua
maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati mata-
matakoti auaĩtotakiti posotari iuaĩkana isãkirauatini. Kãkiti Xesosi kamak-
iti itikakani tsorĩkaãnãta. 15 Ãtikaka ninoa txari:
—Satanasi, maerekani matamatakoni auĩte, iuakara sikataparatari
Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.
16 Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani,
Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
17 Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:
—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, !
apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani
inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana. 18 Iua atokokana
Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara
xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hĩte sãkire, nota iokanatinina
Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã.
Ikara hĩsãkire kona atãoni. 19 Hĩte sãpiretano, maerekani matamatakoni
Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hĩte moianariakori
omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani
matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hĩsãkire
nota pirena. 20 Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni.
Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini
ĩkapani.
21 —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moiainiãri aapoko, kona
kiĩtĩrikikori itii. 22 Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata,
ininiã anikapitikari kaapokori ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Ni-
keeko auiniã, kona kamakatxakikori nitii,” itxama, iuaritika kiki apiata-
paratakari ĩtirĩkari itii. Eereka imoianariakorimoni ixanakari tiitxi.
23 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota.
Imamoianatakaniãno, inirekari niparĩka ixipokini —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Mateo 12.43-45)

24 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakana-
pakasaaki, isaãpota ãparaã makipakaniãtaã auiniãtaã initini ĩkapani.
Imapokakaniãri, “Iuaĩkana nikanapiriãko mitxi nauinimoni,”
itxa. 25 Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iuasaaki peereri.
Oeretapeẽkaika. 26 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani
matamatakoni, apia maerekanitakani. Ninoa ikinikana ĩroaĩtotari iua
kiki. Iua ĩtoã aua itxana. Iuasaaki oitope maerekani matamatakoni
misiritari iua kiki, ininiã apiata itsii inikoriã. Mitxipe ãtinoka maerekati
matamatakoti paniãtari iua maerekati ikamini. Eereka oito paniãtari iua
—itxa Xesosi.
27 Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:
—Pite auãkĩtakakaro, pite axitakakaro, poxokoniuata, kotxi Teoso
sikari erekari oamoni —otxa.
28 Xesosi apakapapiretaro oa:
—Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auiãkani,
apia poxokoniuatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni
—itxa Xesosi.

Xonasi Pirena
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13)

29 Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iuasaaki Xesosi txari:
—Kãkiti uatxarini ! erekana. Hĩte nirekari noerekinii Teoso
takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka
Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari
posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki,
iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare
itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare
hĩte ĩkapani. 30 Kitxakapirĩka Nínivi sitatxiti auakani imarotari Teoso
iokanatiniri Xonasi ninoamoni. Iua atokokana kãkiti uatxa auakani
imarotariko Teoso iokanatinino nota kãkiti itari iaxitikiri ninoamoni.
31 —Kitxakapirĩka sito Sapaa auakani auĩte sari õtakoxiti auĩtetxi
Saromão inakorimoni imarore okenakotini ĩkapani. Kãkiti misiritiko
õti apokasaaki, oa sito txitanako kãkiti uatxa auakani, kotxi uatxa uai
aua Apiatakari. Iua Saromão auĩtetxi itxaua, iuaritika uatxa uai aua
auĩtetxiakori auĩte. Txamari kãkiti uatxa auakani !inirekari ikenakotini-
rina nota sãkire.
32 —Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani
txitaiko hĩte ĩkorasaaki auakani, kotxi ninoa kenakotari Xonasi sãkire.
Iuasaaki itakanaparina maerekati ikamakitina. Uatxa uai aua Api-
atakari. Xonasi poiãoka. Hĩte kenakotapekari nota sãkire, txamari
himaerekani !hĩtakanapa —itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
(Mateo 6.22-23)

33 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Kãkiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka ikinimane ĩroãkani
atamarauatini ĩkapani. ! Ikipatari tirikapi. ! Iomaãtari tirikapi kopiti
ãki. 34 Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki
ipinikare aua pãkixinireẽ. Poki maerekanisaaki, pãkixinireẽ mapiãriko.
35 Erepaniko. Atxiĩti piuãkatari ipinikare pãkixinireẽ auini, txamari atxiĩti

ipiãnoka auari pãkixinireẽ. 36 Ipinikarenoka pãkixinireẽ auiniã, ipiã na
xatiki auinii, tirikapi iopinikinii atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

37 Xesosi sãkirauataka atoko pariseo aiatari Xesosi:
—Manipokota naapoko —itxari.
Ininiã Xesosi sari iuakata. Apokaãka atoko, iitopãka inipokotini ĩkapani.
38 Iua pariseo tsorĩkaãnãta Xesosi marokauakotakaniãua inipokotini
apisa, kotxi iuasaaki Xesosi !ikamari Xoteo kiomaneakorini oerekakiti
iaõka. 39 Ininiã Xesosi:
—Hĩte pariseoakori arokari hiĩto, txamari hãkixinire patxikopiĩri, kotxi
maerekatinoka hĩkama. Kapotxinaniri hĩtxaua. Iãkoanatxi inopininoka
arokiko atoko hĩtxa. Pirato inopininoka arokiko atoko hĩtxa. 40 !
Kiĩkitei hĩte. Teoso hiĩto kamakari kamari hãkixinire apaka. 41 Iãkoanatxi
ãki auakari iãriã hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩpratone ãki auakari
nipokori hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩtiretariko apanakini. Ikara
atoko hĩkaminiã, Teoso atamatari hãkixinire ereka inini.
42 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte sikari ipixini hĩtakare kikio
auakari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Apikomoni hĩkama, kotxi
ipixini takari kanaua ãki hĩtakakiti apaka hĩsika Teosomoni, oteraã,
seporĩa hĩsika. Erekapitikamari hĩte sikakiti Teosomoni, txamari
himisirienetari kãkiti. Teoso !hĩtireta. Erekari ipixini hĩtii hĩsikiniri Teoso.
Iuakatikana erekari atão hĩkaminari kãkiti. Erekari atão hĩtiretiniri Teoso.
43 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte potxitari hiĩtopãkini kãkiti
apisatoõ, aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua kãkiti atamatinii ĩkapaninoka.
Nipokori sikaretikoãtaã hãuakasaaki, hĩte apokaerekatari kãkitipokoni
paxitinii hĩte koerekareri hininiãua.
44 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Akauari matakaõtxiãkoti atoko
hĩtxa. Iua nopini kãkiti napa imimarotakoniã, kotxi hiĩto peerekari,
txamari hãkixinire !erekari. Akauari ãki arakakari atoko itxa hãkixinire
—itxa Xesosi.

Moisesi Paniãtakiti Oereẽkani Maerekani

45 Ikara sãkiretxiti kiki Moisesi paniãtakiti oereẽkari kenakotakasaaki,
omanãkarauata. Itxari Xesosi:
—Koerekareri, ikara atoko pisãkirauatiniã, ate apaka “maerekati ka-
makani” pitxataua ate —itxari.
46 Ininiã Xesosi:
—Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkanii hĩtekanerako misiritaãkako. Hĩte
paniãtari kãkiti hĩteka paniãtakiti ikaminina. Ninoa !iposotari ikinika
hĩpaniãtakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiã hĩtakini atoko hĩkamanãta
hĩte. !Iposotarina anikinirina. Hĩte apaka !hĩkamari hĩteka paniãtakiti.
47 Hĩte misiritaãkako. Hĩte kamari takaõtxikari peereri Teoso sãkire
sãpiretakanini ikatikoãtaã hĩtakini. Txamari hĩte atokiriakorinikara
okapena ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini. 48 Iuaritika hĩte sãpiretari ikin-
imane hãpokaerekatiniri hĩte atokiriakorini kamakiti. Txamari ninoara
okana Teoso sãkire sãpiretakanini. Hĩtera takari takaõtxikari peereri ninoa
Teoso sãkire sãpiretakanini akauariãtaã, ininiã kãkiti uãkatari hĩpaxitinina
ninoani, txamari !hĩkamari ninoani paniãtakiti.
49 —Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti
tĩkane. Mitxipe iua txari: “Nota iokanatanako nisãkire sãpiretakani,
niokanapirena aniãkani pakini ninoamoni, txamari ninoa okapanikana

apanakini. Imisiritapanikana apanakini," itxa Teoso. 50 Kãkiti
uatxa auakani misiritaãkako, Teoso sãkire sãpiretakanini okiko xika.
Teoso itixi ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sãkire sãpiretakani
okiko. 51 Merepitipanika Apeo inakori okapeẽka. Eereka apanakini
okaãpotapeẽka. Imapotõkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori
takikoãtaã takote, Teoso Auini Pakitaãtaã takote apaka, iuaã okapeẽka
Sakaria. Inipitikara nota sãpiretai hĩte, uatxa auakani misiritaãkako
ninoa Teoso sãkire sãpiretakani okiko xika.

52 —Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkani misiritaãkako. Hĩte kipatari atão
inakari Teoso iokanapirena. Hĩte apaka ! auikari ikara. ! Hãuiritari
apanakini auikiniri —itxa Xesosi.

53 Ikara Xesosi sãkire xika, Moisesi paniãtakiti oereẽkani, pariseoakori
pakini tsoata, Xesosi omanatinina. Ãtipirika ipimaãnãtapikarina Xesosi.
54 Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, imaĩkiko ĩkapani.

12

Kipatakori !Auari
(Mateo 10.26-27)

1 Kãkitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiã ikatxarakiti-
takakauana. Iuasaaki Xesosi merepanika õtãkikana imoianariakori:

—Erepaniko pariseoakori sãkire. Pamonõkoniri isãkirena, kotxi ! ika-
marina isãkirena iaõka. Ikara imaerekanina kipataua pão tireẽkari pani
koketakori atoko itxaua. Eereka imarotaãka imaerekani. 2 Ikinika
seretakori oerekaãkako. Ikinika kipatakori imarotaãkako. 3 Ininiã
ipiãpokoã pisãpiretakiti, pokamara imarotaãkako. Aapokotxi katoreri
ãki pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaãkako ikinimane imaro-
tiniri ĩkapani.

Kipa Apĩka?
(Mateo 10.28-31)

4 —Nimoianariakori nõtãkikapanikai hĩte. !Hĩpĩkapiri hĩte okakani tĩkane.
Hiĩtonanira iposotana okinina. Hĩxinire !iposotana okinina. 5 Nisãpiretai
hĩpĩkakiti tĩkane. Teosora hĩpĩkako. Iuara posotari hiĩto okini, eereka
iposotari iokanatinii maerekani misiritikoãtaã. Ari, iuara hĩpĩkako.

6 —Kiripa ipi ipi ãti pakini kotipiriki karone? Poiãonoka txineiro, ota
ipinoka. Iuaritika Teoso ! imaxinĩkaretari ãtika kotipiriki. 7 Kipakinipa
piãko pikiiã auakari aua? ! Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi
iteene inĩkatai, ininiãkara ! hĩpĩkarauatape. Kotipiriki ĩki poião, iuaritika
Teoso tiretari kotipiriki. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki
apiata, ininiã Teoso tiretapitikai hĩte —itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori
(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

8 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Apikomoni nisãpiretai. Kãkiti ikinimanemoni: "Xesosi nakiti nitxaua
nota," inakari, iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri txako Teoso nitiri-
akorimoni: "Nota nakitipitikara iua," nitxako. 9 Kãkiti ikinimanemoni:
"Xesosi nakiti !nitxaua nota," inakari, iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri
txako Teoso nitiriakorimoni: "Kona nota nakitini iua," nitxako.

10 —Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri
Teoso ikara imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari.

Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekari Matamatakoti, !kimakatxakikori ikara maerekati ikamakiti.
11 —Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniãtaãua hãpoĩtikoã, hanikikosaaki auĩtetxiakorimoni hãpoĩtikoã, mitxi ! hĩxinikapiri hĩte apoĩtakani hãpakapapiretini. Maerekaxiniretinoka ! hĩtxape.
12 Iuasaaki ninoa apoĩtakasaakii, Erekari Matamatakoti sãpiretaiko hĩte hãpakapapiretini ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Kiki Katxineiroteri Miĩkiteti

13 Kiki kãkitipokoni sauaki misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, pipaniãtari nitari sikinino nota ipixini aĩrini tii ipĩkasaaki itakanapakiti —itxa.
14 Ininiã Xesosi:
—Naõkimanere, kona nota parĩkani pirini tii nixanakini —itxa Xesosi.
15 Ininiã Xesosi misãkiretana ikinimane:
—Erepaniko. !Erekari tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani !hĩtxape. Itomaneri tiitxi !itxĩkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Kiki katxineiroteri aua kikio mitari. Itakare peerekari, kaiãopokori.
17 Ixinikaxitita ãkixinireẽ: “Nãpa ninĩkatari nikiena? Nikiena nĩkatikoãtaã xapitikiri. !Apakata itomaneri nikiena ĩkapani. Kipa nikama? 18 Ari, nimarotari nikamakiti tĩkane. Nõtikariko nikiena nĩkatikoãtaã. Iuaĩkana nikamari ãti mitari. Iuaã ikinika nikiena, nitii apaka ninĩkata. 19 Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiãopokori nikiena. Kaiãopokori nitii. Apakatapitikako kaiãopokori anokanani ĩkapani. Ininiã ! niparĩkauataika. Ninipokotako, niãtako, nipoxokoniuatako nitxako,’ ” itxa iua kiki. 20 Txamari Teoso misãkiretari iua: “Kiĩkitei pite. Uatxa ia ĩkanõkati pipinako, ininiã kipa apakapatari ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.
21 —Ikara atoko itxa kãkiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa Xesosi ikara sãkiretxiti ixipokini.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Mateo 6.25-34)

22 Ininiã Xesosi misãkiretari imoianariakori:
—Ininiãkara nota sãpiretai hĩte, maerekaxiniretinoka !hĩtxape, hiniãkiti nire, mãkatxi hĩeretaãkiti nire. 23 Nipokori, mãkatxi pakininoka kona txĩkitakari pauini ereka inini. Nipokori, mãkatxi pakini poiãoka.
24 Hãtamatari kotipiriki. Ninoa !itakarauata. !Amarina ikiena. !Ipotetarina ikiena. Iuaritika Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nĩkatiniãri kotipiriki, inĩkatapitikai hĩte apaka. Hĩte ĩki apiata. 25 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxĩkitakai apikomoni ãti oara pauini. 26 Pimaerekaxinirene kona txĩkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiã kinirepa maerekaxiniretika pitxa?
27 —Aãui pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri. Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui. 28 Aãui ! okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika Teoso nĩkatari aãui. Ininiã apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka hĩte auikari Teoso sãkire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa. 29 Ininiãkara maerekaxiniretinoka ! hĩtxape. ! Hĩxinikanãtapiri nipokori mauakanisaaki, iãriã mauakanisaaki. 30 Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani ikiniõtika maerekaxiniretinoka itxana imãkana ixinikinina

xika, inipokore ixinikinina xika. Hĩri imarotari himãka hinirekini, hĩkiena hinirekini. 31 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pikamako, ininiã, himãka, hĩkiena apaka Teoso sikaiko hĩte —itxa Xesosi sãkire.

Hĩparĩka Ĩki Nĩkatiko
(Mateo 6.19-21)

32 —Ininiã hĩte ninakitiakori !hĩpĩkarauatape, kotxi hĩri apokaerekatari isikinii ikinipoko erekari iua auĩtetxi ininiãtaãuakiri. 33 Ikinika hĩtii hĩvẽtxitako. Txineiro hĩsikako matxineirotenimoni. Ikara atoko hĩkaminiã, hĩparĩka ĩki auapitika Teoso tixine. Iuaã hĩparĩka ĩki !ixipoka. Kiĩtiriri ! ĩtirĩkari. Kiĩriki !inikari. Iuaã hinĩkatariko hĩparĩka ĩki. 34 Erekari hĩparĩka ĩki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

35 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Himerekako, kamãka hĩtxako. Tirikapi hĩopotokakako. Iposope hĩtxako niparĩka hĩkamini ĩkapani. 36 Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hĩtxako. Ipatrãotena sari ĩtanorouatakari kiiniritemoni. Initiriakori iãtapari ikanapiriini. Apokasaaki, akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena ĩroini ĩkapani. Ninoa nitiritxi atoko hĩtxako. 37 Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki, iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotatari patrão kamakiti? Iua ieretakari imãka iparĩkauatini ĩkapani. Ipaniãtana ninoa topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori. 38 Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiĩti apanĩkanõka apoka ipatrãotena. Atxiĩti imaropirĩkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope itxana, ininiã erekapitikari.

39 —Hĩxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini, !auiritamariko iua aapoko ĩroini itii ĩtirĩkini ĩkapani. 40 Hĩtepekana, hĩte apaka iposope hĩtxako, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãko. Iuasaaki, “!Apoka uatxa,” hinakasaaki, iua õtipitika nota kanapiriã uai —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 24.45-51)

41 Petro misãkiretari Xesosi:

—Apiananiri, ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti, atenani poerekini ĩkapanikani? Ikinimane poerekini ĩkapanikani ikara pisãpireta? —itxa Petro Xesosimoni.

42 Ininiã Xesosi:

—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara apanakini nitiritxi auĩte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi nipokotiko manapi. 43 Nitiritxi ipatrãote paniãtakiti iaõka kamakari poxokoniuata ipatrãote apokasaaki, kotxi ipatrãote paniãtakiti iaõka ikama. 44 Ipatrãote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inĩkatini.

45 —Txamari atxiĩti ãti patrão nitiri ! inirekari ipatrãote paniãtakiti iaõka ikamini, ipatrãote auapokotini xika. Atxiĩti inoropatari apanakini ipatrãote nitiriakori, apanakini ipatrãote niteroakoro apaka. Atxiĩti inipokota, kapoãro iãta, ipoãta. 46 Ipatrãote apoka initiri mimarotakanisaaki, ininiãkara initiri ! iposopanika ipatrãote apakapini. Ikara

xika ipatrãote misiritari iua. Eereka iokanatari iua Teoso sãkire
mauiãkani misiritikoãtaã.
47 —Nitiritxi ipatrãote nireẽkiti imarotakari makamakaniãri ipatrãote
paniãtakiti iposope inini ĩkapani, ixirokitataãkako aãpitsaã. 48 Nitiritxi
ipatrãote nireẽkiti mimarotakati kaminiãri maerekati, ixirokitataãkako,
txamari poiãonoka. Teoso sikari parĩkatxi, imaroretxi pakini kãkitimoni.
Kaiãopokori parĩkatxi, kaiãopokori imaroretxi isikiniãi pitemoni, ininiã
Teoso nirekari pite iteene parĩkauatini iua ĩkapani. Apikomoni parĩkatxi,
apikomoni imaroretxi isikiniãi pitemoni, ininiã Teoso nirekari pite api-
ata piparĩkauatini iua ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Neenamatxi Xesosi Sãkire Auikiko Xika
(Mateo 10.34-36)

49 Xesosi sãkirauatapanika:
—Teoso misiritariko kãkiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko
itxa kãkiti misiritiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxĩkitakini
ĩkapani. Ninirekari ikara niparĩka nixipokini. 50 Nota atatsiirauatako.
!Erekaxinireno. Ninirekakari natatsiirauatini katima xipokaka inini.
51 Kona neenamatxi niotokakini ĩkapanini napoka ĩkorapokoriti. Nota
sãkire auikiko xika neenamatxi auapitikako. 52 Aapokotxi ãki auakani
sĩko. Atxiĩti ipi ãti pakini naiatari ipi, atxiĩti ipi naiatari ipi ãti pakini,
nota sãkire auikiko xika. 53 Irĩtxiakori omanatana ninoa ãkiri nota sãkire
auikiko xika. Ninoa ãkiri omanatana iriakori. Inorotxiakoro omanatana
ninoa ãkero. Ninoa ãkero omanatana inoroakoro. Imakirotxiakoro
omanatana otiiroakoro. Otiiroakoro omanatana oimakiroakoro nota
sãkire auikiko xika —itxa Xesosi sãkire.

Iaxiti Imarotiko
(Mateo 16.1-4)

54 Xesosi iuaĩkana misãkiretari kãkiti:
—Atokatxi ereẽkokinimoni ipiãkaãpotakasaaki, "Ãparaãnapani," hĩtxa.
Ari, ikipapitikako. 55 Ĩtima ikiitaã ĩkari apokasaaki ĩkorapokoriti, hĩte:
"Kamoĩpani," hĩtxa. Ari, kapatakapitikariko. 56 Kamisirienererini
hĩtxaua. Hãtamatari iaxiti, itixi pakini, ininiã himarotapitikari ãparaã,
kamoĩ pakini. Kinirepa kona hãtamatano nota? Kinirepa kona
hĩkenakotari nisãkire Teoso kamaenetakiti himarotini ĩkapani? —itxa
Xesosi sãkire.

Pimisiritiko Mereẽkarimoni Pimasikani Ĩkapani
(Mateo 5.25-26)

57 —Kinirepa hĩteka na xinikari atão inakari hĩkamini tĩkane?
58 Maerekati pikamakasaaki, ãti nirekari anikinii pimisiritiko
mereẽkarimoni. Iua anikinii apisapanika, pisãkirauata iuakata atão
pikamini ĩkapani, ininiã iua ! anikaikai pimisiritiko mereẽkarimoni.
Pimamisãkiretakaniãri, iua anikaiko pimisiritiko mereẽkarimoni. Eereka
pimisiritiko mereẽkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai kateia ãki.
59 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari
paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniãri Himaerekani, Hĩpinako

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, kãkiti iuaã auakani sãpiretari iua Kariréia
auakani okiko pirena. Ninoa Teoso misãkiretiko aikotiã auakasaaki,
ninoa okari ipirana imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani. Ininiã

iuasaaki Pirato sotatone apoka iuaã. Iuasaaki ninoa okana. 2 Xesosi
imarotari kãkiti ãkixinire xiniãkiti. Ininiã ia atoko itxa:
—Hĩte uãkatari ninoa Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiã,
“Ikara atoko inapeẽkana ninoani,” hĩtxa. 3 Konapitini. Nota sãpiretai
hĩte, himaerekani himatakanapakanisaaki, hĩpinako ninoa atokokana
hinaãkako —itxa Xesosi.
4 Ininiã Xesosi sãpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:
—Xerosareẽ aua Siroee inakori aapokotxiti. Iua aapokotxi ĩtanori irika.
Irikasaaki, tesoito kikiakorini ipĩpe. Hĩte uãkatana iuaã auakani apia
maerekani itxauana? 5 Konapitini. Hĩtekanera himaerekani himatakana-
pakanisaaki, ninoa atokokanera hĩpina —itxa Xesosi.

Piko Mina Mariti Pirena

6 Ininiã Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ĩkapani. Iuaãtaã aua amãtiiri
piko inakori mina. Iuaã apokasaaki, maritoka otxa itakare. 7 Ininiã
itxari: “Ipikanani ãtikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiã erekari
otokiko, kotxi kona oĩriuata. Ininiã kona erekari uai okaikotini, kotxi
oxipokari takari kiena kipatxi ãki auakari,” itxari initiri. 8 Ininiã ini-
tiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. Ãti kipatxi erekari
patari tikakata nitakapatapitaroko. 9 Ãtikanani inakasaakiua karipeka
oniniã, ereẽ oãua. Erekari okaikotini. Omiriuatakanisaaki, iuasaaki
erekapekari otokiko,” itxa initiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Õtisaaki Xesosi Makananitiniro Sito

10 Tomatiko õtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
11 Iuasaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro.
Ia atoko otxa amianareta. Okomĩkaãpota, kotxi maerekati matamatakoti
amianari kamakari ĩroaĩtotaro. Kona oposota oõkitikaĩtotiniãua. 12 Xesosi
atamatakasaakiro, itxaro:
—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.
13 Ininiã itakari iuako onopini. Iuasaakipeka oõkitikaĩtotaua. Ininiã
iuasaaki otxa:
—Peerekari Teoso. Erekari imakinika ikamakiti —otxa.
14 Iuasaakipeka Xoteo apotiitiniãtaãua aikotiã auakani auĩte naiataua,
kotxi tomatiko õtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiã iua
txitari kãkiti:
—Auari seisi pakini õti kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Ininiã ĩkora seisi õti
hina iua makananitinii ĩkapani. Kona hinape tomatiko õti erekapeka
hĩtxĩkitakiko ĩkapani —itxana.
15 Ininiã Xesosi txari iua:
—Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka.
Tomatiko õtisaaki hĩte tiretari hĩpiraakori, kotxi hanikari hĩpiraakori, kema
auĩte iaãmoni ãparaã iãtinina ĩkapani. 16 Oia sito Apraãoni apika mekaniro
otxaua. Satanasi kamaamianaretaro oa tesoito anokananipeka. Iaõpe.
Apakatapitika tomatiko õtisaaki nitiretiniro oa, nimakananitiniro oa
—itxa Xesosi.
17 Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pẽtauata.
Iuasaaki apanakini iuaã auakani poxokoniuata, kotxi imarotarina
erekari Xesosi kamakiti.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32)

18 Ininiã Xesosi pimaãna:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Kiãtokopa itxa axinikiniri?
19 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata
ikikioteẽ. Oa aneẽ. Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiã.
Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua —itxa Xesosi.
Merepanika poião kãkiti auĩtetari Teoso. Eereka kaiãopokori kãkiti
auĩtetari iua. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki
apokini atokokana.

Pão Tirekakari Pirena
(Mateo 13.33)

20 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Natokopa itxa ĩkorapokoriti Teoso auĩtetxi ininiãua? 21 Ia atokokana
itxa: Sito kosekari pão tirekakari pani. Okoketari axapiti pão
tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe
tirekaãpota otxa.

Axapitiri Ironakikoãtaã
(Mateo 7.13-14, 21-23)

22 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareẽ sitatxiti isini ĩkapani.
Isaãpotakasaaki, isãpiretari Teoso sãkire. Isãpiretari ãti sitatxitiã, ãti
aapokotxitiã, ãti sitatxitiã, itxaãpota isãpiretiniri Teoso sãkire kãkitimoni.
23 Oerekarauanãtakasaaki, kiki pimaãri:
—Niauĩte, poiãokani satako Teoso auiniãtaã?
24 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Teoso tixine ĩronakikoãtaã axapitiri. Hinirekariko iuaã hiĩroini.
Kaiãopokori kãkiti nirekari ĩroinina. Txamari, !iposotarina. 25 Kaapokori
totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kãkiti iporikiti aritari
itore: “Pimataakariko itore ate ĩkapani.” Iuasaaki iua kaapokori tx-
ako: “Kona nimarotai hĩte,” itxanako ninoamoni. 26 Ininiã ninoa:
“Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniãtaã pauakasaaki, pitekara
oerekaua,” itxanako ninoa. 27 Ininiã iuaĩkana itxako ninoamoni: “!
Nimarotai hĩte. Namonipa hãua hĩte? Hĩsipiniikaua. Imakinika hĩkamakiti
!erekari.”
28 —Hãtamatakasaakina Apraão, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sãkire
sãpiretakani pakini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, iuasaaki hĩtxiapatapitikako.
Apanakini ĩroãpeka. Txama hĩtenoka kaikotape iporikiti himaerekani
xika. 29 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua apokako kaiãopokori kãkiti, ikini
itixiti ĩkani. Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereẽkokinimoni ĩkani,
atokatxi pokĩkini sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani
pakini apokako Teoso kiiniritimoni. 30 Merepitipanika Xoteoakori ke-
nakotari Teoso sãkire, txamari !imaãkatari. Eereka Xoteo minakaniua
kenakotari Teoso sãkire, ininiã auikarina. Ininiã Xoteo minakaniua
apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua Xoteoakori apokini apisa —itxa Xe-
sosi sãkire.

Xesosi Tiretari Xerosareẽ Auakani
(Mateo 23.37-39)

31 Ikarasaakipeka ãtikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:
—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai —itxarina.
32 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩsa iuamoni. Hĩtxariko iua aripa kamisirienereri: “Nota omitikari
maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxĩkitaka.
Uatxa, katana pakini niparĩkauatako. Ipi ãti õtisaaki nixipokariko niparĩka
ĩkorapokoriti.” Ikara atoko hĩtxariko iua. 33 Ininiã uatxa niparĩkauatako.

Katana niparĩkauatako. Ininiã katana eereka nisa Xerosareẽmoni, kotxi ãtiãtaã Teoso sãkire sãpiretakani okikoãtaã !auari. Xerosareẽnanira ninoa ipina. Ininiã nota sako iuaã.

34 —Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari ! hãuiritano nota nĩkatinii. 35 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso ! auaika hĩtekata. Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka ! hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Amianatakari

1 Tomatiko õtisaaki Xesosi sari pariseoakori auĩtemoni, iuakata inipokotini ĩkapani. Iuaã auakani mixinitari iua apoĩtinirina ĩkapani. 2 Iuasaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaĩtota. Iua apoka Xesosimoni. 3 Ininiã Xesosi pimaãna Moisesini sãkire oerekakani, pariseoakori pakini. Ipimaãna:

—Erekari atxiĩti tomatiko õtisaaki amianatakari erekapeka nitxĩkitakini? —itxa Xesosi.

4 Ininiã ninoa tsorĩkaãnãta. !Apakapapiretarina. Ininiã iuasaaki Xesosi erekapeka txĩkitakari iua amianatakari.

—Pisipeka paapokomoni —itxa Xesosi.

5 Eereka ipimaãna pariseoakori:

—Hĩpira kema auĩte, hĩpira poho apaka aariko ãki irikiniã tomatiko õtisaaki, iuasaaki himakatxakatari? Ari, himakatxakapitikari hĩpira tomatiko õtisaaki. Ininiã kinirepa kona hinirekatari erekari nikamini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi.

6 Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sãkire.

Kiiniri Kamakari Pirena

7 Iuasaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereẽri kãkiti apiatakari takote iitopãkini. Ininiã isãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

8 Kãkiti ĩtaniriuatini kiiniriti pirena isãpireta:

—Kiiniriã hĩsikasaaki, kona himereẽpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã hiĩtopãkini, kotxi atxiĩti eereka kemaĩtxitakori apiatakari apoka. 9 Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kakiiniriteri txaiko pite: “Ikiraã piitopãka. Ia kiki topãka nota takote.” Iuasaaki pipẽtauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Maparapeka apanakinikata topãka pitxa. 10 Kiiniriã hĩsikasaaki, apanakinikata hĩitopãka. Ikara atoko ininiã, kakiiniriteri akiritai: “Nitari uaimoni pina. Piitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua. 11 Ãtikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.” Ãtipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”

12 Xesosi txari ikemaĩtxitakiri:

—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaĩtxitapiri pinirimane, pitari-akori, paõkimaneri, paapoko takote auakani, katxineiroteni pakini, ninoa iuaĩkana kemaĩtxitinii pite ĩkapani. Ininiã ikara atoko ninoa iĩkitxitai.

13 Apiaerekata kiiniri pikamakasaaki, pikemaĩtxitari kãkiti minakati
mauakiniti, mokirini, matĩpokotakati pakini. 14 Ikara atoko pininiã,
Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri ikaminina,
iuaritika kãkiti erekarini iuaĩkana õkitikasaakiua, iuasaaki Teoso ĩkitxitaiko
pite —itxa Xesosi sãkire.

Kiiniri Mitari Pirena
(Mateo 22.1-14)

15 Ininiã ãti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sãkire.
Ininiã iua txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iuasaaki
Teoso sikapoxokonitana —itxari.
16 Ininiã Xesosi apakapapireta. Ia atoko itxa:
—Kiki kiiniri kamakari kemaĩtxitari itomaneri kãkiti. 17 Nipokori
iposopeka inakasaaki, iokanatari initiri ikemaĩtxitakinimoni: “Masa kiini-
rimoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.
18 —Txamari ikemaĩtxitakini kamari ãti sãkiretxi kiinirimoni imasikan-
ina ĩkapani. Ininiã kemaĩtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka
natini. Ininiã !niposotari nisini kiiniriã,” itxa.
19 —Ininiã ãti: “Nota amotari tesi kema auĩte parĩkauatakani. Ininiã nota
sari ninoamoni. Ninireka nimarotiniri ninoa parĩka. Pauiritano nisini
ninoamoni,” itxa.
20 —Ãtipekana: “Nota ĩtanorouatape. Nĩtanoro auano nota. Ininiã kona
niposota nisini pikiiniritemoni,” itxa.
21 —Ininiã initiri kanapiriã iauĩtemoni. Ikinipoko ikemaĩtxitakini
sãkire isãpireta iuamoni. Ininiã iuasaaki iua auĩtetxi naiataua. Ininiã
ipaniãtari initiri: “Sitatxi auakari kimaporitiã pisa. Katima pitx-
ako. Piminana kãkiti minakati mauakini, matĩpokotakani, mokirini
pakini pimina,” itxari. 22 Ininiã katimaritika ikamari ikinika auĩtetxi
paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika pipaniãtakiti, txamari auapanika
nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ĩkapani,” itxa.
23 —Ininiã iuaĩkana, iua auĩtetxi paniãtari sitatxi mapara õtako
isini. “Iuaã pakiritana kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ĩkapani.
24 Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemaĩtxitakini !inikapaniri nikiena,’ ” itxa.

Xesosi Moianari Pininiua
(Mateo 10.37-39)

25 Ãti õti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta
itxana ia sãkiretxiti:
26 —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hĩtiretanoko
nota. Merepanika hĩtiretanoko nota, eereka hĩtiretanako hĩri, hinoro,
hĩtaniri, hĩtanoro, hĩtari, hĩtaro, hamarite pakini. Hĩteka apaka poião
hĩtiretauako. 27 Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa.
Himamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota ĩkapani, ininiã ! apakata
himoianatinino.
28 —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hĩkamini,
merepanika hĩxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiĩti !
apakata hĩtxineirote. Atxiĩti apakata. Ikara atoko hĩxinika merepanika.
29 Ikara maxinikati merepanika !ixinikari, ininiã atxiĩti itakari itsota,
ininiã eereka txineiro !auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini.
Ininiã apanakini napetari iua. 30 Ininiã ninoa txari: “Hãtamatariko ika-
makiti. Iua kiki potorikamari ĩkora aapoko, txamari !iposotari imakinika

ikamini.” Ikara atoko itxanako. Ininiã pikamakiti apisapanika iteene
hĩxinikariko.
31 Ininiã eereka Xesosi sãpiretari ãti sãkiretxi:
—Auĩtetxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatxi ikamini ãti
auĩtetxikata. Txamari ãti auĩtetxi auari vĩtxi mio sotato. Iua tesi mio sotato
auakiti merepanika xinikari, atxiĩti iposota ineenamauatini vĩtxi mio
sotatokata? Atxiĩti auĩtetxi vĩtxi mio sotato auakiti xipokari iua? Ininiã
apisapanika ixinikari. 32 Imaposotakaniãri, vĩtxi mio sotato õtakopanika
auakasaaki, iua auĩtetxi tesi mio auakiti iokanapireta ãti auĩtetximoni
isãkirauatinina ĩkapani, neenamatxi xipokini ĩkapani.
33 —Erekari iua auĩtetxi neenamatxi takanapakari atoko hinini.
Ininiã merepanika hãkixinireẽ hĩxinikariko: “Nota nirekatari nimoia-
natiniri Xesosi, kotxi pasãpaniri?” hĩtxa. Atão hinirekiniãri himoia-
natinino, ininiã imakinika hĩtakanapako notakata hĩsini ĩkapani. Hi-
manirekakaniãri hĩtakanapiniri imakinika, ininiã ! apakata himoianatinino. Ininiã hĩxinikariko merepanika —itxa Xesosi.

Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)
34 —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro
atoko inakani, ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira
matxoato atoko itxana. !Kakamarena ninoa. 35 Iõkira matxoato ininiã,
!apakata takari sikakienatiko ĩkapani. !Apakata hĩkoketiniri kipatxikata,
pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ĩkapani. Kona erekaro. Maparamoni
oõkapeẽkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa !kakamarena.
—Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko ia nisãkire.

15

Soti Auĩte Ereẽkokakari
(Mateo 18.10-14)
1 Ãti õti auĩtetxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati
kamakani apaka apotiitaua Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani. Ni-
noa kaiãopoko. 2 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini
misãkirepiretari Xesosi. Itxana:
—Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota —itxana.
3 Ikara isãkirena xika Xesosi sãpiretari ipi, ãti pakini sãpirenatxi atão
inakari oerekiko. 4 Ia atoko itxa Xesosi:
—Atxiĩti pite aua seĩ soti auĩte. Ãti pĩpinanakiniã, kipa pikama?
Pitakanapari apanakini mapara inipokotiniãtaã apanakini nĩkatini
ĩkapani. Ininiã eereka pisari pĩpinanakakari pinitini ĩkapani.
5 Papokasaakiri iua pĩpinanakakari, pipoxokoniuata. Piporikiãpotari
pipira paapokomoni. 6 Papokaãka atoko pakiritana paõkimaneriakori,
apanakini kãkiti pakini. Pitxana ninoa: “Hĩpoxokoniuatako notakata,
kotxi napokapekari nipira pĩpinanakakari,” itxa soti auĩte pitikiri.
7 —Nisãpiretai hĩte, ãtika maerekati kamakari takanapakasaakiri
imaerekani, iaxiti Teoso auiniãtaã auakani poxokoniuatapitikako.
Atxiĩti novẽta novi kãkiti iuikakaniua txari: “Peerekaua ate. !Akamari
maerekati,” itxana. Txama kona atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari
iaxitikini poxokoniuatini —itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereẽkokakaro
8 Apikomoni Xesosi txari:

—Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. Ãto ereẽkokiniã, ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapi. Oiatiĩkaãpotari oaãpoko ota onitaãpotini ĩkapani. 9 Oa apokasaakiro, apanakini oãkirita: “Hĩpoxokonauatako notakata. Napokapekaro ota ereẽkokakaro,” otxa.

10 —Kãkiti poxokoniuata ota pirata kamakoro apokikosaaki. Nisãpiretai, iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuata, ãti maerekati kamakari imaerekani itakanapakasaaki —itxa Xesosi.

Imi Ereẽkokakari Pirena

11 Apikomoni Xesosi txari:

—Aua kiki. Ipi imiakori. 12 Maneri takari amanaãri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito pipĩkasaaki pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiã iri xanakari inakiti imiakorimoni. 13 Eereka mapaõti inaka atoko, iua ãtokori apotiitari iri sikakiti. Ininiã eereka isipeka. Õtakoxiti ãti tixini isa. Iuaã maerekati ikama. Iuaã xipoka itxari iri sikiniri.

14 —Ikinika ixipoka iuaã. Iuasaaki ãparaã !ikipa. Natxipokoni auari. Nipokori !auari. Ininiã iuasaaki iua minakati !auari. Imakinika xipope. 15 Ininiã iuaxiti auakarimoni isa, parĩkatxi amanaini ĩkapani. Ininiã ipatrãote paniãtari irariakori isikakienatini. 16 Irariakori isikakienatakasaaki, natxinoka itxa. Iuasaaki iua nirekari irariakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari !auari.

17 —Iuasaakiika ixinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori. Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota. 18 Nikanapiriãko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. 19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi ! erekano. Pitxĩkitakano pinitiri nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa. 20 Ininiã iua aiamata, kanapiriã itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri iãtapanãtari iua ikiniõtika.

—Ininiã iua apokaãpotakasaaki, õtakopanika, iri atapari iua. Ininiã iri miteẽkata iuamoni. Ininiã iteene ipoxokoniuata. 21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”

22 —Iuasaakipeka iri akiritari initiriakori: “Katima hĩtxako, mãkatxi ereri himinini. Aneo ereri hĩtakako iuakokimoni. Ikiti mata hĩtakako ikitiã. 23 Kema auĩte kiĩri hõkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniuata, 24 kotxi ia namarite ipĩkari atokopeka, uatxa iuaĩkana ikanapiripeka. Mitxi pĩpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeẽkaika,” itxa.

—Ininiã iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.

25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneẽkari tokoriã iparĩkauanãta. Ikanapiriãkasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serẽkatxi ene pakini. 26 Ininiã akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari. 27 Iri nitiri apakapapireta: “Pitari apoka. Ininiã piri paniãtari kema auĩte okiko, kotxi erekapanikari pitari. Kona monõkori apoka iuamoni. Erekari ikanapiriini,” itxari.

28 —Ininiã ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari ĩroini kiiniriã. Ininiã iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Piĩroã,” itxari. 29 Ininiã iua apakapapiretari: “Itori mitaãti niparĩkauatinapekai. Txama kona nota sipikapiretari pisãkire. Iuaritika kona pisikano potxi ãkiri nimoianariakorikata kiiniri nikamini ĩkapani. 30 Iua pamarite xipokari pitxineirote.

Sitokata isirĩka. Txama ikanapiriãkasaaki, pokari kema auĩte. Kiiniri pikama iua ĩkapani.” Ikara atoko itxitari iri.
31 —Iri apakapapireta: “Namarite, ãtipirika pauapika notakata. Ikinika nota nakiti pite nakiti txaua. 32 Erekapitikari kiiniri nikamini apoxokoniuatini ĩkapani, kotxi pitari ipĩkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pĩpinanakakari uatxa apokapeka,” itxari.

16

Nitiritxi Kamisirienereri
1 Xesosi sãpiretana imoianariakori:
—Kiki ito tiitxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini sãpiretari iua kiki, initiri iouanatiniri itxineirote. 2 Ikara atoko ininiã, iua akiritari initiri: “Nikenakopiretari pite misirienetinino nota. Ininiã piminari tiitxi piamotiitini tsopa. Ikara pisikasaakino, niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ĩkapani,” itxa.
3 —Ininiã initiri ãkixinireẽ: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki iokanatano. !Kataparano nota, ininiã !niposotari atokatxi patapi niparĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti. 4 Uatxaika nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã niparĩka xipokasaaki uai, kãkiti apakapapanikano nota ninoa aapokoã,” itxa.
5 —Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti: “Kipakinipa !piĩkitxitapanika nipatrãotemoni?”
6 —“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona niĩkitxitapanika,” itxari.
—Ininiã iua nitiritxi txari: “Pikosekari pimaĩkitxitakiniti tsopa. Pitakari sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.
7 —Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona piĩkitxitapanika nipatrãote?”
—Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.
—Itxari iua: “Pimaĩkitxitakiniti tsopa pikoseka. Oitẽta kotarinoka pitaka,” itxa. Ikara atoko ikama ninoa ĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, ninoa apakapari iua ninoa aapokoã.
8 —Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri paimatireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimatireri iua,” itxa.
—Teoso sãkire mauiãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auiãkani !imarotari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. 9 Nisãpiretai hĩte, ĩkorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitiritxi. Hĩsikari hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka ĩkapani, Teoso mimarotakani atão inakari imarotinina ĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso mimarotakani moianatai. Eereka ninoa apaka imarotari aĩri iaxitikiri. Eereka ãti õti haõkitana ninoa iaxiti.
10 —Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotiniri parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata. 11 Txineiro uaimonipokoriti auakari himimarotakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatiniri erekari Teoso sikakiti. 12 Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tiitxi pinakiti inini ĩkapani.
13 —! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso

ĩkapani iparĩkauatakasaaki. ! Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki —itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani
(Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12)

14 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina, inapetarina Xesosi, kotxi
ninoa iteene potxitaro txineiro. 15 Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Hĩte txa apanakinimoni: "Ate ! ikeroka. Peerekaua ate," hĩtxa
hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari
hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.
16 —Kitxakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori,
Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka.
Iuasaaki Teoso iokanapirena erekari auĩtetxi ininiãua sãpiretaãka. Ito-
maneri iteene nirekari isini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩroini.
17 —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixipoka axapiti. Auapika imakinika isãkire.
Itixi, iaxiti pakini xipokapitikako, iuaritika Teoso sãkire !ixipoka.
18 —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. Ininiã
ĩtanorotxi asikakari ãto itakini ĩkapani inakari, maerekati ikama. Apaka
sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. Ikara Teoso sãkire
auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

19 Xesosi sãkirauatapanika. Ia atoko itxa:
—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata
imãka. Ikiniõtika peerekari ikiena. Imakinika iua auakiti peerekari. Iua
aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.
20 —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatinaniri. Minakati ! auinari iua.
Iua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. Ininiã iĩto
imakinika kakaro. 21 Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika.
Iuaã anãpa amerokari ikaro.
22 —Ikara atoko ininiã, eereka ipĩpe. Ininiã eereka Teoso nitiriakori
iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Apraão sari iuaã.
Iuaã iua Arásaro aõkitari Apraão.
—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. Ikataãka. Isari maerekani misiri-
titikoãtaã. 23 Iuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti ata-
matari Apraão, Arásaro pakini. 24 Ininiã akiritari Apraão: "Toti Apraão,
piamonĩkano. Pipaniãtariko Arásaro iãkiniri iuakoki iaã, tapikaka itxa
ninamamoni. Ia xamina sikatsiitapitipono," itxa.
25 —Apraão apakapapireta: "Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki,
kaiãori pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari
iua. Arásaro auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa
iua poxokoniuanãtakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko. 26 Patamata ereẽ
sauana auĩte. Kona ate posotari hĩtemoni asini. Hĩte apaka kona posota
uaimoni hãpokini," itxa Apraão.
27 —Iuaĩkana katiiri: "Toti, pikenakotano. Pipaniãtariko Arásaro niri
aapokomoni isini. 28 Iuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakaniua.
Isãpiretanako: 'Kona erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã
imĩkanina. Ininiã uatxa ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,' " itxa
katiiri.
29 —Ininiã Apraão: "Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini
sãpiretakiti, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. Ininiã
pitariakori posotari ikenakotinirina ninoa sãkire," itxa Apraão.

30 —Ininiã katiiri txari: “Toti Apraãõ, ikara atokonani !apakata. Ipĩkari
kanapiriiniã ninoamoni, iuasaakiikarako itakanaparina imaerekan-
ina.”
31 —Ininiã Apraãõ: “Pitariakori ! auikari Moisesini sãkire, apanakini
Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni,
iuaritika ninoa !auikari Teoso sãkire. Ikara atoko ininiã, kona nipaniãtari
Arásaro isini ninoamoni,” itxa Apraãõ.

Ikara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42)

1 Xesosi txari imoianariakorimoni:
—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kãkiti kamari maerekati. Ikara
atoko inakani apokapitikako. Ninoa xika kãkiti kamari maerekati.
Maerekati oerekakari misiritaãkapitikako. 2 Teoso omanatari kãkiti
maerekati oerekakani. Kãkiti txĩkitakiniãri amarini nota sãkire auiãkari
maerekati ikamini ! apakata. Erekamariko iua kãkiti maerekati
oerekakari kai mitariã iaxirikanokitaãkamako, ipoa apanĩkakiã
okaãkamako ipinini ĩkapani. 3 Erepaniko. ! Pikamapiriko maerekati.
Pitari Xesosi sãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, põtãkikariko,
imaerekani itakanapini ĩkapani. Itakanapiniãri, ! pixinikapinikari
ikara maerekati ikamakiti. 4 Atxiĩti ãti õti iua kamari maerekati
pitemoni. Eereka iua pitemoni apoka. “! Erekari nikamakiti pitemoni.
Pimaxinĩkaretariko maerekati nikamakiti. ! Nikamaikari,” itxa. Ininiã
ĩkora õti iuaĩkana maerekati ikama pitemoni. Iuaĩkana amanaãi
imaerekani pimaxinĩkaretini tĩkane. Atxiĩti ĩkora õti setxikata ikara atoko
ikama pitemoni, ininiã pimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakiti
—itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Auikiko

5 Xesosi iokanatakini txari Xesosi:
—Pitxĩkitakaua ate apikomoni aãuikiniri Teoso sãkire —itxana.
6 Ininiã Xesosi txana:
—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisãkire poião hãuikiniã,
iuaritika hĩposotapitikari hĩpaniãtiniri ia uasini aamina: “Pikotsakatika
pimaporokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiã ikamapitikariko
pisãkire iaõka —itxa Xesosi.

Nitiritxi Parĩka Pirena

7 Xesosi txari:
—Pinitiri tokoriã parĩkauatakari, pipiraakori inĩkatakari, apokasaaki
paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa.
8 Pitxari: “Auapanika parĩkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko
pisikakienatano. Piãtapari nota nipokotini, ininiã eereka pite nipokota.”
Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni. 9 Pipaniãtakitinanira ikama, ininiã
kona pitxa: “Erekapitikari piparĩka,” kotxi pipaniãtakitinani ikama.
10 —Ininiã iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniãtakiti pika-
makasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko
atão pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiãori nitxaua, kotxi niauĩte
paniãtakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

11 Xerosareẽmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tõpa. Ipinimoni
auari Kariréia tõpa. 12 Ãti aapokotxi apokaãpotakasaaki, aõkitana tesi
kikiakori amianatakani paiaka matatakani. 13 Ikira atoko akiritarina:
—Xesosi, koerekareri, piamonĩkaua ate —itxana.
14 Xesosi atamatakasaakina, ipaniãtana ninoa Moisesini paniãtakiti
iaõka ikaminina, sasetotximoni isinina, iĩtona oerekinina ĩkapani.
—Sasetotximoni hĩsako. Hõerekariko hiĩto iuamoni —itxa Xesosi.
Iuamoni isaãpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana. 15 Ninoa
amianatakani erekapeka, txamari ãtinani kanapiriã Xesosimoni. Ita-
parariti ka akirita:
—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.
16 Ininiã ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.
Samaria tõpakiri iua kiki. 17 Ininiã Xesosi txari:
—Nota makananitana tesi kikiakori. Ĩtapari apanakini? Auapanika
novi kikiakori nimakananitakini. 18 Ia kiki Samariakiri. Ianokara
kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini ĩkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana
—itxa Xesosi sãkire.
19 Ininiã itxari iua Samariakiri:
—Põkitikauako. Pisako. Pite auikari nisãkire, ininiãkara erekapekai —
itxa Xesosi.

Kanatokopa Itxa Teoso Auĩtetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)

20 Ãti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:
—Kirisaakipa Teoso ikinimane auĩte inini õti apokatako? —itxana.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso auĩtetxi inakasaakiua, kãkiti ! atamatari iua apokini. Teoso
kãkiti auĩte inakasaaki, iua kãkiti ãkixinireẽ apoka. 21 Iuasaaki kãkiti !
akiritari: “Uaikarari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikiraãrari Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua.” Ikara atoko ! itxana, kotxi hĩxinire ãkirari Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua —itxa Xesosi.
22 Ininiã itxa imoianariakorimoni:
—Apokako ãti õti nota hĩtari iaxitikiri iteene kinirão hãtamatini. Txa-
mari ! hãtamatano. 23 Apanakini sãpiretaiko hĩte: “Ikiraãrari iua.” Ãti
sãpiretari: “Uaikarari iua.” Iuasaaki kona himaãkatapiri ikara atoko
inakari sãkiretxiti. ! Hãuikapiri ikara atoko inakari. 24 Hĩtari iaxi-
tikiri kanapiriãkasaaki, mẽkokari ãtiãtaã potorikini, ãtiãtaã apokini, iua
atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mẽkokari atoko nitx-
ako napokini. Iuasaakiika ikinimane kãkiti atamatano. 25 Nikanapiriini
apisapanika, nota hĩtari iaxitikiri iteene ninikoriãriko nimisiritiko,
kotxi kãkiti uatxa auakani kona nirekano. 26 —Nota hĩtari iaxitikiri
kanapiriãkasaaki, Noee auakasaaki atokokana itxapaniko. 27 Noee
auakasaaki, ikinimane nipokota. Iãta. Ĩtanorouata. Ikara atoko
itxapikana. Ãti õti Noee, inirimanekata maporo ãki iĩroãna. Eereka
imaiãtapakinitipanika ãparaã kipakata. Xãpoãkata. Ininiã xirataãtxi
xipopena ikinimane. Ikara atokotxikana itxako nota kanapiriãkasaaki.
28 —Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriãkasaaki.
Iuasaaki ikinimane nipokota. Iãtana. Iamotiitana. Isikatiitana. Itaka-
rauatana. Aapokona ikamana. 29 Sotoma sitatxiti Aroo potorikini õti,
iuasaakipeka xamina ãparaã kipini atoko itxa ikatxakini. Xamina miniki
katxaka. Ininiã ikinipoko iuaãtaã ariãkata.

30 —Iuasaaki kãkiti !imarotari xamina katxakini õti. Iua atokokana
kãkiti !imarotari nota hĩtari iaxitikiri apokini õti. 31 Napokini õti haãpoko
mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe haãpokomoni hĩtii hãpini ĩkapani. Toko-
riã hãuiniã, kona !hĩkanapiripe haãpokomoni. !Apakata hĩkanapiriini iuaã.
32 Hĩxinikaroko Aroo ĩtanoro. Kona oa atoko hĩtxape, kotxi oa ipina, kotxi !
onirekari otakanapiniri sitatxi maerekani auiniãtaã.
33 —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti
xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini
xika, pite auapininiika txako Teosokata.
34 —Nikanapiriãkasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini ĩkanõkati atxiĩti
ipi kãkiti imakanãta imakiniãtaãna. Iuasaaki Teoso sãkire auiãkari sari
notakata. Teoso sãkire mauiãkati kaikota.
35 —Iuasaakiko atxiĩti ipi sito kamanãtari atarokiri. Teoso sãkire
auiãkaro sari notakata. Teoso sãkire mauiãkato kaikota.
36 —Iuasaakiko atxiĩti ipi kiki kikio parĩkauata. Ãti sa notakata, ãti
kaikota —itxa Xesosi.
37 Ininiã imoianariakori pimaãri:
—Namoniparako? —itxana.
Ininiã iua apakapapiretana:
—Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniãtaãua, ikinimane imarotari
ipĩkari iuaãtaã auini. Iua atokokana ikinimane atamatariko kãkiti
apotiitiniua notakata nikanapiriãkasaaki —itxa Xesosi.

18

Sito, Kãkiti Misiritiko Mereẽkari Pakini

1 Xesosi misãkiretari imoianariakori ãti sãpirenatxi atão inakari
oerekiko, Teoso misãkiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kãkiti
ãtipirika imisãkiretiniri Teoso, Teoso misãkiretiko imatakanapakani
ĩkapani. 2 Xesosi sãpiretari ia sãkiretxiti:
—Sitatxi auari kãkiti misiritiko mereẽkari. Iua kona paxitari Teoso.
Kona ipaxitari kãkiti apaka. 3 Iuaã sito apaka aua. Õtaniri ipĩpe.
Tikinitakoro otxaua. Oa nirekari iua atão ikamini oa misiritakarimoni.
Txamari iua kãkiti misiritiko mereẽkari !ipotxitari omokaiakari pirena
ikenakotini. Osãpiretapikari iuamoni: “Pikenakotariko nisãkire. Pika-
mariko atão nota misiritakarimoni. !Nimĩteenekaikari nota misiritakari
apikomoni misiritinino,” otxa.
4 —Isãpakapekari ãtipirika osãkire ikenakotini. Ininiã eereka ixinikari:
“Atãopitikara, kona nota paxitari Teoso, kãkiti pakini. Iuaritika nika-
mariko onirekakiti, kotxi 5 ãtipirika oa tikinitakoro amanaãnãtano, ininiã
nikamaãkaretxitaro. Ininiã nikamariko onirekakiti, kotxi nisãpakapekaro
osãkire. Ãtipirika ikara atoko otxanãtapikano. !Nimĩteenekaikari,” itxa kãkiti
misiritiko mereẽkari.
6 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Ikara kãkiti misiritiko mereẽkari kona erekari, iuaritika ikamari
osãkire iaõka. 7 Teoso apiaerekata. Ininiã ikenakotapitikari imereẽkini
sãkire pokamara, ĩkanõka. Ninoa amanaãri Teoso imoianatinina.
Ininiã apiata Teoso kenakotari isãkirena. Patimari Teoso kenako-
tiniri imereẽkini amanaãkiti. 8 Nisãpiretai, patimari Teoso misiritin-
ina ninoa misiritakani. Ia nipimaãi. Nota hĩtari iaxitikiri iuaĩkana
nikanapiriãkasaaki, atxiĩti napokari nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti? —itxa
Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

9 Iuikakaniua !apokaerekatari apanakini. Ninoamoni, ninoanokara
kamari atão. Ãti õti Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko,
kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotinina ĩkapani:
10 —Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Ãti kiki pariseo itxaua.
Ãti kiki auĩtetxiakori txineirote apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari
kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatxakaro apikomoni txineiro. Kona atão
imakatxaka. Imisiritari kãkiti. 11 Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini
ĩkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: "Teoso, nota
poxokopitikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kiĩtiriri !nitxaua.
Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirĩka ãti ĩtanorokata. Kona
nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini. 12 Ikini sem-
anati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ĩkapani. Txineiro
nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka
nikama," itxa iua pariseo.
13 —Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta
iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ĩkapani, kotxi maerekati
ikamapeka. Itxari Teosomoni: "Teoso, piamonĩkano. Kona erekano nota,
kotxi maerekati kamakarino nota," itxa txineiro apakapakari.
14 Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata.
Isikasaaki iua aapokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana,
Teoso !ikamaerekatari iua.
—Iuikakariua, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako —
itxa Xesosi.

Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)

15 Ãti õti kãkiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini
ĩkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kãkiti imiakori
mĩkani, isipikapana.
—Hĩkanapiripeka. Hĩsipeka —itxana.
16 Txamari Xesosi txari imoianariakori:
—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. ! Hĩsipikapapena amarini,
kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisãkire auiãkani auikari nisãkire amarini
auikini atoko. Kãkiti nisãkire amarini auikini atoko inakaninokara apoka
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 17 Amarini auikari iri sãkire. Ininiã hĩxinikariko
ia: Amarini atoko himinakaniã, Teoso sãkire iteene himauikakaniã,
ininiã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua !hiĩroã —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena
(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

18 Xoteo auĩte pimaãri Xesosi:
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini
ĩkapani? —itxa.
19 Xesosi txari iua:
—Kininiãpa "erekari," pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira
erekari. 20 Pite imarotapitikari Teoso paniãtakiti: "! Pisirĩkape ãti
ĩtanorokata. !Pokaniuatape. !Piĩtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape.
Piri, pinoro pakini pipaxitako." Ikara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi
sãkire.
21 Ininiã iua kiki apakapapiretari:

—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikĩpitari ikara atoko inakari sãkiretxiti Teoso paniãtakiti —itxa.
22 Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sãkire, itxari:
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Ikinika pitii pivẽtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxa Xesosi sãkire.
23 Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinaniuata, kotxi iua iteene katiiri itxaua. 24 Xesosi atamatakasaakiri iua matinaniuatini, itxari:
—Pamimari katxineiroteri auĩtetiniri Teoso. 25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxa Xesosi.
26 Ikara inakari kenakotakani txari:
—Pamimari pisãkire. Ininiã kiripa apoka Teoso auiniãtaã? —itxana.
27 Ininiã Xesosi txana:
—Kãkiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.
28 Ininiã Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani —itxa.
29 Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara, ininiã ia atoko nitxai hĩte. Pauini pitakanapiniã, pĩtanoro, pitariakori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniã, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena pisãpiretini ĩkapani, 30 ininiã ĩkorasaaki apiata erekari papakapa. Ininiã ãti õti pipĩkasaaki iaxiti papokasaaki, pauapininiika pitxako —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34)

31 Ãti õti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misãkireta itxana:
—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hĩtari iaxitikiri pirena. Ninoa sãkire iõkatsopatakitina paĩtiki apokapitikako, 32 kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako. 33 Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikaua —itxa Xesosi.
34 Xesosi moianariakori !imarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoa imarotari isãkire.

Mõsiãreti Xesosi Makananitini
(Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52)

35 Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro. 36 Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:
—Kiripa ikara? —itxa.
37 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.
38 Ininiã iua mõsiãreti akirikata:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
39 Ninoa ĩkiikakani txitari iua:
—!Pakiripoatape —itxana.
Txama iteene iua akirikata iuaĩkana:
—Taviini apika mekaniri, piamonĩkano —itxari.
40 Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:
—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.
41 Xesosi takote apokasaaki, Xesosi pimaãri:
—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?
—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.

42 Ininiã Xesosi txari:
—Kõsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire —itxa.
43 Iuasaakipeka iua kiki kõsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirena isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itikasaakiri Xesosi kamakiti iuamoni.
—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

1 Xesosi Xerosareẽmoni isikasaaki, Xerikoo sitatxiti apanĩkaki inapaãpota. 2 Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apotiitakari auĩtetxiakori ĩkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auĩte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imakatxakari txineiro auĩtetxiakori ĩkapani. Txamari apikomoni imakatxaka. Kona atão ikamakiti. !Erekari iua.
3 Xesosi apokasaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatini. ! Apakata atamatiniri, kotxi paĩtiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ĩtinikata auanãta. Ininiã ! apakata mõtãnoti atamatiniri iua. 4 Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanĩka itxa. Xesosi iuaã napakasaaki, iposotari itikiniri. 5 Xesosi apoka iua aamina patapi. Ionakaãta itxa. Itxari:
—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ĩkapani —itxa Xesosi.
6 Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipoxokoniritika iua apakapari Xesosi. 7 Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:
—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.
8 Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ĩkapani. Ininiã itxari Xesosi:
—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Niĩtirĩkakiti iuaĩkana nisikanako kãkiti. Txineiro niĩtirĩkiniã, ininiã iuaĩkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.
9 Ininiã Xesosi:
—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti. 10 Kãkiti itari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani initini, imaerekani imakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 25.14-30)

11 Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoa apokaãpota. Kãkiti uãkatari paĩtiki Teoso ikinimane auĩte ininiua. 12 Ia atoko itxa:
—Kiki aiamatapeka õtakoxiti isini, auĩtetxi ininiua ĩkapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini. 13 Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ãtoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: “Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivẽtxitari apikomoni txineiro hãpakapini ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako,” itxa.
14 —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani ! inirekari iua auĩtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoa iokanapireta iuamoni: “Ate ! nirekai pite aãuĩte pininiua,” itxana ninoa.
15 —Iuasaaki iua ãtiãtaã auĩtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro isikanapakini. Ininiã iua txana ninoa:

“Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito,” itxa. 16 Ãti initiri apoka
iuamoni. “Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua
notamoni,” itxa.
17 —Iuasaaki auĩtetxi txari iua: “Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri
erekari. Ãtonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi
pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxa.
18 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Ãti ota pisikanapano nota. Uatxa
sĩkopeka ota aua notamoni,” itxa initiri.
19 —Ininiã auĩtetxi txari: “Erekapitikari. Ininiã sĩko pakini sitatxiti
auakani auĩte pitxauako,” itxari.
20 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi
mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote. 21 Nota pĩkai pite. Pata-
paraxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti
kãkiti kiena,” itxa.
22 —Ininiã iua auĩtetxi apakapapiretari: “Pite ninitiri maerekati pitx-
aua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamo-
tiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena. 23 Ikara
atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro
nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni
nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa auĩtetxi.
24 —Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: “Himakatxakaroko nitx-
ineirote iuamoni nisikakito. Hĩsikaro tesi ota auakitimoni,” itxa.
25 —“Auapeka tesi ota iuamoni,” itxarina.
26 —Ininiã auĩtetxi apakapapiretana: “Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti
itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara
xika pinakito poião. Ãti õti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako
apaka. 27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa
! inirekano nota iauĩtena nininiua. Hõkana ninoa nota apisatoõ,” itxa
auĩtetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni.
29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petánia pakini
aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã
auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.
30 —Ikira aapokotximoni hĩsa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori.
Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatakariko iua.
Himinari notamoni. 31 Ipitikiri akiritiniãi: “Kinirepa hĩte koxiripatakari
nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,”
hĩtxako —itxana.
32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka. 33 Ninoa
koxiripatakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.
—Kinirepa nipira hĩkoxirika? —itxa.
34 Ininiã ninoa:
—Apiananiri nirekari iua —itxana.
35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari
imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini
ĩkapani.
36 Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari
imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ĩkapani. 37 Õtanoxiratari Oriva inakori

iokiriĩtakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana,
kotxi itikapekarina itori Teoso posotiire.
38 —Peerekari auĩtetxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso
takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari
Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxanãtana
ninoa iuasaaki.
39 Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari
Xesosi:
—Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.
40 Ininiã Xesosi:
—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã !nipinitana iotokakiniri. Nimauiri-
takaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txĩkitakari kai
soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

41 Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ
atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire
mauikakani. 42 Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:
—!Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ĩkapani, neenamatxi
mauakani ĩkapani. Ninirekari himarotiniri, txamari uatxa ikara himaro-
tini kipataãka himimarotakaniri ĩkapani. 43 Ãti õti himokaiakarini ãkitai
hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ĩroã. Iuasaaki himitekini !
auari. Hãkitapeẽkaikako. 44 Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikin-
imaneko okaãkako. Kai ãti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika
xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hĩte !apakapari Teoso hĩtemoni
apokasaaki.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoão 2.13-22)

45 Xesosi apokasaaki Xerosareẽ, isari Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuaã
auari kãkiti tiitxi vẽtxitakani, ininiã Xesosi omitikana. 46 Xesosi txana
ninoa:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa
Xesosi.
47 Teoso misãkiretiko aikoti ãki ikiniõtika oerekarauata. Iuasaaki sase-
totxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini kinirão okaka
txari Xesosi. 48 Txamari itomaneri kãkiti potxitari Xesosi oerekakiti
sãkiretxiti. Ininiã ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isãkire imarotin-
ina ĩkapani. Ikara xika !iposotarina okiniri iua iuasaaki.

20

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)

1 Xesosi Teoso iokanapirena erekari isãpiretakasaaki Teoso misãkiretiko
aikoti ãki, iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti
auĩteakori pakini apoka. 2 Ninoa pimaãri Xesosi:
—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misãkiretiko aikotiã auakani.
Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxana.
3 Ininiã Xesosi txana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã
hãpakapapiretano. 4 “Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani
paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxa Xesosi.

5 Eereka ninoakakarinani isãkirauatana:
—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka:
“Kinirepa kona hãuikatari Xoão sãkire?” itxamaua ate. 6 “Kãkitira paniãtari
Xoão,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai soroã, kotxi ninoa-
moni Xoão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kanatokopa atxa? —
itxakakauana.
7 Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Kona ate imarotari —itxana.
8 Eereka Xesosi txana:
—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)

9 Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia
atoko itxa:
—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ.
Eereka iĩkitxitana kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã
mapakanani ikaikota. 10 Oamiko manapi iokanatari initiri apakapiniri
ipixini amãtiiri. Txamari amãtiiri nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã
eereka iokanatarina iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni.
11 Ininiã iuaĩkana ãti initiri iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua
initiri. Imisiritarina. Eereka iokanatari iua. Kona axapiti amãtiiri anika
ipatrãotemoni. 12 Iuaĩkana ãti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana
ikarotarina, iokanata itxarina. Kona anikari axapiti amãtiiri iuamoni.
13 Iua katakareri txari: “Kipa nikamaã? Ari, uatxa nimarotapekari.
Namarite nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko
iua,” itxama.
14 —Amãtiiri nĩkatakani atapari amãtiiri takakari ãkiri apokaãpotini.
Ininiã itxana: “Katakareri ãkiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ãkiri apaka-
pari ikinika. Ininiã maõkari iua. Ininiã ikinika itakare aua atemoni,”
itxana.
15 —Ininiã ninoa kosekaĩtotari katakareri ãkiri, mapara okaĩtota itxa-
rina. Ininiã okapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iuaã auakani:
—Kiripa iua katakareri kamaã? 16 Iua okanako ikinipoko ninoa.
Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.
Kãkiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:
—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoa.
17 Ininiã Xesosi iteene atamatana.
—Ininiãkara natokopa itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua?
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai
imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro
maĩkakari itxaua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 18 Kãkiti mãkititiniã ĩkora kai xika, ikaro-
taãka. Ĩkora kai irikiniã kãkiti nopini, pomoĩpeka itxana. Ininiã eereka
aãpani itxaua —itxa Xesosi.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)

19 Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori,
kaiõkatsopareriakori pakini, nirekari maĩkiniri Xesosi, okinirina ĩkapani,
kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti oerekari kãkiti ninoa
nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari !imaĩkarina, kotxi ipĩkarina apanakini
kãkiti. 20 Ikiniõtika ninoa itikapikarina Xesosi sinimoni imarotinina

ĩkapani. Ininiã ninoa iĩkitxitari kamĩkapirirerini Xesosi imisãkiretinina ĩkapani. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ĩkapani. 21 Ininiã ninoa kamĩkapirirerini apoka Xesosimoni.

—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari kãkiti poiãorini. 22 Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniro iuamoni? —itxana ninoa.

23 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? 24 Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.

25 Ininiã Xesosi:

—Hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.

26 Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari ! ikerokari. Ininiã ninoa tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni !isãkirauataikana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)

27 Ikara inaãka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua. Ninoa misãkiretari Xesosi. 28 Itxana:

—Koerekareri, kitxakapirĩka Moisesini iõkatsopatari ia atoko inakari: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini. 29 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari ĩtaniriuata. Meenetipanika ipina. 30 Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina meenetipanika. 31 Iuaĩkana ãti itari takaro oa. Iuaĩkana ipina meenetipanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori. 32 Eereka oanipekana opĩpe apaka. 33 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiripa oĩtaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.

34 Ininiã Xesosi:

—Uatxa ĩkorasaaki kãkiti ĩtaniriuata. 35 Teoso nakitiakori iuaĩkana õkitikasaakiua, ! ĩtaniriuataikana. 36 Ninoa ! ipinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso õkitikapekana ninoa. 37 Hĩte kerokari hĩsãkire. Hĩte sãkire txari: “Ipĩkani ! õkitikaikaua.” Moisesini oerekaua ipĩkani iuaĩkana õkitikapanikaua. Iua iõkatsopatakasaakiri aamina tirinakari pirena, isãpiretari Teoso sãpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: “Nota Apraão Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua,” itxa Teoso. 38 Ininiã ninoa Apraão, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso ! ipĩkani Teosoneni. Auãki inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auãkipanika —itxa Xesosi.

39 Eereka ãtikaka kaiõkatsopareriakori txari:

—Koerekareri, atãopitikara pisãkire —itxana.

40 Ikara inaãka atoko kãkiti pĩkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaua
(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

41 Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kinirepa isãpiretaãka Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri
ininiua? 42 Kotxi Taviini iõkatsopata Xikari aãtsopateẽ. Itxari:
Apiananiri txari niauĩtemoni: “Nota kikomoni piitopãka.
43 Piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa
pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.”
Itxa Taviini xikare. 44 Taviini akiritari Teoso Mereẽkiti “Niauĩte.”
Ininiãkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiõkatsoparerini Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

45 Eereka kãkiti apisatoõ Xesosi õtãkikana imoianariakori. 46 Ia atoko itxa:

—Erepaniko, kaiõkatsoparerini misirienetinii. Ninoa ieretakari mãkatxi ĩtanori, peereri, apanakini atamatinina ĩkapani. Tiitxi amotikoãtaã ninoa potxitari kãkiti ninoakata sãkirauatini apanakini atamatinina ĩkapani. Ninoa potxitari iitopãkinina auĩtetxi topãkiniãtaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topãkiniãtaã iitopãkinina. 47 Kiki ipĩkasaaki, ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaãpoko, iuaritika imisãkiretarina Teoso. Teoso imisãkiretakasaakina, kaiãori sãkiretxi isãkiretana. Ininiã apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: “Atão iua imarotari Teosokata isãkirauatini,” itxana. Txamari Teoso kamaãkaretxitana, ininiã apiata imisiritaãkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito
(Marko 12.41-44)

1 Xesosi sãkirauatakasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, itikari katiirini
takiniro itxineirotena kaixa ãki Teoso ĩkapani. 2 Iuasaaki oãua tikini-
takoro matiito. Õtaniri !auaika. Oa sikaro ipi txineiro ota okinika oamoni
auakaro. 3 Ininiã Xesosi txa:

—Atãopitikara, okira sito sikari apiata. 4 Kotxi apanakini sikaro itx-
ineirotena itetakito. Okira sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

5 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua Xesosi imoianariakorikata.
Aiko ereri pirena isãkirenãtana.

—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiã auakari pakaronepokori.
Patamatari kãkiti sikakiti Teosomoni —itxana.

6 Ininiã Xesosi txana:

—Ari atãopitikara peerekari. Txamari apokapitikako ãti õti ia aiko
irikiko ĩkapani. Iuasaaki kai ãti kai nopini auakari !auaika. Ikinipoko
irikaãkako —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

7 Ininiã ninoa pimaãri:

—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiãtokopa
itxa ia aiko Teoso misãkiretiko irikini õti manapi aimarotini ĩkapani —
itxana.

8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Erepaniko, xipokatxi õti apokaãpotakasaaki, kãkiti nirekari
imisirienetinii hĩte. Ito aãpirena auako. Kaiãopokori kiki sãkire: “Teoso
mereẽkitikarano nota. Nota apokapeka uai,” itxamana. Paxirari ninoa

sãkire. !Himaãkatapena ninoa. !Himoianatapena ninoa. 9 Neenamatxiene
hĩkenakoenetakasaaki, ! hĩpĩkarauatape. Iua atoko inakari merepanika
auako. Iuasaaki xipokatxi õti !apokapanika —itxa Xesosi.

10 —Ãti uãka kamari neenamatxi ãti uãkakata. Ãti auĩtetxi sotatoneakori
neenamauata ãti auĩtetxi sotatoneakorikata. 11 Iuasaaki xipokatxi õti
apisa, nota apokini apisa, itixi iakeẽkatako. Natxi auako. Itori amianari
auako. Apaka kãkiti atamatakiti iaxiti kamapĩkaretana.

12 —Ikara inakari apisa, apanakini maĩkaiko hĩte. Himisiritaãkako. Xo-
teoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Xoteoakori auĩte apisatoõ
apoĩtiniina ĩkapani. Hĩtakaãka kateia ãki. Ninoa anikaiko hĩte itixi auakani
auĩteakorimoni hĩte apoĩtinina ĩkapani. Iua atokokanerako hinaãkako
nisãkire hãuikini xika. 13 Iuasaaki auĩtetxiakori apisatoõ hãuakasaaki,
hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari. 14 Ninoa himisãkiretini apisa,
maerekaxiniretika !hĩtxape. Kona hĩpĩkarauatape, 15 kotxi ninoa apisatoõ
hãuakasaaki, nota sikaimaroretai hĩte, ininiã himokaiakariakori !iposo-
tari apakapapiretiniina hĩte. ! Iposotarina isãpiretiniina: “Kona atão
pisãkire,” ! itxana. 16 Hinoroma, hĩrima, hĩtariakorima, apanakini hini-
rimanema, haõkimanerema pakini sikaiko hĩte himokaiakariakorimoni.
Ãtikaka hĩte okaãkako iuasaaki. 17 Ikinimane omanataiko hĩte nisãkire
hãuikini xika. 18 Iuaritika Teoso !auiritari ãtika hiãko maporokiko, kotxi
Teoso iteene nĩkatapitikaiko hĩte. 19 Himĩteenekiniãri ikinika himisiritiko,
ininiã Teoso txĩkitakaiko ãtipirika iuakata hãuapininiika hinini ĩkapani —itxa
Xesosi.

Xerosareẽ Xipokiko Pirena
(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

20 Apikomoni Xesosi txari:

—Hãtamatakasaakiri sotatoakori ãkitiniri Xerosareẽ, iuasaaki himaro-
tariko pakotapaniri sitatxi xipokini. 21 Iuasaaki hĩte Xotéia tõpa auakani
himitekako oxiratarimoni. Sitatxi hãuiniã, ininiã himitekako. Mapara
hãuiniã, kona hĩkanapiripe sitatximoni, 22 kotxi iuasaaki kãkiti misiritiko
õti apoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara õti apokini.
23 Iuasaaki ! erekapaniri sito kamixiro ĩkapani, kaxitakarero ĩkapani,
kotxi omitekini ! apakata. Xoteo auiniãtaã auapitikako iteene imisiri-
tikona tĩkane, kotxi iuasaaki Teoso oerekari iua omanãkare Xoteoakori-
moni. 24 Itomaneri kãkiti okaãkako saasara atoko inakaroã. Apanakini
anikaãkako ikini uãka tixinemoni. Xoteo minakaniua xipokariko si-
tatxi Xerosareẽ. Teoso auiritana ninoa kaikotini iuaã. Eereka Teoso
xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana —itxa Xesosi.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27)

25 Apikomoni Xesosi txari:

—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iõriki pakini oerekariko
kãkiti nota iposope uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati
mitari. Iua tsakati miramaneri iene. Ikara xika itixi auakani kamaxirex-
inirepeka itxanako. 26 Kãkiti ãkipa iotokako ipĩkare xika. Itixi misiritiko
xika ipĩkarauata, kotxi iõriki, ikinika iaxiti auakani iakeẽkatako. 27 Iuasaaki
nota, hĩtari iaxitikiri katxakaãpota katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane ata-
panoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai.
28 Ikara itixi misiritiko apokaãpotakasaaki, haiamatako. Hionakaãtako,

kotxi paĩtiki nota kanapiriã hĩte napini ĩkapani. Iuasaaki nimakatxakai hĩte ikinika maerekati auiniãtaã —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31)

29 Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
—Hĩxinikari aamina piko inakori. Apanakini ãtião aamina apaka
hĩxinika. 30 Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokana-
panoka,” hĩtxa. 31 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani
nisãpiretakiti hĩtikasaaki, iuasaaki himarotariko paĩtiki Teoso ikinimane
auĩte itxauako.
32 —Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti
mapokakani apisa. 33 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapi-
tikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Iãtapakori Õti Pirena

34 —Erepaniko, maerekaxiniretika kona hĩtxape. !Hĩsarauatape. !
Hĩpoãtape. Hĩparĩkanoka !hĩxinikapeko, kotxi hĩsarauatiniã, hĩpoãtiniã,
hĩparĩkanoka hĩxinikiniã, !hĩxinikari nikanapiriini õti, kotxi ĩkora õti him-
imarotakani õtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa
napokini. Kãkiti !imarotapaniri napokini õti. 35 Imakinika kãkiti
itixi auakani imarotariko napokini iuasaaki. 36 Hiãtapariko nikanapiri-
ini. Ãtipirika himisãkiretariko Teoso. Hamanaãriko Teoso ikara inakari
mamisiritakanii hĩte. Hamanaãriko Teoso himapẽtauatakani ĩkapani hĩtari
iaxitikiri apokasaaki iua apisatoõ hĩtimakasaaki —itxa Xesosi.
37 Ikiniõtika Xesosi sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso sãkire
oerekini ĩkapani. Ikiniõtika mapiãnikata Xesosi sari õtanoxiratarimoni,
Oriva inakorimoni. 38 Ĩkanõkapanika kãkiti apoka Teoso misãkiretiko
aikotiã Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani.

22

Satanasi Ĩroã Xotasi Xinireẽ
(Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoão 11.45-54)

1 Kaiamapeka Páskoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteoakori
nikari pão matireẽkati. 2 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori
pakini nirekari Xesosi okinina, txamari, ninoa pĩkari apanakini kãkiti,
kotxi ninoa apokaerekatari Xesosi.
3 Iuasaaki Satanasi ĩroaĩtotari Xotasi Isikariotxi inakori. Iua Xo-
tasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. 4 Iuasaaki iua sari sase-
totxi auĩteakorimoni, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auĩteakorimoni.
Iuasaaki isãkirauata ninoakata Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iuasaaki ninoa
xinikaxitita:
—Kiãtokopa itxatari Xesosi isikini atemoni?
5 Sasetotxi auĩteakori enenĩka. Ninoa txari Xotasimoni:
—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĩkitxitaiko pite —itxana Xotasimoni.
6 —Ateeneka —itxa Xotasi.
Ikara atoko inaãka atoko Xotasi iãtapari isikiniri õti manapi. Inirekari
kãkiti mauakanisaaki, Xesosi imĩkapiritini.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21)

7 Iuasaaki kãkiti parĩkauata Páskoa kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiinir-
iti auakasaaki, itotarina pão matireẽkati inikinina. Iuasaaki okarina soti

auĩte ãkiri kiinirisaaki iniãkitina ĩkapani. 8 Xesosi paniãtana Xoão, Petro pakini:
—Hĩsako. Hãpotiitariko nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani —itxa.
9 Ininiã ninoa:
—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.
10 Ininiã Xesosi:
—Xerosareẽmoni hĩsa. Iuaã hĩtikari kiki kaminiri sito parĩka. Iua apaãnãtari ãparaã. Kopiti ikiiã anikanãta. Iua aõkitaiko hĩte. Iuakata sa hĩtxako. Hiĩroã aapokotxi iua ĩroiniãtaã. 11 Himisãkiretari kauiniri. Hĩtxariko iua: "Koerekareri nirekari imarotiniri: 'Namonipa ianapokotakani kaikotiniãtaã iriko? Iuaã inirekari inapiniri Páskoa õti imoianariakorikata,' hĩtxariko iua." 12 Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaã kiiniri ĩkapani. Imakinika tiitxi iposope. Iuaãrako hãpotiitari imakinika Páskoa kiiniriti ĩkapani —itxa Xesosi.
13 Ininiã sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi sãkire iaõka. Ininiã iuaã ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĩto 11.23-25)

14 Ininiã Páskoa kiiniriti potorikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka. 15 Ininiã Xesosi txana:
—Iteene ninirekari hĩtekata ninikiniri ia nipokori Páskoa kiiniritisaaki, natatsiirauatini apisa. 16 Ia atoko inakari nipokori ! ninikaikariko hĩtekata. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako ninikapitikariko iuaĩkana.
17 Eereka iua kosekari iãtatxi koana ovaã iãriãti. Ininiã itxa:
—Niri, erekapitikari ia pisikakiti —itxari Teoso.
Eereka itxana imoianariakori:
—Ia iãriã hãpakapako. Hĩkinika hiãtariko. 18 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovaã, Teoso ikinimane auĩte iminakanisaakiua. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako iuaĩkana niãtariko ovaã —itxa Xesosi.
19 Eereka ikosekari komiri:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari Teoso.
Eereka imapixinikaãpotari, sikaãpota itxana imoianariakori:
—Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani.
20 Inikaãkarina atoko, ikosekaro ovaã. Isikana imoianariakori. Ininiã itxa:
—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko hĩte maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 21 Iua nimĩkapiritakiri uatxa uai topãka notakata. 22 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako —itxa Xesosi.
23 Xesosi moianariakori ninoakakarika isãkirauatana:
—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni? —itxanãtana.

Kiripa Apiatakari?

24 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi moianariakori misãkiretakakaua.
—Kiripa apiatakari txatapaniuako ate sauaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi:
—Xoteo minakaniua auĩteakori itaparasãkireritika ipaniãtana Xoteo minakaniua iauĩtena nireẽkiti ikaminina ĩkapani, iuaritika ninoa sãkire, "Peerekaua ate. Ate moianatari kãkiti," itxana. 26 Hĩte kona ninoa atoko

kona hĩtxape. Atxiĩti apiari pitxaua hĩte sauaki, ininiã amarini atoko pitxauako. Auĩtetxi pininiãua, nitiritxi atoko pitxauako. 27 Kiripa apiatakari txataua? Auĩtetxi nipokori nikakarikani, apiatakari txatauako? Initiri nipokori kamakarikani apiatakari txatauako? Ikinimane kãkiti imarotari nipokori nikakari apiatakari itxaua. Txamari nota auakasaaki kãkiti sauaki, nitiritxi atoko nitxaua, kotxi kãkiti nimoianata.

28 —Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hĩte takanapano. Atão nimoianariakori hĩtxaua. 29 Niri, auĩtetxi txĩkitakapekano nota. Ininiã iua atokokana nota txĩkitakai hĩte auĩtetxi hininiua. 30 Nota auĩtetxi ninakasaaki, hinipokota, hiãta hĩtxako notakata. Auako auĩtetxi topãkini hĩte ĩkapani. Ininiã iuasaaki hĩpaniãtana tosi nirimanetxi Isaeo auakani ikamakitina tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoão 13.36-38)

31 Xesosi sãkirauata Simão Petromoni:

—Simão, Simão, Satanasi amanaãpekari Teoso pite, apanakini apaka atamakaerekatini ĩkapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite. 32 Iuaritika, nota misãkiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire Simão, nisãkire atão pauikini ĩkapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika pikanapiriãpitika nota sãkire iteene iuaĩkana pauikini ĩkapani. Eereka pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sãkire auiãkani —itxa Xesosi sãkire.

33 Petro txari Xesosi:

—Niauĩte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope nitxa nipinini —itxa.

34 Xesosi txari:

—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxa Xesosi.

Xesosi Õtãkikana Imoianariakori

35 Eereka iuaĩkana Xesosi sãkirauata imoianariakorikata:

—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iuasaaki kona nisikai txineiro. Kona nisikai sako mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxiĩti? Erekari hĩsini ikinika hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi

—Minakati !auinaua ate —itxana.

36 Ininiã Xesosi txana:

—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniãi, panika. Iouata mitaro mauakanisaakii, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ĩkapani. 37 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako.
Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka atãopitika —itxa.

38 Imoianariakori txari:

—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ĩkapani.

Xesosi txari:

—!Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)

39 Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini. Imoianariakori sari iuakata. 40 Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:

—Satanasi nirekari maerekati hĩkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua sikataparatinii, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.

41 Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa.
Iuaã ikapotoreẽkaua, misãkireta itxari Teoso. 42 Itxari:
—Niri, ! pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona
pikamapiri nota nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa
Xesosi.
43 Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxinire-
tiniri ĩkapani.
44 Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. Ãkixinireẽ apokapeka itsii.
Ininiã iteene imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika
ixitimoni.
45 Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua
apoka ninoamoni. Imakapoanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatin-
ina xika. 46 Ininiã akiritana:
—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi
nireẽkiti himakamakani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xo-
tasikata apoka. Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi
Xesosi moianarikamara, apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari
Xesosi. 48 Ininiã Xesosi txari iua:
—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitxokasaaki? —itxa Xe-
sosi.
49 Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kãkiti nirekiniri Xesosi
imaĩkini, itxana:
—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamauatini, aiouataneẽ —
itxana.
50 Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri
kĩpita ikikomoni. 51 Ininiã Xesosi:
—Hiĩtoka ikara. Iaõpe.
Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana.
52 Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani.
Xesosi txari ninoamoni:
—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani?
53 Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte
maĩkano. Ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

54 Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte api-
atakari aapokomoni. Ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini.
55 Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori
aua. Kãkiti topãkanãta xamina takote. Irokanãtana. Ininiã Petro topãka
ninoa takote. 56 Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã
itakote oãpoka. Omixinitari iua:
—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.
57 Txamari Petro txari:
—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.
58 Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:
—Pite Xesosi moianarikarai? —itxari.
Txamari Petro:
—Konapitini —itxa.
59 Ãti oara napa atoko ãti txari:

—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.
60 Petro txari:
—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.
Iuasaaki, isãkirauatakasaaki, patari sãkirauata. 61 Iuasaaki Xesosi sapotorika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko” ininiri iaõka aua. 62 Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 26.67-68; Marko 14.65)

63 Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi. 64 Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ĩkapani. Iuasaaki noropata itxarina.
—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.
65 Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)

66 Ĩkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.
67 —Pisãpiretaua ate, Teoso mereẽkitikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretiniãi, !hãuikari nisãkire. 68 Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka !hãuiritari nisikakiko. 69 Paĩtiki hĩtari iaxitikiri topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa Xesosi.
70 Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:
—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —itxa.
71 —Iaõpekara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã apikomoni isãkire kenakotakani !anirekaika, kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati —itxana.

23

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38)

1 Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Piratomoni. 2 Ininiã iuaã ikamarina aãpirena. Apoĩtarina Xesosi:
—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka itxa: “Teoso mereẽkitino nota. Auĩtetxi apiatakari nitxaua,” itxa iua sãkire.
Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa. Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa sãpiretakiti. 3 Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari Xesosi.
—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.
4 Ininiã Pirato txana sasetotxi auĩteakori, kãkiti pakini:
—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.
5 Iuaĩkana apoĩtarina:

—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auĩtetxiakorimoni. Kariréia tõpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

6 Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:
—Ia kiki Kariréiakirikani?
7 —Ari iuapitikara —itxana.
Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tõpa auakani auĩte itxaua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareẽ. Ininiã Pirato iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.
8 Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aõkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire. 9 Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ĩkapani. Txamari Xesosi ! apakapapiretari iua. 10 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka. 11 Eereka Erotxi, isotatoneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auĩtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ĩkapani.
—Hãtamatari ere. Auĩtetxi itxaua —itxana.
Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni. 12 Mitxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoão 18.39–19.16)

13 Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori, apanakini kãkiti pakini. 14 Ininiã itxa:
—Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte apisatoõ nipimaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati !ikama. 15 Erotxipekana !apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatari iua notamoni iuaĩkana. Inipitikara iua erekari, txamari hĩte nirekari okiko maxikatiĩka. 16 Ininiã nota paniãtari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka niokanatari isini.
17 Iuasaaki Páskoa kiiniritisaaki, auĩtetxiakori itotari isikakiniri ãtika kateia ãki auakari.
18 Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:
—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi —itxana.
19 Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatari auĩtetxiakori. Kokaniri apaka itxaua.
20 Pirato nirekari Xesosi isikakini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni. 21 Txamari ninoa akiripoakata:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxakatana.
22 Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:
—Kixikapa? Maerekati ! ikama. Ixika ! auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko inoropatiko, eereka nisikakariko —itxari.
23 Txamari iuaĩkana akiripoakatana:
—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti. 24 Ininiã Pirato:
—Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.
25 Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia ãki auakari. Neenamatxi kamakari, kokaniri apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão 19.17-27)

26 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko ĩkapanimoni. Iuasaaki kimaporiãpo aõkitarina Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni. Sotatoakori maĩkari iua. Aamina ĩpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini:

—Panika ia aamina ĩpiriãmitakari —itxarina.

Xesosi tikini sa itxa Simão. 27 Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Ãtokaka sitoakoro sari apaka. Imatinaniuatana, itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paĩtiki ipinini. 28 Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:

—Sitoãkini Xerosareẽ auakani anaakoro. Kona notani !himariaka. Hĩtekara himariakaua. Hamariteni ĩkapani hĩtxiapata, 29 kotxi ãti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Apiaerekata sito meeneto oniniua,” kotxi iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri. 30 Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auĩtemoni: “Ate nopini pirika. Pipataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori apokaãpota ninoa xipokini ĩkapani. 31 Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hĩte aamina ĩsasaka atoko hĩtxa. Nota !ikamari maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina ĩsasaka atoko hĩtxa, ininiã ãti õtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sãkire.

32 Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina ĩkapani. 33 Apokasaakina “Kiitãtatxi” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Ãti maerekati kamakari itakana Xesosi kikomoni, ãti isanaremoni.

34 Iuasaaki Xesosi txari:

—Niri !pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarotarina ikamakitina —itxa Xesosi.

Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imakatxakarina Xesosi mãka. Sarauatxi kãiatakari apakapari imãka. 35 Kãkiti iuaã auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auĩteakori napetari iua. Itxana:

—Iua makatxakapekari apanakini imapinakanina ĩkapani. Teoso mereẽkiti ininiãua, kinirepa iuaka !imakatxakaua? —itxana.

36 Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioãri isikarina Xesosi iãtini ĩkapani, txamari !iãtari. 37 Itxana:

—Pite Xoteo auĩte pininiãua, ininiã aamina ĩpiriãmitakariã pimakatxakaua. Piteka pimakatxakauako —itxarina.

38 Iuasaaki iõkatakori takaãka ikii tanomoni:

—Xoteoakori Auĩte —itxa iua iõkatakori. Homano sãkireẽ aua. Kreko sãkireẽ aua. Xoteo sãkireẽ pakini aua iuaã iõkatakori.

39 Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari. Inapetari:

—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, ĩteroa piposotiire? Piteka pimakatxakaua. Ate apaka pimakatxaka —itxa.

40 Ãti maerekati kamakari iuaã tokakitakori õtãkikari iua:

—Kona pite pĩkatari Teoso? Ate apaka apinako. 41 Atãopitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari maerekati —itxa.

42 Eereka itxari Xesosi:

—Xesosi, auĩtetxi pininiãtaãua papokasaaki, pixinikano nota, kotxi ninirekari nisini pitekata iuaxiti —itxari.

43 Xesosi apakapapiretari:

—Atãopitikara nitxai, uatxa ia õti, pite sariko notakata iaxiti Erekariãtaã.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30)

44 Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
45 Atokatxi !iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko
aikotiã arõkakari matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa. 46 Iuasaaki Xesosi
akirikata:
—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ĩkapani.
Ikara atoko inaãka atoko, ipina. 47 Sotato auĩte itikasaakiri, ikenako-
takasaakiri, itxa:
—Atãopitikara ikira kiki atão inakarinoka kamakari iua. Maerekati !
ikama —itxa sotato auĩte.
48 Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iari-
tana ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana. 49 Ikinika Xesosi aõkimanere,
sitoakoro Kariréiakini, iua tikini sikani pakini aua iuaã. Ikira atoko
itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42)

50 Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auĩteakori õtãkikakari iua.
Erekari iua. Erekarinoka ikama. 51 Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia
sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Iãtapapikari Teoso ikinimane auĩte ininiua. Mitx-
ipe apanakini Xoteo auĩteakori õtãkikakani nirekasaakiri Xesosi okinina,
iuasaaki iua Xosee txari:
—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini —itxa.
52 Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaãri Xesosi ĩto
akauarimoni itakini ĩkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ĩto iuamoni.
53 Ininiã iua makatxakari Xesosi ĩto itokakitikoãtaã. Iapirikari mãkatxi
mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipĩkari !auapanika iua iriko ãki.
54 Ikara õti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini õti apisa,
Xoteoakori aiamata tomatiko õti ĩkapani.
55 Sitoakoro Kariréiakini Xesosikata ĩkani sari Xosee tikini kai
irikomoni. Ninoa nirekari imarotiniri Xesosi ĩto takikoãtaã. 56 Eereka
ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini
apotiitana Xesosi ĩtoã itakinina ĩkapani. Ininiã tomatiko õti tomata
itxana, kotxi Teoso paniãtakiti iaõka ikamana.

24

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10)

1 Tomĩkosaaki ĩkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro
Xesosi ĩtoã itakinina ĩkapani. 2 Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !
Katoreikari kai iriko. Kai tore makatxakapeẽkaika. 3 Ininiã ninoa ĩroã,
txama kona apokarina Xesosi ĩto. 4 Ininiã sitoakoro:
—Ĩtapari Xesosi ĩto? Kanatokopa itxa? —itxanãtana.
Iuasaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkori
mãkarini ninoa. Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka. 5 Sitoakoro
pĩkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki txana:
—Kinirepa hinitanãtari auãki inakari ipĩkani sauaki? 6 !Uaiikari iua.
Õkitikapekaua. Hĩxinikari isãkire Kariréia hĩtekata auakasaaki. 7 Ia atoko
itxa isãkire: “Hĩtari iaxitikiri sikaãkako maerekanimoni. Eereka nipinako

aamina ĩpiriãmitakari nopini. Eereka ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako,”
itxa Xesosi. Hĩxinikariko isãkire —itxana.
8 Ininiã ninoa sitoakoro:
—Ari ikara atokopitikara itxapeka isãkire —itxana.
9 Eereka ninoa sipeka. Õsi Xesosi moianariakorimoni isana.
Apanakini kãkiti iuaã aua apaka. Iuaã ninoa sãpiretana ikinipoko
itikakitina. 10 Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma,
apanakini pakini sãpiretari Xesosi moianariakori itikakitina. 11 Txamari
Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sãkire.
—Paxirari hĩsãkire —itxana.
12 Petronoka auikari ninoa sãkire, ininiã imiteẽkata kai irikomoni.
Iãka, iriko ãki atamatini ĩkapani. Mãkatxi matanoka, Xesosi ĩtoã Xosee
iapirikakitinoka atamata. Eereka aapokomoni ikanapiriã. Isikasaaki,
itsorĩkaãnãta, Atamatakiti ixinikanãta.

Emaoso Kimaporiti Sikani
(Marko 16.12-13)

13 Ikara õti ipi Xesosi sãkire auiãkani iãpota Emaoso inakori aapokotxiti-
moni. Xerosareẽ pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso.
14 Ninoa ipi sãkirauanãta isaãpotakasaakina. Isãkiretarina, ixinikarina Xe-
sosi ipinini pirena. 15 Isãkirauanãtakasaakina, iuasaaki Xesosi ina ninoa
tikini, ininiã iua sa ninoakata. 16 Txamari ninoa kona imarotari iua
Xesosi ininiua. 17 Ininiã Xesosi:
—Kipa hĩte sãkirenãta? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa iotoka. Iuasaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatinina.
18 Kiropasi inakori apakapapiretari:
—Ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiĩti
pite ãtiãtaã ĩkarikai? —itxari.
19 Ininiã Xesosi txari:
—Natokopa itxa iua? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua.
Teoso, kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi pa-
posotiireri isãkire, ikamakiti pakini. 20 Sasetotxi auĩteakori, aãuĩteakori
apaka sikari iua okiko ĩkapani, aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini ĩkapani.
21 Ate uãkatari iua kãkiti Isaeo auakani maerekani makatxaãkari ininiua.
Kita mitxi iua ipina. 22 Mixikanani sitoakoro iua sãkire auiãkani sãkirauata
atekata. Ininiã atsorĩkaãta. Isãpiretauana ĩkanõkapanika akauarimoni
isinina. 23 Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi ĩto. Ninoa sãkire,
aõkitana Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro
Xesosi iuaĩkana õkitikapekaua. 24 Eereka ãtikaka imoianariakori sari iuaã
atamatinirina ĩkapani. Sitoãkini sãkire atãopitikara. Txamari ! aõkitari
Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.
25 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Miĩkiteni hĩtxaua. ! Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti imakinika Teoso sãkire, 26 kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari
imereẽkiti atatsiirauatini, Teoso tixine ikanapiriini apisapanika,” itxa
Teoso sãkire —itxa Xesosi.
27 Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena.
Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire
sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã auakariã.

28 Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi
nirekari apikomoni isini. 29 Ininiã itxana:
—Kona pisipe apikomoni. Mapiãnikata, ininiã atekata pikaikota —
itxarina.
Ininiã Xesosi ĩroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini ĩkapani. 30 Iitopãka
ninoakata inipokotini ĩkapani. Iuasaaki Xesosi kosekari komiri.
—Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni —itxa.
Iuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni.
31 Iuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. Iuasaakipeka, ereẽkoka
itxa. 32 Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—Atãopitikara, kimaporiã isãkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oereka-
rauaãpotakasaaki, axinire poxokoniuata iuasaaki —itxana.
33 Iuasaakipeka ninoa aiamata. Ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Iuaã
apokana õsi Xesosi moianariakori, apanakinikata. 34 Isãpiretana:
—Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Apiananiri õkitikapekaua.
Petromoni oerekapekaua —itxana ninoa.
35 Ininiã eereka Kiropasi imoianarikata sãpiretana kimapori isinina
pirena. Isãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi iuasaakiika
ninoa imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

36 Isãkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxa.
37 Itikoãkatana. Ipĩkarauatana. Kamiri iuãkatarina.
38 —Kinirepa hĩtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hĩtxa iĩkiteta?
39 Hãtamatariko niuako, nikiti pakini. Iuapitikarano nota. Himaãtakano.
Kamiri !kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãtamatano. Niĩtokara. Kamiri !
nitxaua —itxa Xesosi.
40 Ininiã oerekari iuako, ikiti pakini ninoamoni. 41 Ninoa iteene
poxokoniuata, txamari !iteene !auikapanikarina atão Xesosi ininiua.
Ininiã iuasaaki Xesosi pimaãna:
—Nipokori aua hĩtemoni? —itxa.
42 Ininiã ninoa sikari ipixini ximaki kimitakori. Mapaã apaka isika-
rina. 43 Ininiã iua nikari ninoa apisatoõ. Iuasaaki ninoa imarotari atão
Xesosi ininiua, kotxi kamiri !inikari nipokori. 44 Eereka iua misãkiretana
ninoa:
—Mitxi hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretai ikinipoko nota pirena Teoso
sãkire iõkatsopatakoriã. Noerekapekai hĩte Moisesini iõkatsopatakiti,
Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti. Xikari iõkatsopatakori apaka no-
erekapekai. Imakinika ninoa sãpiretakiti nota pirena apokapeka.
45 Iuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire iõkatsopatakori imaro-
tinina ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa imarotari atão. 46 Itxari:
—Kitxakapirĩka iõkatsopatapeẽkaika:
Teoso mereẽkiti atatsiirauatako. Okaãkako. Ipi ãti õtisaaki õkitikauako.
47 Kãkiti nisãkire auiãkani iaripiretariko niokanapirena erekari ikini
itixiti. Merepanika Xerosareẽ auakanimoni isãpiretaãkako, eereka ikini
itixiti auakanimoni isãpiretaãkako. Ninoa oerekariko kãkiti takanapiniri
imaerekanina, ininiã iuasaakipeka Teoso makatxakariko maerekati
ikamakitina. 48 Hĩkinika hĩte itikapekari nipinini. Hãtamatano nota
iuaĩkana auãki ninini. Ininiã iteene himarotari nota pirena apanakini

hĩsãpiretini ĩkapani. 49 Nota iokanatariko niri sikaenetakiti, Erekari Mata-
matakoti, hĩtemoni. Uai sitatxi hĩkaikotako. Hiãtapariko iua apokini. Ininiã
hãpakapariko Teoso posotiire itano ĩkari —itxa Xesosi.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Marko 16.19-20; Átosi 1.9-11)

50 Xesosi anikari imoianariakori Petánia sitatxitimoni. Iuaã
apokasaakina, Xesosi õkitikauakotaua. Itxari Teoso:
—Niri, naia pinĩkata. Pitakari erekari naiamoni —itxa.
51 Isãkirauatakasaaki, anikaãka Teoso tixinemoni. 52 Iuasaaki ninoa:
—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —itxanãtana.
Eereka Xerosareẽ ikanapiriãna ipoxokoniritikana. 53 Ikiniõtika isana
Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã ninoa misãkiretari Teoso:
—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani —itxanãtana
ikiniõtika.
Ameẽ.

XOÃo

Xesosi, "Teoso Sãkire" Inakori

1 Itixi kamiko apisa iua "Teoso Sãkire" inakori auapeka. Iua Teosokata
aua. Iua Teoso txaua. 2 Ikinipoko potorikikosaaki Teosokata auari iua
"Teoso Sãkire" inakori.
3 Teoso paniãtari iua ikinipoko ikamini. ! Auari iua makamakiniti.
4 Xesosi, "Teoso Sãkire" inakori, kamari itanapokoka auãki inini. Iuanoka
sikari ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Iua tirikapi atoko
itxa, kotxi iopinikari kãkiti xiniremoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani,
ãtipirika auini ĩkapani. 5 Iopinikari ipiã. Ipiã kona xipokari iua tirikapi
kamara.
6 Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari tĩkane kiki Xoão inakori.
Iokanatari iua kãkitimoni, kãkiti xinire iopiniãkari isãpiretini
ĩkapani. 7 Isãpirenauata, Teoso sãkire ikinimane imarotini ĩkapani,
auikapiretinirina ĩkapani. 8 Kona Xoãoni kãkiti xinire iopiniãkari txaua.
Xoão iokanataãka kãkiti xinire iopiniãkari isãpiretini ĩkapani. 9 Iua atão
iopinikari kãkiti xinire. Apoka ĩkoraxiti, ikinipoko kãkiti xinire iopinikini
ĩkapani.
10 Iua "Teoso Sãkire" inakori aua ĩkoraxiti. Iua kamari itixi, iuaritika
ĩkoraxiti auakani kona auikapiretari iua sãkire. 11 Iua apoka itixi ika-
makitimoni, txamari kãkiti ikamakini kona nirekari iua. 12 Iuaritika
apanakini nirekari iua, ininiã auikarina isãkire. Ininiã iua sikaposoti-
iretana ninoa Teoso anaakori ininiuana ĩkapani. 13 Aponaniãkasaaki,
Teoso anaakori ! atxaua. Ateka Teoso anaakori akaminiua ! aposota.
Kona kãkitini txĩkitakaua Teoso anaakori aniniãua. Teosora kamari iua
anaakori aniniua.
14 Kãkiti itxapekaua iua "Teoso Sãkire" inakori. Atekata aua. Ate
itikari iua. Peerekari iua. Peerekari iposotiire. Ikinipoko erekari aua
iuamoni. Isãkire atãonoka itxa. Ikara atoko itxa, kotxi iri Teoso. Teoso
ãkiri imatonõkari itxaua Xesosi.
15 Xoão sãpiretari Xesosi kãkitimoni. Ia atoko isãpirenauata:
—Iua, hĩtemoni nisãpiretakiti: "Nota tikinimoni apokakari, apiatako
iua. Nota poiãoka, kotxi nota auini apisapanika auapeka iua."
16 Ikinipoko erekari aua iuamoni, ininiã amakinika ate apaka-
pari ikinipoko erekari iuamonikiri. Isikaãpotari erekari atemoni.
17 Aimarotari Teoso paniãtakiti sãkiretxiti, kotxi Moisesini oerekapekaua.
Apiaerekata Xesosi Kristo oereẽkiti, kotxi iua oerekaua Teoso iteene
tiretiniua. Ikinipoko erekari isika atemoni. Maerekati kamakani atx-
aua, iuaritika Teoso tiretaua. Oerekaua atão inakari aimarotini ĩkapani.
18 Teoso atamatakari ! auari. Imatonõkari Teoso ãkiri, irikata auakari,
iuara oerekaua Teoso aimarotini ĩkapani, kotxi Teosotxikana iua.

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-18)

19 Xoteo auĩteakori Xerosareẽ sitatxiti auakani iokanatana kãkiti
Xoãomoni. Iokanatana sasetotxiakori. Iokanatana sasetotxiakori
moianatakani apaka Xoãomoni, ipimainirina ĩkapani: "Kinakariparai
pite?" 20 Kona Xoão kipatari isãpiretinina. Atão isãpiretana:
—Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti, kona nitxaua nota —itxa.

21 Ininiã ipimaãrina:
—Ikara atoko ininiã kiriparai? Eríasikani? —itxana.
—Kona iuano —itxa.
—Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakitikani atxiĩti? —itxana.
—Kona iuano —itxa.
22 —Ikara atoko ininiã, natokopa inakariparai pite? Ninoa ate iokanatakani nirekari imarotiniina pite. Natokopa inakaripa pite? —itxana.
23 Ininiã Xoão:
—Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatakiti txari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía. Iua kiki ãparaã makipakaniãtaã kasãpirenari, iuakarano nota. Iua Isaía sãpiretakitikarano nota —itxa Xoão.
24 Pariseoakorira iokanatana ninoa kiki Xoãomoni. 25 Ipimaãrina Xoão:
—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti piminakanisaakiua, Eríasi inakori piminakanisaakiua, Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti piminakanisaakiua, kinirepa pite patxisatari kãkiti? Kipaniãpa pite patxisarauata? —itxarina.
26 —Ãparaaãnanira nota patxisarauata. Hĩte sauaki aua kiki himimarotakiniti. 27 Iuara, nota tikini apokakari, apiatakari iua. Minakati nitxaua nota, ininiã kona apakata napokini iua takote. Kona apakata ikiti mata tsapitsa nikoxirikini, kotxi minakati nitxaua —itxa Xoão.
28 Ikara atoko Xoão sãpiretana ninoa Xotão ipiniã Petánia sitatxiti, ipatxisarauatiniãtaã.

Soti Auĩte Ãkiri, Teoso Nakiti

29 Katimatinĩkata Xoão atapari Xesosi, iuamoni inini. Xoão sãpiretana apanakini itakote auakani:
—Hãtapari. Erenapani soti auĩte ãkiri Teoso nakiti, kotxi ikinimane maerekani makatxaãkari itxaua. 30 Mitxi nisãpiretakitikara ere. "Kiki apokako nota tikini. Apiananiri iua, kotxi nota mauakanisaakipanika iua aua." 31 Mitxi nota apaka kona nimarotari maerekanitxi makatxaãkari uãka. Nota patxisatari kãkiti ãparaaã, kotxi iuasaaki nisãpiretari iua pirena Isaeo tixini auakanimoni —Xoão txana ninoa.
32 Xoão sãpiretana apanakini itikakiti:
—Nota itikari iua Erekari Matamatakoti Teoso tixinekiri katxakini. Kamoa katxakini atoko itxa iua. Isari Xesosimoni, kaikota itxa iuakata. 33 Ikara apisa kona nota imarotari iuãka. Ãparaaã nipatxisarauatini paniãtakari sãpiretano: "Pitikariko Erekari Matamatakoti katxakini. Kikimoni apokini pitikariko. Iua kiki patxisarauatini ãtião, kotxi isikari Erekari Matamatakoti patxisatakonimoni," itxano. 34 Notakara itikari ikara. Nota sãpiretari nitikakiti, ininiã nimarotapitikari ia kiki Teoso ãkiri ininiua —itxa Xoão.

Merepitipanika Xesosi Moianariakori

35 Katimatinĩkata iuaĩkana Xoão auanãta iuaã ipi imoianariakorikata. 36 Iuasaaki itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã akiritari imoianariakori:
—Hãtapari. Ere kiki, soti auĩte ãkiri Teoso nakiti itxaua —itxa.
37 Ikara ikenakotakana atoko ninoa ipi imoianariakori sari Xesosi tikini. 38 Ininiã Xesosi sapotorika, atapana iua tikini ĩkani.

—Kipa hinireka atxiĩti? —itxana ninoa.
—Koerekareri, namonipa paua pite? —itxarina.
39 —Masa, hãtamata —itxa.
Ininiã isana iuakata, atamata itxarina iua auiniãtaã. Iuasaaki kikatapeka. Eereka ĩkanõkapeka ikanapiriãna.
40 Ninoa Xoão moianariakori, Xesosikata sikani, Ãtree, Ãtree moianari pakini. Simão Petro itari itxaua iua Ãtree. 41 Eereka Ãtree sari katimariã itari Simãomoni.
—Ate aõkitari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti —itxa.
42 Ininiã Ãtree anikari itari Simão Xesosimoni. Xesosi atamatari Simão.
—Pite Simão, Xoão inakori ãkiri. Uatxa pite Petro pinaãkako —itxa.
Kai sorotxikana iuãka Petro.

Piripi, Natanaeo Pakini Xesosi Akiritini

43 Katimatinĩkata Xesosi nirekari Kariréia tõpamoni isini. Iuaã aõkitari Piripi inakori.
—Notakata masa. Nimoianari pitxapekauako —itxari.
44 Iua Piripi aapoko Petsáita sitatxiti. Iuaã apaka aua Ãtree, Petro pakini aapoko. 45 Iuasaaki Piripi nitari Natanaeo inakori. Apokasaakiri isãpiretari:
—Ate aõkitari kiki. Moisesini iõkatsopatakiti sãpiretakiti iua. Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti sãpiretakiti aaõkita. Iuakara Xesosi txaua. Nasaree sitatxitikiri iua. Xosee ãkiri iua Xesosi —itxari.
46 —Nasaree sitatxitiã !auari erekari —itxa Natanaeo.
—Auapitika. Masa, maãpiãkatari iua —itxa Piripi.
47 Xesosi atapari Natanaeo iuamoni inaãpotini.
—Ere kiki atão Xoteopitikara. Atãonoka ikama —itxa Xesosi.
48 Ininiã iuasaaki Natanaeo kenakotari Xesosi sãkire. Ipimaãri Xesosi:
—Kiãtokopa ininiãpa pimarotano nota? —itxari.
Xesosi txari iua:
—Piripi akiritinii apisapanikara, nimarotari piko kati patapi piitopãkanãta.
49 Ininiã Natanaeo apakapapiretari:
—Koerekareri, Teoso ãkiri pitxaua pite. Kãkiti Isaeo tixini auakani auĩte pitxaua —itxari Xesosi.
50 Ininiã Xesosi:
—Pite auikari nisãkire, kotxi nimitikakinitika nimarotari piko kati patapi piitopãkanãtini. Pite imarotapanikariko apia posotiiretxi. 51 Pite itikariko Teoso tixine osereẽkiko. Pitikariko Teoso nitiriakori kanĩkini. Pitikariko ninoa katxakini, pitari iaxitikiri nopini apokinina. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxari Natanaeo.

2

Xesosi Inoãkari Ãparaã, Iãriãpeka Itxĩkitakini

1 Ipi õti napaka atoko aua kiiniri tanirauatiko pirena kiiniriti Kanaa sitatxiti Kariréia tõpa. Xesosi inoro aua kiiniriãtaã iuasaaki. 2 Kakiiniriteri kemaĩtxitari Xesosi, imoianariakori pakini. 3 Iãriã xipoka atoko Xesosi inoro:
—!Auaika iãriã —otxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa ikara atoko pitxano? Niposotiire manapi !apokapanika —itxaro inoro.
5 Ininiã Xesosi inoro txana kaapokori nitiriakori:

—Ipaniãtakiti iaõka hĩkamako —otxa.
6 Iuaã kopiti aua, seisi pakini, mitari kopititi, kai kamakori. Naia kopiti
ãki aua ãparaã Xoteoakori arokiniua ĩkapani. Iuaãtaã ninoa arokaua.
Kiomãtxiakorini oerekinina atoko ninoa arokaua Teoso imisãkiretinina
apisa, ninoa Teoso apakapini ĩkapani. Ãtika iua kopiti maĩkari ãparaã seĩ
arítro.
7 Xesosi paniãtana kaapokori nitiriakori:
—Hĩxãpokakari naia kopiti ãki ãparaã —itxana ninoa.
Ininiã ninoa xãpokakari kopiti ãki ãparaã. Isonakatapeka apoka ãparaã.
8 Ininiã Xesosi:
—Hĩsorokaãtari ãparaã, sika hĩtxari kakiiniriterimoni iãtini ĩkapani.
Ininiã ninoa anikari ãparaã kakiiniriterimoni. 9 Iua kakiiniriteri iãtari.
Iuasaaki iãriãpeka itxapekaua ãparaã.
—Amonipa ina ia iãriã? —itxa.
!Imarotari. Ninoa nitiritxi ãparaã anikakani imarotari iua iãriã. Ininiã
kakiiniriteri txari ĩtanorouatakari:
10 —Kinirepa mixikanani ia iãriã apia erekari na pisikaua? Apanakini
sikari iãriã apia erekari kiiniri potorikasaaki. Kãkiti kamitope in-
akasaakiika apanakini sikari iãriã poião erekari. Txamari uatxaika pite
sikari apia erekari —itxari.
11 Iuasaaki Xesosi mipotorikari iposotiire Kanaa sitatxiti Kariréia
tõpa iua auakasaaki. Iposotiire oerekari Apiananiri ininiua. Ikara
atoko ininiã, Xesosi moianariakori auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti
iãtapakiti ininiua, kotxi ninoa itikari iposotiire.
12 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi, inoro, itariakori, imoianariakori
pakini sari Kapanaoõ sitatxitimoni. Iuaã ikaikotana mapaõtipeka.

Pirãtxi Omitikiko Pirena
(Mateo 21.12-13; Marko 11.15-17; Arókasi 19.45-46)

13 Xoteoakori kiinirite Páskoa inakori apisapanika, Xesosi sari Xe-
rosareẽmoni. 14 Isa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã pirikeri ãki itikari
pirãtxi vẽtxitakani, kema auĩte, soti auĩte, kamoa pakini vẽtxitakani. Itikari
txineirota sikakani apaka. Amesa takote ninoa topãkanãta. Ivẽtxitarona
txineirota. Apakaparona ãti uãka txineirote, kotxi oa ãtoião, ininiã Xoteo
txineirote isikana. 15 Ininiã Xesosi kosekari aãpitsa. Ĩpatari. Aãpitsaã
omitikenatana ninoa pirãtxi vẽtxitakani. Omitikenatana kema auĩte, soti
auĩte Teoso misãkiretiko aikoti takote auakani. Ikakanapiriãri amesa tx-
ineirota apakapikoãtaã. Txineirota xikepoakatani. 16 Ipaniãtana kamoa
vẽtxitakani:
—Himakatxakariko kamoa. Hanikariko mapara. Niri aapoko ãki
hĩvẽtxirauatini !apakata. Kona uaini pirãtxi vẽtxitiko —itxana ninoa.
17 Iuasaakipeka imoianariakori xinikari Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Nota iteene tiretari paapoko pite misãkiretiko aikoti. Iua xika nokaãkako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Eereka Xoteo auĩteakori misãkiretari Xesosi:
—Teoso paniãtiniãi ninoa kãkiti iua misãkiretiko aikotiã auakani pomi-
tikenatini, poerekaua posotiiretxi Teoso paniãtinii aãuikini ĩkapani —
itxana ninoa.
19 Xesosi apakapapiretari:
—Hĩrikariko ia Teoso aapoko. Ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikariko
ia Teoso aapoko —itxa Xesosi.
20 Ininiã ninoa:

—Anekani. Koarẽta seisi anokanani iua aiko kamiko. Kiãtokopa pitxari ipi ãti pakini õtisaaki põkitikiniri iuaĩkana? Kona kiĩkitei pite pisãkire ikara atoko pinini —itxarina Xesosi.
21 Txamari Xesosi sãkire “Teoso aapoko” ixinikari iĩto. ! Ixinikari Teoso misãkiretiko aikoti. 22 Xesosi ipinaãka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakipeka imoianariakori xinikari ikara Xesosi sãkire. Iuasaaki ninoa auikari Xesosi sãkire. Auikarina Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretiniri Xesosi atão Teoso ãkiri ininiua.
23 Xesosi Xerosareẽ auakasaaki, Páskoa kiiniriti auakasaaki, itomaneri kãkiti auikari Xesosi Teoso mereẽkiti ninoa iãtapakiti ininiua. Ninoa itikari posotiiretxi ikamakiti, ininiã auikarina Xesosi sãkire. 24 Txamari Xesosi ! auikari kãkiti sãkire, kotxi imarotari ikinimane ãkixinire sãkire. 25 Kãkiti ãkixinire sãkire ! ipimaãri xatiki, kotxi imarotapekari kãkiti ãkixinire sãkire.

3

Nikotemo Pirena

1 Ãti ĩkanõkati Nikotemo inakori motika Xesosimoni. Iua Xoteoakori auĩte itxaua. Pariseo itxaua apaka. 2 Iua misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari koerekareri, Teoso iokanatakiti pininiua. Teoso pitekata mauakaniã, kona piposotari posotiiretxi pikamini, ininiã ate imarotari Teoso iokanatai pite kãkitimoni —itxa.
3 Ininiã Xesosi:
—Iuaĩkana iponaniãkarira sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Iuananira sari iuaxiti. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxa.
4 —Kiãtokopa pitxa auapekarikai iuaĩkana piponaniini? Kona piposotari pinoro ãko ãki iuaĩkana piĩroini. Kona piposotari iuaĩkana piponaniini —itxa Nikotemo.
5-6 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara ikara atoko nitxai. Piponaniãkasaaki, piri, pinorokata ãkirinanira pitxaua. Iua Erekari Matamatakoti iponaniãkitakiniãi, Teoso ãkiri pitxaua. Kãkiti, iua Erekari Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkitinanira, sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 7 Koniko pitsorĩkaãtapeko. Piponaniãko ipikata. Ipikata pimiponaniãkaniã, kona pisari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 8 Ĩtima xõkarauata inirekiniãtaã. Pikenakotari ixõkarauatini, iuaritika na pimarotari ĩtima sinimoni. Na pimarotari ĩtima ininimoni. Iua atokokana ! kimarotikori Erekari Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkiniri kãkiti —Xesosi txari Nikotemo.
9 Nikotemo apakapapiretari:
—Nota !imarotari ikara pisãkire —itxa.
10 Ininiã Xesosi:
—Koerekareri apiari pitxaua. Kãkiti Isaeo tixini auakani poereka. Txamari pite ! imarotari ikara atoko nininii pite. 11 Atãopitikara ikara atoko nitxanãtai pite. Ate sãpiretari aimarotakiti, aĩtiãkiti pakini. Txamari ! hinirekari hãuikapiretiniri asãpiretakiti. 12 Ĩkorapokoriti pirena nisãpiretakasaakii, ! pauikari nisãkire. Atauako pauikatari nisãkire Teoso tixine pirena nisãpiretakasaakii? 13 Kona kãkiti sapanika Teoso tixine. Ãtinoka sari iuaã, Teoso tixine potorikakarinoka, kãkiti itari iaxitikirinoka sari iuaã.
14 —Kitxakapirĩka ãparaã makipakaniãtaã Moisesini õkitikari imini metao kamakori aãke mapotõkireẽ. Itano itakari. Kãkiti Teoso sãkire

auiãkani imini akatsatakini atamatari Moisesini õkitikakiti, ininiã kona
ipinana. Iua atokokana kãkiti itari iaxitikiri õkitikaãkako. 15 Ininiãkara iua
sãkire auiãkari kona ipinaika. Auapikako.

16 —Teoso iteene tiretari ikini itixiti auakani, ininiã iokanatari ima-
tonõkari imi kãkitimoni. Ininiã iua sãkire auiãkanirako kona ipinaikako.
Ãtipirika auapikako. 17 Teoso iokanatari imi kãkitimoni ikini itixiti
auakanimoni kona imisiritinina ĩkapanini. Iua iokanatari imi kãkiti
maerekani imakatxakini ĩkapani, ninoa imapinakani ĩkapani.

18 —Teoso ãkiri sãkire auiãkari kona iokanataãka kãkiti misiritikomoni.
Iua Teoso ãkiri sãkire mauiãkati, iuarako sako kãkiti misiritikomoni.
Teoso ãkiri sãkire imauiãkani xikara ikara atoko inaãkanako. 19 Teoso
ãkiri sãkire mauiãkani misiritaãkako, kotxi atão inakari oerekakari kãkiti
xinire iopiniãkari apokapeka ĩkoraxiti. Iua oerekari atão aimarotini
ĩkapani. Tirikapi atoko itxa, kotxi oerekaua atão. Ninoa mauikareni
kona nirekari tirikapi. Inirekarina ipiã, kotxi maerekati ikamanãtana.
20 Maerekati kamakari kona nirekari tirikapi. Kona tirikapi takote kona
aua, kotxi ipĩkari ikamara. Ipĩkari kãkiti itikiniri maerekati ikamini.
21 Teoso sãkire iaõka kamakarira sari ikamaraã, kotxi ikamara oerekari
apanakini iua kamakiti atão inini Teoso nireẽkiti iaõka inini —Xesosi
txari Nikotemo.

Xesosi Apiari, Xoão Poiãori Inini

22 Ikara atoko inaka atoko Xesosi imoianariakorikata sari Xotéia
tõpamoni. Mapaõti ikaikota imoianariakorikata iuaãtaã. Imoianariakori
patxisatari kãkiti iuaã. 23 Xoão apaka patxisatari kãkiti Enõ inakoriãtaã,
Sarĩ inakoriãtaã takote. Ipatxisarauata iuaãtaã, kotxi iuaãtaã ãparaã
kaiãopokori. Ikiniõtika kãkiti sari iuamoni iuaãtaã, ininiã Xoão patxisa-
tana. 24 Iuasaaki Xoão kona takaãkapanika kateia ãki.

25 Iuasaaki Xoão moianariakori sãkirauata apanakinikata kãkiti
arokiniua pirena, Teoso misãkiretiko aikoti ãki iĩroinina apisa pirena.
26 Apokana Xoãomoni.

—Koerekareri, Xotão ipiniã iua kiki pite patxisatakiti, atemoni
pisãpiretakiti, uatxa iua patxisarauatapeka. Ikinipoko kãkiti sari iua-
moni. Atemoni !erekari ipatxisarauatini —itxana.

27 Xoão apakapapiretana ninoa:

—Erekapitikari ipatxisarauatini, kotxi Teoso paniãtari iua. Teoso
masikakaniãri posotiiretxi kãkitimoni, kona xatiki iposotari iparĩkauatini
Teoso ĩkapani. 28 Nota kona Teoso mereẽkitino. Kãkiti iãtapakiti kona
nitxaua nota. Teoso iokanatano nota Teoso mereẽkiti apokini apisa.
Ikara hĩte imarotapeka. Ikara atoko nitxapekai hĩte. Hĩsãpiretari ikara
apanakinimoni.

29 —Maxinikari kiki ĩtanorouatakasaaki. Sito amanaãkito iua nakiti
otxaua. Imoianari topãka iua takote. Ipoxokoniuata ĩtanorouatakari sãkire
ikenakotakasaaki. Iua atokokana nota poxokoniuata. Nota iua moianari
atoko nitxaua. Xesosi iua ĩtanorouatakari atoko itxaua. Kãkiti iua nakiti
itxaua. 30 Xesosi apiaãpotako. Nota poiãoãpotako.

31 —Iaxiti ĩkari Apiananiri. Itixi auakani imarore poiãonoka, kotxi
itixinoka imarotana. Teoso tixine ĩkari Apiananiri itxaua. 32 Iua
sãpiretari itiãkiti. Ikenakotakiti isãpireta. Txamari kãkiti !auikari isãpirena.
33 Kãkiti Apiananiri sãpirena auiãkani, imarotari Teoso sãkire atão inini,
ininiã apanakini apaka imarotari Teoso sãkire atão inini. 34 Iua Teoso

iokanatakiti sãpiretari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekari Matamatakoti iuamoni, ininiã ikinipoko Erekari Matamatakoti posotiire aua iua Teoso iokanatakitimoni. 35 Aĩri Teoso tiretari imi. Isikari imi ikinipoko imoiaini ĩkapani. 36 Teoso ãkiri sãkire auiãkani auapikako Teosokata. Teoso ãkiri sãkire mauiãkani kona auapanina Teosokata. Teoso omanatapikanako ninoa ãtipirika —itxa Xoão ninoamoni.

4

Xesosi Misãkiretaro Samariakero

1 Kãkiti sãpiretari pariseoakori:

—Xesosi sãkire auiãkani, iua patxisatakini, itomaneri. Xoão patxisatakini poiãoka —itxana.

2 (Ari, kona Xesosini patxisarauata. Imoianariakorira patxisatari kãkiti.) 3 Xesosi imarotakasaakiri pariseoakori kenakopiretiniri iua, iuasaaki iua osipikari Xotéia tõpa. Kinirão kanapirikari Kariréia tõpamoni. 4 Inirekari Samaria tõpa ĩpirixititini Kariréia tõpa apokini ĩkapani.

5 Samaria tõpa ĩpirixititakasaaki, apoka Sikaa sitatxiti takote. Iuaã aua itixi Xoseeni nakiti, iri Xakooni sikakiti kitxakapirĩka. 6 Iuaã aua aariko Xakooni kisakakiti ãparaã apaãtiko. Iuaã Xesosi apokasaaki, iotoka, kotxi isãpakapeka õtakori ĩpirixititini xika. Ininiã iitopãka aariko takote. Iuasaaki apaniãxitipeka.

7 Iuasaaki sito Samaria auakaro apoka iuaã, ãparaã apaãtakaro. Oãpokasaaki, Xesosi amanaãro ãparaã:

—Ãparaã pisikano —itxaro.

8 Oa apokini apisapanika Xesosi moianariakori sari sitatximoni nipokori iamotinina ĩkapani.

9 Oa sito apakapapiretari:

—Xoteo pitxaua pite. Samaria auakaro nitxaua nota. Kinirepa nãparaãte pamanaãno? —otxa.

Ikara atoko otxa, kotxi Xoteoakori kona sãkirauata Samaria auakanikata.

10 Ininiã Xesosi:

—Teoso sikakiti pimarotaãkamako, pitemoni ãparaã amanaãkari pimarotaãkamako, notamonimarako pamanaãri ãparaã, kotxi piãtiniãri ãparaã nota sikakiti, pauapika ãtipirika —itxaro.

11 —Kona katiiui pite. Kiriãpa papaãtari ãparaã, kotxi paĩtanoirikori. Namonipa papokatari ãparaã kãkiti ãtipirika auini inĩkitaãkari? 12 Kitxakapirĩka aãtokirini Xakoo sikaua ate ia aariko. Iua, imiakori, ipiraakori pakini iãtari ia ãparaã ia aarikoãkiri. Pite apiata atxiĩti? —otxa.

13 Ininiã Xesosi:

—Kãkiti ia irikoãkiri ãparaã iãtakari iuaĩkana iposonatapanika. 14 Kãkiti nota siãkiti ãparaã iãtakari apikomoni ! iposonataika. Ãkixinire amomo atoko itxa ãparaã nota siãkiti. Iua ãparaã txĩkitakari iua ãtipirika auini Teosokata —itxaro.

15 —Iua ãparaã pisikano nimaposonatakani tĩkane, ininiã uai kona ninaika ãparaã napaãtini —otxa.

16 —Pakiritari pĩtaniri. Uai piminari —itxa.

17 —Kona kĩtanirino —otxa.

—Atãopitikara, “Kona kĩtanirino,” pinini. 18 Sĩko pakinipekara pĩtaniri. Kiki uatxa pitekata auakari na atão pĩtanirini. Inipitikara pisãkire —itxaro.

19 Ininiã oa:
—Teoso sãkire sãpiretakari pitxaua pite, kotxi pimarotari ikinipoko
nikamakiti. 20 Kitxakapirĩka ate kiomaneakorini apotiitaua Teoso
imisãkiretinina ĩkapani ia oxiratari nopini. Txamari hĩte Xoteoakori txari:
“Xerosareẽnanira aãpotiitauako Teosokata” —otxa.
21 Ininiã Xesosi:
—Pauikariko nisãkire. Ãti õti apokako. Iuasaaki kona uai oxi-
ratariãni, kona Xerosareẽni kãkiti apotiitaua aĩri Teoso imisãkiretinina
ĩkapani. 22 Hĩte Samaria tõpa auakani apotiitaua Teoso himisãkiretini
ĩkapani. Txamari, kona atão himarotari iua. Ate Xoteoakori aimaro-
tapitikari Teoso, kotxi Teoso sikakiti kãkiti maerekani makatxakakari
Xoteo itxaua. 23 Teoso keto apokapanika, ari apopeka, ininiã aĩri Teoso
misãkiretakani atão inakani misãkiretari iua ãkixinireẽna. Ninoa sãpiretari
atão inakarinoka iuamoni. Aĩri nirekari kãkiti ikara atoko inakani
misãkiretiniri iua. 24 Teoso nirekari amisãkiretiniri iua aãkixinireẽ, kotxi
Teoso ĩto !auari. Inirekari kãkiti sãpiretiniri atão inakarinoka iuamoni —
itxa Xesosi.
25 Ininiã oa:
—Nimarotapitikari iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kristo inakori,
apokapitikako ĩkorapokoriti. Iua apokasaaki ikini sereti isãpiretauako —
otxari.
26 —Nota pimisãkiretakiti Teoso mereẽkiti hiãtapakitikarano nota —
itxaro.

Ãti Takarauata, Ãti Amarauata Inini Pirena

27 Iuasaakipeka Xesosi moianariakori kanapiriã. Ãkixinireẽna ninoa
tsorĩkaãnãta:
—Kinirepa Xesosi sãkirauata oa sitokata?
Kotxi oa Samaria auakaro. Iuaritika !ipimaãrona: “Kiripa ĩkai?” kona
itxarona. Kona ipimaãrina Xesosi: “Kinirepa pimisãkiretataro oa?” kona
itxarina.
28 Iuasaaki oa sito takanapari otii, sitatximoni kanapiriã otxa.
Oãkiritari kãkiti iuaã auakani,
29 —Masa. Maãpiãkatari kiki ikinipoko nikamakiti imarotakari. Iua
Teoso mereẽkiti aiãtapakiti atxiĩti? —oa txana ninoa.
30 Ininiã iua sitatxi auakani sari Xesosimoni. 31 Ninoa apokini apis-
apanika imoianariakori akiritari Xesosi:
—Koerekareri, pinipokota —itxarina Xesosi.
32 —Nipokori auape nota niãkiti tĩkane hĩte mimarotakiniti —itxa Xe-
sosi.
33 Ininiã imoianariakori imisãkiretakakana:
—Kiripa sikatari nipokori Xesosi nikakiti? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari iua niokanatakiri nirekaãkiti. Ninirekari nikaminiri
ikinipoko iua paniãtakiti. Ia niparĩka. Niparĩka nikiena atoko itxa, kotxi
niokanatakiri paniãtakiti nikamini sikataparatano, nipokori sikataparatinino atokotxikana. 35 Kãkiti txari: “Ipi ipi pakini kasiriti auapanika
takari iposope inini tĩkane, ininiã uatxa kona niparĩkauata.” Ia atoko
kona hĩtxape hĩsãkire. Himereka. Hãtamatariko takari. Nisãpiretai hĩte
hĩtakare iposope haãpoko hanikini tĩkane. 36 Iua atokotxikana Teoso sãkire
takaãka kãkiti ãkixinireẽ. Katakareri miparĩkatakari apakapari iparĩka
ĩki. Iua anikari kãkiti Teoso aapokomoni, ãtipirika Teosokata auini
ĩkapani. Ininiãkara katakareri, iua miparĩkatakari apaka poxokoniuatako.

37 Aãtokirini txari: “Ãti takarauata, ãtipekana apotiitari takari.” 38 Ia
sãkiretxiti atão, kotxi nota paniãtai hĩte mitxi himaparĩkauatakaniãtaã
hamarauatini. Apanakini parĩkauatapeka iuaã. Ninoa takapekari Teoso
sãkire kãkiti ãkixinireẽ. Pasãpaniri ninoa parĩka. Ninoa parĩkauata mitxi,
ininiã uatxa hĩte parĩka poião kãkiti Teosomoni hanikini —itxa Xesosi.

Samaria Auakani Auikiniri Xesosi Sãkire

39 Kaiãopokori Samariakini iua sitatxiti auakani auikari Xesosi sãkire,
kotxi oa sito mitxi sãpiretana:
—Nikamakiti ikinika isãpiretano —otxana.
40 Ininiã ninoa Samaria auakani apoka Xesosimoni.
—Atekata paua —itxarina Xesosi.
Ininiã Xesosi kaikota ipi õti ninoakata. 41 Xesosi sãkire ikenako-
takasaakina, apikomoni ninoa auikapiretari.
42 Ninoa misãkiretaro oa sito:
—Uatxa ate auikapiretari Xesosi sãkire, kona pite sãpirenaãnanini, ate
auikapiretari. Ateka kenakotapekari iua sãkire, ininiãkara ate auikapiretari iua sãkire. Uatxa ate imarotari atão inini Teoso mereẽkiti ininiua Xesosi. Kãkiti itixi auakani maerekani makatxaãkari itxaua iua —itxarona.

Auĩtetxi Ãkiri Xesosi Makananitini

43 Iuaã ipi õti inapaka atoko Xesosi sipeka. Kariréia tõpa isa. 44 Mitxi
Xesosi sãkire: “Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire
sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, kãkiti iuaãtaã kona auikari iua sãkire,”
itxapeka Xesosi. 45 Iuaritika Kariréia tõpa apokasaaki, kãkiti iuaã
auakani ipoxokoniritika apakapari Xesosi, kotxi ninoa apaka sari iua
Páskoa kiiniriti Xerosareẽ sitatxitiã. Iuaãtaã itikarina Xesosi posotiire.
Ininiãkara ipoxokoniritikana apakaparina Xesosi.
46 Xesosi iuaĩkana sari Kanaa sitatxitimoni, Kariréia tõpa. Mitxi Xesosi
inoãkapekari ãparaã iãriã ininiua iuaã. Xesosi apokasaaki Kanaa, auĩtetxi
ãkiri amianata Kapanaoõ sitatxitikiri. 47 Iua auĩtetxi kenakopiretari Xe-
sosi Kariréia tõpa apokini, Xotéia tõpa osipikini. Inakasaaki Xesosimoni
isa, aõkita itxari Xesosi. Aiatari:
—Masa Kapanaoõmoni, naapokomoni. Namarite amianata. Pi-
makananitari iua. Ipinanapanoka —itxari Xesosi.
48 Ininiã Xesosi:
—Nimakamakaniãri posotiiretxi, kona hĩte nirekari auikiniri nisãkire.
Posotiiretxi hĩtikasaakinani, hĩte nirekari nisãkire hãuikini. Teoso
takaõtxikare hĩtikasaakinani, hinirekari nisãkire hãuikini —itxa Xesosi
iuamoni.
49 —Masapoka naapoko. Pimasikanisaaki, namarite ipinapitikako —
itxari.
50 —Pisa paapokomoni. Pamarite kona ipina —Xesosi txari iua.
Iua kiki auikari Xesosi sãkire, ininiã isipeka. 51 Ipixinipokoriti aõkitana
initiriakori.
—Pamarite auapitikako —itxarina.
52 —Namonikitapa akananita? —itxana.
—Kita apaniãxiti apoomari iotoka —itxana.
53 Iuasaaki iua kiki imarotari kita Xesosi sãkire manapikara: “Pamarite
kona ipina,” ininiri manapikara iotoka apoomari. Ikara atoko ininiã,
ikinimane iua aapoko auakani, iua pakini auikari Xesosi sãkire.
54 Ininiã ipikatapeka Xesosi kamari posotiiretxi Kariréia tõpa
auakasaaki, Xotéia tõpa osipikasaaki.

5

Matĩpokotakati Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sari Xerosareẽ sitatxitimoni,
kotxi Xoteo kiinirite Teoso ĩkapani aua iuasaaki. 2 Xerosareẽ sitatx-
iti apanĩkaki, soti auĩte vẽtxitikoãtaã takote aua ipoa xapitikiri. Sĩko
ĩronakiko aua iuaãtaã. Xoteo sãkire Epiráiko. Epiráiko sãkireẽ iua
ipoa uãka "Petésita." 3 Ironakikoãtaã amianatakanipokoni sirĩkanãta.
Mõsiãreni, motĩkakani, matĩpokotakani pakini iuaã auanãta. Iãtapanãtarina
ãparaã tokĩkaãtini. 4 Teoso nitiri apokanaka iuaãtaã. Iua apokasaaki
itokĩkaãtakari ãparaã. Ãparaã tokĩkaãtakasaaki, ãtika amianatakari ĩkiika
komokaãtakari erekapeka itxa. 5 Matĩpokotakati iuaã auanãtakari ami-
ananãtakari trĩta oito pakini anokanani amianata. 6 Xesosi atamatari
iua iuaã isirĩkanãtini. Imarotari iua uatxakapokoni amiananãta. Ininiã
Xesosi pimaãri:

—Ereka pinini pinireka? —itxari.

7 Amianatakari apakapapiretari:

—Ari, ninirekapitikamari, txamari kona kanikikono kãuaãriã ãparaã
tokĩkaãtakasaaki. Nikomokaaritakasaaki, ãti komokape napisapanika —
itxari Xesosi.

8 —Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa —Xesosi txari.

9 Iuasaakipeka erekapeka itxa iua amianatakari. Isirimata ikoseka,
tĩpokota itxapeka. Iua õti kãkiti tomatini õti. 10 Ininiãkara Xoteo auĩteakori
txitari amianatakari erekapeka inakari:

—Uatxa kãkiti tomatini õtisaaki pite anikanãtari pisirimata. Ĩkora atoko
ininiã, kãkiti ! auiritaãka —itxarina, kotxi ninoamoni iparĩkauata isiri-
mata anikasaaki.

11 Ininiã iua kiki:

—Erekape ninĩkitaãkirira paniãtano: "Pisirimata pikoseka, sipeka
pitxa," itxano.

12 Ininiã ninoa:

—Kiripa kiki paniãtai pisirimata pikosekini pisini ĩkapani?

13 —!Nimarotari iuãka —itxa.

Iuaãtaã ipoa xapitikiri takote kaiãopokori kãkiti auanãta, ininiã pati-
mari Xesosi sipeka ninoa sauaki.

14 Eereka Xesosi aõkitari iua kiki Teoso misãkiretiko aikotiã.

—Uatxa pitĩpokotapeka, ininiã maerekati pitakanapako. Iuaĩkana
maerekati pikamakasaaki, atxiĩti amianari apiatakari inokai —Xesosi
txari iua.

15 Eereka iua kiki sari Xoteo auĩteakorimoni.

—Xesosira erekapeka txĩkitakano nota —itxari.

Xoteo Omanatiniri Xesosi

16 Tomatiko õtisaaki Xesosi makananitari iua amianatakari. Ikara xika
Xoteo auĩteakori kinirão okaka txari Xesosi. 17 Xesosi imarotari Xoteo
auĩteakori sãkire, ininiã itxana:

—Niri Teoso kamari erekari ikiniõtika. Iua atokotxikana nota. Kona
niotoka erekari nikamini tomatiko õtisaaki —itxa Xesosi.

18 Ikara Xesosi sãkire xika Xoteo auĩteakori apiata omanatari Xesosi.
Ninoamoni Xesosi kamari maerekati tomatiko õtisaaki amianatakari
imakananitini. Xesosi sãkire: "Niri Teoso," inini xika, apiata omanata-
rina iua, kotxi iua: "Teosotxikana nota" itxanãta iua Xesosi.

Xesosi Irikata

19 Ininiãkara Xesosi misãkiretana Xoteo auĩteakori:

—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota Teoso ãkiri nitxaua. Notanani !kakamareno. Nitikari niri kamanãtakiti, ininiã niri kamakiti iaõka nikama. Iuanokara nikama nota. Niri kamakititxikana nota kama apaka. 20 Niri tiretano nota, ininiã ikini sereti ikamanãtakiti oerekano. Oerekapanikariko posotiiretxi apiatapanikako nota kamini ĩkapani, ininiãkara hĩte tsorĩkaãtako hĩtikasaakiri. 21 Niri õkitikari ipĩkani, iuaĩkana aua inini tĩkane. Iua atokotxikana nota txĩkitakana kãkiti ninirekaãkini, iuaĩkana auini ĩkapani. 22 Teoso kona txari kãkitimoni: "Kona erekai pite, ininiã kãkiti misiritikomoni pisa," kona itxa Teoso. Apanakinimoni kona Teoso txari: "Erekai pite, ininiã uai pina notakata pauini ĩkapani," kona itxa Teoso. Notakara iua ãkirikara txari ikara atoko inakari kãkitimoni, kotxi Teoso sikaposotiiretano nota ikara atoko inakari nisãpiretini kãkitimoni. 23 Ikara atoko ininiãkara, kãkiti paxitano nota. Niri nirekari nota paxitiko, iua paxitiko atokotxikana. Nota mapaxitakani kona paxitari niri nota iokanatakari.

24 —Atãoenepitikara nitxai hĩte. Nisãkire kĩpitakari, nota iokanatakari sãkire auiãkari, auapika Teosokata. Kona Teoso misiritapaniriko iua. Kona ipinaika. Auapika Teosokata. 25 Atãoene nitxai hĩte. Kãkiti xinire ipĩkari atoko itxa maerekati ikamakiti xika. Teoso ãkiri sãkire kãkiti kĩpitini õti apokapanikako. Ari iketo apokapeka. Nota sãkire kĩpitakani auapikako. 26 Aĩri Teosonoka posotari itxĩkitakiniri ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Isikaposotiiretano nota apaka ikinipoko nitxĩkitakini auãki inini.

27 —Aĩri Teoso txano nota: "Kãkiti itari iaxitikiri pitxaua, ininiãkara pitxariko nisãkire mauiãkani: 'Kona hĩte kĩpitari Teoso sãkire, ininiã kãkiti misiritikomoni hĩsa,' pitxako. Pitxariko nisãkire auiãkani: 'Hĩte kĩpitari Teoso sãkire ininiã uai hina Teosokata hãuini ĩkapani.' Ikara atoko pitxariko kãkitimoni," Teoso txano nota.

28 —Kona hĩtsorĩkaãtapeko, ikara sãkiretxiti hĩkenakotakasaaki. Ãti õti ipĩkani, katakoni, kenakotariko Teoso ãkiri akiritinina. 29 Iuasaaki õkitikauanako. Ninoa erekari kamakani auapikako Teosokata. Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako.

30 —Notanani kona nitxari kãkiti: "Pite sari kãkiti misiritikomoni. Pitepekana inari uai Teosokata pauini ĩkapani." Notanani kona ikara atoko nitxari kãkiti. Teoso sãpiretakitinokara nitxa kãkitimoni, ininiãkara nisãkire kãkitimoni atãonoka, kotxi kona nota nirekaãkitini nikama. Niri nipaniãtakiri nirekaãkitinanira nikama —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Atãoene Sãpiretakani

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:

—Notaka sãpiretiniãua hĩtemoni, atxiĩti kona kauikikono. 32 Ãtipekana nota sãpiretakari aua. Nimarotari atão inini iua sãpiretakiti. 33 Hĩte iokanatapekari himoianariakori Xoãomoni nota himarotini ĩkapani. Iua sãpiretapekana ninoa atãoene nota sãkire. 34 Kona ninitanãtari kãkiti nisãkire atão inini sãpiretakani. Nota sãpiretai hĩte Xoão sãpiretakiti sãkiretxiti, himaerekani Teoso makatxakini ĩkapani, himapinakani tĩkane.

35 —Xoão tirikapi tirinakari poniãkari atoko itxa. Tirikapi iopinikari ikinipoko, tirikapi takote auakari aãtamatini ĩkapani. Iua atokokana Xoão oerekari kãkiti atão inakari. Mapaõtinokara hĩte poxokiniuata iua sãkire hĩkenakotakasaaki.

36 —Aua ãti nota sãpiretakari. Iua Xoão poiãoka. Ãtipekana apiata. Nota kamakitikara apiata. Nikamakiti sãpiretari nota sãkire atão inini.

Nikamakiti, niri paniãtakiti kãkiti itikasaaki, imarotari niri uaimoni iokanatinino nota.
37 —Niri, nota iokanatakari kãkitimoni, iua apaka nota sãpiretakari.
Kona hĩte kenakotari Teoso sãkirauatini. Kona hĩte atamatari itoõ.
38 Isãkire !auari hãkixinireẽ, kotxi kona hãuikari nota sãkire iua iokanatakiti sãkire.
39 —Hĩte atatsopatapikari Teoso sãkire iõkatsopatakori, hãuini ãtipirika
Teosokata himarotini ĩkapani. Ia Teoso sãkire iõkatsopatakori nota
sãpiretakari apaka itxaua. 40 Txamari kona hinirekari nisãkire hãuikini.
Kona hinirekari notamoni hinini, ãtipirika Teosokata hãuini ĩkapani.
41 —!Ninitari niuikiko. 42 Iteene nimarotai hĩte. Kona xapiti hĩtiretari
Teoso hãkixinireẽ. 43 Niri iokanatano nota uaimoni. Txamari kona hĩte
apakapano nota Teoso iokanatakitino. Teoso maiokanatakinitira hĩte
apakapa. 44 Hĩte potxitari ãti iuikinii. Txamari kona hĩkamari erekari
Teosonoka iuikinii ĩkapani, ininiã kona hãuikari iua sãkire.
45 —Kona notani sãpiretapaniri niri hĩte maerekani. Moisesira
sãpiretariko himaerekani Teosomoni. Hĩte uãkatari iua sãpiretari hĩte
ereka hinini, txamari iua sãpiretariko niri himaerekani. 46 Moisesini
sãkire iõkatsopatakiti hãuikaãkamako, nota sãkire apaka hãuikamako, kotxi
Moisesini nota sãpiretakari apaka. Iua iõkatsopatapekari nota sãkire. 47 Hĩte
kona auikapiretari Moisesini iõkatsopatakiti. Isãkire iõkatsopatakiti hi-
mauikakaniã, kiãtokopa hĩtxa nota sãkire hãuikini? —itxa Xesosi.

6

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17)

1 Eereka ãti õti Xesosi ĩpiriãtari Kariréia poa. Ia ipoa uãka apaka
Txiperíatxi poa inaãka. 2 Kaiãopokori kãkiti sari iua tikini, kotxi ninoa
itikapekari Xesosi makananirauatini. 3 Xesosi kanĩka mitaxiratarimoni.
Iuaã iitopãka imoianariakorikata. 4 Xoteoakori kiinirite, Páskoa inakori
kiiniriti apisapanika Xesosi sari iuaãtaã. 5 Iitopãkasaaki, Xesosi atapari
itomaneri kãkiti apokaãpotini iuamoni. Ininiã ipimaãri Piripi:
—Amonipa aiamotatariko komiri nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani?
6 Xesosi ikara atoko txari Piripi, kotxi inirekari imarotiniri: “Atauako
atxiĩti Piripi auikari niposotiire?” Xesosi imarotapekari iuaka ikamakiti
tĩkane. 7 Ininiã Piripi apakapapireta:
—Txineiropokoni, tosẽtosi txineiro ota, kona apakata komiri aamotini,
nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani. !Apakata —itxari.
8 Iuasaaki ãti Xesosi moianari Simão Petro itari, Ãtree inakori, txari
Xesosi:
9 —Uai aua amarini. Auari ikiena. Sĩko komiri sevata inakori kamakori
auari iua. Ipi ximaki axapitiri apaka auari iuamoni. Txamari kãkiti
itomaneri sikakienatiko !apakata. Ia nipokori poiãoka —itxari.
10 Xesosi paniãtari imoianariakori:
—Nakira hĩpaniãta iitopãkinina —itxana.
Sotonaiakiperi auari iuaãtaã. Iua nopini iitopãkana. Sĩko mio
apikomoni kikiakori aua. 11 Xesosi kosekari komiri amarini nakiti.
Iuasaakipeka imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri auiniua ate.
Iua sikari imoianariakori. Eereka ninoa xanakari kãkiti
topãkakanimoni. Iua atokokanera itxarina ximaki. Ikinikana inirekaka
iaõka auana ninoa.

12 Ikinimane kamitopeka inakasaaki, ipaniãtari imoianariakori:
—Itetakori komiri, ximaki pakini hãpotiita. Kona hiomatapiriko —itxa.
13 Ininiã apotiitarina komiri itetakori. Tosi kotarina ixãpokakana
komiri itetakori.
14 Xesosi posotiire ninoa kãkiti itikasaaki, ninoakakarika isãkirauatana:
—Atãopitikara Xesosi aiãtapanãtakitikara, Teoso sãkire sãpiretakari inakorikara ere Xesosi —itxana.
15 Xesosi imarotapekari ninoa nirekiniri iauĩtetinirina iua. Iua kona
nirekari ninoa auĩtetiniri iua. Ninoa mamaĩkakaniri apisapanika, Xesosi
sipeka iuanoka. Apikoxiti oxiratarimoni ikanĩka.

Xesosi Ipoa Nopini Inaãpotini
(Mateo 14.22-23; Marko 6.45-52)

16 Kikatapeka imoianariakori iokiriĩta ipoa tiniã. 17 Iereẽtauana kanaua
ãki. Ĩpiriaãpotarina ipoa Kapanaoõ sitatxiti manapi. Ĩkanõkapeka in-
akasaaki kona Xesosi apokapanika ninoamoni. 18 Kataparari ĩtimati
apoka, ininiã tsakatipokoni. 19 Iuasaaki imekoãpotana. Ipixiniãpeka
apokasaakina, ataparina Xesosi ipoa nopini itĩpokotini. Kanauamoni
isaãpota. Ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa uãkatari kamiri.
20 Xesosi akiritana:
—Notakara. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.
21 Ininiã apakaparina Xesosi ipoxokoniritikana. Iua morõkokaua
kanauaã. Iereẽtakasaakiua, iuasaakipeka kanaua apoka imiriĩpe Ka-
panaoõ manapi.

Kãkiti Nitiniri Xesosi

22 Katimatinĩkata ipiniãmoni kaikotakani nitamari Xesosi. Ninoa
imarotari ãtoka kanaua mitxi iuaã auini. Oa kanaua Xesosi moianari-
akori anikapeka. Ninoa imarotari Xesosi kona sari imoianariakorikata.
Imarotarina ninoanani sini. 23 Iuasaaki kanauaniri Txiperíatxi sitatxi-
tikini apokita Xesosi merepani Teoso misãkiretiniãtaã takote merepani
komiri nikikoãtaã. 24 Iuasaaki kona ninoa apokari Xesosi, imoianari-
akori apaka. Ininiã ninoa iereẽtaua kanaua ãki. Iuaĩkana ikanapiriãna.
Ipoa ĩpiriãtana Kapanaoõ sitatxitimoni, Xesosi initinina ĩkapani.

Komiri Kãkiti Auapininiika Inini Tĩkane

25 Ninoa apokari Xesosi ipoa ipiniã.
—Koerekareri, namonikitapa papoka uai? —itxarina.
26 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai hĩte. Hĩte nikari komiri nisikakiti. Kamitopeka hĩtxa,
ininiã nipokori ĩkapaninokara hinitanãtano nota. Kona hãuikari Teoso
posotiireẽ nikaminiri iua posotiiretxi.
27 Xesosi pinitana:
—Nipokorinoka !hĩxinikape, kotxi nipokori okanani mauakati itxaua.
Hĩxinikariko ãtião nipokori, nota hĩtari iaxitikiri siãkiti, kotxi nota sikari
kãkiti, kãkiti auapininiika inini tĩkane. Teoso sikari ikinika iposotiire
notamoni ninirekaãkiti nikamini ĩkapani —Xesosi txana ninoa.
28 —Kiãtokopa atxatari Teoso nireẽkiti akamini? —itxana ninoa.
29 —Ianoka Teoso nirekari hĩkamini. Iua nirekari hãuikiniri iua
iokanatakiti sãkire —Xesosi txana ninoa.
30 —Iuaĩkana posotiiretxi apiari pikaminiã, ininiãra aãuikari Teoso
iokanatakiti pininiãua. Kinakaripa posotiiretxi pikamapanika?

31 Anirimaneni kitxakapirĩkarini ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina,
inikarina komiri iaxiti katxakakari. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Isikari komiri Teoso tixinekiri ninoamoni,
—itxarina Xesosi.
32 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretaiko hĩte. Kona Moisesini sikari komiri Teoso tixinekiri.
Nirikara sikaãtari atão komiri iua tixinekiri kãkitimoni. 33 Teoso tixine
ĩkari, iua ãkiri, komiri atoko itxa, ikini itixiti auakani ĩkapani, kotxi iua
sãkire auiãkani auapininiika Teosokata —itxana.
34 —Ikiniõtika pisikaua ia komiri —itxarina.
35 —Notakara iua komiri Teoso iokanatakiti nitxaua. Notakara sikari
kãkiti auini ĩkapani. Iua nisãkire auiãkari !inatxitaika. !Iposonataika.
36 —Hĩte aõkitapekano nota, txamari kona hĩte auikapanikari nisãkire.
Ikara atoko nitxapekai hĩte. 37 Imakinika kãkiti notamoni Teoso
siãkini inapitikako notamoni. “Hĩsipeka,” kona nitxana notamoni
apoãkani. 38 Nitakanapari Teoso tixine. Ĩkorapokoriti napoka, ni-
paniãtakiri nirekaãkitinoka nikamini ĩkapani. Notaka nirekaãkiti na
nikama. 39 Niri nipaniãtakiri ! inirekari ãtika kãkiti notamoni isiãkini
ereẽkokini. Itixi xipokini õtisaaki, inirekari nota õkitikinina ninoa auap-
ininiika inini tĩkane. 40 Iua nipaniãtakiri nirekari nota imarotakani,
nisãkire auiãkani, auapininiika inini. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana
ninoa iuaĩkana auãki inini —itxa Xesosi.
41 Ninoa Xoteoakori kona apokaerekatari Xesosi sãkire, kotxi iua txari:
“Nota iua komiri Teoso tixine ĩkari komiriti nitxaua,” ininiã ninoa tsoata.
42 Ininiã ninoa:
—Iua kiki Xesosi Xosee ãkiri. Aaõkitapekari iri, inoro pakini. Kinirepa
“Teoso tixine ĩkarirano” itxape iua? —itxana, itsoatinina.
43 Ininiã Xesosi txana:
—Kona himaxirauatape. Kona hĩtsoatape. 44 Niri nipaniãtakiri akiritak-
itinanira posotari inini notamoni. Niri makiritakiniti kona posota inini
notamoni. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana notamoni apoãkani iuaĩkana
auinina ĩkapani. 45 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia
Teoso sãkire:
Teosorako oerekariko ikinipoko kãkiti.
Niri sãkire kĩpitakani, niri oereẽkini, apoka notamoni. 46 Kona aua kãkiti
niri atamatakari. Nota Teoso tixine ĩkari, notanokara atamatapekari niri.
47 —Nota sãkire auiãkari, iuara auapininiika Teosokata. Ia nisãkire
atão. 48 Nota iua komiri nitxaua kãkiti auapininiika inĩkitakakarino.
49 Hinirimane kitxakapirĩkarini nikari komiri iaxiti katxaãkari ãparaã
makipakaniãtaã. Iaxiti katxaãkari inikanimana, txanima ipĩpena.
50 Kãkiti nikiniãri atão komiri Teoso tixine ĩkari kona ipina. 51 Iua komiri,
Teoso tixine ĩkari nitxaua nota. Kãkiti auapininiika inĩkitakakarino nota. Ia
komiri niãkari auapininiika itxako. Ia komiri nisikakiti ia niĩtokara. Niĩto
nisika kãkiti ikini itixiti auakani auapininiika inini tĩkane —itxa Xesosi.
52 Ikara atoko ininiã ninoa Xoteoakori taparakienatakakaua:
—Natokopa itxa ia kiki iĩto isikiniua ate, anikiniri ĩkapani? —itxana.
53 Ininiã Xesosi:
—Atãoenepitikara ikara atoko nitxai hĩte. Hĩtari iaxitikiri ĩto hi-
manikakanisaaki, iarẽka himiãtakanisaaki, kona hĩxinire auapani ãtipirika.
54 Iua niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, auapikako Teosokata. Xipokatxi
õtisaaki nõkitikariko iua iuaĩkana auini ĩkapani. 55 Niĩto atão komiri itxaua.
Niarẽka atão iãriã itxaua. 56 Niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, aua nãkixinireẽ.

Nota aua iua ãkixinireẽ. 57 Niri, ãtipirika auapika inakari, iokanatano nota
ĩkorapokoriti. Iuara sikano nota ãtipirika nauini ĩkapani. Iua atokotxikana
nota sikari nota niãkari ãtipirika auini ĩkapani. 58 Nota iua komiri Teoso
tixine ĩkari nitxaua. Komiri hĩkiomaneakorini nikakiti ãtião. Iua komiri
nikakari ipĩpe. Nota siãkiti komiriti niãkani, nisãkire auiãkani auapinini-
ika Teosokata itxanako.
59 Ikara atoko itxa Xesosi sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua Ka-
panaoõ sitatxiti oerekarauatakasaaki.

Apanakini Takanapiniri Xesosi

60 Xesosikata sikani isãkire potxitakani, ikara isãkire ikenakotakasaak-
ina, ipimarauatakakana:
—Pamimari ikara isãkire. Kipa imarotari ikara atoko inakari
sãkiretxiti? —itxana.
61 Masãpiretakotika Xesosi imarotari ikara atoko itsoatinina. Ininiã iua:
—Hinirekatari hĩtakanapinino nota ia nisãkire xika? 62 Kiãtokopa
hĩxinikakiti hĩtikiniãno nota hĩtari iaxitikirino kanĩkini mitxi nauiniãtaã?
Atxiĩti iuasaaki hãuikatari nisãkire? 63 Iua Erekari Matamatakotinokara
sikari kãkiti auini tĩkane. Kãkiti ĩto tapara !auari. Ikara sãkiretxi hĩtemoni
nisãpiretakiti, iua Erekari Matamatakoti sãkiretxikana. Nisãkire auikiko
auãkitakari kãkiti, ãtipirika Teosokata auini ĩkapani. 64 Txamari auapitika
hĩte sauaki nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.
Merepitipanika Xesosi imarotapekari iua sãkire mauiãkani tĩkane. Xe-
sosi imarotari apaka imĩkapiritakiri tĩkane.
65 —Niri Teoso masikaposotiiretakiniti kona iposota apokini notamoni
—itxa Xesosi.
66 Ikara isãkire xika itori Xesosikata sikani takanapari iua. Kona
inirekaikarina iuakata isinina. 67 Ininiã Xesosi pimaãna imoianariakori
tosi:
—Hĩtepekana, hĩte apaka nirekatari hĩtakanapinino? —itxa Xesosi.
68 Ininiã Simão Petro apakapapiretari:
—Apiananiri, kirimonipa asa atxiĩti? Pitenanira sãpiretari kãkiti auap-
ininiika inini. 69 Ate imarotari Teoso mereẽkiti pininiua. Teoso ãkiri,
auapika inakari ãkiri pitxaua pite —Petro txari Xesosi.
70 Ininiã Xesosi:
—Nota mereẽi hĩte tosi kikiakori. Txamari hĩte sauaki aua Satanasi
nitiri —itxa Xesosi.
71 Iuasaaki Xesosi xinikari Xotasi Isikariotxi inakori, Simão inakori
ãkiri. Xesosi moianarikamara iua, txamari imĩkapiritariko Xesosi.

7

Xesosi Itariakori Mauikakaniri Isãkire

1 Eereka Xesosi kaikotapanika Kariréia tõpa. Kona Xotéia tõpa !ikaikota
iuasaaki, kotxi iuaã Xoteo auĩteakori nirekari okiniri. 2 Iuasaaki Xoteo
kiinirite Papiri inakori kaiama atokopekari. 3 Ininiã Xesosi itariakori
misãkiretari iua:
—Posipika uai. Pisãkire auiãkanimoni Xotéia auakanimoni pisa. Ninoa
apaka nirekari itikiniri pikamakiti. 4 Kãkiti nirekiniãri iteene imaro-
taãka, !ikipatari ikamakiti. Pite kamanãtari posotiiretxi uai Kariréia tõpa.
Pisa Xotéiamoni. Iuaã poerekari piposotiire ikinimane imarotinii ĩkapani
—itxana.
5 Ikara atoko itxarina Xesosi, kotxi itariakori apaka iuasaaki kona
auikapanikari isãkire.

6 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Iuaã nisini keto kona apokapanika. Apakata ikiniõtika Xotéia
tõpamoni hĩte sini, 7 kotxi kãkiti !omanatai hĩte. Notananira omanataãka,
kotxi nisãpiretari maerekati kãkiti kamakiti. 8 Erekari hĩte sini kiinirimoni.
Kona nota sapani uatxa. Nisini manapi apokasaaki nisa —itxa
Xesosi.
9 Itariakorimoni ikara inaka atoko, ikaikotapanika Kariréia tõpa.

Xesosi Sari Papiri Kiiniritimoni

10 Itariakori kiinirimoni ĩkiikapeka. Ninoa tikinimoni isa Xesosi.
Iuasaaki ! kasãpirenari kiinirimoni isini tĩkane. Ininiã kãkiti mimaro-
takinitika isa.
11 Xoteo auĩteakori nitapiimari Xesosi kiinirisaaki. Ipimaãri kãkiti:
—Ĩtapari Xesosi?
12 Kãkiti iuaã auakani sãkirauata Xesosi pirena. Apanakini txari:
—Peerekari Xesosi.
Apanakinipekana:
—Kona erekari. Imisirienetari kãkiti —itxana.
13 Kona kãkiti sãkirauata Xesosi uãka Xoteo auĩteakori takote, kotxi
ipĩkana.
14 Mapaõtinoka kiiniri xipokini apisapanika, Xesosi sari Xotéia
tõpamoni. Isari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã oerekarauata.
15 Xoteoakori tsorĩkaãnãta Xesosi sãkire ikenakotakasaakina:
—Kininiãpa ere kiki paimatireri. Kona apaiaõkarauata —itxanãtana.
16 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Na nota imaroreni noerekai hĩte. Iua niokanatakiri imarorera
noerekai hĩte. 17 Kãkiti Teoso nirekaãkiti nirekaãkani imarotari no-
erekiniri Teoso imarorenoka. Ninoa imarotari nimoerekakaniri no-
taka nimarore. 18 Kãkiti iuaka isãkire sãpiretakari nirekari apanakini
iuikiniri iua. Kãkiti Teoso sãkirenoka sãpiretakari nirekari iuikiniri
Teoso ipaniãtakiri. Ikara atoko inakari kãkiti sãkire atãonoka. ! Ika-
mari maerekati. 19 Moisesini oerekai hĩte Teoso sãkire, ipaniãtakiti
iõkatsopatakori. Txamari kona hĩte kamari Teoso paniãtakiti. Kona ãtika
hĩte kamari ipaniãtakiti, kotxi hinirekari hõkinino nota —itxana ninoa.
20 Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Maerekati matamatakoti auaĩtotai pite. Kiripa kinirão okaka txai
pite? Iua maerekati matamatakoti xika ikara atoko pitxa pisãkire —
itxarina.
21 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari posotiiretxi tomatikoõtxitisaaki, iua kiki matĩpokotakati
nimakananitakasaaki, ininiãkara hĩte tsorĩkaãta. Hĩuãkatari
niparĩkauatini. 22 Txamari hĩte apaka parĩkauata tomatiko õtisaaki, kotxi
hĩkamari Teoso takaõtxikare hamarite ĩtoã tomatiko õtisaaki. Moisesini
paniãtai Teoso takaõtxikare hĩkamini hamarite ĩtoã oito õti iua auakasaaki.
Ari hinirimane kitxakapirĩkarini, Moisesini apisapanika, oerekapekari
ikara atoko inakari hĩkamini. 23 Ininiã hĩte kamari Moisesi paniãtakiti
tomatikoõtxitisaaki. Ikara atoko ininiã, kinirepa hĩte omanatano nota,
iua kiki erekapeka nitxĩkitakini xika tomatikoõtxitisaaki? 24 Iteene
pimimarotakanisaakiri ãti kamakiti, kona pakiritapiri: “Iua kamari
maerekati,” kona pitxape. !Papoĩtapiri ãti. Atão inakarinoka pinita, atão
pimarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xesosikani Teoso Mereẽkiti Txataua?

25 Apanakini kãkiti Xerosareẽ auakani txanãtari:

—Ere kikikani ninoa kinirão okaenetakitikani? 26 Hãtamatari. Iua
sãkirauanãta kãkiti apisatoõ. Kona kapĩkareri iua. Auĩtetxiakori !kasãkirena.
Atauako aãuĩteakori auikatari isãkire atxiĩti? Atxiĩti auikatarina Xe-
sosi Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti ininiãua? 27 Atão Teoso mereẽkiti
aiãtapanãtakiti apokasaaki, kona kimarotikori iua ininimoni. Ate
amakinika imarotapitikari iua Xesosi ininimoni. Kariréiakiri iua, ininiã
Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapakiti !itxaua —itxanãtana.

28 Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi oerekarauanãtakasaaki,
itaparasãkireritika ipimaãna kãkiti iuaã auakani:

—Atauako hĩte imarotatano nota? Atauako himarotatari nota inin-
imoni? Kona notaka iokanataua kãkitimoni. Niokanataãka. Nota
paniãtakari atãonoka isãkire. Kona hĩte imarotari iua. 29 Nota imarotari
iua, kotxi iua auiniãtaãkirikarano nota. Iuara iokanatano kãkitimoni —itxa
Xesosi.

30 Iuasaaki auĩtetxiakori nirekamari imaĩkinirina. Kona kamaĩkikori,
kotxi imaĩkiko manapi kona apokapanika. 31 Ninoa auĩtetxiakori kona
auikari Xesosi sãkire, iuaritika itomaneri kãkiti auikari Xesosi Teoso
mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua.

—Iua kiki inipitikara Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua, kotxi ãti posoti-
iretxi apiari kamakari !auari —itxanãtana.

Sotatoakori Iokanatiko Xesosimoni

32 Pariseoakori kenakotakasaakiri kãkiti sãkire ikara atoko inakari, ni-
noa, sasetotxi auĩteakori pakini iokanatari sotatoakori Xesosi imaĩkinina
ĩkapani.

33 Sotatoakori apokasaaki iuamoni, Xesosi txari kãkiti iuaãtaã:

—Mapaõtinoka hĩtekata nauako. Eereka nisa nipaniãtakirimoni.
34 Hinitapiikamano, !hãpokapanino. Nisinimoni kona hĩte posotari hĩsini
—itxa Xesosi.

35 Auĩtetxiakori ninoakakarika isãkirauatana:

—Amonipa isa atxiĩti, ate mapokakaniãri iua? Atauako õtakoxiti
isatako Xoteoakori iarikakanimoni, ãti uãka sauaki Xoteoakorimoni?
Atauako oerekatari Xoteo minakaniua? 36 Kotxi iua sãkire: “Hinitanoko.
!Hãpokano nota. Kona hĩte posotari nota sinimoni hĩsini,” itxa sãkireta. Ate
!imarotari isãkire —itxanãtakakana.

Ãparaã Kãkiti Auãkitaãkari

37 Kiiniri mapotõkire õti apiapoxokonita. Iua õti Xesosi tima kãkiti
sauaki. Itaparasãkireritika isãpirenauata ikinimane kenakotiniri ĩkapani:

—Piposonatakasaaki, notamoni pinako piãtini ĩkapani. 38 Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:

Nota sãkire auiãkari ãkixinireẽ aua amomo atoko inakari. Iua ãparaã
txĩkitakari kãkiti auãki inini.

—itxa Xesosi.

39 Iua Erekari Matamatakoti amomo atoko itxa. Xesosi sãkire
auiãkari apakapariko iua Erekari Matamatakoti. Iuasaaki Xesosi
sãkirauatakasaaki, iua Erekari Matamatakoti kona siãkapanika kãkitimoni,
kotxi Xesosi kona kanapiriãpanika Teoso tixinemoni.

40 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki itori kãkiti txari:

—Atãopitikara ikira kiki Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti itxaua.

41 Apanakini txari:

—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua.

Apanakinipekana:

—Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kariréiakiri ! itxaua. 42 Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Taviini apika
mekaniri itxaua. Iua iponaniãko Pereẽ sitatxiti Taviini auiniãtaã —
itxana.
Ikara atoko itxanãtana, kotxi kona imarotarina Xesosi iponaniiniãtaã
Pereẽ sitatxiti.
43 Iuasaaki apanakini auikari Xesosi sãkire. Apanakinipekana !auikari
Xesosi sãkire. 44 Apanakini nirekamari imaĩkiniri Xesosi iuasaaki, iuari-
tika iua maĩkakari !auari.

Sotatoakori Kanapiriã Xoteo Auĩteakorimoni

45 Ininiã sotatoakori kanapiriã sasetotxi auĩteakorimoni, pariseoakori
pakinimoni. Ininiã ipimaãna:
—Kinirepa kona himinari Xesosi uaimoni?
46 —Apia imatiresãkireta iua. !Auari kãkiti iua atoko ina sãkiretakari,
ininiãkara !apakata amaĩkiniri iua —itxana sotatoakori.
47 Ininiã pariseoakori omanãkarauata.
—Atauako iua misirienetai hĩte apaka? Iua txĩkitakai hĩte isãkire
hãuikini. 48 ! Auari auĩtetxi iua sãkire auiãkari. ! Auari pariseo iua
sãkire auiãkari. 49 Kãkiti miĩkitetinanira auikari Xesosi sãkire. Xesosi
sãkire auiãkari kona imarotari Moisesini paniãtakiti. Ininiãkara Teoso
misiritanako ninoa —itxa pariseoakori sãkire.
50 Iuasaaki Nikotemo inakori iuaãtaã aua. Pariseo itxaua. Iua õti
apisapanika iuara sari Xesosimoni ĩkanõka imisãkiretiniri ĩkapani. Ninoa
ikara atoko isãkirauatakasaaki, Nikotemo misãkiretana ninoa:
51 —Kãkiti kamakiti isãpiretini apisapanika, “maerekati ikamakiti,”
kona hĩtxape. Ikara atoko itxa Moisesini oerekasaakiua ate —itxana.
52 Ininiã ninoa pariseoakori:
—Atxiĩti pite Kariréiakirikai apaka, Xesosi atoko? Iteene patat-
sopatariko Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iua iteene patatsopatakasaaki,
iuasaakiikarako pimarotariko ! auari Teoso sãkire sãpiretakari, Kariréia
tõpakiri —itxarina iua.
53 Eereka ikinimane sari aapokomonina.

8

Sito Õtaniri Minakotikatika Sirĩkakaro

1 Iuasaaki Xesosi sari Orivanape Xiratamoni. Oriva txipokori.
2 Katimatinĩkata ikanapiriã Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuasaaki
ikinipoko kãkiti apotiitaua iuamoni. Ininiã Xesosi topãka, Teoso sãkire
isãpiretini ĩkapani. 3 Iuasaaki kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini
minaro sito iuamoni. Ninoa apokaro oa sito õtaniri minakotikatika
osirĩkini. Itakarona oa ikinimane apisatoõ.
4 —Koerekareri, aãpokaro oia sito õtaniri minakotikatika osirĩkini.
5 Moisesini sãkire iõkatsopatakori paniãtaua ikara atoko inakaro kai soroã
oõkaãka. Pitepekana, kiãtokopa atxataro oa? —itxana Xesosimoni.
6 Ikara atoko ipimaãrina Xesosi, kotxi inirekarina Xesosi kerokiniri
isãkire. Inirekarina Moisesini paniãtakiti iaõka imakamakaniã, ininiã
maerekati ikamapeka. Txamari !kasãkireri Xesosi. Iokirita, iõkata itxari
kipatxi iuakokiã. Imakenakotakiniti atoko itxa. 7 Ipimarauatapanikana,
ininiã Xesosi õkaõkitaua.
—Maerekati makamakatirako ĩkiika kiporonakiniro aroa kai soroã —
itxa Xesosi.

8 Eereka Xesosi iuaĩkana iokirita, iõkata itxari kipatxi. 9 Ninoa ikaraene
ikenakotakasaakina, iua apiata kiomãtxi inakariua sipeka. Eereka iua
tikini auakari apaka sipeka. Ikara atoko itxaãpotana ikinikana isinina.
Eereka Xesosinoka kaikota oa sitokata. 10 Xesosi õkaõkitaua, atamata
itxaro oa sito. Oanoka kaikota iuaã.
—Ĩtapari pimaerekani sãpiretakani? —itxaro.
11 —Apiananiri, isipekana nimaerekani sãpiretakani —otxari.
—Nota apaka kona sãpiretari pimaerekani. Pisipeka. Maerekati kona
pikamapinikako —itxaro.

Kãkiti Xinire Iopiniãkari

12 Eereka Xesosi iuaĩkana oerekari kãkiti.
—Nota ikini itixiti auakani tirikapite atoko nitxaua, kotxi noerekari
Teoso sãkire notakata sikani. Teoso mimarotakani ipiaã sikani itxauana.
Notakata sikanipekana ! itĩpokota ipiaã. Nota sikana ninoa ãtipirika
auinina ĩkapani —itxa Xesosi.
13 Ininiã pariseoakori misãkiretari Xesosi:
—Kona ate auikapiretari pisãkire, kotxi pitenani sãpiretari pisãkire.
Ikara atoko ininiã, kona aimarotari atãoene inini pisãkire. Ãti sãpiretiniãri
pite sãkire iaõka, aãuikari atxiĩti —itxarina Xesosi.
14 Ininiã Xesosi:
—Nota sãkirekara ikara atoko nitxai hĩte, iuaritika atãoenekara ikara
atoko nitxai hĩte, kotxi nota imarotari nininimoni, nimarotari nisini-
moni. Kona hĩte imarotari nota ininimoni. Kona hĩte imarotari nota
sinimoni. 15 Kãkiti hĩtxaua, ininiã hãpoĩrauata, kotxi ! himarotari atão.
Kona nota txari kãkitimoni: “Pite, peerekai pite. Pitepekana, ! erekai
pite.” ! Ikara atoko ! nitxari kãkiti. 16 Iuaritika nisãpiretakasaakiri kãkiti
kamakiti, atãonoka nitxa nisãkire, kotxi kona notananini sãpirenauata.
Niri niokanatakiri sãpiretakititxikana nisãpireta. 17 Kitxakapirĩka hĩteka
kiomaneakorini sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti itikakititxikana ãti itikakiti. Ninoa ipi sãkire ãtinoka auiniã, ininiã
ninoa sãkire atãonoka itxa,

itxa hĩkiomane sãkire. 18 Nota sãpiretari nota pirena. Niri niokanatakiri
apaka sãpiretari nota pirena nisãkiretxikana, ininiã ipi auape —itxa.
19 —Naniparari piri? —itxarina.
—Kona himarotano nota. Niri apaka kona himarota. Nota himaro-
taãkamako, niri apaka himarotamako.
20 Ikara atoko Xesosi sãkirauata. Txineiro Teoso ĩkapani sikikoãtaã
takote Xesosi oerekarauata Teoso misãkiretiko aikotiã. Xesosi ikara atoko
isãpirenauata, iuaritika kona kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapi kona
apokapanika.

Xesosi Sinimoni Kãkiti Masikani

21 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari kãkiti:
—Nisipiriko. Eereka hinitapiimano. Nota sinimoni ! hãuiritaãka hĩsini.
Hĩpinakasaaki, himaerekanikatika hĩpinako —itxa Xesosi.
22 Xoteo auĩteakori napetari:
—Atauako iuaka okatauako? Kotxi iua txari: “Nota sinimoni kona
hãuiritaãka hĩsini” —itxana ninoa.
23 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Ĩkoraxitikinirai hĩte. Nota itanokiri. Hĩte ĩkora itixikinirai hĩte. !
Ĩkoraxitikirino nota. 24 Ikara atoko ininiãkara, nota txai hĩte: “Hĩpinakasaaki
himaerekanikatika hĩpinako,” nitxai. Himauikakanisaakiri nisãkire nota

pirena, hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako. Kona Teoso makatx-
akinii himaerekani —Xesosi txana ninoa.
25 —Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.
—Merepitipanika nisãpiretakitikara iuakarano nota. 26 Nisãpiretakiti
tĩkane hĩte maerekani nisãpiretini tĩkane kaiãopokori. Nota iokanatakari
atãoenenokara isãkire. Iua sãpiretakitinokara nisãpiretari kãkiti itixi auakani
—itxa Xesosi.
27 Ninoa !imarotari Xesosi iokanatakari aĩri Teoso. 28 Ininiã Xesosi
txana:
—Nota hĩtari iaxitikiri hõkasaaki, niĩto itano hõkitikasaaki, iuasaaki-
ikarako himarotano kinakaripa nota. Iuasaaki himarotariko notaka
sãkire !nisãpireta. Niri oereẽkitinokara nisãpireta. 29 Iua niokanatakiri
notakata aua. Niri !itakanapano nota, kotxi inireẽkitinoka nikama —itxa
Xesosi sãkire.
30 Xesosi ikara atoko ina sãkiretakasaaki, itomaneri kãkiti auikari isãkire.

Õpoĩkakoni Pirena

31 Ininiã Xesosi sãkirauata Xoteoakorimoni iua sãkire auiãkanimoni.
—Nisãkire iaõka hĩkamakasaaki, atão nimoianariakori hĩtxauako. 32 Atão
nimoianariakori hinakasaakiua, himarotari atãonoka inakari. Atãonoka
inakari himarotakasaaki, õpoĩkakoni atoko hĩtxaua.
33 Ninoa apakapapireta:
—Apraãoni apika mekanirireua ate, ininiã anirekinimoni asa. Nitir-
itxi iamotakoni !atxaua. Kinirepa õpoĩkakoni atoko pitxĩkitakaua? —
itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Atãonoka nitxai hĩte. Maerekanitxi nitiri atoko itxa kãkiti maerekati
kamakari. 35 Nitiritxi iamotakori ãtipirika !auari ipatrãote aapoko. Patrão
ãkiri auapika ãtipirika iri aapoko. 36 Nota Teoso ãkiri txĩkitakasaakiri kãkiti
õpoĩkakori atoko ininiua, maerekanitxi nitiri !itxaikauako. Iuasaaki
iposotari erekari ikamini.

Apraãoni Apika Mekaniriakori

37 —Nimarotari Apraãoni apika mekaniriakori hininiua, txamari
hinirekari hõkinino. Nisãkire himauiãkani xika hinirekari hõkinino.
38 Nota sãpiretai hĩte nota iri oerekakiti. Hĩte kamari hĩte iri paniãtakiti
—itxa Xesosi.
39 —Apraãoni ate iri —itxana ninoa.
Ininiã Xesosi:
—Apraãoni apika mekaniriakori hininiãua, Apraãoni kamakiti atoko
hĩkamamako. 40 Atãonoka nisãpiretai hĩte. Teoso sãpiretakitinokara
nisãpiretai, iuaritika hinirekari hõkinino. Apraãoni !ikamari ikara atoko
inakari. 41 Hĩte kamari hĩte iri kamakiti atoko inakari —itxa Xesosi.
—Teosonanira ate iri. Ate atãopitika iua anaakori atxaua —itxana.
42 —Teoso atão hĩri ininiãua, nota hĩtiretamako, kotxi Teoso auiniãtaã
nota ina uaimoni. Kona notaka iokanataua. Teosora iokanatano nota
uaimoni. 43 Kininiãpa !hiĩkitetatari ikara atoko nininii? !Himarotari
nisãkire, kotxi kona xatiki hinirekari nisãkire iaõka hĩkamini. 44 Satanasira
hĩri. Hĩte nirekari maerekati, Satanasi nireẽkiti iaõka hĩkamini. Kitx-
akapirĩka itixi kamiko atokopanika kokaniri itxaua Satanasi. Iua !
inirekari atãoene isãpiretini. !Iposotari atãoene isãpiretini. Aãpirenanokara
iua imarota, kotxi aãpirenaãri itxaua iua. Aãpirenaãri iri itxaua iua
Satanasi. 45 Nisãkire atão, ininiãkara hĩte !auikari nisãkire. 46 Hĩte ãtika
itikatari maerekati nikamini? Ãtika !itikari maerekati nikamini, kotxi

kona maerekati kona nikama. Ininiã kinirepa kona hĩte auikari nisãkire?
47 Teoso anaakori kĩpitari iua sãkire. Hĩte kona kĩpitari iua sãkire, kotxi iua
anaakori !hĩtxaua hĩte —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Apraão Apisapanika Auini

48 Ininiã Xoteoakori txari Xesosi:
—Ate sãkire atão. Samariakiri pitxaua pite. Maerekati Matamatakoti
auaĩtotai pite —itxana.
Ninoa akiriuãkatari Xesosi "Samariakiri," kotxi Xoteoakori omanatana
Samariakini. 49 Ininiã Xesosi:
—Maerekati Matamatakoti kona auaĩtotano nota. Nota paxitari niri,
txamari hĩte kona paxitano nota. 50 Kona notani nitari kãkiti nota
iuikakani tĩkane. Nirira nirekari kãkiti iuikinino nota. Nirira imarotari
nisãkire atãonoka inini. 51 Nota sãkire iaõka kamakari ! ipina. Ikara
atãoene.
52 Xoteoakori apakapapiretari:
—Uatxa aimarotari maerekati matamatakoti auaĩtotai pite, kotxi
Apraãoni ipĩpe. Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kinirepa pite
sãkire: "Nota sãkire iaõka kamakari !ipina," pitxa? 53 Aĩrini Apraãoni ipĩpe.
Pite apiata atxiĩti? Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kiriparai pite?
—itxarina Xesosi.
54 Ininiã Xesosi:
—Notaka niuikiniua ! apakata. Nirira iuikano nota. Hĩte sãkire:
"Ateosone iua," txamari nota irira iua. 55 Kona himarotari Teoso.
Notananira imarotari Teoso. Nota "kona Teoso nimarota," nininiã, hĩte
atokokamarako nitxamako. Aãpirenaãri nitxamauako. Nota imarotapi-
tikari iua. Nota kĩpitari isãkire. 56 Hĩri Apraão poxokoniuata, nota uai
apokini ikenakoenetakasaaki. Iua itikari nota uai apokini, ininiã iua
poxokoniuata.
57 Ininiã ninoa Xoteoakori: —Pite sĩkoẽta anokanani ! apokapanika,
iuaritika paõkitatari Apraão? Paxirari pisãkire —itxarina.
58 —Apraão apisapanikara nota aua. Ikara atãoene nitxai hĩte —itxa
Xesosi.
59 Ikara isãkire ikenakotakasaakina, ikosekarina kai soro Xesosi
ikiporonakinina ĩkapani, okinina ĩkapani. Xesosi kipataua. Osipikari
Teoso misãkiretiko aikoti. Inapaãpota ninoa sauaki.

9

Mõsiãreti Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Xesosi tĩpokotakasaaki, itikari mõsiãreti. Iua ponaniãkasaaki, mõsiãreti
itxapekaua. 2 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Koerekareri, kiripa kamari maerekati iua mõsiãreti inini? Iuakani?
Irikani? Inorokani?
3 Ininiã Xesosi:
—Kona iua maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona iri maerekani
xikani, kona inoro maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona maerekan-
itxi xikani mõsiãreti itxaua. Iua mõsiãreti Teoso posotiire kãkiti imarotini
ĩkapanira. 4 Kãkiti parĩkauata pokamara. Mapiãpeka inakasaaki, kona
kãkiti posotaikari iparĩkauatini. Iua atokokana akamariko niokanatakiri
paniãtakiti aãuapanika anakasaaki. Apinaka atoko kona akamaikari
Teoso paniãtakiti ĩkorapokoriti. 5 Ĩkorapokoriti nauakasaaki, niopinikana
ikinimane ãkixinire Teoso imarotinina ĩkapani —itxa Xesosi.

6 Ikara inaãka atoko ienemaã ixiti oakaka Xesosi. Ikamari ãkape,
minapa itxari mõsiãreti oki nopini. 7 Iokanatari:
—Parokari poki Siroee poamoni —itxari mõsiãreti.
Iuaã auari ipoa xapitikiri kãkiti kamakiti. Iua ipoa uãka "Siroee." Iua
uãkatxikana "Iokanatakori" itxaua. Iua sari Siroeemoni. Arokatoõtaua.
Iuasaakipeka kõsiãrepeka itxa.
8 Aapoko takote auakani, kãkiti mitxi mõsiãreti itikakani pakini, ninoa
misãkiretakakaua:
—Ikira kiki mitxi iitopãkanãtapika inakarikani, kãkiti txineirote
amanaãnãtapika inakarikani, ikira kiki? —itxana.
9 Apanakini apakapapiretari:
—Ari, iuapitikara.
Apanakinipekana apakapapiretari:
—Kona. Kona iuani. Ãti kiki iua mõsiãreti atoko inakarira.
Iua mitxi mõsiãreti apakapapiretari:
—Ari, iuapitikarano nota —itxa.
10 Ininiã ninoa:
—Kiãtokopa pitxa uatxa kõsiãrepeka pitxapeka? —itxarina.
11 —Iua Xesosi inakori kamari ãkape, nokiã minapa itxari. Ipaniãtano:
"Ãparaã Siroee inakorimoni pisa. Iuaã parokatoõtaua," itxano nota.
Ininiã nisa. Narokatoõtaua. Iuasaakipeka nota kõsiãrepekano —itxa.
12 —Namoniparari iua? —itxarina.
—A, meta —itxa iua mitxi mõsiãreti.

Pariseoakori Mitxi Mõsiãreti Inakarikata

13 Ninoa anikari iua mitxi mõsiãreti pariseoakorimoni. 14 Iua õti Xesosi
kamakasaakiri ãkape mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitakini ĩkapani tomatiko
õtisaaki iuasaaki. 15 Ninoa anikasaakiri iua mitxi mõsiãreti inakari
pariseoakorimoni, pariseoakori apaka pimaãri iua:
—Kininiãpa uatxa kõsiãrepeka pitxa? —itxana.
—Ãkapeẽra noki nopini iminapa. Eereka narokatoõtaua. Uatxa
kõsiãrepeka nitxa —itxa.
16 Pariseoakori ãtikaka txari:
—Iua kiki, ãkape mõsiãreti oki nopini minapakari, kona iua kamari
Teoso paniãtakiti, kotxi iparĩkauata tomatiko õtisaaki. !Apakata ikamakiti.
Pariseoakori ãtikakapekana sãkirauata:
—Maerekati kamakari kona kamari ikara atoko inakari posotiiretxi,
mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitakini.
Ininiã pariseoakori taparakienatakakaua ikara xika. 17 Iuaĩkana
pariseoakori misãkiretari iua kiki:
—Kiãtokopa inakaripa iua kiki pite makananitakari? —itxarina iua.
—Teoso sãkire sãpiretakari itxaua iua.
18 Xoteo auĩteakori kona auikari isãkire, mitxi mõsiãreti eereka
kõsiãrepeka inakari sãkire. Ininiã ninoa akiritari iri, inoro pakini.
19 —Hĩte sãkire hamarite auakasaaki mõsiãreti itxapekaua.
Hamaritekani ere? Kiãtokopa uatxa kõsiãrepeka itxa? —itxana.
20 —Ari, ate ãkiripitikara. Iponaniãkasaaki, mõsiãretipeka itxaua. 21 Kona
ate imarotari kiriãpareuako uatxa kõsiãrepeka itxa. Kona ate imarotari
kiriuako kamari kõsiãrepeka inini. Hĩpimaãri iua, kotxi mitapekari iua.
Iuaka apakapapiretai hĩte —iri, inoro pakini txana ninoa.
22 Iri, inoro pakini ikara atoko itxana Xoteo auĩteakori ipĩkinina xika.
Xoteo auĩteakori sãpiretapekari kãkiti: "Kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Teoso

mereẽkiti ininiua auiãkani, kãkiti iãtapakiti ininiua auiãkani, kona auiritaãkaikana ĩroinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.” 23 Ininiã pĩkaretxi xika iri,
inoro pakini txari: “Hĩpimaãri iua. Mitapekari iua,” itxana ninoa.
24 Ininiã iuaĩkana pariseoakori akiritari iua kiki mitxi mõsiãreti inakari.
—Atãonanira pisãpiretako Teoso apisatoõ. Ate imarotari maerekatinoka
ikamini Xesosi, kotxi imakananirauata tomatiko õtisaaki —itxarina.
25 Ininiã iua:
—Kona nimarotari maerekati ikamini. Kona nimarotari erekari
ikamini. Mitxipeka mõsiãreti nitxaua. Uatxa kõsiãrepeka nitxaua. Ikaranoka nimarota —itxana ninoa.
26 —Kiãtokopa itxai kõsiãrepeka inĩkitakiniãi?
27 Iua mitxi mõsiãreti inakari apakapapiretari:
—Nisãpiretapekai hĩte mixikanani, txamari !hãuikari nisãkire. Kinirepa
hinirekatari iuaĩkana nisãpiretinii? Atauako hĩte apaka nirekari iua sãkire
hãuikini? —itxana.
28 Ininiã itxitarina:
—Pitera auikari iua sãkire. Ate auikari Moisesini sãkire. 29 Aimarotari
Teoso misãkiretari Moisesini. Iua Xesosi kamari maerekati. !Aimarotari
amonikiripa iua ina —itxana.
30 Iua kiki apakapapiretari:
—Anekani. Kona hĩte imarotari amonikiriuako iua ina. Iuara
kamaõsiãretano nota. 31 Teoso kona maãkatari maerekati kamakari
amanaãkiti. Teoso teosonetakani amanaãkiti imaãkatapitika. Iua
nirekaãkiti kamakari amanaãkiti imaãkatapitika. 32 Mitxipeka mõsiãreti
kõsiãrepeka inĩkitaãkari kona auari. Itixi kamikosaakipanika ! auari
kõsiãrepeka inĩkitaãkari. Uatxaikara auape. 33 Xesosi Teoso iokanatakiti
iminakanimauako, !ikamamariko posotiiretxi —itxa iua.
34 Ininiã pariseoakori:
—Pite maerekatipeka auakarikai. Ãtipirika pite kamari maerekati.
Maerekatinoka piĩkiteta. Iuaritika pinirekatari ate poerekini? Konapitini. Kona ate nirekari ikara pisãkire. Pisipiniikaua. Kona uai
pikanapiripinika. Ate kona nirekari pite uai kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti
pinini —ninoa txari iua.
Ininiã aiko porikiti iokanatarina.

Mitxi Mõsiãreti Inakari Auikiniri Xesosi Sãkire

35 Xesosi kenakopiretari iporikiti iokanatiko mitxi mõsiãreti inakari,
ininiã Xesosi nitari iua. Apokasaakiri, itxari:
—Atauako pauikatari Teoso ãkiri sãkire? —itxari.
36 —Kipa iua? Nimarotiniãri, nauikapitikariko —itxa.
37 —Pite aõkitapekari Teoso ãkiri. Iuapitikara misãkirenãtai pite uatxa
—itxa.
38 —Apiananiri, nota auikari pite Teoso ãkiri pininiua.
Ininiã iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
39 —Ĩkorapokoriti napoka Teoso sãkire auiãkani ipinimoni nitakinina ĩkapani. Isãkire mauiãkani ipinimoni nitakinina ĩkapani napoka
ĩkorapokoriti. Apanakini nisikaposotiireta, Teoso sãkire auikinina ĩkapani.
Mitxi ninoa mõsiãreti atoko itxauana, kotxi mitxi ! imarotarina Teoso.
Ninoa auikapiretakasaakiri Teoso sãkire, kõsiãreri atoko itxapekauana.
Apanakinipekana atão minakati isãkirena: “Nimarotapitikari Teoso.”
Ninoa uãkatari kõsiãreri atoko ininiuana. Txamari kona atão ninoa
nirekari imarotiniri Teoso. ! Nisikari posotiiretxi ninoamoni, Teoso

sãkire auikinina ĩkapani. Kãkiti iua atoko inakari mõsiãreti atoko itxaua
—itxa Xesosi.
40 Ãtikaka pariseoakori Xesosi takote auakani kenakotari.
—Atauako atekani apaka mõsiãreti atoko atxaua? —itxana.
41 —“Mõsiãreni atoko atxaua,” hininiã hĩsãkire, ininiã atão hĩsãkire. Txa-
mari hĩte txari: “Kõsiãreua ate,” hĩtxama. Iua atoko hininiã hĩkamapitikari
maerekati, kotxi kona hãuikari Teoso sãkire —Xesosi txana ninoa.

10

Soti Auĩte Pitikiri

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, ia atoko itxa isãpirena:
—Atãopitikara ia atoko nitxapaniiko hĩte. Soti auĩte ĩroã pirikeri itore-
moni. Itoremoni miĩroãkani kiĩtiriri itxauana, kotxi ãtiãtaã ikanĩka ĩroini
ĩkapani. 2 Pirikeri toremoni ĩroãkari soti auĩte pitikiri. 3 Initiri osereẽri
pirikeri tore iua ĩkapani. Soti auĩte kenakotari ipitikiri sãkire. Ipitikiri
imarotari ikinipoko ipiraakori uãka akiritinina ĩkapani. Iuara anikana
inipokotinina ĩkapani. 4 Porikiti auakasaakina, iua saãpota ninoa apisa.
Iua tikini isana ninoa. Ninoa imarotari iua sãkire ene. 5 Ninoa kona sari
kãkiti imimarotakinitina tikini. Ipitikiri minakotika akiritakasaakina,
imitekana. Kona imarotarina imapitikiritakinitina sãkire.
6 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretari pariseoakori.
Txamari ninoa kona imarotari Xesosi ikara atoko inakari isãpirena.

Xesosi Soti Auĩte Pitikiri Erekari Itxaua

7 Xesosi iuaĩkana sãkirauata.
—Inipitikara nota pirikeri tore nitxaua, soti auĩte ĩroini ĩkapani. 8 Nota
apisa apoãkani, atão minasãkiretakani kiĩtiririni itxauana. Soti auĩte kona
maãkatari ninoa sãkire. 9 Nota itore nitxaua. Kãkiti ĩroiniãtaã tore
nitxaua. Nota makatxakari uai ĩroãkari maerekani, auapininiika inini
ĩkapani. Iĩroã, ipokĩka itxapika. Kona kapĩkareri. Natxi !auari. 10 Kiĩtiriri
apoka iĩtiriuatini ĩkapani, okaniuatini ĩkapani, imisirikarauatini ĩkapani.
Notapekana apoka kãkiti auapininiika inini ĩkapani, kãkiti auini ereka
inini ĩkapani.
11 Pitikiritxi erekari nitxaua nota. Pitikiritxi erekari ipina ipiraakori
mapinakani ĩkapani. 12 Nitiritxi soti auĩteakori pitikiri !itxaua. Anãpa auĩte
kaneenamari apokasaaki, iua miteka. Itakanapanako soti auĩteakori.
Ininiã anãpa maĩkari soti auĩte, oxikepoata itxana. 13 Iua nitiritxi
mitekako, kotxi txineiro ĩkapaninokara iparĩkauata. Kona atão itiretari soti
auĩte.
14 —Soti auĩte pitikiri erekari nitxaua nota. Atão nimarotari nipi-
raakori. Ninoa apaka atão imarotano nota. 15 Iua atokokana niri
imarotano nota. Nota apaka imarotari niri. Nota ipinako soti auĩteakori
nota nakiti mapinakani ĩkapani. 16 Nota aua apanakini soti auĩteakori
apaka. Uatxa ia pirikeri ãki !auapanikana. Niminanako ninoa apaka
ia pirikeri ãki auinina ĩkapani. Ninoa auikariko nisãkire. Ininiã ninoa
imakinika aua ãtika pirikeri ãki. Ãtikarako ninoa pitikiri.
17 —Niri tiretano, kotxi nauiritari nipinini, iuaĩkana nõkitikiniua
ĩkapani. 18 Kãkiti !iposotari okinino nota nimanirekasaakiri nokiko.
Nota sikariko niĩto nokiko ĩkapani. Ninirekasaaki manapi nipina.
Ninirekasaaki manapi nõkitikaua. Ikara atoko niri paniãtano nota —itxa
Xesosi.

19 Ikara Xesosi sãkire Xoteoakori kenakotakasaaki, itaparakien-
atakakauana. Apanakini potxitari Xesosi sãkire. Apanakini kona
potxitari.
20 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotari iua.
Ãtipekana txari:
—Imapitxirita. Kinirepa hĩkenakotatari mapitxiritakari sãkire? —
itxana ninoa.
21 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotakiti !ikara atoko itxa sãkireta. Satanasi nitiri
kona kõsiãrepeka txĩkitakari mõsiãreti —itxana.

Xoteoakori !Auikari Xesosi Sãkire

22 Mitaãsaaki Xoteoakori kamari kiiniri Xerosareẽ. Iuasaaki ixinika-
rina Teoso misãkiretiko aikoti merepaniko kamiko. 23 Iuasaaki Xesosi
tĩpokota aiko Teoso misãkiretikoãtaã, Saromãoni inakoriãtaã. 24 Iuaã
Xoteoakori apotiitaua iuamoni. Iuasaaki ninoa txari iua:
—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua. Akokaxiti anirekari
aimarotiniri ikara —itxarina.
25 Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretapekai hĩte. Kona hãuikari nota sãkire. Niposotiire nika-
makiti niri uãkaã oerekapekai hĩte. 26 Nisãpiretapekai hĩte, txamari kona
hãuikari nota sãkire, kotxi nisoti auĩtene kona hĩtxaua. 27 Nisoti auĩtene
imarotari nisãkire. Nota imarotana ninoa. Ninoa kapokitano nota.
28 Nitxĩkitakana ninoa ãtipirika auinina. Nota kamari ninoa imipĩkanina
tĩkane. Kona kamakatxakikona nota nĩkatakini. 29 Niri sikana ninoa no-
tamoni. Apiatakari itxaua iua. Ininiã ãti kona posotari imakatxakinina
niri nĩkatakini. 30 Niri, nota pakini ãtika atxaua.
31 Ikara atoko Xesosi inakasaaki, Xoteoakori morõkari kai soro
ikiporonakinirina ĩkapani. 32 Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Kaiãopokori erekari niri nakiti noerekapekai hĩte. Kinakarixikapa
hinireka hĩkiporonakinino nota? —itxa Xesosi.
33 Xoteoakori apakapapireta:
—Kona akiporonakai erekari pikaminiã. Akiporonakai, “Teosorano
nota” pinini xikara. Pite kiki, iuaritika “Teosorano,” pitxa. Ininiã
maerekati pikamapeka Teosomonikari.
34 Xesosi apakapapiretana:
—Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nitxai: “Teosoakori hĩtxaua hĩte.”
35 Aimarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori ãtipirika atão inini. Teoso
akiriuãkatana ninoa isãkire apakapakani “teosoakori.” 36 Ininiã
kinirepa hĩte kamaãkaretxitano. Niri mereẽno nota inireẽkiti nikamini
ĩkapani. Iokanatano ĩkorapokoritimoni. Ininiã kinirepa hãpoĩtano Teoso
nimisãkirepiretini, “Teoso ãkirirano” ninakasaaki? 37 Nimakamakaniãri
niri nirekaãkiti, iuasaaki kona hãuikari nota sãkire. 38 Nikaminiãri
inirekaãkiti, iuaritika himauikakaniãri nisãkire, hãuikariko niposotiire.
Hĩtikakiti hãuika. Ininiã himarotariko, hãuikariko, niri, nota pakini ãtika
aniniua —itxa Xesosi.
39 Iuasaakipeka pariseoakori omanãkarauata. Iuaĩkana inirekarina
imaĩkinirina Xesosi. Txamari iuasaakipe isipe.

40 Iuaĩkana Xesosi kanapiriã Xotão ipiniãmoni. Iuaã ikaikota Xoão
kapatxisarerini patxisarauatiniãtaã. 41 Itomaneri kãkiti sari iuamoni.
Ininiã ninoa txa:
—Xoão kona kamari posotiiretxi, iuaritika ikinika isãpiretakiti Xesosi
pirena atão inakarinoka isãpireta.
42 Ininiã itori kãkiti iuaãtaã auikari Xesosi sãkire.

11

Arásaro Ipinini

1 Kiki Arásaro inakori aua ipi itaro, Maria, Mata pakini. Ninoa aua
Petánia aapokotxiti. Iuasaaki Arásaro amianata. 2 Xesosi ipinini apisa,
oa Maria arokari Xesosi kiti kamariãroã, oiãkoã kaxipota otxari. Oa
Maria itari Arásaro amianata. 3 Iua amianatakasaaki, Maria, Mata pakini
iokanapireta Xesosimoni:
—Apiananiri, pitiretakiti amianata —otxari.
4 Ninoa iokanapirena ikenakotakasaaki, iua txa:
—Amianari inokari Arásaro kona ipinini ĩkapanini. Teoso posoti-
ire oerekini ĩkapanira iua amianari inokari iua. Kãkiti: “Teoso ãkiri
peerekari” iniko ĩkapanira iua amianata.
5 Xesosi tiretari Mata, oĩtaro Maria, Arásaro pakini.
6 Ikenakotakasaakiri Arásaro amianatini, iua napapanikari ipi õti iuaxiti.
7 Eereka itxana imoianariakori:
—Iuaĩkana Xotéia tõpa masa.
8 Ininiã imoianariakori:
—Koerekareri, kitapani iuaã Xoteoakori nirekari kai soroã ikiporon-
akinii pite. Iuaritika pisatapanikako iuaãtaã? —itxarina.
9 Ininiã Xesosi:
—Pokamara tosi oara aua kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Pokamara
tĩpokotakari kona mãkitita, kotxi atokatxi iopinikari ikinipoko. 10 Txamari
ĩkanõka tĩpokotakari mãkitita, kotxi atokatxi kamara !auari.
11 Ininiã Xesosi:
—Amoianari Arásaro imakanãta. Nota õpirĩkariko iua —itxa Xesosi.
12 Ininiã Xesosi moianariakori txa:
—Imakanãtiniã, erekaãpopekari uatxa —itxana.
13 Xesosi imarotari Arásaro ipinini, txamari imoianariakori uãkatari
Arásaro atão imakini.
14 Ininiã Xesosi txana ninoa atão imarotinina ĩkapani:
—Arásaro ipĩpe. 15 Erekapitikari iuaã nimauakani, kotxi eereka hĩte
auikariko nota sãkire. Masa iuaxiti. Maõkitari iua —itxa Xesosi.
16 Tomee Txítximo inakori misãkiretana apanakini Xesosi moianari-
akori:
—Masa iuakata apinini tĩkane.
Ikara atoko itxa isãkire, kotxi iuaxiti Xoteoakori nirekari okiniri Xesosi.

Kãkiti Auãki Inĩkitaãkari

17 Xesosi apokasaaki iuaxiti ipi ipi pakini õti napapeka. Ininiã iuasaaki
Arásaroni katapeẽkaika. 18 Petánia Xerosareẽ takote. 19 Apanakini kãkiti
apoka Mata, Maria pakinimoni. Ninoa moianatana, kotxi itarina !
auaika.
20 Mata kenakopiretari Xesosi apokaãpotini. Ininiã oa sari oaõkitiniri
ĩkapani. Maria kaikota oaãpoko ãki.
21 Xesosimoni Mata apokasaaki, otxari iua:

—Apiananiri, pite uai auaãkamako, kona nitari ipinamako. 22 Iuaritika
nimarotapitikari, pamanaãkiti Teoso sikapitikai —otxa.
23 Ininiã Xesosi txaro:
—Pitari iuaĩkana auapanikako.
24 Ininiã Mata:
—Nimarotari itixi xipokini õti nitari iuaĩkana auapanikako. Ipĩkani
õkitikiniua õti, iua õkitikaua —otxa Mata.
25 Ininiã Xesosi sãkirauata:
—Nota ipĩkari õkitikakarirano nota. Kãkiti auãki inĩkitaãkarirano nota.
Nota sãkire auiãkari ipininiã, iuaritika iuaĩkana auapanikako. Kona
ipinaika. 26 Nota sãkire auiãkari auapanikako iuaĩkana. ! Ipinaikako.
Pauikatari ikara atoko nininii? —itxa Xesosi.
27 Ininiã Mata:
—Apiananiri, nauikapitikari. Teoso mereẽkiti pitxaua. Teoso ãkiri
pitxaua. Teoso iokanatakiti itiximoni ĩkari pitxaua. Ikara nauikapitika
—oa txari iua.

Xesosi Txiapatini

28 Eereka Mata sari oĩtaromoni. Oãkiritaro oa, mapara omisãkiretini
ĩkapani.
—Koerekareri apope. Iua akiritai —otxa Mata.
29 Maria kenakotari ikara inakasaaki, katimariã õkitikaua, iuamoni sa
otxa oa. 30 Iuasaaki Xesosi !apokapanika aapokotxiãtaã. Ikaikotapanika
mitxi Mata apokiniãtaã. 31 Maria katimaritika õkitikasaakiua, Xesosimoni
osini ĩkapani, Xoteoakori, oaãpoko ãki auakani, oa mĩkapiritakani, sari oa
tikini. Ninoa uãkatari akauarimoni osini otxiapatini ĩkapani.
32 Maria apoka Xesosimoni. Oãtamatakasaakiri iua, iua apisatoõ okapo-
toreẽkaua. Otxari:
—Uai pauaãkamako, kona nitari ipinamako —otxa.
33 Xesosi atamataro otxiapatini. Xoteoakori oakata apokakani txiap-
ata apaka, ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ. 34 Iua pimaãna:
—Nanipa hĩkatatari? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Apiananiri, masa. Patariko iuaã —itxana.
35 Iuasaaki Xesosi txiapata.
36 —Hãtamatari Xesosi. Iua tiretapitikari Arásaroni —itxa Xoteoakori.
37 Ãtikaka Xoteoakori txa:
—Mõsiãreti kõsiãrepeka itxĩkitakapeka. Atxiĩti iua uai apokaãkamako,
kona Arásaro ipinamako —itxana.

Xesosi Õkitikiniri Arásaroni

38 Ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ. Iuasaaki isa akauari-
moni. Ninoa takari ipĩkari kai auĩte ãki. Kai auĩte itotaãka.
39 Ininiã Xesosi txari:
—Himakatxakari akauari tore —itxa.
Mata, Arásaroni itaro txari Xesosi:
—Apiananiri, ipaiakapeka. Ipi ipi õti pakinipeka ikatiko, ininiã pata-
parasakari —otxari Xesosi.
40 Ininiã Xesosi:
—Nota sãpiretapekai: “Nota sãkire pauikiniã, pitikariko Teoso posotiire”
—itxaro.
41 Ininiã imakatxakarina kai. Iuasaakipeka Xesosi ionakaãta iaxiti.
—Niri. Erekai, kotxi pikenakotari nisãkire. 42 Nimarotari ãtipirika
pikenakotiniri nisãkire. Ikara atoko nitxa sãkireta kãkiti uai auakani

kenakotiniri ĩkapani, kotxi ninirekari ninoa auikiniri pite iokanatinino
nota uaimoni —itxa.
43 Ikara atoko inaãka atoko akirikatari:
—Arásaro, põkitikaua. Pipokĩka.
44 Ininiã iuasaakipeka Arásaro pokĩka. Imakinika iĩto mãkatxi mataã
iapirikaãka. Itoõ apaka iapirikaãka mãkatxi mataã.
Ininiã Xesosi:
—Himakatxakari iapirikiko.

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2)

45 Xoteoakori Mariamoni ĩkani itikari ikara atoko inakari, ininiã
auikarina Xesosi Teoso ãkiri ininiua. 46 Ãtikaka Xesosi kamakiti
itikakani kanapiriã pariseoakorimoni. Isãpiretana Xesosi õkitikiniri
Arásaro. 47 Ininiã pariseoakori, sasetotxi auĩteakori pakini apotiitaua.
Imisãkiretakakana:
—Kiripa ate kama? Ia kiki kamari itori posotiiretxi. 48 Aãuiritiniãri iua
ikara atoko ikamini, ikinipoko kãkiti auikari iua sãkire. Ininiã iua tikini
isana. Ikara atoko ininiã, Homanoakori xipokari Teoso misãkiretiko
aikoti ate nakiti, ate tixine apaka —itxana.
49 Iuasaaki Kaipasi inakori sasetotxiakori auĩte apiatakari inakari iua.
Itxana:
—Hĩte kona kimarorepanikai. 50 Erekari ãti kiki ipinini ikinimane
mapinakani ĩkapani. Ikara atoko ininiã, kona ikinipoko anirimane ip-
inako —itxa Kaipasi.
51 Ĩkorakanani sasetotxi auĩte apiatakari itxaua Kaipasi. Ia atoko
itxa: “Xesosi ipinako Xoteoakori mapinakani ĩkapani. 52 Kona ninoa
ĩkapaninanini ipinako. Teoso anaakori iarikakani ĩkapani apaka ip-
inako. Ininiã iuasaakirako iua apotiitari ikinipoko ninoa. Ininiã Teoso
anaakori itxauanako,” itxa Kaipasi sãkire.
53 Iuasaaki eereka imapapiretarina Xesosi okinina tĩkane. 54 Ikara
atoko ininiã, Xesosi kona saika Xotéia tõpamoni. Isari Eparaiĩ sitatxiti-
moni, ãparaã makipakaniãtaã takote. Iuaã ikaikota imoianariakorikata.
55 Iuasaaki imatokoãpotarina Páskoa kiiniriti. Iuasaaki itomaneri Xo-
teoakori Xerosareẽ tõpa auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni. Iua
kiiniri apisapanika, isana iuaã oerexiniretiniuana ĩkapani. Iuasaaki
amanaãrina Teoso imakatxakiniri maerekati ikamakitina. 56 Iuaã Xo-
teoakori nitari Xesosi. Ninoakakarika ipimaãkakana:
—Atauako kiinirimoni inapani atxiĩti?
57 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini paniãtapekari kãkiti:
—Himarotakasaakiri Xesosi auiniãtaã, hĩsãpiretauako ate, ininiã
amaĩkariko iua.

12

Maria Takari Kamariãro Xesosi Kitiã
(Mateo 26.6-13; Marko 14.3-9)

1 Seisi õti Páskoa kiiniriti apisa, Xesosi sari Petánia sitatxitimoni.
Iuaã aua Arásaro, Xesosi õkitikakiti Arásaro ipĩkasaaki. 2 Iuaã ikamaãka
nipokori Xesosi ĩkapani. Mata sikari nipokori kãkitimoni. Iuasaaki Arásaro
apanakinikata topãka Xesosikata. 3 Iuasaaki Maria kosekaro kamariãro
koana. Oia atão nato kamakoro. Ipixini kiro ominani aua. Kona
koketakoroni. Natonokara. Pakaronero, iuaritika okitakaro Xesosi

kitimoni. Oiãkoã okaxipokari. Iuasaaki aapokotxi ãki omarinokara itxaua.
4 Txamari Xotasi Isikariotxi inakori !apokaerekatari kamariãro Xesosi kitiã okitakini. Iua Xotasi Simão ãkiri. Xesosi moianari itxaua, txamari imĩkapiritariko Xesosi.
5 Ininiã Xotasi txari:
—Kãkiti parĩkauata tresẽtosi pakini õti oia atoko inakaro kamariãro iamotiko ĩkapani. Kinirepa kona ovẽtxitaãka? Kinirepa txineiro mauakinitimoni !osika? —itxa Xotasi.
6 Ikara atoko itxa, kotxi kiĩtiriri itxaua. Iua nĩkataro ninoa txineirote. Iua itotapekari txineiro iĩtirĩkini. Iua !imaãkatana txineiro mauakiniti.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Kona hĩtxitapero Mariapani. Onĩkataro kamariãro ia õti notamoni otakini ĩkapani, kotxi oxinikari nikatiko õti ĩkapani. 8 Minakati mauinakini auapikako hĩtekata. Txama nota !auaikako hĩtekata —itxa Xesosi.

Xoteo Auĩteakori Nirekari Okiniri Arásaro

9 Itomaneri Xoteoakori kenakopiretakasaakiri Xesosi Petánia sitatxitiã auini, ininiã iuaã isana Xesosi aõkitinina ĩkapani. Kona iuananini ninoa nireka aõkitinina. Arásaro Xesosi õkitikakiti apaka ninoa nirekari atamatinina. 10 Ininiã sasetotxi auĩteakori nirekari Arásaro apaka okinina, kotxi kaiãopokori kãkiti auikari Xesosi sãkire Arásaro sãpiretakiti ikenakotakasaakina. Itakanaparina sasetotxiakori sãkire auikinina. 11 Arásaro iuaĩkana auiniã, ininiã itomaneri Xoteoakori asikaãpotari iauĩtena, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40)

12 Katimatinĩkata, itomaneri kãkiti Páskoa kiiniritimoni sikani, kenakopiretari Xesosi apokaãpotini Xerosareẽmoni. 13 Ininiã Xerosareẽkini sari aõkitinirina iua. Kinari tape anikana, Xesosi apiãkatakasaakina. Akirikatana:
—Peerekari Teoso. Teoso takari erekari Isaeo auakani auĩtemoni, Apiananiri uãkaã ĩkarimoni —itxana.
14 Mitxipe Xesosi iokanatari imoianariakori xomẽta ãkiri initinina. Ninoa apokasaakiri, iminarina Xesosimoni. Ininiã Xesosi topãka iua nopini. Iua nopini Xesosi sari Xerosareẽmonikari. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
15 Kãkiti Xerosareẽkini kona hĩpĩkarauatape. Erepani hĩauĩte. Xomẽta nopini iitopãkako,
itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka. Ikara iaõka apokapeka, kotxi Xesosi apoka xomẽta nopini.
16 Iuasaaki imoianariakori kona xinikari Teoso sãpiretakiti kitxakapirĩka auakari. Xesosi ipinaka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakiika ninoa xinikari ikara Teoso sãkire. Ininiã iuasaakiika imarotarina Teoso sãpiretakiti.
17 Mitxi kãkiti akauari takote auakani, ninoa itikari Xesosi õkitikiniri Arásaro. Ninoa iaripiretari Xesosi kamakiti. 18 Ininiã kãkiti apiãkatari Xesosi, kotxi ninoa kenakoenetapekari Arásaro õkitikini. 19 Ininiã pariseoakori misãkiretakakaua:
—Hãtamata. Kiripa aposota akamini? Ikinimane kãkiti nirekari iua.
Ininiã pariseoakori xikotari Xesosi.

Ãtikaka Krekoakori Nitari Xesosi

20 Ãtikaka Krekoakori apoka Xerosareẽmoni Páskoa kiiniriti ĩkapani,
kotxi ninoa nirekari Teoso imisãkiretinina. 21 Apokasaakina iuaãtaã,
isana Piripimoni. Iua Petsáita aapokotxitikiri, Kariréia tõpa auakari.
Ininiã apokasaakina Piripimoni, ipimaãrina:
—Ate nirekari Xesosi aaõkitini.
22 Ininiã Piripi sari Ãtreemoni, isãpiretiniri ĩkapani. Eereka isana Xesosi-
moni. 23 Ininiã apokasaakina, Xesosi txana ninoa:
—Kaiamapekari nota hĩtari iaxitikiri sini niri tixinemoni ikinipoko
erekari napakapini ĩkapani. 24 Atão nisãpiretai. Nota kimi oki atoko. Kãkiti
matakakaniãro oa, ãtika okinoka auapika. Pitakiniãro, opitxaka. Ininiã
kaiãori oki aua. Ikara atoko nota. Nimapĩkaniã, ininiã notanokara auari.
Nipininiã, ininiã itomaneri kãkiti sari niri tixinemoni. 25 Pite ãtipirika
kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata.
Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako
Teosokata. 26 Kãkiti nirekiniãri iparĩkauatini nota ĩkapani, imoianatanoko.
Iua atoko ininiã, nota auiniãtaã iua apaka auako. Kãkiti parĩkauatiniã
nota ĩkapani, ininiã niri paxitariko iua.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

27 Xesosi misãkiretari Teoso:
—Uatxa kona erekaxinireno, ininiã kiãtokopa nitxa nisãkire pitemoni?
Atxiĩti nipaniãtai: “Niri, pimakatxakinanoko nimapinakani ĩkapani.”
Ikara atoko !nipaniãtai, kotxi nipinini ĩkapanira napoka ĩkorapokoritimoni.
28 Ininiã niri, poerekari kãkiti ikinimane auĩte pininiãua —itxa Xesosi.
Iuasaakipeka iaxitikiri txari:
—Noerekapekari kãkiti ikinimane auĩte nininiãua. Eereka iuaĩkana
noerekapanikariko ikara —itxa Teoso.
29 Kãkiti iuaãtaã auakani kenakotari iaxitikiri sãkire. Txamari itxana:
—Ikarokirauata.
Apanakini txari:
—Teoso nitirira sãkirauata iuakata —itxana.
30 Xesosi txana ninoa:
—Ikara sãkirauata kona nota ĩkapanini. Hĩte ĩkapanira isãkirauata.
31 Iposope ikini itixiti auakani misiritiko imaerekanina xika. Iposope
ikini itixiti auakani auĩte Satanasi inakori xipokiko. 32 Nota aamina
ĩpiriãmitakari nopini nõkitikikosaaki, iuasaaki nikosekanako kãkiti nota-
monikari.
33 Ikara atoko itxa, kãkiti imarotiniri aamina ĩpiriãmitakari nopini ip-
inini.
34 Apanakini kãkiti apakapapiretari:
—Teoso sãkire kitxakapirĩka iõkatsopatakori oerekaua Teoso mereẽkiti
ãtipirika auini. ! Ipina. Txamari pite sãpiretaua ipinini aamina
ĩpiriãmitakari nopini? Kipa iua aĩtari iaxitikiri pisãpiretakiti? —itxana
ninoa.
35 Ininiã Xesosi:
—Tirikapi kamara atoko nitxa. Hĩtekata nauakasaaki, noerekai hĩte
atão inakari. Uatxa tirikapi kamara hĩtekata auapanika. Paĩtiki nota sipe.
Tirikapi auakasaaki, pauapikako tirikapi kamaraã. Ininiã ipiã kona
apoka hĩtemoni. Kãkiti mauikakaniãri nota sãkire, ĩkanõka tĩpokotakani
atoko itxana. !Imarotarina isinimonina. 36 Tirikapi hĩtemoni auakasaaki,
hãuikariko iua sãkire. Ikara atoko ininiã, “pokamarari anaakori” hĩtxaua
—itxa Xesosi.

Ikara atoko inaka atoko isipeka. !Isãpiretari isinimoni.

Xoteoakori Kona Auikari Xesosi Sãkire

37 Xoteoakori itikari ikinipoko posotiiretxi Xesosi kamakiti. Iuaritika
kona ninoa auikari iua sãkire. 38 Ikara atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso
sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatakiti, iuasaaki apopeka. Isaía
txari:
Apiananiri, kãkiti !auikapiretari asãkire ninoamoni asãpiretakiti. !Auikari
piposotiire poereẽkiti ninoamoni,
itxa Isaía. 39 Iua atoko ininiã, Xoteoakori kona posotari auikiniri Xesosi
sãkire, kotxi iuaĩkana Isaía txari:
40 Teoso mõsiãretakana ninoa. Kaikokii itxĩkitakana. Itikakitina kona
iĩkitetana ninoa. Ikiiãna kona !imarotarina. Ininiã ninoa kona
apokapaniko notamoni erekapeka ininina nitxĩkitakini ĩkapani,
itxa Teoso Isaía iõkatsopatakitiã.
41 Kitxakapirĩka Xesosi uai apokini apisa Isaía iõkatsopatari ia sãkiretxiti.
Iuasaaki Teoso oerekari Isaía Xesosi posotiire, apaka ikinika Xesosi
kamakiti tĩkane.
42 Iuaritika itomaneri Xoteo auĩteakori auikari Xesosi sãkire. Txamari
!isãpiretarina apanakini, kotxi ninoa pĩkari pariseoakori. Pariseoakori
imarotakasaakiri Xesosi sãkire auiãkani ininiuana, !auiritaikana ninoa
ĩroini aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. 43 Iua atoko ininiã, ninoa apia
nirekari kãkiti iuikinina. Poiãoka ninoa nirekari Teoso iuikinina.

Xesosi Iuaĩkana Sãkirauata Xoteoakorimoni

44 Xesosi itaparasãkireritika txari:
—Kãkiti auikiniãri nota sãkire, kona nota sãkirenanini ninoa auika.
Niri sãkire apaka auikana, kotxi iua iokanatano nota uaimoni.
45 Natamatakiri apaka atamatari niri. 46 Tirikapi atoko nitxa nĩkasaaki
kãkitimoni. Nota sãkire auiãkani kona kaikota ipiaã. 47 Kãkiti nisãkire
kenakotakani mauikakaniãri nisãkire, kona nimisiritari iua imaerekani
xika. Kona kãkiti nimisiritini ĩkapanini nina uaimoni. Nina kãkiti
maerekani nimakatxakini ĩkapanira.
48 —Nota manirekakati, nisãkire manirekakati apaka, auapeka imisir-
itiko mereẽkari. Nisãpiretakiti, iuarako itixi xipokini õtisaaki sãpiretari
imisiritiko.
49 —Notaka sãkire !nisãpiretai. Niri sãkirera nisãpiretai. Niri iokanatano
nota uaimoni. Iua paniãtakiti isãpiretakiti nisãpiretai hĩte. 50 Nimarotari
kãkiti auikiniãri niri paniãtakiti auapininiika itxako. Nota sãpiretari niri
sikapiretinino iaõka.

13

Xesosi Arokari Imoianariakori Kiti

1 Páskoa inakori kiiniriti apisapanika, Xesosi imarotari paĩtiki itixi
itakanapini irimoni isini ĩkapani. Iua tiretapikana kãkiti iua nakiti. Ninoa
itiretiniritika ipinako Xesosi.
2 Xesosi imoianariakorikata inipokotini apisapanika Satanasi
sikanireõtapekari Xotasi Isikariotxi Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iua
Xotasi, Simão ãkiri. Eereka inirekari isikiniri Xesosi imokaiakarimoni.
3 Xesosi imarotapekari iri sikiniri ikinipoko posotiiretxi Xesosimoni.
Imarotapekari Teosomoni ipotorikini. Imarotapekari iuamoni
ikanapiriini. 4 Iuaritika inipokotaka atoko, õkitikaua. Imakatxakari
imãka inopini auakari. Eereka ipomakitari mãkatxi mata nitiritxi parĩka

atoko ikamini ĩkapani. 5 Eereka itakari ãparaã tiitxi ãki. Ininiã arokana
imoianariakori kiti. Eereka mãkatxi mataã ikaxipokaãpotana.
6 Simão Petro takote apokasaaki, Petro txari:
—Konapitini, Apiananiri. Ninitiri !pitxaua. Ininiã kona parokapiri
nikiti —itxari.
7 Ininiã Xesosi:
—Uatxa kona pimarotari nikamakiti. Pimarotariko ãti õti.
8 —Koniko pite arokapaniri nota kiti —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pimauiritakaniãno pikiti narokini, ininiã kona nimoianari pitx-
aikauako —itxa Xesosi.
9 —Ikara atoko ininiã, kona nikitinani paroka. Niuako, nikii,
imakinika paroka —itxa Petro.
10 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti kipaãtakaniua poirepe itxana. Itĩpokotakasaaki, iuaĩkana itxiko
apoka iuamoni. Iuasaaki ikitinokara arokaãka. Hĩte himakinika
poirepeka, kotxi nimakatxakapekari himaerekani. Ãtinokara kona
poireri, kotxi imaerekani auapanika.
11 Xesosi imarotapekari iua mĩkapiritakari, ininiã itxa: “Himakinika
poirepeka. Ãtinokara kona poireri,” itxana.
12 Ninoa kiti arokaãka atoko, ieretakari imãka inopinikiri. Ikanapiriã
amesamoni. Ipimaãna:
—Kinirepa narokatari hĩkiti? 13 Hĩte akiriuãkatano nota “koerekareri.”
Apaka hãkiriuãkatano “Apiananiri.” Atãopitikara hĩsãkire, kotxi ikara
inakari nitxaua. 14 Hĩauĩte, hõereẽkiri nitxaua. Iuaritika narokari hĩkiti.
Hinitiri atoko niparĩkauata. Ininiã hãrokakititakakauako, kãkiti nitiri atoko
hininiua. 15 Noerekapekai hĩte erekari hĩkamini. Uatxa hĩkamariko nota
kamakiti atokokana. 16 Atão inakari nitxai. Nitiritxi iamotakori poiãori.
Iauĩte apiari. Apaka kãkiti iokanatakari apiata. Iokanatakiti poiãori.
17 Uatxa hĩte imarotari atão inakari hĩkamini. Hĩkaminiãri, hĩpoxokoniuata.
18 —Kona himakinikani ikara atoko nitxai. Nimarotari nimereẽkini,
txamari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokapitikako. Itxari:
Notakata komiri nikakari, iuakarako kamari maerekati notamoni.
19 Uatxa iua himarotini apisapanika nisãpiretai hĩte. Ininiã nisãkire
iaõka apokasaaki, himarotariko Teoso ãkiri nininiua nota. 20 Atão
inakari nisãpiretai. Kãkiti nota iokanatakiti hĩtemoni hãpakapiniã,
nota apaka hãpakapa. Hãpakapiniãno nota, hãpakapari apaka nota
iokanatakari hĩtemoni —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.20-25; Marko 14.17-21; Arókasi 22.21-23)

21 Xesosi ikara isãpiretaãka atoko, ãkixinireẽ imatinaniuata. Itxana:
—Ari, ãtikara hĩte sauaki mĩkapiritano nota.
22 Ininiã imoianariakori atamatakakaua.
—Kiripa ikara atoko txatako? —itxana.
23 Iuasaaki Xesosi moianari itiretakiti papĩkaĩtota iuamoni. 24 Ininiã
iuasaaki Simão Petro ieki itxa isona iuamoni. Ininiã Petro:
—Pipimaãri iua: “Ĩkiripa ikara atoko txatariko iua?” —itxari.
25 Ininiã Xesosi tiretakiti pimaãri Xesosi:
—Kiripa ikara atoko txatai? —itxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Komiri niãkakiti nisikakitikarako ikara atoko txanoko.

Ininiã iuasaaki iãkari komiri. Eereka isikari Xotasi Isikariotximoni.
Iua Xotasi Simão ãkiri. 27 Xotasi komiri inikasaaki, Satanasi ĩroã ixiniremoni. Ininiã Xesosi txari Xotasi:
—Kinirão kamaka pinakiti pikamapoka —itxari.
28 Iuaã auakani ãkixinireẽ:
—Kinirepa ikara atoko itxatari Xotasi?
29 Xotasi nĩkataro ninoa txineirote. Ininiã ninoa ãkixinireẽ:
—Atxiĩti iokanatari iua komiri iamotini ĩkapani.
Ãtipekana:
—Atxiĩti iokanatari iua matiinimoni txineiro isikini ĩkapani —itxanãtana ãkixinireẽna.
30 Komiri apakapaãka atoko, inikaãka atoko isipe Xotasi. Mapiãpe inakasaaki.
31 Xotasi sipeka inaãka atoko, Xesosi txana ninoa:
—Uatxa kãkiti itikariko kãkiti itari iaxitikiri posotiire. 32 Kãkiti atamatariko Teoso posotiire imimoni auakari. Ininiã Teoso txari: “Erekapitikari namarite.” Iuasaaki Teoso oerekari kãkiti iua apokaerekatiniri imi. Ikara atoko ininiã, oerekari imi ereka inini.
33 —Nitiretakini, paĩtikinoka nauini hĩtekata. Eereka hinitapiimano nota, txamari nota sinimoni kona hĩposotari hĩsini. Ikara atoko nitxapekana Xoteoakori. Iuatxikana uatxa nisãpiretai hĩte. 34 Ininiã uatxa nisãpiretaiko hĩte Teoso paniãtakiti amaneri: “Hĩtiretakakaua, nota hĩte nitiretini atokokana.” 35 Ikara atoko hĩkaminiã, ikinimane imarotariko nota moianariakori atão hininiãua.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34)

36 Simão Petro pimaãri:
—Koerekareri, nanipa pisatako?
Xesosi apakapapiretari:
—Nota sinimoni kona uatxa apakata hĩsini. Ãti õtirako hĩsa hĩte.
37 Iuaĩkana Petro:
—Apiananiri, kinirepa kona pitekata nisa uatxa? Nipinapitikamako pitekata —itxa Petro.
38 —Atãopitikani notakata pipinini pinirekaka? —itxari.
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “! Nimarotari iua,” pitxanoko ipi ãti pakinikata —itxa Xesosi.

14

Xesosi Pinitari Imoianariakori

1 —Kona himatinaniuatape. Kona himaãkapeua. Hãuikariko Teoso sãkire. Apaka hãuikariko nota sãkire. 2 Niri auiniãtaã aua kaiãopokori aapokotxi. Ikara atoko iminakanimako, nisãpiretapiimaiko hĩte. Iuaã nisa hãuiniãtaã nikamini ĩkapani. 3 Iuaã nisa hãapoko nikamini ĩkapani. Eereka nikanapiriã. Nanikai hĩte notakata hãuini ĩkapani. Ininiã hĩte apaka aua nota auiniãtaã. 4 Hĩte imarotari nota sini kimaporiti —itxa Xesosi.

Teoso Kimapore Itxaua Xesosi

5 —Kona aimarotari pisinimoni. Natokopa ininiãpa aimarotatari pite sini kimaporiti? —itxa Tomee.
6 Ininiã Xesosi txari:

—Teosomoni sikari kimaporiti nitxaua. Atãonoka nisãkire. Atãonoka
nikamakiti. Nitxĩkitakari kãkiti auapininiika inini. Notamoni apokakari-
nanira sari nirimoni. 7 Atão nota himarotiniã, ininiã himarotariko niri
apaka. Uatxa himarotapekari iua. Hãtamatapekari iua —itxa Xesosi.
8 —Apiananiri, poerekari piri atemoni. Ikaranoka anireka —itxa
Piripi.
9 Ininiã Xesosi:
—Piripi, kona mixaikani hĩtekata nauama nota, iuaritika kona hi-
marotapanikano nota? Nota aõkitakari, aõkitapekari niri. Kinirepa, "Piri
poerekaua," pitxa? 10 Kona pite auikapanikari niri auini nota ãki? Nota
apaka aua niri ãki.
—Hĩtemoni nisãpiretakiti kona nota sãkirenanini. Niri paniãtakitira.
Niri nota ãki auakari iuara kamari ikinipoko nikamakiti. 11 Hãuikariko
nisãkire niri ãki nauini. Niri nota ãki auini apaka hãuika. Hi-
mauikakaniãri nisãkire, ininiã hãuikari nikamakiti. 12 Atão nisãpiretai.
Nota sãkire auiãkani kamariko nota kamakiti atokokana. Apaka ninoa
kamakiti apiata, kotxi nirimoni nisako. 13 Nota uãkaã hamanaãkiti
nota sikai hĩte. Ikara atoko ininiã, oerekaãka niri ereka ininiua.
14 Ikinipoko nota uãkaã hamanaãkiti, nota sikapitikai hĩte. 15 Nota
hĩtiretiniã, hĩkamariko nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Apokaenetini

16 —Namanaãriko niri ãti kõtãkikareri iokanatini hĩtemoni. Iuakara
auapininiika txako hĩtekata. 17 Iua Erekari Matamatakoti atãonani ina
sãkiretakari. Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani kona apakapari iua, kotxi kona
atamatarina iua. Apaka kona imarotarina iua. Hĩtepekana imarotari iua,
kotxi hĩtekata aua. Iua aua hĩte ãkixinireẽ.
18 —Ininiã kona nitakanapai hĩte. Nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini
ĩkapani. 19 Paĩtiki atoko kãkiti ĩkoraxiti auakani kona atamataikanoko nota.
Hĩte atamatanoko. Hĩte auapanikako, kotxi nota apaka auapanikako.
20 Iuaĩkana auapanika ninakasaaki, himarotariko niri ãki nauini. Hĩte
apaka auako nota ãkixinireẽ. Nota aua hĩte ãkixinireẽ apaka. Txapaniko.
21 —Iua nisãkire auiãkarira nipaniãtakiti kamakarira tiretano nota.
Nota tiretakari niri tireta. Nota apaka tiretari iua nitiretakiri. Ikara
atoko ininiã, noerekariko apikomoni nisãkire iuamoni.
22 Ãti Xotasi, kona Xotasi Isikariotxi inakorini, txari Xesosi:
—Kinirepa atenani poerekari Teoso ãkiri pininiua? Kinirepa kona
poerekari ikara apanakinimoni? —itxa.
23 Xesosi apakapapiretari:
—Kãkiti tiretiniãno, ikamari nisãkire iaõka. Niri tiretariko iua. Niri,
nota pakini apokako iuamoni. Iuakata aãuako. 24 Nota matiretakani
kona nĩkatari nisãkire. Nisãkire hĩkenakotakiti kona nota sãkireni. Niri
niokanatakiri sãkirera.
25 —Hĩtekata nauakasaaki, ikara sãkiretxi nisãpiretai. 26 Niri
iokanatariko kõtãkikareri, Erekari Matamatakoti inakori hĩtemoni.
Erekari Matamatakoti oerekaiko hĩte ikinipoko niuãkaã. Himax-
inĩkaretakiti iuaĩkanako iua oerekaiko. Ikinipoko nisãpiretakiti oerekaiko.
27 —Nisini apisapanika nikamaerekaxiniretai. Nota xinire ereka inini
atokotxikana nikamaerekaxiniretai. Nisãkire mauiãkani kona posotari
kamaerekaxiniretiniri ãti nota kamaerekaxiniretini atoko. Kona hi-
maãkapeua. Kona hĩpĩkarauatape. 28 Hĩte kenakotapekari nisãkire ia atoko
nininii hĩte: "Nisapitikako, iuaritika nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini

ĩkapani.” Hĩtiretiniãno, hĩpoxokoniuata nirimoni nisini ĩkapani, kotxi poiãori
nitxaua nota. Apiatakari itxaua niri. 29 Ikara nisãpiretakiti apokini
apisa nisãpiretai hĩte. Ikara nisãpiretakiti iaõka apokasaaki, hĩte auikari
nisãkire. 30 Apikomoni iteene nisãpiretinii !apakata. Ĩkorapokoriti auakani
auĩte Satanasi inakori paĩtiki apokako notamoni, iuaritika ! iposotari
itxĩkitakinino ipaniãtakiti nikamini. 31 Iteene ninirekari imakinika kãkiti
imarotiniri nitiretiniri niri. Apaka nikamari ikinipoko niri paniãtakiti —
itxa Xesosi.
Eereka Xesosi txari:
—Maõkitikaua. Masipeka.

15

Xesosi Atão Itĩkaretsa Itxaua

1 Ininiã eereka Xesosi txari:
—Atão itĩkaretsa nitxaua nota. Itĩkaretsa nĩkatakari itxaua niri.
2 Isauakaro otsa marito, kotxi kona kariro oa. Otsa iriuatakaropekana
iua kisauakaro omapotõkirenoka, iteene oriuatini ĩkapani. 3 Hĩte
poirepeka hĩtxa. Nisãkirenanira oeretai hĩte. 4 Okanotsa atokokana
hĩtxaua. Nota itĩkaretsa atoko nitxaua. Ininiã hĩpitxaka notamoni. Ikara
atoko hininiã, hĩkaikota notakata. Ininiã nota kaikotapika hĩtekata. Ikara
atoko hininiã, hĩriuatapitika. Ikara atoko hininiã, erekarinanira hĩkama.
Hĩriuatiniã, ininiã erekari hĩkama. Notamoni himapitxakakaniã, kona
hĩposotari hĩkaminiri erekari. Kona hĩriuata, kotxi nota tapara ! apokari
hĩtemoni. ! Karii hĩte. Okanotsanoka auiniã, kona kariro. Notakata
hãuapininiika hininiã, amãtiiri auapitika.
5 —Nota itĩkaretsa nitxaua. Hĩte nikanotsa hĩtxaua. Notamoni
pitakakari ãtipaniriko oripaniko. Notakata himauakaniã, kona xapitiki
kona hĩposota hĩkamini. 6 Nota sãkire mauiãkati okanotsa ipinakari atoko
itxa. Txiarokakari atoko itxa. Kãkiti apotiitari okanotsa ipinakari.
Eereka okari xaminaã arikini ĩkapani. Iua atokokana aĩri Teoso misiritari
isãkire mauiãkani. 7 Notamoni hĩpitxakiniã, hĩkenakotiniãri nipaniãtakiti,
hinirekaãkiti hamanainiãno, ininiã nisikapitikai hĩte. 8 Ito hĩriuatiniã,
kãkiti txariko niri: “Peerekai.” Hĩte iriuatiniã, ininiã hĩte atão oerekariko
apanakinimoni atão nimoianariakori hininiua.

Hĩtiretakakiniua Pirena

9 —Niri tiretinino atokotxikana, nitiretai hĩte. Kona hĩtakanapapiri
nitiraõki. 10 Hĩkĩpitiniãri nisãkire, ininiã nitiraõki kaikotapika hĩtekata.
Nota atokokanerako hĩtxako. Nota kĩpitari niri sãkire, ininiã niri tiraõki
kaikotapika notakata.
11 —Ikara atoko nitxai hĩte, nipoxokoni hĩtemoni kaikotini ĩkapani. Ikara
atoko ininiã, poxokonitxi xãpokako hĩxiniremoni. 12 Ia nipaniãtakiti: “Nota
tiretinii atokotxikana, hĩtiretakakauako.” 13 Pipininiã pimoianariakori
mapinakani ĩkapani, ininiãkara iteene pitiretana ninoa. Ikara tiraõkitxi
apiatakari. 14 Nipaniãtakiti hĩkaminiã, atão nimoianariakori hĩtxaua.
15 Uatxa !nixinikaikari nitiritxi hininiua, kotxi nitiritxi kona imarotari
iauĩte xinikakiti. Uatxa atão nimoianariakori hĩtxaua, kotxi ikinipoko
niri oerekakiti nisãpiretapekai hĩte. 16 Kona hĩteni mereẽno nota. Notara
mereẽi hĩte hĩriuatini ĩkapani. Ninirekari hĩriuatini. Ninirekari kãkiti nota
sãkire hĩsãpiretakini txipokori maxipokakati atoko ininina. Ikara atoko
ininiã, hamanaãriko niri hinirekakiti nota uãkaã, ininiã niri sikapitikai
hĩte. 17 Ia nipaniãtai hĩte hĩtiretakakiniua.

Xesosi Moianariakori Omanatakani
18 Iuaĩkana Xesosi pinitari imoianariakori:
—Apanakini omanataiko hĩte. Ininiã hĩxinikariko ia nisãkire. Merepitipanika ninoa omanatano nota. 19 Teoso sãkire himauikakaniã, Teoso sãkire mauiãkani tiretapitikai hĩte, kotxi ninoa atoko hĩtxa. Txamari ninoa nakiti !hĩtxaua. Hĩte kona ĩkoraxiti auakani !hĩtxaikaua. Nimereẽpekai hĩte. Nimakatxakapekai ãtião parĩkatxi hĩkamini ĩkapani. Iua xika Teoso sãkire mauiãkani omanatai. 20 Hĩxinikariko ia nisãpiretakiti. Nitiritxi poiãoka itxaua. Iauĩte apiatakari itxaua. Kãkiti misiritiniãno nota, nota atokokanerako imisiritai hĩte apaka. Nisãpiretapekai hĩte. Nota sãkire apamonĩkiniãna, ininiã hĩte sãkirekanera ninoa apamonĩka apaka. 21 Imisiritaina, kotxi hĩte auikari nota sãkire. Himisiritaãkako, kotxi kona imarotarina niokanatakiri. 22 Nota uai mapokakaniã, nimasãkirauatakaniã, kona imarotarina maerekati ikamakitina. 23 Nota omanatakani apaka omanatari niri. 24 Niposotiire nikamakiti apanakini kona posotari ikamini. Noerekari ninoa niposotiire, ininiã uatxa maerekati auari ninoamoni, kotxi ! auikari nota sãkire. Ikinika itikapekari posotiiretxi nikamakiti, iuaritika ninoa omanatano nota, niri apaka.
25 —Uatxa apopeka Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Maxikatiĩka ninoa omanatano.
26 Kõtãkikareri kona apokapanika. Niokanatariko nirikata auakari, Erekari Matamatakoti. Iua potorika niri auiniãtaã. Atão ene sãkiretakari itxaua. Isãpiretariko nota sãpiretakiti, nikamakiti pakini. 27 Ininiã hĩte apaka sãpiretariko nota kamakiti, nisãpiretakiti pakini apanakinimoni, kotxi merepitipanika nipotorikasaaki hĩte auapika notakata. Ininiã himarotapitikano nota.

16

1 Xesosi sãkirauatapanika:
—Ikara atoko nitxai hĩte atão himarotini ĩkapani, ininiã kona hĩtakanapari nisãkire. 2 Ãti õti Xoteo auĩteakori omitikenataiko hĩte aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Ãti õti apokapanikako ia nisãpiretakiti. Iuasaaki ninoa xinikariko hĩte okiko ereka inini. Ninoamoni hĩte okiko Teoso paniãtakiti iaõka. Txamari kona Teoso paniãtari ikara atoko inakari. 3 Ikara atoko inakari ikamanako, kotxi kona imarotano nota, niri pakini. 4 Ikara atoko nitxai hĩte, kotxi ikara atoko inakari apokasaaki, hĩxinikariko nisãkire. Merepanika nimoianatakasaakii, kona ikara atokoni !nitxai hĩte, kotxi nota auapanika hĩtekata —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Parĩka
5 Xesosi sãkirauatapanika:
—Paĩtiki nisipekako niokanatakirimoni. Kona hĩpimaãpeno: “Nanipa pisa?” Kona hĩtxapeno. 6 Ikara atoko nisãpiretapekai, ininiã uatxa kona erekaxinirei hĩte. 7 Iuaritika nitxai hĩte atão nisãkire. Apiaerekata nota sini. Nota masikaniã, iua Kõtãkikareri kona apoka hĩtemoni. Nisiniã, niokanatariko iua hĩtemoni. 8 Iua Kõtãkikareri apokasaaki, oerekariko ĩkorapokoriti auakani maerekani. Oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Oerekariko kãkiti misiritiko imaerekani xika. Iua Erekari Matamatakoti oerekariko ikara atoko inakari. 9 Iua oerekariko maerekati kãkiti kamakiti, kotxi ninoa !auikarina nisãkire. 10 Iua oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini,

kotxi nota sipekako nirimoni. Nota !auaika uai noerekarauatini ĩkapani.
Paĩtiki kona hĩte atamataikanoko nota. 11 Iua Erekari Matamatakoti
oerekariko maerekati kamakani misiritiko, kotxi ĩkorapokoriti auakani
auĩte Satanasi inakori misiritiko mereeẽkapeka.
12 —Auapanika apikomoni nisãpiretakiti tĩkane hĩtemoni. Txam-
ari ! apakata apikomoni nisãpiretinii, kotxi ! himĩteenekari apikomoni
nisãpiretinii. 13 Iua Erekari Matamatakoti, atãoene sãpiretakari, iua ĩkasaaki,
iua oerekaiko ikinipoko atão sãkiretxiti. Kona iua sãkireni isãpiretaiko
hĩte. Iaxiti auakari sãkirera, niri sãkirera, isãpiretaiko. Isãpiretaiko hĩte
katana Teoso kamakiti tĩkane apaka. 14 Erekari Matamatakoti oerekaiko
ereka ninini, kotxi iua apakapariko nisãkire, eereka isãpiretaiko hĩtemoni.
15 Ikini sereti niri nakiti nota nakiti apaka. Ininiã nota txai hĩte, “Erekari
Matamatakoti apakapariko nota nakiti. Ininiã eereka isikai hĩtemoni
himarotini ĩkapani.”

Matinanitxi, Eereka Poxokonitxi Apoka Inini

16 —Paĩtiki kona hãtamataikanoko nota. Eereka iuaĩkana hãtamatanoko,
kotxi nirimoni nisako —itxa Xesosi.
17 Imoianariakori txanãta:
—Kiripa itxanãta Xesosi? “Paĩtiki kona hãtamatanoko. Eereka iuaĩkana
hãtamatanoko nota, kotxi nirimoni nisako.” Kiripitipa itxanãta Xesosi? —
itxana imoianariakori.
18 —Kirisaakipa apokatako ikara inaãtakiti? Kiripa ikara isãkire:
“Paĩtiki,” Xesosi sãkire atemoni? Ikara isãkire kona ate imarotari xatiki
—itxanãtana.
19 Xesosi imarotari ninoa nirekari ipimainiri iua. Ininiã Xesosi txana:
—Hĩte nirekari hĩpimainino nota, kotxi nisãpiretai paĩtiki kona
hãtamatinino, eereka iuaĩkana hãtamatano. 20 Atãopitikara ia atoko
nitxai hĩte. Hĩtxiapatako. Himatinaniuatako. Iuasaaki apanakini
kãkiti ĩkorapokoriti auakani poxokoniuatako. Himatinaniuatako, eereka
hĩpoxokoni apokapitikako.
21 —Hĩte sito atoko hĩtxauako. Sito oãuaenetanapanoka onakasaaki,
oa omaãkapekaua. Imi auaka atoko, kona oxinikaikari otsii. Pox-
okope otxa, kotxi auapeka amarini. 22 Ikara atoko itxako hĩtemoni
apaka. Uatxa kona erekaxinirei hĩte. Iuaĩkana naõkitapanikaiko
hĩte. Iuasaakirako hĩpoxokoniuatako. Iuasaaki kãkiti kona posotari ix-
ipokiniri hĩpoxokoni. 23 Ĩkora õti apokasaaki, kona hĩpimaãikano nota.
Iuasaaki hamanaãri niri hinirekakiti nota uãkaã, ininiã iua sikai
hamanaãkiti. 24 Uatxapiima kona hamanaãpanikari hinirekakiti nota
uãkaã. Hamanainiãri, hãpakapapitikariko. Ininiã hĩpoxokoni apokapitikako
hĩtemoni.

Imoianariakori Auikari Xesosi Sãkire

25 —Mitxi niomaãtari ipixini nisãkire, kãkiti mimarotakaniri ĩkapani. Ãti
õti kona niomaãtaikari atão. Nisãpiretaiko niri iteene himarotini ĩkapani.
26 Iuasaaki hinirekakiti hamanaãno nota uãkaã. Kona nota amanaãri niri
hinirekakiti isikinii. Hĩte amanainiãri, isikapitikai. 27 Niri tiretai hĩte,
kotxi hĩte tiretano nota. Hĩte auikari iua iokanatinino nota uaimoni.
Ininiã iua tiretapitikai hĩte. 28 Niri iokanatano ĩkorapokoriti. Paĩtiki
nitakanapari ĩkorapokoriti nirimoni nisini ĩkapani —itxa Xesosi.
29 Imoianariakori txari:
—Uatxa pisãkire atãoenepitika. Sãkiretxi piomaãtakiti kona auaika,
kotxi uatxa aimarotari pisãkire. 30 Uatxa aimarotari pite imarotiniri

imakinika. Kona apakata apikomoni apimarauatini, kotxi uatxa aãuikari
Teoso auinimoni ĩkari pininiua pite —itxarina Xesosi.
31 Xesosi apakapapiretana:
—Uatxa hãuikari nisãkire —itxa Xesosi.
32 —Uatxa Teoso ketotiniri manapi apope hĩarikini ĩkapani. Imakinika
hĩte takanapanoko. Notanani kaikota. Iuaritika kona notananini
kaikota, kotxi niri aua notakata. 33 Ikara atoko nisãpiretai, kotxi
ninirekari erekaxinirepeka hinini. Ĩkorapokoriti hãuakasaaki, kãkiti misir-
itapitikai hĩte. Iuaritika hĩpoxokoniuatako, kotxi nota tapara apiata.
Maerekanitxi tapara poiãoka —itxa Xesosi.

17

Xesosi Misãkiretari Teoso Iuaka Ĩkapani

1 Xesosi ionakaãta iaxiti. Iuasaaki isãpiretari ia isãkire Teosomoni:
—Niri, piketotini manapi apopeka. Pisikariko piotximere iuaĩkana
nota pamaritemoni, ininiãkara nota oerekari kãkiti pite iotximere, 2 kotxi
pite sikano nota piposotiire ikinimane auĩte nininiua ĩkapani. Ininiã
nikamari ikinimane kãkiti pite sikakini auapininiika ininina ĩkapani.
3 Kãkiti imarotiniãi pite, imarotiniãno nota Xesosi Kristo piokanatakiti,
ninoa auapininiika, kotxi pite atão Teoso pitxaua. Pitenanira atão Teoso
pitxaua. 4 Noerekari ĩkorapokoriti auakani pite Apiananiri pininiua, kotxi
nikamapekari parĩkatxi pipaniãtakiti. 5 Ininiã niri, uatxa piotximere
pisikano, pitemoni napokasaaki. Itixi kamiko apisapanika pitekata
nauakasaaki, niotximere aua. Iua niotximeretxikana pisikano iuaĩkana
—itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretari Teoso Imoianariakori Ĩkapani

6 Xesosi sãkirauatapanika irimoni:
—Nota sãpiretari piuãka kãkitimoni, ninoa itixi auakani notamoni
pisikakini. Mitxi pite nakitiakori itxauana. Pite sikana ninoa notamoni,
ininiã ninoa kamari pisãkire iaõka. 7 Uatxa imarotarina ikinika napaka-
pakiti pite sikinino. 8 Nisãpiretapekana ninoa pisãkire, ininiã auikarina
pisãkire. Imarotapitikarina pitemoni nipotorikini. Ininiã auikarina pite
iokanatinino nota kãkitimoni.
9 —Nimisãkiretai pite ninoa ĩkapani. Kona nimisãkiretai nota sãkire
mauiãkani ĩkapani. Nimisãkiretai ninoa notamoni pisikakini ĩkapaninoka,
kotxi pite nakitiakori itxauana. 10 Ikinika nota nakiti pite nakiti itx-
aua apaka. Ikinika pite nakiti nota nakiti itxaua. Ninoa pisikakini
oerekari apanakini Apiananiri nininiua. Ininiã iuasaaki apanakini
txari: “Peerekari Xesosi.” 11 Uatxa !nikaikotaikako ĩkorapokoriti. Txamari
ninoa kaikotapanika uai. Nota sipekako pitemoni, ininiãkara pinĩkatana
ninoa notamoni pisikakini, kotxi pite niri pitxaua, erekarinoka ka-
makarii pite, kaposotiirei pite. Pite sikaposotiiretano nota. Ninirekari
ninoa ãtika atoko ininiuana, nota pitekata ãtika atoko aniniua atokokana.
12 Itixi ninoakata nauakasaaki, ninĩkatana ninoa pite uãkaã, piposotiireẽ.
Ninoa notamoni pisikakini ninĩkatapitika. Kona ãtika nomaiãta. Xotasi-
noka pĩpinanaka, kotxi pĩpinanakakani ãkiri itxaua iua. Ipĩpinanaka, kotxi
kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara apokini apis-
apanika.
13 —Uatxa nota sipeka pitemoni. Ikara atoko itxa nisãkire kãkitikata
nauapanika ninakasaaki, nota poxokoni ninoa ãkixinire auini ĩkapani.

14 Nisikapekari pisãkire ninoamoni, ininiãkara nisãkire mauiãkani
omanatana ninoa, kotxi nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti auakani !
itxaikauana ninoa. Iua atokotxikana kona ĩkorapokoriti auakarino
nota. 15 Nimisãkiretai pinĩkatinina ninoa, Satanasi mamaĩkakanina
ĩkapani. Kona ninirekari mauikareni sauaki auakasaakina
pimakatxakinina. 16 Ĩkorapokoriti auakani ! itxauana. Nota iua
atokotxikana. 17 Pimakatxakana ninoa pite nakitiakori ĩkapani. Pisãkireẽ
pimakatxakana, kotxi pisãkire atão. 18 Nota pisãkire mauiãkanimoni
piokanatini atokokana, niokanatana ninoa pisãkire mauiãkanimoni.
19 Ninoa ĩkapani notaka nisikaua pitemoni pinirekakiti nikamini ĩkapani.
Ininiãkara ninoaka apaka sikaua pitemoni pinirekakiti ikaminina
ĩkapani.

Xesosi Misãkiretari Teoso Isãkire Auiãkani Ĩkapani.

20 —Kona nimoianariakorinani ĩkapanini nimisãkiretai pite. Apaka
nimisãkiretai imakinika nisãkire auiãkani ĩkapani, katana nimoianariakori
sãkire auiãkani ĩkapani apaka. 21 Nota amanaãi ninoa xinire ãtika atoko
ininina ĩkapani. Nota aua pite ãkixinireẽ. Pitepekana aua nota ãkixinireẽ.
Iua atokotxikana ate aua ninoa ãkixinireẽ. Ikara atoko ininiã, nota sãkire
mauiãkani ĩkorapokoriti auikapanikariko pite iokanatinino nota. 22 Ininiã
erekari notamoni pisikakiti, piotximere, nisikapekana ninoa. Ininiã
ninoa xinire ãtika atoko itxauana, ate ãtika aniniua atokokana itxana
ninoa. 23 Nota aua ninoa ãkixinireẽ. Pite aua nota ãkixinireẽ. Ikara atoko
ininiã peerekari, kotxi ãtika itxaua ixinirena. Ikara atoko ininiã nisãkire
mauiãkani imarotariko pite iokanatinino nota. Apaka ninoa imarotari
nota pitiretini atokotxikana, pitiretinina ninoa apaka.

24 —Niri, ninirekari ninoa notamoni pisikakini notakata auini ĩkapani.
Ninirekari ninoa atamatiniri ikinipoko erekari notamoni pisikakiti,
niotximere pisikakiti, kotxi pite tiretano nota itixi kamiko apisa. 25 Niri,
atão inakarinoka kamakarii pite. Kãkiti ĩkorapokoriti auakani kona
imarotai pite. Iuaritika nota imarotai pite. Ninoa imarotari pite iokanatinino nota kãkitimoni. 26 Nisãpiretapekai pite kãkitimoni. Apikomoni
nisãpiretapanikariko pisãkire. Ininiã pitiraõki notamoni auakari ninoa-
moni auako. Ininiãkara nota aua ninoa ãkixinireẽ.

18

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53)

1 Teoso imisãkiretaka atoko, Xesosi ĩpiriãtari sõtoãri Setorõ inakori. Iuaã
aua amãtiirinape. Ininiã Xesosi sari iuaã imoianariakorikata. 2 Xotasi, Xe-
sosi mĩkapiritakari, imarotari Xesosi imoianariakorikata itotiniri iuaãtaã
isinina. 3 Ininiã Xotasi sari amãtiirinapemoni ãtikaka sotatoakorikata,
Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanikata. Sasetotxi auĩteakori, pariseoako-
rikata sari iuaãtaã apaka. Ikeekotxi, tirikapi pakini anikana. 4 Xesosi
imarotari ikinika iuamoni ikamakitina tĩkane. Imarotapekari ninoa
nirekakari okinirina iua. Iuaritika isari ninoamoni. Ipimaãna:

—Kiripa hinitanãta?

5 Ininiã ninoa:

—Xesosi Nasareekirira anita —itxana.

Ininiã Xesosi:

—Iuakarano nota.

Iuasaaki Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, aua ninoakata. 6 Xesosi
“iuakarano nota” inakasaaki, osipikana, ixitipe irika itxana.
7 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Kipa hinitanãta?
—Xesosi Nasareekirira —itxana.
8 —Nitxapekai, iuakarano nota. Nota hinitiniã, hãuiritana nimoianari-
akori sini —itxa Xesosi.
9 Ikara atoko itxa, mitxi isãkire apokini ĩkapani. Mitxi itxari Teosomoni:
“Kona nomaiãtana nimoianariakori notamoni pisikakini. Kona ãtika !
nomaiãta.”
10 Eereka Simão Petro inakori kosekari iouata auĩte. Isauakari Maoko
inakori ikikomoni ikĩpita. Iua sasetotxi auĩte apiatakari nitiri.
11 Xesosi txari Petro:
—Pitakaro iouata auĩte omata ãki. Apakatapitika nota kaminiri niri
paniãtakiti. Niri nirekapitikari natatsiitiniri nipinini kãkiti ĩkapani —itxa
Xesosi.

Xesosi Anasi Apisatoõ

12 Eereka sotatoakori, apaka sotatoakori auĩte, Teoso aikote nĩkatakani
pakini maĩkari Xesosi. Iaxirika itxarina. 13 Merepanika anikarina Xesosi
Anasi inakorimoni. Iua Anasi Kaipasi imatikiri. Iuasaaki iua Kaipasi
sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. 14 Iua Kaipasi õtãkikapekana Xoteo
auĩteakori. Ia atoko itxa isãkire: “Apiaerekata ãti kiki ipinini ikinimane
mapĩkani ĩkapani,” itxa Kaipasi õtãkikare.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Arókasi 22.54-62)

15 Simão Petro, ãti Xesosi moianari pakini asikatikinitari Xesosi Anasi
aapokomoni anikikosaaki. Mitxipeka sasetotxiakori auĩte apiatakari
aõkitapekari iua ãti Xesosi moianari. Ininiã iua ĩroã sasetotxiakori
auĩte apiatakari aapoko Xesosikata. 16 Petro kaikota iporikiti itore
takote. Eereka imoianari sari iporikiti. Imisãkiretaro ĩronakikoãtaã tore
nĩkatakaro. Ininiã oãuiritari Petro ĩroini.
17 Oa txari Petro:
—Pite ikira Xesosi moianarikai? —otxari.
—Kona —itxaro.
18 Iuasaaki katxĩkareri aua, ininiã nitiritxiakori, Teoso misãkiretiko
aikoti nĩkatakani pakini kamari xamina. Xamina ĩtinipoki irokanãtauana.
Petro ninoakata aua iuasaaki.

Xesosi Sasetotxiakori Auĩte Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Arókasi 22.54, 66-71)

19 Iroko ãki Xesosi sasetotxi auĩteakorikata aua. Ininiã sasetotxiakori
auĩte apiatakari misãkiretari Xesosi:
—Pisãpiretano pimoianariakori, pisãkire poerekakiti pakini —itxari.
20 Xesosi apakapapiretari:
—Ãtipirika nisãpiretapikai hĩte. Nitotari noerekarauatini aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua, Teoso misãkiretiko aikotiã apaka. Kona nikipatari
nisãkire. Ikinipoko kenakotari noereẽkiti. 21 Ininiã kinirepa hĩpimaãno?
Hĩpimaãna nisãkire kenakotakani. Ninoara imarotari noereẽkiti —itxa
Xesosi.
22 Xesosi ikara atoko isãkirauatakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti
nĩkatakari aritoõtari Xesosi.
—Atokope. Kona ikara atoko pitxape sasetotxi auĩte apiatakarimoni
—itxari.

23 Ininiã Xesosi:
—Nikerokiniãri nisãkire, pisãpiretano nikerokakiti, txamari kona nikerokari. Atão nisãkire, ininiã kinirepa piaritano? —itxa Xesosi.
24 Eereka Anasi iokanatari Xesosi iaxirikiko. Eereka anikarina sasetotxi auĩte apiatakarimoni, Kaipasi inakorimoni.

Iuaĩkana Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.71-75; Marko 14.69-72; Arókasi 22.58-62)

25 Petro iporikiti aua iuasaaki. Ininiã apanakini pimaãri:
—Ikira kiki moianarikai pite? —itxarina.
Ininiã iua:
—Kona —itxa.
26 Ãti sasetotxi auĩte apiatakari nitiri, Petro kisauakakĩpitatakiti nirimane iua. Iua pimaãri Petro:
—Pitekani amãtiirinapeãtaã nitika iuakata? —itxari.
Iuaĩkana Petro txari:
—Kona notani.
27 Iuasaakipeka patari sãkirauata. Iuasaakipeka mitxi Xesosi sãpiretakiti iaõka auape.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2; Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5)

28 Ĩkanõkapanika ninoa takanapari Kaipasi aapoko, Anikarina Xesosi Homano auĩte auinimoni, kãkiti misiritiko imarotiko pakitamoni. Xoteo auĩteakori kona nirekari aiko ãki ĩroinina. Kona inirekarina ãti uãka takote iitopãkinina. Ãti uãka takote iitopãkiniãna, kona apakata nipokori inikinina Páskoa kiiniritiã. 29 Ininiã Pirato pokĩka porikiti Xoteo imisãkiretini ĩkapani. Ininiã Pirato txana ninoa:
—Kixikapa himinatari ikira kiki notamoni? —itxana.
30 Ininiã ninoa txari:
—Maerekati imakamakaniã, kona ate minari iua pitemoni.
31 Ininiã Pirato:
—Hĩteka xinikari maerekati ikamakiti, ininiã ixika auiniã hĩteka misiritari iua. Hĩkiomaneakorini sãkire iaõka himisiritari iua —itxa Pirato.
Xoteoakori apakapapiretari:
—Kona apakata aõkiniri iua, kotxi hĩte Homanoakori !auiritaua aõkiniri kãkiti. Pitenokara apakata okiniri iua —itxana.
32 Ikara atoko inaãka, mitxi Xesosi sãkire iaõka apokini ĩkapani, kotxi mitxi isãpiretapekari aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini.
33 Pirato ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki iuaĩkana. Ipĩkapiretari Xesosi. Ipimaãri:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
34 Ininiã Xesosi txari: —Piteka sãkirekani ikara? Atxiĩti apanakini sãkire atokotxikana pipimaãno atxiĩti? —itxa Xesosi.
35 Pirato apakapapiretari:
—Xoteokani nitxataua? Konapitini. Piteka nirimane, pinirimane auĩteakori pakini sikai pite notamoni pimisiritiko tĩkane. Kixikapa? Kipa maerekati pikamakiti? —itxa Pirato.
36 Ininiã Xesosi:
—Auĩtetxi nininiãtaãua kona ĩkorapokoritini. Nitixine ĩkorapokoriti inaãkamako, ninitiriakori neenamauatamako, ininiã Xoteoakori kona maĩkamanoko. Auĩtetxi nininiãtaãua ãtiãtaãra —itxa Xesosi.
37 Pirato txari Xesosi:
—Ininiã auĩtetxikani pitxataua?

Ininiã Xesosi: —Atãopitikara pisãkire auĩtetxi nininiua. Niponaniã ĩkorapokoriti auĩtetxi nininiua ĩkapani. Itixi napoka atãoene nisãpiretini ĩkapani. Atãoene nirekakani auikari nisãkire —itxa Xesosi.
38 Ininiã Pirato:
—Kiripa atãoene txaua?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-31; Marko 15.6-20; Arókasi 23.13-25)

Eereka Pirato iuaĩkana mapara isa Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani. Itxari:
—Kona nota apokari maerekati ikamakiti. 39 Hĩte itotari maerekati kamakari kateia ãki auakari nisikakini Páskoa kiiniritisaaki. Hĩte nirekatari nisikakiniri ikira Xoteoakori auĩte? —itxa Pirato.
40 Ikinimanekana akiripoakatana:
—Kona iuani. Pahapasira anireka.
Txamari iua Pahapasi kokaniri. Iua naiatapekari Homanoakori.

19

1 Ininiã Pirato paniãtari sotatoakori noropatiniri Xesosi. 2 Ininiã sotatoakori kamari saporiẽta atoko inakari, kotipiaro kamakori. Ieretakari Xesosi kiiã. Auĩtetxi mãka poporeri itakana Xesosi nopini. Ikara atoko ininiã, inapetarina Xesosi. 3 Ikara atoko itxana inapetinirina:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
Ininiã iuasaaki iaritarina itoõ.
4 Iuaĩkana Pirato sari mapara iuaĩkana Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani.
—Hĩtakaõtxikari. Hĩtemoni niminari iua, kotxi ninirekari himarotiniri, !napokari maerekati ikamakiti. 5 Ininiã Xesosi apoka mapara. Saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã, auĩtetxi mãka pakini aua iuamoni. Ininiã Pirato txari:
—Hãtamatari iua.
6 Sasetotxi auĩteakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani pakini atamatakasaakiri, ninoa akiripoakata:
—Hõkariko iua. Hõkariko iua. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko —itxana.
Ininiã Pirato:
—Hĩteka anikari. Hĩteka okari iua aamina ĩpiriãmitakari nopini, kotxi kona napokari maerekati ikamakiti.
7 Ininiã Xoteoakori:
—Akiomane sãkire paniãtari kãkiti iua atoko inakari okiko, kotxi iua sãkire: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana Xoteoakori Piratomoni.
8 Xoteoakori sãkire ikenakotakasaaki, apia pĩkareta Pirato. 9 Ininiã iuaĩkana ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki. Ipimaãri Xesosi:
—Nanipa pina?
Txamari !kasãkireri Xesosi.
10 Ininiã Pirato:
—Kona pinirekatari pimisãkiretinino? Pixinikariko ia nisãkire. Nota posotari nisikakinii. Apaka nota posotari nokinii aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxa Pirato sãkire.
11 Xesosi apakapapiretari:
—Kona pite auari posotiiretxi pokinino ĩkapani. Ikara inakari piposotiire auiniã, Teosonanira sikai ikara posotiiretxi. Nota sikanapakani pitemoni kamari apiata maerekati.

12 Pirato ikara atoko inakari ene ikenakotakasaaki, iua ãkixinireẽ ixinikari:
—Kiatokopa atxiĩti nisikakari Xesosi?
Inirekari Xesosi isikakini. Txamari Xoteoakori akiripoakata:
—Pisikakiniãri ikira kiki, kona Sesa moianari ! pitxaikauako. Iua sãkire: “Auĩtetxi apiananiri nitxaua.” Sesanoka auĩtetxi apiananiri —itxana Xoteoakori.
13 Pirato ikara atoko inakariene ikenakotakasaaki, iminari Xesosi iporikitimoni. Ininiã Pirato topãka. Iuaã kãkiti misiritiko isãpiretiniãtaã. Kãkiti takauãkatari iuaã “Kimapori kai kamakori” inaãka. Xoteo sãkireẽ “Kapataa.” Iuaã auĩtetxi iokanatari maerekati kamakari imisiritikomoni. 14 Iuasaaki apaniãxiti takote. Iua õti Páskoa kiiniriti potorikini õti apisa. Iuasaaki Pirato txari Xoteoakorimoni:
—Hãtamata, hĩauĩte.
15 Ininiã iuaĩkana ninoa akiripoakata:
—Piokanatariko ere. Piokanatariko ere. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxana sasetotxi auĩteakori.
Ininiã Pirato:
—Hinirekatari nokiniri hĩauĩte aamina ĩpiriãmitakari nopini?
Ininiã ninoa:
—Ãtikara ate auĩte. Sesanokara ate auĩte —itxana ninoa.
16 Ininiã Pirato sikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko tĩkane.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43)

Ininiã anikarina Xesosi. 17 Xesosi anikari aamina ĩpiriãmitakari iuaka okiko ĩkapani. Isana ixirata “Kiitãtatxi” inakorimoni. Xoteo sãkireẽ, “Kóokota,” inakori.
18 Iuaã aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitaãka Xesosi. Apaka ipi kiki tokakitaãka iua takote. Ãti Xesosi kikomoni. Ãti isanaremoni. 19 Pirato paniãtari iõkatsopari aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitiko. Ia atoko itxa iõkatakiti: “Xesosi Nasareekiri, Xoteoakori Auĩte.” 20 Itomaneri Xoteoakori atatsopatari iua, kotxi Xesosi okikoãtaã sitatxi takote. Sitatxi sikani napaãpotakasaaki, atamatarina iua iõkatsopari. Ia iõkataãka Xoteo sãkireẽ, Kreko sãkireẽ, Homano sãkireẽ pakini ikinimane imarotiniri ĩkapani. 21 Ininiã sasetotxi auĩteakori txari Pirato:
—Kona piõkatsopatapiri, “Xoteoakori auĩte.” Piõkatsopatariko iuanoka uãkatari Xoteoakori auĩte ininiua —itxana.
22 Ininiã Pirato:
—Auape niõkatsopatakiti. Kona iuaĩkana niõkatsopatari —itxa Pirato.
23 Xesosi itokakitakana atoko, sotatoakori kosekari Xesosi mãka. Imatsorakitarina. Imãka mata imatsorakitana ninoa ipi ipi pakini apakapini ĩkapani. Ãti sotato apakapari ipixini, ãti sotato apakapari ipixini, itxaãpota. Xesosi mãka, ãti imãka patapi auakari, !imatsorakitana, kotxi iotsare !auari. Peerekari. 24 Sotatoakori itxakakana:
—Kona amatsorakitari ia. Sarauatxi atoko makama, imãka anikakari aimarotini ĩkapani.
Ininiã iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka iaõka apoka. Iua txari:
Ninoa xanakari nimãka. Isarauatana nimãka anikakari imarotinina ĩkapani.
Teoso sãkire iaõka sotatoakori kama.

25 Iuasaaki aamina ĩpiriãmitakari takote oãua Maria, Xesosi inoro
oĩtarokata. Iuaã apaka oãua Maria Matarena inakoro. Iuaã apaka oãua
ãto Maria, Krópasi inakori ĩtanoro. 26 Xesosi atamatakasaakiro inoro iua
takote, atamatakasaakiri imoianari itiretakiti apaka, itxaro inoro:
—Nitiretakito, ere Xoão, pamarite itxaua.
27 Imoianaripekana itxa:
—Aroa pinoro otxaua.
Ininiã eereka iua anikaro oa aapokomoni iuakata oãuini tĩkane.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49)

28 Eereka Xesosi imarotari iparĩka xipope. Ikinika Teoso sãkire
iõkatsopatakori iaõka apokini ĩkapani, itxari:
—Niposonata.
29 Iuaãtaã aua tiitxi. Iua tiitxi ãki aua iãriã katxioãri. Ininiã iuasaaki
iokomokarina mapoa atoko inakari iãriãmoni. Aãkeẽ itakarina, Xesosi
namaã taka itxarina. Iua aãke isopo inakorike. 30 Iãtaka atoko itxari:
—Ikinika niparĩka uatxapeka ixipopeka.
Inaãka atoko iokirikiita, iokanata itxari ixinire irimoni. Iuasaakipeka
ipina itxa.

Sotato Iorotari Xesosi Iomĩtiã

31 Iua õti sesta veira, kãkiti tomatiko õti apisa. Xoteo auĩteakori paniãtari
Pirato aamina ĩpiriãmitakariã auakani tapike kapatakiko, katima ipĩka
ininina ĩkapani, iĩtona makatxakiko ĩkapani apaka. Tomatiko õtisaaki
kona ninoa nirekari ipĩkari ĩto kaikotini iuaã. 32 Ininiã sotatoakori sari
iuaã. Ikapatakarina Xesosi takote auakani tapike. 33 Txamari sotato
atamatakasaakiri Xesosi, !auaika. Ipĩpeka. Ininiãkara kona ikapatakari
itapike. 34 Sotato iorotari Xesosi itanapitaã iomĩtiã. Iuasaaki iarẽka,
ãparaã pakini xiketa.
35 Notara itikari Xesosi ipinini, ininiã atãopitikara nisãpiretakiti.
Nisãpiretari ikinika nitikakiti. Nimarotari nisãkire atão inini, ininiã
nisãpiretai ia atatsopatakanii, hĩte apaka auikiniri ĩkapani. 36 Teoso sãkire
iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Kona ãtika iua api !kapatakaãka.
Ininiãkara kona Xesosi api kapatakaãka, Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka
apokini ĩkapani. 37 Ãti Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa atamatariko iorotakitina.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56)

38 Eereka Xosee, Arimateia sitatxitikiri, amanaãri Xesosi ĩto Pi-
ratomoni. Iua Xosee auikari Xesosi sãkire, txamari ikipatari Xesosi sãkire
auikini, kotxi ipĩkari Xoteo auĩteakori. Amanaãkasaakiri Xesosi ĩto, Pirato
txari:
—Ari, panikari iua.
Ininiã Xosee anikari Xesosi ĩto. 39 Iuasaaki imoianari Nikotemo in-
akori. Iua Nikotemo mitxipeka sari Xesosimoni ĩkanõka imisãkiretiniri
ĩkapani. Iua moianatari Xosee, Xesosi ĩto apakapakasaaki. Nikotemo
anikari aãtsopa aroesi inakori, miha inakori pakini ikoke Xesosi ĩtoã
taãkori tĩkane. Trĩta sĩko kiro pakini iua ikoke anika. 40 Ninoa ipi iapirikari
Xesosi ĩto mãkatxi mataã ikokekata. Ikara atoko Xoteo kamari ipĩkari ĩtoã
ikatiko apisa.

41 Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini takikoãtaã, iuaã takote aua
amãtiirinape. Amãtiirinapeãtaã aua akauari amanepanika inakari. Kona
ipĩkari ĩto takaãkapanika iuaã. 42 Iua akauari kona õtakori, ininiã itakarina
Xesosi ĩto iuaã, kotxi Xoteo tomatini õti apokanapanoka.

20

Akauariã Xesosi Ĩto Mauakani
(Mateo 28.1-8; Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12)

1 Tomĩko ĩkanõkapanika, Maria Matarena sari akauarimoni. Oãpokasaaki, oãtamatari akauari tore kai auĩte kamakori makatx-
akapeẽkaika. 2 Ininiã omiteka Simão Petromoni. Xesosi moianari
itiretakitimoni apaka osa. Oãkiritana:

—Apiananiri ĩto makatxakaãka akauariã. Kona aimarotari na-
monireuako itakapirina —otxana.

3 Ininiã Petro, ãti Xesosi moianarikata sari akauarimoni. 4 Imitekana.
Iua ãti Xesosi moianari miteka katimaritika, ininiã inapari Petro. Ininiã
iua apoka Petro apisa. 5 Iãka aariko ãki atamatini ĩkapani. Atamatari
mãkatxi mata, ipĩkari iapirikiko. Kona iĩroã. 6 Iuasaaki Petro apoka iua
tikini. Iĩroã aariko ãki. Atamatari mãkatxi mata. 7 Atamatari mãkatxi
mata, mitxi Xesosi kiiã iapirikiko. Iporiĩmatataãka. Ikikomoni aua ãti
mãkatxi mata. Isanaremoni aua ãti mata. 8 Ininiã iua mitxi apoãkari
ĩroã, atamata itxari. Ininiã auikari Maria sãkire. Iuasaakiika auikari
Xesosi õkitikiniua. 9 Iuasaaki ninoa kona iteene imarotapanikari Teoso
sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩkari, kotxi Teoso sãkire sãpiretapekari Xe-
sosi ipinini, eereka õkitikiniua. 10 Eereka Petro ãti Xesosi moianarikata
kanapiriã aapokomonina.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Marko 16.9-11)

11 Maria Matarena kaikota aariko iriko takote. Otxiapanãtakasaaki,
amaãtiki opapĩkakiita oiãkakiita aariko iriko ãki oãtamatini ĩkapani.
12 Oãtamatana ipi Teoso nitiriakori iaxitikini. Imãkana kasarori.
Iitopãkana mitxi Xesosi ĩto auiniãtaã. Ãti mitxi Xesosi kii auiniãtaã,
ãti mitxi ikiti auiniãtaã. 13 Itxarona:

—Kinirepa pitxiapanãta? —itxana.

Ininiã oa:

—Imakatxakaãka niauĩte ĩto. Kona nimarotari iĩto takikoãtaã —
otxana.

14 Iuasaaki oporikimoni osapotorika. Oãtamatari Xesosi, txamari !
oimarotari.

15 Ininiã Xesosi:

—Kinirepa pitxiapanãta? Kiripa pinita? —itxaro.

Ouãkatari Xesosi amãtiirinape nĩkatakari ininiua. Ininiã otxari:

—Pite makatxakiniãri iua ĩto, ininiã pisãpiretano iĩto pitakiniãtaã.
Ininiã nanikariko ãtiãtaã —otxari.

16 Ininiã Xesosi txaro:

—Maria.

Ininiã okirioka iuamoni. Otxari osãkireẽ:

—Haponii.

Popĩkari sãkireẽ, “Noereẽkiri,” otxa.

17 Ininiã Xesosi txaro:

—Kona pimaãtakapeno, kotxi nirimoni kona nisapanika. Pisa nitariakorimoni. Pitxanako: “Nota sariko nirimoni, hĩte iritxikana apaka. Nisariko niTeosonemoni, hĩTeosonetxikana apaka,” itxa.
18 Ininiã Maria Matarena sari Xesosi moianariakorimoni:
—Natamatapekari aãuĩte —otxana.
Ininiã osãpiretana ikinika Xesosi sãkire.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49)

19 Iua Tomĩko ĩkanõkati Xesosi moianariakori apotiitaua. Iuasaaki itotarina ikinika aapokotxi tore, kotxi ipĩkana Xoteo auĩteakori. Iuasaaki Xesosi tokiã aapokotxi ãki ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
20 Ikara inaka atoko oerekari iuako karo. Oerekari itanapita karo. Ininiã Xesosi atamatakasaakina, imoianariakori iteene poxokoniuata.
21 Iuaĩkana Xesosi txana:
—Erekaxinire hĩtxako. Niri iokanatinino atokotxikana, niokanatai hĩte niri nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
22 Iuasaaki ixõkana. Itxana:
—Hãpakapariko Erekari Matamatakoti. 23 Apakata pisãpiretiniri nota sãkire auiãkari, imaerekani makatxakaãkapeka. Apakata pisãpiretiniri nota sãkire mauiãkani, imaerekani !imakatxakaãka —itxa Xesosi.

Xesosi Oerekaua Tomeemoni

24 Xesosi imoianariakorimoni oerekasaakiua, Tomee Txítximo inakori kona aua ninoakata. 25 Ininiã apanakini sãpiretari Tomee:
—Ate aõkitari Xesosi —itxana.
Ininiã iua:
—Iuako karo nimatamatakaniã, iuako karo nimakaaiakakaniã niuakokiã, kona nauikari hĩte sãkire. Itanapita karo nimakaaiakakaniã, kona nauikari hĩsãkire —itxa Tomee.
26 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi moianariakori apotiitaua iuaĩkana aapokotxi ãki. Iuasaakiika Tomee aua ninoakata. Aapokotxi tore itotaãka, iuaritika Xesosi tokiã ninoamoni:
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
27 Iuasaaki itxari Tomee:
—Patamata niuako. Pikaaiakariko piuakokiã nitokakitiko karoã. Nitanapita iorotikomoni pitakari piuakoki. Kona mauikaretika !pitxape. Pauikariko nisãkire —itxari.
28 Ininiã:
—Niauĩte, niTeosone —itxa Tomee.
29 Ininiã Xesosi:
—Uatxa pite auikari auãki ninini, kotxi patamatano. Kãkiti nota maõkitakani auikiniãri nisãkire, apakapariko apiata erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.
30 Xesosi kamari apikomoni iposotiire imoianariakori sauaki. Iposotiire ikamakiti imakinika kona iõkatsopataãka ia iõkatsopariã. 31 Ia niõkatsopata Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiua hãuikini ĩkapani. Ikara atoko hãuikiniã, hãuapinininika hĩtxako Xesosi posotiireẽ.

21

Xesosi Oerekaua Setxi Imoianariakorimoni

1 Ãti õti Xesosi oerekaua iuaĩkana imoianariakorimoni ipoa Txiperíatxi inakori tiniã. Ia atoko iua oerekaua:

2 Iuaã aua Simãо Petro. Iuakata aua Tomee Txítximo inakori.
Natanaeo, Kanaa aapokotxitikiri, Kariréia tõpa auakari apaka aua
iuakata. Sepeteo anaakori apaka aua iuakata. Apikomoni ipi Xesosi
moianariakori apaka aua iuaã. 3 Simãо Petro txana:
—Nota okatsaãtako —itxa.
Ininiã apanakini:
—Ari, ate apaka okatsaãtako pitekata —itxana. Ininiã isana.
Kanauaã iereẽtauana. Ĩkanõka okatsaãtana, txamari !imaĩkarina ximaki.
4 Ĩkanõkapanika Xesosi ikipatxitemoni tĩpokonãta, txamari !imarotarina
Xesosi iuaã auini.
5 Xesosi akiritana:
—Namariteakori, kaiomaãi ereẽ? —itxana.
—Kona kaiomaãua —itxarina.
6 Ininiã Xesosi paniãtana:
—Hĩtakariko hetxi hĩkikomoni. Ereẽ hãpokariko ximaki —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa okari hetxi ikikomonina. Eereka kona iposotaikarina
ikosekinirina hetxi kanaua ãki, ximaki itori imaĩkinina xika. 7 Xesosi
moianari itiretakiti txari Petromoni:
—Aãuĩtekara.
Ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Petro ieretakari imãka,
mitxi imakatxakakiti, oka itxaua ipoamoni Xesosimoni isini ĩkapani.
8 Apanakini kanauaã ina. Ikosekaãpotarina hetxi. Iuasaaki ximaki
xãpoka hetxiã. Itakoã !ĩtakori, atxiĩti seĩ metronoka. 9 Ikanĩkiĩtakasaakina,
atamatarina xamina. Ximaki iropike nopini auape. Apaka auari komiri.
10 Xesosi txana:
—Himinari ximaki himaĩkakiti mapake.
11 Ininiã Petro kosekari hetxi imiriĩ. Xãpoãkata ximaki. Sẽtosĩkoẽta
tres ximaki mitapoakari aua. Kaiãopokori ximaki, iuaritika hetxi kona
tsorakita. 12 Xesosi akiritana:
—Uai hina. Manipokota.
Kona ãtika imoianari kona kataparaxinire ipimainiri iua: “Kiriparai”
ininiri iua, kotxi ninoa imarotari iua Apiananiri ininiua. 13 Ininiã
Xesosi apoka ninoamoni. Ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxana
ninoamoni.
14 Ikara õti apisapanika, Xesosi ipinaka atoko, õkitikaua atoko,
oerekapekaua ipikata imoianariakorimoni.

Xesosi Misãkiretari Petro

15 Inipokotaka atoko Xesosi pimaãri Simãо Petro:
—Simãо, Xonasi ãkiri, kipa apiata tiretano nota, pitekani, nakirakani?
—itxa Xesosi.
Ininiã Petro txari:
—Ari, Apiananiri, pimarotari nota apokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte anaakorimoni, ninakitiakorimoni.
16 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simãо, Xonasi ãkiri, atãо pitiretatano nota? —itxa Xesosi.
—Ari, Apiananiri, pimarotari napokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pinĩkatana soti auĩte, ninakitiakori —itxa Xesosi.
17 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simãо, Xonasi ãkiri, pitiretatano nota?
Ininiã Petro matinaniuata ixinireẽ, kotxi Xesosi pimaãri ipi ãti
pakinikata “Pitiretatano nota.”

Ininiã Petro:
—Apiananiri, pite imarotari ikinipoko. Pimarotapitikari nitiretinii pite.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte ninakitiakorimoni. 18 Atão nitxai. Ãtokoripanika pinakasaaki, piteka pieremãkataua. Pisari pinirekinimoni. Kiomãtxi pinakasaaki, pitamẽkakanoketauako, ininiã ãti ieremãkatai. Eereka anikai pimanirekakanimoni —itxa Xesosi.
19 Ikara atoko Xesosi sãkire, kotxi ikara atoko itxako Petro ipinini. Petro ipinini iteene paxitariko Teoso, ininiã kãkiti txariko: “Peerekari Teoso.” Ininiã Xesosi:
—Pikapokitano nota. Ninireẽkiti pikamako —itxa Xesosi Petromoni.

Xesosi Iteene Tiretakiti

20 Petro kirioka. Atapari Xesosi moianari, itiretakiti ninoa tikini inini. Iuakara mitxi Xesosikata iitopãka Páskoa kiiniritisaaki. Iuasaaki ipimaãri Xesosi: “Niauĩte, kiripa mĩkapiritai?” 21 Petro atapakasaakiri Xesosi tiretakiti ninoa tikini inini, ipimaãri Xesosi:
—Natokopa itxatako ere ipinini?
22 Ininiã Xesosi:
—Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai pite. Kona pixinikapiri iua. Pixinikari piteka kaminiri nota nireẽkiti —itxa Xesosi.
23 Ininiã iaripireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, iua imoianari itiretakiti imapinakani Xesosi kanapiriini apisa. Txamari Xesosi ! isãpiretari imapinakani. Iua txari: “Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai,” itxa Xesosi.
24 Nota ikara Xesosi moianari itiretakiti nitxaua. Nota itikari imakinika Xesosi kamakiti. Ininiã nota iõkatsopatari ikamakiti, isãkire pakini. Ininiã aimarotari atão nisãpiretakiti.
25 Auapanika itori Xesosi kamakiti. Ikinika ikamakiti ! kaiõkatikopanikari. Ikinika niõkatsopatiniã, ! apakata, kotxi itixi kona apakata kaiãopokori aãtsopa auini.

ÁTOSI
Xesosi Iokanatakini Kamakiti Pirena

Xesosi Kanapiriini Iaxiti

1 Ereẽkai Teópiro, Teoso tiretakari. Merepitipanika niõkatsopatakiti
aãtsopaã txari ikinipoko Xesosi kamakiti, isãpiretakiti pakini.
2 Niõkatsopatakiti mapotõkire auari Xesosi iaxiti sini pirena. Isini apisa
isãpiretana iokanatakini Erekari Matamatakoti paniãtakiti.
3 Ipinaãka atoko iuaĩkana iuaka oerekaua ninoamoni, ininiã imaro-
tarina atãopitika iua õkitikapekaua. Koarẽta pakini õti iua auanãta ni-
noakata. Iuasaaki isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. 4 Imakinika
apotiitakasaakiua itxana ninoa:

—Kona hĩtakanapapiri Xerosareẽ sitatxiti. Aĩri iaxitikiri iokanaene-
takiti hiãtapako. Iua mitxi hĩtemoni nisãpiretakiti. 5 Atãopitikara Xoãoni
patxisatai hĩte ãparaaã. Mapaõti napaka atoko, Erekari Matamatakoti
apokako hĩtemoni. Iuasaaki hĩpatxisataãkako Erekari Matamatakotiã —
itxa Xesosi sãkire.
6 Ininiã imoianariakori apotiitakasaakiua Xesosikata, ipimaãrina iua:

—Aãuĩte, uatxa iuaĩkana pisikatari atixine atemoni, Isaeo apika
mekaniriakorimoni? —itxarina.
7 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kona hĩte imarotiniri ĩkapanini. Aĩrinanira imarotapaniri hĩte tixine
hĩtemoni isikini õti. 8 Erekari Matamatakoti apokasaakirako hĩtemoni,
hãpakapariko posotiiretxi. Ininiã hĩte nota kamakiti atamatakani
hĩtxauako. Hĩsãpiretariko hĩtiãkiti, himarotakiti pakini Xerosareẽ sitatx-
iti auakanimoni, imakinika Xotéia tõpa auakanimoni, Samaria tõpa
auakanimoni, ikini itixiti auakanimoni pakini hĩsãpireãpotariko —itxa
Xesosi ninoamoni.
9 Ikara atoko inaãka atoko, ninoa okiã atamatari iua anikiko iaxiti.
Katxiãri ãki isa, ininiã kona ninoa itikaikari. 10 Iaxiti ionakaãtakasaakina,
apoka ipi kiki katsopiri mãkatakani ninoa takote. 11 Ninoa txana:

—Kiki Kariréiakini, kinirepa hionakanãta iaxiti? Ĩkora Xesosi iaxiti
sikari, isini atokotxikana ikanapiriini —itxana ninoa.

Itanokiri Koaã Apotiitakaniua

12 Ininiã Oriva xirataãtaã ipotorikana. Ikanapiriãna. Xerosareẽmoni
isana. Oriva kona õtakori. Kãkiti Oriva xirata potorikakani sini Xe-
rosareẽmoni tako atokokanera Xoteo kiomaneakorini auiritari kãkiti sini
tomatiko õtisaaki.
13 Xerosareẽ sitatxiti apokasaakina, iĩroãna aapokotxi ãki. Ininiã
isana itanokiri koaã. Petroma, Xoãoma, Txiakoma, Ãtreema, Piripi-
ima, Tomeema, Patoromeoma, Mateoma, Txiakoma (Aopeo ãkiri),
Simãoma (Homano omanatakari), Xotasima (ãti Txiako itari) pakini aua
iuaãtaã. 14 Ãtipirika ninoa apotiitaua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Apaka
sitoakoro Xesosi sãkire auiãkani, Maria Xesosi inoro, Xesosi itariakori
pakini apotiitaua ninoakata. Ninoa misãkiretakasaakiri Teoso, ãtika kãkiti
xinirenoka atoko itxana. Ininiã erekarinoka auana ninoamoni. Kona
omanatakakauana.

Matxia Mereĩko Pirena

15 Iuasaaki sẽtovĩtxi pakini Xesosi sãkire auiãkani aua. Petro õkitikaua
ninoa sauaki. 16 Ininiã itxa:
—Nitariakori, hĩtakaõtxikari Teoso sãkire kitxakapirĩka Taviimoni
isãpiretakiti. Tavii iõkatsopatari Xotasini pirena, Xesosi maĩkakani
oerekakari pirena, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretari iua
Tavii. Atão ikara Teoso sãkire kitxakapirĩkari apokapeka uatxa. 17 Iua
Xotasini atekata auakari iua. Ate parĩka atoko ikama.
18 —Iuaritika isikari Xesosi imokaiakariakorimoni. Txineiro apaka-
pakitoã iamotaãka itixi. Iuaã ipĩpe. Itano okaua. Ixiti apokasaaki,
iokirikiita. Ixoreka itikako. Iuasaaki itikapitsa poãpekatani. 19 Imakinika
Xerosareẽ auakani kenakopiretari Xotasini ipinini. Ininiã ninoa akiri-
tari iuaãtaã itixi uãka "Aseotama." Popĩkari akiritari "Arẽkatxi Tixini."
20 —Xikari iõkatsopatakoriã iõkatsopatapeẽkaika ia Xotasi pirena:
Iua aapoko takanapaãkako. Kona auiritaãka kãkiti auini iuaãtaã. Iparĩka
sikaãkako ãtimoni,
itxa Teoso sãkire.
21 —Ininiã amereẽriko ãti kiki atekata sikari tĩkane. Amereẽriko
kiki mitxi Xesosikata sikari, mitxi amoianari ikiniõtika Xesosikata
aãuakasaaki. 22 Amereẽriko kiki Xoãoni patxisarauatini itiãkari, imakinika
Xesosi kamakiti itiãkari, iaxiti isini itiãkari, kotxi anirekari iua amereẽkiti
Xesosi õkitikiniua imarotakari ate atoko inakari —itxa Petro.
23 Ininiã imereẽrina ipi kiki, Xosee Pasapasi inakori. Apanakini akiri-
tari iua Xósito. Ãti kiki uãka Matxia inakori. 24 Iposo atoko imisãkiretarina
Teoso:
—Pite imarotari ikinimane kãkiti ãkixinire. Poerekaua ĩkiripa naia kiki
pimereẽkiti 25 atekata parĩkauatakari tĩkane, Xesosi iokanatakiti tĩkane,
kotxi Xotasini takanapari ikara parĩkatxi imaerekani xika, maerekani
misiritikoãtaã isini ĩkapani —itxana Teosomoni.
26 Iposo atoko ikamarina sarauatxi atoko inakari imoianarina imaro-
tinina ĩkapani. Ikara atoko ininiã, imereẽrina Matxia. Ininiã Xesosi
iokanatakiti itxaua. Ikara õti atoko, iua moianatari apanakini õsi Xesosi
iokanatakini.

2

Pẽtekósitxi Kiiniriti Õti

1 Pẽtekósitxi kiiniriti õti (takari merepitipanika nikiko õti) apokasaaki,
Xesosi sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Imakinika
apotiitauana. 2 Katimaritika iaxiti ĩkari kataparari ĩtimati atoko inakari
xãpoka aapokotxi ãki Xesosi moianariakori topãkiniãtaã. 3 Ininiã iuasaaki
xamina tirika atoko inakari tokiã. Imakinikana ikiiãna apoka. 4 Erekari
Matamatakoti ĩroã ikinika ãkixinireẽ. Iuasaakipeka ninoa sãkirauata ãti
uãka sãkireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretana.
5 Iuasaaki Xerosareẽ sitatxitiã auanãta ikini uãkati kãkiti Xoteoakori.
Ninoa Teoso sãkire kĩpitakani. 6 Ikenakotakasaakirina iaxiti ĩkari ĩtima
atoko inakari, apotiitauana mirikiniti kãkiti. Ininiã itikokitatana, kotxi
ikenakotarina apanakini sãkirauatini isãkireẽna. 7 Itsorĩkaãtana:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatarina ate sãkire. Hãtamatana,
Kariréiakinikara sãkirauanãta ateka sãkireẽ. 8 Kiãtokopa itxa akenakotiniri
ateka sãkire? —itxana ninoa.
9 Iuaãtaã auari kaiãopokori kãkiti ãti uãka. Auari Patxiakinima,
Métxiakinima, Erãokinima, Mesopotámiakinima, Xotéiakinima,
Kapatósiakinima, Põtokinima, Ásiakinima, 10 Piríxiakinima, Pãpíriakinima,

Exitokinima, Arípiakinima, Sireni takotekinima, Homakinima pakini aua. Apanakini Homakini atão Xoteoakori. Apanakini mamakaua, ininiã Xoteo itxapekauana. 11 Kretakinima, Arápiakinima pakini aua iuaã.
Ininiã ninoa txa:
—Ate kenakotari Kariréiakini sãkirauatini ateka sãkireẽ. Isãpiretarina ikinipoko erekari Teoso Apiananiri kamakiti —itxana.
12 Ininiã ninoa tsorĩkaãta. !Imarotarina.
—Natokopa itxana imarotinirina ate sãkire? —itxana.
13 Apanakini kãkiti napetana:
—Poãtakanira ninoa —itxana.

Petro Apakapapiretakiti Kãkitimoni

14 Iuasaaki Petro, õsi Xesosi iokanatakinikata misãkiretana iuaã apotitakaniua. Itxari:
—Xotéia auakanii, ikinika Xerosareẽ sitatxiti auakanii, hĩtakaõtxikariko nisãkire himarotini ĩkapani. 15 Hĩuãkatana naia kikiakori poãtini. Kona ipoãtana, kotxi atokatxi inaãpotapanika. 16 Ia uatxa hãtamatakiti kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari Xoeomoni. Iua Xoeo Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekaua. Iua txari:
17 Teoso txari: "Xipokatxi õti iatokopeka inakasaaki, niokanatari Erekari Matamatakoti ikini kãkitimoni. Pamariteakori sãpiretariko nisãkire apanakinimoni. Ãtokoriakori atamatariko itapone atoko inakari Teoso sikakiti pokamarasaaki. Iuasaaki nisãkire nisãpiretana. Kiomãtxiakori taponetariko nota oerekakiti. Iuasaaki nisãpiretariko nisãkire ninoamoni.
18 Ĩkora õtisaaki ninitiriakori, niniteroakoro pakinimoni niokanatari Erekari Matamatakoti. Ninoa sãpiretariko nisãkire.
19 Iaxiti noerekariko niposotiire kãkiti mimarotakiniti. Ĩkorapokoriti apaka noerekariko niposotiire Apiananiri nininiua imarotinina ĩkapani. Arẽkatxi, xamina, katxiãri pakini apokako.
20 Atokatxi piãkako. Kasiri arẽkatxi atoko itxako. Apiananiri apokini apisapanikarako auako ikara atoko inakari. Peerekapaniri Apiananiri apokini õti. Ĩkora õti apiatakari, kotxi iuasaaki Apiananiri oerekauako kãkitimoni.
21 Ininiã Apiananiri akiritakani makatxakaãkako imapinakani ĩkapani," itxa Apiananiri Xoeomoni.
22 Petro sãkirauatapanika:
—Kãkiti, Isaeokini, hĩkenakotariko nisãkire. Hĩte apisatoõ Teoso oerekapekari Xesosi, Nasaree sitatxitikiri. Teoso mereẽkiti itxaua, kotxi ikamari Teoso posotiire kãkiti mimarotakiniti Teoso himarotini ĩkapani. Himarotapekari ikara. 23 Xesosi sikaãka imokaiakariakorimoni, kotxi Teoso nirekari ikara atoko iniko. Teoso imarotapekari ikara atoko inakari apokini õti. Hĩtekara, apanakini maerekati kamakanikata maĩkari Xesosi. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari, oka hĩtxapiri iuani. 24 Iuaritika ipinaka atoko, iuaĩkana Teoso õkitikari iua. Teoso sikakari iua ipĩkitxi mamisiritakaniri ĩkapani. Ipĩkitxi !iposotari ixipokiniri iua, kotxi Apiananiri itxaua.
25 —Kitxakapirĩka Tavii sãpiretari Xesosi pirena. Itxari:
Nota itikapikari Apiananiri nota apisatoõ. Iua aua nikikomoni. Ininiã ! nimakatxaãka.

26 Ininiã nixinire poxokoniuatapeka itxa. Nisãkire poxokoni apaka aua.
Niĩto auãki inakasaaki, iãtapari Teoso sikaenetakiti.
27 Apiananiri kona takanapano nota ipĩkani auiniãtaã. Apiananiri !
auiritano Erekari Kamakari paiakini.
28 Apiananiri oerekapekano mapĩkani kimaporite. Iua notakata aua,
ininiã nipoxokoniuata,
itxa Xesosi Taviimoni kitxakapirĩka.
29 Ininiã Petro sãkirauatapanika:
—Kikiakori, hãuiritano nisãpiretiniri Tavii pirena. Tavii anirimane kitxakapirĩka auakari. Iuani ipĩpe, ikatapeẽka. Uatxa atemoni auapanika iua akauare. 30 Iua Teoso sãkire sãpiretakari. Atão iua imarotari Teoso sãkire. Teoso sãpiretapekari iua apika mekani Teoso mereẽkiti itxauako. Tavii imarotari Teoso mereẽkiti õkitikaãkapanikako auĩtetxi ininiua tĩkane. Teoso sãpiretari imereẽkiti topãka auĩtetxi itopanere nopini. Ininiã atão auĩtetxi itxaua.
31 —Tavii imarotari ikara atoko inakari Xesosi apokini apisapanika, kotxi iõkatsopatari Xesosi ipinini pirena, iuaĩkana õkitikiniua pirena apaka. Iua txari:
Ipĩkani auiniãtaã !ikaikota. Iĩto !ipaiaka,
itxa Tavii kitxakapirĩka.
32 —Iua Xesosi ipinaka atoko, Teoso õkitikari iua. Ate amakinika Xesosi õkitikiniua itikakani atxaua. 33 Ininiã uatxaika Xesosi topãka Teoso kikomoni. Ikara atoko Xesosi Apiananiri itxaua. Apakapari Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti. Iposo atoko, iokanatari Erekari Matamatakoti atemoni. Iuakara uatxa hãtamata ikamakiti. Hĩkenakotari iua sãkire uatxa.
34 —Tavii !isari iaxiti auĩtetxi ininiua ĩkapani, iuaritika iõkatsopatari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika
35 nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti
pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte.
36 —Ininiã Isaeo auakanii, himarotariko ia. Hĩte okari Xesosi, iuaritika Teoso kamari iua auĩtetxi ininiua. Teoso mereẽkiti itxaua —itxa Petro.
37 Iuasaaki Petro sãkire ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna tsiĩtxi apoka iouata iorotiniri tsii atoko itxa. Maerekaxiniretinoka itxana. Eereka itxana ninoa:
—Kiripa akama? —itxana.
38 Petro apakapapiretana:
—Himaerekani hĩtakanapa. Hĩte imakinika hĩpatxisataãkako Xesosi Kristo uãkaã, ininiã Teoso makatxakari himaerekani. Iuasaakiko hãpakapari Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti. 39 Kotxi ikara Teoso sikaenetakiti hĩte ĩkapani, hamarite ĩkapani, apanakini õtako auakani apaka ĩkapani. Ikara Teoso sikaenetakiti ikinimane kãkiti Teoso akiritakini ĩkapani —itxa Petro.
40 Petro iteene õtãkikana ninoa, kotxi inirekari atão ikaminina, ininiã itokata õtãkikana ia atoko:
—Ĩkorapokoriti auakani maerekati kamakani itxauana. Himakatxakaua. Hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Xesosi sãkire —Petro txana ninoa.
41 Ĩkora õti, tres mio kãkiti ipoxokoniritikana auikari Petro sãpiretakiti. Iuasaaki ipatxisataãkana.

Xesosi Sãkire Auiãkani Moianatakakiniua

42 Eereka ikiniõtika apaiaõkarina Xesosi iokanatakini oerekakiti.
Ãtipirika itiretakakauana. Ãtipirika ikamarina kiiniri komiri
imapixinikinina Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Ãtipirika
imisãkiretarina Teoso. 43 Ikinimane tsorĩkaãnãta, kotxi Xesosi
iokanatakini kamari ito posotiiretxi kãkiti mimarotakiniti, apanakini
Teoso imarotini ĩkapani.
44 Teoso sãkire auiãkani apotiitapikaua. Ninoa xanakari
ikinika inakitina. 45 Ivẽtxitarina itiina, ininiã tiitxi ĩki isikana
matxineirotenimoni. 46 Ikiniõtika aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã
apotiitapikauana. Ninoa aapoko ãki ikamarina komiri mapixinikiko
kiiniriti. Ãtipirika ninoa apotiitaua ipoxokoniritikana nipokori inikinina
ĩkapani. Ãkixinirena erekapitikari. 47 Ixikarauatana Teoso ĩkapani.
Imakinika kãkiti apokaerekatana ninoa. Ininiã ikiniõtika Teoso
makatxakari kãkiti maerekani. Ininiã Teoso sãkire auiãkani apiaãpota.

3

Petro, Matĩpokotakati Pakini

1 Ãti õti mapiãtiki Petro, Xoão pakini sari Teoso misãkiretiko
aikotimoni Teoso imisãkiretinina ĩkapani. 2 Iuasaaki ikiniõtika kãkiti
anikari matĩpokotakati Teoso misãkiretiko aikoti toremoni. Itore uãka
“Peereri.” Iuaã matĩpokotakati amanaãri txineiro iuaã napakanimoni.
Iponaniãkasaaki matĩpokotakati itxaua iua. 3 Ininiã Petro, Xoão pakini
ĩroãkasaaki, iua amanaãri txineiro:
—Txineiro hĩsikano —itxa.
4 Ininiã Petro, Xoão apaka atamatari iua. Ininiã Petro txari:
—Patamataua.
5 Ininiã iua matĩkati atamatana ninoa. Iuãkatari txineiro isikinina
iuamoni. 6 Ininiã Petro:
—Kona auari txineiro atemoni. Kona pirata aua atemoni. Oro apaka
! auari. Iuaritika nota auakiti nisikapitikai. Xesosi, Teoso mereẽkiti,
Nasareekiri, iua uãkaã põkitikauako. Pitĩpokotako —Petro txari iuamoni.
7 Ininiã Petro maĩkari iuako ikikomonikiri õkitikiniua ĩkapani.
Iuasaakipeka ikiti, ikitinota pakini kataparapeka itxa. 8 Ininiã
okakataua, tĩpokota itxa. Ĩroã Petro, Xoão pakinikata Teoso misãkiretiko
aikoti ãki. Iroãkasaaki, okaãpokataua. Itĩpokoãpokata.
—Ari, peerekari Teoso —itxanãta.
9 Ikinimane itikari iua tĩpokotini. Ikenakotari ixikarauatini Teosomoni.
10 Ikinimane imarotari iua kiki aiko ĩronakikoãtaã “Peereri” inakoriãtaã
topãkanãtakari, txineiro amanaãnãtakari iua. Ininiã ninoa:
—Anekani. Kiripa atxiĩti? Mitxi matĩpokotakati. Uatxa itĩpokotape.
Kanatokopa itxa? —itxana.

Petro Sãpiretakiti Kãkitimoni

11 Apanakini kenakopiretana ninoa, ininiã imitekana ninoamoni
matĩpokotakati pirena imarotinina ĩkapani. Iuasaaki ninoa auiniãtaã
akiritaãka “Saromão pakita.” Iuaã Petro, Xoão pakini aua mitxi
matĩpokotakatikata. Iua maĩkakanokeãpotana Petro, Xoão pakini. 12 Iua
Petro atapana kãkiti ninoamoni ĩkani. Itxana:
—Isaeo auakanii, kinirepa hĩte tikoka ere kiki tĩpokotini
hãtamatakasaaki? Kinirepa hĩte itikaua ate? Na ate posotiireẽni kamari
iua tĩpokotini. Ate ereka anini kona kamari iua tĩpokotini. 13 Apraãoni,

Isakini, Xakooni pakini Teosone, aĩriakorini kitxakapirĩkarini Teosone, iuara oerekapekaua imi Xesosi ereka inini. Teoso ãkiripitikara itxaua. Iua posotiire auapitika. Iuakara hĩsika okiko ĩkapani. Eereka Pirato inakori nirekasaakiri isikakiniri. Hĩte !inirekari iua sikakiniri Xesosi. 14 Iuasaaki hĩte kona nirekari erekarinoka kamakari. !Hinirekari iua atão inakarinoka kamakari. Hĩte amanaãri Pirato isikakiniri kokaniri hĩtemoni. 15 Ininiãkara hĩte okapiri kãkiti auãki inini kamakari. Iuaritika ipĩkani sauaki Teoso õkitikari iua. Ate itikari atãopitikara iua õkitikiniri.

16 —Ia kiki hĩtikakiti himarotakiti kataparapeka itxa, kotxi iua auikari Xesosi posotiire. Iua auikari Xesosi sãkire erekapeka inini ĩkapani. Hãtamatari hĩte apisatoõ iua ereka inini.

17 —Ininiã uatxa nitariakori, nimarotari hĩte, hĩte auĩteakori pakini okapiri Xesosi atão himimarotakani xika. 18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani oerekapekaua Kristo misiritiko. Ikara imisiritiko auapeka. 19 Ikara atoko ininiã, hĩtakanapariko himaerekani. Erekari kimaporiti hinitako, ininiã Teoso makatxakari himaerekani. 20 Iuasaaki Apiananiri kamapoxokonitai. Isikataparatai. Iuasaaki iua iokanatari Xesosi imereẽkiti hĩtemoni. 21 Merepanika iua Xesosi kaikota iaxiti. Teoso kamariko imakinika amaneri. Iuasaaki Xesosi apoka iuaĩkana. Iua atokokana itxana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka. 22 Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Apiananiri hĩTeosone iokanatariko isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatini atokokana. Hinirimane itxaua iua. Hĩkenakotariko ikinika isãpiretakiti hĩtemoni.

23 Ikinimane iua sãkire makenakotakati xipokaãkako.

24 —Teoso sãkire sãpiretakari Samoeo inakori, eereka ikinikana Teoso sãkire sãpiretakani pakini sãpiretapekari Teoso iokanatiniri imereẽkiti kãkitimoni ĩkorasaaki. 25 Teoso sãkire sãpiretakani anaakorirai hĩte, ininiãkara isãkire ninoamoni, iuatxikana isãkire hĩtemoni uatxa. Itxari Apraãoni:

Ãti pimekaniri sikariko erekari ikini itixiti auakanimoni,
itxa Teoso. Ininiã ikara Teoso sikaenetakiti hĩkiomaneakorinimoni, hĩtemoni apaka isikaeneta. 26 Ininiã Teoso iokanatari iua ãkiri Xesosi hĩtemoni merepitipanika. Iokanatari iua hĩtemoni erekari hĩtemoni isikini ĩkapani, himaerekani hĩtakanapini ĩkapani —itxa Petro.

4

Petro, Xoãо Pakini Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

1 Petro, Xoãо pakini sãkirauatapanika kãkitimoni inakasaaki, sasetotxiakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakari, satoseoakori pakini apoka ninoamoni. 2 Ininiã ninoa naiataua, kotxi Petro, Xoãо pakini sãpiretari kãkiti ipĩkani õkitikiniua pirena, kotxi ninoa txari:

—Xesosi ipinaka atoko, iuaĩkana iua õkitikaua, ininiã ipĩkani õkitikauako.

3 Ininiãkara ninoa maĩkana Xoãо, Petro pakini. Iuasaaki mapiãnikata, ininiã itakana kateia ãki ĩkanõka iuaã inapinina ĩkapani. 4 Iuaritika itomaneri Petro sãkire kenakotakani auikapiretari iua sãkire. Sĩko mio kikiakori auikari Teoso sãkire Petro sãpiretakiti.

5 Katimatinĩkata Xoteo auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiimanetaua Xerosareẽ. 6 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Anasi inakori iuaã aua. Inirimane Kaipasi inakori, Xoãо inakori,

Arexãtri inakori pakini aua iuaã apanakini sasetotxiakori auĩte niri-
manekata. 7 Xoão, Petro pakini minaãka ninoa apisatoõ. Ipimaãrina:
—Kiposotiireẽpa hõkitikari matĩpokotakati? —itxana.
8 Erekari Matamatakoti moianatari Petro. Ininiã iua txana ninoa:
—Aãuĩteakori, akiomaneakori, 9 hinirekari asãpiretinii uatxa erekari
akamakiti matĩkatimoni. Hinirekari himarotiniri erekapeka inini.
10 Ininiã ikinika hĩte, ikinika Isaeo tixini auakani apaka, himarotariko ia.
Xesosi Nasareekiri posotiireẽra ia kiki hĩte apisatoõ timakari makananita-
ãka. Iuara hĩte oka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iuara Teoso õkitika
iuaĩkana ipĩkani sauaki. 11 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretari Xesosi hĩte manirekakani, kotxi itxari:
Kai aapokotxi kamakanii, ! hinirekari ãti kai soro. Iua kai hi-
manirekakiniti apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari
itxaua.
12 —Xesosinokara makatxakari kãkiti maerekani. Kona ãti maerekan-
itxi makatxakakari !auari ikini itixiti. Teoso sikari iuanokara kãkitimoni
imaerekani imakatxakini ĩkapani —itxa Petro.
13 Ninoa tsorĩkaãnãtana Petro sãkire ikenakotakasaakina, kotxi Petro,
Xoão pakini sãkirauata itaparaxinireritika. Mitxi kona ninoa apa-
iaõkarauata, iuaritika ninoa imarotari atão isãkirauatini. Ninoa xinikari:
—Ixi. Ninoa minakani. Iuaritika kiĩkitena, kotxi Xesosi moianariakori
itxauana —itxana.
14 Ininiã ! kasãkirena, kotxi matĩkati tĩpokotapeka ninoa apisatoõ.
15 Ininiã ipaniãtana Petro, Xoão pakini mapara isinina, ninoa auĩtetxiakori
ininimoniuana isãkirauatinina ĩkapani. 16 Ininiã auĩtetxiakori txari:
—Kanatokopa atxatana ninoa? Kotxi ikinimane Xerosareẽ auakani
imarotari itxĩkitakinirina matĩkati erekape inini. Atãopitikara ninoa ka-
mari posotiiretxi. !Aposotari akipatiniri ia sãkiretxiti, kotxi ikinipoko
imarotapekari matĩkati tĩpokotini. 17 Kona anirekari ikara pirena
apikomoni iaripiretini kãkiti sauaki. Ininiã atxanako ninoa: “Na
apikomoni Xesosi pirena hĩsãpiretapinikariko.”
18 Ininiã iuaĩkana akiritana. Eereka itxana:
—Kona hĩsãpiretapinikariko apikomoni Xesosi pirena. Kona
hõerekapiriko iuaĩkana Xesosi pirena —itxana.
19 Ininiã Petro, Xoão pakini apakapapiretana:
—Kiripa atão akĩpitini? Hĩtekani? Teosokani? Kipa erekari? Hĩte
mereẽri. 20 Kona aposotari atakanapiniri asãpiretiniri aĩtikakiti, akenako-
takiti pakini —itxana.
21 Ininiã iuaĩkana auĩtetxiakori txitana. Iposo atoko auiritana isinina,
kotxi maerekati !ikamana. !Imisiritana, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ikinimane
kãkiti txari:
—Peerekari Teoso kamakiti matĩkati ĩkapani —itxana.
22 Ĩkora kiki makananitakori koarẽta anope iuasaaki.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misãkiretiniri Teoso

23 Xoão, Petro pakini sikakikosaaki, ninoa kanapiriã imoianariako-
rimoni. Ikinika sasetotxi auĩteakori sãkire, kiomãtxiakori sãkire pakini
ikinika isãpiretana. 24 Ikara ikenakotakasaakina, ikinikana misãkiretari
Teoso. Ininiã itxana:
—Apiananiri, ikinika posotiiretxi auari pitemoni. Pitenanira Teoso
pitxaua. Pite kamari iaxiti, itixi, potxoari uiniti pakini. Imakinika
iaxiti auakani, itixi auakani, potxoari uiniti auakani pakini pikama.

25 Kitxakapirĩka Erekari Matamatakoti kamaimaroretari pinitiri aãtokiri
Tavii. Ininiã itxari:
Kinirepa kãkiti Teoso manirekaãkani omanãkarauata? Kinirepa kãkiti
maxikatiĩka xinikari maerekati ikamini ãtimoni?
26 Auĩtetxiakori apotiitaua neenamatxi ikaminina ĩkapani. Ninoa apoti-
itaua Apiananiri inaiatinina ĩkapani, imereẽkiti apaka inaiatinina
ĩkapani,
itxa Tavii.
27 —Atãopitikara Erotxi, Põsio Pirato pakini apotiitaua Xoteo mi-
nakonikata, Xoteoakori pakinikata. Ninoa apotiitaua uai ia sitatxitiã.
Isãkirauatana pamarite Xesosi okinina ĩkapani. Txamari pite mereẽri
iua erekarinoka kamakari. 28 Mitxi pite imarotari imakinika ninoa
kamakiti tĩkane. Kãkiti kamari pinirekakiti, kotxi kaposotiirei. 29 Ininiã
aãuĩte, pixinikariko ikara maerekapirenati. Pisikataparaxiniretaua ate
pinitiriakoriua pisãkire asãpiretini ĩkapani. 30 Pamarite erekari kamakari
Xesosi posotiireẽ pimakananitanako amianatakani. Kãkiti maposo-
takiniti pikamako. Posotiiretxi pikamako pisãkire aõerekini ĩkapani. Ikara
pikamako pamarite Xesosi posotiireẽ —itxana ninoa Teosomoni.
31 Teoso imisãkiretaãkana atoko, ninoa apotiitiniãtaãua iakeka. Erekari
Matamatakoti apoka ikinimanemoni. Ininiã itaparaxinireritikana
isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.

Teoso Sãkire Auiãkani Moianatari Itariakori

32 Ikinika Teoso sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Kona
itxana: “Nota nakitira ia,” kona itxana. Kapotxinaniri !auari. Ninoa
xanakari ikinika itiina. 33 Xesosi iokanatakini itaparaxinireritikana
txari ikinimanemoni:
—Xesosi Apiananiri iuaĩkana õkitikaua ipinaka atoko. Ate imarotari,
kotxi ate aõkitari iua ipinaka atoko —itxana kãkitimoni.
Ininiãkara Teoso sikari ikinika erekari ninoamoni. 34 Ninoa sauaki
tiitxi amonitakari !auari. Kikio ipi auiniãri, kakikioteri vẽtxitari ãtika.
Aapokotxi ipi auiniãri, kaapokori vẽtxitari ãtika. Oa txineiro ninoa
sika 35 Xesosi iokanatakinimoni. Eereka ninoa xanakaro oa txineiro
matiitinimoni.
36 Iuasaaki aua Xosee. Sasetotxi, Arevii apika mekaniri itxaua.
Xipri inakori pokomiriĩtikiri iua. Xesosi iokanatakini takauãkatari iua
Panapee inaãka. Popĩkari sãkireẽ iuãka: “Kasikapoxokoniri,” kotxi
ãtipirika isikapoxokonitari kãkiti. 37 Iua vẽtxitari ãtika ikikiote. Iua kikio
ĩki isika Xesosi iokanatakinimoni.

5

Ananíasi, Sapira Pakini

1 Iuasaaki auari Ananíasi inakori, ĩtanoro Sapira inakoro pakini. Iua
vẽtxitari kikio. 2 Ikaikotakaro ipixini kikio ĩki. Ipixininoka isika Xesosi
iokanatakinimoni. Sapira imarotari õtaniri kamakiti. Txamari iua
sikasaakiro oa txineiro Xesosi iokanatakinimoni, itxari:
—Ikinika kikio ĩki asika Teosomoni —itxa.
3 Iuasaaki Petro txari:
—Ananíasi, kinirepa pauiritari Satanasi misirienetinii maerekati
pikamini ĩkapani? Erekari Matamatakotira pimisirieneta, kotxi ipixini
kikio ĩki kaikota pitekata. Kinirepa pisãpiretari ikinika txineiro pisikini
Teosomoni? 4 Kikio pivẽtxitini apisapanika, ĩkora kikio pite nakiti. Eereka
pivẽtxitakasaakiri, õkora txineiro pite nakito. Ininiã kinirepa pitxari:

“Ikinika nisika Teosomoni?” Kona kãkitini pimisirieneta. Teosora
pimisirieneta —Petro txari.
5 Iuasaakipeka Ananíasi iripe. Ipĩpe. Ininiã ikara kenakotakani
pĩkarauakata. 6 Iuasaaki ãtokoriakori iapirikari Ananíasini ĩto mãkatxi
mataã ikatinirina ĩkapani. Eereka anikarina, kata itxarina iuani.
7 Ipi oara, ãti oara pakini napaka atoko iua ĩtanoro apoka. Kona
oimarotapanikari oĩtanirini ipinini. 8 Ininiã Petro txaro:
—Pisãpiretano. Oia txineironokani hĩkikiote ĩki hãpakapakito aua? Atão
pisãpiretano? —itxaro.
Ininiã oa:
—Ari aroanokara ate apakapakito aua —otxari.
9 Ininiã Petro:
—Hĩte uãkatatari Erekari Matamatakoti auiritai himisirienetiniri iua?
Uatxaika ĩronakikoãtaã pĩtanirini katakani apokapeka. Ininiã ninoa
anikapitikai pite apaka —itxaro.
10 Iuasaakipeka oĩripe, pĩpe otxa. Iuaĩkana ninoa ãtokoriakori ĩroã.
Apokarona oani, ininiã anikarona. Ikatarona õtanirini takote. 11 Ininiã
ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani, apanakini ikara kenakoenetakani
pakini pĩkarauata.

Amianatakani Makananitiko

12 Iuasaaki Xesosi iokanatakini kamanãtari posotiiretxi, kãkiti mi-
marotakiniti pakini kãkiti sauaki. Ikiniõtika Xesosi sãkire auiãkani apoti-
itaua Teoso misãkiretikoãtaã, “Saromão pakita” akiritakori. 13 Xesosi
sãkire mauiãkani apokaerekatana ninoa, txamari ipĩkarena xika !inirekarina
imoianatinina. 14 Iuaritika apikomoni kãkiti apotiiãpotaua ninoakata,
kotxi kikiakori, sitoakoro pakini auikari Apiananiri sãkire.
15 Iuasaaki Xesosi iokanatakini makananitana amianatakani, ininiãkara
kãkiti anikana amianatakani kimaporimoni. Sirimatatxi nopini itakana
ninoa kimaporiãtaã. Ininiã kãkiti xinikari: “Petro napakasaaki, isanõka
amianatakanimoni apokiniã, imakananitaãkana.” 16 Ininiã kaiãopokori
kãkiti Xerosareẽ takotekini apoka. Ninoa minana amianatakani, apaka
kãkiti maerekani matamatakoni misiritakini pakini. Ininiã Xesosi
iokanatakini makananitana imakinikana.

Xesosi Iokanatakini Misiritiko

17 Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata, satoseoako-
rikata xikotana Xesosi iokanatakini. 18 Ininiã ninoa maĩkana. Eereka
kateia ãki taka itxapena ninoa. 19 Iua ĩkanõkati Teoso nitiri iaxitikiri
matakakari kateia tore. Eereka anika itxana iporikiti. Itxana:
20 —Hĩsa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã hĩsãpiretariko Teoso sãkire
kãkitimoni kãkiti auini amaneri inini ĩkapani —itxa Teoso nitiri.
21 Ininiã ĩkanõkapanika ninoa sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Teoso
nitiri sãkire iaõka ikamana. Iuaã isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.
Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata pĩkapiretana
Xoteoakori kõtãkikarerini, Xoteo kiomaneakori pakini, ininiã imakinika
ninoa apakĩtakana Xesosi iokanatakini. 22 Ininiã apanakini sari kateia-
moni apinina ĩkapani. Txamari apokasaakina iuaã, !auaikana Xesosi
iokanatakini. Ininiã ikanapiriãna auĩtetxiakorimoni isãpiretinina ĩkapani.
23 Ininiã itxana:
—Ate apokasaaki kateia tore, itotaãkapanika. Kateia nĩkatakani auanãta
itore takote. Txamari itore amatakakasaaki, kãkiti !auaika iriko ãki —
itxana.

24 Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari, Teoso aikote nĩkatakani auĩte, sasetotxiakori pakini kenakoenetakasaakiri ikara sãkiretxiti:
—Anekani? Nãpa ninoa atxiĩti? Kiripa apikomoni auatako? —itxana.
25 Iuasaakipeka kiki apoka. Isãpiretana:
—Hĩkenakotariko nisãkire. Ninoa kikiakori kateia ãki hĩtakakini Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua. Oerekanãtarina Teoso sãkire kãkitimoni —itxana.
26 Ininiã Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auĩte, initiriakorikata sari iuaã. Ninoa minana Xesosi iokanatakini iuaĩkana auĩtetxiakorimoni. Imaĩkasaakina, kona iaritatana, kotxi ipĩkarina kãkiti kai soroã kiporonakinina. 27 Ninoa apokasaaki, ipaniãtana Xesosi iokanatakini Xoteoakori kõtãkikarerini apisatoõ itiminina. Sasetotxi auĩte apiatakari txana:
28 —Mitxi ate paniãtai Xesosi sãkire himasãpiretakani kãkitimoni. Txamari hõerekapanikari iua sãkire ikinimane Xerosareẽ auakanimoni. Ate xika Xesosi ipina, hĩtxanãta ikinimanemoni —itxa sasetotxi auĩte.
29 Ininiã Petro, apanakini Xesosi iokanatakinikata apakapapiretari:
—Ate kĩpitari Teoso paniãtakiti. Kona kãkiti paniãtakitini akĩpita.
30 Teoso, akiomaneakorini Teosone, õkitikari Xesosi iuaĩkana auini ĩkapani. Hĩtera okari iua Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. 31 Iuaritika Teoso takari Xesosi ikikomoni. Itxĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Kãkiti maerekani makatxaãkari itxaua. Ininiã Isaeo auakani takanapiniãri imaerekani, Xesosi makatxakari ninoa maerekani. 32 Ikara ate imarota. Apaka Erekari Matamatakoti imarotari ikara. Teoso sikari iua Erekari Matamatakoti isãkire kĩpitakanimoni —itxa Petro ninoamoni.
33 Ikara ikenakotakasaakina, iteene omanãkarauatana. Ininiã ninoa:
—Mãokana —itxana.
34 Iuasaaki Kamarieo inakori õkitikaua kõtãkikarerini sauaki. Pariseo itxaua. Teoso paniãtakiti oerekakari itxaua. Ikinimane paxitari iua. Ininiã iua txari:
—Hanikana naia mapara atenoka asãkirauatini ĩkapani —itxa.
35 Ininiã eereka itxana:
—Isaeo tixini auakanii, hiĩkitetariko hĩkamakiti ninoa Xesosi moianariakorimoni. 36 Akokaxiti auari Teota inakori. Iua txari: “Auĩtetxi apiatakari nitxaua nota,” itxa. Iuasaaki koatrosẽtosi kikiakori moianatari iua. Auikarina iua sãkire. Txamari okapeẽka iuani. Eereka iuakata sikani iarikape. Iua auĩtetxi ininiua xipope. Isãkire !auikaãkaika.
37 —Teotani ipinaka atoko Xotasi Kariréiakiri apoka. Iuasaaki auĩtetxiakori iaõtari ikinimane kãkiti. Kaiãopokori kãkiti auikari iua Xotasi sãkire, ininiã ninoa moianatari iua. Iua Xotasi imoianariakorikata nirekari ixipokinina auĩtetxiakori. Txamari iua apaka okapeẽka, ininiã imoianariakori iarikape.
38 —Ininiã uatxaikara nõtãkikai hĩte: “Hĩtakanapanako ninoa Xesosi iokanatakini. Hĩsikakanako ninoa, kotxi atxiĩti ninoa ! ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã paĩtiki ninoa sãkire apaka !auaika. 39 Txamari, ninoa kaminiãri Teoso paniãtakiti, erepaniko, kotxi atxiĩti hinaiatari Teoso” —itxa Kamarieo.
Iuasaaki ninoa Xoteo õtãkikakani kĩpitari Kamarieo sãkire. 40 Akiritana Xesosi iokanatakini iuaĩkana iĩroinina. Ipaniãtari ninoa xirokitatiko. Ininiã ninoa:
—Xesosi sãkire kona hĩsãpiretapinikako —itxana.
Eereka sikaka itxana isinina ĩkapani. 41 Isikasaakina, ipoxokoniuatana.
—Teoso apokaerekataua ate, kotxi auiritari amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika —itxana.

42 Ininiã ikiniõtika oerekarauatana Teoso misãkiretiko aikoti ãki, kãkiti
aapoko ãki apaka. Isãpiretarina erekari pirena Xesosi Teoso mereẽkiti
ininiua pirena.

6

Setxi Kikiakori Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani apiaãpota. Iuasaaki Xoteoakori Kreko sãkire
imarotakani taparakienatana apanakini Xoteoakori. Itxana:

—Atekata auakani sitoakoro tikinitakoni kona apakapari nipokori
ikiniõtika apanakini tikinitakoni apakapiniri atoko —itxana ninoa.

2 Ininiã Xesosi iokanatakini tosi pakini pĩkapiretana ikinimane Xesosi
sãkire auiãkani. Itxana:

—Kona erekari ate takanapiniri Teoso sãkire aõerekini asikakiena-
rauatini ĩkapani. 3 Ininiã setxi kikiakori himereẽko, ikara parĩkatxi
ikaminina ĩkapani. Himereẽna Erekari Matamatakoti paniãtakitinoka ka-
makani. Himereẽna kimarorerini. Ininiã asikana ia parĩkatxi ikaminina,
sitoakoro tikinitakoni isikakienatinina ĩkapani. 4 Ininiã atepekana, Teoso
amisãkireta. Isãkire aõereka. Ikaranoka akamako ikiniõtika —itxana.

5 Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani apokaerekatari Xesosi iokanatakini
sãkire, ininiã ninoa mereẽri Estevão. Iua iteene auikari Teoso sãkire.
Erekari Matamatakoti paniãtakitinokara ikama. Apaka imereẽna Pirip-
ima, Porókoroma, Nikanooma, Tximoma, Pamenama, Nikoraoma pakini.
Iua Nikorao Ãtxiokiakiri itxaua. Mitxi Xoteo minakatiua iua, eereka
imamakaua. Xoteopeka itxapekaua. 6 Xesosi sãkire auiãkani minana
ninoa Xesosi iokanatakinimoni. Ininiã Xesosi iokanatakini misãkiretari
Teoso. Iuakona itakana ninoa nopini, ikara Teoso parĩka ikaminina
tĩkane.

7 Ikara atoko ininiã, Teoso sãkire iaripireta apikoxiti. Ininiã mokatan-
itika kaiãori Xerosareẽ auakani auikari Xesosi sãkire. Ito sasetotxiakori
apaka kĩpitari Xesosi sãkire.

Estevãо Maĩkiko

8 Estevão iteene auikari Xesosi sãkire. Teoso posotiire aua iuamoni.
Kaposotiireri iua, ininiã ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari posoti-
iretxi, Teoso posotiire oerekini ĩkapani. 9 Txamari ãtikaka kikiakori
! inirekari iua. Ninoa ãti Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti sikani. Ni-
noa “Ninoaka nireẽkiti kamakani” akiritaãkana. Ninoa Sireni sitatx-
itikini, Arexãtria sitatxitikini, Sirísia tixinikini, Ásia tixinikini pakini.
Ninoa iteene misãkiretakakaua Estevãokata, kotxi ! auikarina iua sãkire.
10 Txamari Estevão sãkirauataka atoko, !kasãkireikana, kotxi Erekari Mata-
matakoti sikaimaroretari iua Estevão. 11 Ininiã ninoa sikari txineiro
apanakini kikiakorimoni Estevão apoĩtinina ĩkapani. Ininiã ninoa tx-
ineiro apakapakani txari:

—Ate kenakotari iua, Moisesini imisãkirepiretini, Teoso apaka
imisãkirepiretini —itxana.

Txamari na atãoni isãkirena. 12 Ikara isãkirena xika, kiomãtxiakori,
kaiõkatsopareriakori, apanakini kãkiti pakini naiataua, ininiãkara
imaĩkarina Estevão, kõtãkikarerinimoni anika itxarina iua.

13 Eereka iminana apanakini, Estevão imisãkirepiretinina ĩkapani. Ninoa
txari:

—Ia kiki misãkirepiretapikari Teoso misãkiretiko aikoti. Apaka kona inirekari Moisesi paniãtakiti. 14 Ate kenakotari iua sãkire: “Xesosi Nasareekiri xipokariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ixipokariko akiomaneakorini sãkire Moisesini paniãtakiti.”

Ikara atoko aãpirena ikamana ninoa. 15 Ikinimane ninoa kãkiti õtãkikakani atamatari Estevão toõ. Teoso nitiri iaxitikiri toõ atokokana itxa Estevão toõ.

7

Estevão Sãkirauata Kõtãkikarerimoni

1 Ininiã sasetotxiakori auĩte apiatakari txari Estevão:

—Atãokani ninoa sãkire?

2 Estevão txari:

—Nikiomaneakori, nitariakori pakini, hĩkenakotanoko. Teoso iaxitikiri oerekaua aãtokirini Apraãonimoni. Mesopotámia tixini auakasaaki, Araã tixini auini apisapanika, Teoso motika iuamoni. 3 Iuasaaki Teoso txari iua: “Pitakanapariko pitixine, pinirimane pakini. Ãti tixinimoni pisako. Noerekinimoni pisako,” itxa Teoso. 4 Ininiã sipe itxa Apraão. Itakanapari Kaotéia inakori tixini. Araã tixinimoni iua sipe. Araã auakasaaki irini ipĩpe. Irini ipinaka atoko, Teoso mĩpiri iua uaimoni uatxa aãuiniãtaã. 5 Apraão auakasaaki, Teoso !isikari uai tõpa iuamoni iua nakiti inini ĩkapani. Kona ipixini metro isika iuamoni inakiti inini ĩkapani. Isikaenetari uai tõpa iua, imekaniriakori pakinimoni. Txamari !keeneri iua iuasaaki. 6 Teoso txari Apraãomoni: “Pamariteni, pimekaniriakori, papika mekaniriakori auako ãti kãkiti tixine. Iuaãrako imisiritapeẽkanako koatrosẽtosi anokanani. Iparĩkauatana apanakini ĩkapani maxikatiĩka. Ininiã iteene imisiritiko aua.”

7 —“Ininiãkara nimisiritariko ninoa misiritakani. Eereka Apraão apika mekaniriakori takanapariko iuaã, uaimoni kanapiriã itxanako. Ininiã ĩkorapokoriti ninoa parĩkauatako nota ĩkapani,” itxa Teoso. 8 Ininiã Teoso txari: “Hĩte kitsotakariko ikini hamariteni tsiki mata. Ikara nitakaõtxikare hãtamatakasaaki, hĩxinikariko nisikaenetakiti,” itxa Teoso. Eereka Apraão ãkiri aua, Isaki inakori. Oito õtipeka auini õti inakasaaki, Apraão kitsotakari itsiki mata. Isaki aneẽkasaaki, imi Xakoo inakori aua. Eereka Xakoo anaakori auapeka tosi pakini. Ikara tosi imiakori aãtokiriakorini iriakori itxauana.

Xosee Pirena

9 —Xakoo anaakori xikotari itarina Xosee inakori. Ininiã itariakori vẽtxitari iua Exito sikanimoni. Iuaritika Teoso auapika iuakata. 10 Imisiritiko auakasaaki, Teoso moianatari iua imapinakani ĩkapani. Iuasaaki Exito auakani auĩte Paraoo inakori. Teoso sikaimaroretari Xosee, ininiã Paraoo potxitari iua, ininiã Paraoo txari iua: “Exito auakani auĩte pitxauako. Naapoko auakani pinĩkata apaka,” itxa Paraoo Xoseemoni.

11 —Eereka makienanitxi aua Exito tixiniã, Kanaaã tixiniã apaka, ininiã ikinimane natxita. Aãtokiriakorini apaka !auari nipokori. !Apokari nipokori. 12 Ininiã Xakoo kenakoenetari triko auini Exito tixini. Ininiã ipaniãtana tesi imiakori Exito tixinimoni isinina. Mitxi !isana Exitomoni.

13 —Ininiã iuaĩkana ãti õti isana Exitomoni, kienatxi iamotinina ĩkapani. Iuasaaki Xosee oerekaua ninoamoni. Iuasaaki Paraoo imarotari Xosee

nirimane. 14 Ininiã Xosee pĩkapiretari iri Xakoo, itariakorikata, inirimanekata. Setẽta sĩko pakini kãkiti sari Exito tixinimoni, kotxi aua ikinipoko nipokori iuaã.

15 —Ininiã Xakoo apanakinikata sari Exitomoni. Iuaã mapakanani atoko Xakooni ipĩpe. Eereka aãtokiriakorini ipina iuaãtaã apaka. 16 Ninoa ipĩkasaakina, iĩtona anikapeẽka Sikeẽ tixinimoni. Iuaãkiri akauaritiã ikata inapeẽkana. Apraãoni auapanika inakasaaki, iamotari iua akauari Emoo ãkiriakorimoni.

Moisesi Pirena

17 —Itixi Teoso sikaenetakiti Apraãomoni kaiamapeka Xoteoakorimoni inakasaaki, kãkiti Isaeokini kaiãopokoikana Exito tixiniã. 18 Itokanani napaka atoko, ãti Exito auakani auĩte Xoseeni mimarotakati aua. 19 Iua auĩtetxi misiritari anirimaneakorini. Ininiã sotatoakori mixirika itxapena amarini xapitiri. Eereka oka itxapena.

20 —Iuasaakiikara Moisesi iponaniã. Moisesi amarinipanika inakasaakiua peerepatikiri. Ipi, ãti pakini kasiriti iri, inoro pakini nĩkatari iua ninoa aapoko. 21 Eereka ninoa takanapari iua Paraoo ãkero kipaãtiniãtaãua takote. Ininiã oa apokari iua amarini. Oanikari oaãpokomoni. 22 Exito auakani imarore ikinipoko oerekaãka iuamoni. Kasãkireri iua. Kakamareri iua.

23 —Koarẽta anokanani inakasaaki, inirekari inirimane Isaeokini aõkitini. 24 Inirimanemoni isikasaaki, itikari Exito auakari xirokitatiniri kiki Isaeokiri, ininiã ixikatxitari. Iua aritapiri Exito auakari, oka itxapiri iuani. 25 Iuasaaki Moisesi uãkatari inirimane Isaeokini imarotiniri Teoso nirekari Moisesi makatxakinina ninoa, Exito auakani mamisiritakanina ĩkapani. Txamari ninoa ! imarotari ikara. 26 Apikomoni ãti õti, iua sari inirimanemoni. Iuaã iua apokana ninoa neenamauanãtini, inaiapoatakakauana. Ininiã Moisesi õtãkikana ninoa. Itxana: “Kikiakori hĩtaritakakaua. Kinirepa himisiritakakaua?”

27 —Inirimane misiritakari katika txari Moisesi: “Kipa txai pite ate auĩte pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua? 28 Kita Exitokirini pokini atokokana pokatanoko nota?” itxa. 29 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Moisesi takanapari Exito tixini. Mitxiaã tixinimoni isa. Iuaã ĩtanorouata. Ipi imiakori aua iuamoni.

30 —Koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã iua aua iuasaaki. Teoso nitiri iaxitikiri motika Moisesimoni ixirata Sinai inakoriãtaã. Iuasaaki iua atamatari aanaia tirinini, txama ! arika. ! Ixipoka. 31 Ikara itikasaaki, Moisesi tsorĩkaãta, ininiã aanaia takote isa iteene atamatini ĩkapani. Iuasaakipeka ikenakotari Apiananiri sãkirauatini: 32 “Pikiomaneakori Teosonekarano nota. Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxa Teoso. Iuasaaki Moisesi kikinanaka ipĩkare xika. Ipĩkari Teoso sãkirauatini manapi atamatini.

33 —Ininiã Apiananiri txari iua: “Pikitimata pimakatxaka, kotxi uai pitiminiãtaã nota auanãta. 34 Nitikana ninakitiakori Exito tixiniã. Exito auakani misiritapena ninoani. Nikenakotari oõkinina. Nota inari nisikakinina ĩkapani. Ininiãkarako Exito tixinimoni niokanatai pite,” Apiananiri txari Moisesi.

35 —Iua Moisesi Isaeokini manirekakiniti, kotxi ninoa txari: “Kipa txai pite ate auĩte pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?” itxarina. Iuakara Teoso iokanatakiti ninoamoni ninoa auĩte ininiua

ĩkapani, ninoa imakatxakini ĩkapani, kotxi Teoso nitiri aanaiaã tirinakariã auakari iokanatari iua ninoamoni.
36 —Eereka iua makatxakana ninoa Exito tixini. Oerekari Teoso posotiire kãkiti maposotakiniti Exito tixiniã. Oerekari Teoso posotiire potxoari uiniti, Põkamarari inakoriã. Ãparaã makipakaniãtaã apaka oerekari Teoso posotiire koarẽta anokanani iuaãtaã.
37 —Ia Moisesikara sãpiretana Isaeokini: "Teoso iokanatariko isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatini atokokana. Hĩte nirimanekara iua. Hĩkenakotariko iua sãkire," itxa Moisesi. 38 Moisesi aua Teoso nakitiakorikata ãparaã makipakaniãtaã. Aãtokiriakorini aua iuakata. Apaka Teoso nitiri iaxitikiri aua iuakata. Iua Teoso nitiri misãkiretari Moisesi ixirata Sinai inakoriãtaã auakasaaki. Iua apakapari Teoso sãkire, atemoni isikini ĩkapani. Iua Teoso sãkire txĩkitakari iua sãkire auiãkani ãtipirika auini Teosokata.
39 —Aãtokiriakorini kona nirekari inĩkaenetinirina Moisesi sãkire. ! Inirekarina iua. Inirekarina Exitomoni ikanapiriinina. 40 Iuasaaki ninoa paniãtari Arão: "Teosoakori kamakoni pikaminaua, ate mĩkiikakani tĩkane. Ĩkora Moisesi Exito tixini amakatxakakiri, ĩtapari iua? !Aimarotari iua auiniãtaã," itxarina Arãomoni. 41 Ininiã ninoa kamari kema auĩte ãkiri atoko inakari oro kamakori iteosonetinina ĩkapani. Eereka okarina soti auĩte teoso ikamakitina isikinina ĩkapani. Kiiniri ikamana. Ipoxokoniuatana, kotxi ninoaka kamari iteosonena. 42 Txamari Teoso atão inakari takanapana ninoa. Ininiã iteosonetarina iaxiti auakani iõriki, kasiri, atokatxi pakini. Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka iõkatsopatari ia sãkiretxiti:

Hĩte Isaeokini, koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã hãuakasaaki, ! hõkari pirãtxi nota ĩkapani.
43 Iuasaaki hĩte anikari papiri aamata kamakori hĩteosone Moroki inakori ĩkapani. Apaka iõriki atoko inakari hĩteosone Hẽpaã inakori hĩkamakiti hanika hĩtekata iuasaaki. Hĩte kamari Moroki, Hẽpaã pakini hĩteosonetini ĩkapani. Ikara xika nota iokanataiko hĩte ãti kãkiti tixinemoni. Papirónia sitatxiti apikoxiti niokanatai hĩte.

Teoso Papire Pirena

44 —Aãtokiriakorini auari papiri aamata kamakori Teoso misãkiretiko papire ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Moisesi kamari iua papiri Teoso paniãtakiti iaõka, kotxi Teoso oerekari Moisesi iua papiri kamiko. 45 Moisesi ipinaka atoko apanakini aãtokiriakorini apakapari iua papiri irina sikakiti. Ininiã iuasaaki ninoa anikari iua papiri, Xosoeekata isikasaakina, ãti uãka tixine imixirikasaakina, kotxi Teoso omitikana ninoa ãti uãka, aãtokiriakorini apokasaaki iuaã. Iua papiri kaikota iuaã. Auapanika iuaã Tavii aãtokiriakorini auĩte inakasaakiua. 46 Teoso apokaerekatari Tavii, ininiã Tavii nirekari Xakoo Teosone misãkiretiko aikoti ikamini. 47 Txama Teoso !auiritari Tavii kaminiri. Ininiã Saromão, iua ãkiri kamari Teoso misãkiretiko aikoti.
48 —Teoso Apiananiri kona aua aapokotxi kãkiti kamakiti ãki, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka txari:

49 Apiananiri txari: "Niitopãkiniãtaã iaxiti itxa. Itixi nikiti nitakiniãtaã. Ininiã kanatokopa itxa aapokotxi hĩkamini nota ĩkapani? Namonipa nauiniãtaã?
50 Kotxi notakara kamari ikinipoko," itxa.

Erekari Matamatakoti Manirekakani

51 Estevão sãkirauatapanika:
—Hĩte kona kinirão kenakotaka txari Teoso sãkire. Hĩtsiki mata
kisauakaãkapitika, txamari kona hĩkenakotari Teoso sãkire hãkixinireẽ.
Ãtipirika kona hinirekari Erekari Matamatakoti paniãtakiti hĩkamini.
Hãtokiriakorini kitxakapirĩka atokotxikana hĩte. 52 Hãtokiriakorini misir-
itana ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoa okana iua sãkire
sãpiretakani, Erekarinoka Kamakari sãpiretakani. Ninoa Teoso sãkire
sãpiretakani sãpiretari Erekarinoka Kamakari ãti õti uai apokini. Ĩkorasaaki
hĩtera mĩkapiritari iua. Hĩtera okari iua Erekarinoka Kamakari. 53 Hĩtekara
apakapapekari Teoso sãkire Teoso nitiriakori mĩkiti. Iuaritika !hĩkamari
ipaniãtakiti —itxa Estevão.

Estevão Kiporonakiko

54 Xoteoakori kenakotakasaakiri Estevão sãkire, omanãkarauatana.
Akatsakatsiriĩtauana omanãkarena xika. 55 Iuaritika Erekari Mata-
matakoti iteene sikataparaxiniretari Estevão. Iuasaaki iua ionakaãta
iaxiti. Atamatari Teoso iotximere. Atamatari Xesosi timini Teoso
kikomoni. 56 Ininiã itxa:
—Hãtamata. Natamatari iaxiti xorekini. Aĩtari iaxitikiri tima Teoso
kikomoni —itxa Estevão.
57 Iuasaaki Xoteoakori totari ikenakokina iuakoãna. Iteene ninoa
akiripoakata. Eereka ninoa ikinika miteka iuamoni. 58 Imaĩkarina.
Ikosekaãpotarina sitatxi mapotõkire. Iuaãtaã ipotorikana ikiporonakini-
rina iua kai soroã. Iuasaaki itikarauatakani takari imãkana Saoro inakori
kiti takote inĩkatini ĩkapani. 59 Ikiporonakasaakirina, Estevão akiritari
Teoso. Itxari:
—Apiananiri Xesosi, papakapariko nixinire.
60 Iuasaaki ikapotoreẽkaua. Itaparasãkireritika akiritari Teoso:
—Apiananiri, pimaxinĩkaretariko ia maerekati ninoa kamakiti —itxa.
Iuasaakipeka ipĩpe.

8

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

1 Estevão ipĩkasaaki Saoro aua iuaã.
—Ari erekapitikari ipinini —itxa Saoro.
Estevãoni ipinini õtisaakipeka ipotorika Xesosi sãkire auiãkani misir-
itiko Xerosareẽ. Ninoa iteene misiritaãka, ininiã ikinimane Xesosi
sãkire auiãkani Xerosareẽ auakani iarika itxapena. Xotéia tõpamoni,
Samaria tõpamoni pakini iarikana. Xesosi iokanatakininoka kaikota
Xerosareẽ. 2 Estevão ipinaka atoko kikiakori Teoso sãkire auiãkani katari
iuani. Iteene itxiapatana. 3 Iuasaaki Saoro potorika ixipokinina Xesosi
sãkire auiãkani. Ninoa aapokomoni isaãpota. Kikiãkini, sitoakoro apaka
ikosekaĩtota, taka itxana kateia ãki.

Piripi Samariamoni Sini

4 Teoso sãkire auiãkani iarikasaaki, isãpiretarina Teoso sãkire ikini
aapokotxitiã. 5 Piripi sari Samaria sitatxitimoni. Iuaã iua sãpiretari kãkiti
Xesosi Teoso mereẽkiti ininiua. 6 Isãkire ikenakotakasaakina, posotiiretxi
ikamakiti itikasaakina, iteene ikenakotarina isãkire. Imixinikarina
isãpiretakiti. 7 Maerekani matamatakoni kãkiti auaĩtotakini takanapari
kãkiti. Akiripoakatana ipokĩkasaakina. Kaiãopokori matĩpokotakani apaka
makananitaãka. 8 Ininiã Samaria auakani iteene poxokoniuata.

Miĩti Simão Inakori

9 Iuasaaki Samaria sitatxitiã aua kiki Simão inakori. Miĩti itxaua
iua. Imisirienetana kãkiti Samaria auakani. Ininiã ikinimane tsorĩkaãta,
ikamakiti atamatakasaaki. Iua iuikaua.
—Kimaroreno nota —itxa.
10 Ininiã ikinimane kĩpitari iua sãkire. Auĩtetxiakori, poiãorini pakini
kĩpitari isãkire. Ininiã itxana:
—Iua Simão auari Teoso posotiire. Kaposotiireri iua —itxana.
11 Ininiã ikĩpitarina isãkire, kotxi itokatapeka itikarina ikamakiti kãkiti
mimarotakiniti. 12 Ninoa auikasaakiri Piripi sãpiretakiti erekari pirena,
Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, Xesosi Kristo posotiire pirena pakini, kiki-
akori, sitoakoro apaka patxisataãka. 13 Iuasaaki Simão apaka auikari.
Ipatxisataãka. Ininiã isari Piripi sinimoni, kotxi itsorĩkaãta, posotiiretxi
kãkiti mimarotakiniti itikasaaki.
14 Xesosi iokanatakini Xerosareẽ auakani kenakopiretari Samaria
auakani auikiniri Teoso sãkire. Ininiã ninoa iokanatari Petro, Xoão
pakini Samariamoni. 15 Iuaã apokasaakina, imisãkiretarina Teoso,
Erekari Matamatakoti isãkire auiãkani apakapini ĩkapani. 16 Erekari Mata-
matakoti kona apokapanika ninoamoni iuasaaki. Apiananiri Xesosi
uãkaãnanira ipatxisataãkana. 17 Ininiã Petro, Xoão pakini takari iuakona
ninoa nopini. Iuasaakipeka apakaparina Erekari Matamatakoti.
18 Simão itikasaakiri Erekari Matamatakoti apokini kãkitimoni, kinirão
sikaka itxaro txineiro Petro, Xoão pakinimoni. 19 Ininiã itxa:
—Ĩkora hĩposotiire hĩsikano, niuako kãkiti nopini nitakasaaki, Erekari
Matamatakoti ninoamoni apokini ĩkapani —itxa.
20 Txamari Petro txari:
—Pite, pitxineirotekata samakauako, kotxi pite uãkatari pitxineirote
iamotiniri Teoso posotiire. 21 Kona xapiti pitemoni auapani ia parĩkatxi,
kotxi pãkixinire na atão Teoso apisatoõ. 22 Ininiã pitakanapariko ikara
pimaerekani. Pamanaãri Apiananiri pimaerekani imakatxakini ĩkapani.
Atxiĩti iua maxinĩkaretari pixinikakiti pãkixinireẽ. 23 Nota imarotai pite.
Pãkixinireẽ xãpoãkata maerekatinoka. Pimaerekani maĩkai. ! Auiritai
pisini pinirekinimoni —itxa Petro.
24 Ininiã Simão apakapapiretari:
—Pimisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko pisãpiretakiti na
ninireka —itxa Simão.
25 Petro, Xoão pakini sãpiretari Xesosi kamakiti ninoa ĩkapani.
Isãpiretarina Apiananiri sãkire. Eereka ikanapiriãna Xerosareẽmoni.
Ikanapiriaãpotakasaakina, isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari
kaiãopokori aapokotxi auakanimoni Samaria tõpa.

Piripi Etxiópiakirikata

26 Eereka Apiananiri nitiri iaxitikiri misãkiretari Piripi:
—Paiamatako. Atokatxi pokĩkinimoni pikikomoni pisako. Pisa kimapo-
rimoni, ãparaã makipakaniãtaã. Iua kimapori Xerosareẽ Kasa tixinimoni
sikari.
27 Ininiã aiamata, sipe itxari. Ipixinipokoriti aõkitari Etxiópia tix-
inikiri. Etxiópia auakani auĩte õtãkikakari itxaua. Paimatireri iua.
Ikinimane kamari iua paniãtakiti. Etxiópia auakani auĩte sito Kãtasi
inakoro. Kaiãopokoro otxineirote, otii pakini. Iua kiki parĩka ikinipoko oa
nakiti inĩkata oa ĩkapani. Mitxi iua sari Xerosareẽmoni Teoso imisãkiretini
ĩkapani. 28 Ikanapiriãkasaaki, mitekaĩ ãki iitopãkasaaki, atatsopatari Isaía

iõkatsopatakiti. Isaía Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka. 29 Iuasaaki
Erekari Matamatakoti txari Piripi:
—Pisa okira mitekaĩmoni. Pikaikota oa takote.
30 Ininiã Piripi miteka iuamoni. Ikenakotakasaakiri Isaía iõkatsopatakiti
atatsopatini, Piripi pimaãri:
—Pimarotatari ere patatsopatakiti? —itxari.
31 Ininiã iua:
—Natokopa ininiãpa nimarotari? Kipa oerekano? —itxari.
Ininiã aiatari Piripi mitekaĩ ãki iuakata iitopãkini ĩkapani. 32 Iua
iõkatsopatari ia Teoso sãkire:
Soti auĩte okikomoni anikiko atoko itxa iua. Soti auĩte ãkiri piti
kisauakikosaaki, !kasãkireri iua. Iua soti auĩte ãkiri atoko itxa iua,
kotxi iua apaka !kasãkireri.
33 Inapetaãka iua. !Atãoni kãkiti kama iuamoni. Okaãkape. !Auari iua
ãkiri.
Ikara atoko itxa Teoso sãkire, Isaía iõkatsopatakiti.
34 Ininiã iua Etxiópiakiri pimaãri Piripi:
—Pisãpiretano, natokopa itxa Teoso sãkire sãpiretakari sãkire? Kipa soti
auĩte atoko inakari? Kipa okaãka? Iuakani? Ãtikani?
35 Ininiã Piripi oerekari ikara Teoso sãkire iõkatsopatakori.
—Xesosira ikara atoko inaãka —itxa.
Ininiã apikomoni isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Xesosi
pirena.
36 Isaãpotakasaakina, apokana ãparaã auiniãtaã. Ininiã iua kiki txari:
—Uai aua ãparaã. Apakata nipatxisatiko?
37 Ininiã Piripi txari iua:
—Apakatapitika pipatxisatiko iteene pauikiniãri Xesosi sãkire
pãkixinireẽ.
Ininiã iua apakapapireta:
—Nota auikapitikari Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiãua.
38 Ininiã iua Etxiópiakiri paniãtari mitekaĩ anikakari iotokini. Iuasaaki
Piripi, iua Etxiópiakiri apaka katxaka, imaãta itxana. Ininiã Piripi patx-
isatari iua kiki.
39 Ikanĩkiĩtakasaakina, Erekari Matamatakoti anikari Piripi. Ininiã iua
kiki kona atamataikari Piripi. Ininiã iãpotapitipo. Ipoxokoninoka itxa.
40 Iuasaaki Asoto sitatxitipeka itokiã Piripi. Isaãpotakasaaki, ikinika
aapokotxitiã isãpiretari Teoso sãkire. Teoso sãkire isãpiretiniritika Sesaréia
sitatxitimoni apokako.

9

Saoro Auikiniri Xesosi Sãkire
(Átosi 22.6-16; 26.12-18)

1 Iuasaaki Saoro okaenetapikana Apiananiri sãkire auiãkani. Ininiã
iua sari sasetotxi auĩte apiatakarimoni. 2 Amanaãri aãtsopa Saoro parĩka
sãpiretiko aãtsopati. Iua nirekari sasetotxi auĩte iõkatsopatiniri ikara,
Saoro anikini ĩkapani. Inirekari isikiniri iua aãtsopa ikinika aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua nĩkatakanimoni Tamásiko sitatxiti, kotxi Saoro nirekari
imaĩkinina Xesosi sãkire auiãkani, kikiakori, sitoakoro pakini, Tamásiko
sitatxitiã apokakini. Inirekari anikinina Xerosareẽmoni.
3 Iua apokaãpotakasaaki Tamásiko sitatxitimoni, katimaritika
iotximeretxi iaxitikiri ãkitari. 4 Irika xitipe. Ininiã ikenakotari sãkiretxi:

—Saoro, Saoro, kinirepa pimisiritano? —itxa ikenakotakiti.
5 Ininiã iua:
—Kiriparai Apiananiri?
Ininiã:
—Xesosira nota. Pimisiritakitikarano —itxa Xesosi.
6 Ikikinanaka, iteene ipĩkarauatiniã.
—Apiananiri, kipa pinireka nikaminii? —itxa.
Ininiã Apiananiri:
—Põkitikaua, sitatxi pisa. Iuaã ãti sãpiretai pikamakiti tĩkane —itxa Xesosi.
7 Imoianariakori iotoka. Ipĩkarauatana. Masãkireninoka itxana. Ninoa kenakotari iaxitikiri sãkire, txamari !atamatarina.
8 Eereka Saoro õkitikaua, xorekaãta itxa, txamari imosiãretapeka iua. Ininiã imoianariakori anikari iua. Ikanõpiãpotarina Tamásikomoni. 9 Ipi, ãti pakini õti mõsiãretika itxa. Iuasaaki !inipokota. !Iãta.

Ananíasi Makananitiniri Saoro

10 Tamásiko sitatxiti aua kiki Xesosi sãkire auiãkari, Ananíasi inakori. Iuasaaki Teoso sãkirauata Ananíasikata itaponemoni. Itaponeẽ Apiananiri akiritari iua:
—Ereẽkai Ananíasi —itxa.
Ininiã:
—Uaikarano nota, Apiananiri —itxari Teoso.
11 Apiananiri txari:
—Paiamatako. Kimapori Eretĩka ãpori kimaporitimoni pisako. Xotasi aapokomoni pisa. Iuaã pinitari Taaso sitatxitikiri Saoro inakori. Uatxiikara isãkirauanãta notakata. 12 Saoro taponetai pite. Iua atamatai pite apokini iuamoni, piuako inopini pitakini ĩkapani iuaĩkana kõsiãrepeka inini ĩkapani —itxa Teoso.
13 Ininiã Ananíasi:
—Apiananiri, kãkitipokoni sãpiretano ikara kiki pirena. Pamonõkoniri iua. Imisiritapekana pite nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani. 14 Sasetotxiakori auĩte paniãtari iua imaĩkinina piuãka akiritakani uai Tamásiko sitatxiti auakani —itxa Ananíasi.
15 Ininiã Apiananiri txari:
—Pisako iuamoni. Nota mereẽpekari iua kiki, nota parĩka ikamini ĩkapani. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni, auĩtetxiakorimoni, Isaeo tixini auakanimoni pakini. 16 Noerekariko Saoro iteene atatsiirauatini nota sãkire auikini xika —itxa Teoso.
17 Ininiã Ananíasi sari Xotasi aapokomoni. Iĩroã. Eereka iuako itaka Saoro nopini.
—Nitari Saoro, Apiananiri Xesosi, paõkitakitira kimaporiã, iuara iokanatano nota pitemoni kõsiãrepeka iuaĩkana pinini ĩkapani. Iokanatano nota pitemoni Erekari Matamatakoti papakapini ĩkapani —itxa.
18 Iuasaakipeka oki nopini auakari katxaka. Ximaki tãta atoko itxa. Kõsiãrepeka itxa. Eereka õkitikaua. Iuasaaki ipatxisataãka. 19 Inipokotaka atoko, itapara auapeka.

Saoro Tamásiko Sitatxiti Auakasaaki

Saoro kaikota Tamásiko mapaõti Xesosi sãkire auiãkanikata. 20 Iua sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã oerekarauata. Oerekari Xesosi Teoso ãkiri ininiãua. 21 Isãkire kenakotakani tsorĩkaãta.

—Iua Saoro okana Xesosi uãka akiritakani Xerosareẽ auakani. Iua ina uaimoni Xesosi uãka akiritakani imaĩkini ĩkapani, sasetotxi auĩteakorimoni anikinina ĩkapani —itxana.

22 Saoro oerekarauatakasaaki, imaroãpotari Teoso imarore. Teoso sikaposotiireãpotari iua. Ininiã iteene imarotari Teoso sãkire, apanakini oerekini ĩkapani. Iua atoko ininiã, itaparaxinireritika oerekari Xoteoakori Tamásiko sitatxiti auakani Xesosi Teoso Mereẽkiti ininiãua. Ininiã ninoa !imarotari apakapapiretinirina iua.

23 Mapaõti atoko Xoteoakori sãkirauatakaka Saoro okinina ĩkapani. 24 Saoro sãpiretaãka Xoteo aiamatapeka okinirina iua. Ninoa iãtapapikari sitatxi ĩronakikoãtaã okinirina tĩkane. Ĩkanõka, pokamara iãtaparina iua.

25 Iuasaaki ĩkanõka Xesosi sãkire auiãkani anikari iua sitatxi pirikeremoni. Iuaã Saoro ieretakaua kotari ãki. Pirikeri sonaã iokatxakarina Saoro kotari ãki sitatxi mapara. Iposo atoko imiteka Xerosareẽmoni.

Saoro Xerosareẽ Apokini

26 Saoro apokasaaki Xerosareẽ, inirekari Xesosi moianariakori imoianatini. Txama ikinikana pĩkari iua. Kona !auiritarina iua moianatinina ninoa, kotxi ! auikarina iua atão auikiniri Xesosi sãkire. 27 Iuaritika Panapee anikari iua Xesosi iokanatakinimoni. Isãpiretana ninoa:

—Kimaporiã isikasaaki, Saoro aõkitari Apiananiri. Apiananiri misãkiretari iua. Tamásiko sitatxiti auakasaaki, itaparaxinireritika isãpiretari Xesosi sãkire kãkitimoni —itxa Panapee.

28 Panapee sãkire ikenakotakasaakina, auikarina Saoro sãpiretakiti. Ininiã Saoro kaikota Xerosareẽ Xesosi sãkire auiãkanikata. Inirekinimoni isa Xerosareẽ. Isinimoni itaparaxinireritika isãpiretari Apiananiri Xesosi sãkire. 29 Isãkirauata Xoteoakorikata, Kreko sãkire imarotakanikata. Inirekarina ninoa imarotiniri Xesosi sãkire. Txamari inirekarina okinirina iua. 30 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani imaropiretari ninoa okaenetiniri Saoro, ininiã anikarina sitatxi Sesaréia inakorimoni. Eereka iokanatarina iua Taaso inakori sitatxitimoni.

31 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani !imisiritaãkaika. Xotéia tõpa, Kariréia tõpa, Samaria tõpa pakini ! auaika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko iuasaaki. Erekari Matamatakoti sikataparaxiniretana ninoa. Kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. ! Ikamarina maerekati, kotxi iteene ipĩkarina Apiananiri.

Enéiasi, Tókasi Pakini

32 Petro ianaxititakasaaki, iua sari Teoso sãkire auiãkanimoni Arita sitatxiti auakanimoni. 33 Iuaã aõkitari kiki Enéiasi inakori. Iua matĩpokotakati itxaua. Oito anokananipeka !õkitikaua. 34 Petro txari iua:

—Enéiasi, Xesosi Kristo makananitai. Põkitikaua. Piapirikari pisirimata —itxari matĩpokotakati.

Iuasaakipeka õkitikaua. 35 Ikinipoko Arita sitatxiti auakani, Sarõ sitatxiti auakani pakini atamatari iua Enéiasi, ininiã itakanaparina imaerekanina. Inĩkapiretarina Apiananiri sãkire.

36 Ãti sitatxiti Xopi inakoriã oãua sito Teoso sãkire auiãkaro, Tapita inakoro. Kreko sãkireẽ ouãka Tókasi otxaua. Oa kamapikari erekari. Omoianatana matxineiroteni.

37 Arita auakani auikasaakiri Apiananiri sãkire, oa Tókasi amianata. Eereka oani opĩpe. Opĩpeka atoko, arokaĩtotarona, taka itxarina oĩto itanokiri koaã. 38 Xopi sitatxiti Arita sitatxiti takote, ininiã Xesosi sãkire

auiãkani Xopi sitatxiti auakani kenakoenetari Petro Arita sitatxiti auiniã,
iokanatana ipi kiki Petromoni, apinirina ĩkapani. Iokanapiretana:
—Pinapokako uai. Katima pitxako —itxana.
39 Ininiã Petro aiamata. Ninoakata isa. Iua apokasaaki, anikarina
itanokiri koaã. Ikinipoko tikinitakoni txiapanãta Petro takote. Ni-
noa oerekari Petro mãkatxi Tókasini kamakiti ninoa ĩkapani oãuakasaaki.
40 Ininiã Petro iokanatana ninoa mapara. Eereka ikapotoreẽkaua.
Isãkirauata Teosokata. Eereka oamoni ikirioka. Itxaro:
—Tapita põkitikaua.
Iuasaakipeka xorekaãta otxa. Oãtamatakasaakiri Petro, oitopãka.
41 Ininiã imaĩkaro ouako oõkitikiniua ĩkapani. Eereka iua akiritana Xesosi
sãkire auiãkani, tikinitakoni pakini, oa auãki onini oerekini ĩkapani.
42 Ikini Xopi auakani imaropiretari Tókasi iuaĩkana auãki onini, ininiãra
itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. 43 Petro kaikota iuaã Xopi
sitatxiti mapaõti. Iua kaikota Simão inakorikata. Iua Simão aamata
kamakari.

10

Konério Tapone Pirena

1 Iuasaaki Sesaréia sitatxiti aua kiki Konério inakori. Ãti uãka iua.
Homano itxaua. Seĩ pakini sotato auĩte iua. Kãkiti akiritana ninoa sota-
toakori Itáriakini. 2 Iua Konério kamari Teoso sãkire iaõka. Iua, ikinipoko
aapoko auakanikata paxitari Teoso. Imisãkiretapikari Teoso. Isikana
matiitimoni inirekakitina. 3 Ãti õti kikatapeka inakasaaki itaponeuata.
Itaponeẽ itikari Teoso nitiri apokini iuamoni. Itxari:
—Konério —itxa.
4 Teoso nitiri atamatakasaaki, ipĩkarauata.
—Apiananiri, kipa pinireka? —itxa Konério.
Ininiã Teoso nitiri txari:
—Teoso kenakotapekari pisãkire iuamoni. Itikapekari pisikarauatini matiinimoni. Teoso xinikapitikai. 5 Ininiãkara ãtikaka kikiakori piokanata Xopimoni Simão Petro uaimoni imininina ĩkapani. 6 Iua kaikota ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Iua aapoko potxoari uiniti takote aua. Iua Simão Petro sãpiretaiko pikamakiti tĩkane —itxa Teoso nitiri.
7 Eereka iua Teoso nitiri sipe. Iposo atoko Konério akiritana ipi initiri-
akori, ãtika isotatone pakini. Iua sotato kamari Teoso sãkire iaõka. Iua
auapika Konériokata, inireẽkiti ikamini tĩkane. 8 Ininiã Konério sãpiretana
ninoa ikinipoko Teoso nitiri sãpiretakiti. Iposo atoko iokanatana Xopi-
moni.

Petro Tapone Pirena

9 Katimatinĩkata Konério iokanatakini potorika. Apaniãxiti inakasaaki
ninoa apokaãpota sitatxi Petro auiniãtaã. Iuasaaki Petro kanikauata
aapokotxi nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani.
10 Iuasaaki Petro natxita. Inirekari inipokotini. Nipokori kamikosaaki,
itaponeuata. 11 Itaponeẽ atamatari iaxiti xorekini. Aamata mitamatari
katxakaãpota iuamoni. Imapotomatare ipi ipi pakini iaxirikaãka. Iua
aamata katxaka xitimoni. 12 Iua aamata ãki aua ikini sereti kaxipirini.
Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini. Aua araãkani. 13 Ininiã Petro
kenakotari itanokiri sãkirauatini:
—Petro, põkitikaua. Pokari ia, pinikini ĩkapani —itxari Petro.

14 Petro Xoteo itxaua, ininiã kona ikinika !inika. Ininiã Petro txari:
—Konapitini Apiananiri. Kona ninikari ikinipoko naia kaxipirini. Manaiatini. Pamininiri —itxa.
15 Iuaĩkana itanokiri sãkirauata:
—Nota oeretakiti kona kamininiri kona pitxape —itxa.
16 Ipi, ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Iposo atoko ikanĩkaxitita Teoso tixinemoni.
17 Ininiã Petro ãkixinireẽ ixinikaxitita:
—Kanatokopa itxa ikara nitapone?
Iuasaakipeka Konério iokanatakini apokapekari Simão aapoko. Apokana Simão aapoko toremoni. 18 Akiritana:
—Ereẽkai. Simão Petro uai aua atxiĩti? —itxana.
19 Iuasaaki Petro xinikapanikari itapone. Erekari Matamatakoti txari:
—Ikiraãkarana ipi, ãti pakini kãkiti nitanãtai. 20 Põkitikaua. Pikatxaka xitimoni. Pisa ninoakata, kotxi niokanatana ninoa uaimoni —itxa Erekari Matamatakoti.
21 Ininiã Petro sari Konério iokanatakinimoni:
—Notakara hĩte nitanãta. Kipa ĩkai hĩte?
22 Ninoa apakapapiretari iua:
—Konério, aãuĩte iokanataua ate. Erekari iua. Ikamari Teoso sãkire iaõka. Ikinipoko Xoteo apokaerekatari iua. Teoso nitiri iaxitikiri paniãtari iua pite akiritini, pisãkire ikenakotini ĩkapani —itxana.
23 Ininiã Petro:
—Hiĩroã. Uai himaka —itxa.

Konério Aapoko Auakasaakina

Katimatinĩkata Petro sari ninoakata. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Xopikini sari apaka. 24 Katimatinĩkata apokana Sesaréia sitatxiti, Konério auiniãtaã. Iua Konério apotiitapekana inirimane, aõkimanere pakini Petro iãtapinina ĩkapani. 25 Petro ĩroãkasaaki Konério aapoko, iua aõkitari Konério. Iuasaaki Konério kapotoreẽkaua Petro apisatoõ. 26 Txamari Petro txari iua:
—Põkitikaua. Kiki pite atoko inakarikarano nota.
27 Isãkirauatakasaakina, Petro ĩroã. Aõkitari ito kãkiti apotiitakaniua. 28 Ininiã itxana:
—Hĩte imarotari ate kiomaneakorini !auiritari Xoteo moianatiniri ãti uãka. !Auiritaãka ate ĩroini hĩte atoko inakari aapoko. Iuaritika Teoso txano nota: “Na pakiritapiri ãti uãka kanaiari,” itxano. 29 Ininiã hĩte pĩkapiretakasaakino nota, nimarotari atão nisini hĩtemoni. Ininiã, kinirepa hĩte apakĩtakano nota? —Petro txari Konériomoni.
30 Konério apakapapiretari:
—Ipi, ipi pakini õti apisapanika nauanãta naapoko. Iuasaaki kona ninikari nipokori, Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Kikatapeka inakasaaki, nimisãkiretakasaakiri Teoso, katimaritika kiki tokiã nota apisatoõ. Pomẽkoriri imãka. 31 Itxano: “Konério, Teoso kenakotapekari pamanaãkiti. Ixinikari pisikarauatini matiinimoni. 32 Ãtikaka kiki piokanata Xopi sitatxitimoni Simão Petro inakori uaimoni imininina ĩkapani. Iua aua ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Simão aapoko potxoari uiniti takote.” 33 Iuasaaki nota apakĩtakai pite. Peerekari papokini atemoni. Uatxa ate uai aua Teoso apisatoõ Teoso paniãtakiti pitemonikiri akenakotini ĩkapani. Ininiã pisãpiretauako —itxa Petromoni.
34 Ininiã Petro txari:

—Uatxa nimarotari atão inakari. Teoso sikari erekari ikininapemoni. Inirekari ikini uãka apokini iuamoni, inakitiakori ininiuana
ĩkapani. 35 Teoso apakapari ikini itixiti auakani, iua paxitakani, atão
inakari kamakani. Apakapari Xoteoakori. Apakapari Xoteo minakaniua
apaka. 36 Himarotari Teoso iokanapirena Isaeo auakanimoni. Ikara
erekari pirena sãpiretaua Xesosi Kristo xipokari Teoso omanatiniri kãkiti
imaerekani xika, kãkiti erekaxinire inini ĩkapani. Ikinimane auĩte itxaua
Xesosi. 37 Ikara Teoso iokanapirena himarota, kotxi iaripireta ikini
Xotéia tõpa. Merepitipanika iaripireta Kariréia tõpa, Xoão patxisarauataka atoko. 38 Himarotari Xesosi Nasareekiri pirena. Himarotari Teoso
sikari Erekari Matamatakoti iuamoni. Iteene isikaposotiiretari iua. Ikini
tõpati isa erekari ikamini ĩkapani. Imakananitana Satanasi misiritakini,
kotxi Teoso aua iuakata. 39 Ateka itikari ikinipoko ikamakiti Xoteoakori
tixine iua auakasaaki, Xerosareẽ sitatxiti auakasaaki apaka. Eereka
aamina ĩpiriãmitakari nopini ninoa okari iuani.
40 —Iuaritika ipi ãti pakini õtisaaki Teoso õkitikari iua. Iuaka oerekaua
kãkitimoni ipĩpekariika iuaĩkana aua inini. 41 Kona ikinipokoni atamatari
iua. Teoso mereẽkininanira atamatari iua. Iuaritika kaiãori iua atamatakani. Ininiã ate atamatari iua. Iua õkitikaua atoko ate nipokota, iãriã
aãta iuakata. 42 Iokanataua ate Teoso sãkire asãpiretini ikini kãkitimoni.
Teoso mereẽri iua, kãkiti misiritiko mereẽkari ininiua ĩkapani. Auãkipanika
inakani, ipĩkani pakini misiritiko mereẽkari itxaua. 43 Ikinipoko Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretari iua pirena. Ninoa txari: “Iua sãkire auiãkani
maerekani makatxakaãka” —itxa Petro.

Xoteo Minakaniua Patxisatiko

44 Petro sãkirauatapanika inakasaaki, Erekari Matamatakoti apoka
ikinika Petro sãkire kenakotakanimoni. 45 Ininiã Petro moianariakori
Xesosi sãkire auiãkani kisauakatsikimatatakoni tsorĩkaãta, kotxi Teoso
sikari Erekari Matamatakoti Xoteo minakonimoni apaka. Ninoa tsiki
mata !ikisauakaãka, iuaritika Erekari Matamatakoti apoka ninoamoni.
46 Ikenakotarina Xoteo minakaniua sãkirauanãta ãti uãka sãkireẽ.
—Peerekari Teoso. Apiananiri itxaua —itxanãtana Xoteo minakaniua.
47 Ininiã Petro txari:
—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapekari Erekari Matamatakoti ate
apakapiniri atokokana. Ininiã apakatapitika ninoa patxisatiko ãparaaã.
Kona kãkitini iotokakana ipatxisatikona.
48 Ininiã iua paniãtana ninoa patxisatiko Xesosi Kristo uãkaã. Iuasaaki
ninoa aiatari Petro:
—Atekata mapaõti pikaikota —itxarina.
Ininiã Petro kaikota ninoakata.

11

Petro Sãpiretakiti

1 Xesosi iokanatakini, Teoso sãkire auiãkani Xotéia tõpa auakani apaka
kenakotari Xoteo minakaniua auikinirina Teoso sãkire. 2 Ininiã Petro
kanapiriãkasaaki Xerosareẽmoni, kisauakatsikimatatakoni apoĩtari iua.
3 —Pite imaka itsiki mata makisauakakoni aapoko ãki. Ninoakata
pinipokota pitxa. !Apakata pikamakiti —itxarina.
4 Ininiã Petro sãpiretari ikinipoko itiãkiti, ikenakotakiti pakini.
5 —Xopi sitatxiti nauakasaaki, Teoso nimisãkiretakasaaki,
nitaponemoni natapari mãkatxi mata atoko inakari iaxiti katxakaãpotini.

Ipi, ipi pakini imapotomatare iaxirikaãka. Iua apoka nota takote.
6 Iteene nimixinitari mãkatxi mata ãki auakani. Natamatari ikini
sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini, araãkani
pakini. 7 Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi iaxitikiri: “Põkitikaua. Oka, nika
pitxako,” itxa. 8 Txamari nitxari iua: “Apiananiri, konapitini. !Ninikari
nipokori mauiritakoti ia atoko inakari, kotxi pamininiri,” nitxari.
9 —Iuaĩkana iaxitikiri sãkirauata: “Teoso oeretakiti kona kamininiri
kona pitxape.” 10 Ipi ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko.
Eereka ikinika kosekaãka iaxiti.
11 —Iuasaakipeka ipi, ãti pakini kikiakori Sesaréiakini apoka aapokotxi
nikaikotiniãtaã. Iokanataãkana notamoni. 12 Ininiã Erekari Mata-
matakoti paniãtano: “Pisa ninoakata. Kona pipĩkarauatape,” itxa. Naia
seisi aĩtariakori Xopikini moianatano nota iuasaaki. Ininiã ate ĩroã
Konério aapoko. 13 Ininiã iua sãpiretaua ate, Teoso nitiri iaxitikiri apoka
iuamoni aapoko ãki. Iua Teoso nitiri txari iua: “Piokanatari kikiakori
Xopimoni Simão Petro inakori apinina ĩkapani. 14 Iua sãpiretaiko pite
maerekani makatxakiko, paapoko auakani maerekani makatxakiko
apaka.”
15 —Nipotorikasaaki nisãkirauatini, Erekari Matamatakoti apoka ni-
noamoni merepanika atemoni apokini atokotxikana. 16 Iuasaaki nix-
inikari Apiananiri sãkire. Iua txari: “Xoão patxisarauata ãparaaã. Hĩte
patxisataãkako Erekari Matamatakotiã.” 17 Ininiã Teoso sikari Erekari
Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana Xesosi Kristo
Apiananiri sãkire aãuikasaaki. Ikara atoko ininiã, !apakata Teoso ninaia-
tini —itxa Petro.
18 Petro sãkire ikenakotakana atoko, !itsoataikana.
—Peerekari Teoso —itxana.
—Ininiã Teoso auiritari Xoteo minakaniua apaka imaerekanina
itakanapinina, Teosokata ãtipirika auinina ĩkapani —itxana.

Teoso Auiãkani Ãtxiokia Sitatxiti Auakani

19 Estevão ipinaãka atoko, Xesosi sãkire auiãkani misiritaãka, ininiã
ninoa iarika. Iariãkani sari maioakari. Penísia tixinima, Xipri
pokomiriĩtima, Ãtxiokia sitatxitima pakinimoni isana. Ninoa oerekari
Teoso sãkire Xoteomoninani. 20 Ninoa ãtikaka Xiprikini, Sirenikini pakini
sari Ãtxiokia sitatxitimoni. Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari,
Xesosi Apiananiri pirena, Xoteo minakonimoni ninoa apaka imarotini
ĩkapani. 21 Apiananiri sikaposotiiretana ninoa. Ininiãkara itomaneri
kãkiti auikari Apiananiri sãkire. Maerekati itakanapana. Ikamarina
Apiananiri nireẽkiti.
22 Ikara apopireta Xesosi sãkire auiãkanimoni Xerosareẽ sitatxitiã.
Ininiã ninoa iokanatari Panapee Ãtxiokia sitatxitimoni. 23 Iuaã
iua apokasaaki, imarotakasaakiri ninoa apakapiniri erekari Teoso
sikakiti, ipoxokoniuata. Isikataparaxiniretana. Õtãkikana Apiananiri
paniãtakitinoka ikaminina ikini itaparaxinireritikana. 24 Erekari
Panapee. Ikinika Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikama. Auikari
Xesosi sãkire ikini ixinireritika. Ikara atoko ininiã, itomaneri kãkiti
auikari Apiananiri sãkire.
25 Eereka Panapee sari Taaso sitatxitimoni, Saoro initini ĩkapani.
26 Itaõkitakasaakiri, iminari iua Ãtxiokia sitatxitimoni. Ãti anokanani
ikaikotana iuaã Xesosi sãkire auiãkanikata. Oerekarina Teoso sãkire

itomaneri kãkitimoni. Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia sitatxiti auakani merepitipanika takauãkataãka, “Kristopiki.”

27 Iuasaaki ãtikaka Teoso sãkire sãpiretakani Xerosareẽkini sari Ãtxiokia sitatxitimoni. 28 Ninoa ãtika Ákapo inakori õkitikaua. Erekari Matamatakoti sãkire isãpireta:

—Natxinoka auako ikini itixiti —itxa.

Ikara isãkire apokapeka Kráotxio Homano auĩte inakasaaki.

29 Ininiã ikinika Xesosi sãkire auiãkani nirekari txineiro iokanatini itariakorimoni Xotéia tõpa auakanimoni. Ito auinina, ito iokanatana. Poiãonoka auinina, poiãonoka iokanatana. 30 Panapee, Saoro pakini anikari isikakitina. Isikaro oa txineiro Xotéia tõpa auakani õtãkikakanimoni.

12

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko Iuaĩkana Apokini

1 Iuasaaki auĩtetxi, Erotxi inakori, misiritana Xesosi sãkire auiãkani. Ãtikaka itaka kateia ãki. 2 Iua okapiri Txiako iouata mitaroã. Iua Txiako Xoão itari. 3 Erotxi imarotakasaakiri Xoteoakori apokaerekatiniri Txiakoni okiko, ipaniãtari Petro maĩkiko. Imaĩkari Petro Xoteoakori kiiniritesaaki, pão miãtiãkati kiiniritisaaki. 4 Petro imaĩka atoko itakari iua kateia ãki. Ipaniãtari tesiseisi sotatoakori nĩkatiniri iua. Kiiniri xipoka atoko Erotxi nirekari imereiniri imisiritiko ikinimane apisatoõ. 5 Ininiã Petro kateia ãki kaikota. Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani ãtipirika misãkiretari Teoso Petro ĩkapani.

Petro Sikakaãka

6 Ĩkanõka, imisiritiko imarotini õti apisapanika, kateia ãki Petro imakanãta ipi sotato apanĩkaki. Iaxirikiko tsapi metao kamakori ipi. Aua apaka apikomoni sotatoakori kateia toreãtaã, Petro mamitekakani ĩkapani. 7 Patimari Teoso nitiri tokiini. Tirikapi ponika kateia ãki. Iuasaakipeka Teoso nitiri õpirĩkari Petro.

—Põkitikaua. Katima pitxako —itxari.

Iuasaakipeka itsapi iaxirikiko iuakoãkiri katxaka. 8 Teoso nitiri paniãtari:

—Pimãka pieretaka. Pikiti mata pitaka, ininiã Petro takari. Pimãka pinopinikiri apaka pitaka, eereka pisa notakata —itxa.

9 Ininiã Petro sari iua tikini. Kateia ipokĩkana. Iuasaaki Petro uãkatari itaponeuatini. ! Imarotari atão Teoso nitiri mipokĩkiniri iua. 10 Eereka inapari ipi sotatoakori auiniãtaã, apoka itxana itore maparakiri metao kamakori. Iuaãtaã napakari sari sitatximoni. Ikara itore iuaka matakakaua. Ininiã ninoa pokĩka. Iua ahoa mapotõkire apokasaakina, katimaritika Teoso nitiri takanapari iua. 11 Iuasaaki Petro imarotapekari:

—Na nitaponeni itxa. Atãopitikara Apiananiri iokanatari initiri itixinekiri nota imakatxakini ĩkapani. Pataparari Erotxi, iuaritika Apiananiri makatxakano. Xoteoakori nirekari okinino, iuaritika Apiananiri makatxakano —itxa.

12 Ikara ixinika atoko, isari Maria aapokomoni. Xoão Marko inakori inoro oa Maria. Iuaã itomaneri kãkiti apotiitapekaua, Teoso imisãkiretinina ĩkapani. 13 Maria aapoko apokasaaki, akirita. Ãtokoro Hotxi inakoro sari itoremoni. Okenakotari Petro sãkire. 14 Oimarotakasaakiri Petro mapara

apokini, omiteka iriko ãki aapokotxi ãki auakanimoni. Opoxokoniuata, txamari omaxinĩkaretari itore omatakakini Petro ĩkapani. Ininiã otxari apanakinimoni:

—Aapokotxi toreãtaãpekari Petro —otxa.

15 Ininiã ninoa:

—Pimapitxirita.

—Atãopitikara nisãkire —otxa oa.

Ininiã ninoa:

—Petro kamiritekara.

16 Ninoa ikara atoko inaãtakasaaki, Petro mapara akirinãtapanikana ninoa. Eereka ninoa matakakari itore, atamata itxarina.

—Kanatokopa pitakanapari kateia? —itxarina.

17 Ininiã iuakoã ipinitana:

—Hĩkenakotari nisãkire —itxana.

Eereka isãpiretana:

—Apiananiri makatxakano nota kateia ãki. Ikinika ikara hĩsãpiretariko Txiako, apanakini aĩtariakori pakini —itxa.

Iuasaaki isipe. Ãtiãtaã isa.

18 Katimatinĩkata sotatoakori kateia nĩkatakani tsorĩkaãta:

—Ĩteri iua Petro? Kanatokopa itxa Petro pokĩkini? —itxana.

Initapiimarina Petro. 19 Ininiã Erotxi paniãtana initiko, txamari ! apokarina. Erotxi pimaãna sotatoakori Petro nĩkatakani, Petro sinimoni imarotinina ĩkapani, txamari ninoa ! imarotari Petro sinimoni. Ininiã eereka ipaniãtari ninoa sotatoakori okiko Petro mitekini xika.

Ikara atoko inaãka atoko Erotxi sipeka. Xotéia tõpa ipotorika. Sesaréia sitatxitimoni isa.

Erotxi Ipinini Pirena

20 Erotxi omanatana Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini. Ninoa nirekari iua omanatinina xipokini, kotxi ninoa apakapari nipokori Erotxi tixinekiri. Ininiã ninoa sãkirauata Parásito inakorikata. Iua Parásito nĩkatari Erotxi aapoko, itii pakini. Paimatireri iua. Ninoa sãkirauatakasaaki iuakata, iua auikari ninoa sãkire. Eereka Erotximoni isana neenamatxi xipokini ĩkapani. 21 Erotxi ketotari ikinimane kãkiti imisãkiretini ĩkapani. Iketo õti apokasaaki ieretakari imãka ereri inakari, auĩtetxi mãka. Eereka iitopãka auĩtetxi itopanere nopini. Iuaã iua misãkiretana kãkiti. 22 Ininiã kãkiti txari:

—Teosora sãkirauanãta. Na kãkitini —itxana.

23 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri okari Erotxi, kotxi iua auiritari kãkiti iteosonetiniri iua. Ininiã tsomi sotakiperi nika txari iĩto. Ikara atoko inikoã ipĩpe.

24 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta. Ininiã itomaneri kãkiti auikari Teoso sãkire.

25 Panapee, Paoro pakini parĩka Xerosareẽ sitatxitiã xipokaãka atoko, Ãtxiokia sitatxitimoni kanapiriã itxana. Anikarina Xoão Marko ninoakata.

13

Panapee, Saoro Pakini Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani sauaki Ãtxiokia sitatxitiã aua Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso sãkire oerekakani pakini. Aua Panapee. Aua Simão "Pomamari." Aua Arósio Sirenikiri. Aua Manaeẽ. Auĩtetxi Erotxi inakori xapitipanika inakasaaki, iua Manaeẽ xapitipanika inakasaaki,

imakananitaãka Erotxikata. Apaka Saoro aua Ãtxiokia sitatxitiã. 2 Ãti
õti Xesosi sãkire auiãkani iuaãtaã takanapari inipokotinina Apiananiri
imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki Erekari Matamatakoti txana ninoa:
—Himakatxakana Panapee, Saoro pakini parĩkatxi ikaminina nota
ĩkapani —itxa Erekari Matamatakoti.
3 Ininiã ninoa takanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Iposo
atoko itakarina iuakona Panapee, Saoro pakini nopini. Iokanatana
ninoa Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikaminina ĩkapani.

Xipri Pokomiriĩti Pirena

4 Erekari Matamatakoti iokanatana Panapee, Saoro pakini, ininiã
ninoa sari Sereósia sitatxitimoni. Iuaã ninoa iereẽtaua maporo ãki. Isana
Xipri pokomiriĩtimoni. 5 Saramina sitatxitiã apokasaakina, isãpiretarina
Teoso sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoão Marko inakori
moianatana ninoa iuasaaki.
6 Xipri pokomiriĩti ĩpirixititana. Paposi sitatxitimoni isana. Iuaã
itaõkitarina kiki Xoteo. Miĩti itxaua. Iuãka Paxesosi. Ãti iuãka Erimasi.
—Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota —itxa iua.
Txamari na atão isãkire. 7 Iua moianatari Xipri auakani auĩte Séxio
Paoro inakori. Paimatireri iua Séxio Paoro. Iua akiritana Panapee, Saoro
pakini iuamoni Teoso sãkire ikenakotini ĩkapani. 8 Txamari Erimasi !
inirekana ninoa. !Inirekari Séxio Paoro auikiniri atão Teoso sãkire.
9 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iteene sikaimaroretari Saoro (ãti
iuãka Paoro,) ininiã iteene atamatari iua miĩti. 10 Itxari iua:
—Pite Satanasi ãkiri pitxaua. Pite atão kamakari mokaiakari pitxaua.
Pite kamari ikini sereti maerekati. Ikara atoko ininiã, pimisirienetari
kãkiti. Atão inakari Apiananiri sãkire pite nirekari pimamakini. 11 Ikara
pimaerekani xika Teoso misiritaiko pite uatxa. Mõsiãreti pitxauako.
Kona patamatapaniri atokatxi mapaõti.
Iuasaakipeka katxiãri atoko inakari, ipiã apaka apoka Erimasimoni.
Ininiã iua nitari ãti anikakiri ĩkapani. 12 Séxio Paoro atamatakasaakiri
Erimasi misiritiko, iua auikari Teoso sãkire. Itsorĩkaãta:
—Peerekari Paoro oerekakiti sãkiretxiti Apiananiri pirena isãpiretakiti
—itxa.

Ãtxiokia Sitatxiti Pisítxia Tixini

13 Iposo atoko Paoro imoianariakorikata iereẽtaua maporo ãki. Paposi
itakanapana. Pexi sitatxitimoni, Pãpíria tixini isana. Pexi sitatxiti
auakasaakina, Xoão Marko takanapana ninoa, Xerosareẽmoni ikanapiri-
ini ĩkapani. 14 Eereka iuaĩkana maporo ãki iereẽtauana. Isana Ãtxiokia si-
tatxitimoni, Pisítxia tixinimoni. Ãtxiokia sitatxiti auakasaakina tomatiko
õtisaaki ĩroãna aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã iitopãkana. 15 Teoso
paniãtakiti aãtsopateẽ, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti aãtsopateẽ
pakini atatsopataãka atoko auĩtetxiakori iuaãtaã auakani txana ninoa:
—Aĩtariakori, ate nirekari hĩsãkirauatini, hĩsãkire auiniã, naia kãkiti
hĩsikataparaxiniretini ĩkapani —itxana.
16 Ininiã Paoro õkitikaua. Õkatari iuako ninoa sãkirauatini iotokakinina
ĩkapani. Ininiã itxa:
—Nitariakori Isaeo auakanii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso
paniãtakiti kamakanii, hĩkenakotariko nisãkire. 17 Isaeo auakani
Teosone mereẽna aãtokiriakorini Exito tixini auakasaakina, ãti uãkakata
auakasaakina. Itxĩkitakana ninoa itomane ininina. Iuasaaki Exito

auakani misiritana. Ininiã eereka Teoso makatxakana iposotiireẽ, ininiã itakanaparina Exito tixini.

18 —Eereka, koarẽta ano Teoso mĩteenekana ninoa ãparaã makipakaniãtaã, kotxi ikamapikarina maerekati iuaã. 19 Eereka ixipokana setxi pakini ãti uãka Kanaaã tixini auakani. Eereka isikari iua itixi ninoamoni ãtipirika iuaã auinina ĩkapani. 20 Eereka Teoso sikana kõtãkikarerini Isaeo auakani auĩteakori tĩkane. Ãti kõtãkikareri aua. Eereka iua ipina. Eereka ãtipekana kõtãkikareri aua. Eereka iua ipina. Itxaãpotana koatrosẽtosi sĩkoẽta anokanani. Imapotõkire, Samoeo inakori Teoso sãkire sãpiretakari ninoa õtãkikakari itxaua.

21 —Eereka ninoa nirekari auĩtetxi apiatakari ninoa auĩte ininiua ĩkapani. Ininiã Teoso sikana ninoa Saoo inakori, Kixi ãkiri. Iua atokiri kitxakapirĩka Pẽxamiĩ inakori. Iua Saoo ninoa auĩte apiatakari koarẽta anokanani. 22 Eereka Teoso makatxakari Saoo. Itxĩkitakari Tavii ninoa auĩte apiatakari ininiua. Teoso sãpiretari Tavii pirena: “Kãkiti Tavii Xesee ãkiri atoko inakari ninireka, kotxi iua kamari ikinika ninireẽkiti,” itxa Teoso.

23 —Teoso sikaenetari ãti, Tavii apika mekani Isaeo auakanimoni. Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxauako. Iua Xesosikara. Iua kãkiti maerekani makatxaãkari txaua. 24 Xesosi parĩka ipotorikini apisapanika, Xoão sãpiretari ikinimane Isaeokini imaerekanina itakanapinina, eereka ipatxisataãkana. 25 Xoão parĩka ixipokasaaki, ipimaãna ninoa: “Kipa hĩuãkatatano nota? Nota kona iua hiãtapakitini. Iuaritika iua ina nota tikini. Nota poiãori, ininiã !apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua Apiananiri,” itxa Xoão.

26 Paoro sãkirauatapanika:

—Nitariakori, Apraão apika mekaniriakorii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso paniãtakiti kamakanii, hĩkenakota. Hĩtemonikari Teoso iokanatari iokanapirena kãkiti maerekani makatxakiko pirena. 27 Xerosareẽ auakani, ninoa auĩteakori pakini kona imarotari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Ninoa atatsopatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire ikini tomatiko õti, iuaritika !imarotarina ninoa sãkire. 28 Ninoa kona apokari ixika Xesosi okiko ĩkapani, iuaritika ipaniãtari Pirato okiniri. 29 Ninoa kamari Xesosimoni ikinipoko mitxi Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka. Iposo atoko imakatxakarina iua aamina ĩpiriãmitakariã. Ikata itxarina kai iriko ãki. 30 Iuaritika Teoso õkitikari iua ipĩkitximonipeka auakaripeka. 31 Õkitikaãka atoko, ito õti kãkiti atamatari iua. Kariréiakini, iuakata Xerosareẽmoni sikani aõkitari iua. Ininiã Xesosi iuaĩkana auini pirena sãpiretakani itxauana ninoa Xesosi aõkitakani. Isãpiretarina apanakini Isaeo auakani.

32 —Ininiã uatxa ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni. Ikara sãkiretxiti Teoso kamaenetakiti aãtokiriakorinimoni kitxakapirĩka. 33 Ĩkorasaaki Teoso kamapekari ikara ikamaenetakiti ate ĩkapani, ninoani apika mekaniriakori ĩkapani, kotxi iua õkitikari Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari ipiãtaã sãpiretari Xesosi õkitikiniua õti, kotxi itxari:

Pite namarite. Ia õti noerekari kãkiti pite iri nininiua nota.

34 —Kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari iua õkitikiniri Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana imapinakani tĩkane, kotxi isãkire iõkatsopatakori txari:

Nikamaenetakiti Taviimoni pitemonikara nikama. Ikara erekari nikamapitikako pitemoni.

35 Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari tesiseisiãtaã txari:
Teoso kona auiritari Erekari Kamakari ĩto paiakini.
36 —Kitxakapirĩka Tavii auakasaaki, ikamari Teoso nireẽkiti, kotxi inirimane auĩte itxaua. Eereka ipĩpe. Ikatapeẽka. Inirimanekata ikatapeẽka, ininiã iĩto paiaka. 37 Xesosipekana, Teoso õkitikari iua. Iua ĩto kona paiaka. 38 Ininiãkara nitariakori himarotariko ia. 39 Xesosi sãkire auiãkani maerekani makatxakaãka. Erekarini ninoa. Moisesi paniãtakiti kamiko kona makatxakari kãkiti maerekani. 40 Erepaniko. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãkire iaõka atxiĩti apoka hĩtemoni, kotxi 41 ia atoko itxana:
Hĩkenakota, hĩte Teoso sãkire napetakanii. Hãtamatariko niposotiire, iuaritika hĩpinako, kotxi !hãuikari niparĩka hĩte sauaki. Ãti sãpiretiniãri niparĩka, iuaritika !hãuikari.
Ikara atoko itxa Paoro sãkire ninoamoni.
42 Xoteoakori pokĩkasaaki Xoteo apotiitiniua aapokotxiti, iuasaaki Xoteo minakaniua aiatana Paoro, Panapee pakini iuaĩkana tomatiko õti ĩkari Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani. 43 Kãkiti apotiitakaniua potorika atoko, itomaneri Xoteo, Xoteo minakaniua Teoso sãkire auiãkani pakini sari Paoro, Panapee pakinikata. Paoro, Panapee pakini misãkiretana ninoa. Õtãkikana ninoa, ikiniõtika atão ikaminina, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa.
44 Ininiã ãti tomatiko õtisaaki ikinimane iua sitatxiti auakani apoka Apiananiri sãkire ikenakotinina ĩkapani. 45 Xoteoakori atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini Paoro, Panapee pakini sãpiretakiti ikenakotinina ĩkapani. Ininiãkara ninoa xikotana Paoro, Panapee pakini. Imisãkirepiretana ninoa:
—Na atão Paoro sãkire. !Apakata isãkire —itxanãtana.
46 Iuasaaki Paoro, Panapee pakini itaparaxinireritikana isãkirauatana.
—Ate sãpiretari Teoso sãkire hĩte Xoteoakorimoni merepitipanika. Ikara atão. Txamari hĩte !inirekari. Hĩte atxiĩti !inirekari ãtipirika auãki hinini? Ikara atoko ininiã, ate sariko Xoteo minakonimoni, 47 kotxi Apiananiri paniãtaua ate ia atoko:
Tirikapi atoko inakari hĩtxauako Xoteo minakaniua ĩkapani nisãkire atão ninoa imarotini ĩkapani, ninoa maerekani nimakatxakini ĩkapani, ikini itixiti auakani ikara imarotini ĩkapani,
—itxa Paoro.
48 Xoteo minakaniua kenakotakasaakiri ikara Paoro sãkire, ipoxokoniuatana. Ininiã ninoa:
—Peerekari Apiananiri sãkire —itxanãtana.
Teoso mereẽri kãkiti ãtipirika iuakata auini ĩkapani, ininiã iuasaaki kãkiti kenakotakasaakiri Paoro sãkire, ninoa Teoso mereẽkini auikari iua sãkire.
49 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta ikinipoko iua tixini. 50 Txamari Xoteoakori !apokaerekatari Xoteo minakaniua auikiniri Xesosi sãkire. Ininiã isãpiretarina aãpirena sitoakoro apiatakani Teoso paxitakanimoni, sitatxi auakani auĩteakorimoni pakini. Ininiã ikara xika ninoa omanatana Paoro, Panapee pakini. Ininiã iokanatana ãtiãtaã isinina. 51 Ininiã Paoro, Panapee pakini takanapari iuaã. Itakanaparina kipatxi ikiti mataã auakari apaka, kotxi kona ninoa nirekaikari Teoso sãkire. Ininiã isana Ikónio sitatxitimoni. 52 Ãtxiokia sitatxiti auakani Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata. Iteene ikamarina Erekari Matamatakoti nireẽkiti.

14

Ikónio Pirena

1 Paoro, Panapee pakini auakasaaki Ikónio sitatxitiã, isana aiko
Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni, ininiã
kaiãopokori Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini auikapiretari Teoso
sãkire. 2 Txamari apanakini Xoteoakori Teoso sãkire mauiãkani ka-
maomanãkaretana Xoteo minakaniua. Ininiã ninoa omanatana Teoso
sãkire auiãkani. 3 Xesosi iokanatakini Paoro, Panapee pakini okanani
auana Ikónio sitatxiti. Ninoa sãpiretari Apiananiri pirena itaparaxinireri-
tikana. Isãpiretarina Apiananiri sikiniri ikinipoko erekari maerekani-
moni. Apiananiri oerekari isãkirena atão inini, kotxi isikaposotiiretana
ninoa, posotiiretxi, kãkiti mimarotakiniti pakini ikaminina. 4 Kãkiti
sitatxi auakani omanatakakana. Apanakini auikari Xoteoakori sãkire.
Apanakini auikari Xesosi iokanatakini sãkire.
5 Ininiã Xoteo minakaniua, Xoteoakori pakini, ninoa auĩteakorikata
imisãkiretakakaua Xesosi iokanatakini imisiritinina ĩkapani, kai soroã
ikiporonakinina ĩkapani. 6 Paoro, Panapee pakini kenakotakasaakiri
ikiporonakikona pirena, imitekana. Arisitara sitatxitimoni, Tepi sitatx-
itimoni, Arikaónia tixini isana. 7 Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena
erekari kãkitimoni.

Arisitara Pirena

8 Arisitara sitatxiti aua kiki petokakititakari iuasaaki. Matĩpokotakati.
Iponaniãkasaaki, ipetokakititapeka. 9 Ikenakotakasaakiri Paoro sãkire,
Paoro atamatari iua. Iuasaaki Paoro imarotari iua kiki auikapire-
tiniri Xesosi sãkire erekape inini ĩkapani. Ininiã iteene atamatari iua.
10 Itaparasãkireritika Paoro txari iua:
—Põkitikaua. Pitima —itxari.
Ininiã iuasaakipeka õkitikaua, tĩpokota itxa. 11 Iuasaaki kãkiti itikari
Paoro kamakiti. Ininiã ninoa akirikata isãkireẽna, Arikaónia tixini
auakani sãkireẽ:
—Teosoakori apoka atemoni. Kikiakori atoko itxana ninoa.
12 Ninoa takauãkatari Panapee, Xópite ininiua. Itakauãkatari Paoro
Mekório ininiua, kotxi apiata isãkirauata. Panapee poiãoka isãkirauata.
Xópite, Mekório pakini teosoakori kamakoni uãka. 13 Sitatxi ĩronakikoãtaã
takote aua Xópite misãkiretiko aikoti. Xópite misãkiretakani auĩte iuasaaki
minari kema auĩteakori, aãui kaiãori pakini sitatxi ĩronakikoãtaãmoni. Iuaã
iua apanakini kãkitikata nirekari kema auĩte okinina Paoro, Panapee
pakini ĩkapani, iteosone ĩkapani okinirina atokotxikana. 14 Panapee,
Paoro pakini imarotakasaakiri ikamakitina tĩkane, imatsorakitarina ni-
noaka mãka, kotxi Teoso !itxauana.
Ninoa kãkiti itomanerimoni imitekana. Itaparasãkireritikana itxana:
15 —Kãkiti, kinirepa ĩkora atoko hĩtxa? Hĩte kikiãkini atokokanera
atxa ate. Ate uai apoka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini ĩkapani, atão
Teoso himarotini ĩkapani, kotxi atão Teoso auapininiika inakari itxaua.
Iua kamari iaxiti, iaxiti auakani, itixi, itixi auakani, potxoari uiniti,
potxoari uiniti ãki auakani pakini. 16 Kitxakapirĩka Teoso auiritana
ikinipoko kãkiti inirekaãkitina ikaminina. 17 Iua Teoso ininiua sãpiretakari
kaiãopokori auapika, kotxi erekari Teoso sikakiti kãkitimoni oerekari
iua Teoso ininiua. Teoso sikari ãparaã iaxitikiri kãkitimoni. Iua ãparaã
oerekari iua Teoso ininiua. Takari kikio auakari iua sikakiti erekari
apaka oerekari kãkiti iua Teoso ininiua. Teoso sikari nipokori ikini

sereti kãkitimoni. Ikara oerekari iua Teoso ininiua. Iua sikapoxokonitari aãkixinire. Ikara apaka oerekari iua Teoso ininiua.

18 Ikara atoko itxana Paoro, Panapee pakini, iuaritika kãkiti nirekapanikari okiniri kema auĩte Paoro, Panapee pakini ĩkapani. Itapararitika Paoro, Panapee pinitana ninoa, ininiã !ikamarina. 19 Eereka Xoteoakori Ãtxiokia sitatxitikini, Ikónio sitatxitikini pakini apoka Arisitara sitatxitimoni. Ninoa kãkiti misãkiretana Arisitara auakani. Imisãkirepiretana Paoro, Panapee pakini, ininiã Arisitara auakani auikari ninoa sãkire. Ininiã ikiporonakarina Paoro kai soroã. Eereka ikosekaĩtotarina iua sitatxi mapotõkire. Ninoa uãkatari iua ipĩpe. 20 Iuaritika Xesosi sãkire auiãkani apotiitakasaakiua iuakata, Paoro õkitikaua. Sitatximoni kanapiriã itxa. Katimatinĩkata Paoro, Panapeekata sari Tepi sitatxitimoni.

Ikanapiriãna Ãtxiokiamoni, Síria Tixiniã

21 Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso iokanapirena erekari Tepi sitatxiti auakanimoni. Ninoa oerekari kaiãopokori kãkiti. Eereka Arisitara, Ikónio, Ãtxiokia pakini sitatxitimoni ikanapiriãna. 22 Iuaã oerekana kãkiti Teoso sãkire iteene imarotinina ĩkapani. Õtãkikana ninoa Teoso sãkire iaõka ãtipirika ikaminina. Ia atoko Paoro, Panapee pakini oerekana ninoa: “Teoso aãuĩtetakasaaki, amisiritiko kaiãopokori amĩteenekako.”

23 Ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani apotiitiniãtaãua Paoro, Panapee pakini mereẽna ninoa õtãkikakani. Ninoa kõtãkikarerini iteene auikari Apiananiri sãkire. Paoro, Panapee pakini misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani. Nipokori itakanapa Teosokata isãkirauatini ĩkapani iuasaaki.

24 Eereka isipekana. Ĩpirixititarina Pisítxia tixini. Eereka Pãpíria tixinimoni isana. 25 Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari Pexi sitatxiti auakanimoni. Eereka isana Atária tixinimoni. 26 Iuaã iereẽtaua maporo ãki Ãtxiokia sitatxitimoni isinina ĩkapani. Iuaã Ãtxiokia sitatxitiã mitxipeka ninoa iokanataãka Teoso parĩka ikaminina ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani, Teoso iteene nĩkatinina ĩkapani. Ikara parĩkatxi iposope ninoa kamini.

27 Ãtxiokia sitatxiti apokasaakina, Xesosi sãkire auiãkani imakinika apotiitaua ninoakata. Ininiã Paoro, Panapee pakini sãpiretari ikinika Teoso kamakiti. Isãpiretarina Teoso auiritinina Xoteo minakaniua apaka auikiniri Xesosi sãkire. 28 Paoro, Panapee pakini auapokota iuaã Ãtxiokia sitatxitiã Xesosi sãkire auiãkanikata.

15

Teoso Takaõtxikare Pirena

1 Ãtikaka kikiakori Xotéia tõpakini apoka Ãtxiokia sitatxitimoni. Ninoa oerekana Xesosi sãkire auiãkani:

—Moisesini paniãtaua Teoso takaõtxikare aĩtoã atakini. Txamari hĩte ! hĩtakari, ininiã Teoso !imakatxakari himaerekani —itxana ninoa.

2 Paoro, Panapee pakini txana ninoa:

—Na atão hĩte sãkire. Teoso takaõtxikare ninoa ĩtoã !auari, iuaritika Teoso makatxakapekari ninoa maerekani —itxana.

Ininiã itaparakienatakakauana ikara sãkiretxiti xika, ininiã ninoa mereẽna Paoro, Panapee, ãtikaka Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia auakani apaka Xerosareẽmoni isinina ĩkapani.

—Iuaã hĩsãpiretariko ikara sãkiretxiti Xesosi iokanatakinimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa sãpiretaua atão —itxana.
3 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani takapiretanapana ninoa, ininiã Paoro,
Panapee, apanakini pakini potorika. Ninoa ĩpirixititakasaakiri Penísia
tixini, Samaria tõpa pakini, Paoro sãpiretana ikinimanemoni:
—Xoteo minakaniua takanapapekari imaerekani. Inirekarina Teoso
paniãtakitinoka ikaminina.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata ikara pirena ikenako-
takasaakina.
4 Eereka Paoro apanakinikata apoka Xerosareẽmoni. Xesosi
iokanatakini, kiomãtxiakori, apanakini Xesosi sãkire auiãkani pakini
apakapana ninoa. Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso kamakiti
Xoteo minakonimoni. 5 Iuasaakipeka ãtikaka pariseoakori, Xesosi sãkire
auiãkani, apakapapiretana:
—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapitikariko Teoso takaõtxikare. Ni-
noa kamapitikariko Moisesini paniãtakiti. Hĩsãpiretanako —itxana.

Xesosi Iokanatakini Kiomãtxiakorikata

6 Ininiã ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakorikata apotiitaua, Xoteo
minakaniua ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko pirena isãkiretinina ĩkapani.
7 Ninoa iteene sãkirauataka atoko, iua Petro õkitikaua, misãkireta itxana
ninoa:
—Nitariakori hĩte imarotari Teoso mereẽno nota. Hĩte sauaki uatx-
akapokoikani iua mereẽno nota, iua iokanapirena erekari nisãpiretini
ĩkapani Xoteo minakonimoni, ikenakotinina ĩkapani, auikinirina ĩkapani.
8 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire sãkire. Iua sikari Erekari Matamatakoti
Xoteo minakonimoni. Ininiãkara aimarotari Teoso apakapari Xoteo
minakaniua, kotxi isikari Erekari Matamatakoti ninoamoni, atemoni
isikini atokotxikana. 9 Amaerekani ate ãkixinireẽ Teoso makatxakini
atokokanera, Teoso makatxakari imaerekanina ãkixinireẽna, kotxi ninoa
auikari Xesosi sãkire. 10 Hĩte txĩkitakari Teoso omanãkarauatini. !Erekari
hĩkamakiti. Hĩte nirekari Xesosi sãkire auiãkani kaminiri ikinika Moisesi
paniãtakiti, txamari akiomaneakorini kitxakapirĩka !iposotari ikamini-
rina Moisesi paniãtakiti. Ate apaka !aposotari. 11 Moisesini paniãtakiti
kamiko !imakatxakari kãkiti maerekani. Amaerekani makatxakaãka,
kotxi Xesosi Apiananiri iteene tiretaua ate, ininiã aãuikari isãkire. Ikara
atokokana Xoteo minakaniua maerekani makatxakaãka apaka —itxa
Petro.
12 Panapee, Paoro pakini sãpiretana ninoa Teoso kamakiti Xoteo
minakonikata auakasaakina, Teoso kamakiti kãkiti maposotakiniti,
posotiiretxi. Ikara isãpiretakasaakina, ikinimane iuaã apotiitakaniua
tsorĩkaãnãta. Masãkireninoka itxana. 13 Panapee, Paoro pakini
sãkirauataka atoko, Txiako txari:
—Nitariakori hĩkenakotari nota sãkire. 14 Simão Petro uatxananira
isãpiretaua Teoso tiretinina Xoteo minakaniua, kotxi ninoa sauaki
imereẽna kãkiti inakitiakori ĩkapani. 15 Teoso sãkire sãpiretakani kitx-
akapirĩkarini iõkatsopatapekari ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa
iõkatsopatapekari:
16 Apiananiri txari: “Eereka nikanapiriã. Noerekai nisãpirena amaneri,
notamoni hãpokini ĩkapani. Hĩauĩte Taviini auakasaaki, pamimari
hãpokini notamoni. Ikara atoko inakari uatxa xipope, aapokotxi
irikakari xipokakari atoko itxa. Aapokotxi amaneri atoko nika-
mako, ininiã apakatapitika kãkiti apokini notamoni.

17 Ininiã ikini uãkati nitanoko nota. Xoteo minakaniua nota akiritakini
ninakitiakori nitanoko nota.”
18 Ikara atoko itxa Apiananiri kitxakapirĩka kãkiti imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 —Ininiã notamoni, !erekari apaniãtinina ninoa Xoteo minakaniua,
Teoso sãkire auiãkani, ate kiomaneakorini paniãtakiti ikaminina. Ikara
atoko inakari pamimari. 20 Maõtãkikana ninoa. Maiõkatsopata ninoa-
moni: “!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni siãkori. Hĩtanoro mi-
nakotokatika !hĩsirĩkape. Hĩtaniri minakotikatika hĩsirĩkape. !Hinikapiri
nipokori manotsaãtakori xini. Arẽkatxi !hiãtape, !hinikape.” Ikaranokara
maiõkatsopata ninoamoni. 21 Ikaranoka aiõkatsopata, kotxi apikomoni
Moisesini paniãtakiti atatsopataãka aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua
ikini õti tomatiko õtisaaki. Moisesini sãkire sãpiretaãka ãtipirika ikininape
sitatxiti, ninoa iteene imarotini ĩkapani —itxa Txiako ninoamoni.

Iokanatsopatakitina Xoteo Minakonimoni

22 Ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, ikinimane Xesosi
sãkire auiãkani apaka, ninoa apokaerekatari ãtikaka kiki imereinina
Ãtxiokia sitatxitimoni Paoro, Panapee pakinikata isinina ĩkapani. Ninoa
mereẽri Xotasi inakori, Sírasi inakori pakini. Iua Xotasi uãka Pasapasi
inaãka. Xesosi sãkire auiãkani iteene paxitana ninoa ipi. 23 Xesosi
iokanatakini, apanakini pakini iokanatari aãtsopa iõkatsopatakitina Xo-
tasi, Sírasi pakini anikiniri. Ia atoko itxa iua iõkatsopari:

Ate hĩtariakori, Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, aiokanat-
sopata hĩte aĩtariakorimoni Xoteo minakonimoni, Ãtxiokia sitatxiti
auakanimoni, Síria tixini auakanimoni, Sirísia tixini auakani pakini-
moni aiokanatsopata. Ereẽkai hĩte.

24 Ate kenakoenetari Xesosi sãkire auiãkani uai auakani sari hĩtemoni.
Ninoa txai hĩte: “Hĩtakariko Teoso takaõtxikare hiĩtoã. Hĩkamariko
Moisesini paniãtakiti. Ikara himakamakanisaaki, Teoso ! imakatx-
akapaniri himaerekani.” Ikara atokora itxaina hĩte. Ininiã hĩte
kamaxirexinirenoka hĩtxa. Uatxa kona hĩte imarotari atão hĩkamini.
Kona ateni paniãtana ninoa ikara atoko inakari isãpiretiniina hĩte.
25 Ininiãkara ate apotiitaua. Akinika ate apokaerekatari kikiakori
amereẽkini hĩtemoni aiokanatini Panapee, Paoro pakinikata. Panapee,
Paoro pakini ate tiretakini. 26 Ninoa kikiakori amereẽkini sipeka
monõkoriãtaã Apiananiri Xesosi Kristo paniãtakiti ikaminina ĩkapani.

27 Ate iokanatari Xotasi, Sírasi pakini ninoakata hĩtemoni. Hãpisatoõ
ninoa sãpiretaiko ate iokanatsopatakititxikana. 28 Erekari Mata-
matakoti apokaerekatakiti sãkiretxiti, ate apokaerekatakiti sãkiretxiti
apaka asãpiretai hĩte uatxa. Paniãtakori apia mimari !apaniãtai hĩte.
Ianokara apaniãtakiti sãkiretxiti hĩkamako: 29 “! Hinikapiri nipokori
teoso kamakorimoni sikakori. Arẽkatxi !hiãtape, !hinikape. !Hinikapiri
nipokori manotsaãtakori xini. ! Hĩsirĩkape sitokata pĩtanoro minako-
tokatika. ! Hĩsirĩkape kikikata pĩtaniri minakotikatika.” Iuanokara
himakamakaniã, peerekari. Ereẽpiko,
itxa ninoa iõkatsopatakiti.

30 Paoroma, Panapeema, Xotasima, Sírasima pakini iokanataãka
Ãtxiokia sitatxitimoni. Ninoa iuaã apokana. Apotiitana ikinimane
Xesosi sãkire auiãkani, ninoamoni sika itxarina iua iõkatsopari.
31 Atatsopatakana atoko ipoxokoniuatana, kotxi erekapirenari ninoa

iokanapirena. 32 Xotasi, Sírasi pakini Teoso sãkire sãpiretakani itxauana.
Ninoa iteene sãkirauata ninoa Xoteo minakaniua isikataparaxiniretinina
ĩkapani. Ininiã ninoa Xoteo minakaniua apikomoni auikarina Xesosi
sãkire. 33 Xotasi, Sírasi pakini kaikota iuaãtaã mapaõti. Eereka
Xesosi sãkire auiãkani takanapapiretana, Xesosi iokanatakinimoni
ikanapiriinina ĩkapani.
—Hĩsipiniikaua erekaxinire hinini —itxana.
34 Iuaritika Sírasi apokaerekatari iuaã ikaikotini. 35 Paoro, Panapee
pakini kaikotapanika Ãtxiokia sitatxiti. Ninoa apanakinikata oerekari
Apiananiri sãkire iua sãkire auiãkanimoni. Isãpiretarina iua sãkire isãkire
mimarotakanimoni apaka.

Paoro, Panapee Pakini Iarikini

36 Eereka mapaõtipeka inapaka atoko, Paoro misãkiretari Panapee:
—Makanapiriã ikininape aapokotxitimoni mitxi Apiananiri sãkire
asãpiretinimoni. Mamotikaẽtana aĩtariakori atauako erekana atxiĩti —
itxari Panapee.
37 Panapee nirekari Xoão Marko inakori anikini ninoakata. 38 Txamari
Paoro !inirekari anikiniri iua.
—Pãpíria tixini aãuakasaaki, iua Xoão Marko asikaua. !Inirekaikari
atekata iparĩkauatini —itxa.
39 Ikara xika itaparakienatakakauana. Eereka iarikana. Panapee
anikari Xoão Marko. Maporo ãki iereẽtauana Xipri inakori
pokomiriĩtimoni isinina ĩkapani. 40 Paoro mereẽri Sírasi, iuakata isini
ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso, Paoro, Sírasi
pakini ĩkapani, Teoso inĩkatinina ĩkapani. Eereka Paoro potorika Sírasikata.
41 Ĩpirixititarina Síria tixini, Sirísia tixini pakini. Aapokotxi apokasaakina,
isãpiretari Xesosi sãkire iuaãtaã auakanimoni. Isikataparaxiniretana
Xesosi sãkire auiãkani. Ininiã ninoa apia auikari Xesosi sãkire.

16

Tximótxio Moianatana Paoro, Sírasi Pakini

1 Paoro sari Tepi sitatxiti. Eereka Arisitara sitatxiti isa. Iuaã aua
kiki, Xesosi sãkire auiãkari, Tximótxio inakori. Inoro Xoteo otxaua.
Oa apaka auikari Xesosi sãkire. Iri kona Xoteoni. Ãti uãka Kreko
itxaua. 2 Xesosi sãkire auiãkani, Arisitara auakani, Ikónio auakani apaka
sãkire: “Peerekari Tximótxio.” 3 Paoro nirekari anikiniri Tximótxio
iuakata imoianari ĩkapani. Ininiã iua takari Teoso takaõtxikare Tx-
imótxio ĩtoã, kotxi Xoteoakori iuaãtaã auakani imarotari Tximótxio iri
Kreko ininiua. 4 Paoro imoianariakorikata saãpota ikininape sitatx-
itimoni. Kãkiti aapoko apokaãpotakasaakina, isãpiretarina ninoa Xesosi
iokanatakini sãkire, kiomãtxiakori sãkire pakini. Isãpiretarina ikinimane
kãkitimoni. Ninoa sãkire aãtsopaã iõkatsopatakori sãkiretxiti isãpiretana
ninoa. Paoro imoianariakorikata õtãkikana ninoa ikara isãkirena auikin-
ina ĩkapani. 5 Ininiã ikiniõtika kãkiti apiaãpotape auikiniri Xesosi sãkire.
Itomanepeka auikari Xesosi sãkire.

Paoro Taponetari Masetónia Auakari

6 Paoro imoianariakorikata ĩpirixitiãpotari Piríxia tixini, Karásia tixini
pakini. Iuasaaki Erekari Matamatakoti !auiritana ninoa Xesosi sãkire

isãpiretinina Ásia tixiniã. 7 Ninoa apokasaaki Mísia tixini takote, inirekamarina Pitxínia tixini isinina. Erekari Matamatakoti !auiritana isinina Pitxínia tixinimoni. 8 Ininiã ninoa ĩpirixititari Mísia tixini. Apokana Tóatxi sitatxiti.
9 Iua ĩkanõkati Paoro taponeuata. Itaponetari kiki Masetónia tixini auakari. Itimanãta. Amanaãnãtari:
—Uaimoni pina Masetónia tixini. Pimoianataua ate —itxari.
10 Ininiã Paoro taponeuataka atoko, ate xinikari:
—Masapoka Masetónia tixinimoni, kotxi atãoka Apiananiri akiritaua ate Teoso iokanapirena erekari kãkiti ikiraãkinimoni asãpiretini ĩkapani.
Ininiã aiamata Masetóniamoni asini ĩkapani.

Arítxia Auikari Xesosi Sãkire

11 Tóatxi ioporokote ate iereẽtaua maporo ãki. Asapitipo Samotirásia ipokomiriĩti. Pokatimari õti ate sari Niápori sitatxiti. 12 Iuaã apotorika. Asari Piriposi sitatxitimoni, Masetónia tixiniã. Masetónia tixiniã iua sitatxi mitari. Piriposi atoko inakari !auari. Iuaã auana kaiãopokori kãkiti Homa sitatxitikini. Ate napari mapaõti iuaã.
13 Tomatiko õtisaaki sitatxi ĩtinikata ate sari uini ĩtinikata. Ate uãkatari uini ĩtinikata Xoteoakori apotiitiniãua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ininiã ate apoka iuaã. Atãopitika ate uãkatakiti. Aãpokaro Xoteoakoro. Iuaã apotiitauana Teoso imisãkiretinina ĩkapani, ininiã aĩtopãka, ninoakata asãkirauatini ĩkapani. 14 Sito Arítxia inakoro aua ninoa sitokata. Oa txĩta poporeri vẽtxitakaro otxaua oa. Txiatxira sitatxitikero oa. Teoso misãkiretakaro oa. Iuasaakipekara okenakotari asãkire. Iuasaaki Apiananiri iteene kamaimaroretaro oa Paoro sãpiretakiti, ininiã oa auikari isãpiretakiti. 15 Ininiãkara oa, oaãpoko auakani apaka, patxisataãka. Eereka oa aiataua oaãpoko ãki akaikotini:
—Masa naapoko, hĩkaikotini ĩkapani. Hĩtemoni atão nauikiniãri Apiananiri sãkire, ininiã notakata hĩkaikota —otxa.
Ikara atoko oa aiataua oakata akaikotini, ininiãkara akaikota oaãpoko.

Paoro, Sírasi Pakini Kateia Ãki Auini

16 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikotimoni asikasaaki, ataõkitaro ãtokoro iamotakoro. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oa. Iua maerekati matamatakoti imarotari kãkiti kamakiti apisapanika. Oa amotakani apakaparo ito txineiro oimarore ĩki. 17 Oa ãtokoro osapika Paoro tikini, ate tikini apaka. Oãkiritapika:
—Naia kikiakori Teoso nitiriakori. Apiananiri nitiriakori itxauana naia. Oerekauana amaerekani makatxakiko, Teosomoni asini ĩkapani —otxaãpokata.
18 Itanaõtika ikara atoko oãkirinãta. Ininiã Paoro maerekaxiniretinoka itxa oãkiritakiti xika. Ãti õti isapotorika, paniãta itxari maerekati matamatakoti:
—Xesosi Kristo uãkaã nota paniãtai, pitakanapiniro aroa ãtokoro —itxa.
Iuasaakipeka maerekati matamatakoti takanaparo. 19 Oa amotakani ikara imarotakasaaki, otsopa imapakapapekaniika oimarore ĩki, ininiã imaĩkarina Paoro, Sírasi pakini. Ikosekaĩtotana, anikana sitatxi apanĩkaki auĩtetxiakorimoni. 20 Iuaã apokana. Isãpiretarina Homanoakori:
—Naia kikiakori Xoteo itxauana. ! Erekari ninoa oerekapiretakiti, ininiã sitatxi auakani omanãkarauata ninoa sãpiretakiti xika. 21 Ate amakinika Homano atxaua. Aimarotapekari aãuiãkiti aãuĩte paniãtakiti. Txamari naia oerekaua ipinimonipo inakari akamini ĩkapani. Naia

oerekaua ãti uãka auiãkiti sãkiretxiti. ! Auiritaãka aãuikiniãri naia oerekapiretakiti. !Auiritaãka akaminiri —itxana.

22 Iuasaaki kãkitipokoni iuaã apotiitakaniua nirekari Paoro, Sírasi pakini iãsokinina. Ninoa auĩtetxiakori matsorakitari Paoro mãka, Sírasi mãka apaka, imakatxakinina ĩkapani. Ipaniãtarina apanakini aãpitsaã ixirokitatiko. 23 Ixirokitatapeẽkana atoko, kateia ãki okaãkana Paoroni, Sírasini pakini. Auĩtetxiakori paniãtari iua kateia nĩkatakari, inapokopiretiniri imasikakakoni tĩkane. 24 Ininiãkara kateia nĩkatakari okaraĩtotana Paoro, Sírasi pakini kateia irikoãkixiti. Ieretakari ninoa kiti isĩkatatxi taopata kamapakotatakori ãki, imakatxakakanina ĩkapani.

25 Ĩkanõka Paoro, Sírasi pakini misãkirenãtari Teoso. Ixikarauanãtana Teoso ĩkapani. Apanakini kateia ãki auakani kenakonãtari. 26 Iuasaaki katimaritika itixi iakeẽkata iteene. Kateia patapi apaka iakeẽkata. Iuasaakipeka kateia tore takaka. Iĩtxikikona metao kamakori, pirikeri ãki auakani ĩtxikikona, karakitakata, katxaka itxa metao. 27 Iuasaaki kateia nĩkatakari mereka. Iua atamatari kateia tore takakapeka, ininiã iuãkatari ikinimane kãkiti inĩkatakini mitekapeka. Ninoa mitekaãkamako, iua auĩte okamariko iua, iparĩka imakamakani xika. Ininiã ikosekaro iouata mitaro iuaka iorotiniua ĩkapani. 28 Okaaritakasaakiua, Paoro akirikata:

—Kona pokapeua. Uaikareua ate amakinika —itxa.

29 Iua kateia nĩkatakari amanaãri tirikapi. Katimaritika ĩroã. Ipamaka Paoro, Sírasi pakini apisatoõ. Ikikinanaãkata. 30 Eereka imipokĩkana ninoa. Iua:

—Kiatokopa nikama, nimaerekani Teoso makatxakini ĩkapani? —itxana ninoa.

31 Ninoa:

—Pauikariko Apiananiri Xesosi sãkire, ininiãkara Teoso makatxakari pimaerekani, paapoko auakani maerekani apaka —itxari.

32 Eereka Paoro, Sírasi pakini sãpiretari Apiananiri sãkire iuamoni, iua aapoko ãki auakanimoni apaka. 33 Iuasaaki imaropirĩkata kateia nĩkatakari arokari ninoa karo. Eereka iua imiakorikata, ĩtanorokata patxisataãka. 34 Eereka anikana Paoro, Sírasi pakini aapoko ãki. Isikakienatana. Iua imiakorikata, ĩtanorokata poxokoniuata, kotxi iuasaaki ninoa auikari Teoso sãkire.

35 Katimatinĩkata auĩtetxiakori iokanatana initiriakori kateiamoni, Paoro, Sírasi pakini isikakini ĩkapani. Ninoa apokasaaki, itxana kateia nĩkatakarimoni:

—Pauiritana Paoro, Sírasi pakini isinina.

36 Ininiã iua kateia nĩkatakari sãpiretari Paoro:

—Niauĩteakori iokanapireta notamoni hĩte nisikakini ĩkapani. Ininiãkara hĩsipiniikaua erekaxinirepeka hinini —itxana.

37 Txamari Paoro txari auĩtetxiakori nitiriakorimoni:

—Ari, Homanoakorikareua ate, iuaritika auĩtetxiakori Homanoakori iaritataua ate ikinimane apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa iaritataua ate. ! Akamari maerekati. Eereka kateia ãki ninoa okaua ateni. Uatxa ninoa nirekari iokanatiniua ate ikinimane mimarotakinitipanika. Konapitini. Ninoapitikarako inari uai. Ninoa makatxakaua ate uai —itxa Paoro ninoamoni.

38 Ninoa kikiakori kanapiriã iauĩteakorimoni. Isãpiretarina Paoro iokanapirena. Ninoa auĩteakori imaropiretakasaakiri Paoro, Sírasi pakini Homano ininiuana, ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa maxikatiĩka misiritana

Paoro, Sírasi pakini. 39 Ininiãkara ninoa sari Paoromoni, Sírasi pakinimoni. Ninoa:
—Ate !imarotari hĩte Homano hininiua. Aimarotaãkamariko !amisiritamaiko —itxana.
Eereka ninoa auĩtetxiakori mipokĩkana Paoro, Sírasi pakini.
—Sitatxi hĩtakanapako —itxana.
40 Ininiã Paoro, Sírasi pakini takanapari kateia. Arítxia inakoro aapokomoni isana. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. Paoro, Sírasi pakini sikataparaxiniretana ninoa. Eereka isipekana, iua sitatxiti itakanapinina.

17

Tesarónika Sitatxiti Pirena

1 Paoro, Sírasi pakini napari Ãpípori sitatxiti. Apikomoni inaparina Aporónia sitatxiti. Eereka apokana Tesarónika sitatxiti. Iuaã aua aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. 2 Paoro itotapekari Xoteo apotiitiniãtaãua aikotimoni isini. Ininiãkara iua sari iuaã. Ipi ãti pakini õti tomatiko õti, isari iuamoni. Iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori isãpireta kãkitimoni iuaãtaã auakanimoni. Ninoa pimarauata, ininiã iua sãpirenauata. 3 Ininiã Paoro txari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekaua ate: Teoso mereẽkiti misiritaãkapitikako, okaãkapitikako. Eereka õkitikapitikauako, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ia Xesosi hĩtemoni uatxa nisãpirenãtakiti Teoso mereẽkitipitikara iua —Paoro txana ninoa.
4 Ãtikaka Xoteoakori auikari Paoro sãkire, ininiã Paoro, Sírasi pakini moianariakori itxapekauana. Kaiãopokori Akaia tixini auakani Teoso sãkire auiãkani, auikari Paoro sãkire apaka. Kaiãopokoro sitoakoro, auĩtetxiakori ĩtanoroakoro, auikari Paoro sãkire apaka.
5 Xoteoakori, Paoro sãkire mauiãkani, xikotari Paoro. Ininiã ninoa apotiitana kãkiti kaneenamarini, maparĩkauatakani ahoaãtaã auakani. Apotiitana kãkitipokoni. Ininiã ninoa akiripoakata, imiteẽkatana. Ikinimane sitatxi auakani kenakotari. Neenamatxi atoko itxakatana. Imitekana Xasão inakori aapokomoni. Ĩroãkatana itapararitikana, Paoro, Sírasi pakini initinina. Inirekarina imipokĩkinirina ninoa kãkiti apotiitakanimoni apisatoõ. 6 Txamari Paoro, Sírasi pakini ! auari iuaã. Ininiã ikosekaĩtotarina Xasão. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani apaka ikosekaĩtotana. Iauĩteakorimoni anikana. Isãpiretarina iauĩteakorimoni:
—Paoro, Sírasi pakini kamari maerekati. Ikini itixiti ikamarina maerekati. Ininiã ninoa uai ate sitatxineẽpekarana uatxa. 7 Ia Xasão apakapana ninoa. Iua aapoko ikaikotana ninoa. !Ikamarina aãuĩte Sesa inakori paniãtakiti, kotxi ninoa oerekari kãkiti ãti auĩtetxi ininiãua, Xesosi inakori —itxana iauĩteakorimoni.
8 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaakina, kãkiti apotiitakaniua akiripoakata. Auĩtetxiakori ! imarotari ikamakitina tĩkane. 9 Eereka auĩtetxiakori misãkiretana Xasão, apanakinikata:
—Hiĩkitxitana hĩsikakiko ĩkapani. Eereka auiritaina hĩsini.
Ininiã eereka auiritana isinina.

Peréia Sitatxiti Pirena

10 Kikatapeka inakasaaki, Xesosi sãkire auiãkani iokanatana Paoro, Sírasi pakini Peréia sitatxitimoni. Iuaã Peréia sitatxiti ninoa apoka atoko, ĩroãna aikoã Xoteo apotiitiniãtaãua. 11 Kãkiti iuaã auakani iteene nirekari

Paoro sãpirena ikenakotinina. Tesarónika auakani !atokoni itxana ninoa. Ikiniõtika ninoa atatsopatari Teoso sãkire iõkatsopatakori, kotxi inirekarina imarotinirina:

—Paoro sãkire atão atxiĩti? —itxana.

12 Ininiã kaiãopokori Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokoro sitoakoro Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. Naia sitoakoro auĩtetxiakori ĩtanoroakorokara. Kaiãopokori kikiakori Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. 13 Eereka Xoteoakori Tesarónika sitatxiti auakani kenakopiretari Paoro sãpiretiniri Xesosi sãkire Peréia sitatxitiã. Ininiã ninoa sari Peréia sitatxitimoni. Apokaãkana atoko, itxĩkitakarina kãkiti ahoaãtaã apotiitakaniua Paoro omanatinina ĩkapani. 14 Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire auiãkani iokanatari Paoro potxoari uinitimoni. Sírasi, Tximótxio pakini kaikotapanika Peréia sitatxiti. 15 Paoro moianatakani anikari iua Atena sitatxitimoni. Eereka ninoa kanapiriã Peréia sitatxitimoni. Paoro iokanapireta Sírasi, Tximótxio pakinimoni:

—Katimariã hinako —itxa.

Atena Sitatxiti Pirena

16 Ininiã Atena sitatxitiã Paoro iãtapari Sírasi, Tximótxio pakini apokini. Iuasaaki Paoro itikari kaiãopokori teoso kãkiti kamakiti. Sitatxi xãpoka kãkiti teosonenoka. Ia xika Paoro matinaniuata. 17 Ininiãkara Paoro oerekari Teoso sãkire Xoteoakorimoni aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoteo minakaniua, Teoso sãkire auiãkani apaka, Paoro oerekari Teoso sãkire iuaãtaã. Ninoa pimarauata, ininiã imisãkiretakakana Teoso sãkire ixinikinina ĩkapani. Ikiniõtika Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni, nipokori iamotikoãtaã sikanimoni. 18 Kãkiti kaxinikaxitirerini, Epikoreo inakoni, Esitóiko inakoni apaka sãkirauata Paorokata. Paoro sãpiretana ninoa Xesosi pirena. Isãpiretana Xesosi ipinini, eereka õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini pirena. Ininiã ãtikaka:

—Natokopa itxa ikara inakari sãkiretxiti? Uauato sãkire atoko itxa. ! Kiĩkiteri iua —itxana.

Apanakinipekana txari:

—Isãpiretari ãti itixiti auakani teosone pirena.

Paoro Sãpirenauata Ariópako Inakoriãtaã

19 Eereka ninoa kaxinikaxitirerini anikari Paoro aiko kãkiti apotiitiniãtaãua, imiriĩ nopini Ariópako inakoriãtaã. Iuaã ninoa txari:

—Ate nirekari aimarotiniri poerekakiti sãkiretxiti. Mitxi kona ate kenakotari ikara atoko inakari sãkiretxiti. 20 Ipixini poerekakiti sãkiretxiti ! aimarotapanika. Ipinimonipo itxa poerekakiti. Ininiã pisãpiretaua. Poerekaua, aimarotini ĩkapani —itxarina Paoro.

21 Ikara atoko itxana, kotxi ikiniõtika Atena sitatxiti auakani, apaka ãti itixiti ĩkani Atena kaikotakani nirekari ãtiãtaãkiri sãpiretakiti imarotinina ĩkapani, ininiã ikiniõtika amaneri sãkiretxiti ikenakonãtana.

22 Paoro ikinimane apisatoõ itima, imiriĩ Ariópako inakoriãtaã. Iua txana ninoa:

—Kikiakori, Atena sitatxiti auakanii, nitikapekari hĩteosone kaiãopokori, ininiã nimarotari iteene hĩpaxitiniri hĩteosone. 23 Ahoaãtaã ninapaãpotakasaaki, natamatari kaiãopokori hĩteosone misãkiretikoãtaã. Iuasaaki natamatari ãti hĩteosonemoni sikakori takikoãtaã. Iuaã natatsopatari iõkatakori: “Uai Teoso mimarotakoti misãkiretikoãtaã.”

Iua hĩteosonetakiti, himimarotakiniti, iuapitikara uatxa nota sãpiretai hĩte.
24 —Iua Teoso kamari itixi. Ikinipoko itixi nopini auakari apaka
ikama. Iua Apiananiri. Iua itixi auakani auĩte itxaua iua. Iaxiti auakani
auĩte apaka itxaua iua. !Ikaikota kãkiti kamakiti aikotiã. 25 Ikinipokokara
auapeka Teosomoni, ininiã !inirekari kãkiti kamakiti iua auini ĩkapani.
Teosopitikara txĩkitakari kãkiti auãki inini. Iuakara sikaxiniretari kãkiti.
Teosokara sikari ikinipoko kãkiti auakiti. 26 Merepitipanika kãkiti !
auari, eereka Teoso kamari kiki Atão inakori. Ikini uãkati kãkititi atokiri
itxaua iua Atão. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitiã auinina. Kãkiti
mauakani apisapanikara, imereẽri kãkiti iponaniini õti tĩkane. Iaõtari
kãkiti auiniãtaã tĩkane. 27 Ikara atokora itxa Teoso kamakiti. Teoso
txĩkitakari kãkiti nitiniri Teoso. Initaãpotakasaakirina, atxiĩti ninoa apokari
Teoso, kotxi kona õtakoni aua Teoso. 28 Ãti txapekari: “Teoso txĩkitakaua
auãki anini, atĩpokotini ĩkapani. Iua matxĩkitakakaniãua auãki anini, !
aãuari.” Kaxikarerini hĩte sauaki auakani txapekari: “Teoso anaakori ate
apaka txaua.” 29 Teoso anaakori aniniãua, ininiãkara aimarotari kona
kãkiti kamakiti atoko inakarini !itxaua Teoso. Kona oro kamakorini !
itxaua. Kona pirata kamakorini !itxaua. Kona kai kamakorini !itxaua
Teoso. Konapitini. 30 Mitxipe kãkiti !imarotari atão inakari. Iuasaaki
Teoso !imisiritana kãkiti imimarotakanisaakina. Txamari uatxaika
ipaniãtari ikininape kãkiti ikini itixiti auakani imaerekanina itakanap-
inina ĩkapani. 31 Ikara atoko Teoso txari ikinimane kãkiti, kotxi iua
ketotapekari ãti õti kãkiti misiritiko õti. Xesosi Teoso mereẽkiti iuakarako
sãpiretariko kãkiti misiritiko ikara õti apokasaaki, kotxi iua imarotari atão
inakari. Aimarotari Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua, kotxi Teoso õkitikari
iua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani —Paoro txana ninoa.
32 Xesosi iuaĩkana auãki inini pirena ikenakotakasaakina, ãtikaka
napetari Paoro. Apanakini:
—Ate nirekari pisãpirena iuaĩkana akenakotini —itxarina Paoro.
33 Ininiã Paoro sipe. 34 Apanakinipekana auikapitikari Paoro sãkire.
Txionísio inakori, Atena sitatxiti auakani auĩte, auikari isãkire. Apaka sito
Tamari inakoro auikari isãkire.

18

Korĩto Sitatxiti Pirena

1 Eereka Paoro takanapari Atena sitatxiti. Korĩto sitatxitimoni isa.
Iuamoni apoka. 2 Iuaã aõkitari kiki Ákira inakori. Iua Xoteo. Põto
inakoriãtaã iua iponaniã. Itária tixini ĩkari. !Okanani apoka Korĩto
sitatxiti. Apoka ĩtanorokata, Pirisira inakorokata. Ninoa takanapari
Itária tixini, kotxi Itária auakani auĩte Kráotxio inakori paniãtana ikin-
imane Xoteoakori, Homa sitatxiti itakanapinina. Paoro ianapokota
Ákira, Pirisira pakinimoni. 3 Eereka ikaikota ninoakata, kotxi ninoa
parĩka iua Paoro parĩkatxikana. Papiri aamata kamakori kamakani ninoa.
Ininiã Paoro kaikota Ákirakata, iuakata iparĩkauatini ĩkapani. 4 Ikiniõtika
tomatiko õti, Paoro sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã Xoteoakori,
Krekoakori pakini apotiitaua. Paoro oerepiretana ninoa Xesosi sãkire,
isãkire auikinina ĩkapani.
5 Sírasi, Tximótxio pakini takanapari Masetónia tixini. Korĩto sitatx-
iti apoãkana atoko, Paoro takanapari iparĩka papiri aamata kamakori
ikamini, Teoso sãkire kãkitimoni ikiniõtika isãpiretini ĩkapani. Iua oerekana

Xoteoakori Teoso mereẽkitipitikara iua Xesosi. 6 Txamari ninoa Xoteoakori omanatari Paoro. Ninoa misãkirepiretari Xesosi, ininiã Paoro kamaãkaretxitana ninoa Xesosi imisãkirepiretinina xika. Iõkokari imãka ninoa apisatoõ aãpani katxakini ĩkapani, omanãkare oerekini ĩkapani. Ininiã Paoro txana:

—Teoso ! apakapai hĩte Xesosi sãkire himauikakani xika. Kona nota xikani, kotxi nisãpiretapekamai hĩte. Ininiã uatxaika nisãpiretariko Xesosi sãkire Xoteo minakonimoni. Xoteoakorimoni ! nisãpiretaikariko —itxa Paoro.

7 Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Isari Txísio Xósito inakorimoni iua aapoko ikaikotini ĩkapani. Xoteo minakatiua iua. Teoso misãkiretakari iua. Iua aapoko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua takote aua. 8 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte Krispo inakori auikari Apiananiri Xesosi sãkire. Ĩtanoro, imiakori apaka, auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokori kãkiti Korĩto auakani kenakotari Paoro sãpirena, ininiã eereka ninoa auikapiretari. Ipatxisataãkana.

9 Ãti ĩkanõkati Teoso txĩkitakari Paoro itaponeuatini. Itaponemoni Apiananiri misãkiretari iua:

—! Pipĩkarauatape. Nisãkire pisãpiretapitipo kãkitimoni. ! Piotokape. 10 Kotxi nota auapika pitekata. Pikarotakiri ! auari, kotxi kaiãopokori kãkiti nota nakitiakori ĩkorapokoriti auari —itxa Paoromoni.

11 Ininiã Paoro kaikota iuaã ãti ano, ipixini ano pakinikanani Teoso sãkire oerekini ĩkapani.

Xoteoakori Anikari Paoro Káriomoni

12 Eereka iuaã Akaia tixini auakani auĩte ãti ĩroã, Kário inakori. Iua Homano itxaua. Homanoakori auĩtetari iua. Iuasaaki Xoteoakori apotiitaua. Ninoa maĩkari Paoro. Anikarina aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. 13 Iuaã ninoa txari Káriomoni:

—Ia kiki na atão oerekari kãkiti Teoso paniãtakiti kamiko. Ipinimonipo itxa iua oerekakiti. Na aãtokiriakorini oerekakiti atokoni itxa. !Auiritaãka Paoro oerekapiretakiti —itxana.

14 Paoro sãkirauatini apisapanika, Kário txana Xoteoakori:

—Nisãpiretai hĩte Xoteoakori. Paoro kamaãkamariko maerekati, nota kenakotamariko apikomoni hĩsãkiremako. 15 Txamari ! ikamari maerekati. Hĩte taparakienatakakaua hãuikapiretakiti xika, hãtokiriakorini oerekapiretakiti xika. Hĩte Xoteoakori. Nota ãti uãka nitxaua, ininiã hĩtekara xinikari atão inakari. Kona notani sãpiretai hĩte auiãkiti —itxa Kário.

16 Ininiã omitikana ninoa, aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã õpõkikinina ĩkapani. 17 Iuasaaki Krekoakori maĩkari Sóseni inakori. Iuani Xoteoakori apotiitiniãtaãua sikani auĩte. Krekoakori xirokitatari aãkeẽ aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã apisatoõ. Txamari Kário !imaãkatari.

Paoro Kanapiriã Ãtxiokia Sitatxitimoni

18 Eereka Paoro kaikotapanika mapaõti iuaã Korĩto sitatxiti Xesosi sãkire auiãkanikata. Eereka iua takapiretanapana ninoa. Isipe Pirisira, Ákira pakinikata. Iereẽtauana maporo ãki, Síria tixinimoni isinina ĩkapani. Sẽkireia sitatxiti apokana. Iuaã Paoro sãpiretari Teoso ikamaenetakiti Teoso ĩkapani. Eereka ikixatari ikii ikamaenetakiti ixinikini ĩkapani. 19 Ninoa apoka Épeso sitatxiti. Iuaã Paoro takanapana Pirisira, Ákira

pakini. Paoro ĩroã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã apakapapiretakakaua Xoteoakorikata Teoso sãkire isãpiretinina. 20 Ninoa misãkiretari Paoro ninoakata apikomoni ikaikotini ĩkapani. Txamari Paoro !inirekari ikaikotini.
21 —Nisariko kiiniri Teoso misãkiretiko aikotiã Xerosareẽ. Eereka Teoso nirekiniãri, uai nikanapiriã hĩtemoni —itxa Paoro.

Eereka isipe. Iereẽtaua maporo ãki. Épeso sitatxiti itakanapa. 22 Sesaréia sitatxiti apoka Paoro. Eereka isa Xerosareẽmoni. Iuaã apokasaaki, ianapokota Xesosi sãkire auiãkanimoni. Eereka isa Ãtxiokia sitatxitimoni. 23 Iuaã ikaikota mapaõti. Eereka isipe. Karásia tixini, Piríxia tixini apaka ĩpirixitiãpota. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isikapoxokonitana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani.

Aporo Pirena

24 Iuasaaki Xoteo Aporo inakori sari Épeso sitatxitimoni. Iua iponaniã Arexãtria sitatxitiã. Paimatireri iua. Imarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori imakinika. 25 Iua oerekapeẽkaika Xesosi sãkire, ininiã atão Xesosi sãkire isãpireta kãkitimoni. Ipoxokoniritika isãpirenauata. Txamari kãkiti patxisatiko pirena ! iteene imarotapanika. Xoão kapatxisareri oerekapiretakitinanira imarota. 26 Iua Aporo sãpirenauata itaparaxinireritika aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuasaaki Pirisira, Ákira pakini kenakotari isãkire. Eereka anikarina aapokomonina. Oerekarina apikomoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani. 27 Eereka Aporo:
—Ninirekari Akaia tixinimoni nisini —itxa.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani:
—Ari, erekapitikari pisini.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani, Épeso auakani, iokanatsopatari itariakorimoni Akaia tixini auakanimoni. Itxana iõkatsopariã: “Hãpakapariko aĩtari Aporo inakori.” Aporo apokasaaki Akaia tixini, iteene imoianatana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa auikari Xesosi sãkire, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa. 28 Ikinimane apisatoõ Aporo oerekana Xoteoakori, Xesosi sãkire mauiãkani, Xesosi atãopitika Teoso mereẽkiti ininiua. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã iua oerekana Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua. Ininiã Xoteoakori !kasãkirena.

19

Paoro Épeso Sitatxiti Auakasaaki

1 Aporo Korĩto sitatxiti auakasaaki, Paoro ĩpirixititari Épeso tõpa Épeso sitatxiti apokini ĩkapani. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. 2 Paoro pimaãna ninoa:
—Xesosi sãkire hãuikasaaki, hãpakapatari Erekari Matamatakoti? —Paoro txana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Kiripitipa iua Erekari Matamatakoti? !Aimarotari —itxana.
3 Ininiã Paoro:
—Kanatokopa inakariãpa hĩte patxisataãka, Erekari Matamatakoti himimarotakani?
Ininiã ninoa:
—Ari, Xoão patxisarauatini atoko inakarikanera ate patxisataãka —itxarina Paoro.
4 Ininiã Paoro:

—Xoão patxisatana kãkiti maerekati takanapakani. Itxana ninoa: “Hĩteko iteene auikapiretariko nitikini apokakari, Kristo Xesosi inakori,” Xoão txari kãkiti —itxa Paoro.
5 Ikara ikenakotaãkana atoko, ninoa patxisataãka Xesosi Apiananiri uãkaã. 6 Iuasaaki Paoro takari imakinika iuako ninoa nopini. Iuasaakipeka ninoa apakapari Erekari Matamatakoti. Iuasaaki ninoa sãkirauata kãkiti ãti uãka sãkireẽ. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni. 7 Ninoa kikiakori atxiĩti tosi pakini.

8 Ipi ãti pakini kasiriti ikiniõtika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Paoro sãpirenauata itaparaxinireritika. Apanakinikata imisãkirenãtakakauana. Paoro nirekana ninoa auikinirina Teoso sãkire, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. 9 Txamari ãtikaka ninoa !inirekari auikapiretinirina, kotxi !inirekarina ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa misãkirepiretari Xesosi sãkire ikinimane kãkiti apisatoõ. Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Anikana Xesosi sãkire auiãkani iuakata. Ikiniõtika Txirano inakori oerekarauatiniãtaã Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. Ninoa pimaaãpotakakaua Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Apakapapireãpotakakauana. 10 Iuaã Paoro oerekarauata ipikanani, ininiã ikinimane kãkiti Ásia tixini auakani kenakotari Xesosi Apiananiri sãkire. Xoteoakori, Krekoakori pakini kenakotari.

Sepa Anaakori Pirena

11 Teoso sikaposotiiretari Paoro posotiiretxi ipinimonipo inakari ikamini. 12 Ikara atoko ininiã ikii mata, imãka iparĩkauatini ĩkapani apaka anikaãka amianatakanimoni, ininiã Teoso txĩkitakana amianatakani erekape ininina. Maerekani matamatakoni auaĩtotiniãri kãkiti, Paoro mãka ninoa kãkiti apakapakasaaki, maerekani matamatakoni sipe.

13 Iuasaaki apanakini Xoteoakori, miĩtiakori, maerekani matamatakoni omitiãkani, sari kãkitimoni maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani. Xesosi pirena ikenakotana. Ininiã eereka ninoa txari maerekani matamatakonimoni:

—Apaniãtai hĩsipiniikaua Xesosi uãkaã, Paoro sãpiretakiti Xesosi uãkaã —itxana ninoa.
14 Iuasaaki aua kiki Xoteo, Sepa inakori. Sasetotxiakori auĩte itxaua. Iua anaakori kiki setxi pakini. Sepa anaakori paniãtana maerekani matamatakoni sini Xesosi uãkaã. 15 Txamari ãti õti maerekati matamatakoti apakapapiretana ninoa:

—Nota imarotari Xesosi. Nimarotari Paoro. Hĩte !nimarota. Kiniparai hĩte? —itxa maerekati matamatakoti.
16 Iuasaakipeka kiki maerekati auaĩtotakiti okakataua ninoa nopini. Apiataparata iua maerekati. Iuasaaki iua ãsokitakatapena ninoani. Ininiã ninoa miteẽkata, kasarapekana, kakaropekana itxapena.

17 Ikinimane kãkiti Épeso sitatxiti auakani kenakopiretari ikara ene. Xoteoakori, Krekoakori apaka kenakopiretari ikara ene, ininiãkara ipĩkarauatana. Ikara atoko ininiãkara Xesosi uãka apiata ipaxitaãka. 18 Kaiãopokori Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua. Ikinimane apisatoõ isãpiretarina maerekati mitxi ikamakitina. 19 Apanakini kasikapõererini apaka apoka iuaã. Iminarina sikapõeretxi apaiaõkiko tsopa. Ikinimane apisatoõ iotikarina. ! Inirekaikarina maerekati ikaminina. Iaõtarina ikara aãtsopa ĩki. Iĩki sĩkoẽta mio txineiro ota pirata kamakoro. Kaiãopokoro txineiro. 20 Ikara atoko ininiãpanirako Apiananiri sãkire

iaripiretako ikini itixiti. Kaiãopokori kãkiti apiata auikaãpotari Apiananiri
sãkire.
21 Eereka Paoro ãkixinire txari:
—Nĩpirixititariko Masetónia tixini, Akaia tixini pakini. Iposo atoko
Xerosareẽmoni nisako. Iposo atoko Homa sitatxitimoni nisako —itxa
ãkixinireẽ.
22 Iokanatana imoianariakori, Tximótxio, Erásito inakori pakini
Masetónia tixinimoni. Paoro kaikotapanika Ásia tixiniã.

Neenamatxi Épeso Sitatxiti Auini

23 Iuasaaki Paoro Épeso sitatxiti auakasaaki, kãkiti Xesosi oerekapire-
takiti manirekakani misãkirepireãpotari Paoro, kotxi ! inirekarina Xe-
sosi oerekapiretakiti. 24 Iuasaaki kiki Temétxio inakori aua iuaã.
Ikamari aiko axapitipikiri inakari. Krekoakori teosone Txiana in-
akoro misãkiretiko aikoti atoko inakari ikama. Kaiãopokori ikama pi-
rata kamakori ivẽtxitini ĩkapani. Iua, initiriakori apaka apakaparo tx-
ineiropokoni iparĩkana ĩki. 25 Iua Temétxio pĩkapiretana ikinimane initiri-
akori, ninoa kamakitikana kamakani apaka. Temétxio txana:
—Kikiakori, hĩte imarotari kaiãopokori txineiro aãpakapa aparĩka ĩki.
26 Hĩte kenakotapekari Paoro sãpirenãtakiti. Paoro txanãta: “Kãkiti
kamakiti kona teoso ! itxaua.” Kona ia tõpananini, kona Épesonanini,
ikara atoko itxa. Ikini itixiti Ásia tixini auakanimoni ikara atoko itxa.
Kaiãopokori kãkiti Paoro sãkire auiãkani auapeka. Kaiãopokori kãkiti !
inirekaikari teoso ate kamakiti. 27 Atxiĩti kãkiti misãkirepiretari ate
kamakiti. Atxiĩti ! inirekaikari aparĩka. ! Ikarananini. Atxiĩti kãkiti
! ipaxitaikari ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Ininiã atxiĩti kãkiti
misãkirepiretaro oa Txiana. Ikinimane Ásia tixini auakani teosonetaro oa.
Ikini itixiti auakani teosonetaro oa —itxa Temétxio ninoamoni.
28 Ninoa kenakotakasaakiri ikara sãkiretxiti, omanãkarauatana. Ninoa
akirikata:
—Txiana, Épeso auakani teosone. Apiananiro oa —itxanãtana ninoa.
29 Ikinimane kãkiti sitatxi auakani miteẽkata, akiriãpokatana. Imaĩkarina
Paoro moianariakori, Kaio inakori, Arisitako inakori pakini. Ninoa
Masetónia tixinikini. Ikosekaĩtokatana. Imimiteẽkatana. Kãkiti apoti-
itiniãtaãua aikotimoni anikaãkana, miĩroã itxana. 30 Ikara Paoro imaro-
takasaaki, inirekari ĩroini kãkitikata isãkirauatini ĩkapani, txamari Xesosi
sãkire auiãkani !auiritari iua ĩroini. 31 Ãtikaka Ásia tixini auakani auĩteakori,
Paoro tiretakani, iokanapireta Paoromoni:
—Kona piĩroãpeko kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti ãki —itxarina
iokanapirena.
32 Aiko ãki ikinimane akiripoananikata. Apanakini akirikatakiti ipin-
imonipo. Apanakinipekana akirikatakiti ipinimonipo itxanãtana, kotxi
kaiãopokori kãkiti txari:
—Kixikapa aãpotiitaua?
!Imarotarina ixika. 33 Xoteoakori iuaã apotiitakaniua katikari Arexãtri
inakori ikinimane apisatoõ, isãkirauatini ĩkapani. Iuasaaki õkitikari iuako
kãkiti iotokini ĩkapani, isãkire ikenakotinina ĩkapani. 34 Txamari ninoa
imarotakasaakiri Arexãtri Xoteo ininiãua, akiripoakatana ipi oara:
—Txiana, Épeso auakani teosone, Apiananiro —itxanãtapikana.
35 Eereka auĩtetxi inakariua apoka ninoa apisatoõ. Iua posotari ninoa
iotokakini. Itxarina:

—Ikini itixiti auakani imarotari atenokara Épeso auakaninokara
nĩkatiniri ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Apiananiro oa. Ninoa
imarotari atenokara nĩkatiniri kai oa ĩto atoko inakari iaxiti katxakakaro.
36 Ikinimane imarotapekari ikara inakari, ininiãkara hĩotokako. Iteene
hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane. Maxikatiĩka ! hãkirinãtape. 37 Kotxi hĩte
minana naia kikiakori uaimoni, txamari ! iĩtirĩkarina tiitxi ateosone
misãkiretiko aikoti ãki auakari. !Imisãkirepiretarona ateosone. 38 Temétxio,
iuakata parĩkauatakani pakini, nirekiniãri naia kateiamoni isinina,
auapitika aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Auapitika aãuĩteakori.
Iuaã erekari isãpiretinirina maerekati naia kamakiti. 39 Iuaĩkana
hĩtsoatiniã, sitatxi auakani auĩteakori apotiitakasaakiua, hĩsãpiretana
ninoa himapokaerekatakiniti ninoa õtãkikinii ĩkapani. 40 ! Apakata
mixikanani himitekini, hãkiripoakatini atoko hĩkamini. Maxikatiĩka
hãkiripoanãta. Ixika !auari. Atxiĩti Homanoakori auĩte txitaua maerekati
akamakiti xika —itxana ninoamoni.
41 Eereka ipaniãtana ninoa sini.

20

Masetónia Tixini, Akaia Tixini Pakini

1 Ninoa kãkiti apotiitakaniua aapokomonina ikanapiriãka atoko, Paoro
pĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani. Imisãkiretana. Ikamapoxokonitana.
Iposo atoko itakanapapiretana. Isipe Masetónia tixinimoni. 2 Ĩpirixititari
Masetónia tixini. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isãpireãpotari Xesosi sãkire
kãkitimoni. Isikataparaxiniretana. Eereka Akaia tixinimoni apoka.
3 Iuaã ikaikota ipi ãti pakini kasiriti. Eereka Paoro kaiamapeka maporo
ãki iereẽtiniua Síria tixinimoni isini ĩkapani. Iuasaaki, ikenakopiretari
Xoteoakori okaenetiniri iua. Ininiãkara Paoro:
—Masetónia tixinimonikanerako nikanapiriãko —itxa Paoro.
4 Sópato inakori Peréia sitatxitikiri sari iuakata. Piho inakori ãkiri
itxaua. Arisitako inakori, Sekõto inakori, Tesarónika sitatxitikini, ni-
noa apaka sari Paorokata. Kaio inakori Tepi sitatxitikiri apaka sari
Paorokata. Txíkiko inakori, Tópimo inakori Ásia tixinikini, Tximótxio
inakori pakini moianatari Paoro.
5 Iuasaaki nota Arókasi inakori iuakata naua. Paoro imoianariako-
rikata ĩkiika isinina. Nota, nimoianariakorikata sari Paoro tikini. Tóatxi
sitatxiti Paoro iãtapaua ate. 6 Pão miãtiãkati nikiko õti napaka atoko,
Piriposi sitatxiti aiereẽtaua maporo ãki Tóatxi sitatxiti asini ĩkapani. Sĩko
pakini õti napaka atoko Tóatxi aãpoka. Iuaã aaõkitana Paoro imoianari-
akorikata. Iuaã anapari ãti semanati.

Paoro Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

7 Tomatiko õtisaaki Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua komiri ixanakinina
ĩkapani, Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Iuasaaki Paoro oerekanãtari
Teoso sãkire. Apaĩkanõkapeka isãpirenauatapanika, kotxi katimatinĩkata
isipe. 8 Ate apotiitiniãtaãua aiko inopinita auakari iriko ãki. Iuaã
auari kaiãopokori tirikapi poniãkari, ininiãkara papatakari. 9 Iuasaaki
ãtokori Etxiko inakori topãkanãta inopinita auakari sonaã. Paoro
sãpirenauanãtapika, ininiãkara itapo inokaãpotari iua Etxiko. Eereka
imaka. Iuasaaki ixipotorika. Xitipeka apoãkata. Ninoa miteẽkata iua-
moni isinina, txamari !auaika. 10 Ininiã Paoro katxaka, sa itxa iuamoni.
Isirĩka iua ipĩkari nopini, imaarata itxari.

—!Hĩpĩkarauatape. Auãkipanikari —itxana ninoa.
Ininiã iuaĩkana iua ãtokori auãkipeka itxa. 11 Iposo atoko Paoro kanĩka
iuaĩkana inopinita irikomoni. Komiri inika. Iposo atoko iuaĩkana ni-
noakata isãkirauanãtiniritika katimata itxa. Ikatimataãka atoko isipe
Paoro. 12 Eereka anikarina iua ãtokori aapokomoni. Ninoa iteene
poxokoniuata iua auãkipanika inini.

Miretomoni Sikiko Pirena

13 Iuasaaki Paoro paniãtaua ate:
—Hĩte sari maporoã Asosi sitatxitimoni. Imiriĩrako nota sari. Iuaã nota
iereẽtaua hĩtekata —itxaua ate.
Ininiã ate sari iua apisa. 14 Asosi sitatxiti Paoro aõkitaua ate. Iereẽtaua
maporo ãki. Iposo atoko asa Mitxireni sitatxitimoni. 15 Iuaãtaã
aãpokasaaki, iuaĩkana apotorika. Ãti õti napaka atoko, anapari Kio inakori
takote pokomiriĩ. Ãti õti napaka atoko, Samosi inakori pokomiriĩ aãpoka.
Iuaĩkana ãti õti napaka atoko, aãpoka Mireto sitatxiti. 16 Iuasaaki Paoro
!inirekari Épeso ioporokoti apokitini, kotxi !inirekari auapokotini Ásia
tixiniã. Ikatimaritaua, kotxi iposotiniãri, inirekari Xerosareẽ apokini.
Pẽtekósitxi kiiniriti apisapanika apokini inireka.

Xesosi Sãkire Auiãkani Auĩteakori Õtãkikiko

17 Ininiã Paoro Mireto sitatxiti auakasaaki, iokanapireta Épeso si-
tatxitimoni. Ipĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori. 18 Ninoa
apokasaaki, Paoro misãkiretana ninoa:
—Himarotari merepitipanika Ásia tixini napokasaaki, eereka hĩtekata
nauakasaaki, himarotari ikiniõtika nauini hĩtekata. 19 Iuasaaki ni-
parĩkauata Apiananiri nirekakiti nikamini. Na niuikaua. Iteene nitx-
iapata. Xoteoakori nirekari okinino, ininiã nimaxirexinire auapitika
iuasaaki, iuaritika nikamari Apiananiri paniãtakiti. 20 Himarotari na
nikipatari ipixini Teoso sãkire. Nisãpiretapekai hĩte imakinika Teoso
sãkire hĩte ereka hinini ĩkapani. Kãkiti apotiitiniãtaãua noerekai Teoso
sãkire. Apaka nisari ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, eereka ãti
haãpokomoni, nitxaãpota Teoso sãkire noerekinii. 21 Xoteoakori, Xoteo mi-
nakaniua apaka nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti maerekanitxi
itakanapinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani. Nisãpiretari
nimarotakiti Teoso oerekakiti, Xesosi Apiananiri sãkire auikinina ĩkapani.
22 —Ininiã nota sariko Xerosareẽ, kotxi Erekari Matamatakoti
paniãtano nota iuaã nisini. !Nimarotari kiatokouako ninaãkapaniko iuaã.
23 Ikini sitatxiti nauakasaaki, Erekari Matamatakoti pinitano: “Piteniko
takapeẽkako kateia ãki iuaã. Iuaã pimisiritiko auapitikako,” itxano.
Iuananira nimarota Xerosareẽ napokasaaki. 24 Ikara nimisiritiko
sãkiretxiti kona mamakari nixinikakiti, kotxi kona nitiretari nauini
ĩkorapokoriti. Xesosi Apiananiri paniãtakiti parĩkatxiti ninireka nikamini.
Nipoxokoniritika nauini mapotõkirepe nitxako. Xesosi paniãtano Teoso
iokanapirena erekari Teoso tiraõki nisãpiretini kãkiti.
25 —Nisãpiretapekari Teoso auĩtetxi ininiãua pirena hĩte sauaki
nauakasaaki. Uatxa nimarotari hĩte hĩkinika kona hãtamataikanoko
nota. 26 Ininiã hĩxinikapikariko nisãkire iaõka uatxa nisãpiretakiti. Kãkiti
hĩte sauaki auakari pĩpinanakiniã, Teoso kimapore imimarotakaniã,
kona nota xikani. 27 Kotxi nisãpiretapekai hĩtemoni imakinika Teoso
iokanapirena. 28 Erepaniko, katokinani hĩtxako maerekati apokini

hĩtemoni. Erekari Matamatakoti sikapekari kãkiti hĩtemoni Xesosi
sãkire hõerekini ĩkapani, ininiãkara hinĩkatana ninoa. Soti auĩte nĩkatakani
atokokana hĩtxauako. Ninoa hĩpiraakori atoko. Ininiã hĩtiretanako ninoa
kãkiti, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Teoso ãkiri ipina ninoa ĩkapani,
iua nakitiakori ininiuana ĩkapani. 29 Nimarotari kãkiti apokapitikako
hĩtemoni nota sini tikini. Ninoa nirekari ixipokinirina hĩparĩka Teoso
ĩkapani. Xapakori patari imaĩkini monõkoni atoko itxako ninoa hĩte
sauaki imonõkoni apokini. Ininiã erepaniko. Katokinani hĩtxako.
30 Ãti õti kãkiti hĩte oereẽkini sãpiretakiti na atãoni. Koketakori sãkiretxiti
isãpiretana apanakini Xesosi sãkire auiãkani. Ikara xika apanakini auikari
ninoa sãkire, ininiãkara isanako ninoakata. !Auikaikarina hĩte sãkire.
31 Ininiãkara erepaniko. Hĩxinikariko ipi anokanani ãti anokanani pakini
nota õtãkikanãtai hĩte. Noerekanãtai hĩte Teoso sãkire ĩkanõka, pokamara
pakini. Ikiniõtika noerekai hĩte. Nitxiapata nõtãkikasaakii, kotxi nitiretai.
32 —Uatxa nisikai hĩte Teosomoni, iua nĩkatinii ĩkapani. Nitakanapari
Teoso sãpirena hĩtekata, kotxi iua sãpiretari isikinii ikinipoko erekari.
Iuara sikaposotiiretai hĩte. Iuara sikai hĩte erekari inĩkatakiti, inaki-
tiakorimoni isikini ĩkapani. 33 !Nixikotari apanakini. !Nimaãkatari
itxineirote, imãkana pakini. 34 Hĩte imarotapitikari notaka parĩkauata
imakinika ninireẽkiti, nimoianariakori nireẽkiti apaka niamotini ĩkapani.
35 Ikara atoko aparĩkauatiniã, atiretana kãkiti maposotakaniua. Nota
parĩka oerekapekai hĩte ikara atoko hĩkamini. Maxinikari Xesosi Api-
ananiri sãkire. Iua txari: “Teoso takari erekari kãkitimoni iua amonitakiti
apakapakasaaki. Teoso takari apia erekari sikarauatakarimoni,” —
Paoro txana ninoa Épesokinimoni, Teoso sãkire auiãkani auĩteakorimoni.
36 Iuasaaki Paoro kapotoreẽkaua ninoakata. Imisãkiretarina Teoso.
37 Ninoa ikinimane txiapakata. Imaarãkarina Paoro, apitxoka itxarina.
Itakapiretanaparina. 38 Apiata imatinanina, kotxi Paoro sãpiretana ni-
noa, !aõkitaikarina iua. Isana iuakata maporomoni.

21

Paoro Sari Xerosareẽmoni

1 Maporo aãpokasaaki, ate takapiretanapana ninoa Épesokini. Eereka
asipeka. Kosi pokomiriĩtimoni asakatapitipo. Iuaã aãpoka. Katimat-
inĩkata asa Hotxi ioporokotemoni. Eereka Pátara sitatxitimoni asa. 2 Iuaã
aãpokaro ãto maporo Penísia tixinimoni sikaro, ininiã aiereẽtaua atoko
ate potorika asini. 3 Apaniãxiti apokasaaki, aãtamatari Xipri pokomiriĩti.
Anapari Xipri pokomiriĩti asanaremoni. Asari Síria tixinimoni. Aãpokita
Txiro sitatxiti, kotxi iuaã tiitxi maporo ãki auakari kaikota. 4 Iuaã
ate aõkitari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, ininiã akaikota ninoakata ãti
semanati. Ninoa txari Paoro:
—Xerosareẽmoni !pisipe, kotxi Erekari Matamatakoti sãpiretapekaua
ate pimisiritiko tĩkane aua iuaãtaã —itxarina.
5 Apotorikini õti apokasaaki, ate sipe iuaĩkana maporomoni. Ni-
noa ikinika, ĩtanoroakorokata, imiakorikata, isana atekata sitatxi ĩtiniã
ioporokomoni. Akinika akapotoreẽkaua ikipatxiteẽ, misãkireta atxari
Teoso. 6 Atakapiretanapana iposo atoko, ate iereẽtaua maporo ãki. Ninoa
kanapiriã aapokomonina.
7 Ininiã Txiro sitatxiti atakanapa. Iuaĩkana apotorika. Eereka aãpoka
Pitoremaita sitatxiti. Iuaã ate misãkiretana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.

Akaikota ãti õti ninoakata. 8 Katimatinĩkata iuaĩkana apotorika asini.
Eereka aãpoka Sesaréia sitatxiti. Iuaã Piripi inakori aapokomoni asa.
Teoso sãkire sãpiretakari itxaua Piripi. Xesosi moianariakori Xerosareẽ
auakasaakina, ninoa mereẽri iua Piripi, apikomoni kikiakori seisi
pakini, ninoa imoianatinina ĩkapani. Ate kaikota Piripi aapoko. 9 Piripi
auari ipi ipi pakini imiakoro ãtokoropanika. Ninoa apaka sãpiretari Teoso
iokanapirena kãkitimoni. 10 Ate auanapa iuaã mapaõti. Iuasaaki Teoso
sãkire sãpiretakari Ákapo inakori Xotéia tõpa potorikakari apoka Piripi
aapoko. 11 Ikosekari Paoro makiomatare. Iĩtxikari iuako ikitikata. Itxari:
—Erekari Matamatakoti txari: “Xoteoakori Xerosareẽ auakani
iaxirikapiriko ia makiomataretxi nakititakari ia atokokanerako
iaxirikiko. Eereka isikarina Xoteo minakonimoni” —Ákapo txaua ate.
12 Ikara akenakotakasaaki, ate apanakini iuaã auakanikata txari
Paoro:
—Paoro koniko !pisipe Xerosareẽmoni —atxari.
13 Txamari Paoro:
—Kinirepa hĩtxiapanãta? Hĩte kamamatinanitano nota. !Nimaãkatari
niaxirikiko Xerosareẽ. !Nimaãkatari nokiko apaka Apiananiri Xesosi
nauikini xika —itxaua ate.
14 !Ikĩpitari asãkire. Ininiã ate:
—Iaõpe. Ikara atoko ininiã, ate nirekari Teoso nireẽkiti kamiko —atxa.
15 Mapaõti inapaka atoko, aãiamata Xerosareẽmoni asini ĩkapani. Eereka
apotorika asini. 16 Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Sesaréiakini sari
atekata apaka. Menasõ inakori aapoko ninoa anikaua ate, kotxi iuaã
anirekari akaikotini. Menasõ Xipri pokomiriĩtikiri. Okananipeka iua
auikari Xesosi sãkire.

Paoro Apoka Xerosareẽ

17 Xerosareẽ aãpokasaaki, Xesosi sãkire auiãkani apakapaua ate
ipoxokoniritikana. 18 Katimatinĩkata Paoro sari atekata Txiakomoni
aianapokotini ĩkapani. Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori aua
iuaãtaã. 19 Paoro misãkiretana. Isãpiretana imakinika Teoso kamakiti
Paoro parĩkaã Xoteo minakaniua sauaki iparĩkauatakasaaki. 20 Ikara
ikenakotakana atoko, ninoa txari:
—Peerekari Apiananiri —itxana.
Eereka itxarina Paoro:
—Aĩtari, pimarotari kaiãopokori Xoteoakori auikiniri Xesosi sãkire.
Ninoa auikari Moisesini oerekakiti sãkiretxiti apaka. 21 Apanakini
sãpiretapekana ninoa: “Paoro oerekanãtana Xoteoakori, Xoteo
minakaniua sauaki auakani, Moisesini oerekakiti itakanapinina ĩkapani.
Oerekanãtana ninoa Teoso takaõtxikare imiakori ĩtoã imatakakani
ĩkapani. Oerekanãtana ninoa aãtokiriakorini oerekakiti itakanapinina
ĩkapani.” Ikara atoko itxanãtana ninoa. 22 Ninoa !imarotapanikari pite
uai apokini, ininiãkara natokopa atxatari akaminiri, kotxi anirekari
ninoa imarotiniri apanakini sãpiretakiti poxiene inini. Anirekari ninoa
imarotiniri pite auikapitikari Moisesini oerekakiti. 23 Ininiãkara ia
pikama. Naia ipi ipi pakini kikiakori misãkiretari Teoso. Isãpiretarina
Teosomonikari ikamaenetakitina tĩkane. 24 Ininiã pisa naiakata
Moisesini oerekakiti iaõka hĩkamini ĩkapani, ininiãkara hĩkipaãtaua
Teoso ĩkapani. Pite iĩkitxitari naia kii kixatiko ĩkapani. Ikara atoko
ininiã, ikinimane imarotariko poxienetapa apanakini sãpiretakiti.
Ninoa imarotariko Moisesini paniãtakiti pikamini. 25 Ninoapekana,

Xoteo minakaniua Xesosi sãkire auiãkanipekana, ate iokanatsopatapeka ninoamoni. Asãpiretana ate xinikakiti: —!Hinikapiriko nipokori teoso kãkiti kamakitimoni sikakori. !Hinikapiri arẽkatxi. Manotsaãtakori xini !hinikape. !Hĩsirĩkape pĩtanoro minakotokatika. !Hĩsirĩkape pĩtaniri minakotikatika. Ikara atoko atxa ate ninoamoni aiokanatsopatini —itxarina Paoro.

26 Ininiã Paoro anikana ninoa kikiakori. Katimatinĩkata ninoa kipaãtaua Teoso ĩkapani Moisesini oerekakiti iaõka ikaminina ĩkapani. Eereka Paoro ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Isãpiretari sasetotxi ninoa keto iĩtona arokiko xipokini õti, kotxi iuasaakiko sasetotxi apakapari ninoa sikakiti Teosomoni.

Paoro Maĩkiko

27 Iua semanati kaiamapeka ixipokini inakasaaki, ãtikaka Xoteoakori Ásia tixinikini atamatari Paoro Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Ninoa misãkirepiretari Paoro ikinimane kãkiti iuaã apotiitakanimoni, ininiã ninoa sãkire xika ikinimane omanatari Paoro. Eereka imaĩkarina Paoroni. 28 Ásia tixinikini akiripoata:

—Hĩte Xoteoakori himoianataua ate. Ia kikira oerekari ikini itixitikini omanatinina Xoteoakori. Iara oerekari kãkiti Moisesi paniãtakiti imakamakani. Oerekari kãkiti mapaxitakaniri ia Teoso misãkiretiko aikoti. Ĩkorasaaki !ipaxitari ia aiko, kotxi imiĩroãna Xoteo minakaniua aiko ãki, ininiãkara itxikotari ia aiko Teoso nakiti —itxanãtana ninoa.

29 Ikara itxana, kotxi mitxi itikarina kiki Xoteo minakatiua Tópimo inakori Épeso sitatxitikiri Paorokata tĩpokotini sitatxi apanĩkaki. Txamari Paoro !anikari iua aiko ãki. Ininiã iuãkatarina Paoro anikapekari iua aiko ãki. 30 Ininiã iua Paoro maĩkiko pirena iaripireta. Ikininape sitatxi auakani kenakoenetakasaakiri ikara, imitekana aikomoni. Imaĩkarina Paoro. Ikosekaĩtotarina. Teoso misãkiretiko aikotiã imipokiãkatarina Paoro. Iuasaakipeka aiko tore totaãkapeka. 31 Kãkiti iuaã apotiitakaniua nirekari okiniri Paoro. Sotatoakori Homano inakaniua ninoa auĩte kenakoenetari ikinimane Xerosareẽ auakani neenamauatini. 32 Iuasaakipeka sotatoakori auĩte anikana sotatoakori. Imitekana Paoromoni. Kãkiti atapakasaakina sotatoakori auĩte sotatoakorikata, iuasaakiika iotoka Paoro iaritatinina.

33 Ininiã sotatoakori auĩte maĩkari Paoro. Ipaniãtana sotatoakori Paoro iaxirikini ipi kohẽtxiã. Iposo atoko ipimaãna kãkiti itakote auakani:

—Kiripa ia kiki? Kixikapa ia atoko inaãka? —itxana ninoa.

34 Ininiã ãtikaka iuaã auakani, ia xikara. Apanakinipekana ãti xikara, itxaãponãtana isãkirena. Sãkiretxi kaiãopokori ininiã, iua !imarotari atão ixika. Ikara atoko ininiã, sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori, ninoa aapokomoni anikinirina Paoro. 35 Sotato aapokokiri kanikoatxiã apokasaakina, sotatoakori õtanõkari Paoro ĩto, kãkiti mamaĩkakaniri ĩkapani. 36 Kotxi kaiãopokori kãkiti itikini ĩkani akiripoakata:

—Hõkariko. Hõkariko —itxanãtana.

37 Paoro sotatoakori aapoko ãki iĩroãnapanoka inakasaaki, Paoro txari sotatoakori auĩte:

—Apakata pite nimisãkiretini?

Ininiã sotato auĩte tikoka.

—Pite imarotari Krekoakori sãkire —itxari Paoro.

38 —Kona piteni Exito tixinikiri pitxataua? Kona piteni kitatiki kamanãtari neenamatxi auĩtetxiakori pomanatini? Kona piteni anikatana

ipi ipi pakini mio kokanirini ixaminakitekatana ãparaã makipakaniãtaã?
—ipimaãri Paoro.
39 Ininiã Paoro:
—Kona notani. Xoteo nitxaua. Nota Taaso sitatxitikirirano nota.
Taaso sitatxiti, sitatxi apiari inakari, Sirísia tixinikiri. Pauiritano nakira
kãkiti nimisãkiretini —itxari iua.
40 Ininiã sotatoakori auĩte:
—Ari, pimisãkiretana.
Inakasaakiri Paoro tima kanikoatxiã. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti
akiritini iotokini ĩkapani, isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ikinipoko
iotokasaaki, iua sãkirauata ninoakata Xoteo sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ.

22

Paoro Misãkiretari Xerosareẽ Auakani
1 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, niriakori, hĩkenakotariko nisãkire. Na maerekati na
nikama. Erekarinokara nikama —itxa.
2 Ninoa kenakotakasaakiri ninoaka sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ
isãkirauatini, !akiritaikana. Itsorĩkaãtana.
3 Ininiã Paoro:
—Xoteopitikarano nota. Niponaniã Taaso sitatxiti, Sirísia tixiniã.
Eereka uai Xerosareẽ sitatxiti napoka. Uaikara naneẽ. Iuasaaki
koerekareri kimatireri Kamarieo inakori oerekano imakinika. Iua
oerekano akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti imakinika. Nota
parĩkauata Teoso ĩkapaninokara, hĩte parĩkauatini atokotxikana. 4 Mitxipeka
nota kapokotana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Xesosi kimaporeẽ sikani.
Nimaĩkana, kateia ãki oka nitxana. Kiki, sito pakini nimaĩka. Nota xika
ninoani ipĩpe. 5 Sasetotxiakori auĩte apiatakari, Xoteo auĩteakori pakini
imarotari atãopitika nisãkire. Ninoakara sikano aãtsopa iõkatsopatakitina
auĩtetxiakorimoni Tamásiko sitatxiti auakanimoni nanikini ĩkapani. Iua
aãtsopa auiritano Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini. Ininiã nota sari iuaã
Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini ĩkapani, Xerosareẽmoni nimikanapiriin-
ina ĩkapani imisiritikona tĩkane.
6 —Apaniãxiti Tamásiko sitatxiti takote napokaãpotakasaaki, patimari
iotximere iaxitikiri apoka notamoni. 7 Xiti nirika. Nikenakotari nakir-
iuãkatiko: “Saoro, Saoro, kinirepa pite misiritano nota?” itxano.
8 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Nota Xesosi Nasaree sitatxitikirikarano nota. Pimisiri-
takitikarano nota,” itxano.
9 —Nimoianariakori atamatari iua iotximere, ininiã ipĩkarauatana. Na
ikenakotarina nota misãkiretakari. 10 Ininiã nota: “Apiananiri, kipa
pinireka pitemoni nikamini?” nitxari.
—Ininiã Apiananiri: “Ereẽ pitima. Tamásikomoni pisa. Iuaãtaã
pisãpiretaãkako imakinika Teoso nireẽkiti pikamini ĩkapani,” itxa Api-
ananiri notamoni.
11 —Iua iotximere xika mõsiãreti nitxaua. Ininiã nimoianariakori
kanõpiãpotano. Anikanona Tamásikomoni. 12 Iuaãtaã aua kiki Ananíasi
inakori. Iua kamapikari akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti.
Ikinimane Xoteoakori Tamásiko auakani iteene paxitari iua. 13 Iua
ina notamoni. Nota takote apoka itxa. Itxano: “Nitari Saoro, kõsiãre
pitxako,” itxano nota.
—Iuasaakipeka nota kõsiãrepeka nitxa. Natamatari iua. 14 Iua:
“Akiomaneakorini Teosone mereẽi pite inirekakiti pimarotini ĩkapani.

Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari patamatini ĩkapani. Teoso
mereẽi pite Erekarinoka Kamakari sãkire pikenakotini ĩkapani.
15 Pitekarako sãpiretariko itanapoko kãkitimoni atão Xesosi pirena,
patamatakiti, pikenakotakiti pakini. 16 Ininiã kona okanani pitxape.
Põkitikaua. Pipatxisataãkako. Pakiritariko Apiananiri uãka, ininiã iua
makatxakari pimaerekani," Ananíasi txano nota.
17 Eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Teoso misãkiretiko aikoti-
moni nisa. Iuaã Teoso nimisãkirenãtakasaaki, nitaponetari Apiananiri.
18 Natamatari iua. Itxano nota: "Katima pitxako. Xerosareẽ posipika
uatxapeka. Uai auakani !auikapaniri nota pirena pisãpiretakiti," itxa.
19 Ininiã nota: "Apiananiri, nota nitapekana kãkiti pisãkire auiãkani
ikini aikoti Xoteo apotiitiniãtaãua. Niãsokapekana. Kateia ãki ni-
takapekana. Ninoa imarotapitikari ikara nikamakiti. 20 Pite sãkire
sãpiretakari Estevão inakori okikosaaki, nota aua iuaã. Iuasaaki ninĩkatari
kokanirini mãka inopinikiri. Nota apokaerekatari okinirina iuani."
21 —Ininiã Apiananiri: "Pisipeka. Õtakoxiti niokanatai Xoteo minakon-
imoni," itxano —itxa Paoro kãkitimoni.

Paoro Homano Itxaua

22 Iuasaakipeka Xoteo minakonimoni isini xika, kãkiti iuaã apoti-
itakaniua !inirekaikarina Paoro sãkire ikenakotinina. Omanãkarauata.
Akiripoakatana:
—Hõkariko. !Erekari auapanika inini —itxana.
23 Akiripoakatana. Iõkokarina imãkana inopinikiri. Kipatxi okara-
pekatana apaka, kotxi omanãkarauata. 24 Ininiã sotatoakori auĩte
paniãtana sotatoakori anikiniri Paoro aiko kaikori ãki, sotatoakori
aapoko ãki. Ipaniãtana Paoro ixirokitatiko tĩkane, kotxi inirekari imaro-
tiniri Paoro omanatiko xika. 25 Paoroni iĩtxikasaakina ixirokitatiko ĩkapani,
Paoro pimaãri sotato itakote timakari:
—Erekari atxiĩti hĩte xirokitatiniri kiki Homano inakori maxikatiĩka?
Homano nitxaua. Kixikapa hĩte nirekari hĩxirokitatinino? —Paoro txari
iua.
26 Ininiãkara sotato sari iauĩtemoni.
—Iua kiki amaĩkakiti Homano itxaua iua, ininiãkara erepaniko iua-
moni pikamakiti tĩkane —itxari.
27 Ininiã sotatoakori auĩte sari Paoromoni.
—Pisãpiretano. Homanokani pitxataua? —itxari Paoro.
Ininiã Paoro:
—Iuapitikarano nota.
28 Sotatoakori auĩte txari:
—Nota Homano nitxaua, kotxi niĩkitxitari aãtsopa ĩki Homano nininiua
ĩkapani. Pakaroneri.
Ininiã Paoro:
—Niponaniãkasaaki Homano nitxapekaua —itxa.
29 Iuasaaki Paoro xirokaaritakani patimari isinina. Sotatoakori auĩte
pĩkarauata, Paoro Homano ininiua imarotakasaaki, kotxi iua paniãtana
sotatoakori iĩtxikiniri Paoro.

Paoro Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

30 Katimatinĩkata sotatoakori auĩte koxirikari Paoro. Inirekari imaro-
tiniri Xoteo apoĩtiniri, ininiã ipĩkapiretana sasetotxi auĩteakori, Xoteo
auĩteakorikata. Ipaniãtari Paoro itimini ninoa apisatoõ.

23

1 Ininiã Paoro iteene mixinitoõtana Xoteo auĩteakori.
—Nitariakori, erekari nikaminiritika, uatxa uai naua. Teoso
nireẽkitinoka ninireka nikamini. Teoso imarotari ikara, kotxi imarotari
nixinikakiti nãkixinireẽ —itxa.
2 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori !ipotxitari Paoro
sãkire, ininiã ipaniãtari Paoro takote auakani aritiniri Paoro sona.
3 Ininiã Paoro:
—Teosokarako aritaiko pite. Aapokotxi tare txĩtatakori atoko pitxa
pite, kotxi mapara peerekai, txamari pãkixinireẽ maerekatinoka. Pite
topãkanãta ereẽ nota pikenakotini ĩkapani akiomaneakorini paniãtakiti
iaõka pikamini ĩkapani, txamari pipaniãtari niaritiko. Akiomaneakorini
na paniãtari ikara atoko inakari. Pite kona kamari ninoa paniãtakiti —
Paoro txari iua auĩtetxi.
4 Paoro takote auakani txitari Paoro:
—!Erekari pimisãkirepiretiniri sasetotxi auĩte apiatakari Teoso nakiti —
itxana.
5 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, !nimarotari iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, kotxi
Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kona pimisãkirepiretapiri hĩauĩte.”
6 Paoro atamatana kãkiti iuaã apotiitakaniua. Apanakini satoseoakori
itxauana. Apanakini pariseoakori itxauana. Ininiã itapararitika
isãpiretana:
—Nitariakori, pariseokarano nota. Pariseo ãkirikarano nota. Uai nota
minaãka hĩte apisatoõ, kotxi nota auikari ipĩkanipeka õkitikiniua, iuaĩkana
auãki ininina ĩkapani —itxana ninoa.
7 Iuasaakipeka pariseoakori, satoseoakori pakini taparakien-
atakakaua, kotxi pariseoakori auikari Paoro sãkire. Satoseakori !
auikari Paoro sãkire. 8 Kotxi satoseoakori ! auikari ipĩkari õkitikiniua,
iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kona auikarina Teoso nitiriakori iaxitikini
auini. Kona auikarina matamatakoni auini. Pariseoakori auikari ipĩkari
õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Auikarina Teoso nitiriakori
auini. Auikarina matamatakoni auini apaka. 9 Iuasaaki ikinimane apia
akiripoakata. Itaparakienatakakauana. Pariseoakori, kaiõkatsoparerini
inakoni, õkitikaua. Itapararitika itxana:
—Atemoni ia kiki !ikamari maerekati. Atxiĩti matamatakoti, atxiĩti
Teoso nitiri iaxitikiri sãkirauata iuakata. Ininiãkara !apakata anaiatiniri
Teoso —itxana.
10 Ninoa iteene taparakienatakakauana, ininiã ineenamauaaritana.
Sotatoakori auĩte pĩkari ninoa okiniri Paoro, ininiã ipaniãtana sota-
toakori:
—Hĩsako kãkiti sauaki apanĩkaki. Iuaã himakatxakariko Paoro.
Hanikariko sotatoakori aapokomoni —itxana.
Ininiã anikarina iuaã.
11 Ãti ĩkanõkati Apiananiri apoka Paoromoni. Paoro takote itima.
Itxari:
—Kataparaxinire pitxako. Pisãpiretapekari nota pirena uai Xerosareẽ.
Apaka pisãpiretariko nota pirena Homa sitatxiti —itxari.

Xoteoakori Nirekari Okinirina Paoro

12 Katimatinĩkata apanakini Xoteoakori apotiitaua. Ixinikarina Paoro
okini ĩkapani. Ninoa txari:
—!Anipokotapani, !aãtapani, Paoro aõkini apisa —itxana.

13 Ninoa Xoteoakori koarẽta apikomoni. 14 Eereka ninoa sari sasetotxi
auĩteakorimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa txana:
—Ate okaenetari Paoro. !Anipokotapani iua aõkini apisa. 15 Ininiã
hĩte aãuĩteakori amanaãriko sotatoakori auĩte, imininiri Paoro uai.
Hĩsãpiretariko sotato auĩte, hinirekari apikomoni hĩpimainiri Paoro.
Iuasaaki ate iãtapariko kimaporiã aõkiniri ĩkapani —itxana ninoa.
16 Paoro itaro ãkiri kenakoenetari Paoro okaenetiko, ininiãkara ĩroã
sotatoakori aapoko, sãpireta itxari iritanirimoni. 17 Ininiã Paoro
misãkiretari sotato auĩte poiãori.
—Panikari ia ãtokori hĩauĩtemoni. Iminapiretakiti inireka isãpiretiniri
iua —itxa.
18 Ininiã sotato auĩte poiãori anikari iua auĩtemoni.
—Ate maĩkakiti Paoro misãkiretano nota, ia ãtokori pitemoni niminini,
kotxi inirekari isãkirauatini pitekata —itxari.
19 Ininiã apiari anikari iuakoã ninoanani auiniãtaã. Ininiã iua:
—Kipa pinireka pisãpiretinino? —itxari.
20 Ininiã iua ãtokori apakapapiretari:
—Xoteo auĩteakori nirekari amanainii katana pokamara Paoro
panikini ninoamoni. Isãpiretainako pite, inirekapanikarina apikomoni
Paoro sãkire ikenakotinina. Txamari paxirari ninoa sãkire. 21 !
Pauikapena, kotxi koarẽta apikomoni kikiakori kipatauako kimaporiã
Paoro iãtapinina, okinirina ĩkapani. Ninoa kikiakori txapeka !
inipokotaikana, !iãtaikana, Paoro imokakinina apisa. Ninoa iposopeka
kimaporiã iãtapinirina Paoro. Ninoa iãtapari ninoa nirekakiti pikamini
—itxari sotato auĩte.
22 Ininiã sotato auĩte:
—!Pisãpiretapiri notamoni pisãpiretakiti apanakinimoni.
Ininiã iokanatari ãtokori ikanapiriini aapokomoni.

Paoro Iokanataãka Périsi Inakorimoni

23 Iposo atoko sotato auĩte pĩkapiretana ipi sotatoakori auĩtetxi poiãoni
inakaniua. Imisãkiretana:
—Hãpotiitana tosẽtosi sotatoakori ikitiã sikani, setẽta sotatoakori
kavaro nopini sikani, tosẽtosi sotatoakori meretaua anikakani pakini.
Iposope hĩtxako ia ĩkanõkati novi oara hĩpotorikini Sesaréia sitatxitimoni
hĩsini ĩkapani. 24 Kavaroakoro hĩsikari Paoro, oa nopini isini ĩkapani. !
Hãuiritapiri Paoro okiko. Hanikari Paoro Homanoakori auĩtemoni Périsi
inakorimoni —itxana ninoa.
25 Iposo atoko sotato auĩte iõkatsopata:
26 Nota Kráotxio Arísia inakorino iõkatsopata apiarimoni, pite Périsi
aãuĩtemoni. Ereẽkai. 27 Ia kiki Paoro inakori Xoteoakori maĩkakiti.
Ninoa nirekari okiniri. Nota, nisotatoneakorikata makatxakari iua,
kotxi Homano itxaua. 28 Ninirekari nimarotiniri kixikapa ninoa
nirekari okiniri Paoro, ininiãkara nanikari iua Xoteoakori auĩteakori
apotiitiniãtaãua. 29 Iuaã nimarotari ixika !auari kateia ãki ikaikotini
ĩkapani. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Ninoa apoĩtari iua ninoa atokiri-
akorini paniãtakiti imakamakani xika. 30 Nikenakopiretari Xoteoakori
okaenetiniri Paoro, ininiã niokanatari iua pitemoni. Nipaniãtana
Paoro apoĩtakani isãpiretiniina Paoro kamakiti. Iananirako niõkatsopata.
Ereẽpiko,
itxa sotato auĩte sãkire Périsimoni.

31 Sotatoakori auĩte paniãtiniri atokokana sotatoakori anikari Paoro.
Ĩkanõka anikarina Ãtxipatiritxi sitatxitimoni. 32 Katimatinĩkata sota-
toakori ikitiãna sikaninanira kanapiriã sotato aapokomoni. Kavaro
nopini sikani anikari Paoro apikomoni. 33 Anikarina Sesaréia sitatxiti-
moni. Isikarina Paoro iõkatsoparikata auĩtetximoni, Périsi inakorimoni.
34 Ininiã iua atatsopatari iua iõkatsopari. Iposo atoko ipimaãri Paoro:
—Kitixinepa paua? —itxari iua.
Ininiã Paoro:
—Sirísia tixinikirirano —itxa.
35 Ininiã Périsi txari:
—Pikamapiretakini apokasaaki, nikemariko pisãkire —itxa.
Ininiã ipaniãtana sotatoakori:
—Erotxini kamakiti aikoti ãki hinĩkatariko Paoro.

24

Paoro Apoĩtiko Pirena

1 Sĩko õti auakasaaki, sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori
sari Sesaréia sitatxitimoni. Apoka iuaã kiomãtxiakorikata, kiki Tétoro
inakorikata apaka. Iua Tétoro kãkiti ĩkapani kasãkireri kãkiti misiritiko
mereẽkari apisatoõ. Ninoa apoka Périsi apisatoõ Paoro apoĩtinina ĩkapani.
2 Ninoa apokasaaki, sotato minari Paoro Périsi apisatoõ. Iposo atoko
Tétoro akiritaãka isãkirauatini ĩkapani. Ininiã Tétoro apoĩtari Paoro:
—Périsi, apiari pitxaua. Auĩtetxi kimatireri pitxaua, kotxi mapakanani
atixine neenamatxi ! auari. Mitxi kaiãopokori maerekati kamakori.
Uatxa maerekati poiãoãpota, kotxi pite kamari erekari kãkiti ĩkapani.
3 Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani. Ate apokaerekatari. 4 Kona
ninirekari niomakotetinii pite, ininiãkara nisãkire poiãoka apikomoni
nisãpiretai, ininiã pikenakotari nisãkire.
5 —Ia kiki !erekari. Pamonõkoniri. Itxĩkitakari Xoteoakori neenamau-
atini ikini itixiti. Kiki Nasaree sitatxitikiri sãkire auiãkani auĩte itxaua
iua Paoro. 6 Teoso misãkiretiko aikoti imapaxitakanisaaki, ate maĩkari
iua. Akiomaneakorini oerekini atoko atxamariko Paoro. 7 Txamari
iuasaakipeka sotatoakori auĩte Arísia inakori apoka iuaã. Imakatxakari
Paoro itapararitika ate sauaki. 8 Eereka Arísia paniãtaua pitemoni ainini.
Pite pimaãriko Paoro, ininiã pimarotari asãpiretakiti inipitika inini —
Tétoro txari Périsi.
9 Iuasaaki Xoteoakori iuaã auakani:
—Ari, inipitikara isãkire —itxarina Périsi.

Paoro Sãkire Périsi Apisatoõ

10 Iposo atoko Périsi paniãtari Paoro isãpirenauatini. Ininiã Paoro:
—Nimarotapitikari kona uatxakani ate tixine auakani misiritiko
mereẽkari pitxaua. Ininiãkara nota apokaerekatari pitemoni
nisãpiretiniri nikamakiti. 11 Tosi õti pakini napakari nisa Xerosareẽmoni
Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Pipimaãri apanakini atãokani nisãkire.
12 Nanera !ikenakotari nota txitiniri ãti Teoso misãkiretiko aikoti ãki.
Ikininape Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti ãki !atamatarina neenamatxi
nikamãkitakini. Ãtiãtaã apaka !atamatarina nitxĩkitakiniri kãkiti
neenamatxi ikaminina. 13 Nanera maxikatiĩka kamapiretano nota. !
Itikanona nota maerekati nikamini. 14 Nota auikari Xesosi sãkire. Ia atão.
Naneramoni Xesosi sãkire na atão. Nota parĩkauata ate atokiriakorini
Teosone ĩkapani Xesosi sãkire nikĩpitakasaaki. Moisesini paniãtakiti apaka

nauika. Teoso sãkire sãpiretakanini iõkatsopatakiti apaka nauika. 15 Nanera
auikari Teoso õkitikinina ikininape kãkiti ipĩkani. Erekarini, maerekani
apaka õkitikauako iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Nota apaka auikari
ikara. 16 Ikiniõtika ninirekari atãonoka nikamini Teoso ĩkapani, kãkiti
ĩkapani apaka.
17 —Ninapapekari mapakanani ãtiãtaã, eereka nikanapiriã
Xerosareẽmoni. Iuaã nisa txineiro ninirimanemoni matxineirotenimoni
nanikini ĩkapani. Apaka iuaã ninirekari nisikaenetakiti Teosomoni
nisikini. 18 Nisikaenetakiti Teosomoni nisikasaaki Teoso misãkiretiko
aikoti ãki, nikipaãtaua Moisesini oerekakiti iaõka. Iuasaaki
Xoteoakori Ásia tixinikini itikano nota. Kãkiti apotiitakaniua ! auari
notakata iuasaaki. Neenamatxi ! auari iuasaaki. 19 Ninoa itikano.
Maerekati nikamaãkamako, kinirepa kona ninoa apoka uai uatxa pite
isãpiretinina ĩkapani? 20 Ninoa uai mapokakanisaaki, pipimaãna nanera
ikenakotakitina, itikakitina nota Xoteo auĩteakori apisatoõ nauakasaaki.
Kipa atxiĩti nimaerekani iuasaaki? Iuasaaki kona nikamari maerekati.
21 Atxiĩti iuasaaki nanera !apokaerekatari nisãkire, kotxi nitxana: “Nota
auikari ipĩkani õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ikara nauikakiti
sãkiretxiti xika hĩte maĩkano nota.” Atxiĩti nanera !apokaerekatari ikara
nisãkire —itxa Paoro sãkire Périsimoni.
22 Périsi iteene imarotapekari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Iua
misãkiretana ninoa:
—Sotatoakori auĩte Arísia inakori apokapanikako uai. Iuasaakiko
nisãpiretari kiãtokopa nitxatari Paoro. Uatxa xipope asãkire —itxa Périsi.
23 Ipaniãtari sotato auĩte poiãori inakari Paoro nĩkatakari tĩkane:
—Pinĩkatariko Paoro. Pauiritariko inirekiniãtaã isini. Pauiritariko
inirimane apokini iuamoni. Pauiritariko inirekakiti isikinirina —itxa
Périsi.

Paoro Sãkirauata Périsi, Tosira Pakinikata

24 Mapaõti napa atoko Périsi ĩtanorokata Tosira inakorokata apoka
Paoro auiniãtaã. Xoteo oa. Périsi pĩkapiretari Paoro. Iua apokasaaki,
Paoro sãpiretana ninoa Kristo Xesosi sãkire auikiko, ininiã ninoa ke-
nakotari. 25 Paoro sãpiretari Teoso sãkire atão inakari kamiko pirena.
Isãpiretari Teoso sãkire ĩtotxi nireẽkiti amakamakani. Isãpiretari kãkiti
misiritiko itixi xipokini õti apokasaaki. Ininiãkara Périsi pĩkarauata.
—Iaõpe. Pisipe. Ãti õti niparĩka mauakanisaaki, iuaĩkana nipĩkapiretai
—itxari.
26 Périsi nirekari Paoro sikiniri txineiro iuamoni, isikakiniri ĩkapani.
Ininiãkara itokata ipĩkapiretari Paoro iuakata isãkirauatini.
27 Ipikanani napa atoko Pósio Pésito inakori auĩtetxi txapekaua, ininiã
Périsi sipe. Périsi nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iua, ininiã isini
apisa !isikakari Paoro, ininiã Paoro kaikotapanika kateia ãki.

25

Paoro Amanaãri Sesakata Isãkirauatini

1 Pésito aua Sesaréia sitatxiti ipi ãti pakini õti, eereka isari
Xerosareẽmoni. 2 Iuaã sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori pakini
kamapiretari Paoro Pésitomoni. 3 Ninoa iteene amanaãri Pésito:
—Pikamariko ate nireẽkiti. Piminariko Paoro uai Xerosareẽmoni —
itxana.

Ikara ninoa nireka, kotxi okaenetarina Paoro ipixinipokoriti.
4 Txamari Pésito apakapapiretana:
—Kona, Sesaréia sitatxitikarako aua Paoro. Mapaõti napa atoko nota
kanapiriã iuamoni. 5 Hinirekiniãri, ãtikaka hĩte sari iuamoni notakata.
Iuaã hĩsãpiretari Paoro kamakiti maerekati —Pésito txana ninoa.
6 Pésito napari ipi semanati Xerosareẽ. Eereka ikanapiriã
Sesaréiamoni. Katimatinĩkata ĩroã aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã.
Iuaã ipĩkapiretari Paoro. 7 Paoro apokasaaki, Xoteo Xerosareẽkini ãkitari
iua. Apoĩtarina iua maerekati kaiãopokori ikamakiti, txamari imaerekani
itikakari !auari, kotxi !ikamari maerekati. 8 Eereka Paoro:
—Maerekati na nikama. Xoteoakori aãtokiriakorini paniãtakiti
nikamapitika. Teoso misãkiretiko aikoti nipaxitapitika. Homano auĩte
paniãtakiti, Sesa inakori paniãtakiti nikamapitika —itxa.
9 Pésito nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iuaka, ininiã ipimaãri
Paoro:
—Pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaãrako nota kenakotariko nanera
sãkire, pite sãkire apaka —itxa.
10 Txamari Paoro:
—Konapitini. Homano nitxaua. ! Apakata Xerosareẽ Xoteoakori
apisatoõ nisãkire kenakotiko. Uaikara Homanoakori auĩte Sesa nirekari
Homano sãkirauatini kãkiti misiritiko sãpiretakani apisatoõ. Erekari uai
pikenakotiniri nisãkire. Pite iteene imarotari kona xatiki maerekati
nikama Xoteoakorimoni. 11 Ixika auiniã nipinini ĩkapani, maerekati
nikaminiã, ininiã apakata nipinini. Txamari nanera na atão apoĩtano
nota, ininiã naneramoni nisikanapakiri ! auari. Ninirekari Sesamoni
nisini —itxa Paoro sãkire.
12 Ininiã Pésito sãkirauata iua õtãkikakanikata Paoro Sesamoni isini
ĩkapani. Eereka apakapapiretari Paoro:
—Pite nirekari Sesamoni pisini, ininiãrako iuamonirako pisa —itxari
Paoro.

Pésito Sãkirauata Akiripakata

13 Mapaõti napa atoko auĩtetxi Akiripa inakori apoka Sesaréia itaro
Perenisi inakorokata. Ninoa ianapokota Pésitomoni. 14 Mapaõti napa
atoko Pésito sãpiretari Paoro Akiripamoni:
—Uai aua kiki kateia ãki Périsi takakiti Paoro inakori. 15 Xerosareẽ
napokasaaki, sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori apaka apoĩtari
iua. Inirekarina nota paniãtiniri iua okiko. 16 Txamari nisãpiretana:
“Homanoakori kona okari kãkiti ãti apoĩtakiti, iua apoĩtakiti sãkire
imakenakotakani apisa. Merepanika erekari iua apokini iua
apoĩtakanikata kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ, ninoa sãkire kãkiti
misiritiko mereẽkari kenakotini ĩkapani,” nitxana.
17 —Paoro omanatakani uai apokasaaki, katimatinĩkata niĩroã kãkiti
misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã nipĩkapiretari Paoro, ininiã iua apoka iua
omanatakani apisatoõ. 18 Ninoa sãkirauata. Apoĩtarina Paoro. Niuãkatari
ninoa sãpiretiniri maerekati Paoro kamakiti. 19 Txamari ninoa auiãkiti
sãkiretxiti xika ninoa omanatari Paoro. Kiki ipĩkari Xesosi inakori xikara
apoĩtarina. Paoro auikari Xesosi iuaĩkana auãki inini. Ninoa ! auikari
Xesosi õkitikiniua.
20 —Iuasaaki na nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã nipimaãri Paoro:
“Na pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaã pite apoĩtakani, pite pakini
kenakotaãkako,” nitxari Paoro. 21 Txamari iua apakapapiretano: “Kona.

Sesamonira ninireka nisini,” itxano nota. Ininiã notara paniãtari iua
kateia ãki ikaikotiniritika niokanatariko Sesamoni —itxa Pésito.
22 Ininiã Akiripa:
—Nota nirekari nikenakotiniri iua kiki sãkire —itxa.
Ininiã Pésito:
—Katanarako pikenakotari iua sãkire —itxa.

Akiripa, Perenisi Pakini Apoka Pésitomoni

23 Katimatinĩkata Akiripa, Perenisi pakini apoka, itomaneri initiriako-
rikata. Peeremãkapokona. Iĩroãna kãkiti apotiitiniãtaãua. Sotato auĩteakori,
sitatxi auakani auĩteakori pakini ĩroã. Eereka Pésito pĩkapiretari Paoro,
ininiã Paoro minaãka. 24 Ininiã Pésito:
—Pite, Akiripa, hĩte atekata apotiitakaniua apaka, hãtamatari ia
kiki. Ikinimane Xoteoakori uai auakani, Xerosareẽ auakani apaka !
apokaerekatari ia. Isãpiretanona ia maerekati ininiua. Ninoa amanaãno
ia okiko. 25 Notamoni maerekati !ikama ia. Notamoni ixika !auari ipinini
ĩkapani. Eereka ia amanaãno apiari Sesamoni isini, ininiã nota auiritari
isini. 26 Txamari !nimarotari ixika niõkatsopatini Sesamoni. Ininiãkara
niminari Paoro hĩte apisatoõ isãkire hĩkenakotini ĩkapani. Akiripa, apiari
pitxaua pite, ininiã ninirekari pite sãpiretinino nota niõkatsopatakiti tĩkane.
Ia hĩkenakotaka atoko hĩsãpiretano Sesamoni niõkatsopatini ĩkapani. 27 !
Apakata kateia ãkikiri Sesamoni niokanatini ixika nimasãpiretakaniã,
kotxi Sesa nirekari imarotiniri ikamakiti xika.

26

Paoro Sãkirauatini Akiripa Apisatoõ

1 Eereka Akiripa paniãtari Paoro:
—Nauiritai pisãpiretiniua pimaĩkiko xika.
Ininiã Paoro õkatari iuako isãkire isãpiretini ĩkapani. Iposo atoko Paoro
sãkirauata, maerekati imakamakani ninoa imarotini ĩkapani.
2 —Aãuĩte Akiripa, notamoni erekari pite apisatoõ nisãpiretiniri Xo-
teoakori apoĩtinino. 3 Kotxi pite iteene imarotari ate atokiriako-
rini oereẽkiti, Xoteoakori paniãtakiti. Ininiã namanaãi pikenakotiniri
nisãkire imakinika.
4 —Xoteoakori imarotano nota ãtokoripanika ninakasaakiua, nitixine
nauakasaaki. Eereka Xerosareẽ nauakasaaki ninoa imarotano. Imaro-
tarina ikiniõtika nauini. 5 Mixakapokoni ninoa imarotano nota. Imaro-
tarina pariseo nininiãua. Ikara isãpiretaina, inirekiniãna. Kãkiti pariseo
inakari iteene auikari ate atokiriakorini oereẽkiti sãkiretxiti.
6 —Xoteoakori uatxa omanatano nota, kotxi nauikari Teoso sikaene-
takiti ate atokiriakorimoni apokapeka uatxa. 7 Ate nirimane, tosi
pakini nirimanetxi, iãtapari ikara Teoso sikaenetakiti apokini õti. Ninoa
parĩkauata Teoso ĩkapani ĩkanõka, pokamara pakini. Niauĩte Akiripa, ikara
Teoso sikaenetakiti xika Xoteoakori maĩkano nota. 8 Kinirepa hĩte !
auikari Teoso posotiniri ipĩkari õkitikini, iuaĩkana auãki inini ĩkapani?
9 —Mitxipeka nota omanatari Xesosi Nasareekiri, hĩte omanatiniri
atokokana, ininiã nikapokotari isãkire auiãkani. 10 Xerosareẽ
nauakasaaki, nikapokotari isãkire auiãkani. Sasetotxi auĩteakori
auiritano kãkiti Teoso nakitiakori kateia ãki nitakini. Kaiãopokori
nitaka kateia ãki. Xoteo auĩteakori nirekasaakiri okinina, nota apaka
nirekari. 11 Nisari Xoteo apotiitiniua aikotimoni ikininape Xesosi sãkire
auiãkani nimisiritini ĩkapani. Ninirekari Xesosi sãkire auikiko xipokini.

Iteene nomanatana, ininiãkara nisari apanakini sitatxitimoni ninoa
nikapokotini ĩkapani.
12 —Ikara xika nisari Tamásiko sitatxitimoni. Sasetotxi auĩteakori
auiritano nisini. Ipaniãtanona Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini.
13 Ipixinipokoriti, apaniãxiti iotximere iaxitikiri apoka notamoni.
Atokatxi iotximere poiãoka. Ikara iotximere apiata. Iua iotximere ãki
nota nimoianariakorikata aua. 14 Ate iriãkata xitipe. Iuasaakipeka
nikenakotari nakiritiko: “Saoro, Saoro,” itxano Epiráiko inakori
sãkiretxitiã. “Kixikapa pimisiritano nota? Piteka pimisiritaua, nota
pimisiritakasaaki. Atxiĩti kema auĩteka karotaua ipitikiri aãketeẽ. Iua
kema auĩte atoko pitxa,” itxano.
15 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Xesosira nota, pimisiritakitikarano nota. 16 Pitima.
Nota oerekaua pitemoni, pite nimereini ĩkapani, ninitiri pininiua ĩkapani.
Uatxa pitikakiti pisãpiretako apanakinimoni. Pisãpiretapanikariko ikin-
imane kãkiti apikomoni noerekakiti tĩkane. 17 Ninĩkataiko pite Xoteo
sauaki pauakasaaki, Xoteo minakaniua sauaki pauakasaaki apaka. Xo-
teo minakonimoni niokanatai pisini. 18 Kãkiti ipiaã sikani atoko itxana,
kotxi ! imarotarina Teoso sãkire. Mõsiãreni atoko ninoa, kotxi ! ata-
matarina Teoso kimapore. Ininiãkara pitekara oerekanako Teoso sãkire
ikimapore imarotinina ĩkapani, ipiã itakanapinina, ikamaramoni isinina
ĩkapani. Ininiãkara !ikamaikari Satanasi paniãtakiti. Teoso paniãtakitinoka
ikamana eereka. Ininiã ninoa auikariko nisãkire, ininiãkara nota
makatxakariko ninoa maerekani. Ininiã Teoso nakitiakori ninoa apaka
txauana,” Xesosi txano nota.
19 —Niauĩte Akiripa, ikara atoko ininiãra, nikamapekari imakinika
Xesosi paniãtakiti, iaxiti iotximere apokasaaki nikenakotakiti.
20 Nisãpiretari Xesosi sãkire merepitipanika kãkiti Tamásiko sitatxiti
auakanimoni, eereka nisãpiretari Xerosareẽ auakanimoni. Eereka
nisãpiretari ikinimane Xotéia tõpa auakanimoni. Eereka nisãpiretari kãkiti
Xoteo minakonimoni. Nisinimoni nisãpireãpotana ninoa: “Himaerekani
hĩtakanapako. Hãuikariko Teoso sãkire. Erekarinoka hĩkamako, ininiãkara
aimarotapitikari maerekati hĩtakanapini,” nitxana. 21 Ikara atoko nitxana
ikinimane nisãpiretini. Ikara nisãkire xika Xoteoakori maĩkano nota
Teoso misãkiretiko aikoti ãki nauakasaaki. Kinirão okaka itxanona.
22 Uatxa nauapanika, kotxi Teoso nĩkatano nota. Ininiã ia õti Xesosi
sãkire nisãpireta hĩte apiarinimoni, hĩte poiãorinimoni apaka. Moisesini
sãpiretakiti iaõka nisãpireta. Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka
nisãpireta. Ninoa sãpiretari Teoso mereẽkiti apokini. 23 Ninoa txari:
“Teoso Mereẽkiti apokako. Iua misiritaãkako. Iuakarako õkitikaua ipinaka
atoko. Iuaĩkana auãki itxako. Mitxi ipinakari ! õkitikaua. Merepanika
iua õkitikaua. Iuara sãpiretariko Xoteoakori maerekani makatxakiko,
Xoteo minakaniua maerekani makatxakiko apaka,” itxana Teoso sãkire
sãpiretakani. Ninoa sãpiretakiti iaõka nota sãpiretai apaka —itxa Paoro.
24 Paoro ikara atoko inakasaaki, Pésito akiritari:
—Paoro, !kiĩkitei. Pimapitxiriãpota iteene papaiaõkarauatini xika —itxa.
25 Ininiã Paoro:
—Niauĩte Pésito, kona nimapitxirita nota. Atãopitikara nisãkire nikama.
Erekari nisãkire. 26 Niauĩte Akiripa, pimarotapekari nota sãpiretakiti,
ininiã kataparaxinireno nimisãkiretinii. Pimarotari Xesosi pirena, kotxi

Xesosi ipĩkasaaki, kona kipatakoriãtaãni ipina. 27 Niauĩte Akiripa, pite
auikatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire? Nota imarotari pite auikiniri.
28 Ininiã Akiripa:
—Pite sãkire txĩkitakaaritano nota Xesosi sãkire nauikini —itxari.
29 Ininiã Paoro:
—Teoso imarotari. Ninirekari pite, hĩte hĩkinika uatxa nisãkire kenako-
takani pakini iteene hãuikiniri Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana.
Txamari kona nota nirekai hĩte kateia ãki hãuini nota atoko —itxa Paoro
sãkire.
30 Paoro sãkirauataka atoko auĩtetxi Akiripa, itaro Perenisi, Pésito,
ikinimane ninoakata ĩkani pakini, itimana. 31 Iporikiti ipokĩkasaakina,
imisãkiretakakana:
—!Auari ikira kiki okiko xika. !Auari kateia ãki itakiko xika.
32 Ininiã Akiripa txari Pésito:
—Ikira kiki mamanaãkaniãri Sesamoni isini, isikakaãkapiimako.

27

Paoro Potorika Homamoni Isini

1 Eereka Pésito sãpiretaua ate iketo apope Itária tixinimoni aĩpiriãtini.
Paoro apanakini maĩkakoni apaka sikaãka Xório inakorimoni. Iua Xório
seĩ pakini sotato auĩte itxaua. Sesa sotatone itxaua. 2 Ate iereẽtaua
maporo ãki, Ataramítxio sitatxitikero ãki. Ásia tixinimoni sikaro oa
maporo. Kiki, Arisitako inakori sari atekata. Iua Tesarónika sitatxitikiri,
Masetónia tixinikiri iua Arisitako. Ininiã ate sipe. 3 Katimatinĩkata
ate apoka Sitoõ ioporokoti. Xório tiretari Paoro, ininiã auiritari iua
aõkimaneremoni isini iuaã, inirekakiti apakapini ĩkapani. 4 Eereka ate
potorika iuaã. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisamoni, ininiã maporo
iopiriãri Xipri pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã. 5 Ate ĩpiriãtari potxoari
uiniti. Sirísia tixini takote anapa. Pãpíria tixini takote anapa. Ate apoka
Miha sitatxiti, Arísia tixiniã. 6 Iuaã sotato auĩte apokaro maporo Arexãtria
sitatxitikero, Itária tixinimoni sikaro. Iua iereẽtakaua ate oa maporo ãki.
7 Iuaĩkana apotorika. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisatoõ, ininiã
ianaritika asaãpota mapaõtipeka, ininiã eereka aãpoka Sinito sitatxiti
apisatoõ. Ĩtima tapara xika !aposotaika apikomoni asini anirekinimoni,
ininiã aiopiriãri Kreta pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã. Iuaã anapari
Saomona pokomiriĩti. 8 Ianaritika asaãpota imiriĩ takote. Aãpoka io-
poroko “Ioporoko Erekari” akiritikoãtaã, Araséa sitatxiti takote.
9 Iuaã aãuapokota. Pamonõkoniri apikomoni asini. Kiiniri Teoso ĩkapani
kãkiti manipokotakani inapapeka, ininiã imarotaãka ĩtima kataparari
kaiamapeka apokini. Ininiã Paoro õtãkikana ninoa:
10 —Apikomoni asiniã, pamonõkoniri. Ĩtima kataparari kasaikamaro
maporo atiikata. Kãkiti ipinako —itxa Paoro.
11 Txamari sotatoakori auĩte !auikari Paoro sãkire. Iua auikapiretari
kamaporoteri sãkire, maporo nĩkatakari pakini sãkire. 12 Kaiãopokori
maporo ãki parĩkauatakani txari:
—Ia ioporoko kona erekari mitaã anapini. Masa apikomoni. Atxiĩti
aposota Penisi sitatxitimoni aãpokini. Iuaã manapakakari mitaã —
itxana.
Penisi sitatxiti Kreta inakori pokomiriĩti ioporokoti. Atokatxi
ereẽkokini manapi aua Penisi sitatxiti.

Ĩtima Kataparari Pirena

13 Iuasaaki ĩtima poiãoka apokaãpota ate tikinimoni, ininiã ninoa
uãkatari:
—Uatxaika erekapekari Penisi sitatxitimoni asini —itxana.
Ininiã õtanõkarina kai, maporo maĩkiko, ininiã potorika atxa. Kreta
miriĩti takote anapaãpota. !Anirekari potxoari uiniti apanĩkakiã asini,
kotxi pamonõkoniri iuaã. 14 Txamari patimari ĩtima iteene inataparata
Kreta pokomiriĩtikiri. Ĩtima uãka “Atokatxi Pokĩkinimonikiri.” 15 Ininiã
ĩtima apoka maporomoni. Pataparari. !Aposotari ĩtima ininimoni asini,
ininiãkara aãuiritari ĩtima anikiniro maporo ĩtima sinimoni. 16 Aiopiriãri
Kaota inakori pokomiriĩti. Iua pokomiriĩ xapitiri. Iua pokomiriĩti
ĩtima kimaporeẽ aua, ininiã iuasaaki pokomiriĩ anapakasaaki ĩtima
poião taparata, ininiãkara aõtanõkaro kanaua maporo kapokiãmonikiri.
17 Akosekaãpotari kanaua maporo ãki aeretakini ĩkapani. Ininiã ninoa
iapiripoataro maporo aãpitsaã ĩtima katakakitapetiniri monõkoni. Ninoa
pĩkari ĩtima anikiniro maporo ikipatxite apanĩkakiãkirimoni. Iua ikipatxite
Arípia tixini takote. Ininiã ikaxitikarina mãkatxi mata maporo aniãkari.
Mãkatxi mata kaikotiniã maporo nopini, patimaua ĩtima anikiniua. Ikara
atoko ininiã, auiritarina ĩtima anikiniua. 18 Ĩtima inataparatapanika,
ininiã katimatinĩkata ninoa okaãpotari tiitxi maporo ãki auakari potxoari
uinitimoni maporo sakikini monõkoni. 19 Katimatinĩkata okarina ma-
poro tii potxoari uinitimoni.
20 Mapaõti !aãtamataikari atokatxi. !Aãtamataikari iõriki. Ĩtima inata-
paratapanika, ininiã auãkatari apinini.
21 Mapaõtipeka maporo ãki parĩkauatakani kona inikaikana. Ininiã
Paoro misãkiretana:
—Kinirepa hĩte kona kĩpitari nisãkire? Kinirepa hĩte takanapari
Kreta pokomiriĩti? Hĩkĩpitaãkamariko nõtãkikinii, tiitxi kona hõkamako.
22 Iuaritika kataparaxinire hĩtxako. Nisãpiretai, kona kãkiti !ipina.
Maporonanira sakika. 23 Nota Teoso nakiti nitxaua. Iua ĩkapani ni-
parĩkauata. Minipani iua nitiri iaxitikiri oerekaua notamoni. 24 Teoso ni-
tiri akiritano: “Paoro, !pipĩkarauatape. Pite apokapitikako Sesa apisatoõ.
Peerekari Teoso. Itiretai pite, ininiãkara ninoa pitekata sikani !ipina-
pani,” itxano. 25 Ininiã kataparaxinire hĩtxako, kotxi nota auikari Teoso
sãkire. Ikamapitikariko nisãpiretinii iaõka. 26 Ĩtima okaroko maporo
ipokomiriĩ —itxa Paoro sãkire ninoamoni.
27 Ipi semanati ĩtima inataparata. Anikaro maporo potxoari uiniti
Metxiteháneo inakori ĩpiriãtini. Eereka apanĩkanõka maporo ãki
parĩkauatakani uãkatari imiriĩ takotepeka aãpokini. 28 Ininiã ninoa okari
kai iokaritsaã ĩpanaã imarotinina ĩkapani. Trĩta seisi metro ĩpanaã.
Eereka apikomoni iaõtarina ĩpanaã, vĩtxi setxi metronoka. 29 Ininiã
ipĩkarauatana maporo kai mitarimoni oãpokini monõkoni. Ininiã maporo
kapokiãmoni ikaxitikarina ipi ipi pakini kai iokaritsaã maporo maĩkiko.
Eereka imisãkiretarina Teoso paĩtiki ikatimatini ĩkapani. 30 Maporo ãki
parĩkauatakani nirekari maporo itakanapinina. Iokatxakarina kanaua
potxoari uinitimoni. Ninoa txaua:
—Iuaĩkana kai aiokatxaka uai maporo ĩkiinaã.
Txamari na atão isãkirena. Inirekarina maporo itakanapinina kanaua
ãki. 31 Iuasaaki Paoro txana sotato auĩte, sotatoakori pakini:
—Nakira kikiakori maporo ãki makaikotakaniã, hĩte ipinako —itxa.

32 Ininiã sotatoakori tsotakari aãpitsa kanaua maĩkakari, ininiã ĩtima
anikari iua kanaua.
33 Iuasaaki imaropirĩkata. Paoro õtãkikana ikinimane inipokotini
ĩkapani:
—Ipi semanati hiãtapanãtari ĩtima napini. Ipi semanati hĩteni kona
xatiki hinipokota. 34 Ininiã hinipokotako uatxa, hĩtapara apokini ĩkapani
himapinakani ĩkapani. Hĩkarotiko !auapani. Hiãko ãtika kona katxakapani
—itxa.
35 Eereka Paoro kosekari komiri. Ikinimane apisatoõ isãkirauata
Teosokata. Iposo atoko imapixinikari komiri poriĩ, nika itxari. 36 Ininiã
ikinimane kataparaxinirepe itxana, ininiã inipokotana. 37 Tosẽtosi setẽta
seisi pakini kãkiti maporo ãki auakani iuasaaki. 38 Iteene inipokotakana
atoko, okarina triko potxoari uinitimoni maporo poana onini ĩkapani.

Maporo Sakikini Pirena

39 Katimatinĩkata maporo ãki parĩkauatakani atamatari imiriĩ, txamari !
imarotarina itixi uãka. Atamatarina ikipatxite, ininiã ninoa:
—Iuaã kipatxi nopini maanikaro maporo, aposotiniã —itxana.
40 Ininiã itsotakarina aãpitsa maporo tsapi. Kai kaikota ipatapiã.
Ikoxirikarona aãpitsa mekotxi maĩkiko, maporo oerekaãtiko. Iposo atoko
õkitikarina mãkatxi mata maporo ĩkiiãtinimoni auakari, ikipatxitemoni
maporo ĩtima anikini ĩkapani. Ininiã ikipatxitemoni asaãpota. 41 Txamari
ipixinipokoriti maporo atxapaã ikipatxite nopini. Maporo ĩkiiãtinimoni
atxapaã. ! Osaika. Tsakati kataparari xika maporo kapokiãtinimoni
txirakiãpota.
42 Sotatoakori kinirão okaka txana ikinimane maĩkakoni. !Inirekarina
ninoa mitekini imiriĩmoni anokinina. 43 Sotatoakori auĩte ! inirekari
Paoro okiko, ininiã !auiritana. Ipaniãtana ikinimane:
—Himarotiniãri hanokini, ininiã hĩte merepanika hĩkomokako. Hanoka
ikipatxitemoni. 44 Eereka, hĩte mimataanoreni hĩkomokako. Himaĩkariko
maporo txirata, ininiã hanoka ikipatxitemoni —itxana.
Ikara atoko aniniã, amakinika aãpoka ikipatxitemoni.

28

Máota Pokomiriĩti Pirena

1 Imiriĩpekaua amakinika, eereka aimarotari Máota inakori pokomiriĩti
aãpokini. 2 Iuaã auakani apakapaua ipoxokoniritikana. Iuasaaki ãparaã
potorika ikipini. Ãparaã kipini xika patxĩkareri, ininiã iuaã auakani
kamari xamina, ate irokini ĩkapani. 3 Iuasaaki Paoro apaka apotiitari
xamina. Xamina pokiã itakasaakiri, xamina pataka õpõkikari imini
xamina iriko ãki auakari. Akatsatari Paoro uako. 4 Ninoa ipokomiriĩ
auakani atamatari imini Paoro uakoã iarõkini. Ininiã imisãkiretakakana:
—Ikira kiki kokaniri atxiĩti. ! Ipina potxoari uiniti, iuaritika ina-
pakakiniri !auari. Uatxaika ipinapitikako —itxakakana.
5 Paoro ĩkokari imini xamina pokimoni arikini ĩkapani. ! Katsiiri iua-
moni. 6 Ninoa iãtapanãtari iuako ananapoatini. Iãtaparina iua mokatan-
itika ipinini. Mapa oara napa atoko !ipina, ininiã ninoa:
—Kona kokaniri ikira. Teoso itxaua —itxanãtana.
7 Iuaãtaã takote aua kikio Pópirio inakori nakiti. Máota pokomiriĩti
auakani auĩte itxaua. Iua apakapaua ate ipoxokoniritika. Akaikota iua
aapoko ipi ãti pakini õti. 8 Iuasaaki iri sirĩkanãta. Apoomata. Itikanãta.
Ininiã Paoro sari iuamoni. Akiritari Teoso iua ereka inini ĩkapani. Itakari

iuako inopini. Iuasaakipeka erekapeka itxa iua. 9 Eereka amianatakani
iua pokomiriĩti auakani sari Paoromoni, ininiã iua makananitana ninoa.
10 Ninoa sikaua tiitxipokoni. Apotorikasaaki ãto maporo ãki, isikauana
imakinika anireẽkiti.

Paoro Homa Sitatxiti Isini

11 Ate napari ipi ãti pakini kasiriti iuaã. Eereka aiereẽtaua maporo
ãki, Arexãtria sitatxitikero ãki. “Itaritxi Ipi” akiritaãka maporo uãka.
Mitaãsaaki oa maporo kaikota Máota pokomiriĩti. 12 Apotorika iuaã.
Eereka aãpoka Sirakosa inakori sitatxiti. Iuaã akaikota ipi ãti pakini õti.
13 Eereka iuaĩkana maporo potorika. Aãpoka Héxio sitatxiti. Katimat-
inĩkata ĩtima atikinimonikari ina, ininiã patimari asini. Katimatinĩkata
aãpoka Posoori sitatxiti. 14 Iuaã aõkitana kãkiti, Xesosi sãkire auiãkani.
Ninoa amanaãua ãti semanati anapini ninoakata. Eereka iuaĩkana
aiereẽtaua maporo ãki. Iuaĩkana apotorika. Homa sitatxiti aãpoka.
15 Xesosi sãkire auiãkani, Homa auakani, kenakoenetari aãpokaenetini,
ininiã inana ate aõkitinina ĩkapani. Apanakini aõkitaua ate kienatxi
amotikoãtaã takote, Ápio inakoriãtaã takote. Apanakini aõkitaua ate kãkiti
imakiniãtaã, “Ipi Ãti Aapokotxiti” inakoriãtaã. Paoro aõkitakasaakina
ninoa, ipoxokoniuata.

—Peerekari Teoso, kotxi naia inari notamoni —itxa Paoro.

Homa Sitatxiti Paoro Apokini

16 Homa sitatxiti aãpoka atoko, Paoro auiritaãka inirekiniãtaã auini.
Ãtika sotato kaikotapika iuakata isinimoni imarotini ĩkapani.
17 Ipi ãti pakini õti napaka atoko, Paoro pĩkapiretana Xoteoakori
auĩteakori. Ninoa apotiitakasaakiua, Paoro misãkiretana ninoa.

—Nitariakori, !nikamari maerekati Xoteoakorimoni. Nauikapitikari
akiomaneakorini oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika nimaĩkaãka Xerosareẽ.
Nisikanapaãka Homanoakorimoni. 18 Homanoakori pimaãno nimaĩkiko
xika. Eereka inirekarina isikakinino, kotxi ninoa imarotari ixika
! auari nipinini ĩkapani. 19 Txamari Xoteoakori ! inirekari Homano
sikakinino, ininiãkara nakiritari Sesa nisãkire ikenakotini ĩkapani. !
Ninirekari nimisãkirepiretiniri ninirimane Xoteoakori. 20 Ikara atoko
ininiã, nipĩkapiretai hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Teoso mereẽkiti sãkire,
Xoteoakori iãtapakiti sãkire nauikini xika, nota maĩkaãka.
21 Ininiã ninoa:

—Ate ! apakapari iõkatsopari Xotéia tõpakiri pite maerekani pirena.
Aĩtariakori iuaã ĩkani !iminapiretari maerekati pikamakiti pirena. 22 Ate
nirekari akenakotiniri pite auiãkiti sãkiretxiti, kotxi akenakoenetapekari
apanakini sãkire: “Xesosi sãkire na atão” —itxana ninoa.
23 Ininiã ninoa ketotari ãti õti Paorokata aõkitakakiniuana. Iketotiniri
manapi itomaneri kãkiti sari Paoro auinimoni. Paoro ĩkanõkapanika
sãkirauatapitipo. Ĩkanõkapeka auakapanika isãpirenauatini. Isãpiretana
Teoso auĩtetxi ininiãua.

—Atão Teoso ãkiripitikara Xesosi —itxa Paoro sãkire.

Isãpiretana ninoa Moisesi iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani
iõkatsopatakiti apaka, atão Teoso ãkiripitikara Xesosi ininiua ninoa
imarotini ĩkapani. 24 Apanakini auikari Paoro sãkire. Apanakini !
inirekari auikinirina Paoro sãkire. 25 Ininiã ninoa taparakienatakakaua
Xesosi sãkire auikakani mauikarenikata. Ipotorikinina apisa, iuaĩkana
Paoro misãkiretana ninoa:

—Erekari Matamatakoti sãkirauata atão hinirimanekata kitxakapirĩka. Ipaniãtari Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori isãpiretiniri Teoso sãkire hinirimanemoni. 26 Itxari:
Hĩsa kãkitimoni. Hĩsãpiretanako ninoa: “Hĩkenakotari nisãkire ãtipirika, txamari !hinirekari himarotiniri nisãkire. Ãtipirika hĩtikari nikamakiti, txamari !hinirekari hãuikiniri nota kaminiri ia atoko inakari.”
27 Kotxi kãkiti ãkixinireẽ !inirekarina imarotinirina nisãkire. !Inirekarina ikenakotinirina nisãkire. !Inirekarina itikinirina nikamakiti. Inirekiniãrina, itikapitikarina nota kamakiti. Inirekiniãrina, atão ikenakotarina nisãkire. Ãkixinireẽna imarotaãkamariko nota sãkire, inamanako notamoni, ininiã nota txĩkitakamanako ninoa ereka ininina,
itxa Teoso sãkire.
28 Paoro sãkirauata iuaĩkana ninoakata:
—Ninirekari himarotiniri Teoso iokanapirena erekari kãkiti maerekani makatxakiko pirena iokanapiretaãkapeka Xoteo minakonimoni. Ninoakara auikapitikariko Teoso sãkire.
29 Ikara Paoro sãpiretaãka atoko, ninoa Xoteoakori sipeka. Isikasaakina, iteene itaparakienatakakauana Paoro sãkire ikenakotinina xika.
30 Paoro kaikota iuaã ipi anokanani. Iĩkitxitari kaapokori iua aapoko Paoronoka auini ĩkapani. Paoro ipoxokoniritika apakapana ikinimane iuamoni sikani. 31 Isãpiretana ninoa Teoso auĩtetxi ininiãua. Oerekana ninoa Xesosi, Teoso mereẽkiti ininiãua, Apiananiri ininiãua. Isãkirauata itaparaxinireritika kãkitimoni. Auiritaãka ikinipoko imarotakiti isãpiretini.

HOMANO
Paoro Iokanatsopatakiti Homa Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata hĩtemoni. Xesosi Kristo nitirikarano
nota. Teoso mereẽno nota iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua ĩkapani.
Iua akiritano nota, Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni nisãpiretini
ĩkapani. Ikara parĩkatxinoka inireka nikamini. 2 Kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakani sãpiretaua Teoso sikaenetakiti, iua iokanapirena erekari.
Teoso sãkire iõkatsopatakoriã ikara atatsopataãka.
3 Ia Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua aãuĩte Xesosi Kristo Teoso
ãkiri ininiua. Kãkiti itxapekaua. Iuasaaki Tavii apika mekaniri itxaua.
4 Iuaritika Teoso ãkiri itxaua. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti
Teoso ãkiri ininiua Xesosi, kotxi õkitikari Xesosi ipĩkaripeka. Iuaĩkana
aua itxa. Ikara posotiiretxi apiari oerekari kãkiti Xesosi Teoso ãkiri
ininiua. 5 Xesosi Kristo sikaua ikinipoko erekari. Ininiã iokanataua
ikini itixitimoni, kãkiti isãkire asãpiretini ĩkapani, isãkire auikinina ĩkapani,
isãkire iaõka ikaminina ĩkapani. Ikara atoko aparĩkauata Kristo ĩkapani.
6 Hĩtepekana, Teoso akiritai hĩte apaka Xesosi Kristo nakitiakori
hininiua ĩkapani. 7 Ininiã nota iokanatsopata hĩtemoni Teoso tiretakini-
moni, Homa sitatxiti auakanimoni. Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori
hininiua ĩkapani. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo apaka sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Nirekari Isini Homa Auakanimoni

8 Merepanika nitxari niTeosone: “Erekapitikai, kotxi Homa auakani
iteene auikari pisãkire. Ikini tõpati auakani kenakopiretari ninoa
auikiniri pisãkire,” nitxari Teoso Xesosi Kristo uãkaã. 9 Nisãkirauatakasaaki
Teosokata, nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika nimisãkiretari Teoso
hĩte ĩkapani. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini. Nota parĩkauata
Teoso ĩkapani. Iuanoka ninireka nikamini. Nisãpiretari iua iokanapirena
erekari imi pirena kãkitimoni. 10 Nimisãkiretakasaakiri Teoso, nitxari:
“Pauiritiniãno, ninirekari paĩtiki Homa auakanimoni nisini. Mitxi !
apakata ninoamoni nisini. Pinirekiniãri iuaã nisini, pimoianatano ni-
noamoni napokini ĩkapani,” nitxari. 11 Iteene ninirekari naõkitinii hĩte,
kotxi ninirekari Teoso kamataparatiniri hãkixinire nisãkireẽ. 12 Ininiã
nota kamataparaxiniretaiko hĩte, kotxi himarotari nota iteene auikiniri
Xesosi sãkire. Apaka hĩte kamataparaxiniretano nota, kotxi hĩte apaka
iteene auikari Xesosi sãkire.
13 Nitariakori, ninirekari himarotiniri itokatapiima naiamatama
hĩtemoni nisini ĩkapani, txamari iuasaaki ! apakata nisini. Itomaneri
kãkiti Xoteo minakaniua ãtiãtaã auakani auikari Xesosi sãkire. Ininiã
iua atokotxikana ninirekari kaiãopokori kãkiti hĩte sauaki auakani apaka
auikiniri Xesosi sãkire. 14 Nisãpiretari Teoso sãkire ikininapemoni.
Nisãpiretari sitatxi auakanimoni. Nisãpiretari ĩtopa auakanimoni apaka.
Nisãpiretari iõkatsopari imarotakanimoni. Nisãpiretari iõkatsopari mimaro-
takanimoni apaka. Ikara niparĩka. 15 Ininiã iposope nitxa nisãpiretiniri
Teoso iokanapirena erekari hĩte Homa sitatxiti auakanimoni apaka.
Ikinika nitaparaã nisãpiretai.
16 Na nipẽtauata Kristo iokanapirena erekari nisãpiretinii, kotxi iua
iokanapirena oerekaua Teoso posotiire iua sãkire auiãkani maerekani

imakatxakini ĩkapani. Kaposotiireri iua, ininiã imakatxakari ikinimane maerekani, iua sãkire auiãkani maerekani. Ikara ikaminana Xoteoakori merepanika. Eereka ikaminana Xoteo minakaniua apaka. 17 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire auikikoãnokara, kãkiti txĩkitakaãka atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti atão inakarinoka kamakani auini erekari, kotxi ninoa auikari Teoso sãkire.

Kãkiti Kamakiti Maerekati

18 Teoso iaxiti auakari oerekaua iua omanãkarauatini kãkiti maerekani xika, ininiãkara iua misiritariko kãkiti, kotxi kãkiti ! inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Ikamarina maerekatinoka. Maerekati ikamakasaakina, ikipatarina atão inakari. 19 Kãkiti ikara atoko inakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi apakata ninoa atamatiniri iua kamakiti. Teosora oerekapekari ikamakiti kãkitimoni iua imarotinina ĩkapani. 20 Teoso kamari itixi, ininiã kãkiti atamatakasaakiri Teoso kamakiti, imarotari kiãtokopa itxa Teoso. Matamatakoti itxaua Teoso, iuaritika kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari iua posotiire auapika inini. Imarotari iua Teoso ininiua. Kãkiti imarotari ikara atoko inakari itxaua Teoso, iua kamakiti atamatakasaakina. Ininiãkara kãkiti imarotapitikari Teoso auini. Ininiãkara na atão kãkiti sãkire: “Na nimarotari Teoso auini inini.”

21 Kãkiti imarotari Teoso auini, iuaritika ! isãpiretarina Teoso: “Atão Teoso pitxaua,” !itxarina. !Isãpiretarina Teoso: “Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani,” ! itxarina. ! Kiĩkitena. ! Imarotaikarina atão inakari, kotxi ãkixinireẽna maerekatinoka aua. 22 Ninoa sãkire: “Kimaroreua ate,” txamari !kiĩkitena. 23 Teoso mapinakatimoni !itxana: “Pitenokara Teoso txaua,” ! itxarina. Kãkiti ipinapitika, iuaritika kamakori kãkiti atoko inakari imisãkiretana: “Pite ateosone,” itxana. Kamakori kotipiriki atoko inakari, kamakori pirãtxi atoko inakari, kamakori imini atoko inakari pakini ninoa misãkireta: “Hĩte ateosone,” itxana.

24 Ininiãkara Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati ikaminina ãkixinirena nirekaãkiti. Itxiko atoko itxa imaerekanina iĩtona nireẽkiti. Ninoaka na paxitauana iĩtona, kotxi ãti sirĩka ãtikata. 25 ! Inirekarina auikinirina atão inakari Teoso sãkire. Inirekarina auikinirina atão minakati. Teoso kamakitimoni itxana: “Pite ateosone. Aparĩkauata pite ĩkapani,” itxana. Ikinipoko kamakarimoni !itxana: “Pite aTeosone. Aparĩkauata pite ĩkapani,” ! itxana. Atão inakari kamakani ãtipirika txari ikinipoko kamakari: “Peerekai pite.” Ameẽ.

26 Ikara kãkiti maerekani xika, Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati kãkiti kapẽta txĩkitaãkari, iĩtona nireẽkiti ikaminina. Ininiã sito na nirekaikari kikikata osirĩkini. Sito nirekari ãto sitokata osirĩkini. ! Apakata. Ikara maerekati itxaua. 27 Iua atokokana kiki ! inirekaikari sitokata isirĩkini. Kiki nirekari ãti kikikata isirĩkini. ! Apakata. Ikara maerekati itxaua. Ininiãkara iĩtona misiritaãkako imaerekanina xika.

28 Ninoa imaroreẽ ! inirekarina imarotinirina Teoso, ininiã Teoso takanapana. Auiritana ixinikinirina atão minakati. Maerekatinoka ixinikakitina, ininiã ikamarina atão minakati. 29 Ãkixinireẽna aua ikini sereti maerekati. Iĩtona nireẽkitinoka ikamana. Ãtipirika ikamapikarina maerekati. Apanakini nakiti tiitxi atamatakasaakina, inirekarina. Ikamarina maerekati apanakinimoni. Ãkixinireẽna ixikotarina ãti. Kokaniri itxauana. Ineenamauatapikana. Apanakini imisirienetana.

Ixinikarina apanakini kamakiti maerekatinoka. Aãpirena ikamana.
30 Imisãkirepiretarina ãti. Omanatarina Teoso. !Ipaxitarina apanakini
imisãkiretakasaakina. Iuikauana. Ãtipirika: “Paimatireua ate,” itxanãtana.
Ixinikapikarina: “Natokopa itxa apikomoni maerekati akamini.” !
Ikĩpitarina iri paniãtakiti, inoro paniãtakiti pakini. 31 !Kiĩkitena. !Ikamarina ikamaenetakitina. !Itiretarina inirimane. !Inirekarina neenamatxi
ixipokinina. !Iamonĩkana apanakini. 32 Teoso sãkire txari: “Kãkiti ikara
atoko inakani ipinapitikako. Ninoa ipinini atão.” Ikara Teoso sãkire
imarotapiikamana, iuaritika ikamapanikarina ikara maerekati. Apaka
apokaerekatarina apanakini, maerekati ikamakasaaki.

2

Teoso Misiritari Maerekati Kamakani

1 Atxiĩti hĩte txari: “!Erekana ninoa, kotxi ninoa kamari maerekati,”
hĩtxa. !Apakata ikara atoko hinini, kotxi hĩte apaka kamari maerekati
ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã !apakata kãkiti akiritiniri ãti kãkiti
maerekati kamakari ininiua. 2 Apakatapitika Teoso akiritiniri kãkiti
maerekati kamakari ininiua, kotxi iua imarotari atão. Ininiã maerekati
kamakari apakapari atão imisiritiko imaerekani iaõka. 3 “Ninoa
maerekati kamakani misiritaãkako,” hinakasaaki, hĩxinikari hĩte apaka
kamari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã hĩte apaka !hinapakakapaniri Teoso misiritinii hĩte. 4 Atxiĩti na hĩte maãkatari Teoso, kotxi
hĩte txari: “Teoso katiraõkiri itxaua,” hĩtxa. Atxiĩti na himaãkatari Teoso,
kotxi iuasaaki !imisiritapanikai hĩte. Atxiĩti na himaãkatari Teoso, kotxi
Teoso ãtipirika mĩteenekai hĩte. Teoso nirekari hĩtakanapiniri maerekati
hĩkamakiti, erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Ininiã iua tiretai hĩte. Ikara hĩte
imarotamako.

5 Txamari hĩte paikoxinirei. Na hinirekari himaerekani hĩtakanapini.
Ininiã himisiritiko apiaãpotako. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso
misiritapitikaiko hĩte. Iuasaaki kãkiti imarotariko Teoso omanãkare
imaerekani xika, kotxi Teoso atão imarotari kãkiti kamakiti. 6 Ikamakiti
erekari ininiãua, Teoso sikari erekari iuamoni. Txamari ikamakiti
maerekati ininiãua, Teoso misiritariko iua. 7 Aua kãkiti ãtipirika erekari
kamakani. !Isãpaka erekari ikamini. Inirekarina Teoso: “Erekapitikai,” ininina. Inirekarina Teoso paxitinina. Inirekarina auinina
ãtipirika. Kãkiti ikara atoko inakani Teoso txĩkitakana ãtipirika auinina
ĩkapani. 8 Apanakinipekana kamari inireẽkitinoka. !Inirekarina atão
imarotinina. Maerekatinoka inirekana ikaminina. Teoso omanatana
kãkiti ikara atoko inakani. Teoso misiritanako ninoa. 9 Ikinipoko kãkiti
maerekati kamakani maxikaãkako. Atatsiirauatako. Merepanika Xoteo
misiritaãkako, eereka Xoteo minakaniua apaka misiritaãkako. 10 Teoso
txanako kãkiti erekari kamakani: “Erekapitikai hĩte.” Ikara atoko itxanako merepanika Xoteoakori, eereka Xoteo minakaniua apaka. Teoso
paxitanako ninoa. Ikamaerekaxiniretanako. 11 Teoso misiritana ikini
kãkiti maerekati kamakani. !Auiritari apanakini maerekati kamakani
napakakiniri imisiritikona. Apanakini maerekati kamakani imisiritini
atokokana, imisiritari ikinipoko maerekati kamakani.

12 Xoteo minakaniua ! auari Moisesi sãkire Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori. Ninoa kamari maerekati, ininiã Teoso paniãtakiti
imimarotakanisaaki ipinana. Xoteoakori aua Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori. Ninoa apaka kamari maerekati. Ininiã Teoso misiritana

ninoa, isãkire iõkatsopatakori iaõka imakamakani xika. 13 Teoso
kamaerekatari isãkire iaõka kamakani. Pikenakotakasaakiri Teoso
sãkire, txamari !pikamari isãkire iaõka, iuasaaki Teoso !ikamaerekatai
pite. 14 Xoteo minakaniua !auari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iuaritika
atxiĩti ikamarina Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, kotxi ikamarina
ãkixinirena sãkire iaõka. !Auari Teoso sãkire iõkatsopatakori ninoamoni,
iuaritika Teoso paniãtakiti auape ãkixinireẽna. 15 Teoso paniãtakiti iaõka
ikamakasaakina, oerekarina imarotinirina atão inakari ãkixinireẽna.
Ãkixinirena sãkire sãpiretana atão. Ãtikata itxana: "Pite kamari maerekati.
! Apakata." Ãtikata erekari ikamakasaakina, "Pite kamari erekari.
Erekapitikari." Itxa ãkixinirena sãkire. 16 Kãkiti kamakiti imarotiko
õti apokako. Iuasaaki Teoso paniãtariko Xesosi Kristo sãpiretiniri
kãkiti kamakiti. Kãkiti kamakiti apanakini mimarotakiniti apaka
isãpireta. Iuasaaki isãpiretari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Teoso
iokanapirena erekari nisãpiretakiti oerekapekari ikara atoko inakari.

Xoteoakori Auari Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

17 Hĩtepekana, hĩte txari: "Ate Xoteo atxaua. Teoso apakapapitikaua
ate, kotxi isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni. Atenoka Teoso
anaakori atxaua," hĩtxa. Ininiã hĩteka iuikaua. 18 Hĩte imarotari Teoso
nireẽkiti hĩkamini. Himarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, ininiã
himarotari erekari apiari hĩkamini. 19 Hĩtxari: "Atera oerekari Teoso
kimapore, ikimapore mimarotakanimoni. Mõsiãreni atoko itxana ni-
noa," hĩtxa. "Ate imarotari Teoso sãkire, ininiã ate imarotari apanakini
aõerekini. Ininiã ate tirikapi atoko atxaua. Apanakini ipiã sikani
atoko itxana ninoa." Ikara atoko hĩtxa hĩte. 20 Hĩtxari: "Koerekarerini
atxaua. Kãkiti miĩkiteni oereẽkani atxaua. Ate oerekari kãkiti poião
imarotakani. Ate imarotari ikinipoko. Aimarotari atão, kotxi Teoso
sãkire iõkatsopatakori aua atemoni." Ikara atoko hĩtxa hĩte. 21 Hĩte
Xoteo inakaniua oerekari apanakini. Kinirepa kona hĩteka oerekaua
apaka? Hĩte õtãkikari apanakini: "! Piĩtiriuatape". Kinirepa hĩte na
takanapari hiĩtiriuatini? 22 Hĩte õtãkikari apanakini: "!Pisirĩkape pĩtanoro
minakotokatika." Kinirepa hĩte apaka sirĩka hĩtanoro minakotokatika?
Hĩte omanatari teoso kamakori, ininiã kinirepa hiĩtirĩkari ninoa teosone
aikoti tii? 23 Hĩte iuikaua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua hĩtemoni,
txamari apanakini na paxitari Teoso hĩte xika, kotxi kona hĩte kamari
Teoso sãkire iaõka. 24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Hĩte Xoteo xika, Xoteo minakaniua misãkirepiretari Teoso,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

25 Teoso takaõtxikare aua hiĩtoã. Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, erekapi-
tikari Teoso takaõtxikare hiĩtoã auini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori hi-
makamakaniã, Teoso takaõtxikare mauakiniti atoko hĩtxaua. 26 Xoteo mi-
nakatiua, Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakini, Teoso sãkire iaõka ikaminiã,
Teoso txariko: "Iua Xoteo atokotxikana itxa. Nitakaõtxikare iĩtoã auakiti
atokotxikana itxaua." 27 Hĩte Xoteoakorimoni aua Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori, iuaritika !hĩkĩpitari Teoso sãkire. Teoso takaõtxikare auapi-
tikama hiĩtoã, iuaritika ! hĩkĩpitari Teoso sãkire. Xoteo minakaniua !
auari Teoso takaõtxikare iĩtoãna, iuaritika ninoa kamari Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekai himaerekani.

28 Kiripa atão Xoteo? Kiripa Teoso nakiti txataua? Kirimonipa
aua Teoso takaõtxikare atão inakari? Teoso takaõtxikare iĩtoã auakini,

na ikinikani atão Xoteo itxauana. 29 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !
oerekaua Teoso nakiti aniniua. Xoteo atão inakariua, Teoso nakiti itxaua
ãkixinireẽ. Teoso takaõtxikare aua iua ãkixinireẽ. Erekari Matamatakoti
takari Teoso takaõtxikare iua ãkixinireẽ. ! Inirekari kãkiti iuikiniri.
Inirekari Teoso iuikiniri.

3

Teoso Kamari Ikamaenetakiti

1 Atxiĩti hĩte txano nota: "Teoso apakapari Xoteo. Teoso apakapari Xo-
teo minakaniua apaka, ininiã !apiaerekata Xoteo aniniua. !Apiaerekata
Teoso takaõtxikare aĩtoã auini." Atxiĩti ikara atoko hĩtxa. Txamari na atão.
2 Apiaerekatapitika Xoteo aniniua, kotxi Teoso merepitipanika sãpiretari
iuaka sãkire Xoteomoni, ninoa iõkatsopatiniri ĩkapani, inĩkatinirina ĩkapani.
3 Iuaritika apanakini Xoteo !auikari Teoso sãkire. Ikara xika atxiĩti Teoso
! ikamari ikamaenetakiti? 4 Ikamapitikari. Atxiĩti paxirari ikinimane
sãkire. Iuaritika Teoso sãkire atãonoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso sãkirauatakasaaki, ikinimane imarotari isãkire atão ininiua.
Isãpiretakasaakiri kãkiti imisiritiko imaerekani xika, iuasaaki
imarotaãkako Teoso kamakiti atão inini.
5 Atxiĩti kãkiti txano nota: "Atão minakati akamakasaaki, apanakini
apia imarotari Teosonoka kaminiri atão inakari. Ininiã erekari
akaminiri atão minakati apanakini imarotiniri Teosonoka kaminiri atão
inakari. Ininiã ! apakata Teoso misiritiniua ate, maerekati akamini
xika." Atxiĩti aua kãkiti ikara atoko ina sãkiretakani. 6 Apakatapitika
Teoso misiritiniri maerekati kamakari. Iua kamari atãonoka, ininiã
apakatapitika imisiritiniri ikinimane maerekati kamakani.
7 Atxiĩti kãkiti txaua: "Atão minakati asãpiretakasaaki, apanakini imaro-
tari Teoso sãkirenoka atão ininiua. Atão aminasãkiretakaniã, apanakini
kãkiti txari: 'Teosonoka ereka,' itxana. Ininiã ! apakata Teoso misiri-
tiniua amaerekani xika." Atxiĩti aua kãkiti ikara atoko ina sãkiretakani.
8 Ikara atão ininiã, maerekati makama erekari apokini ĩkapani. Txamari
ikara sãkiretxiti na atão. Iuaritika apanakini apoĩtapekaua ate ikara atoko
asãpiretini. Ininiã atãopitika ninoa misiritiko, isãkirena xika.

!Auari Kãkiti Erekari

9 Hĩxinikariko ikinika ikara nisãpiretakiti. Atauako Xoteo apiaerekata?
Atauako Xoteo minakaniua poião ereka? Kona ikara atokoni itxa.
Noerekapekai hĩte, Xoteo minakaniua atokokana itxa Xoteo, kotxi ikin-
imane kamari maerekati. Akinika ! aposotari atakanapiniri maerekati
akamini. 10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Auari atão inakari kamakari. Ãtika !auari.
11 Teoso nireẽkiti imarotakari !auari. Teoso nirekakari !auari.
12 Ikinimane kaporĩkikari Teoso. Ikinimane kerokari ikamakiti. Erekari
kamakari !auari. Ãtika !auari.
13 Kãkiti sãkire maerekati, ĩtotxi arakakari saka atoko itxa. Itotarina
imisirienetinirina apanakini. Kãkiti sãkire imini tsiiã atoko itxa.
14 Ãtipirika imisãkirepiretarina ãti, kotxi inĩkatarina omanãkaretxi
ãkixinireẽna.
15 Maxikatiĩka inirekarina okinirina ãti.
16 Isinimonina imaxikana apanakini. Maerekaxinireninoka itxĩkitakana
apanakini.
17 !Imarotarina neenamatxi itakanapinina.
18 !Ipaxitarina Teoso. !Ipĩkarina iua.

Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 Aimarotari Teoso sikari ikinika ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni
Xoteoakorimoni, inireẽkiti aimarotini ĩkapani. Ininiã ! apakata ate,
Xoteo minakaniua pakini: “! Nimarotari Teoso nireẽkiti,” anini, kotxi
isãpiretapekari inireẽkiti akamini tĩkane. Ininiã atãopitikara Teoso misir-
itinina ikinimane maerekati kamakani. 20 Ikinika Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori ! aposota akamini, ininiã Teoso kona kamaerekataua.
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakani aniniua.

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniri Kãkiti?

21 Uatxa Teoso oerekapekaua itxĩkitakiniri kãkiti atão inakari kamakani
ininiua. Teoso paniãtakiti ikinika !ikama kãkiti, iuaritika itxĩkitakaãkana
atão inakari kamakani ininiuana. Kitxakapirĩka Moisesi, Teoso sãkire
sãpiretakani apaka sãpiretari ikara. 22 Teoso txĩkitakari kãkiti atão inakari
kamakani ininiuana, Xesosi Kristo sãkire auikasaakina. Itxĩkitakari Xo-
teo, Xoteo minakaniua pakini atão inakari kamakani ininiuana, Xesosi
sãkire auikasaakina. Xoteo minakatiua Teosomoni, Xoteotxikana itxaua.
23 Kotxi ikinimane kamari maerekati, ininiã ! aposota aãpokini Teoso
iotximeremoni. 24 Maerekati kamakaniua ate, iuaritika Teoso sikari
ikinipoko erekari maxikatiĩka atemoni, ininiã Teoso kamaerekataua
ate, kotxi Kristo Xesosi iĩkitxirauata ate ĩkapani ipĩkasaaki. Ininiã Teoso
! imisiritaikaua amaerekani xika. 25 Teoso sikari Xesosi ipinini kãkiti
ĩkapani. Xesosi ipĩkasaaki, Teoso makatxakari maerekati akamakiti. !
Imisiritaikaua ate, kotxi aãuikari Xesosi ipinini ĩkitxitari Teoso, maerekati
akamakiti. Teoso sikari Xesosi ipinini ate ĩkapani. Ikara oerekaua
atão inakarinoka ikamini. Mitxipitipanika Teoso ! imisiritana kãkiti
imaerekanina xika. Iãtapari iketo manapi apokini, kotxi iamonĩkari
kãkiti. 26 Teoso sikari Xesosi, ininiã ipĩpe kãkiti ĩkapani, ininiã uatxa Teoso
misiritari kãkiti maerekati ikamini xika, ininiã aimarotari Teoso atão
inakarinoka kamakari itxaua iua, kotxi !auiritari maerekati kamakari
inapakakini. Erekari Teoso, ininiã iua posotari ikamaerekatiniri kãkiti
Xesosi sãkire auiãkani.
27 Ininiã ! apakata aãuikiniua, kotxi ! auari aparĩka akamaerekatakiri,
ininiã !apakata aãuikiniua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori akamakasaaki.
Teosora kamaerekataua, Xesosi sãkire aãuikasaaki. 28 Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori kamakari atxiĩti ! ikamaerekataãka, kotxi ! auikari Xe-
sosi sãkire. Xesosi sãkire auikakarinoka ikamaerekataãka. 29 Atauako
Teoso Xoteo Teosonenanini itxataua? Konapitini. Xoteo minakaniua
Teosonekanera apaka itxaua Teoso. 30 Teoso ãtinoka aua. Iua ka-
maerekatana Xoteo, Xesosi sãkire auiãkani. Iua kamaerekatana Xoteo
minakaniua apaka, Xesosi sãkire auikasaakina. 31 Ikara atoko ininiã,
atxiĩti kãkiti txari: “Teoso kamaerekataua ate, kotxi aãuikari Xesosi sãkire,
ininiã Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !itxaika. Ininiã !akamaikari,” itxa
kãkiti sãkire atxiĩti. Konapitini. Xesosi sãkire aãuikasaaki, anirekari iteene
akaminiri Teoso sãkire paniãtakiti iõkatsopatakori.

4

Atão Inakari Kamakari Apraão

1 Maxinikari Apraão aĩri kitxakapirĩkari. Natokopa itxa iua imaro-
takiti, Teoso kamaerekatiniri kãkiti? 2 Apraão kamakiti erekari ka-
maerekataãkamariko iua, ininiã iua iuikamauako. Txamari iua iuikiniua
!auari Teoso apisatoõ. 3 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari
kamakari ininiua.
4 Parĩkauatakari ipatrãote sikari iparĩka ĩki iuamoni. Maxikatiĩka !iĩkitxitari
iua. Isikari, kotxi iparĩkauata. 5 Kãkiti auikiniãri Teoso kamaerekatiniri
maerekati kamakari, iua kãkiti !iuikari iuaka parĩka. Imarotari iparĩka
! ikamaerekatari iua. Teoso txĩkitakari ikara atoko inakari kãkiti atão
inakari kamakari ininiua, kotxi iua auikari Teoso sãkire. 6 Kitxakapirĩka
Tavii txari ikara atoko. Iua sãpiretari kãkiti Teoso sikakiti erekari apaka-
pakani. Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. Na iparĩkani
txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. 7 Tavii txari:
Teoso makatxakasaakiri kãkiti maerekani, !atamataikari maerekati ika-
makiti. Teoso takari ikinipoko erekari kãkiti ikara atoko inakari-
moni.
8 Teoso !iaõtari iua kamakiti maerekati. Teoso takari ikinipoko erekari
iuamoni.
Itxa Tavii kitxakapirĩka.
9 Atxiĩti pite txari: “Atauako ia erekari Teoso sikakiti, Tavii sãpiretakiti,
kãkiti Teoso takaõtxikare auaĩtotakiti ĩkapaninanini?” Konapitini. Ia
erekari Teoso sikakiti Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini ĩkapani apaka.
Nisãpiretapekai ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari
kamakari ininiua,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 10 Kirisaakipa Teoso txĩkitakari Apraão
atão inakari kamakari ininiua? Atauako Teoso takaõtxikare Apraão
ĩtoã auakasaakiikani? Konapitini. Takaõtxikari Apraão ĩtoã takiko
apisapanikara, itxĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua.
11 Merepanika Teoso txĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua,
eerekaikara itakari itakaõtxikare iĩtoã. Ikara Teoso takaõtxikare oerekari,
mitxipeka Teoso txĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua,
kotxi iua auikari Teoso sãkire. Apraão auikari Teoso sãkire, Teoso
takaõtxikare iĩtoã auini apisapanika. Ininiã Apraão ikini Teoso sãkire
auiãkani iri atoko itxaua. Atxiĩti Teoso takaõtxikare iĩtoãna ! auari.
Iuaritika ninoa iri atoko itxaua Apraão. Teoso txĩkitakari ikinimane
iua sãkire auiãkani atão inakari kamakani ininiuana. 12 Apraão Teoso
takaõtxikare auaĩtotakini iri atoko itxaua, ninoa auikiniãri Apraão sãkire
Apraão auikiniri atokotxikana, kotxi Teoso auikari Teoso sãkire Teoso
takaõtxikare iĩtoã auini apisapanika.
13 Teoso sikaenetari itixi Apraãomoni, imekaniriakori pakinimoni.
Ikara atoko Teoso sãkire, kotxi Apraão auikari Teoso sãkire. Iua
auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txĩkitakari iua atão inakari
kamakari ininiua. Apraão kamakiti erekari ! itxĩkitakari Teoso
sikaenetiniri itixi Apraãomoni. 14 Kãkiti erekari kamakari Teoso
sãkire mauiãkati ! apakapari Teoso sikaenetakiti, kotxi ! auikari Teoso
sãkire. Teoso sikari isikaenetakiti iua sãkire auiãkanimoninani. 15 Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori makamakati misiritaãkako. Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori mauakaniã, maerekati !auari. Txamari auapitika Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori.
16 Ininiã kãkiti auikasaakiri Xesosi sãkire, apakapari Teoso sikaenetak-
iti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika apakaparina Teoso sikaenetak-
iti, kotxi Teoso nirekari ikinipoko erekari isikini kãkitimoni. Ininiã ikini-
mane Apraão apika mekaniriakori apakapapitikari Teoso sikaenetakiti.
Xoteoakori Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auakini apakapari. Xoteo

minakaniua Teoso sãkire Apraãɔ auikini atoko inakani apaka apakapari.
Ate amakinika iri atoko itxaua Apraãɔ. 17 Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Teoso txari Apraãɔ: “Nota txĩkitakaiko pite itori ãti uãka iri pininiua.”
Ininiã Teosomoni iua aĩri atoko itxaua, kotxi Apraãɔ auikari Teoso sãkire.
Teoso txĩkitakana ipĩkani iuaĩkana auãki inini. Iua kamari mitxi mauakati
auini.
18 Apraãɔ kiomãtxipeka inakasaaki, kona keeneri. Iuaritika auikari
Teoso sãkire. Iãtapari Teoso sikaenetakiti apokini. Ininiã apanakini ãti
uãka iri atoko itxapekaua Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Papika mekaniriakori kaiãɔpokopaniriko.
19 Apraãɔ seĩ anokanani inakasaaki, imarotari iĩto ipinanapanoka inini.
Imarotari Sara !oposotaikari keene onini. Iuaritika iteene auikari
Teoso sãkire. 20 !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni.
Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko
ikamini,” itxa. 21 Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaene-
takiti. 22 Apraãɔ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atãɔ
inakari kamakari ininiua. 23 Na Apraãɔnanini Teoso txĩkitaka atãɔ inakari
kamakari ininiua. 24 Iua txĩkitakaua ate apaka atãɔ inakari kamakani
aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuĩte Xesosi ipĩkasaaki, Teoso õkitikari
iua iuaĩkana auini ĩkapani. 25 Teoso sikari Xesosi kãkitimoni ipinini ĩkapani
maerekati akamakiti xika. Teoso õkitikari iua iuaĩkana auãki inini ĩkapani,
ate ikamaerekatini ĩkapani.

5

Teoso !Omanataikaua Ate

1 Ininiã Teoso kamaerekataua, kotxi aãuikari isãkire, ininiãkara aãuĩte
Xesosi Kristo iotokakari Teoso omanatiniua ate. Teoso !omanataikaua
ate. Uatxa apakapaua ate. 2 Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iuasaaki
aimarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti atemoni ikiniõtika. Iteene
apoxokoniuata, kotxi aiãtapari Teoso aaõkitini, iua iotximere aãtamatini
ĩkapani. 3 Apanakini misiritakasaakiua, apoxokoniuata apaka, kotxi
Teoso oerekaua amĩteenekiniri amisiritiko. 4 Amisiritiko amĩteenekiniã,
aimarore apiaãpota. Aimarore apiaãpotakasaaki, aiãtapariko erekari
apokini atemoni. 5 Erekari apokini aiãtapiniã, aãpakapapitikariko erekari,
kotxi aãkixinireẽ aimarotari Teoso iteene tiretiniua. Erekari Mata-
matakoti Teoso sikakiti atemoni, oerekaua Teoso tiraõki aãkixinireẽ.
6 Erekari akamini amaposotakanisaaki, Teoso amanirekakanisaaki,
Kristo ipina ate ĩkapani. Iua ipina iketo õti manapi. 7 Atxiĩti kãkiti ipina
atãɔ inakari kamakari ĩkapani iua mapinakani ĩkapani? Atxiĩti !ipina iua
ĩkapani. Atxiĩti kãkiti ipina ãti erekari kamakari ĩkapani, iua mapinakani
ĩkapani? Atxiĩti ipina iua ĩkapani. 8 Teoso oerekaua ate, iua iteene
tiretiniua ate, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani maerekati akamapanika
anakasaaki.
9 Kristo ipinini kamaerekataua ate, ininiã uatxa Teoso apakapaua
ate. Apikomoni Kristo kaminaua, kotxi Teoso !omanataikaua. !Imisir-
itaikaua. 10 Ate Teoso omanatakani anakasaakiua, Teoso ãkiri ipina
ate ĩkapani. Ininiã Teoso mokaiakari !atxaikaua. Iua apakapaua. Iua
apakapaua, ininiã amaerekani imakatxaka, ininiã aãuapininiika, kotxi
iua õkitikaua auapininiika anini ĩkapani Teosokata, kotxi Kristo auini

auapika. 11 Teoso kamari ikara ate ĩkapani. Apikomoni iua kamina-
panikauako ate, kotxi iua kamapoxokonitaua, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo
mikanapiriãua ate Teosomoni.

Adão, Kristo Pakini

12 Maerekanitxi apoka itixi kiki ãtika xika, Adão inakori xika.
Maerekati ikamakiti xika ipina. Ininiã ikinimane kãkiti ipina, kotxi
ikinimane kãkiti kamari maerekati. 13 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
apokini apisapanika, kãkiti kamari maerekati, iuaritika Teoso !imisiri-
tana ninoa maerekati ikamakitina xika, kotxi iuasaaki !isãpiretapanikari
ipaniãtakiti. 14 Adão auakasaaki atoko, Moisesi auakasaaki manapi,
iuasaaki Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !apokapanika, iuaritika ikini-
mane ipina. Atxiĩti kãkiti !ikamari maerekati Adão maerekani atoko,
kotxi iua !ikamari Teoso paniãtakiti, iuaritika ikinimane ipina. Kiki Adão
inakori axinikasaaki, aimarotari iua Xesosi atoko ininiua.
15 Txamari aimarotari iua na Xesosi !atokoni itxaua, kotxi ãtika kiki
maerekani xika, itori kãkiti ipina. Iua sikari ipĩkitxi kãkitimoni. Kiki
ãtipekana, Xesosi Kristopekana, iua sikari erekari Teoso siãkiti itori
kãkitimoni imapinakanina ĩkapani. Teoso siãkiti iĩki !auari. !Erekari Adão
sikakiti. Peerekari Xesosi Kristo siãkiti. 16 Kiki ãtika Adão inakori kamari
maerekati. Ãtinoka maerekati ikama, ininiã eereka Teoso sãpiretari
imaerekani. Eereka Teoso misiritari iua. Teoso siãkiti !ikara atokoni itxa.
Kãkiti maerekati itori ikamakasaaki, kiki ãtipekana Xesosi sikari Teoso
siãkiti kãkitimoni, ininiã ikamaerekatana kãkiti. Iuasaaki imakatxakari
ninoa maerekani. 17 Kiki ãtika, Adão inakori maerekani xika, Teoso
txĩkitakari ikinimane ipinini. !Erekari iua kiki kamakiti. Ãti kiki, Xesosi
Kristo inakori kamakiti peerekari. Iua txĩkitakari kãkiti ãkixinire katapara
inini maerekati imakamakani ĩkapani. Kãkiti ikara atoko inakari Teoso
sikari ikinipoko erekari. Itori isika. Itxĩkitakari iua atão inakari kamakari
ininiua. Ia iparĩka ĩki !auari.
18 Adão kamari ãtinoka maerekati, iuaritika iua maerekati txĩkitakari
Teoso misiritinina ikinika kãkiti. Iua atokokana Xesosi kamakiti ãtika
txĩkitakari Teoso kamaerekatinina kãkiti ninoa ãtipirika auini ĩkapani.
Iuasaaki atãonoka ikamakiti. 19 Kiki ãtika Adão inakori na kamari Teoso
sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari kãkiti itomaneri maerekati ikaminina. Kiki
ãtipekana Xesosi inakori kamari Teoso sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari kãkiti
itomaneri atão inakari kamakani ininiuana.
20 Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni. Iuasaaki kãkiti
imarotari maerekati itori ikamakitina, ininiã maerekanitxi apiaãpota,
kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auape. Maerekanitxi apiaãpota,
iuaritika erekari Teoso sikakiti kãkitimoni apiata. 21 Maerekanitxi
txĩkitakari kãkiti ipinini. Erekari Teoso sikakiti kãkitimoni txĩkitakari kãkiti
auini ãtipirika imaxipokakani tĩkane, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo txĩkitakari
kãkiti atão inakari kamakari ininiua. Ininiãkara kãkiti auapinininiika, kotxi
Xesosi Kristo kamaerekatana.

6

!Anirekaikari Maerekati Akamini

1 Ininiã erekari atxiĩti apikomoni maerekati akamini, ikinipoko
erekari Teoso sikakiti apiata auini ĩkapani? 2 Konapitini. Teoso
makatxakapekari amaerekani, kotxi iuasaaki !anirekaikari apikomoni
maerekati akamini. Anireẽkiti maerekati akamini xipope, kãkiti

ipinini atoko itxa ixipokini. Ininiã ! apakata apikomoni maerekati akamini. 3 Apatxisatiko oerekari Kristo Xesosi nakitiakori aniniua. Iuakata apinini atoko itxa apatxisatiko. Himarotapekari ikara. 4 Apatxisatiko oerekari Kristokata ikatakoni atoko aniniua, ininiã ! anirekari apikomoni maerekati akamini. Kristo iri Teoso posotiire õkitikari imi, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Peerekari iposotiire. Ininiã apatxisatiko oerekari Xesosi õkitikiko atokokana Teoso õkitikaua ate aãuini amaneri inini ĩkapani.

5 Aãuapika Kristokata, ininiã ãtika atoko atxaua iuakata aãuini, ininiã Kristo ipinini atokokana mitxi aãuini xipope. Kristo iuaĩkana auini atokokana, aãuini amaneri. Peerekari, kotxi aãuapika Kristokata, ãtika atoko aniniua iuakata. 6 Mitxi anireẽkiti xipope, kotxi Kristo makatxakari amaerekani aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki ate ĩkapani. Ininiã mitxi anireẽkiti posotiire ! auaika. Ixipokaãkapeka, kotxi mitxi anireẽkiti maerekatinoka. Ininiã maerekanitxi nitiriakori atoko ! atxaikaua. Aimarotari ikara. 7 Maerekanitxi na paniãtaikari kãkiti ipĩkari.

8 Kristokata ipĩkani atoko aniniã, aimarotari iuakata aãuini apaka. 9 Ipĩkasaaki õkitikaãka, ininiã ! ipinaika. Aimarotari ikara. Ipĩkitxi na kaposotiireikari iuaĩkana Kristo ipinini ĩkapani. 10 Iua ipina maerekanitxi posotiire ixipokini ĩkapani. Iuasaakipeka maerekanitxi posotiire xipoka. Uatxa Kristo auapininiika Teosokata, iri nireẽkitinoka ikamini ĩkapani. 11 Iua atokotxikana anireẽkiti maerekati xipope. Uatxa ! anirekaikari maerekati akamini. Uatxa aãuapininiika Teosokata, iua nireẽkitinoka akamini ĩkapani, kotxi Kristo Xesosikata aãuapika.

12 Ininiã na hãuiritapiri hiĩto paniãtinii maerekati hĩkamini. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. 13 Na hãuiritapiri hiĩto kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hõki kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hinama kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hĩuako kaminiri maerekati. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hĩteka hĩsikauako Teosomoni, kotxi mitxi ipĩkani atoko hĩtxaua, eereka Teoso txĩkitakai auãki iuaĩkana hinini, ininiã hĩsikari hiĩto ikinika Teosomoni. Atão inakarinoka hĩkamako hõkiã, hinamaã, hĩuakoã, imakinika hiĩtoã. 14 Uatxa maerekanitxi apatrãote atoko ! itxaikauako. Uatxa amisiritiko ! auaika, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, iuasaaki imakatxakari amisiritiko.

Atão Inakari Nitiriakori

15 Ininiã atxiĩti hĩtxano nota: “Maerekati makama, kotxi amisiritiko ! auaika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, imakatxakari amisiritiko. Ininiã makamari maerekati,” atxa atxiĩti. Konapitini. 16 Himarotari, hãuiritiniãri kãkiti paniãtinii iua nireẽkiti hĩkamini, ininiã iua hĩpatrãote atoko itxaua. Iua nitiriakori atoko hĩtxaua, kotxi hĩkamari iua paniãtakiti. Maerekanitxi hĩpatrãote ininiãua, hĩkamari maerekati, ininiã hĩpina. Ininiã kona hãua Teosokata ãtipirika. Teoso hĩpatrãote ininiãua, iua paniãtakiti hĩkama, ininiã atão inakarinoka hĩkama. 17 Nitxari Teoso: “Erekapitikari atemoni pikamakiti.” Ikara atoko nitxari Teoso, kotxi mitxi maerekanitxi nitiriakori atoko hĩtxaua. Uatxa maerekanitxi nitiriakori ! hĩtxaikaua, kotxi iteene hĩkĩpitari hõerekiko. 18 Teoso makatxakapekai hĩte, ininiã uatxa maerekanitxi nitiriakori ! hĩtxaikaua. Uatxa Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã atão inakarinoka hĩkama. 19 Ikara atoko nitxa sãkireta hĩtemoni, kotxi himarotari nitiritxi, patrão pakini pirena.

Himarotakiti poiãoka. Mitxi hãuiritari hiĩto kaminiri maerekati inireẽkiti.
Hãuiritari hiĩto apikomoni maerekati ikamaãpotini. Apiaãpota maerekati
hĩkamakiti. Iuasaaki hiĩto maerekanitxi nitiri atoko itxaua. Uatxa hĩsikari
hiĩto Teosomoni atão inakari nitiri ininiua ĩkapani, ininiã hĩkamariko atão
inakarinoka. Ininiã Teoso nakitiakorinoka hĩtxaua.
20 Maerekanitxi nitiriakori hinakasaakiua, atão inakari nitiriakori na
hĩtxaua, ininiã atão inakari na paniãtai hĩte atão inakarinoka hĩkamini.
21 Ĩkiripa erekari hãpakapa, maerekati mitxi hĩkamakasaaki? Kona ka-
pakaparei. Uatxa hĩpẽtauata maerekati mitxi hĩkamakiti xika. Maerekati
kamiko xika kãkiti ipina, ininiã kona aua Teosokata ãtipirika. 22 Uatxa
maerekanitxi na paniãtaikai hĩte. Uatxa Teoso nitiriakori hĩtxapekaua,
ininiã hĩkamari ikinipoko Teoso ĩkapani. Ininiã hãuapininiika hĩtxako
Teosokata ãtipirika. 23 Maerekanitxi kãkiti patrãote atoko itxa. Iĩkitxitari
kãkiti parĩkatxi ĩki, txamari ipĩkitxi itxaua parĩkatxi ĩki. Teoso sikakiti
atemoni ãtião. !Aparĩkauata Teoso sikakiti aãpakapini ĩkapani, iuaritika
isikaua aãuini ãtipirika inini ĩkapani, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate
ĩkapani.

7

Tanirauatakaro Atoko Atxa

1 Nitariakori, hĩte hĩkinika imarotari paniãtakori iõkatsopatakori, ininiã
himarotari nisãkire. Kãkiti auapanika inakasaaki, ikĩpitariko paniãtakori
iõkatsopatakori. 2 Noerekaiko hĩte. Paniãtakori iõkatsopatakori paniãtaro
sito okaikotini oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, iua
paniãtakori na paniãtaikaro oa. 3 Õtaniri auapanika inakasaaki, ãtikata
oãuiniã, kanokarero otxaua. Õtaniri ipininiã, paniãtakori iõkatsopatakori
na paniãtaikaro oa, ininiã apakata ãtikata oĩtaniriuatini. Ikara atoko oniniã,
kanokarero !otxaua.
4 Nitariakori, oa sito atokotxikana ate amakinika. Kristo ipina ate
ĩkapani, ininiã Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori kona paniãtaikaua, kotxi
uatxa Kristo nakitiakori atxaua. Uatxa Teoso õkitikakiti Kristo naki-
tiakori atxaua. Iua nakitiakori atxaua, ininiã erekari akama Teoso
ĩkapani. 5 Mitxi anireẽkiti maerekati paniãtaua maerekati akamini. Aĩto
nirekari maerekatinoka ikamini, kotxi paniãtakori iõkatsopatakori txari:
“Kona hĩkamapiri maerekati.” Ininiã iuasaaki apiata anirekari maerekati
akamini, kotxi maerekatinoka kamakani atxaua. Ininiã apina, ininiã
kona aãuapika Teosokata. 6 Mitxi paniãtakori iõkatsopatakori nirekari
ipaniãtiniua. Uatxa paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaua. Ikara
kitxakari. Uatxa amaneri, kotxi uatxa aparĩkauata Teoso ĩkapani. Erekari
Matamatakoti oerekaua aparĩkauatini Teoso ĩkapani.

Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

7 Ininiã natokopa itxa uatxa axinikakiti? Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori maerekati itxaua atxiĩti? Konapitini. Maerekati !itxaua.
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakanimako, nota !imarotamariko
maerekati nikamini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Kona pinirekapiri ãti nakiti,
ininiã ãti nakiti ninirekiniã, nimarotari nikamininiri maerekati.
8 Maerekati xika na nota nirekari ikara Teoso paniãtakiti nikamini.
Ininiã iteene ninirekari apanakini nakiti. Ninirekari apanakini nakiti,
kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Kona pinirekapiri ãti nakiti.

Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, iuasaaki maerekati !auari.
9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimimarotakanisaaki, na nimarotari
maerekati nikamini. Niuãkatari nãkixinire auãki inini. Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori nimarotakasaaki, nimarotari maerekati nikamini.
Iuasaaki nimarotari nipinini nimaerekani xika. 10 Iuasaakipeka
nimarotari nãkixinire ipĩkari atoko inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
oerekari kãkiti erekari ikamini, iua auini ĩkapani. Txamari Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori oerekano nota nipinini nimaerekani xika.
11 Maerekati ninireẽkiti misirienetano. Imisirienetano, ininiã na
nikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ininiã nikamari
maerekati. Ininiã maerekati xika nipina.

12 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !auari maerekati, kotxi Teoso ka-
mari. Atãonoka itxa Teoso paniãtakiti. Erekari. 13 Atxiĩti erekari
txĩkitakano nipinini? Konapitini. Maerekanitxi txĩkitakano nipinini.
Maerekanitxi txĩkitakano Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori erekari ni-
makamakani, ininiã nikamari maerekati, ininiã iua maerekanitxi
txĩkitakano nipinini. Ininiã aimarotari maerekanitxi kona xatiki
apakata. Maerekatinoka, kotxi maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua ikara atoko inakari.

14 Aimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaxiti ĩkari ininiua. Txa-
mari nota uaikirino. Maerekanitximoni vẽtxitakori atoko nitxaua,
maerekanitxi nitiri atoko nininiua ĩkapani. 15 Na nimarotari nikamak-
iti, kotxi na nikamari notaka nireẽkiti. Nikamari nimanirekakiniti,
nomanatakiti. 16 Ininiã maerekati nimanirekakiniti nikamakasaaki,
iuasaaki nimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ereka inini. 17 Ininiã
na notani kamari maerekati. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakari
nikaminiri iua maerekati. 18 Nimarotari erekari !auari nãkixinireẽ.
Maerekatinoka aua nãkixinireẽ, kotxi ninirekari erekari nikamini, txa-
mari !niposotari. 19 Na nikamari erekari ninireẽkiti. Nikamapikari
maerekati nimanirekakiniti. 20 Ininiã nimanirekakiniti nikaminiã,
kona notani kamari. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakano iua
maerekati nikamini.

21 Ininiã ia sãkiretxiti atão: Ninirekasaakiri erekari nikamini,
maerekatinoka niposota nikamini. 22 Nãkixinireẽ iteene ninirekari
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka nikamini. 23 Txamari aua ãti
ninireẽkiti niĩto ãki. Iua niĩto nireẽkiti nirekari ixipokiniri nãkixinire
nireẽkiti. Iua niĩto nireẽkiti xika nikamari maerekati nireẽkitinoka.
!Niposotari erekari nikamini. Kateia ãki iaxirikakoni atoko nitxa.
24 !Erekano nota. Maerekati kamakarino nota. Kipa makatxakano,
maerekati niĩto nireẽkiti nimakamakani ĩkapani? Niĩto txĩkitakano
nipinini. Kipa moianatano? 25 Aãuĩte Xesosi Kristokara moianatano.
Iuara makatxakano nimapinakani ĩkapani. Peerekari Teoso, kotxi iua
kamari ikara atoko nota ĩkapani.

Ininiã uatxa ia atoko inakari nisãpiretai. Nãkixinireẽ ninirekari
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nikamini. Txamari niĩtoã maerekanitxi
nireẽkitinoka niposota nikamini.

8

Erekari Matamatakoti Txĩkitakari Aãkixinire Auãki Inini

1 Ininiã uatxa Teoso !itxaikaua ate: “Maerekati hĩkamakiti xika nimisir-
itaiko hĩte,” !itxaikaua ate, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua.
!Akamaikari aĩto nireẽkiti. Erekari Matamatakoti sikaposotiiretaua

iua nireẽkiti akamini. 2 Erekari Matamatakoti nireẽkiti akama, ininiã
iua txĩkitakari aãkixinire auãki inini, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori
atxaua. Erekari Matamatakoti makatxakano maerekanitxi nireẽkiti
nikamini, ininiã na nipina. 3 Aĩto maerekani xika Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori ! iposotari imakatxakiniri amaerekani, kotxi ! aposotari
akaminiri iua paniãtakiti. Iuaritika Teoso makatxakari amaerekani,
kotxi iua iokanatari imi atemoni. Imi ĩto ate ĩto atoko, maerekati
kamakari ĩto atoko itxa. Teoso iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani,
amaerekani imakatxakini ĩkapani. Ininiã ixipokari maerekati posotiire
aĩtoã auakari. 4 Teoso kamari ikara, ininiã Xesosi kamari ikinika Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka ate ĩkapani, kotxi ipaniãtakiti atão inakari-
noka. Ininiã ! akamaikari maerekati aĩto nireẽkiti. Akamari Erekari
Matamatakoti nireẽkiti.
5 Ĩtotxi nireẽkiti kamakani xinikapikari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari
Matamatakoti nireẽkiti kamakani xinikapikari Erekari Matamatakoti
nireẽkitinoka. 6 Kãkiti xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, ixinikakiti txĩkitakari
iua ipinini, ininiãkara kona auapika Teosokata. Kãkiti auiritiniãri
Erekari Matamatakoti txĩkitakiniri ixinikiniri Erekari Matamatakoti
nireẽkitinoka, iua auapinininiika Teosokata. Erekaxinireri iua. 7 Kãkiti
xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, Teoso mokaiakariakori itxauana, kotxi !
inirekarina Teoso paniãtakiti iaõka ikaminina. ! Iposotarina Teoso
paniãtakiti iaõka ikaminina. 8 Ĩtotxi nireẽkitinoka kamakani ! iposotari
ikamapoxokonitinirina Teoso.
9 Hĩtepekana, Erekari Matamatakoti hãkixinire auiniã, hĩkamari iua
paniãtakiti. ! Hĩkamari maerekati hiĩto paniãtakiti. Erekari Matamatakoti
kãkiti ãkixinireẽ mauakanisaaki, na Kristo nakitiakori ! itxauana, kotxi
Erekari Matamatakoti Kristo nakiti itxaua. 10 Hiĩto ipinapitikako
maerekati xika, iuaritika hĩxinire auãkiri itxaua Kristo hãkixinireẽ auiniã.
Hĩxinire auãkiri itxaua, kotxi Kristo kamari atão inakarinoka ate ĩkapani.
11 Teoso õkitikari Xesosi, iua ipĩkasaaki. Erekari Matamatakoti Teoso
nakiti hãkixinireẽ auiniã, Teoso Kristo õkitikakari, txĩkitakariko hiĩto ip-
inakari iuaĩkana auãki inini, kotxi Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua
hãkixinireẽ.
12 Ininiã nitariakori, auapitika akamakiti tĩkane Teoso ĩkapani. !
Auari akamakiti tĩkane aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani. 13 Hiĩto nireẽkiti
hĩkaminiã, hĩxinire ipĩkari atoko itxa, ininiã ãtipirika kona hãua Teosokata.
Hamanainiãri Erekari Matamatakoti maerekati hiĩto kamakiti ixipokini,
iuasaaki hãuapika ãtipirika Teosokata.
14 Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakani, Teoso anaakori itx-
auana, kotxi Erekari Matamatakoti Teoso nakiti. 15 Iua Erekari Mata-
matakoti Teoso sikakiti hĩtemoni. ! Itxĩkitakai nitiritxi kapĩkareri hininiua.
Itxĩkitakai Teoso anaakori hininiua. Erekari Matamatakoti posotiireẽ
aãkiritari aĩri Teoso: “Papai, niri,” atxari. 16 Erekari Matamatakoti
sãpiretaua aãkixinireẽ Teoso anaakori aniniua. 17 Teoso anaakori aniniãua,
aãpakapariko erekari Teoso nĩkatakiti ate ĩkapani. Kristo apakapari erekari
Teoso nĩkatakiti iua ĩkapani, ininiã ate apakapari iuakata. Kristo misir-
itaãkapeka. Ate misiritiko apaka auiniã Kristo sãkire aãuikini xika,
Kristo ikinimane auĩte inakasaakiua, ate apaka aua iuakata iuasaaki.
Aãtamatari iua iotximere. Peerekari iuasaaki iuakata aãuini.

Aãpakapariko Ikinipoko Erekari

18 Uai itixi aãuakasaaki, aãtatsiirauata. Eereka ! axinikaikari mitxi
aãtatsiirauatini, kotxi Teoso oerekauako ikinipoko erekari. Iuasaaki

peerekari. 19 Ikinipoko Teoso kamakiti iãtapari ipoxokoniritika Teoso
keto õti. Iuasaaki aimarotari Teoso anaakori. 20 Kotxi ikinipoko Teoso
kamakiti misiritaãkapeka, ixipokaãpotini tĩkane. Ikinipoko Teoso kamak-
iti ixinireka ! ixipokaãpota. Teoso txĩkitakari ikinipoko xipokaãpotini.
Iuaritika aimarotari, ipĩkitxi xipokini õti apokapitikako. 21 Ikinika Teoso
kamakiti iãtapari iua õti. Iuasaakiko itixi amaneri itxauako. !Ixipokaika.
Iuasaaki ikinika amaneri. ! Ixipokaika. Teoso anaakori misiritiko !
auaika. Peerekari iuasaakiko.
22 Aimarotari uatxapiikama ikinika Teoso kamakiti atatsiirauata,
amarini tsii sito atatsiitini atokokana. 23 Na itixi Teoso kamakitinanini
atatsiirauata. Aãkixinire apaka akiripireta, kotxi anirekari Teoso
keto apokini. Iuasaaki iua apakapaua ate iua anaakori. Iuasaakiko
aĩto amaneri isikaua. Iuasaakiko aĩto ! kaxiporeikari. Merepanika
Teoso sikakiti auapeka atemoni, kotxi iua sikapekari Erekari
Matamatakoti atemoni. 24 Teoso makatxakapekari amaerekani,
aãuikasaakiri isãkire. Ininiã aiãtapari apikomoni isikaenetakiti atemoni.
! Aãtamatapanikari isikaenetakiti, ininiã aiãtapapanikari. Aãuikapitikari
isikaenetakiti isikiniua, ininiã atão aãuikiniri. 25 Aiãtapari aãpakapakiti
tĩkane. ! Aãpakapapanikari, iuaritika aiãtapari apoxokoniritika, kotxi
aimarotapitikari ikara apokini.
26 Erekari Matamatakoti moianataua, kotxi na kataparaxinireua.
! Aimarotari aamanaãkiti tĩkane, Teoso amisãkiretakasaaki. Iuaritika,
Erekari Matamatakoti misãkiretari Teoso ate ĩkapani. Asãkireẽ ! aposo-
tari asãpiretiniri Teoso ikinika anireẽkiti, ininiã Erekari Matamatakoti
misãkiretari Teoso ate ĩkapani. Ipinimoni itxa isãpiretiniri Teoso. Kãkiti
sãkireẽ ! isãkirauata Teosokata. 27 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire, ininiã
iua imarotari Erekari Matamatakoti xinikakiti, kotxi Erekari Mata-
matakoti misãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori ĩkapani. Erekari Mata-
matakoti amanaãri Teoso, Teoso nireẽkiti ikaminana inakitiakori.

Teoso Iteene Tiretiniua

28 Aimarotari ikiniõtika erekari ikaminaua ate, kotxi iua tiretakani,
iua mereẽkini atxaua ate. Iuaritika aãtatsiirauatini auapitika. Iuari-
tika iuasaaki apaka erekari ikaminaua. Iua mereẽua, kotxi inirekari
imereiniua. 29 Itixi kamiko apisapanika Teoso imarotapekaua ate. Iua
mereẽpekaua ate, iua anaakori kaiãopokori aniniua ĩkapani. Imereẽpekaua,
imi Xesosi atoko aniniua ĩkapani. Ininiã Xesosi aĩtari apiari. 30 Teoso
akiritana imereẽkini. Apaka ikamaerekatana iua mereẽkini. Apaka
itanapoko erekari isika ninoa ikamaerekatakinimoni.
31 Teoso kamari ikinipoko ikara erekari ate ĩkapani, ininiã na-
tokopa itxa axinikakiti? Teoso kataparari moianatapitikaua, ininiã
ate omanatakani tapara poiãoka. 32 Teoso sikari ikinipoko atemoni.
Imi apaka isika atemoni, kotxi ipina ate akinika ĩkapani. Isikari
imi atemoni, ininiã aua atxiĩti iua masikakiniti atemoni? ! Auari.
Ikinipoko erekari isikapitikaua atemoni. Ikarone ! auari. 33 Aua
atxiĩti Teoso mereẽkini maerekani sãpiretakari? ! Auari. Teosora
sãpiretari ninoa maerekani mauakani, kotxi iua kamaerekatapekana
ninoa. 34 Aua atxiĩti Teoso mereẽkini misiritiko sãpiretakari? !
Auari. Kotxi Kristora misãkiretari Teoso ate ĩkapani, kotxi Teoso
ikikomoni auakari itxaua. Iua ipina ate ĩkapani, ininiã eereka Teoso
õkitikari iua, auapika inini ĩkapani. Iuara misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
35 Ininiã kipa atxiĩti iotokakatari Kristo tiretiniua? ! Auari, kotxi

amaxikikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Amauarenisaaki, Kristo tiretapanikaua. Amisiritikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Natxi auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Amamãkanisaaki, Kristo tiretapanikaua. Monõkori auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Neenamatxi auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. 36 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pisãkire aãuikini xika, pamonõkoniri ikiniõtika. Aõkiko monõkoni auapika.

Soti auĩte apanakini okini atoko, apanakini nirekari okiniua ate, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 37 Maerekati ikara atoko aua, iuaritika iteene akãiata, kotxi atiretakiri sikataparataua. 38 Ia nimarota. Kristo tiretiniua iotokakakari !auari. Apĩkasaaki, itiretapanikaua. Aãuapanika inakasaaki, itiretapanikaua. Teoso nitiriakori iaxitikini !iotokakari itiretiniua. Satanasi nitiriakori !iotokakari itiretiniua. Ĩkorasaaki auakani, katana auakani apaka !iotokakari Kristo tiretiniua. !Auari posotiiretxi, Kristo tiretiniua iotokakakari. 39 Iaxiti apiko nopinixiti auakani, iaxiti patapi auakani apaka, !iotokakari Kristo tiretiniua. Hinitiniãri Teoso tiretiniua iotokakakari, !hãpokari. Hinitiniãri ikinika Teoso kamakiti auiniãtaã, iuaritika kona hãpokari Teoso tiretiniua iotokakakari. !Auari. Aãuĩte Kristo Xesosi oerekaua Teoso iteene tiretiniua.

9

Teoso Mereẽna Xoteoakori Inakitiakori Ĩkapani

1 Atão nisãkire. Kristo nakiti nitxaua, ininiã na nisãpiretari misirieneretxi. Nãkixinireẽ nimarotari nisãkire atão inini, kotxi Erekari Matamatakoti oerekari nisãkire atão inini. 2 Ia nisãkire atão. Iteene nimatinaniuatapika. Nãkixinireẽ maerekaxiniretinoka nitxa, ninirimane Kristo sãkire mauikakani xika. 3 Ninirekamari Teoso misiritinino nota, ninoa nitariakori imamisiritakani ĩkapani. Ninirekamari Kristo manirekakanino nota, ninirimane Kristo nakitiakori ininiua ĩkapani. Niposotiniãri ikara atoko nikamini, nikamari ninirimane ĩkapani. Txamari !niposotari. 4 Ninirimane Isaeo apika mekaniriakori itxauana. Teoso nirekana ninoa iua anaakori ininiuana. Teoso oerekari iposotiire ninoamoni. Isãpiretana ninoa ikamaenetakiti ninoa ĩkapani. Isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni. Oerekana ninoa kiiniri atão ikaminina, iuakata isãkirauatakasaakina. Teoso sãpiretana ninoa ikamakiti tĩkane ikinimane kãkiti ĩkapani. 5 Ninirimane apika atokiriakorini Apraãoma, Isakima, Isaeoma pakini. Kristo uaimoni iponaniãkasaaki, ninoa apiko mekaniri itxaua, iuaritika Teoso itxaua. Ikinimane auĩte itxaua. “Peerekai,” matxari iua ãtipirika. Ameẽ.

6 Atxiĩti Teoso kona kamari ikamaenetakiti Isaeo apika mekaniriakori ĩkapani? Ikamapitikariko. Txamari kona ikinikani Isaeo apika mekaniriakori Teoso nakiti !itxauana. 7 Kona ikinikani Apraão apika mekaniriakori atão Teoso anaakori !itxauana, kotxi Teoso txari Apraão:

Papika mekaniriakori atão inakani Isaki mekaniriakori itxauana.

8 Teoso sãpiretari Isaki auini, iua auini apisapanika. !Isãpiretari ãti Apraão ãkiri Isimaeo inakori auini, iua auini apisapanika. Isimaeo iponaniã, kotxi Apraão sirĩka Isimaeo inorokata. Ininiã kãkiti Isimaeo atoko, Teoso anaakori !itxauana. Teoso sãpiretari Apraão iua keene inini, ininiã isikaenetakininoka atão Apraão apika mekaniriakori itxauana. 9 Teoso sikaenetari Apraão keene inini. Itxari:

Niketo manapi nikanapiriãko. Iuasaaki Sara keeneroko. Kiki oenetako.

10 Apikomoni nisãpiretai. Hepeka anaakori iri ãtika. Aãpika atokirini
itxaua Isaki inakori. 11-12 Oa anaakori iponaniã ipipe. Iponaniinina
apisapanika, maerekati ikaminina apisapanika, erekari ikaminina apis-
apanika, Teoso sãpiretaro oa:
Merepanika iponaniãkari eereka iponaniãkari nitiri itxauako.
Ininiã Teoso mereẽri iua eereka iponaniãkari Xakoo inakori apiari inini
ĩkapani, iua auini apisapanika. Ininiã na Xakoo kamakitini txĩkitakari
Teoso mereiniri iua. Teoso mereẽri iua, kotxi inirekari ikara atoko inini.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Xakoo nitireta. Isaoo nomanata.
14 Ikara atoko ininiã, kanatokopa itxa axinikakiti? Atauako Teoso na
kamari erekari? Ikamapitikari erekari. Ãtipirika Teoso kamari erekari.
15 Teoso txari Moisesi:
Ninirekiniãri ãti niamonĩkini, niamonĩkari. Ninirekiniãri ãti nimoiana-
tini, nimoianatari.
16 Ikara atoko ininiã, anireẽkiti !itxĩkitakari Teoso mereiniua. Akamakiti
!itxĩkitakari Teoso mereiniua. Imereẽua, kotxi iamonĩkaua. 17 Teoso txari
Paraoo isãkire iõkatsopatakoriã:
Nota txĩkitakai auĩtetxi pininiua, niposotiire noerekini ĩkapani, niuãka
ikini itixiti auakani imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 18 Ininiã Teoso nirekiniãri iamonĩkiniri
ãti, iua amonĩkari iua. Apaka inirekiniãri, itxĩkitakari ãti ãkixinire kaikox-
inire inini, Teoso nireẽkiti imanirekakani tĩkane.

Teoso Omanãkare, Iamonĩkare Pakini

19 Atxiĩti hĩte txano nota: “Teoso ikara atoko ininiã, na ate xikani
kaikoxinireua ate. !Aposotari akaminiri Teoso manirekakiniti,” atxiĩti
hĩtxano. 20 Txamari !apakata ia atoko hinini. Kiriparai hĩte ikara atoko
ina sãkiretakani Teosomoni? Kãkiti hĩtxaua. Teoso kamakiti pitxaua.
Atauako kamakori posotatari ikamakirimoni: “Kinirepa pikamano nota
ia atoko ninini?” !Apakata ikara atoko hinini hĩkamakirimoni. 21 Hĩxinikari
kiki tiitxi kamakari. Ikamari inireẽkiti. Atxiĩti ãti poriĩ katsariã, ikamari
ipi kopiti. Atxiĩti ianaka ikamari ãti kopiti, peereri inini, kiiniri ĩkapani.
Atxiĩti ãtipekana ikama patimari poião ereri, ikiniõtika iãriã iãtiko ĩkapani.
22 Ikara atoko itxa Teoso kaminiri kãkiti. Teoso kamari apanakini
kãkiti Teoso omanãkare imarotinina ĩkapani imaerekanina xika. Iuasaaki
oerekana iposotiire imarotinirina ĩkapani. Teoso omanatana ninoa,
iuaritika imĩteenekana. Kona uatxa ixipokana ninoa. Txamari iketo
manapi ixipokanako ninoa. Uatxa imĩteenekapanikari ninoa maerekani.
23 Apaka ikamari apanakini iua amonĩkakini. Uatxa imĩteenekari iua
omanatakini maerekani, kotxi inirekari iua amonĩkakini imarotiniri iua
ereka inini, kotxi peerekari iua. Iteene itiretari iamonĩkakini. Ikamana
ninoa erekari isikakiti apakapinina ĩkapani. 24 Hĩte, ate pakini, iua
amonĩkakini atxaua. Iua akiritakini atxaua. Na Xoteonanini akirita.
Akiritana Xoteo minakaniua apaka. 25 Teoso sãkire iõkatsopatakori, Oséia
iõkatsopatakitiã, Teoso sãpiretari ikara. Itxari:
Kãkiti mitxi nota nakitiakori minakonimoni nitxako: “Uatxa nota naki-
tiakori hĩtxapekauako.” Ninoa mitxi nimatiretakinitimoni nitxako:
“Uatxa nota tiretakini hĩtxapekauako,” nitxako.
26 Mitxi Teoso txana ninoa: “Na nota nakitiakorini ! hĩtxaua.” Ikara
Teoso sãkiretiniãtaã, iuaãtaãtxikana: “Teoso ãtipirika auãki inakari
anaakori hĩtxaua,” inaãka ninoamoni,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
27 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakoriã, Isaía txari:
Isaeo apika mekaniriakori kaiãopokori, potxoari uiniti kipatxite atoko itxana, txamari poiãonoka makatxakaãka imapinakani ĩkapani.
28 Patimari Teoso xipokiniri iparĩka imisiritiniri kãkiti imaerekani xika, itxa Isaía. 29 Mitxipeka Isaía txari:
Apiananiri kaposotiireri nĩkatari apanakini aãpika mekaniriakori imapinakani ĩkapani. Ininiã atenape auapanika. Teoso manĩkatakanimauako, axipokapiimako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani xipokini atoko, kãkiti Komoha sitatxiti auakani xipokini atoko atxapiimako,
itxa Isaía sãkire.

Xoteo Mauikakaniri Teoso Sãkire

30 Ininiãkara aimarotari ia: Xoteo minakaniua manitakanisaakiri Teoso txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana, iuasaaki Teoso txĩkitakana atão inakari kamakani ininiuana, kotxi auikarina Teoso sãkire. 31 Txamari Xoteoakori nitaãpotari paniãtakori ninoa atão inakari kamakani txĩkitakakari, txamari ! apokarina. 32 Kinirepa ! apokarina ikara? Kinirepa Teoso na txĩkitakana ninoa atão inakari kamakani ininiuana? Kotxi ! auikarina isãkire. Inirekarina iparĩkana txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana. !Inirekarina auikinirina Xesosi sãkire. Ninoamoni Xesosi kai kimapori nopini auakari atoko itxa, kotxi kai xika kãkiti mãkitita. 33 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩkari sãpiretari ia kai pirena. Itxari:
Pikenakotariko ia: Nota iokanatakiti kãkitimoni kai atoko itxa. Nitakari iua kai Sião sitatxitiã Xoteoakori kimaporeẽ. Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika. Iuaritika iua sãkire auiãkani ! ipẽtauata nota apisatoõ.

10

1 Nitariakori, nãkixinireẽ iteene ninirekari Teoso makatxakiniri ninirimane maerekani, Isaeo apika mekaniriakori maerekani. Nimisãkiretari Teoso ninoa maerekani makatxakiko ĩkapani. 2 Nimarotari ninirimane iteene nirekiniri iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Txamari ninoa kerokari, kotxi !imarotarina atão iparĩkauatini Teoso ĩkapani. 3 !Imarotarina Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Ninoaka nirekamari atão inakari ikaminina, Teoso apakapinina ĩkapani. Ininiã ! auiritarina Teoso txĩkitakinina ninoa atão inakari ikaminina. 4 Kristo kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, ininiã iuanoka txĩkitakari ikinimane kãkiti iua sãkire auiãkani atão inakari ikaminina.

Apiananiri Akiritakani

5 Kitxakapirĩka Moisesi sãpiretari atão inakari akamini Teoso paniãtakiti. Iuasaaki itxari:
Ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikiniõtika pikaminiã, pauapininika pitxako,
itxa Moisesi sãkire. 6 Txamari ! aposotari ikara atoko akamini. Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iua txĩkitakaua atão inakari akamini. Ininiãkara ! apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: “Kipa atxiĩti posotari iaxiti apiko nopinixitimoni isini, Kristo notamoni iminini ĩkapani?” 7 ! Apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: “Kipa atxiĩti posotari ipĩkani auiniãtaã isini, Kristo notamoni iminini ĩkapani?” 8 Xesosi sãkire auape hĩtemoni. Na hĩsa

ãtiãtaã iua sãkire himarotini ĩkapani. Hinamaãpekari. Hãkixinireẽpekari.
Xesosi sãkire auikiko asãpiretapikari kãkiti. Ia atoko asãpiretari kãkiti:
9 Pinamaã, “Xesosi niauĩte” pininiã, pãkixinireẽ pauikiniãri Xesosi ipinini
Teoso õkitikiniri iua, iuasaaki pimaerekani makatxakaãkako. 10 Kotxi
aãkixinireẽ Xesosi sãkire aãuikiniã, ikamaerekataua. Anamaã “Maerekati
kamakarino nota,” aniniã, iua makatxakari amaerekani. 11 Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:

Iua sãkire auiãkari pẽtauatini !auari.

12 Iua Kristo sãkire auiãkari atxiĩti Xoteo itxaua. Atxiĩti Xoteo minakatiua
itxaua. Xoteo auĩte itxaua Kristo. Xoteo minakaniua auĩte apaka itxaua.
Ikinimane auĩte itxaua Kristo Apiananiri. Isikari itanapoko erekari
ikinimane iua akiritakanimoni. 13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ikinimane akiritiniãri Apiananiri uãka imaerekanina imakatxakini
ĩkapani, iuasaaki imakatxakaãkako imaerekanina.

14 Kiãtokopa itxa ninoa akiritiniri iua, isãkire imauikakanisaaki?
Kiãtokopa itxa ninoa auikiniri isãkire, imakenakotakanisaakirina?
Kiãtokopa itxa ninoa kenakotiniri isãkire, imasãpiretakonisaakina?
15 Kiãtokopa itxa Teoso iokanapirena sãpiretiko, ate maiokanatakaniãri
iua sãkire sãpiretakani kãkitimoni? Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekapitikari Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani apokini kãkitimoni,
kotxi isãpiretarina Teoso kamaerekaxiniretiniri kãkiti. Isãpiretarina
erekari Teoso sikakiti kãkitimoni. Ikara iminapiretakitina
kamapoxokonitari kãkiti.

16 Txamari na ikinimane kãkitini auikari Teoso iokanapirena erekari.
Kotxi kitxakapirĩka Isaía txari:

Apiananiri, asãpiretamari piokanapirena kãkitimoni, txamari !auikarina,
itxa Isaía. 17 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso iokanapirena, Teoso
txĩkitakari kãkiti auikiniri isãkire. Kristo sãkire akenakotakasaaki, ake-
nakotari Teoso iokanapirena.

18 Txamari nota pimaãi: “Atauako Xoteo kona kenakotari Teoso
iokanapirena?” Ikenakotapitikarina, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:

Iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekari Teoso ikini itixiti auakani. Teoso
sãkire atoko itxa iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekakiti.

19 Iuaĩkana nipimaãi: “Atauako Xoteo !imarotari Teoso iokanapirena?”
Imarotapitikarina. Moisesi sãpiretapekari Teoso sãkire. Itxari:

Nimakatxakari Xoteo minakaniua maerekani, ininiã nitxĩkitakaiko hĩte
hĩxikotinina ninoa mitxi nota nakitiakori minakaniua. Nitxĩkitakai
hĩte homanãkarauatini, ninoa mitxi mimaroreni xika.

20 Isaíapekana sãpiretari Xoteo minakaniua pirena. Isãpiretari Teoso sãkire
itaparaxinireritika:

Teoso txari: “Ninoa nota manitakani aõkitano nota. Nimotika nota
makiritakanimoni.”

21 Apikomoni isãpiretari Teoso sãkire Xoteo kamakiti:

Teoso txari: “Ikiniõtika namanaãri ninoa kanapiriini notamoni, txamari
! ikĩpitarina nisãkire. ! Ikamarina nisãkire iaõka. Inireẽkitinoka
ikamana.”

11

Xoteo, Teoso Sãkire Auiãkani

1 Ininiã nipimaãi: “Atauako Teoso ! inirekaikari Xoteoakori?”
Inirekapitikana. Nota apaka Xoteo nitxaua. Apraão apika mekaniri

nitxaua. Pẽxamĩĩ apika mekaniri nitxaua. 2 Teoso ! itakanapari
Xoteoakori. Iua mereẽna ninoa itixi kamiko apisapanika. Himarotari
Teoso sãkire iõkatsopatakori, Eríasi tsoatakasaaki Teosomoni Xoteo
maerekani isãpiretakasaaki. 3 Iuasaaki Eríasi txari:

Apiananiri, ninoa okapekari kãkiti pisãkire sãpiretakani. Ikapirinikarina amesa pinakiti pitemoni sikakori takikoãtaã. Notanoka pisãkire sãpiretakarino auapanika. Ninoa asikatikinitano nota okinino ĩkapani,

itxa Eríasi. 4 Kanatokopa Teoso apakapapiretari Eríasi? Teoso txari:

Kona pitenanini auikari nisãkire. Nota nĩkatari setxi mio kikiakori nota nakitiakori. Ninoa kona teosonetari kãkiti kamakiti Paao inakori. Kona ikapotoreẽkauana iua apisatoõ,

Teoso txari Eríasi. 5 Ikara atokotxikana uatxa. Aua apanakini kãkiti
Teoso mereẽkini. Imereẽna ninoa, kotxi iua nirekari ikinipoko erekari
ikaminina ninoa. 6 Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika Teoso mereẽua
ate. Isikari ikinipoko erekari ate ĩkapani maxikatiĩka. Aparĩka !itxĩkitakari
iua sikiniri ikinipoko erekari atemoni. Aparĩka txĩkitakiniãri ikinipoko
erekari isikiniua, ininiã kona maxikatiĩka isikarauata atemoni.
7 Ininiã kanatokopa atxa asãkire apikomoni? Xoteoakori kona apaka-
pari inireẽkitina. Inirekarina Teoso apakapinina ninoa erekarini ininiuana. Teoso mereẽkininoka apakapari ikara inakari. Apanakinipekana
Teoso !auirita atão imarotinina. Mõsiãreni atoko itxana. 8 Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:

Teoso txĩkitakari ninoa ãkixinire imakakari atoko inini, iua sãkire imimarotakanina ĩkapani. Kokipitikamana, iuaritika ! atamatarina Teoso kimapore. Kakenakokipitikamana, iuaritika ! inirekarina Teoso sãkire ikĩpitinina. Uatxapiima ikara atoko itxapanika,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 9 Kitxakapirĩka Tavii txari Teosomoni:

Ninoa kiena kaiãopokori. Inipokotakasaakina, iuãkatarina pite apokaerekatinina ninoa, kotxi kaiãopokori ikienana. Ikienana takapiri atoko itxa imaĩkinina ninoa. Itxĩkitakana ikerokinina. Ikara xika ninirekari pimisiritinina.

10 Ninirekari ninoa mõsiãreni atoko ininiuana, ininiã na atão atamatarina pikimapore. Kãkiti tiitxi minari porikitakani atoko pitxĩkitakanako ninoa ãtipirika,

itxa Tavii sãkire.

Xoteo Minakaniua Maerekani Makatxakiko

11 Iuaĩkana nipimarauata: “Atauako Xoteoakori maerekani xika
Teoso xipokana ninoa?” Konapitini. Xoteoakori kamari maerekati,
ininiãkara Teoso sãpiretari Xoteo minakaniua imaerekanina imakatx-
akini, Xoteo xikotinina ĩkapani, iuaĩkana Teosomoni ikanapiriinina
ĩkapani. 12 Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sikari erekari
kiĩkiri apanakini itixi auakanimoni. Xoteo mapakapakiniti Xoteo minakaniua apakapa erekari kiĩkiri. Ininiã Xoteo kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaaki apiaerekata Teoso sikakiti kãkitimoni.
13 Uatxa nota misãkiretai hĩte Xoteo minakaniua, kotxi Teoso
iokanatano nota hĩtemoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Niuikari hĩtemoni
niokanatiko. 14 Ikara atoko ininiã, atxiĩti ninirimane Xoteo xikotai hĩte,
ininiã atxiĩti apanakini ninoa kanapiriã Teosomoni, imaerekanina
Teoso makatxakini ĩkapani. 15 Teoso takanapakasaakiri Xoteo, iua
apakapari Xoteo minakaniua, ininiã ninoa Xoteo minakaniua kanapiriã

Teosomoni. Teoso iuaĩkana apakapakasaakiri Xoteoakori, iuasaakiko peerekari. Ipĩkani iuaĩkana auãki inini atoko itxako.

16 Komiri akamakasaaki, ipixini Teosomoni asikasaaki, aimarotari ikinipoko iua komiri iua nakiti ininiua. Aamina kotsa Teoso nakiti ininiã, imina pori apaka iua nakiti. 17 Xoteoakori oriva mina takakori atoko itxa, takakori Teoso nakiti. Ãtikaka ipori kapatakaãka. Oriva ĩtopakiri pori apaãka. Iapitaka inaãka ikapatakikoãtaã. Aneẽ takari katiã. Takari sikakienatari ĩtopakiri pori. Hĩte Xoteo minakaniua iua oriva ĩtopakiri pori atoko hĩtxaua. Hãpakapari Teoso sikakiti, kotxi hĩte apotiitaua Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata. 18 Hĩte Xoteo minakaniua, kona hĩuikapeua Teoso apakapinii hĩte. "Iua aãpori kapatakiko atoko, Teoso takanapana Xoteoakori, ate apakapini ĩkapani," kona hĩtxape, kotxi aãpori atoko hĩtxaua. Na aãpori sikataparatari aãkotsa. Aãkotsa sikataparatari aãpori. Ininiã hĩte apakapari Teoso sikakiti, kotxi hãpotiitaua Xoteokata.

19 Atxiĩti hĩte Xoteo minakaniua txano nota: "Iua aãpori kapatakaãkori atoko Teoso takanapari Xoteoakori. Ãti aãpori iapitakiko atoko, Teoso apakapaua ate," hĩtxano atxiĩti. 20 Atãopitikara. Teoso takanapari Xoteoakori, kotxi ninoa !auikari isãkire. Iua apakapai hĩte, kotxi hĩte auikari iua sãkire. Iuaritika ! hĩuikapeua ikara atoko hinakasaaki. Erepaniko. 21 Teoso takanapari Xoteoakori, takari pori sauakakori atoko. Ininiã erepaniko, kotxi ĩtopakiri aãpori atoko hĩtxaua. Atxiĩti ãti õti okanapai hĩte apaka.

22 Aimarotari katiraõkiri ininiua Teoso. Aimarotari apaka kataparaxinireri ininiua. Kataparaxinireri iua, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Katiraõkiri iua, itiraõki hinirekasaaki. Itiraõki himanirekakaniã, hĩte apaka mapara hõkaãka, iua aãpori sauakakori atokokana. 23 Xoteo takanapiniãri imauikakaniri Xesosi sãkire, auikiniãri iuaĩkana isãkire, Teoso iuaĩkana mikanapiriãna, kotxi Teoso kaposotiireri ikara atoko ikamini. 24 Hĩte ĩtopakiri pori sauakakori takarimoni iapitaãkori atoko hĩtxaua. Kona ixinireka aua ikara atoko. Pamimari ikara atoko. Xoteo atão oriva takakori atoko itxauana. Ininiã na kamimari mitxi auiniãtaã iuaĩkana Teoso takinina ninoa, iuaĩkana imikanapiriinina ninoa iuamoni.

Xoteo Maerekani Makatxakaãkapanikako

25 Nitariakori ninirekari himarotiniri apanakini mimarotakiniti, ininiã na hĩuikaua. Xoteo !inirekari auikiniri Teoso sãkire uatxa, iuaritika na ikara atoko ! itxapani ãtipirika. Ikini itixiti auakani Teoso nireẽkini Xoteo minakaniua kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaakiko Xoteo kanapiriãko Teosomoni. 26 Ininiã iuasaaki ikinimane Xoteo kanapiriãko Teosomoni. Iuasaaki Teoso makatxakari ninoa maerekani. Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka auakari ikara atoko itxa. Itxari:

Xoteo itxauako maerekanitxi makatxakakari. Imakatxakariko ikinika maerekati Xoteoakori kamakiti, Teoso manirekakiniti. Iuasaaki Teoso nireẽkitinoka inirekanako.

27 Nimakatxakariko maerekati ninoa kamakiti, kotxi kitxakapirĩka nikamaenetari ikara atoko inakari,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

28 Xoteoakori ! inirekari Teoso iokanapirena erekari, ininiã Teoso takanapana ninoa. Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka hĩte Xoteo minakonimoni. Uatxa Teoso mokaiakariakori atoko itxauana Xoteoakori, iuaritika Teoso mereẽna ninoa. Apraão, Isaki, Xakoo pakini apika mekaniriakori itxauana, ininiãkara Teoso tiretapanikana ninoa.

29 Teoso kona mamakari isãkire. Kãkiti iua mereẽkini ãtipirika iua
mereẽkini itxauana. Isiãkiti erekari kãkitimoni ! imakatxaka iuaĩkana.
30 Hĩte Xoteo minakaniua kitxakapirĩka !hĩkĩpitari Teoso sãkire, iuaritika
uatxa Teoso amonĩkai hĩte, kotxi Xoteo kona kĩpitari Teoso sãkire uatxa.
31 Uatxa Xoteoakori kona kĩpitari Teoso sãkire. Teoso amonĩkapekai hĩte
Xoteo minakaniua, ininiã Teoso iuaĩkana amonĩkanako Xoteoakori apaka.
32 Ikinimane kãkiti na kĩpitari Teoso sãkire. Kona aposotari akĩpitiniri
Teoso sãkire. Teoso txĩkitakaua ikara atoko anini, kotxi inirekari aimaro-
tiniri maerekati kamakani aniniua, iuaritika !imisiritaua. Iamonĩkaua.

Peerekari Teoso

33 Peerekari Teoso. Atãonoka ikama. Paimatireri iua. Kãkiti !imarotari
ikamakiti tĩkane. Kãkiti !imarotari inireẽkiti tĩkane. 34 !Kimarotikori Teoso
xinikakiti. !Kõtãkikikori Teoso. 35 Teosomoni ikinipoko aua, ininiã kipa
asika atxiĩti iuamoni? Asikiniri !auari. Ininiã !auari ate nakiti, iuaĩkana
Teoso sikiniua ĩkapani. 36 Kotxi Teosokara kamari ikinipoko. Ikinipoko
aua Teoso posotiireẽ. Ikamari ikinipoko iua ĩkapani. Ãtipirika matxariko
Teoso: “Peerekai pite.” Ameẽ.

12

Teosomoni Sikakori Auãkiri

1 Ininiã nitariakori Teoso amonĩkapitikaua. Ininiã nota iteene õtãkikai
hĩte. Hĩteka hĩsikaua Teosomoni. Teosomoni sikakori auãkiri atoko
hĩtxauako. Ininiã iua nakitinoka hĩtxaua. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso
apokaerekatari. Ikara atoko inakari akaminari Teoso, ikara atão. 2 !
Hĩkamapinikariko Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atoko. Hãuiritariko
Teoso txĩkitakiniri hĩxiniãkiti ereka inini, ininiãkara ipinipo hĩtxako.
Iuasaakiko himarotari Teoso nireẽkiti. Himarotari Teoso nireẽkiti ereka
inini. Himarotari hĩkamakiti tĩkane iua apokaerekatini. Himarotari atão
hĩkamini.

3 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiã nisãpiretari iua sãkire
hĩtemoni. Ininiã nota õtãkikai hĩte hĩkinika. Na hĩuikapeua. Hĩteka atão
himarotauako. Hĩteka hãtamakauako. Teoso txĩkitakai hãuikiniri isãkire.
Iteene hãuikiniãri iua sãkire, iteene hĩteka himarotaua. 4 Kãkiti ĩto ãtika,
iuaritika ĩtotxiã auakari kaiãopokori. Aua ikanoke, itapike, oki, ikenakoki
txaãpota. Ikinika iparĩka aua. Ikanoke parĩka ãtião. Oki parĩka ãtião.
Itxaãpota. 5 Iua atokokana atxa. Ĩtotxi ãtika atoko atxa, iuaritika itoua
ate. Kanoketxi, tapiketxi, okĩtxi, kenakokitxi, ĩtotxiã auakari atoko ate.
Kristokata aãpotiitaua. Anakititakakaua. 6 Nota parĩka Teoso ĩkapani
ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião,
itxaãpota. Teoso sikari erekari ikininapemoni, ikara iparĩka ikamini
ĩkapani. Atxiĩti Teoso sikaimaroretai iua sãkire apanakinimoni pisãpiretini
ĩkapani, ininiãkara Teoso sãkire pauikini iaõka pisãpiretari Teoso sãkire
kãkitimoni. 7 Teoso sikaimaroretiniãi apanakini pimiparĩkatini, ininiã
pimiparĩkatariko apanakini. Teoso sikaimaroretiniãi isãkire poerekini,
ininiã poerekarauatako. 8 Teoso sikaimaroretiniãi ãti pisikataparax-
iniretini, ininiã pisikataparaxiniretariko ãti. Teoso nirekiniãri pisikiniri
apanakini amonitakiti ninoamoni, ininiã ito pisikako pipoxokoniritika.
Teoso sikaimaroretiniãi auĩtetxi pininiua, ininiã auĩtetxi erekari pitx-
auako. Teoso nirekiniãi apanakini piamonĩkini, ininiã pipoxokoniritika
piamonĩkanako.

Tiraõkitxi

9 Atão pitiretariko apanakini pãkixinireẽ. Pomanatariko maerekanitxi.
Na piotokakapiri erekari pikamini. 10 Iteene hĩtiretakakauako, kotxi
Kristo txĩkitakapekaua aĩtaritakakiniua. Piteka pipaxitiniua atokokana,
apiata pipaxitariko ãti. 11 Pitaparaxinireritika piparĩkauatako. Na pi-
arinouatape. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani pipoxokoniritika pãkixinireẽ.
12 Pipoxokoniuatako, kotxi pimarotari Teoso kaminiri ikamaenetakiti.
Pimĩteenekariko pimisiritiko. Ãtipirika pimisãkiretariko Teoso. 13 Nipokori
kaamatiniã pitariakorimoni, tiitxi kaamatiniã pitariakorimoni, auiniã
pitemoni, pisikanako. Papakapanako pipoxokoniritika ikinimane Xe-
sosi sãkire auiãkani paapoko apoãkani, ãtiãtaã ĩkani.
14 Pamanaãri Teoso erekari ikaminina pite misiritakani. Ari, pa-
manaãri Teoso erekari ikaminina ninoa. Na pamanaãpiri Teoso
maerekati isikinina ninoa. 15 Pipoxokoniuatako poxokorinikata. Pitxia-
pata kamatinanirinikata. 16 Ãti pitiretini atokotxikana, ikinimane pitire-
tako. Na piuikapeua. Pisãkirauatako kãkiti matxineirotenikata, katx-
ineiroteni pimisãkiretini atokotxikana. “Kimaroreno nota,” na pitxape.
17 Kãkiti kaminiãri maerekati pitemoni, na pikamapiri maerekati
iuamoni. Atãonoka pikama ikinimane ĩkapani. 18 Pinirekariko pauini
kãkiti sauaki ereka inini, ininiã maxikatiĩka kona pitxitapiri ãti.
19 Nitiretakini, na hĩxikatxitapiri ãti. Teosora xikatxitariko, kotxi Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota parĩka ãti nixikatxitini. Notara misiritari maerekati kamakari,
itxa Apiananiri sãkire. 20 Ari, kona pixikatxitapiri ãti. Pikamariko ãtimoni
ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka:
Pomanatakiri natxitiniã, pisikakienatari iua. Iposonatiniã, pisikari
iãtini. Ikara atoko pikaminiã, ipẽtauata maerekati pitemoni
ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 21 Na pauiritapiri maerekati piauĩte
atoko ininiua. Erekari pikamakasaaki, maerekati iokanatapeẽkaika.

13

Aãuĩteakori Nirekakiti Akĩpitini

1 Akĩpitariko aãuĩteakori nirekakiti, kotxi Teosora auiritana ninoa
auĩtetxiakori ininiuana. Teosora takari ninoa auĩtetxiakori aãuĩteakori
ininiuana ĩkapani. 2 Aãuĩteakori nirekakiti amakamakaniã, Teoso nirekak-
iti apaka ! akama, kotxi Teoso txĩkitakana ninoa aãuĩteakori ininiuana.
Ninoa paniãtakiti amakamakaniã, amisiritaãkako. 3 Erekari kamakani
! ipĩkari iauĩtena. Maerekati kamakaninani pĩkana ninoa. Pinirekatari
pimapĩkakaniri piauĩte? Ininiã erekari pikamako, ininiã iua txaiko:
“Erekai pite.” 4 Teoso nitiri itxaua piauĩte, erekari pitemoni ikamini
ĩkapani. Txamari maerekati pikaminiã, erepaniko. Pipĩkariko iua, kotxi
iposotari imisiritinii. Iua Teoso nitiri itxaua kãkiti maerekati kamakani
imisiritini ĩkapani. 5 Ininiãkara pikamariko piauĩteakori nirekakiti, kotxi
pimakamakanisaakiri, pimisiritiko auapitika. Apaka pikamariko ninoa
nirekakiti, kotxi pimarotari pãkixinireẽ ikara atoko atão pikamini.
6 Piauĩteakori Teoso nitiriakori itxauana, ininiã erekari apaka pisikiniri
txineiro ninoamoni iparĩkana ikaminina ĩkapani. 7 Ininiãkara piĩkitxitana
ninoa amanaãkiti, sitatxi pauini ĩkapani, pitii papakapini ĩkapani. Pipaxi-
tanako ninoa. Pikamariko ninoa nirekakiti.

Hĩtiretakakiniua Ĩkapani

8 Piĩkitxitariko ikinika piamotakiti. ! Erekari pimaĩkitxitakaniri ãti.
Ãtinoka tépito erekari. Ia tépito na txineironi. Ia tépito atiraõki. Ia
atoko inakari tépito xipokini kona erekari. Ãtipirika hĩtiretakakauako.
! Erekari pixipokiniri pitiretiniri ãti. Ãti tiretakari kĩpitapekari Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori. 9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari: "!
Pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika. Na pokaniuatape. Na piĩtiriuatape.
Na pinirekapiri apanakini tii." Akĩpitari ikara Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori, apanakini ipaniãtakiti apaka, ia Teoso paniãtakiti
ãtika akĩpitiniã. Ia Teoso paniãtakiti paniãtaua: "Piteka pitiretiniua
atokotxikana, pitiretariko ãti." 10 Pitiretiniãri ãti, maerekati !pikaminiri
iua. Ininiã ãti pitiretiniã, pikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
ikinika.
11 Matiretari ãti, kotxi aimarotari kaiamapekari Kristo kanapiriini.
Ininiã pimerekako. Kona pimakapeko. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani,
kotxi itixine Xesosi anikiniua õti apokaãpotanapanoka. Akokaxiti aãuikari
Xesosi sãkire. Uatxa paĩtiki ikanapiriã. 12 Ĩkanõkari xipokaãpotanapanoka.
Pokamara apokaãpotanapanoka Kristo kanapiriãkasaaki. Maerekati
ipiãkasaaki kamakori atoko itxa, ininiã maiotokakari ikara akamini.
Matakanapari maerekati. Makamari erekari, kotxi erekari akamakiti
kapakaua, ininiã maerekati ! imaĩkaua. Pokamarari atoko itxa erekari
akamakiti. 13 Pokamara kãkiti kamari atão inakarinoka apanakini
apisatoõ. Makamari ikara atoko inakari ãtipirika. ! Erekari kiiniri
maerekati akamini. ! Erekari apoãtini. ! Erekari asirĩkini sito aĩtanoro
minakotokatika. ! Erekari akaminiri maerekati aĩto nireẽkiti. ! Erekari
aneenamauatini. ! Erekari axikotiniri ãti. 14 Ikara atoko inakari akamini
! erekari. Makamari ia atoko inakari: Maamanaãri Apiananiri Xe-
sosi Kristo kapakiniua, sotato mãka paikori sotato ĩto kapakini atoko.
! Hĩxinikapiri: "Kanatokopa nitxa nikaminiri niĩto nireẽkiti?" Kotxi
maerekatinoka aĩto nireẽkiti.

14

Kona Hĩtaparakienatakakapeua

1 Hãuiritariko Xesosi sãkire poiãonoka auiãkari hĩtekata apotiitiniua.
Na hĩtxitapiri iua, ixinikakiti na hĩte xinikakiti atoko iminakanisaaki.
2 Kãkiti iteene auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari itanapoko nipokori.
Ãti kãkiti poiãonoka auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari takari-
noka. 3 ! Erekari ikinipoko niãkari sãpiretiniri takarinoka niãkarimoni:
"Pikerokari" ininiri. Apaka ! erekari takarinoka niãkari sãpiretiniri
ikinipoko niãkarimoni: "Pikerokari" ininiri, kotxi Teoso apakapapekari
iua. 4 Kinakariparai pite ãti nitiri pinitakarii: "Pikerokari" ãtimoni
inakarii. Ikerokiniãri, iua patrãote pinitamariko. Maerekati ! ikama,
kotxi Apiananiri moianatari iua.
5 Atxiĩti ãti sãkire: "Ia õti erekari iteene axinikiniri Teoso." Atxiĩti
ãtipekana: "Ĩkiniõtika erekari iteene axinikiniri Teoso." Hãkixinireẽ
hĩxinikariko: "Natokopa itxa atão nikamini?" ininiã eereka atão hĩkamini
tĩkane himarotape. 6 Hĩte: "Ia õti apiaerekata iteene axinikiniri Teoso,"
hininiã, ininiã ikara atoko hĩxinika Teoso hĩpaxitini ĩkapani, ininiã erekapi-
tikari. Ikinipoko niãkari nikari ikinipoko, Teoso ipaxitini ĩkapani, kotxi
apisapanika itxari Teoso: "Erekapitikai ia nipokori pisikinino niniãkiti
ĩkapani," itxari. Ikinipoko maniãkati apaka auikari Teoso nirekiniri iua

nikiniri takarinoka. Iua apaka txari Teoso inipokotini apisapanika:
“Erekapitikai ia kienatxi pisikinino niniãkiti ĩkapani,” itxari. Ininiã iua
apaka paxitari Apiananiri. 7 Kona ateka auĩtetaua. Kona aãua ateka
ĩkapaninanini. Kona apina ateka ĩkapaninanini. 8 Auapanika anakasaaki,
aparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Apĩkasaaki, apina Apiananiri ĩkapani.
Ininiã auapanika anakasaaki, apĩkasaaki apaka, Apiananiri nakiti atx-
aua. 9 Kristo ipina, eereka õkitikaua iuaĩkana, auapanika inakani auĩte
ininiua ĩkapani, ipĩkani auĩte apaka ininiua ĩkapani. 10 Ininiã ! apakata
pitxitiniri pitari. “! Kiĩkitei,” kona pitxapiri, kotxi akinika aãpokako
Teoso apisatoõ. Iuasaaki iua sãpiretariko akamakiti, erekari inini atxiĩti,
maerekati inini atxiĩti. 11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Nota Apiananiri, ãtipirika auakari nitxaua. Ikinimane kãkiti kapo-
toreẽkauako nota apisatoõ. Ikinimane txanoko nota Teoso
nininiua.

12 Ininiã iuasaakiikarako akinika asãpiretari Teoso ikinika akamakiti
ĩkorapokoriti aãuakasaaki.

Masikataparaxiniretakakaua

13 Ininiã hĩotokakariko hĩtaparakienatakakiniua. Hãkixinireẽ hĩtxako: “!
Nitxĩkitakapaniri nitari kerokiniri ikamakiti. ! Nitxĩkitakapaniriko ni-
tari kaminiri maerekati,” hĩtxako. 14 Xesosi Apiananiri nakiti nitx-
aua, ininiãkara nimarotari, apakatapitika Teoso sãkire auiãkari nikiniri
ikinipoko nipokori, kotxi nipokori maerekati ! auari. Iuaritika kãkiti
auikiniãri iua nipokori maerekati inini, !apakata inikiniri. 15 Hinikiniãri
ikinipoko nipokori, atxiĩti hĩtari ãkixinire maxirauata, ininiã na atão
hĩtiretari iua. Kristo ipina iua hĩtari ĩkapani, ininiã hĩtakanapariko iua
nipokori hinikini, kotxi atxiĩti iua !auikaikari Xesosi sãkire, iua nipokori
hinikini xika. 16 Erekari auakasaaki, ! hãuiritapiri ãti sãpiretinii ikara
erekari maerekati inini. 17 Teoso aãuĩte ininiãua, kona nipokorinanini,
kona iãtakorinanini, axinika. Teoso aãuĩte ininiãua, axinikari Erekari
Matamatakoti sikakiti atemoni. Iua txĩkitakaua atãonoka akamini. Ika-
maerekaxiniretaua. Isikapoxokonitaua. Teoso aãuĩte ininiãua, ikara
atoko itxa aãuini. 18 Ikara atoko aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani, Teoso
apokaerekataua. Kãkiti apaka apokaerekataua.

19 Ininiãkara manirekari kãkiti auini ereka inini, neenamatxi
mauakani ĩkapani. Masikataparaxiniretakakaua. 20 Na himisiritapiri
Teoso parĩka nipokori xika. Ikinipoko nipokori erekari hinikini, txamari
hĩte nikakiti txĩkitakiniãri ãti takanapiniri Kristo, hĩkerokari. 21 Hĩtari
kerokiniãri ikamakiti hĩte niãkiti xika, apiaerekata himanikakaniri iua
nipokori. Hĩtari kerokiniãri ikamakiti hĩte iãtakiti xika, apiaerekata iua
iãriã himiãtakani. Na xatiki hĩtxĩkitakapiri hĩtari kaminiri maerekati.
22 Hĩtemoni ikinipoko nipokori nikiko erekari, txamari na hĩsãpiretapiri
apanakini. Erekari Teosonoka imarotiniri. Hĩxinikasaakiri hĩkamakiti
atão inini, hãkixinireẽ himarotakasaakiri hĩkamakiti atão inini, iuasaaki
hĩpoxokoniuata. Ininiã kona hĩteka apoĩtaua. 23 Hinikasaakiri nipokori,
hãkixinireẽ: “Erekari atxiĩti ia nipokori ninikini?” hinakasaaki, iuasaaki
Teoso txai: “Maerekati pikama,” kotxi kona pauikari pikaminiri
erekari. Himauikakaniãri hĩkamakiti ereka inini, ininiã maerekati itxaua
hĩkamakiti.

15

Ãti Nireẽkiti Kamiko Pirena

1 Atxiĩti ikinipoko Teoso sãkire aãuika, ininiã amoianatariko Teoso
sãkire poiãonoka auiãkari, imaposotakiniti ikamini ĩkapani. ! Erekari
ateka nireẽkitinoka akamini. 2 Erekari akaminiri aĩtari nireẽkiti, iua
amoianatini ĩkapani, Teoso sãkire iteene auikini ĩkapani. 3 Kristo apaka
!ikamari iuaka nireẽkiti. Iua kamari Teoso nireẽkiti, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã Kristo txari iri:
Kãkiti misãkirepiretakasaakii pite, notara ninoa misãkirepireta.
4 Ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iõkatsopataãka ate oerekiko ĩkapani.
Teoso sãkire iõkatsopatakori aãuikasaaki, aiãtapari apoxokoniritika erekari
apokini. Aimarotari erekari apokapitikako. Teoso sãkire iõkatsopatakori
sikataparaxiniretaua.
5 Teoso sikataparataua, ininiã apoxokoniritika aiãtapari erekari
apokini. Isikataparaxiniretaua. Ninirekari Teoso txĩkitakiniri hĩte
nireẽkiti ãtinoka inini, Kristo Xesosi nireẽkiti iaõka hĩkamini. 6 Erekari
hinireẽkiti hãkixinireẽ ãtinoka inini. Erekari hĩsãkire ãtinoka inini. Ikara
atoko hininiã, hĩkinika txari Teoso: “Peerekai pite,” kotxi iua aãuĩte
Xesosi Kristo iri itxaua.

Xoteo Minakaniua Poxokoniuatini

7 Hãpakapariko ãti, Kristo apakapinii atokokana, ininiã kãkiti txari
Teoso: “Peerekai pite,” txariko. 8 Nisãpiretai. Kristo Xoteoakori nitiri
atoko itxapekaua. Ikara oerekari Teoso sikiniri isikaenetakiti. Teoso
sikaenetakiti Apraãomoni, Isakimoni, Xakoo pakinimoni, isikaenetakiti
apokapeka Xesosi ĩkorapokoriti apokasaaki. 9 Kristo Xoteoakori nitiri
atoko itxapekaua, ininiã Xoteo minakaniua txari: “Kaamonĩkareri Teoso.
Peerekari iua,” itxana. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Xoteo minakaniua auiniãtaã nitxariko Teoso: “Peerekai pite.” Nixika-
rauata pite ĩkapani, kotxi peerekai pite.
10 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte Xoteo minakaniua hĩpoxokoniuatako Xoteoakorikata, Teoso nakiti-
akorikata.
11 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte hĩkinika Xoteo minakaniua, “Peerekari Apiananiri” hĩtxako. Hĩkinika
itixi auakanii hĩxikarauatako Teoso ĩkapani.
12 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakoriã Isaía txari:
Auako Xesee apika mekaniri. Xoteo minakaniua auĩte itxauako. Ninoa
imarotariko isãkire iaõka ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
13 Teosora txĩkitakai himarotiniri isãkire iaõka ikamini. Ninirekari iua
iteene kamapoxokonitinii hĩte. Ninirekari ikamaerekaxiniretinii hĩte,
kotxi hãuikari iua sãkire. Ininiã himarotari hãpakapapitikariko Teoso sãkire
iaõka. Erekari Matamatakoti posotiireẽ himarotari ikara.

Paoro Teoso Iokanapirena Erekari Sãpiretakari Xoteo Minakonimoni

14 Nitariakori, nota imarotari ereka hinini. Nimarotari hĩte iteene
kimarore hinini hõerekakakiniua ĩkapani. 15 Iuaritika ia niõkatsopatakitiã
nõtãkikapekai hĩte nitaparaxinireritika. Himarotakiti, iuaĩkana
nisãpiretai, iuaĩkana hĩxinikiniri ĩkapani. Teoso sikari erekari notamoni,
ininiã ikara atoko niõkatsopata hĩtemoni. 16 Teoso sikari erekari notamoni,
kotxi itxĩkitakano Xesosi Kristo nitiri nininiua. Ipaniãtano niparĩkauatini

Xoteo minakaniua ĩkapani. Sasetotxi apakapari kãkiti mĩkiti, ininiã sika itxari Teosomoni. Ikara atoko itxa sasetotxi parĩka. Nota sasetotxi atoko nitxaua. Nisãpiretari Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni, ininiã ninoaka sikaua Teosomoni inireẽkiti ikaminina ĩkapani. Teoso apakapari ikara atoko inakari ninoaka iuamoni sikakaniua. Erekari Matamatakoti kamaerekatari kãkiti Teoso apakapinina ĩkapani.

17 Ininiã Teoso ĩkapani niparĩkauatakasaaki, niuikari Xesosi Kristo. 18 Nota kona iuikaua, kotxi Kristo posotiireẽ Xoteo minakaniua kamari Teoso nireẽkiti. Kristo paniãtano nota iua sãkire nisãpiretinina Xoteo minakaniua. Ipaniãtano inireẽkiti nikamini Xoteo minakonikata nauakasaaki, ininiãkara ninoa auikari nisãkire. Ininiã ikamarina Teoso nireẽkiti. 19 Erekari Matamatakoti posotiireẽ noerekari Teoso takaõtxikare ninoamoni. Noerekari posotiiretxi kãkiti maposotakiniti ninoamoni. Ininiãkara ninoa kamari Teoso sãkire iaõka. Kristo iokanapirena erekari ikinika nisãpiretapekari kãkiti Xerosareẽ sitatxiti auakani. Eereka kãkiti apikoxiti auakani nisãpireta. Eereka kãkiti apikoxiti auakani nisãpireta. Nitxaãpota kãkiti nisãpiretini. Imapotõkire Iríria tixinipeka napoka, Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. 20 Ãtipirika ninirekari nisãpiretiniri Kristo iokanapirena erekari Kristo mimarotakoniãtaã. Ininiã kona niparĩkauata Teoso ĩkapani ãti parĩkauatiniãtaã, kotxi ãti sãpiretapekari Kristo iokanapirena kãkiti iuaãtaã. 21 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Mitxi iua masãpiretakoni imarotariko iua sãkire. Mitxi iua sãkire make-
nakotakani imarotariko iua sãkire,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

22 Kaiãokataikani ninirekamari nisini hĩtemoni, txamari kona apakata, kotxi iuasaaki nisãpiretari Kristo sãkire Kristo sãkire mimarotakanimoni.

Paoro Seenetini Homamoni

23 Itokanani ninirekamari naõkitinii hĩte. Uatxaika apakata nisini hĩtemoni, kotxi nixipokapekari niparĩka ĩkorapokoriti. 24 Nirekari Espánia tixinimoni nisini. Iuaã nisikasaaki, ninirekari naõkitinii hĩte. Ninirekari mapaõti nikaikotini hĩtekata, kotxi nipotxitari hĩtekata nauini. Ninirekari hĩte moianatinino Espániamoni nisini ĩkapani, ininiã eereka Espánia tixinimoni nisa. 25 Uatxa hĩtemoni nisini apisapanika, nisa Xerosareẽmoni, kotxi ninirekari nanikiniro txineiro kãkiti Teoso nakitiakori iuaã auakani nisikini ĩkapani. 26 Kristo sãkire auiãkani, Xoteo minakaniua Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini sikaro oa txineiro. Inirekarina nisikiniro Teoso nakitiakorimoni, matxineirotenimoni, Xerosareẽ sitatxitiã. 27 Ninoa poxokoniuata oa txineiro isikinina Xerosareẽ auakanimoni. Erekari oa txineiro isikinina, kotxi Xoteoakori Kristo sãkire auiãkani sikari Teoso sikakiti Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni. Ininiã erekari Xoteo minakaniua sikiniri ipixini itxineirotena Teoso sikakito, Xoteoakorimoni. 28 Ininiã oa txineiro nanika Xerosareẽ auakanimoni. Ninoamoni txineiro nisika atoko, ininiã eereka nipotorika Espániamoni nisini. Espánia napokini apisapanika nisako hĩtemoni. 29 Ereẽ napokasaaki, nisãpiretai ikini sereti erekari Kristo sikakiti hĩtemoni.

30 Nitariakori nota amanaãi hĩte, himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Hĩkenakotatari namanaãkiti? Himisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Xesosi Kristo aãuĩte itxaua, ininiã namanaãi himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Erekari Matamatakoti txĩkitakaua atiraõkiuatini, ininiã himisãkiretari

Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso sikataparatano nimisiritiko auakasaaki. 31 Kristo sãkire mauiãkani Xotéia tõpa auakani nirekari imisiritinino nota. Himisãkiretari Teoso ninoa mamisiritakanino ĩkapani. Himisãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori Xerosareẽ auakani apokaerekatiniro txineiro Xoteo minakaniua iokanatakito. 32 Ininiã Teoso nirekiniãri, napoka hĩtemoni nipoxokoniritika. Ininiã asikapoxokonitakakaua. 33 Teoso akamaerekaxiniretakiri aua hĩtekata. Ameẽ.

16

Paoro Akiriuãkaãpotana Ixinikakini

1 Niokanataro aĩtaro Pepi inakoro hĩtemoni. Peerekaro oa. Omoianatana Xesosi sãkire auiãkani Sẽkireia sitatxiti auakani. 2 Apiananiri nakito otxaua, ininiã hãpakaparoko hĩpoxokoniritika, kotxi iua nakitiakori apaka hĩtxaua. Onirekiniãri himoianatiniro, himoianataroko, kotxi omoianatapekana itomaneri kãkiti. Omoianatapekano nota apaka.

3 Hĩsãpiretanako Pirisira, oĩtaniri Ákira pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa parĩkauatapeka Kristo Xesosi ĩkapani notakata. 4 Okaãkanapanokana nota imoianatinina xika. Peerekana, kotxi erekari ikaminanona. Xoteo minakaniua, ikini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua apaka imarotari erekari Pirisira, Ákira pakini kamakiti nota ĩkapani. 5 Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua ninoa aapoko Teoso imisãkiretinina ĩkapani, ininiã hĩsãpiretanako nixinikamanapitinina ninoa.

Hĩsãpiretariko nitiretakiti Epeneto inakori nixinikamanapitiniri iua. Ásia tixiniã iua merepitipanika auikari Kristo sãkire. 6 Hĩsãpiretaroko Maria nixinikamanapitiniro oa. Oa iteene parĩkauata ate ĩkapani. 7 Hĩsãpiretanako ninirimane Ãtoróniko, Xónia pakini nixinikamanapitinina ninoa. Mitxipe ninoa aua notakata kateia ãki. Teoso kãkitimoni iokanatakini iteene imarotana Ãtoróniko, Xónia pakini. Ninoa ipi auikari Kristo sãkire, iua sãkire nauikini apisapanika.

8 Hĩsãpiretariko Ãpirato nixinikamanapitiniri iua. Nitiretari iua. Nitari itxaua, kotxi Apiananiri anaakori atxaua. 9 Hĩsãpiretariko Opano nixinikamanapitiniri iua. Iua parĩkauata Kristo ĩkapani atekata. Hĩsãpiretariko nitiretakiti Esitaki nixinikamanapitiniri iua. 10 Hĩsãpiretariko Aperi nixinikamanapitiniri iua. Imisiritiko sauaki iua ! ikipatari Kristo sãkire auikini. Hĩsãpiretanako Arisitóporo aapoko auakani nixinikamanapitinina ninoa. 11 Hĩsãpiretariko ninirimane Erotxião nixinikamanapitiniri iua. Hĩsãpiretanako Apiananiri nakitiakori Nasiso aapoko auakani nixinikamanapitinina ninoa.

12 Hĩsãpiretanako sitoakoro Tipena, Tiposa pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Hĩsãpiretaroko nitiretakito Pesitxi nixinikamanapitiniro oa. Oa apaka parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. 13 Hĩsãpiretanako Hopo, inoro pakini nixinikamanapitinina ninoa. Apiananiri mereẽri iua. Iua inoro tiretano nota, ninoro tiretinino atokotxikana. 14 Hĩsãpiretanako Asĩkirito, Pirekõtxi, Émisi, Pataropa, Émasi, ikinika aĩtariakori ninoakata apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa. 15 Hĩsãpiretanako Piróroko, Xória, Nereo, Nereo itaro, Orĩpa, ikinika Teoso nakitiakori ninoakata apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa.

16 Himaaratakakauako, kotxi aĩtaritakakaua. Kristo nakitiakori ikini
Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua xinikamanapitai hĩte.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

17 Nitariakori iteene nõtãkikai hĩte. Erepaniko kãkiti neenamatxi
nireẽkani. Ninoa nirekari Kristo sãkire auiãkani omanatinina apanakini
Kristo sãkire auiãkani. Na atão ninoa oerekakiti sãkiretxiti, ininiã atxiĩti
kãkiti takanapari Kristo sãkire auikini ninoa oerekakiti xika. Kristo sãkire
nota oerekakiti hĩtemoni atão. Ninoa oerekakiti koketakori sãkiretxiti.
Ninoa moianariakori kona hĩtxapeua. 18 Kãkiti ikara atoko inakani kona
parĩkauata aãuĩte Kristo ĩkapani. Ninoa parĩkauata iĩtona nireẽkiti ĩkapani.
Imisirienetarina kãkiti sãkire auiãkani. Imisirienetarina kãkiti ikara
atoko inakani, kotxi kãkiti potxitari isãkirena. Kãkitimoni peerekari ninoa
sãkire. 19 Ikinika kãkiti imarotari hĩte kaminiri Kristo sãkire iaõka, ininiã
nota iteene poxokoniuata hĩte ikara atoko hininiã. Ninirekari kiĩkite
hinini erekari hĩkamini ĩkapani. Ninirekari himimarotakaniri maerekati
hĩkamini. 20 Teoso akamaerekaxiniretakiri, paĩtiki xipokariko Satanasi
posotiire, ininiã hĩposotari hĩokanatiniri Satanasi isini.

Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

21 Tximótxio, notakata parĩkauatakari, xinikamanapitai hĩte. Niniri-
mane Arósio, Xasão, Sosipato pakini xinikamanapitai hĩte apaka.

22 Nota Tésio inakori iõkatsopatari ia iõkatsopari Paoro ĩkapani. Nota
apaka xinikamanapitai hĩte, kotxi Apiananiri nakiti nitxaua.

23 Nota Paoro aua Kaio aapoko. Kristo sãkire auiãkani apotiitaua iua
aapoko Teosokata isãkirauatinina ĩkapani. Iua nirekari himarotiniri iua
xinikamanapitinii hĩte. Erásito inakori apaka xinikamanapitai. Txineiro
nĩkatakari iua. Sitatxi auakani sikakito inĩkata iua. Aĩtari Koato inakori
xinikamanapitai hĩte apaka.

24 Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

25 “Peerekari Teoso,” matxako. Iua posotari ikamataparaxiniretinii
hĩte, ininiã kona hĩotokakari hãuikiniri Kristo sãkire. Teoso iokanapirena
erekari nota sãpiretakiti, Xesosi Kristo sãkire pakini sãpiretari ikara
atoko inakari. Ikara Teoso sãkire kitxakapirĩka !kimarotikori. Uatxa
imarotapeẽkaika. 26 Ĩkorasaaki asãpiretapekari ikara Teoso sãkire, Teoso
sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti kitxakapirĩka. Uatxa aimarotari ninoa
sãpiretakiti. Teoso auapika inakari paniãtari isãkire sãpiretiko ikini itixiti
auakanimoni. Ininiã apakata ikinimane auikiniri isãkire. Apakata
ikinimane kaminiri inireẽkiti iaõka.

27 Iuanani Teoso txaua. Iuanokara imarotari atão ikinipoko. Ãtipirika
matxariko iua: “Peerekai pite, kotxi peerekari Xesosi Kristo.” Ameẽ.

1 KORĨTO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso akiritano iua
iokanatakiti nininiua ĩkapani, kotxi inirekari iokanatinino kãkitimoni
isãkire nisãpiretini ĩkapani. Aĩtari Sóseni inakori aua notakata uai.
2 Niokanatsopata hĩtemoni, kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Korĩto sitatxiti
auakanimoni. Kristo Xesosi makatxakakini hĩtxaua Teoso ĩkapani. Teoso
akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Apaka niokanatsopata ikini
tõpati auakanimoni, aãuĩte Xesosi Kristo uãka akiritakanimoni. Ate auĩte
Xesosi, ninoa auĩte apaka itxaua. 3 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo
pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Korĩto Auakani Ĩkapani

4 Ãtipirika nimisãkiretari Teoso ia atoko: "Peerekai pite, kotxi Xesosi
Kristo sikari ikinipoko erekari Korĩto auakanimoni. Ikara erekari
pite sikakiti. 5 Peerekai pite, kotxi pite kamaerekatari ninoa auini.
Pite oerekana ninoa sãkire atão inini ĩkapani. Pite kamaimaroretana.
Ininiã ninoa sãkire apiaerekata. Ninoa imarore apiaãpota." Ia atoko
nimisãkiretari Teoso.
6 Hĩtemoni asãpiretakiti Kristo pirena auapeka hãkixinireẽ. Ininiã
iteene hãuikari Kristo sãkire. 7 Ininiã hiãtapakasaakiri aãuĩte Xesosi
Kristo kanapiriini, ikini sereti erekari Teoso sikakiti aua hĩtemoni iua
parĩka hĩkamini ĩkapani. 8 Hĩte isikataparaxiniretiniritika ikanapiriini
õti apokako. Ininiã maerekati hĩtemoni ! auari aãuĩte Xesosi Kristo
apokasaaki. 9 Teoso kamariko ikara hĩtemoni, kotxi ikinika isãkire iaõka
ikamako. Iuakara akiritai hĩte, himoianatiniri imi aãuĩte Xesosi Kristo.

!Homanatakakapeua

10 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ nõtãkikai. Hĩsãkire ãtinoka
hĩtxako. ! Ninirekari homanatakakiniua. Ninirekari ãtika hĩxinikakiti
auini. Ninirekari ãtika hinirekakiti auini. 11 Nitariakori, Kroee aapoko
auakani sãpiretano hĩtekakarika hinaiatakakiniua. 12 Kotxi apanakini hĩte
txari: "Paoro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Aporo sãkirera nota kĩpita."
Ãtipekana: "Petro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Kristo sãkirera nota
kĩpita." 13 ! Apakata ikara atoko hĩkamini. Kristo ! ikaiarikaãka. Kona
Paoro ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩte ĩkapani. Kona Paoro uãkaã
hĩpatxisataãka.
14 Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi kona notani patxisatai hĩte.
Krispo, Kaio pakininanira nipatxisata. Apikomoni ! nipatxisatari
kãkiti. 15 Ininiã kona kãkiti sãpiretari nipatxisatiniri kãkiti nota uãkaã.
16 Ii. Nimaxinĩkaretari. Nipatxisatari Esitépana, iua aapoko auakani
pakini. Apikomoni nipatxisatakini ! nixinikaika. 17 Kristo kona
iokanatano nipatxisarauatini ĩkapani. Iokanatano Teoso iokanapirena
erekari nisãpiretini ĩkapani. ! Inirekari kãkiti sãkireẽ, kãkiti imaroreẽ
nisãpirenauatini, kotxi kãkiti imarore ! isãpiretari Kristo ipinini aamina
ĩpiriãmitakari nopini amaerekani imakatxakini ĩkapani.

Teoso Imarore

18 Teoso sãkire mauiãkani uãkatari !kiĩkiteri kãkiti Kristo ipinini aamina
ĩpiriãmitakari nopini sãpiretakani. Atepekana, Kristo ipinini sãpiretiko
oerekari Teoso posotiire, kotxi Kristo ipinini makatxakari amaerekani.
19 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Nixipokariko ĩkorapokoriti kimarorerini imarore. Nixipokariko kiĩkiterini
iĩkite.
Itxa Teoso kitxakapirĩka. 20 Ĩtapari kimaroreri? Ĩtapari apaiaõkarauatakari?
Naniparari kaxinikareri ĩkorapokoritikiri? Teoso oerekapekari
ĩkorapokoritikiri imarore miĩkiteti imarore atokotxikana inini.
21 Paimatireri Teoso, kotxi ! auiritari ĩkorapokoriti auakani imarotiniri
iua ninoaka imaroreẽ. Apanakinimoni Kristo sãkire sãpiretiko !kiĩkiteri,
iuaritika Teoso apokaerekatari imakatxakiniri kãkiti maerekani, Kristo
sãkire sãpiretiko auikasaakina.
22 Xoteoakori nirekari atamatiniri Teoso takaõtxikare, isãkire auikin-
ina ĩkapani. Krekoakoripekana nirekari imaroretxi apiari imarotini.
23 Iuaritika ate sãpiretari Kristo ipinini ĩpiriãmitakari nopini amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Xoteoakori ! inirekari ikara asãkire auikinina.
Krekoakoripekana uãkatari ikara asãkire miĩkiteti sãkire inini. 24 Iuaritika
Teoso akiritakini aua Xoteoakori, Krekoakori pakini. Ninoamoni Kristo
parĩka oerekari Teoso posotiire. Iua parĩka oerekari Teoso imarore.
25 Kãkiti uãkatari Teoso imarore ! kiĩkiteri, iuaritika axapitiki Teoso
imarore apiata. Ikinipoko kãkiti imarore poiãoka. Axapitiki Teoso tapara
apiata. Ikinipoko kãkiti tapara poiãoka.
26 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, hĩxinikari kãkiti xinikakiti
atokokana. Natokopa itxa hĩte iuasaaki? Iuasaaki ! kimarorei. !
Kaposotiirei iuasaaki. Auĩtetxi ! hĩtxaua iuasaaki. Itori hĩte ikara
atoko inakani iuasaaki. 27 Teoso mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani
uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini miĩkiteni ininiua. Imereẽna ninoa,
kimaroreni ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani. Ĩkorapokoriti auakani
uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini iõkapetakani ininiua. Imereẽna
ninoa, katapararini ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani. 28 Iua
mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani uãkatana ninoa Teoso mereẽkini
minakani ininiuana. Imereẽri apanakini manirekakini. Imereẽri kãkiti
omanatakoni. Kinirepa Teoso mereẽri kãkiti ikara atoko inakani? Teoso
oerekari kãkiti, kãkiti uãkatakiti apiari inini na atão. 29 Ikara atoko ininiã,
kãkiti ! iposotari iuikiniua Teoso apisatoõ. 30 Teosora txĩkitakaua Xesosi
Kristo nakitiakori aniniua. Kristo nakiti aniniãua, aimarotari imaroretxi
atão inakari. Kristo txĩkitakaua atão inakari akamini Teoso apakapiniua
ĩkapani. Iua txĩkitakaua Teoso nakitiakori aniniua ĩkapani. Iĩkitxirauata ate
ĩkapani ipĩkasaaki.
31 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Apakata piuikiniua. Apakatapitika piuikiniri Apiananiri.

2

Xesosi Ipinini Ĩpiriãmitakari Nopini

1 Nitariakori, napokasaaki hĩtemoni, nisãpiretai Teoso sãpiretakiti.
Kona nisãpiretai notaka sãkire nimatire. Iuasaaki kona noerekai
notaka imarore. Teoso sãkirenoka nisãpiretai hĩte. 2 Hĩtekata
nauakasaaki, na ninirekari ãti imaroretxi nimarotini. Ninirekari
Xesosi Kristonoka nisãpiretinii. Apiata ninirekari nisãpiretinii iua

ipinini kãkiti ĩkapani ĩpiriãmitakari nopini. 3 Hĩtekata nauakasaaki
kona kataparaxinireno. Nikikinanaka nipĩkarauatini xika. 4 Iuasaaki
kona kãkiti imaroreẽni nisãkirauata. Kona kãkiti imaroreẽni ninirekari
hãuikiniri Teoso iokanapirena nisãpiretakiti iuasaaki. Teoso iokanapirena
nisãpiretakasaaki, kãkiti imarotari Erekari Matamatakoti posotiireẽ
nisãkirauata. 5 Ininiã kona kãkiti imaroreẽni hãuikari Teoso iokanapirena.
Hãuikari Teoso iokanapirena Teoso posotiireẽ.

Erekari Matamatakoti Imarore

6 Teoso sãkire auiãkani iteene ãkixinireẽ aneẽkani imarotari Teoso
iokanapirena asãpiretakiti kimatireri inini. Ikara imaroretxi kona
ĩkorapokoriti auakani imaroreni. Kona auĩtetxiakori imaroreni ikara
imaroretxi. Kotxi ninoa imarore paĩtiki ! auaika. 7 Asãpiretari Teoso
imarore mitxi kãkiti mimarotakiniti, kotxi Teoso kipatari. Itixi kamiko
apisa Teoso nirekaua asãpiretiniri ikara imarore kãkitimoni ate iotximere
aãpakapini ĩkapani. 8 Auĩtetxiakori ĩkorapokoriti auakani ! imarotari ikara
Teoso imarore. Ninoa imarotaãkamariko, ininiã ! okamarinako Api-
ananiri kaiotximereri aamina ĩpiriãmitakari nopini. 9 Kitxakapirĩka Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti oki !atamatapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tiretakani ĩkapani.
Kãkiti kenakoki !ikenakotapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tire-
takani ĩkapani. Kãkiti ! ixinikapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua
tiretakani ĩkapani.

10 Iuaritika Teoso oerekapekaua Erekari Matamatakotiã. Ikinipoko
imarotakari itxaua Erekari Matamatakoti. Ikinipoko kipatakori Teoso
imarore imarota. 11 Kãkiti ãkixinirenoka imarotari iuaka ixiniãkiti. Ãti
! imarotari iua xiniãkiti. Iua atokokanera Erekari Matamatakotinoka
imarotari Teoso xiniãkiti, kotxi Teoso itxaua iua. 12 Kona ate apaka-
pari ãtião matamatakoti ĩkorapokoritikiri. Ate apakapari Erekari Mata-
matakoti, Teoso iokanatakiti atemoni, ininiãkara aposotari aimarotiniri
Teoso sikakiti atemoni. Itori isikakiti.

13 Atemoni isikakiti asãpireta. Kona kãkiti imaroreẽni asãpiretari kãkiti.
Erekari Matamatakoti oerekaua asãpirenauatini. Ate atamatari Teoso
oerekakiti isãkire iõkatsopatakoriã, eereka ãtiãtaã isãkire iõkatsopatakoriã
aãtamatari iua oerekakiti, ininiã iuasaaki aimarotari atão. Ikara atoko
aõerekai hĩte. 14 Erekari Matamatakoti mauakiniti ! apakapari Erekari
Matamatakoti oerekakiti, kotxi iuamoni ikara sãkiretxi miĩkiteti sãkire.
! Iposotari imarotiniri Erekari Matamatakoti sãpiretakiti, kotxi Erekari
Matamatakoti ! auari iuamoni. 15 Erekari Matamatakoti auakasaakiri
kãkiti, iuasaaki iposotari ataerekatiniri imakinika, ininiã kãkiti Erekari
Matamatakoti mauakiniti !iposotari apoĩtiniri iua.

16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kiripa imarotatari Apiananiri xiniãkiti iua oerekini ĩkapani?
Iuaritika Kristo oerekaua iuaka xiniãkiti.

3

Teoso Nitiriakori Atxaua

1 Nitariakori, hĩte !ikamari ikinipoko Erekari Matamatakoti nireẽkiti.
Hĩkamari hĩteka nireẽkiti ĩkorapokoriti auakani kamini atokokana.
Ininiãkara nisãkirauata hĩtekata amarinikata nisãkirauatini atoko, kotxi
poiãonoka hãuikari Kristo sãkire. 2 Tinitxiã atoko inakari nisãkire
nisikai. Xinitxi atoko inakari nisãkire kona nisikai, kotxi ! himĩteenekari
nisãkire kamimari. Uatxapiima hĩte !iposopanika noerekakiti kamimari

himarotini. 3 Ĩkorapokoriti auakani xinikini atoko hĩxinikapanika. Ikara
xika hĩxikotakakaua. Hinaiatakakaua. Homanatakakaua. Hĩteka nireẽkiti
hĩkama, ĩkorapokoriti auakani kamini atokokana. 4 Kotxi ãtikaka hĩte
txari: “Paoro sãkire nikĩpita.” Apanakini txari: “Aporo sãkire nikĩpita.”
Ikara atoko hininiã, kãkiti ĩkorapokoritikini sãkire atoko hĩsãkirauata. !
Kiĩkitepanikai.

5 Kiripa Paoro? Kiripa Aporo? Kristo nitiriakorinoka atxaua. Iua sãkire
sãpiretakaninoka atxaua. Hĩte auikapekari Kristo sãkire asãpiretakasaakii.
Apiananiri sikari parĩkatxi ikininapemoni akamini ĩkapani. 6 Ia atoko
itxa parĩkatxi Teoso sikakiti: Merepanika nota sãpiretari Teoso sãkire
kãkitimoni, takariki nitakini atokokana. Eereka Aporo oerekari ni-
noa kãkiti apikomoni Teoso sãkire. Ãparaã takari nireẽkiti atoko itxa
apikomoni Teoso sãkire isãpiretakiti. Nota, Aporo pakini parĩkauata ikara
atoko, iuaritika Teosonoka aneẽkakari takari. Iuanokara txĩkitakari kãkiti
auikiniri isãkire. 7 Takariki taãkari, ãparaã siãkari pakini minakati ninoa,
kotxi Teosonoka aneẽkakari takari. 8 Teoso sãkire merepanika sãpiretakari
nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Teoso sãkire apikomoni sãpiretakari
apaka nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Ininiã Teoso sikariko ninoa
parĩka ĩki ninoamoni iparĩkana iaõka. 9 Teosokata parĩkauatakani atxaua.
Teoso kikiote atoko hĩtxaua. Apaka Teoso aapoko atoko hĩtxaua.

10 Teoso sikapekano ikinipoko erekari niparĩka iua ĩkapani nikamini.
Aapokotxi kamiko apisa aapokotxi kamakari kimaroreri takari kaikori,
inopini aapokotxi ikamini ĩkapani. Iua aapokotxi kamakari kimaroreri
atoko nitxaua. Merepanika nota parĩkauata Kristo sãkire nisãpiretini.
Kaikori aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa ikara iua sãkire. Eereka
apanakini oerekarauata apikomoni. Ninoa parĩka aapokotxi kamiko
kaikori nopini atokokana itxa. Erepaniko akamakasaakiri ikara
parĩkatxi. 11 Kaikori, aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa Xesosi Kristo
sãkire. Ãti kaikori kãkiti sãkire !auari. Auape kaikori Xesosi Kristo sãkire,
kotxi kataparari. 12 Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, kaikori aãuini ĩkapani
iposope. Aapokotxi iua kaikori nopini atoko itxa aparĩka. Aparĩka atxiĩti
oro atoko itxa. Atxiĩti pirata atoko itxa. Atxiĩti kai erekari atoko itxa.
Atxiĩti aamina atoko itxa. Atxiĩti aãtsopa atoko itxa. Atxiĩti katsotati atoko
itxa aparĩka.

13 Itixi xipokini õti kãkiti imarotariko natokopa itxa iparĩka, kotxi
iuasaakiko arikatxi ataerekatari iparĩka. 14 Iparĩka marikakaniã, apaka-
pari iparĩka ĩki. 15 Iparĩka arikiniã, !apakapari iparĩka ĩki. Iuaritika Teoso
auiritari iua auini ãtipirika Teosokata, txamari iua xipokaarita.

16 Kona hĩte imarotapanikari Teoso misãkiretiko aikoti hininiua? Kona
hĩte imarotapanikari Erekari Matamatakoti auini hiĩto ãki? 17 Kãkiti
xipokiniãri Teoso misãkiretiko aikoti, Teoso xipokariko iua. Teoso
misãkiretiko aikoti iua nakiti. Hĩtera Teoso misãkiretiko aikoti hĩtxaua.

18 Kona hĩteka misirienetapeuako. Atxiĩti ãtikaka kãkiti hĩte sauaki
uãkatari kimaroreni ininiua, kotxi imarotarina ĩkorapokoriti auakani
imarore. Ĩkorapokoriti auakani uãkatari Kristo sãkire auiãkari miĩkiteti
ininiua. Ininiã erekape kãkiti ĩkorapokoriti auakani akiritinii miĩkiteti
hininiua, kotxi iuasaaki kimaroreri atão inakari hĩtxaua. 19 Teosomoni
!kiĩkiteri ĩkorapokoriti auakani imarore. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso maĩkari kimarorerini ĩkorapokoriti auakani ninoaka imaroreẽ.
20 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri imarotari ĩkorapokoriti kimarorerini imarore !itxapõ.
21 Ininiã !apakata kãkiti iuikiniua imarore xika. Ikinika aua hĩtemoni.
22 Paoro aua hĩtemoni. Aporo aua hĩtemoni. Petro aua hĩtemoni. Itixi
aua hĩtemoni. Hãuini, hĩpinini apaka aua hĩtemoni. Uatxa auakari, katana
auakari apaka aua hĩtemoni. Ikinipoko aua hĩtemoni. 23 Kotxi hĩte Kristo
nakiti hĩtxaua. Kristo, Teoso nakiti itxaua.

4

Kristo Iokanatakini Kãkitimoni

1 Erekari kãkiti imarotiniri auĩtetxiakori aminakaniua. Kristo
nitiriakori atxaua. Teoso iokanapirena nĩkatakani atxaua. Iua
sikari iokanapirena atemoni apanakini asãpiretini ĩkapani. Iua Teoso
iokanapirena ! imarotaãka mitxi. 2 Nitiritxi atão inakari ãtipirika
kamari iauĩte paniãtakiti. 3 ! Nimaãkatari hĩte ataerekatinino nota. !
Nimaãkatari apanakini ataerekatinino apaka. Kona notaka ataerekataua
apaka. 4 Nãkixinireẽ maerekati ! auari, iuaritika nikamapekari
maerekati. Apiananirinokara ataerekatano. 5 Ininiã ! hĩsãpiretapiri:
“Kona erekari iua parĩka. Peerekari ikara parĩka,” kona hĩtxape
Apiananiri apokini apisa. Apiananiri apokini hiãtapako. Iua oerekariko
ipiãmoni iomaãtakori. Oerekariko kãkiti nirekakiti ãkixinireẽna
iparĩkauatakasaakina. Iuasaaki Teoso txariko kãkiti: “Erekapitikari
pikamakiti,” itxa.

6 Nitariakori, ikara nota pirena, Aporo pirena pakini nisãpiretai atão
inakari himarotini ĩkapani, ãti apiata himiuikakani ĩkapani. Ininiã
hĩkamariko Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka, kotxi !apakata kãkiti iteene
iuikiniri ãti, ãtipekana imanirekakani inini. 7 Pite apiananitakari !
auari. Himapakapakiniti !auari. Kapakapare hininiã, kinirepa mapaka-
pareni sãkirauatini atoko hĩtxa? 8 Ikinipoko hinireẽkiti auapeka hĩtemoni
atxiĩti? Katiipekai hĩte. Ate ereẽ mauakanisaaki, atxiĩti hĩteka kamari
auĩtetxi hininiua. Ninirekari auĩtetxi atão hininiua, ininiã ate auĩtetxi
atxaua hĩtekata. 9 Ĩkorasaaki neenamatxi xipoka atoko, auĩtetxi kãiatakari
kanapiriã isotatonekata. Ninoa mapotõkire kãkiti auĩtetxi maĩkakini
minaãka apanakini atamatinina ĩkapani, inapetinina ĩkapani. Eereka
okaãkana ninoa kãkiti. Nota xinikari Teoso nirekari ate iua iokanatakini
ikara kãkiti maĩkakoni atoko aniniua. Ikinimane atamataua. Kãkiti, Teoso
nitiriakori iaxitikini apaka atamataua apininimoni asini. 10 Hĩtemoni,
miĩkiteni ate txaua, Kristo ĩkapani aparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni, kimarorei
hĩte, Kristo ĩkapani hĩparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni, ! kaposotiireua ate.
Hĩtemoni kaposotiirei hĩte. Hĩte paxitaãka, txamari ate omanataãka.
11 Uatxapiima Kristo sãkire ate auikini xika anatxita. Aposonata. !
Kamãkaua. Amisiritaãka. !Kaapokoua. 12 Iteene aparĩkauata anireẽkiti
aamotini ĩkapani. Kãkiti takasaakiri maerekati atemoni, ate amanaãri
Teoso erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Amisiritikosaaki, iuasaaki
amĩteenekari. 13 Apanakini misãkirepiretakasaakiua, erekari ate apaka-
papiretana ninoa. Uatxapiima apanakinimoni ĩkorapokoriti txiko atoko
atxaua. Kasakari atoko atxaua ninoamoni.

14 Kona niõkatsopata ikara hĩpẽtauatini ĩkapani. Niõkatsopata ikara nip-
initinii ĩkapani monõkori apokini apisa, kotxi namariteni nota tiretakini
atoko hĩtxaua. 15 Hĩtemoni tesi mio Teoso sãkire oereẽkani auaãkamako,
iuaritika poião hĩri atoko inakari aua. Notara hĩri atoko nitxapekaua,
kotxi hãuikari Teoso iokanapirena erekari noerekasaakii Kristo Xesosi

posotiireẽ. 16 Ininiã nõtãkikai: Nota kamakiti atokotxikana hĩkamako.
17 Ikara ĩkapani niokanatari Tximótxio hĩtemoni. Iua namarite nitiretakiti
atoko. Iua kamari Apiananiri paniãtakiti iaõka. Iua txĩkitakai hĩxinikiniri
nikamakiti ikiniõtika Kristo posotiireẽ. Ikini tõpati Kristo sãkire auiãkani
apotiitiniãtaãua, noerekari kãkiti erekari ikamini ikiniõtika, erekari nota
kamini atokotxikana.
18 Ãtikaka hĩte iuikaua, kotxi hĩuãkatari nota mapokakani hĩtemoni.
19 Txamari Teoso auiritiniãno, paĩtiki napokako hĩtemoni. Iuasaakiko !
ninirekari nimarotiniri ninoa iuikakaniua sãkire. Napokasaaki ereẽ,
ninirekari nimarotiniri Teoso posotiire. 20 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua
kona sãkiretxinani aua. Iposotiire apaka aua. 21 Kiripa hĩte nireka?
Hinirekatari ninoropatinii aĩkeẽ, ereẽ napokasaaki? Hinirekatari nitire-
tinii, nimatxitakanii, ereẽ napokasaaki?

5

Maerekati Xesosi Sãkire Auiãkani Sauaki

1 Isãpiretaãka kãkiti ereẽ kaminiri maerekati ĩtotxi nireẽkiti ãti kãkitikata.
Iua kãkiti maerekani apiari, kotxi iua sirĩka iri ĩtanorokata. Teoso sãkire
mauiãkani kamari maerekati, iuaritika ninoa ! ikamari ikara atoko
inakari maerekati, kiki hĩte sauaki auakari kamakiti atoko. Ninoa !
inirekari isãkiretinirina ikara atoko inakari maerekati. 2 Iuaritika hĩte
iuikaua. ! Himatinaniuata himaerekani xika. Apiaerekata ĩkora iri
ĩtanorokata sirĩkakari hĩokanatini itakanapinii. 3 Niĩto kona ereẽ aua, iuari-
tika nixinikakiti auapitika ereẽ hĩtekata, ininiã nota ereẽ hĩtekata nauini
atokokana, nimereẽpekari iua maerekati kamakari misiritiko. 4 Aãuĩte
Xesosi Kristo uãkaã hãpotiitakasaakiua, nota aua hĩtekata nixinikaki-
tiã. Iuasaaki himarotakasaakiri Xesosi Kristo posotiire, 5 hĩsikariko
iua Satanasimoni iua ĩto ipinini ĩkapani, ixinire ereka inini Xesosi
kanapiriãkasaaki.
6 !Apakata hĩuikiniua. Himarotari axapiti pão tireẽkari tirekakari itori
pão. Iua atokokana ãtika maerekati kamakari txĩkitakari kaiãopokori
kãkiti kaminiri maerekati. 7 Ininiã hõkanapariko maerekati mitxi
hĩkamakiti, amaneri hinini ĩkapani. Ininiã pão miãtiãkati atoko hĩtxaua,
kotxi ikoke ! auari. Kitxakapirĩka kãkiti okari ipira soti auĩte, ininiã
Teoso nitiri napaãpotakasaaki ninoa nopini, kona okana ninoa. Kristo,
apira soti auĩte atoko itxa. Iua ipina ate mapinakani ĩkapani. 8 Páskoa
kiiniritisaaki, Teoso !auiritari pão ãtikakari nikiko, kotxi maerekati pão
tirekakari atoko itxa. Ininiã maõkanapari maerekati mitxi akamakiti.
Pão miãtiãkati atoko matxaua, ininiã makamari erekari. Masãkiretari
atão inakarinoka. 9 Niokanatsopatapeka hĩtemoni himapotiitakaniua
maerekati kamakanikata, ĩtotxi nireẽkiti kamakanikata. 10 Na nixinikari
ĩkorapokoriti maerekati kamakani. Maerekati ĩtotxi nireẽkiti kamakani,
kamanarerini, kamisirienererini, kamakori teosonetakani pakini
ĩkorapokoriti auakani na nixinikanãta. ! Hĩposota hĩtakanapinina ninoa,
kotxi auapikana. Hĩpĩkasaakinokara, hĩtakanapana ninoa. 11 Uatxa
niokanatsopata hĩtemoni, himapotiitakaniua maerekati kamakanikata,
“Xesosi sãkire auiãkarirano” inakanikata. Ĩtanoro minakotokatika
sirĩkakani, kamanarerini, kamakori teosonetakani, ãti misãkirepiretakani,
ipoãtakani, kamisirienereri pakini hĩtakanapako. Kona hinipokotape
ikara atoko inakanikata.

12 Kona nota parĩkani Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko nisãpiretini.
Hĩte parĩkakara Xesosi sãkire auiãkani misiritiko hĩsãpiretini. 13 Teosokara
sãpiretariko Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko. Hĩte iokanatariko
maerekati kamakari hĩte sauaki auakari isini.

6

Ãti Naiatakasaakiri Ãti

1 Xesosi sãkire auiãkari naiatiniãri ãti Xesosi sãkire auiãkari, !apakata
Xesosi sãkire mauiãkani apisatoõ anikiko. Hanikana ninoa Xesosi
sãkire auiãkanimoni maerekati kamakari misiritiko himarotini ĩkapani.
2 Kona himarotapanikari Xesosi sãkire auiãkani mereẽriko Xesosi sãkire
mauiãkani misiritiko ãti õti? Hĩkamariko ikara atoko inakari xipokatxi
õtisaaki, ininiã hĩposotapitikari uatxa himereiniri kãkiti misiritiko, ãti
naiatakasaakiri ãti. 3 Atxiĩti hĩte kona imarotapanikari himereiniri
Satanasi nitiriakori misiritiko ãti õti? Ininiã hĩposotapitikari himere-
iniri kãkiti misiritiko ĩkorapokoriti uatxa. 4 Txamari neenamatxi hĩte
sauaki auiniã, hanikatari kãkiti Teoso sãkire auiãkani mapaxitakani-
moni? !Apakata, kotxi ninoa !imarotari Teoso paniãtakiti. 5 Ikara
atoko nitxai nikamapẽtatinii ĩkapani. Atxiĩti kona hĩposotatari hãpokiniri
kimaroreri hĩte sauaki neenamatxi xipokini ĩkapani? Atxiĩti kona ãtika
aua? 6 Txamari ãti Xesosi sãkire auiãkari anikari ãti Xesosi sãkire auiãkari
Xesosi sãkire mauiãkani apisatoõ maerekati kamakari misiritiko himaro-
tini ĩkapani. Ikara atoko !apakata.
7 Ininiã iteene hĩkerokari, kotxi hanikari hĩtari kãkiti misiritiko
mereẽkarimoni. Erekape hãuiritiniri hĩtari kaminiri maerekati hĩtemoni.
Erekape hãuiritiniri hĩtari ĩtirĩkiniri hĩtii. 8 Txamari hiĩtiriuata. Hĩkamari
maerekati. Hĩtariakorimonira hĩkamari ikara. !Apakata. 9 Kona
himarotapanikari atão minakati kamakani !isari Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua? Kona hĩteka himisirienetapeua. Ia atoko inakari kãkiti !
isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua: maerekati ĩtotxi nireẽkiti kamakani,
kamakori teosonetakani, ĩtanoro minakotokatika sirĩkakari, kiki sito
ininiua nirekakari, kiki ãti kikikata sirĩkakari. Ninoa !isari Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. 10 Kiĩtiririni, kamanarerini, poãtakani, ãti misãkirepiretakani,
kamisirienererini pakini !isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 11 Ikara atoko
mitxi hĩtxaua hĩte apanakini. Iuaritika himaerekani makatxakaãkapeka.
Teoso kamai hĩte inakitiakori hinini. Apiananiri Xesosi kamaerekatai.
Erekari Matamatakoti, aTeosone nakiti, iua apaka txĩkitakai hĩte atão
inakari kamakani hininiua.

Maerekati Ĩtotxi Nireẽkiti

12 Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona erekari ikinipoko
nikamini. Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona ninirekari
nikamakiti niauĩte ininiua. 13 Nipokori kamaãka tikakotxi ĩkapani.
Tikakotxi nirekari nipokori. Txamari Teoso xipokariko nipokori,
tikakotxi pakini. Teoso !inirekari akaminiri maerekati aĩto nireẽkiti ãti
kãkiti ĩtokata. Apiananiri kamari aĩto iua nireẽkiti akamini ĩkapani. Aĩto
Apiananiri nakiti.
14 Teoso õkitikari Apiananiri ipĩkani sauaki. Iua atokokana iua õkitikaua
ate iposotiireẽ.
15 Ininiã !apakata Kristo ĩto hĩsikini sito kanokareromoni. !Apakata.
16 Kiki sirĩkasaaki kanokarerokata, iuasaaki ãtinoka ĩtotxi atoko itxauana
ninoa. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua:

Kiki sirĩkini sitokata, ãtika ĩtotxi atoko itxauana.
17 Kãkiti moianatakasaakiri Apiananiri, ãtika xiniretxi atoko itxauana
ninoa xinire.
18 Ãtokata hĩsirĩkini hinirekasaaki, himitekako. Kona hĩkaikotape iuaã.
Apanakini maerekati kãkiti kamakiti ! imisiritari hiĩto. Imisiritari
hãkixinire. Hĩkamakasaakiri maerekati hiĩto nireẽkiti sitokata, himisiritari
hiĩto, hãkixinire pakini. 19 Kona himarotapanikari hiĩto Erekari Mata-
matakoti misãkiretiko aikoti atoko ininiua? Hĩte ĩtoãkarari iua. Teoso
sikari iua hĩtemoni, ininiã hiĩto kona hĩte nakiti. 20 Teoso iamotapekai hĩte
Xesosi ipĩkasaaki, ininiã hiĩto ĩki auapitika. Ininiã uatxa iua nakiti hĩtxaua.
Ininiã uatxa hiĩtoã hĩpaxitariko Teoso.

7

Ĩtanorouatiko Sãkiretxiti

1 Uatxa napakapapiretariko mitxi hiõkatsopatakiti notamoni. !Erekari
kiki kaxirotiniro sito. 2 Txamari inirekasaakiri sitokata isirĩkini,
erekari kiki auini iuaka ĩtanorokata. Erekari sito auini oaka õtanirikata.
3 Ininiã erekari kiki sikiniri iĩto ĩtanoromoni. Erekari sito sikiniri oĩto
oĩtanirimoni. 4 Ĩtanorotxi ĩto kona oa nakitinanini. Õtaniri nakiti apaka
oĩto. Apaka ĩtaniritxi ĩto kona iua nakitinanini. Ĩtanoro nakiti apaka
iĩto. 5 Kona hĩtxape: “Kona ninirekari nisirĩkini pitekata,” kona hĩtxape.
Hinirekasaakiri nipokori himanikakani Teoso himisãkiretini ĩkapani,
atxiĩti iuasaaki !hinirekari hĩsirĩkini hĩtanorokata. Hĩtanoro apaka kona
nirekari osirĩkini hĩtekata iuasaaki, Teosonoka hĩxinikini ĩkapani. Ininiã
ikara atoko hĩkaminiã erekari, txamari paĩtiki eereka iuaĩkana hĩsirĩkako
hĩtanorokata. Ininiã ikara atoko Satanasi kona sikanireõtai maerekati
hiĩto nireẽkiti hĩkamini ãto sitokata hĩsirĩkini. 6 Ikara nota õtãkikai hĩte.
Kona nipaniãtai ikara hĩkamini. 7 Notamoni erekari nota atoko hinini.
Iuaritika ikinimane aua Teoso siãkiti iparĩka kamini ĩkapani. Teoso sikari
ãti isikakiti ãtimoni. Ãtião isikakiti isika ãtimoni.
8 Uatxa nimisãkiretanako mĩtanirini, mĩtanoroni, tikinitakoni pakini.
Erekari himĩtaniriuatakani, himĩtanorouatakani nota atoko hinini.
9 Txamari himaposotakaniãri hĩtakanapiniri hiĩto nireẽkiti, erekari
hĩtanorouatini, erekari hĩtaniriuatini, kotxi kapatakari atoko itxa hiĩto
nireẽkiti.

Hĩkamari Atão Hĩtaniriuatakasaaki

10 Ia nipaniãtana kãkiti ĩtaniriuatakani: ! Apakata sito takanapiniri
oĩtaniri. Kona notani paniãtai. Apiananirira paniãtai. 11 Otakanapiniãri
oĩtaniri, ! apakata iuaĩkana oĩtaniriuatini. Erekari oĩtanirimoni iuaĩkana
okanapiriini. Iua atokotxikana ! apakata kiki takanapiniro ĩtanoro.
12 Nõtãkikari apanakini. Apiananiri paniãtakiti apanakini ĩkapani !auari,
ininiã nota õtãkikana ninoa ia atoko: Xesosi sãkire auiãkari auiniã ĩtanoro
Xesosi sãkire mauiãkato, oa nirekiniãri okaikotini iuakata, ! apakata
iua iokanatiniro oa otakanapiniri iua. 13 Iua atokotxikana, Xesosi
sãkire auiãkaro auiniã oĩtaniri Xesosi sãkire mauiãkati, iua nirekiniãri
ikaikotini oakata, ! apakata otakanapiniri iua. 14 Iuasaaki ĩtaniritxi
Xesosi sãkire mauiãkati apakapari Teoso sãkire ĩtanoro kamakiti ereka
atamatakasaaki. Iua atokotxikana, ĩtanorotxi Xesosi sãkire mauiãkato
apakapari Teoso sãkire õtaniri kamakiti ereka oãtamatakasaaki. Imaka-
makaniãrina ikara atoko, ! erekana imiakori. Irĩtxi, inorotxi pakini
kaminiãri nõtãkikakiti iaõka, erekana imiakori. 15 Xesosi sãkire mauiãkati
nirekiniãri itakanapiniri ĩtanoro, oa auiritariko isini. Xesosi sãkire

mauiãkato nirekiniãri otakanapiniri oĩtaniri, iua auiritaroko osini. Ikara
atoko ininiã, ninoa sikakapeẽkaika. Ikara atoko ininiã erekari, kotxi
Teoso !inirekari aneenamauatini ikara xika. 16 Pite ĩtanorotxi, pimaro-
tatari? Atxiĩti pĩtaniri auikari Xesosi sãkire imaerekani makatxakiko
ĩkapani, Xesosi sãkire pisãpiretakasaakiri iua. Pite ĩtaniritxi, pimarotatari?
Atxiĩti pĩtanoro auikari Xesosi sãkire omaerekani makatxakiko, Xesosi
sãkire pisãpiretakasaakiro oa.

Teoso Akiritakasaakiri Kãkiti

17 Ininiã ikininape kamariko iparĩka Teoso sikakiti iuamoni, kotxi Api-
ananiri akiritaua ikara parĩkatxi akamini. Ikara nipaniãtari ikinimane
Teoso mereẽkini apotiitiniãtaãua. 18 Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso
takaõtxikare iĩtoã auiniã, !apakata Teoso takaõtxikare makatxakiko. Teoso
akiritakasaakiri kiki, Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakaniã, !apakata Teoso
takaõtxikare iĩtoã takiko. 19 Teoso takaõtxikare hiĩtoã auiniã, ikara kona
txĩkitakai Teoso anaakori hininiua. Teoso takaõtxikare hiĩtoã mauakaniã,
ikara apaka kona txĩkitakai Teoso anaakori hininiua. Teoso nireẽkiti
iaõka kamiko txĩkitakai Teoso anaakori hininiua. 20 Teoso akiritakasaakii,
iuasaaki mitxi hĩparĩka hĩkamapanikako. 21 Teoso akiritakasaakii, nitiritxi
amotakori hininiãua, ininiã kona maerekaxinireti hĩtxapeua nitiritxi
hininiua xika. Iuaritika hĩauĩte sikakiniãi, ininiã hĩsako. 22 Apiananiri
akiritiniãri nitiritxi amotakori, Apiananiri sikakakiti itxaua iua. Api-
ananiri akiritiniãri nitiritxi minakatiua, Apiananiri nitiri iamotakiti
itxaua iua. 23 Xesosi amotakini hĩtxaua, ininiã iuaĩkana kãkiti nitiri
iamotakoni !hĩtxapeuako. 24 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, iuasaaki
mitxi hĩparĩka hĩkamapanikako.

Mitxitakani, Tikinitakoni Pakini

25 Uatxa nõtãkikai hĩte mitxitakani. Apiananiri kona sãpiretano
ipaniãtakiti hĩte ĩkapani, iuaritika nisãpiretai nixinikakiti, kotxi Apiananiri
amonĩkapekano, ininiã kãkiti posota auikiniri nisãkire. 26 Ĩkorasaaki
pamonõkoniri Xesosi sãkire auiãkanimoni, ininiã notamoni apiaerekata
kãkiti mĩtanorouatakani. 27 Hĩtanorouatapeka hininiã, kona hĩtakanapapero
hĩtanoro. Mĩtanorouatakatipanika hininiã, kona hinitapero hĩtanoro.
28 Iuaritika hĩtanorouatiniã, maerekati ! hĩkama. Kãkiti ĩtanorouatiniã,
apokapitikako ninoa maxikiko. Kona ninirekari ikara atoko hĩte ĩkapani.
29 Nitariakori, poião õtinoka aua aparĩkauatini Apiananiri ĩkapani.
Ininiã hĩte kĩtanororini parĩkauatako Teoso ĩkapani mĩtanoroni parĩkauatini
atokotxikana. 30 Txiapatakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, kãkiti matxi-
apatakati parĩkauatini atokokana. Poxokori parĩkauatako mapoxokoniti
parĩkauatini atokokana. Tiitxi amotakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, ti-
itxi mauakiniti parĩkauatini atokokana. 31 Ĩkorapokoriti tiitxi auakini !
ixinikapiriko itiina, kotxi ĩkorapokoriti kãkiti potxitakiti xipokaãpota.
32 Ninirekari erekaxinire hinini. Kiki mĩtanoroti posotari ixinikiniri
kanatokopa iparĩkauatini Apiananiri ikamapoxokonitini ĩkapani.
33 Txamari kiki kĩtanorori xinikari parĩkatxi ĩkorapokoritikiri, kotxi
inirekari ikamapoxokonitiniro ĩtanoro. 34 Mĩtanirito, mitxitakaro pakini
nirekari oparĩkauatini Apiananiri ĩkapani, kotxi onirekari oĩto, oxinire
pakini osikini iuamoni. Txamari sito kĩtaniriro xinikari parĩkatxi
ĩkorapokoriti auakari, kotxi onirekari õtaniri okamapoxokonitini. 35 Ikara
atoko nisãpiretai hĩte, hĩte ereka hinini ĩkapani. Kona ninirekari

nimauiritakanii erekari hãpakapini. Ninirekari atãonoka hĩkamini. Ninirekari hĩparĩkauatini Apiananirinoka ĩkapani.

36 Ãtokoro iri atxiĩti !auiritapanikaro oa ĩtaniriuatini, txamari oaneẽpeka. Ãtokori nirekiniãri itakiniro oa, erekari iua auiritiniri iua. ! Ikamari maerekati. Erekari iua auiritinina ninoa ĩtaniriuatini. 37 Atxiĩti ãtokoro iri ãkixinireẽ !inirekaro oa ĩtaniriuatini. Atxiĩti !isikaenetaro oa ãtimoni. Iua xinikakiti omĩtaniriuatakani ĩkapani pataparari ininiã, ãkixinireẽ imarotiniãri inireẽkiti oa mĩtaniriuatakani, ininiã iua kiki kamari erekari. 38 Oa sikakari oĩtaniriuatini ĩkapani kamari erekari. Iuaritika oa masikakati oĩtaniriuatini ĩkapani kamari apiaerekata.

39 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori paniãtaro sito kaikotini oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, apakata oĩtaniriuatini onirekakitikata. Txamari Apiananiri sãkire auiãkarikatanoka apakata oĩtaniriuatini. 40 Notamoni oa apia poxokoniuata omĩtaniriuatakaniã iuaĩkana. Ikara atoko inakari nõtãkikaro sito, kotxi nimarotari Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua notamoni.

8

Nipokori Teoso Kamakori Sikiko

1 Uatxa nisãpiretai nipokori sikiko teoso kãkiti kamakitimoni. Amakinika aimarotari ikara. Ikara inakari aimarotapeka ate. Kãkiti imaroretxi auiniã iuikaua. Apiaerekata kãkiti auini tiraõkitxi, kotxi isikataparatari kãkiti xinire. 2 “Kimaroreno nota” inakari ! auari imaroretxi. Kaiãopokori imaroretxi imimarotakiniti aua. 3 Iuaritika kãkiti tiretiniãri Teoso, Teoso imarotari iua.

4 Maxinikari nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Aimarotari teoso kãkiti kamakiti ! kakamareri. Aimarotari ãtika Teoso atão inakari aua. 5 Aua kãkiti kamakiti. Kãkiti takauãkatari “teoso” itxaua. Kãkiti takauãkatari teoso iaxiti auakani, ĩkorapokoriti auakani apaka. Kaiãopokori ikara atoko inakari teosoakori aua. Kaiãopokori ikara atoko inakari auĩtetxiakori aua. 6 Atemoni ãtika Teoso aua. Iua aĩri iaxitikiri. Iua kamari ikinipoko. Aparĩkauata iuanoka ĩkapani. Ãtika aãuĩte aua, Xesosi Kristo. Ikini sereti kamakari iua. Iua posotiireẽ aãuini aua.

7 Apanakini !imarotapanikari kãkiti kamakiti teoso minakaniua, kotxi mitxi iteene itotarina teoso kãkiti kamakiti. Ininiã inikasaakirina nipokori teoso kamakorimoni siãkori, iuãkatarina ikara nipokori teoso atão inakarimoni siãkori. Iuasaaki ninoa uãkatari maerekati ikaminina, kotxi ãkixinireẽna !iteene imarotarina atão inakari. 8 Txamari nipokori ! itxĩkitakaua Teosomoni asini. Ikara nipokori anikini !imisiritaua. Apaka !ikamari ereka anini.

9 Iuaritika erepaniko. Hinirekiniãri ikara nipokori hinikini, hĩxinikariko apanakini Teoso sãkire poiãonoka auiãkani. Ninoa imarotiniãri hĩte nikiniri ikara nipokori, ininiã ninoa apaka nikari, txamari iuasaaki ninoa kamari ãkixinirena manirekakiniti. 10 Teoso sãkire poiãonoka auiãkari atamatiniãi Teoso sãkire iteene imarotakari nikiniri nipokori teoso kamakori misãkiretiko aikotiã, isikataparaxiniretari iua apaka nikiniri nipokori teoso kamakorimoni siãkori. 11 Ininiã pimarore xika, atxiĩti pitari Teoso sãkire poiãonoka auiãkari sari imisiritikomoni. Kristo ipina iua ĩkapani apaka. 12 Ikara maerekati hĩtarimoni hĩkaminiã, hĩkarotari ãkixinire. Hĩtari ãkixinire hĩkarotakasaaki, hĩkamari maerekati Kristomoni. 13 Ininiã nipokori ninikini txĩkitakiniãri nitari kaminiri maerekati, itixi auapanika

inakasaaki kona ninikaikari iua nipokori, kotxi kona ninirekari nitari
kaminiri maerekati.

9

Teoso Iokanatakini Kãkitimoni

1 Teoso iokanatakiti nitxaua. Ninireẽkiti niposota nikamini.
Naõkitapekari Xesosi Kristo aãuĩte. Iparĩka nikamakasaaki, hĩte auikari
Apiananiri sãkire. 2 Atxiĩti apanakini ! auikari Teoso iokanatakiti
nininiua. Hĩtera auikari Teoso iokanatakiti nininiua. Hĩtera oerekari
Apiananiri iokanatakiti nininiua, kotxi hĩte auikari Apiananiri sãkire,
nota sãpiretakasaakii hĩte.
3 Kãkiti mauikakaniãri Teoso iokanatakiti nininiua, napakapapiretana
ninoa ia atoko: 4 Apakata atxiĩti aãpakapiniri nipokori, iãriã pakini
aparĩkauatini ĩkapani? 5 Apakata atxiĩti ate anikiniro ãtanoro Teoso sãkire
auiãkaro atekata, apanakini Teoso iokanatakini, Apiananiri itariakori,
Petro pakini anikinina ninoa ĩtanoro atokotxikana? 6 Atxiĩti apakata
Panapee, nota pakininoka parĩkauatini anikakiti aãpakapini ĩkapani?
7 Sotato sikasaaki ineenamauatini ĩkapani, iuaka !iamotari anikakitina.
Aua atxiĩti ova takakari. Ova itakakiti matximakati aua? !Auari. Kona
auari kema auĩte piratakari ipira tiniã miãtakati.
8 Ikara nisãkire kona kãkiti sãkirenanini. Iua atokotxikana Teoso sãkire.
9 Moisesi iõkatsopatapekari Teoso paniãtakiti. Ia atoko itxa:

Kona hiĩtxikari kema auĩte nama trikopani ikamakasaaki. Hãuiritariko
inikini.

Teoso tiretatari kema auĩte? Itiretapitikari. 10 Apiata isãpiretari ikara
kãkiti parĩkauatakani ĩkapani. Ininiã takarauatakari takarauata, kotxi
inirekari ikiena inikini. Kienatxi apakari apari ikiena, kotxi inirekari
ikiena inikini. 11 Katakareri takarauatini atokokana, ate takari Teoso
sãkire hãkixinireẽ. Katakareri nikari ikiena itakakiti, ininiã atxiĩti
apakata ate apakapiniri kienatxi hĩte sikakiti? Kotxi ate parĩkauata hĩte
ĩkapani. 12 Apakatiniã apanakini apakapiniri iparĩkana ĩki hĩte sikakiti,
ininiã apiata apakata ate apakapiniri ate parĩka ĩki, iuaritika kona aa-
manaãri hĩsikiniãua ate parĩka ĩki. Amĩteenekari ikinipoko, kotxi !anirekari
aiotokakiniri Kristo iokanapirena erekari hĩkenakotini. 13 Himarotari
Teoso misãkiretiko aikoti ãki parĩkauatakani iuaãtaã apakapari ikiena.
Teosomoni sikakori takikoãtaã parĩkauatakani apaka apakapari ipixini
iuaãtaã siãkori inikinina ĩkapani. 14 Iua atokotxikana Apiananiri paniãtari
iua iokanapirena erekari sãpiretakani apaka apakapiniri iparĩkana ĩki.
15 Ikara atãopitikara, iuaritika kona nipaniãtai ikara atoko hĩkamini.
Kona niõkatsopatari ikara, niparĩka ĩki notamoni hĩsikini ĩkapani. Ni-
parĩka ĩki namanainii apisa erekape nipinini. Niuikari niparĩkauatini
hĩte ĩkapani hĩtxineirote nimapakapakanisaaki. 16 Teoso iokanapirena
erekari noereka, iuaritika ! apakata niuikiniua, kotxi Teoso sikari
ia parĩkatxi notamoni. Nimisiritiko auapitika, Teoso iokanapirena
erekari nimasãpiretakaniã. 17 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretiniãri
kãkiti, nãkixinireẽ iteene ninirekiniãri ikara nikamini, ininiã napaka-
papitikariko niparĩka ĩki. Nimanirekakaniãri ikara nikamini, iuaritika
nikamari, kotxi Teoso sikari ikara parĩkatxi notamoni nikamini ĩkapani.
18 Ia atoko niĩkitxitiko: Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaaki, kona
minakati napakapa. Ikara atoko kamapoxokonitari nãkixinire, kotxi
maĩkitika nisãpiretai Teoso sãkire. Teoso iokanapirena erekari sãpiretakari

nitxaua, ininiã niposotiire auapitika hiĩkitxitinino nota nipaniãtiniãi hĩte, iuaritika ! ninirekari ikara atoko nikamini nota nireẽkiti napakapini ĩkapani.

Parĩkatxi Ikinimane Ĩkapani

19 Ninireẽkiti nikama. Kãkiti nitiri iamotakori ! nitxaua. Iuaritika notaka nitxĩkitakaua ikinimane nitiri nininiua, Teoso sãkire apikomoni kãkiti auikini ĩkapani. 20 Xoteoakori sauaki niparĩkauatakasaaki, Xoteo auini atoko nitxa nota auini. Ikara atoko ininiã, Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Moisesi paniãtakiti iaõka kamakani sauaki nauakasaaki, ninoa auini atokokana nitxa nota auini, kotxi ninirekari Moisesi sãkire auiãkani auikiniri Xesosi sãkire. 21 Xoteo minakaniua !imarotari Moisesi paniãtakiti. Ininiã ninoakata nauakasaaki, kona nipaniãtari Moisesi paniãtakiti ikaminina, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani. Iuaritika nikamari Teoso paniãtakiti, kotxi iuatxikana Kristo paniãtakiti nikamini. 22 Kãkiti mataparaxinirenikata nauakasaaki, nota apaka kona kataparaxinireno, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani. Ikini kãkiti sauaki nauakasaaki, nikamari kãkiti auini atoko nitxa nota auini, ininiã ikinipoko niposotakiti nikama apanakini maerekani makatxakiko ĩkapani. 23 Ikara atoko nikama Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Nikamari ikinipoko, Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, nota apaka apakapari Teoso iokanapirena erekari hĩtekata.

Saporiẽta Apakapakari

24 Himarotari mitekatxi. Kãkiti miteẽkani miteka, iuaritika ãtinoka apakapari imitekini ĩki. Merepitipanika mitekatxi mapotõkire apokakarinoka apakapari imitekini ĩki. Ininiã miteẽkari atoko hĩtxako. Hĩsapitipo. Teoso parĩka hĩkamapitipo hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani. 25 Ikini miteẽkari parĩkauatapitipo iĩto tapara iteene auini ĩkapani. ! Auiritari iĩto misiritakari. Ikara atoko ikama, saporiẽta imitekini ĩki apakapini ĩkapani. Ikara saporiẽta kona okanani aua. Oxipokapitikako. Ate parĩkauatapitipo ãtião aãpakapakiti aãpakapini ĩkapani. Ikara aãpakapakiti ! ixipoka. 26 Miteẽkari isinimoni mimarotakati atoko !nitxaua. Nimarotari nisinimoni. Nisapitipo mitekatxi mapotõkiremoni. Maxikatiĩka ! nineenamauata. Na neenamauata nisanõkakata. 27 Nitxĩkitakari niĩto ninitiri ininiua, nota nireẽkiti ikamini ĩkapani, kotxi nisãpiretapekari ikara apanakinimoni, ininiãkara kona ninirekari nimapakapakaniri notaka parĩka ĩki.

10

Kãkiti Isaeokini Aõerekini Pirena

1 Nota nirekari hĩxinikiniri kitxakapirĩka, aãtokiriakorini takana-pakasaakiri Exito tixini, ikinika ninoa aua katxiãri patapi. Iua katxiãri oerekana isinimonina. Apaka ikinika ninoa napari potxoari uiniti ãki. 2 Ninoa sari Moisesikata, ininiã katxiãri patapi auakasaakina, potxoari uiniti patapi auakasaakina, iuasaaki ninoa patxisatiko atoko aua iuasaaki. 3 Ninoa ikinikana nikari xinitxi Teoso iokanatakiti. 4 Ninoa ikinikana iãtari ãparaã Teoso sikakiti. Ninoa iãtari ãparaã kai auĩteãkiriã. Kristo iua kai auĩte ãparaã potorikiniãtaã atokokana. Iua sari ninoakata. 5 Txamari Teoso ! apokaerekatari kaiãopokori ninoa, ininiã ipinana. Iĩtona iarika ãparaã makipakaniãtaã.

6 Uatxa axinikana ninoa, ininiã aimarotari amanirekakaniri
maerekati ninoa nirekiniri atoko. 7 !Hĩteosonetapiri kãkiti kamakiti, ninoa
apanakini teosonetiniri atokokana, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Ninoa topãka inipokotinina ĩkapani, iãtinina ĩkapani, eereka õkitikauana
isarauatinina ĩkapani teoso ikamakitina apisatoõ.
8 !Apakata aanokarauatini ninoa apanakini anokarauatini atoko, kotxi
ãti õtinokara vĩtxi tres mio ninoa okaãka ĩkora maerekati xika. 9 !Apakata
aãtamakaerekatiniri Kristo ninoa apanakini kitxakapirĩka atamakaereka-
tiniri atoko, kotxi iua xika imini okana ninoa. 10 ! Hĩtsoatape, ninoa
apanakini kitxakapirĩka tsoatini atokokana, kotxi eereka Teoso nitiri
xipokana ninoa.
11 Ikara imisiritikona apoka ninoamoni apanakini pinitiko ĩkapani.
Ikara imisiritikona iõkatsopataãka ate pinitiko ĩkapani, kotxi itixi
mapotõkire õti apokaãpota. 12 Hĩtemoni ereka hinini, ininiã erepaniko,
kotxi atxiĩti paĩtiki hĩkamari maerekati. 13 Hĩte atamakaerekataãka
ikinimane atamakaerekataãka atokotxikana. Iuaritika Teoso !
itakanapai hĩte. Kona iua auiritari hãtamakaerekatiko himamĩteenekakiniti.
Iuasaaki oerekai himitekini, ininiã hĩposotari himĩteenekiniri.

Teoso Kãkiti Kamakiti

14 Ininiã nitariakori nota tiretakini, himiteka teoso kãkiti kamakiti
hĩtakanapini. 15 Hĩte kãkiti kimarorerini, ininiã iteene himixinikariko
nisãkire. 16 Iãriã aãtakasaaki, akinika aãpotiitakasaakiua, axinikari Xesosi ip-
inini. Iuasaaki atxari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Xesosi arẽka xiketa ate
ĩkapani.” Amaxiõpekitakasaakiri komiri, anikasaakiri, aãpitiitakasaakiua,
axinikari Kristo ĩto noropatiko ate ĩkapani. 17 Iuasaaki itomaneua ate,
iuaritika ãtika komiri atokokana atxaua. Ãtika ĩtotxi atokokana atxaua,
kotxi amakinika anikari ãtika komiri. Ikara komiri Kristo ĩto atokokana
itxaua.
18 Hĩxinikanako kãkiti Isaeokini ĩkorapokoritikini. Ninoa sikari Teoso
xinitxi. Eereka ninoa nikari ikara xinitxi. Inikasaakirina ikara
xinitxi, iuasaaki ninoa oerekari iTeosonetinirina iua. 19 Kiripa ninireka
nisãpiretinii? Nisãpiretari teoso kãkiti kamakiti kona kakamareri. Iua
teoso siãkori kona itxa. 20 Iuaritika erepaniko. Ikara atão maerekati.
Xoteo minakaniua sikakiti teoso kãkiti kamakitimoni ninoa sika Satanasi
nitiriakorimoni. Kona Teoso atão inakari isikana isiãkitina. Ininiã
na ninirekari hĩte moianatiniri Satanasi nitiriakori. 21 Kona hĩposotari
Apiananiri iãkoanaã hiãtini, apaka Satanasi nitirini iãkoanaã hiãtini.
Kona hĩposotari Apiananiri kiena hinikini, apaka Satanasi nitirini kiena
hinikini. 22 Atauako anirekatari akaminiri Teoso naiatiniua? Ate tapara
apiata atxiĩti?

Xesosi Auiãkani Kamakiti

23 Nota posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini, txamari kona ikinika
erekari nikamini. Ikinipoko ninireẽkiti niposotapitika nikamini, txa-
mari kona ikinipoko kamari nãkixinire aneini. 24 ! Hinitapiriko hĩteka
nireẽkiti hãpakapini. Himoianatariko ãti iua nireẽkiti apakapini.
25 Hĩposotari hinikiniri nipokori amotakoriãtaã auakari. Iuasaaki kona
hĩpimaãpiri: “Ia nipokori sikaãkapeka teoso kãkiti kamakitimoni?” !
hĩtxapeko. Kotxi himarotakasaakiri hinikiniri nipokori teoso kãkiti ka-
makitimoni sikiko, hãkixinire karotaãka atxiĩti. 26 Teoso sãkire sãpiretaua:
Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.

27 Xesosi mauiãkani aiatakasaakii hĩte hinipokotini ninoakata,
hinirekiniãri hĩsa. Hinikariko isikakitina. Kona hĩpimaãpiri:
"Ia nipokori teoso kãkiti kamakiti sikaãkapeka?" kona hĩtxape,
hãkixinire himakarotakaniri ĩkapani. 28 Txamari apanakini kãkiti iuaã
sãpiretakasaakii: "Ia nipokori sikaãkapeka teoso kãkiti kamakitimoni,"
itxa. Iuasaaki kona hinikapiri, kotxi atxiĩti hĩkaroxiniretari ikara kãkiti
mataparaxinireti, kotxi:
Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.
29 Na nitxai: "Kona hinikapiri ikara, hĩteka ãkixinire himakarotakani
ĩkapani," !nitxai. Nitxai: "!Hinikapiri ikara, ãti kãkiti ãkixinire himakaro-
takani ĩkapani." Nota ãkixinireẽ nota nireẽkiti nikamini ĩkapani erekari.
Ãti kãkiti ãkixinireẽ nota nirekakiti nikamini ĩkapani ! erekari, ininiã
iuamoni ikara nikamakasaaki, nikamari maerekati. Kinirepa !apakata
nikaminiri nota ãkixinire auiritakiti? 30 Napakapakasaakiri nipokori,
ininiã iuasaaki nimisãkiretari Teoso erekari isikakiti. Ininiã kinirepa
nimisãkirepiretaãka?
31 Nisãpiretai hĩte. Hinikasaaki, hiãtakasaaki, ikinipoko hĩkamakasaaki,
hĩkamariko ikinika Teoso ereka inini imarotiko ĩkapani. 32 Kona
hĩtxĩkitakapiri, Xoteoakori, Xoteo minakaniua, kãkiti Xesosi sãkire
auiãkani pakini kaminiri maerekati. 33 Ninirekari ikinimane kãkiti
nireẽkiti nikamini, ikinika nikamakasaaki. !Ninirekari erekari notanani
ĩkapani. Ninirekari erekari itomaneri ĩkapani, imaerekanina Xesosi
makatxakini ĩkapani.

11

Sitoãkini Xesosi Sãkire Auiãkani

1 Hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari. Kristo kamakiti atoko
nota kamini atokotxikana hĩkamako. 2 Nitariakori, peerekai hĩte, kotxi
iteene hĩxinikano nota. Peerekai hĩte, kotxi hĩkamapanikari noereẽkiti
nisãpiretakiti iaõka.
3 Ninirekari himarotiniri ia: Kiki auĩte Kristo itxaua. Sito auĩte kiki
itxaua. Kristo auĩte Teoso itxaua. 4 Ininiã kiki ikii mãka imamakatx-
akakaniã Teoso imisãkiretakasaaki, apaka Teoso sãkire oerekasaaki, kona
ipaxitari iauĩte Kristo.
5 Sito okii mãka mauakaniã Teoso omisãkiretakasaaki, apaka
Teoso sãkire oerekasaaki, kona opaxitari oãuĩte oĩtaniri. Okii mãka
omatakakaniã, oa kii kixãkakori atoko itxa. 6 Okii mãka omanirekakaniã,
ininiã okisauakaiãkotaãkako. Opẽtauatiniã, okii kixãkiko xika, oiãko
kisauakiko xika, ininiã iuasaaki okii mãka otaka. 7 Kiki misãkiretakasaakiri
Teoso, kona erekari itakiniri ikii mãka, kotxi Teoso atoko itxa iua.
Ikamaãka Teoso ereka oerekini ĩkapani. Sito kamaãka õtaniri ereka
oerekini ĩkapani. 8 Merepitipanika Teoso kona kamari kiki sito ĩtoã.
Teoso kamaro sito kiki ĩtoã. 9 Kiki kona kamaãka sito ĩkapani. Sito
kamaãka kiki ĩkapani. 10 Ininiã oa takari okii mãka. Ikara atoko ininiã,
oerekari oauĩtetiniri oĩtaniri. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apaka
imarotari oauĩtetiniri oĩtaniri.
11 Kiki, sito pakini Apiananiri sãkire auikasaaki, sito nirekari kiki. Kiki
nirekaro sito. ! Apakata sitonoka auiniã. ! Apakata kikinoka auiniã.
12 Kotxi sito ina kiki ĩtoã. Eereka ikinipoko kiki iponaniã sito ĩtoã. Ikara
atoko itxapitikama, Teoso kamari ikinipoko. 13 Hĩteka hĩxinikapiretari
ia: Sito kii mãka mauakaniã, iuasaaki atãokani Teoso omisãkiretini?

14 Kãkiti itotakiti oerekaua kiki ĩtanoiãkori pẽtatiko. 15 Sito auiniã oiãko
paĩtanori, oõuikari oiãko, kotxi oiãko sikaãka okii ipatakari ĩkapani. 16 Kãkiti
nirekiniãri ineenamauatini iãkotxi pirena xika, ininiã kona ate, ikinika
Teoso sãkire auiãkani pakini !auari ikara. Ininiã !apaniãtai ikara atoko
inakari hĩkamini.

Xesosi Ipinini Xinikiko Kiiniriti

17 Uatxa niõkatsopatakitiã kona niuikai, kotxi hãpotiitakasaakiua,
apia erekari kona hĩkama. Apiata maerekati hĩkama. 18 Merepanika
nikenakopiretari hãpotiitakasaakiua Teoso misãkiretiko aikotiã
hĩtaparakienatakakiniua. Nixinikari ipixini ikara nikenakopiretakiti
atão inini. 19 Apanakini oerekakiti atão minakati auapitika hĩte
sauaki. Akenakotakasaakiri ninoa oerekakiti, aimarotari Teoso !
apokaerekatana ninoa. Iua apokaerekatana iua sãkire atão inakari
oerekakani. 20 Hãpotiitakasaakiua, kona atão hĩkamari kiiniri, Apiananiri
ipinini xinikiko kiiniriti. 21 Kotxi hinikasaaki, himixirikari hĩkiena
apanakini nikiniri apisapanika. Ininiã apanakini natxita, apanakini
poãta iuasaaki. 22 Auapitika haãpoko hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani.
Hãpotiitakasaakiua, homanatari apanakini Xesosi sãkire auiãkani.
Hĩkamapẽtatari aĩtariakori matiini. Kiripa nitxai hĩte? Atxiĩti hinirekari
niuikinii? Kona xatiki niuikai hĩte.

23 Apiananiri sãpiretakiti notamoni, iua atokotxikana nisãpiretapekai
hĩte. Ia nisãpiretai: Ĩkanõka Apiananiri Xesosi mĩkapiritiko õtisaaki, iua
kosekari komiri. 24 Iuasaaki imisãkiretari Teoso: “Erekapitikari ia komiri
pisikakiti atemoni,” itxa. Iposo atoko imaxiõpekari iua komiri, sika itxari
imoianariakorimoni. Itxana: “Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto okaãka
hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikari nipinini
hĩte ĩkapani,” itxa. 25 Ninoa nipokotaka atoko, mitxi komiri ikosekini
atokokana, ikosekari iãkoanatxi. Iuasaaki itxana: “Ia iãkoanatxi oerekari
Teoso kamapekari ikamaenetakiti amaneri, kotxi niarẽka xiketa hĩte
ĩkapani. Ia iãriã hiãtakasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikariko nipinini hĩte
ĩkapani,” itxa Xesosi.

26 Ia komiri hinikasaaki, ia iãkoanatxiãkiri hiãtakasaaki, hõerekari Api-
ananiri ipinini kãkiti ĩkapani. Ikara hõerekiniritika iua ĩkorapokoriti
kanapiriãko.

27 Maxikatiĩka kãkiti nikiniãri ia komiri, maxikatiĩka iãtiniãri Api-
ananiri iãkoanaãkiri, ikamari maerekati, kotxi ! ipaxitari Apiananiri
ĩto, iarẽka pakini. 28 Ia komiri hinikini apisapanika, ia iãkoanatxiãkiri
hiãtini apisapanika, erekari hĩxinikiniri hãkixinireẽ auakari. Maerekati
auakasaaki, hamanaãri Teoso imakatxakiniri ĩkapani. Eereka ia komiri
hinika, ia iãriã hiãta. 29 Maxikatiĩka hinikiniãri, hiãtiniãri, ininiã
hĩteka akiritari himisiritiko apokini, kotxi kona hĩpaxitari Apiananiri
ĩto. 30 Ikara xika itomaneri hĩte sauaki iõkapeta. Ikara xika apanakini
amianata. Ikara xika apanakini ipĩpeka.

31 Amaerekani anitiniã, aamanainiãri Teoso makatxakiniri
amaerekani, ininiã amisiritiko kona apoka. 32 Txamari Apiananiri
apokiniãri amaerekani, imisiritaua ate uatxa, amaerekani atakanapini
ĩkapani, ininiã eereka !imisiritaikaua iua sãkire mauiãkanikata.

33 Ininiã nitariakori, hãpotiitakasaakiua Xesosi ipinini xinikiko kiinir-
iti ĩkapani, hiãtapana apanakini. 34 Hinatxitiniã, hinipokotako hãapoko.

Ininiã hãpotiitakasaakiua ! hĩkamari maerekati, ininiã Teoso ! imisiritai. Apikomoni nõtãkikai ereẽ napokasaaki.

12

Erekari Matamatakoti Sikakiti Kãkitimoni

1 Nitariakori, ninirekari himarotiniri Erekari Matamatakoti sikakiti. ! Apakata himimarotakaniri. 2 Mitxi Xesosi sãkire mauiãkani hinakasaakiua, himisirienetaãka, ininiã hãuikari teoso kamakori masãkireti teoso atão inakari ininiua. Ikara himarotape. 3 Kãkiti sãpiretiniãi hĩte: "Maerekati kamakari itxaua Xesosi," ininiã iuasaaki himarotari Erekari Matamatakoti !auari iuamoni. Kãkiti sãpiretiniãi hĩte: "Apiananiri itxaua Xesosi," ininiã iuasaaki himarotari Erekari Matamatakoti auapitika iuamoni, kotxi ikara iua oerekakiti.

4 Erekari Matamatakoti siãkiti ikini sereti aua, iuaritika Erekari Matamatakoti ãtinoka aua. 5 Ikini sereti parĩkatxi Teoso ĩkapani aua, iuaritika Apiananiri ãtinoka aua. 6 Ikini sereti Teoso kamakiti aua kãkiti ĩkapani, iuaritika Teoso ãtinoka aua.

7 Erekari Matamatakoti iuaka oerekaua kãkitimoni, ikinimane ereka inini ĩkapani. 8 Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kiĩkiterini ininiuana ĩkapani. Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kimarorerini ininiuana ĩkapani. 9 Iua sikari apanakinimoni Teoso sãkire iteene auikinina ĩkapani. Isikari apanakinimoni amianatakani imakananitinina ĩkapani. Erekari Matamatakoti ãtinoka aua, iuaritika ikini sereti isika kãkitimoni. 10 Apanakini isikaposotiireta posotiiretxi ikaminina ĩkapani. Apanakini isikaimaroreta Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani. Apanakini isikaimaroreta Erekari Matamatakoti sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani, maerekati matamatakoti sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani apaka. Apanakini isikaimaroreta ikini sereti kãkiti sãkire isãkiretinina. Apanakini isikaimaroreta ikara sãkiretxi mimarotakoti ikenakotakasaakina, isãpiretinirina iua kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani. 11 Ãtinoka Erekari Matamatakoti aua. Iuanokara parĩkauata ikara atoko. Isikari ikara isikakiti kãkitimoni inireẽkiti iaõka.

Kristo Ĩto Pirena

12 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Itori ikara atoko inakari aua ĩtotxiã, iuaritika ãtinoka ĩtotxi aua. Iua atokokana itxa Kristo ĩto. Xesosi sãkire auiãkani Kristo ĩto atoko itxauana. 13 Atxiĩti Xoteoakori atxaua. Atxiĩti Xoteo minakaniua atxaua. Atxiĩti nitiritxi amotakoni atxaua. Atxiĩti nitiritxi minakatiua atxaua. Iuaritika ãtika ĩtotxi atoko atxaua, kotxi Erekari Matamatakoti ãtinoka inakari apoka atemoni. Iua apotiitaua ãtika ĩtotxi atoko anini ĩkapani. Iua aua aãkixinireẽ.

14 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Ĩtotxiã kaiãopokori aua. 15 Ininiã ! apakata kitĩtxi sãpiretiniã: "Uakõtxi ! nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari ! nitxaua." Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kitĩtxi. 16 Kenakokitxi sãpiretiniãri: "Okĩtxi ! nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari ! nitxaua." Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kenakokitxi. 17 Ĩtotxi okĩtxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti kenakorauatini? Ĩtotxi kenakokitxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti imixikarauatini? 18 Teoso kamari ikinika ĩtotxiã auakari. Iua inireẽkiti iaõka ikaminana ninoa. 19 Ãtinoka

ĩtotxi auakiti auiniã, ĩtotxi !auari. 20 Ĩtotxiã auakani itori aua, iuaritika
ĩtotxi ãtinoka aua.
21 Okĩtxi kona posotari isãpiretiniri uakõtxi: “Kona nota nirekai pite.”
Apaka kiĩtxi kona posotari isãpiretiniri kitĩtxi: “Kona nota nirekai pite.”
22 Kona ikara atoko itxa. Atxiĩti auãkatari ãti aĩto auakari !itxa, kotxi !
kataparari, iuaritika ikara mauakaniã, aĩto !iparĩkauata atão. 23 Kãkiti
tiretari iĩtoã auakari poiãori kãkiti atamatakiti. Ipatari apanakini iĩtoã
auakari kãkiti matamatakani ĩkapani. 24 Aĩtoã auakari apiata apotxi-
takiti aua apaka. Kona apatari ikara. Apanakini aĩtoã auakari Teoso
takari aĩtoã iteene apaxitini ĩkapani. 25 Ininiã Teoso kamari ĩtotxi ãtinoka
inini. Ikamari ĩtotxiã auakani itiretakakiniuana ĩkapani. Apanakini
ĩtotxiã auakari naiatiniãri apanakini ĩtoã auakari, !apakata. 26 Ãti ĩtotxiã
auakari tsiĩka. Iuasaaki ikinika kãkiti ĩto atatsiirauata. Ãti ĩtotxiã auakari
iuikaãka, ininiã ikinika ĩtotxi auakini poxokoniuata.

27 Kristo ĩto atoko hĩtxaua hĩte. Ĩtotxiã auakani atoko hĩtxaua Kristo
ĩtoã. 28 Teoso sãkire auiãkani ĩtotxiã auakani atoko itxauana. Ikini
sereti parĩkatxi aua ĩtotxi ĩkapani akamini ĩkapani. Merepanika Teoso
mereẽri iua iokanatakini. Eereka imereẽri kãkiti Teoso sãkire sãpiretakani.
Eereka imereẽri kãkiti Teoso sãkire oereẽkani. Eereka imereẽri kãkiti
Teoso posotiire oereẽkani, amianatakani makananitakani, kãkiti
moianatakani, auĩtetxiakori, kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti
sãkiretakani pakini. Teoso takari ikara atoko inakani parĩkauatakani
iua sãkire auiãkani imoianatinina ĩkapani. 29 Kona ikinimaneni Teoso
iokanatakini txaua. Kona ikinimaneni Teoso sãkire sãpiretakani
txaua. Kona ikinimaneni Teoso posotiire oereẽkani txaua. 30 Kona
ikinimaneni amianatakani makananitakani txaua. Kona ikinimaneni
imarotari isãkiretiniri kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti. Ikinimane
! iposotari isãpiretiniri ikara sãkiretxi iua kenakotakanimoni ninoa
sãkireẽ ninoa apaka imarotini ĩkapani. 31 Auapitika ikara Erekari
Matamatakoti sikakiti aparĩkauatini ĩkapani. Iuaritika hinirekariko
isikakiti apiaerekatakari. Uatxa noerekaiko isikakiti apiaerekatakari.

13

Tiraõkitxi Pirena

1 Atxiĩti nimarotari ikini uãka sãkire nisãkiretini. Atxiĩti nimarotari
Teoso nitiriakori iaxitikini sãkire nisãkiretini, txamari iuasaaki niti-
raõkiuatini !auari, ininiã !apakata nimarore. Metao ãsokiko ene atoko
nitxa. Ipi panera tore ãsokiko ene atoko nitxa. 2 Atxiĩti nimaro-
tari Teoso sãkire nisãpiretini. Atxiĩti nimarotari ikinipoko apanakini
mimarotakiniti. Atxiĩti ikinipoko imaroretxi aua notamoni. Atxiĩti
iteene nauikari Teoso posotiire, ininiã niposotari õtanoxiratari nipaniãtini
ãtiãtaã isini. Txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã minakati
nitxaua. 3 Atxiĩti nisikari ikinipoko nitii, nitxineirote pakini matx-
ineirotenimoni. Atxiĩti nauiritari niĩto arikiko. Txamari iuasaaki niti-
raõkiuatini !auari, ininiã !apakata.

4 Pitiraõkiuatakasaaki, piposotari piãtapiniri pinirekakiti apokini. Piti-
raõkiuatakasaaki, pikamari erekari ãtimoni. Pitiraõkiuatakasaaki, kona
pixikotari ãti. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pisãpiretari apanakini piuikiniri
pikamakiti. Pitiraõkiuatakasaaki, !piuikaua. 5 Pitiraõkiuatakasaaki, kona
pitxĩkitakari ãti pẽtauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pinirekari piteka

nireẽkitinani. Pitiraõkiuatakasaaki, ! katimari pomanãkarauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, ! pixinikapinikari maerekati apanakini kamakiti pitemoni. 6 Pitiraõkiuatakasaaki, kona pipoxokoniuata ãti kamakasaakiri maerekati. Pitiraõkiuatakasaaki, pipoxokoniuata atão inakari pikenakotakasaaki. 7 Pitiraõkiuatakasaaki, pimĩteenekari ikinipoko. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti sãkire. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti kamaenetakiti ikamini. Pitiraõkiuatakasaaki, ! katimari pitakanapiniri piparĩka pikamini. 8 Tiraõkitxi ! ixipoka. Txamari kãkiti sãpiretakiti xipokapitikako. Kãkiti sãkiretiniri ãti uãka sãkire xipokapitikako. Kãkiti imarore ereẽkokapitikako. 9 Kotxi poiãonoka aimarore. Poiãonoka Teoso sãkire aimarota asãpiretini. 10 Ãti õti aimarotari ikinipoko atão inakari. Iuasaaki atão minakati ! auaika. 11 Amarini ninakasaakiua, nisãkirauata amarini sãkirauatini atokokana. Iuasaaki nimarotakiti amarini imarotakiti atoko itxa. Nixinikakiti amarini xinikakiti atoko itxa iuasaaki. Txamari kikipe ninakasaakiua, ! ninirekaikari amarini atokokana nininiua. 12 Uatxa aãtamatakiti Teoso oerekakiti ! aposota iteene aãtamatini. Ãtakaãri katxikoroã atamatakori atoko itxa aãtamatakiti, Teoso oerekakiti. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpoka. Uatxa poiãonoka nimarota. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpokasaaki, nimarotari ikinipoko, Teoso imarotinino atokokana.

13 Ininiã aua ipi ãti pakini erekari aãkixinireẽ auakari. Aua Teoso sãkire auikiko. Aua Teoso kamaenetakiti ikamini auikiko. Aua tiraõkitxi. Ikara tiraõkitxi apiaerekatakari.

14

Erekari Matamatakoti Siãkiti

1 Ininiã ikiniõtika hĩtiraõkiuatako. Hinirekariko Erekari Matamatakoti siãkiti. Apiata hinirekariko iua sikinii Teoso iokanapirena hĩsãpiretini. 2 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari misãkiretari Teoso. ! Imisãkiretari kãkiti, kotxi kãkiti ! imarotari isãkire. Erekari Matamatakoti posotiireẽ isãpiretari atão inakari Teoso oerekakiti. 3 Teoso sãkire sãpiretakaripekana misãkiretari kãkiti. Iua txĩkitakari kãkiti apiata auikiniri Teoso sãkire. Isikataparaxiniretana ninoa. Imĩkapiritari ninoa ãkixinire. 4 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari, iuaka txĩkitakaua apiata auikiniri Teoso sãkire. Teoso sãkire sãpiretakaripekana, txĩkitakari ikinika Xesosi sãkire auiãkani apiata auikinirina Teoso sãkire. 5 Erekari hĩte hĩkinika sãkiretiniri kãkiti sãkire mimarotakoti. Iuaritika apiaerekata hĩsãpiretiniri Teoso sãkire, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari apiari itxaua. Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari poiãori itxaua. Iua sãpiretiniãri isãkire kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani, iuasaaki erekari, kotxi iuasaaki itxĩkitakari Xesosi sãkire auiãkani apiata auikiniri Teoso sãkire. 6 Hĩtemoni napokasaaki, nisãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti, nitxĩkitakatai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire? Konapitini. Ininiã kona itxa. Noerekiniãi Teoso oereẽkiti notamoni, nisãpiretiniãi Teoso imarore, nisãpiretiniãi Teoso sãkire, noerekiniãi Teoso sãkire atão hãuikini ĩkapani, iuasaaki nitxĩkitakai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire. 7 Maxinikari xikari moianatakari atxiĩti viorão, atxiĩti xõkakori pakini. Kãkiti mimatireni kaminiãri ikara, iuasaaki xikari atão inakari ! imarotaãka. Ienenoka aua.

8 Ãtipekana noerekai. Trõpeta ene atão ininiã, sotatoakori kenakotakasaakiri, aiamatana ineenamauatini ĩkapani. Trõpeta ene na atão ininiã, sotatoakori ! imarotari neenamatxi manapipe inini.

9 Iua atokokana kãkiti sãkire imarotakiti himasãkiretakaniã, kiriãpa
ninoa imarotari hĩsãpiretakiti? Ikara atoko hĩsãkirauatiniã, maxikatiĩka
hĩsãkirauata. 10 Itori uãkati sãkire aua ikini itixiti. Apakata ikinika
imarotiko. 11 Kãkiti sãkire nimimarotakaniã, ininiã notamoni iua ãti
tixinikiri atoko itxa. Apaka iuamoni nota ãti tixinikiri atoko nitxa.
12 Hĩte iteene nirekari Erekari Matamatakoti siãkiti hãpakapini, ininiã api-
ata hinirekariko isikinii isikakiti Teoso sãkire auiãkani iua sãkire iteene
auikinina ĩkapani.

13 Ikara atoko ininiã, erekari kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari
amanainiri Teoso isikaimaroretiniri iua sãpiretiniri isãkire kenakotakani
ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani. 14 Teoso nimisãkiretiniã
kãkiti sãkire mimarotakotiã, nixinire misãkiretari Teoso, txamari ! ni-
marotari notaka sãkire. 15 Ininiã kipa atão nikamini? Ia atão:
Nimisãkiretari Teoso nixinireẽ. Apaka nimisãkiretari Teoso niĩkiteẽ.
Nixikarauata nixinireẽ. Apaka nixikarauata niĩkiteẽ. 16 Kãkiti sãkire
mimarotakotiã hĩsãpiretiniãri Teoso ereka inini, kãkiti ereẽ pisãkire mi-
marotakani sauaki, ! iposotari "atãopitikara" inini, kotxi ! imarotari
pisãpiretakiti. 17 Atxiĩti atão hĩsãpiretiniri Teoso ereka inini, txamari
iuasaaki kona pitxĩkitakari iua kãkiti apiata auikiniri Teoso sãkire.

18 Peerekari Teoso, kotxi apiata isikaimaroretano nota nimisãkiretiniri
iua kãkiti sãkire mimarotakotiã. Poiãonoka hĩte imarotari kãkiti sãkire
mimarotakotiã himisãkiretiniri iua. 19 Iuaritika, Xesosi sãkire auiãkanikata
nauakasaaki, apiaerekata nisãpiretinina sĩkonoka sãkiretxi ninoaka
sãkireẽ, kotxi apakata ninoa imarotiniri nisãkire. Niposotiniãri sĩko mio
sãkiretxi kãkiti sãkire mimarotakotiã nisãpiretiniri kãkiti, itori nisãkire,
iuaritika maxikatiĩka nisãkirauata, kotxi kãkiti !imarotari.

20 Nitariakori, ! apakata himarore amarini xapitikiri imarore
atokokana inini. Iuaritika amarini xapitikiri makamakaniri maerekati
ãtimoni, iua atokotxikana amarini xapitikiri atoko !hĩkamapiri maerekati
ãtimoni. Aneẽkari imarore atoko itxako hĩte imarore. 21 Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:

Niokanatari ãti uãka hĩtemoni, hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Ãti tixinikini
sãkireẽ nimisãkiretai hĩte. Iuaritika kona hĩkĩpitari nisãkire,
itxa Apiananiri.

22 Ininiã Teoso sãkire auiãkari sãkiretiniãri Teoso sãkire mauiãkani sãkire,
iua mimarotakiniti, Teoso sãkire mauiãkani iuasaaki imarotari Teoso
posotiire. Teoso sãkire auiãkari sãpiretiniãri Teoso sãkire apanakini Teoso
sãkire auiãkanimoni, ninoa iuasaaki imarotari Teoso posotiire. 23 Teoso
sãkire auiãkani apotiitiniãua, ikinimane sãkiretiniãri kãkiti sãkire mimaro-
takotinani, iuasaaki kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã,
Teoso sãkire mauiãkati atxiĩti ĩroiniã, ininiã iua uãkatai hĩte mapitxiri-
takani hininiua.

24 Txamari ikinimane sãpiretiniãri Teoso sãkire iuasaaki, Teoso sãkire
mauiãkati ĩroiniã, kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã,
ininiã iua imarotari maerekati kamakari ininiua. Iuasaaki imarotari
imisiritiko auapitika ãti õti. 25 Iuasaaki ikinimane imarotari iua xinikak-
iti ãkixinireẽ. Ininiã iuasaaki ikapotoreẽkaua Teoso apisatoõ. Itxari:
"Atãopitikara Teoso aua hĩte sauaki," itxa.

Kãkiti Apotiitakasaakiua Teoso Apisatoõ

26 Nitariakori, kanatokopa itxa Teoso sãkire auiãkani apotiitakasaak-
iua? Aãpotiitakasaakiua, akinika aminari xikari Teoso ĩkapani. Akinika

iposope Teoso sãkire aõerekini atão aimarotini ĩkapani. Akinika iposope
Teoso oerekakiti asãpiretini. Akinika iposope kãkiti sãkire mimarotakoti
asãkiretini. Akinika iposope iua sãpiretakiti asãpiretini ikinimane imaro-
tiniri ĩkapani. Ikara atoko itxa aãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. Iuasaaki
makamari ikinika, Teoso sãkire Teoso nakitiakori apiata auikini ĩkapani.
27 Iuasaaki kãkiti sãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti, ipinoka kãkiti
kamari ikara atoko inakari, atxiĩti ipi ãti pakini kamari ikara atoko
inakari. ! Apakata apikomoni kãkiti sãkiretiniri kãkiti sãkire mimaro-
takoti iuasaaki. Ãti sãkirauatakasaaki, apanakini kenakotari. Ãtinoka
sãkirauata iuasaaki. Isãkirauataka atoko, ãti sãpiretari isãpiretakiti isãkire
mimarotakani sãkireẽ, isãpiretakiti imarotinina ĩkapani. 28 Iuasaaki isãkire
sãpiretakari mauakaniã, ! apakata kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari
sãkirauatini. Erekari ãkixinireẽ isãkirauatini Teosokata.
29 Kãkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, iuasaaki ipi, atxiĩti ipi
ãti pakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretariko Teoso sãkire. Iuasaaki
apanakini xinikariko iua sãpiretakiti, atão inini imarotini ĩkapani.
30 Topãkakari xinikasaakiri apikomoni Teoso oerekakiti, ininiã iuasaaki
sãkirauatakari iotoka, Teoso oerekakiti topãkakari sãpiretini ĩkapani. 31 Ikara
atoko ininiã ikinimane posotari Teoso sãkire isãpiretinina. Teoso sãkire
sãpiretakani ãti sãkirauata, eereka ãti sãkirauata. Ikara atoko itxaãpotana.
Ininiã ikinimane oerekaãkako. Ikinimane sikataparaxiniretaãkako.
32 Teoso sãkire sãpiretakani posotari iãtapiniri Teoso oerekakiti isãpiretini
ĩkapani. 33 Kotxi Teoso kona potxitari ienenoka auini. ! Apakata
kaiãopokori sãkirauatini, kotxi apanakini ! imarotari ninoa sãpiretakiti.
Neenamatxi atoko itxa. Teoso nirekari inakitiakori kamakiti atão inini
apotiitakasaakiuana iua apisatoõ.
34 ! Apakata sito sãkirauatini hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. ! Auir-
itaãka osãkirauatini iuasaaki, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtaro
sito kaminiri kiki paniãtakiti. 35 Ninoa nirekiniãri ipimarauatinina
imimarotakiniti imarotinina ĩkapani, ininiã ninoa pimaãna ĩtanirina
aapokona apokasaakina. Sito sãkirauatiniã kãkiti apotiitakasaakiua
Teoso apisatoõ, kãkiti pẽtauata oa sãkirauatini xika.
36 Hĩte kona apokaerekatatari nisãpiretakiti? Atxiĩti hĩte kamari Teoso
sãkire? Konapitini. Atxiĩti Teoso sãkire iokanataãka hĩtenanimoni? Konapi-
tini.
37 Teoso sãkire sãpiretakani hininiãua, Erekari Matamatakoti siãkiti
auiniãi, ininiã iuasaaki himarotari ikara nisãkire niõkatsopatakiti
Apiananiri paniãtakiti inini. Hĩsãpiretariko hãuikiniri ikara.
38 Himamaãkatakaniãri ikara nisãkire, apanakini !imaãkatari hĩte sãkire.
39 Ininiã nitariakori, iteene hinirekariko Teoso sãkire hĩsãpiretini.
Apaka hãuiritariko kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretiko. 40 Ininiã
hĩkamariko ikinika atão hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, Teoso sãkire
ikinimane kenakotini ĩkapani.

15

Xesosi Õkitikiniua Pirena

1 Nitariakori, uatxa iuaĩkana ninirekari hĩte xinikiniri Teoso
iokanapirena erekari hĩtemoni nisãpiretakiti. Hĩte apakapapekari ikara
nisãpiretakiti. Hĩte iteene auikari ikara. 2 Ikara Teoso iokanapirena
erekari oerekai himaerekani makatxakiko. Ininiã atão hĩxinikariko
ikara nisãpiretakiti. Iteene hãuikiniãri Teoso iokanapirena erekari,

himaerekani makatxakaãka. Atão minakati hãuikiniã, ininiã maxikatiĩka
hãuikari.
3 Nisãpiretapekai mitxi nota apakapakiti, kotxi ia himimarotakaniã !
apakata. Ia napakapakiti: Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani.
Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ikara. 4 Eereka ikataãka. Ipi õti,
ãti õtisaaki iuaĩkana õkitikaua. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ikara.
5 Eereka Petro atamatari iua. Eereka ikinika Kristo moianariakori
atamatari iua. 6 Eereka kiẽtosi aĩtariakori atamatari iua ãti õti apoti-
itakasaakiuana. Kaiãopanikani ninoa auapanika. Ãtikaka ipĩpe. 7 Eereka
Txiako atamatari iua. Eereka ikinika Xesosi iokanatakini atamatari iua.
8 Imapotõkire nota apaka atamatari iua. !Natamatari Xesosi ĩkorapokoriti
itĩpokotakasaaki. Eereka iua apoka notamoni.
9 Xesosi iokanatakiti poiãori nitxaua. Apanakini iua iokanatakini
apiata. Mitxi ! erekari nikamakiti, kotxi nimisiritana Xesosi sãkire
auiãkani Teoso nakitiakori, iuaritika Xesosi akiritano iua iokanatakiti
nininiua. 10 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiãkara iua
iokanatakiti kãkitimoni nitxaua. Kona maxikatiĩkani isikari ikinipoko
erekari notamoni, kotxi iteene niparĩkauata Teoso ĩkapani. Apanakini
Xesosi iokanatakini iteene parĩkauata, iuaritika nota parĩkauata apiata.
Kona nota posotiireẽni niparĩkauata. Ikinipoko erekari Teoso sikakiti
notamoni sikaposotiiretano nota niparĩkauatini ĩkapani. 11 Atxiĩti nota
sãpiretai ikara Kristo sãpiretakiti. Atxiĩti apanakini iua iokanatakini
sãpiretai. Ikara Kristo sãpiretakiti ate sãpiretai. Ikara Kristo sãpiretakiti hĩte
auika.

Ipĩkani Õkitikiko Pirena

12 Ate sãpiretai Kristo iuaĩkana õkitikiniua. Ininiã kinirepa ãtikaka
hĩte txari ia? “! Auari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua,” hĩtxa. 13 Ipĩkani
iuaĩkana õkitikiniua mauakaniã, ininiã Kristo apaka kona õkitikaua.
14 Kristo mõkitikakaniãua, ininiã maxikatiĩka asãpiretai iua sãkire. Kristo
mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire. 15 Kristo mõkitikakaniãua,
na atão asãpiretai Teoso kamakiti, kotxi ate sãpiretapekai iua õkitikiniri
Kristo. Ipĩkani iuaĩkana õkitikiko mauakaniã, Teoso kona õkitikari Kristo.
16 Kotxi ipĩkani iuaĩkana mõkitikakaniãua, Kristo apaka kona õkitikaua.
17 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire, kotxi !
imakatxakari himaerekani. 18 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, ipĩkani iua
sãkire auiãkani pĩpinanaka. 19 Xesosi mõkitikakaniãua, iuaritika ikiniõtika
ate auikari iua sãkire ĩkorapokoriti aãuakasaaki, ininiã miĩkiteni apiarini
atxaua ate.
20 Ikara na atão. Uatxa maxinikari atão inakari. Kristo ipĩkaripeka
õkitikapeẽkaika. Iua amãtiiri merepitipanika auakari atoko itxa. Iua
merepanika õkitikaua, ininiãkara aimarotari apĩkasaaki ate apaka
õkitikaua. 21 Ãti kiki kamakitiã ipĩkitxi apoka ikinimanemoni. Iua
atokokana ãti kiki kamakitiã, ipĩkani õkitikiko apoka. 22 Adão kamakitiã
ikinimane ipina. Kristo kamakitiã iua sãkire auiãkani auapinininiika
ãtipirika. 23 Kãkiti õkitikaãka ia atoko. Kristo mitxi õkitikaua. Iua
merepanika õkitikakariua. Ikanapiriãkasaaki iua nakitiakori õkitikauako
apaka. 24 Eereka itixi xipokaãka. Iuasaaki ikinika auĩtetxi maerekati,
ikinika kaposotiireri maerekati pakini ixipokako. Eereka ikinika iua
nakitiakori isika iri Teosomoni. 25 Kristo ikinimane auĩte itxauako.
Iuasaaki ixipokari ikinika imokaiakari posotiire, kotxi ikiti patapi
itakana ninoa. 26 Imokaiakari atoko itxa ipĩkitxi. Imokaiakariakori

ixipokasaaki, imapotõkire ixipokari ipĩkitxi. 27 Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Teoso takapekari ikinika iua kiti patapi.
Ikara Teoso sãkireẽ “ikinika” aua, iuaritika aimarotari iuaka !itakaua Xe-
sosi kiti patapi, kotxi Teosora txĩkitakari Xesosi ikinimane auĩte ininiua.
28 Kristo ikinimane auĩte inakasaakiua, iua Teoso ãkiri auĩtetariko Teoso,
kotxi mitxi Teoso txĩkitakari iua ikinimane auĩte ininiua. Iuasaaki
Teosonoka ikinimane auĩte itxaua.
29 Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa apanakini patxisataãka ipĩkani
õkitikiniua ĩkapani? 30 Atepekana, ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa
ikiniõtika amĩteenekari monõkori? 31 Nitariakori, nimarotari ipĩkitxi
monõkori ikiniõtika. Ikara nisãpiretai, kotxi niuikai hĩte. Niuikari aãuini
aãuĩte Kristo Xesosikata. 32 Uai Épeso sitatxitiã kãkiti ãkiti kaneenamari
atoko inakani nirekari imaĩkinino nota. Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa
nimĩteenekari ikara atoko inakari? Ipĩkani mõkitikakaniãua, ininiã atxari:
Manipokota, maiãta, kotxi katana apinako.
33 Kona hãuiritapiri ãti misirienetinii. Kãkiti erekari moianatiniãri
maerekati kamakani, ninoa txĩkitakari iua maerekati kamakari ininiua.
34 Himerekako. Himarotariko atão inakari hĩkamini ĩkapani. Maerekati !
hĩkamapinikako. Hĩpẽtauatako, kotxi apanakini hĩte !imarotari Teoso.

Kãkiti Ĩto Õkitikasaakiua

35 Atxiĩti ãti txari: “Kanatokopa itxa kãkiti õkitikiko? Iuasaaki kana-
tokopa inakaripa iĩto?” itxa. 36 !Kiĩkiteri kãkiti pimarauatini ikara atoko.
Takariki, pimatakakaniãri kipatxi ãki !ipitxaka. 37 Pitakarauatakasaaki,
pitakari okinoka, atxiĩti triko, atxiĩti kimi. Takari aneẽkari kona pitaka.
Kona takariki atokoni itxa takari ipitxakasaaki. Ipitxere ipinimoni.
38 Teoso kamari takari pitxere inireẽkiti iaõka. Ikini takariki Teoso sikari
ipitxere. 39 Ãti xinitxi kona ãti xinitxi atokoni. Aua kãkiti xini. Kaxipirini
xini ipinimoni itxa. Kotipiriki xini ipinimoni itxa. Ximaki xini ipinimoni
itxa.
40 Aua iaxiti apiko nopinixiti auakani, aua itixi takote auakani apaka.
Peereri ikinipoko, iuaritika iaxiti apiko nopinixiti auakani ipinimoni,
itixi takote auakani ipinimoni. 41 Peereri atokatxi. Peereri kasiri apaka,
txamari kasiri ãtião. Peereri iõriki apaka, txamari iõriki ãtião. Apaka ãti
iõriki ãti iõriki atokotxikana !auari.
42 Iua atokokana itxa ipĩkani iuaĩkana õkitikikosaaki. Ĩtotxi ixiti taãkori
!auaika. Iua õkitikakori kona ipinaika. 43 Ĩtotxi katikosaaki, !erekari.
Ĩtotxi iuaĩkana õkitikikosaaki, peerekari. Ĩtotxi katikosaaki !kataparari.
Iuaĩkana õkitikikosaaki, kataparari. 44 Aĩto katikosaaki, aĩto itixi auakani
ĩto atokotxikana. Aĩto iuaĩkana õkitikikosaaki ãtião aĩto. Ĩtotxi ĩkorapokoriti
aãuini ĩkapani aua. Apaka aua ĩtotxi ipinimoni, Teoso sikakiti apĩkasaaki.
Ikara ĩtotxi !ipina. 45 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txĩkitakari kiki merepitipanika auakari Adão inakori auãki inini.
Adão imatonõkari auakari, Kristo inakori, txĩkitakari kãkiti auãki inini,
apaka imapinakani ĩkapani.
46 Teoso nireẽkiti axinikini kona apoka merepanika. Merepanika
axinikari ateka nireẽkiti, eereka axinikari Teoso nireẽkiti. 47 Kiki merepi-
tipanika auakari kipatxi kamakori itxaua. Ãti kiki Apiananiri, Teoso
tixinekiri iua. 48 Ikinimane kãkiti itixi auakani, iua Adão kipatxi ka-
makori atokokana. Ikinimane kãkiti Teoso tixine sikani, Kristo Teoso

tixinekiri atokokana. 49 Aponaniãkasaaki, kipatxi kamakori aĩto, Adão
ĩto atokokana itxa aĩto. Iua atokokana Teoso tixinekiri ĩto, Kristo ĩto
atokokana itxako aĩto.
50 Nitariakori, nisãpiretai hĩte, ! apakata kãkiti ĩto, iarẽka pakini
sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ipinakari kona auapininiika ! itxa.
51 Hĩkenakotariko nisãkire. Nisãpiretaiko kãkiti mimarotakiniti mitxi. Kona
ikinimaneni ipina. Iuaritika amakinika txĩkitakaãka ipinipo aniniua.
52 Iuasaaki imapotõkire trõpetakero xõkaãka. Iuasaaki mẽkokari katimari
atoko itxa. Poki katimari matãkaãtini atoko itxa. Amakinika kati-
maritika txĩkitakaãka ipinipo aniniua. Iua trõpeta xõkikosaaki, iuasaaki
ipĩkani õkitikaãka. Kona ipinaikanako. Iuasaaki atxĩkitakaãka ipinipo
aniniua. 53 Kotxi arakakani txĩkitakaãkako miarakakani ininiua. Ipĩkani
txĩkitakaãkako mipĩkani ininiua. 54 Arakakani txĩkitakikosaaki miarakakani
ininiua, apaka ipĩkani txĩkitakikosaaki mipĩkani ininiua, iuasaaki Teoso
sãkire iõkatsopatakori apopeka. Ia atoko itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka:
Ipĩkitxi xipokaãkako. Auape kãiatakari, ipĩkitxi xipokakari.
55 Ipĩkitxi tsii !auaika. Maerekani misiritikoãtaã anikakari kona kãiata.
56 Ipĩkitxi tsii mitxi aua amaerekani xika. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
oerekaua amaerekani. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, !
auari kãkiti misiritiko. Txamari maerekanitxi tapara aua, kotxi Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori auapitika. 57 Erekapitikari Teoso, kotxi aãuĩte
Xesosi Kristo txĩkitakaua akãiatini.
58 Ikara atoko ininiã, nitariakori nota tiretakini, kataparaxinire
hĩtxako. Kona hãuiritapiri apanakini txĩkitakinii maerekati hĩkamini.
Hĩparĩkauatako ikiniõtika Apiananiri ĩkapani, kotxi himarotari maxikatiĩka
!hĩparĩkauata iua ĩkapani. Hĩparĩka ĩki hãpakapapitikako.

16

Txineiro Sikiko Xesosi Sãkire Auiãkani Ĩkapani

1 Uatxa nisãpiretai txineiro himakatxakini Teoso nakitiakori ĩkapani.
Hĩkamariko Karásia tixini auakani nipaniãtini atokotxikana. Nipaniãtana
ninoa Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ia atoko: 2 Ikini Tomĩko
hĩkinika hĩte nĩkataro txineiro ninoa ĩkapani. Txineiro Teoso siãkiti iaõka,
hinĩkatari ipixini ninoa ĩkapani. Ininiã ereẽ napokasaaki apikomoni tx-
ineiro kona apotiitaãka. 3 Napokasaaki ereẽ, niokanatari kãkiti, txineiro
hĩsikakito anikakani Xerosareẽmoni. Hĩsãpiretano hĩokanatsopatakitiã
himereẽkini hĩtxineirote anikakani ĩkapani. 4 Atxiĩti erekari nota sini
apaka, ininiã ninoa moianatano nota.

Paoro Paniãtakiti Pirena

5 Masetónia tixinimoni nisako, eereka napoka hĩtemoni, kotxi nis-
apitikako Masetóniamoni. 6 Iuasaaki atxiĩti nikaikota hĩtekata. Atxiĩti
nikaikota mitaãsaaki hĩtekata. Ininiã eereka hĩte posotari himoianatinino
nota naiamatakasaaki apikoxiti nisini ĩkapani. 7 Kona ninirekari ma-
paõtinoka nikaikotini hĩtekata uatxa. Apiananiri auiritiniãno, ninirekari
apikomoni nikaikotini hĩtekata. 8 Txamari nikaikota uai Épeso sitatx-
iti Pẽtekósitxi kiiniriti manapi õti. 9 Kotxi uatxa kaiãopokori kãkiti
ĩkorapokoriti auakani nirekari nisãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari
ninoamoni. Txamari kaiãopokori kãkiti !inirekano.
10 Atxiĩti Tximótxio sari hĩtemoni, ininiã hãpakapariko iua,
imapĩkarauatakani ĩkapani hĩte sauaki, kotxi iua parĩkauata Apiananiri

ĩkapani nota parĩkauatini atokokana. 11 Ininiã kona apakata kãkiti
mamaãkatakaniri iua. Ikanapiriãkasaaki notamoni, iuasaaki hĩokanatari
iua erekaxinire inini. Niãtapari iua aĩtariakorikata.
12 Iteene ninirekari aĩtari Aporo apokini hĩtemoni aĩtariakorikata. Txa-
mari uatxa !inirekari isini hĩtemoni, iuaritika iposotakasaaki isapitikako
hĩtemoni.
13 Araõkire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire. Hĩtaparaxinireritika
hãuako. Hĩtapararitika hãuako Teoso ĩkapani. 14 Xesosi tiraõkiã ikinipoko
hĩkamako.
15 Hĩte imarotari Esitépana, inirimane pakini. Ninoa Akaia tixini
auakani. Iuaãtaã ninoa merepitipanika auikari Xesosi sãkire. Ninoa
iteene parĩkauata Teoso nakitiakori ĩkapani. Nitariakori, iteene nipaniãtai
hĩte. 16 Hĩkamariko kãkiti ikara atoko inakani paniãtakiti. Hĩkamariko
ikinimane amoianari paniãtakiti, atekata parĩkauatakani paniãtakiti.
17 Esitépana, Potonato, Akaiko pakini apokasaaki uai, nipoxokoniuata,
kotxi iminarina notamoni mauakati hĩte masikakiniti. 18 Ninoa sikapox-
okonitari nãkixinire, hĩte ãkixinire apaka. Erekari ate iuikiniri kãkiti ikara
atoko inakani.
19 Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Ásia tixini auakani
xinikamanapitai hĩte. Ákira inakori, Pirisira inakoro pakini iteene
xinikamanapitai hĩte, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua. Apaka
Xesosi sãkire auiãkani ninoa aapoko apotiitakaniua xinikamanapitai
hĩte. 20 Ikinimane aĩtariakori uai auakani xinikamanapitai hĩte.
Haõkitakakasaakiua, himaratakakauako, kotxi Teoso nakitiakori hĩtxaua.
21 Nota Paoro iõkatsopatari ia nitakapiretanapini niuakoã. 22 Kãkiti
matiretakaniãri Apiananiri Xesosi Kristo, maerekati takaãka iua nopini.
“Apiananiri, uai pina atemoni,” atxari Xesosi.
23 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
24 Nitiretai hĩte hĩkinika, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. Ameẽ.

2 KORĨTO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso nirekari iokanatinino kãkitimoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Ia aãtsopa niõkatsopata. Aĩtari Tximótxio aua notakata. Ia iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso mereẽkinimoni, Korĩto sitatxiti auakanimoni. Apaka ia iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso nakitiakorimoni, Akaia tixini auakanimoni. 2 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Mĩkapiritiniua Pirena

3 Peerekari Teoso. Aãuĩte Xesosi Kristo iri itxaua. Kaamonĩkareri iua. Ãti kãkiti amonĩkakari iua atoko inakari ! auari. Amaerekaxinirenisaaki, iua atekata aua. Amaerekaxinireni imakatxakinaua. Iuasaaki imĩkapiritaua. 4 Imĩkapiritaua amaerekaxinirenisaaki, ininiã apanakini maerekaxinirenisaaki, iua atokotxikana ate mĩkapiritana ninoa apaka, kotxi aimarotari Teoso mĩkapiritiniua ate. 5 Kristo iteene misiritaãka, ininiã ate misiritaãka apaka. Iua atokokana Teoso moianatari Kristo, ininiã iua moianataua ate apaka. 6 Apanakini misiritaua, kotxi anirekari Teoso mĩkapiritinii hĩte. Anirekari Teoso makatxakiniri himaerekani. Teoso mĩkapiritaua ate, ininiã hĩte apaka imĩkapirita. Teoso mĩkapiritakasaakii hĩte, isikataparatai himisiritiko hĩpoxokoniritika himĩteenekini ĩkapani. Hĩte misiritiko ate misiritiko atokokana. 7 Aimarotapitikari erekari Teoso sikinii hĩte, kotxi himisiritaãka ate misiritiko atokokana, ininiã Teoso mĩkapiritai hĩte, ate imĩkapiritini atokokana.

8 Aĩtariakori, anirekari hĩxinikiniri ate misiritiko Ásia tixini aãuakasaaki. Iuasaaki iteene amaxikaãka. Kona amĩteenekari. Auãkatari aõkiko. 9 Iuasaaki aãkixinireẽ atxa: “Apinapitikako,” atxa. Ikara atoko ininiã, aimarotari kona ate posotiire ! auari. Aimarotari Teosonoka sikataparataua, kotxi iua posotari õkitikiniri ipĩkari. 10 Pamonõkoniri iuasaaki, iuaritika Teoso makatxakaua amapinakani ĩkapani. Iua makatxakapanikaua amapinakani ĩkapani. Ate auikari iua sãkire, iuaĩkana imakatxakiniua tĩkane. 11 Hĩte moianataua ate, kotxi himisãkiretari Teoso ate ĩkapani. Ininiã Teoso kamari hamanaãkiti iaõka, kotxi Teoso kamari erekari atemoni. Eereka kaiãopokori kãkiti sãpiretari Teoso iua ereka inini, kotxi ikamari ninoa amanaãkiti iaõka ate ĩkapani.

Paoro Masikani Korĩtomoni

12 Ate poxokoniuata, kotxi ate kamari erekarinoka Teoso oerekakitinoka, kãkitimoni, hĩtemoni apaka. Atãonoka anireka akamini kãkitimoni. Aimarotari ikara aãkixinireẽ, ininiã apoxokoniuata. Ikara atoko aãuini, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti sikataparataua. Kãkiti imaroreẽ ! iposotari ikaminiri iua auini ereka inini, kotxi ! kiĩkiteri kãkiti. 13 Hãtatsopatakasaakiri aiõkatsopatakiti hĩtemoni, himarotari axinikakiti aãkixinireẽ. Axinikakiti, asãkire pakini ãtinoka itxaua. 14 Hĩte na iteene imarotapanikaua ate, iuaritika ninirekari hĩuikiniua ate, Apiananiri Xesosi uai ikanapiriini õtisaaki, ate iuikinii atokotxikana.

15 Ikara nimarota, ininiã ninirekamari hĩtemoni nisini, ipikata
hĩpoxokoniuatini ĩkapani. 16 Masetónia tixinimoni nisini apisapanika,
ninirekamari hĩtemoni nisini. Eereka nikanapiriãkasaaki uaimoni,
ninirekamari hĩtemoni iuaĩkana nisini, ininiã iuasaaki ninirekamari
hĩte iokanatinino nota Xotéia tõpamoni. Txamari na nisa. 17 Atxiĩti hĩte
txano nota: "Pixinikasaakiri uai papokini, na iteene pinirekari uai
papokini," hĩtxano. Txamari ninirekapitikari napokini hĩtemoni. Na nota
xinikari Teoso sãkire mauiãkani xinikakiti atoko, kotxi ninoa sãkire: "Ari,
nisapitika," txamari ãkixinireẽ itxana: "Na nisapani," itxana. 18 Nota
sãkire hĩtemoni ninamaã: "Ari nisapitika," ninakasaaki, nãkixinireẽ
apaka txari: "Ari, nisapitika," nitxa. Teoso atãonoka sãkirauatakari
imarotari ikara nisãkire atão inini. 19 Sírasi inakori, Tximótxio inakori,
nota pakini sãpiretapekai hĩte Teoso ãkiri, Xesosi Kristo sãkire. Xesosi
sãkire inamaã auakari, isãkire ãkixinireẽ auakaritxikana isãkireta.
"Nikamapitikariko," inakasaaki, ãkixinireẽ inirekapitikari ikaminiri.
Ikamari isãkire iaõka. 20 Teoso sikaenetakiti kãkitimoni kaiãopokori
aua. Iua Kristo sikaua ikinipoko Teoso sikaenetakiti, ininiãkara
atxari: "Ameẽ." Peerekari Teoso, kotxi Kristo sikapitikaua Teoso
sikaenetakiti. 21 Teosokara sikataparaxiniretai hĩte, ate apaka, Xesosi
Kristo amatakanapakani ĩkapani. Teosokara mereẽua iua nakitiakori
aniniua ĩkapani. 22 Apaka Teosokara sikaua Erekari Matamatakoti,
Teoso nakiti aniniua aimarotini ĩkapani. Iua Erekari Matamatakoti aua
aãkixinireẽ. Teoso takaõtxikare itxaua iua. Iua Erekari Matamatakoti
merepitipanika Teoso sikakiti atemoni, ininiã aimarotari apikomoni
isikapanikaua itanapoko inĩkatakiti ate ĩkapani.

23 Kona nisari hĩte Korĩto sitatxiti auakanimoni, kotxi kona ninirekari
hĩte matinaniuatini hĩte maerekani nisãpiretini xika. Teoso imarotari
ikara atão inini. 24 Hĩauĩte kona ate txaua. Kona apaniãtai: "Ia atoko
inakari hãuika. Kona ikara atoko inakari kona hãuikape." Kona ikara
atoko ! atxai hĩte, kotxi hĩte auikapitikari Teoso sãkire atão inakari.
Aparĩkauata hĩtekata hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

2

1 Nãkixinireẽ nitxari: "Na nisa iuaĩkana ninoamoni nikamamatinanitin-
ina ĩkapani." 2 Nota xika maerekaxinireninoka hininiã, kiripa kamapox-
okinitano nota? Hĩtenoka aua nota kamapoxokonitakani. Ininiã kona
nota nirekari maerekaxinireni hinini nota xika. 3 Kona ninirekari
hĩtemoni napokini, maerekaxiniretikano ninini, hĩte maerekani xika,
ininiãkara nota iokanatsopatari ĩkora mitxi niõkatsopatakiti hĩtemoni ereẽ
napokini apisapanika. Kotxi nikamapoxokonitakini hĩtxaua hĩte. Ni-
marotari ia. Nota nienenĩkasaaki, hĩte himakinika enenĩka apaka.
4 Niokanatsopatari ĩkora niõkatsopatakiti hĩtemoni, kotxi himaerekani
xika maerekaxiniretinoka nitxa. Nitxiapata. Niokanatsopatari ĩkora
niõkatsopatakiti hĩtemoni, iteene nitiretinii himarotini ĩkapani. Na
ninirekari nikamamatinanitinii.

Maerekanitxi Maxinĩkaretiko

5 Iua kiki maerekati kamakari maerekaxinireti txĩkitakano. Iua apia
maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, maerekati ikamini xika. Na iteene
ninirekari nitxitiniri iua. 6 Uatxa atokopeka homanatiniri. Iua txi-
taãkapeka imaerekani xika. 7 Uatxa himaxinĩkaretariko maerekati ika-
makiti, ininiã hãpakapariko iua. Himisãkiretariko iua. Hĩkamapoxokonitari

iua. Ikara atoko himinakaniãri, iua kona erekaxinireri. Ikara atoko himinakaniãri, atxiĩti itakanapari Teoso kimapore. 8 Ininiãkara nota
õtãkikai hĩte nitapararitika. “Atiretapitikai,” hĩtxariko iua, hĩtiretiniri
imarotini ĩkapani. 9 Ininiã mitxi niokanatsopata hĩtemoni, kotxi iuasaaki
nataerekatai hĩte. Ninirekari nimarotiniri, hĩkĩpitatari nõtãkikinii atxiĩti?
10 Himaxinĩkaretakasaakiri maerekati ãti kamakiti, nota apaka max-
inĩkaretari. Maerekati ãti ereẽ kamakiti auiniã, nimaxinĩkaretari, kotxi
nitiretai hĩte. Kristo nirekari nimaxinĩkaretiniri maerekati ikamakiti.
11 Axinikasaakiri maerekati ãti kamakiti, akamari Satanasi nireẽkiti.
Ininiãkara ! akamari Satanasi nireẽkiti. Paimatireri iua. Inirekari
akerokiniri. Aimarotari iua nireẽkiti, ininiã apia imatirerini matxaua.

Txito Paoro Nitini

12 Tóatxi sitatxiti napokasaaki Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini
tĩkane, kãkiti iuaã auakani nirekari nisãkire imarotinina, kotxi Apiananiri
sikanireõtana nisãkire imarotinina ĩkapani. 13 Iuaritika ! erekaxinireno,
kotxi ninitapiimari aĩtari Txito inakori. Kona napokari. Ininiã ni-
takapiretanapana kãkiti iuaã auakani: “Ereẽpiko. Masetónia tixinimoni
nisako,” nitxana.

Kamariãro Atoko Atxa

14 Peerekari Teoso kamakiti ate ĩkapani. Kristo nakiti aniniãua, Teoso
txĩkitakaua ãtipirika akãiatini, ikinimane imarotini ĩkapani. Teosokata
akãiata. Teoso paniãtaua Kristo pirena imarotiko ikini tõpati iaripiretini,
kamariãro iarikatxiãtini atokokana Kristo pirena iaripiretini ĩkapani.
15 Kristo sikaua Teosomoni, ininiã Teoso apokaerekataua, kotxi
kamariãro arikiko Teoso ĩkapani atokokana atxa. Kamariãro arikasaaki
omari samariãpota ikini tõpati. Iua atokokana asaãpota kãkitimoni,
kãkiti apokakonimoni, kãkiti pĩpinanaãkanimoni apaka. 16 Kãkiti
pĩpinanaãkanimoni kanaiatxiãri atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo sãkire
imauikakaniãna, ipinana. Kãkiti Teoso apokakinimoni kamariãro
eretxiãro atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo sãkire auikiniãna,
auapininiika itxanako Teosokata. Kiripa posotari ikara atoko
inakari parĩkatxi ikamini Teoso ĩkapani? 17 Ate posotari Teoso ĩkapani
aparĩkauatini, kotxi kona apanakini atokoni !atxa ate. Kaiãopokori kãkiti
sãpiretari Teoso sãkire txineiro apakapini ĩkapani. Ninoamoni Teoso
sãkire tiitxi vẽtxitiko atoko itxa. Kona ikara atokoni !akama, kotxi Teoso
iokanataua ate kãkitimoni. Teoso atamataua, ininiã atãonoka asãkirauata,
kotxi Kristo nitiriakori atxaua.

3

Iõkatsopari Atoko Hĩtxa

1 Atxiĩti iuaĩkana ate sãpiretatari erekari akamakiti asãkire hãuikini
ĩkapani? Atxiĩti hinirekatari apanakini iõkatsopatiniri erekari ate kamakiti
ate sãkire hãuikini ĩkapani? Atxiĩti ate nirekatari apanakini iõkatsopatiniri
erekari hĩte kamakiti hĩte sãkire ate auikini ĩkapani? Apanakini kamari
ikara atoko. Ate kona kamari ikara atoko. 2 Kona ninirekari iõkatsopari
ikara atoko inakari, kotxi iua iõkatsopari atoko hĩtxa hĩte. Ate ãkixinireẽ
iõkatsopari atoko hĩtxa. Ikinimane atatsopatari ikara iõkatsopari, ininiã
imarotarina erekari hĩte kamakiti. 3 Iõkatsopari Kristo iõkatsopatakiti ate
mĩkiti atoko hĩtxa. Kona txĩtaã iõkatsopataãka. Erekari Matamatakoti
Teoso Mapinakati iõkatsopatari. Kona aãtsopaã iõkatsopataãka. Kãkiti
ãkixinireẽ iõkatsopataãka.

4 Ikara atoko atxai hĩte, kotxi iteene aimarotari Teoso, Kristo nakitiakori aniniua. 5 ! Kimaroreua ate. Ateka ! aposotari aparĩkauatini Teoso ĩkapani. Teosora sikaposotiiretaua. Isikari imarore atemoni. 6 Isikaposotiiretaua Teoso ĩkapani aparĩkauatini ĩkapani, isãkire amaneri kãkiti asãpiretini ĩkapani. Ikara isãkire amaneri oerekaua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auini. Isãkire amaneri ! oerekaua ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni isikakiti. Ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni isikakiti paniãtari kãkiti ipinini imaerekani xika. Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, itxĩkitakaua aãuapinininiika anini.

Teoso Parĩka Amaneri

7 Teoso paniãtakiti tesi pakini iõkataãka kai nopini. Teoso sikasaakiri ikara Moisesimoni, Teoso iotximere iteene aua. Moisesi toõ iuasaaki apakapari Teoso iotximere. Iteene iotximere aua Moisesi toõ, ininiã kãkiti Isaeo auakani kona posotari atamatiniri. Iotximere poiãoãpotakasaaki, ! iposotapanikarina itoõ atamatinina. Ininiã Teoso iotximere auakasaaki, isãkire iõkatakori apoka itiximoni kãkiti ipinini ĩkapani. 8 Uatxa iua Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini ĩkapani, ininiã uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari ikara iparĩka. 9 Peerekari Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori kãkitimoni isikasaaki, txamari iuasaaki oerekari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Uatxa Teoso parĩka apiaerekata, kotxi Kristo kamaerekatari kãkiti. 10 Uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari. Iotximere apiari atoko itxa, ininiã iua parĩka kitxakapirĩka iotximere napakari atoko itxa. 11 Kitxakapirĩka Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori isikasaaki peerekari, txamari ikara Teoso parĩka xipope. Ĩkorasaaki iparĩka kãkiti ikamaerekatini ! ixipoka, ininiã apiaerekata.

12 Ia Teoso parĩka ! ixipoka, ininiã ataparaxinireritika asãkirauata. 13 Moisesi atoko ! atxaua, kotxi iua ipatoõtaua mãkatxi mataã, itoõ iotximere Isaeo auakani matamatakani ĩkapani. Itoõ iotximere poiãota, iuaritika ! iposotarina atamatinirina. 14 Moisesi ipatoõtiniua atokokana ninoa Isaeo auakani oki ipataãka, kotxi ! imarotarina atão Teoso nireẽkiti. Uatxapiima okina ipataãkapanika atatsopatakasaakirina Teoso sãkire iõkatsopatakori, Xesosi apokini apisapanika auakari sãkiretxiti. ! Imarotarina Teoso nireẽkiti. Kristo sãkire auikikosaaki, iua ipatoõtiko makatxakaãka, ininiã iuasaaki kãkiti imarotari Teoso nireẽkiti. 15 Ĩkorasaaki apaka Moisesi iõkatsopare atatsopatakasaakina, ! imarotarina. Okina ipataãkapanika. 16 Kãkiti akiritakasaakiri Apiananiri, ipatoõtiko makatxakaãka. 17 Erekari Matamatakoti itxaua Apiananiri. Erekari Matamatakoti auiniã aãkixinireẽ, ! aparĩkauataika amaerekani makatxakiko ĩkapani, kotxi Xesosi makatxakapekari amaerekani. 18 Xesosi sãkire auiãkani atxaua, ininiã atoõ kona ipataãka. Ãtakaãri atoko atxaua. Kãkiti atamatakasaakiua ate, atamatari Apiananiri iotximere. Apiananiri Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ txĩkitakaãpotaua ikara atoko aniniua, ininiã apiaãpota aiotximere.

4

Teoso Iokanapirena Erekari Pokamara Atoko Itxa

1 Teoso amonĩkaua ate, ininiã iua paniãtaua ia parĩkatxi akamini, iokanapirena erekari apanakinimoni asãpiretini. Ikara atoko ininiã, isikataparaxiniretaua, ininiã ! anirekari atakanapiniri ikara parĩkatxi.

2 Kãkiti kipatari ikamakiti, maerekati ikamakasaaki, kotxi ipẽtauata.
Ikara atoko inakari maerekati ! akamaika. Atakanapapekari. !
Amisirienetari kãkiti. Kona akoketari ate sãkire Teoso sãkirekata.
Teoso kenakotari asãkire, ininiã atãonoka asãkire, ininiã kãkiti ãkixinireẽ
imarotari akamakiti atão inini. 3 Kãkiti mimarotakanisaakiri Teoso
iokanapirena erekari asãpiretakiti, kãkiti pĩpinanaãkari atoko itxa. 4 Kãkiti
pĩpinanaãkari ! imarotari Teoso iokanapirena, kotxi kãkiti teosone, Sa-
tanasi inakori, ipatari ninoa oki, ininiã ! atamatarina pokamara ninoa
iopiniãkari. Teoso iokanapirena erekari pokamara atoko itxa. Peerekari
ikara Teoso iokanapirena. Iua erekari pirena sãpiretari Kristo Apiananiri
ininiua, kotxi Teoso itxaua. 5 Ate kona sãpiretari kãkiti ateka pirena. Ate
sãpiretari Xesosi Kristo Apiananiri ininiua. Ate hĩte nitiriakori atxaua,
kotxi Xesosi nirekari hinitiriakori aniniua. 6 Kitxakapirĩka ipiãnoka
auakasaaki, Teoso txari: “Piopinikaxitita.” Iuasaakipeka iopinikaxitita.
Iua Teosotxikana iopinikari aãkixinire. Ikara iopinikare kamaimaroretaua Teoso Apiananiri kaiotximereri ininiua. Kristo aãtamatakasaaki,
aãtamatari Teoso iotximere.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

7 Kopiti maikoti atoko atxaua, kotxi atapara ! auari. Iuaritika atemoni
auari Teoso iokanapirena erekari katireri. Ininiã aimarotari Teosonoka
kaposotiireri, kataparari ininiua. Atepekana ! aposotari. Atapara !
auari. 8 Asinimoni amaxikakini aua, iuaritika ! okaua ate. Atxiĩti !
aimarotari akamakiti tĩkane, iuaritika kona aiotokakari Kristo sãkire
aãuikini. 9 Amisiritiko aua, iuaritika Teoso kona takanapaua ate. Atxiĩti
akarotaãka, iuaritika kona aõkaãka. 10 Ikiniõtika aĩto okiko monõkoni aua
Xesosi sãkire aãuikini xika. Xesosi atatsiirauata. Ipina. Iua atokotxikana
ate atatsiirauata. Atxiĩti aĩto ipina iua sãkire aãuikini xika. Xesosi
auapika, kotxi ipĩpe, eereka õkitikaua, ininiã iua atokokana aĩto auapika.
11 Auapanika anakasaaki, aõkiko monõkoni aua Xesosi sãkire aãuikini
xika. Aĩto ipinapitikako, iuaritika aãuapanika, kotxi Xesosi auapanika.
12 Xesosi iokanapirena asãpiretini xika, apanakini nirekari okiniua ate.
Xesosi iokanapirena asãpiretakasaakii, hĩte auikari, ininiã hĩte auapika
himaxipokakani.

13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Nota auikari Teoso sãkire, ininiã nisãpiretari kãkiti.
Iua atokotxikana ate auikari Teoso sãkire, ininiã ate sãpiretari
kãkiti. 14 Teoso õkitikari Apiananiri Xesosi, iuaĩkana auini ĩkapani,
ininiã aimarotari Teoso õkitikiniua ate apaka, iuaĩkana aãuini ĩkapani.
Eereka Teoso anikauako ate hĩtekata Xesosi aaõkitini Teoso apisatoõ.
15 Amĩteenekari ikinipoko amisiritiko Xesosi sãkire hĩtemoni asãpiretini
ĩkapani. Kãkiti apikomoni, apikomoni, apikomoni, txaãpota apakapari
ikinipoko erekari Teoso sikakiti, ininiã ninoa kãkiti kaiãopokori txari
Teoso: “Erekapitikari pisikakiti notamoni.” Ikara atoko ininiã,
kãkitipokoni txari: “Peerekari Teoso,” itxako.

Maerekaxinireni ! Atxaua

16 Ininiãkara maerekaxinireni ! atxaua. Aĩto xipokaãpota, iuar-
itika aãkixinire ikiniõtika apiataparaãpota. 17 Ĩkorasaaki amaxikiko
auapitika Xesosi sãkire aãuikini xika. Kona okanani aua amaxikiko.
Eereka Teosokata ãtipirika aãuapika, kotxi aãuikari isãkire. Peerekari
iuasaakiko. ! Axinikaikari mitxi amaxikiko, kotxi iuasaakiko peerekari.

18 Kona amaãkatari aãtamatakiti. Amatamatakiniti axinika. Atamatakori
xipokako. Matamatakoti kona xipoka.

5

Aãuapoko Teoso Tixineẽ

1 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aĩto aãuapoko itxaua aãkixinire ĩkapani. Ãti
õti aĩto xipoka. Ixipokasaaki, Teoso sikari ãtião aãuapoko. Iua aĩto
isikaua, itixine aãpokasaaki. Iua aĩto kona xipokaika. Iua aãuapoko kona
uakõtxiã kamakorini. 2 Ĩkorasaaki aãtatsiirauatakasaaki, atxari: “Ninirekari
ãtião niĩto, niĩto Teoso sikakiti itixine napokasaaki.” 3 Anirekari ãtião
aĩto, ininiã maĩtotika !atxaua. 4 Ĩkorasaaki ia aĩto auapanika inakasaaki,
aãtatsiitari katsiiri. Kona kataparari ia aĩto. Anirekapitikamari aĩto.
Anirekari ãtião aĩto, ininiã aĩto maxipoãkati makatxakari aĩto xipoãkari.
5 Teoso kamari aĩto maxipoãkani ĩkapani. Isikapanikauako aĩto ikara
atoko inakari. Aimarotari ikara atão inini, kotxi isikapekari Erekari
Matamatakoti atemoni. Ipixini Teoso sikaenetakiti isikapekaua, ininiã
apikomoni isikaenetakiti isikapitikauako.

6 Ininiã kataparaxinirepitikaua ate. Aimarotari aãuapoko ia aĩto
ininiãua, kona aãpokapanika Apiananiri tixinemoni. 7 Xesosi sãkire
auikiko oerekaua atão aãuini tĩkane. Aõkinoka kona oerekaua atão aãuini
tĩkane. 8 Kataparaxinirepitikaua ate. Kona ate pĩkari apinini. Api-
aerekata apinini, kotxi iuasaakiko Apiananirikata aãua. 9 Anirekari
amiinitiniri Apiananiri, ia aĩto ãki aãuakasaaki, ia aĩto xipokasaaki apaka.
10 Ãti õti ate amakinika sariko Kristomoni. Iuasaaki Kristo sãpiretaua
aparĩka ĩki. Iua imarotari ikinipoko akamakiti ia aĩto ãki aãuakasaaki.
Atxiĩti akamari erekari. Atxiĩti akamari maerekati. Akamakiti iaõka
isikaua aparĩka ĩki.

Kãkiti Mikanapiriĩko Teosomoni

11 Aimarotari Apiananiri katapara inini, kotxi imisiritari kãkiti
imaerekani xika. Ininiã asãpiretari kãkiti auikiniri iua sãkire. Aparĩkauata,
iua sãkire kãkiti auikini ĩkapani. Teoso iteene imarotaua. Imarotari
axinikakiti aãkixinireẽ. Ninirekari hĩte apaka iteene imarotiniua ate
hãkixinireẽ. 12 Kona ate nirekari iuaĩkana asãpiretinii hĩte ereka anini.
Anirekari asãpiretinii, apakatapitika hĩuikiniua ate, kotxi atãonoka akama.
Ikara atoko inakari himarotiniã, himarotari kãkiti hãpakapapiretini, ninoa
misãkirepiretakasaakiua ate. Ninoa kãkiti ate misãkirepiretakani iuikari
atamatakorinoka. Kona imaãkatari kãkiti ãkixinire ereka inini. 13 Atxiĩti
kãkitimoni kona kiĩkiteua ate. Ikara atoko atxa Teoso ĩkapani. Atxiĩti
paĩkiteua ate. Ikara atoko atxa hĩte ĩkapani. 14 Kristo iteene tiretaua,
ininiãkara anirekari iua nireẽkiti akamini, kotxi aimarotari iua ipina
ikinimane ĩkapani, kotxi ikinimane ipĩkani atoko itxauana. 15 Kristo ipina
ikinimane kãkiti ĩkapani, kãkiti mapinakani ĩkapani, kãkiti ãtipirika auini
ĩkapani. Ininiã iua kãkiti kona kamaikariko iuaka nireẽkiti ikiniõtika.
Ikamariko Kristo nireẽkitinoka, kotxi Kristo ipina iua ĩkapani. Iuaĩkana
õkitikapekaua.

16 Ininiã uatxa ! axinikaikari kãkiti ĩkorapokoriti auakani xinikakiti
atokokana. Mitxi axinikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. Uatxa !
axinikaikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. 17 Kristo sãkire auiãkari
ãkixinire amaneri itxaua. Mitxi maerekati ikamakiti kona ikamaika.
Amanerinoka ikama. 18 Ikara atoko inakari Teosora kaminaua. Mitxi
amokaiakari atoko itxa Teoso, iuaritika imikanapiriãua ate iuamoni,

kotxi Kristo ipina ate ĩkapani. Ipaniãtaua ate asãpiretiniri ikinimane kãkiti,
Teoso nirekari imikanapiriinina ninoa iuamoni. 19 Teoso mikanapiriãri
kãkiti ikini itixiti auakani iuamoni, kotxi Kristo ipina kãkiti ĩkapani. Teoso
mikanapiriãkasaakiri kãkiti iuamoni, kona iaõtari maerekati ikamakitina.
Kona ixinikaikari imaerekanina, ininiã kona imisiritana imaerekani
xika. Ia pirena, kãkiti imikanapiriini pirena, ipaniãtaua asãpiretiniri
ikinimane kãkiti.
20 Asãpiretari Kristo sãkire kãkitimoni. Asãkirauata iua ĩkapani, ininiã
Teoso iteene õtãkikai hĩte ate sãkireẽ. Kristo nireẽkiti iaõka ate õtãkikai hĩte.
Hĩkanapiriãko Teosomoni. 21 Kristo kona kamari maerekati, iuaritika
Teoso misiritari iua maerekati kamakari imisiritini atokokana. Ininiã
Xesosi sãkire aãuikiniã, Teoso apakapaua ate, maerekati makamakani
apakapini atoko, kotxi iua kamaerekataua ate.

6

1 Ate parĩkauata Teosokata, ininiã ate iteene õtãkikai hĩte. Teoso sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni, ininiã !apakata mamaãkatakinitika hininiri
Teoso. 2 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekari kãkitimoni nisika. Niketo apokasaaki, iuasaaki nikenakotari
hãkiritinino nota. Kãkiti maerekani nimakatxakini õtisaaki, ni-
moianatai hĩte.

Nisãpiretai. Uatxa apokapeka Teoso keto erekari kãkitimoni isikini. Uatxa
Teoso makatxakari kãkiti maerekani.

Teoso Nitiriakori Atão Inakani

3 Kona xatiki akerokari akamakiti kãkitimoni, ininiã kãkiti kona
txari: “Ninoa kerokari ikamakitina, atão minakati isãpiretiniua,” !itx-
ana. 4 Teoso nitiriakori atão atxaua. Aãuini ikiniõtika oerekari kãkiti
Teoso nitiriakori atão inakani aniniua, kotxi amĩteenekari amaxikiko.
Amĩteenekari amisiritiko. Amĩteenekari katsiiri. 5 Teoso nitiriakori atão
atxaua, kotxi Teoso parĩka akamini xika anoropataãkapeka. Kateia ãki
atakaãkapeka. Ahoaãtaã kãkiti apotiitakaniua naiatapekaua. Teoso
parĩka akamini, pasãpaniri aparĩka. Itokata !aimaka. Itokata anatxita.
6 Kãkiti imarotari ate Teoso nitiriakori aniniua, kotxi kona akamari
maerekati. Aimarotari Teoso sãkire. Kona katimari aomanãkarauatini.
Amoianatari kãkiti. Erekari Matamatakoti oerekaua atão akamini.
Atão atiretari kãkiti. Ikara atoko aniniã, kãkiti imarotari Teoso nitiri-
akori aniniua. 7 Ate Teoso nitiriakori atão atxaua, kotxi atão inakari-
noka asãpireta. Teosora sikaposotiiretaua. Erekari akamakiti aĩkeeko
akikomoni, asanaremoni pakini atoko itxa, kotxi erekari akamakasaaki,
maerekati iokanataãka. 8 Teoso nitiriakori atxaua, ininiã apanakini
kãkiti paxitaua. Txamari apanakini kãkiti kona paxitaua. Apanakini
sãkire: “Peerekana ninoa.” Txamari apanakini sãkire: “!Erekana ninoa.”
Apanakini sãkire: “Kamisirienererini ninoa,” iuaritika atão inakarinoka
asãkire. 9 Minakaniua ate, iuaritika ikinimane imarotaua. Kaiãokatani
apinaarita, iuaritika aãuapanika. Amisiritaãka, iuaritika kãkiti kona
okapanikaua. 10 Amatinaniuatakasaaki, Apiananiri kamapoxokonitaua
ate. Kona katxineiroteua ate, iuaritika atxĩkitakari kaiãopokori kãkiti ikini
sereti erekari Teoso sikakiti apakapinina. Minakani atxaua, iuaritika
ikinipoko erekari Apiananiri sikakiti aua atemoni.
11 Hĩte Korĩto sitatxiti auakani asãpiretai ikinipoko axinikakiti.
Nikipatakiti !auari. Iteene atiretai hĩte. 12 Ate nirekari atiretinii hĩte,
txamari kona hĩte nirekari hĩtiretiniua ate. 13 Uatxa nimisãkiretai hĩte

namariteakori nimisãkiretini atokotxikana. Hĩtiretauako ate, ate tiretinii atokotxikana. Hõerekaua hĩtiretiniua ate.

Xesosi Sãkire Mauiãkani Moianariakori !Hĩtxapeua

14 Xesosi sãkire mauiãkani moianariakori !hĩtxapeua, kotxi !apakata erekari kaikotini maerekatikata. !Apakata pokamara ĩkanõkarikata auini. 15 Kona Kristo moianatari Satanasi. Xesosi sãkire auiãkari nireẽkiti ãti. Xesosi sãkire mauiãkati nireẽkiti ãtião. Ininiã !apakata Xesosi sãkire auiãkari auini Xesosi sãkire mauiãkatikata. 16 Teoso misãkiretiko aikoti ãki !auari kãkiti kamakiti teoso. Aĩto Teoso misãkiretiko aikoti atoko itxa. Teoso ãtipirika auakari itxaua. Iua txari:

Nota auako ninakitiakorikata. Nitĩpokota ninoa sauaki. Ninoa Teosone nitxauako. Nota nakitiakori itxauanako ninoa.

17 Ininiãkara hĩtakanapanako nisãkire mauiãkani. Kona ninoakata !hãuape. !Hĩkaikotape maerekati takote, ininiã napakapai hĩte.

18 Ininiã hĩri nitxauako. Namariteakori, namariteakoro hĩtxauako hĩte, itxa Apiananiri, Kaposotiireri sãkire.

7

1 Nitiretakini ikara atoko itxa Teoso kamaenetakiti ate ĩkapani. Ininiã matakanapari ikinipoko maerekati aĩto txikotakari, aãkixinire txikotakari pakini. Teoso nakitiakorinoka matxaua. Erekarinoka makama Teoso apaxitini.

Paoro Poxokoni

2 Hĩtiretauako ate. Kona amisiritari kãkiti. Kona aõerekari kãkiti maerekati ikamini. Kona amisirienetari kãkiti. 3 Kona ikara atokoni nitxa hĩte nitxitini ĩkapani. Kona nitxitai, kotxi nisãpiretapekai iteene atiretinii hĩte. Ininiã ipĩkitxi kona oiarikaua. Auakari kona oiarikaua. Ate oiarikakari !auari. 4 Nimarotari hĩte kaminiri nota õtãkikakiti iaõka. Nota iuikai hĩte. Hĩte kamataparaxiniretano nota. Amaxikaãkapika, iuaritika iteene nipoxokoniuata.

5 Masetónia tixini ate apokasaaki, kona aiotoka. Kona atomata, kotxi asinimoni aua kãkiti ate misiritakani. Kãkiti naiataua. Aãkixinireẽ apĩkarauata. 6 Teoso, mĩkapiritari kãkiti matinaniuatakani, ininiã imĩkapiritaua ate Txito apokasaaki. 7 Iua apokini kamapoxokonitaua. Apaka isãkire kamapoxokonitaua, kotxi isãpiretaua hĩte kamapoxokonitiniri iua. Isãpiretaua ate hĩte kinirão aõkitaka ininino nota. Isãpiretaua, hĩte maerekaxinireni, kotxi hĩtxĩkitakano maerekaxinire ninini. Isãpiretaua hĩte ãtipirika sãpiretiniri apanakini nota kamakiti ereka inini. Txito sãpirena nikenakotakasaaki, apia nipoxokoniuata.

8 Mitxi niokanatsopatakiti hĩtemoni maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, iuaritika erekari niokanatiniri iua niõkatsopatakiti hĩtemoni. Merepanika nota matinaniuata, kotxi nimarotari niokanatsopatakiti hãtatsopatini xika hĩte matinaniuata. Mapaõtinoka maerekaxinireni hĩtxaua. 9 Uatxa poxokopekano nota. Na nipoxokoniuata hĩte maerekaxinireni nitxĩkitakini ĩkapani. Nipoxokoniuata, kotxi maerekaxinireni hinini xika, hĩtakanapari maerekati hĩkamakiti. Iuasaaki hĩkanapiriã Teosomoni. Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari himaerekaxinireni, ininiã kona ate misiritai. 10 Erekari Teoso txĩkitakiniri kãkiti matinaniuatini, kotxi iuasaaki kãkiti takanapari maerekati ikamakiti. Ikanapiriã Teosomoni, ininiã Teoso makatxakari iua maerekani. Ikara atoko inakari matinanitxi erekari. Txamari kãkiti Teoso manirekakani matinani ãtião, ininiã ninoa ipinapikako. 11 Hĩte matinaniuata himaerekani xika, ininiã

Teoso kamaerekatai. Ininiãkara uatxa erekarinoka hinireka hĩkamini.
Uatxa iteene hinirekari hĩkaminiri Teoso nireẽkiti. Hinirekari ikinimane
imarotiniri hĩkamakiti ereka inini. Uatxa homanatari maerekati mitxi
hĩkamakiti. Maerekaxinireti hĩtxaua himaerekani xika. Uatxa iteene
hĩtiraõki aua. Hinirekari himarotiniri nota pirena, nota ereka ninini
himarotini ĩkapani. Uatxa hinirekari maerekati kamakari misiritiko.
Ininiãkara kona hĩkerokari, iua kiki maerekati ikamakasaaki.
12 Iua iõkatsopari mitxi niokanatakiti hĩtemoni, niõkatsopata hĩte
ĩkapanikara. Kona iua maerekati kamakari ĩkapanini niokanatsopata.
Kona iua maerekati kamakari misiritakiti ĩkapanini niokanatsopata.
Niokanatari iua iõkatsopari hĩtemoni atiraõki himarotini ĩkapani. Teoso
imarotari atiretinii.
13 Ininiã ate kamataparaxiniretaãka, kotxi hĩte kamataparaxiniretaãka
apaka. Apaka apoxokoniuata, kotxi Txito poxokoniuata. Iua poxoko-
niuata, kotxi hĩte himakinika kamapoxokonitari iua. 14 Txito hĩtemoni
isini apisapanika, nota sãpiretari iua niuikinii hĩte, kotxi peerekai hĩte.
Atão nisãkire, kotxi kona nipẽtauata hĩkamakiti xika, kotxi hĩkamakiti atão.
Atãonoka asãkire hĩtemoni. Atãonoka asãkire Txitomoni apaka ate iuikinii
hĩte. 15 Apiaãpota Txito tiretinii, kotxi hĩkamari iua sãkire iaõka. Imarotari
hãpakapiniri iua hĩpaxitiniritika. 16 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotapi-
tikari hĩkaminiri nõtãkikinii iaõka.

8

Txineiro Apanakini Sikakito

1 Nitariakori, anirekari asãpiretinii Teoso misãkiretikoãtaã apotiitaka-
niua Masetónia tixini auakani. Peerekari Teoso kamakiti ninoa ĩkapani,
kotxi ikinipoko erekari isika ninoamoni. 2 Ninoa ! iteene kauarena.
Pasãpaniri ninoa misiritiko, iuaritika ienenĩkana ninoa. Na katx-
ineiroteni, iuaritika ipotxitarina itiina isikinina kãkiti kaamonirinimoni.
3 Nota imarotari ninoa minakati auiniãna, isikarauatana apanakini-
moni. Iteene isikarauatana, ininiã kaiãokatani inatxitana. 4 Nota kona
amanaãri ninoa txineirote kãkiti Teoso nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti
auakani ĩkapani, iuaritika ninoaka txano: “Ate nirekari txineiro asikini
ninoamoni. Pauiritaua asikiniro ninoamoni. Asikiniãro apoxokoniuata,
kotxi ikara atoko akamini amoianatari kãkiti Teoso nakitiakori,” itxana.
5 Kona ikarananini ninoa nireka. Iteene ninoa kamapoxokonitaua ate,
kotxi mitxipe ninoa txaua: “Ate nirekari Apiananiri nireẽkiti akamini,”
itxana. “Iua oerekiniãri inireẽkiti hĩtemoni, ate nirekari hĩte paniãtakiti
apaka akamini,” itxana Masetónia tixini auakani. 6 Txito amanaãpekai
hĩte txineiro hĩsikini Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani, ininiã apaniãtari
iua sini hĩtemoni hĩsikakiti apakapini ĩkapani, hĩtiraõki ninoa Teoso naki-
tiakori hõerekini ĩkapani. 7 Hĩte iteene auikari Xesosi sãkire. Apanakini
poiãoka. Hĩte imarotari Xesosi sãkire hĩsãpiretini kãkitimoni. Apanakini
na iteene imarotari. Hĩte iteene imarotari Xesosi sãkire. Apanakini
poiãonoka imarota. Hĩte iteene nirekari Teoso parĩka hĩkamini. Apanakini
poiãonoka nirekari. Hĩte iteene tiretaua ate. Apanakini poiãoka tiretaua.
Hĩte apiaerekata, ininiãkara ninirekari hĩsikakiti apaka apiari inini, kotxi
ikara atoko hĩkaminiã, hõerekari Xerosareẽ sitatxiti auakani hĩtiretinina.
8 Kona nipaniãtai nitapararitika hĩsikiniro hĩtxineirote ninoamoni.
Nataerekatari hĩtiraõki. Atão atxiĩti hĩtiretari apanakini? Masetónia tixini
auakani atão tiretari apanakini. Hĩte tiraõki ninoa tiraõki atoko atxiĩti?
9 Himarotari Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

Itanapoko auiniri Xesosi Teoso tixine auakasaaki. Iuaritika itakanapari ikinipoko. Minakati mauakinitinoka itxapeka hĩte ĩkapani. Ininiãkara ikinipoko itakanapini xika, ikinipoko aua hĩtemoni.

10 Uatxa nota õtãkikai hĩte, erekari hĩkaminiri hĩsãkire iaõka, kotxi kita anokanani hĩte merepanika xinikari: "Natokopa itxa akaminiri Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani?" hĩtxa. Hĩte merepanika nirekari txineiro hĩsikinina ninoa. 11 Ininiã nõtãkikai uatxa. Hĩkamariko mitxi hĩsãkire iaõka. Hĩpoxokoniritika hinirekariko hĩokanatiniro txineiro ninoamoni, ininiã erekari hĩpoxokoniritika hĩkaminiri hĩsãkire iaõka. Ipixini txineiro hĩtemoni auakaro hĩsikako ninoamoni. 12 Hĩpoxokoniritika hinirekiniãri hĩsikarauatini Teosomoni, iua apakapapitikari hĩsikakiti. Poiãoka auiniãi, ininiã erekapitikari poiãonoka hĩsikini Teosomoni. Iua apakapapitikari. Iua imarotari !apakata apikomoni hĩsikiniri.

13 Kona ate nirekari hĩte kaamoni hinini, ikinipoko ninoamoni auini ĩkapani. Erekari ninoa auakiti hĩte auakititxikana. 14 Uatxa hĩte txineirote auapitika ninoa hĩsikini ĩkapani. Ãti õti hĩte txineirote mauakanisaaki, atxiĩti ninoa txineirote aua, ininiã ninoa sikai hĩte. Ininiã hĩte moianatinina atokotxikana, ninoa moianatai hĩte. Ikara atoko inakari atão. 15 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kiki kaiãopokori apakapakari itetakori !auari. Kiki poiãoka apakapakari !kaamoniri.

Txito Iokanatiko Korĩtomoni

16 "Peerekai," atxari Teoso, kotxi iua sikanireõtari Txito itiretinii hĩte, nota tiretinii atokotxikana. 17 Txito nirekapitikari ate paniãtakiti ikamini, hĩtemoni isini. Apaniãtiniri apisapanika, inirekari hĩtemoni isini, ininiã ipoxokoniritika isa hĩtemoni. 18 Aiokanatari ãti aĩtari iuakata. Ikinimane Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua iteene apokaerekatari iua, kotxi isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. 19 Ninoa mereẽri iua aĩtari atekata isini Xerosareẽmoni, oa txineiro aanikasaaki. Oa txineiro asikakito oerekana Xerosareẽ auakani Apiananiri ereka inini. Oerekana apoxokoniritika amoianatinina.

20 Oa txineiro kaiãopokoro aua, ininiã iua aĩtari siniã atekata, iua imarotari atão asikiniro oa txineiro Xerosareẽ auakanimoni. 21 Anirekari atão akamini oa txineiro asikasaaki ninoamoni. Anirekari Apiananiri imarotiniri atão akamini. Anirekari kãkiti apaka imarotiniri atão akamini.

22 Iuaĩkana aiokanatari ãtipekana aĩtari hĩtemoni. Aãtaerekatapekari iua. Ipoxokoniritika imoianatari kãkiti. Apiapoxokonita iua, kotxi imarotari hĩte kaminiri mitxi hĩsãkire iaõka. 23 Txitopekana, nota moianari itxaua. Iua miparĩkatano nota, hĩte amoianatini ĩkapani. Xesosi sãkire auiãkani mereẽna aĩtariakori Txitokata sikani hĩtemoni. Kãkiti imarotakasaakina ninoa, "Peerekari Kristo," itxana kãkiti. 24 Ininiãkara hõerekanako ninoa kikiakori atão hĩtiretinina, ininiã ikinimane Xesosi sãkire auiãkani imarotari atão hĩtiraõkiuatini. Iuasaakiko ninoa imarotari ate sãkire atão inini ate iuikinii hĩte.

9

1 Nisãpiretai hĩte txineiro asikakito tĩkane Teoso nakitiakorimoni, Xerosareẽ auakanimoni. Nimasãpiretakaniãi hĩte, iuaritika hĩte nirekari hĩtxineirote hĩsikini ninoamoni. Nimarotari ikara. 2 Nimarotari iteene hinirekari himoianatinina ninoa. Nitxapekana Masetónia tixini auakani: "Nota iuikana aĩtariakori Korĩto sitatxiti auakani, Akaia

tixini auakani, kotxi kita anokanani ninoa iposope txineiro iokanatinina Xerosareẽmoni," nitxana. Hĩte poxokoni txineiro hĩokanatini, sikanireõtana Masetónia tixini auakani apaka iokanatiniro txineiro. 3 Uatxa niokanatana ninoa aĩtariakori ipi ãti pakini hĩtemoni. Hĩte iposope hininiã hĩtxineirote hĩokanatini, erekapitikari, kotxi ikara nisãkire iaõka. Ininiã atão ate iuikinii hĩte. 4 Masetónia tixini auakani siniã notakata, hĩtxineirote miposonitipanika, ininiã ate pẽtauata, kotxi ate auikari hĩsãkire. Hĩtepekana apia pẽtauata hĩsãkire iaõka himakamakani xika. 5 Ininiãkara ninirekari ninoa aĩtariakori sini hĩtemoni nota ereẽ napokini apisapanika. Ninoa moianatai txineiro kaiãopokoro hĩsikaenetakito hãpotiitini ĩkapani. Ininiã napokasaaki ereẽ, iposope hĩsikakito nanikini. Ininiã iuasaaki aimarotariko kinirão sikaenetaka hinakito txineiro. Iuasaaki aimarotariko hĩpoxokoniritika hĩsikiniro hĩtxineirote.

Takari Itori Auini

6 Ia nisãkire hĩxinika. Poiãoka komiri pitakiniã pitakarauatakasaaki, poiãonoka iri pimaporoka. Kaiãopokori pitakiniã, kaiãopokori pimaporoka. 7 Ininiã pãkixinireẽ pixinikari atão pisikakiti ãtimoni. Kona erekari pimanirekasikatakiniti pisikini. Ãti itapararitika paniãtiniãi pisikarauatini, !apakata. Teoso apokaerekatari kãkiti ipoxokoniritika isikarauatini ãtimoni. 8 Teoso posotari ikinipoko erekari isikinii hĩte, ininiã ikiniõtika ikini sereti hiamonitakiti auiniã, hãpakapari ikinika hinireẽkiti. Ininiã ikinipoko erekari hĩkama. 9 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso sikari itori erekari matxineirotenimoni. Teoso kamakiti atão inakari !ixipoka. Auapikako.

10 Teosora sikari takariki katakarerimoni itakarauatini ĩkapani, ininiã eereka iposope inakasaaki, auari kienatxi inikakiti ĩkapani. Iua atokokana Teoso sikari kaiãopokori takariki hĩtemoni. Iua anekakari hĩtakare, ininiã eereka iposope inakasaaki, kaiãopokori auari, ininiã kaiãopokori hĩkamakiti atão inakari apanakinimoni. 11 Teoso sikai ikini sereti erekari, ininiã ikinipoko auape hĩtemoni. Ininiãkara kãkiti mauarenimoni hĩsikariko kaiãopokori. Ate anikasaakiro hĩsikakito apanakinimoni, ninoa txariko: "Peerekari Teoso, kotxi ninoa sikaua ate aamonitakiti," itxanako.

12 Ikara atoko inakari hĩkaminiã, hĩsikari Teoso nakitiakori amonitakiti ninoamoni. Apaka hĩsikasaakiri hĩsikakiti ninoamoni, ninoa kaiãopokori txari: "Peerekari Teoso," itxanako. 13 Ninoa poxokoniuatako, kotxi hĩte sikari kaiãopokori ninoamoni, apanakinimoni apaka. Ninoa txariko: "Peerekari Teoso," kotxi imarotarina erekari hĩte kamakiti. Imarotarina hĩte kaminiri Kristo paniãtakiti iaõka. Imarotarina hĩte atão auikiniri Kristo iokanapirena erekari. 14 Ininiã ninoa misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, kotxi iteene ninoa tiretai hĩte, kotxi Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. 15 Matxari Teoso: "Peerekai pite, kotxi pite sikaua pamarite. Ãti pisikakiti iua atoko inakari !auari."

10

Paoro Apakapapiretari Apoĩtiko

1 Kataparaxinireri Kristo, iuaritika ianaka õtãkikari kãkiti, ininiã nota Paoro ianaka nõtãkikai. Txamari apanakini hĩte sauaki auakani

txari: “Paoro ĩtakoxiti auakasaaki, itapararitika itxitaua ate, atemoni iõkatsopatakasaaki. Txamari iua atekata auakasaaki, ipĩkarauata amaerekani isãpiretiniua,” itxana. Ikara apanakini sãkire na atão, kotxi ĩtakoxiti nauanãta, iuaritika amaãtiki nõtãkikai hĩte. 2 Kona ninirekari noerekinii hĩte apanakini nitxitini ereẽ napokasaaki. Niposotapitikari nitapararitika nitxitiniri apanakini ereẽ napokasaaki, kotxi ninoa txari: “Paoro kamakiti Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atokotxikana,” itxana. Txamari na atão ninoa sãkire. 3 Aĩto tapara poiãoka, kotxi kãkiti atxaua, ininiã aĩto taparaã ! apakata anaiatiniri maerekati. Teosora sikataparataua aãkixinireẽ, maerekati anaiatini ĩkapani. 4 Ate ikeeko kona Xesosi sãkire mauiãkani ikeeko atokoni. Teoso ikeeko isika atemoni. Kaposotiireri Teoso ikeeko, ininiã aposotari Satanasi kamakiti axipokini aiko kaikori axipokini atokokana. 5 Kãkiti iuikaua. !Inirekarina auikinirina Teoso imarore. “Paimatireua ate,” itxanãtana. Teoso sikaimaroretaua ate, ninoa sãkire paxirari inini aõerekini ĩkapani. Ikinipoko axinikakiti anireka Kristo nireẽkiti iaõka axinikini, ininiã axinikakiti ãtião auiniã, atxĩkitakari iua axinikakiti imamakini Kristo nireẽkiti iaõka inini ĩkapani. 6 Hĩte iteene kamakasaakiri Kristo nireẽkiti iaõka, ate misiritariko kãkiti ereẽ Kristo nireẽkiti imakamakanisaaki.

7 Hĩte xinikari hãtamatakitinoka. Kona hĩxinikari kãkiti ãkixinireẽ auakari. Kãkiti ereẽ uãkatiniãri Kristo nakiti ininiuana, erekari imarotinirina ate apaka Kristo nakitiakori aniniua, ninoa Kristo nakiti ininiuana atokotxikana. 8 Atxiĩti iteene niuikari Apiananiri sikaposotiiretiniua ate, iuaritika kona nipẽtauata niuikiniri ikara, kotxi Apiananiri sikaposotiiretaua ate, hĩte akamataparaxiniretini ĩkapani. Kona ate nirekari hĩte ãkixinire tapara poiãoãpotini. 9 Kona ninirekari hĩpĩkarauatini, iõkatsopari niokanatsopatakiti hãtatsopatini xika. 10 Apanakini txari: “Paoro txitaua itapararitika iokanatsopatakitiã, txamari iua atekata auakasaaki, isãkire ãtião. Iuasaaki kona kataparaxinireri iua. Iuasaaki ipĩkarauata ate itxitini,” itxana apanakini. Na atão ninoa sãkire. 11 Ĩtakoxiti ate auakasaaki, asãkire aiokanatsopatakiti iuatxikana asãkireta, ereẽ hĩtekata aãuakasaaki.

12 Ninoa ate misãkirepiretakani iteene iuikaua. Atauako ninoa apiaerekata? Atauako ! erekaua ate? ! Kiĩkitena ninoa. Ninoa uãkatari ninoa kamakitinoka erekari inini, ininiã ninoa iaõtari apanakini kamakiti. Apanakini kamakiti ninoa kamakiti atoko ininiã, ninoa uãkatari apanakini kamakiti apaka erekatxikana. Txamari na atão. 13 Atepekana, kona ate iuikari ateka kamakiti. Ate iuikari parĩkatxi Teoso sikakiti atemoni akamini ĩkapani. Iuanoka ate iuika. Iua paniãtaua aparĩkauatini hĩte ĩkapani. Iua aparĩka ate iuikapitika. 14 Teoso paniãtakitinoka akama. Ia aparĩka, ininiã ate sari hĩtemoni Kristo iokanapirena erekari asãpiretini ĩkapani. Ininiã apakatapitika ate iuikiniri ikara aparĩka. 15 Apanakini parĩka Teoso ĩkapani ate kona txari: “Iua parĩkatxi ate kamakiti,” kona atxa. Ate nirekari hĩte auikaãpotiniri Kristo sãkire, Kristo sãkire iteene hãuikini ĩkapani, ininiã ate nirekari aparĩkauatini Teoso ĩkapani hĩte auiniãtaã, Kristo sãkire apanakini auikini ĩkapani. 16 Ate nirekari Kristo iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti, hĩte tixine apiko auakani Xesosi sãkire masãpiretakotipanika ininiãtaã. Ininiã kona aparĩkauata apanakini parĩkauatiniãtaã. Ininiã apanakini parĩka: “Ate parĩkakara iua,” kona atxari.

17 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pinirekatari piuikarauatini? Pinirekiniãri, ininiã piuikariko Apiananiri
kamakitinoka.
18 Teoso kona apokaerekatari kãkiti iuaka, “Erekapitikano,”
inakari. Teoso sãpiretiniãri: “Erekapitikari iua kãkiti,” ininiã Teoso
apokaerekatari iua.

11

Teoso Maiokanatakini

1 Atxiĩti miĩkiteti sãkirauatini atoko nimisãkiretai hĩte, iuaritika
hãuiritano nota. 2 Teoso nirekinii hĩte iua nakitiakorinani hininiua,
iua atokotxikana nota nirekai hĩte Teoso nakitiakorinani hininiua.
Nisikaenetai Kristomoni hĩtaniri atoko inini ĩkapani. Iuamoninani
nisikaenetai. Ninirekari iuamoni nisikinii, ãtokoro kikikata masirĩkakato
atoko inakaro. 3 Kitxakapirĩka Satanasi auaĩtotari imini. Iua imini
misirienetaro Eva, kotxi paimatireri Satanasi sãkire. Nipĩkari Satanasi
misirienetinii hĩte apaka, ininiã eereka hĩxinikakiti na atãoni. Nota pĩkari
Xesosi hĩtakanapini. Mitxi iteene hĩtiretari iua. Iuananira hĩtireta. 4 Kotxi
hĩte apakapari hĩpoxokoniritika ikinimane ereẽ apokakani, “Ate Xesosi
sãkire sãpiretakaniua” inakani, txamari Xesosi pirena ninoa sãpiretakiti
na atãoni. Kona ate sãpiretari ikara atoko inakari, iuaritika hãuikari
ninoa sãkire. Hãuikasaakiri ninoa sãkire, atxiĩti hãpakapari matamatakoti,
txamari kona hãpakapari Erekari Matamatakoti ate sãpiretakiti. Ate
sãpiretai hĩte atão Kristo iokanapirena erekari, txamari hĩte auikari
ãtião.
5 Hĩtemoni, Teoso iokanatana ninoa kãkitimoni. Hĩtemoni, ninoa Teoso
iokanatakini apiarini. Nota poião atxiĩti? Ninoa apiata atxiĩti? Kon-
apitini. 6 Atxiĩti kona nota iteene imarotari nisãkirauatini, iuaritika
nimarotapitikari Teoso sãkire. Himarotapekari ikara atoko inakari, kotxi
asãpiretapekai.
7 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaakii hĩte, maxikatiĩka
nisãpiretai. Kona ninirekari hiĩkitxitinino, ininiã nota poiãotakaua,
hĩte atão inakari himarotini ĩkapani. Ikara atoko nikerokatari atxiĩti?
8 Hĩtekata niparĩkauatakasaaki, kãkiti ãtiãtaã Xesosi sãkire auiãkani
iokanataro txineiro notamoni, txamari kona nota moianatana ninoa
iuasaaki. Hĩtekara nimoianata iuasaaki. 9 Hĩtekata nauakasaaki,
nota nirekamaro txineiro. Txamari kona nota amanaãi hĩtxineirote.
Aĩtariakori Masetónia tixinikini mininano itanapoko niamonitakiti.
Iua atokotxikana kona namanaãpaniro hĩtxineirote nota ĩkapani, kotxi
atxiĩti nota minari atoko nitxa hĩporikiã. Kona ninirekari ikara atoko
inakari nininiua. 10 Kristo atãonoka isãkire. Isãkire nãkixinireẽ auape,
ininiã nota sãkire apaka atão. Nisãpiretapanikari kãkiti hĩtxineirote
nimanirekakani pirena. !Auari ikara nisãkire iotokakakari ikinika Akaia
tixiniã. 11 Kinirepa ikara atoko nitxa sãkireta? Atxiĩti kona nitiretai hĩte?
Teoso imarotari nota iteene tiretinii hĩte.
12 Uatxa iuaĩkana nisãpiretai hĩtxineirote nimapakapakani. Nanera
kãkiti uatxa hĩtekata auakani Teoso maiokanatakini txari: “Ate kamari
Paoro parĩkatxikana,” itxana. Ikara atoko ininiã iuikauana. Txamari
ninoa parĩka ãtião, kotxi ninoa apakaparo hĩtxineirote. Ate kona apaka-
paro hĩtxineirote. 13 Teoso kona iokanatana nanera hĩtemoni. Na atão
Teoso iokanatakini !itxauana. Imisirienetaina hĩte, “Aparĩkauata Teoso
ĩkapani,” inakasaakina. Nanera txari: “Kristo iokanatakiniraua ate,”
itxana. Txamari na atão nanera sãkire. 14 Ikara atoko inakari auapitika,

kotxi Satanasi sari kãkitimoni. Itxari: “Nota Teoso nitiri nitxaua. Nota
oerekai atão inakari.” Ininiã iua sãkire auiãkani auapitika. 15 Ininiãkara
nanera kikiakori Satanasi nitiriakori txari: “Atão inakari kamakaniua
ate. Teoso nitiriakori atxaua,” itxana. Xipokatxi õtisaaki imisiritaãkanako
ninoa maerekati ikamakitina xika.

Paoro Misiritiko Pirena

16 Iuaĩkana nisãpiretai. Miĩkiteti !nitxaua, iuaritika hĩte potxitari kãkiti
miĩkiteni, ininiã miĩkiteti atoko niuikaua, kotxi nota posotari niuikiniua.
17 Apiananiri kona sãkirauata ia atoko. Miĩkitetinoka sãkirauata ia atoko
iuikiniua. 18 Nanera kikiakori iuikaua, Teoso sãkire mauiãkani iuikiniua
atokokana, ininiã nota apaka sãpiretari niuikiniua. 19 Hĩte auiritari kãkiti
miĩkiteni himoianarini ininiua, kotxi ! kiĩkitei hĩte. 20 Nanera hĩtekata
auakani txĩkitakai hĩte initiriakorina hininiua. Hĩte auiritari ikara atoko
inakari. Nanera amanaaãpotari ikini sereti hĩte nakiti. Ikamarina
inireẽkitina hĩtemoni. Ipaniãtaina ikiniõtika inireẽkitina hĩkamini. Imisir-
itaina hĩte. Hĩte auiritari ikara atoko inakari ikaminina. 21 Erekari
nipẽtauatini atxiĩti? Kotxi kona kataparaxinireno nota nanera kamakiti
atoko nikamini hĩtemoni. Kataparaxinirena nanera.

Ikamakitina iuikana, ininiã miĩkiteti atoko kataparaxinireno
nota. Nikamakiti niuikako. 22 Nanera Epireoakorikani? Ari. Nota
apaka Epireo nitxaua. Nanera Isaeo apika mekaniriakorikani?
Ari. Nota apaka Isaeo apika mekaniri nitxaua. Nanera Apraão
apika mekaniriakorikani? Ari. Apraão apika mekanirikanarano
nota apaka. 23 Nanera Kristo nitiriakorikani? Atxiĩti. Miĩkiteti
iuikiniua atoko nitxa: “Kristo nitiri apiaerekatakari nitxaua nota.”
Nota apia parĩkauata Teoso ĩkapani. Apiata nimisiritiko, kotxi
kaiãokatani kateia ãki nitakaãka. Kaiãokatani nota noropataãka
aãpitsaã. Kaiãokatani nipinaarita. 24 Ipi ipi ãti pakinikata Xoteoakori
noropatano aãpitsaã. Iuasaaki inoropatanona trĩta novi pakinikata.
25 Ipi ãti pakinikata Homanoakori noropatano aãkeẽ. Ãtikata kai soroã
nikiporonakaãka. Ipi ãti pakinikata maporoã nisikasaaki, maporo
sakika apanĩkakiã. Ãti ĩkanõkati, ãti pokamarariti pakini ninapa
potxoari uiniti nipimakaãtini. 26 Nianaxititapika. Natamonõkonitari
uini torõkani. Natamonõkonitari kiĩtiririni. Natamonõkonitari ninirimane.
Natamonõkonitari ninirimane minakaniua. Natamonõkonitari sitatxi
nauakasaaki, kãkiti mauakaniãtaã nauakasaaki, potxoari uiniti
nĩpiriãtakasaaki pakini. Natamonõkonitari kãkiti, “Xesosi sãkire aãuika”
inakanikata nauakasaaki, kotxi na atão ninoa sãkire. 27 Kaiãokatani
nisãpaka itori parĩkatxi xika. Kaiãokatani nitsii aua. Kaiãokatani
kona apakata nimakini ĩkanõka. Kaiãokatani ninatxita, niposonata.
Kaiãokatani nipokori ! auari. Kaiãokatani nimĩteenekari katxĩkareri.
Kaiãokatani nimãka ! auari. 28 Ikara atoko inakari monõkori auapika
notamoni. Apaka niparĩka kasãpaniri aua, kotxi ikiniõtika niparĩkauata
kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ĩkapani. 29 Ãti iõkapetiniã,
nota apaka niõkapeta. Ãti txĩkitakaãka maerekati ikamini, ininiã nota
maerekaxiniretinoka nitxa.

30 Hĩte nirekiniãri niuikiniua, ininiã niuikari niõkapere. 31 Aãuĩte
Xesosi Kristo iri, Teoso imarotari nisãkire atão inini. Ãtipirika matxari:
“Peerekai.” 32 Tamásiko sitatxiti nauakasaaki, kãkiti auĩte apiari Areta
inakori auakasaaki, Tamásiko auakani auĩte paniãtari sotatoakori kaiko-
tini sitatxi kãkiti ĩronakiniãtaã nota imaĩkinina ĩkapani. 33 Txamari kona

nota pokĩka sitatxi toreãtaã. Niĩroã kotari mitari ãki. Iuasaaki aĩtariakori iokatxakano aapokotxi sonaã sitatxi pirikere mapara. Ixitipe apoka nitxa. Ikara atoko itxa nimitekini, ininiã kona ninoa maĩkano iuasaaki.

12

Taponetxi Teoso Sikiniri Paoro

1 Hinirekatari apikomoni niuikiniua? ! Apakata, iuaritika hinirekiniãri, niuikapanikauako, kotxi Apiananiri sikano taponetxi peereri. Iua oerekano imarore. 2 Akokaxiti katosi anokanani inakasaaki, nanikaãka Teoso tixinemoni iaxiti apiko nopinixiti. Iuasaaki nitaponeuataako? Atxiĩti niĩto atão anikaãkauako? Kona iteene nimarotari. Teosonokara imarotari. 3 Ianoka nimarota. Nanikaãka Teoso tixinemoni nitaponeẽ atxiĩti, atão niĩto anikaãka atxiĩti. Teosonoka imarotari. 4 Iuaxiti nikenakotari sãkiretxi erekari. Ikara kona nimarota iuaĩkana nisãpiretini. Apaka ! auiritaãka nisãpiretiniri kãkiti. 5 Ninirekiniãri, niuikari nitapone ikara atoko inakari, txamari ! apakata notaka niuikiniua. Niõkaperenoka niuika. 6 Ninirekiniãri niuikiniua, atãonoka nisãpireta, kotxi kona miĩkiteti ! nitxaua. Txamari kona ninirekari niuikiniua, kotxi atxiĩti kãkiti uãkatari nota apiari nininiua. Ninirekari kãkiti atão imarotinino. Erekari kãkiti imarotinino nisãkireẽ, nikamakitiã pakini.

Paoro Misiritiko Inako Tsii Atoko Inini

7 Peerekari nitikakiti Teoso tixine nanikikosaaki, iuaritika Teoso kona nirekari niuikiniua, ininiãkara Teoso auiritari Satanasi misiritinino niĩtoã. Katsiiri. Inako atoko itxa niĩtoã, ininiã niuikiniua !auari. 8 Ipi ãti pakinikata namanaãri Apiananiri ia nitsii imakatxakini. 9 Txamari itxano: “Kona nimakatxakari. Ikinipoko erekari nisikakiti sikataparatai. Iuanoka pinireka. Piõkapetakasaaki, nota tapara pãkixinireẽ apiata,” itxano. Ininiãkara nipoxokoniritika niuikari niõkapere, kotxi iuasaaki nimarotari Kristo posotiire nãkixinireẽ auini. 10 Niõkapetakasaaki, nipoxokoniuata. Nixiniketikosaaki, nipoxokoniuata. Nimaxikikosaaki, nipoxokoniuata. Nimisiritikosaaki, nipoxokoniuata. Nikamakiti tĩkane nimimarotakanisaaki, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari nimĩteeneka nipoxokoniritika, kotxi Kristo nakiti nitxaua. Niõkapetakasaaki, nitapara nãkixinireẽ apiata.

Paoro Nirekari Erekari Korĩto Auakanimoni

11 Miĩkiteti sãkirauatini atoko nisãkirauata, txamari hĩte xika nisãkirauata miĩkiteti sãkirauatini atoko, kotxi hĩte iuikaãkamanoko nota, kona nota nirekamariko niuikiniua. Minakati nitxaua, iuaritika nanera Teoso maiokanatakini hĩtekata auakani kona apiaerekata. 12 Hĩtekata nauakasaaki, nikamakiti oerekai atão Teoso iokanatakiti nininiua, kotxi iuasaaki noerekai Teoso oerekakiti kãkitimoni. Noerekai kãkiti maposotakiniti. Noerekai posotiiretxi iuasaaki. ! Asãpaka ikara atoko inakari aõerekinii hĩte. 13 Atxiĩti apiata nitiretatari apanakini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ãtiãtaã auakani? Konapitini. Ninoa nitiretini atokotxikana nitiretai hĩte. Namanaãna ninoa txineirote niamonitakiti ĩkapani. Hĩte txineirote kona xatiki namanaãi, ininiã nikerokatari atxiĩti? Himaxinĩkaretariko ia nikerokakiti.

14 Ipikata nisipeka hĩtemoni. Naiamatapeka iuaĩkana hĩtemoni nisini tĩkane. Kona hĩtxineirote kona namanaãpanii. Hĩtxineirote kona ninireka. Hĩtera ninireka. Amarini kona nĩkatana iri, inoro pakini. Iri, inoro

pakinira nĩkatana imiakori. Nota hĩri atoko nitxaua. 15 Nipoxokoniuata
ikinika nota nakiti nisikinii hĩte. Notaka nisikaua hĩtemoni. Nipox-
okoniritika nisikai. Txamari nota tiraõki hĩte ĩkapani apiaãpotakasaaki,
hĩte tiraõki nota ĩkapani poiãoãpota.
16 Atãokani ikara atxiĩti? Iuaritika ia nimarota. Kona xatiki namanaãi
hinakiti hĩsikinino. Atxiĩti ãti ereẽ auakari txari: "Paoro misirienetaua
ate. Paxirari isãkire," itxa atxiĩti. Txamari ikara na atão. 17 Natokopa
nitxa nimisirienetinii? Atauako kikiakori hĩtemoni nota iokanatakini
misirienetai hĩte? !Imisirienetaina. 18 Nõtãkikari Txito hĩtemoni isini
tĩkane. Nipaniãtari ãti aĩtari iuakata isini. Atauako Txito misirienetai hĩte?
Konapitini. Erekari Matamatakotira anikano nota. Iua apaka anikari
Txito. Nota sari Xesosi nirekinimoni. Txito apaka sari iua nirekinimoni.

Paoro Pĩkare

19 Atxiĩti hĩte xinikari ikara asãpiretai, ate ereka anini himarotini
ĩkapani. Konapitini. Ate sãkirauata hĩtekata Kristo sãkirauatini
atokokana, kotxi Teoso atamataua. Ate tiretakini hĩtxaua hĩte, ininiã
ikinipoko akamakiti akaminii hĩte, hĩte ãkixinire tapara auini ĩkapani.
20 Nipĩkarauata ereẽ napokini, kotxi atxiĩti hĩte kamari nimanirekakiniti.
Atxiĩti napokasaaki ereẽ, kona hĩte apokaerekatano nota. Ereẽ
napokasaaki, nipĩkari nimarotiniri hĩte txitakakiniua, hĩxikotakakiniua,
homanatakakiniua, hĩpotxinani auini, himisãkirepiretakakiniua, aãpirena
hĩsãpiretini, hĩuikiniua, hineenamauatini. Ikara nimarotini nipĩka,
ereẽ napokasaaki. 21 Ininiã hĩtemoni napokasaaki, nipĩkari Teoso
kamapẽtatinino nota hĩte maerekani xika. Nipĩkari nitxiapatini
maerekati hĩkamakiti xika, kotxi kaiãopokori kamari maerekati
akokaxiti, iuaritika !itakanapapanikari iua maerekati. Ixinikakitina
maerekatinoka. Maerekati ikini sereti iĩtona nireẽkiti aua. Ĩtanoro
minakotokatika isirĩkana. Ikara atoko inakari kona itakanapapanikana.

13

Paoro Sãkire Imapotõkire Õtãkikare

1 Ipikata nota sari hĩtemoni. Iuaĩkana hĩtemoni nisako. Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:

Ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri maerekati ãti kamakiti, ninoa sãkire
auikaãka, ininiã iua maerekati kamakari misiritaãkako. Ipi kãkiti
atamatiniãri maerekati ãti kamakiti, ninoa sãkire apaka auikaãka,
ininiã iua maerekati kamakari misiritaãkako,

itxa Teoso sãkire. 2 Akokaxiti hĩtekata nauakasaaki, nõtãkikapekai hi-
maerekani hĩtakanapini. Iuasaaki nõtãkikana mitxi maerekati kamakani,
apanakini apaka. Nitxana: "Ãtikata uai napokasaaki, nimisiritapi-
tikari ikinimane maerekati kamakani," nitxapekana. Iuaĩkana uatxa
ĩtakoxiti nauakasaaki, ikara nisãkiretxikana nisãpiretai hĩte. 3 Hĩte nirekari
himarotiniri: "Atãokani atxiĩti Paoro sãpiretari Kristo sãkire?" hĩtxa.
Napokasaaki ereẽ, himarotapitikariko atão nisãpiretiniri Kristo sãkire.
Kristo !iõkapeta. Oerekapekai iposotiire hĩte sauaki. 4 Kristo okikosaaki
aamina ĩpiriãmitakari nopini, iĩto iõkapere aua. Uatxa kataparari iua, kotxi
Teoso sikataparatari iua. Ate ĩto apaka iõkapeta, mitxi Kristo ĩto iõkapetini
atoko, iuaritika Teoso sikataparataua Kristokata aãuini hĩte amoianatini
ĩkapani.
5 Hĩxinikariko hãkixinireẽ auakari. Atãokani hãuikatari Teoso sãkire?
Hĩteka ataerekatauako. Himarotatari Xesosi Kristo hãkixinireẽ auini?

Teoso sãkire hãkixinireẽ mauakaniã, Kristo Xesosi ! auari hãkixinireẽ.
6 Ninirekari himarotiniri Kristo Xesosi auini ate ãkixinireẽ. 7 Ate
misãkiretari Teoso, maerekati hĩte makamakani ĩkapani. Kona ate
nirekari kãkiti sãkire: “Peerekari Paoro. Iua imarotapitikari Teoso sãkire
oerekini, kotxi Korĩto sitatxiti auakani kamari Teoso sãkire iaõka.” Ikara
kona ate nireka, ate iuikiniua ĩkapani. Atxiĩti kãkiti uãkatari Xesosi Kristo
! auari ate ãkixinireẽ, iuaritika ate nirekari hĩte kaminiri atãonoka. 8 !
Apakata aiotokakiniri atão inakari. Atão inakari auapika. Atão inakari
! ixipoka. Apakata aõerekiniri atão inakari. 9 Atxiĩti ate iõkapeta, iuari-
tika apoxokoniuata hĩtaparaxinire akenakoenetakasaaki. Ate misãkiretari
Teoso hĩte atãonoka hĩkamini ĩkapani ikiniõtika, Xesosi sãkire iaõka hĩkamini
ĩkapani. 10 Ikara atoko inakari niõkatsopata hĩte ĩkapani hĩtekata ni-
mauakanisaaki, kotxi ereẽ napokasaaki, kona ninirekari nitxitinii hĩte.
Niposotapitikari nitxitinii, kotxi Apiananiri sikaposotiiretapekano atão
nikamini hĩtemoni. Txamari kona ninirekari Xesosi sãkire hĩtakanapini,
nota txitinii xika. Ninirekari hĩte kataparaxinire hinini, Xesosi sãkire
iteene hãuikini ĩkapani.

11 Nitariakori, xipope niõkatsopare. Ereẽpiko. Ikiniõtika atãonoka
hĩkamako. Xesosi sãkire iaõka hĩkamako. Hĩkamariko nisãpiretakiti iaõka.
Hĩxinikakiti ãtinoka itxauako. Kona hĩtxitakakapeua. Ininiãkara Teoso
katiraõkiri, kauaĩreri, auapikako hĩtekata.

12 Haõkitakakasaakiua, hĩpoxokoniritika hãpakapakakauako, kotxi Api-
ananiri nakitiakori hĩtxaua.

Ikinimane Teoso nakitiakori uai auakani xinikamanapitai hĩte.

13 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Teoso
iteene tiretai. Erekari Matamatakoti moianatai hĩte hĩkinika. Ameẽ.

KARÁSIA
Paoro Iokanatsopata Karásia Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata ia aãtsopa hĩtemoni. Nota Teoso iokanatakitino kãkitimoni Teoso iokanapirena nisãpiretini ĩkapani. Kona kãkitini iokanatano nota. Xesosi Kristora iokanatano nota. Aĩri Teoso, Xesosi ipinaãka atoko õkitikakarira, iuara iokanatano nota kãkitimoni. 2 Ikinika aĩtariakori notakata auakani, nota apaka xinikanãtai hĩte. Hĩte ikini aikoti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Karásia tixini auakani axinikanãtapika.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo aãuĩte pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.
4 Xesosi ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani. ! Erekari uatxa auakani. Maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, Xesosi ipina ate imakatxakini ĩkapani, amapinakani ĩkapani. Xesosi ipĩpe ate ĩkapani, kotxi aĩri Teoso nirekari Xesosi ipinini ate maerekani imakatxakini ĩkapani. 5 Ikiniõtika: "Peerekai," matxari Teoso. Ãtipirika kãkiti txapikari Teoso: "Peerekai." Ameẽ.

Ãti Iokanapirena Erekari !Auari

6 Nikenakopiretari Teoso hĩtakanapaãpotini. Iuasaaki nitsorĩkaãnãta. Kinirepa hĩtakanapari Teoso sãkire? Kotxi mapa kasiritinoka hĩte auikari Teoso iokanapirena erekari. Kristo iteene tiretai hĩte, ininiã akiritai hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani. Kinirepa hãuikatari ãti iokanapirena? 7 Atão nisãpiretai hĩte. Ãti iokanapirena erekari !auari. Nikenakopiretari kãkiti hĩte oereẽkani. Ninoa nirekari ikoketinirina isãkirena Kristo iokanapirenakata. Uatxa !himarotaikari atão sãpirenatxi. 8 Atão asãpiretapekai Teoso iokanapirena erekari. Ãtião sãkiretxiti asãpiretiniãi, Teoso iokanataua ate kãkiti misiritikomoni, ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã. Teoso nitiri iaxitikiri apaka sãpiretiniãi ãtião iokanapirenatxi, Teoso iokanatari iua initiri imisiritikomoni ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã. 9 Hĩte auikapekari Teoso iokanapirena erekari. Ãtião iokanapirenatxi sãpiretakari sãpiretiniãi Teoso iokanapirena atão minakati, iokanataãkako imisiritikomoni ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã. Asãpiretapekai ikara inakari sãkiretxiti. Uatxa iuaĩkana nisãpiretai.
10 Ikara atoko nitxai hĩte, ininiã himarotari kona ninirekari: "Peerekari Paoro kamakiti," niniko. Nota nirekari Teosonoka: "Peerekari Paoro kamakiti" ininino. Nanera atão minakati sãpiretakani txai hĩte: "Paoro nirekari kãkiti apokaerekatiniri iua." Ikara na atãoni. ! Ninirekari kãkiti apokaerekatinino nota. Ninirekiniãri kãkiti apokaerekatinino, kona Kristo nitiri !nitxaikaua.

Teoso Akiritari Paoro

11 Nanera atão minakati sãpiretakani hĩte oereẽkani: "Paoro iokanapirena kona Teoso iokanapirenani," itxana ninoa sãkire. Nitariakori atãopitikara nisãpiretai hĩte. Iokanapirenatxi hĩtemoni nisãpiretakiti kona kãkiti sãkireni. Teoso sãkirera. 12 Kona kãkitini sãpiretano ia iokanapirenatxi. Kona kãkitini oerekano. Xesosi Kristora sãpiretano nota iua iokanapirenatxi.

13 Hĩte imarotari mitxi nauakasaaki, Xoteo kiomaneakorini oerekakiti
nauikasaaki, iuasaaki kona nitiretana Xesosi sãkire auiãkani. Iteene
nimisiritana ninoa. Ninirekari nixipokiniri Xesosi sãkire kĩpitakani.
14 Iuasaaki nimarotari Xoteoakori kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Nika-
mari imakinika ninoa paniãtakiti. Iuasaaki nimoianariakori apaka ka-
mari ninoa kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Nota apiata kamari ninoa sãkire
iaõka. Iteene ninirekari nikaminiri kitxakapirĩkarini paniãtakiti.
15 Teoso iteene tiretano nota. Iua mereẽno nota nauini apisapanika.
Iuasaaki akiritano nota initiri nininiua tĩkane. 16 Teoso keto man-
api apokasaaki, oerekari imi notamoni, imi Xoteo minakonimoni
nisãpiretini ĩkapani. Iuasaaki kona nisãpiretari kãkiti Teoso oerekakiti
sãkiretxiti, ininiã na kãkitini sãpiretano nikamakiti tĩkane. 17 Iuasaaki
kona nisari Xerosareẽ sitatxitimoni, ininiã nota apisapanika Teoso
iokanatakini kona õtãkikano. Kona kãkitimonini nisa noerekiko ĩkapani.
Arápia tixinimoni nisapitipo. Eereka nikanapiriã Tamásiko sitatxitimoni.
18 Ipi anokanani, ãti anokanani pakinikanani napaãka atoko, nisa Xe-
rosareẽmoni Petro nimisãkiretini ĩkapani. Ipi semanati ninapa Petrokata.
19 Apanakini Teoso iokanatakini isãkire sãpiretakani kona naõkita. Api-
ananiri itari Txiako inakorinoka naõkita. Ininiãkara kona kãkiti sãkireni
nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirenakara nisãpiretai hĩte.
20 Ia niõkatsopatakiti nisãpiretakiti hĩtemoni atão inakari. Teoso imaro-
tari atão inakari nisãpiretinii.
21 Xerosareẽmoni nisaãka atoko, nisari Síria tixini, Sirísia tixini apaka.
22 Iuasaaki Kristo sãkire auiãkani, Xotéia tõpa auakani, !aõkitapanikano
nota iuasaaki. 23 Ninoa imarotari apanakini minapiretakiti. Apanakini
sãkire: “Kiki mitxi ate misiritakari, uatxa sãpiretari Xesosi sãkire. Mitxi iua
nirekari ixipokiniri Xesosi oereẽkiti sãkiretxiti, iuaritika uatxa inirekari
oerekiniri Xesosi oerekakiti sãkiretxiti kãkitimoni,” itxana apanakini
sãkire. 24 Ininiãkara ninoa: “Peerekari Teoso,” itxana, kotxi nota
auikapekari Xesosi sãkire.

2

Xesosi Iokanatakini Apakapari Paoro

1 Katosi anokanani napaãka atoko, nikanapiriã Xerosareẽmoni nimoia-
nari Panapee inakorikata. Nanikari nimoianari Txito inakori apaka
notakata. 2 Xerosareẽmoni nisa, kotxi Teoso oerekano nisini iuamoni.
Iuaã napokasaaki, nisãkirauata Xesosi sãkire auiãkani auĩteakorikata. Ni-
noakatanoka nisãkirauata. Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakon-
imoni nisãpiretakiti nisãpiretana ninoa. Nota nirekari ninoa imarotiniri
nisãpiretakiti atão inini. Apaka ninirekari ninoa imarotiniri iuaĩkana
katana nisãpiretakiti atão inini ĩkapani. Nisãpiretakiti ikenakotakasaak-
ina, ninoa: “Atãopitikara pisãpiretakiti Xoteo minakonimoni,” itxana.
3 Txito nimoianari na Xoteo !itxaua. Krekora itxaua, ininiãkara Teoso
takaõtxikare !auari iuamoni, iuaritika Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori
na paniãtari itsiki mata kisauakiko. 4 Mitxi apanakini kikiakori apoka
iuaã. Ninoa sãkire: “Ate auikari Xesosi sãkire,” itxana ninoa. Txamari na
atão ninoa sãkire. Ninoa apotiitaua Xesosi sãkire auiãkanikata. Inireka-
rina Txito ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko. Ninoa nirekari imarotinirina
kitxakapirĩkarini Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti atakanapini, kotxi
atakanapapekari ipixini ninoa paniãtakiti, kotxi Kristo Xesosi nakiti-
akori atxapekaua. Ninoa nirekari imarotiniri ikinika ate oerekakiti

sãkiretxiti. Ninoa nirekari ate kaminiri ikinika kitxakapirĩkarini Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa nirekari ikinika Xesosi sãkire auiãkani, Xoteo minakaniua apaka kaminiri Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa nirekari nitiritxi amotakoni atoko aniniua. 5 Kona xatiki akamari ninoa nireẽkiti, kotxi inirekarina Teoso iokanapirena atão inakari akoketini Xoteo kiomaneakorini paniãtakitikata. Ate nirekari Teoso iokanapirena atãonoka inakari asãpiretinii.

6 Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori txari notamoni: "Xoteo minakonimoni pisãpiretakiti erekapitikari. Apikomoni ate sãkire ! auari ninoa pisãpiretini ĩkapani," itxana. Ninoa auĩtetxiakori itxauana, iuaritika Teosomoni ninoa apanakini kãkiti poiãorini atokotxikana itxauana, kotxi Teoso atamatari aãkixinire. Ininiãkara nota ! nipĩkari auĩtetxi. 7 Ninoa Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori apokaerekatari niparĩka. Ninoa imarotari Teoso sikano nota ia parĩkatxi, ia iokanapirenatxi erekari nisãpiretinina Xoteo minakaniua. Iua atokotxikana Teoso sikari parĩkatxi Petromoni, iokanapirenatxi erekari Xoteoakori isãpiretini ĩkapani. 8 Teoso iokanatari Petro Xoteoakorimoni, ininiã isikaposotiiretari iua ninoa sauaki iparĩkauatakasaaki. Iua atokotxikana Teoso iokanatano nota Xoteo minakonimoni. Nota apaka isikaposotiireta ninoa sauaki niparĩkauatakasaaki. 9 Iuasaaki ninoa auĩteakori Txiako, Petro, Xoão pakini imarotari Teoso sikinino notamoni ia parĩkatxi, ininiãkara imaĩkarina niuako, Panapee uako pakini, kotxi akinika aparĩkauata Teoso ĩkapani. Akinika aãpokaerekatari nota, Panapee pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteo minakonimoni. Akinika aãpokaerekatari Txiako, Petro, Xoão pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteoakorimoni. 10 Ninoa paniãtaua ate matxineiroteni atiretini. Iuanoka ipaniãtaua. Napokaerekatari ninoa sãkire, kotxi ninirekapitikari matxineiroteni nitiretini.

Paoro Õtãkikari Petro

11 Eereka Petro motikaẽtaua ate Ãtxiokia sitatxiti aãuakasaaki. Iuasaaki Petro kamakiti na atãoni. Ininiãkara nota sãkirauata Petro apisatoõ: "Petro, pite kerokari," nitxari iua. 12 Merepanika Petro nipokota ikiniõtika aĩtariakori Xoteo minakonikata. Eereka ãtikaka kikiãkini apoka Txiako iokanatakini. Iuasaaki Petro pĩkana ninoa, ininiã kona inikaika aĩtariakori Xoteo minakonikata, Xoteo kiomaneakorini sãkire xika, kotxi ninoa sãkire: "Kãkiti Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakaniã, !pinipokotape ninoakata," itxana ninoa sãkire. Petro pĩkana Txiako iokanatakini, kotxi ninoa nirekari Teoso takaõtxikare auini aĩtariakori ĩtoã, Xoteo minakaniua ĩtoã. 13 Apanakini Xoteoakori Xesosi sãkire auiãkani apaka kamari Petro kamakiti atokokana, ininiã ninoa apaka kerokari. ! Inipokotaikana aĩtariakorikata, Xoteo minakanikata. Ninoa kerokiniri xika Panapee apaka kerokari. Iua apaka ! inipokotaika aĩtariakorikata, Xoteo minakonikata. 14 Nimarotakasaakiri ninoa kerokiniri ikamakitina, nota misãkiretari Petro ikinimane õkiãtaã, kotxi ninoa !ikamari atão inakari. Teoso iokanapirena erekari iaõka !ikamana. Nitxari iua: "Xoteokarai, iuaritika pauanãta Xoteo minakaniua sauaki, ininiã Xoteo kamakiti atoko !pikamaika. Xoteo minakaniua atoko pitxaua. Ininiãkara kinirepa pite paniãtana Xoteo minakaniua: 'Hĩkĩpitariko Xoteo kiomaneakorini sãkire?' !Erekari," nitxa Petromoni.

Xesosi Sãkire Auikiko Kamaerekatari Kãkiti

15 Ate Xoteo atxaua, kotxi aĩri, ainoro pakini Xoteo txaua apaka. Xoteo
kiomaneakorini sãkire: “Xoteo minakaniua maerekati kamakani itx-
auana,” itxana isãkirena. Xoteo minakaniua !atxaua ate. 16 Aimarotari,
aãuikiniãri Xesosi Kristo sãkire, iua kamaerekatari aãkixinire, ininiãkara
Teoso apakapaua. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari Moisesi ipaniãtakiti
kãkiti kamini tĩkane. Ininiãkara Moisesi iõkatsopatari ikara Teoso sãkire.
Txamari ! aposotari akaminiri imakinika Teoso paniãtakiti, Moisesi
iõkatsopatakiti, ininiãkara ! ikamaerekatari aãkixinire. ! Apakapaua ate.
Ate auikari Xesosi sãkire ereka anini ĩkapani, ininiã Teoso apakapapi-
tikaua ate. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika ! aposota akamini,
ininiã Xesosi kamaerekatari aãkixinire Teoso apakapiniua ĩkapani, Kristo
sãkire aãuikasaaki. 17 Anirekasaakiri Teoso kamaerekatinina, aãpoka
Kristomoni. Iuasaaki aimarotari maerekati kamakani aniniua. Iuari-
tika Kristo makatxakari amaerekani Teoso apakapiniua ĩkapani. Ikara
atoko ininiã, atxiĩti Kristo nirekatari maerekati akamini, imakatxakiniri
ĩkapani? Konapitini. 18 Atxiĩti kãkiti imarotari Xoteo kiomaneakorini
paniãtakiti kamiko na kamaerekatari kãkiti ãkixinire, ininiã itakana-
pari ninoa paniãtakiti ikamini. Atxiĩti ãti õti iuaĩkana ikamari ni-
noa Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti iaõka, ininiã iuasaakiikarako
ikerokari. 19 Moisesi iõkatsopatakiti oerekano nota ipĩkari atoko nininiua,
kotxi nota kona posotari ikinika Moisesi iõkatsopatakiti iaõka nikamini,
ininiã nimisiritiko auapitikako. Ininiã nimarotari Moisesi iõkatsopatakiti
kona makatxakari nimaerekani. Ininiã nimarotari Xesosi sãkire
auiãkarinokara auapininiika. Ininiã uatxa ikiniõtika ninirekari Teoso
nireẽkitinoka nikamini. 20 Xesosi okaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Aamina ĩpiriãmitakari nopini okakori atoko nitxaua, kotxi maerekati
mitxi nikamakiti ! ninirekaikari nikaminiri. Mitxi ninireẽkiti kona
auaika. Iuaritika auãkipanika nitxaua, kotxi Kristo aua nãkixinireẽ. Teoso
ãkiri sãkire nauikiniã, auãkipanika nitxa. Iua tiretano nota. Iua ipĩpe nota
ĩkapani. 21 Moisesi iõkatsopatakiti kamiko kamaerekatiniãua ate, kinirepa
Xesosi ipina? Moisesi iõkatsopatakiti kamiko na xatiki kamaerekataua
ate. Teoso tiraõkinokara kamaerekatari aãkixinire.

3

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniua?

1 Hĩte Karásia tixini auakanii kona kiĩkitei hĩte. Kipa misirienetai hĩte
atão inakari himakamakani ĩkapani? Kotxi himarotapitikari atão inakari.
Himarotari Xesosi Kristo ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Ate oerekapekai ikara atão inini. 2 Ianoka nip-
imaãi hĩte: Kisaakipa hãpakapari Erekari Matamatakoti? Hãpakapatari
iua, Moisesi paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Hãpakapatari Erekari
Matamatakoti Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki? Ari, Teoso
iokanapirena erekari hãuikasaaki, iuasaakiikara hãpakapari iua Erekari
Matamatakoti. 3 Kipa iomaiĩkitetai hĩte? Merepanika Teoso sikari
Erekari Matamatakoti hĩtemoni, ininiã Erekari Matamatakoti sikaposoti-
iretai hĩte Teoso paniãtakiti hĩkamini ĩkapani. Uatxa hĩxinikatari Teoso
paniãtakiti hĩkamini hĩteka posotiireẽkani? Konapitini. Kona hĩte posotari.
4 Himisiritapeẽkaika Xesosi sãkire hãuikini xika. Kinirepa himĩteenekatari
himisiritiko? Atauako uatxa kona hãuikaikari mitxi hãuikakiti Xesosi
sãkire? 5 Kirisaakipa Teoso sikari Erekari Matamatakoti hĩtemoni?
Kirisaakipa Teoso oerekari iposotiire hĩtemoni? Atauako ikara atoko

itxa Moisesi paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Isikai Erekari Matamatakoti, oerekai iposotiire, Teoso iokanapirena hãuikasaaki.
6 Hĩxinikariko Apraãoni. Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso kamaerekatari iua, ininiã Teoso apakapari iua. 7 Ininiã ninirekari himarotiniri, kãkiti Teoso sãkire auiãkani Apraão apika mekaniriakori atão inakani itxauana ninoa. 8 Teoso kamaerekatari Xoteo minakaniua, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara Teoso iokanapirena erekari Apraãomoni. Ikara iõkatsopari txari: "Nota sikariko erekari ikinimane kãkitimoni, kotxi pite Apraão auikari nota sãkire." 9 Apraão kĩpitari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso takari erekari iuamoni. Iua atokotxikana Teoso takari erekari iua sãkire kĩpitakanimoni.
10 Apanakini uãkatari Teoso apakapinina ninoa, kotxi ikĩpitarina Moisesini sãkire. Txamari Teoso misirikare pamonõkonipaniriko ninoamoni, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Teoso misiritariko kãkiti ikinika Moisesi paniãtakiti ikiniõtika imakamakanisaaki." 11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Teoso kamaerekatariko kãkiti, iua sãkire auiãkani. Ininiã isãkire auiãkani auapinininiika itxako Teosokata," itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiãkara aimarotari Moisesi paniãtakiti kĩpitiko kona kamaerekatari kãkiti. 12 Moisesini iõkatsopatakiti kona paniãtaua aãuikiniri Xesosi ipinini amaerekani imakatxakini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti paniãtaua akaminiri ikinika Teoso paniãtakiti. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Kãkiti, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika makerokakatirako auapinininiika itxako Teosokata," itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
13 Txamari ãtika Teoso paniãtakiti Moisesi iõkatsopatakiti akerokiniã, amisiritaãkako. Kristo makatxakaua ate ikara misirikaretxi monõkori, kotxi Teoso misiritari Xesosi Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ate maerekani xika ate mapinakani ĩkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Kãkiti aamina nopini okakori Teoso misiritakiti itxaua.
14 Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni. Kristo ipĩpe hĩte Xoteo minakaniua ikara erekari hãpakapini ĩkapani. Ininiã Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, aãpakapari mitxi Teoso sikaenetakiti. Aãpakapari aãkixinireẽ Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti atemoni.

Teoso Sikaenetakiti Sãkiretxiti

15 Nitariakori, ikinimane kãkiti imarotakiti nisãpiretaiko hĩte, noereẽkiti sãkiretxiti iteene himarotini ĩkapani. Ipi kãkiti aua itiina isikaenetakakana. Iuasaaki, iõkatarina iuãkana isikaenetakitina tsopaã. Eereka ! auiritaãkana imaxinĩkaretinirina isikaenetakitina. Apaka ! auiritaãka sãkiretxi apikomoni itakinina isikaenetakitina tsopaã. Teoso sikaenetakiti inakitiakorimoni ikara atoko itxa. 16 Himarotariko ia. Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni, Apraão apika mekanirimoni apaka. Teoso sãkire iõkatsopatakori na txari: "Apika mekaniriakori." Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Apika mekaniri." Ininiã ãtika apika mekaniri. Kristo itxaua iua. 17 Ia ninireka nisãpiretinii. Kitxakapirĩka Teoso sikaenetakiti Apraãomoni apokapeka. Koatrosẽtosi trĩta pakini anokanani Apraão auaka atoko, Teoso sãpiretari Moisesi ipaniãtakiti iõkatsopatini ĩkapani kãkiti kamini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti kona xipokari Teoso sikaenetakiti Apraãomonikari. 18 Teoso sikari Kristo kãkitimoni, kotxi mitxi isãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni ikara iaõka kãkiti kamini ĩkapani, isikaenetakiti auapeka iuasaaki. Ipaniãtakiti sikiko !ixipokari isikaenetakiti.

19 Ininiãkara kininiãpa Teoso sikari ipaniãtakiti Moisesimoni kãkiti
kamini ĩkapani? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati
kamakaniua ate, kotxi !aposotari ikinika ipaniãtakiti akamini. Kristo,
Apraão apika mekaniri ĩkorapokoriti apokini apisapanika, Moisesi
iõkatsopatakiti oerekaua Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Teoso
sikaenetakiti itxaua Xesosi Kristo. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti
sãkiretxiti Moisesimoni, Teoso nitiriakori aua iuaãtaã. Teoso sãpiretari
isãkire Moisesimoni. Eereka Moisesi sãpiretari kãkiti. 20 Teoso
sãpiretakasaakiri Apraão isikaenetakiti, !ipaniãtari ãti kãkiti sãpiretiniri
Apraão. Teosonokara sãpiretari Apraão.

Moisesi Iõkatsopatakiti

21 Moisesi iõkatsopatakiti aãuikiniã, atxiĩti !anirekaikari Teoso sikaene-
takiti? Anirekapitikari. Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti, kona
txĩkitakaua aãuapininiika anini tĩkane. Ininiãkara akiomaneakorini sãkire
kona kamaerekataua ate, ininiã Teoso kona apakapaua ate, ininiãkara
kona aãuapininiika !atxa Teosokata. !Auari mauiritakoti sãkiretxiti kãkiti
auapininiika inini txĩkitakakari. 22 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Iki-
inape kãkiti kamari maerekati." Kateia ãki auakani atoko atxaua, kotxi
!aposotari erekari akamini. Teoso sikaenetakiti sikaãka Xesosi Kristo
sãkire auiãkanimoni.
23 Xesosi Kristo sãkire auikiko apisa, kãkiti kateia ãki auakani
atokokana itxauana. Kãkiti moiaãkari atoko itxaua Teoso paniãtakiti
Moisesimoni sikakori. !Aposotari anirekinimoni asini. Uatxara
aposotapitikari anirekinimoni asini, kotxi Xesosi apokapeka
ĩkorapokoriti. Ipinapeka kãkiti ĩkapani, ininiã uatxa aãuikiniãri iua sãkire,
kona Teoso misiritaikaua uatxa. 24 Kristo mapokakani apisa, ate
oerekakari atoko itxaua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Kristomoni
anikakari atoko itxaua ikara. Kristo apokasaaki, Teoso kamaerekataua
ate, kotxi aãuikari Kristo sãkire. 25 Uatxa apokapeka Xesosi Kristo sãkire
auikiko. Ininiãkara Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !imoiaãikaua ate.
26 Teoso anaakori hĩtxaua, kotxi hãuikari Kristo Xesosi sãkire. 27 Hĩte
patxisatapeẽkaika, ininiãkara hĩpatxisatiko oerekari apanakini Kristo
ãtipirika himoianatini ĩkapani. Ininiãkara Kristo atokopeka hĩtxa. 28 Ikara
atoko aniniã, akinika Kristo Xesosi nakiti atxaua, kotxi akaikotapika
iuakata. Xoteoakori, Xoteo minakaniua, nitiritxi, nitiritxi minakaniua,
kiki, sito, amakinika Kristo nakiti atxaua. 29 Kristo nakiti pininiãua,
Apraão apika mekaniri pitxaua apaka. Ininiã pite apakapapitikariko
Teoso sikaenetakiti.

4

Teoso Anaakori

1 Apikomoni nisãpiretaiko hĩte ãti sãkiretxiti. Amarini !apakapari
irini tii itakanapakiti iua ĩkapani, kotxi xapitipanikari. Ikinipoko irini
nakiti imi nakiti txapekaua, iuaritika na apakapapanikari. Axapiti-
panika inakasaaki, nitiritxi atoko itxaua. 2 Axapitipanika inakasaaki
apanakini moiaãri iua. Ninoa nĩkatari itxineirote. Irini ketotiniri manapi
apokasaaki, imi apakapari ikinika irini tii itakanapakiti. 3 Mitxi iua
eenetxi atoko atxaua ate. Nitiritxi atoko atxaua ate. Akiomaneakorini
paniãtakiti sãkiretxiti amoiaãkiri atoko itxaua, kotxi oerekaua akamakiti
tĩkane. 4 Teoso iokanatari imi kãkitimoni iketo manapisaaki. Sito ĩto
ãki aua merepanika, ikinimane kãkiti atoko. Iua kĩpitari ikinika Teoso

paniãtakiti iõkatsopatakori. 5 Amakamakaniãri ikinika Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori, amisiritiko auapitika. Xesosi makatxakaua ate amamisir-
itakoni ĩkapani. Ininiã Teoso anaakori atxaua.
6 Teoso anaakori aniniãua, Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti imi
nakiti aãkixiniremoni. Ininiã iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã,
aãkiritari Teoso: "Papai, niri," atxariko. 7 Ininiã nitiritxi atoko !atxaikaua.
Teoso anaakori atxapekaua. Iua anaakori aniniãua, ikini isikaenetakiti
isikaua atemonikari, kotxi Kristo makatxakapekari amaerekani.

!Erekaxinireri Paoro Karásia Auakani Xika

8 Mitxi hĩte !imarotari Teoso. Iuasaaki nitiritxiakori amotakoni atoko
hĩtxaua. Hĩparĩkauata teoso minakaniua ĩkapani. 9 Uatxa hĩte imarotari
Teoso. Ari, uatxa Teoso imarotai hĩte. Ininiã kinirepa hĩte nirekari
hĩkanapiriini mitxi hĩauĩteakorimoni. Kona kaposotiirena ninoa. !Kiĩkitena
ninoa. Kinirepa hĩte nirekari iuaĩkana ninoa nitiriakori amotakoni atoko
hininiãua? Kinirepa hĩte nirekatari iuaĩkana hãuikiniri ninoa oereẽkiti
sãkiretxiti? 10 Hĩte nirekari Xoteo kamakiti atoko inakari hĩkamini.
Hĩuãkatari Teoso apokaerekatinii hĩte, kotxi ninoa kiinirite atokotxikana
hĩte apaka kama. 11 Ininiã !erekaxinireno nota ikara nikenakoenetini.
Atauako maxikatiĩka nota sãpiretari Teoso sãkire hĩtemoni?
12 Nitariakori, nota iteene õtãkikai hĩte. Hĩtakanapariko Xoteo
kiomaneakorini paniãtakiti hĩkamini. Nota atoko hĩtxako, kotxi hĩte sauaki
nauakasaaki nota hĩte atoko nitxaua. Xoteo minakaniua atoko nitxaua.
Hĩtekata nauakasaaki, !himisiritano nota. Hĩtiretano nota. 13 Hĩxinikari
merepitipanika Teoso iokanapirena erekari hĩte nisãpiretakasaaki,
namianare xikara nisãpiretai hĩte, hĩtekata nauakasaaki. 14 Iuasaaki
namianatakasaaki, hĩparĩkauatapitipo nota ĩkapani. ! Hinaiakakano.
! Hĩokanatano nisini namianare xika. Hĩte apakapano nota Teoso
nitiri iaxitikiri hãpakapini atokokana. Hĩte apakapano nota, Kristo
Xesosi hãpakapini atokokana. 15 Iuasaaki hĩte iteene hĩpoxokoniuata.
Nimarotari ereka hinini, kotxi noki amianatakasaaki, hĩposotaãkamariko,
himakatxakamariko hĩteka oki notamoni hĩsikini ĩkapani. 16 Atauako
uatxa himokaiakari nitxataua nota, atão inakari nisãpiretinii xika?
17 Ninoa kamisirienererini iteene tiretapitikamai hĩte, txamari ni-
noa ãkixinire nireẽkiti ! erekari hĩte ĩkapani. Inirekarina hĩte omana-
tiniua ate. Inirekarina hĩte apokaerekatinina ninoanoka. 18 Erekari
kãkiti iteene tiretinii hĩte, ãkixinire inireẽkiti erekari inakasaaki. Nota
hĩtekata nimauakanisaaki apaka, erekari kãkiti iteene tiretinii, ãkixinire
inireẽkiti erekari inakasaaki. 19 Hĩte namariteni nota tiretakini atoko
hĩtxa. Hinoro atokotxikana nitxa nota. Kaiamapeka auaenetakaro atoko
nitxa, kotxi nota atatsiirauata hĩte xika. Kristo kamakiti atokotxikana
hĩkamakasaaki, iuasaakinoka nitsii nãkixinire auakari iotoka. 20 Kinirão
auaka nitxa hĩtekata uatxa. Ninirekari aãpisatoõtakakiniua, ininiã nix-
inikakiti ipinimonipo itxa atxiĩti. !Erekaxinireno nota hĩte xika.

Akaa, Sara Pakini

21 Hĩte Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti nireẽkani, himarotatari ninoa
sãkire? 22 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua, ipi Apraão anaakori
aua. Sito niterotxi iamotakitokata aua imi ãti. Niterotxi minakotokata
ĩtanorokata aua ãti imi. 23 Akaa inakoromoni, niterotxi iamotakitomoni
imi aua, kotxi Apraão sirĩka oakata. Imi aua Saramoni niterotxi minako-
tomoni, kotxi Teoso sikaenetari iua imi. 24 Apraão anaakori oerekaua
Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Iparĩka ipi aua, naia sito ipi atoko. Akaa

inakoro ãkiri nitiritxi amotakori itxaua. Teoso parĩka õtanoxiratari Sinai
inakori iua auakasaaki, niterotxi Akaa atoko itxa. Teoso paniãtakiti
iuasaaki amakamakaniã, amisiritiko auapitikako, nitiritxi amotakori
atokotxikana. Nitiritxi makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti imisiritiko
auapitikako. 25 Ininiãkara õtanoxiratari Sinai inakori Arápia tixini auakari
Akaa atoko itxa. Apaka ĩkorasaaki Xerosareẽ sitatxiti oa atokokana itxa,
kotxi Xerosareẽ auakani Akaa anaakori atoko itxana ninoa. Nitiritx-
iakori amotakoni atoko itxana. Ninoa Xerosareẽ auakani ! ikamari
ikinika Teoso paniãtakiti, ininiã Teoso misiritapitikanako ninoa. 26 Ãti
Xerosareẽ auapitika, iaxiti auakari Xerosareẽ, Teoso tixine. Xerosareẽ
iaxiti auakari Sara atoko, kotxi Sara niterotxi amotakoro !otxaua oa. Ate
inoro atoko otxaua oa. Sara ãkiri atoko atxaua, kotxi amisiritiko !auaika.
Aãuikiniãri Xesosi sãkire, akiomaneakorini kona paniãtaikaua ate ninoa
nireẽkiti akamini. 27 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pite sito meenetoi pipoxokoniuatako. Pite sito pauãkitakarauatini
tsii mimarotakatoi, pixikarauata pipoxokoniritika, kotxi pite
takanapakoroi, itori pamariteakori auako. Kĩtaniriro poiãoka oa-
mariteakori auako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

28 Ininiã nitariakori, Sara ãkiri, Isaki inakori atoko atxaua, kotxi Teoso
sikaenetari Apraão imi Saramoni auini. Iuatxikana Teoso sikaenetaua
Xesosi amaerekani imakatxakini ĩkapani, Teoso anaakori aniniua ĩkapani.
29 Akaa ãkiri Isimaeo inakori iponaniã, kotxi Apraão nirekari imi, ininiã
iua sirĩka Akaakata. Sara ãkiri Isaki inakori iponaniã Erekari Mata-
matakoti posotiireẽ. Eereka Isimaeo misiritari Isaki. Iua atokokana itxa
uatxa. Teoso anaakori minakaniua misiritari Teoso anaakori. 30 Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:

Hĩokanataroko niterotxi iamotakoro osipinini imikata, kotxi niterotxi
ãkiri kona apakapapaniri ipixini iri tii. Niterotxi minakoto
ãkirinoka apakapari iri tii,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 31 Ininiã nitariakori, niterotxi amo-
takoro ãkiri atoko !atxaua. Niterotxi minakoto ãkiri atoko atxaua.

5

Takaõtxikari !Ikamaerekatari Kãkiti

1 Nitiritxi kamari ipatrãote nireẽkitinani. Ikara atoko uatxa ! atx-
aika, kotxi aãuikari Kristo sãkire. Kristo makatxakapekaua amisiritiko
monõkoni. Ininiãkara nitiritxi amotakoni atoko iuaĩkana ! hĩtxapeua. !
Hãuiritapiri kãkiti paniãtinii ninoa auiãkiti hãuikini.

2 Hĩkenakotako. Nota Paoro sãpiretaiko hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari
takiko hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã hãuikari takaõtxikari kamaerekatinii hĩte
Teoso apakapinii ĩkapani. Txamari na atão. Kristonoka kamaerekatari
kãkiti Teoso apakapini ĩkapani. Erepaniko, pinirekiniãri takaõtxikari, !
pinirekaikari Kristo. 3 Iuaĩkana nota õtãkikai hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari
takiko hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã Moisesi paniãtakiti ipixini hĩkamapeka.
Ikara atoko hininiã, ikinika ipaniãtakiti hĩkamako. 4 Ãtikaka hĩte nirekari
Moisesi paniãtakiti hĩkamini Teoso kamaerekatinii ĩkapani. Txamari
ikara atoko hinirekiniã, hĩtakanapari Kristo. Ininiãkara Teoso ! iposo-
tari ikinipoko erekari isikinii. 5 Atepekana, ate auikari Xesosinoka
txĩkitakiniri kãkiti ereka inini ĩkapani, Teoso apakapapini ĩkapani. Ika-
maerekataua Erekari Matamatakoti posotiireẽ, kotxi aãuikari Xesosi

sãkire. 6 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari !ikamaerekatai hĩte.
Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani ! ikamaerekatai
apaka. Kristo Xesosi nakitiakori aniniãua, Teosora kamaerekataua, kotxi
aãuikari Xesosi sãkire, ininiã atiretari iua.

7 Merepanika hĩte auikapitikari Xesosi sãkire. Kipa xipokatari atão
inakari Teoso sãkire hãuikini? Natokopa itxa Teoso sãkire atão inakari
hĩtakanapini? 8 Hĩte akiritakari itxaua Teoso. Kona iuani xipokari
hãuikiniri atão inakari isãkire. 9 Kãkiti sãkire txari: "Pão ãtikaãkari axapitiri
ipani, iuaritika iãtikakakiti itori ipe." Iua atokokana ãtika maerekati ka-
makari xika kaiãopokori kãkiti kamari maerekati. 10 Teoso kamaimaroretano nota hĩte takanapiniri hĩkerokakiti, atão inakari hĩkamini ĩkapani.
Hĩte nitariakori hĩtxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua, ininiãrako
nimarotari nota õtãkikinii iaõka hĩkamapanikako. ! Nimarotari iua kiki
himisirienetakiri. Ia nimarota. Teoso misiritapanikariko iua.

11 Apanakini sãpirenãtari: "Paoro paniãtari Xoteo minakaniua takiniri
takaõtxikari iĩtoãna." Na atão ninoa sãkire. Nipaniãtaãkamariko
takaõtxikari takiko, nimisiritiko ! auamako. Kona nipaniãtari Xoteo
minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna. Ikara xika nimisiritaãka.
Nisãpiretari ia: Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩpe amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Kristonoka kamaerekataua Teoso apakapiniua
ĩkapani. Ikara noerekakiti xika nimisiritaãka. 12 Ninoa kamisirienererini
nirekiniãri itsiki mata kisauakiko, erekari itsikipati tsotatiko apaka.
Nomanãkarauata, ninoa misirienetinii xika.

13 Nitariakori, Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani,
ininiãkara uatxa hĩposotari hĩteka nireẽkiti hĩkamini. Iuaritika !hĩkamapiri
maerekati hiĩto nireẽkiti. Ia hĩkamako: Hĩtiretakakauako ãtipirika. Ikara
atoko hininiã, himoianatakakauako. 14 Teoso paniãtakiti txari: "Pitiretana apanakini piteka pitiretiniua atokokana." Ikara paniãretxi
pikaminiã, pikamapekari ikinika Moisesi paniãtakiti. 15 Kaxipiri ĩtopa
auakani atoko ! hĩtxape. Ninoa karotakakaua, okakakaua itxana.
Erepaniko. Kaxipiri ĩtopa auakani atoko hininiã, hĩxipokakauako.

Aĩto Nireẽkiti

16 Nõtãkikare ia atoko itxapaniko: Hãuiritariko Erekari Matamatakoti
oerekinii iua kimapore ikiniõtika. Iua hĩkimapore oereẽkari ininiãua, !
hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. 17 Aĩto ! inirekari Erekari Mata-
matakoti nireẽkiti. Iuatxikana Erekari Matamatakoti ! inirekari hiĩto
nireẽkiti. Erekari Matamatakoti mokaiakari itxaua aĩto. Ininiã aãkixinire
nireẽkiti ! aposota akamini aĩto nireẽkiti xika. 18 Iua Erekari Mata-
matakoti oerekiniãi pikimapore ikiniõtika, pikaminiãri iua nireẽkiti,
ininiã Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti !oerekaikari pikimapore.

19 Aimarotapitikari kãkiti ĩto nireẽkiti. Inirekari ĩtaniritxi
minakotikatika osirĩkini, ĩtanorotxi minakotokatika isirĩkini, mitxitakari
ãtokata isirĩkini. Kãkiti ĩto nirekari kãkiti xinikaxititiniri maerekati
iĩto nireẽkiti. Kãkiti ĩto nirekari ãti kãkiti ĩto, maerekati ikaminina
ĩkapani. 20 Kãkiti ĩto nirekari teoso kãkiti kamakiti iteosone ĩkapani. Kãkiti
ĩto nirekari maerekani matamatakoni paniãtakiti ikamini. Kãkiti ĩto
nirekari omanãkaretxi, neenamatxi, xikoretxi, norikaretxi, iuikaretxi.
Kãkiti ĩto nirekari kãkiti omanatiniri apanakini. 21 Kãkiti ĩto nirekari
ãti kãkiti tii. Inirekari okanitxi, poãtakatxi, maerekati kiiniriti ikamini.
Ikara atoko inakari maerekati kãkiti ĩto nireẽkiti. Uatxa nipinitai hĩte,

mitxi nipinitinii atokotxikana. Ikara maerekati kamakani ! auapani
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Erekari Matamatakoti Nireẽkiti

22 Iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, ! ikara atokoni itxa
akamakiti. Iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, atiraõkiuata.
Apoxokoniuata. Erekaxinireua. ! Katimari aomanãkarauatini. Aa-
monĩkarauata. Erekaua. Akamaenetakiti akamapitika. 23 Ate ! iuikaua.
! Akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Ikara atoko atxa, Erekari Mata-
matakoti aãkixinireẽ auiniãua. Ikara atoko aniniã, amisiritiko ! auari.
24 Kristo nakitiakori aniniãua, ! anirekaikari akaminiri maerekati aĩto
potxitakiti, aĩto nireẽkiti. Amanirekakiniti aõkini atokokana, aõkapekari
maerekati aĩto nireẽkiti. 25 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinire auãki
inini, ininiãkara makamari ikinipoko iua nireẽkiti ikiniõtika. 26 ! Apakata
aãuikiniua. ! Apakata aneenamauatini. ! Apakata axikotakakiniua.

6

Himoianatakakiniua

1 Nitariakori, hĩte Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakanii, hi-
marotakasaakiri aĩtari kaminiri maerekati, hõtãkikariko iua imaerekani
itakanapini ĩkapani. Hõtãkikariko hĩtiraõkiritika. Iuasaaki erepaniko,
kotxi atxiĩti hĩte apaka nirekari iua maerekani atokotxikana hĩkamini.
2 Himoianatakakauako hĩtapara poiãonoka inakasaaki. Ikara atoko
hininiã, hĩkamari Kristo paniãtakiti apanakini hĩtiretini. 3 ! Erekari ate
iuikiniua. Kãkiti minakati: “Apiari nota,” inakari, iuanika misirienetaua.
4 Erekari nataerekatiniri notaka kamakiti. Erekari atxiĩti? Nika-
makiti ereka ininiã, nipoxokoniuata. ! Apakata nãkixinireẽ nixinikiniri:
“Iua ãti kamakiti apiaerekata. Nota kamakiti poião erekari.” ! Apakata
ikara atoko ninini. 5 Ikininape kãkiti aua iparĩka kasãpaniri. Iuanoka
posotari ikaminiri.

6 Teoso sãkire oereẽkari oerekiniãi pite Teoso sãkire, iuasaaki mi-
nakati auiniãi pisikari iuamoni. Nipokori atxiĩti, txineiro atxiĩti, pisika
iuamoni, kotxi iua kikiote ! auari. 7 Piteka ! pimisirienetapeuako,
kotxi ! piposotari Teoso pimisirienetini. Teoso misirienetakari ! auari.
Pikikioteẽ mitxi pitakakiti iaõka papakapa. Iua atokokana pikamak-
iti ereka inini, papakapari erekari. Pikamakiti maerekati inini, pa-
pakapari maerekati. 8 Piĩto nireẽkiti pikaminiã, papakapari piĩto
siãkitinoka. Piĩto sikai ipĩkitxinoka. Teoso misiritapitikai. Erekari
Matamatakoti nireẽkiti pikaminiã, papakapari iua siãkiti. Iua siãkiti
Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani. 9 ! Apakata asãpakini erekari ikiniõtika
akamini. Makamari erekari ikiniõtika, maiotokakanikaua anini. Erekari
akamini amaiotokakaniã, erekari Teoso sikakiti aãpakapini apokapi-
tikako. 10 Ininiã aposotakasaakiri, makamari erekari ikininapemoni.
Merepanika makamari erekari aĩtariakorimoni Xesosi sãkire auiãkanimoni.

Imapotõkire Õtãkikaretxi

11 Hãtamatariko ia niõkatsopare mitari. Ia iõkatsopari imapotõkire
nota niuakoã niõkatsopatakiti. 12 Apanakini hĩte sauaki nirekari ni-
noaka apokaerekatiko, ininiã isãpiretari kãkiti potxitakitinoka. Ni-
noakara paniãtai hĩtakiniri takaõtxikari hiĩtoã. Kininiãpa ninoa nirekatari
takaõtxikari hĩtakini? Ninoa misiritiko monõkoni xika, ninoa paniãtari

Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna, ininiã Xoteoakori potx-
itari ninoa oereẽkiti sãkiretxiti. Inirekarina Xoteoakori apokaerekatinina ninoa. Txamari Kristonoka kamaerekatari kãkiti, kotxi ipĩpe
aamina ĩpiriãmitakari nopini kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani.
13 Ninoa kamisirienererini kamari Moisesi paniãtakiti takaõtxikari itakin-
ina iĩtoãna. Txamari ikinika Moisesi paniãtakiti ! ikamana. Ninoa
nirekari hĩte takiniri takaõtxikari hiĩtoã, ininiã eereka ninoa iuikaua,
kotxi hĩte kamari ninoa paniãtakiti. 14 Kona ninirekari niuikiniua. Teoso
! inirekari niuikiniua. Nota iuikari aãuĩte Xesosi Kristo. Iuanokara
niuika, kotxi iua ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini ate ĩkapani. Ininiã
nota !ninirekaikari Xesosi sãkire mauiãkani nireẽkiti. Iuatxikana ninoa !
inirekari nota nireẽkiti. 15 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari !ika-
maerekatai hĩte. Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani
! ikamaerekatai. Teoso txĩkitakiniãi iua anaakori hininiãua, iuasaaki
ikamaerekatai hĩte. Ininiãkara hãkixinire amaneri itxaua. Ininiã
mitxi hinireẽkiti ! hinirekaika. 16 Teoso kamaerekaxiniretai hĩte, ikara
sãkiretxiti hãuikasaaki. Iua amonĩkai hĩte. Ikara atoko Teoso kamari kãkiti
iua nakitiakori ininiuana, atão Isaeo mekaniriakori ininiuana.

17 Ixipope ia iõkatsopari. Nipinitana nota kamamaxiretakani. !
Hĩkamamaxiretapeno, kotxi nimisiritaãkapeka. Nikaro mata auapeka
niĩtoã. Auĩtetxi nitiri amotakori karo mata atoko itxa nikaro mata, kotxi
Apiananiri Xesosi nitiri nitxaua.

18 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte
ãkixiniremoni. Ameẽ.

ÉPESO
Paoro Iokanatsopatakiti Épeso Auakanimoni

1 Nota, Paoro. Niõkatsopatari ia aãtsopa. Teoso nirekano Xesosi
Kristo iokanatakiti nininiua. Ininiã niokanatsopata Teoso nakitiako-
rimoni Épeso sitatxiti auakanimoni. Kristo Xesosi sãkire auiãkanimoni,
ipaniãtakiti kamakanimoni niokanatsopata. 2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xe-
sosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekax-
iniretai hĩte.

Teoso Mereẽua Itixi Kamiko Apisapanika

3 Masãpiretari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri: "Erekapitikai," kotxi
itakapekari ikinika erekari ate ãkixiniremoni, kotxi Kristo nakitiakori
atxaua. Ikara erekari isikakiti Teoso tixinekiri. 4 Itakari ikara erekari
ate ãkixiniremoni, kotxi itixi kamiko apisapanika Teoso mereẽpekaua
Kristo nakitiakori aniniua. Imereẽua Teoso nireẽkitinoka akamini ĩkapani,
maerekati amakamakani ĩkapani, atiraõkiuatini ĩkapani. 5 Itixi kamiko
apisapanika, Teoso mereẽua iua anaakori aniniua ĩkapani. Xesosi Kristo
ipĩpe ate ĩkapani, ininiã iua txĩkitakaua Teoso anaakori aniniua. Teoso
txĩkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi iua potxitari ikara atoko ikamini.
Inirekari ikara atoko ikamini. Erekari ipotxitakiti ikamini tĩkane.

6 Teoso txĩkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi inirekari asãpiretiniri:
"Peerekari ikinipoko erekari pisikakiti kãkitimoni." Teoso sikaua ikara
erekari, kotxi iua tiretakiti nakitiakori atxaua.

7 Xesosi iĩkitxitari amaerekani, kotxi iarẽka xiketa ate ĩkapani, ininiã
Teoso maxinĩkaretari amaerekani. Uatxa !imisiritaikaua amaerekani
xika. Teoso kamari ikara ate ĩkapani, kotxi ikinipoko erekari isika ate-
moni. !Ixipoka ikara erekari Teoso sikakiti. Ikinipoko erekari aua iua-
moni. 8 Kãkiti kona posotari iaõtiniri erekari Teoso sikakiti ate maerekati
kamakanimoni. !Kaiãotikori. Ikinipoko imaroretxi aua iuamoni. Atão
inakarinoka imarota ikamini, ininiã ikara erekari ikaminiãua. 9 Mitxi
!aimarotari Teoso inireẽkiti ikamini tĩkane. Uatxa ikamaimaroretaua.
Ipotxitari oerekiniua inireẽkiti. Peerekari iua potxitakiti. Ãkixinireẽ
ixinikari ikara ikamini. 10 Teoso ketotini õti manapi, ikinipoko iposope
inakasaaki, iua apotiitariko ikinimane itixine auakani, itixiã auakani
pakini.

11 Xesosi Kristo nakitiakori atxaua, ininiã aãpakapari ate ĩkapani
inĩkatakiti. Itixi kamiko apisapanika ixinikari ikamakiti ate ĩkapani.
Ikamari ikinika inirekakiti iaõka. 12 Iua mereẽua ate, merepitipanika
Kristo sãkire auiãkaniua, ikinimane asãpiretini ĩkapani: "Peerekari Teoso.
Erekapitikari ikamakiti."

13 Hĩtepekana auikari Xesosi sãkire, atão inakari hĩkenakotakasaaki. Ikara
atão inakari Teoso iokanapirena erekari itxaua, kotxi iua iokanapirena
oerekai himaerekani makatxakiko. Xesosi sãkire hãuikasaaki, Erekari
Matamatakoti apoka hãkixinireẽ. Iua Teoso takaõtxikare itxaua. Iua
oerekai hĩte Teoso nakitiakori hininiua. Xesosi sikaenetapekari Erekari
Matamatakoti atemoni iokanatini. 14 Isikaenetakiti Erekari Mata-
matakoti atemoni auape, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinika
isikaenetakiti, inĩkatakiti ate ĩkapani. Iuasaaki Xesosi apakapaua ate iua

nakitiakori, iua iamotakini, kotxi imakatxakapekari amaerekani. Ikara atoko ininiã, ikinimane kãkiti txari iua: “Peerekai pite. Erekapitikari ikinipoko pikamakiti.”

Paoro Misãkiretiniri Teoso

15 Ikara atoko ininiã, nota kenakopiretakasaakiri Apiananiri Xesosi sãkire hãuikini, ikinimane Teoso nakitiakori hĩtiretini nikenakopiretakasaaki, 16 nimisãkiretapikari Teoso hĩte ĩkapani. Nitxari iua: “Erekapitikai, kotxi pite makatxakari ninoa Épeso sitatxiti auakani maerekani,” nitxa. 17 Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo Teosone itxaua. Xesosi iri itxaua. Kaiotximereri iua Teoso. Nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: “Pisikaimaroretana ninoa ãkixinire. Ninirekari Erekari Matamatakoti oerekinina pite iteene imarotinina ĩkapani. 18 Piopinikariko ninoa ãkixinire atão inakari imarotinina ĩkapani. Pite akiritana ninoa ikinipoko erekari apakapinina ĩkapani. Ikara poerekana ninoa imarotinirina ĩkapani, iãtapinirina ĩkapani. Pikamaimaroretana ninoa pite nĩkatakiti pite nakitiakori ĩkapani. Ikara pinĩkatakiti, pisikaenetakiti, peerekari. Itori pinĩkatakiti. !Ixipoka pinĩkatakiti. !Kaiãotikori pinĩkatakiti pinakitiakori ĩkapani. 19 Pikamaimaroretana ninoa kaposotiire pinini. Ininiã piposotari iteene pisikaposotiiretiniua ate pisãkire auiãkani. Ikara piposotiire !auari ãtimoni. Pataparari pite posotiire.” Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.

20 Ikara Teoso posotiire õkitikari Kristo ipĩkani sauaki auakasaaki. Iposo atoko iposotiireẽ itakari Kristo apiari topãkiniãtaã, ikikomoni itixineẽ. 21 Ininiã Kristo Apiananiri itxaua. Iua posotiire apiata. Maerekani matamatakoni auĩteakori posotiire poiãoka. Ĩkorapokoriti auĩtetxiakori posotiire poiãoka. Kristo posotiire apiata. Ĩkorasaaki Kristo Apiananiri. Apaka katana Kristo atoko inakari !auari. !Auari ãti kaposotiireri Kristo atoko. Kristo apiata. 22 Teoso txĩkitakari Kristo ikinimane auĩte ininiua. Itakari ikinimane imokaiakariakori ikiti patapi, ininiã Xesosi paniãtakitinoka ikamana. Imokaiakari !auaika. Ininiã ikinipoko Teoso kamakiti auĩte itxaua Kristo. Teoso sikari iua isãkire auiãkani auĩte ininiua. Inakitiakori kii atoko itxa Xesosi. 23 Iua ĩto atoko itxa inakitiakori, ininiã ikinimane inakitiakori sauaki iua aua. Itxĩkitakari ikinipoko atão inini.

2

Mitxi Ipĩkani Atoko Atxaua

1 Hĩtepekana, Xesosi txĩkitapekari hĩxinire auãki inini. Mitxi, isãkire hãuikini apisapanika, ipĩkani atoko itxa hãkixinire, Teoso manirekakiniti hĩkamini xika, himaerekani xika. 2 Iuasaaki hĩte kamari ikini sereti maerekati, ĩkorapokoriti auakani maerekani atokokana. Iuasaaki hĩkĩpitari Satanasi sãkire, maerekani matamatakoni auĩte sãkire. Iua, initiriakorikata aua ĩtima auiniãtaã. Iua parĩkauata Teoso sãkire makĩpitakani xinire ãki. 3 Mitxipeka amakinika ate Teoso sãkire makĩpitakani atxaua, kotxi akamari maerekati aĩto paniãtakiti. Iuasaaki akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Akamari maerekati axinikakiti iaõka iuasaaki. Ikinimane itixi auakani atoko, ate, apanakini apaka maerekati kamakani atxaua iuasaaki, ininiã Teoso omanãkarauata amaerekani xika. Iposope amisiritiko.

4 Iuaritika Teoso iteene amonĩkaua. Kaamonĩkareri Teoso atoko inakari !auari. Iua iteene tiretaua. Ate maerekati kamakani atxaua,

iuaritika itiretaua. 5 Ipĩkani atoko anakasaaki, maerekatinoka aka-
makasaaki, iuasaaki itxĩkitakaua auãki anini, Kristo auãki inĩkitakini
atoko. Iuasaaki imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari ikinipoko
erekari isikiniua. 6 Ininiã Teoso õkitikaua ipĩkani sauaki aãuakasaaki,
Kristo õkitikini atokokana. Ininiã itixineẽ Teoso takaua ate aĩtopãkini
Kristo Xesosikata, kotxi iua nakitiakori atxaua. 7 Ininiã katanarako
ãtipirika inirekari oerekiniri ikinipoko erekari atemoni. Erekari isikakiti
! ixipoka. ! Kamapotõkireri. Kona erekaua, iuaritika iteene itiretaua,
kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. 8 Atemoni erekari isikakitinokara
makatxakari amaerekani, isãkire aãuikasaaki. Ininiã ! aposota ateka
maerekani amakatxakini, kotxi maerekati kamakani atxaua. Teoso
sikakitinokara makatxakari amaerekani. 9 Akamakiti erekari !iposotari
amaerekani imakatxakini. Ininiã kãkiti iuikiniua ! auari. Teosonokara
posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani. 10 Peerekari Teoso parĩka
aãkixinireẽ, kotxi ikamaua ate ereka anini. Ininiã Xesosi Kristo naki-
tiakori atxaua. Ikara iparĩka amaneri. Ikamaua ate amaneri anini,
erekari akamini ĩkapani. Ikara ikamini apisapanika Teoso xinikari ikara.
Iuasaaki inirekari erekarinoka akamini.

Kristo Nakitiakori Ãtika Nirimanetxi

11 Xoteo minakaniua hĩtxaua, kotxi ikara atoko hĩponaniã. Teoso
takaõtxikare auaĩtotakini takauãkatai hĩte: "Teoso takaõtxikare
mauaĩtotakini." Xoteoakori auari ikara Teoso takaõtxikare, kotxi
ikisauakarina amarini tsiki mata axapiti. Ikara oerekari Teoso
nakitiakori ininiuana. 12 Hĩxinikariko mitxi, Kristo sãkire hãuikini apisa,
Kristo ! auari hĩtemoni. Iuasaaki maparakini atoko hĩtxaua. Isaeokini !
hĩtxaua. Ãtião hĩtxaua. Ikara xika kona hĩte posotari hãpakapiniri Teoso
sikaenetakiti iuasaaki. Iuasaaki ! himarotari Xesosi makatxakiniri
himaerekani. Iuasaaki !himarotari Teoso.

13 Uatxa Kristo Xesosi apakapapekai hĩte. Mitxi ĩtakoxiti auakani atoko
hĩtxaua, iuaritika uatxa iua minai hĩte Teosomoni, kotxi Kristo arẽka
xiketa hĩte ĩkapani.

14 Iuanokara kamaerekaxiniretaua, ininiã ixipokari Xoteo, Xoteo mi-
nakaniua pakini omanatakakiniua. Ikara omanãkaretxi paretxi atoko
itxa. !Auiritari Xoteo sini Xoteo minakonimoni. Uatxa ãtika nirimanetxi
atxaua. 15 Kristo ipĩkasaaki, ixipokari ikara omanãkaretxi, kotxi iuasaaki
ikamari ikinika paniãtakori iõkatsopatakori ikinimane ĩkapani. Ikara Xo-
teoakorimoni sikakori. ! Isikaãka Xoteo minakonimoni. Ininiã Kristo
ipĩkasaaki, itxĩkitakana Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini ãtika kãkiti
amaneri atoko inini. Neenamatxi ! auaika, kotxi Kristo kamaerekax-
iniretaua amakinika. 16 Ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini, ininiã
iuasaaki iuaĩkana iminana Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini Teo-
somoni. Ãtika nirimanetxi atoko iminana Teosomoni. Iuasaaki ixipokari
Xoteoakori, Xoteo minakaniua omanatakakiniua. 17 Xesosi apoka
ĩkorapokoriti Teoso iokanapirena erekari isãpiretiniri kãkiti. Isãpiretari
kãkiti, Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika xipope, Xesosi sãkire
auikasaakina. Isãpiretai hĩte Xoteo minakaniua. Apaka isãpiretari Xo-
teoakori. Mitxi õtakoxiti auakani atoko hĩtxaua, kotxi iuasaaki ! hi-
marotari Teoso sãkire. Mitxi Xoteoakori imarotari Teoso sãkire, ininiã
Teoso takote auakani atoko itxauana. 18 Erekari Matamatakoti ãtinoka
aua. Kristo sãkire aãuikasaaki, iua Erekari Matamatakoti anikaua aĩri
Teosomoni. Anikari Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini iuamoni.

Teoso Aapoko Atxaua

19 Uatxa Teoso mimarotakani ! hĩtxaikaua. Uatxa ãti uãka ! hĩtxaikaua.
Teoso tixine auakani hĩtxaua, apanakini Teoso sãkire auiãkanikata. Iua
aapoko auakani hĩtxaua.
20 Teoso aapoko atoko atxaua. Aapokotxi kamaãka kaikori nopini
imirikakani ĩkapani. Xesosi moianariakori tosi pakini, iua iokanatakini
kãkitimoni, ninoa sãpiretakiti iua kaikori atoko itxa. Kitxakapirĩka Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka iua kaikori atoko itxa. Aapokotxi
aua ãtika kai mitari, apanakini kai soro maĩkakari. Xesosi Kristo iua
kai mitari atoko itxa. 21 Ininiã iua maĩkaua. Iuakata aãua, ininiã kãkiti
itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. Apiananiri aapoko aneeãpotini atoko
itxa. Iua Apiananiri aapoko atoko atxa. Imisãkiretiko aikoti atoko atxa.
22 Ininiã iua apotiitai hĩte hĩkinika iua aapoko hininiua ĩkapani, kotxi Teoso
auiniãtaã hĩtxaua. Erekari Matamatakoti auiniãtaã hĩtxaua apaka.

3

Paoro Sãpiretari Teoso Sãkire Xoteo Minakonimoni

1 Ikara atoko ininiã, nota Paoro kateia ãki naua, hĩte Xoteo minakaniua
Xesosi Kristo sãkire nisãpiretini xika. Kateia ãki naua, kotxi nauikari
Xesosi sãkire.
2 Hĩkenakopiretapekari parĩkatxi Teoso sikakiti notamoni, isãkire Xoteo
minakaniua nisãpiretini ĩkapani. Ikinipoko erekari isika notamoni, hĩte
nisãpiretini ĩkapani. 3 Teoso oerekapekano kãkiti mitxi mimarotakiniti.
Mitxi axapitiki ikara Teoso oerekakiti niõkatsopatapeka hĩtemoni. 4 Uatxa
ia hãtatsopatakasaaki, hĩposotari himarotiniri nimarotakiti, kãkiti mitxi
mimarotakiniti, Kristo parĩka kãkiti ĩkapani. 5 Kitxakapirĩka kãkiti kona
imarotari ikara Kristo parĩka kãkiti ĩkapani. Uatxa Erekari Matamatakoti
oerekari ikara Xesosi iokanatakinimoni. Apaka oerekari ikara Teoso
sãkire sãpiretakanimoni. Teoso parĩkanoka ikamana ninoa. 6 Nisãpiretai
hĩte kãkiti mitxi mimarotakiniti. Xoteo minakaniua apakapariko Teoso
nĩkatakiti itixineẽ, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana. Xoteo minaka-
niua, Xoteoakorikata Kristo ĩto atoko itxauana. Xoteo minakaniua
apakapariko Teoso sikaenetakiti, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana.
Teoso iokanapirena erekari sãpiretari kãkiti isikaenetakiti, kotxi isikari
Kristo, Xoteoakori maerekani, Xoteo minakaniua maerekani apaka
imakatxakini ĩkapani. Ikara kãkiti mitxi mimarotakiniti.
7 Teoso iokanatano nota kãkitimoni iua iokanapirena erekari
nisãpiretini ĩkapani. Ikara parĩkatxi isikano, kotxi ikinipoko erekari
Teoso sikano nota iposotiireẽ. 8 Itomaneri Teoso nakitiakori poiãorini,
iuaritika nota poiãori nininiua atoko inakari ! auari. Iuaritika Teoso
sikano ikinipoko erekari, kotxi iokanatano Xoteo minakonimoni
erekari Kristo auakiti nisãpiretinina ĩkapani. Ikara erekari ! ixipoka.
Itori. ! Kimarotikori ikinipoko erekari Kristo auakiti. 9 Apaka Teoso
nirekari noerekiniri ikinimane, ikara mitxi imimarotakiniti, Teoso
nakitiakori tiretakakiniua. Itixi kamikosaaki, Teoso kipatari ikara
kãkiti mimarotakiniti. Ikipatiniritika uatxa ikara noerekari ikinimane.
Teoso kamakasaakiri itixi, Xesosi Kristokata ikamari ikinipoko. Mitxi
kona xatiki ! auari. 10 Uatxa Teoso nirekari imereẽkini oerekiniri
ikinipoko Teoso imarore auĩtetxiakori matamatakonimoni, Teoso tixine
auakanimoni. 11 Itixi kamiko apisapanika, ãtipirika Teoso nirekari
aãuĩte Kristo Xesosi kaminiri ikinika inirekakiti kãkiti ĩkapani. 12 Kristo
kamakiti ate ĩkapani aãuikiniã, aposotapitikari aãpokini Teosomoni, ininiã

! kapĩkareua Teosomoni aãpokini. Ataparaxinireritika asari iuamoni.
13 Ininiãkara nõtãkikai hĩte. ! Himatinaniuatape nimisiritiko xika.
Nimisiritaãka hĩte ĩkapani, Xesosi sãkire hãuikini ĩkapani, ininiã hĩuikariko
nimisiritiko. Teoso auiritari nimisiritiko, kotxi iua iteene tiretai hĩte.

Iuaĩkana Paoro Misãkiretiniri Teoso

14 Teoso nirekakiti kãkiti ĩkapani nixinikasaaki, nikapotoreẽkaua aãuĩte
Xesosi Kristo iri apisatoõ, nimisãkiretiniri ĩkapani. 15 Ikinimane Teoso
nakitiakori, itixine auakani, apaka ikinimane ĩkorapokoriti auakani
apakapari iua uãka. 16 Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani: "Peerekai
pite. Ikinipoko erekari aua pitemoni. !Ixipoka ikara erekari. Ininiãkara,
pisikaposotiiretana Épeso auakani ãkixinire. Ninirekari Erekari Mata-
matakoti iteene sikataparatinina ninoa ãkixinire. 17 Ninirekari iteene
auikinirina Kristo sãkire, ininiã Kristo auapika ãkixinireẽna. Ninirekari
ninoa iteene imarotiniri pite tiraõki. Takari kotsa kipatxi erekari ãki
auini atokokana, ninirekari ninoa kaikotini pitekata pitiraõki sikat-
aparatinina ĩkapani. Imarotiniãrina pitiraõki, ! irikana. ! Ikamarina
maerekati. 18 Ninirekari ninoa, pinakitiakori, apanakini pinakitiakori
pakini, imarotiniri Kristo tiraõki kãkiti ĩkapani, kotxi Kristo tiraõki !
ixipoka. ! Kaiãotikori iua tiraõki. 19 Kãkiti kona posotari imarotiniri
ikinika Kristo tiraõki. Ninirekari ninoa Épeso auakani apakapiniri ikini
sereti erekari pisikakiti ãkixinireẽna, pite atão imarotinina ĩkapani." Ikara
atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
20 Ininiã uatxa maxinikariko iua. Kaposotiireri apiatakari itxaua.
Ikinipoko iposota ikamini. Imaposotakiniti ! auari, ininiã ikinika aa-
manaãkiti, ikinika axinikakiti pakini, iposota ikamini. Ari, apikomoni
iposota ikamini ate ĩkapani. Axinikakiti, aamanaãkiti poiãoka. Apiata
iposotiire. Iua posotiire parĩkauata aãkixinireẽ. 21 Ininiã Teoso mereẽkini
kitxakapirĩka auakani, uatxa auakani, katana auakani pakini ãtipirika
txariko Teoso: "Peerekai pite. Apiananiri pitxaua." Ikara atoko itxana,
kotxi Xesosi Kristo makatxakari amaerekani Teoso anaakori aniniua
ĩkapani. Ameẽ.

4

Xesosi Auiãkani Ãtika Iĩto Atoko Itxauana

1 Kateia ãki naua, kotxi nauikari Apiananiri sãkire. Ininiã nota iteene
õtãkikai hĩte ikiniõtika atão hĩkamini, kotxi Teoso akiritai hĩte iua anaakori
hininiua ĩkapani. Ikara atoko hininiã, iua kamakiti atokokana hĩkamako.
2 Ininiãkara ! hĩuikapeua. ! Hinirekapiri hinirekakitinoka hĩkamini.
Hãuiritariko ãti kaminiri iua nirekakiti. Katima homanãkarauataka !
hĩtxapeko. Himĩteenekakakauako hĩkerokasaakiri hĩkamakiti. Hĩtiretakakauako.
3 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinikakiti, anireẽkiti pakini ãtinoka
inini, kotxi iua kamaerekaxiniretaua. Ininiãkara hĩparĩkauatako ikara
atoko auini ĩkapani. 4 Xesosi ĩto atoko atxaua. Ãtika iĩto, ininiã ĩtotxi
ãtika atoko atxaua. Erekari Matamatakoti ãtinoka aua. Teoso akiri-
takasaakii inakitiakori hininiua, hiãtapariko hãpokini iua tixine iuakata
hãuini ĩkapani. Ininiã ãtinoka hiãtapakiti. 5 Ãtinokara Apiananiri aua.
Ãtinokara aãuiãkiti sãkiretxiti aua. Ãtinokara apatxisatiko. 6 Ãtika Teoso
aua. Iua ikinimane iri ãtika aua. Iua ikinimane apisatoõ apiatakari
itxaua. Ikini itixiti iua aua. Amakinika aãkixinireẽ iua aua.

Teoso Sikakiti Atemoni

7 Kristo sikapekari iposotiire ate amakinimoni iparĩka akamini ĩkapani.
Iposotiire isikaua aparĩka akamini ĩkapani. Aparĩka pamimari, ininiã
apiata isika iposotiire atemoni. 8 Kotxi Teoso sãkire kitxakapirĩka txari:
Ikanĩkasaaki itixinemoni, imikanapiriãna kãkiti mitxi imokaiakari
maĩkakini. Iuasaaki isikari erekari kãkitimoni.
9 Iua kanĩka, kotxi mitxipe iua katxaka itixi patapixiti ipĩkani auiniãtaã.
10 Iua itixi patapixiti katxakakari, iuatxikana kanĩka iaxiti apiko nopinix-
iti, ininiã uatxa iua aua ikini itixiti, iaxiti, Teoso tixine pakini. !Auari iua
mauakaniãtaã.
11 Iposotiire isikasaaki isãkire auiãkanimoni, isikari ia atoko
parĩkauatakani ininiuana ĩkapani: Kristo iokanatakini kãkitimoni, Teoso
sãkire sãpiretakani, Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani, Teoso
nakitiakori õtãkikakani, Teoso sãkire oerekakani pakini isikaua. 12 Ikara
atoko isikaua, kotxi inirekari ninoa oerekiniua inakitiakori iparĩka atão
akamini ĩkapani. Ikara atoko isikaua, kotxi ninoa sikataparaxiniretaua.
13 Ninoa sikataparaxiniretiniritika ãtika aãuiãkiti auako. Ipinimoni
inakari aãuiãkiti ! auaika, kotxi atão aimarotariko Teoso ãkiri sãkire.
Ininiã kiĩkiteua, kimaroreua iuasaaki. Kristo atoko atxauako, kotxi
paimatireri iua.
14 Ininiã iuasaaki amarini atoko ! atxaikaua, kotxi amarini ! imaro-
tari atão inakari. Tsakati anikakiti atoko, ĩtima anikakiti atoko itx-
ana kãkiti kamisirienereri sãkire auiãkani. ! Imarotarina atão Teoso
sãkire. Ninoa kamisirienereri xinikaxitita atão minakati oerekini ĩkapani.
15 Atão inakarinoka asãpiretako kãkiti atiraõkiritika. Ikara atoko akaminiã,
aimarore aneeãpota. Kristo sãkire iteene aãuikaãpota. Erekari akamakiti
aneeãpota. Ininiã Kristo atoko atxaua, kotxi iua ĩto atokotxikana atxaua.
Ate kii atoko itxaua Kristo. 16 Ĩtotxi kamari ikii paniãtakiti. Iua atokokana
ate kamari Kristo paniãtakiti. Ininiã aãpotiitaua. Amoianatakakaua
Kristo parĩka akamini ĩkapani, kotxi ĩtotxi ãtika atoko atxaua. Kristo sikat-
aparataua amoianatakakiniua. Ininiã ikinika Kristo nakitiakori atão
parĩkauatiniã iua ĩkapani, apiaãpota aimarotari iua imarore atão akamini
ĩkapani. Akinika atão aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani, ikamataparaxinire-
taua. Iuasaaki atiretakakaua. Iuasaaki ĩtotxi erekari, mamianatakati
atoko itxaua Kristo nakitiakori.

Aãuini Amaneri

17 Ikara atoko ininiã, ia nisãpiretai. Apiananiri imaroreẽ iteene
nõtãkikai. ! Hĩkamapinikariko apanakini Xoteo minakaniua kamakiti
atoko. ! Kiĩkiteri ninoa kamakiti. ! Kiĩkiteri ixinikakitina. 18 ! Imaro-
tarina atão inakari. Mapiãri atoko itxa iĩkitena. Ikara atoko ininiã, !
kimarorena. Teoso !itxĩkitakana auapinininiika ininina, kotxi ãkixinireẽna
!inirekarina atão inakari imarotinina. 19 Ninoa ãkixinire ãpatapeka, ininiã
! ipẽtauatana maerekati ikamakasaakina. Ininiãkara ninoaka sikaua
Satanasimoni iĩtona nireẽkitinoka ikaminina ĩkapani. Ininiã ikamarina
ikinika maerekati. Itori maerekati inireka ikaminina. ! Inirekarina
iotokakinirina ikara maerekati ikaminina.
20 Hĩtepekana, ikara maerekati ! hõerekaãka, Kristo himarotakasaaki.
21 Iuasaaki hĩkenakotapitikari iua sãkire. Iua oerekai atão inakari, kotxi
Xesosi imarotari ikinipoko atão inakari. 22 Hõerekaãka hĩtakanapiniri
maerekati mitxi hĩkamakiti, hĩxinikakiti pakini. Himãka kitxakari hõkini
atokokana hĩtxapaniko himaerekani hĩtakanapini. Hĩtakanapariko ikara
kitxakari hinireẽkiti, kotxi ikara maerekati hinireẽkiti misirienetai.
23 Ininiã eereka hamanaãriko Teoso txĩkitakiniri hĩxinikakiti, hinireẽkiti

pakini amaneri inini. 24 Ininiã himãka amaneri hĩeretakini atokokana,
amanerinoka atão inakarinoka hĩkamako, kotxi Teoso txĩkitakai hĩxinire
amaneri inini, Teoso atoko hinini ĩkapani. Ininiã atão inakari himarota.
Erekarinoka hĩkama. Teoso ĩkapaninanira hĩparĩkauatako.
25 Ininiã aãpirena kona hĩkamape hĩtariakorimoni. Atão inakarinoka
hĩsãkiretako, kotxi amakinika ate ãtika ĩtotxi atoko atxaua.
26 Hinaiatakasaakiua, ! hãuiritapiri homanãkare txĩkitakinii maerekati
hĩkamini. Himakini apisapanika, hĩotokakariko homanãkarauatini. 27 Ikara
homanãkare himatakanapakanisaaki, hãuiritari Satanasi txĩkitakinii
maerekati hĩkamini, ininiã !hãuiritapiriko iua.
28 Atxiĩti hiĩtiriuatapeka, ininiã ! hiĩtiriuatapinikako. Hĩparĩkauatako.
Erekari parĩkatxi hĩuakoã hĩkamako, hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani. Ininiã
eereka aua minakati hĩtemoni, kãkiti minakati mauinakinimoni hĩsikini
ĩkapani. 29 Maerekati sãkiretxiti ! hĩsãpiretapiri kãkiti. Erekarinoka
hĩsãpiretako, hĩsãkire kenakotakani hĩsikataparaxiniretini ĩkapani,
ikinipoko erekari Teoso sikakiti ninoa apakapini ĩkapani. 30 Kona
hĩkamamatinanitapiri Erekari Matamatakoti Teoso nakiti himaerekani
xika. Erekari Matamatakoti Teoso takaõtxikare itxaua. Teoso sikapekari
iua atemoni, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinipoko Teoso
sikaenetakiti Kristo uai kanapiriãkasaaki. Iuasaaki imakatxakaua
ikinika maerekati auiniãtaã. 31 ! Hinĩkatapiri homanãkare hãkixinireẽ.
Katima naiataka ! hĩtxapeko. Ãtipirika apanakini homanatini,
hĩtakanapako. ! Hĩtxitapiri ãti. ! Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti
maerekati ikara atoko inakari hĩtakanapako. 32 Erekari hĩkaminakakauako.
Hiamonĩkakauako. Himaxinĩkaretariko maerekati ãti kamakiti hĩtemoni,
maerekati ate kamakiti Teoso maxinĩkaretini atokotxikana. Teoso
maxinĩkaretari amaerekani, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani.

5

Hĩtiraõkiuatako Ikiniõtika

1 Teoso anaakori itiretakini hĩtxaua, ininiã hĩkamariko Teoso kamakiti
atokotxikana. 2 Hĩtiraõkiuatako ikiniõtika, Kristo tiretiniua atokotxikana.
Iuaka isikaua Teosomoni, kotxi ipina ate ĩkapani. Teoso apokaerekatari
Kristo ipinini ate ĩkapani. Peerekari isikiniua Teosomoni.
3 Teoso nakitiakori hĩtxaua, ininiã kona ninirekari nikenakopiretiniri
pĩtaniri minakotikatika, pĩtanoro minakotokatika pisirĩkini. ! Apakata
maerekati hiĩto nireẽkiti hĩkamini. ! Apakata maerekati hiĩto nireẽkiti
hĩxinikini, hĩsãpiretini. Ikara hĩxinire txikotakari hĩtakanapako. Txineiro
potxitakani !hĩtxapeuako. 4 !Hĩsãpiretapiriko sãkiretxi maerekati. Sãkiretxi
miĩkiteti apaka ! hĩsãpiretape. ! Hinapetapiri ãti. Hĩsãkirauatakasaaki,
hĩtxariko: “Peerekari Teoso, kotxi isikaua ikinipoko erekari.”
5 Aimarotari ia: Ĩtanoro minakotokatika sirĩkakari, maerekati iĩto nireẽkiti
kamakari, txineiro potxitakani pakini ! iteosonetari Teoso. Teoso
kamakori misãkiretakani atoko itxana. Ikara atoko inakani !apakapari
Teoso sikaenetakiti iua anaakorimoni, Kristo, Teoso pakini auĩtetxi
ininiãtaãua.
6 Kona hãuiritapiri kãkiti misirienetinii hĩte miĩkiteti sãkiretxitiã. Kona !
hãuikapiri ninoa sãkire, kotxi ikara atoko inakari maerekati xika, Teoso
misiritariko isãkire makĩpitakani. 7 Ininiã ikara atoko inakani moianari-
akori !hĩtxapeuako.

Pokamara Atoko Hĩtxaua

8 Mitxi hĩte mapiãri atoko hĩtxa, kotxi !himarotari Apiananiri iuasaaki.
Uatxa hĩte imarotapitikari iua, ininiã pokamara atoko hĩtxaua. Ininiãkara
erekarinoka hĩkamako ikiniõtika. 9 Erekari Matamatakoti auakasaaki
kãkiti ãkixinireẽ, erekarinoka inireka ikamini. Atãonoka ikama. Atão
inakarinoka isãpireta. Ikara atoko inakari Erekari Matamatakoti sikak-
iti. 10 Hinitariko Apiananiri nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. 11 Ikara atoko
ininiã, kona himoianatapiri kãkiti maerekati kamakani, kotxi ikara
parĩkatxi ipiaã potorikakari. Ikara atoko inakari parĩkatxi ! iminari
erekari atemoni. Ininiã maerekati !hĩkamape. Ia hĩkamako. Hõerekariko
kãkiti maerekati makamakani. 12 Apẽtauata asãpiretiniri Teoso sãkire
makĩpitakani kamakiti ipiaã, kotxi apia maerekati ĩkora. 13 Ikinika tirikapi
kamara auiniãtaã atamataãka, 14 kotxi tirikapi iopinikari ikinika. Ininiã
ãti txari: “Himereka, imakakani atoko inakanii. Hõkitikauako ipĩkani
atoko inakanii. Ininiã iuasaaki Kristo iopinikariko hãkixinire.”

Miĩkiteti !Hĩtxapeua

15 Erepaniko. Atão inakari hĩkamako ikiniõtika. ! Hĩkamapiri miĩkiteti
kamakiti atoko. Hĩkamariko kãkiti kiĩkiteri kamakiti atoko. 16 Hĩkamariko
erekari, kotxi poiãonoka hãuini. Hĩkamariko erekari ikiniõtika, kotxi
maerekati auapitika ĩkorasaaki. 17 Ininiã miĩkiteti ! hĩtxapeua. Himaro-
tariko Apiananiri nireẽkiti.

18 Kona hiãtapero iãriã kapoãro hĩpoãtini ĩkapani, kotxi itxĩkitakai
maerekati hĩkamini. Hãuiritariko Erekari Matamatakoti txĩkitakinii
erekarinoka hĩkamini. 19 Hĩsãpiretakakaua xikari Teoso ĩkapani, xikari
kitxakari, xikari ĩkorapokoriti auakari pakini. Hĩxikaretari ikara atoko
inakari xikari Teoso ĩkapani. Hãkixinireẽ apaka hĩxikarauata Teoso ĩkapani.
20 Ãtipirika hĩtxariko aĩri Teoso: “Erekapitikai pite, kotxi erekari ikinipoko
pisikakiti atemoni.” Xesosi Kristo aãuĩte ininiua, asãpiretari Teoso ikara
atoko inakari.

Tanorotxi Pirena.

21 Hĩpaxitakakauako, ãti nirekakiti hĩkamini, kotxi hĩpĩkariko Teoso
manirekakiniti hĩkamini. 22 Ininiã hĩte sitoakoro hĩkamariko hĩtaniri
nireẽkiti. Apiananiri nireẽkiti hĩkamini atokokana hĩkamariko hĩtaniri
nireẽkiti, 23 kotxi pĩtãniri pikii atoko itxaua. Ininiã iua piauĩte itxaua.
Iua atokokana Kristo inakitiakori kii atoko itxaua Kristo. Iua ĩto atoko
atxaua. Aãuĩte itxaua. Amaerekani makatxakakari itxaua. Ininiã
sito kamariko oĩtaniri paniãtakiti. 24 Ininiã kãkiti Kristo nakitiakori
kamari Kristo nireẽkiti. Iua atokotxikana sito kamariko ikinipoko oĩtaniri
nireẽkiti.

Taniritxi Pirena

25 Hĩte taniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kristo tiretinina inakitiakori
atokokana, hĩtiretaroko hĩtanoro. Iua iteene tiretana, kotxi ipina inakiti-
akori ĩkapani. 26 Iua ipina, kotxi inirekari itxĩkitakiniua ate iua nakitiakori
aniniua. Inirekari imakatxakiniri amaerekani. Ãparaã makatxakiniri
aĩto txiko atokokana, iua sãkire makatxakari amaerekani aãkixinireẽ
auakari. 27 Kristo ipina inakitiakori ĩkapani, kotxi inirekaua iposope
anini ate apakapini ĩkapani. Iuasaaki peerekaua. Ãtika amaerekani !
auaika. Ãtika akerokakiti ! auaika. Ikara atoko inakari maerekati !
auaika. Iuasaaki atão Teoso nakitiakori atxaua. Erekarinoka akama
iuasaaki. 28 Ikara atoko ininiã, kiki tiretaroko ĩtanoro, iĩto itiretini
atokokana. Ĩtanoro tiretakari iuaka itiretaua. 29 Kãkiti ! omanatari
iuaka ĩto. Isikakienatari. Itiretari. Apiananiri tiretiniri inakitiakori

atokokana, kãkiti tiretari iuaka ĩto. 30 Apiananiri ĩto atoko atxaua. Ixini
atoko atxaua. Api atoko atxaua. Ikanoke atoko atxaua. Iuako atoko atx-
aua. Itxaãpota. 31 Iua ĩto atoko atxaua, ininiãkara kiki ĩtanorouatakasaaki,
itakanapana iri, inoro pakini ĩtanorokata ikaikotini ĩkapani. Ininiã ãtinoka
ĩtotxi atoko itxauana. 32 Nisãpiretai mitxi !kimarotikori. Kristo inaki-
tiakorikata ãtika ĩtotxi atoko itxauana. Kãkiti !imarotari ikara mitxi.
33 Ininiã pitiretaroko pĩtãnoro piteka ĩto pitiretini atokokana. Pite
tanorotxipekana, pipaxitariko pĩtaniri.

6

Amarini Pirena

1 Hĩte amariniakori, hĩkĩpitanako hĩri, hinoro pakini sãkire, kotxi ikara
Apiananiri paniãtakiti. Atão pikĩpitanako ninoa sãkire. 2 Kitxakapirĩka
Teoso sãkire paniãtaua:
Hĩpaxitanako hĩri, hinoro pakini.
Ikara Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, Teoso sikaenetakiti isika hĩtemoni.
Mitxi Teoso paniãtakiti !auari Teoso sikaenetakiti.
3 Hĩri, hinoro pakini sãkire hĩkĩpitiniã, ia isikaenetakiti apokapitikako
hĩtemoni. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, erekari hãuini. Hĩkĩpitiniãri ninoa
sãkire, hãuiniritika kiomãtxi hĩtxauako.

Irĩtxi Pirena

4 Hĩtepekana irĩtxiakori, kona hĩtxĩkitakapena hamariteakori
omanãkarauatini atão minakati hĩkamini xika. Hõerekanako Apiananiri
nireẽkiti ikaminina. Hõerekanako Apiananiri sãkire imarotinina.

Nitiritxi Pirena

5 Hĩtepekana nitiritxiakori amotakoni, hĩkamariko hĩauĩteakori
ĩkorapokoriti auakani paniãtakiti. Hĩpaxitanako ninoa. Hĩpĩkariko ninoa
manirekakiniti hĩkamini. Hãkixinireẽ hinirekariko ninoa nireẽkitinoka
hĩkamini. Kristo paniãtakiti hĩkamini atokokana, hĩkamariko ninoa
paniãtakiti. 6 !Hĩparĩkauatapeko hĩparĩka erekari apanakini atamatini
ĩkapani ĩkapani, kotxi iuasaaki hinirekari ninoa poxokotinii. Kristo
nitiriakori hĩtxaua, ininiã hĩparĩkauata Teoso nireẽkiti hĩkamini, kotxi
hãkixinireẽ ikaranoka hinireka hĩkamini. 7 Hĩkamariko hĩparĩka ikinika
hĩpoxokoniritika, hinirekiniritika. Apiananiri ĩkapani hĩparĩkauatini
atokokana, hĩparĩkauatako hĩauĩte ĩkorapokoriti auakari ĩkapani. 8 Kotxi
himarotari Apiananiri sikariko parĩkatxi ĩki kãkitimoni, ikinipoko erekari
ikamakiti ĩki. Nitiritxi iamotakoni, apaka nitiritxi miamotakoni Kristo
nakitiakori apakapariko erekari ikamakitina ĩki.

Patrão Pirena

9 Hĩtepekana patrão, ia atoko inakari hĩkamako hinitiriakorimoni. !
Hĩtxapiri hinitiriakori: “Ikinika nota paniãtakiti himakamakaniã, iteene
nimisiritai hĩte,” kotxi hĩte patrãote aua apaka iaxiti. Iua Teoso. Teoso
kamakiti poiãorimoni, iua atokotxikana ikamakiti auĩtetximoni.

Kãkiti Xinire Tokapare

10 Nitariakori, ia nisãkire mapotõkire: Katapara hĩtxako.
Hĩkosekataparatariko Apiananiri tapara, kotxi kaposotiireri iua. 11 Sotato
ieretakari iĩto tokapare, neenamatxi ikamini apisapanika. Iua
atokokana Teoso sikaua axinire tokapare, ininiã maeretakariko ikinika
ikara axinire tokapare, kotxi neenamatxi auapitika Satanasikata. Iua
paimatireri. Ixinikaxititapekari itxĩkitakiniua maerekati akamini. 12 !

Aneenamauata kãkitikata. Aneenamauata maerekani matamatakoni
auĩteakorikata, ikinika maerekani matamatakoni kaposotiirerinikata.
Aneenamauata auĩtetxiakorikata ĩkorapokoriti ipiaã auakanikata.
Aneenamauata ikinipoko maerekani matamatakoni iaxiti auakanikata.
13 Ininiãkara hĩeretakariko ikinika Teoso sikakiti hĩxinire tokapare.
Ininiã maerekati apokasaaki, !inokai. Kona hĩrika. Kona himiteka.
Hĩokanatari Satanasi isini. Hĩte kãiata.
14 Sotato iposope ineenamauatini atoko hĩtxako. Sotato takari
ipakiomatare. Ipakiomatare maĩkari ikinipoko iĩto tokapare. Sotato
pakiomatare atoko itxa hĩxinire tokapare maĩkiko. Atão inakari sãkiretxiti
itxaua iua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩpakiomatare.
Sotato takari itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota
koana atoko itxa hĩkamakiti atão inakarinoka. Ininiã hĩeretakariko ikara
hĩtorota tokapare.
15 Sotato kiti apaka iposope ineenamauatini, kotxi itakari ikiti mata
ikiti tokapare ĩkapani. Sotato kiti mata atoko itxa Teoso iokanapirena
erekari aanikapiretakiti kãkitimoni. Ikara iokanapirena sãpiretaua Teoso
!imisiritaikaua, isãkire aãuikasaaki. Ininiã hĩeretakariko ikara hĩkiti mata.
16 Sotato maĩkari itokapare, iĩto imokaiakari xiripi minokakani ĩkapani.
Xiripitxi tirinakari itokaparemoni apokasaaki, oaka. Iua tokaparetxi
atoko itxa Teoso sãkire auikiko. Iteene hãuikiniãri Teoso sãkire Satanasi
!iposotari inokinii maerekatiã. Ininiã himaĩkariko ikara tokaparetxi.
17 Sotato takari ikii tokapare metao kamakori. Sotato kii tãta atoko itxa
amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii
tokapare itxaua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩkii tãta.
Sotato anikaro iouata mitaro. Oa iouata mitaro atoko itxa Erekari
Matamatakoti sãpiretiniua Teoso sãkire. Ininiã himaĩkaroko oa iouata
mitaro.
18 Himisãkiretariko Teoso ãtipirika. Hamanaãriko, Erekari Matamatakoti
nireẽkiti iaõka hãpakapini. Araõkire hĩtxako. !Hĩtakanapapiri hĩsãkirauatini
Teosokata. Hamanaãriko Teoso, ikinimane inakitiakori nireẽkiti isikin-
ina.
19 Himisãkiretari Teoso nota ĩkapani apaka. Hamanaãri Teoso, isãkire
isikinino nisãkirauatakasaaki, nitaparaxinireritika nisãkirauatini ĩkapani,
kotxi ninirekari Teoso iokanapirena erekari nisãpiretiniri kãkiti. Mitxi
Teoso iokanapirena erekari !kimarotikori. 20 Uatxa Teoso iokanatano
nota kãkitimoni, iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara
nisãpiretini xika, kateia ãki naua nota uatxa. Hamanaãri Teoso, isãkire
nitaparaxinireritika nisãpiretini, kotxi ikara inakari niparĩka.
21 Niokanatari Txíkiko inakori hĩtemoni. Aĩtari atiretakiti iua.
Apiananiri nitiri itxaua. Atão iparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Iua
sãpiretaiko hĩte nota pirena. Ikara atoko himarotariko nauini, nikamakiti
pakini. Iua sãpiretai ikinipoko nota pirena. 22 Ininiã niokanatari
iua hĩtemoni ate pirena himarotini ĩkapani, isikataparaxiniretinii hĩte
ĩkapani. 23 Nitariakori, aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini
kamaerekaxiniretai. Itiretaina hĩte. Itxĩkitakaina Teoso sãkire iteene
hãuikini. 24 Teoso sikari ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika
tiretakanimoni. Ameẽ.

PIRIPOSI
Paoro Iokanatsopatakiti Piriposi Auakanimoni

1 Nota Paoro, Tximótxio pakini, Kristo Xesosi nitiriakori iua amotakini atxaua. Niõkatsopata ikini kãkiti Kristo Xesosi nakitiakorimoni, Piriposi sitatxiti auakanimoni aiokanapireta. Niõkatsopata hĩte
kõtãkikarerinimoni, kotxi hĩte õtãkikana Xesosi sãkire auiãkani. Hĩtepekana,
kamiparĩkarerini, niõkatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte moianatana Xesosi
sãkire auiãkani.
2 Ereẽkai hĩte. Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai
ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai.

Paoro Misãkiretari Teoso Piriposi Auakani Ĩkapani

3 Hĩte nixinikasaaki: "Erekapitikari aTeosone," nitxa. 4 Teoso
nimisãkiretakasaaki hĩte himakinika ĩkapani, nipoxokoniritika
nimisãkiretari Teoso. 5 Nipoxokoniuata, kotxi hĩte miparĩkatano nota
Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani, kotxi hĩte iokanataro
txineiro notamoni. Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki, hĩpotorika
himiparĩkatinino. Eereka kona hĩte iotokaika himiparĩkatinino nota.
Uatxa auapika himiparĩkatinino nota. 6 Teoso sikari erekari hĩtemoni
merepanika isãkire hãuikasaaki, ininiã nota imarotapitikari Teoso
sikari erekari hĩtemoni ikiniõtika. Ikara Teoso parĩka hĩtemoni. Erekari
isikiniritika Xesosi kanapiriã ĩkorapokoriti. 7 Atãopitika nixinikinii hĩte
nipoxokoniritika, kotxi iteene nitiretai hĩte himakinika. Atxiĩti kateia
ãki naua. Atxiĩti mapara naua, kãkiti Teoso iokanapirena erekari
atão ininiua noerekini ĩkapani. Atxiĩti nisãpiretari Teoso iokanapirena
erekari, kãkiti iteene imarotiniri ĩkapani. Kateia ãki nauakasaaki, mapara
nauakasaaki, ikiniõtika hĩte notakata apakapari ikinipoko erekari Teoso
sikakiti. 8 Nota iteene tiretai hĩte. Kristo Xesosi tiretinii atokokana
nitiretai hĩte. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini.
9 Nota misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: Ninirekari hĩtiraõkiuatini
apiaãpotini ikiniõtika. Hĩtiraõki aneeãpotakasaaki, ninirekari himarore
apaka aneeãpotini. Imaroretxi himaroãpotakasaaki, ninirekari atãonoka
himarotini. 10 Ikara atoko hininiã, himereẽri apia erekari hĩkamini.
Ininiã maerekati ! hĩkama. Maerekati na apanakinimoni ! hĩkama.
Ikara atoko hininiã, iposopeka hĩtxa Kristo kanapiriãkasaaki. 11 Ikara
atoko hininiã, ikinipoko hĩkamakiti erekari. Xesosi Kristonokara
kamaerekatai hĩte hĩkamakiti ereka inini ĩkapani. Apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti, ninoa imarotari Teoso posotiire, ininiã
eereka ninoa: "Peerekari Teoso," itxanako.

Paoro Misiritiko Pirena

12 Nitariakori, himarotari nota iteene misiritaãka. Iuaritika Teoso
iokanapirena erekari iaripiretapeka. Ninirekari himarotiniri, nimisiritiko xika apikomoni kãkiti imarotari Teoso iokanapirena erekari.
13 Ininiã nimisiritiko xika ikinika sotatoakori, Homanoakori auĩte
aapoko inĩkatakani, ikinimane kãkiti mapara auakani apaka imarotari
nota uai kateia ãki nauakasaaki Kristo sãkire nisãpiretini xika. 14 Itori
aĩtariakori Apiananiri sãkire auiãkani, sikataparaxiniretaãka, kotxi imarotarina Teoso nĩkatinino nota kateia ãki nauakasaaki. Ininiã ninoa
sãpiretari Teoso sãkire itaparaxinireritikana. Mapĩkaretika itxana.

15 Ninoa sãpiretari Kristo sãkire, kotxi inirekarina erekari ikaminina.
Txamari apanakinipekana sãpiretari Kristo sãkire nota xikotiko xika.
Inirekarina kãkiti auikiniri ninoaka sãkire, nota sãkire poiãoka auikin-
ina ĩkapani. Ninoa sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa potxitari
kãkiti taparakienatakakiniua. 16 Aĩtariakori, erekarinani nirekakani,
sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa tiretano nota. Ninoa imaro-
tari Teoso sikinino nota ia parĩkatxi, Teoso iokanapirena erekari atão
inini noerekini ĩkapani. 17 Nota xikotakani sãpiretari Kristo sãkire, txa-
mari inirekarina ninoaka nireẽkiti ikaminina. ! Inirekarina Teoso
nireẽkiti. Inirekarina nota apia atatsiitiniri nimisiritiko uai kateia ãki
nauakasaaki.

18 Atxiĩti Kristo iokanapirena sãpiretakani ãkixinire erekari. Atxiĩti
ninoa ãkixinire kona erekari. Iuaritika erekapitikari, kotxi Kristo
iokanapirena sãpiretapeẽkaika. Ininiãkara nipoxokoniuata nota. Ari, !
niotokapani nipoxokoniuatini. 19 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotari
nitakanapiniri kateia, kotxi hĩte misãkiretari Teoso nota ĩkapani.
Nimakatxakaãkako kateia ãki, kotxi Erekari Matamatakoti Xesosi
Kristokata auakari moianatano nota. 20 Kona ninirekari nipẽtauatini,
Kristo iokanapirena nisãpiretakasaaki. Ninirekari kataparaxinire
ninini, Kristo apanakini nisãpiretini ĩkapani. Ikara atoko nininiã,
apanakini imarotari Kristo Apiananiri ininiua. Ikiniõtika nauapanika
ninakasaaki, ninirekari kãkiti imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua. Ari,
nipĩkasaaki apaka, ninirekari apanakini imarotiniri Kristo Apiananiri
ininiua. 21 Auapanika ninakasaaki, ninirekari Kristo nireẽkitinoka
nikamini. Erekapitikari nipinini, kotxi eereka Kristokata nauapika.
22 Auapanika ninakasaaki, niparĩkauatapitipo Teoso sãkire nisãpiretini,
ininiãkara erekari niparĩka. Kipa ninireka? Nota auapanika nininikani?
Nipininikani? ! Nimarotari nireẽkiti. 23 Ninirekari auapanika ninini.
Apaka ninirekari nipinini. Apiata ninirekari nipinini Kristokata
nauini ĩkapani. Ikara atoko apiaerekata. 24 Txamari hĩte noerekini
ĩkapani, ninirekari auapanika ninini, kotxi hĩte nirekapanikano nota.
25 Ikara nimarotapitika, ininiã auapanika nitxa, himakinika noerekini
ĩkapani, kotxi nota nirekari himaroãpotiniri Teoso sãkire. Ninirekari
hãuikiniri hĩpoxokoniritika. 26 Ininiã eereka hĩtxari: “Erekapitikari Kristo
Xesosi, kotxi Paoro iuaĩkana apoka atemoni,” hĩtxapaniko. Ininiã iteene
hĩpoxokoniuata iuasaaki.

27 Atxiĩti auapanika nitxa, atxiĩti nipina, iuaritika ikiniõtika ereka
hĩtxako hãuini. Erekari Kristo iokanapirena, ininiã hĩte apaka ereka
hĩtxako hãuini. Atxiĩti nisa hĩtemoni. Atxiĩti kona nisa. Atxiĩti
nikenakopiretai hĩte uai kateia ãki nauakasaaki. Iuaritika, hãuini
ereka inakasaaki, nimarotariko hĩte himakinika iteene auikiniri Kristo
sãkire iua iokanapirena erekari. Hãuini ereka inakasaaki, nimaro-
tari hĩte himakinika sãpiretiniri Kristo iokanapirena iaõka apanakin-
imoni. 28 Hãuini ereka inakasaaki, na hĩpĩkana hĩte omanatakani.
Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa hĩte omanatakani imarotari ixipokin-
ina ãti õti. Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa imarotari Teoso makatx-
akinii hĩte himapinakani ĩkapani. 29 Ininiã Teoso sikari erekari hĩtemoni,
kotxi iua auiritai hĩte auikiniri Kristo iokanapirena. Apaka erekari isikai
hĩte, kotxi iua auiritai hĩte atatsiitiniri himisiritiko Kristo ĩkapani. 30 Hĩte
atamatapekari nota misiritiko, hĩte sauaki nauakasaaki. Hĩkenakopiretari
nimisiritiko auapanika uatxa. Uatxa hĩte nota atoko, kotxi hĩte apaka

misiritaãka.

2

Kristoka Poiãotakaua.

1 Kristo sikataparaxiniretaua ate, iua nakiti aniniãua. Kristo
mĩkapiritaua ate, amarini axapitiri inoro mĩkapiritini atoko itxa, kotxi
iua tiretaua. Ãtipirika iua Erekari Matamatakoti amoianari itxaua.
Kristo iteene tiretaua. Iua amonĩkaua. 2 Ininiãkara nota õtãkikai hĩte
hĩkinika. Hĩxinikariko Teoso nireẽkitinoka hĩkamini, ininiã hĩxinikakiti
ãtinoka txauako. Hĩtiretakakauako Teoso tiretiniua atokokana. Hinireẽkiti
ãtinoka txauako. Ikara atoko hininiã, iteene hĩkamapoxokonitano nota.
3 Kona kapotxinaniri hĩtxapeua. !Hĩuikapeua. Hĩteka minakati hĩtxauako.
Hĩxinikariko: "Apanakini apiata, nota poiãoka". 4 ! Hĩxinikapiri pite
nireẽkitinani. Himiparĩkatanako apanakini, ninoa nireẽkiti ikaminina
ĩkapani.

5 Xesosi Kristo xiniãkitikanerako hĩxinikako. Kristo kamakitikanerako
hĩkamako. 6 Teoso itxaua Kristo Xesosi, ininiã iposotari ipaniãtiniri
ikinimane inireẽkiti ikaminina. 7 Iuaritika itakanapari auĩtetxi ininiua.
Nitiritxi atoko itxapekaua. Iuaka minakati itxĩkitakaua, kotxi kãkitipeka
itxaua uai itixi iponaniãkasaaki. 8 Iuasaaki kiki inakasaakiua, iuaĩkana
iuaka ipoiãotakaua, kotxi ikĩpitari Teoso sãkire ipinini ĩkapani. Imarotari
okiko tĩkane, kokaniri okiko atoko inaãkako aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Iuaritika ikĩpitari Teoso sãkire ipinini ĩkapani. 9 Ikara atoko ininiã, Teoso
txĩkitakari iua Apiananiri ininiãua. Ãti iua atoko inakari !auari. Teoso
takari iuãka. Ãti uãka iua atoko inakari !auari, 10 kotxi kãkiti ikininape
kenakotakasaakiri iuãka Xesosi, ikapotoreẽkauako Xesosi apisatoõ. Ikinimane Teoso tixine auakani, ikinimane itixi auakani, ikinimane ipĩkani
auiniãtaã pakini kapotoreẽkauako Xesosi apisatoõ, kotxi iauĩtena itxaua
Xesosi. 11 Ikinipoko kãkiti txako: "Xesosi Kristo Apiananiri itxaua,"
itxanako. Ikara atoko ininiã ikinimane: "Peerekari aĩri Teoso," itxanako.

Iõriki Atoko Hĩtxako

12 Ininiã nota tiretakini, hĩkĩpitariko nisãkire uatxa, mitxi hĩtekata
nauakasaaki nisãkire hĩkĩpitini atokokana hĩtxako. Uatxa kona
hĩtekataikano, iuaritika ninirekari apiata hĩkĩpitiniri nisãkire. Teoso
makatxakapekari himaerekani itixine hĩsini ĩkapani, ininiãkara
ikiniõtika hĩparĩkauatako Teoso ĩkapani. Hĩpĩkariko maerekati hĩkamini.
Erekarinanira hĩkamapikako. 13 Hĩposotari ikara atoko hĩkamini, kotxi
Teosokara moianatai hĩte. Iua kamanirekaretai hĩte iua nireẽkiti
hinirekini ĩkapani. Iua sikaposotiiretai hĩte iua nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.

14 Hĩparĩkauatakasaaki, ! hĩtsoatape, ! hĩtxitakakapeua. 15 Ikara atoko
hĩkaminiã, hĩkerokiniri ! auari, himaerekani ! auari, ininiã erekarinoka hĩkama apanakinimoni. Ininiã Teoso anaakori erekarini hĩtxaua.
Kãkiti kamisirienererini sauaki hãuanãta hĩte. Kãkiti maerekani sauaki
hãuanãta. Iõriki iopinikari iaxiti ĩkanõka. Iõriki atoko hĩtxako. Hĩopinikariko
maerekati auiniãtaã, atão inakari kãkiti imarotini ĩkapani. 16 Hĩte
iopinikari ipiã, Teoso sãkire apanakinimoni hĩsãpiretakasaaki. Teoso sãkire
txĩkitakari kãkiti ãtipirika auãki inini tĩkane, Teosokata auini ĩkapani. Hĩte
Teoso anaakori erekarini hininiãua, nota iuikaiko hĩte, Kristo uaimoni
kanapiriãkasaaki, kotxi hĩte auikapekari Teoso sãkire nisãpiretakiti. Kona
maxikatiĩkani niparĩkauatapitipo hĩte ĩkapani, kotxi hĩte auikapekari Teoso
sãkire nisãpiretakiti.

17 Atxiĩti nota okaãka Teoso sãkire nisãpiretini xika. Atxiĩti niarẽka
oxikepoakataãka, Teosomoni sikakori atoko inakari, Teoso sãkire
nisãpiretinii xika, Teoso sãkire hãuikini xika. Nokaãka atxiĩti, iuaritika
nipoxokoniuata. Nipoxokoniuata hĩtekata. 18 Ininiã erekari hĩte apaka
poxokoniuatini. Erekari hĩpoxokoniuatini notakata.

Tximótxio Pirena

19 Xesosi Apiananiri nirekiniãri nota iokanatiniri Tximótxio hĩtemoni,
ininiã mapaõtipeka inakasaaki niokanatari iua. Ininiã eereka iua mi-
napiretari hĩte pirena, nota apaka poxokoniuatini ĩkapani. 20 Ãti Tx-
imótxio atoko inakari uai ! auari, kotxi iua iteene tiretai hĩte. Iua
nirekari hãuini ereka inini. 21 Apanakini kãkiti xinikari ninoaka
nireẽkitinoka. ! Ixinikarina Xesosi Kristo nireẽkiti. 22 Himarotari iua
Tximótxio parĩkauatape notakata, imi irikata parĩkauatakari atoko itxa.
Iparĩkauata notakata Teoso iokanapirena erekari apanakini asãpiretini
ĩkapani. Ininiãkara himarotari Tximótxio atamakaãkapeka, ininiã hi-
marotari erekapitikari iua. 23 Kiatokopa ninataãka? Uatxa ! nimaro-
tari. Nimarotakasaakiri, niokanatari Tximótxio hĩtemoni. 24 Apiananiri
kamaimaroretano nota, Tximótxio tikinimoni nota apaka apoka ereẽ
hĩtemoni.

Epaparotxito Pirena

25 Notamoni erekari iuaĩkana niokanatiniri hĩokanapirena mĩkari, Epa-
parotxito inakori. Hĩte iokanatapekari iua notamoni nota itire-
tini ĩkapani. Iua nitari atoko itxa. Imiparĩkatapitipono nota, Teoso
iokanapirena asãpiretakasaaki. Iua, nota pakini sotato atoko atxaua,
kotxi ate neenamauata Teoso ĩkapani. 26 Iua ipiãtai hĩte hĩkinika. Iua
maerekaxiniretinoka itxa, kotxi ikenakopiretari hĩte imaropiretiniri iua
amianatini. 27 Atãopitikara iua amianatapitika. Iua ipinaarita, iuaritika
Teoso amonĩkari iua. Itxĩkitakari iua iuaĩkana ereka inini. Ininiã Teoso
amonĩkano nota apaka, kotxi Epaparotxito ipinaãkamako, apia maerekax-
iniretinoka nitxamako. 28 Ininiãkara iteene ninirekari niokanatiniri
iua hĩtemoni, hĩpoxokoniuatini ĩkapani haõkitakasaakiri. Ikara atoko ininiã,
nota maerekaxiniretinoka ninini ! auaika. 29 Ininiã hĩpoxokoniritika
hãpakapariko iua, kotxi iua Epaparotxito aĩtari itxaua, kotxi Apiananiri
nakitiakori atxaua. Hĩpaxitariko kãkiti Epaparotxito atoko inakari,
30 kotxi Kristo ĩkapani iparĩkauatini xika ipinaarita. Iuaka monõkorimoni
isa nota imoianatini ĩkapani, kotxi iua imarotari hĩte nirekapitikamari
himoianatinino, txamari ! hĩposota himoianatinino, ininiã iua iteene
moianatano.

3

Kiatokopa Kãkiti Atão Ereka Inini?

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Hĩpoxokoniuatako, kotxi Apiananiri
nakitiakori atxaua. !Nisãpaka iuaĩkana nisãpiretakitipeka nisãpiretinii hĩte.
Iuaĩkana nõtãkikai hĩte, atão minakati himauikakani ĩkapani. 2 Erepaniko
kãkiti maerekati kamakani, atão minakati sãpiretakani, kotxi ninoa
sãpiretari kãkiti: “Teoso takaõtxikare piĩtoã mauakaniã, kona Teoso nakiti
!pitxaua,” itxana. 3 Ninoa auapitika Teoso takaõtxikare iĩtoãna, txamari
kona Teoso nakitiakori ! itxauana. Atera Teoso nakitiakori, kotxi ate-
moni aua atão inakari Teoso takaõtxikare ate ãkixinireẽ, kotxi Erekari
Matamatakoti oerekaua amisãkiretiniri Teoso. Kristo Xesosinokara ate
iuika. Aimarotari ateka kamakiti !itxa. Teoso kamakitinokara apakata.

4 Hĩuãkatari atxiĩti hĩte kamakiti ereka inini Teoso apakapinii ĩkapani?
Konapitini. Nota kamakiti apiaerekata, iuaritika nikamakiti !txĩkitakano
Teoso apakapinino ĩkapani. Hĩkenakotariko erekari nota kamakiti: 5 Teoso
takaõtxikare niĩtoã takaãka oito õti nauakasaaki. Nirini, ninoroni pakini
Xoteo itxauana. Natokiri kitxakapirĩka Pẽxamĩĩ inakori. Kitxakapirĩka
natokiriakorini, nakiroakoroni pakini ikinika Xoteoakori itxauana,
ininiã atão Xoteo nitxaua. Nota kĩpitari aãuĩteakori kitxakapirĩkarini
paniãtakiti, kotxi nota pariseo nitxaua, ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori
oerekakari nitxaua. 6 Nota iteene nirekari Teoso nireẽkiti nikamini,
ininiã nimisiritari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, kotxi niuãkatari Teoso
nirekari ikara nikamini. Aãtokiriakorini paniãtakiti ikinika nikĩpita. !
Nikerokari.
7 Mitxi niuãkatari ikara atoko nininiã erekapitikari, ininiã, “Teoso
apakapapitikano nota,” nitxa. Uatxa nimarotari Kristo, ininiã nimaro-
tari mitxipe minakati nininiua nota. 8 Uatxa nimarotari niauĩte Kristo
Xesosi. Ikara apiaerekata. Xesosi nimarotini apisapanika, nikamakiti
! itxa xatiki. Nitakanapapekari mitxi nikamakiti. ! Itxaika. Mitxi
nikamakiti itiki atoko, kotxi ! ninirekaikari. Kristo nakiti uatxa nitx-
aua. 9 Nitakanapapekari mitxi nikamakiti Kristokata ãtipirika nauini
ĩkapani. Nota kĩpitari Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko inakarinani kona
ereka txĩkitakano nota. Teosonokara kamaerekatano nota, kotxi nauikari
Kristo sãkire. 10 Ninirekari Kristo iteene nimarotini. Ninirekari nimaro-
tiniri Teoso posotiire, kotxi iposotiireẽ õkitikari Kristo, iuaĩkana auãki
inini ĩkapani. Kristo atatsiirauatape, ininiã nota apaka nirekari natat-
siirauatini atão imoianari nininiua ĩkapani. Ninirekari nota nireẽkiti
ipinini, Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini atoko. Ninirekari
Xesosi nireẽkitinoka nikamini, ininiã iua atoko nitxaua. 11 Ininiã itixi
xipokini õti Teoso õkitikanoko, iuaĩkana auãki ninini tĩkane.

Mitekakari Atoko Nitxa

12 Ikara ikinika !nimarotapanika. Nimaroãpotapanikariko. Teoso kama-
panikari iparĩka nota ãkixinireẽ. ! Ixipokapanikari, ininiã ! niotokakari
niparĩka Teoso ĩkapani. Niparĩkauatapitipo. Mitekakari mitekini atoko,
! niotoka. Mitekakari nirekari mitekatxi mapotõkire apokini. Iua
atokokana nota nirekari niparĩka mapotõkire napokini, kotxi Kristo Xe-
sosi mereẽno nota ikara atoko nikamini ĩkapani. 13 Nitariakori, niparĩka
mapotõkire ! napokapanika. Ia nikamako: ! Nixinikaikari mitxi nika-
makiti. Mitekakari masapotorikakati atoko nitxa. Nitapararitika nisa
apikomoni, niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani. 14 Mitekakari iteene
nirekari mitekatxi mapotõkire apokini imitekini ĩki apakapini ĩkapani,
ininiã imitekapitipo. !Iotoka. Iua atokokana nota parĩkauatapitipo Teoso
ĩkapani, niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani, niparĩka ĩki Teoso sikakiti
napakapini ĩkapani, kotxi Teoso pĩkapiretano nota Kristo Xesosiã itixine
nisini ĩkapani, niparĩka ĩki napakapini ĩkapani.
15 Akinika ate Kristo iteene imarotakani xinikamariko nota oerekakiti
atoko inakari. Ikara atoko himaxinikakanisaaki, Teoso oerekaiko hĩte
atão inakari. 16 Mitekatxi kamakari paniãtakiti iaõka mitekakari kama
imitekasaaki. Iua atokokana makamariko Teoso paniãtakiti. Uatxaika
akamakiti atokokana makama.
17 Nitariakori, hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari, kotxi ate
oerekapekai hĩte ikara atoko inakari hĩkamini. Hĩkĩpitariko nota kamakiti
atoko inakari kamakani sãkire. 18 Kaiãopokori kãkiti ! auikari Kristo

ipinini amaerekani imakatxakini ĩkapani. Kristo omanatakani itxauana
ninoa. Itokatapeka ikara nisãpiretai hĩte, ininiã iuaĩkana uatxa ikara
nisãpiretai. Iteene nimatinaniuata ninoa xika. 19 Itixi mapotõkire õtisaaki
ninoa iokanataãkako maerekani misiritikoãtaã. Iĩtona iteosonena atoko
itxana, kotxi iĩtona nireẽkitinoka ikamana. Ikamakitina ! erekari, iuari-
tika iuikarina ikamakitina. !Ipẽtauatana. Ninoa xinikapikari ĩkorapokoriti.
! Ixinikarina Teoso. 20 Atepekana, Teoso tixine auakani atxapekaua.
Aiãtapari apoxokoniritika kãkiti maerekani makatxakakari iuaxitikiri
uaimoni apokini. Iua Xesosi Kristo Apiananiri itxaua. 21 Iuasaakiko
inoãkari aĩto mataparati. Itxĩkitakari aĩto iua ĩto erekari atoko inini.
Iposotari, kotxi kaposotiireri itxaua iua. Ikinimane kamapitikariko
ipaniãtakiti, kotxi kataparari iua Xesosi.

4

Õtãkipirenatxi

1 Nitariakori, nota iteene tiretai hĩte. Nipiãtai hĩte. Hĩkamapoxokonitano
nota. Niuikai hĩte, kotxi niparĩka ĩki atoko hĩtxa. Nitiretakini, hĩxinikariko
ikara nota õtãkikinii uatxa. Nota õtãkikinii hĩkĩpitiniã, ! hĩtakanapari Api-
ananiri.
2 Nota õtãkikai hĩte Epótxia inakoro, Sĩtxiki inakoro pakini. Hĩkĩpitariko
Apiananiri sãkire. Hĩotokakariko hĩtxitakakiniua. 3 Pitepekana nimoia-
nari erekari, nota nirekai pite õtãkikinina naia sito ipi, kotxi ninoa
parĩkauatapeka notakata Teoso iokanapirena erekari asãpiretakasaaki. Ni-
noa parĩkauata notakata, Kremẽtxi inakori pakinikata, apanakini ni-
moianariakorikata apaka. Ninoa uãka Teoso aãtsopateẽ iõkatapeẽkaika,
Teosokata auapinininika ininina tĩkane.
4 Hienenĩkapikako, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua. Iuaĩkana nitxai.
Hienenĩkako.
5 Erekari hĩkamako apanakinimoni. ! Hĩtxitapena. Erekari apanakini
imarotiniri hĩte ereka hinini. Apiananiri kaiamapeka ikanapiri-
ini uaimoni. 6 Na xatiki maerekaxiniretika ! hĩtxape. Maerekax-
inireti hinakasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hamanaãri hinireẽkiti.
Himisãkiretakasaakiri Teoso, hĩtxariko: “Erekapitikari notamoni pika-
makiti,” hĩtxariko. 7 Ikara atoko aniniã, Teoso kamaerekaxinire-
taua. Kiãtokopa ininiãpa Teoso kamaerekaxiniretaua? ! Kimarotikori,
iuaritika peerekari. Hãkixinire erekaxinirepeka ininiã, maerekati !
iĩroã hãkixinireẽ. ! Hinirekaikari maerekati hĩxinikini. ! Hinirekaikari
maerekati, kotxi Kristo Xesosi nakiti hĩtxapekaua.
8 Nitariakori, nisãpiretakiti xipokini apisa, nisãpiretapanikaiko hĩte.
Hĩxinikariko atão inakari sãkiretxiti. Hĩxinikariko atão inakari hĩsãpiretini.
Hĩxinikariko atão inakari hĩkamini. Hĩxinikariko erekarinoka. Hĩxinikariko
tiraõkitxi. Hĩxinikariko potxitakori. Ikara atoko inakarinoka hĩxinikako,
kotxi erekapitikari ikara. Peerekari ikara. 9 Hĩkamapikariko noerekakiti
iaõka. Hĩsãpiretanako apanakini hĩtemoni nisãpiretakiti. Hĩkamariko nota
kamakiti hĩtiãkiti atokokana. Ininiã Teoso kãkiti kamaerekaxiniretakari
kaikota hĩtekata.

Paoro Potxitari Ninoa Sikakiti

10 Apiananiri nakiti nitxaua, ininiã iteene nipoxokoniuata. Iuaĩkana
hĩte oerekari hĩtiretinino, txineiro hĩsikakito hĩokanatinano, ininiã nipox-
okoniuata. Ãtipirika hĩxinikano, kotxi iteene hĩtiretano. Txamari mitxi

! hĩposotari hĩsikakiti hĩokanatini notamoni. 11 ! Namanaãi iuaĩkana tx-
ineiro hĩokanatini notamoni. Ikinipoko ninireẽkiti auakasaaki, nipox-
okoniuata. Ikinipoko ninireẽkiti mauakanisaaki, iuaritika nipoxoko-
niuata. 12 Nota napapekari nimamãkani, nimanipokoreni, nimatx-
ineiroteni pakini. Apaka nimarotari ãtikataã ninireẽkiti ikinipoko
auinano. Teoso oerekapekano ikiniõtika nipoxokoniuatini. Nienenĩka
nipokori auakasaaki. Nienenĩka ninatxitakasaaki apaka. Nienenĩka
ikini sereti auinakasaakino. Nienenĩka minakati mauinakanisaakino.
13 Ikinipoko niposota nikamini, kotxi Kristo sikano iposotiire.

14 Erekapitikai hĩte, kotxi nimatxineirotenisaaki, hĩokanatari
txineiro notamoni. 15 Teoso iokanapirena erekari merepitipanika
hĩkenakotakasaaki, ereẽ Masetónia tixini nosipikasaaki, hĩte Piriposi
auakaninokara iokanataro txineiro napakapini ĩkapani. Apanakini
Xesosi sãkire auiãkani ãtiãtaã auakani, ! iokanatinano nota.
Himarotapekari ikara. 16 Tesarónika sitatxiti nauakasaaki, ninirekakiti
auakasaaki, itokata txineiro hĩokanatinano. 17 ! Niãtaparo txineiro
hĩsikinino. Niãtapari Teoso sikinii erekari, kotxi hĩte tiretapekano nota.
18 Napakapapekari ikinipoko hĩokanatakiti. Kaiãopokori hĩokanatakiti.
Epaparotxito inakori mininano hĩsikakiti, ininiã ikinika ninireẽkiti uatxa
auinano nota. Teosomoni sikakori kamariri atoko itxa hĩte sikakiti
notamoni. Teoso potxitari hĩsikakiti notamoni. 19 NiTeosone sikaiko
hĩte hinireẽkiti ikini sereti, kotxi ikinipoko aua iuamoni. Isikaua, kotxi
Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. 20 Ãtipirika matxari Teoso: “Peerekai
aĩri, aTeosone. Ameẽ.”

Takanapapirenatxi

21 Hĩsãpiretanako ikinimane ereẽ auakani Kristo Xesosi nakitiakori,
nixinikamanapitinina ninoa. Aĩtariakori uai notakata auakani xinika-
manapitai hĩte apaka. 22 Ikinimane uai auakani Teoso nakitiakori
iokanapireta hĩtemoni ixinikiniina. Homanoakori auĩte aapoko auakani,
Teoso nakitiakori, iokanapireta hĩtemoni iteene ixinikiniina.

23 Xesosi Kristo Apiananiri sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

KOROSO
Paoro Iokanatsopatakiti Koroso Auakanimoni

1 Nota Paoro. Niokanatsopata hĩtemoni. Teoso mereẽno nota, kotxi
inirekari nota Xesosi Kristo iokanatakiti nininiua. Aĩtari Tximótxio
apaka iokanapireta hĩtemoni. 2 Ininiã aiokanatari ia iõkatsopari Teoso
nakitiakorimoni, ikinika Teoso paniãtakiti kamakanimoni Koroso sitatx-
iti auakanimoni. Aĩtariakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo
pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Misãkiretiko Koroso Auakani Ĩkapani

3 "Erekapitikai," atxari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri, iua
amisãkiretakasaaki hĩte ĩkapani. Ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
4 Ikara atoko atxari Teoso, kotxi ate kenakopiretari hĩte auikiniri Kristo
Xesosi sãkire. Apaka akenakopiretari hĩte tiretiniri ikinika kãkiti Teoso
nakitiakori. 5 Teoso iokanapirena erekari atão sãkiretxiti itxaua. Ikara
hĩkenakotakasaaki, hĩkenakotari Teoso sikaenetakiti ipotetakiti itixineẽ hĩte
ĩkapani, ininiã hiãtapari hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti. Himarotari
hãpakapiniri, ininiã Teoso sãkire hãuikini aua, hĩtiraõkiuatini pakini
aua. 6 Teoso iokanapirena erekari hĩkenakotakiti iaripiretapeka ikini
itixitimoni. Ikiniõtika apikomoni kãkiti kenakotari. Iuasaaki kãkiti
auikaãpotari Teoso iokanapirena. Ikiniõtika kãkiti apakapari erekari
Teoso sikakiti. Iua atokokana hĩte kenakotari Teoso iokanapirena
erekari. Iuasaaki himarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti. Iuasaaki
himarotari Teoso atão sikiniri ikinipoko erekari kãkitimoni.

7 Amoianari, atiretakiti, Epápara inakori, iuara oerekai Teoso sikiniri
ikinipoko erekari kãkitimoni. Iua Kristo nitiri itxaua. Ãtipirika iparĩkauata
Kristo ĩkapani, ininiã ãtipirika iparĩkauata hĩte ĩkapani. 8 Iua sãpiretaua ate
hĩtiraõki, Erekari Matamatakoti siãkiti hĩtemoni.

9 Hĩte pirena akenakopiretakasaaki, ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte
ĩkapani. Ate nirekari hĩte iteene imarotiniri Teoso nireẽkiti hĩkamini
ĩkapani. Anirekari kiĩkiteni hininiãua. Anirekari himarotiniri Teoso
imarore Erekari Matamatakoti siãkiti.

10 Ininiã ate misãkiretari Teoso hĩte atão hĩkamini ikiniõtika, kotxi
Apiananiri anaakori hĩtxaua. Anirekari hĩkamakiti kamapoxokoni-
tiniri Teoso. Ininiã hĩkamakiti ikiniõtika erekarinoka, amãtiiri erekari
atoko. Ininiã ikiniõtika himaroãpotari apikomoni Teoso nireẽkiti.
11 Anirekari Teoso sikataparaxiniretinii hĩte iposotiireẽ, kotxi kaposoti-
ireri iua. Ininiã iuasaaki hiãtapari himisiritiko xipokini. Iuasaaki !hi-
naiataua. Iuasaaki hĩposotari himĩteenekiniri himisiritiko hĩpoxokoniritika.
12 Iuasaaki hĩtxariko aĩri: "Erekapitikai," kotxi iua kamaerekataua.
Ininiã aãpakapari iua potetakiti inakitiakori ĩkapani Teoso tixineẽ, ipiã
mauakaniãtaã. 13 Iua sikakaua ipiã posotiireẽ aãuakasaaki, maerekati
posotiireẽ aãuakasaaki. Iua anikaua imi itiretakiti auiniãtaã. Iuaãtaã
auakani auĩte itxaua imi. 14 Imi Kristo iĩkitxitari Teoso amaerekani
ĩki ipĩkasaaki, ininiã Teoso makatxakari amaerekani. ! Ixinikaikari
amaerekani.

Kristo Apiananiri

15 Kãkiti kona posotari atamatiniri Teoso. Teosotxikana itxaua Kristo,
iuaritika aposotari Kristo aãtamatini. Ikinipoko kamiko apisa, Kristo
aua Teosokata. 16 Iua kamari ikinipoko. Ikamari iaxiti auakani, uai
itixi auakani apaka. Ikamari ikinipoko kãkiti atamatakiti, kãkiti mata-
matakiniti apaka. Ikamari ikinika kaposotiirerini, auĩtetxiakori mata-
matakoni, ikinika Teoso nitiriakori pakini. Ikamari ikinika. Ikinika
kamaãka iua ĩkapani. 17 Kristo aua ikinipoko apisa. Iua maĩkari ikinika
imaxipokakani ĩkapani. Ikara atoko ininiã, ikinipoko auapanika. Iua
mauakaniã, ikinika iarika. Iua mauakaniã, ikinipoko xipoka.
18 Kãkiti Teoso mereẽkini Kristo ĩto atoko itxauana. Teoso mereẽkini
kii atoko itxa Kristo. Merepitipanika ipĩkari õkitikakariua iua. Ininiã
õkitikasaakiua, oerekari kãkiti Apiananiri ininiua. Ãti kaposotiireri iua
atokokana inakari ! auari. 19 Teosotxikana iua. Ikinika Teosomoni
auakari aua iuamoni. Ikara atoko Teoso apokaerekatari. 20 Kristo arẽka
xiketakasaaki aamina ĩpiriãmitakari nopini, iuasaaki Kristo xipokari
Teoso omanãkarauatini kãkiti maerekani xika. Kotxi Teoso nirekari Kristo
mininiri ikinipoko iuaĩkana iuamoni, ĩkorapokoriti auakani, iaxiti auakani
pakini. Ininiã uatxa Teoso apakapari Kristo sãkire auiãkani.

Kristo Kamakiti Koroso Auakani Ĩkapani

21 Hĩtepekana, mitxi ! himarotari Teoso. Iuasaaki ! hãuari Teosokata.
Maerekati hĩkamakiti xika homanatari Teoso hãkixinireẽ. Teoso moka-
iakariakori hĩtxaua iuasaaki. Uatxa Teoso apakapai hĩte, 22 kotxi
Kristo ĩto ipina hĩte ĩkapani. Ininiã iua anikai hĩte Teosomoni iua
makatxakakini hininiua ĩkapani. Teosomoni himaerekani ! auaika,
kotxi Kristo makatxakapekari imakinika himaerekani. Teoso apisatoõ
hãpokasaaki, kona ãti posotari apoĩtinii himaerekani xika. 23 Ikara
atoko aua hĩtemoni, iteene hãuikiniãri Kristo sãkire ikiniõtika, Kristo
sãkirenoka hãuikiniã, isãkire himatakanapakaniã. Ikara atoko hĩkaminiã,
apanakini kona txĩkitakai hĩtakanapiniri hiãtapiniri ikinika Teoso kamakiti
hĩte ĩkapani. Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua ikinika Teoso kamak-
iti inakitiakori ĩkapani. Hĩte kenakotapekari Teoso iokanapirena erekari.
Isãpiretaãkapeka ikinika itixi auakanimoni. Nota Paoro Teoso nitiri, iua
iokanapirena erekari ikinimane nisãpiretini ĩkapani.

Paoro Parĩkauata Kãkiti Teoso Mereẽkini Ĩkapani

24 Uatxa nipoxokoniuata hĩte ĩkapani natatsiirauatini, kotxi natatsiirau-
atini xika hĩte auikari Kristo sãkire. Natatsiirauata niĩtoã Teoso mereẽkini
ĩkapani. Kristo ĩto atoko itxauana kãkiti Teoso mereẽkini. Natatsiirau-
atapitika, iuaritika Kristo atatsiirauatini apiata. 25 Teoso iokanatano
nota imereẽkini nitiri nininiua. Ipaniãtano nisãpiretiniri ikinika isãkire
hĩtemoni. 26 Ipaniãtano nisãpiretinii mitxi kãkiti mimarotakiniti. Okana-
nipeka Teoso ! oerekari ikara kãkiti mimarotakiniti. Kristo ipinini
apisa ikini itixiti auakani ! imarotari ikara. Mitxi kãkiti mimarotakiniti
uatxa oerekaãka Teoso nakitiakorimoni. 27 Uatxa Teoso nirekari inaki-
tiakori Xoteo minakaniua imarotiniri mitxi kãkiti mimarotakiniti, kotxi
peerekari. Natokopa itxa ikara kãkiti mimarotakiniti? Nisãpiretai. Kristo
posotari kãkiti ãkixinireẽ auini. Ia mitxi kãkiti mimarotakiniti. Kristo
aua hãkixinireẽ. Ininiã himarotari hĩsini Teoso tixinemoni. 28 Ininiã
asãpiretari kãkiti Kristo pirena. Aõtãkikari ikinimane Teoso imaroreẽ.
Aõerekari ikinimane Teoso imaroreẽ, kotxi Teoso sikaimaroretaua. Iua
aua ikinika imaroretxi. Ikara atoko aanikana Kristo nireẽkitinoka
kamakani Teosomoni. 29 Ikara nikamini ĩkapani, niparĩkauatapitipo.

Pasãpaniri. Kristo posotiireẽ niparĩkauata, kotxi kaposotiireri iua. Iua iteene sikataparatari nãkixinire, ininiã niposotari iteene niparĩkauatini iua ĩkapani.

2

Paoro Nirekakiti

1 Ninirekari himarotiniri iteene nimisiritiko hĩte ĩkapani. Apaka iteene nimisiritaãka Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Nimisiritaãka apanakini nimataõkitakini ĩkapani apaka. 2 Ninirekari ikinimane ninoa kataparaxinire ininina. Apaka ninirekana itiretakakiniuana, ininiã ãtika ninoa nireẽkiti. Ikara atoko ininiãna, iteene imarotarina ikinika Teoso sãkire. Iuasaaki imarotarina Kristo, mitxi kãkiti mimarotakiniti, mitxi aĩri Teoso moerekakiniti. 3 Paimatireri Kristo. Iua mimarotakiniti !auari. Ikinipoko imarota. 4 Ikara atoko nisãpiretai hĩte, apanakini mamisirienetakanii tĩkane kãkiti imaroreẽ. 5 Niĩto !auari hĩtekata, iuaritika nixinikapikai hĩte nãkixinireẽ. Nipoxokoniuata, kotxi nimarotari hĩkamakiti atão inini. Apaka nipoxokoniuata, kotxi hĩte iteene auikari Kristo sãkire.

Atão Kristo Sãkire Auiãkani Kamakiti

6 Hãpakapapekari Kristo Xesosi hĩauĩte ininiua ĩkapani, ininiã hĩkamariko inirekakiti ikiniõtika. 7 Iua taparanoka hĩkosekako. Aãkotsa kosekiniri ãparaã atoko hĩtxako. Ikara atoko hininiã, kataparari hĩxinire. Ininiã atão hãuikari Kristo sãkire mitxi aõerekakiti atoko, ininiã kataparaiko. Ininiã iteene hĩtxariko Teoso: “Ikinika pikamakiti ate ĩkapani peerekari,” hĩtxako.

8 Erepaniko. Kona hãuiritapiri kãkiti makatxakinii Teoso kimaporeẽ. !Hãuikapiri ninoa sãkire, kotxi ãtião ninoa sãkire. Na atão isãkirena. Kãkiti imarorenoka imarotana. Kamisirienererini ninoa. Maxikatiĩka isãkirauatana. Kitxakapirĩka auakani sãpiretakiti ninoa sãkire. Ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti maerekati isãpiretana kãkiti. Kona Kristo sãkireni.

Apiananiri Itxaua Kristo

9 Kristo aua iĩto, iuaritika Teosotxikana iua. Kristo aua ikinipoko Teoso posotiire, ikinipoko itiraõki, ikinipoko imarore, txaãpokata, kotxi Teoso itxaua. 10 Kristo aua hãkixinireẽ, ininiã ikinipoko aua hĩtemoni. !Auari apikomoni hinirekakiti, kotxi auĩtetxiakori iaxiti auakani auĩte itxaua. Apiananiri itxaua. Kaposotiireri iua atoko inakari !auari.

Kristo Kamakiti Hĩte ĩkapani

11 Hãpakapapekari Teoso takaõtxikare kãkiti mataãkiniti. Hãkixinireẽ Teoso takari itakaõtxikare. Kristo makatxakasaakiri himaerekani hiĩto nireẽkiti, iuasaaki hãpakapari Teoso takaõtxikare. 12 Hĩpatxisatikosaaki, Kristokata ikatakoni atoko hĩtxaua. Eereka hõkitikaãka Kristo õkitikiko atoko. Hĩte õkitikaãkako, kotxi hĩte auikari Teoso posotiire Kristo õkitikini ipĩkasaaki.

13 Mitxi ipĩkani atoko hĩtxaua himaerekani xika. Xoteo minakaniua hĩte, ininiã mitxi kona himarotari Teoso nireẽkiti. Hĩponaniãkasaaki, maerekati auape hĩtemoni. Iuaritika Teoso txĩkitakai auãki hinini Kristokata. Teoso makatxakari ikinipoko himaerekani. !Ixinikaikari himaerekani. 14 Iua oakari iõkatsopatakori amaerekani sãpiretiko. Ikara iõkatsopatakori sãpiretari amisiritiko amaerekani xika. Amitekini ! auari. Amisiritiko auapitika. Iuaritika iua oakari ikara iõkatsopatakori. Imakatxakari ikara iõkatsopatakori. Ĩpiriãmitakari nopini Kristo tokakitikosaaki,

ikara iõkatsopatakori tokakitaãka apaka iuaã, ininiã !itxaika. Iuasaaki amisiritiko !auaika. 15 Kristo ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki, iuasaaki imakatxakari ikinika Satanasi posotiire, initiriakori posotiire pakini. Iua oerekari ikinimane !kaposotiirena ninoa. Iua õkitikasaakiua, oerekari ikinimane iuananira Apiananiri ininiua. Iuasaaki Kristo oerekari ikinimane ikãiatini.

16 Ininiã kona hãuiritapiri apanakini txitinii hinikakiti xika, hiãtakiti xika pakini. Kona hãuiritapiri apanakini txitinii kiiniri Teoso ĩkapani hĩkamini xika, kiiniri kasiri itopaĩtakasaaki hĩkamini xika, kiiniri tomatiko õti hĩkamakiti xika pakini. 17 Kiiniri Teoso ĩkapani ĩkorasaaki sanõkatxi atoko itxa. Oerekaua atão inakari, txamari na iteene oerekaua. Iteene oerekaãka atemoni, Kristo aõkitakasaaki. 18 Erepaniko kãkiti ia atoko inakari: Ninoa iuikari imiuikakaniuana. Ninoa teosonetari Teoso nitiriakori matamatakoni. Ninoa sãpiretari kãkiti matamatakoni aõkitinina itaponeẽna. Ixinikarina ninoaka nireẽkitinoka. Ixinikarina kimarorerini ininiuana, ininiã iuikauana. Erepaniko kãkiti ikara atoko inakani. Hãuikiniãri ninoa sãkire, !auaika hĩparĩka ĩki. 19 Kãkiti ikara atoko inakani !inirekari Kristo iauĩtena ininiua. Kotxi Kristo akii atoko itxa. Ate iua ĩto atoko atxaua. Ikara atoko ininiã, isikataparataua. Aãpotiitaua. Asikataparatakakaua. Ãtika ĩtotxi atoko atxaua. Ikara atoko aniniã, aimaroãpotari isãkire. Aaneẽ, kãkiti ĩto aneini atoko.

Apinini, Aãuini Pakini Kristokata

20 Mitxi hinireẽkiti itixi auakani nireẽkiti atoko. Hãuikasaakiri Kristo sãkire, mitxi hinireẽkiti ! auaika. Ipĩpe. Txamari hĩkamapanikari ĩkorapokoriti auakani kamakiti atoko. Ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamapanika. 21 Ninoa txari: “Kona pimaĩkapiri ikara. Kona pinikapiri ikara nipokori. Kona piouãtakapiri ikara.” Kinirepa hĩkĩpitari ikara isãkirena? 22 Ninoa paniãtakiti xipokapitikako. Ikara atoko !itxa, kotxi ikara atoko inakari paniãtakori kãkitinoka paniãtakiti. Kãkiti oerekakiti sãkiretxitinoka ikara. 23 Kãkiti uãkatari ninoa paniãtakiti kimarorerini paniãtakiti atoko. Ninoa xinikakiti iaõka inirekarina Teoso. “! Erekano,” itxana, txamari ãkixinireẽna itxana “Peerekano.” Ninoaka misiritaua iĩtoãna. Ikamarina ikinika iĩtona nireẽkiti.

3

Atão Hĩkamakiti Erekari Hãuini Ĩkapani

1 Hĩte õkitikaãka Kristokata hãuini amaneri inini ĩkapani, ininiã hinirekariko hĩkaminiri Teoso tixine auakani kamakiti iaõka. Iuaã Kristo topãkanãta Teoso kikomoni. Apiananiri itxaua Teoso kikomoni topãkakari. 2 Hĩxinikariko Teoso tixine. Kona hĩxinikapiri ĩkorapokoriti. 3 Ipĩkani atokopeka hĩtxa, kotxi hãuini kitxakari !auaika, ininiã kona hĩxinikaikari ĩkorapokoriti auakari. Teoso sãkire mauiãkani !imarotari hãuini amaneri Kristokata Teoso auiniãtaã. 4 Kristo txĩkitakari aãuini amaneri inini. Iua uai apokasaaki iuaĩkana atamataãka. Iuasaaki hĩte apaka atamataãka iuakata. Iuasaaki hĩtemoni auari Kristo iotximere atokokana. 5 Hĩxipokariko hiĩto nireẽkiti, kotxi ĩkorapokoriti auakari nirekari ĩtotxi nireẽkitinoka. Hõkariko. Kipa aua aãkixinireẽ aõkini ĩkapani? Auari anokaretxi. Auari aĩto nireẽkitinoka kamiko nirekiko. Auari ãti ĩto nirekiko. Apaka auari ãti nakiti nirekiko aãkixinireẽ. Iteene anirekiniãri ãti nakiti, ateosone atoko itxaua anireẽkiti. 6 Ikara maerekati xika, Teoso omanãkare apokapitikako Teoso paniãtakiti makĩpitakanimoni. 7 Mitxi hĩte

kamari maerekati ikara atoko inakari. Iuasaaki hĩtotapekari ikara atoko
inakari hĩkamini. 8 Uatxa ia atoko inakari hĩtakanapako: omanãkaretxi,
ãti iteene txitiko, Teoso misãkirepiretiko, maerekati sãkiretxiti pakini.
9 Kona himisirienetakakapeua, kotxi hĩtakanapapekari maerekati mitxi
hĩkamakiti. Himãka kitxakari hõkini atoko, hĩtakanapapekari ikara
maerekati.
10 Uatxa hĩkamakiti amaneri. Himãka amaneri hĩeretakini atoko,
hĩkamakiti uatxa amaneri. Teoso txĩkitakari hĩkamakiti amaneri inini,
ininiã himarotari atão inakari imaroretxi. Ininiã Teoso kamakiti
atokokana hĩkama, kotxi hĩte kamakari itxaua. 11 Uatxa kãkiti apiari
!auari. Krekoakori, Xoteoakori, Teoso takaõtxikare auaĩtotakini, Teoso
takaõtxikare mauaĩtotakini, mimaroreni, kãkiti ĩtopa auakani, nitiritxi
amotakoni, kãkiti miamotakoni pakini !auari kãkiti apiari. Ãti kãkiti
ãti kãkititxikana, kotxi Kristonoka Apiananiri. Iua aua ikinimane isãkire
auiãkani ãkixinireẽ.
12 Ininiãkara hiamonĩkariko ãti. Hĩkamariko erekari ãtimoni. !
Hĩuikapeua. Kaneenama !hĩtxape. !Katimari homanãkarauatini. Ikara
atoko hãuako, kotxi Teoso mereẽkini, iua nakitiakori, itiretakini hĩtxaua.
13 Himĩteenekakakauako. Himaxinĩkaretariko apanakini kamakiti, hĩte
mapokaerekatakiniti. Kristo maxinĩkaretapekari maerekati hĩte kamak-
iti, ininiã iua atokotxikana himaxinĩkaretariko maerekati apanakini ka-
makiti hĩtemoni. 14 Ikara erekari hĩkamako. Erekari apiari hĩkamini,
hĩtiraõkiuatini. Hĩtiraõkiuatako. Hĩtiraõkiuatakasaaki, ininiã iuasaaki ikinika
hĩkamakiti atão.
15 Kristo kamaerekaxiniretai, ininiã erekari hãkixinire. Hãuiritariko
ikara erekari kaikotini. !Hĩkamapiri ikara erekari makatxakiko ĩkapani.
Hĩkinika ãtika ĩtotxi atoko hĩtxaua. Teoso akiritai hĩte hãkixinire ereka
inini ĩkapani. Hĩtxariko Teoso ãtipirika: “Erekapitikari pikamakiti nota
ĩkapani,” hĩtxako. 16 Hãuiritariko ikinika Kristo sãkire kaikotini hãkixinireẽ,
ininiã iuasaaki himarore iteene aua. Hõerekakakaua. Hõtãkikakakaua.
Hĩxikaretari xikari Teoso ĩkapani. Hĩxikaretariko xikari Teoso sãkire
iõkatsopatakori xikariti. Hĩxikaretariko xikari kitxakari, amaneri pakini
Teoso ĩkapani. Hĩxikarauatakasaaki, hãkixinireẽ hĩtxariko Teoso: “Erekapi-
tikari pikamakiti nota ĩkapani.” 17 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako Apiananiri
Xesosi ĩkapani. Hĩsãkirauatakasaaki, hĩsãkirauata Apiananiri Xesosi ĩkapani.
Iuasaaki hĩtxariko aĩri Teoso: “Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani,”
hĩtxariko.

Kãkiti Aapoko Auakani Õtãkikiko

18 Hĩte ĩtanorotxi, hĩkĩpitariko hĩtaniri sãkire, kotxi Apiananiri nakiti
hĩtxaua, ininiã ikara atão hĩkamini.
19 Hĩte ĩtaniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kona hĩtxitapero oa. Kona
homanatapero.
20 Hĩte amarini, hĩkĩpitariko hĩri, hinoro pakini sãkire. Ikinika ninoa
paniãtakiti hĩkamako, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari.
21 Hĩte irĩtxi, kona hĩkamanaiamanetapena hamariteakori, kotxi eereka
maerekaxinireti aua ninoamoni, ininiã !inirekaikarina hĩte paniãtakiti
ikaminina.
22 Hĩte nitiritxi, hĩpatrãote ĩkorapokoriti aua, ininiã hĩkamariko ikinika
ninoa paniãtakiti. Apanakini iteene parĩkauata ipatrãote apisatoõ,
iua apokaerekatiniri ĩkapani. Iua mauakanisaaki apaka iteene
hĩparĩkauatako. Ikini hĩxinireritika hĩkamariko hĩparĩka. Ikara atoko ininiã,
atão hĩpaxitari Teoso. 23 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako hĩtaparaxinireritika.

Hĩparĩkauatakasaaki, parĩkatxi Apiananiri ĩkapani hĩkamini atokotxikana,
hĩparĩkauata kãkiti ĩkapani. 24 Hĩparĩkauatako ikara atoko, kotxi himarotari
Apiananiri sikinii ipotetakiti iaxitikiri hĩparĩka ĩki. Itixine hãpokasaaki,
hãpakapariko. Apiananiri Kristo nitiriakori hĩtxaua. 25 Maerekati
kamakari apakapariko imisiritiko. Teoso misiritari ãti maerekati
kamakari, ãti maerekati kamakari imisiritini atokotxikana.

4

1 Hĩte patrão, hĩkamariko atão inakari hinitiriakori ĩkapani. Kona
himisirienetapena ninoa. Kotxi hĩte apaka aua hĩpatrãote Teoso tixineẽ.

Apikomoni Paoro Õtakikakiti

2 Kona hĩtakanapapiri Teoso himisãkiretini. Araõkire hĩtxako maerekati
mapokakani ĩkapani. Ãtipirika hĩtxariko Teoso: "Erekapitikari ikinipoko
pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxariko iua.

3 Apaka himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Hamanaãriko Teoso, iua
oerekiniua isãkire apanakinimoni asãpiretini ĩkapani, kotxi anirekari
asãpiretiniri kãkiti Kristo pirena, mitxi kãkiti mimarotakiniti. Ikara
nisãpiretini xika, kateia ãki naua.

4 Himisãkiretariko Teoso, Kristo pirena atão nisãpiretini ĩkapani, kãkiti
atão imarotini ĩkapani.

5 Kimarorerini hĩtxauako Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki.
Aãuini poião, ininiã ikiniõtika hinitari kãkiti Teoso sãkire hĩsãpiretini
ĩkapani.

6 Teoso sikapekai ikinipoko erekari, ininiã hĩsãkirauatakasaaki, hõerekari
kãkiti hĩsãkireẽ hĩtiretinina. Iõkira mauakaniã nipokoriã, !kaposeri. Iua
atokotxikana erekari mauakaniã hĩsãkireẽ, kãkiti !inirekari ikenakotiniri
hĩsãkire. Erekari hĩsãkire ininiã, himarotari hãpakapapiretiniri kãkiti.

Paoro Iokanapiretini Pirena

7 Txíkiko inakori sãpiretaiko ikinika nota pirena. Aĩtari, atiretakiti
itxaua. Iua parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Apiananiri nitiri itx-
aua atekata. 8 Niokanatari iua hĩtemoni, hĩte imaropiretini ĩkapani,
hĩte isikataparaxiniretini ĩkapani. 9 Niokanatari Onésimo inakori apaka
iuakata. Koroso sitatxitikiri iua, hĩte atoko. Aĩtari atiretakiti itxaua
apaka. Ãtipirika atão iparĩkauata Kristo ĩkapani. Ninoa sãpiretaiko hĩte
ikinipoko Kristo sãkire auiãkani kamakiti uai.

10 Arisitako inakori, notakata kateia ãki auakari, xinikamanapitai hĩte.
Panapee itaro ãkiri Marko, xinikamanapitai hĩte apaka. Nisãpiretapekai
hĩte Marko pirena. Ininiã ereẽ iua apokasaaki, hĩpoxokoniritika
hãpakapariko iua. 11 Xosoee Xósito inakori xinikamanapitai hĩte apaka.
Ninoa ipi ãti pakini Xoteoakori notakata parĩkauatakani itxauana. Ninoa
parĩkauata notakata, Teoso auĩtetxi ininiua pirena asãpiretini ĩkapani.
Isikataparaxiniretanona nota.

12 Epápara inakori apaka xinikamanapitai hĩte. Ereẽkiri iua. Kristo
nitiri itxaua. Ãtipirika imisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, Teoso nireẽkitinoka
hĩkamini ĩkapani, ikinika hĩkamakiti atãonoka hĩkamini ĩkapani. 13 Nota
imarotari iteene iparĩkauatini hĩte ĩkapani. Apaka nimarotari iparĩkauata
kãkiti Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Apaka nimarotari iparĩkauata
Ierapori sitatxiti auakani ĩkapani.

14 Aĩtari atiretakiti, amianari imarotakari Arókasi inakori apaka
xinikamanapitai hĩte. Témasi inakori apaka xinikamanapitai hĩte.
15 Hĩsãpiretanako aĩtariakori Araotxiséia auakani nixinikinina ninoa.
Hĩsãpiretaroko Nĩpa inakoro, Teoso mereẽkini oaãpoko apotiitakaniua
pakini, nixinikinina ninoa. 16 Ia niokanatsopatakiti hãtatsopatako hĩkinika
hĩkenakotini ĩkapani, eereka hĩpaniãtariko atatsopatiko Araotxiséia sitatxi-
tiã, Kristo sãkire auiãkani kenakotiniri ĩkapani. Apaka hĩte atatsopatariko
Araotxiséia auakani iokanatsopatakiti. 17 Hĩtxariko Akipo inakori: “Pika-
mariko ikinipoko parĩkatxi Apiananiri paniãtakiti pikamini.” 18 Nota
Paoro niõkatsopatari ia niuakoã: Hĩxinikariko kateia ãki nauini. Teoso
sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

1 TESARÓNIKA
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni
Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi
Kristo nakitiakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini
sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Tesarónika Auakani Ĩkapani

2 Amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika atxari Teoso: "Peerekai
pite, kotxi Tesarónika auakani auikari pisãkire," atxari. 3 Aĩri Teoso
amisãkiretakasaaki, axinikapikari hĩte parĩka Teoso ĩkapani. Atão
hĩparĩkauata, kotxi iteene hãuikari iua sãkire. Axinikari hĩparĩka Teoso
ĩkapani, kotxi iteene hĩtiretari iua. Axinikari himarotiniri Apiananiri
Xesosi Kristo sãkire iaõka hĩkamini. Hĩpoxokoniritika hiãtapari isãkire iaõka
apokini.
4 Nitariakori, Teoso tiretapitikai hĩte. Iua mereẽi hĩte iua naki-
tiakori hininiua ĩkapani. Aimarotari ikara. 5 Teoso iokanapirena
erekari hĩtemoni asãpireta Teoso posotiireẽ. Ate sãkirenoka !kaposoti-
ireri. Erekari Matamatakoti oerekai asãkire atão inini. Hĩte iteene
imarotari asãkire atãonoka inini. Hãtamatari aparĩka hĩte ĩkapani hĩte
sauaki aãuakasaaki, ininiã himarotapitikaua ate. 6 Ininiã hĩte kamari
ate kamakiti atokotxikana. Hĩkamari Apiananiri kamakiti atokotxikana.
Himisiritiko aua, iuaritika hãuikari Xesosi sãkire. Himisiritiko aua, iuar-
itika Erekari Matamatakoti kamapoxokonitai. 7 Ininiãkara Masetónia
tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini nirekari hĩte atoko inin-
ina. 8 Inirekarina hĩte atoko ininina, kotxi hĩte sãpiretari Apiananiri
sãkire Masetónia auakanimoni, Akaia auakanimoni pakini. Apaka ikini
itixiti iaripireta hĩte iteene auikiniri Teoso sãkire. Ininiã kona ate
sãpiretari kãkiti iteene hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi ikinimane imarotape.
9 Ikinimane sãpiretari hĩpoxokoniritika hãpakapiniua ate. Ninoa sãpiretari
hĩte takanapiniri teoso kamakori. Isãpiretarina hĩparĩkauatini uatxa Teoso
atão inakari ĩkapani, auãkipika inakari ĩkapani. 10 Ninoa sãpiretari, hĩte
iãtapiniri Teoso ãkiri itixine auakari kanapiriini ĩkorapokoriti. Iua Xesosi.
Ipĩkani sauaki Teoso õkitikakiti iua. Iua makatxakapekari amaerekani,
ininiã amisiritiko !auaika kãkiti misiritiko õti apokasaaki.

2

Paoro Parĩka Tesarónika Sitatxitiã
(Átosi 17.1-9)

1 Nitariakori, himarotari maxikatiĩka kona ate sari hĩtemoni.
2 Himarotari amisiritiko Piriposi sitatxiti aãuakasaaki, hĩtemoni aãpokini
apisa. Iuaã auakani ãsokaua, kateia ãki taka itxauana. Iuaritika Teoso
sikataparaxiniretaua asãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni.
Itori kãkiti !inirekari asãkire, iuaritika ate sãpiretari Teoso iokanapirena
erekari hĩtemoni. 3 Ate oerekakiti !akeroka. Teoso nireẽkitinoka anireka
akamini. Ãti anireẽkiti !auari. !Anirekari amisirienetinii hĩte.

4 Teoso auiritaua iua iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti. Teoso
auikari atão asãpiretiniri isãkire kãkitimoni, ininiã asãpiretari isãkire
kãkitimoni. Asãkirauata, kona kãkiti akamapoxokonitini ĩkapanini.
Anirekari akamapoxokonitiniri Teoso, kotxi iua ataerekatari aãkixinire.
5 !Asãpiretai ereka hinini, ate nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Asãpiretari Teoso
sãkire hĩtemoni, kona hĩte nakiti anirekini ĩkapanini. Ikara himarotape.
Teoso apaka imarotari ikara nisãkire atão inini. 6 Ate !anirekari kãkiti
iuikiniua ate. ! Anirekai hĩte iuikiniua ate. ! Anirekari apanakini
iuikiniua ate. Kristo iokanatakiniraua ate hĩtemoni, ininiã aposotari
apaniãtinii ikinipoko anireẽkiti hĩsikiniua. Iuaritika ! anirekari ikara
atoko akamini. 7 Hĩte sauaki aãuakasaaki iteene atiretai hĩte. Sito tiretiniri
oimi atokokana, ate tiretai hĩte. 8 Iteene atiretai, ininiã anirekari asikinii
Teoso iokanapirena erekari. Kona iuananini anireka asikinii hĩte.
Axinire, aĩto pakini anireka asikinii, kotxi ate tiretakini hĩtxapekaua.
9 Nitariakori, hĩxinikari aparĩka hĩte sauaki. Pasãpaniri. Ĩkanõka, pokamara
pakini aparĩkauatapitipo, akiena, anireẽkiti pakini aãpakapini ĩkapani, kotxi
!anirekari aamanainii hĩte aamonitakiti ĩkapani. !Anirekari hĩte parĩka
apiatini ate ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari asãpiretakasaakii.

10 Hĩte Kristo sãkire auiãkani sauaki aãuakasaaki, hĩte itikari aãuini
ikiniõtika. Teoso apaka itikari. Himarotari Teoso nireẽkitinoka akama
iuasaaki. Himarotari erekarinoka akama iuasaaki. Himarotari !aka-
mari maerekati iuasaaki. 11 Hĩri atoko atxaua iuasaaki, kotxi aõtãkikai
hĩte. Amĩkapiritai, imi iri mĩkapiritini atokokana. Apaniãtai atão inakari-
noka hĩkamini. 12 Ikara atoko akaminii, kotxi Teoso anaakori hĩtxaua,
ininiã anirekari hĩte kaminiri hĩri kamakiti iaõka. Iua akiritai hĩte hĩauĩte
inini ĩkapani. Inirekari hãtamatiniri iua iotximere itixine hãuakasaaki.
13 Ininiã ãtipirika amisãkiretari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Tesarónika
auakani auikari pisãkire, ninoamoni asãpiretakiti. Ninoa imarotari kona
ate sãkireni asãpiretana. Ninoa imarotari asãpiretana atão pite sãkire,”
nitxari Teoso. Teoso sãkire parĩkauata hĩte Xesosi sãkire auiãkani ãkixinireẽ
isãkire hãuikini ĩkapani. 14 Xotéia tixini auakani, Kristo Xesosi nakitiakori,
Teoso sãkire auiãkani, ninoa kamakiti atoko hĩkamako hĩte nitariakori.
Xoteoakori misiritana ninoa. Iua atokotxikana hĩte nirimane misiri-
tapekai hĩte. 15 Ninoa Xoteoakori okari Apiananiri Xesosi. Ninoa apaka
okana ninoaka nirimane, Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoatxikana misiri-
tapekaua ate. Teoso !apokaerekatari ninoa kamakiti. Ninoa omanatari
kãkiti. 16 Kotxi !auiritarina Xesosi sãkire asãpiretini Xoteo minakaniua,
imaerekanina makatxakiko ĩkapani. Uatxa ninoa maerekani xãpoka.
Uatxa Teoso omanãkare apokapeka ninoamoni.

Paoro Ipiãtinina Tesarónika Auakani

17 Ãtiãtaã ate auakasaaki, ãtipirika axinikapikai. Aĩto hĩtekata
mauakanisaaki, aãkixinire xinikapikai. Ate ipiãtai. Iteene anirekari
iuaĩkana aõkitinii. 18 Anirekapitikamari hĩtemoni akanapiriini. Nota
Paoro itokata nirekamari napokini hĩtemoni, txamari Satanasi !auiritaua
asini hĩtemoni. 19 Aãuĩte Xesosi ãti õti ikanapiriãkasaaki, aãpotiitaua iua
apisatoõ. Iuasaaki aiãtapakiti apokapeka. Kipa aiãtapakiti? Hĩtera.
Iuasaaki iteene apoxokoniuatako. Kinirepa apoxokoniuata? Kotxi hĩte
aua iuaã. Iuasaaki aãpakapari aparĩka ĩki. Kinirepa aãpakapari aparĩka ĩki?
Kotxi hĩte auikari Xesosi sãkire ate sãpiretakiti. Ininiã peerekari iuasaaki.
20 Atãopitikara nisãkire. Ate iuikai hĩte. Hĩte kamapoxokonitaua ate.

3

1 Iuasaaki ! amĩteenekari amimaropiretakanii hĩte, ininiã axinikari
atenoka kaikota uai Atena sitatxitiã. 2 Ininiã iuasaaki aiokanatari
aĩtari Tximótxio hĩtemoni. Teoso nitiri itxaua. Imoianataua Kristo
iokanapirena erekari asãpiretakasaakiri kãkiti. Aiokanatari iua hĩtemoni,
Xesosi sãkire iteene hãuikini ĩkapani, isikataparaxiniretinii ĩkapani. 3 Ikara
atoko ininiã, kona hĩxinikari Teoso sãkire hĩtakanapini, kãkiti misiri-
tinii xika, kotxi himarotari amisiritiko apokapitikako. Teoso auiri-
tari. 4 Hĩtekata aãuakasaaki, asãpiretapekai amisiritiko apokini. Uatxa
himarotapitikari atão asãkire, kotxi uatxa apopeka asãkire iaõka. 5 Ininiã
apikomoni !nimĩteenekaikari nimimaropiretakanii hĩte. Ininiã iuasaaki
niokanatari Tximótxio hĩtemoni, Xesosi sãkire hãuikini nimarotini ĩkapani.
Nipĩkari Satanasi sikanireõtinii hĩte, Xesosi sãkire hãuikini hĩtakanapini.
Nipĩkari maxikatiĩka Xesosi sãkire asãpiretinii hĩte, hĩtekata aãuakasaaki.

Tximótxio Sãpiretakiti Ikanapiriãkasaaki

6 Uatxa Tximótxio kanapiripeka atemoni. Iua minapiretai hĩte.
Erekari isãpiretakiti. Iua txaua ate: “Tesarónika auakani iteene auikari
Xesosi sãkire. Ninoa tiraõkiuatapika. Ipotxitarina ixinikiniina hĩte.
Ipiãtaina hĩte, ninoa hĩpiãtini atokotxikana,” itxa Tximótxio atemoni.
7 Nitariakori, ate amaxikiko auapitika. Ate misiritiko auapitika, iuaritika
hĩkamapoxokonitaua, kotxi iteene hãuikari Xesosi sãkire. 8 Uatxa peerekari
ate auini, kotxi Apiananiri sãkire iaõka hĩkama. 9 Iteene apoxokoniuata
Teoso apisatoõ, kotxi hãuikari iua sãkire. Axinikasaakii, apoxokoni
iteene auapitika. Ininiã ãtipirika atxari aTeosone: “Peerekai pite, kotxi
Tesarónika auakani iteene auikari pisãkire, ininiã ikamapoxokonitauana
ate,” atxari. 10 Ĩkanõka, pokamara pakini iteene aamanaãri Teoso hĩte
iuaĩkana aaõkitini, kotxi anirekari apikomoni Teoso sãkire himimaro-
takiniti aõerekinii.
11 Anirekari aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini oerekiniãua aãpokini
hĩtemoni. 12 Anirekari Apiananiri txĩkitakinii himarotiniri hĩtiretakakiniua.
Anirekari hĩtiraõki aneini. Anirekari iteene hĩtiraõkiuatini. Anirekari
ikinimane apaka hĩtiretini, ate tiretinii hĩte atokotxikana. 13 Anirekari
Apiananiri sikataparaxiniretinii hĩte. Ininiã Apiananiri Xesosi Kristo
ikinika inakitiakorikata ĩkasaaki uai, iuasaaki maerekati !auaika hĩtemoni
aĩri Teoso apisatoõ. Iuasaaki hĩte apoĩtakari !auari. Iuasaaki erekai hĩte.

4

Akamakiti Teoso Apokaerekatakiti

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Asãpiretapekai hĩkamakiti tĩkane,
hãuini Teoso apokaerekatini ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkamapitika
uatxa. Erekari hãuini uatxa, ininiã nõtãkikai Apiananiri Xesosi
posotiireẽ, apikomoni iua apokaerekatakiti ikiniõtika hĩkamini ĩkapani.
2 Himarotapitikari aõereẽkiti hĩkamini ĩkapani. Apiananiri Xesosi
paniãtaua ikara aõerekinii hĩte.
3 Teoso nirekari himaerekani xipokaãpotini hãkixinireẽ. Ininiãkara
hĩtaniri minakotikatika, hĩtanoro minakotokatika, ! hĩsirĩkape. 4 !
Hãuiritapiri hiĩto nireẽkiti ikamini. Hiĩto auĩte hĩtxauako, ininiã maerekati
hiĩto nireẽkiti !hĩkama. Atão hĩpaxitariko hĩteka ĩto, apanakini ĩto apaka. 5 !
Apakata hĩxinikiniri ãtipirika maerekati hiĩto nireẽkiti ãti ĩtokata hĩkamini.
Xoteo minakaniua, Teoso mimarotakani, xinikari ikara atoko inakari.

6 !Apakata hĩtxĩkitakiniri ãti aĩtari maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikamini, kotxi
Apiananiri misiritariko kãkiti ikara atoko inakari maerekati ikaminiã.
Asãpiretapekai ikara. Apinitapekai. 7 Teoso kona akiritaua iuamoni,
maerekati aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani. Akiritaua iua nakiti aniniua
ĩkapani, erekarinoka akamini ĩkapani. 8 Ininiã ikara asãkire manirekakati,
!omanataua ate. Omanatari Teoso. !Inirekari Teoso sãkire, kotxi Teoso
sikari Erekari Matamatakoti kãkitimoni.
9 Hĩtariakori hĩtiretini pirena kona aiõkatsopata hĩtemoni, kotxi Teoso
oerekapekai hĩtiretakakiniua. 10 Nimarotari hĩtiretiniri ikinika hĩtariakori
Masetónia tixini auakani. Iuaritika nitariakori, aõtãkikai apiata
hĩtiretiniri kãkiti ikiniõtika. 11 Hãpaiaõkariko hĩtsorĩkaãtini. Apanakini
parĩka !himaãkatape. Hĩkamariko hĩteka parĩka hãuini ĩkapani. Ikara atoko
asãpiretapekai hĩte. 12 Ikara atoko hĩkaminiã, Xesosi sãkire mauiãkani
paxitai. Ikara atoko hĩkaminiã, !auari hiamonitakiti.

Apiananiri Kanapiriini

13 Nitariakori, anirekari himarotiniri atão inakari ipĩkani pirena.
Kona anirekari himatinaniuatini Xesosi sãkire mauiãkani matinaniuatini
atoko, kotxi ninoa ipĩkasaaki, ! imarotarina isinimonina. 14 Aãuikari
Xesosi ipinini. Aãuikari iuaĩkana õkitikiniua. Ininiãkara aãuikari ipĩkani
Teoso sãkire auiãkani apaka õkitikiniua. Teoso minana ninoa Xesosikata
ikanapiriãkasaaki. 15 Iuasaaki ate auãkipanika inakaniua Apiananiri
kanapiriãkasaaki, ! asari ninoa mitxi ipĩkani apisapanika. Mitxi ninoa
sa. Iposo atoko ate sa Apiananirimoni. Apiananirira sãpiretapekaua
ikara. 16 Iuasaaki Apiananiri potorika itixine. Iuaka katxaka uaimoni.
Iuasaaki akiripoakata iua apokasaaki, ininiã kãkiti kenakotariko Teoso
nitiriakori auĩte sãkire. Teoso trõpetane xõkiko kenakotaãka. Iuasaaki
mitxi ipĩkani, Kristo sãkire auiãkani, merepanika õkitikauako. 17 Eereka ate
auapanika inakaniua anikaãkako ipĩkanikata Apiananiri aaõkitini ĩkapani.
Aaõkitari iua itanoxiti katxiãriã. Ininiã eereka iuakata aãuapininiika.
18 Ikara sãkiretxiti hĩsãpiretakakauako, ininiã hĩkamataparaxiniretakakauako.

5

Apiananiri Kanapiriini Õti

1 Nitariakori, kona asãpiretari Xesosi kanapiriini õti. ! Asãpiretari
apokini kasiriti, ikanapiriinikanani pakini. 2 Kotxi atão himarotari,
Apiananiri uai apokini, kiĩtiriri ĩkanõka apokini atokokana itxako. Ininiã
kãkiti !imarotari Apiananiri apokini õti. 3 Iuasaaki kãkiti sãkire: “Neena-
matxi !auari. Erekaua. Imonõkoni !auari,” inakasaaki, iuasaakipeka ka-
timaritika Teoso xipokari ikinipoko. Katimari sito amarini tsiĩkini atoko
itxako. Oa sito tsii apokasaaki, omitekini !auari. Iua atokokana kãkiti
mitekini !auari iuasaaki Xesosi kanapiriãkasaaki. 4 Nitariakori, kãkiti ipiã
auakani atoko !hĩtxaua. Himarotapitikari ãti õti Apiananiri uai kanapiri-
ini, ininiã hiãtapari ikanapiriini õti apokini, himatikokakani ĩkapani,
kiĩtiriri tikokakiniri kãkiti atoko himinakani ĩkapani ikanapiriãkasaaki.
5 Hĩte hĩkinika kaiotximereri anaakori hĩtxaua. Pokamarari anaakori
atoko hĩtxaua. ! Akaikota ipiã. ! Akaikota ĩkanõka, kotxi ! anirekaikari
maerekati akamini. 6 Ininiãkara apanakini imakakani atoko !himapeko.
Araõkire matxako, maerekati mapokakani ĩkapani. Aĩto auĩte matxaua.
7 Imakakani imaka ĩkanõka. Poãtakani poãta ĩkanõka. ! Iãtapari Xesosi
kanapiriini. Ikara atoko !hĩtxapeko.

8 Pokamarari anaakori atxaua, ininiã aĩto auĩte matxaua. Sotato
takari itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana atoko
itxa Teoso sãkire iteene hãuikini. Sotato torota koana atoko itxa apaka
hĩtiraõki. Ininiã hãuikasaakiri Teoso sãkire, hĩtiraõkiuatakasaaki, hãkixinire
tokapare auape. Sotato takari ikii tãta ikii tokapare ĩkapani. Sotato kii
tãta atoko itxa amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi
axinikakiti akii tokapare itxaua. 9 Teoso mereẽua ate kona imisiritiniua
ĩkapanini. Iua mereẽua ate amaerekani aãuĩte Xesosi Kristo makatx-
akini ĩkapani. 10 Iua ipina kãkiti ĩkapani. Ipina iuakata aãuini ĩkapani.
Ikanapiriãkasaaki, isãkire auiãkani auãkipanika inakani, ipĩkani pakini aua
iuakata. 11 Ininiã hĩsikataparaxiniretakakauako. Himoianatakakauako
Teoso sãkire iteene hãuikini ĩkapani. Uatxa ikara atoko inakari hĩkamapeka.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

12 Nitariakori, aõtãkikai himarotinina hĩte sauaki parĩkauatakani,
Apiananiri sãkire sãpiretakani, hĩte õtãkikakani. 13 Ininiã iteene
hĩpaxitanako. Hĩtiretanako ninoa, kotxi ninoa iteene parĩkauata hĩte
ĩkapani. ! Hĩtxitakakapeua. ! Hineenamauatape. 14 Nitariakori, iteene
aõtãkikai hĩte ia atoko: Hĩpinitariko kãkiti paniãtakiti makĩpitakani.
Hĩsikataparaxiniretariko pĩkarauatakani. Himoianatariko mataparani.
Katima ! hĩtxapeko homanãkarauatini kãkiti kerokasaaki. 15 Kona
hãuiritapiri misiritakori misiritiniri imisiritakiri. Ãtipirika hĩkamariko
erekari hĩtariakorimoni, Xesosi sãkire mauiãkanimoni apaka.

16 Ãtipirika hĩpoxokoniuatako. 17 Himisãkiretapikariko Teoso.
18 Hĩpoxokoniuatakasaaki, hĩtxariko Teoso: “Erekari pikamakiti nota
ĩkapani,” hĩtxako. Himatinaniuatakasaaki, iuaritika hĩtxariko Teoso:
“Erekari pikamakiti nota ĩkapani,” hĩtxako. Ikara atoko Teoso
nirekari ãtipirika hĩsãpiretiniri iua, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori
hĩtxaua. 19 ! Hĩotokakapiri Erekari Matamatakoti parĩkauatini hãkixinireẽ.
Hĩkamariko ipaniãtakiti. 20 ! Homanatapiri Teoso sãkire kãkiti sãpiretakiti.
21 Hãtaerekatariko ikinika. Erekarinoka hĩkamako. 22 ! Hĩsipeko maerekati
kamikoãtaã, kotxi hĩsiniã, apanakini xinikari atão maerekati hinireka
hĩkamini.

23 Anirekari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari, iua iteene ka-
maerekatinii hĩte iua nakitiakorinoka hininiua ĩkapani. Nimisãkiretari
Teoso hĩte ĩkapani, hĩxinire, hãkixinire, hiĩto pakini ereka inini, ininiã aãuĩte
Xesosi Kristo uai apokasaaki maerekati ! auaika hĩtemoni, ininiã hĩte
apoĩtiko !auari. 24 Hĩte akiritakari kamari isãkire iaõka.

25 Nitariakori, himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. 26 Haõkitakakasaakiua,
hĩtiraõkiritika hãpakapakakauako, kotxi hĩtariakori itxauana. 27 Apiananiri
posotiireẽ nipaniãtai hãtatsopatiniri ia niokanatsopatakiti ikinika
aĩtariakori kenakotini ĩkapani. 28 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko
erekari hĩtemoni. Ameẽ.

2 TESARÓNIKA
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni
Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi
Kristo nakitiakori hĩtxaua. 2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini
sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Xesosi Kanapiriini Pirena

3 Nitariakori, ãtipirika atxari Teoso: "Erekapitikari pikamakiti
Tesarónika auakani ĩkapani," atxa. Ikara atoko asãpiretari Teoso, kotxi
ikiniõtika Teoso sãkire hãuikini apiaãpota. Apaka hĩtiretakakiniua ikiniõtika
apiaãpota. 4 Ininiã apanakini Teoso sãkire auiãkanikata aãuakasaaki,
asãpiretana ninoa ate iuikinii hĩte. Ate iuikari himisiritiko himĩteenekini.
Ate iuikari hãuikiniri Teoso sãkire. Iteene himaxikiko, himisiritiko pakini,
iuaritika himĩteenekari. Iteene hãuikari Teoso sãkire.
5 Himisiritiko himĩteenekini oerekari Teoso misiritiniri maerekati
kamakani, kotxi ikara atão. Hĩte misiritaãka, kotxi hĩkamari hĩauĩte
Teoso paniãtakiti, ininiãkara iuamoni apakatapitika hãuini Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. 6 Teoso kamari atão inakarinoka. Ininiã imisiritariko
hĩte misiritakani. 7 Ixipokariko hĩte misiritiko, ate misiritiko apaka.
Iuasaaki hĩtomata atekata. Ikara atoko inakari ikama, Apiananiri Xe-
sosi oerekikosaaki Teoso tixine ipotorikasaaki, initiriakori kaposoti-
irerinikata. 8 Xamina tirinakariã imisiritanako Teoso mimarotakani,
aãuĩte Xesosi Kristo iokanapirena erekari makĩpitakani. 9 Ninoa misir-
itaãkako ãtipirika. Ikinipoko xipope ninoa ĩkapani. !Auiritaãkana Api-
ananiri auiniãtaã apokinina. !Atamatarina iua iotximere. !Atamatarina
iposotiire. 10 Ninoa misiritaãka, Apiananiri kanapiriini õtisaaki. Iuasaaki
inakitiakori, isãkire auiãkani, txariko: "Peerekai. Peerekai. Ãti kaposoti-
ireri pite atoko inakari !auari," itxanako. Ikara atoko hĩte apaka sãpiretari
iua iuasaaki, kotxi hĩte auikari asãpiretakiti hĩtemoni.
11 Ininiã amisãkiretapikari aTeosone hĩte ĩkapani. Ia atoko atxari iua:
"Pite akiritari Tesarónika auakani pinakitiakori ininiuana ĩkapani, ininiã
ninirekari pite apokaerekatiniri ninoa kamakiti pite ĩkapani. Pisika-
posotiiretana ninoa ikinipoko inireẽkitina erekari ikaminina ĩkapani.
Ninoa auikari pisãkire, ininiã iparĩkauatana pite ĩkapani. Ininiã pisika-
posotiiretana ninoa ikara iparĩkana ikaminina ĩkapani." 12 Ikara atoko
amisãkiretari Teoso, kotxi apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti,
itxarinako aãuĩte Xesosi Kristo: "Peerekai pite," itxanako, ininiã Xe-
sosi uãka iuikaãka. Apaka Xesosi txaiko hĩte: "Peerekai hĩte," itxaiko.
Ikara atoko aua, kotxi aTeosone, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni.

2

Apia Maerekati Apokini

1 Nitariakori, maxinikari aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriini. Maxinikari
iuakata aãpotiitiniua. Ikara axinikasaaki, aõtãkikai hĩte. 2 Apanakini

sãpiretai: “Apiananiri kanapiriini õti apokapeka,” itxana. Maerekaxiniretika !hĩtxape. Ikara atoko inakasaakina, !hĩpĩkarauatape. Paxirari ninoa sãkire. Atxiĩti ninoa txari: “Erekari Matamatakoti sãpiretano ikara.” Atxiĩti ninoa txari: “Paoro sãpiretari ikara.” Atxiĩti ninoa txari: “Paoro iõkatsopatari ikara.” Paxirari ninoa sãkire. Kona hãuikapiri ikara atoko inakari. 3 Kona xatiki hãuiritapiri kãkiti misirienetinii. Apiananiri kanapiriini apisapanika, kãkiti !inirekari Teoso sãkire ikĩpitini. Iuasaaki maerekati kamakari apiatakari apoka. Xipokatxi ãkiri akiritaãka. Iua xipokaãkapitikako. 4 Iua apia maerekati ! inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Iuikauako. “Kãkiti teosonetakini posotiire poiãoka. Nota posotiire apiata,” itxako. Iuasaaki iitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki. “Teosorano nota. Notanokara Teoso txaua. Ãti Teoso !auari,” itxako iuasaaki. 5 Hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretapekai ikara. Atxiĩti hĩte xinikapanikari nisãpiretakiti? 6 Uatxa kona apakatapanika iua apia maerekati apokini. Himarotari Teoso !auiritari iua apokini uatxa. Iketo õtinokara Teoso auiritari iua apokini. Iuasaaki iuaka oerekaua. 7 Maerekati kipatakori posotiire auape uatxa, iuaritika maerekati mauiritakati ! auiritapanikari iteene maerekati iarikini. Ãti õti maerekati mauiritakati makatxakaãka. 8 Iuasaaki iua apia maerekati oerekaua kãkitimoni. Apiananiri kanapiriãkasaaki, okari iua. Ixõkare, isinanirenani xipokari iua. Iotximere xipokari iua apia maerekati. 9 Iua apia maerekati apokasaaki, Satanasi posotiire aua iuamoni. Ikamariko ikini sereti posotiiretxi kãkiti maposotakiniti. Iua oerekari ikara, kãkiti imisirienetini ĩkapani, isãkire kãkiti auikini ĩkapani. 10 Ikini sereti maerekati ikama kãkiti pĩpinanaãkani imisirienetini ĩkapani. Ninoa pĩpinanaãkani xipokapitikako, kotxi !inirekarina atão inakari itiretinina, ininiã imaerekanina makatxakiko ! auari. 11 Ininiã iuasaaki Teoso txĩkitakana auikinirina ninoa misirienetakani sãkire, ininiã auikarina atão minakati apiatakari. 12 Ininiã atão inakari mauikakati misiritaãkako, kotxi iteene ipotxitari imaerekani.

Iteene Hãuikariko Teoso Sãkire

13 Nitariakori, Apiananiri tiretakini, ãtipirika erekari amisãkiretiniri Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: “Erekapitikai, kotxi pite mereẽna Tesarónika auakani imaerekanina pimakatxakini ĩkapani.”

Itixi kamiko apisapanika, iua mereẽi hĩte. Imakatxakari himaerekani, kotxi Erekari Matamatakoti txĩkitakai Teoso nakitiakori hininiua. Imakatxakari himaerekani, kotxi hãuikari atão inakari. 14 Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti hĩtemoni hãuikasaaki, iuasaaki Teoso akiritai hĩte. Ininiã aãuĩte Xesosi Kristo iotximere hĩte apaka apakapako. 15 Ininiã nitariakori, iteene kataparaxinire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire asãpiretakiti, aiõkatsopatakiti pakini. !Hĩtakanapapiri.

16 Anirekari aãuĩte Xesosi Kristo, aĩri Teoso pakini sikataparaxiniretinii hĩte. Ninoa iteene tiretaua. Ãtipirika isikataparaxiniretaua. Isikaua erekari aiãtapini ĩkapani. Aimarotari ikara erekari apokapitikako. Ikara atoko inakari ikama ate ĩkapani, kotxi isikaua ikinipoko erekari. 17 Erekari hĩsãkiretakasaaki, erekari hĩkamakasaaki, anirekari isikataparaxiniretinii hĩte apikomoni erekari hĩkamini ĩkapani.

3

Himisãkiretariko Teoso Ate Ĩkapani

1 Nitariakori, nisãkire mapotõkire apoka. Himisãkiretariko Teoso ate
ĩkapani Apiananiri sãkire katima iaripiretini ĩkapani. Himisãkiretariko
Teoso Apiananiri sãkire auikiko ĩkapani, hĩte auikiniri atokotxikana.
2 Himisãkiretariko Teoso imakatxakiniua ate amapinakani ĩkapani,
maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, kotxi apanakini !auikari Teoso
sãkire. 3 Apiananiri kamari ikinika isãkire iaõka. Iua sikataparaxiniretai
hĩte. Itokapakeẽtai, ininiã Satanasi ! inokai. 4 Apiananiri txĩkitakaua
ate aimarotiniri ate paniãtakiti hĩkamini. Ate imarotari, katana apaka
hĩkamapanikariko asãkire iaõka. 5 Anirekari Apiananiri oerekinii Teoso
tiraõki. Anirekari himĩteenekiniri ikinika himisiritiko, Kristo imisiritiko
imĩteenekini atokokana.

Kãkiti Paniãtakiti Makĩpitakani

6 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo nireẽkiti iaõka asãpiretai hĩte,
ininiã apaniãtai ia atoko. Hĩtari kãkiti paniãtakiti makĩpitakati,
aõereẽkiti iaõka imakamakaniã, ininiã iua moianari ! hĩtxapeuako.
Hĩtakanapariko iua. 7 Hĩte imarotari akamakiti iaõka hĩkamini, kotxi
hĩtekata aãuakasaaki ate kĩpitari kãkiti paniãtakiti. 8 Kona anikari nipokori
amaĩkitxitakiniti. Iuasaaki iteene aparĩkauata. Ĩkanõka, pokamara pakini
aparĩkauata akiena aiamotini ĩkapani, kotxi ! anirekari hĩte kaamatini
hĩte kiena. 9 Apakatapitika kãkiti ĩkitxitiniua aparĩka ĩkapani, iuaritika !
anirekari hiĩkitxitiniua, kotxi anirekari hĩte parĩkauatini ate parĩkauatini
atokokana. 10 Hĩtekata ate auakasaaki, ate paniãtai hĩte ia atoko: “Kãkiti
manirekakaniãri iparĩkauatini, !inikapani.”
11 Ate kenakopiretari hĩte sauaki auari kãkiti paniãtakiti makĩpitakani.
! Iparĩkauatana. Ãtipirika ipotxitarina imarotinirina ãti kãkiti kamakiti.
12 Aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ, apaniãtana kãkiti ikara atoko inakani
iparĩkauatinina. Aõtãkikana iparĩkanoka ikaminina ikienana apokinina
ĩkapani. ! Himaãkatapiri apanakini kamakiti. 13 Nitariakori, ! hĩsãpakape
erekari hĩkamini.
14 Kãkiti ereẽ makamakaniãri ate õtãkikakiti ia iõkatsopariã, erepaniko
iua. Iua moianari !hĩtxapeuako. Hĩtakanapariko iua, ininiã iuasaaki atxiĩti
ipẽtauata. Iuasaaki atxiĩti iuaĩkana atão ikama. 15 Imoianari !hĩtxapeuako,
iuaritika himokaiakari !itxaua. Hĩpinitariko iua, kotxi hĩtari itxaua.

Paoro Sãkire Mapotõkire

16 Anirekari Apiananiri, kãkiti kamaerekaxiniretakari, kamaerekax-
iniretinii hĩte ikiniõtika. Anirekari iua kaikotini hĩtekata.
17 Nota Paoro iõkatsopata nisãkire mapotõkire niuakoã. Ia
nitakaõtxikare, ininiã himarotari atão ia nota iokanatsopatakiti. Ia atoko
inakari niõkatsopata. 18 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte
hĩkinikamoni. Ameẽ.

1 TXIMÓTXIO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tximótxiomoni

1 Nota Paoro iokanatsopata pite Tximótxiomoni. Xesosi Kristo
iokanapirena sãpiretakari nota. Teoso amaerekani makatxakakari
itxaua. Aimarotari Xesosinoka anikaua Teoso tixinemoni. Api-
ananiri itxaua. Teoso, Xesosi Kristo pakini iokanatano nota kãkitimoni,
iokanapirena nisãpiretini ĩkapani. 2 Pite Tximótxio, nota ãkiri atoko pitx-
aua, kotxi merepitipanika pauikari Xesosi sãkire nota sãpiretakasaakii.
Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ia-
monĩkaina. Ikamaerekaxiniretaina pite.

Atão Minakati Oerekakani

3 Masetónia tixinimoni nisikasaaki, nipaniãtai pite Épeso sitatxiti
pikaikotini. Uatxa iuaĩkana nipaniãtai ereẽ Épeso pikaikotini. Ikara
ninireka, kotxi apanakini ereẽ auakani oerekari Teoso sãkire kãkitimoni,
txamari na atãoni ninoa oerekakiti. Ninirekai pite pinitinina ninoa
atão minakati imoerekakanina ĩkapani, 4 kotxi ninoa sãpiretapikari kitx-
akapirĩkari pirena. Ninoa xinikapikari aãtokiriakorini uãka, ininiãkara
kãkiti taparakienatakakaua iuãkana ixinikasaakina. Põtãkikanako ninoa
ikara atoko inakari sãkiretxiti itakanapinina, kotxi ikara sãkiretxiti !
oerekari kãkiti Teoso nireẽkiti. Teoso sãkire aãuikiniã, aimarotari Teoso
nireẽkiti. 5 Nipaniãtai pite ikara atoko, kotxi ninirekari ereẽ Teoso
sãkire auiãkani tiretakakiniua. Kãkiti ãkixinire maerekati mauakaniã,
ininiã itiretakakaua. Kãkiti imarotakasaakiri ikamakiti ereka inini, itire-
takakaua. Kãkiti ikara atoko inakari atão auikari Xesosi sãkire. 6 Kãkiti,
Teoso sãkire atão masãpiretakani, takanapari ikara erekari kimaporiti.
Pĩpinanaãkani atoko itxauana, kotxi ! imarotaikarina Teoso kimapore.
Maxikatiĩka isãkirauatapikana. 7 Ninoa kãkiti nirekamari Teoso paniãtakiti
oerekakani ininiuana, txamari !imarotarina Teoso paniãtakiti. !Imaro-
tarina isãpiretakitina, iuaritika ninoa: "Atãopitika asãkire," itxanãtana.

8 Kãkiti atão sãpiretakasaakiri Teoso paniãtakiti iõkatakori, iuasaaki
aimarotari ipaniãtakiti ereka inini. 9 Mauiritakoti aua, kona kãkiti atão
inakari kamakani ĩkapanini. Mauiritakoti aua, kotxi maerekati kamakani
auapitika. Aua mauiritakoti manireẽkani. Aua Teoso manireẽkani. Aua
maerekati kamakani. Aua erekari manireẽkani. Aua Teoso paniãtakiti
napetakani. Kãkiti aua iri okakani. Kãkiti aua inoro okakani. Aua
kokanirini. Mauiritakoti aua, kãkiti ikara atoko inakari ĩkapani. 10 Aua
kãkiti ãti ĩtanorokata sirĩkakari. Aua kãkiti ãto tanirikata sirĩkakaro. Aua
kiki ãti kikikata sirĩkakari. Aua sito ãto sitokata sirĩkakaro. Aua kãkiti
ãti kãkiti ĩtiriãkani ivẽtxitiniri ĩkapani. Aua aãpirenaãri. Aua kãkiti ãti
apoĩtakani. Mauiritakoti aua ikara atoko inakari kãkiti ĩkapani. Ninoa !
auikari Teoso sãkire atão inakari. 11 Ikara Teoso iokanapirena erekari
sãpiretaua. Peerekari Teoso. Peerekari iua iokanapirena. Iua paniãtano
nota iua iokanapirena nisãpiretini ikininapemoni.

Teoso Amonĩkiniri Paoro

12 Nitxari aãuĩte Kristo Xesosi: "Erekari pite kaminano, kotxi pisikata-
paraxiniretano nota pite ĩkapani niparĩkauatini ĩkapani. Erekari pauikiniri

nisãkire. Erekari pimereinino nota pisãkire ikininapemoni nisãpiretini
ĩkapani," nitxari Kristo Xesosi. 13 Meresaaki nota misãkirepiretari iua
Xesosi. Nasikatikinitana iua sãkire auiãkani nokinina ĩkapani. Ka-
neenamari nitxaua iuasaaki. Iuaritika Teoso amonĩkano. !Imisiritano
nota, kotxi iuasaaki !nimarotari nikamakiti Xesosi sãkire nimauikakani
xika. 14 Iuasaaki ! erekano. Maerekati nitxaua. Iuaritika aãuĩte
Kristo Xesosi sikari ikinipoko erekari notamoni. Kristo Xesosi nakiti
nitxapekaua, ininiãkara nauikari isãkire. Iua nakiti nininiãua, nitiretari
iua. Nitiretari apanakini apaka. Mitxi ! nimarotari nitiraõkiuatini.
15 Nisãpiretaiko ia sãkiretxiti atão inakari, pauikiniri ĩkapani, ikinimane
auikiniri ĩkapani. Nitxai: "Kristo Xesosi apoka ĩkorapokoriti maerekati
kamakani maerekani imakatxakini ĩkapani," nitxa. Maerekati apiata
kamakari nitxaua nota. 16 Maerekati apiata kamakari nitxaua, iuaritika
Teoso !imisiritano. Iamonĩkano, kotxi inirekari apanakini imarotiniri
Kristo matima omanãkarauatakani kãkiti maerekani xika. Xesosi nirekari
nota eereka auakani, isãkire auiãkani imarotiniri Xesosi amonĩkinina
ninoa, kotxi iua amonĩkano nota maerekati apiata kamakarino. Ninoa
auikari isãkire, ininiãkara auapininiika Teosokata. 17 Nitxari Teoso: "Ari
Teoso, peerekai. Ãtipirika ikinimane auĩte pitxaua. Pipinini ! auari.
Matamatakoti pitxaua. Pitenokara Teoso txaua. Pitenokara kimaroreri.
Ikinimane paxitaiko ãtipirika. Ikinimane ãtipirika sãpiretaiko ereka pinini.
Atãopitikara nisãkire. Ameẽ."

Xesosi Sãkire Iteene Auikiko

18 Tximótxio, namarite atoko pitxaua. Nisãpiretai noerekakiti sãkiretxiti
pikaminiri ĩkapani. Pixinikariko akokaxiti Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti. Ninoa sãpiretai Teoso nirekakiti pite kamini tĩkane. Nota
sãkire uatxa ninoa sãkire atokotxikana. Ikara ninoa oerekakiti sãkiretxiti
pikamapikako, ininiãkara pite sotato erekari atoko pitxaua Satanasi
pinaiatini. 19 Pauikapikariko Xesosi sãkire. Ikara pikeeko atoko itxa. !
Pikamapiri pãkixinire mapokaerekatakiniti. Ikara apaka pikeeko atoko
itxa. Apanakini kamapekari ãkixinirena mapokaerekatakiniti, ininiã
eereka !auikaikarina Xesosi sãkire. Kanaua sakikini atoko itxa ninoa
auikiniri Xesosi sãkire. 20 Imeneo inakori, Arexãtri inakori apaka ikara
atokokana itxana. Ninoa misãkirepiretari Teoso, ininiãkara nota sikana-
pana ninoa Satanasimoni. Satanasi misiritakasaakina ninoa, atxiĩti
itakanaparina Teoso imisãkirepiretinina.

2

Teoso Misãkiretiko Ikinimane Ĩkapani

1 Merepanika nõtãkikai pimisãkiretiniri Teoso ikininape kãkiti ĩkapani.
Pimisãkiretariko Teoso ninoa nireẽkiti ĩkapani. Pamanaãriko Teoso sikiniri
erekari ninoamoni. Pitxariko Teoso: "Peerekai pite, kotxi erekari
pisikakiti kãkitimoni." 2 Teoso pimisãkiretako auĩtetxiakori apiari ĩkapani,
auĩtetxiakori poiãori ĩkapani apaka. Pamanaãriko Teoso ninoa ĩkapani,
aãuini ereka inini ĩkapani, neenamatxi mauakani ĩkapani. Ikara atoko
aniniã, akamari Teoso nireẽkiti erekarinoka. 3 Ikara akaminiã erekapi-
tikari. Teoso, amaerekani makatxakakari, apokaerekatari asãkire ikara
atoko inakari akamini. 4 Teoso nirekari imakatxakiniri ikinimane
maerekani. Inirekari ikinimane imarotiniri atão inakari sãkiretxiti.
5 Ãtinokara Teoso aua. Ãti kikinokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni.
Xesosi Kristonokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni, kotxi iuanoka

misãkiretari Teoso kãkiti ĩkapani. 6 Iua ipina ikinimane kãkiti iĩkitxitini
ĩkapani. Teoso ketotini õti manapi Xesosi ipina. Xesosi ipinini oerekaua
Teoso nirekiniri imakatxakiniri ikinimane maerekani. 7 Ininiãkara
Teoso akiritano nota isãkire ikinimanemoni nisãpiretini ĩkapani. Ininiã
Teoso iokanatakiti kãkitimoni nitxaua nota. Ikara nisãkire atão. Kona
paxirarini. Teoso akiritano Xoteo minakaniua noerekini ĩkapani. Akiritano atão inakari sãkiretxiti noerekinina ĩkapani. Akiritano noerekinina
Teoso sãkire auikinina ĩkapani.
8 Ininiã ninirekari kikiakori erekarinoka kamakani, ikini itixiti
auakani, misãkiretiniri Teoso. Ninirekari Teoso imisãkiretakasaakina,
iuasaaki ninirekari isãkire auikinina apaka, ãti imomanatakanina.

Sitoakoro Xesosi Sãkire Auiãkani

9 Ninirekari sito mãka atão inini, kiki paxitiniro ĩkapani. ! Apakata
oõuikiniua omãka ereka inini xika. !Erekari sito ãtipirika oeretiniri oiãko
kãkiti xikaueretiniro ĩkapani. Oro, pérora pakini otakiniã oĩtoã kãkiti
xikaueretiniro ĩkapani, !erekari. !Erekari mãkatxi kakaroneri oieretakini.
10 Sito Teoso nireẽkiti nireẽkaro kaminiãri erekari, erekapitikari. Mãkatxi
peereri atoko itxa erekari okamakiti, kotxi kãkiti atamatari okamakiti.
11 Teoso sãkire sãpiretakari oerekarauatakasaaki, erekari sito kenakotiniri. ! Apakata iuasaaki osãkirauatini. Erekari opaxitiniri iua, isãkire
okĩpitini ĩkapani. 12 Nota !auiritaro sito oerekinina kikiakori, ikamakitina
tĩkane opaniãtinina. Erekari masãkiretoka onini. 13 Ikara atoko itxa, kotxi
merepitipanika Teoso kamari kiki Adão inakori. Eerekaikara ikamaro
sito Eva inakoro. 14 Kona Adãoni misirienetaãka. Sitora misirienetapeẽka. Oa kamari maerekati, kotxi ! okamari Teoso paniãtakiti,
ininiãkara !apakata sito paniãtiniri kiki ikamakiti tĩkane. 15 Sito auikiniãri
Teoso sãkire, otiretiniãri apanakini, maerekati omakamakaniã, omasarauatakaniã, Teoso makatxakari omaerekani, kotxi ãto sito eenetari
Xesosi, amaerekani makatxaãkari.

3

Kõtãkikarerini Pirena

1 Ia nisãkire atão. Kiki nirekiniãri kõtãkikareri ininiua, Teoso sãkire
auiãkani õtãkikini inirekiniã, iua nirekari parĩkatxi erekari. 2 Ia atoko
kõtãkikareri txauako: ! Ikamari maerekati, ininiã iua apoĩtiko ! auari.
Ãtonanirako ĩtanoro. Kiĩkiteri itxauako. ! Katimari omanãkarauatini.
Ipaxitaãkako. Kãkiti ãtiãtaã ĩkani apakapako aapoko. Imarotariko
oerekarauatini. 3 ! Ipoãtapeko. Kaneenamari ! itxapeuako. Katiraõkiri
itxauako. ! Ipotxitapiriko neenamatxi. Txineiro iteene ! ixinikaperoko. 4 Iua nĩkatanako aapoko auakani, ninoa auini ereka ininina
tĩkane. Itxĩkitakanako imiakori ipaniãtakiti ikĩpitinina ĩkapani, ininiã ninoa
paxitari iua. 5 Ikara atoko itxako kõtãkikareri, kotxi aapoko auakani
imamimatanĩkaretakaniã, ininiã ! imarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani
inĩkatini. 6 Kiki mapaõtinoka auikiniãri Xesosi sãkire, !apakata iua Xesosi
sãkire auiãkani õtãkikakari ininiua. Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari
ininiãua, iuikaua atxiĩti. Iuikiniãua, Teoso misiritari iua, kitxakapirĩka
Satanasi iuikasaakiua imisiritini atokokana. 7 Kiki Xesosi sãkire auiãkani
õtãkikakari paxitaãkako, Xesosi sãkire mauiãkani apaka paxitari iua. Ikara
atoko ininiã, ! ikamapaniri kãkiti kamapẽtatakari. Ininiã Satanasi !
imaĩkari iua itakapiremoni.

Kamiparĩkarerini Pirena

8 Ãtipekana, Xesosi sãkire auiãkani miparĩkatakanipekana nisãpiretaiko:
Iua kamariko erekari, ipaxitiko tĩkane. Ãtika isãkire itxauako. !
Ipoãtapeko. !Apakata txineironoka ixinikini. 9 Kamiparĩkareri iteene
auikariko Teoso sãkire atão inakari. Ãkixinire imarotariko ikaminiri
Teoso sãkire iaõka. 10 Xesosi sãkire auiãkani ataerekatariko kiki, kami-
parĩkareri ininiua nireẽkari. Erekarinoka ikaminiã, ininiã iua auiri-
taãka ninoa miparĩkatakari ininiua. 11 Iua atokokana kamiparĩkareri
ĩtanoro kamariko erekari opaxitiko ĩkapani. Aãpirena !okamapeko. !
Opoãtapeko. Okamariko okamaenetakiti iaõka. Ininiã kãkiti auikari
osãkire. 12 Ãtonanirako kamiparĩkareri ĩtanoro. Inĩkatariko imiakori,
kãkiti iua aapoko auakani apaka, ninoa auini ereka ininina ĩkapani.
13 Kamiparĩkareri atão parĩkauatiniã, iteene ipaxitaãka. Apanakini
apokaerekatari iparĩka. Ininiã itaparaxinireritika isãpiretari Kristo Xe-
sosi sãkire auikiko kãkitimoni.
14 Uatxa pitemoni niõkatsopatakasaaki, ninirekari paĩtiki nisini hĩtemoni.
15 Atxiĩti uai okanani nauapanika, ininiã ia iõkatsopari oerekaiko pite
Teoso nakitiakori atão auini ikiniõtika, kotxi Teoso aapoko atoko atx-
aua, iua auiniãtaã ĩkapani. Teoso auãki itxapika. Kãkiti iua nakitiakori
nĩkatari iua sãkire. !Auiritana apanakini koketiniri atão minakati Teoso
sãkirekata. Isãpiretana ikinimane Teoso sãkire atão inakari. 16 Peerekari
Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Merepanika kãkiti !imarotari, eereka Teoso
oerekari iparĩka. Ia atoko Teoso kaminaua ate:

Kãkiti itxapekaua. Iua Xesosi. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti
Xesosi sãkire atão inini. Teoso nitiriakori iaxitikini atamatari
iua. Isãkire sãpiretaãka ikini itixiti auakanimoni. Kãkiti auikari
isãkire. Eereka Xesosi anikaãka iaxiti Teoso tixinemoni.

Ikara atoko inakari Teoso parĩka kãkiti ĩkapani.

4

Atão Minakati Oerekakani

1 Iua Erekari Matamatakoti sãpiretaua, apanakini !auikaikari Xesosi
sãkire itixi mapotõkire õti takote. Ikara atão. Iuasaaki ninoa auikari
maerekani matamatakoni misirienere. Auikarina Satanasi nitiriakori
oerekakiti. 2 Kãkiti ikara atoko inakani sãpiretari atão minakati. Ninoa
sãkire ãti, txamari ninoa xinikakiti ipinimoni. Ninoa ãkixinire sãkire
!auaika. !Isãpiretaikarina maerekati imakamakanina ĩkapani. Kap-
atakari arikakiti atoko itxa ninoa ãkixinire sãkire. 3 Kãkiti ikara atoko
inakani !auiritari kãkiti ĩtanorouatini. "!Erekari kãkiti ĩtanorouatini,"
itxa ninoa sãkire. Teoso kamari ikini nipokori kãkiti nikini ĩkapani.
Txamari ninoa kamisirienererini !auiritari kãkiti apanakini nipokori
inikinina. Teoso nirekari Xesosi sãkire auiãkani, atão inakari imaro-
takani, nikiniri ikara nipokori Teoso imisãkiretaka atoko: "Erekapitikai ia
nipokori pisikiniãua." 4 Ikinika Teoso kamakiti erekari. !Apakata kãkiti
manirekakaniãri apanakini nipokori. Ikinipoko nipokori hinikasaaki,
himisãkiretariko Teoso. Hĩtxariko: "Erekapitikai ia nipokori pisikiniãua."
5 Teoso sãkire sãpiretaua ikinipoko nipokori anikini. Nipokori anikasaaki,
amisãkiretiniãri Teoso, nipokori isikakiti ereka inini asãpiretiniãri, ininiã
ikara nipokori erekari anikini.

Kristo Xesosi Nitiri Erekari Inakari

6 Aĩtariakori põtãkikiniã ikara atoko, Xesosi Kristo nitiri erekari
pitxaua. Nipokori sikataparatari kãkiti ĩto. Teoso sãkire aãuiãkiti,

oerekaretxi atão inakari, nipokori atoko itxa, kotxi isikataparatari axinire. Pite auikapikari oerekaretxi atão inakari. 7 !Pimaãkatapiri miĩkiteti sãpiretakiti, sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. Ikiniõtika piteka poerekauako Teoso paniãtakitinoka pikamini, ininiã Teoso nireẽkititxikana pikama. 8 Piĩto parĩkauatakasaaki, piĩto tapara apiaãpota, ininiã erekari piparĩkauatini. Apiaerekata pixinire parĩkauatini pixinire auãki inini ĩkapani. Pixinire ĩkorasaaki auãki ininiã, pauapikako Teosokata ãtipirika. 9 Ikara nisãkire atão. Erekari ikinimane auikiniri ikara. Erekari ikinimane kaminiri ikara. 10 Ininiãkara iteene aparĩkauata Teoso ĩkapani. Pasãpaniri, iuaritika aparĩkauatapitipo, kotxi aãuikari Teoso sãkire, Teoso mipĩkati sãkire. Iua ikinimane kãkiti maerekani makatxaãkari itxaua. Iua makatxakari isãkire auiãkani maerekani, maerekani misiritikoãtaã imasikanina ĩkapani.

11 Pipaniãtariko kãkiti noerekakiti sãkiretxiti iaõka ikaminina. Poerekana noerekakiti.

12 Pite ãtokoripanika, iuaritika pimarotapitikari Teoso sãkire, ininiã ! pauiritapiri kãkiti napetiniri poerekakiti sãkiretxiti. Atão inakarinoka pikamako Xesosi sãkire auiãkani atamatini ĩkapani, ininiãkara ninoa auikapitikariko pisãkire, ininiã ninoa nirekari pite atoko ininina. Erekarinoka pisãpiretako. Erekarinoka pikamako. Kãkiti pitiretako. Iteene pauikariko Teoso sãkire. Maerekati ! pikamapeko. Ikara atoko pininiã, ninoa nirekari pite atoko ininina. 13 Ereẽ nimapokakanisaakipanika, patatsopatariko Teoso sãkire iõkatsopatakori, apanakini kenakotiniri ĩkapani. Pisãpiretanako Teoso sãkire. Teoso sãkireẽ põtãkikanako. Poerekana Teoso sãkire atão imarotinina ĩkapani. Ikara atoko pitxapikanako, ereẽ napokini apisapanika. 14 Akokaxiti kõtãkikarerini sãpiretai piparĩka Teoso ĩkapani. Iuasaaki ninoa takari iuakona pite nopini, pite ĩkapani imisãkiretakasaakirina Teoso. Ikara atoko ininiãkara, pikamapikariko ikara piparĩka Teoso ĩkapani. 15 Ãtipirika pixinikariko ikara nõtãkikinii. Ikiniõtika pikamariko piparĩka Teoso ĩkapani. Ininiã apanakini imarotari Teoso sãkire apiaãpota pauikini. 16 Erepaniko pikamakiti ereka inini ĩkapani. Erepaniko poerekakiti sãkiretxiti Xesosi oerekakiti iaõka inini. Ikara ãtipirika pikaminiã, piteka makatxakaua pimapinakani ĩkapani. Apaka pimakatxakana pisãkire auiãkani imapinakani ĩkapani.

5

Õtãkipirenatxi Pirena

1 !Pitxitapiri kiki aneẽkari. Põtãkikariko, piri pimisãkiretini atokokana. Põtãkikariko kikiakori pite tikini auakani, pitariakori pimisãkiretini atokokana. 2 Põtãkikaroko sito aneẽkaro pinoro põtãkikini atokokana. Põtãkikaroko ãtokoro, pitaro põtãkikini atoko. Iuasaaki pipaxitaroko.

Sitoãkini Tikinitakoni

3 Pinĩkatanako sitoãkini tikinitakoni onirimane matiretakini. 4 Tikinitakoro oimiakori auiniã, oĩtariakori anaakori auiniã, ninoa nĩkatamaroko oa. Ikara ikaminiãna, erekari Teosomoni. Teoso poxokotana ninoa. Merepanika ninoa kaminiãri erekari ninoaka aapoko ãki, aimarotari ninoa atão auikiniri Teoso sãkire, kotxi meresaaki irina, inorona pakini nĩkatana ninoa. 5 Tikinitakoro minĩkatakoto auikari Teoso inĩkatiniro oa. Oa misãkiretari iua pokamara, ĩkanõka pakini

inĩkatiniro ĩkapani. 6 Tikinitakoro osarauatininoka nireẽkaro, ipĩkaro atoko
otxaua. 7 Pisãpiretanako ereẽ auakani, Xesosi sãkire auiãkani nĩkatinina
inorona, inorona itaro tikinitakoro pakini. Inĩkatiniãna, ! apoĩtaãkana.
8 Xesosi sãkire auiãkani manĩkatakaniãri inirimane, itakanaparina
Teoso sãkire auikinina. Apia maerekanita iua aapoko ãki auakani
imanĩkatakaniã. Kãkiti Teoso sãkire mauiãkati maerekati itxaua. Apia
maerekati itxaua iua aapoko ãki auakani manĩkatakati.
9 Apanakini sito tikinitakoni moianatana Xesosi sãkire auiãkani.
Pitakariko ninoa tikinitakoni uãka aãtsopaã himoianatini ĩkapani. Sito
ikara atoko inakaro sesẽta ano apiko auakaro oa. Ãtinoka oĩtanirini.
10 Oa imarotaãka, kotxi erekarinani okama. Atão oõerekari oimiakori.
Osikakienatana ãtiãtaã ĩkani. Oimarotaãka, kotxi oa arokakititari kãkiti
Teoso nakitiakori. Oimarotaãka, kotxi kãkiti maerekaxinireni otireta.
Oimarotaãka, kotxi ikini sereti erekari ãtipirika okama. Tikinitakoro
ikara atoko inakoro uãka aãtsopaã pitaka himoianatini ĩkapani.

Tikinitakoni Ãtokoropanika Inakani Õtãkikiko

11 ! Pitakapiri tikinitakoro uãka iua aãtsopaã, ãtokoropanika inakaro,
kotxi iuaĩkana onirekari kikikata osirĩkini, ininiã onirekari iuaĩkana
oĩtaniriuatini, ininiã ! onirekaikari Kristo. 12 Ikara atoko okaminiã,
okamari maerekati, kotxi mitxi osãkire: “Nikamariko parĩkatxi Teoso
ĩkapaninani. ! Nĩtaniriuataikako,” otxama. 13 Tikinitakoro ãtokoropanika
inakaro itotari oiarinauatini. Oianapokotapika. Apia maerekati okama,
kotxi ototari aãpirena okamini. Onirekari ikinika apanakini kamak-
iti oimarotini, txamari ikara atoko ! apakata. ! Apakata ãti kamakiti
osãpiretini apanakinimoni. 14 Ikara atoko ininiã, ! pitakapiri tikini-
takoro ãtokoro inakaro uãka iua aãtsopaã. Nota õtãkikana ãtokoroakoro
tikinitakoni iuaĩkana taniriuatini. Erekari keene ininina, aapokona
iparĩkauatinina. Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire mauiãkani kona
misãkirepiretana Xesosi sãkire auiãkani. 15 Nota ikara atoko nisãpiretai,
kotxi ãtikaka tikinitakoni ãtokoroakoro inakani takanapapekari Xesosi
sãkire auikinina, Satanasi paniãtakiti ikaminina ĩkapani. 16 Xesosi
sãkire auiãkani inirimanena tikinitikoã, inĩkatanako ninoa. ! Erekari
imanĩkatakanirina inirimanena tikinitakoni. ! Erekari inirekinirina
apanakini Xesosi sãkire auiãkani nĩkatinina inirimanena, kotxi ninoa
nĩkatana kaiãopokori tikinitakoni manirimaneni. Pasãpaniri ninoa parĩka.

Kõtãkikarerini Pirena

17 Kõtãkikarerini atão kaminiãri iparĩka Xesosi sãkire auiãkani ĩkapani,
erekari hĩsikinina iparĩkana ĩki apiata. Teoso sãkire isãpiretiniãna
apanakinimoni, Teoso sãkire oerekiniãna, ininiãkara erekapitikari apiata
iparĩkana ĩki hiĩkitxitinina. 18 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

! Hĩaxirikanamatapiri kema auĩte iparĩkauatakasaaki, triko
ikatxaratakasaaki. Pauiritariko inikiniri triko iki,
iparĩkauanãtakasaaki.

Teoso sãkire iõkatsopatakori txari apaka:
Erekapitikari parĩkauatakari apakapiniri iparĩka ĩki.
19 Ãti apoĩtiniãri kõtãkikareri, !pimaãkatapiri isãpiretakiti. Ipi, atxiĩti ipi ãti
pakini kãkiti atamatiniãri kõtãkikareri kaminiri maerekati, isãpiretiniãina
pite, pikenakotapitikari ninoa sãpiretakiti. 20 Põtãkikanako Xesosi sãkire
auiãkani maerekati kamakani apanakini Xesosi sãkire auiãkani apisatoõ,
ininiãkara apanakini pĩkari maerekati ikaminina.

21 Tximótxio, nota paniãtai ikara noerekakiti iaõka pikamini. Teoso
apisatoõ, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoõ apaka, Teoso nitiriakori
iaxitikini imereẽkini apisatoõ apaka, nipaniãtai ikara noerekakiti iaõka
pikamini. Ninoa kenakotari nisãkire pitemoni. Ãtinokarako pisãkire
txauako ikininape kãkitimoni. Erekari pikamako ikininape kãkitimoni,
kãkiti pipotxitakinimoni, kãkiti pimapotxitakinimoni apaka. 22 Atxiĩti
aua Teoso sãkire auiãkari iteene pimimarotakiniti. Ininiã ! pimereẽpiri
iua Xesosi sãkire auiãkani õtãkiãkari ininiua. Atxiĩti ikamapanikari
maerekati. Pimereiniãri iua, pite moianatari iua maerekati ikamini.
Erepaniko maerekati pimakamakani ĩkapani.
23 Pite itokata amianata. Pitsii iriko, ininiãkara kona ãparaãnanini piãta.
Ovaã poiãoka apaka piãtako pipini ĩkapani.
24 Apanakini ! ikipatari maerekati ikamakiti, ininiã ikinimane
imarotari. Apanakinipekana maerekati ikamakitina ! atamataãka
ikamakasaakina. Ninoa kipatari. Okananixiti atokoikara imarotaãka
ninoa maerekani. 25 Iua atokokana erekari apanakini kamakiti
atamataãka. Erekari apanakini kamakiti ! atamataãka ikamakasaaki.
Iuaritika okananixiti atokoikara imarotaãka.

6

Nitiritxi Amotakoni Pirena

1 Nitiritxi amotakoni, Xesosi sãkire auiãkani, iteenerako iparĩkauatana
ipatrãotena ĩkapani. Ninoa paxitanako ipatrãotena. Ikara atoko ininiãna,
Teoso uãka ! imisãkirepiretaãka. Iua sãkire ate oerekakiti apaka !
imisãkirepiretaãka iuasaaki. 2 Nitiritxi patrãote Xesosi sãkire auiãkari
ininiãua, initiri paxitariko iua, kotxi itari apaka itxaua iua. ! Apakata
poiãonoka ipaxitiniri ipatrãote, itari ininiua xika. Erekari iteene
iparĩkauatini ipatrãote ĩkapani, kotxi ipatrãote auikari Xesosi sãkire. Teoso
tiretakiti ipatrãote. Tximótxio, ikara noerekakiti sãkiretxiti poerekariko
apanakinimoni. Põtãkikanako ikara iaõka ikaminina.

Txineiro Potxitakani Pirena

3 Aua kãkiti atão minakati oereẽkani. Ninoa ! auikari aãuĩte Xesosi
Kristo sãkire atão inakari. ! Auikarina atão inakari oerekakori, Teoso
sãkire. 4 Kãkiti ikara atoko inakari iuikaua, txamari ! kimaroreri.
Ipotxitari isãkirauatini apanakinikata itaparakienatakakiniuana ĩkapani.
Ininiãkara xikoretxi aua, neenamatxi aua, misãkirepiretakatxi aua. Ininiã
kãkiti ! auikari ãti sãkire. Iuãkatari ãti kaminiri maerekati. 5 Ninoa
txitakakapikaua, kotxi ixinikakitina maerekatinoka. ! Imarotaikarina
Teoso sãkire atão inakari mitxi imarotakitina. Ninoa oerekari Teoso
sãkire kãkitimoni txineiro ito apakapinina ĩkapani. Txamari na atão ninoa
oerekakiti sãkiretxiti. ! Pimaãkatapiri kãkiti ikara atoko inakari.
6 Teoso nireẽkitinoka pinirekiniã, ikinipoko pinireẽkiti auape, ininiã
pãkixinire poxokoniuata. Kipa apikomoni pinireka? ! Auari. 7 Kiripa ate
mina uai itixi aponaniãkasaaki? ! Kaminareua. Kiripa aanika atekata
apĩkasaaki? ! Kanikareua. 8 Kamãka aniniã, kanipokore aniniã, apakat-
ape. 9 Satanasi oerekari kãkiti maerekati ikamini txineiro apakapini
ĩkapani. Ininiã tiitxi nireẽkari mokatanitika kamari Satanasi oereẽkiti.
! Erekari tiitxi nireẽkari nireẽkiti. ! Kiĩkiteri iua. Inireẽkiti txikatoro
atoko, kotxi imaĩkari iua. Eereka ! auaika itii, itxineirote, ipoxokoni
pakini xipope. Inireẽkiti xika Teoso iokanatari iua kãkiti misiritikomoni.
10 Kãkiti iteene potxitiniãri txineiro, ikamari maerekati. Takari aneẽ,

kotxi ikotsa aua. Iua atokokana maerekati aua ikotsa. Txineiro potxitiko maerekati kotsa itxaua. Txineiro potxitiko auiniã, ikini sereti maerekati aneẽ. Apanakini txineiro potxitakani takanapaãpotari Teoso sãkire, ininiãkara txineiro potxitakari iuaka karotapekaua ãkixinireẽ. Iuaka maerekaxinireti itxĩkitakaua.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio

11 Pitepekana Tximótxio, Teoso paniãtakiti kamakari pitxaua, ininiãkara ikara maerekati xatiki ! pikamape. Atão inakarinanirako ikiniõtika pikamako. Teoso nireẽkitinoka pikamako. Iteene pauikariko Teoso sãkire. Katiraõkiri pitxauako. Pimisiritiko auakasaaki, pimĩteenekariko. Teoso nireẽkitinoka pinirekako. Kona pinirekapiri piteka nireẽkiti. 12 Pineenamauatako Teoso ĩkapani. Ikara neenamatxi erekari, Satanasi piokanatini, kãkiti Teoso sãkire auikini ĩkapani. Papakapariko Teoso sikakiti, kotxi iua akiritai iuakata pauapininiika pinini ĩkapani. Kaiãopokori kãkiti imarotari Xesosi sãkire iteene pauikini, kotxi ikenakotapekari pisãpiretinina. Peerekari pisãkire ninoamoni. 13 Tximótxio, nimisãkiretai pite Teoso apisatoõ, Kristo Xesosi apisatoõ apaka. Ninoakara kenakotari nisãkire uatxa. Teoso ikinimane auãki inini txĩkitakakari iua. Kristo Xesosi Homano auĩte Põsio Pirato inakori apisatoõ auakasaaki, isãpiretari atão Teoso sãkire. 14 Nipaniãtai ikara noerekakiti sãkiretxiti iaõka pikamini. !Pimamakapiri ikara noerekakiti. Ikara noerekakiti iaõka pikaminiritika aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriãko. 15 Teoso ketotari Xesosi kanapiriini õti. Iuasaaki Teoso akiritari Xesosi ĩkorapokoriti ikanapiriini ĩkapani. Iuanokara kaposotiireri. Peerekari iua. Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Apiarini sauaki iuanokara Apiananiri txaua. 16 Iuanoka ! ipina. Iuanokara ikinipoko auãki inini txĩkitakakari. Iua auiniãtaã iotximere auapika, ininiãkara kãkiti !iposota imatokotiniri Teoso. ! Katamatikori. Kãkiti ! iposotari atamatiniri iua. Iuanokara kaposotiireri ãtipirika. Ãtipirika maãkiritari: “Peerekari Teoso.” Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Katxineiroterini

17 Pipaniãtanako kãkiti katxineiroterini: “Katii hininiã, ! hĩuikapeuako. ! Hĩpoxokotapero hĩtxineirote, kotxi ãti õti atxiĩti hĩtxineirote ! auaika. Hĩpoxokotariko Teoso, ãtipirika auãkiri, kotxi iuara sikaua ikinipoko apotxitakiti. Kaiãopokori isikaua. 18 Erekari hĩkamako. Hĩtxineirote kaiãopokoro auini atokokana, erekari kaiãopokori hĩkaminanako apanakini. Kaiãopokori hĩtii auiniã, hĩsika kãkiti kaamonirimoni. Himarotakasaakiri, matxineiroteni amonitakiti hĩsikanako ninoa. 19 Ikara atoko hininiã, hãpotiiãpotari erekari Teoso tixinekiri. Iuaã apotiitakori ! ixipoka. Ipinaãkana atoko, auinapanikana. Ikara atoko hĩkaminiã, hãpakapari Teoso sikakiti. Iua txĩkitakai hãuapininiika hinini Teosokata.”

Ikara pisãpiretako katxineirotenimoni.

Paoro Iõkatsopare Mapotõkire

20 Ari, Tximótxio, atão pikamariko parĩkatxi Teoso sikakiti pitemoni pikamini ĩkapani. ! Pimaãkatapiri sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. ! Pimaãkatapiri kãkiti, “Kimaroreno nota,” inakari, kotxi ! imarotari imaroretxi atão inakari. 21 Ninoa sãkire: “Imaroretxi auapitika notamoni,” itxa. Txamari na xatiki imarotari Teoso imarore. Ikara xika ninoa takanapaãpotari Teoso sãkire auikinina.

Teoso sikai ikinipoko erekari. Ameẽ.

2 TXIMÓTXIO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tximótxiomoni

1 Tximótxio, nota Paoro iokanatsopata pitemoni. Teoso mereẽno nota,
Kristo Xesosi iokanatinino ĩkapani, isãkire nisãpiretini ĩkapani. Kãkiti Kristo
Xesosi nakiti ininiãua, Teoso txĩkitakari ixinire auãki inini, kotxi Teoso
kamaenetapekari ikara ikamini.
2 Pite Tximótxio namarite nitiretakiti atoko pitxaua. Aĩri Teoso, aãuĩte
Kristo Xesosi pakini sikai ikinipoko erekari. Iamonĩkaina. Ikamaerekax-
iniretaina.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio

3 Nota parĩkauata Teoso ĩkapani. Ninirimane kitxakapirĩkarini
parĩkauatini atokokana niparĩkauata. Nãkixinireẽ nimarotari maerekati
nimakamakani, Teoso ĩkapani niparĩkauatakasaaki. Nota txari Teoso:
"Erekapitikari pikamakiti Tximótxio ĩkapani," nitxa. Nimisãkiretapikari
Teoso pite ĩkapani, ĩkanõka, pokamara, ĩkanõka, pokamara nitxapika.
4 Nipiãtai. Nixinikari pite txiapatini nitakanapakasaakii, ininiã
ninirekari naõkitinii iuaĩkana nipoxokoniuatini ĩkapani. 5 Nixinikari pite
atão auikiniri Teoso sãkire. Merepanika pakiro Aróitxi inakoro, pinoro
Eonisi inakoro pakini atão auikari Teoso sãkire. Nimarotapitikari pite
apaka auikiniri Teoso sãkire ninoa auikiniri atokotxikana. 6 Ininiãkara
nõtãkikai. Akoka niuako nitakasaakiri pikiiã, Teoso sikai parĩkatxi iua
ĩkapani pikamini. Iuasaaki isikaposotiiretai ikara parĩkatxi pikamini
ĩkapani. Iteene pikamariko ikara parĩkatxi iua ĩkapani. 7 Teoso sikapekaua
Erekari Matamatakoti, ininiã ! kapĩkareua. Iua Erekari Matamatakoti
sikataparatari aãkixinire. Iua oerekaua atiraõkiuatini. Oerekaua
maerekati aĩto nireẽkiti amanirekakani.
8 Ininiã ! pipẽtatapiri aãuĩte sãkire pisãpiretini. Apaka ! pipẽtatapeno
nota, kotxi kateia ãki naua Xesosi sãkire nisãpiretini xika. Maãtatsiirauata,
Teoso iokanapirena erekari asãpiretini xika, kotxi Teoso sikataparataua
amisiritiko amĩteenekini ĩkapani. 9 Teoso makatxakapekari amaerekani.
Iua akiritapekaua inakitiakori aniniua ĩkapani. Aparĩka kona txĩkitakari
Teoso makakatxakiniri amaerekani. Imakatxakari amaerekani, kotxi
inirekari ikara atoko ikamini. Imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari
ikinipoko erekari isikiniua. Itixi kamiko apisapanika Kristo Xesosi
sikari ikara erekari atemoni. Iuasaaki imakatxakari amaerekani.
Iuasaaki akiritaua inakitiakori aniniua ĩkapani. 10 Uatxa Teoso oerekari
ikara erekari kãkitimoni, kotxi amaerekani makatxakakari Xesosi Kristo
apokapeka ĩkorapokoriti. Iua xipokapekari ipĩkitxi. Isãpiretari Teoso
iokanapirena erekari, kãkiti mapinakani ĩkapani, Teosokata ãtipirika
auini ĩkapani.
11 Teoso mereẽno nota ikara iokanapirenatxi sãpiretakari nininiua
tĩkane. Imereẽno iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua. Imereẽno Xo-
teo minakaniua oereẽkari nininiua. 12 Teoso iokanapirena erekari
nisãpiretini xika, natatsiirauata. Iuaritika ! nipẽtauata, kotxi nimarotari
Xesosi. Iteene nauikari iua sãkire. Nimarotapitikari iua nĩkatinino nota.
Inĩkatiniritikano ikanapiriãko. 13 Teoso sãkire pitemoni noerekakiti iaõka
poerekako apanakini, kotxi noerekakiti atão. Pauikapikariko Kristo
Xesosi sãkire. Katiraõki pitxako, kotxi Xesosi nakiti atxaua. 14 Pimarotari

Teoso iokanapirena erekari. ! Pauiritapiri ikoketiko. Teoso sikari ikara iokanapirena pitemoni, apanakini pisãpiretini ĩkapani. Erekari Matamatakoti auaĩtotaua. Iua posotiireẽ pinĩkatariko Teoso iokanapirena pitemoni isikakiti.

15 Pimarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Ásia tixine auakani takanapano nota. Aĩtariakori Pixero inakori, Emoxeni inakori pakini takanapano nota. 16 Onesíporo inakori !itakanapano. Ninirekari Teoso tiretinina iua aapoko auakani. Itokata ikamapoxokonitano nota. !Ipẽtatano kateia ãki nauakasaaki. 17 Homa sitatxiti apokasaaki, initaãpotano nota, eereka apokano. 18 Pite imarotari iua iteene moianatinino nota, Épeso sitatxiti nauakasaaki. Ininiã nitxari Apiananiri: “Ninirekari piamonĩkiniri Onesíporo itixi xipokini õti manapisaaki.”

2

Misirikaretxi Mĩteenekiko

1 Pitepekana namarite Tximótxio, kataparaxinire pitxako. Kristo Xesosi nakitiakori atxaua, ininiã iua sikari ikinipoko erekari atemoni. Ikara erekari sikataparatari axinire. 2 Pite kenakotapekari nisãkire noerekakiti kãkitimoni. Ininiã poerekariko ikara iaõka apanakinimoni atão inakari kamakanimoni. Eereka ninoa posotari oerekiniri nisãkire noerekakiti apanakinimoni apaka.

3 Sotato erekari mĩteenekari imisiritiko. Kristo Xesosi sotatone atoko atxaua, ininiã pimĩteenekariko pimisiritiko sotato erekari mĩteenekiniri atoko. 4 Sotato parĩkauatakasaaki, !ixinikaikari iparĩka mitxi ikamakiti sotato iminakanisaaki. Ixinikapikari sotato auĩte nireẽkiti ikamini, iauĩte poxokotiniri ĩkapani. Ikaranokara ixinikanãta.

5 Ãtipekana nisãpiretai. Miteẽkari mitekatxi mapotõkire merepanika apoãkari apakapari imitekini ĩki. Mitekatxi paniãtakari paniãtini iaõka imitekiniã, apakapari imitekini ĩki.

6 Ãtipekana nisãpiretai. Katakareri poparĩkari nikari itakare merepanika, kotxi iteene iparĩkauata. 7 Pixinikariko ikara nisãkire. Apiananiri kamaimaroretai ikara.

8 Pixinikariko Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakiti kãkitimoni. Xesosi Kristo nisãpireta ikinimanemoni. Iua ipinaka atoko, iuaĩkana auãki itxĩkitakaãka. Iua Taviini apika mekaniri. 9 Natatsiirauata Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika. Nota omanatakani iaxirikapekano kohẽtxiã, kokaniri iaxirikinina atoko, nota masikani ĩkapani. Teoso sãkire ! iaxiriãka. Iaripireta ikini tõpati. 10 Teoso mereẽpekari kãkiti, imaerekani imakatxakini ĩkapani. Ininiã nota mĩteenekari nimisiritiko Teoso iokanapirena ninoa kenakotini ĩkapani, imaerekanina Kristo Xesosi makatxakini ĩkapani, ãtipirika Teosokata auinina ĩkapani. Iuasaaki peerekari. 11 Nisãpiretaiko ia sãkiretxi atão inakari:

Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani, ininiã amanirekakaniãri mitxi anireẽkiti, Xesosi nireẽkitinoka anirekiniã, ininiã aãuapika iuakata ãtipirika.

12 Amĩteenekiniãri amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika, auĩtetxi atxauako iuakata. Akipatiniãri iua aimarotini, iua apaka kipatari ate imarotini.

13 Atxiĩti !akamari akamaenetakiti. Xesosi kamapitikari iua kamaenetakiti, kotxi iua !iposotari maerekati ikamini.

Teoso Nitiri Atão Inakari

14 Ikara nisãkire pikamaxinikaretana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa Apiananiri apisatoõ apotiitakasaakiua, põtãkikanako: "! Hĩtxitakakapeua maxikatiĩka kãkiti sãkire xika, kotxi !erekari," pitxako ninoamoni. Kãkiti kenakotiniãri hĩtxitakakiniua, ininiã !inirekaikarina Xesosi sãkire auikinina.

15 Tximótxio, pite Teoso nitiri pitxaua, ininiã iteene papaiaõkariko isãkire iõkatsopatakori Teoso apokaerekatinii ĩkapani. Ininiã ! pipẽtauata, kotxi atão poerekari Teoso sãkire iõkatsopatakori apanakinimoni. Teoso sãkire iõkatsopatakori atão inakarinoka itxa. 16 Apanakini sãkirauatakasaaki, isãkiretarina sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. Ikara atoko ! pisãkiretape. Kãkiti ikara atoko inakani takanapaãpotari Teoso. 17 Ninoa oerekakiti sãkiretxiti karõtxi arakakari atoko itxa. Ikara atoko inakari amianari iarikaãpota. Ikara amianari iarikini atoko, ninoa oerekakiti iarikaãpota. Itxĩkitakari kãkiti maerekati ikamini. Imeneo inakori, Pireto inakori pakini oerekakiti sãkiretxiti ikara atoko itxa. 18 Ninoa takanapapekari Teoso sãkire atão inakari. Ninoa sãkire: "Teoso õkitikapekana Xesosi sãkire auiãkani ixinirena auãki inini ĩkapani. ! Õkitikapanina iĩtona itixi xipokini õti," itxana. Ikara ninoa sãkire xika, apanakini !auikaikari Xesosi sãkire.

19 Aapokotxi tsota paikori inakasaaki, itsota iriko paĩtanori inakasaaki, iua aapokotxi ! irika. Teoso sãkire ikara aãtsota atoko. Auapika. ! Ixipoka. Teoso sãkire txari: "Apiananiri imarotari inakitiakori." Apaka Teoso sãkire txari: "Kãkiti, 'Nota Kristo nakiti' inakari takanapariko imaerekani."

20 Ikini sereti tiitxi aua aapokotxi mitari ãki. Aua apiata karonetakari oro kamakori, pirata kamakori pakini. Apaka aua poião ĩki aamina kamakori, kipatxi kamakori pakini. Apanakini tiitxi ãki kaapokori takari nipokori kiiniri ĩkapani. Apanakini tiitxi ãki itakari nipokori ikiniõtika kãkiti nikini ĩkapani. 21 Ikara tiitxi atoko itxa kãkiti. Kãkiti takanapiniãri imaerekani, tiitxi apiata karonetakari atoko itxa iua. Teoso nirekari iua. Imereẽri iua iparĩka erekari ikamini ĩkapani. Ininiã kãkiti iua atoko inakani iposope Teoso parĩka ikamini ĩkapani.

22 Ãtokoripanika pinakasaakiua, apanakini nirekiniãi maerekati pikamini, pimitekako, maerekati pimakamakani ĩkapani. Pinirekariko atão inakarinoka pikamini ikiniõtika. Pinirekariko Xesosi sãkire iteene pauikini. Pinirekariko iteene katiraõki pinini. !Pinirekapiri neenamatxi. Ikara atoko kãkiti kaminiã, erekaxinireri. Iua akiritari Apiananiri imoianatiniri ĩkapani.

23 Tximótxio, kãkiti txitakakasaakiua sãkiretxi miĩkiteti mimaroreti xika, !pikamapiri ikara atoko inakari, kotxi eereka ninoa neenamauata isãkirena xika. 24 Apiananiri nitiri atão inakari ia atoko itxako: "! Itxitari ãti. Itiretari ikinimane. Koerekareri erekari itxaua. ! Katimari omanãkarauatini. 25 Õtãkikanako isãkire mauikakani momanãkaretika." Ikara atoko Apiananiri nitiri ininiãua, atxiĩti Teoso oerekana isãkire mauikakani atão inakari imarotinina ĩkapani, imaerekani itakanapinina ĩkapani. 26 Ininiã iuaĩkana kiĩkitepeka itxana. Teoso sikakana ninoa txikatoro Satanasi takakitiã, kotxi mitxi Satanasi maĩkana, iua nireẽkiti ikaminina ĩkapani.

3

Itixi Xipokini Õti Apisa

1 Tximótxio, pimarotariko ia nisãkire. Itixi xipokini õti apisa pa-
monõkopaniriko. 2 Iuasaaki kãkiti ia atoko inakari: Kapotxinaniri iua.
Txineiro tiretakani iua. Isãpiretari iposotiire ikinimanemoni. Iuikaua.
Imisãkirepiretari Teoso, kãkiti pakini. ! Ikamari iri paniãtakiti. Inoro
paniãtakiti apaka !ikama. Ãti kamakasaakiri erekari iuamoni, !itxari:
"Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani," ! itxari. ! Inirekari Teoso. 3 !
Itiretari inirimane. ! Ikamari ikamaenetakiti. Imisãkirepiretari ãti
maxikatiĩka. ! Iposotari erekari ikamini. Paneenamari. Omanatana
erekari kamakani. 4 Imĩkapiritari ãti. Ikamakiti ikamini apisa, !ixinikari
ikamakiti tĩkane. Iuaka ixinikapikaua. Isarauatininokara itireta. !
Itiretari Teoso. 5 Iua sãkire: "Nauikari Teoso sãkire," txamari ! auikari
Teoso posotiire. !Pauikapiri kãkiti ikara atoko inakari sãkire.

6 Kãkiti ikara atoko inakari ianapokota sitomoni oaãpokomoni. Sito
ikara atoko inakaro miĩkiteto. Maerekatinoka okama. Oĩto nireẽkiti
maerekati onirekapika. Iua ianapokotapika oamoni, ininiã oa
auikaãpotari iua oerekakiti sãkiretxiti. 7 Sito ikara atoko inakaro nirekari
oimarotiniri oerekaretxi, txamari !oimarotari oerekaretxi atão inakari.

8 Kitxakapirĩka Moisesi Exito tixine auakasaaki, Xani inakori, Xãpiri in-
akori pakini !inirekari auikinirina Moisesi sãpiretakiti. Ninoa atokokana
kãkiti itixi xipokini õti apisa auakani, ! inirekari atão inakari. Ix-
inikapikarina maerekatinoka. Teoso ! inirekari kãkiti ikara atoko in-
akari, kotxi iua kãkiti ! auikari Teoso sãkire. 9 Poiãonoka kãkiti auikari
ikara atoko inakari sãkire, kotxi imarotari miĩkiteti iua. Iua atokokana
kitxakapirĩka apanakini imarotari Xani, Xãpiri pakini miĩkiteni ininiua.

Teoso Nakitiakori Misiritiko

10 Pitepekana, pimarotapitikari noereẽkiti sãkiretxiti. Pimarotari
nikamakiti ikiniõtika. Pimarotari ninireẽkiti nikamini. Pimarotari
iteene nauikiniri Xesosi sãkire. Pimarotari nimĩteenekiniri nimisiritiko.
Pimarotari nitiretiniri ãti. Pimarotari ! katimari nomanãkarauatini.
11 Pimarotari nimisiritiko. Pimarotari natatsiirauatini. Pimarotari
nimĩteenekiniri nimisiritiko Ãtxiokia sitatxiti nauakasaaki, Ikónio sitatxiti
apaka nauakasaaki, Arisitara sitatxiti apaka nauakasaaki. Iteene
natatsiirauata, iuaritika Apiananiri makatxakano ikinika nimisiritiko.
12 Ari, ikininape kãkiti nirekiniãri Kristo Xesosi nakiti ininiãua,
inirekiniãri Teoso nireẽkitinoka ikaminiã, atatsiitariko imisiritiko.
13 Iuasaaki maerekati kamakani maerekani, kamisirienererini
maerekani, apiaãpotako. Ninoa misirienetari apanakini. Apaka
apanakini misirienetana ninoa.

Teoso Sãkire Iõkatsopatakori

14 Pitepekana Tximótxio, pauikapikariko atão inakari poerekiko.
Ikara pauikapitika, kotxi pimarotana pite oerekakani. Pimarotari
atãonoka ninoa oerekakiti. 15 Pite axapitipanika pinakasaaki, pimarotari
Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iua sãkire iõkatsopatakori txĩkitakaua kimatire
anini. Isãkire iõkatsopatakori oerekaua Teoso makatxakiniri amaerekani
Kristo Xesosi sãkire aãuikasaaki. 16 Teoso oerekana isãkire iõkatsopatakani
atãonoka iõkatsopatinina, ininiã ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori
atãonoka. Ininiã apakata Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua
atão Teoso sãkire aãuikini ĩkapani. Oerekaua ikinipoko Teoso sãkire

iõkatsopatakori atão inini. Isãkire iõkatsopatakori õtãkikaua amaerekani
atakanapini. Oerekaua atão inakarinoka akamini. 17 Ininiã kãkiti Teoso
nakiti imarotiniãri Teoso sãkire iõkatsopatakori, iposotari ikinika parĩkatxi
Teoso paniãtakiti ikamini. Erekari iparĩka.

4

Tximótxio Õtãkikiko

1 Tximótxio, nõtãkikai Teoso apisatoõ, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoõ
apaka, kotxi ãti õti Kristo Xesosi kanapiriãkasaaki, isãpiretari iki-
ninape kãkiti sinimoni. Isãkire auiãkani sari Teosomoni ikaikotin-
ina ĩkapani. Isãkire mauiãkani sari kãkiti misiritikomoni ikaikotin-
ina ĩkapani. Isãpiretari kãkiti auapanika inakani, kãkiti mitxi ipĩkani
apaka. Xesosi kanapiriã ikininape auĩte ininiua ĩkapani, ininiãkara ni-
paniãtai ia: 2 Pisãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Iposope pitxako
Teoso sãkire ikiniõtika pisãpiretini kãkitimoni, piĩto tapara auakasaaki,
pisãpakasaaki apaka. Põtãkikanako imaerekani itakanapinina, erekari-
noka ikaminina ĩkapani. Pisikataparaxiniretanako, Teoso sãkire po-
erekinina. Pisãkirauatakasaaki, ! katimari pomanãkarauatini. 3 Ãti õti
apokako. Iuasaaki kãkiti !inirekaikari oerekaretxi atão inakari ikenako-
tinina. Ninoaka nireẽkitinoka inirekana, ininiã apotiiãpotana ninoakata
koerekarerini ninoa potxitakiti oerekaretxiti oereẽkani. 4 ! Inirekaika-
rina atão inakari. Auikarina sãkiretxi atão minakati.
5 Pitepekana, ikinika pikamako piĩkiteritika. Pimĩteenekariko pimisir-
itiko. Pikamariko piparĩka Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini
kãkitimoni ninoa auikiniri ĩkapani. Teoso nitiri pitxaua, ininiã pikamariko
ikinika piparĩka Teoso paniãtakiti.
6 Notapekana, nipinini õti manapi apokaãpotape. Nipinako Teoso
ĩkapani. Pirãtxi Teoso ĩkapani okiko atokokana, notaka sikauako Teo-
somoni. Niketo apokapeka itixi nosipikini ĩkapani. 7 Neenamatxi erekari
inakari nikamapeka Satanasi ninaiatini. Miteẽkari mitekatxi mapotõkire
apokini atokokana, nota apokapeka niparĩka mapotõkire. !Nitakanapari
Xesosi sãkire nauikini. 8 Uatxa Teoso nĩkatari niparĩka ĩki nota kãiatakiti na-
pakapini ĩkapani. Miteẽkari merepanika mitekatxi mapotõkire apokakari
apakapari imitekini ĩki. Apakapari saporiẽta. Iua atokokana Apiananiri
sikanoko niparĩka ĩki, kotxi nota nirekari atão inakarinoka nikamini.
Apiananiri imarotari atão, ininiã imarotari parĩkatxi ĩki apakapakani.
Imarotari imisiritiko apakapakani apaka. Niparĩka ĩki isikano notamoni
uai ikanapiriini õtisaaki. Na notananini apakapari. Isikari parĩkatxi ĩki
ikininapemoni ikanapiriini nirekakanimoni.

Paoro Iõkatsopatakiti Mapotõkire

9 Piposotiniã, katima pitxako notamoni papokini. 10 Témasi in-
akori asikapekano, kotxi itiretari Xesosi sãkire mauiãkani nireẽkiti.
Isipeka Tesarónika sitatxitimoni. Kiresẽtxi inakori sari Karásia tix-
inimoni iparĩkauatini ĩkapani. Txito inakori sari Taomásia tixinimoni
iparĩkauatini ĩkapani. 11 Arókasinokara moianatano uatxa. Pakiritariko
Marko. Piminari iua pitekata. Iua posotari imiparĩkatinino, Xesosi
sãkire nisãpiretakasaaki kãkitimoni. 12 Txíkiko inakori nipaniãta Épeso
sitatxitimoni isini. 13 Tóatxi sitatxiti nauakasaaki, nitakanapari nimãka
ãti nimãka nopini nitakakiti. Nitakanapari iua nimãka Kapo inakorikata.
Pite uai ĩkasaaki piminariko. Apaka piminariko atatsopari ninakiti

aãtsopa kamakori. Apia ninirekari pimininiri atatsopari ninakiti aamata kamakori.
14 Arexãtri inakori iteene misiritano. Iua Arexãtri tiitxi kamakari iua. Tiitxi metao kamakorinoka ikama. Iua misiritinino xika, Teoso misiritari iua. 15 Erepaniko iua. Pamonõkoniri iua, kotxi iua iteene misãkirepiretari aõereẽkiti sãkiretxiti.
16 Merepitipanika nota apoĩtakani anikasaakino auĩtetxiakori apisatoõ, nisãkire ikenakotinina ĩkapani, na ãti nimoianari kaikota notakata iuasaaki. Ikinimane nimoianariakori takanapano, iuaritika na ninirekari Teoso misiritinina itakanapinino xika. 17 Ninoa takanapano, iuaritika Apiananiri kaikota notakata. Iua sikataparaxiniretano, ininiã niposotari Teoso iokanapirena ikinika nisãpiretinina ninoa Xoteo minakaniua ikenakotinirina ĩkapani. Ininiã ãkiti namaã takote nauakasaaki, Teoso tokapakeẽtano nota. 18 Nimarotapitikari Apiananiri tokapakeẽtapanikano nota ikini sereti maerekati auakasaaki. Iua nĩkatano. Anikano itixinemoni, iua auĩtetxi ininiãtaãua. Ikinimane ãtipirika sãpiretari iua: “Peerekai. Pitenokara erekari.” Ameẽ.
19 Pisãpiretana Pirisira inakoro, Ákira inakori pakini nixinikamanapitana. Apaka Onesíporo inakori aapoko auakani nixinikamanapita. 20 Erásito inakori kaikota Korĩto sitatxiti. Tópimo inakori nitakanapa Mireto sitatxitiã, kotxi iua amianata.
21 Tximótxio, piposotiniã, mitaã apisapanika papokako uaimoni. Eoporo inakori, Porotẽtxi inakori, Arino inakori, Karáotxia inakori pakini ikini aĩtariakorikata iokanapireta pitemoni ixinikamanapitiniina.
22 Apiananiri Xesosi Kristo ãtipirika kaikota pitekata pãkixinireẽ. Ikinipoko erekari isika pitemoni. Ameẽ.

TXITO
Paoro Iokanatsopatakiti Txitomoni

1 Nota Paoro. Teoso nitiri amotakori nitxaua. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Iua iokanatano kãkitimoni Teoso mereẽkini auiãkiti sãkiretxiti nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano kãkitimoni atão inakari imarotinina ĩkapani. Atão inakari imarotiko oerekaua Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani.
2 Aãuikari aãuapinininika anini Teosokata, kotxi kitxakapirĩka itixi kamiko apisa Teoso kamaenetari ikara. Ininiã apokapitikako, kotxi atãonoka iua sãkire. !Iposotari atão minakati isãpiretini. 3 Iketotiniri manapi oerekari isãkire. Isãkire sãpiretakani sãpiretari isãkire. Ininiã Teoso sãkire notamoni isikakiti nisãpiretai, kotxi Teoso amaerekani makatxakakari paniãtano nota nisãpiretiniri isãkire.
4 Niokanatsopata pite Txitomoni. Namarite atão inakari atoko pitxaua, kotxi pite auikari Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo amaerekani makatxakakari pakini, sikari ikinipoko erekari pitemoni. Ninoa iamonĩkai. Ikamaerekaxiniretaina.

Kõtãkikarerini

5 Nitakanapai pite Kreta pokomiriĩti, kotxi aparĩka iuaãtaã kona xipokapanika, ininiã ninirekari pite kaminiri ikara parĩkatxi. Pimereẽna kõtãkikarerini ikini sitatxitiã Teoso sãkire auiãkani õtãkikakani tĩkane. Pimereẽna mitxi nisãpiretakiti iaõka. 6 Ia atoko inakari kãkiti pimereẽ kõtãkikarerini ĩkapani: Iua kamari erekari, ininiã maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. Ãtonokara ĩtanoro aua. Imiakori auikari Xesosi sãkire. Ninoa !neenamauata. Ikamarina iri paniãtakiti iaõka.
7 Teoso sikari iparĩka kõtãkikarerimoni ikamini ĩkapani, ininiã kõtãkikareri kamari erekarinoka. Maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. !Iuikaua. !Katimari omanãkarauatini. !Ipoãta. Kona kaneenamari. !Itiretaro txineiro. 8 Kõtãkikareri atão inakari potxitari apakapiniri kãkiti iua aapoko ãki. Ipotxitari kãkiti erekari kamakani. !Katima omanãkarauatini. Erekarinoka ikama. !Ikamari maerekati. Erekari imarotakiti !itakanapari ikamini. 9 Kõtãkikareri atão inakari oerekaãkapeka Teoso sãkire. Imarotari Teoso kaminiri isãkire iaõka, ininiã iteene inĩkatari Teoso sãkire. !Imamakari Teoso sãkire. Ininiãkara imarotari õtãkikiniri apanakini. Iteene imarotari Teoso sãkire, ininiã imarotari oerekiniri apanakini Teoso sãkire manirekakani, Teoso sãkire auikinina ĩkapani.

Erepaniko, Atão Minakati Oerekakani

10 Kaiãopokori kãkiti kona nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina. Maxikatiĩka isãkirauatapika. Kamisirienererini ninoa. Ikara atoko inakani nirekari Teoso takaõtxikare Xoteo minakaniua ĩtoã auini.
11 Matxĩkitakari ninoa iotokakiniri atão minakati isãpiretinina, kotxi kãkiti aapoko ãki auakani naiatakakaua ninoa oerekakiti sãkiretxiti xika. !Apakata ninoa oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika ninoa oerekari atão minakati, txineiro apakapinina ĩkapani. 12 Ninoa atokirini kitxakapirĩka, koerekareri, uai Kreta pokomiriĩti auakarini, txari: “Kreta auakani ãtipirika misirienetari kãkiti. Maerekati kamakani itxauana. Kaneenamari ĩtopa auakari atoko ikamana. Iarinouatana. Paixonina,” itxa iua.

13 Isãpiretakiti atãopitikara. Ininiã pitaparaxinireritika pipinitana ninoa
imasãpiretakanirina ikara atão minakati, Xesosi sãkire atão auikinina
ĩkapani. 14 Ininiã pisãpiretana: “!Himaãkatapiriko Xoteoakori kiomaneako-
rini sãkire atão minakati. !Himaãkatapena atão inakari manirekaãkani
paniãtakiti.” 15 Kãkiti Teoso kamaerekatakiti, ikamakiti erekari.
Ikinipoko ikamakiti erekari, kotxi Teoso makatxakapekari imaerekani.
Kãkiti imaerekani auapanika inakari, Teoso sãkire iaõka makamakati,
ikinipoko ikamakiti aua imaerekani. Imaerekani txikotari ixinikakiti.
Imaerekani txikotari iua ãkixinire, ininiã ãkixinire !õtãkikari iua maerekati
imakamakani ĩkapani. 16 Ninoa txa: “Ate imarotari Teoso,” txamari ika-
marina Teoso manirekakiniti, ininiã !imarotarina Teoso. !Inirekarina
Teoso. Arakakani atoko itxana, maerekati ikamakitina xika. !Ikamarina
Teoso nireẽkiti, ininiã !iposotarina erekari ikaminina.

2

Txito Õtãkikiko

1 Ininiã poerekariko ikinika atão inakari Teoso oerekiko sãkiretxiti.

Kiki Aneẽkani Õtãkikiko

2 Ia atoko põtãkikana kiki aneẽkani: “Hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane
hĩkaminiri apisapanika. Erekari hĩkamako apanakini paxitinii ĩkapani.
Kona hĩkamapiri hiĩto nireẽkiti. Iteene himarotariko hãuiãkiti. Iteene
hĩtiraõkiuatako. Katima omanãkarauataka !hĩtxape.” Ikara atoko põtãkikana
kiki aneẽkani.

Sito Aneẽkani Õtãkikiko

3 Ia atoko põtãkikana sito aneẽkani: “Hĩkamariko Teoso pĩkakani ka-
makiti atoko. Maxikatiĩka !hãpoĩtapiri ãti. Kona iteene hiãtapiri iãriã
kapoãro. Erekarinoka hõerekako.” Ikara atoko põtãkikana ninoa. 4 Apaka
põtãkikana sito aneẽkani õtãkikinina ãtokoroakoro ia atoko: “Hĩtiretanako
hĩtaniri, hamariteakori pakini. 5 Kona hĩkĩpitapiri hiĩto paniãtakiti.
Erekarinanira hĩkamako. Hĩkamariko hĩparĩka haãpoko ãki. Erekari
hĩkamako apanakini ĩkapani. Hĩtaniri nireẽkiti hĩkamako, ininiã iuasaaki
Teoso sãkire mauiãkani !imisãkirepiretari Teoso sãkire.” Ikara atoko sito
aneẽkani oerekanako ãtokoroakoro.

Ãtokoriakori Õtãkikiko

6 Ininiã iua atokokana põtãkikana ãtokoriakori ia atoko: “! Apakata
hĩkaminiri hiĩto nireẽkiti.”

Txito Õtãkikiko

7 Txito, ikini pikamakiti pikamako kãkiti erekari kamiko imarotini
ĩkapani. Poerekarauatakasaaki, poerekari kãkiti pitiretiniri atão in-
akari sãkiretxitinoka. Poerekanako Teoso sãkirenoka apiari inini. Po-
erekarauatakasaaki, poerekariko kãkiti pimakoketakaniri atão minakati
pisãkirekata. 8 Poerekariko atão inakarinoka, ininiã ! auari papoĩtiko,
kotxi !pikerokari pisãkire. Ikara atoko ininiã, pimokaiakarini pẽtauata,
kotxi !iposotarina imisãkirepiretinii.

Nitiritxi Amotakoni Õtãkikiko

9 Ia atoko poerekanako nitiritxi amotakoni: “Hĩkĩpitariko hĩpatrãote
sãkire. Hĩkamariko hĩpatrãote apokaerekatakitinoka. Kapakapaenere !
hĩtxape. 10 ! Hiĩtirĩkapiri hĩpatrãote tii. Hõerekariko hĩpatrãote pisãkire

atão inini. Ininiã hĩpatrãote nirekari imarotinirina Teoso oerekiko, amaerekani makatxakakari oerekiko.”

Ikinipoko Erekari Teoso Sikakiti

11 Ikinimanemoni Teoso oerekapekari erekari isikakiti kãkiti maerekani imakatxakini. 12 Teoso sikakiti erekari oerekaua atakanapiniri Teoso manirekakiniti. Teoso sikakiti erekari oerekaua amanirekakaniri ĩkorapokoriti auakani ĩto nireẽkiti. Teoso sikakiti erekari oerekaua aĩto paniãtakiti atakanapini, atão inakarinoka akamini, Teoso nireẽkiti akamini ĩkorapokoriti aãuakasaaki. 13 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aiãtapari poxokonitxi õti Apiananiri aTeosone apokini õti. Iuasaaki Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, motika atemoni. 14 Iuaka sikaua Teosomoni ate ĩkapani ipĩkasaaki. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso, ininiã Teoso makatxakaua ikinika maerekanitxi sauaki. Ikara atoko ininiã, ikamaerekataua ate. Ininiã itxĩkitakaua inakitiakori aniniua, ininiã anirekari erekari akamini.

15 Auĩtetxi pininiua atoko pipaniãtariko kãkiti kĩpitiniri ikara nisãpiretakiti. Põtãkikana nisãkire makĩpitakani. Kona pauiritapiri kãkiti sãpiretiniri pisãkire atão minakati inini.

3

Teoso Nireẽkiti Kamiko

1 Txito, ia atoko poerekariko kãkiti: “Hĩpaxitariko ĩkorapokoriti auĩtetxiakori paniãtakiti, poiãori auĩtetxiakori paniãtakiti apaka. Iposope hĩtxako ikinika erekari hĩkamini. 2 Kona himisãkirepiretapiri apanakini. ! Hineenamauatape. Merepanika hĩxinikariko apanakini, eereka hĩteka hĩxinika. Hõerekariko kãkiti, hĩxinireẽ hinirekiniri erekari hĩkamini ikinimanemoni.” Ikara atoko poerekana.

3 Teoso aimarotini apisapanika miĩkiteni atxaua. Kona akĩpitari kãkiti sãkire, Teoso sãkire apaka. Iuasaaki ate misirienetaãka. Iuasaaki akamari aĩto nireẽkitinoka. Ikini sereti maerekati akama apoxokoniuatini ĩkapani. Iuasaaki ikiniõtika axinikari maerekati akamini. !Apakata akamakiti. Kaxikorerini atxaua iuasaaki. Ate omanataãka. Apaka ate omanatari apanakini iuasaaki.

4 Ininiã eereka Teoso tiraõki, amaerekani makatxakakari tiraõki, iua amonĩkare, apoka atemoni. 5 Ateka parĩka erekari ! imakatxakari amaerekani. Iua amonĩkarenokara makatxakari amaerekani. Iuasaaki na atão akama, iuaritika imakatxakari amaerekani, kotxi itiretaua. Iuasaaki iua arokari aãkixinire. Itxĩkitakaua ate aponaniini iuaĩkana. Iuasaaki Erekari Matamatakoti kamari ikinika amaneri axinireẽ. 6 Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti kaposotiireri atemoni, kotxi Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, ipina ate ĩkapani. 7 Iua sikari ikinipoko erekari atemoni, ininiã ikamaerekataua. Ininiã itxĩkitakaua Teoso anaakori aniniua, ininiã aãpakapariko ipotetakiti ate ĩkapani. Iua atoko ininiã, aiãtapari ãtipirika Teosokata aãuini ĩkapani. 8 Atãopitikara ia nisãpiretakiti.

Ininiã ninirekari ãtipirika pisãpiretiniri ikinika nisãpiretakiti Teoso sãkire auiãkanimoni. Ikara atoko Teoso auiãkani itaparaxinireritika kamariko erekari apanakini ĩkapani. Kona maxikatiĩka ikamarina erekari. Teoso atão ĩkitxitariko kãkiti. Ikara atoko kãkiti kaminiã, ininiã erekari ikinimane ĩkapani.

9 Kona pimaãkatapiri miĩkiteti sãkire. ! Hĩtaparakienatakakapeua kitx-
akapirĩkarini uãka xika. Kona himaãkatapenako kãkiti kiomãtxiakori
oerekakiti xika tsoatakani. Ikara sãkiretxiti !itxĩkitakai erekari hininiua. !
Itxa ikara sãkiretxiti.
10 Kãkiti oerekiniãri atão minakati Teoso manirekakiniti, põtãkikari iua
ipikata. Iposo atoko ! pimaãkataikari. 11 Ikara atoko inakari atão iĩkite
! auari. Maerekati ikama. Ikamakiti oerekari apanakini, maerekati
kamakari ininiua. Iuaka imaerekani xika imisiritiko apokako.

Paoro Sãpiretakiti Mapotõkire

12 Niokanatari Atemasi inakori, atxiĩti Txíkiko inakori apaka pitemoni.
Ninoa apokasaaki, paiamata pisini ĩkapani, katimari notamoni Nikópori
sitatxitiã hãpokini ĩkapani. Ninirekari ia mitaãti nikaikotini iuaã.
13 Pimoianatari Sena inakori, Aporo inakori pakini. Auĩtetxiakori
paniãtakiti imarotakari iua Sena. Pimoianatanako ninoa aiamatini. Ia-
monitakitina pisikanako. 14 Aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani apaiaõkariko
erekari ikaminina, kãkiti minakati mauakiniti imoianatinina ĩkapani.
Makamaretika hinini !apakata.
15 Notakata auakani xinikapikai pite. Pisãpiretanako ate tiretakani ereẽ
Xesosi sãkire auiãkani nixinikamanapitana ninoa.
Ikinika erekari Teoso sikai hĩte hĩkinika. Ikara atoko niõkatsopata
pitemoni. Ameẽ.

PIREMÕ
Paoro Iokanatsopatakiti Piremõmoni

1 Nota Paoro. Kateia ãki naua, Kristo Xesosi sãkire nauikini xika. Nota,
aĩtari Tximótxiokata aiokanatsopata pitemoni Piremõmoni. Ate iteene
tiretai pite. Atekata parĩkauatakari pitxaua. 2 Aiokanapireta Xesosi sãkire
auiãkanimoni, paapoko apotiitakanimoni. Aiokanapireta aĩtaro Ápiamoni,
Akipo pakinimoni. Iua Akipo Xesosi sotatone itxaua, ate Xesosi sotatone
atokotxikana.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko erekari.
Ikamaerekaxiniretaina.

Piremõ Tiraõkiuatini Pirena

4 Nitari Piremõ, Teoso nimisãkiretakasaaki, ãtipirika nisãkirauata pite
ĩkapani. Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi iua kamaerekatai pite.
5 Ikara atoko itxa nisãkire, kotxi nikenakopiretari iteene pauikiniri Api-
ananiri Xesosi sãkire. Nikenakopiretari ikinimane kãkiti Teoso naki-
tiakori pitiretini. 6 Nimisãkiretari Teoso pite ĩkapani, kotxi ninirekari
pisãpiretiniri pauiãkiti sãkiretxiti ikiniõtika apanakinimoni, ininiãkara pi-
marotari ikini sereti erekari Teoso siãkiti Kristo nakitiakorimoni. 7 Ate
poxokoniuata, kotxi pite tiretana kãkiti Teoso nakitiakori. Pitiraõki
iteene sikataparaxiniretaua ate. Pite aĩtari kamapoxokonitana Teoso
nakitiakori ãkixinire.

Paoro Amanaãkiti Sãkiretxiti

8 Kristo sikaposotiiretano, ininiã nitapararitika niposotapitikari ni-
paniãtinii atão inakari pikamini. 9 Iuaritika nitapararitika na nipaniãtai
atão inakari pikamini. Nõtãkikai Kristo tiraõkiã pikaminiri atão in-
akari. Nota Paoro kiomãtxipekano. Kateia ãki nauanãta, Kristo Xesosi
sãkire nauikini xika. Notakara õtãkikai pite atão pikamini. 10 Nota
amanaãi pinitiri Onésimo inakori piamonĩkini ĩkapani. Namarite atoko
inakari iua, kotxi iua kĩpitari nisãkire uai kateia ãki nauakasaaki. Uatxa
iua auikari Xesosi sãkire. 11 Nimarotari iuãka poparĩkari uãka itxaua.
Mitxi !iparĩkauata, pitekata auakasaaki. Paiariniri. Uatxa poparĩkari
itxapekaua iuãka atokokana. Uatxa iparĩkauatapitikako pite ĩkapani, nota
ĩkapani iparĩkauatini atokokana.
12 Niokanatariko Onésimo, ikanapiriini pitemoni. Ininiã papakapariko
iua. Nitiretari iua nota niĩto nitiretini atokokana. 13 Ninirekamari
notakata uai ikaikotini, nota imoianatini ĩkapani, kotxi pite kona
posotari pimoianatinino uai kateia ãki nauakasaaki, kotxi pite auini
maioakari. Nota uai aua Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika.
14 Ninirekamari Onésimo uai, txamari !ninirekari nikaminiri pite mauir-
itakiniti. ! Ninirekari nitapararitika nipaniãtinii pauiritiniri Onésimo
notakata ikaikotini. Pite nirekiniãri, imoianatano.
15 Akokaxiti Onésimo miteka. Mapakanani itakanapai. Atxiĩti
Teoso auiritari poiãoka itakanapinii, ãtipirika pitekata iuaĩkana ikaikotini
ĩkapani. 16 Iua pinitiri piamotakiti itxapanikaua. Uatxa apiaerekata iua.
Pitari pitiretakiti itxapekaua, kotxi iua auikari Kristo sãkire. Iteene nota
tiretari iua. Pite apia tiretariko iua, kotxi iua pinitiri itxaua. Apaka iua
pitari itxaua, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua.

17 Nota pimoianari nininiãua, nota papakapini atokokana pitxariko
papakapiniri iua. 18 Akokaxiti maerekati ikaminiã, ĩtiriuatiniã,
pisãpiretano. Nota ĩkitxitaiko. 19 Nota Paoro, uatxa niuakoã niõkatsopatari
ia sãkiretxiti. Notakarako ĩkitxitai pite. Pite imarotari pite xinire
auãki inini, kotxi notara akokaxiti nisãpiretai Xesosi sãkire pauikini
ĩkapani. Ininiã atxiĩti erekape pite ĩkitxitinino nota? 20 Ininiãkara
nitari, pikaminano ninirekakiti, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua.
Pikamapoxokonitariko nãkixinire, kotxi Kristo nakitiakori atxaua.
21 Niõkatsopatari pite ĩkapani, kotxi nimarotapitikari pikaminiri
namanaãkiti. Ari, nimarotari apiata pikaminano.
22 Apikomoni nitxai. Poeretari ereẽ nimakiniãtaã ĩkapani. Hĩte
misãkiretapekari Teoso kateia nitakanapini ĩkapani, ininiã nimarotari
Teoso auiritano iuaĩkana nikanapiriini hĩtemoni.

Itakapiretanapini Pirena

23 Epápara inakori notakata kateia ãki aua, kotxi iua parĩkauata Kristo
Xesosi ĩkapani. Iua xinikamanapitai hĩte. 24 Markoma, Arisitakoma,
Témasima, Arókasima pakini notakata parĩkauatakani, ninoa apaka xinika-
manapitai hĩte.
25 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hãkixiniremoni. Ameẽ.

EPIREO

Teoso Ãkiri Apiatini Pirena

1 Teoso kitxakapirĩka sãpiretari isãkire kaiãokataikani, isãkire
sãpiretakanimoni. Ininiã ninoa sãpiretana aãtokiriakorini Teoso sãpiretakiti.
Kiriãpa Teoso misãkiretana ninoa? Kaiãopokoriã imisãkiretana ninoa:
Itaponeẽna, ixinireẽna, isãkire iõkatsopatakoriã, initiri itixine auakari
sãkireẽ, txaãpota imisãkiretinina ninoa.
2 Uatxa ĩkorasaaki, Teoso misãkiretaua iua ãkiri sãkireẽ. Teoso mereẽri iua
ãkiri ikinipoko apakapini ĩkapani. Teoso ãkiri kamari ikinipoko. Ikamari
itixi, ikinipoko iaxiti apiko nopinixiti auakari apaka. 3 Iua iotximere
Teoso iotximeretxikana. Teosotxikana iua. Kaposotiireri iua, kotxi
isãkireẽnoka imaĩkari imakinika auini ĩkapani. Iuanokara makatxakari
amaerekani. Amaerekani imakatxakasaaki, iuasaaki iitopãka ikini-
mane auĩte Teoso kikomoni itixineẽ.

Teoso Ãkiri Apiata, Initiriakori Poiãoka

4 Ininiã Teoso ãkiri iteene apiaerekata. Apiananiri iua. Teoso ni-
tiriakori iaxitikini poiãorini. Teoso mereẽri iuãka apiari. Ninoa uãka
poiãorini itxauana.
5 Teoso !isãpiretari initiriakori ia isãkire kitxakapirĩkari:
Pite nota ãkiri pitxaua. Uatxa pite iri nitxaua nota,
!itxa initiriakorimoni.
Apaka Teoso !isãpiretana ninoa ia isãkire kitxakapirĩkari:
Nota iua iri nitxauako. Iua nota amarite itxauako,
!itxa initiriakori itixine auakanimoni.
6 Ãtipekana. Teoso mĩkasaakiri iua ãkiri imatonõkari ĩkorapokoritimoni,
iponaniini ĩkapani, iuasaaki Teoso txari initiriakori:
Ninitiriakori, hĩkapotoreẽkauako iua apisatoõ. Hĩteosonetariko iua,
itxa. Ikara atoko Teoso paniãtari initiriakori.
7 Teoso sãkire iõkatsopatakori, initiriakori pirena txari:
Itxĩkitakana initiriakori matamatakoni ininiuana, ĩtima atoko ininiuana.
Xamina tirinakari atoko itxauana ninoa, kotxi kaposotiirerini
ninoa,
itxa. 8 Iua amaritemoni Teoso txari:
Teoso pitxaua. !Ixipoka auĩtetxi pininiãua. Ãtipirika pite atão mĩkiikari pite
auĩtetakani.
9 Pite tiretari atão inakari. Pomanatari maerekati. Ikara atoko ininiã,
nota piTeosone mereẽi pite apiari pininiua ĩkapani, pimoianari-
akori poiãorini ininiuana ĩkapani, kotxi apiata nikamapoxokonitai
pite. Ĩĩtxiã nimereẽkiti nopini nitakini atokokana, nitakari pox-
okonitxi pite nopini. Nimereẽi pite auĩtetxi pininiãua.
Ikara atoko itxa Teoso kitxakapirĩka. 10 Iuaĩkana Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:
Apiananiri, merepitipanika pite kamari itixi. Apaka pikamari iaxiti
piuakoã.
11 Ĩkorapokoriti, iaxiti pakini xipokapitikako. Iuaritika pite auapanika.
Mãkatxi kitxakariãpotakari atoko itxa ikinika.
12 Mãkatxi atoko piapirikariko iaxiti, itixi pakini. Ininiã ipinimoni itxako.
Iuaritika pite mitxi atoko pitxapikako. !Pixipoka.

Itxa Teoso sãkire.
13 Teoso txari imi:
Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.
Ikara atoko !itxari initiriakori iaxitikini.
14 Ininiã kipa Teoso nitiriakori iaxitikini? Ninoa erekari matamatakoni. Iparĩkauatana Teoso ĩkapani. Teoso iokanatana ninoa imoianatinirina kãkiti iua sãkire auiãkani, kotxi Teoso makatxakari ninoa kãkiti maerekani.

2

Erepaniko

1 Ininiã iteene mamixinikari ikinika atão sãkiretxiti mitxi akenakotakiti. Amakamakaniãri ikara atoko, kanaua tiokaãpotakari atoko atxaua. Ininiã iuasaaki ! aimarotaikari atão. Maxinikari atão inakari. 2 Kitxakapirĩka Teoso nitiriakori iaxitikini sãpiretari atão inakari ate apiko atokiriakorimoni. Kãkiti makamakaniãri ninoa paniãtakiti, ininiã ninoa kãkiti apakapari Teoso misirikare. Atão ninoa apakapiniri imisiritikona. 3 Ininiã uatxa amitekini ! auari, amanirekakaniãri amaerekani makatxakiko. Peerekari Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani. Merepitipanika Apiananiri sãpiretari ikara maerekanitxi makatxakiko. Iua sãkire kenakotakani apaka sãpiretaua ate iua sãpiretakiti atokotxikana. 4 Teoso apaka oerekaua ninoa sãkire atão inini, kotxi oerekari itakaõtxikare. Ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari ikini sereti posotiiretxi. Erekari Matamatakoti siãkiti isika inirekakinimoni. Kãkiti isika inirekaka iaõka. Ikara atoko Teoso oerekaua ninoa sãkire atão inini.

Xesosi Kãkiti Atoko Itxa

5 Teoso ! itxĩkitakana initiriakori iaxitikini itixi amaneriã auakani auĩteakori ininiuana. Iua itixi amaneri ĩkari asãpiretai hĩte. 6 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari oitoãtaã txari:
Kipa kãkiti? Kinirepa pite xinikana ninoa? Ate minakati. Kinirepa aĩtari iaxitikiri maãkatatari kãkiti?
7 Mapakanani pikamari kãkiti itari iaxitikiri poiãori ininiãua. Iuasaaki pinitiriakori iaxitikini apiatakani txaua. Eereka pitxĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Pitxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua. Pitxĩkitakari ikinimane paxitiniri iua. Pitxĩkitakari iua ikinipoko auĩte ininiua.
8 Pitxĩkitakari ikinimane kaminiri iua paniãtakiti. ! Auari ãtika iua paniãtakiti makamakati.
Ikara atoko Teoso sãpiretaua ate itxĩkitakiniri ikinipoko auĩtetiniri iua. ! Auari ãtika iua maauĩtetakati. Txamari kona ate atamatapanikari iua ikinipoko auĩte ininiua. 9 Iuapitikara aãtamatakiti Xesosi. Mapakananinoka Teoso txĩkitakari iua poiãori ininiua. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apiata. Teoso txĩkitakari iua poiãori ininiua, kotxi iuasaaki Xesosi atatsiirauata. Iuasaaki ipina. Uatxa Teoso txĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Itxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua. Itxĩkitakari ikinimane paxitiniri iua. Teoso kamari ikara atoko inakari, kotxi Xesosi ipina kãkiti mapinakani ĩkapani. Iuasaaki Teoso oerekari ikinipoko erekari isikini kãkitimoni.
10 Ikinika Teoso nakiti. Ikinika iua kamakiti. Apakata iua txĩkitakiniri kãkiti maerekani makatxakakari atatsiirauatini, kotxi iuasaaki iposope kãkiti maerekani makatxakiko, kotxi iuasaaki Xesosi kamari ikinipoko

iri paniãtakiti. Ininiãkara Teoso anikari iua anaakori iotximere auiniãtaã.
Kaiãori ninoa. 11 Kãkiti kamaerekatakari iritxikana iua kamaerekatakini
iri. Ikara atoko ininiã, Xesosi !ipẽtatari iua itariakori akiritiniua ate.
12 Itxari Teosomoni:
Nisãpiretariko piuãka nitariakorimoni. Pitemoni apotiitakaniua sauaki
nixikaretari ereka pinini.
13 Iuaĩkana kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nauikariko Teoso sãkire.
Iuaĩkana Xesosi txari Teoso:
Uai nota aua pamariteakorikata. Pite sikana ninoa notamoni.
itxa.
14 Kaĩtori Teoso anaakori. Ninoa aua ixini, iarẽka pakini. Ininiã
kaĩtopekari Xesosi ninoa atokokana. Ininiã ipĩkasaaki ixipokari ipĩkitxi
posotiire auakiti. Satanasi inakori iua. 15 Ikara atoko inakasaaki,
isikakari kãkiti ipĩkitxi pĩkakani. Mitxi ninoa iaxirikakoni atoko itxana.
16 Aimarotari, iuasaaki !imoianatana initiriakori iaxitikini. Iuasaaki
imoianatana Apraão apika mekaniriakori. 17 Ikara atoko ininiã, Xe-
sosi txĩkitakaãka itariakori atokokana ininiua, ininiã iposotari sasetotxi
auĩte apiatakari ininiua kãkiti ĩkapani. Iparĩkauatakasaaki Teoso ĩkapani,
ikamari ikinipoko ikamaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuari-
tika iamonĩkari kãkiti. Kãkiti itxapekaua Xesosi, ininiã iua ipina kãkiti
maerekani imakatxakini ĩkapani, iuaĩkana kãkiti imikanapiriini Teo-
somoni ĩkapani. 18 Ĩkorapokoriti Xesosi auakasaaki, imarotari Satanasi ata-
makaerekatiniri iua. Ininiã Satanasi atamakaerekatakasaakina kãkiti,
iua posotari isikataparatinina ninoa.

3

Xesosi Apiatakari, Moisesi Poiãori

1 Ininiã nitariakori, Teoso mereẽkini, hĩte akiritaãka Teoso tixine hãuini
ĩkapani. Iteene hĩxinikariko Kristo Xesosi, kotxi iua Teoso iokanatakiti
itxaua. Apaka iua sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Iuara asãpiretari
apanakini. 2 Moisesi kamari ikinika Teoso paniãtakiti inirimane
apisatoõ, Teoso aapoko aamata kamakori ikamakasaaki. Iua atokokana
Xesosi kamari ikinika iua mereẽkari paniãtakiti. 3 Apiaerekata Xesosi,
ininiã iua apakapari apiata ipaxitiko, Moisesi poião, kotxi aapokotxi
kamakari apakapari apiata ipaxitiko. Poião aapokotxi paxitiko aua. Iua
atokokana, Xesosi aapokotxi kamakari atoko itxaua. Moisesi aapokotxi
atoko itxaua. 4 Ikinika kãkiti aapokona kamakani auapitika, iuaritika
Teoso ikinipoko kamakari itxaua. 5 Moisesi Teoso nitiri itxaua. Iua
ãtipirika kamari ikinipoko Teoso nirekakiti inirimane apisatoõ. Ikara
erekari ikamakiti oerekari Teoso sãkire iua sãpiretakiti atão inini.
6 Kristo Teoso ãkiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso
paniãtakiti Teoso aapoko inĩkatini. Teoso aapoko atoko atxaua ate,
iteene aãuikiniãri iua sãkire, apoxokoniritika ãtipirika aiãtapiniãri Xesosi
kanapiriini õti.

Erepaniko, !Hĩtakanapapiri Hãuikakiti

7 Ininiã Erekari Matamatakoti txari:
Uatxa õti hĩkenakotakasaakiri nisãkire,
8 kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini hãtokiriakorini atoko hinini.
Ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina, iuaã ninoa !auikari nota

sãkire. !Ikamarina nipaniãtakiti. Iuasaaki ninoa ataerekatapikano nota.
9 Koarẽtakanani, ikiniõtika hĩte apika atokiriakori ataerekatapikano nota. Ninoa atamatari niposotiire. Txamari ikiniõtika ninoa ataerekatano nota. !Auikarina nisãkire.
10 Ikara xika nomanatana ninoa. Iuasaaki nitxa: "Ãtipirika ninoa sapika apanakini sãkire tikini. ! Imarotarina nixinikakiti, nikamakiti pakini."
11 Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako: "Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã,"
itxa Erekari Matamatakoti.
12 Ininiã nitariakori, erepaniko. Atxiĩti ãtikaka hĩte aua hĩxinire maerekati mauikareti. Ikara atoko inakasaaki, hĩtakanapapekari Teoso ãtipirika auãki inakari, maerekati tikini hĩsini ĩkapani.
13 Ininiã ikiniõtika hĩkamataparaxiniretakakauako. Uatxapanika inakasaaki hõtãkikakauako. Ininiã maerekanitxi kona misirienetai. ! Ikamari kaikoxinire hinini. 14 Aãuini mapotõkire manapi iteene aãuikiniãri Kristo sãkire merepitipanika aãuikiniri atokotxikana, atão iuakata parĩkauatakani atxaua. 15 Uatxa nisãpiretai kitxakapirĩka iõkatsopatakiti:
Uatxa ia õti hĩkenakotakasaakiri iua sãkire, kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini, hãtokiriakorini atoko hinini, ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Ninoa !auikari nota sãkire.
16 Ninoa kenakotari Teoso sãkire, txamari ! inirekarina ikaminirina isãkire iaõka. Kipa ninoa? Exito tixini Moisesi makatxakakinira ninoa. 17 Kikãkititipa kamari Teoso naiatiniua koarẽtakanani? Ninoa maerekati kamakani. Ikara xika ninoa ipĩpeka ãparaã makipakaniãtaã. 18 Kirimonipa Teoso txari ia? "Atão nisãpiretai hĩte. Kona himaĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã." Teoso sãpiretari ikara iua sãkire mauikakanimoni. 19 Ininiã aimarotari, ninoa ! ĩroã iuaã, Teoso sãkire imauikakanina xika.

4

Tomatikoãtaã Aua Teoso Nakitiakori Ĩkapani

1 Auapitika Teoso kamaenetakiti kãkiti tomatiniãtaã Teoso kamakiti aĩroini tĩkane, ininiã erepaniko. Atão inakari hĩkamako iuaã hiĩroini ĩkapani. 2 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka atemoni, kitxakapirĩka Moisesi auakasaaki auakanimoni apaka. Txamari maxikatiĩka ninoa kenakotari Teoso sãkire, kotxi ninoa ! auikari ikenakotakitina. 3 Ate, Teoso sãkire auiãkaniua, ĩroã ikara Teoso kamakiti tomatikoãtaã. Ininiã Teoso sãpiretakiti iaõka auapeka. Ia atoko Teoso txari:
Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako: "Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã,"
itxa Teoso. Ikara atoko itxama, iuaritika ikara tomatikoãtaã iposope iparĩka ixipokasaaki, itixi ikamakasaaki. Ikara atoko ikama ate ĩkapani.
4 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari itomatini õti pirena. Itxari:
Iparĩkauata seisi õti, ininiã eereka apikomoni ãti õti inakasaaki itomata. Iuasaaki itakanapari ikinika iparĩka,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 5 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã.

6 Iuaritika apanakini ĩroãpanikako iua tomatikoãtaã. Txama apanakini
kitxakapirĩka auakani ! ĩroã. Ninoa merepitipanika sãpiretaãka Teoso
iokanapirena erekari, txamari ! iĩroãna, kotxi ! ikamarina Teoso
paniãtakiti. 7 Ininiã Teoso kamari iketo õti apanakini iuaãtaã apokini
ĩkapani. Iuasaaki Teoso akiritari iketo õti "uatxa." Ikara atoko Teoso
misãkiretari Tavii:
Uatxa õti hĩkenakotiniãri nisãkire, ininiã kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori
inini.
8 Aãtokiri kitxakapirĩka auakari Xosoee inakori, iuara anikari
kãkiti itixi Teoso sikaenetakitimoni. Txamari ! iĩroãna atão inakari
tomatikoãtaã Teoso sikakiti, kotxi eereka Teoso sãpiretari ãti õti
tomatikoãtaã ĩroĩko õti. 9 Ikara atoko ininiã, auapanikako Teoso kamakiti
tomatikoãtaã inakitiakori ĩkapani. 10 Ininiã kãkiti ĩroãkasaaki Teoso
kamakiti tomatikoãtaã, iotokakari iparĩka, Teoso iparĩka iotokakini
atokokana. 11 Ininiã nitariakori makamariko ikinika atão inakari iua
tomatikoãtaã aĩroini ĩkapani. Erepaniko, kotxi apanakini ! ĩroã, Teoso
sãkire imauikakanina xika. Ininiã !hĩkamapiri ninoa kamakiti atokokana.
12 Teoso sãkire kaposotiireri. Isãkire auãki itxapika, kotxi Teoso ãtipirika
auãki inakari sãpiretakiti. Saasara ipi auanaro auakaro, iteene kauanaro,
ininiã iposotari ikisauakiniri inirekiniãtaã. Iposotari ikisauakiniri kãkiti
pakaki, iua ãki auakari axĩpe imakatxakini ĩkapani. Apiata Teoso sãkire,
kotxi Teoso sãkire posotari apokini kãkiti iĩkite kãkiti xinirekata apoti-
itiniãtaãua. Teoso sãkire imarotari ikinika axinikakiti, anireẽkiti pakini
aãkixinireẽ. Teoso sãkire atamakaerekatari ikara aãkixinireẽ auakari.
13 Teoso atamatari ikinipoko akamakiti, ininiã ! auari iomaãtakori.
Ikinipoko !ipataãka. Aãuĩte Teoso apisatoõ ikinipoko kasarori.

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

14 Ininiã atemoni auari sasetotxi auĩte apiatakari, Xesosi, Teoso ãkiri.
Apiananiri iua. Iua sari iaxiti Teoso auiniãtaã. Ininiã iteene maãuikari
iua sãkire. 15 Ate nakiti sasetotxi auĩte apiatakari imarotari ate ãkixinire
iõkapetini. Imarotari ate maposotakiniti. Imarotari ate tsii. Ikara
atoko inakari imarota, kotxi Satanasi iteene atamakaerekatari iua, ate
atamakaerekatiko atoko. Iuaritika maerekati !ikama. 16 Ininiã ataparax-
inireritika masa Teosomoni. Aãuĩte topãkiniãtaã masa ikinipoko erekari
isikakiti aãpakapini ĩkapani, iamonĩkiniua ĩkapani. Isikaua ikinipoko
erekari. Isikataparataua amaxikiko auakasaaki.

5

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari Mereĩko

1 Ikinimane sasetotxi auĩte apiatakari mereeẽka kãkiti sauaki. Iua
misãkiretari Teoso kãkiti ĩkapani. Isikari kãkiti sikakiti iuamoni. Kitx-
akapirĩka iua okari pirãtxi Teoso apisatoõ kãkiti maerekani iĩkitxitini
ĩkapani. 2 Iamonĩkari mimaroreni, Teoso takanapakani pakini, kotxi
imarotari kãkiti ãkixinire iõkapetini, kotxi iua apaka kãkiti itxaua.
3 Sasetotxi apaka maerekati kamakari itxaua. Ikara xika merepanika iua
okari pirãtxi Teoso apisatoõ iuaka maerekani iĩkitxitini ĩkapani. Eereka
iua okari pirãtxi kãkiti maerekani iĩkitxitini ĩkapani.
4 Kãkiti paxitari sasetotxi, iuaritika ninoa kona mereẽri sasetotxi
parĩka. Teosonoka mereẽri kãkiti sasetotxi ininiua ĩkapani, sasetotxi Arão
inakori Teoso mereini atokokana kitxakapirĩka.

5 Xesosi iuaka !ikamaua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua. Kona itxari:
“Apakatapitika sasetotxi nininiua.” Iuaritika Teoso txari iua:
Pite namarite. Uatxa noerekariko kãkiti nota pite iri nininiua,
itxa Teoso.
6 Iuaĩkana Teoso txari:
Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki inakori atoko inakari pitxaua,
itxa Teoso Xesosimoni. 7 Xesosi ĩkorapokoriti auakasaaki, iua iteene misãkiretari iri. Ipinini apisapanika iteene amanaãri iri imapinakani ĩkapani. Imisãkiretakasaakiri iua, iteene itxiĩta. Irinokara posotari itxĩkitakiniri imapinakani. Iri kenakotari isãkire, kotxi Xesosi txari: “Pinirekakitinokara ninireka.” 8 Xesosi Teoso ãkiri, iuaritika atatsiirauatakasaaki, imaroãpotari Teoso nireẽkiti iaõka ikamini. 9 Iua kamari ikinipoko iri paniãtakiti. Ikara atoko ininiã, kãkiti maerekani makatxakakari itxapekaua. Imakatxakari ipaniãtakiti kamakani maerekani, ininiã ninoa auapininiika itxanako Teosokata. 10 Teoso mereẽri iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atokokana.

Erepaniko, Atão Sãkiretxiti !Hĩtakanapape

11 Aua apikomoni kaiãopokori ikara atoko inakari asãpiretinii hĩte, txamari pamimari ikara asãpiretinii hĩte, kotxi ! katimari himarotiniri Teoso sãkire. 12 Akokaxiti hĩte auikari Xesosi sãkire, ininiã uatxa apiaerekata Xesosi sãkire oereẽkani hininiua. Txamari hĩte nirekari ãti oerekinii iuaĩkana merepitipanika atão inakari Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakari. Hĩte eenetxi xapitikiri atoko. Hinirekari Teoso sãkire tinitxiã atoko inakari. Teoso sãkire nipokori atoko inakari !hĩposotapanika hãpakapini. 13 Teoso sãkire imarotakari tinitxiãnoka nirekakari atoko inakari, iteene !imarotapanikari Teoso sãkire. !Imarotari atão inakarinoka ikamini, kotxi iua eenetxi xapitiri atoko inakari. 14 Kãkiti aneẽkari nikari xinitxi. Kataparaxinireri nirekari Teoso sãkire, xinitxi aneẽkari nirekini atokokana. Kãkiti ikiniõtika kenakotiniãri Teoso sãkire, ininiã imarotari atão inakari. Imarotari atão minakati apaka.

6

Maãpaiaõkarauata Apikomoni

1 !Apakata ikiniõtika merepitipanika Kristo sãkire oerekakorinoka axinikini, kotxi aimarotapekari. Aimarotapekari atakanapiniri maerekati akamakiti. Aimarotapekari ateka kamakiti txĩkitakaua apinini. Aimarotapekari Teoso sãkire aãuikini. 2 Aimarotapekari apatxisarauatini. Aimarotapekari atakauakotiniua ãti nopini. Aimarotapekari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua. Aimarotapekari Teoso misiritinina maerekati kamakani ãtipirika. !Apakata ikara ãtipirika aõerekinii. 3 Apikomoni auapitika, ininiã maãpaiaõkarauata apikomoni. Teoso auiritiniãua, apikomoni maxinika.

4 Kãkiti takanapiniãri Teoso sãkire auikini, !apakataika ikanapiriinina Teosomoni. Mitxi ninoa imarotari Teoso sãkire atão inakari. Mitxi ninoa imarotari erekari iaxitikiri. Mitxi imarotari Erekari Matamatakoti parĩka ãkixinireẽna. 5 Mitxi imarotarina Teoso sãkire ereka inini. Mitxi imarotarina Teoso posotiire itixi amaneri apokasaaki. 6 Ikara atoko ninoa imarota, iuaritika ninoa takanapari Teoso. Ininiãkara !apakata iuaĩkana ikanapiriinina Teosomoni, kotxi iuaĩkana imisiritarina Teoso

ãkiri aamina ĩpiriãmitakari nopini imisiritiko atoko. Iuasaaki ninoa
txĩkitakari kãkiti iuaĩkana napetiniri Xesosi.

Kikio Atoko Anini Pirena

7 Teoso takari erekari itixi ia atoko inakari nopini: Ãparaã ikipa
kaiãokatani iuaã, ininiã iminaua kienatxi katakareri nirekakiti.
8 Txamari itixi inako, aanaia pakini auiniã, !itxa. Ikara xika atxiĩti
imisiritaãka. Ininiã arikaãkako. Ikara atoko inapeẽkanako kãkiti.
Maerekati aniniãua, ininiã pamonõkoniri atemoni. Ikara atoko ininiã,
imapotõkire õti Teoso !inirekaikaua ate. Ixipokaua aanaia xipokiko
atoko.
9 Nitariakori, ikara atoko asãpiretai hĩte, iuaritika ate imarotari kona
hĩte ikara atokoni. Aimarotari hãpakapiniri erekari, kotxi Teoso makatx-
akapekari himaerekani. 10 Teoso kamari ikinika atão. Iua !imax-
inĩkaretari hĩparĩka iua ĩkapani. Hĩtiraõki iuamoni !imaxinĩkareta, kotxi
himoianatapekari iua nakitiakori. Uatxa himoianatapanikana ninoa.
11 Ate nirekari ikinika hĩkaminiritika Teoso ĩkapani imapotõkire õti man-
api apokini. Ikara atoko ininiã, himarotari hiãtapakiti apokapitikako
hĩtemoni. 12 Kona apakata hĩarinauatini. Apanakini Teoso sãkire auiãkani
kamakiti atoko hĩkamako, kotxi ninoa iãtapari Teoso sikaenetakiti apakap-
inina.

Teoso Sikapitikariko Isikaenetakiti

13 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Apiatakari
Teosonokara aua. Ãti apiatakari iua atoko inakari !auari, ininiã iuaka
uãkaã isãpiretari isikaenetakiti isikini Apraãomoni. 14 Ininiã Teoso txari
Apraão: “Nitakapitikari erekari pitemoni. Nisikaiko itomaneri papika
mekaniriakori,” itxa. 15 Ininiã Apraão kenakotakasaakiri ikara, iteene
iãtapari Teoso sãpiretakiti apokini. Eereka Apraão apakapari Teoso
sikaenetakiti.
16 Kãkiti sãpiretakasaakiri isikaenetakiti ãti kãkitimoni, iuasaaki ninoa
apoka ãti apiatakari apisatoõ isikaenetakiti isãpiretinina ĩkapani. Ininiã
iuasaaki kãkiti imarotapitikari isãkire atão inini. Ikara atoko ininiã,
aãpirena !auari isikaenetakiti xika. 17 Teoso nirekari inakitiakori iteene
imarotiniri imatakanapakaniri isikaenetakiti isikinina ninoa. Ininiã
isikaenetakiti isãpiretakasaaki, isikari isãkire iuaka uãkaã. 18 Ininiã ipi
aua: Teoso, Teoso sãkire pakini. Teoso mitxi atoko itxapikako. Teoso
sãkire mitxi atoko itxapikako. Ininiã Teoso !iposotari atão minakati
isãpiretini. Amiteka iuamoni, iua nĩkatiniua ĩkapani, aiãtapakiti aãpakapini
ĩkapani. Ininiã asikataparaxiniretaãka.

19 Ikara atoko inakasaaki, aposotari iteene aãuikiniri Teoso sãkire.
Aiãtapari ikinipoko iua sãkire iaõka apokini. Teoso sãkire aãuikini, minari
maporo maĩkakari atoko itxa. Maporo maĩkakari !auiritari maporo
tiokini. Teoso sãkire aãuikini maĩkari axinire. Isikataparatari axinire.
!Auiritaua atiokini maerekanitximoni. Teoso sãkire aãuikini anikaua
Teosonani Auini Pakitaãtaã, mãkatxi mata arõkakari apikomoni auakari
pakitamoni. Kitxakapirĩka sasetotxiakori auĩte apiatakarinoka ĩroã iuaã.
20 Iuaã Xesosi ĩroã ate ĩroini apisa. Iuaã imisãkiretari iri ate ĩkapani. Sase-
totxiakori auĩte apiatakari itxapekaua ãtipirika ate ĩkapani. Meokisiteki
inakori sasetotxi ininiua atoko itxa Xesosi.

7

Meokisiteki Pirena

1 Meokisiteki inakori Sareẽ tixini auakani auĩte itxaua. Iuasaaki sasetotxi itxaua apaka. Teoso, Apiananiri, kamari iua sasetotxi ininiua. Kitxakapirĩka Apraão kamari neenamatxi ãti tixini auakani auĩteakorikata. Iua kanapiriãkasaaki, aõkitari Meokisiteki. Iuasaaki Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti iuamoni. 2 Iuasaaki Apraão sikari iua tiitxi imakatxakakiti ipixini. Tesi tiitxi auiniã, isikari ãti Meokisitekimoni. Meokisiteki akiritaãka "Auĩtetxi Atão Inakari Kamakari." Apaka akiritaãka "Auĩtetxi Kãkiti Kamaerekaxiniretakari." 3 !Kimarotikori Meokisiteki iri, inoro pakini. !Kimarotikori apika atokiriakori. !Kimarotikori iponaniini, ipinini pakini. Teoso ãkiri atoko itxa. Sasetotxi ãtipirika itxaua.

4 Hĩxinikariko iua Meokisiteki. Apiatakari iua. Apraão iteene paxitari iua, ininiã isikari ipixini tiitxi iua makatxakakiti iuamoni. 5 Eereka ãti õti Apraão tikini Teoso paniãtari Arevii apika mekaniriakori, sasetotxiakori, apakapiniri ipixini kãkiti apakapakiti, txineiro, tiitxi pakini. Ninoa apakapari kãkiti sikakiti Teoso ĩkapani. Ikinimane ninoa Apraão apika mekaniriakori itxauana. Iuaritika sasetotxiakori apakapari inirimane sikakiti. 6 Iua Meokisiteki Arevii nirimane !itxaua. Iua aua kitxakapirĩka Arevii apisapanika. Iuaritika iua apakapari ipixini Apraão makatxakakiti. Eereka Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti Apraãomoni, Teoso sikaenetakiti apakapakarimoni. 7 Iua Apraão poiãori. Apiatakari Meokisiteki, kotxi apiari takari erekari Teoso sikakiti poiãorimoni. 8 Ikinika Arevii apika mekaniriakori, Teosomoni kãkiti sikakiti apakapakani, ipinanipeka. Ãtipirika auakari atoko itxa Meokisiteki. 9 Atxiĩti aposotari asãpiretiniri ia atoko: "Arevii sikari isikakiti Meokisitekimoni Teoso ĩkapani, kotxi iua ina Apraão ĩto ãki." 10 Kotxi Apraão aõkitakasaakiri Meokisiteki, iuasaaki Arevii kona auapanika. Ininiã iua auini apisapanika Apraão ĩtoã aua, kotxi Apraão apika mekaniri itxaua Arevii.

Xesosi Meokisiteki Atoko Inini

11 Arevii apika mekaniriakori sasetotxiakori itxauana. Iua apika mekaniri Arão inakori. Arão apika mekaniriakori apaka sasetotxiakori itxauana. Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni, isãkire kãkiti imarotini ĩkapani. Iuaritika ninoa sasetotxiakori parĩka !oerekari kãkiti kamaerekatiko. Ininiã ãtião sasetotxi nirekaãka. Sasetotxi Arão atoko inakari !inirekaãkaika. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari nirekaãka.

12 Ãtião sasetotxi auakasaaki, ãtião Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori aua iuasaaki. 13 Xesosi kona Arevii apika mekanirini. Iua Xotaa apika mekaniri. Xotaa mekaniriakori kona sasetotxiakorini. Ninoa kona okari pirãtxi Teoso ĩkapani. Kona iparĩkauatana Teosomoni sikakori takikoãtaã. 14 Ikinimane imarotari aãuĩte Xesosi Xotaa nirimane ininiua. Moisesi iõkatsopatakiti !auiritana ninoa sasetotxi ininiuana. 15 Ate sãpiretapekari Meokisiteki pirena. Aimarotari auapitika ãti sasetotxi, Meokisiteki atoko inakari. Uatxa aimarotari Xesosi Meokisiteki atoko itxaua.

16 Kitxakapirĩka sasetotxi pitxaua, kotxi pikiomaneakori sasetotxi apaka itxauana. Teoso kamari Xesosi sasetotxi ininiua, kotxi iua auapikako. Kaposotiireri iua. !Ixipoka. 17 Teoso txari Xesosi isãkire iõkatsopatakoriã:

Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua,

itxa.
18 Ininiã mitxi auakari sasetotxiakori parĩka !auaika, kotxi itapara !
auari. Xipope ikara. 19 Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori !ikamari kãkiti
ereka inini. Uatxa apiaerekatakari aiãtapakiti apokapeka ĩkorapokoriti.
Ininiã iua anikaua Teosomoni.
20 Teoso isãkireẽ txĩkitakari Xesosi sasetotxi ininiua. 21 Teoso !isãkirauata
ikara atoko kãkiti sasetotxipeka inakasaaki. Teoso txĩkitakari Xesosi
sasetotxi ininiua isãkireẽ, kotxi itxari Xesosi:
Nota Apiananiri sãpiretapekari nikamaenetakiti. Ikara nikamapitikako,
ininiã ãtipirika sasetotxi pitxaua, sasetotxi Meokisiteki atoko in-
akari pitxaua,
itxa Teoso. 22 Ininiã ikara Teoso sãkireẽ, aimarotari Teoso kamapi-
tikariko ikamaenetakiti apiari, kotxi iposope isikiniua Xesosi.
23 Auapeka itori sasetotxiakori. Ninoa kona posotari ãtipirika
iparĩkauatinina, kotxi ikoriãpekana. 24 Xesosi auapikako, ininiã ãtipirika
sasetotxi itxaua. 25 Ininiã iposotari imakatxakiniri ikinika amaerekani,
Teosomoni anikasaakiua, kotxi ãtipirika aua, ininiã ãtipirika imisãkiretari
Teoso ate ĩkapani.
26 Ininiã ikara atoko inakari sasetotxi auĩte apiatakari anirekapitika.
Apiaerekatakari iua. !Kaneenamari. Ikerokakiti !auari. Itxiko ixinireẽ
!auari. Maerekati !ikama. Iaxiti apiko nopinixiti auakari, auĩtetxi Api-
atakari itxaua. Ikara atoko inakari sasetotxi anirekapitika. 27 Apanakini
sasetotxi auĩte apiatakani ĩkorapokoriti auakani atoko !itxaua. Ninoa
ikiniõtika okari pirãtxi, merepanika ninoaka maerekani makatxakiko
ĩkapani. Eereka ninoa okari pirãtxi kãkiti maerekani makatxakiko ĩkapani.
Kona ikara atokoni itxa Xesosi. Ãtikatanokara Xesosi oxiketari iarẽka
kãkiti ĩkapani. Iuaka ipina kãkiti ĩkapani. 28 Mitxipe sasetotxi auĩte api-
atakani mereeẽka Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ninoa tapara
!auari. Moisesi sãkire tikini Teoso mereẽri imi ãtipirika sasetotxi ininiua
ĩkapani. Ãtipirika erekarinoka kamakari iua.

8

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

1 Ia atoko asãpiretakiti: Atemoni auapitika atão sasetotxi auĩte api-
atakari. Iaxiti iua topãka aãuĩte Teoso kikomoni, auĩtetxi auiniãtaã. 2 Iuaã
Teoso auiniãtaã, imisãkiretari iua ate ĩkapani. Iuaã aua atão inakari Teoso
aapoko, Apiananiri kamakiti. Kona kãkiti kamakitini.
3 Ikinika sasetotxi auĩte apiatakari auari iparĩka. Isikari kãkiti siãkiti
Teosomoni. Isikari pirãtxi okakori Teosomoni. Ininiã Xesosi parĩka
apaka aua isikarauatini. Iuaka isikaua Teosomoni. 4 Ĩkorapokoriti Xesosi
auakasaaki, sasetotxi !itxaua, kotxi auape ĩkorapokoriti sasetotxiakori
kãkiti siãkiti sikakani Teosomoni. Moisesi iõkatsopatakiti atokotxikana
ikamana. 5 Sasetotxi ĩkorapokoriti auakani kamakiti atão, txamari ninoa
parĩka !inirekaãkaika. Ninoa parĩka sanõkatxi atoko itxa, Xesosi parĩka
iaxitikiri aimarotini ĩkapani.
Kitxakapirĩka Teoso paniãtakasaakiri Moisesi Teoso aapoko aamata
kamakori ikamini ĩkapani, Teoso txari Moisesi:
Pikamariko naapoko nipaniãtakiti iaõka ixirata auĩte nopini aãuakasaaki
noerekakiti. Ipinimoni inakari !pikamape,
itxa Teoso.

6 Xesosi parĩka Teoso sikakiti apiaerekata. Kitxakapirĩka sasetotxiakori
parĩka poião erekari. Iua atokokana Teoso kamaenetakiti amaneri api-
aerekata. Kitxakapirĩka ikamaenetakiti poião erekari. Xesosi txĩkitakari
Teoso kamaenetakiti amaneri apokini kãkiti ĩkapani, kotxi iua ipina kãkiti
ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata, kotxi ikamaenetari
kaiãopokori erekari apiaerekatakari.
7 Teoso kamaenetakiti Moisesimoni apakatiniã maerekati
imakatxakini ĩkapani, ininiã kona ikamari ãti ikamaenetakiti apiatakari.
8 Txamari Teoso ! apokaerekatari kãkiti, kotxi kãkiti kamapanikari
maerekati. Ininiã Apiananiri txari kãkiti:

Ãti õti nisãpiretariko nikamaenetakiti amaneri Isaeo nirimanemoni, Xo-
taa nirimanemoni pakini.

9 Kitxakapirĩka nisãpiretari mitxi nikamaenetakiti ninoa atokiriakorini-
moni. Iuasaaki nota makatxakana ninoa imisiritikosaakina Exito
tixiniã. Txamari ninoa !ikamari nisãkire iaõka. Ininiã nitakana-
pana ninoa. Nikamaenetakiti amaneri kona mitxi nikamaenetak-
iti atokoikani.

10 Ãti õti ĩkari nikamaenetakiti amaneri nisãpiretariko Isaeo tixini
auakani. Ia atoko inakari nikamaenetakiti amaneri: Nitakariko
nipaniãtakiti kãkiti iĩkiteẽ. Niõkatariko nipaniãtakiti ninoa ãkixinireẽ.
Iuasaaki ninoa Teosone nitxauako. Iuasaaki ninoa nota nakiti-
akori itxauanako.

11 Iuasaaki kãkiti kona oerekari ãti imarotiniri Apiananiri. Kona
kãkiti oerekari itari imarotiniri Apiananiri, kotxi iuasaaki ikin-
imane imarotanoko nota. Poiãoka inakani, apiatakani pakini
imarotanoko nota.

12 Nimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakitina. Kona nimisiri-
taikanako ninoa. Kona nixinikaikariko maerekati ikamakitina,
itxa Apiananiri. 13 Teoso kamakasaakiri ikamaenetakiti amaneri,
iuasaaki oerekari kãkiti mitxi ikamaenetakiti Xoteoakorinoka ĩkapani
ikamape, ininiã inapape. Tiitxi kitxakari patimari xipokini atoko, ikara
mitxi Teoso kamaenetakiti xipoka.

9

Teoso Aapoko Aamata Kamakori

1 Kitxakapirĩka Teoso kamaenetakiti isãpiretakasaakiri Moisesi, Teoso
oerekari Moisesi oerekiniri kãkiti Teoso apisatoõ apokini. Iua apaka
sãpiretari kãkiti iua aapoko ĩkorapokoriti ikaminina ĩkapani. 2 Ininiã ni-
noa kamari Teoso aapoko aamata kamakori. Sasetotxiakori ĩroiniãtaã
aua tirikapi takiko tiitxiti. Iuaã aua apaka komiri Teosomoni siãkori
amesa nopini. Iua pakita ninoa takauãkatari “Teoso Auini Pakitaãtaã.”
3 Apanĩkaki mãkatxi mata kasipiri arõkakari aua. Iua mãkatxi mata
apikomoni auakari pakita ninoa takauãkatari “Teosonani Auini Paki-
taãtaã.” 4 Iuaã aua kamariãro arikiko amesati oro kamakoro. Iuaã aua
Teoso kaixane. Iua kaixa akiritaãka “Teoso kamaenetakiti kaixati.” Iua
kaixa nopini mapara itaãka oronokara. Iua ãki itakaãka kopitipaki oro
kamakoro. Iua kopitipaki ãki itakaãka xapitiri komiri manaa inakori.
Iua kaixa ãki aua apaka Arão tsonareke. Ĩkora mitxi pitxaka iuaĩkana.
Apaka iua kaixa ãki aua ipi kaita. Ĩkora kaita nopini aua Teoso paniãtakiti
iõkatakori. 5 Iua kaixa nopini aua ipi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko
inakani. Oro kamakori ninoa. Akiritaãka Keropiĩ inakoni. Keropiĩ

matameẽkari imĩkita iua kaixa tore nopini. Iuaã Teoso maxinĩkaretari
kãkiti maerekani.
Uatxa !apakata apikomoni noerekinii ikara pirena.
6 Teoso Auini Pakitaãtaã sasetotxiakori ĩroã ikiniõtika iparĩkana ikamin-
ina Teoso ĩkapani. 7 Sasetotxi auĩte apiatakarinoka ĩroã Teosonani Auini
Pakitaãtaã. Ãtikanani ãtikatika ĩroã. Iua anikari arẽkatxi iuakata. Arẽkatxi
imanikakaniã, !iĩroã. Iua arẽkatxi isika Teosomoni merepanika iuaka
maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Eereka ikamari ikara apanakini
kãkiti maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. 8 Iuasaaki Teoso kona
auiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Ikara atoko Erekari
Matamatakoti oerekaua ate, kotxi kona Teoso oerekapanikari ikinimane
kãkiti ĩroini Teoso apisatoõ. Teoso aapoko aamata kamakori auapanika
inakasaaki, Teoso kona oerekari kãkiti iuamoni apokini. 9 Ikara Teoso
aapoko kitxakapirĩka auakari ate oerekiko itxaua uatxa. Oerekari ia.
Kãkiti sikakiti Teosomoni, pirãtxi okiko Teoso ĩkapani apaka, kona poso-
tari oeretiniri Teoso teosonetakani ãkixinire. 10 Ikara Teoso oerekakiti
kitxakapirĩka oerekari kãkiti iniãkiti atão inakari, iãtakiti atão inakari
pakini. Oerekari kãkiti iĩto arokiko, itii arokiko pakini Teoso apisatoõ
apokini iposope inini ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apokasaaki,
kona akamaikari ikara mitxi Teoso oerekakiti.

Kristo Arẽka

11 Kristo apokapeka. Sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Oerekaua
erekari Teoso sikakiti. Iparĩkauata Teoso aapoko apiaerekatakari ãki.
Iua Teoso aapoko kãkiti makamakiniti. Iua aapoko !auari ĩkorapokoriti.
12 Iua ĩroãkasaaki iuaãtaã, !anikari potxi arẽka, kema auĩte ãkiri arẽka iĩroini
ĩkapani. Iua ĩroãkasaaki Teosonani Auini Pakitaãtaã iaxiti auakariãtaã,
anikari iuaka arẽka, kotxi ikitakari iarẽka ãtikatika ikinimane kãkiti
ĩkapani. Ininiã iĩkitxitari Teoso ãtikatika kãkiti maerekani ĩki, ininiã kãkiti
aua Teosokata ãtipirika. 13 Potxi arẽkaã, kema auĩte arẽkaã, kema auĩte
ãkiri ariãkori paniã pakiniã, kitxakapirĩka sasetotxi tseẽtari maerekati ka-
makani Teoso apisatoõ apokinina ĩkapani. Ininiã iuasaaki maparanoka
oeretaãka. Ãkixinirena !oeretaãka.
14 Apiaerekata Kristo arẽka, kotxi iua posotari oeretiniri aãkixinire.
Maerekati ! auari Kristomoni. Iuaka sikaua Teosomoni Erekari
Matamatakoti posotiireẽ, ãtipirika auakari posotiireẽ. Iuara oeretari
aãkixinire. Imakinika akamakiti apinini txĩkitakakari imakatxaka. Ininiã
uatxa aposota aparĩkauatini Teoso ãtipirika auãki inakari ĩkapani.
15 Ininiã iua Kristo txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini.
Ininiã kãkiti Teoso akiritakini posotari apakapiniri ãtipirika Teoso
sikaenetakiti iua anaakori ĩkapani. Kristo ipĩkasaaki, isikakana ni-
noa imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso
imaerekanina ĩki. Ikara imaerekanina ikamana Teoso kamaenetakiti
mitxipe auakari auakasaaki.
16 Kãkiti ipinini apisa, iõkatsopatari itii apakapakani uãka, ininiã
ipĩkasaaki itii apakapakani imarotaãka. Ininiã iua ipinini imarotiko
tsopa auiniã, iuasaaki itii apakapakani apakapari ipĩkari tii. 17 Ipĩkari
tii apakapakani imarotiko tsopa nirekaãka kãkiti ipĩkasaakinokara. Ikara
!inirekaãka ipinini apisa. Iua auãkipanika inakasaaki, kãkiti !apakapari
itii. 18 Ininiãkara mitxi Teoso sikaenetakiti isika kãkitimoni, arẽkatxi
auakasaaki, ipĩkari auakasaaki. 19 Kitxakapirĩka Moisesi merepitipanika
sãpiretari kãkiti ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Eereka ikosekari

kema auĩte ãkiri arẽka, potxi arẽka pakini. Ikara ikoketa ãparaãkata. Iposo atoko itseẽtari Teoso sãkire aãtsopate, ikinimane kãkiti pakini isopo inakori poriã, soti auĩte piti põkamarariã pakiniã. 20 Iuasaaki itxari: "Ia arẽkatxi oerekaua Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Teoso paniãtai hĩkĩpitiniri iua sãkire." 21 Iua atokokana Moisesi tseẽtari Teoso aapoko aamata kamakori, ikinika iua ãki auakari pakini arẽkatxiã. 22 Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtari kãkiti, tiitxi pakini oeretiko arẽkatxiã. Okakori mauakaniã, arẽkatxi kitaãkori mauakaniã, Teoso !imakatxakari kãkiti maerekani.

23 Ininiã Moisesi takari pirãtxi arẽka ikinika Teoso aapoko ãki auakari nopini oeretiniri ĩkapani. Ikinika Teoso aapoko ãki auakari ĩkorapokoritikiri, iaxitikiri oerekiko ĩkapani itxa. Sanõkatxi atoko itxa. Pirãtxi arẽka kona apakata iaxiti ĩkapani. Teoso nirekakari arẽkatxi apiatakari. 24 Kristo iparĩka ikamakasaaki ate ĩkapani, kona iĩroã Teoso aapoko kãkiti kamakitiã. Ĩkorapokoriti kãkiti kamari Teoso aapoko atoko inakari, txamari na atão iua aapoko. Kristo ĩroã atão Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Uatxa iuaãtaã Teoso apisatoõ iua misãkiretari Teoso ate ĩkapani. 25 Sasetotxiakori auĩte apiatakari ĩroã Teosonani Auini Pakitaãtaã ikinikanani. Iuasaaki anikari pirãtxi arẽka. Kristo !ikamari ikara atoko. Ãtikatika Kristo oxiketari iarẽka. 26 Iua ninoa atoko inaãkamako, itokata imisiritaãkamako itixi kamikosaakipekamako. Uatxa imapotõkire õti takote iua apokapeka maerekati ãtikatika imakatxakini ĩkapani. Iuaka isikaua ipinini ĩkapani, amaerekani ixipokini ĩkapani. 27 Teoso kamari ikinimane kãkiti ãtikatika koriini. Eereka ikinimane sari Teoso apisatoõ. Iuasaaki apanakini apakapari imisiritiko. Apanakini apakapari iparĩkana ĩki. 28 Ininiã Kristo okaãka ãtikatika kaiãopokori kãkiti ĩkapani, imaerekanina imakatxakini ĩkapani. Iuaĩkana iua kanapiriã. Iuasaaki !imisiritaãkaikako kãkiti maerekani xika. Iua ĩkasaaki, imakatxakariko iua iãtapakani, maerekani sauaki auakani. Anikana itixinemoni ãtipirika Teosokata auinina ĩkapani.

10

Pirãtxi Arẽka Kona Apakata

1 Kitxakapirĩka Teoso paniãtakiti Xoteoakorimoni sanõkatxi atoko itxa. Ikara oerekari kãkiti iuasaaki auakani atão inakari apokini ãti õti. Ikinipoko atão inakari !apokapanika ninoamoni. Ininiã pirãtxi okiko ãtipirika kona txĩkitakari kãkiti iposope Teosomoni apokini. !Ikamaerekatana ninoa. 2 Pirãtxi arẽka makatxakiniãri kãkiti maerekani, ininiã ninoa takanapamariko pirãtxi okinina, kotxi Teosomoni apokakani oeretapeẽkaika, ininiã imarotamarina ãkixinireẽna imaerekanina mauakani. 3 Txamari pirãtxi arẽka !imakatxakari kãkiti maerekani. Ininiã ikinikanani pirãtxi okakori oerekari kãkiti imaerekani auapanika. 4 Kema auĩte arẽka, potxi arẽka pakini kona posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani.

5 Kristo apokasaaki ĩkorapokoriti, itxari Teoso:

Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona pinireka. Ininiã pite kamari ĩtotxi nota ĩkapani.

6 Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri isikakiti pitemoni imaerekani pimakatxakini ĩkapani, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai.

7 Iuasaaki nitxai. “Uaikarano nota. Paãtsopateẽ iõkatapeẽkaika nota
pirena. NiTeosone uai napoka pinireẽkiti nikamini ĩkapani,”
itxa Xesosi.
8 Merepanika Xesosi txari iri: “Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona
pinireka. Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri
isikakiti pitemoni, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai,” itxa. Iuar-
itika Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka paniãtari ikara kamiko.
9 Eereka Kristo txari iri: “Uaikarano nota. Uai napoka pinireẽkiti
nikamini ĩkapani,” itxa. Ikara atoko inakasaaki, Xesosi xipokari pirãtxi
okiko, kotxi iua apoka uai Teoso nireẽkiti ikamini ĩkapani.

10 Teoso nireẽkiti iaõka ikamini kamaerekataua ate, kotxi Xesosi Kristo
ipina ãtikatika ikinimane ĩkapani.

11 Sasetoxiakori ĩkorapokoriti auakani sapika ikiniõtika Teoso apisatoõ
iparĩkana ikaminina ĩkapani. Ãtipirika iua okari pirãtxi Teoso isikini
ĩkapani. Itxama, ikara !iposotari maerekati imakatxakini. 12 Iuaritika
Kristo, ate sasetotxine, iuaka sikapekaua ikoriini kãkiti maerekani
imakatxakini ĩkapani. Ikamari ikara ãtikatika. Iposo atoko, iitopãka Teoso
kikomoni. Ikara atoko ininiã, ixipokari iparĩka. 13 Iuaã iãtapari ikinika
imokaiakari xipokini. Ikiti itakiniãtaã atoko ninoa. 14 Ininiã ãtikatika
okaãka kãkiti ereka inini ĩkapani. Iua kamaãpotana ninoa erekaãpo inin-
ina ĩkapani.

15 Erekari Matamatakoti apaka txaua ate ikara atão inini. Merepanika
itxari:
16 Apiananiri txari: “Ia nikamaenetakiti nikamako ninakitiakori ĩkapani
ãti õti. Ia nikamaenetakiti: Nipaniãtakiti nitakako ninoa ãkixinireẽ.
Nipaniãtakiti niõkatako iĩkiteẽna.”
Itxa Erekari Matamatakoti. 17 Apikomoni itxa:
Kona nixinikaikari maerekati ikamakitina. Apaka nipaniãtakiti ninoa
takanapakiti, !nixinikaikako.
18 Teoso makatxakasaakiri maerekati akamakiti, ininiã amaerekani
makatxakaãkapeka. Ininiã ! auaika okakori kãkiti maerekani makatx-
akini ĩkapani.

Maãpoka Teosomoni

19 Ininiã nitariakori uatxa !hĩpĩkarauatape hiĩroini Teosonani Auini Pak-
itaãtaã, kotxi Xesosi iĩkitxitapekari aĩroini ĩkapani iuaka arẽkaã. 20 Xesosi
ipĩkasaaki, iua kamari kimapori amaneri, maxipokati, Teosomoni asini
ĩkapani. Ipĩkasaaki, imakatxakari mãkatxi mata Teosonani Auini Pakit-
aãtaã arõkakari, Teosomoni aĩroini ĩkapani.

21 Atemoni aua sasetotxi apiatakari Teoso aapoko nĩkatakari. 22 Ininiã
maãpoka Teosomoni. Maãuiritari atão inakarinoka kaikotini aãkixinireẽ.
Maãuikari ikinika iua sãkire. Kãkiti kitxakapirĩkarini tseẽrauata arẽkatxiã,
maerekati makatxakiko ĩkapani. Ininiã maamanaãri Xesosi tseẽtiniri
aãkixinire oeretiniri ĩkapani. Kitxakapirĩka kãkiti kipaãtaua Teoso aapoko
ĩroini ĩkapani. Iua atokokana maamanaãri Xeosi aĩto arokini ãparaã
ereriã. Ikara atoko aniniã, maãpoka Teosomoni. 23 Iteene maãuikari
aimarotakiti asãpiretakiti, kotxi Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti.
24 Maxinikariko ia. Natokopa itxa aõtãkikakakiniua atiraõkiuatini ĩkapani,
erekari akamini ĩkapani apaka? 25 !Apakata atakanapiniri aãpotiitiniua

Teoso ĩkapani. Apanakini !itotaikari apotiitiniua Teoso ĩkapani. Masikat-
aparaxiniretakakaua. Apiata masikataparaxiniretakakaua, kotxi aãuĩte
kanapiriini ĩkorapokoritimoni kaiamapeka.

26 Atão inakari aimarotiniã, atão inakari aãpakapiniã, eereka maerekati
akamapika, kotxi anirekari maerekati akamini. Iuasaaki ! auaika
amaerekani ĩkitxitiko. Iuasaaki ! auaika amaerekani makatxakiko.
27 Iuasaaki aimarotari kãkiti ikara atoko inakani misiritaãkako, kotxi
Teoso mokaiakariakori itxauana. Arikatxi apiatakari xipokanako ninoa.
Pĩkaretxinoka aua ninoa ĩkapani. 28 Kitxakapirĩka kãkiti makĩpitakaniãri
Moisesi paniãtakiti okapeẽkaika. Ipi, atxiĩti ipi ãti pakini kãkiti
atamatiniãri iua kaminiri maerekati, ininiã okaãka. ! Auiritaãka
imitekini. 29 Ininiã natokopa itxa kãkiti misiritiko Teoso ãkiri sãkire
imakĩpitakaniã? Apiata iua misiritiko, kotxi Teoso ãkiri ikatxaratini atoko
itxa imakĩpitakaniri iua sãkire. Iuasaaki !ipaxitari iua arẽka amaerekani
makatxakakari Teoso sikaenetakiti. Iuasaaki imisãkirepiretari Erekari
Matamatakoti, ikinipoko erekari sikakari. 30 Aimarotari ia sãpiretakari.
Iua txari:

Notanoka xikatxirauata. Notanoka misiritanako ninoa imaerekanina xika,
itxa Teoso.

Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananirinoka sãpiretari kãkiti inakitiakori misiritiko.

31 Kãkiti maerekati kamakani apokasaaki Teoso ãtipirika auãki inakari
apisatoõ, iuasaaki pamonõkoniri, kotxi kãkiti misiritakari itxaua.

32 Hĩxinikariko merepitipanika Teoso sãkire hãuikini õti. Hiĩkite
iopinikiko atoko itxa iuasaaki. Iuasaaki himarotari Teoso sãkire.
Iuasaaki iteene hãtatsiirauata Xesosi sãkire hãuikini xika. Iuaritika
iuasaaki hĩtaparaxinireritika hãua. Iuasaaki ! hĩtakanapari Xesosi sãkire
hãuikini. 33 Iuasaaki kãkiti apisatoõ apanakini napetai. Ninoa
misãkirepiretai hĩte. Imisiritaina hĩte. Iuasaaki hĩte moianatari apanakini
Teoso sãkire auiãkani, kãkiti misiritakini. Ininiã iuasaaki hĩte apaka
misiritaãka. 34 Hĩtiretana apanakini Teoso sãkire auiãkani kateia ãki
auakani. Apanakini mixirikari hĩtii Kristo sãkire hãuikini xika, iuaritika
hĩpoxokoniuata, kotxi iuasaaki himarotapekari auapitika iaxiti hĩtii Teoso
sikakiti. Ĩkora tiitxi kona xipoka. Apiaerekata tiitxi iuaxiti auakari.

35 Ininiã kona hĩtakanapapiri hĩtaparaxinire, kotxi ãti õti Teoso iĩkitxitai
hĩtaparaxinire auiniãi. 36 Himĩteenekariko ikinika Kristo ĩkapani. Hĩkamariko
ikinika hĩtaparaxinireritika. Ininiã Teoso paniãtakiti hĩkamakasaaki,
hãpakapariko isikaenetakiti. 37 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apikomoni mokatanitika iua kanapiriãko. Iketo õti ikanapiriãpitika.

38 Kãkiti atão inakari kamakari auini erekari, kotxi auikari nota sãkire.
Kãkiti sipikapapiretiniãri nisãkire, nota !apokaerekatari iua,
itxa Teoso. 39 Ate kona sipikapapiretari Teoso sãkire. Ininiã ! ax-
ipokaãka. Teoso sãkire auiãkani atxaua ate. Iua makatxakari amaerekani
aãkixinireẽ auakari.

11

Teoso Sãkire Auikiko Pirena

1 Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotapitikari aãpakapiniri
aiãtapakiti. Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotari am-
atamatakiniti auapitika. 2 Kitxakapirĩka Teoso apokaerekatana isãkire
auiãkani, kotxi iteene auikarina isãkire.
3 Teoso sãkire aãuikasaaki, aimarotari iua kamari itixi, iaxiti pakini
isãkireẽnokara. Aãtamatakitiã !ikamari itixi, iaxiti pakini. Isãkireẽnokara
ikamari ikinipoko.

Teoso Sãkire Auiãkari Apeo Inakori
(Xénesisi 4.2-12)

4 Apeo inakori auikari Teoso sãkire, ininiã Teosomoni isikakiti api-
aerekata, kotxi Apeo sikari Teosomoni Teoso sãkire iaõka. Itari Kaiĩ
inakori sikakiti poião erekari. Apeo auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso
apokaerekatari iua sikakiti. Teosomoni atão inakari kamakari itxaua
Apeo. Kitxakapirĩka Apeo koriã, iuaritika iua auikiniri Teoso sãkire
oerekapanikaua Teoso tiretiniri kãkiti isãkire auiãkani.

Teoso Sãkire Auiãkari Enoki Inakori
(Xénesisi 5.21-24)

5 Enoki inakori apaka auikari Teoso sãkire. Ininiã Teoso anikari iua
iaxiti. Kona ipina. Mapĩkatipanika anikaãka Teosomoni. Iuasaaki kãkiti
!apokaikari iua, kotxi Teoso anikapekari iua. Isini apisa kãkiti imarotari
Teoso apokaerekatiniri iua. Iua kamapoxokonitari Teoso. 6 Teoso
sãkire amauikakaniã, kona akamapoxokonitari Teoso. Kãkiti Teosomoni
apoãkari, merepanika auikariko Teoso auini. Apaka ninoa auikariko
Teoso sikiniri erekari kaiãopokori iua nitakarimoni.

Teoso Sãkire Auiãkari Noee Inakori
(Xénesisi 5.28–9.29)

7 Noee apaka auikari Teoso sãkire. Teoso sãpiretari iua kãkiti mi-
marotakiniti monõkoni. Iuasaaki iua pĩkarauata, ininiã ikamari maporo
mitari iua aapoko ãki auakani mapinakani ĩkapani. Noee auikari Teoso
sãkire, ininiã isãpiretari Teoso misiritiniri kãkiti imaerekani xika. Teoso
txĩkitakari iua atão inakari ikamini, kotxi iua auikari Teoso sãkire.

Teoso Sãkire Auiãkari Apraão Inakori

8 Apraão apaka auikari Teoso sãkire, Teoso paniãtakasaakiri iua ãtiãtaã
isini. Iua kĩpitari Teoso sãkire, ininiã iua sari, txamari kona imarotari
isinimoni. 9 Iua auikari Teoso sãkire, ininiã iua aua Teoso sikaenetakiti
tixitiã. Iuaã iua aapoko aamata kamakori, kotxi ãti tixinikiri itxaua.
Apaka Isaki, Xakoo pakini aua aapokotxi aamata kamakori. Ninoa
apaka apakapari itixi Teoso sikaenetakiti. 10 Apraão iãtapari Teoso
sitatxine apokini, kotxi Teoso kamari ikara sitatxi. Ixinikakiti iaõka
ikamari. Ikara sitatxi kamaãka kaikori nopini, ininiã !ixipoka.
11 Apraão auikari Teoso sãkire. Iua imarotari ikiomaneẽpeka inini.
Apaka imarotari ĩtanoro Sara kona posotaikari keene onini. Iuaritika
auikari Teoso sãkire irĩtxi ininiua ĩkapani. Imarotari Teoso sikapitikariko
isikaenetakiti. 12 Ininiã iua kiki iteene kiomãtxi inakariua, iuaritika irĩtxi
itxaua. Iua aua itomaneri imekaniriakori, itomaneri apika mekaniri-
akori pakini. Itomaneri apika mekaniriakori iõriki iaxiti auakani atoko
itxanako. Ikipatxite atoko itxanako apika mekaniriakori. Kaiãopanina
ninoa.

Teoso Sãkire Auiãkani Iãtapakiti

13 Ikinika ninoa kãkiti Apeo, Enoki, Noee, Apraão pakini auikari
Teoso sãkire. Ikoriãkasaakina, ninoa kona apakaparina ikinika Teoso
sikaenetakiti. Ninoa imarotari Teoso sikaenetakiti õtakopanikari apokini
tĩkane. Ninoamoni ĩkorapokoriti kona atão ninoa tixine. Maparakini
atoko itxauana. 14 Kãkiti ikara atoko inakani oerekari ninoa nitiniri
ninoaka tixine. 15 Itixi itakanapakitina ixinikaãkamanako, ininiã iuaĩkana
ikanapiriãmanako iuaãtaã. 16 Ninoa kona kanapiriã, kotxi inirekarina
apiaerekatakari itixiti, iaxiti auakari. Ininiã Teoso ! ipẽtauata ninoa
Teosone ininiua ĩkapani, kotxi iua kamapekari sitatxi ninoa ĩkapani.

Apraão Okaaritiniri Imi

17 Apraão auikari Teoso sãkire, Teoso ataerekatakasaakiri iua. Iuasaaki
iposope okiniri Isaki Teoso ĩkapani. Teoso sikaenetakiti apakapakari
iua Apraão. Iposope imatonõkari imi okini Teoso ĩkapani. 18 Teoso
sãpiretapekari iua: “Isakimoni auako pimekaniriakori, papika mekaniri-
akori pakini,” itxari. 19 Iuasaaki Apraão xinikari Isaki ipininiã, Teoso
õkitikari iua iuaĩkana. Iuasaaki Isaki ipinaarita, ininiã kãkiti ipĩkari
iuaĩkana õkitikiniua atoko itxa Isaki iuasaaki.

Isaki, Xakoo, Xosee Pakini Auikiniri Teoso Sãkire

20 Isaki apaka auikari Teoso sãkire, kotxi itakari erekari imi Xakoo,
Isaoo pakinimoni, Teoso nireẽkiti iaõka ikaminina tĩkane. 21 Xakoo apaka
auikari Teoso sãkire. Ikoriini apisa itakari erekari Xosee anaakorimoni.
Iuasaaki isãpiretari Teoso iua ereka inini. Iuasaaki iioĩtekaua itsonarekeẽ.
22 Xosee apaka auikari Teoso sãkire. Ipinini apisa isãpiretana Isaeokini
Exito osipikinina ĩkapani. Ininiã iua paniãtana ninoa anikiniri iua api
Teoso siãkiti itixitimoni.

Moisesi Auikiniri Teoso Sãkire

23 Moisesi iri, inoro pakini auikari Teoso sãkire. Iponaniãka atoko,
ninoa kipatari iua ipi ãti pakini kasiriti. Iuasaaki imarotarina Moisesi
kona ãti eenetxi atokoni. Ipinimoni itxa. Ninoa imarotari Paraoo
paniãtiniri amarini okiko, iuaritika !ipĩkarina Paraoo paniãtakiti.
24 Moisesi auikari Teoso sãkire. Mitapeka inakasaaki, kona inirekari
kãkiti akiritiniri iua Paraoo ãkero ãkiri ininiua. 25 Iua mereẽri imisir-
itiko Teoso nakitiakorikata. Ininiã iua sari ninoakata. ! Inirekari
poxokonitxi maerekati kamakiti, kotxi ikara poxokonitxi mokatanitika
xipoka. 26 Iuamoni apiaerekata ninoa xinitiniri iua Kristo sãkire auikini
xika. Kona iua nirekari katiiri ininiua Exito auakanikata, kotxi imaro-
tari ãti õti Teoso sikiniri iua iparĩka ĩki.
27 Exito ipotorikasaaki, iua auikari Teoso sãkire. Iuasaaki Exito
auakani auĩte omanãkarauata. Iuaritika ! ipĩkari iua. Imĩteenekari
ikinipoko, kotxi auikari Matamatakoti sãkire. Atamatakiti sãkire auikini
atokotxikana, auikari imatamatakiniti sãkire. 28 Iua auikari Teoso sãkire,
ininiã ipaniãtari kãkiti okiniri soti auĩte. Eereka ipaniãtari itakiniri iarẽka
ĩronakikoãtaã tinikata. Ininiã Teoso nitiri ipĩkitxi mĩkari iaxitikiri ninoa
nopini inapaãpotakasaaki, kona okari Isaeokini merepanika auakani,
kotxi atamatari arẽkatxi.
29 Kãkiti Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã ĩpiriãtarina potxoari
uiniti Põkamarariã inakori sonãkakari kimaporiti nopini. Kãkiti Exitokini
apaka nirekari inapinina ninoa napini atoko. Txamari iuasaaki ãparaã
kanapiriãpe iua kimapori nopini, ininiã ikinika ninoani axãpoãtape.

Teoso Sãkire Auiãkani Kãiatini

30 Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã Xerikoo sitatxiti iakirokana
setxi pakini õti. Iuasaaki pirikeri sitatxi ãkitakari irikapoakata, kotxi
ninoa kamari Teoso sãkire iaõka.
31 Haapi inakoro kanokarero otxaua mitxi. Eereka oãuikari Teoso
sãkire, kotxi oãpakapana kãkiti iuaãtaã apokakani, Teoso iokanatakini,
ininiã kona okoriã kãkiti Teoso sãkire mauiãkanikata.
32 Kiripa apikomoni nisãpiretai? Auapitika apikomoni itomaneri
kãkiti Teoso sãkire auiãkani. Kona apakata uatxa nisãpiretinii hĩte
Kitxião pirena, Paraki pirena, Sãsão pirena, Xepitee pirena, Tavii
pirena, Samoeo pirena, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani pirena pakini.
33 Ninoa kãkiti auikari Teoso sãkire. Ininiã inaiatakasaakina Teoso sãkire
mauiãkani, ninoa kãiata. Ninoa kamari atão inakarinoka. Iuasaaki
apakaparina Teoso sikaenetakiti. Ninoa okaãka ãkitimoni. Iuaritika kona
ãkiti okana. Ãkiti nama totaãka iuasaaki. 34 Xaminamoni okapeẽkana,
iuaritika xamina ! arikana. Kona apakata okikona iouata mitaroã.
Ninoa mataparani, iuaritika kataparaxinirepeka itxana, kotxi auikarina
Teoso sãkire. Neenamatxi auakasaaki, pataparana ninoa, ininiã ãti uãka
sotatoakori miteka.
35 Sitoakoro Teoso sãkire auiãkani iuaĩkana aua imiakori, kotxi
Teoso õkitikana ninoa ipĩkasaakina. Apanakini Teoso sãkire auiãkani
noropataãka. Imatakanapakaniãrina Teoso sãkire auikinina, okaãkana,
iuaritika ninoa !inirekarina itakanapinirina, kotxi ninoa imarotari ãti
õti Teoso õkitikana ninoa. Iuasaaki apiaerekata ninoa apakapakiti.
36 Apanakini Teoso sãkire auiãkani napetaãka. Inoropataãkana aãpitsaã.
Apanakini Teoso sãkire auiãkani iaxirikaãka, kateia ãki taka inaãkana.
37 Apanakini kiporonakaãka kai soroã. Apanakini kãkiti sehotxiã
kitxirãkaãka apanĩkaki iĩtona, auãkipanika inakasaakina. Apanakini
okapeẽka iouata mitaroã. Apanakini mãka soti auĩte mata, potxi mata
pakini. !Kamãkana. !Katiina. Maerekati kamakani nitana ninoa okinina
ĩkapani. Imisiritapeẽkana. 38 ! Apakata ĩkorapokoriti ninoa ĩkapani, kotxi
ninoa iteene erekari.
Ninoa miteẽkata ãparaã makipakaniãtaã, õtanoxiratari auiniãtaã apaka.
Aariko itixiãkiriã, kai iriko ãki apaka apanakini Teoso sãkire auiãkani aua,
kotxi aapokona !auari.
39 Teosomoni peerekana ninoa, kotxi iteene auikarina iua sãkire. Iuaritika ninoa ! apakapapanikari Teoso sikaenetakiti iuasaaki. 40 Teoso
nirekari apiari erekari ate ĩkapani. Inirekana ninoa atekata aãpakapiniri
isikaenetakiti.

12

Teoso Oerekari Atão Iua Anaakori Aniniua

1 Ininiã kaiãopokori Teoso sãkire auiãkani itixine apokakani atamataua
ate uatxa. Ininiã matakanapari ikinika ate iomakotetakari. Matakanapari maerekati akamakiti, kotxi ikara patimari iaxirikiniri axinire.
Ataparaxinireritika maãuako. Mamĩteenekari ikinipoko. Mitekakani
mitekini atoko mamitekako Teoso oerekinimoni. 2 Ãtipirika maãtamatari
Xesosi. Maãuikari iua sãkire, kotxi iuanoka amaerekani makatxakakari.
Iua txĩkitakaua ate atão aãuikiniri Teoso sãkire. Xesosi xinikari poxokonitxi
apokini õti, ininiã iuasaaki imĩteenekari aamina ĩpiriãmitakari nopini
ipinini. ! Imaãkatari pẽtatxi ikara atoko ipinini. Ikinipoko iposo atoko
iitopãka iri kikomoni, kotxi iparĩka ate ĩkapani iposope. 3 Hĩxinikariko

Xesosi. Iteene imĩteenekari maerekati kamakani manirekakaniri iua. Hĩxinikariko iua, ininiã kataparaxinirei hĩte. Iuasaaki !hiõkapeta.

4 Hĩarẽka kona xiketapanika maerekati hĩtakanapini xika. Ininiã hĩte kona naiatari maerekati iua Xesosi naiatiniri atoko. 5 Atxiĩti himaxinĩkaretari Teoso sãpiretakiti ate isikataparaxiniretini ĩkapani. Iua akiritaua iua anaakori aniniua. Ia isãkire:

Namarite, Apiananiri auiritai pite atatsiirauatini atão inakari pimarotini ĩkapani, ininiã kona pimatinaniuatape iua misiritakasaakii pimaerekani xika.

6 Kotxi Apiananiri misiritana itiretakini maerekati ikamakasaakina, imaerekani itakanapinina ĩkapani. Imisiritana ikinimane iua anaakori atão inakari imarotinina ĩkapani.

7 Ininiã himĩteenekariko hĩri iaxitikiri misiritinii himaerekani xika. Ikara himisiritiko oerekai Teoso anaakori hininiua, kotxi inĩkatai hĩte amarini irĩtxi nĩkatini atokokana. Ikini irĩtxi ĩkorapokoriti auakari misiritari iua anaakori atão erekari ikaminina ĩkapani. 8 Teoso mamisiritakaniãi hĩte maerekati hĩkamakasaaki, ininiã iua anaakori atão inakani !hĩtxaua. Teoso hĩri !itxaua iuasaaki. Ikinimane Teoso sãkire auiãkani misiritaãka, maerekati ikamakasaakina. 9 Akinika ate irĩtxi aua ĩkorapokoriti. Ninoa misiritaua maerekati akamakasaaki. Iuaritika ate paxitana ninoa. Apiata apaxitari aĩri iaxiti auakari imisiritakasaakiua ate, maerekati akamakasaaki, kotxi axinire iri itxaua. Ininiã akamakasaakiri aĩri iaxiti auakari nireẽkiti, aãuapinininika atxako. 10 Ĩkorapokoriti auakani irĩtxi misiritaua maerekati akamakasaaki. Mapakananinani ikara atoko ikamana. Imarotakitina iaõka ikamana. Teoso misiritaua maerekati akamakasaaki ereka anini ĩkapani iua atoko anini ĩkapani. 11 Amisiritikosaaki, kona apoxokoniuata, kotxi patsiiri. Iuaritika eereka akamari atão inakarinoka. Iuasaaki erekaxinireua, kotxi Teoso oerekapekaua atakanapiniri amaerekani imisiritakasaakiua.

12 Ininiã hõkitikari hĩuako sãpakakari. Hĩkamataparatari hĩpotoriki iõkapetakari. 13 Hõeretariko kimapori atão hĩsini ĩkapani. Ikinika himaerekani hĩtakanapako. Ininiã hĩkamakiti atão inakari aua. Ininiã apanakini hĩte atamatakani !irika hĩte maerekani xika. Ininiã maerekati !ikamana, kotxi hĩte oerekapekana erekari imarotinina ĩkapani. Ininiã erekapekana ninoa.

14 Ikinipoko hĩkamako apanakinikata himaneenamauatakani ĩkapani. Ikinipoko hĩkamako erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Kãkiti makamakanisaakiri erekari, kona atamatapaniri Apiananiri. 15 Erepaniko, kotxi atxiĩti kona hãpakapari ikinipoko erekari Teoso siãkiti. Kona hãuiritapiri kapixi inakari aneini hãkixinireẽ, kotxi ikara maxikari kaiãori kãkiti. Itxikotari ninoa ãkixinire. 16 Kona hãuiritapiri anokaretxi kamakani auini hĩtekata. Kona hãuiritapiri Teoso manirekakiniti kamakari Isaoo atoko inakari auini hĩte sauaki. Merepitipanika iponaniãkari iua Isaoo, txamari isikari iri sikaenetakiti itarimoni axapitiki nipokori apakapini ĩkapani. 17 Eereka iuaĩkana inirekamari ikara iri sikaenetakiti. Inirekari iri takiniri erekari iuamoni, txamari !apakataika iua apakapiniri. Itxiapata, kotxi mitxi ikamakiti inirekari imamakini, txamari iposope itarimoni iri sikaenetakiti isikini.

18 Kitxakapirĩka kãkiti Isaeokini sari ixirata Sinai inakorimoni Teoso paniãtakiti apakapinina ĩkapani. Iuasaaki ixirata arika. Ipiã, ĩtima kataparari apaka aua iuasaaki. Ikara atoko inakari ixiratamoni kãkiti

maãtakakitimoni !haãpoka. 19 Ixirata Sinai inakoriãtaã kãkiti kenakotari
trõpeta. Ikenakotari iaxitikiri sãkire. Iuasaaki iteene ipĩkarena auana,
ininiã !inirekaikarina ikenakotinirina apikomoni ikara sãkiretxi. 20 Kotxi
iuasaaki !imĩteenekarina ia Teoso paniãtakiti, kotxi iuasaaki Teoso txari:
“Kãkiti, pirãtxipeka apaka maãtakiniãri oxiratari, ikiporonakaãkana kai
soroã ipininina ĩkapani.” 21 Iua xirata auĩte kamari kãkiti pĩkarauatini.
Iuasaaki Moisesi txari: “Nititinanaka. Iteene nipĩkarauata,” itxa.

22 Hĩte kona apoka oxiratari Sinai inakorimoni. Hĩte apokapeka ixirata
auĩte iaxitikiri Sião inakorimoni. Hãpokapeka Xerosareẽ sitatxiti iaxi-
tikirimoni, Teoso ãtipirika auãki inakari sitatxineãtaã. Hĩte apokapeka
Teoso nitiriakori iaxitikini apotiitiniãtaãua. Ninoa iaõtiko !auari, kotxi
kaiãopokori. 23 Hĩte apopeka Teoso mereẽkini apotiitiniãtaãua. Ipoxoko-
niuatana. Teoso anaakori itxauana. Iuãkana iõkatsopatapeẽkaika Teoso
aãtsopateẽ itixineẽ. Hĩte apopeka Teosomoni. Iuara sãpiretari kãkiti
misiritiko. Apaka iua ĩkitxitana atão inakari kamakani erekari ikamakiti
ĩkapani. Hĩte apopeka erekari kamakanimoni. Teoso txĩkitakana ninoa
atão inakari ikaminina. 24 Hĩte apoka Xesosimoni. Iuara txĩkitakari
Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Xesosi arẽka xiketakasaaki, hĩte
apoka Teosomoni. Apeo oxiketari pirãtxi arẽka imaerekani makatxakiko
ĩkapani. Kristo oxiketari iuaka arẽka ãtikatika amaerekani imakatxakini
ĩkapani, ininiã Kristo arẽka apiaerekata.

25 Ininiã erepaniko. Hĩkenakotariko Teoso sãkire isãkirauatakasaaki. Kitx-
akapirĩka kãkiti manirekakaniãri Teoso sãkire sãpiretakari ĩkorapokoriti
auakari, imisiritaãkana. Imitekinina !auari. Teoso tixine auakari sãkire
amanirekakaniã, apiata amisiritiko. Amitekini !auari, ininiã erepaniko.
26 Teoso misãkiretakasaakiri Moisesi, itixi iakeka. Uatxa Teoso sãpiretari
ikamaenetakiti. Itxari: “Iuaĩkana niõkokariko itixi. Niõkokariko iaxiti
apaka,” itxa. 27 Isãkire “iuaĩkana,” kotxi iõkokariko ikinipoko ikamakiti.
Ninoa makatxakaãkako. Auapitikako maiõkokaeẽtakoni. Ikara kaikotako.

28 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, ate sinimoni, !iõkokaãka. Iuaãtaã ixipokini
!auari. Ininiã mapoxokoniuata. Masãpiretari iua: “Peerekai pite.” Atão
maparĩkauata Teoso ĩkapani. Makamari iua apokaerekatakiti. Mapaxitari
iua. Mapĩkari iua manirekakiniti akamini. 29 Kotxi aTeosone xipokari
imanirekakiniti, xamina tirinakari xipokiniri atokokana.

13

Iõkatsopari Mapotõkire Pirena

1 Ininiã hĩtiretakakauako. Itaritxi atoko hĩtxako, kotxi Teoso anaakori
hĩtxaua. 2 Ãtiãtaã ĩkani apokiniã, hãpakapanako ninoa haãpoko. Apanakini
apakapakasaakina ãtiãtaã ĩkani, apakapana Teoso nitiriakori itixinekini.
Iuasaaki !imarotarina ninoa Teoso nitiriakori ininiuana. 3 Hĩtiretanako
Teoso sãkire auiãkani kateia ãki auakani. Kateia ãki ninoakata hãuini
atokokana, hĩxinikanako ninoa. Ininiã hĩtiretanako misiritakoni.
Kãkiti misiritiniãi hĩte, iuasaaki hinirekari apanakini tiretinii. Iua
atokotxikana hĩtiretanako misiritakoni.

4 Hĩpaxitaroko ãti ĩtanoro. Hĩpaxitariko ãto ĩtaniri. Pĩtanirikatanani
pisirĩkako. Pĩtanorokatanani pisirĩkako. Teoso misiritanako ikinika
kanokarero, kanokareri pakini.

5 Txineiro !hĩtiretape. !Hinirekapiri ãti kãkiti nakiti. Hĩpoxokotariko
hĩteka tii, hĩteka txineirote pakini. Apikomoni !hinirekape, kotxi Teoso
txari:

Nimatakanapapekaniikaraiko hĩte. Nimasikapekaniikaraiko hĩte,
itxa. 6 Ininiã ia Teoso sãkire iõkatsopatakori aãuika:
Apiananiri nimoianari itxaua, ininiã kona nipĩkari kãkiti kaminiri
maerekati notamoni.
7 Hĩxinikariko hĩauĩteakori Teoso sãkire hĩtemoni sãpiretakani. Hĩxinikariko
ninoa auini, ninoa ipinini apaka. Hãuikariko Teoso sãkire ninoa auikiniri
atokotxikana. 8 Xesosi Kristo kitxakapirĩka atokotxikana uatxa. Xesosi
Kristo uatxa atokotxikana ãtipirika.
9 Kona hãuikapiri apanakini oerekakiti atão minakati, kotxi ikini sereti
oerekakori atão minakati auapitika. Hãuiritariko ikinipoko erekari Teoso
sikakiti sikataparatiniri hãkixinire. Anikakiti !isikataparatari aãkixinire,
ininiã ! hãuikapiri kãkiti sãpiretinii apanakini nipokori erekari hĩxinire
ĩkapani, apanakini nipokori !erekari hĩxinire ĩkapani.
10 Sasetotxiakori Teoso aapoko aamata kamakori ãki parĩkauatakani
Teosomoni sikakori takikoãtaã !apakaparina erekari Teoso sikakiti ate
apakapiniri atokokana.
11 Teoso aapoko aamata kamakori auakasaaki, sasetotxiakori auĩte
apiatakari anikari pirãtxi arẽka Teosonani Auini Pakitaãtaã. Iuaã isikari
pirãtxi arẽka Teosomoni kãkiti maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Iua
pirãtxi ĩto anikaãka aapokotxi mapotõkire. Iuaã arikaãka. 12 Xesosi pirãtxi
okakori atoko itxa, kotxi anikaãka sitatxi mapotõkire okiko ĩkapani. Ininiã
iua arẽkaã imakatxakari kãkiti maerekani, ikamaerekatinina ĩkapani.
13 Ininiã masa iuamoni ipininiãtaã. Iua napetiko atokokana maãpakapa.
14 Ĩkorapokoriti kona aua sitatxi maxipoãkati. Aiãtapari sitatxi iaxiti ĩkari.
15 Kipa asika Xesosimoni Teoso ĩkapani? Ãtipirika masikari asãkire
erekari. Matxari: “Peerekari Teoso.” Ikara asikakiti Teosomoni, kotxi
asãpiretari kãkiti iua aãuĩte ininiua. 16 !Himaxinĩkaretapiri erekari hĩkamini
apanakinimoni. !Himaxinĩkaretapiri himoianatakakiniua. Ikara atoko
akaminiã, Teosomoni asikakiti inireẽkiti atoko itxa, ininiã ikara atoko
inakari akaminiã, ikamapoxokonitari Teoso.
17 Hĩkĩpitariko hĩauĩteakori sãkire. Hĩkamariko ninoa paniãtakiti, kotxi
ninoa nĩkatari hĩxinire. Teoso sikari ikara parĩkatxi ninoamoni, ininiã
ãti õti ninoa sãpiretari Teoso ikamakitina. Ininiã hĩkamariko ninoa
paniãtakiti, ininiã iuasaaki ninoa poxokoniuata iparĩkauatakasaaki. Hi-
makamakaniãri ninoa paniãtakiti, ninoa matinaniuata, ininiã ikara
atoko inakari !erekari hĩte ĩkapani.
18 Himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Aimarotari aãkixinire ereka inini,
kotxi anirekari ikiniõtika atão inakarinoka akamini. 19 Iteene namanaãi
himisãkiretiniri Teoso, iua paĩtiki iokanatinino iuaĩkana hĩtemoni.

Teoso Misãkiretiko

20 Nimisãkiretari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari. Aãuĩte Xesosi
ipĩkaripeka inakasaaki, Teoso õkitikari iua. Soti auĩte atoko atxaua. Soti
auĩte nĩkatakari apiari atoko itxa Xesosi, ininiã iua iteene nĩkataua. Xesosi
ipĩkasaaki, iuasaaki kãkiti apakapari Teoso sikaenetakiti. Ãtipirika Teoso
sikari ikara isikaenetakiti kãkitimoni. 21 Nimisãkiretari Teoso isikiniri
ikinika erekari hinireẽkiti hĩtemoni, iua nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Na-
manaãri iua Xesosi Kristo uãkaã, ikaminaua ate iua apokaerekatakiti.
Ãtipirika kãkiti txari Xesosi: “Erekai pite.” Ameẽ.
22 Nitariakori, iteene hĩkenakotariko ikara nisãpiretakiti. Ia
niõkatsopatakiti xapitinoka.

23 Ninirekari himarotiniri aĩtari Tximótxio kateia ãki auakari
sikakaãka. Mokatanitika iua apokiniã uai, nota sari iuakata hĩtemoni.
24 Hĩsãpiretari hĩauĩteakori ate xinikamanapitinina ninoa. Hĩsãpiretari
ikinimane Teoso nakitiakori axinikamanapitinina. Xesosi sãkire
auiãkani uai Itária tixini auakani xinikamanapitai hĩte. 25 Ikinipoko
erekari Teoso sikakiti aua hĩtemoni.

Ameẽ.

TXIAKO
Txiako Iokanatsopatakiti

1 Nota Txiako. Teoso nitiri nitxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nitiri
nitxaua apaka. Niõkatsopatari ia aãtsopa hĩtemoni, Xoteoakori tosi niri-
manetximoni Xesosi sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape ikinika itixiti.
Ereẽkai hĩte.

Auiãkori Ataerekatiko

2 Nitariakori, ikini sereti maerekati apokasaaki hĩtemoni,
hienenĩkako, kotxi ikara ataerekatai hĩte. 3 Kotxi himarotari hãuiãkiti
ataerekatikosaaki, hĩtaparaxinireritika hãua. Himĩteenekari imakinika
himisiritiko hĩpoxokoniritika. 4 Ininiã imakinika himĩteenekasaaki,
hĩxinikakiti, hĩsãkire, hĩkamakiti pakini erekari. Kona apikomoni pinireka
ereka pinini ĩkapani.
5 Himarore mauakanisaaki, hamanaãri Teoso imarore isikinii ĩkapani.
Ininiã isikaiko hĩte hamanaãkiti. Itori Teoso sikakiti ikinimanemoni. !
Isãpaka ate ãtipirika aamanainiri iua. !Itxitai. Isikapitikari hamanaãkiti.
6 Hamanaãkasaakiri, hãuikariko Teoso sikinii hamanaãkiti. ! Erekari
hĩxinikiniri: “Atxiĩti iua sikano namanaãkiti. Atxiĩti kona isikano na-
manaãkiti.” Ikara atoko ! hĩxinikape. Ikara atoko xinikakari, tsakati
potxoari uinitikiri atoko itxa. Ĩtima anikari tsakati itano, eereka ixitika.
Kãkiti ikara atoko inakari, ãti õti auikari Teoso sãkire, ãti õti kona auikari
Teoso sãkire. Itxaãpota. 7 Kãkiti ikara atoko inakari kona xatiki apakapari
Apiananiri siãkiti, 8 kotxi ipi ixinikakiti aua, ininiã apanakini ! auikari
isãkire ikamakiti tĩkane.

Matiiti, Katiiri Pakini Poxokoniuatini

9 Pite aĩtari Teoso sãkire auiãkarii, atxiĩti poiãori pitxaua, iuaritika pipox-
okoniuatako, kotxi Teoso txĩkitakai pite apiari pininiua. 10 Pite katiirii,
pipoxokoniuatako, kotxi Teoso kamapoiãotakai pite, kotxi katimari pix-
ipokini aãui katimari xipokini atoko. 11 Atokatxi kanĩkasaaki, kapatakari
itxaua. Iuasaaki katsotati txiaroka. Iiui katxaka. ! Erekaikaro. Iua
atokokana kãkiti katiiri xipokini. Paĩtiki ipinako, ininiã itakanapariko
imakinika itii, iparĩka pakini.

Misirikaretxi Mĩteenekakani

12 Teoso takari erekari kãkitimoni imisiritiko mĩteenekakarimoni, Teoso
sãkire matakanapakatimoni. Ikinipoko imĩteenekasaaki, Teoso txĩkitakari
iua ãtipirika auini Teosokata. Apiananiri sikaenetari ikara iua tiretakan-
imoni.
13 Pinirekasaakiri maerekati pikamini, kona pitxapiri: “Teoso
sikanireõtano maerekati nikamini,” kotxi Teoso kamanireõtiko
maerekati ikamini ĩkapani !auari. Apaka kona Teoso sikanireõtari kãkiti
maerekati ikamini ĩkapani. 14 Kãkiti sikanireõtaãka maerekati ikamini,
kotxi iua ĩto nireẽkiti kosekari iua maerekati ikamini. Iuasaaki iteene
inirekari inireẽkiti ikamini. 15 Maerekati piĩto nireẽkiti pikamakasaaki,
maerekati itxaua. Ininiã eereka maerekati pikamapika. Eereka iua
maerekati txĩkitakari pixinire ipinini.
16 Nitariakori nota tiretakini, kona hãuiritapiri ãti misirienetinii.
17 Ikinipoko sikakori erekari atão inakari, iaxitikiri itxaua. Aĩri sikakiti
ikara. Iuara kamari atokatxi, kasiri, iõriki pakini ponikini. Iua ãtipirika

kamari erekarinoka. Kita, uatxa, katana pakini, iua atokotxikana aĩri
Teoso. 18 Aponaniã iuaĩkana aãkixinireẽ, kotxi aãuikari iua sãkire. Iua
nirekari aponaniini ikara atoko. Teoso kamari ikinipoko. Ikamakini,
merepanika iuaĩkana ponaniãkani, atxaua ate.

Teoso Sãkire Kĩpitiko Pirena

19 Ininiã nitariakori nota tiretakini, iteene himixinikariko ãti sãkire.
Eereka iteene hĩxinikariko hĩkenakotakiti, hĩsãkirauatini apisapanika. Ka-
tima ! hĩtxape hinaiatiniua. Hinaiatiniua apisa hĩxinikariko hĩkamakiti
tĩkane, 20 kotxi kãkiti omanãkarauatakasaaki, ! ikamari atão inakari
Teoso paniãtakiti iaõka. 21 Ininiã hõkariko ikinika maerekati hãkixinire
txikotakari. Hĩtakanapariko ikinipoko maerekati. Hãuikariko Teoso
sãkire hãkixinireẽ takakori. Himarotariko iuanoka makatxakiniri hi-
maerekani.
22 Teoso sãkire akenakotakanani atxa, !hĩtxape. Hĩkamariko isãkire iaõka
apaka. Teoso sãkire kenakotakani makamakaniãri ipaniãtakiti, ninoaka
misirienetaua. 23 Teoso sãkire kenakotakari makamakaniãri isãkire iaõka,
kiki ãtakaãriã atamatoõtakari atoko itxa. 24 Iua itoõ atamataka atoko,
isa. Iuasaakipeka imaxinĩkaretoõtapekaua. Isanõka !ixinikaika. 25 Ikinika
Teoso paniãtakiti erekari. Maerekati kamakani iaxirikakoni atoko.
! Iposotarina erekari ikaminina. Ininiã kãkiti kamakasaakiri Teoso
paniãtakiti, Teoso paniãtakiti sikakari kãkiti erekari ikamini ĩkapani. Kãkiti
iteene imarotiniãri Teoso paniãtakiti, imamaxinĩkaretakaniãri, ãtipirika
ikaminiãri, ininiã Teoso takari erekari iuamoni, ikamakitimoni.
26 Kãkiti sãpiretiniãri: “Nota auikari Teoso sãkire. Nikamari iua sãkire
iaõka,” txamari kãkiti nini iauĩte atoko itxa. ! Iposotari iotokakiniri
maerekati isãpiretini. Iuaka misirienetaua. Iua auiãkiti na atão. Ikamak-
iti na atão apaka. 27 Kãkiti auiãkiti atão inakari auakasaaki, ikamakiti
atão inakari auakasaaki, aĩri Teoso apokaerekatari. Iua kãkiti kamari
ia atoko: Itiretana imenõkariakori, tikinitakoni pakini, kotxi mauareni
ninoa. !Auiritari ĩkorapokoriti maerekati txikotiniri iua ãkixinire.

2

Hĩpaxitana Ikini Kãkiti

1 Nitariakori, Xesosi Kristo aãuĩte Apiananiri itxaua. Iua sãkire
atão auiãkani hininiãua, ininiã hĩpaxitariko ikinimane kãkiti. ! Apakata
hĩpotxitakininani hĩtiretini. 2 Maxinikariko. Atxiĩti hãpotiitakasaakiua,
kiki apoka eremãkari. Iuakokiã aneo oro kamakoro aua. Apaka
iuasaaki apoka ãti kiki matiiti. Kitxakari imãka. 3 ! Apakata hĩpaxitiniri
eremãkarinoka. Hĩsãpiretiniãri: “Uai iitopanatxi ereri nopini piitopãka,”
pitxari. Txamari hĩsãpiretari matiiti: “Ikiraã pitima.” Atxiĩti hĩsãpiretari
iua: “Uai ixiti nikiti takote piitopãka,” pitxari. Ikara atoko hĩkaminiã,
! apakata. 4 Ikara atoko hĩkamakasaaki, hĩxinikari katiiri apiaerekatini,
matiiti poião ereka inini. Iuasaaki hĩxiniãkiti na atão itxaua. Hãkixinire
maerekati itxaua.
5 Nitariakori nota tiretakini, hĩkenakotariko nisãkire. Teoso mereẽpekari
matiini ĩkorapokoriti auakani isãkire iteene auikinina ĩkapani. Ininiã
ninoa Teoso tiretakani sariko Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikara isikaene-
tapeka iua tiretakanimoni. 6 Txamari hĩte kona paxitana matiini. !
Apakata. Katiirinira misirienetai hĩte. Ninoa anikai hĩte kãkiti misiritiko
mereẽkanimoni. 7 Ninoa katiirini misãkirepiretari Teoso. Peerekari iua

uãka, iuaritika ninoa kona paxitari iuãka. Ninoa misãkirepiretakiti nakitiakori hĩtxaua hĩte.
8 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Piteka pitiretiniua atokokanera, pitiretanako pite takote auakani.
Ikara ikinimane auĩte paniãtakiti hĩkaminiã, hĩkamari atão inakari.
9 Hĩtiretiniãri hĩpotxitakininani, maerekati hĩkama. Ikara Teoso paniãtakiti
oerekai maerekati kamakani hininiãua. 10 Ikinika Teoso paniãtakiti
hĩkaminiã, txamari ãtinoka Teoso paniãtakiti himakamakaniã, ininiã
ikinika ipaniãtakiti makamakani atoko hĩtxaua. 11 Teoso txari:
Kona pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika.
Apaka itxari:
Kona pokaniuatape.
Atxiĩti kona pisirĩka pĩtanoro minakotokatika, txamari pokaniuata,
ininiãkara !pikamari ikinika Teoso paniãtakiti. Ãtika Teoso paniãtakiti
pimakamakaniã, !apakata. Ikara atoko ininiã, Teosomoni maerekati
kamakari pitxaua.
12 Teoso sãkire iaõka akaminiã, aposotari erekari akamini. Õpoĩkakoni
atoko atxaua. Maerekati !imaĩkaikaua. Ininiãkara atão hĩsãkirauatako.
Atão inakari hĩkamako, kotxi Teoso kamariko hĩtemoni isãkire iaõka.
13 Himaamonĩkakaniãri ãti, Teoso kona amonĩkai hĩte. Imereẽri himisiritiko. Apiaerekata hiamonĩkiniri ãti, maerekati ikamakasaaki. Poião
erekari himisiritiniri iua imaerekani xika.

Kãkiti Sãkire, Kãkiti Kamakiti Pakini Pirena

14 Nitariakori, kãkiti txari: “Nota Teoso sãkire auiãkari nitxaua,” itxamari, !ikamari Teoso nirekaãkiti. Atauako iua auikari Teoso sãkire?
Atauako, iua sãkire posotari imakatxakiniri imaerekani Teosomoni isini
ĩkapani? Konapitini. 15 Atxiĩti hĩtari, atxiĩti hĩtaro Teoso sãkire auiãkani
imãkana !auari. Atxiĩti nipokori !auari ninoamoni. 16 Iuasaaki atxiĩti
hĩtxana: “Hĩsipiniikaua, erekaxinire hinini. Kamãkaiko. Iteene hinikako,”
hĩtxana atxiĩti. Txamari iuasaaki mãkatxi !hĩsikana, nipokori !hĩsikana.
Ikara atoko hĩkaminiã, !apakata hĩkamakiti. Hĩsãkirenanira hĩsikiniã, ininiã
maxikatiĩka hĩsãpiretakiti. 17 Atxiĩti ikara atoko atxa. Asãpiretari aãuikiniri
Xesosi sãkire. Txamari kona akamari ipaniãtakiti. Ikara atoko aniniã,
asãkire kona itxa. Aãuiãkiti sãkiretxiti ipinakari atoko itxa. !Kakamareri
iua.
18 Kãkiti atxiĩti txari: “Pite auikari Teoso sãkire. Nota parĩkauata
Teoso ĩkapani.” Piposotari atxiĩti poerekinino pauiãkiti, Teoso paniãtakiti
pimakamakanisaaki? Kona piposota, kotxi atão pauiãkiti !auari. Notapekana, nota posotari noerekiniri nisãkire nauiãkiti nikamakitiã Teoso
paniãtakiti nikamakasaaki. Ikara atoko nininiã, kãkiti imarotapitikari
atão nauikiniri Xesosi sãkire. 19 Pite auikari ãtinani Teoso auini. Ininiã
erekapitikari pauikakiti. Txamari ikara !imakatxakari pimaerekani
Teosomoni pisini ĩkapani, kotxi Satanasi nitiriakori apaka auikari ãtinani
Teoso auini. Iua xika ninoa titinanaka ipĩkarauatiniãna. Ninoa imarotari
ãti õti ixipokinina.
20 !Kiĩkitei pite. Pinirekatari noerekinii !apakata pisãkireẽ pauikiniri
Xesosi sãkire, iua paniãtakiti iaõka pimakamakanisaaki. Iuasaaki pisãkire
na atão. Ipĩkari atoko itxa. 21 Maxinikariko ate apika atokirini, Apraão.
Kitxakapirĩka isikasaakiri amarite Isaki inakori Teosomoni sikakori
takikoãtaã, iuasaaki Teoso apokaerekatari ikamakiti, kotxi ikamakiti
oerekari Teoso, iua auikiniri isãkire, ininiã Teoso kamaerekatari iua.

22 Ininiã himarotari atão iua auikiniri Teoso sãkire. Ikamakiti oerekari
isãkire atão inini. Hĩxinikari iua. Atão ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã
atão iua auikari Teoso sãkire. 23 Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori
apokapeka. Itxari:

Apraão auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txĩkitakari iua atão inakari
ikamini, Teoso apakapiniri ĩkapani.

Ininiã iua akiritaãka Teoso moianari. 24 Ininiãkara ia himarota. Teoso
kamaerekatari kãkiti ãkixinire isãkire iaõka ikamakasaaki. Kona Teoso
kamaerekatari kãkiti ãkixinire, isãkirenoka auakasaaki. Inirekari atama-
tiniri kãkiti parĩka apaka.

25 Ãto atão Teoso sãkire auiãkaro nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka
kanokarero Haapi inakoro aua. Teoso kamaerekatari oa ãkixinire, kotxi
oa apakapana Xosoee iokanatakini otixine apokasaakina. Oaãpoko
okipatana ninoa. Iuasaaki oa oerekana ãti kimaporiti imitekinina
ĩkapani.

26 Kãkiti ĩtoã ixinire mauakanisaaki, iua ipĩpe. Iua !kakamareri. Ininiã
iua atokokana iua sãkire iua auiãkiti ipinakari atoko, erekari imaka-
makanisaaki. Iua auiãkitinani, isãkirenani, !imakatxakari imaerekani.

3

Kãkiti Nini Pirena

1 Nitariakori, ! apakata itori hĩte Teoso sãkire oerekakani hininiua,
kotxi ate Teoso sãkire oerekakani maerekati akamakasaaki, apiata Teoso
misiritaua ate. 2 Amakinika ate kerokapanikari. Kãkiti makerokakaniãri
isãkire, ininiã erekari iua. !Auiritari iĩto kaminiri maerekati.

3 Anirekasaakiri kavaro kĩpitiniri anireẽkiti, atakari inamaã metaoke
ĩpiriãketakari. Ininiã iuasaaki ikamariko anireẽkiti. Ia metaoke axapitik-
eri, iuaritika aposotari akakiriokiniri kavaro, ininiã isari anirekinimoni.

4 Apaka hĩxinikaroko maporo. Maporo mitaro. Ĩtima kataparari
anikaro. Maporo oerekakire axapitiki, iuaritika kãkiti kakiriokaro ma-
poro oerekakireẽ, ininiã maporo sari kãkiti nirekinimoni.

5 Iua atokokana, aĩtoã auakari anini apaka axapitiki, iuaritika iposo-
tari iteene maerekati ikamini. Hĩxinikariko. Xaminaminiki axapi-
tiki, iuaritika iposotari iotikiniri itori kikio. 6 Iua atokokana ninitxi.
Xamina tirinakari atoko itxa, ininiã kona erekari. Maerekati ninitxi
sãpiretakiti. Iarika kãkiti xinireẽ ikinika, xamina ĩtopa iarikini atoko.
Ininiã iua maerekatinoka itxa, ininiã ikinipoko ikamakiti maerekati-
noka. Maerekani misiritikoãtaã ĩkari itxa asãkire maerekati. Xamina
tirinakari iuaãtaãkiri atoko itxa asãkire maerekati.

7 Kãkiti piratari ikini sereti kaxipiri ĩtopakiri, kotipiriki, imini, iaã
auakari pakini. Itori kãkiti piratapeka. 8 Txamari ninitxi paneenamari.
Kãkiti ! iposotari imĩkapiritiniri inini. Kona ikamari anireẽkiti. Imini
katsiiri atoko itxa. Imini tsii posotari okiniri kãkiti. Iua atokokana, kãkiti
sãpiretakiti posotari okiniri kãkiti.

9 Anini posotari isãpiretiniri erekari aĩri aãuĩtemoni. Apaka iposotari
maerekati isãpiretini kãkitimoni. Ĩkora atoko !erekari, kotxi Teoso kamari
kãkiti iuaka atoko inakari ĩkapani. 10 Anamaã potorika erekari, maerekati
pakini. Nitariakori, ia koketakori na atão. ! Apakata. 11 Amomo !
oposotari ãparaã ponikoãri, posiãri pakini otxĩkitakini. 12 Nitariakori,
atauako mãka mina iritari iõpeta? Atauako iõpeta mina iritari mãka?
Konapitini. Apaka amomo ãparaã ponikoãri !auari ãparaã maxiãri pakini.

Iua atokokana kãkiti sãkire. !Apakata kãkiti ãti õti isãkire ereka inini, ãti õti isãkire maerekati inini.

Imaroretxi Pirena

13 Kiripa kimaroreri hĩte sauaki auakari? Kãkiti atão kimaroreri inakari, oerekari imarore ikamakiti erekari ikamakasaaki. Erekari ikamakasaaki, !iuikaua, kotxi atão imaroretxi auiniã kãkitimoni, !auiritari iua iuikiniua. 14 Txamari pinĩkatiniãri xikoretxi papixiri pãkixinireẽ, piteka nireẽkitinani pinirekiniã pãkixinireẽ, kona pitxape: "Kimaroreno nota." Iuasaaki kona pikipatapiri atão inakari. 15 Ĩkora pimarore !iaxitikirini. Ĩkorapokoritikirinokara ikara pimarore. Ikara pimarore piĩto nireẽkitikara. Imaroretxi ikara atoko inakari Satanasi oerekakiti. 16 Xikoretxi auakasaaki, piteka nireẽkitinani pinirekini auakasaaki, ikara atoko inakasaaki, neenamatxinoka aua, ikini sereti maerekati aua apaka.

17 Imaroretxi iaxiti ĩkari kona ikara atokoni itxa. Iua imaroretxi imarotakari, erekarinoka ikama. !Inirekari neenamatxi. Merepitipanika ixinikari apanakini kãkiti nireẽkiti. Apiananiri nireẽkiti ikama. Iamonĩkari ãti. Erekarinoka ikama ãtimoni. Apiarimoni isãkire atokotxikana isãkire poiãorimoni. Ikamakiti isãkire iaõka itxa. 18 Kauaĩreri õtãkikari apanakini imaneenamauatakani, ininiãkara itori kãkiti kamari atão inakarinoka.

4

Ĩkorapokoriti Auakani Nireẽkiti !Hinirekape

1 Neenamatxi auakasaaki hĩtemoni, hĩtxitakakasaakiua, nãpa ikara atoko inakari potorika? Hãkixinireẽ ipotorika neenamatxi. Hinireẽkiti maerekati xika hineenamauata. 2 Hinireẽkiti kona hãpakapa, ininiã hõkari ãti. Iteene hinirekari ãti nakiti, txamari !hãpakapari hinireẽkiti. Hĩtxitakakaua. Hineenamauata. Txamari kona hãpakapari hinireẽkiti. Kona hamanaãri Teoso hinireẽkiti hãpakapini ĩkapani. Ikara xika kona hãpakapari hinireẽkiti. 3 Atxiĩti Teoso hamanaãkasaaki, kona hãpakapari hinirekakiti, kotxi hamanaãkasaaki, maerekati hĩxinikapanika. Hinirekari hãpakapiniri hamanaãkiti hĩtenani ĩkapani, hĩtenoka poxokoniuatini ĩkapani. Ikara xika Teoso !isikai hinireẽkiti.

4 Kanokarero, kanokareri pakini atoko hĩtxaua. Hĩte takanapari Teoso, ĩkorapokoriti auakaninoka hĩtiretini ĩkapani. Hĩtiretiniãri ĩkorapokoritinoka, iuasaaki homanatari Teoso. Hinirekiniãri ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti, ininiã Teoso mokaiakari hĩtxaua. 5 Kona maxikatiĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ia atoko inakari:

Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auakari nirekari iteene anirekiniri Teoso tiretiniua. Iua !inirekari anirekiniri ĩkorapokoriti auakaninoka tiretiniua.

6 Teoso sikari iteene erekari atemoni, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso !apokaerekatari kãkiti iuikakaniua. !Imoianatana ninoa. Kãkiti miuikakaniua, ikinipoko erekari isika ninoamoni.

7 Ininiã hãuiritariko Teoso hĩauĩte ininiua. Iua nireẽkitinoka hĩkamako. Kona hĩkamapiri Satanasi nireẽkiti. Kona hĩkĩpitapiri iua sãkire, ininiã eereka iua miteka. 8 Teosomoni hãpokako, ininiã iua apoka hĩtemoni. Maerekati kamakani hininiãua, hĩtakanapariko himaerekani. Kona hãuiritapiri hĩuako kaminiri maerekati. Hĩtepekana, hĩte sãkire ipinimoni itxa. Hãkixinire xinikakiti ipinimoni itxa. Ininiãkara

hĩokanatariko maerekati hãkixinire auakari, erekarinoka kaikotini
ĩkapani. 9 Himatinaniuatako, hĩtxiapatako iteene, maerekati hĩkamakiti
xika. Hĩtakanapariko hĩsiroatini hĩtxiapatini ĩkapani. Hĩtakanapariko
hĩpoxokoniuatini himatinaniuatini ĩkapani. Ikara atoko hĩkamako,
maerekati hĩkamakiti xika. 10 Apiananirimoni hĩtxariko: "Nimaerekani
xika !erekano nota. Minakati nitxaua. !Niposotari erekari nikamini.
Piamonĩkano," hĩtxariko Teoso. Eereka iua sikataparaxiniretai hĩte.

!Himisãkirepiretapiri Hĩtari

11 Nitariakori, !himisãkirepiretakakapeua. Ãti misãkirepiretiniãri ãti, kona
ipaxitari Teoso paniãtakiti. Ãti akiritiniãri ãti: "Maerekati kamakarii,"
akiritari Teoso paniãtakiti: "maerekati." Ikara atoko inakasaaki,
iuamoni iuaka sãkire apiata, ininiã iua ! ikamari Teoso paniãtakiti
iaõka. 12 Teosonokara atão inakari imarotakari aua. Iuanoka posotari
isãpiretiniri kãkiti: "Pite kamakiti kona erekari. Pitepekana kamakiti
erekari." Iuanoka posotari ikara atoko ininii, kotxi iuanoka posotari
kãkiti maerekani imakatxakini. Iuanoka posotari iokanatiniri kãkiti
imisiritikomoni. !Apakata ikara atoko hĩte ininiri apanakini.

Katana Kamaenetakori

13 Atxiĩti hĩte txari: "Atxiĩti uatxa, atxiĩti katana asa sitatximoni.
Anapariko ãtikanani iuaãtaã. Aparĩkauata itomane txineiro aãpakapini
ĩkapani," hĩtxama. 14 Txamari kona himarotari katana auakari tĩkane.
Kanatokopa itxa kãkiti? Ianiĩ atoko itxa kãkiti. Ianiĩ apoka, eereka
patimari ixipokini. Ikara atoko kãkiti auini. 15 Apiaerekata hĩsãkire ia
atoko hinini: "Teoso nirekiniãri, nauapanika ninakasaaki, nikamariko
ikara parĩkatxi," hĩtxako. 16 Ikara atoko himasãkirauatakaniã, hĩuikaua,
kotxi hĩuikari hĩkamakiti tĩkane. Maerekati ikara atoko inakari. 17 Ininiã
erepaniko. Kãkiti erekari imarotakani makamakaniãri ikara erekari
imarotakiti, ikamari maerekati.

5

Katiiri Pirena

1 Hĩkenakotariko nisãkire. Ikinika katiirini kapotxinanirini
hĩkenakotariko nisãkire. Hĩtxiapatako. Hãkiripoatako, kotxi itori hãtatsiire
apokako hĩtemoni. 2 Hĩtii paiakapeka. Kapite nikapekari himãka.
3 Hinakiti oro kamakori, pirata kamakori pakini oereẽkatapeka. Ikara
oerekari hĩkamakiti !apakata. Hĩtii xipokini atoko, hĩte apaka xipokako.
Apiata himisiritiko. Maxikatiĩka hãpotiitari hĩtii, kotxi itixi xipokini õti
apokanapanoka. 4 Himarotariko ia. Kãkiti hĩte kikioteẽ parĩkauatakasaaki,
himisirienetana ninoa. Na atão hiĩkitxitana iparĩkana ĩki. Ininiã ninoa
akiritari Teoso. Iuasaaki Apiananiri kaposotiireri kenakotari ninoa
sãkire. 5 Ĩkorapokoriti hãuakasaaki, ikinipoko aua hĩtemoni. Hiamotari
ikinika hiĩto potxitakiti. Kãkiti sikari kema auĩte ito kienatxi, okiko
õti manapi paĩperi inini ĩkapani. 6 Hĩte iokanatapekari kãkiti erekarini
ipininimoni. Hõkapekana ninoa maxikatiĩka. Ninoani kona naiatai hĩte,
iuaritika hõkana ninoani.

Apiananiri Kanapiriini Hiãtapini

7 Nitariakori, atxiĩti hĩtemoni ! katimari Apiananiri kanapiriini,
iuaritika hiãtapariko hĩpoxokoniritika, kotxi himarotapitikari ãti õti iua
kanapiriini. Hĩxinikariko katakareri. Iua iãtapapikari itakare aneini,

ikiena iposope inikini ĩkapani. Iãtapari ãparaã kipini itakare aneini
ĩkapani. Iua imarotapitikari ikiena aneini, ininiã iãtapari. 8 Iua atokokana
hiãtapariko Apiananiri kanapiriini. Hĩtaparaxinireritika hiãtapari, kotxi
Xesosi kaiamapeka ikanapiriini. 9 Nitariakori, kona hĩtxitakakapeua.
Hĩtxitakakiniãua, hãpakapariko himisiritiko. Kãkiti misiritiko mereẽkari
kaiamapeka apokini hĩtemoni.
10 Nitariakori, hĩxinikariko Teoso sãkire sãpiretakani, kitxakapirĩka
auakani, sãpiretari Teoso sãkire Teoso posotiireẽ. Ninoa misiritaãka,
iuaritika ninoa mĩteenekari imakinika. Ninoa oerekaua amĩteenekiniri
imakinika. 11 Ari, aimarotari Teoso takari erekari misirikaretxi
mĩteeneẽkanimoni. Hĩxinikari Xo inakori. Iua iteene atatsiirauata, iuari-
tika, !itakanapari Teoso. Atatsiirauataka atoko, Apiananiri sikari ikini
sereti erekari iuamoni, kotxi katiraõkiri, kaamonĩkareri itxaua iua.
12 Nitariakori, “Ari,” hinakasaaki, “Kona,” hinakasaaki, kona
maxikatiĩka hĩsãkirauatape. Hĩkamariko hĩsãpiretakiti iaõka. Hĩkamaenetakiti
hĩsãpiretakasaaki, kona hãkiritapiri Teoso tixine auakani uãka, kona
hãkiritapiri itixi auakani uãka, hĩsãpiretakiti apanakini atão imarotini
ĩkapani. Na atão hĩsãkire ininiã, Teoso misiritapitikai.

Teoso Misãkiretiko Kãkiti Ĩkapani

13 Hãtatsiirauatakasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hĩpoxokiniuatakasaaki,
hĩxikarauata Teoso ĩkapani. 14 Ãti amianatakasaaki, hĩpĩkapiretanako
kõtãkikarerini Xesosi sãkire auiãkani Teoso imisãkiretinina amianatakari
ĩkapani. Iuasaaki itakarina iĩtxi iua amianatakari nopini Apiananiri
uãkaã. 15 Hãuikiniãri Teoso posotiire himisãkiretakasaakiri Teoso, iua
makananitapitikari iua amianatakari. Ininiã Apiananiri õkitikariko iua.
Maerekati ikaminiã, Teoso makatxakari imaerekani apaka. 16 Ininiã
hĩkerokakiti hĩsãpiretakakauako. Himisãkiretariko Teoso ãti ĩkapani. Ininiã
apanakini misãkiretariko Teoso hĩte ĩkapani. Iua atokokana, Teoso
txĩkitakari hãkixinire ereka inini. Atão inakarinoka kamakari sãkire
kataparari, Teosokata isãkirauatakasaaki, kotxi Teoso kamapitikari iua
amanaãkiti iaõka.
17 Kitxakapirĩka Eríasi inakori, ate atoko inakari iua. Iua misãkiretari
Teoso itapararitika ãparaã makipakani ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki,
ãparaã ! ikipa ipi ãti pakini anokanani, seisi kasiriti. 18 Iuaĩkana
imisãkiretari Teoso ãparaã iuaĩkana ikipini ĩkapani. Ininiã ãparaã kipa.
Iuaĩkana itixi iriuata.
19 Nitariakori, ãti takanapiniãri atão inakari Teoso sãkire, hõtãkikariko
iua Teosomoni ikanapiriini ĩkapani. 20 Maerekati kamakari takanapiniãri
imaerekani, iua põtãkikasaaki, ininiã pite makatxakapekari iua ipinini.
Teoso makatxakari ikinipoko maerekati ikamakiti.

1 PETRO
Merepanika Petro Iokanatsopatakiti

1 Petro nitxaua nota. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata hĩte Xesosi sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape Põto tixiniã, Karásia tixiniã, Kapatósia tixiniã, Ásia tixiniã, Pitxínia tixiniã pakini. Hĩtakanapari hĩteka tixine Xesosi sãkire hãuikini xika. Ãti uãkakata hãuanãta.
2 Aĩri Teoso mereẽi hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Itixi kamiko apisa, iua imarotapekari hĩte iua anaakori hininiua. Erekari Matamatakoti parĩkauata hãkixinireẽ Teoso nireẽkitinoka hĩkamini ĩkapani. Ininiã uatxa hĩposotiire aua Xesosi Kristo paniãtakiti hĩkamini ĩkapani, kotxi Xesosi Kristo arẽka xikepoata hĩte ĩkapani. Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Itori isikai. Iteene ikamaerekaxiniretai.

Kãkiti Maerekani Makatxakiko
3 Mamisãkiretari Teoso: "Peerekai pite. Aãuĩte Xesosi Kristo Teosone pitxaua. Iua iri pitxaua," matxari. Maerekati kamakaniua, iuaritika iteene iamonĩkaua. Itxĩkitakari axinire iuaĩkana iponaniini, kotxi Xesosi Kristo ipina, iuaritika iuaĩkana õkitikaua. Ininiã ikiniõtika aimarotari Teoso kaminiri ikinipoko ikamaenetakiti. 4 Iuaĩkana axinire iponaniã, ininiã iua anaakori atxaua. Ininiã aĩri potetakiti erekari aua itixineẽ aãpakapini ĩkapani. Ikara ipotetakiti !ixipoka. !Oerẽkata. Auapika. Teoso nĩkatari ikara hĩte ĩkapani.
5 Hĩte auikari Teoso sãkire, ininiã iposotiire tokapakeẽtai hĩte. Hĩte itokapakeẽtiniritika Xesosi kanapiriãko xipokatxi õtisaaki. 6 Ikara himarota, ininiã iteene hĩpoxokoniuata. Uatxa atxiĩti ! erekaxinirei hĩte, kotxi ikini sereti maerekati apoka hĩtemoni. 7 Ikini sereti himaxikiko apoka hĩtemoni, kotxi iuasaaki Teoso imarotari atão hãuikiniri iua sãkire, himĩteenekiniãri himaxikiko. Iuasaaki Teoso ataerekatai hĩte, oro ataerekatiko atokokana. Kãkiti axitaro oro otxiko makatxakiko ĩkapani, oronoka kaikotini ĩkapani. Iuasaaki peerekaro. Pakaronero. Iuaritika ãti õti oxipokaãkako. Erekaro oro, iuaritika apiaerekata hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi isãkire hãuikini ! ixipoka. Xesosi Kristo kanapiriãkasaaki ĩkorapokoriti, Teoso sãpiretaiko hĩte: "Erekari hãuikiniri nisãkire, kotxi himĩteenekari ikinipoko. Peerekai hĩte," itxaiko hĩte. Iuasaaki hiĩto iotximere auape Xesosi iotximere atokokana.
8 Hĩte kona aõkitapanikari Teoso, iuaritika hĩtiretari iua. Kona hãtamatapanikari, iuaritika hãuikari iua sãkire. Ininiã hĩte iteene poxokoniuata. Kãkiti sãkireẽ ! apakata hĩsãpiretiniri hĩpoxokoni. 9 Hĩpoxokoniuata, kotxi himaerekani makatxakaãkapeka. Ininiã hĩxinire ! ipinaika, kotxi hãuikari Xesosi sãkire.
10 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani nirekamari imarotinirina kãkiti maerekani makatxakiko. Initarina ikara imarotinina Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Iteene apaiaõkarauatana ikara imarotinina ĩkapani. Ninoa sãpiretari ikara erekari, Teoso ãti õti sikiniri kãkiti. 11 Inirekarina imarotinirina ikara erekari apokini õti. "Kisaakipa apoka atxiĩti? Natokopa itxa apokini?" itxanãtana. Iuasaaki Erekari Matamatakoti oerekana ninoa ãkixinireẽna Kristo atatsiirauatini tĩkane. Oerekana ninoa Kristo atatsiirauatini xipoka atoko, ikinimane auĩte itxauako. Peerekari iuasaaki. 12 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari ikamakiti tĩkane

isãkire sãpiretakanimoni, kona ninoanoka imarotini ĩkapanini. Ninoa sãpiretari Teoso kamakiti tĩkane hĩte ĩkapani, kotxi uatxa apokapeka ninoa sãkire iaõka. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari ikamakiti tĩkane ninoamoni, ate uatxa imarotini ĩkapani. Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani sãpiretapekai uatxa ikara Teoso sãpiretakiti kitxakapirĩka. Teoso paniãtari Erekari Matamatakoti potorikini itixine uai apokini ĩkapani. Erekari Matamatakoti posotiireẽ ninoa sãpiretari Teoso iokanapirena erekari. Teoso nitiriakori iaxitikini iteene nirekamari imarotinirina hĩte imarotakiti.

Ereka Hĩtxako

13 Ininiã iposope hĩtxako hĩxinikiniri atão inakari hĩkamini. !Hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Iteene hãuikariko hãpakapiniri ikinipoko erekari Teoso sikakiti Xesosi Kristo kanapiriãkasaaki. 14 Amarini kaminiri iri paniãtakiti atokotxikana, hĩkamariko Teoso paniãtakiti. Xesosi sãkire himimarotakanisaaki, hĩkamari maerekati hinireẽkiti. Uatxa !hĩkamapinikariko. 15 Hĩte akiritakari kamari erekarinoka, ininiã iua atokokana erekarinoka hĩkama ikiniõtika. 16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekarinoka hĩkamako, kotxi nota kamari erekarinoka,
itxa Teoso kitxakapirĩka.

17 Himisãkiretari hĩri iaxiti auakari. Atãonoka ikaminana ikinimane kãkiti iparĩkana atamatakasaaki. Ininiã kãkiti kamakasaakiri maerekati, aĩri misiritiniri ãti atokotxikana, imisiritari ãti. Himitekini !auari. Hĩxinikariko, haãpoko atão inakari ĩkorapokoriti !auari. Teoso tixineẽ aua haãpoko. Ininiã ĩkorapokoriti hãuakasaaki, iteene hĩpaxitariko Teoso. Hĩpĩkariko iua manirekakiniti hĩkamini. 18 Mitxi !apakata hãuini, kotxi iuasaaki hĩkamari hãtokiriakorini sãkire iaõka. Uatxa Xesosi oerekai ãtião hãuini, kotxi iamotai hĩte, iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Himarotari iamotinii. !Iamotai pirataã. !Iamotai oroã. !Iamotai txineiroã, kotxi pirata, oro, txineiro pakini xipokako. 19 Kristo arẽkaã iamotai hĩte, kotxi ipĩkasaaki iamotai hĩte. Peerekari iua arẽka, kotxi iua arẽka makatxakari amaerekani. Soti auĩte erekari atoko itxa Kristo. Kona maerekati aua iuamoni. 20 Itixi kamiko apisa, Teoso mereẽri iua. Iua apoka uai himaerekani imakatxakini ĩkapani. 21 Xesosi txĩkitakai hĩte auikiniri Teoso auini, kotxi Teoso iuaĩkana õkitikari Xesosi ipĩkani sauaki. Iuasaaki isãpiretari Xesosi ikinika ikamakiti ereka inini. Ikara atoko ininiã, hãuikari Teoso sãkire. Himarotari isãkire iaõka ikamini. 22 Erekari Matamatakoti oerekapekai atão inakari, ininiã uatxa hĩkamari atão inakari. Ikara atoko ininiã, hãkixinire erekari. Ininiãkara atão hĩtiretari hĩtariakori. Ininiã iteene hĩtiretakakauako hãkixinireẽ.

23 Hĩte xinire iuaĩkana iponaniãpeka. Teoso sãkireẽ hĩxinire iponaniã iuaĩkana. Teoso sãkire auapika. !Ixipoka. Ininiã iua anaakori hĩtxaua. Hĩri ĩkorapokoriti auakani xipoka. Hĩri iaxiti auakari !ixipoka, ininiã hĩte iua anaakori !ixipoka apaka. 24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti katsotati atoko itxa. Katsotati paĩtiki ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti ipina. Ikinika erekari ikamakiti, aãui atoko itxa. Aãui patimari ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti kamakiti xipokini.

25 Iuaritika Teoso sãkire auapika. !Kaxiporeri,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso sãkirepitikara sãpiretaãkapeka hĩtemoni, hĩkenakotakasaakiri Teoso iokanapirena erekari.

2

1 Ininiãkara hĩtakanapariko ikinipoko maerekati hĩkamakiti. ! Himisirienetapiri ãti. Hĩkamariko hĩsãkire iaõka. ! Hĩxikotapiri ãti. ! Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti maerekati kãkiti kamakiti hĩtakanapako.
2 Hinirekariko Teoso sãkire makoketakoti. Tinitxiã imi axapitiri nirekini atokokana, hinirekariko Teoso sãkire. Teoso sãkire hãpakapakasaaki, himaroãpotari iua, ininiã apiaãpota hãuikiniri iua sãkire.
3 Kotxi uatxa himarotapekari Apiananiri ereka inini.

Kai Atoko Itxa Xesosi

4 Ininiã hĩsako Xesosimoni, kotxi auapika inakari itxaua. Kai aapokotxi kamakari manirekakiniti atoko itxa Xesosi. Kãkiti !inirekari iua. Iuaritika Teoso mereẽri iua. Teoso tiretakiti itxaua Xesosi. 5 Hĩte apaka kai atoko hĩtxaua Teoso aapoko ĩkapani. Itxĩkitakari hĩxinire auãki inini, kotxi iua nakitiakori hĩtxaua. Ininiã, Teoso aapoko atoko hĩtxaua. Ininiã iua aapoko ãki sasetotxi hĩtxaua, iua ĩkapani hĩparĩkauatini. Ininiã hĩsikariko iua amanaãkiti, iua nireẽkiti. Iua apakapariko hĩsikakiti, kotxi Xesosi Kristo makatxakapekari himaerekani. 6 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hãtamata. Nitakari kai Sião sitatxitiã. Iua kai apiari, Teoso mereẽkiti.
Apiaerekata iua. Iua kai atoko inakari sãkire auiãkani !ipẽtauata, itxa Teoso sãkire.
7 Iua kai atoko inakari itxaua Xesosi. Peerekari Xesosi hĩtemoni, kotxi hĩte auikari iua sãkire. Ãti iua atoko inakari ! auari. Txamari isãkire makĩpitakani !inirekari iua. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Aiko kamakani txari: "! Apakata ia kai. ! Anirekari." Iuaritika iua kai apiari. Itakaãka aiko kamikosaaki, apanakini kai soro maĩkakari ininiua ĩkapani.
8 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika, itxa Teoso sãkire. Imãkititana, kotxi ! auikarina Teoso sãkire. Teoso txĩkitakana ninoa irikini, kotxi !auikarina iua sãkire.
9 Hĩtepekana, Teoso mereẽkini hĩtxaua. Sasetotxi hĩtxaua. Hĩparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Hĩte makatxakaãka maerekani sauaki erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Teoso nakitiakori hĩtxaua. Imereẽi hĩte iua ereka inini kãkiti hõerekini ĩkapani, kotxi ipiã hãuakasaaki, iuara akiritai hĩte ipiaã hĩtakanapini ĩkapani. Itakai ikamaraã atão inakari himarotini ĩkapani. Peerekari iua kamara. 10 Mitxi Teoso nakitiakori !hĩtxaua. Uatxa Teoso nakitiakori hĩtxapekaua. Mitxi Teoso ! amonĩkapanikai. Uatxa Teoso amonĩkapekai.

Teoso Nitiriakori Iamotakoni Pirena

11 Nitiretakini, uai itixi hãuakasaaki, ãti tixinikini atoko hĩtxa. Atão hãapoko Teoso tixine aua. Ĩkorasaaki hĩsaãpota hãapokomoni. Ininiã ikini nixinireritika nõtãkikai hĩte himakamakaniri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hiĩto nireẽkiti hĩxinire mokaiakari atoko itxa. Hiĩto ! inirekari hĩxinire nireẽkiti. 12 Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki, ikiniõtika erekarinoka hĩkamako. Atxiĩti ninoa maxikatiĩka apoĩtai maerekati hĩkamini, iuaritika iuasaaki ninoa imarotari erekarinoka hĩkamini. Ininiã Teoso ketotini õti manapi iua oerekariko atão inakari ninoamoni. Ininiã iuasaaki ixinikarinako erekari hĩkamakiti. Ininiã itxarinako Teoso: "Peerekai pite," itxana.

Hĩkamariko Hĩauĩte Paniãtakiti

13 Hĩkamariko kãkiti auĩtetakini paniãtakiti, kotxi Apiananiri nirekari
ikara atoko hĩkamini. Ikinimane hĩauĩteakori paniãtakiti hĩkamako. Hĩauĩte
apiari paniãtakiti hĩkamako. 14 Hĩauĩte poiãori paniãtakiti apaka hĩkamako,
kotxi hĩauĩte apiari paniãtana hiauĩte poiãorini maerekati kamakani
imisiritinina ĩkapani. Ipaniãtana ninoa isãpiretinina erekari kamakani:
"Erekapitikari hĩkamakiti." 15 Teoso nirekari hĩkaminiri erekari, ininiã
iuasaaki miĩkiteni !iposotari imisãkirepiretinii hĩte. !Kasãkirena iuasaaki,
kotxi apanakini imarotari erekarinoka hĩkamini. 16 Hĩposotari ikinipoko
hinireẽkiti hĩkamini, kotxi Teoso sikakai hĩte. Iuaritika kona hinirekapiri
maerekati hĩkamini. Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã iua paniãtakitinoka
hĩkamako. 17 Hĩpaxitariko ikinimane. Hĩtiretanako ikinimane aĩtariakori
Teoso sãkire auiãkani. Hĩpĩkariko Teoso. Hĩpaxitariko hĩauĩte apiari.

Hĩkamariko Hĩpatrãote Paniãtakiti

18 Nitiritxiakori, hĩkamariko hĩpatrãote paniãtakiti. Hĩpaxitariko
iua. Atxiĩti iua tiretai. Atxiĩti imisiritai. Iuaritika hĩpaxitariko
iua. 19 Erekapitikari himĩteenekiniri kãkiti misiritinii maxikatiĩka.
Himĩteenekiniãri, Teoso nireẽkiti hĩkamini ĩkapani, erekapitikari.
20 Erekari hĩpatrãote misiritinii hĩte, maerekati hĩkamakasaaki. Iuasaaki
himĩteenekiniri himisiritiko kona txĩkitakari Teoso apokaerekatinii.
Erekari hĩkamakasaaki, himĩteenekiniãri himisiritiko, iuasaaki Teosomoni
erekapitikai.

Kristo Misiritiko

21 Teoso akiritai hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani, himisiritiko
himĩteenekini ĩkapani. Kristo misiritaãka hĩte ĩkapani, ininiã iua nirekari
amĩteenekiniri amisiritiko iua misiritiko imĩteenekini atokokana.
22 Maerekati !ikama. !Imisirienetari ãti.
23 Ninoa misãkirepiretakasaakiri iua, !apakapaenetana. Imisiritakasaaki-
rina iua, ! itxitana. ! Isãpiretana imisiritinina imaerekanina xika. Iua
auikari iri nĩkatiniri iua, kotxi atãonoka kamakari itxaua Teoso. Atão
imarotari kãkiti kamakiti. 24 Aamina ĩpiriãmitakari nopini Xesosi ĩto
misiritaãka ate maerekani xika. Ipina ate ĩkapani, apikomoni maerekati
akamini amanirekakani ĩkapani. Inirekari anireẽkiti maerekati ipĩkari
atoko inini. Itxĩkitakari axinire auãki inini atão inakarinoka akamini
ĩkapani. Xesosi karo txĩkitakaua erekape anini. 25 Xesosi himarotini
apisapanika, soti auĩte pĩpinanakakani atoko hĩtxa. Uatxa hĩkanapiriãpeka
hĩpitikirimoni. Hĩxinire nĩkatakarimoni hãpokapeka uatxa.

3

Taniritxi, Tanorotxi Pakini Õtãkikiko Pirena

1 Nitiritxi kaminiri ipatrãote paniãtakiti atokokana, hĩte tanorotxi
hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti. Atxiĩti hĩtaniri !auikari Teoso sãkire, ininiã
erekarinoka hĩkamako. Atamatakasaakirina erekari hĩkamakiti, ninoa
auikari Teoso sãkire. Hĩkamakiti erekari txĩkitakana auikinirina Teoso
sãkire. Hĩsãkirenoka ! itxĩkitakana auikinirina. 2 Maerekati himaka-
makanisaaki ikiniõtika, Teoso iteene hĩpaxitiniã ikiniõtika, iuasaaki ninoa
auikari Teoso sãkire atão inini.
3 Apanakini sito xinikapikari oiãko oõeretini, oro oĩtoã otakini, omãka
ereri oieretakini, oĩto ere inini ĩkapaninani oxinika. Sito erero !oxinikari
ikaranani. 4 Sito erero oãkixinire ereri apaka. Hãkixinire ereri inakasaaki,
ikara ereri !ixipokapani. Hãkixinire ereri inakasaaki, !hĩtxitapiri hĩtaniri.
Hĩkamari iua nireẽkiti. Teosomoni apiaerekata hãkixinire ereri inini.

5 Kitxakapirĩka sitoãkini ererini, Teoso sãkire auiãkani, ikara atoko
inakani. Ninoa ãkixinire erekari, kotxi ikĩpitarina ĩtanirina sãkire. 6 Sara
inakoro kamari Apraão sãkire iaõka. Oa kamari Apraão paniãtakiti, kotxi
oamoni oa auĩte itxaua Apraão. Sara anaakoro atoko hĩtxaua atãonoka
hĩkaminiã, himapĩkarauatakaniã.
7 Hĩte taniritxi, iua atokokana hĩxinikariko erekari hĩkaminana hĩtanoro.
Hĩpaxitaroko hĩtanoro, kotxi ! katapararo. Oa apaka hĩtekata apaka-
pariko Teoso sikakiti erekari. Iua txĩkitakai hãuapininiika hinini iuakata.
Hĩtiretaroko hĩtanoro, ininiã Teoso kenakotariko himisãkiretiniri iua.

Himisiritiko Pirena

8 Ia nisãkire mapotõkire nisãpiretai. Hĩxinikakiti ãtika xinikakiti atoko
hĩtxako. Hiamonĩkakauako. Hĩtiretariko ãti, hĩtari hĩtiretini atokotxikana.
Hĩkamariko erekari ãtimoni. ! Hĩuikapeua. 9 Ãti kaminiãri maerekati
hĩtemoni, !hĩkamapiri maerekati iuamoni. Ãti misãkirepiretakasaakii, kona
hĩte misãkirepiretapiri iua. Ãti kaminiãri maerekati hĩtemoni, iuasaaki
hamanaãri Teoso sikiniri erekari iuamoni, kotxi Teoso paniãtai ikara
atoko inakari hĩkamini, erekari Teoso sikakiti hĩte apaka apakapini
ĩkapani. 10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pinirekiniãri pauini ereka inini, pinirekiniãri ikiniõtika pipoxokoniua-
tini, !pauiritapiri pisãkire maerekati inini. !Pimisirienetapiri ãti.
11 Pinirekiniãri pauini ereka inini, pitakanapariko maerekati pikamini.
Erekarinoka pikamako. Pitakanapariko pineenamauatini.
Pinirekariko kãkiti auini ereka inini.
12 Apiananiri nĩkatari kãkiti atão inakari kamakani. Teoso
imisãkiretakasaakina, Teoso kenakotapitikari isãkirena. Txamari
Apiananiri misiritari maerekati kamakani,

itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka.
13 Erekari hĩkamakasaaki, kãkiti ! inirekari imisiritinii. 14 Atão
inakari hĩkamakasaaki, kãkiti misiritiniãi, hãpakapariko erekari Teoso
sikakiti. Ininiã ! hĩpĩkapena ninoa. Maerekaxiniretinoka ! hĩtxape.
15 Hãkixinireẽ hĩtxako: “Teosonoka niauĩte. Apiananiri itxaua. Iua
nireẽkitinoka nikamako.” Ikara atoko hĩtxako. Hãpaiaõkariko Teoso sãkire,
isãkire iteene himarotini ĩkapani. Ininiã kãkiti pimainiãi: “Kinirepa
hãuikari Teoso sãkire?” Iuasaaki himarotari hãpakapapiretiniri iua.
Hãpakapapiretakasaakiri iua, ! hĩtxitapiri. Hĩpaxitariko iua iuasaaki.
16 Hĩsãkirauatakasaaki, ! hĩsãpiretapiri hãkixinire manirekakiniti.
Hinirekariko erekari hãkixinire nireẽkiti hĩkamini. Apanakini
misãkirepiretai. Ninoa atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti Kristo
paniãtakiti, ipẽtatari imisãkirepiretinii. 17 Teoso nirekiniãri hãtatsiirauatini
erekari hĩkamini xika, ininiã erekari, kotxi iuasaaki hĩkamari erekari.
Txamari hãtatsiirauatiniã himaerekani hĩkamini xika, ! erekari, kotxi
iuasaaki hĩkamari maerekati.
18 Xesosi Kristo ipina kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Iuasaaki
iposope imakatxakiniri kãkiti maerekani. Iuaĩkana ! atatsiirauataika
kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Erekarinoka kamakari ipĩpe
maerekati kamakani ĩkapani. Ipĩpe, Teosomoni ate anikini ĩkapani. Iĩto
ipĩpe, iuaritika Erekari Matamatakoti txĩkitakari iua iuaĩkana auãki inini.
19 Iuasaaki Erekari Matamatakoti posotiireẽ isari ipĩkani auiniãtaãmoni.
Iuaã kateia ãki ipĩkani aua. Iuaã isãpiretana Teoso misiritinina ni-
noa, kotxi iuaka kãiata. 20 Kitxakapirĩka ninoa ipĩkani, auãkipanika in-
akasaakina, ! inirekarina Teoso paniãtakiti ikaminina. Iuasaaki Noee

kamanãtari maporo. Teoso iãtapana imaerekanina itakanapinina ĩkapani.
Txamari ! itakanaparina. Iuasaaki poiãonoka ! ipina. Oitonoka ! ip-
ina, xirataãtxi apokasaaki. Teoso nĩkatana ninoa imapinakani ĩkapani.
21 Ikara xirataãtxi hĩpatxisatiko atokokana. Hĩpatxisatiko oerekari kãkiti,
Teoso makatxakapekai himapinakani ĩkapani. Hĩpatxisataãka hiĩtoãkiri
txiko makatxakiko ! ĩkapanini, kona maerekati hĩkamakiti makatxakiko
ĩkapanini. Hĩpatxisatikosaaki, hĩtxari Teoso: "Nãkixinireẽ ninirekari
nikaminiri ikinika pite nireẽkiti iaõka," hĩtxariko. Xesosi iuaĩkana
õkitikasaakiua, imakatxakai himapinakani ĩkapani. 22 Iua kanapiriã Teoso
tixinemoni. Uatxa iri kikomoni iitopãka. Iuaã Teoso nitiriakori,
auĩtetxiakori, kaposotiirerini pakini auĩte itxaua. Ninoa ikinika kamari
Xesosi paniãtakiti.

4

Hĩkamariko Ikinipoko Teoso Nireẽkiti

1 Xesosi atatsiirauata iĩtoã hĩte ĩkapani. Ininiã hinirekariko Xesosi
xinikakiti iaõka hĩkamini. Ikara atoko hinirekiniã, hĩxinikakiti sikat-
aparatari hãkixinire. Kãkiti atatsiirauatakasaaki iĩtoã, ! inirekaikari
maerekati ikamini. 2 Ininiãkara ĩkorapokoriti auakasaaki, ! inirekaikari
maerekati iĩto nireẽkiti ikamini. Ikamari Teoso nireẽkiti iaõka ikiniõtika.
3 Mitxi maerekati hĩkamakiti iaõpe. Mitxi Teoso sãkire mauiãkani
nireẽkiti iaõka hĩkama. Ikini sereti maerekati hĩkama iuasaaki. Iuasaaki
hĩkamari ikini sereti hiĩto nireẽkiti. Hinirekari ãti kãkiti ĩto. Hĩpoãta.
Ikinipoko maerekati hĩkama hĩpoãtakasaaki. Hĩkamari kiiniri maerekati.
Hĩteosonetari kãkiti kamakiti, Teoso mauiritakiniti.

4 Ninoa Teoso sãkire mauiãkani txai: "Kinirepa kona hĩpotxitari ate
kamakiti iaõka hĩkamini? Peerekari akamakiti," itxaina. Ininiã ni-
noa nireẽkiti iaõka himanirekakani xika, ninoa misãkirepiretai hĩte.
5 Txamari ãti õti ninoa apakapapiretariko Teoso, kotxi Teoso iposope
isãpiretiniri maerekati kamakani misiritiko. Isãpiretari kãkiti auãkipanika
inakani, apaka kãkiti mitxi ipĩkani. 6 Ininiã Teoso iokanapirena erekari
sãpiretaãkapeka kãkiti. Uatxa ninoa ipĩpe. Auãkipanika inakasaaki,
isãpiretaãka ninoamoni kãkiti misiritiko imaerekani xika. Isãpiretaãka
ninoamoni kãkiti kaminiri Teoso nireẽkiti ãkixinireẽ ikiniõtika.

7 Imakinika xipokini õti imatokotapeka. Ininiã kona hãuiritapiri hiĩto
kaminiri inireẽkiti. Araõkire hĩtxako, ininiã hĩposotari himisãkiretiniri
Teoso. 8 Iteene hĩtiretakakauako. Ia apiata Teoso nirekakiti. Iteene
hĩtiretakakauako, kotxi iteene hĩtiretiniãri ãti, poião hĩxinikari maerekati
ikamakiti. 9 Kãkiti apokasaaki hãapoko, hĩpoxokoniritika hãpakapanako.
Kona hĩtsoatape hãkixinireẽ ninoa apokini xika. 10 Hĩkinika hãpakapapekari
imaroretxi Teoso parĩka hĩkamini ĩkapani. Ikara Teoso sikakiti hĩtemoni.
Ininiã ikara himaroreẽ hĩparĩkauata apanakini ĩkapani. Iuasaaki Teoso
nitiriakori erekarini hĩtxaua. Hĩsikariko ãtimoni ikini sereti erekari Teoso
sikakiti. 11 Hĩsãkirauatakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Hi-
moianatakasaakiri ãti, himoianatariko Teoso posotiireẽ, ininiã iuasaaki
kãkiti txari Teoso: "Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atx-
aua," itxari Teoso. Ãtipirika ikinimane txapikari Teoso: "Peerekai pite.
Ikinipoko posotiiretxi aua pitemoni." Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

12 Nitiretakini, ! hĩtikokape himisiritiko apokasaaki, kotxi ikara
ataerekatai. Iteene himisiritaãkako, kotxi ikara atoko inakari

apokapitikako. 13 Iuasaaki hĩpoxokoniuatako, kotxi Xesosi atatsiirauatape,
ininiã hĩte apaka atatsiirauatako. Xesosi kanapiriãkasaaki, peerekari
iuasaaki. Hĩte atamatariko ikara, ininiã iuasaaki iteene hĩpoxokoniuata.
14 Kãkiti xinitakasaakii hĩte, Kristo nakitiakori hininiua xika,
hĩpoxokoniuatako, kotxi iuasaaki himarotari Teoso aua hĩtekata.
Himarotari Erekari Matamatakoti aua hãkixinireẽ. 15 Kokaniri, kiĩtiriri,
maerekati kamakari, aãpirena kamakari pakini ! hĩtxapeuako. Ikara
atoko inakari hininiãua, apakatapitika hãtatsiirauatini, kotxi hãtatsiirauata
maerekati hĩkamini xika. 16 Iuaritika hãtatsiirauatiniã Xesosi sãkire hãuikini
xika, ininiã iuasaaki erekapitikari. ! Hĩpẽtauatape. Hĩtxariko Teoso:
"Peerekai pite, kotxi Xesosi nakiti nitxaua," hĩtxako. 17 Apokapeka
Teoso anaakori misiritiko õti. Merepanika Teoso misiritari iua anaakori
imaerekanina xika. Teoso misiritiniãua ate isãkire auiãkani amaerekani
xika, ininiã Teoso iokanapirena erekari manirekakani mitekini !auari.
Iteene imisiritana ninoa. 18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:

Pamimari atão inakari kamakani sini Teoso tixinemoni. Ininiãkara Teoso
manirekakani mitekini, maerekati kamakani mitekini ! auari.
Imisiritaãkapitikanako,

itxa Teoso sãkire. 19 Apanakini atatsiirauata, kotxi Teoso nirekari atatsi-
irauatini. Ikara atoko hãtatsiirauatiniã, iuaritika erekari hĩkamapanikako.
Hãuikariko ikinipoko kamakari sãkire, kotxi iua kamari ikinipoko isãkire
iaõka.

5

Kõtãkikarerini, Ãtokoriakori Pakini

1 Kõtãkikareri nitxaua nota, ininiã nõtãkikai hĩte kõtãkikarerini. Nota
atamatari Kristo misiritiko. Ikanapiriãkasaaki, natamatari iua iotximere
ikinimane auĩte inakasaakiua. 2 Ininiã nota õtãkikai hĩte. Hinĩkatanako
Teoso sãkire auiãkani ereẽ. Soti auĩteakori ipitikiri nĩkatini atokokana,
hinĩkatana. Hĩsãpiretanako Teoso sãkire, kotxi ikara sikakienatari ni-
noa ãkixinire. Teoso sikana ninoa hĩtemoni hinĩkatinina ĩkapani. Atão
hinirekariko hinĩkatinina ninoa. Kona hĩtxape hãkixinireẽ: "! Ninirekari
ninĩkatinina ninoa, iuaritika ninĩkatana, kotxi ikara niparĩka." Kona
hĩxinikapiri ikara atoko inakari. ! Hĩparĩkauatape txineiro hãpakapini
ĩkapani. Hĩparĩkauatako apanakini himoianatini ĩkapani. 3 Ninoa auĩte
atoko ! hĩtxapeua. Teoso sikana ninoa hĩtemoni hinĩkatinina ĩkapani, soti
auĩteakori ipitikiri nĩkatini atokokana, ininiã erekari hĩkamako, hĩte ka-
makiti iaõka ninoa kamini ĩkapani. 4 Ininiã ipitikiri apiari apokasaaki, Xe-
sosi apokasaaki, hãpakapariko hĩparĩka ĩki. Iuasaaki hãpakapariko saporiẽta
atoko inakari. Ikara Teoso sikakiti peerero, ininiã ikara apakapakani
auapininiika. Atamatapikarina Teoso iotximere. Iuasaaki erekari
hãpakapakiti !ixipoka.

5 Hĩte ãtokoriakoripekana, hĩkamariko aneẽkani paniãtakiti. Hĩkinika, hi-
moianatakakauako. !Hĩuikapeua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iotokakari iuikakaniua kaminiri inireẽkitina. Iua sikari ikinipoko
erekari miuikakaniuamoni.

Itxa Teoso sãkire. 6 Ininiã hĩteka poiãotakauako, kotxi Teosonoka ka-
posotiireri. Iketo manapi Teoso iuikai hĩte, erekari hĩkamakiti isãpiretiniri
ikinimane. 7 Maerekaxiniretinoka hinakasaaki, imakinika himaerekax-
inire hĩsãpiretariko iua. Hĩsikariko himaerekaxinireni iuamoni, kotxi iua
tiretai.

8 Kona hĩkamapiri hiĩto nireẽkiti. Araõkire hĩtxako, kotxi himokaiakari
Satanasi inakori ãkiti monõkori atoko itxa. Isaãpota initiniri ikiena.
9 Satanasi apokasaaki hĩtemoni, iteene hãuikariko Teoso sãkire. Iuasaaki
hĩtaparaxinireritika hãuako. ! Himitekape. ! Hĩkamapiri inireẽkiti. Hi-
marotari hĩtariakori ikini itixiti auakani atatsiitiniri imisiritikona hĩte
atatsiirauatini atokotxikana. 10 Hĩte atatsiirauatako poiãonoka, eereka
Teoso parĩka hãkixinireẽ iposope ikamini. Iua sikataparaxiniretai. Iteene
hãuikari Teoso sãkire iuasaaki. Satanasi !iposotari itxĩkitakinii maerekati
hĩkamini iuasaaki. Teoso, ikinipoko erekari sikakari, kamari ikara atoko
inakari hĩte ĩkapani. Iua akiritai itixine hĩsini, ãtipirika hãuini ĩkapani,
iua iotximere ãtipirika hãtamatini ĩkapani, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori
hĩtxaua. 11 Ãtipirika ikinimane txari iua: “Peerekai pite.” Ãtipirika
ikinimane auĩte itxaua. Ameẽ.

Petro Takapiretanapini

12 Sírasi moianatano ia niõkatsopatakiti axapitiri niõkatsopatini hĩte
ĩkapani. Iua aĩtari. Iua iteene auikari Xesosi sãkire. Niõkatsopata hĩte
nisikataparaxiniretini ĩkapani. Ninirekari himarotiniri atão asãpiretinii
erekari Teoso sikakiti pirena. ! Hĩtakanapapiriko erekari Teoso sikakiti
hĩtemoni. 13 Teoso nakitiakori, Papirónia sitatxiti auakani, xinikamanap-
itai hĩte. Teoso mereẽna ninoa hĩte imereini atokotxikana. Marko, na-
marite atoko inakari, xinikamanapitai hĩte apaka. 14 Haõkitakakasaakiua,
himaratakakauako, kotxi hĩtiretakakaua. Teoso kamaerekaxiniretai hĩte
Kristo Xesosi sãkire auiãkani. Ameẽ.

2 PETRO
Petro Iuaĩkana Iokanatsopatakiti

1 Nota Simão Petro nitxaua. Xesosi Kristo nitiri, iua iokanatakiti nitx-
aua. Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte auikari Xesosi Kristo sãkire, ate
auikiniri atokotxikana. Peerekari iua sãkire aãuikini. Aãuikari iua sãkire,
kotxi atãonoka kamakari itxaua. ATeosone, amaerekani makatxakakari
itxaua Xesosi Kristo.
2 Himaroãpotakasaakina Teoso, aãuĩte Xesosi pakini, hãpakapari
ikinipoko erekari ninoa sikakiti. Itori hãpakapa. Ninoa iteene
kamaerekaxiniretai hĩte.

Erekari Akamini

3 Teoso posotiireẽ isikaua imakinika anireẽkiti ĩkorapokoriti aãuini
ĩkapani, Teoso paniãtakiti akamini ĩkapani. Aãpakapari iua posotiire, iua
aimarotakasaaki. Iua akiritaua iua nakitiakori aniniua ĩkapani. Aãpoka
iuamoni akiritakasaakiua, kotxi peerekari iua. Aãpoka iuamoni, kotxi
erekarinoka ikama. 4 Ikara atoko ininiã, isikaua apia erekari isikaene-
takiti. Isikaenetakiti anirekakiti apiari. Ikamaenetari ikamakiti erekari
ikaminaua. Teoso nirekari ikara atoko ikaminiãua, atão inakarinoka
akamini ĩkapani, atão inakarinoka Teoso kamini atokotxikana. Kristo
sãkire mauiãkani nirekari maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Hĩte !
inirekaikari ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamini, ininiã ikara maerekati !inokai
hĩte.
5 Ininiã ikinika hãkixinire taparaã hãuikariko Teoso sãkire. Hãuikiniãri
Teoso sãkire, hĩkamariko erekarinoka. Erekarinoka hĩkaminiã,
hinirekariko Teoso sãkire iteene himarotini. 6 Iteene himarotiniãri
Teoso sãkire, hiĩto auĩte hĩtxauako. Hiĩto auĩte hininiãua, himĩteenekariko
himisiritiko. Himisiritiko himĩteenekiniã, hĩkamariko erekari Teoso
kaminiri atokokana. 7 Hĩkaminiãri erekari Teoso kaminiri atokokana,
hĩtiretanako hĩtariakori, Teoso sãkire auiãkani. Hĩtariakori, Teoso sãkire
auiãkani, hĩtiretiniã, hĩtiretari ikinimane. 8 Ikara atoko hininiã, ikara atoko
apiaãpotiniã, aãuĩte Xesosi Kristo himarotakasaaki, erekari hĩparĩka
iua ĩkapani. Iuasaaki makamareti atoko ! hĩtxapeuako. Himinariko ito
kãkiti Kristomoni isãkire auikinina ĩkapani. 9 Ikara erekari mauakaniã
hĩtemoni, mõsiãreni atoko hĩtxaua. !Himarotari atão inakari. !Hĩxinikari
Teoso kamakiti katana. Himaxinĩkaretapekari Xesosi makatxakiniri
himaerekani mitxi hĩkamakiti.
10 Ininiã nitariakori, ikara atoko ! hĩtxapeko. Hĩkamariko ikinipoko
Teoso paniãtakiti, ininiã iteene himarotari Teoso akiritinii inakitiakori
hininiua ĩkapani. Iuasaaki himarotari Teoso mereinii hĩte iua anaakori
hininiua ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkaminiã, ! hĩkamari maerekati.
11 Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso ipoxokoniritika apakapai hĩte aãuĩte
Xesosi Kristo auĩtetxi ininiãtaãua hãuini ĩkapani. Iuaã Xesosi, amaerekani
makatxakakari, ãtipirika ikinimane auĩte itxauako.

Atão Inakari Teoso Sãkire

12 Ninirekari ikara noerekakiti ãtipirika nisãpiretinii. Himarotapekari
ikara noerekakiti, iuaritika iuaĩkana nisãpiretai. Hĩte imarotari ikara
noerekakiti atão inini, iuaritika kona nitakanapari ikara nisãpiretinii.
13 Nota auapanika ninakasaaki, notamoni atãopitika nitxĩkitakinii hĩte
ikara noerekakiti hĩxinikini. 14 Kotxi nimarotari paĩtiki nipinini. Aãuĩte

Xesosi Kristo oerekapekano paĩtiki nipinini. 15 Ininiã uatxa Teoso sãkire
nisãpiretapikai, ininiã kona himaxinĩkaretari noerekakiti nipĩkasaaki.
16 Asãpiretai aãuĩte Xesosi Kristo posotiire. Asãpiretai iua iuaĩkana
kanapiriini. Ikara asãpiretakiti hĩtemoni kona kãkiti sãkireni. Kona kãkiti
kimarorerini xinikakitini asãpiretai. Atão inakari ate sãpiretai hĩte, kotxi
ateka atamatari Xesosi ikinimane auĩte ininiua. 17 Aĩri Teoso oerekari
iuikiniri iua. Oerekari iua ereka inini, kotxi itxari iua: “Ere na-
marite, nitiretakiti. Iua iteene kamapoxokonitano,” itxa Teoso kaposoti-
ireri. 18 Ateka kenakotari ikara Teoso sãkire, itixineẽ isãkirauatakasaaki.
Iuasaaki ate aua Xesosikata õtanoxiratari Teoso nakiti nopini.
19 Ininiã aimarotapitikari Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitx-
akapirĩka atão inini. Himixinikariko ninoa sãpiretakiti. Ninoa sãpiretakiti
tirikapi ipiã iopinikini atoko itxa, kãkiti sinimoni atamatini ĩkapani,
kotxi axinikasaakiri ninoa oerekakiti, aimarotari atão inakari, atão
minakati pakini. Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti hĩxinikiniritika
Xesosi kanapiriãko. Iuasaaki iua txĩkitakai Teoso iteene himaro-
tini. Iuasaaki atokatxi ponikini atoko itxa Xesosi apokini. Iõriki
ĩkanõkapanika pokĩkini atoko itxa iuasaaki Xesosi apokini. 20 Merepanika
ninirekari iteene himarotiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti Teoso
sãkire iõkatsopatakoriã. Kona ninoa sãkireni. Kona ninoa xinikakitini.
21 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani kona iõkatsopatari kãkiti nireẽkiti
sãkiretxiti. Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti Teoso nakitiakori
sãpiretiniri atão inakari Teoso sãkire.

2

Atão Minakati Oerekakani

1 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani auakasaaki, auari apaka
atão minakati oerekakani. Iua atokotxikana uatxa aua atão minakati
oerekakani hĩte sauaki. Kãkiti mimarotakanisaakiri, oerekari atão mi-
nakati. Kona erekari ninoa oerekakiti. Na atão ninoa oerekari Teoso
sãkire. Ninoa !auikari Apiananiri ipinini kãkiti ĩkapani Teoso iĩkitxitini
ĩkapani. Ikara xika mokatanitika Teoso xipokanako ninoa. 2 Itori kãkiti
auikari isãkirena, ininiã ikamarina ninoa kamakiti atokokana. Ikama-
rina maerekati iĩtona nireẽkiti, maerekati ninoa kamini atokotxikana.
Ininiã ikara xika, apanakini misãkirepiretari Teoso sãkire atão inakari
auikiko. 3 Kapotxinanirini ninoa atão minakati oerekakani. Isãkirena
atão minakati xika, imisirienetai. Ninoa nireẽkiti iaõka ikaminiina
hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari imisiritinina ninoa imaerekanina
xika. Ixipokinina õti paĩtiki apokapitikako. Teoso !imaka. Ninoa xipokini
õti apokapitikako.
4 Teoso nitiriakori iaxiti auakani kamakasaakiri maerekati, imisiri-
tana. !Auiritana imitekinina. Iokanatana maerekani misiritikoãtaã.
Iuaã itakana kateia ãki ipiaã. Iuaã iãtaparina Teoso misiritinina ninoa
imaerekanina xika.
5 Kitxakapirĩka Teoso xipokari ikinimane kãkiti iua nireẽkiti
manirekakani xirataãtxiã. Teoso ! auiritana ninoa mitekini. Noee,
apikomoni setxi kãkitikata nĩkataãka. Ninoanoka !xipokaãka. Iua nĩkatari
Noee, kotxi atão inakari sãpiretakari itxaua.
6 Apaka ixipokari Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani
pakini arikatxiã. Atapaninoka kaikota iuasaaki. Ininiã ikara pinitari
kãkiti Teoso nireẽkiti manirekakani. 7 Iuasaaki Teoso makatxakari Aroo
inakori imapinakani ĩkapani, kotxi erekari kamakari itxaua. Maerekati

kamakani txĩkitakari Aroo matinaniuatini, kotxi ikiniõtika iua atamatari
maerekati ninoa kamakiti, maerekati ninoa ĩto nireẽkiti. Itxiko atoko
itxa ninoa kamakiti. 8 Aroo, atão inakari kamakari, aua ninoa sauaki.
Ikiniõtika atamatari maerekati ninoa Teoso paniãtakiti manirekakani
kamakiti. Ikiniõtika ikenakotari maerekati ninoa sãpiretakiti. Ininiãkara
ãkixinireẽ Aroo maerekaxiniretinoka itxa ninoa maerekani xika, kotxi
iua ãkixinireẽ inirekari atão inakarinoka ikamini.
9 Ikara atoko ininiã, Apiananiri imarotari iua nireẽkiti nirekakani
imakatxakini imisiritikosaakina. Iua apaka imarotari imisiritiniri atão
minakati kamakani uatxa. Apaka imarotari imaĩkinina ninoa, kãkiti
misiritiko sãpiretiko õtisaaki imisiritinina ĩkapani. 10 Iteene Teoso misiri-
tari kãkiti, maerekati iĩto nireẽkiti kamakani. Ninoa maerekani txikotari
ninoa ãkixinire. Apaka iteene imisiritari auĩtetxi paniãtakiti makamakani.
Ninoa atão minakati oerekakani iteene iuikaua. ! Ipaxitarina ãti. !
Ipĩkarina imisãkirepiretinirina iaxiti auakani. 11 Teoso nitiriakori iaxitikini
iteene kaposotiireni. Apiataparatana ninoa. Iuaritika Teoso nitiriakori
! apoĩtana ninoa atão minakati oerekakani. ! Imisãkirepiretana Teoso
apisatoõ.
12 Ninoa atão minakati oerekakani misãkirepiretari ikinika imimaro-
takinitina. Kaxipiri ĩtopa auakari atoko itxana, kotxi ikamarina iĩtona
nireẽkitinoka. Kaxipiri ĩtopa auakari iponaniã, eereka imaĩkaãka, oka
inaãka. Iua atokokana ninoa atão minakati oerekakani xipokaãkako
imaerekanina xika.
13 Ininiã ninoa misiritaãka, kotxi na atão ninoa kamakiti. Kona
ĩkanõkananini ikamarina maerekati. Ipotxitarina maerekati iĩtona
nireẽkiti ikaminina pokamara, ikinimane atamatini ĩkapani. Ninoa
kamapikari maerekati, iuaritika apotiitauana hĩtekata kiiniri Teoso
ĩkapani hĩkamakasaaki. Ininiã apanakini ! auikari hĩte sãkire ninoa
maerekani xika. Itxiko mãkatxi kasarori nopinikiri atoko itxana ni-
noa. Karõtxi kãkiti toõã auakari atoko itxana ninoa. 14 Inirekapikarina
sito ĩtanoro minakotokatika isirĩkinina. Kona iposotarina iotokakinirina
maerekati ikaminina. Anikarina kãkiti mataparaxinireni, maerekati
ikaminina ĩkapani. Kapotxinanixinirena ninoa. Ininiã Teoso misiritapi-
tikanako ninoa. 15 Ninoa osipikari kimapori atão inakari. Ipĩpinanakana.
Ikamarina maerekati Paraão inakori maerekani atokokana. Iua Paraão,
Peoo inakori ãkiri. Kitxakapirĩka aua. Iua nirekaro txineiro maerekati
ikamini ĩkapani. 16 Txamari ipira txitari iua imaerekani xika, kotxi Teoso
txĩkitakari poho sãkirauatini kãkiti sãkirauatini atokokana. Ininiã ipira
iotokakari iua atão minakati sãpiretakari kaminiri maerekati miĩkiteti.
17 Ninoa atão minakati oerekakani !iposotari ikaminirina ikamaene-
takitina. Aariko ãparaã mauakiniti atoko itxana. Kãkiti nirekari ãparaã,
txamari ! auari. Katxiãri ĩtima anikakiti atoko itxana ninoa. Kãkiti
nirekari ãparaã kipini, txamari ! ikipa. Teoso mereẽri ipiaãtaã ninoa
ãtipirika kaikotini ĩkapani. Kãkiti atamarauatini iuaãtaã !auari. 18 !Kiĩkiteri
ninoa sãkire. Iuikauana isãkirauatakasaakina. Isãpiretarina kãkiti, erekari
akaminiri aĩto nireẽkiti. Ininiã isikanireõtari kãkiti ikara maerekati
ikamini. Imisirienetarina Teoso sãkire poiãopanika auiãkani. Ninoa
! okananipanikani auikari Teoso sãkire. ! Okananipanikani imarota-
rina atão inakari. Atão minakati oerekakani sikanireõtana ninoa ikara
maerekati ikaminina.
19 Itxana: “Kateia ãki auakani atoko hĩtxaua. ! Erekari ikara
atoko hinini. Hĩkamariko hinirekakiti. Ininiã ikara atoko hĩkaminiã,

hĩsikakaãka," itxana. Txamari ninoaka kateia ãki auakani atoko itxauana, kotxi ninoa !iposotari itakanapinirina imaerekanina. Imaerekanina iauĩtena itxaua, kotxi ikamarina imaerekanina paniãtakitinoka. 20 Mitxi ninoa imarotari Apiananiri Xesosi Kristo sãkire, kãkiti maerekani makatxakakari sãkire. Iuasaaki ninoa iotokakari ikaminirina Xesosi sãkire mauiãkani kamakiti, kãkiti xinire maerekati inini txĩkitakakari. Txamari eereka iuaĩkana ikamarina ikara maerekati. Eereka !iposotaikarina ikara maerekati itakanapinina. Ininiã uatxa apiata imisiritikona. 21 Erekamariko atão inakari kamiko ninoa mimarotakanimako, kotxi ninoa imarotari, iuaritika !inirekaikarina Teoso paniãtakiti, iua iokanatakini sãpiretakiti. Uatxa ninoa misiritiko apiata. 22 Atãopitikara kitxakapirĩka sãkiretxiti:

Anãpa kanapiriã okanakakitimoni onikiniri ĩkapani. Irari ipitikiri arokakito kanapiriã iãropemoni osirĩkini ĩkapani.

Ininiã iuaĩkana ninoa atão minakati oerekakani kamari maerekati, mitxi ninoa takanapakiti.

3

Apiananiri Kanapiriini

1 Nitiretakini, mitxi niokanatsopatapeka hĩtemoni. Iuaĩkana niõkatsopatari ia aãtsopa. Imakinika niõkatsopata, kotxi ninirekari hĩte iuaĩkana hĩxinikiniri erekari mitxi himarotakiti. 2 Ninirekari hĩxinikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãkire kitxakapirĩka, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Apaka ninirekari hĩxinikiniri ate paniãtakiti, kotxi Apiananiri iokanatakini atxaua. Kãkiti maerekani makatxakakari iokanatakini atxaua.

3 Merepanika himarotariko ia: Imapotõkire õti takote auako kãkiti Teoso sãkire napetakani. Ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti. 4 Ia atoko itxanako: "Ĩtapari iua? 'Nikanapiriãko,' itxa iua. Txamari kona apoka. Aãtokiriakorini ipĩkasaakipanika, itixi kamikosaakipanika iuatxikana. Mitxi itixi, uatxa iuatxikana," itxana.

5 Ninoa nirekari imaxinĩkaretinirina Teoso kamakiti kitxakapirĩka auakari, kotxi Teoso txĩkitakari iaxiti apiko nopinixiti auini isãkireẽ. Apaka ikamari itixi ãparaã kamakori. Ikamari itixi ãparaã sauaki. 6 Apaka ninoa maxinĩkaretari ia: Teoso iokanatari iua ãparaã, ininiã xirataãtxi xipokari itixi mitxi auakari, ikinimane kãkiti iuasaaki auakani apaka. 7 Uatxa isãkireẽ inĩkatari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini arikatxi xipokiniri ĩkapani. Imakinika inĩkatiniritika Teoso manirekakani misiritiko isãpiretako. Iuasaaki ninoa xipokaãkako. Iuasaaki ixipokari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini.

8 Nitiretakini, kona himaxinĩkaretapiri ia nisãkire: Teosomoni ãti õti, mio anokanani atokotxikana itxa. Iuamoni mio anokanani, ãti õti atokotxikana itxa. 9 Apiananiri kamapitikari ikamaenetakiti. Apanakini kãkiti xinikari !katimari ikaminiri ikamaenetakiti. Kona ikara atokoni. Iãtapari kãkiti auikiniri isãkire, kotxi !inirekari kãkiti sini imisiritikomoni. Inirekari ikinimane takanapiniri imaerekani.

10 Apiananiri kanapiriãkasaaki, kiĩtiriri ĩkanõka apokini atokokana. Iua apoka kãkiti mimarotakanisaakiri. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti ereẽkoka itaparakieneritika. Iuasaaki ikinipoko xipokaãka arikatxiã. Iuasaaki iteene ipataka aua. Imakinika itixi xipokako iuasaaki.

11 Ikara atoko itxako ikinipoko xipokini, ininiãkara natokopa itxa
hãuini ikiniõtika ereka hinini? Erekarinoka hĩkamako ikiniõtika, kotxi iua
nakitiakori hĩtxaua. Teoso nireẽkitinoka hĩkamako ikiniõtika. 12 Iuasaaki
hiãtapari hĩpoxokoniritika Teoso keto apokini. Iteene hinirekariko ikara
õti apokini. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti xipokaãka arikatxiã. Ikinika
iãkokako kapatakari xika. 13 Iuaritika aiãtapari iaxiti apiko nopinixiti
amaneri, itixi amaneri apaka atão inakari kamakani ĩkapani. Ikara atoko
inakari Teoso sikaenetakiti.
14 Ininiã nota tiretakini, hinirekasaakiri Xesosi kanapiriini õti apokini,
iteene hĩparĩkauatako maerekati himakamakani ĩkapani. Ininiã iua
kanapiriãkasaaki, iua imarotari himakamakaniri maerekati. Iuasaaki
imarotari hĩkerokiniri !auari. Iuasaaki imarotari erekaxinire hinini. 15 !
Katimari iua kanapiriini, kotxi iãtapari kãkiti takanapiniri maerekati ika-
makiti, imisiritiko mapokakani ĩkapani. Iua atokokana aĩtari atiretakiti
Paoro iõkatsopata hĩtemoni Teoso imaroreẽ. 16 Ikinika Paoro iokanat-
sopatakitiã isãpiretari Apiananiri kanapiriini õti Teoso imaroreẽ. Ip-
ixini iua iõkatsopatakiti pamimari kãkiti imarotiniri ĩkapani. Aua kãkiti
miĩkiteni. !Apakata aãuikiniri ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani
oerekari Paoro iõkatsopatakiti, apanakini Teoso sãkire iõkatsopatakori
pakini, txamari na atão ninoa sãpiretakiti. Ipinimoni ninoa oerekakiti.
Imamakarina Teoso sãkire, ininiã ikara xika ixipokaãkanako.
17 Nitiretakini, himarotapekari pamonõkoniri ninoa atão minakati
oerekakiti. Ininiã araõkire hĩtxako. Kona hãuikapiri Teoso sãkire
kerokakani sãkire, kotxi Teoso paniãtakiti makamakani itxauana.
Kona hĩtakanapapiri Teoso sãkire atão inakari, uatxa iteene hãuikakiti.
18 Ikiniõtika himarotariko ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo sikakiti
hĩtemoni, amaerekani makatxakakari sikakiti hĩtemoni. Ikiniõtika
himaroãpotariko iua. Ninirekari ikinimane uatxa sãpiretiniri iua:
“Peerekai pite.” Ninirekari ikinimane ãtipirika sãpiretiniri iua: “Peerekai
pite.” Ameẽ.

1 XOÃO
Merepanika Xoão Iokanatsopatakiti

Xesosi "Teoso Sãkire" Inakori

1 Nota iõkatsopata hĩte ĩkapani, iua "Teoso sãkire" inakori asãpiretini
ĩkapani. Ãtipirika auakari itxaua. Itxĩkitakari ikinipoko auãki inini. Itixi
kamiko apisa iua aua. Atera kenakotari isãkire. Aõkiã ate atamatari
iua. Auakoã amaãtakari iua. Ininiã atãopitika ate imarotari iua. 2 Iua
ikinipoko auãki inĩkitaãkari. Iuaka oerekaua atemoni. Ate imaro-
tapekari iua, ininiã asãpiretai aãtamatakiti, akenakotakiti pakini. Ate
sãpiretai hĩte iua ãtipirika auakari, kãkiti auãki inĩkitaãkari, ininiã kãkiti
auapikako Teosokata. Iua Xesosi Kristo inaãka akiritiko. Iua aua irikata,
Teosokata. Iuaka oerekaua atemoni. Aãtamatari iĩto. 3 Ate sãpiretai
hĩte aãtamatakiti, akenakotakiti pakini, amoianatakakiniua ĩkapani. Atão
nisãpiretai. Amoianatakakaua Teosokata, Xesosi Kristo pakinikata. 4 Ia
sãkiretxiti aiokanata hĩtemoni, iteene hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

Teoso Pokamara Atoko Itxa

5 Teoso pokamara atoko itxa, kotxi maerekati !ikama. Ipiã !auari Teoso
auiniãtaã, kotxi maerekati !ikama. Ikara iokanapirena imi sãpiretaua ate.
Ininiã ate sãpiretai hĩte. 6 Maerekati akamakasaaki, ipiaã auakani atoko
atxa. Iuasaaki, "Teoso amoianata," aniniã, paxirari asãkire. Kona atão
akamakiti iuasaaki. 7 Teoso aua ikamaraã, kotxi erekarinoka ikama. Ate
ikamaraã aãuiniã Teoso atoko aniniã, erekarinoka akaminiã, ininiã ate
Teoso sãkire auiãkani moianariakori atxaua, ininiã amoianatakakaua.
Ikamaraã aãuiniã, Teoso arokaua Xesosi arẽkaã. Imakatxakari ikinika
maerekati akamakiti, kotxi imi Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iarẽka
xikepoakata ate maerekani imakatxakini ĩkapani.

8 "Na nota kamari maerekati," aniniã, ateka misirienetaua. Ikara
atoko aniniã, ate !imarotari atão Teoso sãkire aãkixinireẽ. 9 Amaerekani
Teosomoni asãpiretiniã, iua makatxakapitikari amaerekani. Oeretari ate
ãkixinire. Imakatxakari ikinipoko amaerekani. Ikamari ikara atoko,
kotxi imakatxakaenetari amaerekani. Ikamapitikari ikamaenetakiti.
Ikamapikari atão. 10 "Uatxapiima maerekati !nikama," pininiã, pitemoni
Teoso sãkire paxirari atxiĩti? Kotxi Teoso txapekari kãkiti: "Maerekati
kamakari kãkiti." "Maerekati !nikama," pininiã, !pimarotari Teoso sãkire
pãkixinireẽ. !Pikamari Teoso sãkire iaõka iuasaaki.

2

Kãkiti Teoso Atão Imarotakari

1 Namariteni nota tiretakini atoko hĩtxaua hĩte. Ikara niõkatsopata,
maerekati himakamakani ĩkapani. Maerekati akamakasaaki,
masãpiretari Xesosi Kristo. Aĩri Teoso misãkiretakari itxaua Xesosi.
Atão inakarinoka kamakari itxaua iua. Iua misãkiretari Teoso ate
ĩkapani, amaerekani imakatxakini ĩkapani. 2 Iua makatxakari maerekati
akamakiti. Kona ate maerekaninanini imakatxaka. Ipina ikini itixiti
auakani maerekani imakatxakini ĩkapani.

3 Teoso paniãtakiti akĩpitiniã, atão aimarotari Teoso. 4 Teoso paniãtakiti
makĩpitakati, "Nota imarotari Teoso," inakari, paxirari isãkire. Ãkixinireẽ !

imarotari atão inakari Teoso sãkire. 5 Teoso sãkire kĩpitakari iteene tiretari
Teoso. Kininiãpa aimarotatari iua nakiti aniniãua? 6 Akamakiti ikiniõtika
Xesosi kamakiti atokokana akaminiã, iuasaaki aimarotari Teoso nakiti
aniniãua. “Teoso nakiti nitxaua,” pininiã, pikamariko Xesosi kamakiti
atokokana.

Iteene Matiretakakaua

7 Nitiretakini, Apiananiri paniãtaua atiretakakiniua. Ia paniãtxi
niõkatsopatakiti hĩtemoni, kona amaneriikani. Hĩkenakopiretapekari
ikara paniãtxi merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakasaaki. Iuasaaki
hĩkenakotari ikara paniãtxi hĩtiretakakiniua tĩkane. Ikara paniãtxi
kitxakapirĩkari itxaua. Hĩkenakotapekari ikara paniãtxi. 8 Iuaritika
ikara paniãtxi amaneri itxaua. Xesosi kĩpitari ikara paniãtxi, kotxi
itiretari kãkiti. Hĩte apaka tiretari kãkiti, ininiã aimarotari ikara paniãtxi
ereka inini. Ininiã ipiã napaãpota, kotxi kãkiti imaroãpotari atão Teoso
sãkire. Atão inakari kãkiti imarotakasaaki, pokamarari atoko itxa kãkiti
ãkixinireẽ.
9 “Pokamara naua,” pininiã, txamari iuasaaki pomanatari pitari
Xesosi sãkire auiãkari, ikara atoko pininiã, uatxapiima ipiaã paua-
panika. 10 Pitari Xesosi auiãkari pitiretiniã, pokamara pauapitika.
Ininiã erekari pãkixinire, ininiãkara pãkixinireẽ auakari kona txĩkitakai
maerekati pikamini. 11 Pitari Xesosi sãkire auiãkari pomanatiniã, ipiaã
auakari atoko pitxaua. Iuasaaki pitĩpokotapika ipiaã. !Pimarotari pisini-
moni. Mõsiãreti atoko pitxaua, kotxi !apakata patamarauatini ipiã xika.
12 Namariteni nota tiretakini, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi Xesosi
makatxakapekari himaerekani, kotxi kãkiti maerekani makatxakakari
itxaua.
13 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi hĩte iteene imaro-
tari Xesosi, itixi kamikosaaki auapeka inakari.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi homitikapekari
Satanasi hĩtapararitika.
Namaritenipekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari aĩri
Teoso.
14 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari Xe-
sosi. Itixi kamikosaaki auakaripeka itxaua.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi pataparari
hãkixinire. Teoso sãkire auapika hãkixinireẽ. Homitikapekari Satanasi
hĩtapararitika.

!Hinirekapiri Itixi Auakani Nireẽkiti

15 Itixi auakani nireẽkiti atoko inakari ! hinirekape, kotxi ninoa
nirekari maerekati ikaminina. Hĩtiretiniãri ninoa kamakiti, ! hĩtiretari
aĩri Teoso. 16 Maerekati kãkiti kamakiti ia atoko itxapaniko: Inirekarina maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Inirekarina maerekati okina nireẽkiti ikaminina. Iuikauana, katii ininiãuana. Iuikarina ikamakitina. Ikara maerekati kãkiti kamakiti potorika ĩkorapokoriti. Kona Teosomonikirini ikara. 17 Itixi xipokako. Ikinipoko tiitxi kãkiti nireẽkiti apaka xipokako. Kãkiti Teoso nireẽkiti kamakarirako ! ixipoka. Auapininiika Teosokata.

Kristo Omanatakani

18 Namariteni nota tiretakini, itixi xipokini õti katananapanoka apoka.
Kristo omanatakani auĩte apokako itixi xipokini õti apisa. Ikara himaro-
tapeka. Uatxa Kristo omanatakani itomane apokapeka. Ikara atoko

ininiã, aimarotari itixi xipokini õti takotepeka inini. 19 Ninoa Kristo
omanatakani, mitxi atekata apotiitaua, Teosokata aãpotiitakasaakiua.
Txamari ninoa ! auikari Xesosi sãkire ate auikiniri atokokana, ininiã
ninoa sipe. Ninoa atão Xesosi sãkire auikaãkamako, atekata ikaikotapika-
manako. Itakanapaua, kotxi ate auikari Xesosi sãkire. Ninoa !auikari.
20 Teoso, erekarinoka kamakari, sikapekai hĩte Erekari Matamatakoti
himoianari tĩkane. Ininiã hĩte imarotari atão inakari Xesosi sãkire. 21 Hĩte
imarotari atão inakari Xesosi sãkire, iuaritika niõkatsopata hĩtemoni.
Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi himarotari atão inakari. Paxiene ka-
makari !imarotari atão inakari sãkiretxiti.
22 Natokopa itxa iua paxiene kamakari? Paxiene kamakari txari:
“Xesosi kona Teoso mereẽkitini.” Kãkiti ikara atoko inakari Kristo
omanatakari itxaua iua. Iua !inirekari aĩri Teoso. Imi apaka !inireka.
23 “Xesosi kona Teoso ãkirini” inakari, na kaikota Teosokata. “Teoso
ãkiripitikara Xesosi” inakarirako kaikotapitikako Teosokata.
24 Hãuiritariko merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakiti kaikotini
hãkixinireẽ. Ikara kaikotiniã hãkixinireẽ, Teoso ãkirikata hĩkaikotapikako.
Aĩri Teosokata hĩkaikota apaka. 25 Xesosi sikaenetapekaua aãuapinininiika
anini Teosokata.
26 Niõkatsopata hĩte nõtãkikini ĩkapani, kotxi aua kãkiti Xesosi hĩtakanapini
nireẽkani. 27 Erekari Matamatakoti, Xesosi sikakiti, auapanika hĩte
ãkixinireẽ, ininiã hĩte na nirekari ãti koerekareri. Iua Erekari Mata-
matakoti oerekai ikinipoko. Iua oerekakiti atãopitika. Kona pax-
ieneni iua. Ininiã hĩkaikotako Xesosikata, Erekari Matamatakoti oereẽkiti
hĩkĩpitini.
28 Ininiã namariteni nota tiretakini, himoianatapikariko Xesosi.
Ininiã uaimoni ikanapiriãkasaaki, hĩpĩkarauatini ! auari. Ininiã na
hĩpẽtauata haõkitakasaakiri iua. 29 Xesosi kamari atão inakarinoka. Ikara
himarotapeka. Ininiãkara himarotari, kãkiti atão inakarinoka kamakani
Xesosi anaakori ininiuana.

3

Teoso Anaakori

1 Aĩri Teoso iteene tiretaua ate. Hĩxinikariko iua tiraõki. Iua iteene
tiretaua ate, ininiã, “Namariteni,” itxaua ate. Ari, atãopitikara Teoso
anaakori atxaua. Ninoa Teoso anaakori minakaniua ! auikari Teoso
anaakori aniniua, kotxi ninoa ! imarotari Teoso. 2 Nitiretakini, Teoso
anaakori atxapekaua uatxa. Eereka ! aimarotari kanatokoako atxa-
paniko. Ia aimarotapitika. Xesosi kanapiriãkasaaki, Xesosi atoko
atxapekauako, kotxi iuasaaki aãtamatariko iua. 3 Kãkiti ikara auiãkani, !
inirekarina maerekati ikaminina, kotxi Xesosi !ikamari maerekati.
4 Maerekati kamakari ! ikamari Teoso paniãtakiti. Amaka-
makanisaakiri Teoso paniãtakiti, iuasaakipeka akamari maerekati.
5 Himarotari Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti maerekati akamakiti
imakatxakini ĩkapani. Xesosi !ikamari maerekati. 6 Kãkiti Xesosi ãtipirika
moianatakari ! inirekaikari maerekati ikamini. Iua ãtipirika maerekati
kamakari !aõkitapanikari Xesosi. !Imarotapanikari Xesosi.
7 Namariteni nota tiretakini, !hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte.
Atão inakarinoka kamakari kamapitikari Teoso nireẽkitinoka, Xesosi
kaminiri atokokana, kotxi Xesosi kamari atão inakarinoka. 8 Ãtipirika
maerekati kamakari Satanasi nakiti itxaua, kotxi Satanasi kamapikari
maerekati. Itixi kamikosaakipekara ikamaãpokatapitiporiri maerekati.

Uatxa ikamapanikari. Teoso ãkiri apoka ĩkorapokoriti maerekati Satanasi
parĩka ixipokini ĩkapani.
9 Teoso anaakori !inirekaikari maerekati ikaminina, kotxi Teoso aua
ãkixinireẽna. Ininiã !iposotarina maerekati ikamaãpotinina, kotxi irita-
rina Teoso. 10 Ininiã kipa Teoso anaakori txataua? Atão inakarinoka
kamakanira Teoso anaakori txaua. Ãti tiretakanira Teoso anaakori
txaua. Ininiã kipa Satanasi anaakori txataua? Erekari makamakanira
Satanasi anaakori txaua. Ãti matiretakanira Satanasi anaakori txaua.

Kãkiti Tiretakakiniua Pirena

11 Matiretakakaua. Merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakasaaki,
hĩkenakotari ikara õtãkipirenatxi, hĩtiretakakiniua. 12 Kaiĩ inakori atoko !
hĩtxape. Maerekatinoka kamakari nakiti itxaua iua Kaiĩ. Satanasi nakiti
itxaua. Kaiĩ okari atão itarika. Kixikapa okari? Ixikotiniri xika okapiri,
kotxi itari kamari erekarinoka. Kaiĩ kamari maerekatinoka.
13 Nitariakori, Xesosi sãkire mauiãkani omanatakasaakii hĩte, !
hĩtsorĩkaãtapeko. "Kixikapa ninoa omanataua ate?" !hĩtxapeko, kotxi
ikara atoko inakari apokapitikako. 14 Atiretiniãri aĩtariakori Xesosi sãkire
auiãkani, aimarotari !apinaika. Aãuapininiika Teosokata. Matiraõkiti
ãkixinire ipĩkari atoko itxa. 15 Kãkiti itari omanatakari, Xesosi sãkire
auiãkari omanatakari, kokaniri atoko itxaua. Himarotari kokaniri !
auari ãtipirika Teosokata.
16 Xesosi Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani, ãtipirika
Teosokata aãuini ĩkapani. Ikara oerekaua atão tiraõkitxi. Ininiã erekari
aĩtariakori atiretini. Xesosi tiretiniua ate atokokana, erekari atiretiniri
aĩtariakori. Atxiĩti apina aĩtari mapinakani ĩkapani. 17 Pitii, pikiena
pakini auiniãi, pitari, Teoso sãkire auiãkari tii, ikiena pakini mauakaniã,
pisikariko iuamoni. Pimasikakaniãri iuamoni, Teoso tiraõki pãkixinireẽ !
auari. 18 Namariteni nota tiretakini, "Apanakini ate tireta," atxaua, txa-
mari kaamoni inakasaakina na asikana minakati, ininiã na atão atire-
tana. Atão matiretana apanakini. Kaamoni inakasaakina, masikana
ninoa amonitakitina.

Teoso Sãkire Kĩpitakari

19 Ikara atoko akaminiã, aimarotari Teoso anaakori aniniãua. Aimaro-
tari atão inakari sãkiretxiti akĩpitini. Ikara atoko akaminiã, erekapi-
tikari aãkixinire. Ikara atoko akaminiã, !apĩkari Teoso amisãkiretini.
20 "Kona erekano," pininiã pãkixinireẽ, mitxi pimaerekani pikamini xika,
!pipĩkarauatape, kotxi Teoso iteene imarotai, iuaritika iteene iamonĩkai.
Poiãoka aimarotari aãkixinireẽ auakari. Teoso imarotari ikinipoko.
21 Nitiretakini, pãkixinireẽ: "Namanaãpekari Teoso imakinika
nimaerekani imakatxakini," pininiã, kataparaxinirepitikai Teoso
pimisãkiretini. 22 Ininiã iua sikaua aamanaãkiti, kotxi ate kamari
ipaniãtakiti iaõka. Iua apokaerekatakitinoka akama. 23 Teoso paniãtaua
ate: "Hãuikariko namarite Xesosi Kristo sãkire." Apaka Teoso paniãtaua:
"Hĩtiretakakauako." Teoso paniãtaua ikara akamini. 24 Teoso sãkire iaõka
kamakari kaikotapika Teosokata ãtipirika. Teoso kaikotapika iuakata
ãtipirika apaka. Aimarotari Teoso kaikotini atekata, kotxi iua sikaua
Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auini ĩkapani.

4

Atamakaerekarauatini

1 Nitiretakini, ! hãuikapiri ikinimane kãkiti sãkire, “Erekari Mata-
matakoti aua nota ãkixinireẽ,” inakani. Hãtaerekatanako ninoa. Atão
Erekari Matamatakoti auatana atxiĩti ãkixinireẽna? Atxiĩti matamatakoti
ãkixinireẽna auakari kona Teosomoni ĩkarini. Itomaneri kãkiti, “Nota
Teoso sãkire sãpiretakarino,” inakani, txamari na atão ninoa sãkire.
Kãkiti ninoa atoko inakani aua ikini itixitika. ! Isãpiretarina atão
Teoso sãkire. Imisirienetarina kãkiti. 2 Kãkiti sãpiretiniãua: “Teoso
ãkiri Xesosi Kristo apokapeka ĩkorapokoriti. Kãkitipeka itxaua,” ininiã
iuasaaki aimarotari Erekari Matamatakoti auapitika iua ãkixinireẽ.
Ikara atoko aimarotari Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti auaĩtotiniri
kãkiti. 3 Kãkiti sãpiretiniãua: “Xesosi na atão kãkiti ! itxaua,” ininiã
iuasaaki aimarotari Erekari Matamatakoti ! auari iua kãkiti ãkixinireẽ.
Matamatakoti iua kãkiti ãkixinireẽ auakari Satanasi nakiti itxaua. Kristo
omanatakari nakiti itxaua. Iua Erekari Matamatakoti Teoso nakiti itx-
aua. Hĩkenakopiretapekari: “Maerekati Matamatakoti Kristo omanatakari
iokanatakiti apokapitikako ĩkorapokoriti,” itxa. Uatxa apokapeka.

4 Hĩte namariteni, Teoso nakitiakori hĩtxaua. Ininiã hĩte ! auikari
atão minakati sãpiretakani sãpiretakiti, kotxi Erekari Matamatakoti hĩte
ãkixinireẽ auakari apia posotiireri itxaua iua. Maerekati matamatakoti,
Xesosi sãkire mauiãkani ãkixinireẽ auakari, kaposotiireri itxaua, iuaritika
Erekari Matamatakoti hĩte ãkixinireẽ auakari apia sikaimaroretai hĩte.
5 Ninoa atão minakati sãpiretakani xinikakiti, itixi auakani xinikakiti
atokotxikana, ininiãkara itixi auakani auikari ninoa sãkire. 6 Atepekana,
Teoso nakitiakori atxaua. Teoso imarotakari auikari asãkire. Teoso
nakiti minakatiua ! auikari asãkire. Ininiãkara aimarotari kãkiti Erekari
Matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua Erekari Matamatakoti atãonoka
isãkirauata. Aimarotari kãkiti ãti matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua ãti
matamatakoti kamisirienereri itxaua.

Teoso Tiraõki

7 Nitiretakini, matiretakakaua, kotxi tiraõkitxi Teosomoni
potorikakari itxaua. Katiraõkirini Teoso anaakori itxauana. Ninoa
atão imarotari Teoso. 8 Matiraõkiti ! imarotari Teoso, kotxi Teoso
tiraõkiuatapika. Tiraõkitxi Teosomoni potoriãkari itxaua. 9 Teoso
iokanatari imatonõkari imi atemoni, Teosokata ãtipirika aãuini ĩkapani.
Ikara atoko ininiã, Teoso oerekaua itiretiniua. 10 Ikara tiraõkitxi atão
inakari itxaua. Mitxi ate ! atiretari Teoso. Iuaritika iua tiretaua ate,
ininiã iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani, maerekati akamakiti
imakatxakini ĩkapani.

11 Nitiretakini, ikara atokorako itxa Teoso tiretiniua, ininiã matire-
takakaua. 12 ! Auari Teoso atamatakari, iuaritika Teoso auari aãkixinireẽ,
atiretakakiniãua. Ininiã Teoso oerekaua atão atiraõkiuatini.

13 Aimarotari Teosokata akaikotini ãtipirika. Aimarotari Teoso ãtipirika
kaikotini atekata. Aimarotari ikara atoko inakari, kotxi iua sikari
Erekari Matamatakoti atemoni. 14 Aãtamatapekari Xesosi kamakiti.
Akenakotapekari isãpiretakiti. Ininiã asãpiretari ikinimane, aĩri Teoso
iokanatari imi kãkitimoni, amaerekani makatxakakari ininiua ĩkapani,
kãkiti ãtipirika Teosokata auini ĩkapani. 15 “Xesosi Teoso ãkiripitikara,”
ina sãkiretakani, Teoso kaikotapika ninoakata. Apaka ninoa kaikota
Teosokata ãtipirika. 16 Aimarotari Teoso tiretiniua. Aãuikapiretapitikari
Teoso tiretiniua.

Teoso tiraõkiuatapika. Kãkiti katiraõkiri kaikota Teosokata ãtipirika.
Teoso kaikota ãtipirika iuakata apaka. 17 Teoso oerekapekaua atão ati-
raõkiuatini iua tiraõkiuatini atokokana. Ininiã kataparaxinireua Kristo

apisatoõ aãpokasaaki, kãkiti misiritiko õtisaaki. Aimarotari !imisiritaua
iuasaaki, ininiã kataparaxinireuako, kotxi ĩkorapokoriti aãuakasaaki Kristo
atoko atxaua. 18 Atiraõkiuatakasaaki, !apĩkarauata. Atão atiraõkiuatiniã, !
auari apĩkare. Apĩkarauatakasaaki, amaãkaua.
19 Atiretari Teoso, kotxi mitxipeka iua tiretaua ate. 20 Iua itari
omanatakari, "Nota tiretari Teoso" ina sãkiretakari, paxirari isãkire. !Itiretari itari iuakata auakari. Ininiã !iposotari itiretiniri Teoso imaõkitakiniti.
21 Ininiã Teoso paniãtaua: "Teoso tiretakari tiretariko itari apaka."

5

Teoso Ãkiri Auikiko

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Ikara auiãkani Teoso anaakori itxauana. Aĩri Teoso atiretiniã, aĩtariakori apaka atireta, kotxi Teoso
anaakori ninoa apaka txaua. 2 Teoso atiretiniã, inireẽkiti iaõka
akaminiã, aimarotari Teoso anaakori apaka atiretini. 3 Teoso atiretiniã, akĩpitari ipaniãtakiti. Aposotari akaminiri ipaniãtakiti, kotxi na
kamimari ipaniãtakiti. 4 Aposotari akaminiri iua paniãtakiti, kotxi iua
anaakori atxapekaua, ininiã isikataparataua, maerekati itixi auakani
nireẽkiti amakamakani ĩkapani. Kininiãpa isikataparataua maerekati
ninoa nireẽkiti amakamakani ĩkapani? Isikataparataua, kotxi Xesosi
sãkire aãuika. 5 Kipa posotatari maerekati itixi auakani nireẽkiti imakamakani? Kãkiti auikiniãri Xesosi Teoso ãkiri ininiãua, iuanokara posotari
maerekati imakamakani.
6 Xesosi Kristo Teoso ãkiri itxaua. Teoso oerekapekaua Xesosi iua
ãkiri ininiãua. Kãuaãriã Xesosi patxisatikosaaki isãpiretaua. Iuaĩkana
Teoso sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua, Xesosi ipĩkasaaki iarẽka ixikepoatakasaaki. Teoso sãpiretaua kona Xesosi patxisatikosaakinanini. Iua
oerekaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua ipĩkasaaki apaka. Erekari Matamatakoti sãpiretaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua. Iua atãonoka isãkire.
7 Teoso tixini auakani ipi, ãti pakini oerekaua Xesosi Teoso ãkiri
ininiãua, aĩri Teosoma, "Teoso Sãkire" inakorima, Erekari Matamatakotima pakini. Naia ipi, ãti pakini ãtinoka. 8 Ĩkorapokoriti auakani ipi,
ãti pakini, Erekari Matamatakotima, Xesosi patxisatikoma, Xesosi ipininima pakini oerekaua Teoso ãkiri ininiãua Xesosi. 9 Kãkiti erekarini
sãpiretakiti aãuikapitika, ininiã apiata maãuikari Teoso sãpiretakiti, kotxi
atãonoka isãkire. Iuara sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua. 10 Teoso ãkiri
auiãkari ãkixinire imarotari ikara Teoso sãpiretakiti atão inini. Teoso
sãpiretakiti mauiãkati txari: "Paxirari Teoso sãkire," kotxi !auikari Teoso
sãpiretakiti Xesosi iua ãkiri ininiua. 11 Kiripa Teoso sãpiretaua? Iua
sãpiretaua: "Nitxĩkitakai auãki hinini notakata hãuapininiika hinini tĩkane.
Ikara atoko nitxĩkitakai namarite nakitiakori hinakasaakiua." 12 Iua
Teoso ãkiri nakiti Teosokata ãtipirika auako. Iua Teoso ãkiri nakiti minakatiua, !auapani ãtipirika Teosokata.

Aãuini Ãtipirika Anini Tĩkane

13 Hĩte auikari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Niokanatsopata
hĩtemoni, Teosokata ãtipirika hãuini himarotini ĩkapani. 14 Teoso
nireẽkiti atokotxikana aamanainiãri Teoso, aimarotari ikenakotari
amisãkiretiniri, ininiã kataparaxinirepitikaua amisãkiretiniri, kotxi
aimarotari iua apakapapiretapitikaua. 15 Ikara atoko aniniã, aimarotari
ikenakotari aamanaãkiti, ininiã isikapitikaua.

16 Himarotakasaakiri pitari kaminiri maerekati, himisãkiretari Teoso
iua ĩkapani. Ininiã Teoso makatxakari maerekati ikamakiti. Teoso
kamari iua ãtipirika iuakata auini ĩkapani. Ikara maerekati makatxakiko
auapitika, ininiã kona itxĩkitakari iua xinire ipinini. Ãtião maerekati
kãkiti kamakiti aua. Ikara maerekati makatxakiko ! auari, ininiã
itxĩkitakari kãkiti xinire ipinini. Nota ! õtãkikai himisãkiretiniri Teoso
ikara atoko inakari maerekati kamakari ĩkapani. 17 Teoso paniãtakiti
amakamakaniã, iuara maerekati txaua. Iuaritika aamanainiãri Xesosi
ikara maerekati imakatxakini, ininiã ikara maerekati !itxĩkitakari kãkiti
xinire ipinini.
18 Teoso anaakori atão inakani ! inirekaikari maerekati ikaminina.
Aimarotari ikara. !Inirekaikarina maerekati ikaminina, kotxi Teoso ãkiri
nĩkatana ninoa. Ininiã maerekati auĩte Satanasi !iposotari imisiritinina.
19 Ikini itixiti auakani auĩte itxaua Satanasi, maerekati kamakari.
Iuaritika aimarotari Teoso anaakori aniniua ate.
20 Aimarotari, Teoso ãkiri apokapeka ĩkorapokoriti. Aimarotari iua
sikaua imarore, ininiã aimarotari Teoso atão inakari. Akaikota iua atão
inakarikata. Ari akaikota imi Xesosi Kristokata. Teoso atão inakari
itxaua iua. Itxĩkitakaua iuakata ãtipirika aãuini.
21 Namariteni, nota tiretakini, ! hĩteosonetapiri Teoso minakatiua.
Ameẽ.

2 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxipe Xesosi imarotakarino nota. Niokanatsopata hĩte
Xesosi sãkire auiãkanimoni, hamariteakorimoni apaka. Teoso mereẽpekai
hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani. Nitiretai, kotxi hĩtiretari Teoso sãkire
atão inakari. Kona notananini tiretai hĩte. Ikinimane atão inakari
imarotakani tiretai hĩte apaka. 2 Atiretai hĩte, kotxi atão inakari aua
aãkixinireẽ. Atão inakari kaikotapika atekata ãtipirika.
3 Aĩri Teoso, imi Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
Amonĩkai hĩte. Ikamaerekaxiniretaina hĩte. Ininiãkara himarotari atão
inakari. Himarotari Teoso tiraõki.
4 Iteene nipoxokoniuata, kotxi nimarotari apanakini hĩte kĩpitapikari
Teoso sãkire. Atão inakarinoka hĩkama, kotxi aĩri Teoso paniãtaua
ikara atoko inakari akamini. 5 Nota tiretakini, ia nipaniãtai: “Matire-
takakaua.” Ikara Teoso paniãtakiti !amanerini. Akenakopiretapekari
ikara Teoso paniãtakiti, merepitipanika Xesosi sãkire akenakotakasaaki.
6 Kisaakipa atiraõkiuata? Teoso paniãtakiti ikiniõtika akĩpitakasaakira,
iuasaaki atiraõkiuata. Merepitipanika pikenakotapekari ia Xesosi
paniãtakiti: “Matiraõkiuata ikiniõtika.”

Kristo Omanatakani

7 Kaiãopokori kamisirienererini aua ikini itixiti. Ninoa sãkire: “Na kãkiti
!itxaua Xesosi Kristo,” itxana isãkirena. Ikara atoko inakani misirienetari
kãkiti. Kristo omanatakani itxauana ninoa. 8 Erepaniko. !Hãuikapiri
isãkirena atão minakati, kotxi ninoa nirekari ixipokinirina hĩparĩka Teoso
ĩkapani. Hinirekapitikari Teoso sikinii ikinipoko hĩparĩka ĩki.
9 Kãkiti takanapiniãri Kristo oerekakiti sãkiretxiti, ikamari maerekati.
Teoso nakiti !itxaua. Kãkiti ãtipirika auikiniãri Kristo oerekakiti,
imoianatari aĩri Teoso, imi pakini. 10 Kãkiti apokiniã paapoko, Kristo
oerekakiti mauikakati, sãkiretxi atão minakati oerekakari, kona pauiri-
tapiri ikaikotini paapoko. !Papakapapiri iua. 11 Iua apakapakari apaka
kamari maerekati iuakata, kotxi auiritari atão minakati isãpiretini.
12 Ninirekari ito nisãpiretinii, txamari !ninirekari aãtsopaã
nisãpiretakiti nitakini. Ninirekari naõkitinii hĩte. Iuasaaki asãkirauatako
aãpisatoõtakakiniua, ininiã iteene apoxokoniuata iuasaaki.
13 Hĩtariakori Teoso mereẽkini uai auakani iokanapireta hĩtemoni. Ix-
inikamanapitaina hĩte. Ameẽ.

3 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxi Xesosi imarotakarino, niõkatsopata pite nitiretakiti
Kaiomoni. Nitiretai pite, kotxi pite tiretari atão inakari Teoso sãkire.
2 Nitiretakiti, ninirekari ereka pinini pauini. Nimarotari pãkixinire
ereka inini. Iua atokotxikana ninirekari piĩto ereka inini pimami-
anareni ĩkapani. 3 Aĩtariakori mitxi hĩtemoni nota iokanatakini, apokapeka
uai. Isãpiretanona pite iteene auikiniri atão inakari Teoso sãkire. Ikiniõtika
pikamari Teoso sãkire iaõka. Atãonoka pikama. Ininiã ninoa minapire-
takiti iteene kamapoxokonitano. 4 Namariteni atoko hĩtxaua, ininiã
nikenakopiretakasaakiri ikiniõtika hĩkaminiri atão inakari Teoso sãkire
iaõka, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari minapirenatxi, ninoa mi-
napiretakiti, apia kamapoxokonitano nota.
5 Nitiretakiti peerekai pite, kotxi ikiniõtika pimoianatana aĩtariakori
ereẽ apokakani. Mitxi ! pimarotana ninoa, iuaritika pimoianatana.
6 Ninoa aĩtariakori sãpiretapekari pitiraõki Xesosi sãkire auiãkanimoni uai
auakanimoni. Paapoko iuaĩkana ipotorikasaakina, erekari ninoa amoni-
takiti pisikinina, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko pitiretinina.
7 Ninoa takanapari aapokona Xesosi sãkire isãpiretinina ĩkapani. Xe-
sosi sãkire mauiãkani ! isikana iamonitakitina ninoamoni. 8 Ininiãkara
maãpakapana Xesosi sãkire sãpiretakani aãuapokoã. Ininiã amoianatana
Teoso sãkire atão inakari iaripiretini ĩkapani.

Txiótepi, Temétxio Pakini

9 Niõkatsopatapeka Xesosi sãkire auiãkanimoni ereẽ pauiniãtaã auakan-
imoni. Txamari Txiótepi inakori ! ikĩpitari nõtãkikare. Iua iuikapikaua.
Inirekari ninoa auĩtetiniri iua, ininiã ! imaãkatari nisãkire. 10 Iua
kamapiretapikaua ate. Kona ikarananini ikama. Apaka ! apakapana
aĩtariakori, hĩtemoni sikani. Apaka !auiritana apanakini apakapinina ni-
noa. !Auiritaikari aĩtariakori nirekaãkani apotiitiniua Teoso misãkiretiko
aikotiã. Ereẽ napokasaaki, iuasaakiko nisãpiretai hĩte iua apisatoõ
ikinika maerekati ikamakiti.
11 Nitiretakiti, ! pikamapiri maerekani kamakiti atoko. Erekarini
kamakiti atoko inakarinanira pikamako. Erekari kamakari Teoso nakiti
itxaua. Maerekati kamakari !imarotari Teoso.
12 Temétxio inakoripekana, ikinimane sãpiretari iua ereka inini. Atão
inakari Teoso sãkire oerekaua Temétxio kamakiti atão inini. Ate apaka
sãpiretari iua ereka inini. Himarotari atão inakarinoka asãpireta.
13 Ninirekamari ito nisãpiretinii, txamari ! ninirekari aãtsopaã
nisãpiretakiti nitakini. 14 Ninirekari paĩtiki naõkitinii pite. Iuasaaki
asãkirauatako aãpisatoõtakakauako.
15 Ninirekari Teoso kamaerekaxiniretinii. Aĩtariakori uai auakani
sãpiretai ixinikamanapitinii. Pisãpiretana ikinikana aĩtariakori ereẽ
auakani, axinikamanapitinina ninoa.

XOTA
Xota Iokanatsopatakiti

1 Nota Xota. Xesosi Kristo nitiri amotakori nitxaua. Txiako itari
nitxaua. Niokanatsopata kãkitimoni, Teoso akiritakinimoni, Teoso aĩri
tiretakinimoni. Xesosi Kristo nĩkatakinimoni niokanatsopata.
2 Teoso iteene amonĩkai. Iteene ikamaerekaxiniretai. Iteene itiretai.

Atão Minakati Oerekakani

3 Hĩte nota tiretakini, Xesosi makatxakapekari himaerekani, nota
maerekani apaka. Ninirekamari niõkatsopatiniri amaerekani makatx-
akiko pirena hĩtemoni. Iuanoka ninireka niõkatsopatini, txamari nix-
inikari erekape ãtião niõkatsopatini. Ninirekari nõtãkikinii. Teoso
oerekakiti sãkiretxiti inakitiakorimoni isikakiti hinĩkaenetariko. Teoso
oerekakiti ikinika isikapekari inakitiakorimoni. !Hãuiritapiri apanakini
koketiniri ikara ninoa oereẽkitikata. 4 Hĩte Xesosi sãkire auiãkani sauaki
aua Teoso mapaxitakani. Merepanika ninoa apotiitakasaakiua hĩtekata,
!himarotari kamisirienererini ininiuana. Ninoa koketari isãkirena Teoso
sãkirekata. Ninoa sãkire: "Ate sirĩka anireẽkitokata, kotxi Teoso katiraõkiri,
ininiã iua !imisiritaua." Ikara atokora itxana ninoa. Xesosi Kristonokara
aãuĩte. Apiananiri itxaua. Iuaritika ninoa ! inirekari Xesosi. Kitx-
akapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Teoso misiritiniri kãkiti
ninoa atoko inakani.
5 Kitxakapirĩka Exito tixini auakani misiritana Xoteoakori. Himaro-
tapekari ikara inakari. Ninirekari iuaĩkana hĩxinikiniri ikara inakari
pirena. Teoso moianatana Xoteoakori, ininiã ninoa miteka, Exito tixini
osipikinina ĩkapani. Hĩxinikariko ia: Teoso makatxakana ninoa iuasaaki
imapinakanina ĩkapani, iuaritika mapa kasiriti napa atoko Teoso okana
ninoa iua sãkire mauiãkani.
6 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Teoso nitiriakori iaxitikini
kitxakapirĩka. Teoso txĩkitakana ninoa auĩtetxi ininiuana, txamari
! inirekaikarina Teoso paniãtakiti ikaminina, ininiã itakanaparina
auiniãtaãna Teoso tixineẽ. Hĩxinikariko ia: Teoso paniãtana ninoa ipiaã
ikaikotinina ãtipirika. Itixi xipokini õtisaaki Teoso misiritanako ninoa.
7 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Sotoma sitatxiti, Komoha sitatxiti,
apanakini sitatxiti apaka iuaãtaã takote auakari. Iuaã auakani !inirekari
Teoso paniãtakiti ikaminina, ninoa Teoso nitiriakori atokokana.
Maerekatinoka inirekapikana, kiki sirĩkini ãti kikikata. Ininiã Teoso
xipokari iuaã auakari sitatxiniri. Ninoa maerekani xika Teoso
iokanatana ninoa arikatxi maxipokatimoni. Iuaã imisiritaãkapikana.
Ikara õtãkikaua maerekati amakamakani tĩkane.
8 Ninoa maerekati kamakani, kamisirienererini hĩte sauaki auakani,
kitxakapirĩkarini atokokana itxana. Ixiniãkitina maerekati xika ni-
noaka ĩto imisiritauana. ! Inirekarina Teoso ninoa auĩte ininiua.
Imisãkirepiretarina Teoso nitiriakori iaxiti auakani. 9 Mikeo inakori
Teoso nitiriakori auĩte itxaua, iuaritika !imisãkirepiretari ãti Teoso nitiri
iaxitikiri. Kitxakapirĩka iua Mikeo Satanasikata itaparakienatakakaua,
kotxi Mikeo nirekari Moisesini ĩto ikatini, txamari Satanasi nirekari
Moisesini ĩto iua inakiti ĩkapani. Iuasaaki Mikeo ! imisãkirepiretari Sa-
tanasi. Ianoka isãkire: "Teoso misiritapanikaiko pite," itxari Satanasi.
10 Txamari ninoa kamisirienererini hĩte sauaki auakani misãkirepiretari

ikinika imimarotakinitina. Ninoa iĩkite kaxipiri ĩtopa auakani iĩkite atokokana, kotxi ikamarina iĩtonani nireẽkiti. Ikara iĩkitena xipokanako ninoa.

11 Teoso misiritanako ninoa. Kitxakapirĩka Kaiĩ inakori kamari maerekati. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirĩka Paraão inakori kamari maerekati txineiro apakapini ĩkapani. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirĩka Koree inakori ! inirekari Moisesi iauĩte ininiua. Iua atokokana ninoa !inirekari Teoso iauĩtetini. Ininiã ixipokaãkanako Koree xipokiko atokokana.

12 Hãpotiitakasaakiua hinipokotini ĩkapani, ninoa kamisirienererini apaka nipokota hĩtekata. !Ipẽtauatana. Itxikotarina iua kiiniri imaerekanina xika. Ninoaka itiretaua. !Itiretarina apanakini. Ĩtima anikari katxiãri iaxitikiri, ininiã katxiãri napiniãtaã ãparaã kipa, takari aneini ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini katxiãri ãki ãparaã mauakiniti atoko itxa. !Erekana kãkiti ĩkapani. Mitaãsaaki aua txipokori, txamari ninoa kamisirienererini mitaãsaaki aamina mariti atokokana ninoa. Aamina mariti ipĩkari atoko, kotxi !iminaua. Ninoa iua atokokana, kotxi !ikamari erekari. Aamina mariti tokaãka. Ikotsa maporokaãka, ininiã atão ipĩkari itxaua. Ninoa kamisirienererini ikara aamina atoko, kotxi ipinanako. ! Ikaikotana Teosokata ãtipirika.

13 Potxoari uiniti tsakati pamonõkoniri atoko itxa ninoa kamisirienererini. Tsakati sori txiko atoko itxa ninoa maerekani. Iõriki atoko itxana. Iua iõriki sinimoni !kimarotikori. Ninoa sariko ipiãmoni ãtipirika ikaikotinina ĩkapani. Teoso mereẽri ikara ipiaãtaã ninoa auini ĩkapani.

14 Kitxakapirĩka Enoki inakori sãpiretapekari kamisirienererini pirena. Iua Enoki Adão apika mekaniri apika mekaniri itxaua. Enoki txari:

Hãtamatariko. Apiananiri apokako itiximoni itomaneri inakitiakorikata.
Mio, apikomoni mio, apikomoni mio, itxaãpokata inakitiakori iuakata ĩkani.

15 Iua ikinipoko misiritiko sãpiretakari itxaua. Iua apokasaaki, isãpiretanako maerekati kamakani misiritiko, Teoso manireẽkani misiritiko, kotxi Teoso ! ipotxitari ninoa kamakiti. Ninoa misãkirepiretapikari Teoso. Ninoa maerekani xika, Teoso imanirekakanina xika, imisiritaãkanako,

itxa Enoki sãpiretakiti kitxakapirĩka.

16 Ninoa kamisirienererini ãtipirika tsoatapika. Ãtipirika apoĩtapikana apanakini. Iĩtona nireẽkitinanira ikamana. Iuikauana. “Peerekai pite,” itxana ãtimoni inireẽkitinani apakapinina ĩkapani.

Õtãkipirenatxi

17 Nitiretakini hĩxinikariko aãuĩte Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti akokaxiti. 18 Ninoa txai: “Xipokatxi õti kaiamapeka inini manapi apokanako kikiakori hĩte napetakani tĩkane. Ninoa kamariko ninoaka nireẽkiti, Teoso manireẽkiniti,” itxana Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti. 19 Ninoa maerekani xika kãkiti txitakakaua. Ninoa kamisirienererini kamari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari Matamatakoti ! auinana ninoa.

20 Hĩtepekana nota tiretakini, iteene hãuikapikariko Teoso oereẽkiti. Ikara atoko hininiã, kataparaxinireiko hĩte. Hãuikariko Teoso oereẽkiti, kotxi Teoso sãkire itxaua. Himisãkiretariko Teoso. Erekari Matamatakoti oerekai atão hĩsãkirauatini ĩkapani. 21 Maerekati kamakanii, iuaritika

aãuĩte Xesosi Kristo !imisiritai. Iua anikai ãtipirika iuakata hãuini ĩkapani.
Ikara hiãtapakasaaki, ãtipirika hĩxinikapikariko Teoso tiraõki hĩte ĩkapani. !
Hĩtakanapapiri iua.
22 Apanakini ! auikapanikari ikinika Teoso oereẽkiti, iuaritika
! hĩtxitapena. Himoianatanako ninoa iteene auikiniri ĩkapani.
23 Pamonõkoniri, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Xamina tirinakari
atoko itxa imisiritikona imaerekanina xika. Ininiã hĩsãpiretanako
Teoso sãkire, imisiritikona apokini apisapanika. Xamina tirinakari
ãki katxakakari pimakatxakini atokokana itxa, pisãpiretakasaakiri Teoso
sãkire ninoamoni. Apanakinipekana hiamonĩkako. Hiamonĩkasaakina,
erepaniko, kotxi pamonõkoniri ninoa maerekani. Homanatariko
maerekati ninoa kamakiti, hĩte makamakaniri ĩkapani.

Peerekari Teoso

24 Teoso kaposotiireri nĩkataua maerekati amakamakani ĩkapani. Iua
anikaua iua apisatoõ apoxokoniritika. Iuasaakiko amaerekani !
auaikako. Peerekari aãuini iua apisatoõ. 25 Ãti Teoso !auari. Iuanokara
Teoso txaua. Iuanokara kimaroreri. Amaerekani makatxakakari itxaua,
kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iua iotximere aua, kotxi
imaerekani ! auari. Auĩtetxiakori auĩte itxaua iua. Kaposotiireri iua.
Iposotari ikinipoko ikamini. Itixi kamiko apisapanika ikara atoko itxa
Teoso. Uatxa ikara atoko itxapanika Teoso. Ikara atoko itxapikako
ãtipirika Teoso. Ameẽ.

APOKORÍPISI
Xesosi Kristo Iuaka Oerekiniua Pirena

Ia Aãtsopa Oerekaua Xesosi Kamakiti

1 Ia aãtsopa oerekari Teoso nakitiakori Xesosi Kristo paĩtiki kamaenetakiti. Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Xoãomoni Xesosi Kristo kamaenetakiti oerekini ĩkapani. 2 Ikinika Xoão atamatakiti, ikinika ikenakotakiti pakini isãpireta ia aãtsopaã. Ikara atoko isãpiretaua ate Teoso sãkire, Xesosi Kristo sãpiretakiti iuamoni. 3 Ia aãtsopa atatsopatakani Teoso takariko erekari ninoamoni. Teoso takariko erekari ia isãkire kenakotakanimoni, ia isãkire kĩpitakanimoni, kotxi ikinika Xoão iõkatsopatakiti okatapaniri apokini.

Xoão Iõkatsopare

4 Nota Xoão. Niokanatari ia niõkatsopare Teoso mereẽkinimoni. Setxi sitatxiti Ásia inakori tixini auakanimoni niokanata niõkatsopare.

Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte. Uatxa iua aua. Merepitipanika kitxakapirĩka iua aua. Iua ãtipirika auapikako. Setxi matamatakoni iaxitikini Teoso topãkiniãtaã apisatoõ auakani sikari erekari hĩtemoni. 5 Xesosi Kristo apaka sikari erekari hĩtemoni. Atão inakarinoka sãpiretakari itxaua iua. Iua merepitipanika õkitikaua ipĩkani sauaki. Apaka itixi auakani auĩteakori auĩte itxaua iua.

Iua ate tiretakari. Ipina ate ĩkapani amaerekani imakatxakini ĩkapani, ininiã isikakaua erekari akamini ĩkapani. 6 Itxĩkitakaua auĩtetxiakori aniniua. Itxĩkitakaua sasetotxiakori aniniua, kotxi asãkirauata Teosokata. Ininiã atxari Xesosi:

"Ãtipirika peerekai pite. Ãtipirika pitenokara kaposotiireri. Ameẽ."

7 Hãtamata, Xesosi napani. Iua inako katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane kãkiti atamatariko. Aamina ĩpiriãmitakari nopini iua tokakitakani apaka atamatariko iua. Iuasaaki ikini uãkati kãkiti atapariko iua. Ninoa atapakasaakiri iua, itxiapatana, akiripoakatana maerekati ikamakitina xika. Ikara atoko apokako. Ameẽ.

8 Apiananiri txari:

—Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Uatxa naua. Merepitipanika naua. Katana nota auapikako. Ikini posotiiretxi aua notamoni —itxa.

Xoão Atamatari Aĩtari Iaxitikiri

9 Nota Xoão, hĩtari. Nikamari Xesosi Kristo nireẽkiti, ininiã himoianari nitxaua, kotxi ãtipirika nimĩteenekari nimisiritiko, hĩte misiritiko himĩteenekini atoko. Ikara misirikaretxi apokapitika atemoni, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Nota aua Patamosi inakori pokomiriĩti. Nitakaãka uai, kotxi Teoso sãkire nisãpireta apanakinimoni. Ikinipoko nimarotakiti Xesosi Kristo pirena nisãpiretini xika kãkiti takano nota uai. 10 Kãkiti Apiananiri xinikini õtisaaki, Erekari Matamatakoti sikaimaroretano nota. Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi nitikinimoni. Sãkiretxi apiaenetakari, trõpeta atoko nikenakota. 11 Itxari:

—Kãkiti apisapanika naua nota. Nota auapanika ikinipoko xipokaãka atoko. Piõkatsopata aãtsopaã patamatakiti tĩkane. Eereka piokanatari

iua aãtsopa kãkiti Teoso mereẽkinimoni setxi sitatxiti auakanimoni Ásia tixineẽ. Piokanatsopata Épeso sitatxiti auakanimoni, Esimina sitatxiti auakanimoni, Pékamo sitatxiti auakanimoni, Txiatxira sitatxiti auakanimoni, Satxima sitatxiti auakanimoni, Piratéopia sitatxiti auakanimoni, Araotxiséia sitatxiti auakanimoni pakini —itxa notamoni.

12 Ininiã eereka nikirioka notakata sãkirauatakari natamatini ĩkapani. Nikiriokasaaki, natamatari setxi tirikapi topãkini oro kamakori. 13 Tirikapi topãkiniãtaã, natamatari kãkiti itari iaxitikiri, iuaritika ipinimoni itxaua. Iua mãka õtanori. Ikitiãpeka apoka. Ipakiomatare atoko oro kamakoro aua itorotamoni. 14 Iãko iteene kasarori mapoa atoko itxa. Xamina tirinakari atoko itxa oki. 15 Ikiti mẽkorĩka pirõsi xamina ãki imẽkorĩkini atoko. Isãkire ene ãparaã torõkani atoko. 16 Iuako ikikomoni imaĩkaro setxi iõriki. Inamaã iouata mitari pokĩka. Iua iouata ipi uanaro aua. Atokatxi iotximere atoko itxa itoõ.

17 Natamatakasaakiri, nirika ikitimoni. Koriãkari atoko nitxa. Ininiã iuasaaki itakari iuako ikikomonikiri nota nopini. Itxano:

—Kona pipĩkarauatape, kotxi ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika. 18 Nota auãkipika inakarino. Nota koriãkaripekano, iuaritika hãtamatano. Ãtipirika auãki inakarino nota. Ameẽ. Kaposotiireno nota, kotxi nipaniãtari kãkiti ipinini. Niposotiire aua niokanatiniri kãkiti maerekati kamakani misiritikoãtaã. 19 Piõkatsopatari mitxi patamatakiti, uatxaika patamatakiti pakini. Apikomoni noerekakiti apaka piõkatsopata, kotxi noerekaiko katana itiximoni ĩkari. 20 Kiripa ninoa iõriki setxi pakini niuako nikikomoni auakani? Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa anikari nota sãkire nisãkire auiãkanimoni ninoa setxi sitatxi auakanimoni. Kiripa ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori? Nisãkire auiãkani ninoa setxi sitatxi auakani itxauana —itxa Xesosi Xoãomoni.

2

Xesosi Iokanapirena Épeso Auakanimoni

1 Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Épeso sitatxitiã:

Ninoa setxi iõriki maĩkakarino nota. Nimaĩkari ninoa iõriki niuako nikikomoni. Ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori sauaki tĩpokotakarino nota. Ia nota sãkire. 2 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari itori parĩkatxi pamimari hĩkama. Parĩkatxi kamimari inakasaaki, kona hĩtakanapari. Maerekati kamakani apokasaaki hĩtemoni, kona hĩte apakapana. Apokapeka apanakini kãkiti hĩtemoni. Itxana: “Teoso iokanatakiniraua ate.” Txamari, kona atão ninoa sãkire. Nimarotari kona hĩte auiritana ninoa kaminiri maerekati. Hĩte atamakaerekatana. Eereka himarotari kona atão ninoa sãkire. 3 Himisiritaãka nisãkire hĩsãpiretini xika, iuaritika himĩteenekari ikinipoko nota ĩkapani. Kona hĩsãpaka hĩparĩkauatini nota ĩkapani.

4 Ikara hĩkamakiti erekari, txamari hĩtakanapari hĩtiretinino. Merepanika hĩtiretano. 5 Hĩxinikariko merepitipanika hĩtiretinino. Uatxa poiãoka hĩtiretano. Iuaĩkana hĩkamariko merepitipanika hĩkamakiti atoko. Himatakanapakaniãri ikara himaerekani, patimari napokini hĩtemoni. Nimakatxakariko hĩtirikapite topãkini. Ininiã Teoso sãkire auiãkani ! auaika ereẽ, himatakanapakaniãri ikara himaerekani. 6 Auapitika

atão hĩkamakiti, kotxi hĩte omanatari Nikoraito inakoni kamakiti. Nota apaka omanatari ninoa kamakiti.

7 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati nauiritako amãtiiri Teoso tixine apanĩkaki auakari itximini. Iua amãtiiri tximakari auapika ãtipirika Teosokata,

—itxa Xesosi Épeso auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Esimina Auakanimoni

8 —Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Esimina sitatxitiã:

Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko, nota auapanika. Nipĩpe, iuaritika iuaĩkana nõkitikaua. Uatxa ! nipinaika. Ia nota sãkire. 9 Nimarotari hãtatsiire. Nimarotari hĩte minakati ! auari. Iuaritika ikinipoko erekari aua hĩtemoni. Nimarotari apanakini misãkirepiretinii hĩte. Ninoa txa: “Xoteoakorira ate.” Txama kona atão Xoteoni ! itxauana. Ninoa apotiitiniãtaãua Satanasi nakiti. 10 Kona hĩpĩkapiri himisiritiko ĩkapani ĩkari. Satanasi takari apanakini hĩte kateia ãki ataerekatinii ĩkapani. Himisiritaãkako tesi pakini õti. Atxiĩti hĩpina nisãkire hãuikini xika, iuaritika kona hĩtakanapapiri nisãkire hãuikini, ininiãkara nisikai ãtião saporiẽta. Iua saporiẽta apakapakari auapika ãtipirika Teosokata.

11 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati kona iuaĩkana ikoriãika,

—itxa Xesosi Esimina auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Pékamo Sitatxiti Auakanimoni

12 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Pékamo sitatxitiã:

Notamoni auari oa iouata ipi uana auakito. Ia nota sãkire. 13 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari hãuiniãtaã. Ereẽ Satanasi kãkiti auĩte itxaua. Iuaritika hĩte auikari nota sãkire. Kona hĩte takanapari nisãkire hãuikini. Ãtxipa inakori auama hĩte sauaki. Iua sãpiretapikari nisãkire kãkitimoni. Ikara xika okapeẽka ereẽ Satanasi auiniãtaã. Iuaritika kona hãsikano. !Hĩtakanapari nisãkire hãuikini.

14 Txamari auapitika hĩkerokakiti. Aua kãkiti hĩte sauaki Paraão inakori sãkire auiãkani. Kitxakapirĩka iua oerekari Paraki inakori kãkiti Isaeo auakani imisirienetini. Iua Paraki xika ikamarina maerekati, kotxi inikarina xinitxi teoso kamakorimoni sikakori. Oerekana kãkiti kaminiri maerekati iĩto nireẽkiti ãti kãkiti ĩtokata. ! Apakata kãkiti auikiniri Paraão sãkire. 15 Hĩte sauaki aua kãkiti Nikoraito inakoni sãkire auiãkani. Nota omanatari ninoa auiãkiti sãkiretxiti. 16 Hĩtakanapariko ikinika himaerekani. Hĩkanapiriãko notamoni. Ikara atoko himakamakaniã, patimari hĩtemoni napokini. Ininiã nineenamauata maerekati kamakanikata mitaro iouataã ninamaã auakaroã.

17 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati nisikariko komiri iaxitikiri kipatakori. Apaka nisikariko kai kasarori maerekati makamakanimoni. Iua kai nopini iõkataãka kãkiti uãka amaneri apanakini mimarotakiniti. Apakapakarinani imarotari iuãka amaneri,

—itxa Xesosi Pékamo auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Txiatxira Auakanimoni

18 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni Txiatxira sitatxitiã:
Teoso ãkirirano nota. Noki xamina tirinakari atoko itxa. Nikiti
mẽkorĩka pirõsi atoko itxa. Ia nota sãkire. 19 Nimarotari ikinika
hĩkamakiti. Nimarotari hĩtiraõki. Nimarotari iteene hãuikari nisãkire.
Nimarotari iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani, apanakini ĩkapani apaka.
Hĩparĩka nota ĩkapani pasãpaniri inakasaaki, iuaritika hĩkamapanikari
nota ĩkapani. Uatxa apiaãpota hĩparĩka nota ĩkapani.
20 Itxama, nisãpiretaiko hĩkerokakiti. Hĩte auiritaro sito, Xesapeo
inakoro, maerekati okamini hĩte sauaki. Oa txa: "Teoso sãkire
sãpiretakarono nota." Otxama, omisirienetana ninitiriakori. Oa
xika, ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti apanakinikata isirĩkinina.
Apaka ninoa nikari nipokori teoso kamakori sikakori. 21 Niãtapari
otakanapiniri omaerekani, txamari kona onirekari otakanapiniri
omaerekani. 22 Ininiã nota kamariko oa amianatini. Oakata sirĩkakani
matakanapakaniãro, iteene ninoa atatsiirauata. 23 Oa anaakori
nokapitikako. Ikara atoko inakasaaki, ikinimane Teoso sãkire auiãkani
imarotariko nimarotari ikinika kãkiti ãkixinire, ikinika ixinikakiti
pakini. Ininiã erekari nisikako erekari kamakanimoni. Apaka
nimisiritari maerekati kamakani. Hĩkamakiti iaõka niĩkitxitai hĩte.
24 Uatxa nimisãkiretai hĩte apanakini Txiatxira sitatxiti auakani. Hĩte
auikari Teoso sãkire. Hĩte !auikari Xesapeo sãkire. Hĩte kona apaiaõkari
Satanasi oerekakiti, iua imarore. Kona ninirekari nisikinii apikomoni
parĩkatxi nota ĩkapani, kotxi uatxa iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani.
25 Ianoka ninireka hĩkamini. Hĩte auikari nisãkire, ininiã hãuikiniritika
nisãkire, nikanapiriãko.
26 Iua maerekati makamakati, ãtipirika nipaniãtakiti kamakari, iua-
moni nisikariko niposotiire itixi auakani auĩte ininiua. 27 Teoso sãkire
kitxakapirĩkari txari:
Auĩtetxi itxauako. Itapararitika ipaniãtana ninoa inireẽkiti ikamin-
ina. Imakamakaniãrina inireẽkiti, imisiritana ninoa, tiitxi ka-
makari tii imanirekakiniti ipakauanakini atoko.
Niri posotiire napakapakiti atoko iua apakapa. 28 Apaka nisikariko
iõriki ĩkanõkapanikero iuamoni, ininiã notaka nisikaua iuamoni, kotxi
iua iõriki atoko nitxaua. 29 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko
Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Txiatxira auakanimoni.

3

Xesosi Iokanapirena Satxi Auakanimoni

1 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire ninitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni, Satxi sitatxitiã:
Notamoni aua ninoa setxi Matamatakoni Teoso nakiti. Notamoni
aua ninoa setxi iõriki. Ia nota sãkire. Nimarotari hĩparĩka. Apanakini
sãpiretai hĩte auãki hinini hĩxinire, txamari Teosomoni koriãkanipekarai
hĩte. 2 Himereka. Araõkire hĩtxapaniko. Hĩsikataparatari erekari
hãkixinireẽ auakari, kotxi iua erekari ipinaariãpota. Ininiã hĩtxĩkitakari
iua erekari auãki inini iuaĩkana. Notamoni hĩparĩka Teoso apisatoõ
na atão. 3 Hĩxinikariko hãpakapakiti, apaka hĩkenakotakiti. Hĩkĩpitariko

hĩkenakotakiti. Hĩtakanapariko maerekati. Erekari hĩkamako, kotxi
kiĩtiriri apokini atoko napokako uai. Kãkiti kona imarotari kiĩtiriri
apokini manapi. Ikara atokokana nitxako nikanapiriãkasaaki.
4 Hĩte Satxi sitatxiti auakani sauaki auapanika apanakini maerekati
makamakani. Ninoa auikapitikari nisãkire. Ninoa kãkiti imãka
matxikotakani atoko itxana. Ininiã notakata isanako. Imãkana
kasarori. Ikara atoko nikaminana, kotxi ninoa kamari erekari ni-
paniãtakiti.
5 Maerekati makamakani ieretakariko mãkatxi kasarori. Kona
noakapaniriko iuãkana naãtsopateẽ. Kãkiti iuãkana ikara aãtsopaã
auakani ãtipirika auapikako Teosokata. Ikara atoko ininiã, nisãpiretari
iuãkana nirimoni, initiriakori iaxitikini pakinimoni. Nitxana: “Nota
nakitiakori itxauana ninoa.”
6 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire
Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Satxi auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Piratéopia Auakanimoni

7 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni Piratéopia sitatxitiã:
Nota maerekati makamakatirano. Atão inakarinani
sãpiretakarikarano nota. Kaposotiireri auĩtetxi Tavii inakori atoko
nitxa, kotxi nota matakakakiti, kona ãti totari. Nota totakiti kona
ãti matakakari. 8 Nimarotari hĩte parĩka. Hãtamata. Hĩparĩka nota
ĩkapani aapokotxi tore matakakakori atoko itxa. Kona ãti posotari
iseretiniri. Ininiã kãkiti !iposotari iotokakinii hĩte nisãkire hĩsãpiretini.
Ikara atoko nikaminii hĩte, kotxi kona kataparai hĩte. Ikara atoko
nikaminii hĩte, kotxi hĩkĩpitari nisãkire. Kona hĩkipatari nisãkire
apanakini apisatoõ. 9 Apanakini txari: “Atão Xoteoakori atxaua.”
Txamari Satanasi nakitiakori itxauana. Paxirari ninoa sãkire.
Nikamariko ninoa kapotoreẽkiniãua hĩte apisatoõ. Iuasaaki ninoa
txako: “Atãopitikara Xesosi tiretapitikai.” 10 Hĩkĩpitapekari nisãkire.
Kamonõkoniri inakasaaki, kona hĩtakanapari nisãkire, ininiãkara apia
maerekati ikini itixiti apokasaaki, iuasaaki ninĩkataiko hĩte. Iua
maerekati kona misiritai hĩte. Iua maerekati apokako itixi auakani
atamakaerekatini ĩkapani.
11 Erepaniko, patimapaniriko napokini ereẽ. Ãtipirika hĩkamariko
erekari. Hĩtakanapapikariko maerekati. Ininiã iuasaaki ãti kona poso-
tari imakatxakiniri auĩtetxi saporiẽtane hĩtemoni nisikakiti. !Imakatx-
akarina ikara hĩparĩka ĩki. 12 Nikamariko maerekati makamakati itĩkare
mina atoko inini niTeosone misãkiretiko aikoti ãki. Auapika Teoso
misãkiretiko aikoti ãki, ininiã ! itakanapari Teoso sãkire. Niõkatariko
niTeosone uãka iua nopini. Apaka niõkatariko Teoso sitatxine uãka iua
nopini. Ininiã apanakini imarotari Teoso nakitiakori ininiuana ninoa.
Iua Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri iua tixine katxakakari. Iua
maerekati makamakati nopini niõkatariko apaka nota uãka amaneri.
13 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti
sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Piratéopia auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Araotxiséia Auakanimoni

14 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni Araotxiséia sitatxitiã:
Niuãka "Ameẽ." Nota atão sãkiretxiti sãpiretakarikarano. Nika-
mari ikinika nisãpiretakiti. Merepanika nikamari ikinipoko. Ininiã
ikinipoko auĩte nitxaua nota. 15 Nimarotari ikinika hĩparĩka. Hĩtxari:
"Nauikapitikari Xesosi sãkire." Txamari kona iteene hinirekari
hĩkaminiri nipaniãtakiti. Apaka kona iteene hinirekari hĩtakanapiniri
nisãkire. Kona kapatakari atokoni hĩtxaua hĩte. Kona katxĩkareri
atokoni hĩtxaua hĩte. Poomari atoko hĩtxaua. Notamoni apiaerekata ka-
patakari atoko hininiua hĩte. Iuasaaki iteene hinirekari hĩparĩkauatini
nota ĩkapani. Iteene himanirekakaniãri hĩparĩkauatini nota ĩkapani, api-
aerekata katxĩkareri atoko hininiua hĩte, nisãkire ikinika hĩtakanapini.
16 Notamoni hĩte ãparaã poomari atoko hĩtxa. Ininiã kona ãparaã
kapatakaãri atoko ! hĩtxa. Apaka kona ãparaã katxĩkareẽri atoko !
hĩtxa. Ikara atoko inakasaaki ! ninirekai. Ininiã mapara nikanakai
hĩte. 17 Hĩte txa: "Katxineiroteua ate. Katiiua ate. Apikomoni
anirekakiti ! auari," hĩtxa. Txama kona himarotari hãkixinireẽ iteene
himatinaniuatini. Hãkixinireẽ minakati ! auari. Hãkixinireẽ mokiri
atoko hĩtxaua. Kasarari atoko hĩtxaua hãkixinireẽ. Ikara atoko hininiã,
kona himarotari Teoso. 18 Nõtãkikai hĩte hiamotiniri notamoni auakari
oro atoko inakari. Oa oro xamina oeretakito. Ikara atoko hĩkaminiã,
ikinika hinirekakiti auako hĩtemoni. Hiamotariko mãkatxi kasarori
notamonikiri hĩeretakini ĩkapani, ininiã kona hĩpẽtauata kasara hinini
xika. Ikara atoko hĩkaminiã, hãkixinire ! auari maerekati. Hiamo-
tariko apaka pinĩtxi notamoni auakari hõki ĩkapani, ininiã atão hĩposota
hãtamarauatini.
19 Nitiretakini nõtãkika, apaka noerekana. Ininiã ikinipoko atão
hĩkamako maerekati hĩtakanapini ĩkapani. 20 Hãtamatako. Hãkixinire
toreẽ nota auapeka. Nota haãpoko maparakiri akiritakari atoko.
Hĩkenakotiniãri nakiritinii, hõsereiniãri hãkixinire tore, niĩroã hĩtekata
nikaikotini ĩkapani. Iuasaaki ninipokota hĩtekata. Hĩte nipokota no-
takata.
21 Nauiritari maerekati makamakati topãkini notakata auĩtetxi
topanere nopini. Iua auĩtetxi topanere nota nakiti. Iua atokotxikana
nota topãka nirikata auĩtetxi topanere nopini iua nakiti nopini, kotxi
maerekati makamakati nota apaka txaua. 22 Kakenakokii hĩte, ininiã
hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Araotxiséia auakanimoni.

4

Iaxiti Auĩtetxi Topanere

1 Eereka natamatari iaxiti tore. Itore imatakakaãka. Merepanika
nikenakotari trõpeta atoko inakari. Kãkiti sãkire atoko itxa. Imisãkiretano:
—Uai pina notamoni. Noerekaiko katana auakari tĩkane.
2 Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti anikano. Iuasaaki natamatari
auĩtetxi topanere iaxiti. Topãkakari aua iua nopini. 3 Iuaã topãkakari kai
peereri pomẽkoriri atoko itxa. Iua kai satónia inakori atoko. Apaka ãti kai
sátxio inakori atoko itxa iua topãkakari. Kisi ãkitari iua auĩtetxi topanere.
Iua kisi kai esimeráota inakori atoko itxa.
4 Iua ĩtinikata aua vĩtxi koatro pakini topaneretxi. Vĩtxi koatro pakini
totiakori topãka iua topaneretxi nopini. Ninoa mãka kasarori. Ikiina
aua saporiẽta oro kamakori. 5 Auĩtetxi topanereãtaã atamataãka ito

mẽkokari. Iotxira, iokaamori aua iuaãtaã. Iteene poenexitiri. Iua auĩtetxi topanere apisatoõ aua setxi tirikapi. Setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori itxauana ninoa setxi tirikapi.

6 Iua auĩtetxi topanere apisatoõ ipoa ãtakaãri atoko itxa. Auĩtetxi topanere ĩtinikata aua koatro Teoso tixine auakani. Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini. Auana okina ikini iĩtoãna. Itorotaãna aua okina. Iporikiãna apaka aua okina. 7 Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti ãti, ãkiti atoko itxa. Ãtipekana kema auĩte atoko itxa. Ãtipekana aua kiki toõ atoko. Ãtipekana kokoi araãkari atoko itxa. 8 Ninoa ikininape aua imĩkitana seisi pakini. Imĩkitana nopini, ipatapi apaka okina aua. Kona itomatana. Ikini pokamarariti, ikini ĩkanõkati itxana:

"Erekai. Erekai. Erekai. Teoso Apiananiri pitxaua. Kaposotiireri pitxaua. Ãtipirika auakarii. Kitxakapirĩka auakarii. Uatxa auakarii. Katana apaka pite auapanika,"

itxana ãtipirika.

9 Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini xipoãtakasaaki, ixikaretarina Teoso paxitiko pirena. Ixikaretarina: "Ikinipoko ikamakiti ate ĩkapani erekarinoka. Peerekari iua auĩtetxi topanere topãkakari, ãtipirika auapika inakari." Ninoa xikaretari ikara Teoso ĩkapani. 10 Ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori xikarauatakasaaki, ikapotoreẽkauana ixitimoni iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari apisatoõ. "Ateosone," itxana iua ãtipirika auapika inakarimoni. Itakarina isaporiẽtane Apiananiri apisatoõ, kotxi Teosonokara ikinimane auĩte. Iuasaaki itxana:

11 "Apiananiri, aTeosone pitxaua. Erekai pite, ininiã apakatapitika apaxitinii. Apakatapitika ikinimane sãpiretinii: 'Peerekai.' Apakatapitika pite apakapiniri ikini posotiiretxi. Ikara atão, kotxi pite kamari ikinika. Pite kamari ikinika, kotxi pite nirekari pikaminiri. Pite nirekari ikinipoko auini,"

itxana ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori.

5

Aãtsopa Iapiriãkori Pirena

1 Iuasaaki natamatari aãtsopa iapirikakori iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari uakoã. Iuako ikikomonikiriã aua. Iua aãtsopa auari iõka ãkiriko, inopinimoni pakini. Iua aãtsopa aua setxi popitari kãkiti makatamẽkakaniri ĩkapani. 2 Iuasaaki natamatari ãti Teoso nitiri iaxitikiri. Kataparari iua. Itaparasãkireritika itxa:

—Kiripa apakata imakatxakiniri ia popitari? Kiripa posotari ikatamẽkiniri ia aãtsopa? —itxa.

3 Itxama, kona auari iaxiti auakari, kona auari itixi auakari, apaka kona auari itixi patapi auakari, iua aãtsopa katamẽkakari !auari. Ninoa !iposotari ikatamẽkinirina iua aãtsopa. !Iposotarina atamatinirina iua aãtsopa ãki.

4 Ininiã iteene nitxiapata, kotxi iua aãtsopa iapiriãkori katamẽkakari !auari. Erekari kamakari !apokaãka ikatamẽkiniri ĩkapani, atatsopatiniri ĩkapani. 5 Iuasaaki ninoa totiakori ãti txari notamoni:

—Kona pitxiapatape. Patamata ikiraã. Ãkiti atoko inakari iua. Xotaa apika mekaniriakori auĩte iua. Tavii apika mekaniri iua. Oerekapekari Satanasi poiãori inini. Iua apiata. Ininiã iuanani posotari ikatamẽkiniri

iua aãtsopa iapiriãkori. Iuanani posotari imakatxakiniri ninoa setxi popitari —itxa iua toti.
6 Iuasaaki natamatari soti auĩte okakori atoko. Iua itima iua auĩtetxi topanere apisatoõ. Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa totiakori pakini ãkitari iua. Setxi iko, setxi oki pakini aua iuamoni. Setxi oki aua iuamoni, kotxi setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori aua. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitimoni. 7 Iua soti auĩte atoko inakari sari iua auĩtetxi topaneremoni. Imaĩkari aãtsopa topaneretxi nopini topãkakari uakoã auakari. Iuako ikikomonikiriã aua. 8 Imaĩkasaakiri, ninoa koatro okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa vĩtxi koatro totiakori pakini patimari ipamakinina soti auĩte apisatoõ. Ikinikana auari arpa inakori xikari ikaminina ĩkapani. Imakinikana auari kopitipaki oro kamakori. Naia kopitipaki xãpoka koria atoko inakari peeremariri. Ia kamariãro Teoso sãkire auiãkani sãkire iuamoni.

Amaneri Xikariti

9 Iuasaaki ninoa xikaretari amaneri xikariti. Ixikaretarina:
"Pitenani apakata papakapiniri iua aãtsopa iapiriãkori. Pitenani apakata pimakatxakiniri popitari, kotxi pitenanira erekari. Pite okaãka. Piarẽkaã piamotaua ate Teoso ĩkapani. Piamotapekaua ikini uãkati kãkiti sauaki. Ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani sauaki piamotapekaua. Ikinika itixiti auakani sauaki piamotapekaua ate.
10 Pite txĩkitakaua ate auĩtetxiakori aniniua, sasetotxiakori apaka aniniua, Teoso ĩkapani aparĩkauatini. Ininiã itixi auakani auĩte atxauako ate."
11 Iuasaaki natamatari itomaneri Teoso nitiriakori. Nikenakotari ninoa sãkire. Kaiãopokori ninoa. Seĩ mio, apikomoni seĩ mio, apikomoni seĩ mio itxaãpokatana. ! Apakata ninoa iaõtiko. Ninoa ãkitari iua auĩtetxi topanere, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, totiakori pakini.
12 Itaparasãkireritika ixikarauatana. Itxana:
"Soti auĩte okaãka kãkiti ĩkapani. Ininiã ãtipirika apakata iua apakapiniri posotiiretxi, ikinika erekari, imaroretxi, taparãtxi pakini. Apakata ikinimane paxitiniri iua. Apakata ikinimane sãpiretiniri iua ereka inini. Apakata ikinimane iuikiniri iua."
Ikara atoko ninoa xikarauata.
13 Ikara eereka nikenakotari ikinika iaxiti auakani, ikinika ĩkorapokoriti auakani, ikinika itixi patapi auakani, ikinika potxoari uiniti nopini auakani, ikinika potxoari uiniti ãki auakani pakini xikarauatini. Itxana:
"Ikinika erekari ãtipirika aua iua auĩtetxi topanere topãkakarimoni, iua soti auĩte pakinimoni. Ikinika ãtipirika paxitana. Ikinika ãtipirika txari: 'Peerekana ninoa.' Ikinika taparãtxi ãtipirika aua ninoa-moni."
14 Ininiã ninoa koatro, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini txana:
—Ameẽ.
Iuasaaki ninoa vĩtxi koatro totiakori patimari pamakini.
—ATeosone pitxaua —itxana iua ãtipirika auakarimoni.

6

Soti Auĩte Makatxakari Popitari

1 Natamatari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari. Ikara natamatakasaaki, nikenakotari okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire. Isãkire ikarokirauatini atoko itxa.
—Uai pinako. Patamata —itxa.

2 Iuasaaki natamatari kavaro kasarori. Kiki aua oporikiã. Iua tapotxi
aua. Auĩtetxi saporiẽtane sikaãka iuamoni. Iua sari ikini itixitimoni kãkiti
auĩte ininiua ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

3 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari aãtsopaã, ininiã ipi auape.
Iuasaaki nikenakotari ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire:
—Uai pinako. Patamata —itxa.
4 Ikara eereka natamatari kavaro põkamarari. Kiki aua oporikiã. Iua
kiki sikaãka posotiiretxi neenamatxi ikamini ikini itixitiã, ininiã neena-
matxi mauakaniãtaã ! auari. Itxĩkitakari kãkiti okakakiniua. Isikaãka
iouata mitapoari ineenamauatini ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

5 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ãti auape.
Iuasaaki ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti txari:
—Uai pina. Patamata —itxa.
Ininiã iuasaaki natamatari kavaro pomamari. Kavaro nopini
topãkakari aua minari iaõtiko iuakoã. 6 Eereka nikenakotari ãti
sãkirauatini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini sauaki. Itxa:
—Ipixini kiro triko ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Ãti, ipixini pakini
kiro atarokiri atoko inakari ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Iĩtxiã ĩki,
ovaã ĩki pakini poiãopanikako.

Ãti Popitari Makatxakiko

7 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi pakini auape.
Iuasaaki nikenakotari imapotõkirekiri, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire.
Itxari:
—Uai pina. Patamata —itxa.
8 Iuasaaki natamatari kavaro posẽtakari. Inopini topãkakari uãka
“Ipĩkitxi” inaãka. Ãti iua tikini sa. Iua akiritaãka “Maerekani Misiri-
tikoãtaã” inaãka. Isikaãkana posotiiretxi kaiãopokori itixi auakani okiniua
ĩkapani, ininiã koatro kãkiti auiniãtaã ãti okaãka. Ninoa okana kãkiti
neenamatxiã, natxiã, amianariã, kaxipiri kaneenamariã pakini.

Ãti Popitari Makatxakiko

9 Ininiã soti auĩte iuaĩkana makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi
ãti pakini auape. Iuasaaki natamatari Teosomoni sikakori takikoãtaã
patapi kãkiti okakoni. Ninoa okaãka Teoso sãkire isãpiretinina xika. Kona
itakanaparina isãpiretinina Teoso kamakiti ninoa ĩkapani, ininiã ikara
xika okaãkana. 10 Itaparasãkireritika akirikatarina Teoso. Itxana:
—Apiananiri, ãtipirika erekari kamakarii pite. Atãonoka pisãkire.
Kirisaakipa pimisiritari itixi auakani? Kirisaakipa pixikatxitaua ate,
kotxi ninoa okaua ate? —itxana.
11 Ininiã mãkatxi kasarori sikaãka ninoamoni. Eereka isãpiretaãkana:
—Hiãtapariko apikomoni. Teoso nirekari apanakini hĩtariakori, initiri-
akori okiko hĩte atoko iniko. Hĩtariakori okaãka atoko, Teoso xikatxitai
hĩte. Hiãtapariko ikara õti —itxa.

Ãti Popitari Makatxakiko

12 Eereka nitikari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari, ininiã seisi
pakini auape. Iuasaakipeka itixi iteene iakeẽkata. Atokatxi mamãka,
sako mata pomamari potxi iãko kamakori atoko. Kasiri kamarãka

arẽkatxi atoko. 13 Iõriki itori iaxiti auakaro irika ĩkorapokoritimoni. Amãtiiri
ĩtima iokatxaãkiti atoko otxa. 14 Natamatari iaxiti aãtsopa iapirikiniua
atoko. Ikinika ixirata mitari, ikinika ipokomiriĩ pakini makatxakaãka.
Ãtiãtaã itakaãka.
15 Iuasaaki ĩkorapokoriti auĩtetxiakori, kãkiti kaposotiirerini, katiirini,
sotato auĩteakori, kãkiti katapararini, nitiritxi amotakoni, nitiritxi mi-
nakaniua pakini kipataua aarikoã, kai mitari sauaki ixirataã. 16 Iuasaaki
itxana ixirata auĩtemoni apaka kai mitarimoni:
—Hĩrikako ate nopini. Hĩkipataua, kotxi topaneretxi nopini topãkakari,
soti auĩte pakini nirekari imisiritiniua ate. 17 Soti auĩte misirikare õti
manapi apopeka. Kona kãkiti mĩteenekari ikara misirikaretxi.

7

Sẽto Koarẽta Koatro Mio Teoso Nitiriakori Itixi Auakani

1 Eereka natamatari Teoso nitiri iaxitikiri timini atokatxi pokĩkinimoni,
ãti atokatxi ereẽkokinimoni, ãti atokatxi kimapore sanaremoni, ãti
atokatxi kimapore kikomoni. Ininiã ipi ipi pakinipe ninoa. Ninoa
maĩkari ĩtima ipi ipi pakini itixi auakari ĩtimati. Ininiã ĩtima kona inapaika
itixiã. Kona kãuaãriã ! inapaika ĩtima. Kona aaminaã ! inapaika ĩtima.
2 Natapari ãti Teoso nitiri iaxitikiri inaãpotini atokatxi pokĩkinimoni.
Teoso ãtipirika auakari takaõtxikare aua iuamoni. Itaparasãkireritika
akiritana ninoa ipi ipi pakini Teoso nitiriakori. Ninoa parĩka itixi,
potxoari uiniti pakini imisiritinina. 3 Iua Teoso takaõtxikare auakiti txari
ninoamoni:
—Uatxa kona himisiritapiri itixi, potxoari uiniti, aamina pakini.
Himisiritinina apisa, ate takari Teoso takaõtxikare initiriakori itixi
auakani teẽtaã.
4 Eereka nimarotari Teoso takaõtxikare apakapakani. Itakaõtxikaãkana
sẽto koarẽta koatro mio kãkiti. Ikini uãka Isaeo tixinikini takaõtxikaãka.
5 Tosi mio Xotaa apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Hopẽ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Katxi apika mekani takaõtxikaãka.
6 Tosi mio Asee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Natarii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Manasee apika mekani takaõtxikaãka.
7 Tosi mio Simião apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Arevii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Isakaa apika mekani takaõtxikaãka.
8 Tosi mio Seporõ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Xosee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Pẽxamiĩ apika mekani takaõtxikaãka.

Itomaneri Kãkiti Teoso Apisatoõ

9 Ikara eereka natamatari itomaneri kãkiti apotiitakaniua. !Apakata
kãkiti iaõtiniri ikinikana. Aua kãkiti ikini itixitikini, kãkiti ikini sereti.
Aua ikini uãka sãkire sãkiretakani. Ikinikana ninoa timanãta Apiananiri
apisatoõ, soti auĩte pakini apisatoõ. Ninoa mãka kasarori. Aãtape aua
iuakoãna. 10 Itaparasãkireritika itxana:
—ATeosone topãka auĩtetxi topanere nopini. Iuara, soti auĩte pakini
makatxakapekari amaerekani.
11 Iuasaaki ikinika Teoso nitiriakori iaxiti auakani tima. Ninoa ãkitana
auĩtetxi topanere, totiakori, ninoa ipi ipi okĩtxinoka xãpokaĩtotakini pakini.

Ikapotoreẽkauana itoõna xitimoni, auĩtetxi topanere apisatoõ. “Ateosone pite,” itxana Teosomoni. 12 Ixipoãtana Teosomoni:

—Ameẽ. Ãtipirika ikinimane sãpiretai ereka pinini. Peerekai. Kimarorei. Erekari pikamakiti ate ĩkapani. Ikinimane paxitai. Kaposotiirei. Pataparai. Ãtipirika ikara atoko atxai. Ameẽ.

13 Ininiã eereka ninoa totiakori ãti pimaãno nota:

—Kiripa ninoa kãkiti mãkatxi kasarori ieretakakani? Namonipa inana ninoa? —itxa iua.

14 Ininiã nota txari iua:

—Pitera imarotari.

Ininiã iua txano:

—Ninoa iteene misiritaãkapeka. Uatxa ixipope ninoa misiritiko. Soti auĩte makatxakapekari imaerekanina. Ininiã imãkana soti auĩte arẽkaã arokakori atoko itxauana. Uatxa kasarori imãkana, kotxi itxiko !auari. Soti auĩte makatxakapekari kãkiti maerekani ipĩkasaaki, ininiã mãkatxi kasarori atoko itxa ninoa ãkixinire.

15 —Ininiã ninoa aua Teoso topanere apisatoõ. Imisãkiretiko aikoti ãki iparĩkauatana Teoso ĩkapani ikiniõtika pokamara, ĩkanõka pakini. Ininiã iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari auapikako ninoa sauaki. 16 Ninoa kona natxitaika. Kona iposonataikana. Atokatxi kona arikana ninoa. Kona kapatakari kona arikana. 17 Kotxi soti auĩte auĩtetxi topanereãtaã auakari nĩkatanako ninoa. Iua anikana ninoa sõtoãrimoni. Iuaã auakari sõtoãri iãtakani ãtipirika auapikako. Teoso makatxakariko ikinika iãtsaãna. !Itxiapataikana.

8

Imapotõkire Popitari Makatxakiko

1 Imapotõkire popitari imakatxakasaaki, ikinipoko tsorĩkaxitita Teoso tixineẽ. Ikara atoko ipixini oara. 2 Eereka natamatana setxi Teoso nitiriakori, iua apisatoõ timakani. Isikaãkana setxi xikari kamiko trõpeta inakori.

3 Eereka ãti Teoso nitiri apoka. Itima Teosomoni sikakori takikoãtaã. Kamariãro arikiko koanati oro kamakori iuamoni aua. Kamariãro ito sikaãka iuamoni, Teosomoni isikini ĩkapani, ikinika Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata. Ininiã arikari iua kamariãro Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini. Oro kamakori iua Teosomoni sikakori takikoãtaã auĩtetxi topanere apisatoõ. 4 Ininiã iuakoã kamariãro txiã, Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata kanĩka Teoso apisatoõ. 5 Ininiã eereka iua Teoso nitiri kosekari okoana. Ixãpokakari xaminaminiki mẽkorĩkakariã, Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini auakariã. Eereka okari itiximoni. Iuasaakipeka aua karokirauari, mẽkokari pakini. Apaka iuasaaki itixi iakeẽkata.

Koatro Trõpeta Pirena

6 Ininiã ninoa setxi Teoso nitiriakori setxi trõpeta auakini iposope itrõpetane ixõkinina ĩkapani.

7 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori ãti xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki katxĩkareri kai soro atoko inakari, apaka xaminaminiki mẽkorĩkakari arẽkatxiã koketakori okaãka itiximoni. Ikara xika apanakini aamina itixi auakari arika, ininiã ipi ãti pakini aamina auiniãtaã ãtika arikaãka. Ikinika katsotati arika apaka.

8 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Ininiã ixirata auĩte
atoko inakari arikatxikata okaãka potxoari uinitimoni. Ininiã ipixini
potxoari uiniti arẽkatxi itxapekaua. 9 Ininiã apanakini potxoari uiniti
ãki auakani ipĩpe, ininiã ipi ãti pakini potxoari uiniti auakani auiniãtaã
ãtika ipĩpe. Iuasaaki apanakini maporoni apaka xipokaãka, ininiã ipi ãti
maporo auiniãtaã ãtoka xipokaãka.
10 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ãti pakini
initiriakori xikarauatape. Iuasaaki iõriki mitari iaxitikero katxaãkata.
Otirika tirikapi atoko. Oĩrika ipixini uini nopini. Oĩrika ipixini sõtoãri
nopini apaka. 11 Iõriki uãka, “Kapixiro,” otxaua. Ininiã ipixini ãparaã
kapixiã. Ipi ãti pakini sõtoãri auiniãtaã, ãtinoka sõtoãri kapixiã. Ito kãkiti
iãtari iua ãparaã, eereka ikoriãna, kotxi kapixiãri ãparaã.
12 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ipi pakini
initiriakori xikarauatape. Iuasaaki atokatxi ponikare, kasiri, iõriki
pakini kona iteene ! iponikaika. Imamãkapeka. Ininiãkara pokamara
ipi ipi pakini oara atokatxi ! iponikaika. Iua atokotxikana ĩkanõka ipi
ipi pakini oara kasiri, iõriki pakini ! iponikaika. 13 Ininiã eereka nitika-
rauatakasaaki, nikenakotari ãti Teoso nitiri sãkire. Iua araaãpota Teoso
tixine. Itaparasãkireritika itxari:
—Erepaniko. Erepaniko. Erepaniko itixi auakanii. Auapanika
apikomoni ipi, ãti pakini trõpeta Teoso nitiriakori xõkini ĩkapani.

9

Ãti Trõpeta Xõkiko

1 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki nitikari ãto
iõriki iaxitikero katxakini itiximoni. Iõrikimoni osikaãka xavi aariko
mamapotõkire irikoti tore ĩkapani. 2 Ininiã iõriki atoko inakari mataakari
iua aariko. Eereka katxiãri kaiãopoko pokĩka. Katxiãri tokori arikikosaaki
atoko itxa. Eereka iaxiti, atokatxi pakini piãka itxiã xika. 3 Iposo
atoko txĩtxiri atoko inakari pokĩka itxiã. Posotiiretxi isiãkana, ininiã
kaxipiro itixi auakari posotiire atoko aua txĩtxirimoni, kãkiti ioãkini
ĩkapani. 4 Ipaniãtaãkana katsotati imokakanina, apaka takari, aamina
pakini imokakanina. Ipaniãtaãkana imisiritinina Teoso takaõtxikare
iteẽtaã mauakini. 5 Kona isikaãkana posotiiretxi kãkiti okinina ĩkapani.
Sĩko kasiritinanira ninoa paniãtaãka imisiritinina ninoa. Imisiritarina
kaxipiro ioãkini atoko. 6 Iuasaaki kãkiti nirekariko ipinini. Itxama,
kona iposotarina ikoriinina. Initarina ipĩkitxi, txamari iuasaaki ipĩkitxi
mitekapeka.
7 Iua txĩtxiri kavaro atoko itxana. Kavaro neenamatxi kamakani atoko
itxana. Ikiiãna aua saporiẽta atoko oro kamakori. Itoõna kãkiti toõ
atoko itxana. 8 Ninoa iãko sito iãko atoko itxana. Itsiriĩna ãkiti tsiriĩ
atoko itxana. 9 Itorota ipatinina koana metao kamakori atoko. Imĩkitana
ene kavaro itomaneri miteẽkani ene atoko. Mitekaĩ ene atoko itxana.
10 Ninoa xipi kaxipiro xipi atoko itxana. Oko aua ixipiãna. Ninoa posotari
kamatsiitiniri kãkiti sĩko kasiriti. 11 Ninoa auĩte aua. Iua Satanasi nitiri.
Mitxi aariko mamapotõkire irikoti ãki auakari iua. Xoteo sãkireẽ iua uãka
Apatõ itxaua. Kreko sãkireẽ iua uãka Aporioõ itxaua. Popĩkari sãkireẽ
“Ikinipoko Xipokakari,” itxaua.
12 Ãti misirikaretxi napapeka. Txama auapanikako apikomoni ipi
misirikaretxi.

Ãti Trõpeta Xõkiko

13 Ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki seisi trõpeta
xõkapeẽkaika. Teosomoni sikakori takikoãtaã oro kamakori aua ipi ipi
pakini iko. Ikara Teoso apisatoõ. Nikenakotari iko takote auakari
sãkirauatini. 14 Ininiã iua txari Teoso nitiri iua trõpetaã xikarauatakari:
—Pisikakanako ipi ipi pakini Teoso nitiriakori iaxirikakoni Eoparatxi
inakori uiniti auakani.
15 Naia ipi, ipi pakini Teoso nitiriakori iposopekana ia anokanani, ia
kasiriti, ia õti, ia oara manapi ĩkapani. Ininiã ninoa sikakaãka kaiãopokori
kãkiti okinina ĩkapani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã auiritaãka ãtika
okinina. 16 Ãti sãpiretano ninoa sotatone kavaro nopini auakani tosẽtosi
mirão aua. Kaiãopokori.
17 Natamatari ninoa sotatoakori kavaro nopini nitaponemoni. Nata-
matakasaakina ia atoko ninoa. Itorotana koana metao kamakori
auana. Apanakini torota koana põkamarari xamina tirinakari atoko
itxa. Apanakini poporeri. Apanakini posẽtakari ẽxópiri atoko. Ikiina
ãkiti kii atoko. Inamaãna ipokĩka xamina tirika, katxiãri, ẽxópiri pakini.
18 Ikara xamina tirinakari, ikara katxiãri, ikara ẽxópiri pakini inamaãna
pokĩkakari, okari kaiãopokori kãkiti itixi auakani. Ininiã ipi ãti pakini
kãkiti auiniãtaã ninoa okari ãtika. 19 Kavaro posotiire inamaã, ixipiã
pakini aua. Ninoa xipi imini atoko itxa. Ixipiãna aua ito kiiri. Ninoa kii
misiritari kãkiti.
20 Ininiã itomane kãkiti koriã ia misirikari xika. Iuaritika kãkiti
mokakoni maerekati kamakani !inirekari itakanapinirina imaerekani.
Ninoa kapotoreẽkapanikaua Satanasi nitiriakorimoni. Ikamapanikarina
ninoa amanaãkiti. Iteosonetari aamina kamakori, oro kamakori, pi-
rata kamakori, pirõsi kamakori, kai kamakori pakini. Ninoa teosone
kona posotari atamarauatini. Kona iposotarina ikenakorauatini. Kona
iposotarina itĩpokotinina. 21 Ninoa kãkiti okapanikari apanakini. Ikama-
panikarina miĩti parĩka. Isirĩkapanikana apanakinikata. Iĩtirĩkapanikarina
apanakini kãkiti tii. Kona inirekarina maerekati itakanapinina.

10

Aãtsopa Axapitiri Iapirikakori

1 Iuasaaki natamatari Teoso nitiri iaxitikiri katxakini ĩkorapokoritimoni.
Kataparari iua. Iua katxiãri iaxitikiri ãki. Katxiãri imãka atoko itxa.
Kisi ikii nopini aua. Itoõ atokatxi atoko itxa. Itapike aãtsota tiri-
nakari atoko itxa. 2 Imaĩkanãtari aãtsopa iapirikakori axapitiri. Iuakoã
aãtsopa ikatamẽka. Itakari ikiti ikikomonikiri potxoari uiniti nopini.
Isanaremonikiri ikiti itakari imiriĩ. 3 Akiripoakata ãkiti atoko. Iuasaaki
setxi iokaamori kenakotaãka. 4 Iuasaaki niõkatsopaaritari ninoa setxi
iokaamori sãkire. Txamari nikenakotari ãti iaxitikiri sãkire. Itxano:
—Kona piõkatsopatapiri ninoa setxi iokaamori sãkire —itxa iaxitikiri.

Aãtsopa Axapitiri Nikiko

5 Iuasaaki Teoso nitiri aua ãti ikiti imiriĩ. Potxoari uiniti nopini ãti ikiti
aua. Iua õtanõkari iuako iaxiti. 6 Iuasaaki itxa:
—Uatxa nisãpiretakiti Teoso ãtipirika auakari sãkire. Ikamari ikinika
iaxiti, iaxiti auakani pakini. Ikamari ikinika ĩkorapokoriti, ĩkorapokoriti
auakani pakini. Ikamari potxoari uiniti, ikinika iua ãki auakani
pakini. Teoso misiritinina maerekati kamakani !okananiikari apokini.

7 Apikomoni ãti trõpeta xikarauatapanika. Iuasaaki kitxakapirĩka Teoso
kipatakiti oerekaãkako. Teoso sãpiretakiti initiriakori ĩkorapokoritimoni,
isãkire sãpiretakanimoni paĩtiki oerekaãkako —itxa Teoso nitiri.
8 Eereka iuaĩkana nikenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Pisa. Papariko aãtsopa iapirikakori, Teoso nitiri uakoã auakari. Iua
ãti ikiti imiriĩ, ãti ikiti potxoari uiniti pakini aua kititakari.
9 Ininiã nisa iuamoni, ininiã nitxari iua:
—Pisikano ere aãtsopa iapirikakari.
Iuasaaki itxano:
—Papakapariko, nika pitxari ia aãtsopa. Pitikakoã kapixiriko ia
pinikakiti, iuaritika pinamaã potxoariko. Mapa atoko itxako —itxano
nota.
10 Ininiã nimaĩkari ĩkora aãtsopa, nika nitxari. Ninamaã potxoari. Mapa
atoko itxa. Txamari nitikakoã kapixiri iua aãtsopa ninikakiti. 11 Iposo
atoko isãpiretano:
—Iuaĩkana pisãpiretariko apikomoni Teoso sãkire, kaiãopokori kãkitimoni,
kaiãopokori ãti uãkamoni, kaiãopokori ãti uãka sãkire sãkiretakanimoni,
kaiãopokori auĩtetxiakorimoni pakini pisãpiretariko nisãkire —itxano.

11

Ipi Teoso Sãkire Sãpiretakani

1 Aãke niaõrauatini ĩkapani nisikaãka. Iuasaaki Teoso nitiri txano:
—Pisa. Piaõtariko Teoso misãkiretiko aikoti. Piaõtariko Teosomoni
sikakori takikoãtaã. Piaõtana Teoso misãkiretakani iuaã auakani. 2 Kona
piaõtapiri Teoso misãkiretiko aikoti pirikere, kotxi Xoteo minakaniua
apotiitiniãtaãua iuaã. Iuaã ninoa ĩkapani. Ninoa misiritariko Teoso
sitatxine koarẽta toisi kasiriti. Ikara Teoso sitatxine, Xerosareẽ inakori.
3 Nisikaposotiiretanako ipi kiki. Teoso sãkire sãpiretakani ninoa. Ni-
noa ieretakariko sako mata. (Sako mata kãkiti ieretakasaaki oerekari
imatinaniuatini.) Ininiã mio tosẽtosi sesẽta õti pakini ninoa sãpiretariko
nisãkire.
4 Ninoa ipi oriva mina atoko itxana. Apaka ipi tirikapi topãkini
atoko itxana. Ikini itixiti auaka ni auĩte apisatoõ, Teoso apisatoõ ninoa
aua. 5 Kãkiti nirekasaakiri imisiritinina ninoa, iuasaaki xamina tiri-
nakari pokĩka inamaãna. Ininiã iuasaaki imokaiakarini xipope. Kãkiti
nirekasaakiri imisiritinina, ikara atoko itxa okikona. 6 Teoso sãkire
isãpiretakasaakina, iposotarina iaxiti itotini. Ininiã iuasaaki ãparaã kona
ikipaika ĩkorapokoriti. Ninoa posotari ãparaã arẽkatxi inĩkitakini. Iposo-
tarina itxĩkitakiniri ikini sereti maerekati apokini ĩkorapokoriti auakani-
moni. Inirekasaakina, ninoa posotari ikara ikinika ikaminina.
7 Teoso sãkire isãpiretinina xipoka atoko, monõkori aariko
mamapotõkire irikoti ãki potoriãkari pokĩka. Iuasaaki iua kamari
neenamatxi ninoa ipi Teoso sãkire sãpiretakanikata. Eereka iua okapena
ninoa. 8 Ininiã ninoa ĩto sirĩkako kimaporiãtaã, mitari sitatxitiã.
Iua sitatxitiã Apiananiri tokakitaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Iua sitatxi akiriuãkataãka Sotoma, Exito pakini, kotxi Sotoma, Exito
pakini atoko itxa Xerosareẽ. 9 Ininiã iuaã ikini kãkiti, ikini inirimane,
ikinimane ãti uãka sãkire sãkiretakani, ikini ãti uãka atamatanako ninoa
ĩto kimaporiãtaã. Iuaã ikaikotanako ipi õti, ãti õti, ipixini õti pakini.
Kãkiti kona auiritari ikatikona. 10 Ininiã ikini kãkiti atamatariko ninoa
koriãkani ĩto. Ininiãkara ikinimane enenĩkako. Ninoa kamari kiiniri.
Ninoa iokanatariko isikakitina apanakinimoni ipoxokoniuatini ĩkapani.

Ninoa kamariko ikara atoko inakari, kotxi ninoamoni naia ipi Teoso sãkire sãpiretakani misiritana ninoa. Ininiã ninoa enenĩka, kotxi Teoso sãkire sãpiretakani koriãpeka.
11 Iuaritika ipi õti, ãti õti, ipixini õti pakini napaka atoko, Teoso
txĩkitakana ninoa iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Õkitakauana. Iuasaaki
kãkiti atamatana, ininiã ipĩkarauatana. 12 Ikara eereka ninoa ipi Teoso
sãkire sãpiretakani kenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Uaimoni hina.
Ininiã ninoa kanĩka katxiãriã Teoso tixinemoni. Ninoa mokaiakari-
akori itikana ninoa kanĩkaãpotini Teoso tixinemoni. 13 Iuasaakipeka itixi
iteene iakeẽkata. Ininiã iua sitatxitiã kaiãopokori aapokotxi irika. Tesi
aapokotxi auiniãtaã ãtika irika. Iuasaaki setxi mio kãkiti ipina. Kãkiti
auapanika inakani pĩkarauata. Iuasaaki itxana:
—Teoso iaxiti auakari apiatakari itxaua —itxana.
14 Ĩkora misirikaretxi xipopeka. Iuasaaki ipi misirikaretxi apiari
napapeka. Iuaritika erepaniko, kotxi paĩtiki ãti misirikaretxi apiari
apokapanikako.

Trõpeta Imapotõkirekiri Xõkiko

15 Iuasaaki Teoso nitiri mapotõkirekiri xikarauata itrõpetaneẽ. Itomane
iaxiti auakani iteene akiritari:
—Ikini itixiti auakani auĩte itxapekaua aãuĩte Teoso, Kristo pakini.
Ãtipirika iua ikinimane auĩte itxauako —itxana.
16 Iuasaaki vĩtxi koatro totiakori Teoso topãkiniãtaã apisatoõ topãkakani
pamaka Teoso apisatoõ. Itxana:
17 "Erekapitikari ikinipoko pikamakiti. Apiananiri pitxaua. Ka-
posotiirei pite. Uatxa pite auapitika. Pite kitxakapirĩka aua.
Katana ãtipirika pauapika. Erekapitikai, kotxi kaposotiirei,
ininiã ãtipirika ate auĩte pitxaua.
18 Kãkiti ikini itixiti auakani omanãkarauata. Uatxa piteka
omanãkarauatini manapi apope. Uatxa apokapeka ipĩkani
misiritiko mereĩko õti. Pinitiriakori, pisãkire sãpiretakani, apaka
pinakitiakori pite paxitakani pakini ĩkitxitiko õti apokapeka.
Ikinimane kãkiti poiãorini, kãkiti kaposotiirerini pakini
apakapariko ikamakitina ĩki. Iuasaaki pixipokariko ĩkorapokoriti
xipokakani," itxana.
19 Eereka natamatari iuaã Teoso tixineẽ imisãkiretiko aikoti tore
imataakaãka. Iua aiko ãki natamatari Teoso kaixane, iua apokiniãtaã.
Iuasaaki natamatari ito mẽkokari. Nikenakotari ito okaratxirari, ito
iokaamori pakini. Itixi iakeẽkata. Ito ãparaã kai soro katxĩkareri atoko
katxaka.

12

Imini Mitapoari, Sito Pakini

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka. "Kipa atxiĩti?" nitxa nãkixinireẽ.
"Natokopa itxa Teoso oerekiniri kãkiti?" Kotxi sito tokiã Teoso tix-
ine. Atokatxi iotximere iakirokaro oa omãka atoko inakari. Kasiri
aua okiti patapi. Okiiã aua auĩtetxi saporiẽtane, tosi iõriki kamakori.
2 Oa kamixiro. Oa akiripoakata oãtatsiirauatini xika, kotxi kaiamapeka
amarini oãuãkitakini.
3 Eereka iuaĩkana nitikoka, kotxi imini mitapoari tokiã Teoso tixineẽ.
Põkamarari. Iua setxi ikii aua. Aua tesi iko. Ikininape ikii aua auĩtetxi

saporiẽtane. 4 Ixipiã ikosekari kaiãopokori iõriki iaxitikero, uai ixiti oka
itxaro iõriki. Itima oa sito apisatoõ, kotxi paĩtiki amarini oãuãkitaka.
Inirekari iixirãkiniri amarini, amarini auakasaaki. 5 Eereka oa sito
auãkitakari amarini, kiki. Oa sito ãkiri aneẽkasaaki ikini itixiti auakani
auĩte itxauako. Auĩtetxi kataparari itxauako iua amarini. Auakasaaki,
imini !ixirãkari amarini. Patimari maĩkiko iua amarini. Teoso auin-
imoni anikaãka amarini. Iuaãtaã Teoso topãkanãta auĩtetxi itopanere
nopini. 6 Oa sito miteka ãparaã makipakaniãtaã. Teoso oerekatapekari
iuaã okaikotini ĩkapani. Iuaã oinĩkataãkako mio tosẽtosi sesẽta õti. Ipi
anokanani, ãti anokanani ipixini pakini itxa.

7 Eereka aua neenamatxi Teoso tixine. Teoso nitiri Mikeo inakori
apanakinikata naiatari imini mitapoari initiriakorikata. Imini ini-
tiriakori pakini neenamauata apaka. 8 Teoso nitiriakori tapara api-
ata, ininiã imini initiriakorikata !auiritaãkaika Teoso tixine ikaiko-
tinina. 9 Iua imini mitapoari iokanataãka maparamoni. Iua imini
kitxakapirĩkaripekara. Iua Txiapo inakori. Iua Satanasi inakori. Iua
misirienetari kãkiti ikini itixiti auakani. Maparamoni iokanatikosaaki,
iua, initiriakori pakini okaãkana uai ĩkorapokoritimoni.

10 Eereka nikenakotari Teoso tixinekiri sãkire kataparakieneri:

—Kãkiti maerekani makatxakiko apokapeka uatxa. Teoso makatx-
akari kãkiti maerekani. Uatxa Kristo posotiire oerekaãka. Uatxa oerekari
ikinimane auĩte ininiua. Teoso mereẽkiti ikinimane auĩte itxaua uatxa,
kotxi aĩtariakori kamapiretakari iokanatapeẽkaika mapara. !Ikaikotaika
Teoso tixine. Mitxi ikamapiretari aĩtariakori Teoso apisatoõ. Pokamara,
ĩkanõka ikamapiretana. 11 Aĩtariakori iokanatapekari Satanasi isini. Ni-
noa posotari iokanatiniri Satanasi, kotxi Teoso Soti Auĩtene ipina ninoa
ĩkapani. Iarẽka xiketa ninoa ĩkapani. Ninoa posotari Satanasi iokana-
tinina, kotxi ninoa sãpiretari atão inakari Teoso sãkire. Ninoa iposope
okikona Teoso ĩkapani. 12 Hĩte Teoso tixine auakani hĩpoxokoniuatako.
Txamari hĩte itixi auakani, potxoari uiniti auakani, erepaniko, kotxi
Satanasi apopeka ereẽ hĩte sauaki. Iua iteene naiataua, kotxi imarotari
paĩtiki Teoso !auiritaikari iua maerekati apikomoni ikamini —itxa iua
Teoso tixinekiri sãpirena.

13 Uai itiximoni okikosaaki, imini mitapoari asikatikinitaro oa sito
amarini auãkitakakaro okiniro ĩkapani. 14 Oa osikaãka ipi mĩkitatxi kokoi
mitari mĩkita, oãraini ĩkapani. Oa araã ãparaã makipakanimoni. Teoso
oerekinimoni osa. Iuaã Teoso nĩkataro oa ipi anokanani, ãti anokanani,
ipixini pakini. Iuaã imini mitapoari !iposotari oamoni apokini. 15 Oa
araãkasaaki, imini mitapoari koporikaãtari ãparaã inamaãkiri oa tikini.
Uini atoko itxĩkitakari ãparaã, oa sito axãpoãtini ĩkapani. 16 Kipatxi !
auiritari ãparaã sini oamoni. Ixoreka. Ixorekasaaki, ikinika ãparaã imini
namaãkiri kipatxi ãki isa. 17 Ininiã imini iteene omanataro oa sito. Ininiã
asikatikinitana apanakini oa anaakori inaiatinina ĩkapani. Kãkiti Teoso
paniãtakiti kamakani oa anaakori itxauana. Kãkiti Xesosi Kristo sãkire
auiãkani oa anaakori itxauana.

13

Monõkori Potxoari Uiniti Pokĩkaãtakari

1 Ininiã nitaponeẽ nitima ikipatxite nopini. Iuaã nitikari monõkori
potxoari uiniti pokĩkaãtini, kanĩkiĩta itxa. Iuamoni auari iko tesi pakini.
Apaka ikii setxi aua. Ikinika iko aua auĩtetxi saporiẽtane. Ikini ikii aua

uãkatxi Teoso misãkirepiretakari. 2 Iua monõkori nitikakiti ãkiti kaiõkari
atoko itxa iĩto. Ikiti oso kiti atoko itxa. Inama ãkiti nama atoko itxa.
Iua imini mitapoari sikari iposotiire maerekati, iua potxoari uinitiki-
rimoni. Ininiã iua auĩtetxi itxaua. Imini auĩtetxi ininiua atoko itxa.
Imini txĩkitakari iua potxoari uinitikiri sãkire kaposotiire inini, isãkire
kãkiti auikini ĩkapani. 3 Nota atamatari ikiiniri. Ikii ãti ipĩpe ikaro
mitari xika. Eereka ikaro tximõka. Iuaĩkana auãki itxa ikii ipinakari.
Kãkiti ikini itixitikini atamatakasaakiri, itsorĩkaãtana. Ininiã auikarina
isãkire. Ikamarina iua nireẽkiti. 4 Ikinimane auikari imini mitapoari
sãkire. Iteosonetarina iua, kotxi iua sikari iposotiire iua potxoari uini-
tikirimoni. Apaka ninoa auikari iua potxoari uinitikiri sãkire. Ninoa
teosonetari iua apaka. Ninoa sãkire:

—Ãti kaposotiireri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari !auari.
Kãkiti !iposotari inaiatiniri iua —itxana.

5 Iua potxoari uinitikiri auiritaãka isãpiretiniri maerekati sãkiretxiti.
Imisãkirepiretari Teoso. Auiritaãka auĩtetxi ininiua koarẽta toisi pakini
kasiriti. 6 Iua misãkirepiretari Teoso. Imisãkirepiretari Teoso uãka.
Imisãkirepiretari Teoso auiniãtaã. Imisãkirepiretari Teoso tixine auakani.
7 Iua auiritaãka inaiatiniri kãkiti Teoso nakitiakori. Apaka auiritaãka
ninoa imaĩkini. Auiritaãka kãkiti ikini uãkati auĩte ininiua, ikini itixiti
auakani auĩte ininiua, ikini kãkiti sãkire sãkiretakani auĩte ininiua. Ikin-
imane auĩtetari iua maerekati kamakari. 8 Ikini itixiti auakani, Teoso
nakitiakori minakaniua, auikariko iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari
sãkire, kotxi iteosonetarina iua. Itixi kamiko apisapanika ninoa uãka
! iõkataãka Soti Auĩte okakori aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã auauãkatakani
auapikako Teosokata mapĩkaninoka ininina.

9 Hĩte, ia atatsopatakanii kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire.
10 Teoso nirekiniãri kateia ãki pitakiko, ininiã erekapitikari kateia
ãki pauini. Teoso nirekiniãri pokiko iouata mitariã, erekapitikari
pokiko. Ininiã pokaãkako iouata mitariã. Ininiã hĩte Teoso nakiti inaka-
niua himĩteenekariko himisiritiko. Kona hĩtakanapapiri Teoso kimapore.
Ãtipirika hĩkamariko Teoso nirekakiti.

Monõkori Itixiãkiri

11 Eereka nota itikari ãti monõkori. Itixiã ipokĩka. Aua ipi iko. Soti
auĩte ãkiri iko atoko itxa, iuaritika isãkirauata imini sãkire atokokana.
12 Potxoari uiniti pokĩkaãtakari nitiri itxaua iua itixiã pokĩkakari. Potxoari
uinitikiri sikaposotiiretari iua, ininiã isari ikini itixitimoni. Itxĩkitakana
ikinimane teosonetiniri potxoari uinitikiri. Iua potxoari uinitikiri mitxi
mita karori, eereka ikaro tximõka. 13 Iua itixiã pokĩkakari kamari posoti-
iretxi mitxi mimarotakoti. Ipaniãtari xamina tirinakari iaxiti auakari
ĩkorapokoriti apokini ikinimane atamatiniri ĩkapani. 14 Iua potxoari uini-
tikiri auiritari itixiãkiri kaminiri posotiiretxi iua ĩkapani. Posotiiretxi
xika itixiãkiri misirienetari ikinimane itixiã auakani. Itxĩkitakari kãkiti
kaminiri potxoari uinitikiri ĩto atoko inakari kai kamakori. Ikara atoko
ipaxitarina potxoari uinitikiri, kotxi ikarotaãka iouata mitariã, iuari-
tika iuaĩkana auapanika ikii. 15 Itixiã pokĩkakari auiritaãka itxĩkitakiniri
potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari kai kamakori kosekasinanire-
tiniua, ininiã iua kai kamakori posotari isãkirauatini kãkitikata. Ipaniãtari
kãkiti okiko imanirekakanisaakiri iteosonetiniri iua. 16 Itixiã pokĩkakari
paniãtari ikinimane kãkiti apakapiniri Satanasi takaõtxikare iuakoãna

ikikomoni, minakaniã iteẽtaãna. Ipaniãtari ikinimane kãkiti auĩtetxi inakaniua, auĩtetxi minakaniua, katiini, matiini, nitiritxi, nitiritxi minakaniua pakini, apakapiniri Satanasi takaõtxikare. 17 Kãkiti iua takaõtxikari mauakiniti !auiritaãka iamotiitinina. !Auiritaãkana ivẽtxirauatinina. Iua takaõtxikari potxoari uinitikiri uãka. Iuãka mauakanisaaki, aua nómero iua nakiti.

18 Kimarore hĩtxako, ikara himarotini ĩkapani. Kimarore hininiã himarotari potxoari uinitikiri nomerone kiki uãka itxa. Nómero 666.

14

Soti Auĩte Sẽto Koarẽta Koatro Mio Kãkitikata

1 Eereka nionakaãta nitaponeẽ. Natamatari Soti Auĩte. Õtanoxiratari nopini auanãta. Ixirata uãka Sião inaãka. Kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini aua iuakata. Kaiãopokori kãkiti. Iteẽtaãna Soti Auĩte iri uãka iõkatsopatapeẽkaika. 2 Eereka nikenakotari ninoa xikarauatini. Itorõkani ene atoko itxa, kotxi ama eneeneri. Ikarokirauatini ene atoko itxa ninoa xikare. Viorão ene atoko itxa iua xikari ene. 3 Ninoa kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini tima auĩtetxi topanere apisatoõ, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apisatoõ. Totiakori vĩtxi koatro pakini apisatoõ apaka itimana. Ninoa sẽto koarẽta koatro mio xikaretari xikari amaneri. Apanakini !imaĩkari iua xikari amaneri. Ninoa sẽto koarẽta koatro mio ĩkorapokoriti Teoso amotakini, ninoanoka posotari ixikaretiniri iua amaneri xikariti. 4 Ninoa kiki ! isirĩkana sitokata. ! Auiritarina iĩtona kaminiri maerekati. Soti Auĩte sinimoni ninoa apaka sa. Ĩkorapokoriti auakasaakina, Teoso amotana ninoa. Ninoa merepanika sikaãka Teosomoni, Teoso Soti Auĩtene pakinimoni. 5 !Ikamarina maxikatiĩka isãkirena. Atão inakarinoka isãpiretana. !Ikerokarina isãkirena Teoso iauĩtena apisatoõ.

Ipi Ãti Pakini Teoso Nitiri Sãkire

6 Eereka nitikari Teoso nitiri araaãpotini iaxiti itanoxiti. Iua sãpiretari Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni. Iua iokanapirenatxi kona xipoka. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikini uãkatimoni. Ãti uãka sãkire ipinimoni. Ãti uãka sãkire ipinimoni. Itxaãpota, itixi auakani sãkire, iuaritika isãpiretari Teoso iokanapirena ikini uãkatimoni. 7 Itaparasãkireritika itxari:

—Hĩpĩkariko Teoso. Hĩsãpiretariko, iua Apiananiri ininiua. Apokapeka kãkiti maerekati kamakani misiritiko õti. Hĩteosonetariko Teoso, kotxi iua kamari iaxiti, ĩkoraxiti, potxoari uiniti, sõtoãri pakini —itxa iua Teoso nitiri araãkari sãkire.

8 Iua sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari:

—Papirónia sitatxiti xipokapeka. Iuaã auakani kaposotiirerini, iuaritika ixipokapena. Papirónia sitatxiti auakani paniãtari imakinika itixi auakani maerekati ikaminina, maerekati ĩtotxi nireẽkiti. Ininiã ninoa kamari maerekati Papirónia auakani paniãtakiti.

9 Ninoa Teoso nitiriakori ipi sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari itaparasãkireritika:

—Teoso misiritanako kãkiti potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani. Teoso misiritanako kãkiti Satanasi takaõtxikare iteẽtaãna takakani, iuakoãna takakani. 10 Kãkiti iua atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso iteene omanãkarauata maerekati ninoa kamakiti xika. Teoso misiritanako

ninoa, ininiã atatsiirauatana xamina tirinakariã. Ẽxópiri arikanako ninoa. Teoso nitiriakori erekarini, itixine auakani, Teoso Soti Auĩtene pakini itikariko ikara kãkiti misiritiko. 11 Iua xamina txĩkitakari kãkiti atatsiirauatini. Iua xamina tirinapikako. ! Ixipoka. Itirinapika. Itxiãkapika. Ninoa misiritiko ! iotoka. Pokamara, ĩkanõka auapika ninoa misiritiko. Kãkiti iua potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani, iuãka iĩtoãna auaĩtotakini misiritaãkako ikara atoko —itxa iua Teoso nitiri sãkire.

12 Ininiã hĩte Teoso nakitiakori, hĩte ipaniãtakiti kĩpitakani, hĩte Xesosi nireẽkiti ãtipirika kamakani, kataparaxinire hĩtxako. Himĩteenekariko kãkiti misiritinii.

13 Eereka nikenakotari Teoso tixine auakari sãkire. Itxano:

—Nisãpiretakiti piõkatsopata. Kãkiti ipĩkasaaki Apiananiri ĩkapani iparĩkauatakasaaki, Teoso sikari erekari iuamoni.

Iua Erekari Matamatakoti txari:

—Ia atão. Mitxi pasãpaniri Teoso parĩka ikaminina. Uatxa itomatana, kotxi Teoso imarotapekari erekari ikamakitina.

Takari Amiko Pirena

14 Eereka nitaponeẽ nionakaãta iaxiti. Iuasaaki natamatari katxiãri kasarori iuaã. Aĩtari iaxitikiri atoko inakari topãka iua katxiãri nopini. Ikiiã aua auĩtetxi saporiẽtane oro kamakori. Iuakoã saasara ãtoião aua. Pauanaro. 15 Iposo atoko ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko. Iua itaparasãkireritika akiritari iua katxiãri nopini topãkakari:

—Pikosekariko pisaasarate. Pamariko takari, kotxi takari amiko manapipekara. Takari ikini itixitikiri amiko manapipekara.

16 Ininiã iua katxiãri nopini topãkakari isaasarateẽ isauakari ikini itixiti nopini auakari. Amari takari imakinika.

17 Iposo atoko nitikari ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Iuamoni apaka aua saasara ãtoião iuakoã. Pauanaro.

18 Iuaĩkana ãti Teoso nitiri apoka. Teosomoni sikakori takikoãtaã ipotorika iua. Inĩkatari xamina tirinakari iuaã. Iua itaparasãkireritika akiritari Teoso nitiri saasara auakiti:

—Pimaĩkaroko pisaasarate. Pimakatxakaroko ova ikini itixitikero, kotxi ova oionapeka —itxa.

19 Ininiã Teoso nitiri isaasarateẽ isauakaro ova ikini itixitikero. Itsotakitataro ovatsa. Iposo atoko okaro ova ori ova iopetiko mitari ãki. Okatsonakaãka. Teoso omanãkare iua ova iopetiko atoko itxa, kotxi Teoso iteene omanãkarauata kãkiti maerekani xika. 20 Ova ori kãkiti kitiã iopetikoãtaã sitatxi mapotõkire. Txamari na ovapeẽni ikara atoko itxa. Arẽkatxiãra ikara atoko itxa. Iua arẽkatxi uini panaã atoko itxa. Tresẽtosi kirómetro arẽkatxi aua. Arẽkatxi ĩpanaã kavaro namaãpeka apoka arẽkatxi. Ãti metro ipixini ĩpanaã arẽkatxi.

15

Teoso Misirikare Mĩkani Setxi

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka iuaĩkana.

—Kipa atxiĩti? —nitxa iuaĩkana nãkixinireẽ, kotxi natamatari Teoso nitiriakori setxi itixineẽ.

Ninoa minari misirikaretxi setxi pakini kãkitimoni. Apikomoni misirikaretxi ! auaika. Ia misirikaretxi setxi inokasaakiri kãkiti, Teoso misiritana ninoa imaerekanina xika.

2 Eereka natamatari ipoa atoko inakari. Ãtakaãri, xamina tirinakarikata koketakori atoko itxa ipoa. Kãkiti tima ipoa ĩtinikata. Ninoa iokanatapekari Satanasi sini, kotxi !ikamarina iua potxoari uinitikiri paniãtakiti. Iua potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori paniãtakiti !ikamana. !Apakaparina Satanasi takaõtxikare, iuãka nomerone. Ikininape aua viorão atoko inakari Teoso sikakiti. 3 Ninoa xikaretari Moisesi xikare, Teoso nitiri uai itixi auakari xikare. Ixikarenãtari Teoso Soti Auĩtene xikare. Ia ixikaretana. Itxana:

"Teoso Apiananiri, ikini posotiiretxi auakitii pite. Peerekari piparĩka. Pite kaposotiireri. Pite atãonani pikamakiti. Ikini uãkati auĩte pitxaua pite.

4 Ikinimane paxitaiko pite ipĩkareritika, kotxi pite Apiananiri pitxaua. Ikinimane txaiko pite: 'Peerekai,' itxaina. Kotxi pitenoka !auari maerekati. Kãkiti ikini uãkati apokako pitemoni. Ninoa txaiko: 'Ate teosone pitxaua,' itxana kotxi ikinimane itikari erekari pikamakiti."

Ikara atoko itxa ninoa xikaretakiti.

5 Eereka natamatari Teoso aapoko ãki. Natamatari iua auiniãtaã. 6 Iposo atoko ninoa Teoso nitiriakori setxi, misirikaretxi setxi mĩkani, pokĩka Teoso aapoko. Ninoa mãka katsopiri, pomẽkoriri. Ninoamoni aua oro kamakori. Itinimaĩ nopini inapa. 7 Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini iuaã aua. Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sikari iãtatxi setxi pakini oro kamakori ninoa setxi Teoso nitiriakorimoni. Teoso auapininiika inakari xãpokakapekari iua setxi pakini iãtatxi omanãkareẽ. 8 Teoso iotximere xãpoka iua aapoko ãki. Katxiãri kasarori atoko itxa. Iuasaaki kãkiti !auiritaãka Teoso aapoko ĩroini, ninoa Teoso nitiriakori, misirikaretxi mĩkani setxi pakini, misiritakasaakina kãkiti.

16

Iãtatxi Teoso Omanãkare Auakiti

1 Eereka nikenakotari Teoso aapoko ãki auakari sãkire. Itaparakienerritika imisãkiretana ninoa Teoso nitiriakori setxi. Itxana:

—Hĩsa. Hĩkitakari Teoso omanãkare iãtatxi ãki auakari itixi auakanimoni —itxa.

2 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori sari. Merepanika ãtika initiri kitakari iãtatxi ãkikiri itixi auakanimoni. Iuasaaki kimiti mitari, katsiiri, apoka kãkiti Satanasi takaõtxikare auakini ĩtomoni. Potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani ĩtomoni apoka ikara atoko inakari amianari.

Ãti Iãtatxi

3 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri potxoari uinitimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxi itxapekaua. Kãkiti ipĩkari arẽka atoko itxa iuasaaki. Ininiã ikinipoko potxoari uiniti auakani iuasaaki xipoka.

Ãti Iãtatxi

4 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri uinimoni, sõtoãri pakinimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxinoka itxapekaua. 5 Iuasaaki nikenakotari Teoso nitiri ãparaã nĩkatakari sãkire. Itxari Teosomoni:

—Pite maerekati makamakatii. Ãtipirika auakarii pite. Atão pikamakiti pimisiritinina maerekati kamakani ĩkora atoko. 6 Kotxi ninoa okari kãkiti pite nakitiakori. Okarina pisãkire sãpiretakani. Ninoa oxiketari

ninoa arẽka. Ininiã uatxa pite sikana arẽkatxi iãtinina. Atão imisiritikona kotxi maerekati ikamana —itxa Teoso nitiri.
7 Iposo atoko nikenakotari ãti sãkire. Teosomoni sikakori takikoãtaã auakari iua. Itxari Teoso:
—Pite Teoso Apiananiri, Kaposotiireri pitxaua. Erekapitikari maerekati kamakani pimisiritini. Pite kona kerokari pikamakiti, kotxi atão inakarinoka pikama —itxa.

Ãti Iãtatxi
8 Eereka ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri atokatximoni. Iuasaaki atokatxi apiata patakata. Auiritaãka kãkiti arikini itaparapatakaã. 9 Ininiã kãkiti arikaãka atokatxi patakaã. Iuaritika !inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina. “Peerekari Teoso,” kona itxana. Teosonoka posotari iotokakiniri iua misirikaretxi, txamari ninoa maerekati pirenaã akiritari Teoso uãka.

Ãti Iãtatxi
10 Ininiã ipi ipi pakini Teoso nitiriakori kitakapekari iãtatxi ãkikiri itiximoni. Eereka iuaĩkana ãti Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri auĩtetxi topaneremoni iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari topaneremoni. Iuasaakipeka iua potxoari uinitikiri auĩtetxi ininiãtaãua patimari ipiãkini. Kãkiti iuaãtaã auakani akatsaninitaua itsii xika. 11 Iuaritika !inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina. Imisãkirepiretarina Teoso iaxiti apiko nopinixiti auakari, atatsiirena xika, kimiti xika.

Ãti Iãtatxi
12 Eereka iuaĩkana Teoso nitiri ãti kitakari iãtatxi ãkikiri mitari uinitimoni Eoparatxi inakorimoni. Iuasaaki uini auaã. Isonãka. Kimapori itxaua, auĩtetxiakori atokatxi pokĩkinimoni ĩkani inapinina ĩkapani. 13 Iposo atoko nitikari maerekani matamatakoni ipi ãti pakini. Atiniro atoko itxana. Ãto pokĩka mitapoari imini namaã. Ãto pokĩka iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari namaã. Ãto pokĩka iua itixi pokĩkakari namaã. Iua itixi pokĩkakari iua Satanasi sãkire sãpiretakari itxaua. Na atãoene isãkire. Poxirari ikama. 14 Ninoa maerekani matamatakoni ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori. Ninoa kamari posotiiretxi. Isana auĩtetxiakorimoni, ikini itixiti auakanimoni. Akiritana kãkiti apotiitiniua ineenamauatinina ĩkapani. Teoso kaposotiireri naiatanako ninoa itixi xipokini õtisaaki.
15 Hĩte ia atatsopatakanii, Apiananiri txai hĩte:
—Erepaniko. Napokako kiĩtiriri apokini atoko, kãkiti mimarotakinitipanika. Napokasaaki ereẽ, pikoatiniã, kamãka pininiã, pipoxokoniuata. Ikara atoko pininiã, kona kasarai ikinimane apisatoõ pisini, ininiã kona kapẽtai —itxa Apiananiri sãkire.
16 Eereka ninoa ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori maerekani matamatakoni, apotiitari auĩtetxiakori Amaketõ inakoriãtaã. Iuaãtaã akiritaãka Amaketõ Xoteo sãkireẽ.

Imapotõkire Iãtatxi
17 Ninoa setxi Teoso nitiriakori, seisi kitakapekari iãtatxi ãkikiri. Ãtinoka ! ikitakapanikari. Iuasaakiika iua kitakari iãtatxi ãkikiri ĩtimamoni. Iuasaaki nikenakotari auĩtetxi itopanereãtaã auakari sãkire:
—Ixipokapeka —itxa itaparakieneritika.
18 Iposo atoko iotxira mẽkoãkata. Ikarokirauata. Pataparaeneri. Itixi iakeẽkata. Mitxi ! auari itixi iakeẽkatini ĩkora atoko inakari. Iuasaakiikarako apiatako. 19 Iua sitatxi apiari Papirónia inakori xoreka. Ipikata

ixoreka, ininiã ipi ãti pakini sitatxiti atoko itxaua. Ikini itixiti auakari
sitatxi xipokaãka iuasaaki. Teoso ! imaxinĩkaretari Papirónia sitatx-
iti auakani kamakiti, ininiã iteene imisiritana ninoa, kotxi iteene
omanãkarauata imaerekanina xika. 20 Iuasaaki ikini ipokomiriĩ !auaika.
Õtanoxiratari ikinipoko xipoka iuasaaki. 21 Katxĩkareri iaxiti auakari, kai
mitari atoko inakari, katxaka itiximoni. Apanakini kai minani koarẽta
sĩko kiro. Iua irika kãkiti nopini. Ikara katxakakari pamonõkonipaniri.
Iua xika kãkiti iteene misãkirepiretari Teoso.

17

Sito Potxoari Uinitikiri Nopini Topãkakaro

1 Ninoa Teoso nitiriakori setxi pakini iãtatxi setxi auakini, seisi kaikota.
Ãtika ina notamoni. Itxano nota:
—Notakata pisa. Noerekai sitatxi miramaneri. Sito kanokarero
kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi. Oa topãkanãta uini itori nopini. Iuaã
auakani misiritiko noerekaiko pite. 2 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani ka-
mari maerekati iua sitatxiti auakanikata isirĩkinina. Iua sitatxi auakani
txĩkitakari kãkiti ikini itixiti auakani maerekati ikaminina. Kapoãroã
poãtakari nirekini atokokana, ninoa nirekari iua maerekati iua sitatxiti
auakani kamakiti —itxa notamoni.
3 Eereka iua Erekari Matamatakoti paniãtano iua Teoso nitirikata
nisini. Iua Teoso nitiri anikano ãparaã makipakaniãtaã. Iuaã natamataro
sito topãkanãta iua potxoari uinitikiri nopini. Põkamaraĩtori iua. Iĩtoã aua
iõkatakori kaiãopokori Teoso imisãkirepiretini iõka. Ikii setxi aua. Iko tesi
aua. 4 Oa sito mãka pomamari ipixini. Põkamarari itxa omãka. Pakaroneri
omãka. Oĩtoã aua oro, pérora, kai soro pomẽkoriri pakini aua. Omaĩkari
iãkoanatxi oro kamakori. Iua iãkoanatxi ãki aua maerekati okamakiti
itxiko atoko inakari. Maerekati oĩto kamakiti ikara atoko itxa. 5 Oteẽtaã
aua sãkiretxi iõkatakori. Itxari: “!Kimarotikori. Kanokareroakoro inoro
itxaua Papirónia sitatxiti miramaneri. Maerekati kamakani inoro itxaua
Papirónia.” 6 Nitikaro oa sito opoãtini, Teoso nakitiakori arẽka oãtini xika.
Xesosi sãkire auikinina xika, okaãkana. Natamatakasaakiro nitikoka.
—Kipa atxiĩti? —nitxa.
7 Iua Teoso nitiri txano:
—Kininiãpa pitikoka? Nisãpiretaiko oa sito pirena. Apaka nisãpiretaiko
iua potxoari uinitikiri pirena, ikii setxi, iko tesi auakiti pirena, oa
porikitakari pirena nisãpiretai, kotxi kona pimarotari. 8 Iua potxoari
uinitikiri patamatakiti mitxi aua, txamari uatxa !auaika. Iua eereka
ipokĩkapanikako aariko mamapotõkire irikotiã. Eereka anikaãkako ix-
ipokikomoni. Ikini itixiti auakani Teoso aãtsopateẽ iuãkana maiõkatakoni
tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakinako. Itixi kamiko apisa
iuãkana !iõkatsopataãka Teoso aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã iõkauãkatakoninoka
ãtipirika auapikako Teosokata. Kãkiti tikokako iua potxoari uinitikiri ata-
matakasaakina, kotxi mitxi auãki itxa, eereka !auaika, eereka iuaĩkana
auãkipeka itxa.
9 —Ikara inakari pimarotini ĩkapani, iteene pimixinikariko. Kinirepa
ikii setxi aua? Kotxi õtanoxiratari setxi apaka aua. Oa sito topãkanãta
iua õtanoxiratari nopini. 10 Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi auĩtetxiakori
setxi apaka auako. Auĩtetxi !itxaikauana ninoa sĩko. Ãtinoka auĩtetxi
txapanikaua. Ãti kona apokapanika. Iua apokasaaki mapaõtinoka
auĩtetxi itxauako. 11 Iua potxoari uinitikiri mitxi auãki inakari, iposo

atoko !auaika inakari, iua apokako. Iuara auĩtetxi txauako. Iua mitxi apotiitaua ninoa setxi auĩtetxiakorikata. Ãti õti iua xipokaãkako.
12 —Patamatari iko tesi pakini. Kinirepa iko tesi aua? Kotxi auĩtetxi tesi aua. Ninoa auĩtetxiakori kãkiti auĩteakori !itxapanikauana. Ninoa sikaposotiiretaãkako auĩtetxi ininiuana iua potxoari uinitikirikata. Ninoa auĩtetxi itxauanako ãti oaranoka. 13 Ikininape ninoa tesi auĩtetxiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Iposotiireẽna, itaparaãna iparĩkauatana iua potxoari uinitikiri ĩkapani. 14 Inaiatarinako Teoso Soti Auĩtene. Teoso Soti Auĩtene iokanatana ninoa isinina, kotxi iuanani Apiananiri itxaua. Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Ãtipirika iuakata sikani, iua akiritakini, imereẽkini, ãtipirika iua nireẽkiti kamakani, ninoa moianatari iua Soti Auĩte ineenamauatini —itxa Teoso nitiri sãkire.
15 Iua Teoso nitiri apikomoni txari notamoni:
—Pite atamataro oa kanokarero topãkanãta kãuaãri nopini. Kinirepa kãuaãri nopini oãua? Kotxi iuaãtaã kãkitipokoni, ikini uãka, ikini itixiti auakani, ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani pakini. Iua kãuaãri mitari atoko itxana. 16 Iua potxoari uinitikiri, ninoa tesi auĩtetxiakori pakini omanataroko oa kanokarero. Ninoa makatxakariko ikinipoko oa nakiti. Imakatxakarinako omãka. Kasarapeka otxako. Oxini inikanako. Ninoa xipokaroko oa xaminaã. 17 Teoso txĩkitakari Teoso nireẽkiti ikaminina, kotxi ninoa auĩtetxiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ĩkapani Teoso nireẽkiti iaõka. Ininiã Teoso sãkire mitxi auakari auapeka. Isãkire iaõka ikamana. Ininiã ninoa nirekari iparĩkauatinina iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Ininiã ninoa auĩtetxiakori itxauana iua potxoari uinitikiri ĩkapani.
18 —Oa sito kanokarero patamatakito kona atão sitoni. Sitatxi miramaneriã auakani oa sito kanokarero atoko itxana, kotxi iua sitatxiã auakani paniãtana ikini auĩtetxiakori itixi auakani maerekati inireẽkitina ikaminina.

18

Papirónia Sitatxiti Xipokini

1 Ikara inaãka atoko nitikari ãti Teoso nitiri Teoso tixine auakari katxakaãpotini ĩkorapokoriti Teoso tixine potoriãkari. Iua kaposotiireri. Iotximere iopinikari imakinika itixi. 2 Iua sãkirauata itaparasãkireritika. Itxari:
—Ixipokapeka Papirónia sitatxiti miramaneri. ! Auaika. Uatxa Satanasi nitiriakori aua iuaã. Ikini sereti maerekani matamatakoni aua iuaã. Araãkari ikini sereti arakakari nikakani, kãkiti mapokaerekatakiniti, iuaã apoka. 3 Oa sito kanokarero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani txĩkitakana ikini itixiti auakani maerekanitxi ninoa kamakiti iaõka ikaminina. Papirónia sitatxiti auakani kamari maerekati iĩtona nireẽkiti. Itixi auakani nirekari ikara maerekati ikaminina kapoãroã poãtakari nirekini atokokana. Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani kamari ikara maerekati Papirónia sitatxiti auakanikata. Tiitxi vẽtxitakani apakaparo txineiro kaiãopokoro, kotxi Papirónia sitatxiti auakani amotari tiitxipokoni —itxa Teoso nitiri sãkire.
4 Eereka nikenakotari ãti Teoso tixine auakari sãkire. Itxari:
"Hĩte nota nakitiakori inakani takanapariko iua sitatxi. ! Hĩkamapiri maerekati ninoakata. Ininiã !himisiritaãka ninoakata.
5 Kotxi maerekati ninoa kamakiti apiaãpota. Tiitxi tsorinatakori atoko itxana ninoa maerekani. Iaxitipeka apokaãpota ninoa

maerekani. Teoso xinikari ninoa maerekani, ininiã iua misiritanako ninoa.
6 Himisiritanako ninoa. Hĩte imisiritinina atokokana, hĩte misiritana ninoa. Ipikata himisiritanako ninoa, ninoa maerekani xika. Ninoa misiritapekari apanakini, ininiã ia imisirikarena xika ipikata himisiritanako ninoa.
7 Hĩtxĩkitakanako ninoa atatsiirauatinina. Hĩtxĩkitakanako ninoa maerekaxiniretinoka ininina. Ikara atoko ninoamoni hĩkaminiã, atãopitikara hĩkamakiti, kotxi iteene iuikauana ninoa. Itomaneri itiina, ininiã ninoa iarinouata. Ninoa sãkire: ‘Ate uai topãkanãta, kotxi auĩtetxi kaposotiireni atxaua. Tikinitakoro atoko ! atxaua, ininiã maerekaxiniretika ! atxa,’ itxana ãkixinireẽna.
8 Ikara isãkirena xika ãti õti ninoa misiritaãkako. Amianari, maerekaxinirenitxi, natxi pakini apokako ninoamoni. Arikatxi xipokanako ninoa, kotxi Teoso iuasaaki misiritanako ninoa. Imisiritanako ninoa, kotxi Teoso Apiananiri Kaposotiireri itxaua,”
itxa iua Teoso tixine auakari sãkire.

Kãkiti Txiapatini Sitatxi Xipokini Xika

9 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani, Papirónia sitatxiti auakanikata sirĩkakani, ninoakata tiitxi apokaerekatakani, itikasaakirina iua sitatxi misiritiko, iteene itxiapatanako. Ninoa auĩtetxiakori txiapata iua sitatxi arikasaaki, xamina txiã itikasaakina. 10 Õtakoxiti itimana, kotxi ipĩkarina sitatxi auakani xipokini. Iuasaaki itxanako:
—! Erekari. ! Erekari. Ia sitatxiti miramaneri ! auaika. Papirónia sitatxiti !auaika. Kãkiti kaposotiirerini xipokapeka. Ãti oaranoka arikatxi xipokapena ninoa imaerekanina xika.
11 Ikini itixiti tiitxi vẽtxitakani apaka txiapatako. Ninoa maerekaxinireninoka itxanako sitatxi auakani xipokasaaki.
—Kiripa amotatari atii uatxa? —itxana.
12 Mitxi ninoa vẽtxitari oro, pirata, kai soro pomẽkoriri, kai soro kasarori pérora inakori. Mitxi ivẽtxitarina mãkatxi mata arínio inakori, mãkatxi mata seta inakori, mãkatxi mata põkamarari, mãkatxi mata pomamari pakini, ivẽtxitana. Ivẽtxitarina ikini sereti aamina eremari inakari. Ivẽtxitarina ikini sereti tiitxi iko kamakori, aamina pakaroneri kamakori, pirõsi kamakori, metao kamakori, kai kamakori. 13 Ivẽtxitarina kanera, koketxi pakini. Ivẽtxitarina kamariãro miha inakori. Ivẽtxitarina kamariãro pirãkĩsẽsi inakori. Ivẽtxitarina iãriã, aseitona iĩ, triko, triko pani pakini. Ivẽtxitarina kema auĩte, soti auĩte, kavaro, mitekaĩ kavaro anikakiti pakini. Kãkiti apaka ivẽtxitana, nitiritxi ĩkapani. Kãkiti ĩto, kãkiti xinire apaka inirekana ivẽtxitinina. 14 Ninoa tiitxi vẽtxitakani sãkire sitatximoni:
—Ikinika hĩtii erekari hinireẽkiti xipokaãkapeka. Ikinika hĩtxineirote ! auaika. !Auaika hãpokaerekatakiti. Hĩtii arikapeka —itxana ninoa sãkire.
15 Ninoa tiitxi vẽtxitakani katxineiroterini itxauana, kotxi kãkiti iua sitatxiti auakani mitxi amotari ninoa tii. Iua sitatxi xipokasaaki, ninoa tiitxi vẽtxitakani timanãta õtakoxiti, kotxi ipĩkarina sitatxi arikini. Itxiapatana. Imatinaniuatana. 16 Itxana:
—! Erekari. Sitatxi miramaneri ! auaika uatxa. Mitxi ia sitatxi peerepokori sito erero atoko itxa. Oia sito mãka pakaroneri, pomamari,

põkamarari pakini. Oĩtoã aua oro, kai soro pomẽkoriri. Pérora pakini aua. Oia sito atokokana ia sitatxi. 17 Ãti oara napa atoko ia sitatxiã auakani tii kakaroneri xipokapeka —itxana.

Sitatxi arikasaaki, maporo auakini, maporo ãki sikani, maporo ãki parĩkauatakani apaka õtakoxiti atamatarina iua sitatxi arikini. 18 Ninoa itikasaakiri katxiãri iua sitatxi arikini, itxana:

—Ia sitatxi miramaneri atoko inakari !auari —itxana ninoa.

19 Iuasaaki itakarina atapani ikiiãna imatinaniuatiniãna. Itxiapatana iuasaaki. Imatinaniuatana iuasaaki. Itxarina:

—!Erekari. !Erekari. Kamatinanipitikari sitatxi miramaneri xipokini. Mitxi iuaã ikinimane maporo auakini apakapari kaiãopokoro txineiro, kotxi iuaã auari txineiropokoni. Eereka ãti oara napaka atoko ixipokapeka ikinika —itxana isãkirena.

20 Hĩtepekana Teoso tixine auakanii hĩpoxokoniuatako iua sitatxi xipokiniã. Hĩte Teoso nakitiakori hĩpoxokoniuatako. Hĩte Xesosi moianariakorii, hĩte Teoso sãkire sãpiretakanii pakini hĩpoxokoniuatako, kotxi Teoso arikapekari iua sitatxiã auakani hĩte imisiritinina xika.

Kai Miramaneri Potxoari Uinitimoni Okiko

21 Eereka ãti Teoso nitiri kataparari maĩkari kai meraminapoari. Kai triko kamiriãkari atoko itxa iua kai. Okari potxoari uinitimoni. Iua txari:

—Itapararitika kai nokini atoko, Papirónia sitatxiti miramaneri xipokini. !Atamataãkaika sitatxi iuaã —itxa isãkire.

22 Itxari iua sitatximoni:

—Xikari !ikenakotaãkaika ereẽ. !Auaika xikari viorãokata, koitxikata, trõpeta pakinikata. Ereẽ kãkiti parĩkauatini !auaika. Atarokiri kamiko ene !kakenakotikoikari. 23 Tirikapi kamara !katamatikoikari ereẽ. Taniriuatakani kiinirite ene !kakenakotikoikari. Ereẽ mitxi vẽtxirauatakani apiari itxauana. Ninoa atoko inakari !auari ikini itixiti. Kãkiti ereẽ auakani misirienetana ikini kãkiti ikini itixiti auakani, kotxi ninoa sãkire maerekatinoka —itxa Teoso nitiri sãkire.

24 Papirónia sitatxiti misiritaãka, kotxi iuaã auakani okapena Teoso sãkire sãpiretakani kãkiti Teoso nakitiakori. Ikinimane kãkiti itixi okakoni xika Papirónia sitatxiti xipokaãka.

19

Areroia, Peerekari Teoso

1 Eereka nikenakotari kãkiti sãkire, kaiãopokori kãkiti Teoso tixine auakani. Itaparasãkireritikana itxana:

—Areroia. Peerekari Teoso. Ate Teosone makatxakari kãkiti maerekani. Kaiotximereri aTeosone. Kaposotiireri. 2 !Ikerokari ikamakiti, kotxi atão inakarinoka ikama, ininiã atão imisiritinina maerekati kamakani. Erekarinoka ikama aTeosone. Iua misiritari Papirónia sitatxiti. Kanokarero kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani iomatari kãkiti xinire ikini itixiti auakani xinire, kotxi oerekarina maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikaminina. Teoso misiritana Papirónia auakani, kotxi okana Teoso nitiriakori itixi auakani —itxana ninoa sãkire.

3 Iuaĩkana itxana itaparakieneritikana:

—Areroia. Peerekari Teoso. Iua sitatxi miramaneri arikapikako. Katxiãri iuaãkiri itimatxiãtapikako ãtipirika —itxana.

4 Iuasaaki ninoa totiakori vĩtxi koatro pakini, ninoa okĩtxinoka
xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apaka, ipamakana Teoso apisatoõ. Iuasaaki
Teoso topãkanãta auĩtetxi topanere nopini. Ninoa misãkiretari iua:
—Pite aTeosone. Peerekai pite. Ameẽ, areroia —itxana ninoa.

Soti Auĩte Ĩtanorouatini Kiiniriti

5 Eereka nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itxari:
—Hĩte Teoso nitiriakori ikini itixiti auakanii, “Peerekari aTeosone”
hĩtxako. Hĩte auĩtetxi inakanii, auĩtetxi minakanii apaka, hĩpĩkiniãri Teoso,
“Peerekari aTeosone,” hĩtxako —itxa.
6 Iposo atoko nikenakotari itomaneri kãkiti sãkire ene atoko itxa, ãparaã
kai auiniãtaã auakari ene atoko itxa, ikarokirauatini ene atoko itxa.
Nikenakotari ninoa sãkire:
—Areroia, peerekari Teoso, kotxi aTeosone, Apiananiri, kaposotiireri,
ikinimane auĩte itxaua —itxana ninoa.
7 —Mapoxokoniuata. Apoxokoniritika masãkirauata. Matxari:
“Peerekari Teoso.” Teoso Soti Auĩtene ĩtanorouatini iketo apokapeka.
Ĩtaniriuatakaro iua ĩkapani oãiamatapeka. 8 Osikaãka mãkatxi ereri, kasarori
oieretaãkiti tĩkane —itxana ninoa sãkire.
Teoso nakitiakori kamakiti atão inakari oa mãka atoko itxa.
9 Iposo atoko iua Teoso nitiri txano nota:
—Ia piõkatsopata. Iua Soti Auĩte ĩtanorouatini kiiniriti kemaĩtxitakoni
poxokoniuata —itxa notamoni.
Iuaĩkana itxano:
—Ia nisãpiretakiti Teoso sãkire atão itxa.
10 Ikara nikenakotakasaaki nipamaka iua Teoso nitiri apisatoõ, Teoso
apisatoõ pamaãkarino atoko nitxaua. Txamari iua txano:
—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atoko, pitari-
akori Xesosi sãpiretakiti auiãkani atoko. Teoso apisatoõnani pipamakako.
Xesosi sãpiretakiti iopinikari Teoso sãkire sãpiretakani ãkixinire. Ininiã
ninoa sãpiretari kãkiti atão Teoso sãkire —itxa.

Kavaro Kasarori Nopini Topãkakari

11 Eereka natamatari Teoso tixineẽ auakari. Natamatari kavaro
kasarori. Iua kavaro nopini topãkakari ikamaenetakiti kamakari itxaua.
Isãkire atãonoka. Atão imereẽri kãkiti misiritiko imaerekani xika, kotxi
iua imarotari ikinipoko kãkiti kamakiti, ininiã ikamari atão. Inaiatana
maerekati kamakani, kotxi iua kamari atão. 12 Oki xamina tirinakari
atoko itxa. Ikiiã ito auĩtetxi saporiẽtane aua. Iuãka iõkatakori iĩtoã aua.
!Kimarotikori iua uãka. Iuanoka imarotari iuãka. 13 Arẽkatxinoka imãkaã
aua. Iua akiritaãka, “Teoso Sãkire” inakori. 14 Isotatoneakori, Teoso
nitiriakori Teoso tixine auakani, saãpota iuakata. Iua ĩkiika. Ninoa
apaka topãka kavaro kasarori nopini. Imãkana peereri, kasarori. 15 Iua
“Teoso Sãkire” inakori namaã opokĩka iouata mitaro neenamatxi ikamini
ĩkapani. Kauanaro. Iua iouataneẽ okanako imokaiakarini ikini ãti uãka,
ininiã ikini ãti uãka auĩte kataparari itxauako iua. Imisiritanako ninoa
imaerekanina xika. Ova katxaratiko atoko itxako imisiritikona. Teoso
kaposotiireri omanãkare ova katxaratiko atoko itxako. Teoso iteene
omanãkarauata iuasaaki kãkiti maerekani xika. 16 Iua “Teoso Sãkire” in-
akori mãkaã, itapikeẽ apaka iõkataãka: “Auĩtetxiakori auĩte. Apiananiri,”
iõkataãka.
17 Iposo atoko natamatari ãti Teoso nitiri. Atokatxi iotximereẽ itima.
Iua itaparakieneritika akiritari ikinika itano araãkani:
—Hina. Hãpoka Teoso kiiniritemoni. Mitari ikiinirite —itxa.

18 —Hina. Auĩtetxiakori xini hinika. Sotatoakori auĩteakori xini hinika.
Sotato xini apaka hinika. Kavaro xini hinika. Hinikari kikiãkini kavaro
nopini topãkakani xini apaka. Hinikari ikini kãkiti xini, nitiritxi iamo-
takoni xini, nitiritxi minakaniua xini, kãkiti apiatakani xini, kãkiti mapi-
atakani xini apaka hinika —itxari itano araãkani.
19 Eereka nitikari iua potxoari uinitikiri. Iuakata aua itixi auakani
auĩteakori, isotatoneakori apaka. Ninoa apotiitaua, iua kavaro kasarori
nopini topãkakari isotatoneakorikata inaiatinina ĩkapani. 20 Iua neena-
matxi xipoka atoko, iua potxoari uinitikiri maĩkaãka. Isãkire sãpiretakari,
atão minasãkiretakati, imaĩkaãka apaka. Mitxi iua kamari posotiiretxi iua
potxoari uinitikiri ĩkapani. Ikara posotiiretxi xika imisirienetana ninoa
potxoari uinitikiri takaõtxikare auaĩtotakini. Imisirienetana ninoa iua
kai kamakori teosonetakani. Iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari, isãkire
sãpiretakari pakini, auãkipanika okaãka ipoa atoko inakarimoni, ẽxópiri
arikiniãtaã. 21 Isotatoneakori okapeẽka iouataã, kavaro kasarori nopini
topãkakari namaãkeroã. Iuasaaki ikinika maiori nikapena ninoa xini.
Kamitopekana. !Iposotaikarina ikinika okakoni xini inikinina.

20

Mio Anokananisaaki

1 Eereka nitikari Teoso nitiri katxakaãpotini Teoso tixine ĩkari. Iuakoã
iua minaro xavi iua mamapotõkire irikotimoni. Apaka iminari kohẽtxi
mitari. 2 Iuasaaki imaĩkari iua imini mitapoari. Kitxakapirĩkarikara iua
imini. Iua maerekani matamatakoni auĩte, Satanasi inakori. Iua maĩkari
Satanasi. Iaxirikari kohẽtxiã, mio anokanani imatĩpokotakani tĩkane. 3 Iua
Teoso nitiri okari Satanasi iua aarikoã, tota itxari itore. Ikakiriokari oa
xavi itore sonaã, ininiã !apakata itore matakakiko. Ininiã mamapotõkire
irikoti ãki ikaikota Satanasi. !Iposotaikari imisirienetiniri ikini itixiti
auakani. Mio anokanani auako iriko ãki iua Satanasi. Mio ano napaãka
atoko auiritaãka ipokĩkini. Mapaõtinoka auiritaãka mapara auini.
4 Eereka natamatari auĩtetxiakori topanere. Kaiãopokori auari iuaã.
Natamatari iua topaneretxi nopini topãkakani. Ninoa txĩkitaãka auĩtetxi
ininiuana. Iuasaaki natamatari apanakini kãkiti. Mitxi sauakanopi-
takoni. Okapeẽkana Xesosi iokanapirena, Teoso sãkire pakini isãpiretinina
xika. !Iteosonetarina iua potxoari uinitikiri. Iua kai kamakori !
iteosonetana. Iua potxoari uinitikiri takaõtxikare !itakana iteẽtaãna,
iuakoãna pakini. Iuaĩkana auapekana. Auĩtetxi itxapekauana Kristokata.
Mio anokanani auĩtetxi itxauana. 5 Ikara ipĩkani õkitikiko merepanika
ipĩkani õkitikiko. Iua mio anokanani napaãka atoko apanakini ipĩkani
õkitikaãka. 6 Ipĩkani merepanika õkitikiko iuaĩkana auãki ininina ĩkapani,
Teoso nakitiakori itxauana ninoa. Teoso sikari erekari ninoamoni. !
Atatsiitarina ãtião ipĩkitxi Teoso misiritakasaakina maerekati kamakani.
Sasetotxi itxauana, kotxi Teoso nireẽkiti ikamana. Kristo nireẽkiti apaka
ikamana. Mio anokanani auĩtetxi itxauana Teosokata.

Satanasi Xamina Mitapoarimoni Okiko

7 Mio ano napaãka atoko, Satanasi kateia ãki auakari, sikakaãkako.
Ipokĩka mapara. 8 Iuasaaki Satanasi ĩpirixititari itixi kãkiti ikini ãti uãka
imisirienetini ĩkapani. Iua misãkiretari ãti uãka Koki inakori, Makoki
inakori pakini. Txamari na atão isãkire. Inirekari ninoa neenamauatini
iuakata. Apitiitana ninoa Teoso nakitiakori inaiatinina ĩkapani. Itori
kãkiti Satanasi apotiitakini. Uini ikipatxite atoko itxana.

9 Ĩpirixititarina itixi. Iakirokarina Teoso tiretakiti sitatxiti, kãkiti Teoso
nakitiakori auiniãtaã. Iuasaaki xamina iaxitikiri katxaka. Ixipokana
ninoa ikinikana. 10 Iuasaaki Satanasi, kãkiti misirienetakari, okaãka
arikatxi mitapoarimoni ẽxópiri arikikoãtaã. Iua potxoari uinitikiri,
isãkire sãpiretakari pakini okapeẽkaika iuaã. Iuaã ninoa atatsiirauat-
apikako pokamara, ĩkanõka ãtipirika. !Ixipoka ninoa atatsiirauatini.

Ipinakani Apakapari Iparĩkana Ĩki

11 Eereka natamatari auĩtetxi topanere kasarori mitari. Natamatari
iua inopini topãkakari. Iuasaaki patimari iaxiti, itixi pakini ereẽkokini
iua topãkakari apisatoõ. Iaxiti, itixi pakini kona katamatikoikari. 12 Iposo
atoko natamatari kãkiti mitxi ipinakani timini Teoso topanere apisatoõ.
Kãkiti apiarini, kãkiti poiãorini pakini tima Teoso apisatoõ. Iposo atoko
itori aãtsopa katamẽkitataãka. Iua aãtsopaã aua ikinika kãkiti kamakiti.
Apaka ãti aãtsopa katamẽkaãka. Kãkiti uãka aua iua aãtsopaã Teosokata
auakani ĩkapani. Iuasaaki ninoa mitxi ipinakani apakapari ikamak-
itina ĩki uai itixiã auakasaakina. 13 Ninoa mitxi potxoari uiniti ãki
ipinakani apoka iuaã. Mitxi kipatxiã ikatakoni apaka apoka iuaã. Ikini
kãkiti ipĩkani auiniãtaã auakani apoka iuaã. Ikinika apakapari ikamak-
itina ĩki, ikamakitina itixiã auakasaakina. 14 Eereka ipĩkitxi, ipĩkani
auiniãtaã pakini okaãka iua arikatxi mitapoarimoni. Iua arikatxi mi-
tapoarimoni iuaĩkana kãkiti ipina ãtião ipĩkitxi maxipokatimoni. 15 Kãkiti
ãtipirika Teosokata auakani uãka aua Teoso aãtsopateẽ. Kãkiti iuaã
mauauãkatakani okaãka iua arikatximoni.

21

Iaxiti, Itixi Pakini Amaneri Txapekaua

1 Eereka natamatari iaxiti amaneri, itixi amaneri pakini. Iaxiti
mitxiri ereẽkokape. Ĩkora itixi mitxiri ereẽkokape. Potxoari uiniti !
auaika. 2 Natamatari Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri. Iua sitatxi
Teoso tixinekiri. Teoso paniãtari iua sitatxi ĩkorapokoriti apokini. Nata-
matari ikatxakaãpotini. Iua sitatxi peereri. Sito ĩtaniriuatakasaaki, omãka
peereri oĩtanirimoni osini ĩkapani. Oa sito erero atoko itxa iua sitatxi.
3 Nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itaparasãkireritika itxari:

—Uatxa Teoso kamari iua auini kãkiti sauaki. Iua ninoakata aua. Iua
nakitiakori itxauana. Teosora aua ninoakata. Ninoa Teosone itxaua.
4 Iuasaaki iua kaxipokariko ninoa oki ãtsaã. !Itxiapataikana. Ipĩkitxi
! auaika. Matinanitxi ! auaika. Ãtsaãtxi ! auaika. Katsiiri ! auaika.
Ikinipoko mitxiri ereẽkokapeka uatxa —itxa.

5 Iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari txari:

—Uatxa nikamari ikinipoko amaneri —itxa.

Apikomoni itxari notamoni:

—Piõkatsopatari nisãkire, kotxi nisãkire atão. Nisãpiretakiti apokapi-
tikako.

6 Apikomoni itxano:

—Uatxa niparĩka xipopeka. ! Auaika. Merepitipanika iõka Aopa
inakori atoko nitxa, kotxi nota merepitipanika aua. Imapotõkire iõka
Ómika inakori atoko nitxa, kotxi ikinipoko mapotõkire nitxaua apaka.
Nisikari kãkiti posonatakani iãtini ĩkapani. Na ninirekari iĩki. Iãtarinako
ãparaã amomoãkiri. Iua ãparaã txĩkitakari kãkiti ãtipirika Teosokata auini.
7 Nisikariko iua ãparaã kãkiti Satanasi nireẽkiti makamakanimoni. Ninoa

Teosone nitxaua nota. Nota anaakori itxauanako ninoa. 8 Kãkiti mat-
aparaxinireni okaãkako xamina mitarimoni. Teoso sãkire mauikakani
apaka okaãkako iua xaminamoni. Maerekati potxitakani, kokanirini,
maerekati iĩtoãna potxitakiti kamakani apaka okaãkako xamina mi-
tapoarimoni. Miĩti apaka okaãkako iuamoni. Teoso kamakori teosone-
takani okaãkako iuamoni. Ikinika kãkiti maxikatiĩka sãpiretakani apaka
okaãkako xamina mitarimoni. Ninoa kãkiti ikinikana misiritaãkako
arikatxi mitariã, ẽxópiri arikikoãtaã. Iuaã kãkiti iuaĩkana ipina, ãtião
ipĩkitxi maxipokatimoni —itxa iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari
sãkire.

Xerosareẽ Sitatxiti Amaneri

9 Ninoa Teoso nitiriakori setxi, iãtatxi setxi auakini, ãti ina notamoni.
Iua txari:

—Uai pina. Noerekaiko pite iua Soti Auĩte tiretakito ĩtanoro ĩkapani —
itxa.

10 Iua Erekari Matamatakoti anikano nota. Itxĩkitakari Teoso nitiri
anikinino oxiratari nopini. Mitaxiratariã oerekano sitatxi Teoso nakiti
Xerosareẽ inakori. Natamatari iua sitatxi Teoso tixine potorikakari katx-
akaãpotini ĩkorapokoritimoni. 11 Teoso iotximeretxikana aua iua sitatxi.
Kai pomẽkoriri kakaroneri xásipi inakori mẽkorĩkini atoko itxa iotximere.
Iua sitatxi iotximere peereri. Kristao mẽkori atoko itxa. 12 Pirikeri kai
kamakori piriketari iua sitatxi. Iua pirikeri mitapoari, paĩtanori. Iua
pirikeri tosi itore aua. Teoso nitiriakori iaxitikini tosi nĩkatari iua tosi
itore. Ikinika itore nopini iõkataãka Isaeo anaakori uãka, kotxi Isaeo tosi
imiakori aua. 13 Ipi ãti pakini iua itore atokatxi pokĩkinimoni. Ipi ãti
pakini iua itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Ipi ãti iua itore atokatxi
pokĩkini ikikomoni. Ipi ãti pakini iua itore atokatxi ereẽkokinimoni. 14 Iua
sitatxi pirikere tosi kai mitari nopini ikamaãka. Ikinika iua kai nopini
Soti Auĩte moianariakori uãka iõkataãka, kotxi Soti Auĩte moianariakori
tosi aua.

15 Iua Teoso nitiri notakata sãkirauatakari aua aãke oro kamakori
iuakoã. Iua aãke iua sitatxi, itore, ipirikere pakini iaõtiko. 16 Sitatxi
tore atokatxi pokĩkinimoni ipotorika. Itore atokatxi ereẽkokinimoni apoka.
Iaõtari ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Maioakari. Iuaĩkana ipo-
torika sitatxi itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Itore atokatxi pokĩkini
ikikomoni apoka. Iaõtari iua atokotxikana ipi mio, koatrosẽtosi pakini
kirómetro. Eereka iaõtari sitatxi ĩtano timakari. Iua atokotxikana ipi mio,
koatrosẽtosi pakini kirómetro. Iua Teoso nitiri iaõtari iua sitatxi iua aãkeẽ.
17 Iua Teoso nitiri iaõtari pirikeri timakari. Sesẽta metro ĩtano. Teoso
nitiri iaõrauata kãkiti iaõrauatini atokokana. 18 Iua pirikeri kai kamakori
xásipi inakori. Iua sitatxi oro kamakori. Kristao erero atoko itxa oa oro.
19 Iua kai mitari pirikeri patapi auakari ipataãka ikini sereti kai soroã.
Pomẽkoriri, kakaroneri iua kai soro.

Ãti iua kai mitari aua kai soro xásipi inakori.

Ãti iua kai mitari aua kai soro sapira inakori.

Ãti aua ákata inakori.

Ãti aua esimeráota inakori.

20 Ãti kai mitari aua kai soro satónia inakori.

Ãti kai mitari aua kai soro sátxio inakori.

Ãti aua krisórito inakori.

Ãti aua periro inakori.

Ãti aua topásio inakori.

Ãti aua krisópraso inakori.

Ãti aua xasĩto inakori.

Ãti aua ametxísita inakori.

21 Iua tosi itore tosi kai kasarori kamakori. Iua kai kasarori pérora
inakoro. Iua itore ãtika, pérora ãtoka kamakori. Oro kamakori itxaua
kimapori. Peereri. Pomẽkoriri. Kristao atoko itxa ahoa.

22 Kona natamatari Teoso misãkiretiko aikoti. !Auari iua aiko iua
sitatxiã, kotxi Teoso Apiananiri kaposotiireri, iua Soti Auĩte apaka iuaã
auapikana. 23 Iuaã !inirekaãka atokatxi, kasiri pakini sitatxi iopinikini
ĩkapani, kotxi Teoso iotximere iopinikari ikinipoko. Iua Soti Auĩte si-
tatxi tirikapite atoko itxaua. 24 Kãkiti maerekanitxi mauakini ikini ãti
uãka auari iua kamaraã. Kãkiti ikini itixiti auakani auĩteakori apokako
iuaã Teoso ipaxitinina ĩkapani, inirekakitina Teosomoni isikinina ĩkapani.
25 Iua sitatxi tore imatakakaãkapika. Ĩroãpikana kãkiti. !Itotaãka, kotxi
ĩkanõkari !auari iuaã. 26 Kãkiti ikini itixiti auakani anikariko ikinipoko
erekari iua sitatximoni Teoso ipaxitinina ĩkapani. 27 Kãkiti maerekati
kamakani !auiritaãkana ĩroinina. Ĩtotxi nireẽkiti kamakani !auiritaãkana
ĩroinina. Atão masãpiretakani apaka !auiritaãkana ĩroinina. Kãkiti Teoso
iõkauãkatakini aãtsopateẽ, ninoanokara auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã.
Iua Soti Auĩte aãtsopateẽ auauãkatakani auapikako Teosokata.

22

Iua Ãparaã Iãtakari Aua Teosokata Ãtipirika

1 Eereka iua Teoso nitiri oerekano sõtoãri. Iua sõtoãri mapotõkire
ikiitaã Teoso itopanere aua. Apaka iua Soti Auĩte itopanere aua iuaã. Iua
ãparaã peereẽri. Kristao mẽkori atoko itxa iua ãparaã. Iua ãparaã iãtakari
!ipina. Ãtipirika auapika. 2 Iua sitatxi apanĩkaki aua ahoa mitapoari. Iua
sõtoãri sa ahoa apanĩkaki. Sõtoãri ĩtinikata aua amãtiirinape. Iua amãtiiri
tximakani !ipina. Auapikana. !Ipinaikana. Kasiri iaõka iriuata iua
amãtiiri. Ãti kasiriti iri ãtião, eereka ãti kasiriti ãtião. Iuaĩkana ãti kasiriti
ãtião. Itxaãpota iua amãtiiri iriuatini iuaxiti. Tosi pakini kasiriti amãtiiri
iriuata. Amãtiiri tsopa sikataparatari kãkiti ĩto, ikinimane kãkiti itixi
auakani ĩto.

3 Teoso misiritiniri kãkiti !auaika. Teoso, Soti Auĩte pakini auĩtetxi
itxauana iuaã. Teoso nitiriakori itixi auakani kamari iua nireẽkiti.
4 Ninoa atamatariko itoõ. Teoso uãka iteẽtaãna auako. 5 Ĩkanõka !auaika
iuaxiti. Kãkiti iuaã kona nirekaikari tirikapi, atokatxi kamara pakini,
kotxi Teoso Apiananiri iopinikari ikinika iuaã. Kãkiti iuaã auakani
auĩtetxiakori itxauana ãtipirika.

6 Eereka iua Teoso nitiri txari notamoni:

—Atão nisãkire. Ia iaõka apokapitikako. Teoso Apiananiri sikari
Erekari Matamatakoti isãkire sãpiretakanimoni. Iua paniãtari initiri itixine
auakari oerekinina initiriakori itixi auakani Teoso kamakiti apokini
apisapanika —itxa iua Teoso nitiri sãkire.

Xesosi Kanapiriini Pirena

7 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimariko napokini ereẽ. Ia aãtsopa
sãpiretari ereẽ nikanapiriini pirena. Kãkiti auikiniãri Teoso sãkire ia
aãtsopa sãpiretakiti, apakapari erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.

8 Nota Xoão sãpiretai hĩte nitiãkiti. Nikenakotakiti apaka nisãpiretai
hĩte. Ikinika nikenakotaka atoko, ikinika natamataka atoko, iuasaaki

nipamaka iua Teoso nitiri apisatoõ, kotxi iua oerekari ikinipoko notamoni. Nipamaka iua apisatoõ Teoso apisatoõ nipamakini atokokana.
9 Txamari iua Teoso nitiri txari notamoni:
—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atokokana nitxa. Pitariakori Teoso sãkire sãpiretakani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Ikini kãkiti ia aãtsopa sãpiretakiti auiãkani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Teoso apisatoõnoka pipamakiniã atão —itxa Teoso nitiri sãkire.
10 Iuaĩkana itxano nota:
—Ia aãtsopa sãpiretari Teoso kamakiti apokini apisapanika. Na pikipatapiri ia aãtsopa sãpiretakiti, kotxi paĩtiki Teoso sãkire iaõka apokapitikako. 11 Maerekati pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni maerekati pikama. Maerekati piĩto nireẽkiti pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni pikama. Atão inakari pikaminiã, apikomoni atão inakari pikama. Teoso nireẽkitinoka pikaminiã, ininiã apikomoni Teoso nireẽkitinoka pikama —itxa.
12 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimapaniriko napokini ereẽ. Niminariko ikinimane parĩka ĩki ninoa apakapini ĩkapani. 13 Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika. Itixi kamiko apisapanika naua. Itixi xipoka atoko nauapanika nota —itxa Xesosi.
14 Teoso sikari erekari iua nireẽkiti kamakanimoni. Ninoa kãkiti auiritaãkako Teoso amãtiirite itximinina auapika ininina tĩkane. Auiritaãkanako ĩroinina Teoso sitatxineẽ. 15 Kãkiti maerekati iĩtona nireẽkiti kamakani ! auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Miĩti, ĩtanoro minakatokatika sirĩkakani, kokanirini pakini ! auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Apaka kãkiti ikamakitika teosonetakani !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Aãpirena potxitakani, atão minasãkiretakani pakini !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã.
16 —Nota, Xesosi txaua. Nota paniãtari ninitiri nitixine auakari sãpiretiniri ia nisãkire pitemoni, ininiã ikara pite sãpiretanako Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua. Tavii apika mekaniririrano nota. Iõriki mitaro pokamara iatokopeka inakasaaki ĩkaro atoko nitxa nota —itxa Xesosi.
17 Erekari Matamatakoti txari Xesosi:
—Uai pina.
Xesosi nakitiakori txari iua:
—Uai pina.
Hĩte ia nisãkire kenakotakanii, hĩtxariko:
—Uai pina.
Hĩte posonatakanii, uai hina. Hinirekiniãri, ia ãparaã hiãtako, kotxi ia ãparaã kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. Ia ãparaã Teoso sikakiti kãkitimoni. Na piĩkitxitari.
18 Nota, Xoão, õtãkikari kãkiti ia Teoso sãkire iõkatsopatakori kenakotakani. Ia Teoso sãpiretakiti apokini apisapanika, isãpiretaua. Ia aãtsopa sãpiretari kãkiti misiritiko. Ninoa misiritiko atokotxikana Teoso misiritai hĩte, hĩkoketiniãri hĩteka sãkire Teoso sãkirekata. 19 Kãkiti kipatiniãri ipixini ia Teoso sãpiretakiti iõkatsopatakori, Teoso ! auiritari iua tximininiri iua amãtiiri kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. !Auiritari iua ĩroini isitatxineẽ. Ia aãtsopa sãpiretapekari iua amãtiiri, iua sitatxiti pakini.
20 Xesosi txari:

—Ia niokanapirena atão. Iposopeka napokini tĩkane.
Atxari iuamoni:
—Ameẽ. Ari, uai pina Xesosi, Apiananiri.
21 Xesosi Apiananiri sikari ikinipoko erekari ikinimane Teoso nakitiakorimoni. Ameẽ.